00079863

THE
ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY
Town Hall, Bombay.

Digitized with financial assistance from
Government of Maharashtra
on 30 January, 2020

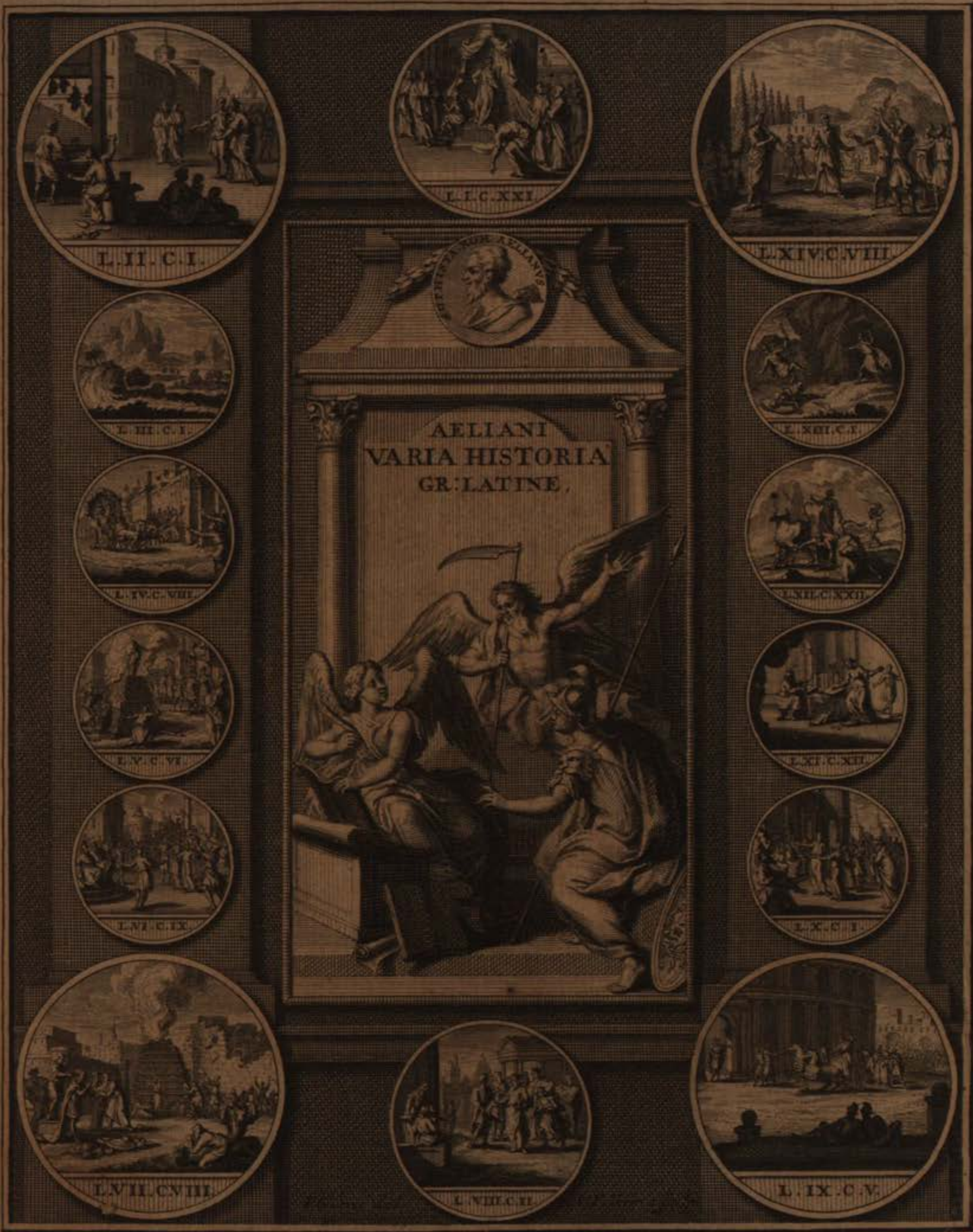
CL. AELIANI

VARIA HISTORIA,

GRAECE ET LATINE,

Duobus Voluminibus Comprehenſa.

a - b - 2

L.II.C.I.
L.I.C.XXI
L.XIV.C.VIII
L.III.C.I.
L.XIII.C.I.
AELIANI
VARIA HISTORIA
GR: LATINE.
L.IV.C.VIII
L.XII.C.XXII
L.V.C.VI
L.XI.C.XII
L.VI.C.IX
L.X.C.I
L.VII.C.VIII
L.VIII.C.II
L.IX.C.V.

ΚΛ. ΑΙΛΙΑΝΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΠΟΙΚΙΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ,

CL. AELIANI SOPHISTAE VARIA HISTORIA,

CUM NOTIS INTEGRIS
CONRADI GESNERI, JOHANNIS SCHEFFERI, TANAQUILLI FABRI, JOACHIMI KUHNII, JACOBI PERIZONII,
& Interpretatione Latina
JUSTI VULTEJI,
innumeris in locis emendata.

CURANTE
ABRAHAMO GRONOVIO,
Qui & ſuas adnotationes adjecit.

79863

Lugd. Bat. apud S. LUCHTMANS & J. A. LANGERAK.
Amſtelodami apud R. & J. WETSTEIN & G. SMITH; J. BOOM & H. WAASBERGE.
Roterodami apud JOH. DAN. BEMAN.
Ultrajecti apud JAC. a POOLSUM.
Hagæ apud HENR. SCHEURLEER.
1731.

00079863

NOBILISSIMO ATQUE AMPLISSIMO

VIRO,

RICHARDO ELLYS,

EQUITI BARONETTO, ET CIVITATIS BOSTONENSIS NOMINE AD SUPREMUM ORDINUM MAGNAE BRITANNIAE CONVENTUM DELEGATO,

S. P. D.

ABRAHAMUS GRONOVIUS.

Offero Tibi, Vir Nobiliſſime, Aeliani Variam Hiſtoriam, quamvis non omnibus numeris nitori ſuo reſtitutam, aliquot tamen mendis, quae anteacti temporis barbaries ei inuſſerat, etiam poſt inſignium in literis Viro-

rum

rum labores opera qualicunque mea emaculatam, eamque ut in patrocinium Tuum admittere digneris, enixe rogo, perſuaſiſſimum habens, cuncta, quae vel in hac Aeliani Varia Hiſtoria, vel in hiſce meis Graecae Linguae tirociniis deſiderari poterunt, Ampliſſimi nominis Tui fama abunde ſuppletum iri. Quid enim natalium claritatem, domusque Tuae tot imaginibus illuſtris ſanctitatem, majorumque, quorum veſtigia imples, exempla? quid virtutes Tuas, quarum ſingulae ſingulos exornarent, Te unum veluti certatim decorantes, commemorem? praeſtringit inſignium harum dotum, quas benigna natura in Te repoſuit, fulgorem, qua generis Tui dignitatem ſuperaſti, ingens Tua eruditio, & recondita literarum ſcientia, quas tanto ſtudio & ardore proſequeris, ut inter eos, qui literas colunt, principem locum teneas. Tu enim, Vir Generoſiſſime, immenſa occupationum & curarum, quibus rem Britanniae publicam adjuvas, ſerie diſtrictus, non ſolum mentem Tuam literarum ſtudiis foves, atque oblectas, ſed etiam quod raris tantae dignitatis, atque amplitudinis contigit, fructum, quem ex iisdem percipis, ad aliorum uſum literis publice profers. Hoc praeclarum ſtudium Tuum,

&

& hanc ſingularem induſtriam Tuam, qua rem Chriſtianam, & literariam Tibi devinxiſti, teſtantur admirabili venuſtate a Te conſcripta FORTUITA SACRA, in quibus plurimis, partim obſcuris, partim ſecus intellectis, Novi Foederis locis lucidam facem extuliſti, & quantum utilitatis & commodi e Chriſtianae religionis Columinum, & Judaeorum ſcriptis, atque ex interiore humanarum literarum cognitione ad divinae Scripturae intelligentiam redundet, aperte oſtendiſti. Quanta vero cum diligentia in antiquitatibus & veteris aevi monimentis illuſtrandis verſatus fueris, declarat omnigena eruditione refertus, quo ſeculum hoc ornaſti, DE CYMBALIS COMMENTARIUS, in quo innumera Veterum Scriptorum loca vel a ſupervacanea correctione defendiſti, vel quae ambiguae ſanitatis videbantur, ingenioſe correxiſti. Haec igitur Tua in rem literariam merita dum venerabundus agnoſco, ipſa officii mei ratio a me poſtulavit, ut hanc Variam Aeliani Hiſtoriam, veluti pignus devoti mei erga Te animi, & in virtutum Tuarum contemplatione defixi, Tibi, Vir Nobiliſſime, conſecrarem, & ab Illuſtriſſimi nominis Tui titulo auſpicarer laboris mei, quem in Aeliani ſcripta poſui, te-

nues primitias, quas ſi a Te prorſus non improbari intellexerim, temporis, quod cum in hoc Aeliani Opere, tum in Libris Ejuſdem de Natura Animalium recenſendis inſumſi, ratio mihi affatim conſtabit. Vale, Vir Nobiliſſime, & Patriae Tuae, & rei literariae decus augere perge.

Dabam Lugduni ad Rhenum
A. D. Kal. Octob.
MDCCXXX.

ABRAHAMI GRONOVII

PRAEFATIO.

LECTORI ERUDITO.

De *Scriptis Aeliani*, quae aetatem tulerunt, diverſimode ſtatuerunt Viri docti, quorum alii Conradum Geſnerum ſequuti, *Variam Hiſtoriam*, *Opus de Natura Animalium*, & *Tactica* eidem *Aeliano* adſignarunt; alii vero, praeſertim * Samuel Bochartus, & † Iſacus Voſſius, non ab eodem *Aeliano*, qui *libros de Natura Animalium* condidit, *Variam Hiſtoriam* conſcriptam fuiſſe exiſtimarunt. Poſt hos denique Cl. Perizonius evidentiſſimis uſus argumentis, utrumque *Opus* cum *Variae Hiſtoriae*, tum *de Natura Animalium*, uni eidemque *Aeliano* tribuendum eſſe non minus erudite quam verè docuit, eumque ab *Aeliano*, qui *Tactica* conſcripſit, diſtinguendum eſſe oſtendit: quod viſum quoque fuerat Viro Nobiliſſimo,

mo,

* *Hierozoic. Part.* I. *lib.* II. *cap.* 46. *pag.* 522. & *cap.* 55. *pag.* 627. *Part.* II. *lib.* I. *cap.* 4. *pag.* 21.

† *Append. Obſerv. ad Pompon. Melam pag.* 38.

mo, * Joanni Triſtano a Sancto Amantio, qui *Noſtrum* non ſolum integri plus ſeculi intervallo juniorem fuiſſe *Tacticorum Scriptore*, ſed etiam κατηγορία τοῦ Γύννιδος, quam ab *Aeliano* compoſitam fuiſſe refert Philoſtratus, non Domitiani, ſed Helagabali profuſam libidinem & nequitiam perſtrinxiſſe, dudum ante Cl. Perizonium, primas

* *Comment. Hiſtor. Tom.* I. *pag.* 276. Au ſurplus, le ſuſdit paſſage d'Elian me fait ſouvenir d'advertir le Lecteur, que ce n'eſt pas du Sophiſte (comme *Geſner* l'a creu) lequel a eſcrit des Animaux, mais d'un autre plus ancien, comme ie le viens de dire; ce qui ſera aiſé de juſtifier: (Car en premier lieu, il eſt certain que ſi celuy qui a eſcrit curieuſement des Animaux, euſt eſté le meſme avec celuy qui a eſcrit ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, qu'il faudroit qu'il euſt veſcu plus de cent cinquante ans: Car ceſtui-cy vivoit ſous Nerua & Trajan, auquel il dédie ſon livre, & non à Hadrian (comme ſon Interprete ſe l'eſt imaginé, & comme la lecture de ſon Proéme le juſtifie aſſez. Et le jeune Philoſtrate nous donne à connoiſtre que celuy qui a eſcrit des Animaux, devoit avoir veſcu ſous Elagabale; diſant que le Sophiſte Elian imitoit quelquefois le ſtile de *Dion Pruſæus*, (que chacun ſçait avoir veſcu ſous Trajan) & qu'il avoit ouy és Eſcholes le Sophiſte *Pauſanias*. Or eſt il que non ſeulement pour avoir imité le ſtile de Dion, il faloit qu'il euſt veſcu depuis luy; mais meſme que pour avoit ouy *Pauſanias*, il faut qu'il euſt veſcu ſous les regnes de Severe & de Caracalle, voire au deſſous: car *Pauſanias*, ſelon le meſme Philoſtrate, avoit eſté diſciple du renommé Sophiſte Herode, qui vivoit ſous Marc Aurele & ſous Commode; & partant s'il l'avoit luy meſme eſté de *Pauſanias*, il s'enſuivra qu'il faut neceſſairement conclure qu'il n'eſtoit en reputation que ſous Elagabale, & ſous Alexandre Severe. Car ce meſme Autheur remarque, qu'il avoit compoſé un livre Apologetique contre un Empereur effeminé, qui avoit regné un peu auparavant, que je ne doute nullement avoir eſté l'infame Elagabale, le plus mol & effeminé, non ſeulement de tous les Empereurs Romains, mais meſme de tous les hommes. Joint qu'il eſt hors d'apparence de croire, qu'un homme, lequel, comme ce dernier Elian, ne bougea jamais de ſa maiſon, ſans ſortir de l'Italie, ait pû avoir une ſi exacte connoiſſance de l'Art Militaire, que paroiſt avoir eu celuy qui a eſcrit les Tactiques.

Tom. II. *pag.* 323. Or ie ne ſçay ſi le Sophiſte Aelian n'avoit point uſé de ce nom ou ſurnom pour deſigner l'infame & desbauché Elagabale, en l'invective que Philoſtrate remarque qu'il fit contre lui apres ſa mort. Mais dans les imprimez de Philoſtrate, il ſe void qu'il luy en donne un autre qui vaut bien celuy de γάννος. Car il y eſt appellé γύννις, & non pas γάννος. Mais quoy que ce ſoit que ce nom ait eſté ſubſtitué à l'autre, ou qu'il ne l'ayt pas eſté, il n'eſt pas moins digne d'eſtre expliqué & illuſtré. Voicy donc ce que Philoſtrate remarque parlant du Sophiſte Aelian. Un jour Philoſtrate natif de *Lemnos* le trouva tenant un livre qu'il liſoit avec un geſte & trait de viſage pleins d'indignation, & luy ayant demandé de quoy ce livre traitoit, qui lui faiſoit faire ces grimaces. Καὶ ὃς ἐκπεπόνηταί μοι, ἔφη, κατηγορία τοῦ Γύννιδος· καλῶ γὰρ οὕτω τὸν ἄρτι καθῃρημένον τύραννον, ἐπεὶ δ' ἀσελγείᾳ πάσῃ τὰ Ῥωμαίων ᾔσχυνε. C'eſt à dire, il luy répondit que c'eſtoit une accuſation compoſée par luy contre *Gynnis*, & qu'il appelloit ainſi le Tyran, qui un peu auparavant avoit extremement deshonoré l'Empire Romain par ſes infames paillardiſes, honteuſes, & brutales proſtitutions.

mas ſibi in *Aeliani* aetate exigenda vindicantem, obſervavit, atque *Aelianum*, qui *Tactica* ſcripſit, Graecum fuiſſe animadvertit; quae ſententia quoque ſedit Cl. Perizonio, & dubio procul veriſſima eſt. Id enim ex *Tacticorum Prooemio* luce meridiana clarius conſtat: quo poſito, non potuit certe *Aelianus Tacticus* fuiſſe idem cum *Aeliano*, qui à Suida *Praeneſtinus*, & in ipſo Codicis Medicei Var. Hiſt. titulo Ῥωμαῖος vocatur; quare cum Viris illis eruditis ego hactenus facio, duosque *Aelianos* accurate diſtinguendos eſſe arbitror: unus fuit Graecus, alter Romanus, qui cum Praeneſtino unus idemque; nam urbis iſtius incolae Romani, neque reſtringenda nimis appellatio: unus *Tacticorum*, alter *Variae Hiſtoriae*, & *Operis de Natura Animalium* Scriptor. Nam adeo conſona eſt indoles, & methodus ſcribendi, ut duobus Auctoribus diverſis Opera illa tribui non poſſint; in Codice Mediceo, fateor, ad calcem Tacticorum legitur Αἰλιανοῦ ἀρχιερέως Τακτικὴ Θεωρία, ac ſi *Aelianus*, de quo Suidas agit, quemque ἀρχιερέα fuiſſe dicit, pro libelli iſtius parente habendus eſſet: ſed id adſcribendum Amanuenſium inſcitiae, qui magis diverſa, longiuſque remota confuderunt ſaepe turpiter. Non tamen adſentior Illuſtri † Triſtano, qui per *Graeculum magiſtrum* apud Plinium in *Panegyrico cap.* 13. εἰδικῶς intelligit, aut ſaltem intelligi poſſe cenſet *Aelianum Tacticum*. Nam generalius & amplius quid promittit ibi ſententiae

† *Tom.* I. *pag.* 373. C'eſt dequoy ſe plaint (ce ſemble) Pliue en ſon Panegyrique, où il prend ſujećt de loüer Trajan, d'avoir par ſon exemple appris à ſes ſujećts, la vraye pratique de la milice Romaine, au lieu de cette Theorie Grecque, voluptueuſe, & du tout inutile, quand il dit: *Poſtquam verò ſtudium armorum, à manibus ad oculos, ad voluptatem à labore tranſlatum eſt. Poſtquam exercitationibus noſtris non veteranorum aliquis, cui decus muralis aut civica, ſed Græculus magiſter aſſiſtit; quàm magnum eſt unum ex omnibus patrio more, patria virtute lætari, & ſine æmulo ac ſine exemplo ſecum certare, ſecum contendere*, &c. Or en liſant ce paſſage il m'eſt venu en penſée que ce traićt, *poſtquam ſtudium armorum à manibus ad oculos*, &c. pouvoit bien regarder Ælian Autheur Grec, qui compoſa ſous l'Empire de Domitian vers la fin, ou bien ſous celuy de *Nerua*, ſon livre intitulé ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, *De inſtruendis copiis more Græcorum.*

tiae ductus, & oppoſitio certa inter *veteranorum aliquem*, & *magiſtrum* illum *Graeculum:* olim ſcilicet quum bellica virtus colebatur verè, juvenes in arte militari magiſtrum habebant militem veteranum; dein quum res ad luxum & voluptatem deflexerat, magiſtrum Graeculum, qui palaeſtrica, & gymnaſtica potius, quam militari arte imbuebat juvenes curae ſuae traditos: perſtringit iſtic Plinius morem, quem omnes verè Romani perſtringebant ubique, ut de uno *Aeliano* ibi cogitare non modo ſit nimis anguſtum, ſed etiam nimis acerbum; & in Comoedia, aut Satyrico ſcripto id locum habuere potuiſſet, non in Panegyrico tam gravi, & ſerio. Quod vero Suidas de *Aeliano* ſcribit, vixiſſe ἐπὶ τῶν μετὰ Αδριανὸν χρόνων, ejuſdem notae eſt, cujus ſunt plura in iſta farragine. Recentior ſcilicet iſta adſuit, vel de penu ſua promſit, &, quum de aetate *Noſtri* nihil certo ſciret, habuit ſatis ἐν πλάτει ſcribere, eum floruiſſe poſt Hadrianum: ſic aliquid ſtatuens, ſtatuebat revera nihil. Nam qui vivebat ſub Caracalla, ſub aliis Imperatoribus, etiam vivebat poſt Hadrianum, & tempora Hadriani. Callidum fuit hoc commentum Graeculi cujusdam magiſtri, quo ignorantiam ſuam affabre obducere poterat: & miror Viros eruditos ad illud μετὰ non advertiſſe diligentius animum, ut ipſum incertum, quod in eo eſt, apertius deprehenderint. Nulla igitur hactenus in his difficultas, quae tamen maxima oritur, ſi Philoſtrati teſtimonium de *Aeliano Sophiſta* paullo accuratius examinemus: de eo enim refert Philoſtratus *lib.* II. *de Vit. Sophiſt. cap.* 31. Εφασκε δὲ ἀνὴρ οὗτος μηδ᾽ ἀποδεδημηκέναι πῆ τῆς γῆς ὑπὲρ τὴν Ιταλῶν χώραν, μηδὲ ἐμβῆναι ναῦν, μηδὲ γνῶναι θάλατταν· ὅθεν καὶ λόγου πλείονος κατὰ τὴν Ρώμην ἠξιοῦτο, ὡς τιμῶν τὰ ἤθη. Quod certum adeo & perſpicue ſcriptum quî verum eſſe poteſt, ſi cum his conferamus ipſum *Aelianum lib.* XI. *de Nat. Anim. cap.* 40. καὶ μέντοι καὶ τετράκερω πρόβατα ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ πολιέως ἦν, καὶ τρίκερω. Εγὼ δὲ καὶ πεντάποδα βοῦν ἱερὸν ἐθεασάμην ἀγάθημα τῷ θεῷ τῷδε ἐν τῇ πόλει τῇ Αλεξάνδρου τῇ μεγάλῃ ἐν τῷ καλουμένῳ τοῦ θεοῦ ἄλσει,

ἔνθα

PRAEFATIO.

ἔνθα περσαῖαι σύμφυτοι σκιὰν περικαλλῆ ϗ ὄψιν ἀπεδείκνυντο· ϗ ἦν μόσχος ἐνταῦθα τὴν χρόαν κηρῷ προσεικασμένος, ϗ ἐπὶ τοῦ ὤμου πόδα ἐπηρτημένον εἶχεν, ἀσύνεργον μὲν ὅσα ἐπιβῆναι, τέλειον δὲ ὅσα εἰς πλάσιν. Καὶ ταῦτα μὲν δοκεῖ τῇ Φύσει ὁμολογεῖν οὐ πάντως· ἐγὼ δὲ ὅσα εἰς ἐμὴν ὄψιν τε καὶ ἀκοὴν ἀφίκετο, εἶπον. An, quod *Philoſtratus* dixit, per mendacium dixit? an quod in *Opere de Natura Animalium* ſcripſit *Aelianus*, ab alio ſumſit, idque in collectanea ſua transferens non redegit ad iſtam normam, ad quam redigenda erant ſingula, quae ab aliis mutuabat? Neque hoc, neque illud probo, aut quisquam probare poteſt, cui aliquod ingenium vel judicium eſt. Quid igitur? hic aqua mihi plane haeret, & omnes Eruditos obnixe rogo, ut difficultatem adeo magnam, & adeo perſpicuam conſiderent, & expediant, ſi poſſint; rem gratiſſimam & mihi, & Eruditorum choro haud dubie facient. Scimus apud *Philoſtratum* libros variare, & pro Αἰλιανὸς Schenkianum MS. quem noviſſime contulit Vir eruditiſſimus, Gottfridus Olearius, diſerte exhibere Φιλιανός. Iſtam diverſitatem ſimul conſiderent, ut optimi Codicis iſtius haud negligatur auctoritas, quae, ubi de *Aeliano* referuntur, quae ipſe *Aelianus* negat, eo ipſo certe creſcit, & evadere incipit major. Quod ab aliis petimus, nos ipſi etiam tentabimus, ſi fortè, quod nunc praeſtare non poſſumus, aliud tempus nobis largiatur aliquando: in dies nempe in animo noſtro augetur ſtudium illud edendi *alterum Aeliani Opus de Natura Animalium*, quod ante aliquot annos publice promiſimus, & nobis benignam praebet deliberandi moram. Interim cogitent Eruditi, etiam atque etiam rogo: de variis Aelianis, quos vel memoravit Vir ſummi ingenii, & rarae eruditionis, Joannes Albertus Fabricius *lib.* IV. *Biblioth. Gr. cap.* 21. vel ipſe apud alios Scriptores obſervavi, tunc loco etiam ſuo diligenter agam. Nunc reſtat, ut, quid in hac Editione *Variae Hiſtoriae* a me praeſtitum ſit, tibi, Erudite Lector, paucis exponam.

In contextu Graeco conſtituendo ſequutus ſum Editionem Cl. Perizonii, a qua nuſquam diſceſſi, niſi adjutus codicibus MSS. atque ut

minus aliorum conjecturis, ita minimum meis indulſi. Codices vero MSS. quibus uſus ſum, fuerunt, unus Mediceus, quem Parens meus olim contulit, alter Sluiskianus, cujus ope Cl. Perizonius ingentem mendorum numerum ex *hoc Aeliani Opere* ſuſtulit: quo minus vero operae in excutiendo hoc MS. poſitae me poeniteat, fecerunt, quae hanc *Variam Aeliani Hiſtoriam* comitabantur, *Enchiridion Epicteti*, *Excerpta ex Antonino de Vita ſua*, & *Heraclide de Politiis*, & quaedam capita ex *Aeliani libro* I. *de Natura Animalium* deſumta. Hujus codicis uſum mihi lubens praeſtitit Vir eximius, & rei antiquariae peritiſſimus, Petrus Bardon, Medicinae Doctor. Inſuper contextui ſubjunxi integras notas Geſneri, Schefferi, Fabri, Konigii, Kuhnii, & Perizonii, quibus etiam accedunt curae ſecundae Conradi Geſneri, quas debere me agnoſco humanitati Reverendi admodum, & doctiſſimi Viri, Joannis Caſpari Hagenbuchii, qui ſingula, quae alter ille aevi ſui Plinius in exemplari *Operum Aeliani* a ſe edito adnotaverat, accurate deſcripta ad me tranſmiſit. *Fragmenta* quoque *Aeliani* a Cl. Kuhnio e Suida potiſſimum collecta, Ejuſdemque & Cl. Perizonii notis, atque animadverſionibus noſtris illuſtrata, & Indices quatuor in calce hujus Editionis exhibui, & Graecum ordine primum pleriſque, quae Schefferus & Kuhnius in eum congeſſerant, auxi. Unum, antequam Te valere jubeam, Lector, adjicere debeo. Inter illos, qui Aeliano operam navaverunt, ſuperiori ſeculo huic *Variae Hiſtoriae* illuſtrandae manum admoviſſe Janum Gebhardum conſtat ex duabus Ejuſdem Epiſtolis ad Joannem Kirchmannum, quae exſtant inter Epiſtolas Cl. & Doct. Virorum a Marquardo Gudio collectas. Vide *Epiſt.* CCXXXIII. & CCXXXIV. Nunc Te diutius non detinebo. Vale igitur, Benigne Lector, & his fruere, mihique fave.

CAMILLI PERUSCI DEDICATIO.

ΠΑΥΛῼ ΤΡΙΤῼ ΜΕΓΙΣΤῼ ΑΡΧΙΕΡΕΙ

ΚΑΜΙΛΛΟΣ Ο ΠΕΡΟΥΣΚΟΣ

ΧΑΙΡΕΙΝ.

Οὐδέν μοι δοκεῖ μᾶλλον, καὶ πρὸς τὸν τῆς ἐπιστήμης κόσμον τε, καὶ εὐμάθειαν, καὶ πρὸς τὴν τῶν πραγμάτων πολυπειρίαν, καὶ ἀκριβῆ διοίκησιν συντελεῖν, ἢ αἱ τῶν ἱστοριῶν συλλογαὶ, καὶ πρόχειρος ἀνάμνησις. ἐκ τούτων γὰρ καὶ τὰ τῆς φύσεως δυσχερῆ ἐπινοοῦμεν, καὶ τὰ πολιτικά τε, καὶ κοινὰ, καὶ οἰκεῖα διοικεῖν ἐκμανθάνομεν, καταθέμενοι ἐν τῇ διανοίᾳ ὡς κάτοπτρόν τι τῶν πραγμάτων, ἐν ᾧ οἷοί τε ὦμεν, οὐ μόνον τῇ σκέψει τὰς ἐπινοίας διερευνᾶν, καὶ σκοπεῖν, ἀλλ' ἔτι ὡσανεὶ ὀφθαλμοῖς τί πρακτέον ἐμβλέπειν. πολλὰ μὲν εἶχον ἂν παραδείγματα τῶν σοφώτατα, καὶ ἀκριβέστατα πολιτευσαμένων, καὶ πολὺ ταῖς παιδείαις διαπρεψάντων, οὐ μόνον διὰ τὴν ἰδίαν φύσιν, ἀλλ' ἔτι καὶ διὰ τὴν τῶν ἱστοριῶν ἐπίγνωσιν ἀγχινουστάτων, καὶ πολυμαθεστάτων γεγονότων. ἐπειδὴ δὲ παρόν ἐστί μοι, μέγιστε Ἀρχιερεῦ, παράδειγμά σε ἐπιστῆσαι τῶν ἄλλων ἐπιφανέστατον, καὶ βεβαιότατον, ἐάσας τάτ' ἄλλα καὶ τὰ τῶν παλαιῶν, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας μνήμης πάνυ διεστώτων, μόνην τὴν σὴν ἀγχίνοιαν, καὶ ἐπιστήμην, καὶ περὶ τὰ μεγάλα πολυπραγμοσύνην μαρτυρίαν ἐμβαλοῦμαι. συνῆκα γὰρ πολλάκις ὅσην ἔθου σπουδὴν, καὶ περὶ τὰς ἄλλας παιδείας, καὶ οὖν καὶ περὶ τὴν τῶν ἱστοριῶν γνῶσιν, καὶ προχειροτάτην ἀνάμνησιν, ἑτοίμως καὶ ἀκριβῶς τὰς ἱστορίας διεξερχομένου σοῦ ἀκούσας, καὶ περὶ διαφόρων φυσικῶν

τε, καὶ θεολογικῶν προβλημάτων διαλεγομένου, ῥᾶστα πέπεισμαι πρὸς τὴν τούτων κατάληψιν, μετὰ φύσεως ἀγαθῆς τὴν σπουδὴν, καὶ ἐπιμέλειαν, αἷς περί γε πάντα, καὶ περὶ τὰς παιδείας συντόνως ἐχρήσω, καὶ τὴν μνήμην τῶν νουθετικῶν θησαυρῶν ταμεῖον, ᾗ πάντας ὑπερβέβηκας, συναγωνίσασθαι. σαφῶς μὲν γὰρ οἶδα οὐδὲν μείζονι φροντίδι σπουδάσαντα τὰς ἐπιστήμας, καὶ φιλοσοφήσαντα, καὶ πολιτευσάμενον, ἐνδεῖξαι φανερῶς οὐκ ἀπολίτευτον τὴν φιλοσοφίαν, τῇ μνήμῃ δὲ πάντας σε τοὺς ἄλλους ταύτῃ σεμνυνομένοις ὑπερβαλέσθαι, βεβαίαν, ὡς καὶ τὴν τοῦ σώματος ῥώμην μέχρι τοῦδε τῆς ἡλικίας διαφυλάξαντα. καὶ Κάτωνι μὲν, ᾧ φασι τὴν ὑπερβάλλουσαν μνήμην, οὐ μικρὸν τῆς εὐγενείας σημεῖον ὑπάρξαι, οὐ μόνον οὐ παραβάλλω, ἀλλὰ τοσοῦτον ἐκεῖνον ἡττηθῆναι νομίζω, ὅσον σὺ καὶ παιδειῶν ποικιλότητι, καὶ ἐπιστημῶν εὐμαθείᾳ, καὶ πράξεσι μεγίσταις πᾶσι διενήνοχας, ὥστε πολὺ πλέον ἐκείνου σοι, καὶ εὐγενείας, καὶ πολυμαθίας, καὶ πολυπειρίας τὴν μνήμην γενέσθαι σύμβολον. τοιῷδε ὁρμώμενος παραδείγματι ὁ αἰδεσιμώτατος, καὶ περιφανέστατος Καρδινάλις Φαρνήσιος Ῥωμαίας τε, καὶ Ἑλληνικῆς διαλέκτου περισπούδαστος γενόμενος ἀεὶ περὶ πᾶσαν διδασκαλίαν, καὶ μάθησιν καλινδεῖται, καὶ ὁσημέραι προκόπτει μᾶλλον, ὅ ἐστι πάνυ θαυμαστὸν ἐν τοσούτων πραγμάτων διοικήσει, ἃ διαπραττόμενος, εὐνοϊκῶς τε τοῖς αὐτῷ ἐντυγχάνουσι τὴν ἀκοὴν καταχαριζόμενος, ἐπιμελῶς καὶ σωφρόνως διοικεῖ, καὶ ταχέως ἐξανύει. τῷ αὐτῷ δὲ, καὶ ὁ λαμπρότατος Ἁγίας Φλώρας Καρδινάλις ἑπόμενος παντοίας ἐπιστήμας, φρονίμως, καὶ σοφῶς τὰ δέοντα χρηματίζων, μετίεται, ὥσπερ γὰρ ἄμφω κατὰ γένος σοι προσήκουσι, τὰ αὐτὰ ὁμοίως σοφίας ἐπιτηδεύματα μετέρχονται. Σκεψάμενος τοίνυν ἐγὼ ὅσον τῇ τῶν ἱστοριῶν ἀναγνώσει τέρπεσθαι, ὅσον τε ἐκείνων ἀπολαύειν, καὶ τοὺς σπουδαίους φιλοφρονεῖν, καὶ ἀγαπᾷν εἴωθας, οὐκ ἔξω μέλους ποιήσειν ᾠήθην, εἰ τοῦτο τοῦ Αἰλιανοῦ μικρὸν ποικίλης ἱστορίας βιβλίον σὺν ἄλλοις τισὶν ἐγχειριδίοις ἐκδοίην, σοὶ μὲν τέρψιν οὐ μικρὰν, σπουδαίοις δὲ ὠφέλειαν ἐμποιησόμενον μεγάλην. καὶ ταῦτα, ἐπειδὴ Ῥωμαῖος ὢν Ἑλληνικῇ διαλέκτῳ τερπόμενος συνέγραψε, καὶ ἄλλος τις Ῥωμαῖος ταύτῃ συγγραψάμενος, τάχα οὐ διεσώθη ἐς ἡμᾶς,

ἠτίκισε δὲ, καὶ ἔγραψεν ἡδέως, ὡς καὶ μελίγλωσσον, καὶ μελίφθογγον καλεῖσθαι δικαίως ἀξιωθῆναι. τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ἐπίχαρι ἔσεσθαι νομίζω, ὅσον μέχρι τοῦδε ὀλίγοις ἀνεγνώσθη, ἢ ὁλοκλήρως ἐνενοήθη διὰ τὴν τῶν ἀντιγράφων φθορὰν, νῦν δὲ πολλῷ μὲν πόνῳ, καὶ σπουδῇ τῷ συμπολίτῃ ᾧ ἐδυνήθην συμπραξάμενος διώρθωσα, καὶ πᾶσιν ἀναγνωσθῆναι μετέδωκα, ἐπωφελεῖς οὕτω πόνους μήτε κρύπτεσθαι, μήτε ἀπολέσθαι ἐάσας, ὅσον γὰρ πρὸς τὴν πολλῶν, καὶ ποικίλων ἱστοριῶν τῇ συντομίᾳ ἀνάμνησιν, καὶ τῶν ὑπ' οὐδενὸς ὧν ἔχομεν συγγραφεισῶν ἐπίγνωσιν χρησιμεύουσι, πείρᾳ μᾶλλον, ἢ λόγῳ διαβεβαιωθήσεται. Προσέθηκα δὲ καὶ τὰ τοῦ Πολέμωνος, καὶ Ἀδαμαντίου Φυσιογνωμονικῶν βιβλία, πάνυ μὲν παντὶ, καὶ μάλιστα τῷ μέλλοντι πραγματεύσασθαι ὠφέλιμα πρὸς τὸ εἰδέναι τίνι δεῖ συνομιλεῖν, καὶ τίνι συνδιαιτᾶν, τίνι τὶ πιστεύειν, ἢ τίνας δεῖ ἀποφεύγειν, καὶ φυλάττεσθαι, ἐπίστασθαι δὲ ἐκ σημείων, ἃ ἡ φύσις ἑκάστῳ λάθρα ἐνεχάραξε, καὶ ἐν προσώπῳ, καὶ ἐν ἄλλοις σώματος μέρεσι. συνοπτικωτέρως μὲν τῷ Πολέμωνι, ἐναργέστερα δὲ τῷ Ἀδαμαντίῳ, ἢ παρ' Ἀριστοτέλει γέγραπται, τούτων μὲν θάτερον ἐξέδωκα, ὅτι διορθώσεως οὐ μικρᾶς ἐνέδει, θάτερον δὲ, ὅτι ἐνετυπώθη μὲν πρότερον, οὐκ ἀκριβῶς δὲ οὐδὲ ὀρθῶς, ὡς ἔσται ἰδεῖν, καὶ γνῶναι σαφῶς τοῖς ἀμφότερα συγκρίνασι. Πάντα δὲ ταῦτα πολλῇ ἐπιμελείᾳ καθήρας, καὶ ἐξ ἀμυδρῶν, ὅσον ἐπ' ἐμοὶ λαμπρά τε, καὶ εἰλικρινῆ ποιήσας, καὶ εἰς σαφήνειαν ἀναγαγὼν τῇ σῇ πολυμαθεστάτῃ κρίσει ὑποτίθημι, τῇ τε εὐνοίᾳ, ᾗ πάντας τοὺς σπουδαίους φιλοφρονεῖς ἐπιτρέπω, καὶ τῷ σῷ ἁγιωτάτῳ ὀνόματι ἀνατίθημι, ὅπως ἂν τούτου συμπραξαμένου ῥωσθέντα μᾶλλον ἐξιέναι δύνωνται, ἅπερ (ἐπιεικῶς καὶ φιλοφρόνως παρακαλῶ) δῶρα παρ' ἐμοῦ, σοι πλείστην ὀφείλοντος χάριν διὰ πλείστας εἰς ἐμὲ εὐεργεσίας, δέξαιο· εὐεργέτημα δὲ τοῦτο τῶν ἄλλων οὐχ ἧττον νομίσας, καὶ πάντα ὅσοις με δεξιώσῃ μετ' ἀειμνήστου μαρτυρίου διαφυλάξω. Ἔρρωσο.

ΕΙΣ ΑΙΛΙΑΝΟΥ ΒΙΒΛΙΑ

ΚΑΜΙΛΛΟΥ ΠΕΡΟΥΣΚΟΥ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Λάμβανέ μ' ἐς χεῖρας σοφὸς ὤν, ἢ νῆις ἁπάντων,
Ἔσσομαι οὐ μικρὸν ἀμφοτέροις ὄφελος,
Πᾶσι βατὸς πέλομαι μεσὸς μὲν κῆπος ὀπώρας
Παντοδαπῆς, εὕροις Ἀττικὸν ἔνθα μέλι.
Τοὔνομα καὶ γενεάν μου πατρίδος ὕψος ἀμαυροῖ,
Ἦν γὰρ ἐμοὶ Ῥώμη κυδιάνειρα πατρίς.

JUSTI VULTEII DEDICATIO.

JUSTUS VULTEJUS WETTERANUS JOANNI PINCIERO, CONSOBRINO SUO S.

Cum ſuperioribus Annis Bellici motus & arma totam Germaniam occupaſſent, videbam extinctis penè ſcholis, pleroſque à liberalibus ſtudiis diſcedere: nonnullos etiam, qui majores progreſſus in literis feciſſent, civitatibus ac patriæ ſuam operam impertire. Quidam vero privatam recolendarum artium rationem inſtituerunt, ut cum ulterius progrediendi ac diſcendi plura facultas non daretur, interim ad ea, quæ cognoviſſent, uſum & exercitationem adhiberent, ac locupletiora redderent, aut ſaltem percepta conſervarent. Quo tempore deliberanti mihi quid potiſſimum facerem, aut quomodo meis rationibus conſulerem, venit in mentem tantiſper in priſtinis ſtudiis operam conſumere, ac permanere, donec quò res evaderet,

deret, ſciremus. Opportune igitur accidit, ut eodem cohortatio doctiſſimorum virorum accederet, quorum ego conſiliis refragari piaculum ducebam. Ii cum in levioribus periculum feciſſent, quid in reliquis præſtare poſſem, Aelianum mihi de Græco in Latinum convertendum propoſuerunt. Ita fit, ut neque ambitione ductus hoc onus ſuſceperim: neque verò impulſus temeritate, quæ ſolet in hanc ætatem, qua ego ſum, frequenter cadere. Eruditorum hominum voluntati morem gerens, non ſolum meis, verùm etiam aliorum ſtudiis utilitatem aliquam adferre volui: quorum alterum me adeptum eſſe ſentio: alterum an aſſequutus ſim, ego de me ipſo affirmare non debeo: eſt enim arrogantis; neque verò negare, quod eſt temerarii. Penes te, Pinciere conſobrine, Græcæ linguæ peritiſſimum, & tui ſimiles doctos viros judicium eſto. Equidem tibi præ cæteris hunc authorem inſcribendum, & has mearum lucubrationum primitias dedicandas cenſui, multas ob cauſas. primùm, quoniam ad hoc præclariſſimum literarum ſtudium, ſuaſor & author mihi ſemper extitiſti: cui quicquid in eo profeci, quamvis exiguum eſt, tamen quicquid id eſt, acceptum referre debeo. Deinde quòd cognatione benevolentiaque mihi es conjunctiſſimus: tum quòd ſcriptor eſt ejuſmodi, qui tibi in primis conveniat, cum ob admirandam facundiam, & Atticam dictionis concinnitatem, cujus te perſtudioſum eſſe animadverti: tum quòd ſyluam quandam uberem & copioſam, omnique rerum & exemplorum genere refertam complectitur, quæ cupidum varietatis plurimùm delectare, & avidum cognoſcendi juvare multum poteſt. Poſtremò fuit neceſſarium, ut aliquem hujus editionis mihi patronum aſſumerem: qui ſi forte labor meus in calumnias malevolorum quaſi ſcopulum incurriſſet, vindicare me à crimine, velut naufragio poſſet. Etenim eſt hæc ætas neſcio quo fato ad criminandum proclivior, quam ad laudandum propenſior, ut ne ſummis quidem ſcriptoribus, Ariſtoteli, Homero, Ciceroni parcat. Quæ cum ita

ſint, quid ego de me futurum ſperare debeam, facile eſt conjectura augurari. Quanquam verò multos habeam in ea re patronos & advocatos, tamen Ciceronem aliquem, & perfectum oratorem te cupio ad hanc cauſam adjungere, qui neminem calumniantem non facile vel authoritate, vel eruditione, vel orationis facultate, repelles & confutabis. Hæ rationes me impulerunt, Pinciere conſobrine, ut hanc verſionem, qua Aelianum Latinum feci, tibi potiſſimum dedicarim. Cæterùm in ejus narrationibus quid eſt non egregium, non præſtans, non idoneum vel ad cognoſcendum, vel ad imitandum, fugiendúmve? Nam quæ ſine aſſidua multorum ac diverſorum authorum lectione & ſingulari diligentia colligi non potuerunt, ea nobis Aelianus in unum quaſi faſcem, mirabili verborum elegantia redegit, ut uno labore, ſine tædio faſtidióque plurima ac diverſiſſima animo comprehenderemus. Quid verò deeſt ſermoni? Quid non in eo terſum, elegans, politum & Atticum? plàne ut Romanus Græca eloquentia multos Athenienſes videatur excellere. Quod Philoſtratum non fefellit, cum in ejus vita ſic ſcriptum reliquit: ἠττίκιζε δ' ὥσπερ οἱ ἐν τῇ μεσογείᾳ Ἀθηναῖοι. Sed ille neque eget ſane meo præconio, neque ut maxime vellem, ſatis pro dignitate laudibus vehere poſſem. Proinde ſtudioſos adoleſcentes ad Ælianum quàm diligentiſſime legendum, evolvendumque adhortor, qui ita brevibus multa variáque complexus eſt, ut nemo vel operam vel tempus, quod in hunc impenderit, ſit perditurus, & omnes rogatos volo, ut hunc meum conatum in meliorem partem interpretentur. De te, Pinciere, non mihi dubium eſt, quin pro mutuo noſtro amore, & cognatione munus hoc à me profectum levidenſe boni conſulas. Vale. Francofurti. Anno 1548.

JOAN.

JOANNIS SCHEFFERI DEDICATIO.

VIRO
NOBILISSIMO AMPLISSIMO
DN. JOHAN. JACOB. ZIEGLERO,
REIPUBLICÆ SCAPHUSENSIS CONSULI DIGNISSIMO
JOANNES SCHEFFERUS
ARGENTORATENSIS
S. P. D.

Triennium ferme eſt, vir Nobiliſſime, cum mihi vir Clariſſimus, nec à me ſine reverentia nominandus Joan. Henricus Bœclerus, pro ſingulari ſua erga me benevolentia, literas ad Te daret, ut per urbem veſtram iter tum in Gallias facturus, eas Tibi traderem. Arripui cupidiſſime iſthanc occaſſionem, ut viro eruditione, prudentia regendæ reipublicæ, quæque his conjuncta eſſe debent, eloquentia humanitateque, apud ſuos pariter & exteros celebri ac claro, innoteſcerem, & quem fama tantum hactenus cognoveram, ipſum coram viderem. Ego enim ab ineunte ætate in id ſemper juveni incumbendum exiſtimavi, qua ratione optimis ac præſtantiſſimis ubique viris ſe adjungat; quia nulla ratione citius effecturus eſt, ut eis ſimilis evadat, quam ſi frequens cum ipſis ſit, eorumque vitam & præclaras actiones ad imitandum ſibi proponat. Obſiſtebant tamen mihi talia meditanti primum animus infirmitatis ſuæ conſcius, quique inde

pro-

provenire ſolet, metus, deinde fortuna tenuis, quandoque etiam adverſa. Maxime vero ipſa plerorumque, cum ſe magnos ſentiunt haberi, arrogantia, qua ſæpe audivi, ut humiliores ſoleant excipere, & alto faſtu juxta ſe deſpicere. Igitur huc usque me continui, tutius eſſe ratus, certe honeſtius latere, quàm magnas cum moleſtia ambire amicitias, & cum riſu atque indignatione non admittti. Poſtquam vero ab his vitiis Te didiciſſem eſſe longe remotiſſimum, facile ab animo meo impetravi, ut excuteret pavorem Tuæque facilitati confideret. Nec fefellit me iſthæc & aliorum & mea de Te opinio. Tanta enim & tum ſtatim, & deinde omni tempore me proſecutus es humanitate, ut majorem à quoquam deſiderare non debeam, ſperare vero non poſſim. Nam & literis inviſere me, licet plurimis iiſque publicis negotiis occupatus, conſueviſti, & res meas ſumma diligentia procurare. Pro qua benevolentia diu mecum animo cogitavi, quas dignas Tibi referrem gratias. Nam ſi forte Filio Tuo, quem ante biennium ſtudia ſua communicare mecum voluiſti, à me quid præſtitum, præterquam, quod exiguum eſt ac pene nihil, id jam pridem ita à Te compenſatum habeo, ut non exolvere, ſed tribuere officium voluiſſe videaris. Cæterum cum nulla hactenus occaſio ſe obtuliſſet, eam ſtatui arripere, quæ his diebus oblata mihi, licet talis non ſit, qualem opto, ea tamen eſſe videtur, quam omittere non debeo. Cum enim Ælianum Noſtrum typographus abſolverit, jamque in lucem is ſit proditurus, Tuo eum nomini inſcribere decrevi. Non culpabis, ſi Te bene novi, meam hanc in referenda gratia audaciam, ſi præſertim cogites, me hujus quoque rei magnam partem benevolentiæ Tuæ debere. Ex quo enim de inſtituto noſtro certior es factus, quantum equidem in Te fuit, quicquid adiumento mihi eſſe potuit, humaniſſime mecum communicaſti. Redit ergo iterum ad Te Ælianus, neque quidquam rogat, quam ut benignis oculis ſuſcipere ipſum, ac contra ſiniſtra ſæculi judicia velis defendere. Ita

enim

enim hodie comparatum eſt cum optimis quibusque, & his præſertim ſtudiis, ut non deſpectui tantum, id quod parum eſſet, ſed & odio ſint: nec ad invidiam, egeſtatem, adderem pene etiam infamiam quidquam citius faciat, quam vel legendis hiſtoriis clarisque veterum monumentis, vel explicandis iis operam inſumſiſſe. Proinde ac ſi abjectiſſimorum & viliſſimorum mortalium hæc eſſent otia, nec ad rem ullam, quam ad oblectationem inaneſque fabulas prodeſſent. Cum igitur, id quod certiſſimis documentis comperi, Tu longe præclarius cordatiuſque de hoc genere ſentias, jure merito hæc rudimenta noſtra primoſque labores Tibi conſecro, opemque Tuam in defendendis iis imploro, cui non difficile fuerit, ea qua ubique polles auctoritate, ſiniſtra hominum judicia, qualia non defutura ſcimus, cohibere. Id quod non eo peto operoſius, quaſi quidquam dubitem de Tua promptitudine, ſed ut iterum benefaciendi mihi materiam Tibi ſubminiſtrem. Cui juxta cum optimis ac præſtantiſſimis quibuſque viris nihil amplius placere ac gratum eſſe poteſt, quam humanitatis Tuæ virtutumque plurimos ubique teſtes comparaſſe. Vale. Dabam Argentorati 22. Martii. Anno MDCXLVII.

JOANNIS SCHEFFERI

PRÆFATIO.

LECTORI BENEVOLO S.

Cum inter alios Scriptores Græcos pridem Ælianus etiam ad manus noſtras perveniſſet, noſque variam ipſius Hiſtoriam ſemel ite-

rumque perlegiſſemus, ſtatim judicavimus non alium auctorem in ea lingua ad conatus primos juventutis ſublevandos eſſe accommodatiorem. Nam ſi mores ac ingenium juvenum perpendimus, nemo eſt, niſi forte ſuimet ipſius ignarus, qui non intelligat, adverſum eis eſſe, quicquid paulo prolixius, aut à ſenſu vulgari eſt remotius. Cujus quidem rei cauſa non eſt alia, quam infirmitas ætatis ac judicii, quod cum ad res graviores non pertineat, nec ſuſtinere etiam eas poteſt, aut ex iis aliquam percipere jucunditatem. Prorſus ſicut qui oculis lippiunt, lucem claram, aut quorum aures tinniunt, egregiam harmoniam citharæque ſonum nequeunt perferre. Ita fit ut plerumque maximo cum tædio, in Cicerone, Demoſthene, Plutarcho, vel ſi quid præſtantius antiquitas protulit, verſentur: Ex adverſo autem hiſtorias facillime audiant, nec audiant tantum, ſed & addiſcant. Non quod non longe optima ſint, quæ à Cicerone ſcripta ſunt, aut à Demoſthene, ſed quod ingenio juventutis ac naturæ non accommodata. Cujus rei teſtem producere poſſemus ex veteribus Quintilianum, niſi omni teſtimonio major ipſa Nos ubique id experientia doceret. Ac in Latinis quidem abunde ſatis ei jam proviſum eſt. In Græcis vero adhuc laborare videbatur. Iſocrates enim, Heſiodus, Homerus, ut ſunt optimi Scriptores & ab omni ævo pro præſtantiſſimis ſemper habiti, ita intellectu difficillimi. Nam & ſtylo, poëtæ præſertim, utuntur, qui à vulgari aliquantum diſcrepat, & in hujuſmodi verſantur argumentis, quæ ut ab infirmo adhuc judicio comprehendi nequeunt, ita neque diligi vel amari. Quare fruſtra his Scriptoribus juventutem innocentem fatigamus, nihil effecturi, quam ut ad poſtremum inviſo labore exhauſta deficiat, & literarum ſtudia, quæ colere debebat, deteſtetur. Igitur cum Ælianus inter Græcos, ſicut dixi, ad hanc rem aptiſſimus, non mihi tantum, ſed aliis longe harum rerum peritioribus ſit viſus, eum in manus ſumere, & ad uſus publicos accommodare decrevi. Præterquam enim, quod in ſtylo

eſt puriſſimus, talia etiam tractat, quæ non admittant modo juvenes, ſed ultro etiam invitent. Cui enim ex iis non jucundum ſit audire priſcas conſuetudines, verba, ſententias. Diſcere, quis equum princeps conſcenderit, quis oleum, quis res alias in communi vita utiles apud hanc illamve gentem invenerit. Qui vino plurimum & ebrietati indulſerint, qui epulis & quibus quique maxime ſint delectati, qui contra temperantes vixerint, in veſtitu fuerint modeſti, in oratione clari, in victu ſobrii. Qui mortes liberorum magno animo tulerint, qui res clariſſimas ubique geſſerint. Eaque ſingula tanta brevitate varietateque ut non niſi optime juvenibus placere poſſint. Habet enim neſcio quid vagum ac inconſtans puerilis animus, nec temere afficitur; niſi variis ejuſcemodi rebus. Quanquam & hæc ipſa varietas Scriptoris noſtri ipſis uſui eſſe poſſit, quippe qua quicquid ex omni Græca maxime hiſtoria notatu memoriaque dignum occurrebat, in unum quaſi faſcem, copiæque cornu maxima ſedulitate collegit, ut ſic ii, qui mores juvenum formare ſolent, ſatis aptam habeant occaſionem, qua res prope cunctas à celebri Græcorum gente geſtas, quas plerique his deſtituti ſubſidiis ignoramus juxta & contemnimus, iis explicare poſſint, & ad altiora mentes ipſorum animumque imbuere. Non addo, quod hæ ipſæ hiſtoriolæ exemplorum inſtar eſſe poſſint, ſub quibus & à vitiis commode dehortari, & ex adverſo ad virtutes incitari poſſint. Neque enim dubito alio fine iſta Noſtrum conſcripſiſſe, quam hoc ipſo, ut ad certa virtutum vitiorumque capita ſingulas hiſtorias, ſi vixiſſet diutius, redigeret. Nam alias non tanti eſt, noſſe eos, qui in paupertate magna majore continentia vixerint, quive contra luxu vitam amiſerint, niſi alterum ad imitandum, alterum ad evitandum nobis exemplum eſſet. Habes, lector benevole, præcipuas cauſas, ob quas hunc potiſſimum Scriptorem in manus ſumere, notiſque quibuſdam noſtris cœpimus illuſtrare. Quæ tanto magis videbantur neceſſariæ, quo depravatior hic auctor ad nos

 eſt

eſt transmiſſus. Primum autem, ut de omnibus Tibi conſtet, ſcias, textum ita nos retinuiſſe, qualem eum quondam ędidit Geſnerus; ut de multis aliis, ſic cumprimis etiam de hoc ſcriptore optime meritus, nec quidquam immutaſſe, niſi ubi evidentiſſima emendationis à doctiſſimis hominibus jam aute factæ ratio apparebat. Cætera conjeciſſe in Notas, in quibus non ex conjecturis noſtris, quas fide codicum MSS. deſtituti interſerere noluimus, ſed ex optimis quibuſque Scriptoribus, Ariſtotele, Plutarcho, Strabone, & imprimis Athenæo depromptas reperies emendationes. Quæ ſi placere Tibi poterunt, dignæque videbuntur, quæ recipiantur in textum, facile adſcribes: ſin minus, ſuo loco relinquere haud gravaberis. Præter iſta etiam alios annotavimus Scriptores, à quibus hiſtoriæ narrantur, ut juventus habeat, in quo comparando verba omnium, deſcriptiones, ſententias inter ſe, ſtylum & induſtriam ſuam exerceat. Sed & Indices adjecimus Latinum unum, alterum Græcum. In quo poſteriore, ſicut oſtentatio nulla eſſe poteſt, ita non nihil laboris & temporis, ob utilitatem manifeſtam, & plurimorum annorum experientia multis in locis firmatam, impenſum eſt. Fatemur, cuncta potuiſſe ſcribi melius, magisque expoliri; nec fortaſſe quiſquam propius, quam nos ipſi intelligimus, quæ in hoc ſcriptore adhuc deſiderantur. Sed & juventuti ſcribere voluimus, ut alias jam monui, ad cujus capacitatem ingenii, qui ſe non demittunt, imperite, ne quid gravius dicam, mihi agere videntut; & quæ adhuc reſtant, ea ſecundis demum curis, ſi ſic Deo viſum fuerit, adiiciemus. Nec enim quiſquam prima ſtatim vice ita ſuum opus expolivit, ut non quotiens reſumeret in manus, aliquid vel emendandum in eo, vel adjiciendum inveniret. De cætero ſi quid hic erravi, quod facile accidiſſe potuit, ſi quid lapſus ſum, peto ut amice me admoneas. Et communis omnium hominum ſortis juxta mecum memor, non ex omni muſtaceo, quod proverbio dicitur; & noſtro hoc ſeculo nimis frequens eſt, lauream

quæ-

quæras. Ita & humanitatis laudem, qua nulla gratior eſt virtus hominique decentior, promereberis, & à ſimili in Te invidia obtrectationeque dicam an furore alios deterrebis. Vale, ſtudiiſque noſtris fave.

JOANNIS SCHEFFERI
PRÆFATIO ALTERA
Edit. A. 1662.

LECTORI BENIVOLO S.

Tredecim ſunt anni, cum primum ederem politiſſimum hunc ſcriptorem, notisque aliquibus exponere aggrederer. Sed fuit is conatus tantum meus, à pleriſque, quæ negotio hujuſmodi ſunt neceſſaria, plane deſtitutus. Nam uti de codicibus Manuſcriptis nihil dicam, & ſimilibus aliis, ne quidem judicium noſtrum illud virium roboriſque tum adhuc contraxerat, quod ſufficeret perferendo huic labori. Quare fieri non potuit, quin alicubi hæſitarem, & à recto aberrarem tramite. Quo magis danda fuit opera, licet ne nunc quidem aliis magnopere ſubſidiis ſim inſtructus, quam quæ proprii ſubminiſtrant facultates ingenii, ut ad ſecundam hanc editionem veniretur. De qua quid Tibi polliceri poſſim, Lector benivole, breviter exponam. Ante omnia propoſitum noſtrum fuit, textum dare optimis editionibus, Romanæ ac Geſnerianæ conformem. Sunt quidem in eo non pauca valde dubia, quædam etiam manifeſte vitioſa. Sed quoniam librorum Manuſcriptorum nulla nobis hactenus fuit copia, ſine auctoritate illorum aliquid vel addere, vel demere, vel quovis modo immutare in Auctore ipſo religio erat. Ne quis tamen impru-

dens ad hæc talia offenderet, Notas noſtras adjecimus. In quibus hac vice, quæ prius nondum erant expoſita, declarare, quæ expoſita erant, confirmare: non pauca obſcurius tradita, prolixius illuſtrare, quædam penitus omittere aut immutare ſuſtinuimus, prout rei ratio poſtulabat. Ita factum, ut Notæ iſtæ creverint acceſſionibus, ut ſpero, minime contemnendis. Index tertia ſui parte factus locupletior, non modo locutiones plurimas continet, de quibus nihil antea, ſed & errores Interpretis (quæ haud poſtrema noſtra in hac editione fuit cura) ſæpiſſime oſtendit, quemque ad modum emendari debeant, proponit. Conſilium quidem noſtrum erat ab initio, novam plane concinnare politiſſimi Scriptoris verſionem. Verum amplius re examinata, id rejecimus, cum propter cauſſas alias, tum præſertim, quia putabamus, non alia occaſione rectius meliuſve oſtendere Magiſtros poſſe diſcentibus, quæ ſit ratio interpretandi vera, quam ſi ſub obviis ejuſmodi exemplis arguerent ſubinde falſam. Ad quod facilius efficiendum, non inutilis, opinor, erit labor in Indice hac vice adhibitus à nobis. Poterant ſane plura addi, formulæ etiam ipſæ ac locutiones amplius exponi. Sed obſervandus nobis fuit juſtus libri modus. Quod ſi vitam eo uſque Deus protendere nobis vellet, viresque corporis, quæ nunc ſunt exiguæ, confirmare, ut venire ad editionem tertiam liceret, fortaſſis inveniremus alia, quibus & illam facere gratam poſſemus. Nunc multis impediti aliis, &, quod eſt præcipuum, tam longo diſſiti intervallo ab ea urbe, in qua hoc negocium procuratur, ſi Tuis, Lector benivole, deſideriis ſatisfacere per omnia non potuimus, vitio nobis minime vertes, verum æquum ac humanum Te præbebis mihi. Homines ſumus, ad humanitatem à Natura ipſa geniti, quam turpiter exuit, quisquis ab homine abſoluta omnia & perfecta, id eſt viribus humanis ampliora, requirit. Vale. Scr. Upſaliæ Suecorum. a. die 11. Julii. Anno MDCLXI.

TA-

TANAQVILLI FABRI DEDICATIO.

ILL. VIRO

PHILIPPO JAVCVRTIO, BARONI VILLARNOLII,

MAGNI ILLIUS PLESSIACI MORNÆI NEPOTI,

MÆCENATI SUO,

S. P. D. TAN. FABER.

Novam Æliani editionem ad Te mitto, Mi Patrone, &, ſcis, nuper promiſeram. Ea autem ſi non omnino luculenta & ſplendida videbitur, hoc & vere poſſum & confidenter affirmare, Omnium, quæ unquam prodierint, eſſe illam longe emendatiſſimam, cum vix unus aut alter locus ſuperſit, qui Lectori negotium faceſſat. Hoc ſcilicet à me ſpectatum præcipue eſt, ut Græciſmi vitia, quæ plurima in hoc Scriptore erant, ea tribus verbis, ſi fieri poſſet, & oſtenderentur & tollerentur. Cur autem ſub Tuo nomine opuſculum hoc appareat, *res ipſæ vociferantur*, ait Ille; Quin, ſi aliter feciſſem, ii omnes, ſat ſcio, qui utrumque noſtrum noverunt, cur alii potius quàm Tibi conſecratum foret, mirarentur. Nam, *Quot res?* Primum ipſa Academia; quæ ſub avi Tui, Inclyti Illius Philippi auſpiciis,

ſpiciis, & feliciter nata eſt, & feliciter adolevit; Ea porro & cura, & conſilio, & re, per totum vitæ Tuæ curriculum adjuta à Te eſt & ſuſtentata; Ex quo fit ut quidquid boni ad univerſos ex Illa redit, totum id Illuſtriſſimæ Familiæ Tuæ, ac ſeorſum Tibi, (quod etiam ſatis probaverit nupera in eam liberalitas,) debeatur. Ipſe vero, Vir Nobilissime, qui egregie præter cæteros, qui in hac Urbe docendi munus ſuſtinent, beneficiis Tuis ornatus eſſem, ſi nulla alia re poteram hoc certe qualicumque munuſculo, grati animi memoriam teſtari debui, ut, quod olim Timonis Lucianei Verſio & Notæ inchoaverant, id Æliani Emendatio abſolveret; Nam,

A Te principium, Tibi deſinet ... ...

Dein, ſi nulla in Academiam, ſi nulla in me Tua merita eſſent, egregia certe & præſtans animi Tui Magnitudo, Prudentia ſingularis, perpetua Fides, & quæ Te aliæ artes tam inſignem effecere, nil mihi liberum relinquebant; Et *faciundum fuit*. Supereſt igitur ut ignoſcas, & humanitatis Tuæ memor, non ſcripti ipſius molem, quæ ſane perquam exigua eſt, ſed ſcribentis officium ſpectaveris. Vale. Salmurii. Nonis Novembribus. MDCLVII.

TANAQVILLI FABRI

PRÆFATIO.

TAN. FABER

LECTORI.

Græcum Æliani textum quanta maxima fieri potuit diligentia recenſui, &, ubi res poſtulabat, emendavi. Brevitatem adſtrictiorem ſecutus ſum, qui inutili prolixitate nil odioſius putem, idque

idque maxime ubi emendationes liquidò apparent. Dein, ut ſe nunc animus meus habet, ſi poſſem, nutu ipſo aut digitis loquerer. Notandis autem Vulteii erroribus eò ſuperſedi, quod ii longe plurimi ſint; & tamen, quod mireris, illum Scaliger, in Euſebianis, Doctum Interpretem vocat. I nunc, & credulus eſto, ſcilicet. Cur vero Ælianum potius, quam alium è veteribus Græcis, typographo commendaverim, hæc cauſa fuit, quod is ſcriptor terſus, venuſtus, atque elegans eſt, & ad ingenium puerorum, qui perpetua novitate gaudent, apprime accommodatus. Vale.

JOACHIMI KUHNII
DEDICATIO.

VIRO

GENEROSO ET PERERUDITO,

DOMINO

EMERICO BIGOTIO

S. D.

JOACHIMUS KUHNIUS.

Non aliud magis Nomen ſibi jam tertiùm renato præſcribi voluit Ælianus, quam Tuum, Vir Nobiliſſime, quod ut aliis in rem literariam meritis longe lateque diditum eſt, ita præprimis hunc ſibi

*** Scripto-

Scriptorem ſingularis beneficii auctoramento dudum pignoravit. Cum enim Codicem Tuum, quem pulcherrimis Æliani notis paſſim inſignem domi ſervabas, bono publico donatum, promtè Cl. Scheffero mitteres, tum ſane Noſtri denuo elimandi rationem iniiſſe, & hujus, ut nunc in mundo eſt, editionis quaſi ſignum aliquod ſuſtuliſſe viſus es. Hoc pietatis ſacramento obſtrictus Autor nuſquam hinc niſi in Galliam ad Bigotiana limina pedem ſe moturum, jure merito conſtituit. Neque vero mihi cauſa ſuppetebat, cur Clienti ad Patronum ituro obſiſtere, vel obæratum ſine novis tabulis nexu eximere, vel etiam nolentem in diverſa non tam mittere, quam obtorto collo trahere ſatagerem. Imò verò nulla mora in me erit, quin ubi bene lauteque olim acceptus eſt, eò ſe referat Ælianus, id eſt, ad Te; Vir Generoſe, veteriſque hoſpitii uſum longa quaſi peregrinatione interruptum, quanto poteſt opere, poſtliminiò recuperet. Tametſi facilè intelligo, nihil eſſe, quod Autor de metatoria præmittenda admodum laboret, aut coram Tuæ humanitati preces ambitioſè admoveat. Eſt enim Tuus in illum affectus tam teſtatus & illuſtris, ut blandæ orationis lenocinio ſe provocari neutiquam patiatur. Itaque de illius admiſſione jam mihi plane ſecuro liceret eſſe, niſi adhuc alius, qui me male urit, ſcrupulus animo altius reſideret. Vereor enim ſupra quam dici poteſt, ne unus & alter pannus, Doctorum purpuræ meo atque adeo rudi filamento aſſutus Tibi nolenti vultum aſpernantis induat, eademque opera de *Noſtri* gratia deruat cumulum. Quandoquidem nec ipſe diffiteor, nihil eruditis Tuique ſimillimis dignum Perſiis ab eo naſci potuiſſe ingenio, quod tùm natura breviore gyro intra mediocritatem coërcuit, tum etiam vitæ genus perpeſſitium ſurdâ quadam limâ magis magiſque quotidie deterit, nec parum refrigerant, moleſti harum rerum comites, contemptus neglectuſque. Ea propter ſatis bene mecum agitur, ſi vel tralatitii favoris ἐπισημασία hanc qualemcunque operam proſequi non dedignatus fueris. Forſan ita animus in hoc

ſcam-

ſcammate ſe ipſo alacrior factus, quò ſuarum contentione virium haud poterat, Tuæ benevolentiæ remigio felicius perveniet. Non aliter navicula, primum littus legere ſolita, vento à puppi aſpirante, interdum oram ſolvit, & per plana totius elementi velis tumentibus decurrens, quem nec ſpe nec voto præceperat portum inter mutuas nautarum gratulationes ſalvis lateribus tenuit. Fiat! & ut fiat, Tu, Vir Generoſe, benè vale, & in literis ſtrenuè fovendis Te ipſum quàm diutiſſime imitare Dabam Argent. XIV. Cal. Januar. ipſo die Emerici, Anno MDCLXXXIV.

JOACHIMI KUHNII
PRÆFATIO.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Da quæſo mihi tantiſper operam, B. L. donec pauca ex multis, quæ Ælianum ejuſque Tertiam editionem attinent, ſimpliciter prælibavero, Primum equidem, ut hinc ſtatim exordiar dicere, non ſemel animum ſubiit admiratio, cur in Veterum monumentis vel rara vel omnino nulla Æliani fuerit illata mentio. Quis enim præter Philoſtratum & Anonymum illum, cujus ſcrinia Suidas compilavit, vel

obiter *Noſtrum* laudare ſuſtinuit? Martialis quidem lib. XI. Epigr. XLI. Ælianum neſcio quid cum Luperco loquentem ſuo ſale defricat, & iterum lib. XII. Epigr. XXIV. quendam hujus nominis *facundum* nuncupat: Sed an *Noſtrum* iis in locis digito deſignet Poëta, in medio relinquendum eſt, cum Æliani nomen pluribus id temporis commune fuerit. Interim cauſam tam pertinacis ſilentii, non aliam in præſens excogito, quam quod Græca *Noſtri* facundia tum Romanos, quibus ſe exemerat, tum Græcos quibus ſe æquaverat,

Obliquâ invidia ſtimuliſque agitarit amaris.

niſi ad meliora credenda proni libros eorum, qui virtutes Æliani candido elogio celebrarunt, vetuſtate interceptos velimus. Verum ut ut omnes ſileant, Noſtro tamen ad poſteritatis memoriam ſummamque nominis gloriam nihil hactenus defuit. Nec adeo eget aliorum præconio, ut qui hoc ſilentium quaſi animo præſagiens, luculentam ſui imaginem *Hiſtoriæ animalium* velut Minervæ peplo intexuit. His enim verbis, utcunque à me Latinè redditis, inter alia colophonem laudato libro imponit: *Ego*, inquit, *nullus dubitaverim*, *futurum*, *ut ii*, *quibus in vita nihil ambitione divitiiſque antiquius eſt*, *vitio mihi dent*, *quod bonas horas in rebus*, *ut putant*, *viliſſimis*, *nugis collocaverim*, *cum interim in aulis imperatorum elato ſupercilio verſari*, *& maximas opes corradere mihi licuiſſet. At ego*, *occaſione tantæ fortunæ dimiſſa*, *res vulpium*, *lacertorum*, *ſcarabæorum curioſe indago*, *ruſporque libentius*, *quid Pardalis*, *quid pia in parentes Ciconia agant*, *quam ſuaviter arguteque vocem criſpet Luſcinia*, *quantum ingenio valeat Elephas*, *in quot ſpecies greges piſcium deſcribantur*, (χόνων in textu mendoſè: Geſnerus legit χηνῶν, ego malim ἰχθύων) *quæ ſint Gruum demigrationes*, *& ſi quæ hujus generis alia hoc volumine complexus ſum. Verum enim vero tantum abeſt*,

ut in Crœſorum Craſſorumve familia cenſeri velim, ut potius unus è numero illorum eſſe exoptem, qui vel Poëtæ ſapientes, vel acuti Naturæ interpretes, vel periti hiſtoriæ conditores audiunt. Hoc pacto mihi multò melius conſuluero, quam ſi ad criminantium voluntatem arbitriumque me componerem. Nam præ ditiſſimorum omnis ævi hominum latifundiis theſauriſque unicam rectæ eruditionis unciam mihi elegerim. En animum! en virum! quo Romanorum nemo unus aut alia omnia minus, aut doctrinas liberales magis anhelavit. Nec fortius locutus eſt, quàm fecit. Cum enim procul ab aulæ ſtrepitu reique uxoriæ moleſtiis in publici ſacerdotii dignitate & pingui otio tranquille vitam degeret, nihil prius antiquiuſque habuit, quam ut earum literarum, quæ tum temporis principibus in ſinu, in oculis, in manibus erant, id eſt Græcarum ſcientiſſimus evaderet. Id quod improbo labore abunde conſecutus eſt, vel Græcorum judicio, quibus ob ſtili ſui dotes non Præneſte, ſed Athenis natus videtur. Nec puto quenquam, qui ſemel hanc lotum guſtaverit, teneri poſſe, quin cum Plinio admirabundus exclamet: *Hominemne Romanum tam Græcè loqui?* lib. IV. ep. 3. Namque illa rotundi oris gratia, illa terſæ dictionis puritas, ille denique ſanus & nativus orationis ornatus mira quadam dulcedine legentium animis obrepit. Utinam vero ſcripta Æliani omnia ad nos illibata & integra perveniſſent! certe quicquid ſtylus Sophiſticus habet verbis nitidum, ſententiis acutum, figuris jucundum, translationibus floridum, inventione præclarum, compoſitione elaboratum, id omne Noſter velut quidam *eloquentiæ inſtitor* nobis intuendum & pæne contrectandum daret. Sed hîc Æliani opera vi temporum & concurſu calamitatum partim labefactata & convulſa, partim plane deleta exſtinctaque merito dolemus. Nam ſi quiſquam Autorum ab ævi genuino male exeſus videtur, is ſanè Ælianus eſt. Ita nobis periit liber περὶ προνοίας, in quo Noſter, quantum ex fragmentis, quæ Variæ Hiſtoriæ ſubjecimus, colligere eſt, con-

tra Epicurum ex perpetua florentiſſimarum gentium hiſtoria diſputavit humana negotia non temere caſuque ſurſum deorſum ferri agive, ſed Divinam illis providentiam accuratè intervenire. Eodem fato intercidit alius ejuſdem ingenii fœtus περὶ θείων ἐναργειῶν, *de manifeſta Divini numinis præſentia.* Nempe voluit inibi Ælianus ex mirificis morborum curationibus, ex ſacrilegorum horrendis pœnis, ex piorum præmiis divinitus datis oſtendere, quam manifeſta & præſens merentibus vel ira Deorum vel gratia exſtiterit. Neque ab hac labe manſit intacta, quæ nobis ſub manu eſt, Varia Noſtri Hiſtoria, qua de re non ante dicam, quàm nonnulla de diverſa ejuſdem inſcriptione obiter inſeruero. Communior itaque &, ni fallor, ab ipſo Æliano profectus eſt titulus, περὶ ποικίλης ἱστορίας, id eſt, *de Hiſtoria per Saturam*, *ſi Peſcennium Feſtum* ſequamur, cujus libros hoc ipſo nomine inſignitos laudat *Lactantius* lib 1. *Divin. Inſtit.* Suidas autem in vocibus ἀσέλγεια & κάκη Ælianum περὶ ποικίλης ἀφηγήσεως allegat, & mea quidem ſententia nequaquam novum quendam & diverſum à Varia Hiſtoria innuit librum. Nam inſcriptio iſta tam bene quadrat in Variam Hiſtoriam, quam quæ maximè. Veteres enim aliis atque aliis nominibus, quæ non longè à ſe invicem abeunt, Variam Æliani hiſtoriam laudaſſe in confeſſo eſt, ut in notis ad Titulum obſervatum. Adde quod *Stephanus* de *Urbibus* voce χερρόνησος verba quædam afferat ex Æliani πρώτῳ ἱστορικῆς διαλέξεως, quæ cum etiamnum extent lib. 11. V. H. cap. 33. omnis nobis exempta dubitatio eſt. Cæterum ex hac Stephani inſcriptione aliquis adduci poſſet, ut crederet, Ælianum diverſo tempore ſuam Variam Hiſtoriam amicis adhibitis vel frequenti auditorio recitaſſe, pro more Rhetorum, qui non fictas tantum controverſias, verum etiam ipſas hiſtorias, quamvis non oſtentationi, ſed veritati fideique compoſitas, in cathedras declamantium protrudebant. Nec officit, quod publicæ διαλέξει vel *recitationi* minus conveniat jejuna illa macies plurimorum capitum in Varia Hiſto-

ria.

ria. Temporum enim vitio *Noſter* adeò mutatus à ſe ipſo eſt, ut ſi rurſus ab inferis exiſteret, vix ſe in ſuo libro agnoſceret. Gemina enim peſtis in Variam Hiſtoriam graſſata eſt, Neglectus ſcilicet & Compilatores, quarum illa libri partem bene magnam tineis & blattis comedendam dedit, niſi quod Ampliſſ. *Mügius*, Tredecimvir Argentoratenſis Reipublicæ, ſuo Codici aſcripſerat, librum XVII. V. H. in Bibliotheca Vindobonenſi-Cæſarea adhuc ſupereſſe. Hinc cum oculorum dolore videmus, loca quam plurima in Veterum monumentis ex Æliani *Variis* citari, quorum tamen nec vola nec veſtigium ullibi hodie apparet. Altera peſtis compilatorum peſſima exempla in V. H. edidit, effecitque ſedulo, ut pro juſto opere quædam ruta cæſa, pro integro corpore oſſa & pellem, pro apparatiſſimis epulis, analecta & miculas haberemus. His etiam debemus capita V. H. partim acciſa, partim malè diſtincta, & quæ re ipſa cohærent ingratiis à ſe divulſa, ut notæ docebunt. Nec ab alio fonte defluxit, quod lemmata capitum non ubique ſani ſint coloris, id quod unico tantum exemplo, ne juſto ſit longior oratio, ad liquidum deducam. Nam lib. II. V. H. cap. 8. inſcriptio dicit, Euripidem & Xenoclem inter ſe commiſſos eſſe Olympiæ: at vero ipſum caput haud obſcure clamat, non Olympiæ, ſed Athenis peſſimum Poëtam optimo antelatum à quinque Athenienſium judicibus, aut largitione pecuniæ corruptis, aut ex inſcitia de Euripide, cujus ſingulos verſus ſingula teſtimonia Cicero putat, malè pronunciantibus. Eſt quidem amicus è *Norico*, harum literarum, ſi quisquam alius, peritiſſimus, qui emendatione huic malo mederi voluit. Nam pro Ὀλυμπίᾳ reponit Ὀλυμπίοις, ac Olympia Athenis celebrata intelligi ſatis erudite judicat, modò Atticus populus fundus eſſet, in illis Olympiis æque ac Liberalibus, Panathenæis & Chytris Tragicos decertare ſolitos. Sed hæc obiter, redeo ad compilatores; qui ex Varia Noſtri hiſtoria mera fecerunt mapalia, & hujus graſſaturæ clara veſtigia paſſim impreſſa reli-

que-

querunt. Nam infelix ὅτι, quod ſæpius ſe oculis ingerit, haud dubia eorum hominum nota eſt, qui bonum *Ælianum* excerpendo ita diſcerpſerunt, ut nec caput nec pedes haberet. Et hæc hactenus de Varia Hiſtoriâ: reliquum eſt, ut de ejuſdem Editione pauca ſubjiciam. Ubi ante omnia fateor ſimpliciter, non conſilio dataque opera, ſed precibus aliorum, quibus hîc ſeritur metiturque, me adductum, ut hanc Æliani edendi provinciam ſuſciperem. Cum enim noſtratis typi exemplaria divendita eſſent, & hoc amplius notæ poſthumæ auctariumque Græci Indicis à manu B. Dn. *Schefferi* in Bibliopolæ arculis laterent, omninò ſub prælum revocandus erat Ælianus, ejusque corrigendi labor, quoniam nemini obtrudi poterat, ad me nihil tale cogitantem devolvebatur. Nec dum tamen animum induxeram vel verbulum in Autorem parare poſt tot viros literarum non profeſſione magis quam ſcientia celeberrimos. Nam id ſaltem negotii mihi datum initio credidi, ut, quoad ejus fieri poſſet, Æliani librum â denſis operarum exerrantium vitiis repurgarem. quod dum quanto poteram ſtudio exſequi conor, repente inter legendum longe alia mihi mens oborta eſt. Videbar enim mihi nimium quantum prævaricari, ſi plane diſſimularem, eſſe, ubi non poſſim pedibus in ſententiam commentantium diſcedere. Spero tamen id ea fieri cum modeſtia, ut nec in cujuſquam offenſâ ſim meo quidem merito, nec jam olim vitâ defunctis ſua pax & autoritas delibetur. Et quis quæſo unquam tam bene ſubducta ratione hæc ſtudia coluit, quin res, ætas, uſus ſemper novi aliquid apportent? Hæc omnia eo tendunt unicè, ut ne Lector Benevolus ignoret, hanc virium experiundarum occaſionem materiamque non ἀπὸ δρυὸς ἢ πέτρας, *è quercu vel petra* vel unde unde mihi exſculptam, ſed ab aliis ultro oblatam aut ſaltem non recuſanti ingeſtam eſſe. Non enim cum iis facio, qui domi fame ſibi laborare videntur, niſi foris famæ Poëticæ plus ſatis habuerint. Cæterum quid ſecum novi ferat hæc tertia editio, pluribus exponere ſupervacuum erit. Liber enim

ipſe

ipſe prima fronte præfert, quænam ſibi fuerit facta acceſſio. Si tamen B. Dn. Schefferum hac de re audire placet, en ejus verba! *Habes*, inquit, *tertiam*, Lector Benevole, *ſi ſecundam appellare meam debeo, Æliani editionem, in qua quod meum fuerit propoſitum, habe verbis tribus, quia pluribus nunc non licet. Contuli primum cum iis, quæ à* Tanaq. Fabro *annotata ſunt, priores meas curas, & ubi ab ipſo diſſentiendi cauſæ apparebant bonæ, ſententiam meam propoſui. Deinde Lectiones Varias ex MSCtis tribus Pariſienſis Bibliothecæ produxi, & ſubinde eis textum ſtudui reddere correctiorem. Quæ etiam alii viri docti ad Ælianum poſt ultimam editionem meam prodidere, omnia, quantum potui, appoſui: ut haud paucis locis emendatior clariorque facta ſit hæc editio, quam ulla alia à quocunque publicata. Indicem poſtremo dare plane novum conſtitui, quia prior multus mendis inquinatus eſt, daboque eum, ſi per temporum calamitatem licuerit. Sin minus, hiſce fruere & Vale.* Hæc ille in præfatiuncula abhinc annos prope ſeptem Argentoratum tranſmiſſa. Quæ vero prædictis de meo vicariâ operâ appoſuerim, breviter ſic habeto. Primum in notis loca *Noſtri* mendoſa corrigere, ſana confirmare, & à ſupervacaneis emendationibus aſſerere, obſcura denique luce aliqua juvare volui. Deinde Græcum Indicem à voce διαβάλλομαι, ubi B. Dn. *Schefferus* ſubſtiterat, ad calcem uſque locupletiorem dedi, etiam alibi paſſim animadverſionibus pro re natâ aſperſis. Acceſſit & Latino Indici pluſculum, quam ante habuit. Indiculus Autorum, quos *Noſter* laudat, mutuatus eſt à MSCto Codice Ampliſſ. & Amiciſſimi Dn. *Königii*. μεγάλη χάρις αὐτῷ, quod notas, quas olim in Ælianum adornaverat elegantiſſimas, pro ſuo literas juvandi ſtudio haud gravatim communicarit. Harum bona ope ſubinde me uſum, libenter agnoſco, & res ipſa ſatis me tacente loquitur. Quod ſi Regiæ illæ copiæ paulo maturius adveniſſent, tum aliâs alio labore, tum imprimis colligendis hinc & illinc Æliani fragmentis plane ſuperſedere po-

tuiſſem. Tulit nihilo ſecius laudatus Codex ſuppetias peropportunè, quatenus in ſupplementum ſcribenda aliquoties ſuppeditavit. Sin verò adhuc alia fragmenta, quaſi morte ducis exauctorata, à ſignis abfuerint, ea per otium intentiore cura conquirant, qui hujuſmodi delectus agere volunt poſſuntque. Me interea propoſiti ratio ad Latinum Æliani interpretem, *Juſtum Vultejum*, quaſi manu ducit. Ille, utne multis Te demorer B. L. meram verſionem ſuam, Anno ſuperioris ſeculi quadrageſimo octavo, *Joh. Oporino* Baſileæ excudendam, juvenis dedit, eamque lucubrationum ſuarum primitias vocat *epiſtola* ad *Pincierum*. Ut jam fruſtra ſint, qui hujus Verſionis alium neſcio quem ſibi Autorem fingunt & pingunt. Hæc porrò ſatis Latina Interpretatio, ubi minus feliciter ſenſum Æliani aſſequebatur, manus criticas abunde jamdum experta, & ſucceſſu temporis adeo correcta, deformata, & interpolata eſt, ut priſtini coloris parum habeat reſiduum. Hinc ſæpius follem percutit, qui Fabrum deſtinat, id eſt, correctorem tangit, qui ſibi cum ipſo Interprete rem eſſe exiſtimat. Quod an non mihi quoque acciderit alicubi, viderint, quibus vacat. Ego certè eas hallucinationes Interpretis, à quibus nihil periculi docetis videbatur eſſe, levi, quod ajunt, brachio attigi, vel plane L Lectori integrum ſervavi judicium. Et hæc fere erant, quæ Te ignorare nolui, L. B. Jam itaque modum finemque præfatio habeat verbis *Terentiani* c. 2. de Syllabis:

> *Corrigenda ſi qua ſane viſa vobis hîc erunt,*
> *Non ero ſtultè repugnans, aut amans prave mea,*
> *Quin ſtatim culpanda delens, præbeam rectis locum.*

Vale B. L. &, quod absque moleſtia Tua fiat, diſpice, an habeas ullum in manibus Autorem, quem hoc ſcriptionis genere *Noſtro* vel anteferre, vel parem habere poſſis. Argent. XIV. Cal. Jan. Anno MDCLXXXIV.

NO-

JACOBI PERIZONII
DEDICATIO.

NOBILISSIMO ATQUE AMPLISSIMO

VIRO,

FRIDERICO SLUYSKENIO,

TER HORSTÆ DOMINO,

CURIAE HOLLANDIAE,

ZELANDIAE, ET FRISIAE,

PRAESIDI GRAVISSIMO,

&c. &c. &c.

S. P. D.

JACOBUS PERIZONIUS.

Redit ad Te, Vir Ampliſſime, ad quem potiſſimum debebat, Varia hæc Aeliani Hiſtoria. Tui enim eſt muneris, quod ad eam recenſendam caſtigandamque adhibere potui exemplar Manuſcriptum, optimae in iis, quæ excuſſa jam ſunt aut cognita, notae, quod certe mihi abs Te conceſſum, & ex carcere, in quo ab hominibus, qui Tua facilitate abutebantur, multos jam detinebatur annos, eductum tandem, magno in his fuit uſui & adjumento. Quocirca, quicquid

in Auctore hoc emendavi forſan aut reſtitui, quicquid ei opis attuli & nitoris, ſi quid id eſt, quum ex Tuo potiſſimum ſit Codice hauſtum, ut Tuae ergo Humanitati, Tuoque in literas Humaniores ſtudio, acceptum maximam partem referri, ita Tuo quoque conſecrari Nomini, par erat & æquum. Neque Tu repudiabis, opinor, quod ipſum abs Te quodam modo eſt profectum, neque id ſiverit ſpectata Tua comitas, & favor ille, quo ſtudia literarum, neglecta jam ferme, & contemptim à pleriſque habita, Tu tamen proſequeris conſtantiſſimo. Quis enim, ſi ab uno aut altero fortaſſis, Tui ſimilibus, diſceſſero, quis, inquam, ſupereſt hic amplius, qui Literas reſpiciat, curet, foveat? quis, qui eas ab interitu hiſce in terris vindicet aut retrahat, ubi quondam floruerunt uberrimo artium doctarum proventu, & clariſſimum ex hac præſertim Lugduno extulerunt caput ſupra omnes cultioris Europae populos? Sed querelis apud Te, & in hac quidem Epiſtola, abſtinere, melius eſt; quin malim & ipſe, meam animi voluptatem potius ac laetitiam hic declarare, quod per cauſam tui beneficii, ac ſubſidii, quo me ad operam hanc Aeliano navandam inſtruxiſti, occaſionem nactus ſim teſtificandi palam, qua veneratione & obſervantia, quam lubens meritoque, Tuam Ego virtutem ac dignitatem colam. Diu jam eſt, quod Tuam me in amicitiam haud gravate recepiſti, quum meam in diſciplinam Franequerae in Friſiis unicum dares Filium, Virum jam Egregium, ſuo merito dudum ad publicae rei, actorumque Harlemenſium curam, admotum, & cum maxime, mirifica omnium gratulatione & applauſu, in Supremam plane Batavorum Curiam adſcitum. Neque vero iſtam mihi voluntatem tuam imminuit ampliſſimus ille dignitatis gradus, in quem poſtea ipſa Te Reſp. & Sereniſſimus Magnae Britanniae Rex, ex Amſtelaedamenſium Judicum ordine evocarunt, ut, ſicuti Uxoris Tuae, Matronae Sanctiſſimae, Frater, Vir Illuſtriſſimus, ANT. HEINSIUS, Magnus Batavorum Syndicus, ſummae Reip. domi foriſque pervigili cura & conſilio ſapientiſſimo

mo ſemper adeſt & praeeſt, ſic Tu juri & juſtitiae apud hanc gentem praeſideas, quod & facis ſumma animi & vitae integritate, ac ſevera legum cuſtodia, perpetuo aequi bonique ſtudio temperata. Ampliſſimus hic mihi aperitur campus in Tuas excurrendi laudes, ſed putidam in os laudationem nec tua fert gravitas ac virtus per ſe ſatis ſuperque omnibus commendata, nec meae frontis verecundia, qui etiam Te in illibata recte factorum conſcientia, & ſecunda populi totius exiſtimatione, ſummam voluptatis & gloriae poſitam habere ſentio. Animi tamen tibi devoti quam maxime pignus certiſſimum ut accipias haſce meæ curæ & laboris literarii chartas, utque eadem facilitate editum à me denuo, Tibique inſcriptum, admittas Aelianum, qua quondam MStum ejus Codicem in publicum mihi conceſſiſti uſum, id vero eſt, quod nunc obnixe Te rogo. Ita diu ſalvus ac felix praeſis Curiae Batavae! Ita vigeas, ac floreas cum omnibus Tuis in grande initi modo ſaeculi ſpatium! Ita decus, gloriam, dignitatem, fortunam, uno tenore ad ſupremum, ſed qui ſerus ſit, producas vitae halitum! Ita denique Filio Tuo, Viro Nobiliſſimo, fortunet Deus Opt. Max. illuſtrem illam dignitatem, in quam hoc ipſo temporis articulo ex commendatione Noſtrorum Ordinum, Sapientiſſimorum Patriae Patrum, a Sereniſſimo Rege eſt productus. Vale, Vir Graviſſime, & me in Tuis, Tibique addictiſſimis, habere perſevera. Lugduni in Batavis pridie Nonas Aprileis, CIϽ IϽCC I.

 JACO-

JACOBI PERIZONII

PRÆFATIO.

PRÆFATIO,

In qua potiſſimum agitur de Æliani Ætate, & Hac Ejus Hiſtoria, ut & de Hac Commentandi ratione.

Multa etiam nunc habeo, de quibus tecum agam, Quisquis es, Harum literarum amans Lector: ſed quæ omnia recident partim in ipſum Auctorem, & ejus Ætatem, atque hoc, quod nunc edimus, Opus *Variæ Hiſtoriæ:* partim in hanc Eitionem, ut te doceam, quibus ſubſidiis inſtructus ad eam acceſſerim, quas habuerim ita commentandi rationes, quid denique in univerſum hic tibi præſtiterim. De Auctore ipſo in alia omnia abeo ab Omnibus Interpretibus, aliiſque Eruditis, qui de Illo & ejus Ætate egerunt. Referunt enim Eum Omnes, quos vidi, ad Imp. Hadriani tempora, quem Ego ad Imperium Alexandri Severi demiſerim. Sed antequam in controverſiam præſentem deſcendamus, operæ pretium erit, ut prius, ut ferme fit, quæ Veteres, Philoſtratus in *Vitis Sophiſtarum* lib. II. circa finem, Æliani hujus Vitam quoque enarrans, ac dein Suidas, de eo tradiderunt, Tibi exhibeamus, quibus Voſſii verba ex *lib.* II. *cap.* II. de *Hiſtoricis Græcis* ſubjiciemus.

ΤΟΥ ΑΙΛΙΑΝΟΥ ΒΙΟΣ

ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν βίων τῶν Σοφιστῶν τοῦ Φιλοστράτου.

Αἰλιανὸς δὲ Ῥωμαῖος μὲν ἦν, ἠττίκιζε δὲ, ὥσπερ οἱ ἐν τῇ μεσογείᾳ Ἀθηναῖοι. Ἐπαίνου μοι δοκεῖ ἄξιος ὁ ἀνὴρ οὗτος· πρῶτον μὲν ἐπειδὴ καθαρὰν φωνὴν ἐξεπόνησε, πόλιν οἰκῶν ἑτέρᾳ φωνῇ χρωμένην· ἔπειθ᾽ ὅτι προσρηθεὶς Σοφιστὴς ὑπὸ τῶν χαριζομένων τὰ τοιαῦτα, οὐκ ἐπίστευσεν, οὐδὲ * ἐκόλασε τὴν ἑαυτοῦ γνώμην; οὐδὲ ἐπήρθη ὑπὸ τοῦ ὀνόματος οὕτω μεγάλου ὄντος, ἀλλ᾽ ἑαυτὸν εὖ διασκεψάμενος, ὡς μελέτῃ οὐκ ἐπιτήδειον, τῷ συγγράφειν ἐπέθετο, καὶ ἐθαυμάσθη ἐκ τούτου. Ἡ μὲν ἐπίπαν ἰδέα τοῦ ἀνδρὸς, ἀφέλεια προσβάλλουσά τι τῆς Νικοστράτου ὥρας· ἡ δὲ ἐνίοτε πρὸς Δίωνα ὁρᾷ, καὶ τὸν ἐκείνου τόνον. Ἐντυχὼν δέ ποτε αὐτῷ Φιλόστρατος ὁ Λήμνιος, βιβλίον ἔτι πρόχειρον ἔχοντι, καὶ ἀναγιγνώσκοντι αὐτὸ σὺν ὀργῇ, καὶ ἐπιτάσει τοῦ φθέγματος, ἤρετο αὐτὸν ὅ, τι σπουδάζοι; καὶ ὃς, ἐκπεπόνηταί μοι, ἔφη, κατηγορία τοῦ Γύννιδος. καλῶ γὰρ οὕτω τὸν ἄρτι καθῃμένον Τύραννον, ἐπειδὴ ἀσελγείᾳ πάσῃ τὰ Ῥωμαίων ᾔσχυνε. Καὶ ὁ Φιλόστρατος, ἐγώ σε, εἶπεν, ἐθαύμαζον ἄν, εἰ ζῶντος κατηγόρησας. Εἶναι γὰρ δὴ τὸ μὲν ζῶντα τὸν Τύραννον ἐπικόπτειν, ἀν-

ÆLIANI VITA

ex Libro II. Philoſtrati de Vitis Sophiſtarum.

Aelianus, quamvis genere Romanus, non minus tamen Attice, quam vel mediterranei Athenienſes, loquutus eſt. Et ſanè laude dignus vir ille mihi videtur: primum, quod quum habitaret in urbe, quæ ſermone alio utebatur, Græcæ tamen linguæ puritatem eſt conſequutus: deinde, quod delato ſibi ab iis, qui hujuſmodi titulos conferre ſolent, Sophiſtæ nomine, nullam de ſe fiduciam, aut adulationem ſui, aut ſuperbiam, ex tanti nominis honore concepit. Quin potius, quum ſuas ipſe vires trutinaſſet, eaſque declamatoriæ palæſtræ impares judicaſſet, ad ſcribendum ſe contulit, & admirationem inde conſequutus eſt. Dictio Viri in univerſum, ſimplicitas quædam eſt, habens aliquid ex venuſtate Nicoſtrati, aſt aliquando Dionem, ejuſque dicendi genus & tonum imitatur. Hunc olim Lemnius Philoſtratus, librum quendam in manibus habentem, reperit, quem cum indignatione & vocis intenſione lectitabat: & quum ille, quid meditaretur, quæreret: Gynnidis (hoc eſt, effœminati hominis) *accuſationem à ſe elaboratam dixit. ſic autem vocare ſe Tyrannum, qui paulò ante Romanum imperium tenuerit, eique omni genere libidinis turpem inuſſerit maculam. Cui Philoſtratus, Admirarer (inquit) ſi viventem accuſaſſes. Siquidem viventem Tyrannum ſtylo perſtringere, viri opus cen-*

* Al. ἐκολάκευσε.

ἀνδρός· τὸ δὲ ἐπεμβαίνειν κειμένῳ, παντός. Ἔφασκε δὲ ἀνὴρ οὗτος, μήδ' ἀποδεδημηκέναι πῆ τῆς γῆς ὑπὲρ τὴν Ἰταλῶν χώραν, μηδὲ ἐμβῆναι ναῦν, μηδὲ γνῶναι θάλατ]αν. Ὅθεν καὶ λόγου πλείονος κατὰ τὴν Ῥώμην ἠξιοῦτο, ὡς τιμῶν τὰ ἤθη. Παυσανίου μὲν οὖν ἀκροατὴς ἐγένετο. Ἐθαύμαζε δὲ τὸν Ἡρώδην ὡς ποικιλώτατον ῥητόρων. Ἐβίω δὲ ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα ἔτη, καὶ ἐτελεύτα οὐκ ἐπὶ παισί· παιδοποιΐαν γὰρ παρῃτήσατο, τῷ μὴ γῆμαί ποτε. Τοῦτο δὲ, εἴτε εὔδαιμον, εἴτε ἄθλιον, οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ φιλοσοφῆσαι.

cenſeo: in jacentem verò invehi cujuſvis. Prædicabat de ſe Ælianus, nunquam ſe in ullam terrarum partem fines Italiæ egreſſum, navem nunquam inſcendiſſe, neque noviſſe mare. Quare Romæ in majore erat pretio, veluti patriam honorans. Docentem audivit Pauſaniam. Herodem verò, tamquam vario ſermonis artificio præſtantiſſimum inter rhetores, admiratus eſt. Vivendo annum ſexageſimum exceſſit, & ſine liberis defunctus eſt, quia uxorem ducere liberoſque procreare renuerat. Quod quidem felicius, an miſerius ſit, diſceptare nunc tempeſtivum non eſt.

Ἐκ τοῦ Σουΐδα.

Αἰλιανὸς, ἀπὸ Πραινεστοῦ τῆς Ἰταλίας, ἀρχιερεὺς καὶ Σοφιστὴς, ὁ χρηματίσας Κλαύδιος. Ὃς ἐπεκλήθη μελίγλωσσος, ἢ μελίφθογγος. καὶ ἐσοφίστευσεν ἐν Ῥώμῃ αὐτῇ, ἐπὶ τῶν μετὰ Ἀδριανὸν χρόνων.

Ex Suida.

Ælianus Præneſte in Italia ortus, Pontifex & Sophiſta, prænomine Claudius, cognominatus vero Meligloſſus vel Meliphthongus i. e. mellis inſtar ſuavem linguam vocemque habens. *Et poſt Adriani quidem tempora in ipſa Roma Rhetoricam profeſſus eſt.*

EX VOSSIO DE HISTORICIS GRÆCIS.

Sub eodem Cæſare (*Adriano*) vixit Claudius Ælianus. Præneſte is natus fuit, Suida teſte; ſed Romæ vixit, civiſque Romanus fuit; unde & ſe in Variis ſæpius Romanum appellat; uti quoque Philoſtratus facit. Et iſte in Italia natus ita Attice loquebatur, quam Attici Athenis ſolent; ut idem Philoſtratus ait. Imo tanta inerat ſermoni

&

& ſcriptis ſuavitas, ut propterea diceretur Μελίγλωσσος, vel Μελίφθογγος; quemadmodum apud Suidam legere eſt. Ætatem ejus indicat, quod Tactica ſua miſerit ad Adrianum Cæſarem. Eorum vero in præfatione ait, ſe Nervam conveniſſe Formiis. Itaque facile mihi perſuadeo, non alium ab hoc Æliano eſſe, cujus meminit Martialis lib. XII. epigr. XXIV:

O jucunda, covine, ſolitudo,
Carrucâ magis, eſſedoque gratum
Facundi mihi munus Æliani.

Sane Martialis ſub Domitiano, Nerva, & Trajano floruit: ut vel ex eopſe libro Epigr. VI. & VIII. liquet, quo oblique Domitiani tempora damnat; illa Nervæ, & Trajani, laudat. Et, quod Ælianum hic *facundum* appellat, bene cum eo convenit, quod Μελίγλωσσον, & μελίφθογγον, vocatum dicebamus. Sub eodem vero Trajano, vel Nerva, etiam Ælianus Domitiani accuſationem ſcripſit; ſed nomine mutato. Nam inſcriptio erat, κατηγορία τοῦ Γύννιδος τυράννου. De qua Philoſtratum vide. Et iſta ſatis certa videntur. Suidas vero addit, ſub Antonino etiam, qui Hadriano ſucceſſit, Rhetoricen docuiſſe Romæ. Et fieri poteſt, ut verum dicat, cum Philoſtratus auctor ſit, annum exceſſiſſe ſexageſimum. Quanto ætatem eam exceſſerit, non dicit. Nec multum adeo de eo laboro; quando ab Nervæ exceſſu uſque ad principium Antonini ſunt anni duntaxat quadraginta. Præter Tactica quoque edidit libros XVII. de Animalibus: quibus, præ ſcriptoribus aliis, laudem eo meretur, quod ex mutis animantibus vitæ exemplum capere homines docet. Sed cujus præcipue cauſſa Ælianus etiam hoc in opere aliquem ſibi locum depoſcere viſus fuit, id eſt Hiſtoria Varia, libris conſtans XIV: etſi nec pauca ei ineſſe diffitear, quæ ad naturæ potius hiſtoriam pertineant. Si librorum horuncce ſtylum ſpectem, minus elegans eſt, quam librorum de Animalibus.

malibus. Sed plane mihi perſuadeo, non eſſe extremam operi manum additam ab auctore, eo quod fato præveniretur. Nam abſque dubio aliter concinnaturus erat iſta capita, quæ ab ὅτι orditur. Siquidem ſic ſolent ſcribere, qui alieni operis excerpta ſolum nobis dant: ut oſtendunt Strabonis epitome, Photii Bibliotheca, pluriaque hujus monetæ. Alia etiam hiſtorica edidiſſe, quæ non exſtent, certum eſt. Nam Ælianum ἐν πρώτῳ ἱστορικῆς διαλέξεως citat Stephanus in V. Χεῤῥόνησος. Nec enim puto, ſignare libros ποικίλης ἱστορίας. Præſertim cum ibi dicat Stephanus, Ælianum in primo laudati operis à Χεῤῥόνησος formare Χεῤῥονήσιος. Nam ea voce nuſquam utitur Ælianus in primo Variæ Hiſtoriæ. Etiam Ælianum ἐν τοῖς περὶ προνοίας citat Euſtathius in περιήγησιν Dionyſii:

Hæc ille. Conſentiunt autem in eo Omnes, Noſtrum eſſe Ælianum, quem laudant Philoſtratus & Suidas. Neque Ego heic diſſentio. Nam licet nihil nos juvent MSti, certe nihil Meus Uterque, qui pariter jejunum hunc Titulum Operi præſcribunt, Αἰλιανοῦ Ποικίλης Ἱστορίας Βιβλίον πρῶτον, & tantum Unus ex Regiis Pariſienſibus, teſte Scheffero, præferat, Αἰλιανοῦ Πραινεστίνου τῆς Ἰταλίας Ποικ. Ἱστ. Βιβ. πρ. quod ex Suida videtur ſumptum; concurrunt tamen omnia, ut credam Eundem fuiſſe. Primum enim *Romanum fuiſſe* Civem, & *Romæ habitaſſe*, ait Philoſtratus, licet Præneſtino ex oppido fuerit ortus, ſi Suidæ fides eſt habenda. Ipſe vero *Romanum* ſe diſerte profitetur, ac Romam ſibi *Patriam* fuiſſe teſtatur II, 38. XII, 25. & XIV, 45. Idem tamen, quod rarum fuit, & vix in alium quenquam convenit, Græce ſcripſit, & Græcus fuit *Sophiſta*, ejus venuſtatis, & elegantiæ tam Atticæ, ut vix ex ipſis Athenis quiſquam exſtiterit ſermone magis Atticus. Elegantiam hanc præferunt ejus Opera, quæ nobis ſuperſunt, cum *Varia* hæc, (Vide Capita Prima Libb. III, XII, & XIII. in quibus ſtylo & ingenio indulſit) tum illa *de Animalibus, Hiſtoria*. Sed & hinc factum, ut

Græ-

Græcos tanto fuerit ſtudio proſecutus, ut de iis dicat IX. 32. οὓς φιλῶ πάντων μάλιστα, *quos omnium maxime amo: Eoſque ad ſe, itidem ut Romanos, pertinere* tradat XII. 25. ſive reſpiciat generis ſui originem, ſive amoris aut officiorum neceſſitudinem quandam. Sed &, ſicut *Sophiſtæ* ſolebant, diligenter legit Noſter, non Platonem modo, Ariſtotelem, Iſocratem, Plutarchum, ex quibus omnibus Varia hauſit, ſed vel maxime Poëtas, quos etiam non legit tantum, ſed & paſſim laudat, ut inprimis Homerum, ac ſedulo defendit, etiam ubi forſan id non merebantur. Vide de *Anacreonte* IX, 4. de *Archilocho* X, 13. de *Hipparcho* quoque Piſiſtrati Filio, Poëtarum Amatore Præcipuo, & Patrono Liberaliſſimo, *VIII*, 2. Porro autem *Sophiſta* ille Romanus quia ſe ſentiebat tamen μελέτῃ οὐκ ἐπιτήδειον, *non ſatis idoneum ad declamationes faciendas*, animum adjecit ad ſcribendum, atque inde laudem & gloriam reportavit. Declarant hoc ipſum Varia Noſtri Auctoris Scripta, quæ partim interciderunt, partim ad noſtram uſque ætatem pervenerunt. Accedit quod Suidas eum Ἀρχιερέα, *Pontificem*, vel unum ex Præcipuis Sacerdotibus, fuiſſe tradat. Cui conveniens eſt, quod Noſter paſſim res Divinas, Oracula, Pœnas maxime, impiis divinitus immiſſas, memoret, & cum in Atheos, tum in Epicurum & ſimiles, qui Providentiam negabant, acriter invehatur. Vide II. 31. Quin immo integrum ex profeſſo contra Eos compoſuit Librum *de Providentia, & ejus Documentis*, laudatum paſſim à Suida. Sed clariſſime confirmat hanc ſententiam Ætas & Noſtri & illius ex Philoſtrato Æliani, in idem tempus manifeſto congruens, ut in ſeqq. oſtendemus.

Ceterum ab hoc Æliano ſejungo, & ſuas ſibi ſeorſim res habere jubeo illum, qui *Tactica* ſcripſit, & quem tamen Omnes hodie Eundem fuiſſe putant, ſed qui inſignis & certus eſt Error, ac πρῶτον ψεῦδος, quod præcipites dedit Viros Doctiſſimos in alium Errorem de Noſtri ætate, à qua integro aberrant ſeculo. Geſnerus, quum Ælia-

num ederet, omnia tanquam Unius Auctoris in Unum conjunxit Volumen, & diſſertationem præmiſit hujus Tituli & Argumenti, *Unum Ælianum omnium, quos in Hoc Volumine conjunximus, Librorum Autherem eſſe.* Sequitur eum Sixtus Arcerius in Notis ad Æliani *Tactica*, ſeorſum ab illo edita: additque Noſtrum Sophiſtam eſſe etiam illum, quem Martialis XII. 24. laudet, vocetque *Facundum Ælianum.* Uberius ea dein exſequitur Voſſius, & illam *Facundi* appellationem comparat cum iſta Μελιγλώσσου & Μελιφθόγγου apud Suidam, ſed & inde illam *Accuſationem Gynnidis Tyranni*, de qua Philoſtratus, refert ad *Domitianum.* Atque hæc omnia ſatis *Certa videri* ait, magis dubitat de eo, quod Suidas addat, ſub Antonino etiam, ſeu *poſt Hadrianum*, Rhetoricen eum docuiſſe Romæ. *Fieri tamen POSSE*, ut id quoque *Verum* fuerit, quia Ælianus, teſte Philoſtrato, *annum exceſſerit ſexageſimum.* Similiter Kuhnius, ſed & illi, qui Lexica ediderunt, Buchnerus in Theſauro Fabri, & Hofmannus, qui Ælianum *Sophiſtam Romanum* fuiſſe ajunt, *Pauſaniæ auditorem*, ex Philoſtrato, *ſub Hadriano Principe*, haud dubie id ex Æliani antiquioris Tacticis.

Ego vero Omnia hæc, quæ *Certa* adeo videntur Viris Doctiſſimis, eſſe falſiſſima, certa & liquida mente pronuncio, & primo diverſos fuiſſe hoſce Ælianos clariſſime probatum dabo utriuſque tum ex Patria, tum maxime ex Ætate, quo facto reliqua dein ultro concident. Noſter *Romanus* fuit, ut ſupra jam oſtendimus. At ille, qui Tactica ſcripſit, alienigena & Græcus, ut ſatis diſerte declarat ipſe in Prooemio ad Imp. Hadrianum, dum ſe Græcorum diſciplinam militarem noſſe, & conſcribere aliis melius potuiſſe & voluiſſe ait, ſed cohibitum, quia ignoraverit Romanorum hac in diſciplina vim & peritiam, veritum, ne traderet rem jam inutilem *poſt inventam à Vobis* (ſic loquitur, intelligens Romanos, quorum Princeps erat Hadrianus,) *illius Artis doctrinam:* Verum quum tempore Imp. Nervæ

væ Trajani incidiſſet in Frontinum, cognoviſſetque non parum curare illum Græcam hujus Artis diſciplinam, cœpiſſe ſe cogitare de exſequendo priore conſilio, ſiquidem exiſtimarit, talem Virum non curaturum adeo Græcam hanc diſciplinam, ſi cenſuiſſet Romana eſſe inferiorem multo aut deteriorem. Quis ex toto hoc loquendi modo & nexu non agnoſcat Scriptorem illum *Græcæ* fuiſſe gentis, non *Romanæ*, cujus civitatis mores & diſciplinam in eo etiam genere, cui ſe totum dediderat, ignorare prorſus ſe fatetur, immo à quibus maniſeſte & palam adeo ſe diſtinguit & ſeparat, dum ad Imp Romanum Græce ſcribens, de Romanis, non NOBIS ait, ſed VOBIS?

Res tamen etiam certior evadet ex tam diverſa & plus ſeculi intervallo ſejuncta Utriuſque ætate. Græcum illum Tacticorum Auctorem vixiſſe temporibus Trajani & Hadriani, certiſſimum ex illo procemio ad Hadrianum ſcripto, in quo ſe etiam ſub ejus Patre Nerva Trajano egiſſe cum Frontino Viro Conſulari de re Tactica ait. At Noſtri Æliani tempus ad Imperium Alexandri Severi, qui anno Chriſti 222. imperare cœpit, cum Hadrianus cœperit an. 117. rejiciendum clariſſime jam probabo, & tanto ſtudioſius, quanto magis paradoxa res eſt, & in alia omnia abierunt Omnes Eruditi. Res autem liquido ſatis conficitur ex Philoſtrato, quem omnes advocant, & ex quo Æliani Vitam in ejus Editionibus exhibent, ſed nemo, ut videtur, inſpexit diligenter ſatis, aut conſideravit, ut oportebat. Scripſit ille duobus Libris *Vitas Sophiſtarum*, ſed ita, ut prius & ſeparatim commemoraverit Philoſophos, qui & Sophiſtæ ſunt habiti, dein Veros Sophiſtas. In utroque genere exſequendo habuit & ſervavit rationem Ætatis, atque ita Libro Priore poſt Philoſophos expoſuit Sophiſtas illos, qui antiquiores fuerunt Herode Attico; In poſteriore reliquit nobis hujus Herodis Vitam, ac dein Æqualium ejus, & Eorum, qui Illius, denique etiam, qui Horum ipſorum, fuerunt diſcipuli & Auditores. Cum progreſſu itaque Libri progreditur ſeries Temporis &

 Impe-

Imperatorum quoque, ſub quibus illi Sophiſtæ vixerunt, ab Hadriano ad Alexandrum Severum uſque. Herodes ille vixit & floruit ſub Hadriano, Ant. Pio, & Marco, ſub quibus poſterioribus etiam Alexander, Hermogenes, & Ariſtides: ſub Marco & Commodo diſcipulus Herodis, Adrianus, & Hujus, Pollux. Sequitur dein apud Philoſtratum alius Herodis Auditor, Pauſanias, is ipſe, cujus habemus *Græciæ deſcriptionem*, & qui *Eliaca* certe, & *Arcadica*, ſcripſit extremis Marci temporibus. Hujus demum, qui jam ſenex haud dubie ſub Commodo & Severo, interpoſitus quippe inter Pollucem, qui Commodo inſcripſit ſuum *Onomaſticon*, & Athenodorum Pollucis æqualem, Romæ docuit & mortuus eſt, Diſcipulus fuit Ælianus Noſter, qui eum & laudat in hac *Varia*, XII. 61. Progreditur dein Philoſtratus ad eos, qui ſub Sept. Severo florere cœperunt, quorum primus eſt Apollonius Athenienſis, Adriani auditor, qui ipſe fuerat Herodis. Ejuſdem Severi Epiſtolis ſcribendis præfuit Antipater, Adriani itidem & Pollucis diſcipulus, ſed vixit etiamdum ſub Caracalla, poſt necem Getæ. Æquales ejus fuerunt, qui ſequuntur apud Philoſtratum, Hermocrates Antipatri gener, Heraclides, & Hippodromus. Sub Caracalla jam floruit Philiſcus, Romam ad Imperatorem illum profectus litis cauſa, ut diſerte Philoſtratus ait, ſed cujus verba vitioſe iſtic eduntur, & peſſime vertuntur. Verba hæc ſunt: Οὗτος νῦν τῆς δίκης γενομένης ἐπὶ τὸν Αὐτοκράτορα, Ἀντωνῖνος δὲ ἦν ὁ τοῦ (lege omnino τῆς, & Vide Salmaſium ad Spartianum in *Sept. Severo* cap. 18.) Φιλοσόφου παῖς, Ἰουλίας, ἐστάλη ἐς τὴν Ῥώμην, ὡς τὰ ἑαυτοῦ θησόμενος, καὶ προσρυεὶς τοῖς περὶ τὴν Ἰουλίαν Γεωμέτραις τε καὶ Φιλοσόφοις, εὕρετο παρ' αὐτοῖς διὰ τοῦ Βασιλέως τὸν Ἀθήνησι θρόνον. Vertuntur hæc ſatis imperite: *Is nunc lite conteſtata apud Imperatorem (qui Antoninus erat Philoſophi ex Julia Filius) Romam miſſus eſt, ut ſua diſponeret. Ibi cum in* Geometras *& Philoſophos Juliæ incidiſſet, ab ipſis, Imperatoris ope, Athenis ſedem invenit.* At voluit Philoſtratus:

tus: *Is vero lite ſibi orta, ad Imperatorem* (*Antoninus* Caracalla *is erat, Juliæ Philoſophæ Filius*, Mater enim ejus, Julia Domna, Philoſophiæ ſtudium coluit, & Philoſophos fovit, inque iis ipſum Philoſtratum Lemnium, de quo mox) *Romam profectus eſt, tanquam res ſuas conſtituturus: atque ibi quum ſe applicuiſſet Geometris & Philoſophis, qui erant circa Juliam, nactus eſt, apud eos agens, cathedram Athenienſem per Imperatorem.* Jam vero poſt hunc Philiſcum habes demum Æliani Noſtri Vitam apud Philoſtratum, ita ut duo tantnm dein ſequantur, Heliodorus & Aſpaſius, quorum alterius in Vita Imperator nominatim nullus exprimitur, at in alterius, qui, æque ac Noſter, Pauſaniæ fuit Auditor, diſerte jam *Alexander Severus* nominatur, cujus ille in Comitatu fuerit. Volui & debui hunc ex Philoſtrato ordinem exponere cum Sophiſtarum, tum Imperatorum, ut ita liqueret, Eum, in his *Vitis Sophiſtarum* eorum Ætatis ordinem ſervaſſe, atque ideo ex illo Ordine Ætatem ſingulorum conſtitui poſſe, etiam Eorum, quorum in Vita ceteroquin Ætas iſta diſerte non declaratur. Nam quis his jam recte perpenſis negabit mihi amplius, Ælianum fuiſſe ergo Aſpaſii, ſui apud Pauſaniam condiſcipuli, qui Alexandri Severi tempore florere cœpit, æqualem, vel paulo tantum majorem natu?

Sed tamen etiam in illa *Æliani Vita* liquidum ſatis reperi argumentum ad firmandam ejus Ætatem, vel meam de ea ſententiam. Philoſtratus enim Lemnius, qui fuit Suidæ *Philoſtratus Secundus*, & hujus Philoſtrati Patruus & Socer, ut recte cenſuit Voſſius, incidiſſe aliquando in Ælianum dicitur, recitantem acrius accuſationem quandam ab ſe compoſitam, quumque Ælianus, *quid recitaret*, rogatus, dixiſſet, *eſſe Accuſationem Gynnidis*, ſeu *Tyranni iſtius, qui paulo ante remp. Romanam tenuerat*, reſpondiſſe, *Admirarer Te & laudarem, ſi Vivum accuſaſſes. Hoc enim fuiſſet Viri, quum invehi in mortuum, ſit Vulgaris* ſeu *Cujuslibet Hominis.* Ex hujus reſponſi

gravi-

gravitate Cenſoria liquet, Philoſtratum hunc Lemnium fuiſſe Æliani ſaltem æqualem, ſi non grandiorem natu. Jam vero fuit ille *XXIV* tantum *annos natus* ſub Caracalla, quando *is illi dedit immunitatem*, ut diſerte tradit junior Philoſtratus in *Vita Philiſci*. Et confirmatur hoc ipſum ex *Vita Hippodromi* p. 612. ut & ex eo, quod dein viguit & floruit auctoritate magna ſub Alexandro Severo, quod docet nos *Vita Aſpaſii*. Quod ſi jam tribuamus illos Philoſtrato Lemnio annos in ipſo Caracallæ initio, quod tamen nulla nos cogit ratio, ac dein eandem plane ætatem Æliano, tum ſane Noſter, qui vitam ultra annos LX. produxit, attigiſſet Imperium Philippi, quod Philoſtratum illum attigiſſe ait Suidas, quum inter initium Caracallæ & Philippi, XXXIII. tantum anni interceſſerint. Ex his jam patet clariſſimum in modum, quantopere aberraverint à vero Eruditiſſimi Viri, qui non modo Ælianum hunc à Martiale jam laudatum, & *Facundi Æliani* nomine deſignatum, ſed & illam *Gynnidis & Tyranni accuſationem* ad Domitianum referendam eſſe, pro *ſatis certo* nobis affirmant. Quid enim Domitianus ad Philoſtrati & Æliani curam pertinebat? An ille tunc erat ὁ ἈΡΤΙ καθήμενος Τύραννος, *qui paulo ante exſtiterat*, quum ab Exitu Domitiani ad Initium Caracallæ fuerint CXIV anni? Sine ullo dubio *Gynnis & Tyrannus* iſte fuit Elagabalus, cujus Tyrannis congruit in illorum ætatem, & qui vere ac præ omnibus aliis ἀσελγείᾳ πάσῃ τὰ Ῥωμαίων ᾔσχυνε, *omni genere ſpurciſſimarum libidinum Imperium Rom. dehoneſtavit*, immo *Libidinum genera quædam invenit*, & *ſpinthrias veteres*, *atque omnes apparatus Tiberii*, *Caligulæ*, *Neronis*, ut ait Lampridius *Cap.* 33.

Ita vero ex Philoſtrato, & Ejus *Vita Æliani*, ſatis jam liquet ni fallor, diverſos fuiſſe, Noſtrum, & illum Ælianum qui *Tactica* nobis reliquit, ſeu Noſtrum integro minimum ſeculo fuiſſe illo poſteriorem. Sed & ex ipſo etiam Auctore, & hac *Varia Hiſtoria*, idem adſtruere liquido poſſumus. Non dicam nunc, adferri à Suida in V. Ἐλοιδόρησε,

verba

verba ex *Æliano*, quæ manifeſte agunt de tempore Imp. Commodi, ſeu de *Cleandro* illius Prætorii Præfecto, de quo homine velim videas, & cum hoc fragmento conferas, Herodianum in *lib.* I. *capp.* 12. & 13. Neque dicam, *Pauſaniam*, ab illo citatum, eſſe igitur illo antiquiorem, eſſe & Plutarchum, quem ſæpe deſcripſit. Verum id potius oſtendam, ipſum Athenæum ſuos Δειπνοσοφιστῶν libros ſcripſiſſe & edidiſſe ante Ælianum, ſeu Hunc ex eo hauſiſſe quam plurima: quo declarato, Athenæi ſimul & Æliani conſtituemus ætatem, ſeu ſcriptionis tempus. Athenæum Voſſius ſcripſiſſe docuit poſt tempora Imp. Commodi, quia *lib.* XII. p. 597. rem narrat, quam ſuo tempore fecerit ille Imperator. Addo Ego, ſcripſiſſe eum poſt ipſum Caracallam, ſiquidem, ut animadvertit jam Tanaq. Faber *lib.* I. *Epiſt.* 64. memorat *Oppianum Cilicem*, & ejus Ἁλιευτικὰ, deque eo loquitur, tanquam jam mortuo, dum ait lib. I. p. 13. Τὸν ὀλίγῳ πρὸ ἡμῶν γενόμενον Ὀππιανὸν τὸν Κίλικα, *Qui paulo ante nos exſtitit*, *Oppianum Cilicem.* Jam vero Oppianus iſte diſerte carmina ſua inſcripſit *Antonino* Caracallæ, *quem peperit Domna* Julia Sept. *Severo.* Deſcriptio clariſſima, ex qua liquet, Suidam ergo, quando de Oppiano ait, γεγονὼς ἐπὶ Μάρκου Ἀντωνίνου βασιλέως, *qui fuit tempore M. Antonini Imperatoris*, deſignaſſe, niſi erraverit, non Imp. *Marcum Philoſophum*, ſed *Caracallam*, qui Cæſar factus iſtis nominibus ſemper eſt uſus. Sequitur ergo certa prorſus ratione, Athenæi opus ſi exaratum eſt demum poſt mortem Oppiani, qui mortuus fertur anno ætatis XXX. ultimis annis Caracallæ, confectum ergo eſſe poſt Caracallam, ſub Elagabalo haud dubie, vel primis annis Alexandri. Nam ut illam ſcriptionem in inferiora demittamus tempora, quod velle videtur Faber, non patitur ratio ætatis Æliani Noſtri, qui ſub Alexandro floruit, & ſcripſit haud dubie, quoniam Philoſtratus eum refert inter ultimos quidem Sophiſtas, ſed tamen ante duos, quorum poſterior dicitur nominatim *ſub Alexandro viguiſſe*, & *in ejus comi-*

tatu varias perluſtraſſe terras. Accedit, quod Philoſtratus ille, deſinens in Sophiſtis Alexandrei temporis, paulo poſt igitur & ipſe ſcripſerit, tanto magis, quoniam varia commemorat, quæ ex ſuperioribus Sophiſtis, & ipſius Herodis diſcipulis, *ipſe Audiverit:* & tamen fuerit ſuperſtes Æliano, quippe cujus mortem refert. Unde conficimus, Ælianum itaque ſcripſiſſe ſua extremis ferme temporibus Alexandri, certe poſt Athenæum; Hunc vero poſt Oppianum, atque adeo poſt imperium Caracallæ, & porro ante Ælianum, atque ita vel ſub Elagabalo, vel primis annis Alexandri.

Sed hæc omnia tum demum vera erunt, ſi probavero, quod poſui & affirmavi, Ælianum hauſiſſe quamplurima ex Athenæo. Nam cur non potius Ælianum deſcripſerit ipſe Athenæus? Id vero liquebit ex inſpectis & collatis inter ſe Utriuſque Locis. Etenim Ælianus plerumque brevius refert, quæ uberius & ex alio ſemper Auctore, Uno vel Pluribus, quos etiam diſerte nominat, expoſuit Athenæus. Sic *Caput* 15. *Libri* I. de Columbis ſumptum eſt totum ex Athenæo IX. 11. ſed qui plura partim ex Ariſtotele, partim ex Aliis, interſerit. Sic Noſter II. 18. habet ex Athenæo X. 5. tum II. 37, & 38, & 40. ex Athen. X. 6. Et IV. 22. ex XII. 1. Et IX. 3. ex XII. 9. Et IX. 8. ex XII. 11. Et XIII. 6. ex I. 24. denique XIV. 7. ex XII. 12. Quibus omnibus in locis ſæpe Athenæi verba ſervavit Ælianus, de ſuo aut aliunde nihil addidit Rerum, etiam ubi à Verbis illius receſſit, in Oratorias locutiones digreſſus. At Athenæus plura identidem, & plures rerum circumſtantias, ex variis Auctoribus memorat. Sed res clariſſima eſt ex illis *Capitibus*, in quibus Ælianus multos homines ejuſdem generis aut vitii enarrat. Ita *lib.* I. *cap.* 26. Aglaiden mulierem, & *cap.* 27. Viros XIV valde voraces nominat, quos omnes eodem numero & ordine reperies apud Athenæum X. 3, & 4. immo cum Athenæus ante duos ultimos, *Alcmanem* & *Cteſiam*, interjeciſſet ex Polemone non Hominem, ſed Rem quandam, *in Sicilia*

ſci-

ſcilicet *fuiſſe Templum* τῆς Ἀδδηφαγίας, & *Statuam Cereris Frumentariæ*, additis aliis, ſed paucis, ſimilibus exemplis, eadem interpoſuit iſto loco etiam Ælianus, ſimilibus illis tantummodo omiſſis. Quod ſi jam loca conferas, manifeſtum tibi erit, Athenæum eos conquiſiviſſe ex Variis Auctoribus, at Ælianum ex uno Athenæo excerpſiſſe, quum Ælianus ſola ferme nomina hominum referat, ille vero ſingulis pene uberiorem addat deſcriptionem, & ipſa aliquando Auctorum verba, qui de iis egerunt. Idem reperies in *lib.* X. *cap.* 6. ubi octo homines memorat Ælianus inuſitatæ macilentiæ & gracilitatis, omnes eodem ordine ex Athenæo XII. 13. ſed qui duas maximæ formæ paginas explet de iis agens. Maxime tamen liquida & certa evadit res ex II. 41. ubi Noſter XXVIII refert Φιλοπότας, omnes iterum eodem prorſus ordine, quo Athenæus *lib. X. pagg.* 435--440. licet minus Chronologico, etiam in Regibus unius Regni Syriæ. Ille autem ex diverſis eos collegit Auctoribus, & pluribus rerum geſtarum narrationibus eſt proſecutus. Quin ubi Athenæus non tam Homines, quam facta & certamina πολυποσίας, interponit, veluti quæ indixit Alexander in honorem Calani, & Dionyſius in feſto Congiorum, eadem habes apud Ælianum eodem loco. Sed & ſubjicit hiſce Viris dein ille Δειπνοσοφιστὴς Feminas quoque temulentas, aſt unam modo nominatim, *Cleo* dictam: multis vero Poëtarum teſtimoniis probat complures fuiſſe ejus generis apud Græcos. Quocirca & Noſter itidem à Viris progreſſus ad Feminas, in Plurali ait, εἰ δὲ χρὴ καὶ Γυναικῶν μνημονεῦσαι, εἰρήσθω οὖν καὶ περὶ τούτων: *ſi vero oportet & Feminas memorare, dicatur ergo & de illis.* Sed tamen Unam tantum, & illam quidem modo nominatam, memorat, nempe quia non nominavit plures Athenæus. Certiſſimo, niſi fallor, hæc ſunt documento, Ælianum ſæpe ſua hauſiſſe, & velut in Epitomen contraxiſſe, ex Illius Collectione & Expoſitione Uberiore, qui identidem addidit Auctores, unde ea, quæ tradit, acceperit, ne quis ab Æliano ſumpſiſſe

putet. Quid videtur? Jamne credis, Lector, Ælianum *Variam* hanc *Hiſtoriam* ſcripſiſſe poſt Athenæum & ſæpe ex eo? Si nondum, tum vero inſpice ſodes ea, quæ notavi IV. 23, 1. VIII. 7, 7. & IX. 9, 1. & comperies Noſtrum etiam iſtis in locis non tantum ſequi ſuum illum Auctorem, ſed &, dum illius verba eorumque nexum parum diligenter conſideravit, ex iis in errorem incidiſſe certiſſimum, ſicuti & fecit IX. 8, 3. ubi de ſuo præter id, quod Athenæus prodiderat, circumſtantiam temporis voluit addere, & addidit falſam: atque ita tandem liquida & ſerena luce erit clarius, habuiſſe Ælianum & adhibuiſſe, quum ſua ſcriberet, illos Athenæi Δειπνοσοφιστῶν libros. Quod ſi certum eſt, tum vero ſatis probatum dedimus id, quod initio affirmavimus præter & contra omnium Eruditorum ſententiam, Auctorem Noſtrum neceſſario ad tempora Alexandri Severi eſſe demittendum, & longe fuiſſe diverſum ab eo, qui Tactica Græca miſit ad Hadrianum: erraſſe ergo non Voſſium modo & Alios, qui hoſce duos in Unum confuderunt, & pariter ad tempora Nervæ, Trajani, & Hadriani retulerunt, ſed & Suidam, qui Noſtrum *Sophiſtam* ait *Romæ egiſſe* ἐπὶ τῶν μετ' Ἀδριανὸν χρόνων, *temporibus poſt Hadrianum*, ſcil proximis: nam ceteroquin inepta illa foret temporis deſignatio, ſi ſciviſſet & ſenſiſſet illum integro ſeculo poſt ſub Alexandro demum floruiſſe.

Verum ut illi fuerunt diverſi Scriptores, ſic haud dubie idem eſt, qui *Variam* Hanc, & illam *de Animalibus* ſcripſit *Hiſtoriam*, contra quam cenſuerunt nonnulli, teſte Geſnero. Nec exputare queo, quid moverit etiam Iſacum Voſſium, ut in *Appendice Obſervat. in Melam* II. 2. de fluvio *Neſto* vel *Neſſo* agens, poſtquam attuliſſet Noſtrum Ælianum, & Ejus *Variæ Hiſt. Librum IV* ſubjiciat hæc ipſa, *Alter Ælianus, qui de Animalibus ſcripſit, integro fere ſeculo Junior illo priore*, h. e. illo, qui *Variam Hiſtoriam* ſcripſit, à quo manifeſte *Alterum* Hunc diſtinguit. Quod ſi dixiſſet, Noſtrum Auctorem, & Hunc

Hunc *de Animalibus*, integro fere ſeculo juniorem eſſe illo, qui *Tactica* edidit, dixiſſet id, quod veriſſimum eſt. An voluit Noſtrum & illum Tacticum eſſe Eundem, Hunc autem, de Animalibus qui egit, eſſe demum Sophiſtam illum Philoſtrati, ac diverſum ab iſtis prioribus. Si ita, tum ſane graviſſime erravit in Noſtri ætate, quem Athenæo recentiorem certiſſimis docui argumentis, atque adeo eſſe revera illum Philoſtrati Sophiſtam, æque ac fuit iſte Animalium Enarrator. Sed & concurrunt omnia, ut credamus Eundem eſſe Utrumque. Nam ut taceam, *complura* ſcripſiſſe hunc Sophiſtam, & quum ſe imparem Orationibus ipſe judicaſſet, τῷ συγγράφειν ἐπιθέσθαι καὶ θαυμασθῆναι ἐκ τούτου, ut ait Philoſtratus, *animum appuliſſe ad ſcribendum, & ex ea re gloriam & admirationem ſibi peperiſſe:* ipſa animi indoles, ſcribendi ratio, & utriuſque Hiſtoriæ in eaſdem res, & ſæpe verba, conſenſus, eundem arguunt Auctorem. Indoles ejus & animi & ſcripturæ, Varietatem ſectabatur, atque ideo etiam in Hiſtoria Animalium non certum & perpetuum ſervat ordinem, ſed prout occaſio, memoria, libido ferebat, ab Uno tranſit ad Aliud, deque Uno eodemque ſæpius & diverſiſſimis agit in locis, ſæpe etiam alias res iis, de quibus agebat, aſpergit. Ipſe hoc fatetur in Epilogo iſtius Operis, ſeque ait de ſingulis *Animalibus non dixiſſe omnia ſimul uno in loco*, ſed Ποικίλα ποικίλως, *Varia varie miſcuiſſe*, additque *ſe quæſiviſſe* τὸ ἐφολκὸν τῆς ἀναγνώσεως τῷ ποικίλῳ, *illecebras lectionis ex Varietate: vitaſſe tædium, quod ex ſimilibus identidem rebus oboriri ſolet: atque ita hoc ſcriptum contexuiſſe ex variis Animalibus, quaſi pratum aliquod aut coronam varii coloris.* Vides quam pulchre iſte Animus, iſta ſcribendi ratio, etiam in Opere Unius Argumenti declarata, conveniat in Noſtrum Auctorem, & hoc inſtitutum *Variam* componendi *Hiſtoriam*. Porro idem Viri ſtudium ex eo etiam agnoſci poteſt, quod, uti *Hiſtoriam Animalium* ex profeſſo indagavit & explicuit, ita in hac *Varia* temperare ſibi non potuit, quin paſſim de

iis ageret, & maxime in ipſo Operis initio, continuis Quindecim Primis Capitibus Primi Libri. Adde his Eundem quoque agendi & ſcribendi modum, ſeu ſimiles plane Parentheſes, refugiendi accuratiorem Hominis, de quo agit, deſignationem. Ita Noſter V. 11. Θρᾳκῶν Βασιλεὺς (τὸ δὲ ὄνομα λεγέτω ἄλλος) ὅτε &c. *Hiſt. Anim.* IV. 7. Ἀκούω τῶν Σκυθῶν Βασιλέα (τὸ δ' ὄνομα εἰδὼς ἐῶ) ἔχων &c. Et Noſter XIV. 43. Ὁ μὲν Πτολεμαῖος (ὁποστὸς δὲ, αὐτὸν ἐᾶν δεῖ, vel, ſi malis, ὁποστὸς δὲ αὐτὸς, ἐᾶν δεῖ) καθῆστο &c. *Hiſt. Anim.* VIII. 4. Πτολεμαίου (ὁποστὸς δὲ ἦν οὗτος, ἐκείνους, ſcil. Αἰγυπτίους, ἔρεσθε) &c. Quem locum Meis Notis ad XIV. 43. velim addi. Sed & eaſdem ſæpe res, iiſdem aliquando verbis, utrobique reperias, quæ & ipſa utique eundem produnt Auctorem. Confer, ſi videtur de Araneis texentibus *Hiſt. Var.* I. 2. & *Anim.* VI, 57. de Cane Ægyptio *Var.* I, 4. & *Anim.* VI. 53. de Simia Leonis ægrotantis remedio, *Var.* I, 9. & *Anim.* XV. 17. de Gelonis Cane, *Var.* I. 13. & *Anim.* VI. 62. de ſe Cygni cantum neſciente *Var.* I. 14. & *Anim.* II. 32. de Columbis Veneris Erycinæ, *Var.* I. 15. & *Anim.* IV. 2. ſed maxime de Icci Tarentini temperantia, qui παρ' ὅλον τὸν τῆς ἀθλήσεως χρόνον ἀμαθὴς ἀφροδίτης fuiſſe dicitur *Var. Hiſt.* XI. 3. & *Hiſt. Anim.* VI. 1. ut & de Amœbei Citharœdi, Diogenis Tragœdi, & Clitomachi Pancratiaſtæ, ſimili temperantia, eodem ordine & modo expoſita *Var. Hiſt.* III. 30. & *Hiſt. Anim.* VI. 1. Verba utriuſque Hiſtoriæ de Clitomacho ſunt, Illius, Κλειτόμαχος ὁ παγκρατιαστὴς εἴποτε καὶ κύνας εἶδε συμπλεκομένους, ἀπεστρέφετο: Καὶ ἐν συμποσίῳ εἴ τις ἀφροδίσιος λόγος παρεῤῥύη, ἀναστὰς ἀπηλλάττετο. Hujus, Κλειτόμαχος ὁ Παγκρατιαστὴς, καὶ κύνας εἴποτε εἶδε μιγνυμένους, ἀπεστρέφετο: καὶ ἐν συμποσίῳ εἰ λόγον ἀκόλαστον ἤκουσε καὶ ἀφροδίσιον, ἐξαναστὰς ἀπηλλάττετο. Quis ea legens, & inter ſe componens, dubitet amplius, Eundem eſſe utriuſque ergo Hiſtoriæ Auctorem, ſicuti idem Auctoris Nomen Utraque præfert, & à Suida ac Aliis *Æliano* pariter adſcribitur. Sed dices forſan, diſcrepare etiam aliquando, veluti de Vulpe Marina *Var.* I. 5. &

Anim. IX. 12. de Catulis Leonum in utero matris, *Var.* X. 3. & *Anim.* IV. 34. de Puero, quîcum Draco fuit educatus, & quem *Varia Hiſt.* XIII. 46. *Patris Achaiæ* ortum ait, at illa *Anim.* VI. 63. *Arcadem* dicit. Verum quid in eo Novi aut Inſoliti, ſi idem Auctor errorem in prioribus admiſſum in alio dein opere correxerit, vel etiam eorum, quæ alibi jam ſcripſerat, fuerit oblitus, qüum ſæpe in Uno etiam opere per incuriam Auctorum diverſa reperias? Vide Noſtrum I. 8. & XIII. 35. tum II. 26. & XIV. 8. ut & quæ ex Aliis Auctoribus obſervavi in *Animadverſ. Hiſt. Cap.* 8. Denique etiam in eo convenit *Hiſtoriæ Anim.* cum Noſtro Auctore, quod itidem Athenæum aliquando deſcripſerit iiſdem fere per omnia verbis, ut manifeſtum erit comparanti *Hiſt. An.* XV. 27. cum Athenæo IX. 9. p. 388. Aliud etiam exemplum Vide in iis, quæ notavi in *Fragmenta* ad V: Μύκαν. Hæc omnia ſaltem veriſimilitudinis ſatis habent, niſi valde fallor, ad probandum, quod volebam, Eundem eſſe Utriuſque *Hiſtoriæ* Auctorem, ſecus quam affirmabat Iſ. Voſſius, & ſentiebant illi, quos memorat Geſnerus.

Sed & alia haud dubie ſcripſit Sophiſta Noſter. Ipſe *Hiſt. An.* IV. 1. *Cretenſium Amatoris & Pulchri Pueri*, quorum Hiſtoriam iſtic refert, *Nomen* ἀλλαχόθι, *alibi*, *ſe dixiſſe* ait. Neque vero dubito, quin Noſtri quoque ſit Æliani Opus illud περὶ Προνοίας, *de Providentia*, & περὶ Θείων Ἐναργειῶν, *de Divinis Apparitionibus*, vel potius, *Divini Numinis & Providentiæ Declarationibus*, ſive Unus idemque is fuerit Liber, ſive duo diverſi. Crediderim tamen Unum fuiſſe, ſed cui diverſos tribuerit Titulos, ejuſdem fere ſignificationis, Suidas, æque ac Huic ipſi *Variæ Hiſtoriæ*, ut mox oſtendemus. Sed & ita *Hiſtoriam Animalium* diverſo laudant titulo, Suidas in V. Μήκων, ſcil. ἐν τῷ περὶ ζώων: at Euſtathius ad Homerum *Iliad* A. p. 44. ἐν τῷ περὶ ζώων ἰδιότητος. Sic itaque diverſas etiam illius Libri puto appellationes, quando eum Suidas Τὸν περὶ Προνοίας vocat in Vocibus

Α'γα-

Ἀβασάνιςος, Ὀργεῶνας, Σεμνά, Φιλήμων, Ψελίω. Neque aliter Euſtathius ad Homerum *Iliad.* Δ. p. m. 378. Idem vero ad Dionyſii *Perieg.* 453. Αἰλιανὸν ἐν τοῖς περὶ Προνοίας citat. At Τὸν περὶ Θείων Ἐναργειῶν apud Suidam reperies in V. Ἀνεμάξατο, Καλλιγόλας, Ὠψίδη. Τὸν περὶ Θείων Ἐνεργειῶν apud Eundem in Voce Ἐνστάτης, à Kuhnio in Fragmentis prætermiſſa, ubi vertitur à Porto, *de Divinis Actis.* Sed & iſtic in MStis legi Ἐναργειῶν docuit me Cl. Kuſterus, qui parat cum maxime novam Suidæ editionem, quam pulcherrimam fore & emendatiſſimam ſpectata Viri induſtria & doctrina dubitare nos haud ſinunt. Ceterum illud etiam opus noſtri eſſe Æliani plane mihi perſuadeo, quia ejus ſententiæ de Diis, & Deorum Providentia, de Oraculis, & Oſtentis, de Epicureis, & Atheis, prorſus congruit, atque adeo ſicut Ælianus in hac *Varia Hiſt.* multa tradit de *Animalibus*, deque iis dein ex profeſſo ſcripſit, ſic paſſim etiam in hac *Variâ* reliquit nobis inſignia providentiæ & pœnæ Divinæ in Impios exempla, ac dein tamen proprio opere totam hanc materiam exhauſit. Sententiam Noſtri Auctoris, & talia apud Eum Exempla, vide ſis II. 23. & 31. III. 22, 42, 43, 44, 45. IX. 12. XIII. 2. quæ velim conferas cum Æliani fragmentis, quæ è Suida collegit Kuhnius, & quorum complura ejus ſunt generis & argumenti. Nam licet neutiquam omnia præſcriptum ſibi habeant Titulum Libri, tamen ex illo περὶ Προνοίας maximam partem ſumpta eſſe arbitror, idque res ipſa, quam continent, ſatis videtur declarare. Sed & probabile eſt, Suidam, hominem quippe Chriſtianum, illud Æliani opus potiſſimum legiſſe; quamvis neque alia plane neglexerit. Nam certe etiam *Hiſtoriam Animalium* laudat in V. Μήκων, ad quam vide quæ notavi in Fragmentis: ſed & ex ea habet, quæ protulit in Ἀνατολεῖ ex II. 54. & Πεπιασμένοις ex II. 41. Verum quæ loca iſtius *Anim. Hiſtoriæ* vel ſunt in iſtis vocibus emendanda ex Suida, vel perperam ille ad alienas Voces retulit, quæ ceteroquin, & abſque illis tantum Vocabulis, ſunt ipſa

Æliani

Æliani verba. Neque vero Noſtram hanc *Variam* ignoravit, aut in citando prætermiſit, ſi fides eſt ejus Codicibus habenda, qua de re paulo poſt agemus.

Hæc de Auctore dicta ſufficiant. Nec enim in ejus commendationem ut pluribus digrediar, fert animus, ut faciunt multi, qui, quum alicui ex Veteribus ſuas impenderunt curas, ita rem gerunt, quaſi id tunc negotii ſibi ſimul eſſet datum, ut eum ſummis laudibus in cœlum tollant. Homines fuerunt Veteres illi, & humanæ incuriæ erroribus æque ac nos obnoxii. Quod ut multis probavi exemplis in *Animadverſionibus Hiſtoricis*, ita neque Ælianum ab iis liberum fuiſſe, meæ declarabunt Notæ. Fuit tamen Vir Egregius, Severus, & Virtuti deditus, atque ideo nihil in hac tanta Hiſtoriarum Varietate obſcœni, nihil improbi occurrit, nihil quod vitiis patrocinetur. Sed & ab hoc animo Hominis profecta eſt illa τοῦ Γύννιδος κατηγορία, quam memorat Philoſtratus. Ipſe etiam in Epilogo *Hiſtoriæ Animalium* quam fuerit ab aulæ ſtrepitu & ſplendore, ab ambitione & divitiarum, quas comparare ſibi in Aula potuiſſet, ſtudio alienus, quam è contrario ſapientiæ & doctrinæ ſtudiis unice devotus, palam profitetur, neque ſcripta ejus dictis ſunt contraria. Sed & peritia Linguæ Græcæ, Attica immo eloquentia, in homine Romano fuit admirabilis, ut non magis *Attici* hac parte eſſent ipſi Athenienſes; qua etiam de cauſa *Sophiſtæ* Nomine & dignitate fuit honoratus. Quæ omnia nos docet Philoſtratus, qui etiam addit illum *non fuiſſe animo elatum*, ὑπὸ τοῦ ὀνόματος οὕτω μεγάλου ὄντος, *Nomine* ſcil. Sophiſtæ, *quod tantæ* tum *erat dignitatis & exiſtimationis.* Nempe *Sophiſtæ* & *Philoſophi* primum iidem erant, ſcientiæ rerum & ſapientiæ operam dantes, ſimulque eam ut aliis facile perſuaderent, ſedulo curantes. Hinc Plutarchus de τῷ Εἶ, *init.* præcipuos Septem Sapientum vocat ἐκείνους τοὺς Σοφοὺς, ὑπ᾽ ἐνίων δὲ Σοφιστὰς προσαγορευθέντας. Sed & ipſe Chilonem, unum ex iis, in *lib.* περὶ Πολυφιλίας, non aliter quam *Sophiſtam* ap-

******* pel-

pellat: plane ut eodem vocabulo Sapientes Indorum paſſim deſignantur. Sed poſtea inter Philoſophos exorti ſunt in Græcia homines, qui cavillationes potiſſimum & argutias in differendo ſectabantur, ſeque concionibus ad populum habendis de civilibus aut judicialibus rebus dedebant, eamque artem publice profitebantur atque alios docebant. Hi vero tunc proprie dici cœperunt *Sophiſtæ*, & à Vera Sapientia quaſi deſciviſſe cenſebantur. Utrumque liquet etiam ex Noſtro II. 13. ubi videmus Socratem quoque accuſatum, quaſi Sophiſtam, ut qui doceret, τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν, h. e. *cauſam deteriorem probare*; ſed tamen ipſum, utpote Verum Philoſophum, *arguiſſe Sophiſtas*, jam tunc οὐδὲν ὑγιὲς ὄντας, οὐδέ τι σπουδαῖον ἢ εἰδότας ἢ λέγοντας, *nulla vera ſapientia præditos, neque quidquam boni vel ſcientes vel dicentes.* Diſtingui itaque jam tunc cœperant à Philoſophis: atque ideo Maximus Tyr. *Diſſert.* X. *init.* ubi Vitia ait Virtutem ſpecie quadam imitari, addit, *& ita imitatur Pharmacopola Medicum, Sycophanta Rhetorem, Sophiſta Philoſophum. Et ubique invenies cognatum Bono Malum, multa ſimilitudine miſtum, ſed & ſeparatum ab eo, vel Conſilio & animo, ut Sycophantam à Rhetore, vel Fine, ut Pharmacopolam à Medico, vel Virtute, ut Sophiſtam à Philoſopho.* Plutarchus etiam in *Themiſtocle* p. 112. ita dictos ait, qui *ſapientiam Politicam, quæ Solonis fuit, forenſibus poſtea artibus miſcuerint, & omnem meditationem ab actione ad Sermonem tranſtulerint.* Sed videndus de iis omnino Lucianus in *Fugitivis* p. 791. ubi multis eos deſcribens, *compoſitum genus hominum* fuiſſe *ex arrogantia & inutili ſapientia*, & *poſt ſeptem illos Sapientes, ac Pythagoram, Heraclitum, & Democritum, ortos* tradit. Et revera tum demum cœpit hæc diſtinctio, ac potiſſimum à Gorgia Leontino, & Protagora Abderite, quem ideo Gellius V. 3. *inſincerum* ait *Philoſophum, ſed acerrimum Sophiſtarum*, qui palam *pollicitus* fuerit *ſe id docere, quanam verborum induſtria cauſa infirmior*

fieret

fieret fortior. Ad *Gorgiam* vero Philoſtratus, *tanquam ad Patrem, refert Sophiſtarum artem*, atque ideo eum inter Sophiſtas veros primo loco commemorat. Quia vero hi, & maxime Protagoras, *docebant* alios hanc Artem, & omnes Philoſophi etiam fuerant dicti *Sophiſtæ*, inde factum, ut tandem cujuſvis fere artis Doctores ita appellarentur: (Vide Maximum Tyrium *Diſſ.* 7. *init.* & me ad Æl. II. 31.) potiſſimum tamen illi, qui Rhetoricam publica auctoritate docebant. Quod apud Græcos, in primis Athenienſes, honeſtum valde & glorioſum eſſe cœpit tempore Romanorum Cæſarum, & ideo ad id munus etiam alienigenæ producebantur, qui tunc dicebantur nacti *thronum Athenienſem*, cui προύστη, *præfuit*, *Primus*, tempore Adriani, Lollianus Epheſius. Deinde alii etiam per ipſos Cæſares hunc *thronum* fuerunt conſecuti: Veluti Pollux per Commodum, & Philiſcus per Antoninum Caracallam. Similis autem erat *Sophiſtarum thronus* etiam in Urbe Roma, ut patet ex *Vita Euodiani.* Sed & ſæpiſſime hi *Sophiſtæ* tunc à ſua quiſque civitate adhibebantur ad Legationes pro ea obeundas, ut ex Philoſtrato conſtat. Non ſine cauſa igitur tam magnifice in Vita Æliani de hoc *Sophiſtæ* nomine loquitur, cum tanta tunc fuerit iſtius Nominis inter Græcos dignitas: quo proinde ornatum fuiſſe Hominem Romanum, id vero maximam declarat Græcæ Linguæ peritiam & facultatem, quam in Æliano itaque fuiſſe oportet.

Ipſum autem hoc Opus Ποικίλη Ἱστορία, h. e. *Varia Hiſtoria*, appellatur in MStis, qui hunc præferunt Titulum, Αἰλιανοῦ Ποικίλης Ἱστορίας Βιβλίον Πρῶτον: & eodem modo à Suida in V. Δῶς, Κάκη, & Φιλιωθέντες. At in V. Ἀσέλγεια laudat *Æliani* τῆς περὶ Ποικίλης Ἀφηγήσεως, *librum de Varia Narratione.* Stobæus ſemper vel Ἱστορίαν vocat vel τὴν Σύμμικτον Ἱστορίαν, *Miſcellam Hiſtoriam.* Stephanus etiam Byzantinus in V. Χερρόνησος verba ex hac *Hiſtoria* citat, ſed titulo Ἱστορικῆς Διαλέξεως, licet male ea tribuat Libro *Primo*, quum occurrant

II. 33. quod Voſſium in eum induxit errorem, ut putaret iſtoc titulo aliud deſignari opus. Sed nullum mihi eſt dubium, quin diverſis his appellationibus Unum idemque, & hoc noſtrum Æliani Opus deſignetur, ſicuti Ejuſdem Liber *de Providentia*, modo περὶ Προνοίας, modo περὶ Θείων Ἐναργειῶν, à Suida nominatur. Cæterum multi *Variæ Hiſtoriæ* ſtylum abjiciunt longe infra elegantiam illius *de Animalibus*, quia in hac complura exſcripſerit Auctor ex Aliis, atque ita non omnia ſuo ſit exſecutus ſtylo. Alii & plerique imperfectum clamitant opus, quia Prologo & Epilogo careat, ac mera & jejuna ſæpe excerpta exhibeat, quibus ſolitum illud Excerptis, Ὅτι, præmittatur. Denique Kuhnius etiam longius progreditur, putatque nos pro Æliani *juſto opere*, & ut ab ipſo erat profectum, habere *quædam* tantum *ruta cæſa* culpa librariorum, *qui bonum Ælianum excerpendo ita diſcerpſerint, ut nec caput nec pedes amplius habeat*, ejuſque rei notam itidem putat eſſe *infelix* illud Ὅτι.

Quod ad primum attinet, negari nequit, quin complura ex Aliis ſumſerit, ut modo ipſa illorum ſervarit verba, modo res in compendium contractas breviter retulerit. Sed neutiquam id ſingulare, aut proprium huic eſt Hiſtoriæ, quum plerique eo tempore in primis Hiſtorici, alii alios, compilarint, ac ſæpe etiam negligenter, id quod liquido probavimus in *Animadv. Hiſtoricis cap.* 9. Sed & hinc deſcriptionem Tabernaculi, in quo Alexander M. jus dicebat inter Perſas, & legationes audiebat, habes iiſdem ferme verbis apud Polyænum IV. 3, 24. Athenæum XII. p. 539. Noſtrum IX. 3. ſed ita, ut Noſter manifeſto ſecutus ſit, ut ſolet, Athenæum, Hic vero Phylarchum diſerte laudet, ut cujus fide ea tradat: atque ideo ex eodem Phylarcho haud dubie ſua quoque hauſerit Polyænus, qui paucula habet plura, quam Athenæus, at reliqua eadem & iiſdem plane verbis: certo documento, etiam illum igitur non ſuo omnia ſtylo exaraſſe, ſed ſæpe alterius. Quin & ipſa in *Hiſt. Anim.* nonnulla itidem,

dem, & æque ac in hac *Varia*, ex Aliis deſcripſit Noſter, ut paulo ante oſtendimus. Ut adeo non multum hæc Noſtri *Hiſtoria* infra illam ſtyli ratione ſit abjicienda. Accedit, quod pleraque ſumſerit ex Optimis Scriptoribus. Nam ubi ab Athenæo diſceſſeris, de quo jam ſæpius egimus, auctores potiſſimum habet Noſter, Platonem (Vide Notas ad VIII. 1. & 2. & 9. & XIV. 5.) Ariſtotelem (II. 26. XI. 5. & XIII. 16.) Iſocratem (IV. 8. & V. 10.) Thucydidem (XII. 50.) etiam Herodotum, ſed mutata ejus dialecto (VIII. 17.) & ſæpius Plutarchum (XI. 9. XII. 3. XIII. 38. & 42. &c.) Multa itaque ex talis notæ Auctoribus excerpta exhibuit, alia ex Athenæo & Scriptoribus ab eo laudatis contracta ſummatim retulit, longe plura ſuo exornavit ſtylo, qui liquido ſatis Sophiſtam ſeu Rhetorem declarat.

Illa vero ipſa Styli ornamenta indicio mihi ſunt, neque *Imperfectum* eſſe hoc opus, quod cenſent complures. Contrarium teſtantur tot præfationes ſingulorum Capitum, tot Formulæ tranſeundi ab uno ad aliud, vel connectendi poſteriora prioribus, tot obſervationes Ethicæ: tum quod toties de ſe agit, ſe *Romanum eſſe*, *Græcos amare*, & maxime illos eruditos: quod Lectores ſuos ſæpe ad alios remittit Auctores: quod toties de re quapiam ſe illud potiſſimum, quod minus ſit pervulgatum, expoſiturum ait: quod denique *ſe jure accuſatum iri* agnoſcit II. 38. *ſi res aliorum* διὰ μνήμης ἔθετο, *res autem patriæ ſuæ prætermittat*; ſeque id, *quod in Sybariticis legerit Hiſtoriis*, *riſiſſe* profitetur XIV. 20. *prodidiſſe autem memoriæ* (ἔδωκα ἐς αὐτὰ εἰς μνήμην) *quia humanitate quadam non invideat aliis riſum.* Omnia hæc ſatis clare commonſtrant, ſcripta ea compoſita eſſe, ut ita ederentur. Sed & ſi *Imperfectum* eſſet hoc Opus ab Auctore relictum, haud dubie fuiſſet tum ipſius ultimum ſeu poſtumum: id quod tantum abeſt, ut perſuadere mihi poſſim, ut è contrario prorſus putem, hocce ante illud *de Animalibus*, & *de Providentia* fuiſſe editum. Nec enim congruebat, ut, ſi jam ex profeſſo

egiſſet *de Animalibus*, edito in publicum opere, dein alio in Opere, & *Variæ* quidem *Hiſtoriæ*, talia ſparſim ſine ulla neceſſaria aut opportuna ratione iterum traderet, immo quindecim prima Capita Primi Libri eidem argumento, jam ab ſe pertractato, impenderet denuo, nec tam nova alibi & antea dictis adderet, ſed eadem ferme repeteret, ut oſtendi jam ſupra. Nihil autem in eo abſoni, aut à decoro abhorrentis, ſi quis, quæ in *Varia Hiſtoria* jam memoravit inter res varias & diverſi generis, ea dein in Librum, quem uni deſtinavit argumento, ſi ad illud pertineant, denuo conferat, quum omnia iſtius argumenti illic voluerit & debuerit exponere. Adde, correxiſſe Eum vel rejeciſſe aliquando in *Hiſt. Animalium*, quæ in *Variâ* ſimpliciter vulgari ſententiæ congruentia tradiderat. Ita certe V. H. X. 3. *Catulos Leonum* affirmat *unguibus ſcalpere uteros Matrum, quaſi ad lucem feſtinantes*. At in *Hiſt. Anim.* IV. 34. *narrationem, quæ tradit eos* (catulos) *ſcalpere uteros, fabulam eſſe* pronunciat. Eandem vero fuiſſe rationem cenſeo Libri *de Providentia*, itidem, ut opinor, ſcripti poſt hanc *Variam*. Quæ ſi ita ſint, ut ſane ſpeciem habent veri, tum certe neutiquam hoc *poſtumum* fuit opus, neque *imperfectum*, ſed dudum ante reliqua ejus ſcripta compoſitum. Neque vero idoneum ſatis contra hanc ſententiam in eo eſt argumentum, quod Prologo & Epilogo careat, quum & Pauſanias, quem Ælianus noſter præceptorem habuit, ſua itidem ſine Prologo & Epilogo ediderit, multique id alii tunc fecerint, in primis, qui Varia collegerunt & ſcripſerunt. Neque plus in eo eſt ſitum, quod multæ hic occurrant jejunæ prorſus rerum annotationes cum ſuo Ὅτι. Etenim Auctor, ut ipſum de ſe teſtantem audivimus, Varietate potiſſimum eſt delectatus, non tantum rerum, quas ſcriberet, ſed & ipſius, ut videtur, ſcripturæ: atque ideo nonnulla copioſo & Rhetorico exſecutus eſt ſtylo, pleraque brevius & Hiſtorice expoſuit, quædam etiam quaſi mera rerum excerpta, aliunde collecta, breviſſime per illud Excerptis proprium, Ὅτι, poſteris prodidit.

Facile

Facile tamen largior, non ita perfectum, aut ea cura elaboratum eſſe hoc opus, ut nihil in eo emendari aut magis expoliri potuerit. Immo Varia reperi ſubinde & notavi humanæ imbecillitatis ſeu negligentiæ cujuſdam documenta in iis, quæ oſtendere potui ex Aliis hauſta. Vide IV. 23, 1. VIII. 7, 9. VIII. 17, 1. IX. 8, 5. IX. 9, 1. & XII. 50, 9. Sed talia etiam in Optimis deprehendi Auctoribus, abunde probatum dedi in *Animadv. Hiſtoricis cap.* 9. Ad ſimilem incuriam referenda etiam illa, quæ jam ante expoſita, poſtea traduntur tamen denuo, quaſi necdum memorata, & ita aliquando, ut non ſatis ſibi conſtent. Veluti quod habes II. 6. & XIV. 8. de Hippomacho diſcipulum increpante, quum laudatus eſſet ab adſtantibus. Nam idem plane eſt Homo, idem Factum, eædem facti circumſtantiæ, niſi quod priore loco ipſe *Gymnaſtes*, & exercitium dicitur *Athleticum*, at poſteriore *Auletes*, & *Auleticum*. Sine dubio autem iſtic Ælianus, priorum immemor, diverſos ſecutus eſt Auctores, vel unius Auctoris diverſos Codices, ut pro Ἀθλητὴς, ἀθλῶν, ἄθλημα, ἤθλησας ſcripſerit Αὐλητὴς, αὐλῶν, αὔλημα, ἤυλησας. Ita Cervo ab Araneis vulnerato remedium eſſe ait *hederam ſylveſtrem.* I 8 at *Cancros edere* XIII. 35. Sed & hujus generis complura in Livio & Aliis notavi in *Animadv. Hiſtor. cap.* 8. Neque aliter Athenæus X. 10. repetit de Antiocho Epiphane per integram ferme paginam, quæ jam ex profeſſo & longe pluribus narraverat V. 5. Quid? quod neque *Hiſtoria Animalium* Noſtri Auctoris ab hoc qualicumque vitio eſt immunis? Nam ſi conferas XVI. 10. & XVII. 39. videbis de iiſdem prorſus agi *Simiis Indicis*, & eadem tradi; niſi quod poſteriore loco brevius, priore diſſertius exponantur, quodque illic dicantur *caput habere album & corpus nigrum*, at iſtic *capite eſſe rufi, reliquo autem corpore albi.* Ceterum in Quartodecimo *Variæ Hiſtoriæ* Libro plura videas ex Libro XII. repetita, ſed uberius, quam iſtic fuerant tradita. Quibus alia etiam addit Codex Lugdunenſis in extremis Libri XIV. ex eodem

XII.

XII. & quædam corruptius, quædam vero copioſius itidem relata. Vide quæ notavi ad XIV. 48, 1. Sed poſtrema hæc ab aliis quum abſint Codicibus, Librariis maximam partem videntur adſcribenda, qui certe extremam Libri iſtius partem ſatis negligenter deſcripſerunt.

Verum quid ſibi velit Kuhnius, quando ita paratragœdiatur, ut nos tantum *analecta & quædam ruta cæſa pro juſto Opere habere* clamitet, id enimvero vix intelligo. An voluit, quod de variis jactare Auctoribus, Valerio Max. Diogene Laertio, aliiſque, pene in morem nunc abiit oſtentandæ peritiæ & doctrinæ cauſa, hanc quoque Hiſtoriam, ſi non omnem, ſaltem magna ex parte, eſſe ex juſto Æliani opere à Librariis, vel *Compilatoribus*, ut ait, excerptam & contractam in Epitomen? Videntur id verba illius præ ſe ferre, quando ita *excerptum* & *diſcerptum* tradit Auctorem, *ita mutatum a ſe ipſo, ut vix ſe in ſuo libro agnoſceret*, &c. Verum ſi id voluit, erravit certiſſime. Nam præterquam, quod ea, in quibus Alios Ælianum oſtendimus ſecutum, liquido declarant Auctorem, non Librarium, juſtum opus, non Epitomen: tum vero, quæ Alii, & maxime Stobæus, ex hac *Varia Hiſtoria* nobis exhibuerunt, certa ratione probant contrarium, h. e. probant eandem nos habere Hiſtoriam, quam illi jam olim habuerunt. Vix enim quidquam uberius ex ea profert Stobæus, multa conciſius, pleraque ipſis Æliani noſtri verbis. Ita *Libri* II. *Caput* 43. quo Ælianus commemorat præcipuos Græcorum, qui pauperrimi fuerint, repetiit Stobæus *Serm.* 235. eodem ordine ſingulos nominans, nec alium quenquam addens. Sic. III. 2. & 3. habes apud Stobæum ſine ulla acceſſione *Serm.* 254. Et III. 28. *Serm.* 43. VII. 20: *Serm.* 62. ſed tanquam ex Theophraſto. IX. 7. *Serm.* 254. tanquam ex Dionyſio Halic. ſed male. At brevius & conciſius reperias II. 35. *Serm.* 272. IV. 13. *Serm.* 39. VIII. 15. *Serm.* 102. IX. 29. *Serm.* 39. Quemadmodum autem ſibi permiſit

Sto-

Stobæus, quædam *Æliani* contrahere, quædam etiam ex iis locis, quos exhibuit, prætermittere, ita etiam aliquando totum invertit ſententiæ ordinem, ſervatis tamen iiſdem ferme verbis, ut liquebit ex *Serm.* 117. ubi reperies Æliani VII. 7. Nonnunquam de ſuo quoque ad explendum non tam ſenſum, quam Syntaxin, verba quædam adjecit. Veluti ad Æliani IX. 33. *Serm.* 198. ad X. 5. *Serm.* 148. & ad XIV. 3. *Serm.* 66. ubi tamen Stobæus videtur corruptus. Ceterum iſta qui conferre haud gravabitur, ſentiet haud dubie mecum, Noſtros *Variæ* hujus *Hiſtoriæ* Codices non magis eſſe ita paſſim mutilatos aut redactos in Epitomen vel Excerpta ex juſto Æliani Opere, quam illos, quibus uſus jam olim eſt Stobæus. Sed & Euſtathius ad Homerum ex *Variis* hiſce quædam commemorat iiſdem verbis, quibus noſtri utuntur Codices. Confer *V. H.* I. 15. extr. & Euſtath. ad *Iliada* p. 53. ed. Baſil. ſed maxime *V. H.* II. 30. & Euſt ad *Iliad.* Σ. p. 1202. ubi tamen Ælianum non nominat, licet manifeſte deſcripſerit: ut & *V. H.* XIV. 21. cum Proœmio in *Iliad.* p. 3.

Nolim tamen ita accipi, quæ hic à me diſputantur, quaſi prorſus cenſerem plane integram ad nos perveniſſe *Variam* hanc *Hiſtoriam*, quum id unum hic agam, ut oſtendam, minus recte Cl. Kuhnium inculcaſſe identidem, nos habere tantum *quædam ruta cæſa*, ſeu *Analecta & Excerpta ex juſto Opere*; minus recte etiam Alios clamitare, *Imperfectum* hoc eſſe Auctoris ſui *Opus*. Ceteroquin enim minime negaverim, per Librarios variis locis & modis eſſe vitiatum, immo vero truncatum etiam forſan Prologo & Epilogo, vel forſan integris aliquot Libris. Nec enim Suidas tantum ex *Varia* hac *Hiſtoria* pluribus in locis refert, quæ nunc certe in ea nuſquam comparent, ſed & Stobæus. Quamvis tamen etiam hoc incertum ſit, an perperam citaverint illi ipſi Ælianum, vel etiam à Librariis ſuis iſtic fuerint corrupti. Certe quæ ex Stobæo collegerunt Schefferus & Kuhnius, valde ſunt ſuſpecta, quum Ejus Margini adſcripta Auctorum Nomina ſæpiſſime

******** ſint

ſunt vitioſa, ſæpe etiam alio, quam oportebat, loco poſita, ſæpe immo penitus omiſſa, haud dubia jam librariorum culpa: atque ideo putem certe Ego, nullum eorum vere ex *Varia* hac *Hiſtoria* eſſe ſumptum, ut ad Fragmenta ipſa oſtendi.

Sed tamen alia forſan eſt ratio quatuor fragmentorum, quæ Suidas diſerte ex *Varia Æliani Hiſtoria* exhibet. Immo vero etiam illa Ego vitii ſuſpecta habeo, vel maxime, quia ſola per totum Suidæ Lexicon ex hac Hiſtoria dicuntur deprompta, quum tamen in ea neutiquam nunc nobis occurrant, & contra aliud ex tota Hiſtoria, prout ad nos pervenit, quod hauſtum ſit vere, nihil apud Suidam reperiatur. Niſi quis forſan Vocem Διαφορότης huc referre velit, quam ille ait παρ' Αἰλιανῷ, *apud Ælianum*, exſtare. Nam ſane habemus eam *Var. Hiſt.* II. 21, οὐκ εἴσεται τὴν διαφορότητα, *non cognoſcet diſcrimen.* Sed ex una & ſola voce quid certi in his colligere poſſumus, quum eam Ælianus in aliis Libris, unde Suidas reliqua ſumpſit, itidem uſurpaſſe potuerit? Ita certe vocum, Ὑῶσαι & ὑώσεις, τὴν χρῆσιν παρ' Αἰλιανῷ πολλὴν, *frequentem eſſe uſum apud Ælianum*, tradit. At nullum earum reperies in *Varia Hiſtoria.* Frequens ergo fuerit neceſſe eſt in iis Æliani ſcriptis, quæ Suidas maxime legit. Verumtamen, ſi jam vere illa ſunt vitioſa, atque orta inſuper non ex margine, ut ferme ſit, per librarios aut Interpretes, ſed ex memoriæ culpa penes ipſum Suidam, (nam & ipſos ſubinde in citandis alicuis erraſſe Auctores, liquido ſatis probavi in *Animadv. Hiſtoricis:* probat etiam ipſa hæc Æliani Hiſtoria, quippe cujus ex *Libro Primo* profert Stephanus Byzantinus, in V. Χερρόνησος, quæ demum in *Lib.* II. *cap.* 33. occurrunt, ut ſupra jam dixi) tum vero etiam ex eo recte tamen colligas, Suidam Variam hanc Æliani Hiſtoriam legiſſe, & ita per ἁμάρτημα μνημονικὸν ex ea citaviſſe, quæ aliunde excerpſerat. Non interceſſerim etiam, ſi quis ex deperditis quibuſdam *Variæ Hiſtoriæ* Libris quædam forſan hauſta contendat: quin ipſe ad hoc genus fragmentorum

ferme

ferme retulerim, quod ex Stobæo *Serm.* 277. in Notis ad Fragmenta protuli. Adſcribitur enim & illud in pleriſque Edd. *Æliani Variæ Hiſtoriæ*, at in MSto Codice Regiæ Gallorum Bibliothecæ, tantum *Æliano*. Fruſtra tamen in Noſtris Exemplaribus quæras. Quocirca, ſi recte & vere talia *Variæ Æliani Hiſtoriæ* tribuuntur, ſtatuendum tunc foret, plures Ælianum hujus Hiſtoriæ Libros ſcripſiſſe, quam ad nos pervenerunt. Cl. Schefferus in ſecunda Editione, & ex eo Kuhnius, tradunt Doctiſſimum Mugium, Tredecim-Virum Civitatis Argentoratenſis, ſuo Exemplari, quod dein Schefferi fuit, adſcripſiſſe, *Librum XVII. Variæ Hiſt. in Bibliotheca Cæſarea ſupereſſe MStum ex bibliotheca Sambuci.* Quid ejus ſit, incertum mihi. Nullum enim hujus Hiſtoriæ Codicem in Bibliotheca Cæſarea reperit, certe nullum in ſuo Ejus Catalogo memorat, Neſſelius. Facile tamen adduci poſſim, ut credam, Codices Æliani, quos habemus, deſtituere nos in extremis, quippe quæ ſua varietate, & multorum ex Libro XII. repetitione, majoris cujuſdam corruptionis ſpeciem præferunt. Certe Librum Sextum intercidiſſe, & dein à Librariis Quintum in duos diviſum, prorſus mihi perſuadeo, cujus rei rationes ad VI. I. I. attuli. Sed & omnes, qui quidem cogniti ſunt & excuſſi, hujus Hiſtoriæ Codices videntur ex duobus antiquioribus Exemplaribus, quæ forſan ſola olim graſſantem evaſerunt barbariem, & barbararum gentium inundationem, derivati. Ita duas ſemper reperi diverſas per totum pene Auctorem lectiones, quarum alteram hi Codices, alteram illi, conſtanter ſervant, certo ferme indicio, ex duobus tantum omnes propagatos.

Ad Hunc Ergo Auctorem, & hanc Ejus *Variam Hiſtoriam*, mea opera & cura illuſtrandam ac recognoſcendam, rogatus à Bibliopola, lubens animum appuli. Cenſebam enim utiliſſimum eſſe cujuſlibet ſtudiis Opus propter magnam illam Hiſtoriarum & rerum omnis generis Varietatem, ex antiquioribus Scriptoribus, quorum maxima pars jam

intercidit, ab Erudito & Græcarum Literarum ſtudioſiſſimo Sophiſta collectam. Sed & juventuti noſtræ ad Græcæ Linguæ cognitionem contendenti nihil conſultius arbitrabar, quam ut diligenter id evolverent, non tam propter ſtylum, cujus comparandi vel exercendi gratia pauci hodie Græca diſcunt, licet ceteroquin hic Auctor fuerit ipſis veteribus eo nomine laudatiſſimus, ideoque ſua jam ætate Μελίγλωσσος, vel Μελίφθογγος, *mellei Sermonis aut facundiæ homo*, cognominatus: quam quia tanta rerum Varietas neceſſario Lectoribus ingererit infinitam ferme vocabulorum & phraſium elegantiſſimarum copiam, quæ oportunis ſenſibus & conſtructionibus veſtita, ac dein commoda Verſione & Notis ex interiore Linguæ uſu petitis illuſtrata, non poteſt non uberrimum afferre fructum omnibus iis, qui pernoſcendi Græciſmi ſtudio tenentur. Videbam etiam, Veteres, Stobæum, Euſtathium, Stephanum Byzantinum, ſtudioſe *Variam* hanc legiſſe, & allegaſſe. Nam, quod ait Kuhnius in Præfatione, ſe mirari ſæpius, *cur in Veterum monumentis vel rara, vel omnino nulla Æliani fuerit illata mentio*: addens. *Quis enim præter Philoſtratum & Anonymum illum, cujus ſcrinia Suidas compilavit, vel Obiter Noſtrum laudare ſuſtinuit?* id vero parum accurate eſt dictum, certe idoneum ad alios in errorem inducendos, ut, quæ Kuhnius de Hiſtorica *Æliani Laudatione* intellexiſſe debuit, ſicuti Ejus Vitam ex profeſſo ſcripſit Philoſtratus, & breviter expoſuit Suidas, ea Alii de ipſis Ejus citationibus acciperent. Unde Vir Clariſſimus, qui in *Literariis Novellis* Anni 1685. Kuhnianam editionem recenſuit, *Æliano accidiſſe* tradit *pene idem, quod Curtio, quem Veteres nunquam citaverint, immo nulli ante medium ſeculi Quintidecimi. Nam ſi excipias Philoſtratum, & Anonymum citatum à Suida, vix quenquam eſſe inter Veteres, qui Æliani fecerit mentionem.* Citarunt immo Eum, quos dixi, & præter illos, ſi minus vere *Variam* hanc *Hiſtoriam*, certe ejus Auctorem, *Ælianum* Noſtrum, vel maxime & paſſim Suidas.

Sed & poſtquam poſt depulſam barbariei inſcitiam, in publicam tandem lucem protracta fuit, multis dein Editionibus per Helvetiam, Galliam, Germaniam, fuit quaſi certatim repetita. Primus eam Græce tantum edidit Romæ Anno Chriſtianorum M.D.XLV. Camillus Peruſcus. Mox Latine vertit Juſtus Vultejus an. 1548. & Oporino verſionem ſuam ſeparatim typis deſcribendam dedit. Eam exhibuit denuo integram, & Græco Textui primus appoſuit an. M.D.LV. Baſileæ, typis Henrici Petri, Joh Heroldus, Varios Auctores, qui Exempla virtutum ac vitiorum ſcripſerunt, in unum & grande conjungens volumen. Secutus ſequenti anno Vir Doctiſſimus, Conr. Geſnerus, qui Tiguri omnia Æliani Opera pariter in Folio, ut ajunt, edidit, & Græca quidem nonnullis ſubinde conjecturis tentavit, ac Notulis aſperſit; in Latinam autem Vulteji Verſionem, *quam ad Græcum exemplar recognoviſſe ſe* ait, *quædam*, ut ipſe fatetur, *immutavit.* Poſtea Joh. Tornæſius, Typographus Regius, minori tandem forma hanc Hiſtoriam Lugduni An. M.D.LXXXVII. excudit, qui itidem in iſta Vulteji verſione, *quam cum Græco conferri denuo curaverit*, *innumera* præfatur *reſtituta & emendata.* Repetit eam dein An. M.DC.X.&M.DC.XXV. Græcumque Æliani contextum *multis in locis illuſtriorem reddidiſſe* jactat, *eruditiſſimis emendationibus ac conjecturis Iſ. Caſauboni* margini appoſitis, ſed ubi vix quidquam reperias præter Geſneri conjecturas & notulas. Tornæſianas expreſſerunt, etiam cum iſta præfatione ac ſparſis in marginem notulis, Joh. Libertus Pariſiis M.DC.XVIII. & Jac. Stoerius Genevæ M.DC.XXX. Succeſſit tandem Schefferus, anno M.DC.XLVII. & M.DC.LXII. qui, licet nulla, ut profitetur ipſe, Manuſcriptorum librorum ope adjutus, utiliſſimam tamen operam navavit Æliano, dum primus eum eruditis ſane illuſtravit Notis cum aliis collatum Auctoribus, & ita unico hoc Lectionis ſuæ ſubſidio fretus multa explicuit, multa emendavit, aliis intacta, Græcæ Linguæ ceteroqui ſatis imperitus. Incre-

dibile enim eſt, quam graviter paſſim in eam Vir Doctiſſimus peccaverit. Ita videlicet ſæpius adhæſit ad Dativum οἱ, *ſibi*, dum non alium iſtius voculæ uſum apud Græcos norat, quam Nominativi pluralis: unde mire omnia identidem turbat, ubi Dativus iſte reperitur. Vide ad I. 3. & II. 13. Sic Διέτραγον I. 10. Διακνώμενος I. 24. Ἡρου-ρεῖς XII. 32. &c. quæ uſitatiſſima ſunt, plane ignoravit, & ideo alienissimis ſollicitavit conjecturis. Sed & in Indice quamplurima occurrunt, quæ ad abſurdiſſimum, immo & Græcis ignotum prorſus, thema ab Eo referuntur. Veluti βασκαίνουσι à βασκαίνω, *ad rarum ſcil. verbum*, Βασκανθάω. Et μετὰ τ̃ οἰκότριβος, ab Οἰκότριψ, ad Nomen Οἰκότριβος. Sic προέστη à προΐστημι, ad πρόημι. Et προσήκατο à προσίημι ad προσήκω. Sed & compoſita verborum Εἶμι, Εἰμὶ, & Ἵημι, turpiter iſtic ſæpius confudit. Mira profecto res in Viro tam docto, & qui Græcos etiam Auctores diligenter legerat, ipſumque Ælianum cæteroqui compluribus in locis recte emendavit, atque adeo inter eos tamen, qui de illo optime ſunt meriti, jure quodam ſuo refertur. Textum ejus & verſionem expreſſit denuo Salmurii M.DC.LXVIII. Tan. Faber, nec quidquam aliud de ſuo contulit, niſi paucas ex ingenio conjecturas: ut adeo mirer præfari Eum, *ſe Græcum Æliani contextum, quanta maxima fieri potuerit diligentia, recenſuiſſe, & ubi res poſtulabat, emendaviſſe.* At enimvero nulla eſt Editio, quæ vitioſum magis exhibuit Textum, quem etiam cum Verſione Latina, ſine ulla mutatione, quam quidem Ego deprehenderim, ex Schefferiana repoſuit. Documentum rei Vide ad X. 4. Ultimus acceſſit Vir Græce Doctiſſ. Joach. Kuhnius, qui prioribus tertias & poſtumas Schefferi, ſuaſque novas & eruditas adjecit Notas An. M.DC.LXXXV. Quæ Editio ut poſtrema, ita optima adhuc fuit, licet multis & graviſſimis etiam in ipſo Contextu, haud dubia Typographi culpa, ſcateat mendis. Ita I. 4 πάλιν ϗ πάλιν legas pro eo, quod aliæ Edd. & MSti habent tantum, ϗ πάλιν. Turpius etiam peccatum II. 1. ubi in his,

ϗ

καὶ εἰ τῶν καθ' ἕνα καταφρονεῖς, καταφρονητέον ἄρα καὶ τῶν ἠθροισμένων, omittitur illud καταφρονεῖς. Sic II. 33. *init*. excidit Vox φύσιν. Quin & II. 28. in Uno Capite ſatis exiguo, duobus locis, deſiderantur primum, οὔτε ὑπὲρ παιδείας, dein, οὐδὲ ὑπὲρ δόξης. Quæ omnia, & plura ejus generis, ne in *Erratis* quidem, aut *Corrigendis*, quod miror, à Kuhnio ſunt notata.

Ex hiſce autem intelligimus ſic ſatis, quanto hic libellus, poſtquam in lucem primum prodiit, ſtudio fuerit à Lectoribus exceptus, quanto etiam à Typographis ſtudio, atque ipſis Eruditis Viris, incudi ſubinde redditus. Sed quæres jam forſan B. L. quid ergo me moverit, ut poſt tot Editiones, & eas Erudititiſſimorum hominum ſymbolas, Auctorem tamen hunc denuo caſtigandum & illuſtrandum ſuſceperim. Id vero expediam nunc Tibi, & ſimul quæ mea in commentando, præter morem ferme hujus ſeculi, fuerit ratio, ediſſeram. Etenim præterquam quod ipſe ex conjectura & aliorum Auctorum collatione dudum animadverti complura in hac *Varia* Æliani *Hiſtoria*, ab aliis necdum obſervata: nactus ſum duos Codices MStos, alterum & antiquiorem ab Ampliſſimo Viro, Frederico Sluiskenio, alterum recentiorem ex publica hujus Academiæ Bibliotheca, ſed quod conſiliis meis oportuniſſimum accidit, diverſæ utrumque propaginis: ut adeo in illis habuerim utramque Veterum Codicum lectionem, de qua in ſuperioribus egi, & ideo conſenſus eorum maximæ apud me fuerit auctoritatis. Cum hiſce Codd. diligenter & κατὰ πόδα contuli Auctorem Noſtrum, ad nullos unquam antea MStos recognitum aut caſtigatum. Omnes enim ſuperiores Editores ſimpliciter & ſine emendatione ulla ſecuti ſunt primam & Romanam Camilli Peruſci Editionem, niſi quod uno aut altero in loco ex conjectura modo certa, modo falſa, aliquid immutaverint. Certæ exemplum habes II. 26, 3. & X. 4, 1. at falſæ II. 33, 10. Schefferus diſerte in primis ſuis Edd. *nullam ſibi MStorum fuiſſe copiam* teſtatur; in poſtuma demum ſeu

Kuhnia-

Kuhniana ait *ſe produxiſſe Varias Lectiones ex MStis tribus Pariſienſis Bibliothecæ enotatas & ſecum communicatas à Cl. Norcopio*. Nolim tamen exiſtimes, licet & Titulus illius Ed. *auctam ſe jactet Variis Lectionibus trium illorum Codicum*, perpetuam fuiſſe hanc collationem. Contrarium mihi, qui ſemper in dubio illos quoque Codices conſului, certiſſimum eſt, & ut tibi idem liqueat, conſideres velim duo tantum loca, II. 33. ubi Schefferus & Kuhnius ex ſuperioribus Edd. retinent & nobis ingerunt *Cnidum fluvium*, præter MStorum & primarum Edd. fidem, & XII 43. ubi *Antigonum* exhibent αὐτουργὸν *Polyſperchontis*, & *latrocinantem*, quum MSti omnes, uno conſenſu, Antigonum dicant αὐτουργὸν ſimpliciter, Polyſperchontem vero *latrocinantem*. Pariſienſes autem illi Regiæ Bibliothecæ Codices, tres numero, qui nunc reperiuntur, Primus num. 2083. manu Cæſaris Strategi ſcriptus, Secundus num. 3064. Tertius n. 3132. quid ferrent in omnibus ferme corruptis aut ſuſpectis mihi locis, per epiſtolas identidem rogatus, docuit me ſingulari ſimul doctrina & humanitate præditus, Vir Clariſſ. Joh. Boivinius, cui publice hic eo nomine gratias, quas par eſt, ago. Denique Celeberrimus Grævius noſter, qua eſt & ille eximia comitate, ultro ſuppeditavit mihi Schedulas Marq. Gudii, qui ex duobus Mediceis & uno Mediolanenſi annotavit, ſi quid illi variarent, ſed in iis maxime locis, in quibus adhæſerat, ſeu quæ corrupta cenſuerat Schefferus. His ſubſidiis inſtructus, & ſimul adhibitis omnibus illis Edd. quas ſupra memoravi, & quarum antiquiſſimam, ſeu Romanam, mecum ex Bibliotheca Amſtelædamenſi, cui præeſt, communicavit pro ſua humanitate Petrus Schaeckius, Theologus Diſertiſſimus, Græcum Æliani Textum multo emendatiorem Tibi dedi, quam fuit antea. Conjecturas vix recepi, nec niſi certiſſimas ex ipſa Hiſtoria, vel rerum nexu, aut Verborum Syntaxi. Facilius tamen aliorum, & ita jam Veteres, ac complurium ſæpe conſenſu firmatas, quam Meas Unius:

de

de qua re mox pluribus ſententiam noſtram exponemus.

Verſionem *Variæ Hiſtoriæ* adornatam primum, ut dixi, à Juſto Vultejo, videbam à Tot Aliis, Geſnero, Tornæſio, Scheffero, Kuhnio, ſervatam quidem, ſed paſſim interpolatam mutatamque, licet *Vulteji interpretationem* ſimpliciter in Titulis Editionum ſuarum oſtentarent: quo factum eſt, ut ſæpiſſime Viri Docti Vultejum accuſarint in iis, quæ ab aliis Interpretibus in iſtam Verſionem erant illata. Secutus ſum igitur & Ego priorum exemplum in Eo, ut Verſionem priſtinam retinerem, ſed tamen, ubi opus videbatur, eadem etiam, qua illi, libertate corrigerem. Verum quia cenſeo Verſionem Latinam Græcis è regione apponi ideo, ut tirones & alios Græci ſermonis minus peritos juvet, verumque Auctoris ſenſum tanto facilius illi percipiant, idcirco putem etiam, debere Eam, quam proxime poteſt, Græca ſui Auctoris exprimere, ſecus quam vulgo fieri videas, & vel maxime in Gallicis horum temporum Verſionibus, quæ magis tradunt, quid ex opinione Interpretis, quam quid revera, ſcripſerint Veteres, immo ſæpe etiam plane contrarium ejus nobis ingerunt, dum Interpretes illi, parum ſolliciti de veritate interpretationis, ſequuntur ſuæ meditationis impetum, aut Gallicæ locutionis nexum; & ſæpe in Græcis Auctoribus non Græci Textus, ſed ipſius Verſionis Latinæ, eadem inſuper cum libertate, faciunt Verſionem, quod certiſſimis deprehendi argumentis in Peralto, quando in *Parallelis Veterum & Recentiorum*, modo à ſe ipſo, modo ab aliis, aliquid verſum ex Græcis ſcriptoribus ad exagitandos Veteres exhibet. Nihil itaque mirum, quod perverſiſſimos plerumque iis tribuant ſenſus, & fœdiſſime in iis vertendis paſſim errent, quum Hypſea in his cæciores ipſi ſequantur cœcos aut certe parum fidos ductores. Nam & pleræque Græcorum Verſiones Latinæ ſuperiore ſeculo editæ, quia non eo primum animo fiebant, ut Græco Textui apponerentur, ſed ut Græcæ Hiſtoriæ Latina quoque Lingua legi poſſent, ideo earum

Auctores ſibi quoque pluſculum indulſerunt, & ſæpe magis ad Latini ſermonis elegantiam, quam ad Græcas locutiones & ſenſus attenderunt. Quapropter valde miror, tales dein Verſiones Textui Græco appoſitas, licet ab eo multis in locis longum abirent; & ideo paſſim Lectores, qui ex iis Græca velint interpretari, in errorem præcipitent certiſſimum. Hujus generis quum fuerit illa quoque Vulteji verſio, & ideo, ut dixi, ab aliis jam Editoribus multum ſit interpolata, Ego quoque id mihi ſumpſi, quod alii fecerant. Sed dum id ſedulo egi, ut Latina ubique Græcis congruerent & reſponderent, & tamen intra campum Verſionis Vultejanæ me continere volui, ita factum eſt, ut plurimum ſuſceperim laboris, & nomen quidem retinuerim iſtius Verſionis, ſed adeo immutaverim eam & emendaverim ubique, ut plane Nova haberi ac dici poſſit. Carmina quoque Græca Latino expreſſi metro, quia ita præiverat Vultejus, & Alii, licet à mea id abhorreat animi ſententia, qui id maxime curandum, ut modo dixi, (Vide & ad III. 43, 4.) arbitror, ut Verſio ſemper exhibeat, quam proxime poteſt, Auctoris ſui, non ſenſum modo, ſed & phraſin: illud autem ligato ſermone haud inficetum & durum in modum præſtare, difficillimum ſit.

Indices quoque, tum *Græcum Vocabulorum & Phraſeon*, tum *Latinum Rerum & Hiſtoriarum*, longe locupletiores dedi. Hunc reperias jam in Tornæſianis Edd. At Græcum primus colligere cœpit Schefferus, quem auxit deinde Kuhnius. Verum Ego in Indicibus neque probo eorum inſtitutum, qui ſingulares tantum voculas in iis exhibent, ut fecerunt plerique, qui nuper Latinos *in Uſum Delphini* ediderunt Auctores: nam quid tandem juvaret quenquam, ſi maxime omnia loca, in quibus ex. gr. Præpoſitiones Εἰς, Ἐν, Ἐπὶ, Κατὰ &c. vel Verba Ἄγω, Ἔχω &c. occurrant, diligenter, ſed extra conſtructionem ſuam, in Indice noſtro notarentur? Neque vero illorum ad exemplum me compoſui, qui in Indice demum loca diffi-

difficilia, corrupta, vel male verſa, explicant aut emendant. Referenda ea ſunt in Notas ad ſua quaſque loca pertinentes. In Indice talia majore cum moleſtia & incerto ſimul eventu quæri ſolent, & ideo ſæpe in obſcuro latent. Fecerunt tamen ita Schefferus & Kuhnius, atque adeo, quod mirum eſt, quum Textui Græco appoſitam reliquerint ſæpe Verſionem intactam & integram, in Indice demum eam notarunt & correxerunt: quin & iſtic demum Græca Auctoris verba aliquando emendarunt haud inepte, cujus tamen emendationis nullam in Notis fecerant mentionem. Unde & mihi aliquando accidit, ut in Indice recenſendo repererim demum, quæ ad ſua in Auctore loca memorari, & vel probari, vel refelli debuiſſent. Huc refero, quod Kuhnius in V. Παραλαμβάνω, pro παραλαμβανομένους ὑπὸ τοῦ πυρὸς XII. 23. legi malit περιλαμβανομένους, me quidem haud refragante. Nam uſitatius hoc eſt, & ita V. 6. περιληφθεὶς τῆς φλογός. Ego itaque ex Indice Græco ejeci, quæ aliena ab eo videbantur, & propria erant Schefferi & Kuhnii, jamque in Notis ſic ſatis expoſita; Addidi autem innumera ferme exempla vocum & locutionum, ut adeo Indicem Græci ſermonis ex Æliano habiturus jam ſis ſatis copioſum, & qui te ſimul edoceat, quicquid in Notis meis paulo diſertius eſt traditum.

Supereſt jam, ut de his Notis, & toto hoc commentandi genere, tecum agam, tanto magis, quia in diverſa abit ab duplici fere ſecta Interpretum, cum eorum, qui prorſus à Criſi, quæ in Emendationibus Auctorum conſiſtit, abhorrent, tum eorum, qui Variis Codicum lectionibus, & ſola ex iis ſubinde facta Criſi, contentos nos eſſe jubent. Qui Criſin plane aſpernantur, eos ſemper deprehendi eſſe homines ab acri judicio, & cura, vel etiam à ſincero veri ſtudio alienos, qui ſine examine quidvis imperite & obſtinate tuentur, vel tetra acti invidia, quicquid ab aliis, & maxime æqualibus, (nam vetera, & quæ mortuorum dudum ſunt hominum, facilius recipiunt)

commode eſt excogitatum & prolatum, ſine juſta cauſæ cognitione, temere, lubenter, & cum inconſulto quodam præjudicio rejiciunt. Nam quid aliud eos moveat, niſi vel ſumma rerum inſcitia, & incuria, vel turpis invidia, exputare nequeo: quum ipſa experientia, quæ & ſtultorum eſt magiſtra, clariſſime probet maximam Criticæ curæ utilitatem. Velim enim, ut conferat quis Editiones Auctorum, præſertim Latinorum, Priſcas cum iis, quæ dein à Scaligero, Lipſio, Manutio, Victorio, Salmaſio, Freinshemio, Gronovio, aliiſque, in publicum ſunt emiſſæ: nec dubito, quin quilibet, non iniqui animi Homo, mecum ſit judicaturus, Veteres illos Auctores Latinos, æque ac Græcos, qui adhucdum corruptiſſime leguntur, variis paſſim vitiis fuiſſe antea conſpurcatos obſcuratoſque, at nunc Doctiſſimorum Hominum cura ac ſtudio pleroſque maximam partem purgatos emendatoſque haberi. Taceo ipſam perverti Hiſtoriam, ejuſque duo lumina, Chronologiam & Geographiam, immo falſiſſima ſæpe tradi, niſi juſta & idonea Criſi Vetuſti rerum Scriptores in integrum, quantum poteſt, reſtituantur. Ita certe apud hunc Ælianum non tantum ingeritur nobis in omnibus elapſi jam ſeculi Edd. *Cnidus fluvius*, qui nullus eſt, ut ſupra jam dixi, ſed & Olympias, *prima & ſexta*, quæ *prima erat & nonageſima*, II. 8. Quid de Zanclæorum Regulo dicam, qui cum proprio nomine vocaretur *Scytha*, & ab oppido Siciliæ, Inyco, cognominaretur *Inycinus*, à Librariis & Editoribus ante Schefferum, etiam in Verſione, accepit nomen *Oenycinus*, & ex Sicilia tranſlatus eſt ad gentem *Scythicam*. Plura ejus generis exempla cum ex hoc, tum ex Aliis Auctoribus proferrem, niſi res eſſet manifeſta. Quin ipſa etiam in Hebraica Scriptura V. T. cui ceteroqui recte deſcribendæ præcipua ab Judæis adhibita fuit cura, peccatum tamen aliquando à Librariis liquet, non tantum ex Nominibus Propriis Hominum, quæ una ſæpe literula, & proximæ quidem apud Hebræos figuræ, aliter ſcripta exhibentur à Græcis Interpretibus ſine ulla alia

pro-

probabili ratione, quam Variantis in Codicibus jam tunc Lectionis, ut oſtendimus in *Animadverſ. Hiſtoricis* cap. 10. ubi pluribus etiam de Criſi egimus: verum etiam certius id liquet ex Annis Regum, Ahaziæ, & Jechoniæ; qui anni integro utrique denario numero diſcrepantes ab ſe invicem exhibentur in *Libris Regum & Paralipomenon*, licet cetera iſtic eadem plane verba de utroque Rege adferantur. Et, ſi quid Ego video aut intelligo, multo rectius divinitati & auctoritati Scripturæ S. conſulunt, qui vitium iſtic librariorum in re per ſe levi agnoſcunt, quam qui difficultatem volunt tollere contortis, violentis, & abſonis Interpretationibus, quæ ab ipſa ſcriptoris locutione, & clariſſima Syntaxi longiſſime recedunt, immo pro lubitu mutant ſententiæ ſubjectum & prædicatum. Exempli gratia, quando 2 *Reg.* VIII. 26. & 2 *Paralip.* XXII. 2. eadem plane verba, niſi quod ſolo in numero diſcrepent, leguntur in Hebraica Scriptura: *Filius* $\frac{22}{42}$. *annorum erat Ahazia, quum regnare inciperet, & regnavit unum annum; Et nomen Matris ejus erat Athalia, filia Omri:* quis erit, qui rem ſedulo & abſque præjudicio conſiderans, non multo rectius autumabit conſultum auctoritati Sacrorum Codicum, ac longe minus exponi eos cavillationibus impiorum, ſi utroque in loco eadem verba eodem etiam modo interpretemur, eoque ſenſu, quem aperte præ ſe ferunt, ac tantum librariorum à vero numero in loco *Paralip.* aberrantium agnoſcamus lapſum, quam ut eadem verba, tam non ambigua, in uno loco longe aliter explicemus, quam in altero, & ita quidem, ut, turbata omni conſtructione & ordine, ſubjectum orationis, quod manifeſte eſt, & in altero loco eſſe agnoſcitur, *Ahazia*, faciamus, vel cum Uſſerio *Athaliam*, vel cum Junio & Tremellio *Omrium*, hoc modo & ordine, *Ahaziæ Matri nomen Athalia, nata Homri, agens*, ut Ille, vel *agentis*, ut Hi ad Omrium hoc referentes, *quadrageſimum ſecundum annum, quum Achazia regnaret, qui anno uno regnavit Jeruſchalaimis.* Hoccine eſt interpretari, & non

 potius

potius omnia turbare, atque impiis anſam præbere cavillandi, quaſi in Textu Sacro quid tradatur, non librariorum, ſed ipſius Auctoris, culpa, quod minus ſit verum, quodque ideo tam abſurda & contorta paraphraſi involvi & occultari debeat? Quanto ſatius erat, verbis tam claris relinquere ſuam ſyntaxin ſuumque ſenſum, quem iiſdem in priore etiam tribuimus loco, & hic in librariorum manus omnem conferre iſtius diſcrepantiæ culpam, quas ſæpe erraſſe, non tantum ex profanis Auctoribus, verum etiam ex Novo Teſtamento, & tot Ejus Variis Lectionibus, certiſſimum eſt, & in confeſſo. Unde Beza in Præfatione in ſuam N. T. Editionem ad Reginam Angliæ, teſtatur ſe maxime *ſublevatum exemplari cum XXV. plus minus Codicibus MS. collato*, ex quo deprehenderit *ſæpe ea, quæ ſola nitebantur Interpretum conjectura, Codicis alicujus auctoritate confirmata*: addens, *ſibi etiam aditum ex Veteris lectionis Veſtigiis ad Cognoſcendam veritatem patefactum*, h. e. conjectura illis veſtigiis ſubnixa contra vulgatam tunc lectionem ſeſe uſum reperiſſe veram lectionem. Neque vero mirum aut dubium cuiquam videri debebat, erraſſe ſæpius in deſcribendo librarios, indoctos ferme homines, quum utique ex quotidiana conſtet experientia, nullam nunc prodire Auctorum Veterum, & ipſius Scripturæ S. editionem, in quam, quantacunque etiam à Viris Doctiſſimis adhibeatur cura, non aliquid irrepat vitii. In Kuhniana, quæ ultima & optima eſt Æliani noſtri, quam gravia deprehenderim, ſupra oſtendi. Eadem eſt aliarum fortuna. Ut adeo illud mihi mirum plane accidat, pro vulgata lectione, quæ per manus tot & talium librariorum ad nos pervenit, ſi quid incommodi ea aut importuni habeat ſenſus, tantopere tamen pugnare Viros Doctos & rerum peritos: præſertim quum non nunc tantum omnes Critici, ſed jam olim ipſi Veteres, Auctoribus, quos memorant, tanto propiores & ferme æquales, de corruptiſſimis tamen jam ſuo tempore exemplaribus graviter conqueſti fuerint, atque ideo etiam ex ingenio

nio Criſin jam tunc adhibuerint, ut in *Animadv. Hiſtoricis* d. l. probatum dedi. Quod ipſum etiam à Voſſio in *Arte Grammat.* I. 6. & Wowerio in *Polymath.* cap. 18. pulchre eſt præſtitum. Quanta ergo perverſitas eſt vel rerum imperitia, nunc poſt elapſa tot jam ab ipſis Auctoribus ſæcula Criticam emendationem, priſcis temporibus & requiſitam & receptam, ab illorum ſcriptis, quæ neceſſario plurimorum jam librariorum manus ſubierunt, excludere? Sed danda vel ſic venia eſt Theologis, ſi quidam ex iis nimis anxia forſan ſollicitudine repellant omnem prorſus Criſin ab S. Scriptura, quippe quæ, ut omnes agnoſcunt, non niſi ſumma cum reverentia prudentiaque tractari debet. Quid vero dicemus de JCtis quibusdam, qui ſuis quoque in Libris malunt quamvis receptam ſemel lectionem tueri, licet nullum in ea commodum reperiant ſenſum, aut qualemcunque licet abſurdiſſimam recipere interpretationem potius, quam ut ullam admittant Criſin, quantumvis facilem & oportunam. Nihil enimvero hic reperio, niſi vel inertem invidiam, qua proſequuntur alterius ſectæ aut alienæ diligentiæ fructus, vel ſtolidum plane ſtudium in omnia alia à Viris Doctiſſimis abeundi, & ſic, ſi Diis placet, inclareſcendi. Hinc videas ferme eos, tali qui ſunt ingenio, quia nolunt in mediis conſiſtere, decurrere lubentes ad extrema quæcunque, atque ita, quoniam Cujacium & ſimiles, qui pleraque jam in Pandectis feliciter curarunt, in magna cernunt laude & gloria poſitos, in contraria ergo currere, omnem aſpernari criſin, & Criticos generatim quacunque occaſione laceſſere & incurſare. Quam longe homines illi recedunt ab ipſis juris ſui Conditoribus & Impp. Romanis? Nam certe Theodoſius & Valentinianus *l. un. Cod. Theod de Reſponſis Prud.* voluerunt, ut *Libri* Ictorum, *PROPTER ANTIQVITATIS INCERTVM*, *Codicum collatione firmentur*, priusquam recipiantur, ubi operæ eſt pretium, ut conſulantur Jac. Gothofredi Notæ. Illud autem *Antiquitatis Incertum* quum nunc longe ſit incertius, nec amplius *Codi-*

cum collatione firmari ſemper queat, debet utique in graviori jam malo majus quoque adhiberi nunc remedium, h. e. debent corrupta etiam ex conjectura juvari aliquando tentarive. Quintilianus tanto antiquior quibuſvis in Auctoribus id voluit fieri, ſeu ante eorum interpretationem fieri vulgatæ lectionis emendationem, dum de Grammatici munere agens *Inſtit. Orat.* I. 4. præcipit, ut *enarrationem*, h. e. interpretationem, *præcedat emendata lectio*. Quod ſi id jam tunc Interpretibus fuit curandum, quam parum recte ergo ſuas partes intelligunt & agunt illi nunc Interpretes, qui in corruptis quibuſque locis id unice ſemper ſibi habent propoſitum, ut aliorum doctam ſæpe & commodam emendationem eludant, & vitium ſcripturæ tueantur, indoctiſſimis plerumque interpretationibus. Sed modum exceſſerunt nonnulli in tentandis etiam iis, quæ nihil habebant mali; At vero an ſapientis eſt, ut fugias vitium, in aliud ei oppoſitum continuo te præcipitare, & contra Immodicos illos vel Immodeſtos ne intra Modum quidem velle conſiſtere? An ulla in Humanis Res vel Ars eſt, quæ non ſæpe ab Imperitis ſit contaminata, ſuoſque non ſenſerit abuſus per inepti ingenii ac perverſi judicii homines, modum in iis, quæ agunt, tenere neſcios? An quidquam, quod per ſe bonæ eſt frugis, propter vitia Hominum quorundam male eo utentium, ex omni ergo uſu continuo eſt ejiciendum? Ita vero abjiciendæ forent etiam res utiliſſimæ. Interdicendum immo foret omnibus etiam Igni & Aqua, quibus tamen Vita Hominum ferme conſtat, quia & ea multi adhibuere aliorum in exitium, & integras iis ſæpe vaſtarunt regiones. Quod ſi qui ſatis emendatos jam putent Auctores, atque ideo Criticam tandem manum ab iis abſtinendam, næ illi longe errant, nec ſatis cauſam cognovere, de qua ſententiam ferunt; quum nulli, ne inter Latinos quidem, exſtent, quin ſuperſint in iis loca complura, adhucdum corrupta, & à nemine intellecta: Græci autem, vix à quoquam ex profeſſo tractati curative, quam plurimis paſſim

vitiis

vitiis etiamdum, non aſperſi, ſed pene obruti, circumferantur.

Neque tamen id hic ago, ut Criticæ conjecturæ in ipſum temere immittantur contextum Auctoris. Ita enim omnia evaderent incerta, confuſa, interpolata, diſcrepantia. Neque vero unquam id ab Eruditis probatum, qui in ipſis fuere Criticis. Plerique enim ab textu immutando manus religioſe continendas cenſuerunt, niſi ſi res eſſet manifeſtiſſima. Hoc autem ubi fit, & in Notis tantum Auctori ſubjectis ſuam quiſque exponit conjecturam, quid, obſecro, tunc mali in ea re ineſt? Errarunt multi, temere rem geſſerunt? Rejiciantur & negligantur. Neque vero, ut ſæculum eſt & indoles hominum, quidquam ex eo periculi, ut alii facile nimis inconſultam alterius & ſolo ejus ingenio ſubnixam probent & ſequantur emendationem, etiamſi eam maximis ille aſſeverationibus commendaverit. Porro autem an non ſæpe etiam ipſi errant Interpretes, & falſiſſimam Auctoribus ſuis tribuunt ſententiam? Quid vero intereſt, ſive legas in Notis alienam vel dubiam plane interpretationem, ſive incertam vel etiam aberrantem à ſcopo conjecturam hominis, qui mutatis aliquot literulis ſuam Auctori lectionem verumque ſenſum ita reſtitui poſſe crediderit? Utrâque, ſi temere ei credas, æque inducêris in errorem, neque hic plus mali eſt, quam illic. Sed & negari nequit, quum conſtet MStos Codices, qui ad nos pervenerunt, ſæpe omnes in vitium conſpirare, iſtâ ergo conjectandi ratione à Doctis viris Veritatem ſæpe eſſe deprehenſam, vel etiam ex totius Hiſtoriæ aliorumve Scriptorum conſenſu erutam, qui eſt pulcherrimus doctrinæ fructus. Bezam audivimus modo profitentem, conjecturas aliorum MStis poſtea excuſſis ſæpe confirmatas ſe reperiſſe. Ne de Aliis agam, in hoc Æliano certiſſima eſt emendatio, quando Schefferus Lepreæ, qui cum Hercule certavit, Patri reſtituit I. 24. nomen Καύκων, qui in omnibus Codd. perperam Γλαύκων dicebatur: quando Caſaubonus ex Plutarcho oſtendit I. 35. excidiſſe nomen Viri, ubi ceteroquin in vulgata lectio-

ne Unus idemque Homo dicitur *Himerenſis* ex Sicilia, & mox cum Fratre ſuo *Rhodius:* quando Geſnerus repoſuit II. 26. *Pythagoræ* nomen, ubi Codices uno conſenſu *Pythium* exhibebant: quando III. 20. τῷ Εἰδόσι, quod ex MStis edidere Peruſcus, Geſnerus, aliique, ſubſtituerunt Tornæſianæ Edd. Εἵλωσι: quando Cuperus Μαινάδας III 42. legi jubet pro Μινυάδας, quod omnes obtinuit editos ſcriptoſque Libros: quando Geſnerus, & dein Faber, adulterinum oſtenderunt VIII. 2. vocabulum μαθητὴς, quod tamen omnes iſtic Codd. tuentur: quando cuncti Interpretes Metonem Atticum volunt Λευκονοιέα dici, quod fuiſſe ſatis conſtat, nomine à Populo Atticæ formato, qui peſſime *Lacon* iſtic ſcribitur: quando Rutgerſius emendavit XII. 57. corruptiſſima illa, ϰ τὰ ὀρμήματα ἐῴκει, quæ nullum habent ſenſum, in ϰ ταύρου μυκήματι ἐῴκει, quæ ipſius Hiſtoriæ auctoritate clariſſimum in modum probantur: quando denique Omnes Eruditi Xenocraten *Chalcedonium* dicunt, XIII. 31. æque ac alibi II. 41. & XIV. 9. ab ipſo dicitur Æliano, licet iſtic in MStis & primum Editis *Carchedonius*, h. e. Carthaginienſis, vocetur. Hæc & plura ejus generis alia nullis firmantur MStis, & tamen tam certæ illa ſunt emendationis, ut in contextum ſine hæſitatione recipienda putem. Nam quæ tandem ratio eſt, vel religio, ut quæ palam ſenſu carent idoneo, quæ & ipſi ſuo Auctori, & notiſſimæ adverſantur Hiſtoriæ, atque adeo manifeſtis modis ſunt corrupta, retineantur tamen potius, quam locum ſuum cedant lectionibus clariſſimis, ſenſum oportuniſſimum, ac rei, de qua agitur, prorſus congruentem, præferentibus, & quam proxime ad vulgatam Scripturam, vel ex ſolertis ingenii conjectura, vel ex diligenti ipſius Auctoris Aliorumve æqualium ferme collatione, aut totius Hiſtoriæ conſenſu, formatis? Quid enim ex locis adeo corruptis aſſequuntur Lectores, niſi Errorem, ſi Textui fidant, nec conſulant ſemper Notas. Ad eas vero adigere qualeſcunque etiam alterius Diſciplinæ Homines, quoties per occaſionem aut quamlibet cauſam

tan-

tantum inſpiciunt Auctores priſcos, importunum eſt, & ab eorum ſtudiis ac negotiis ſæpe alienum prorſus. Quid? quod etiam minori forma, qua facile geſtari & circumferri poſſunt, atque ideo ſine Notis, eduntur plerumque Auctores illi? Liquet ergo ex hiſce omnibus, Criſin, de qua agimus, neutiquam eſſe rejiciendam in Antiquis Scriptoribus, ſed cum more & modo, cum modeſtia & prudentia, exercendam, nec temere quaſvis conjecturas in Textum immittendas; neque tamen penitus excludendas. Stultos plane ac imperitos, vel malignæ eſſe indolis homines, qui præjudicio quodam abrepti receptam ſemel mordicus ſemper retinent lectionem, quamvis nullo eam ſimilis ſive locutionis ſive exempli documento vel ex Linguæ uſu, vel ex Hiſtoriæ fide, aut rei veritate, probare queant. De mea hic opera id Tibi, Lector, affirmare liquido poſſim, multa me in Textu ex MStis diligenter à me primum adhibitis reſtituiſſe, multa etiam in Notis tentaſſe ex rerum nexu, linguæ analogia & uſu, antiquitatis ipſius auctoritate: pauciſſimas, nec tam meas, quam Aliorum, conjecturas, neque tamen illas omnes, quas modo memoravi, licet omnes putem veriſſimas, in Textum recepiſſe, quia tutius cenſebam in hanc ſollicitudinis forſan nimiæ, quam in illam audaciæ ac temeritatis, peccari partem, quoniam ſæpe etiam tunc, quum minime credimus, erroribus tamen obnoxii reperimur.

Sed ſola iſta Criſi neutiquam in his ſum defunctus, nec defungendum Editori ac Interpreti, qui ſuo vult officio fungi, arbitror, in quo diverſum ſentio ab hujus ætatis Eruditiſſimis Viris. Videas enim paſſim per varias Europæ regiones haud alio ferme novo cultu prodire jam Vetuſtos Auctores, quam Variantium in MStis Lectionum, & ex iis emendatæ aliquando aut aſſertæ Lectionis Vulgatæ: quin immo reperias Homines, qui palam jactitent, ab uberioribus Notis & Commentariis in Auctores edendis abſtinendum, nec niſi Criticas iis, eaſque breves, aſpergendas ſubinde Notulas. Id quod mihi ſemper abſur-

 diſſi-

diſſimum fuit viſum, nec perſuadere mihi poſſum, bona illos fide ita loqui, ſed ab aliis nolle præſtari, quod ipſi propter magnitudinem laboris aut rei difficultatem vel nequeunt vel defugiunt. Certe aliam ingreſſi ſunt viam Magni illi Homines, & Veri Humaniorum Literarum Inſtauratores, Manutii, Lipſii, Scaligeri, Sigonii, Torrentii, Caſauboni, Salmaſii, Valeſii; quorum Notæ in præcipuos Auctores Romanos etiamdum ſunt & erunt ſemper magno in pretio, quamdiu ſuum pretium ipſis conſtabit Auctoribus: atque ideo una cum Novis eorum Editionibus identidem illæ denuo repetuntur, & ab omnibus ferme etiam nunc expetuntur. Contra vero, dum hodie Viri Doctiſſimi tantum loca quædam corrupta in iis Auctoribus tractant, obſcura autem & difficilia quævis, etiam quæ ex recondita Antiquitate aut Hiſtoria illuſtrari debuerant, plane prætermittunt, ita evenit vulgo, ut indoctiſſimi quique in uſum publicum, præſertim juventutis, emittant illos cum perpetuis ſuis expoſitionibus, eæque, quamvis inſulſæ ferme ſint & inſcitæ prorſus, plures tamen plerumque reperiant Emptores, & pluris vulgo æſtimentur ac magis legantur, quam Eruditiſſimorum hominum Notæ, quia hæ tantum ſunt Criticæ. Qua re, dum in his vix quidquam eſt adjumenti adoleſcentibus, immo & aliis, ad res ipſas, verbo ab Auctoribus memoratas, recte cognoſcendas, ex illis vero errores ferme continui hauriuntur ac propagantur, quantum ergo mali & incommodi ad ſtudia deveniat literarum, vel me tacente, nemo non facile, ut opinor, perſpicit. Verum, quæ quorundam eſt magnificentia, nolunt ſcilicet, ſeque indignum id putant, tironibus ſcribere, ſed ſolis ſuam operam deſtinant Eruditis. Ego vero valde vellem, magnificis illis verbis parcerent, quum & Eruditiſſimi Homines Notis illorum, quos modo nominavi, multum & utantur & juventur. Quin certus ſum, hos ipſos, qui tam grandia ſpirant & loquuntur, iis indigere æque ac pleroſque alios. Et quis tandem eſt, quum vaſtus adeo Linguarum Veterum, tum Antiquitatis & Hiſto-

Hiſtoriæ, pernoſcendarum ſit campus, qui omnia & ſingula iſtius generis ſemper in promptu habeat, ut nunquam ſingulare quid ei lateat, aut, ſi maxime alibi jam legerit, in memoriam ſaltem ipſi revocari non debeat? Sed quid verbis opus eſt, quum rerum ipſarum argumentis, vel, ſi mavis, experientia, abunde declarari poſſit, quod dixi? Certe in Græcis Auctoribus patet res clariſſimum in modum ex pleriſque eorum Verſionibus, confectis ut plurimum ab hominibus Doctis, ſed vitioſe adeo, ut ſatis liqueat, eos per ſe pleraque non intellexiſſe. Schefferum quoque, oſtendimus ſupra, multas ignoraſſe *Græcas voces & locutiones*, & ideo ubi illæ apud Ælianum occurrebant, hæſitaſſe atque impegiſſe graviter. Hoc ſi Viris accidit tam eruditis, qui utriuſque Linguæ Scriptores evolverunt, ſi illis, qui ex profeſſo Auctores ſumſerunt ſibi interpretandos, quid minus eruditis, quid tironibus, quid iis, qui aliis potiſſimum diſciplinis ſua addixerunt ſtudia, evenire paſſim credimus? Idem vero Schefferus quamplurima viciſſim ex *Antiquitatibus & Hiſtoriis Græcis* primus explicuit, in quibus priores hæſerant Interpretes, & fœdiſſime erraran. Eorum enim nemo compertum habuit, quid eſſet Ἀγαθοῦ Δαίμονος πρόποσις I, 20. ut ex vitioſo iſtic Textu culpâ Peruſci, primi Editoris, & ex Verſionibus, cum Vulteji, tum Geſneri, liquet. Ita *Gorgiam* maximâ profecto ἀνιστορηςίᾳ fecerunt I, 23. *Philolai Filium*, & *Protagoram Democriti*, omnes, etiam illa Fabri, Edd. ante ultimam Schefferi & Kuhnii, quum Auctor alteros ab alteris ſuperari dicat meritis ſapientiæ, & fama nominis. Ita vero etiam ipſe Schefferus, cum Kuhnio & Geſnero, *non cepit*, ut palam profitetur, quod Rex Perſarum dicitur I. 31. ἐλαύνειν εἰς Πέρσας, *quia*, ut ait, *non conveniat, ut qui jam apud Perſas Rex eſt, dicatur equitare in Perſidem:* in quo tamen nemo amplius, opinor, quidquam vel minimæ reperiet difficultatis, qui meas legerit notas. Quid jam de *Cnido* iterum dicam *fluvio*, quem præter Codicum MStorum, & primarum Edd. auctoritatem, licet inſu-

per nullus eo nomine exſtiterit fluvius, fingunt tamen & obtrudunt nobis II. 33. Editores omnes elapſi jam ſæculi, quia neſciebant, & ideo neque credebant, Cherronenſes ex Aſia, τὸν αὐτὸν ποταμὸν, *Alpheum* ſcilicet *Peloponneſi*, in proximis iſtic nominatum, ſtatuâ honoraviſſe, id quod minime feciſſent, ſi quis jam tum in Notis ad hanc *Variam* docuiſſet ex Pauſania, revera tamen id egiſſe Cherroneſes illos. Taceo alia pene innumera, in quibus errarunt manifeſte omnes Auctoris noſtri Interpretes, Politica, Hiſtorica, Chronologica: Ignoratam ab iis originem *Agonum* apud Athenienſes, III. 38. ut & Eorundem *Ariſtocratiam*, & *Quadringentorum* Senatum, Vide omnino V. 13. Explicitos perverſe & confuſos paſſim Reges diverſos ejuſdem nominis, *Antigonos* Macedoniæ, *Antiochos* Syriæ, *Dionyſios* Siciliæ. Satis enim exemplorum eſt ad probandam talium Notarum utilitatem, quæ non corrupta tantum tentant, verum etiam obſcura quævis illuſtrant, difficilia explanant, immo & alia, minus protrita, nec vulgo nota, in uſum ſaltem eorum, qui alias potiſſimum colunt diſciplinas, explicant, & quales addere Auctoribus Priſcis debebant, ſi, qui nunc eos edunt, officio ſuo volunt fungi, h. e. ſi, quod debebant, curare volunt, & præſtare, ut illi Auctores cum fructu legantur & intelligantur, non à paucis tantum Græce Latineque doctis, Hiſtoriarum & Antiquitatum gnaris, ſed & quamplurimis aliis. Facile etiam ex iiſdem colligitur exemplis, vix quempiam eſſe aut fuiſſe ita earum rerum & linguarum peritum, ut omnia in Auctoribus obvia, per ſe, & primo quidem obtutu, ſtatim percipiat. Id certe ex iis abunde liquet, etiam Viros vere doctiſſimos multa in ipſis Auctoribus, quibus oleum & operam ſuam impenderant, animumque ſedulo applicuerant, ad eos non intelligendos tantum ſibi, ſed & aliis illuſtrandos, perperam tamen accepiſſe, & expoſuiſſe. An ergo, ſi jam vitii nihil per librarios contraxiſſent ſcripta Antiquorum, nihil haberent nunc Viri Docti, quod in iis agerent aut præſtarent aliis, ac

ſibi

ſibi invicem, nihil, quod cum aliis conferrent Scriptoribus, & ex iis in clariorem darent lucem? Inepta hæc ſunt cogitatu, nedum dictu; nedum ut cuiquam alteri talia perſuadere quis poſtulet. Sed, ajunt, ſæpe ita repeti, quæ ab aliis bene jam tradita & expoſita fuerunt. Quid refert, quidve in eo eſt mali, modo ad iſtum Auctorem nunquam fuerint tradita, neque furtivum in modum ſublecta ex aliorum ſcriptis? Neque enim probarim id genus hominum, qui taciti aliena compilant ſcrinia, & ita alienis ſe ornant pennis: neque etiam illud eorum, qui nihil de ſuo, nihil niſi Collectanea ex Variis aliorum Operibus ſine dilectu aut diſcrimine ad ſuos Auctores conferunt. Quamvis hi quidem tanto excuſatius peccent, quanto minus ea præſtantur juventuti à Viris Doctis, quæ ab iis debebant, & longe rectius poterant. Velim ergo peritum & idoneum interpretem ſingulas, quæ occurrunt in Auctore ſuo difficultates, ab aliis nondum expeditas, ſuo Marte ac ſtudio tentare, & quantum poteſt explicare: ſi diverſæ earum exſtent jam interpretationes, optimam eligere & probare: ſi quid rei reconditæ ab aliis alibi recte jam eſt expoſitum, id ſummatim referre, & lectores remittere ad Librum & Locum, ubi, ſi tanti ipſis ea res ſit, quærant uberiorem ejus expoſitionem. Quando autem ita in Auctoribus Priſcis nihil, quod obſcurum eſt aut minus obvium, prætermittitur, quin vel noſtris ipſorum ſtudiis & meditationibus, vel etiam ex aliorum curis, illuſtrare id ſedulo conemur, hoc qui facile factu, & à quovis homine præſtari poſſe ait, ille enimvero mihi intelligendo nihil videtur intelligere. Quantæ enim eſt lectionis, quantæ inveſtigationis, quantæ porro curæ, quamplurima nondum ab aliis indagata, per ſe eruere, aut in clariorem proferre lucem, de omnibus recte judicare, & tradere, quæ oportet, nihil denique alicujus momenti affirmare, niſi quod rerum probet documentis? Certe Ego dixerim, vel decem citius longe ac facilius cum Variantibus Lectionibus, & paucis ac jejunis tantum Notis Criticis, edi poſſe, quam unum illo modo tractari Auctorem.

Quid

Quid ergo? Media etiam in his tenenda eſt via: neque aſpernandæ ſunt Criticæ locorum, quæ per librarios male ſunt habita, emendationes, neque negligendæ rerum aut locutionum in Scriptoribus antiquis obſcurarum explanationes. Hæc mea eſt ratio, hæc ſententia de Officio Interpretis vel Editoris, quam & in curanda Varia hac Æliani Hiſtoria ſum ſecutus. Primum enim, Græcum Auctoris Textum, ut ſupra dixi, diligenter recognovi, & caſtigavi ex MStis: deinde Verſionem quoque innumeris ferme in locis correxi, ejuſque rationem in Notis plerumque reddidi: ſcilicet ut oſtenderem, non ſine cauſa receſſiſſe me à vulgata Interpretum ſententia, & explicarem ex Linguæ uſu ea, ad quæ videbam illos offendiſſe. Denique ſingulos ferme ab Auctore memoratos Homines parum nobiles, aut Res minus obvias, vel dubias ac controverſas, partim ex hiſtoriis eruere, partim ex Antiquitatibus illuſtrare, ac ſublatis è medio difficultatibus expedire ſtudui. Primis tamen duobus in libris non ita accurate omnia excuſſi, & pertractavi, quia incertus adhuc eram de Aliorum Notis, quas animus ferebat integras huic Editioni adjicere. Et factum fuiſſet, niſi huic conſilio non tam Cl. Kuhnius, qui id literis ad me datis probabat prorſus, quam Typographus Argentoratenſis, interceſſiſſet. Quocirca nolim ex principiis illis curam meam & operam Æliano navatam exiſtimari. Ceterum dum tali modo ſæpe res reconditas aut controverſas contra aliorum ſententiam conſtituere & firmare debui vel volui, ita haud raro etiam accidit, ut hæ Notæ in longiores excucurrerint diſputationes, quod æquo animo ut accipias rogo. Sed & nullus dubito, quin, quum tam varia & multa hic tractaverim, aliquando quoque humani quid fuerim paſſus. Prudentiæ enim foret & vigilantiæ prorſus inuſitatæ, in tanta rerum varietate & copia nunquam dormitaſſe. Neque vero reperias facile quidquam ab Hominibus etiam peritiſſimis profectum, quin alii in eo vitii quippiam deprehenderint. Protogenem ait Noſter ſeptem annos impendiſſe Jalyſo pingendo, eaque tabula dediſſe

diſſe Apellem, quum eam vidiſſet, in ſtuporem, & tamen vel ſic deſideraſſe Hunc in ea gratiam ſeu venuſtatem. Vere itaque Seneca; *nullum ſine venia placuit ingenium.* Hanc Ego veniam & mihi peto tanto juſtius, quanto magis ipſe eam aliis dedi. Non quod errores meos velim diſſimulari, quod neque ipſe in aliis feci, qui honeſta ubique ſum uſus libertate diſſentiendi ab iis, & refutandi, ſi quid peccaſſe viderentur. Eandem ergo libertatem, par eſt, ut aliis viciſſim in me concedam, modo abſque acerbitate eam & conviciis exerceant, id quod me feciſſe puto. Neque tamen ignoro, incaſſum me hoc poſtulare, æquiſſimum ſit licet, ab iis hominibus, qui incredibili faſtu & inſolentia omnes alios præ ſe contemnunt, & ſtudioſe vellicant, dum ipſi ſæpe huic mari committere ſe non audent. Sed tales ſuo ſunt Genio permittendi. Certus etiam ſum, fore, ut hic expoſitum aliquando invenias, quod ab aliis alibi, & uberius quidem, traditum jam fuerat. Ego vero bona hic fide profiteor, nunquam me ex aliis quid hauſiſſe, quin eorum debitam fecerim mentionem, neque reperies, ſat ſcio, quidquam ſegniter à me deſcriptum aut aliunde repetitum. Verumtamen quando aliquid occurrebat in Æliano explicandum, non ſemper aliorum anxie adeo excuſſi ſcrinia, ſed ad mea ipſius plerumque decucurri, atque ex iis, meis uſus argumentis, ſingula ferme adſtruxi. Ita vero non poteſt non eveniſſe aliquando, ut ab aliis occupata jam eſſent, & pluribus probata, quæ hic à me adferebantur. Veluti, quod per *Celtarum* nomen deſignari XII. 23. Germanos oſtendi, id vero poſtea incidit luculentius & ex profeſſo jam declaratum ab Noſtro Hadr. Junio in *Bataviæ Deſcript. cap.* 23. Sed profecto dura ea lex foret, ſi neutiquam liceret Philologis Auctores, quos edunt, ſuis illuſtrare obſervationibus, niſi prius diligenter de ſingulis rebus in conſilium ierint, & excuſſerint memoriam, aut annotationes ſuas, an earum alibi quidquam forte legerint, tam late præſertim patentibus Philologiæ ſpatiis. Unum, cujus ratio-

nem

nem verbo reddam, ſupereſt: Notas me ſingulis ſubjeciſſe paginis, quamvis & hoc à Doctiſſimis ſcirem Viris improbatum. Ego tamen ſemper ita cenſui, potiſſimam eſſe nobis habendam temporis rationem, ne cum inutili plane moleſtia temere conſumatur. Id vero eveniat neceſſe eſt, præſertim ſi, ut fecere Gruterus, Schottus, aliique, complurium Notæ ſeparatim in extremum voluminis rejiciantur. Nec enim utimur tantum Auctoribus, ut eos continua lectione evolvamus, ſed, poſtquam eos perluſtravimus, ſæpe dein etiam ſingularia in iis loca per occaſionem inſpicimus denuo, & conſideramus in rem noſtram adhibituri. Ita vero inveſtigandum ſimul eſt, an forte Docti Interpretes aliquid ad ea jam annotaverint, quo noſtra obſervatio vel firmetur, vel refellatur. Nemo autem non videt facile, quam moleſtus & irritus plerumque ſuſcipiatur labor, dum alibi & per tam varias toties vagari debet Notas noſtra illa inveſtigatio, ac nihil ferme invenit; quum ſi Textui eſſent ſubjectæ, una oculorum inclinatione res explorari facillime poſſet. Cui commodo quod opponi queat, nihil in illo Doctorum Hominum inſtituto ſolidæ rationis reperio. Vale, quicunque es æqui animi Lector.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ πρῶτον.

ÆLIANI

VARIÆ HISTORIÆ

LIBER I.

ΚΕΦ. α΄.

1 Περὶ πολύποδος.

2 Δεινοὶ κατὰ κοιλίαν οἱ πολύποδες, καὶ πᾶν ὁτιοῦν φαγεῖν ἄμαχοι. Πολλάκις οὖν 3 οὐδὲ ἀλλήλων ἀπέχονται·

CAP. I.

De Polypode.

Firmo admodum & robuſto ventre ſunt polypodes, & quicquid tandem edant, inſuperabiles. Sæpe igitur, ne à ſeſe quidem invicem abſti-

ΑΙΛΙΑΝΟΥ] Ita omnes Græci Latinique. Unus Politianus perpetuo *Helianum* vocat, cum aſpiratione, credo, quod putaret nomen eſſe Græcæ Originis ab ἡλίε; aut ſic dici ab *Helia* oppido Italiæ, cujus ſæpe mentionem facit Plinius. Sed repugnat veterum conſenſus, ipſiuſque ratio vocabuli, cum ſit ab *Ælio* [illegible] inter Romana nomine, ſicut ab *Æmilius*, eſt *Æmilianus*; à *Claudius*, *Claudianus*; à *Valerius*, *Valerianus*. Fuerunt alias *Æliani* plures; ut *Caſperius Ælianus* præfectus Prætorio ſub Nerva, cujus Dio meminit; item alius dux militaris ſub Valente, de quo legitur apud Suidam. Et rurſum alius, ruſticorum tumultuantium cum Amando caput, ſub Diocletiano, uti Eutropius teſtatur. Facit & Baſilius *Æliani* alicujus mentionem *Epiſt.* LX. & Porphyrius in *Lib.* I. *Harmon.* laudat *Æliani commentaria in Timæum Platonis.* Obſervo & à Caſaubono in *Commentariis ad Athenæum* nominari *Ælianum de doctrina Epicuri*, qui qualis ſit, aut quando vixerit, ſcire hactenus non potui. Sed hi omnes nihil ad Noſtrum. In Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis MS. Codice ſecundo (Tribus in his notis ſumus uſi: primus eſt in Codicum ordine CCCCLXII. ſecundus MDXXX. Tertius MDCCLXXXI. è quibus varias lectiones enotatas communicavit nobis Vir Ampl. Andr. Nic. Norcopenſis, Eloquentiæ Prof. apud Nos meritiſſimus) ſic conceptus legitur hic Titulus, Αἰλιανοῦ Πραινέστου τῆς Ἰταλίας ποικίλης ἱστορίας βιβλίον πρῶτον. Quod indicat *Ælianum* fuiſſe Prænestinum. Atque

ται· ἀλλὰ τῷ μείζονι ὁ βραχύτερος ἁλοὺς, abſtinent: ſed minor à majore captus,

hoc confirmat Suidas quoque, quamvis ipſe & plerique alii Πραινέστε ſcribant, quod notandum. Porro nihil opus eſſe cenſeo, ut poſt eruditiſſimum Geſnerum, multis diſputemus contra eos, à quibus quondam dubitatum, unusne hic auctor ſit, & qui *Animalium Hiſtoriam* conſcripſit, an vero plures ac diverſi? Cuncta quippe in eundem optime conveniunt; Argumentum operis, ratio tractandi ejus, ipſe denique, quem maxime urgebant, ſtylus, quotiens ſuo uti voluit. Non fruſtra eſt, quod addo: neque enim ſuo ubique ſcripſiſſe, ipſe teſtis locis plurimis, nec aliter ſucciſe celeriterque enotantis ratio permittebat. Quod vero argumentum, & tractandi modus non adverſentur, ex aliis ipſius operibus conſtare poteſt, quæ fere cuncta & hiſtorica, & ad eruditionem variam morumque diſciplinam accommodata. SCHEFF.

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ] Poſſemus prolixi eſſe in explicando hoc operis titulo, ſed ſuffecerit ad inſtitutum indicaſſe, non eundem eum ubique reperiri. Noſtrum retinent Suidas, Euſtathius, Peruſcus, & ex recentiori ſeculo viri docti omnes. Stobæus alibi ſimpliciter & generalius Ἱστορίαν nominat hos libros, ut *Serm.* 19. & 20. *alibi* cum addito, Ἱστορίαν σύμμικτον, quod Latine Gellius *miſcellam & quaſi confuſaneam hiſtoriam* interpretatur. ut *Serm.* 77. & 93. ποικίλην ἱστορίαν, *Variam Hiſtoriam* reddidere plerique, etiam qui primi ediderunt Romæ. Hud Junio eſt *Omnigena Hiſtoria* in *Adag. Cent.* VIII. *pr.* 25. Vult autem uterque titulus nil aliud indicare, quam *librum, in quem, ut auctorem quemquam in manus capimus, vel quid memoratu dignum audimus, ita quæ libitum eſt, cujus generis cunque ſint, indiſtincte atque promiſcue annotamus, eaque nobis ad ſubſidium memoriæ quaſi quoddam litterarum penus recondimus, ut, quando uſus venit rei, cujus nos forte repens oblivio tenet, & libri, ex quibus ea deſumſeramus, non adſunt, facile inde nobis inventu atque depromtu ſit.* Placuit hæc Gellii verbis explicare, quia elegantiſſima brevitate cuncta, quæ de hac re dici poſſunt, comprehendunt. SCHEFF. *Hiſtoria Varia* opponitur τῇ συνεχεῖ ἱστορίας ὕφει *continuo hiſtoriæ filo &* *contextui*, qui rerum temporumque ſeriem non interruptam exhibet. Ælianus enim ex variis lectionibus & annotationibus, ſine ulla lege fortuitoque ordine, ut fieri amat, in unum corpus conflatis, quaſi per ſaturam hiſtoriam ſcripſit, in id unicè intentus, ut ex lectiſſimis quibuſque Autoribus floſculos rerum verborumque colligeret. Hoc variegatis teſſerulis atque emblemate vermiculato compoſitum opus inſcripſit ποικίλην ἱστορίαν, titulo ut minime ambitioſo, ita eleganti & operi probe accommodato, quem etiam aliis hiſtoriæ miſcellaneæ conditoribus uſurpatum, Gellius in *N. A. cap. ult.* docet. KUHNIUS.

Βιβλίον πρῶτον] An in capita & libros ab auctore opus hoc diviſum ſit, dubitari poteſt. Neque enim veteres, qui ejus meminere, caput ullum librumve nominant. Et videntur capita à recentiori aliquo adjecta, cum non raro ea dividunt, quæ conjuncta fuiſſe ab auctore, manifeſto poteſt demonſtrari. Argumenta profecto eorum ab Æliano non ſunt, ut quæ ea etiam, quæ librariorum ignorantia in textu depravavit, ſequi ſolent, quod ex Notis amplius diſcetur. SCHEFF.

1 Περὶ πολύποδος] Adde Ariſtotelem *lib.* IX. *Hiſt. Anim.* aliiſque locis. Item Plinium *lib.* IX. *cap.* 29. & *ſeq.* IDEM.

2 Δεινοὶ κατὰ κοιλίαν &c.] Verſio horum eſt à Tornæſio. Nam Juſtus Vultejus, & qui hic eum ſequitur, Conr. Geſnerus, ita hæc reddiderunt: *Plurimum roboris habent Polypodes in ventribus, & quidvis obvium ſine negotio devorant.* Ampliſſ. Cuperus *Obſerv.* III. 10. incuſat Vulgatam ſeu Tornæſianam, cenſetque δεινὰς κατὰ κοιλίαν dici, *non, qui firmo & robuſto ſint ventre*, ſed, *qui multum edant & voraces ſint*, quia δεινὸς & ἄπληστον ſignificent [illegible]. Vertendum itaque arbitror, *Polypodes* [illegible] *mos eſſe, &, quicquid adſit,* [illegible]. Recte ſine dubio; ſed idem T[illegible] ſenſiſſe putem, at alium verbis, quibus Græca magis proprie & [illegible] exprimeret. Etenim Δεινὸς notat primitus *terribilem*. Sic XIII. 1. de Atalanta, [illegible] *terribilis erat incidentibus in ſeſe*. Deinde vero, *quicquid in ſuo genere quaſi modum excedit,* cujus

ἄλους, καὶ ἐμπεσὼν τοῖς ἀνδρειοτέροις [4] θηράτροις

captus, & incidens in validiores laqueos,

cujus viribus reſiſti nequit, quodque per illam faciendi aliquid excellentiam eſt ἐκπληκτικὸν, uti de eadem Atalanta ibidem Auctor Noſter, ſcil. *habuiſſe eam* δύο ἐκπληκτικὰ, quorum alterum erat *pulchritudo eximia*, δεινὴ ergo. Sic δεινὴ φειδὼ II. 5. *ſumma parcimonia*; δεινὸς μυθολόγος III. 18. *terribilis*, plane, ut Belgæ loquimur, h. e. *immodicus fabulator.* Hoc ſenſu paſſim dicitur δεινὸς πίνειν, εἰπεῖν &c. Immo ſimpliciter Herculem Heſiodus Ασπ *v.* 521. vocat δεινόντε, κρατερόντε, & *v.* 71. arma Martis δεινοῖο θεοῦ τεύχεα. Sic itaque δεινοὶ κατὰ κοιλίαν ſunt, *validiſſimi ſtomacho, qui omnia ſemper appetunt, & facile concoquunt.* Prorſus uti δεινοὶ κατὰ χειρουργίαν III. 1. ſunt, qui *præſtantiſſimi pictura aut ſimili artificio omnia facile & feliciter exprimunt.* Et δεινοὶ γαστέρα apud Suidam in *v.* Κλείσοφος ex Veteri Auctore, Ανθρώπους ἐσθίειν εἰδότας εἰς κόρον, καὶ δεινοὺς γαστέρα, *homines, qui ad ſatietatem edere norunt, & vehementes ſtomacho.* Adde ſuperioribus etiam locum Noſtri ex *Hiſt. Anim.* IX. 21. Κληθῆναι δὲ τὴν πόαν Ελένιον λέγουσιν οἱ ταῦτα εἰδέναι δεινοὶ, *Herbam hanc Helenium vocari tradunt, qui ad ea ſcienda valde idonei ſunt*, vel *qui earum rerum ſcientia excellunt.* Mediceus 1. quem vidit Marq. Gudius, legit δεινὸν, ſed male, tum quia ſequitur ἄμαχοι, tum quia Codd. alii pariter vulgatum tuentur. De phraſi ipſa & loco hoc Æliani egit etiam Clariſſ. Clericus in *Arte Critica Tom.* 1. *pag.* 168. 169. Ex *Polypode colorem* ſuum identidem *mutante*, πρὸς τὴν ὑποκειμένην γῆν, *pro ſubjecta ipſi terra*, elegantem comparationem transfert ad Homines, qui Sermonem ſuum ad voluntatem eorum, quibus adſunt, accommodant ſemper & mutant, Baſilius Magnus *de Leg. Græcis cap.* 21. Neque aliter ἄμαχοι dicuntur Polypodes φαγεῖν πᾶν ὁποῦν, vel *quod nunquam cedant ſuccumbantve cibo*, h. e. ex[illegible] ſatientur aut gravati langueant: vel quod *ſupra alios excellant facultate edendi ſemper quicquid tandem illud ſit.* Sic II. 4. ἄμαχος φιλανθρωπία eſt *humanitas, quæ ſuperiorem non* [illegible] Sicuti autem hic φαγεῖν πᾶν ὁποῦν, ſic Dio Chryſoſt. ἐν τρωικῷ de Homero, πῶς ἂν περί γε ἀνθρώπων ὀκνήσειεν, οὐδὲν ψεῦδος εἰπεῖν. Plato *Alcib.* I. *p.* 118. καλὸν τοῦτο τεκμήριον τῶν ἐπισταμένων ὁπουοῦν. Perizonius.

3 Οὐδ᾽ ἀλλήλων] Hæc eſt ἀλληλοφαγία, hæc *vita piſcium* ἰχθύων βίος Græco proverbio in eos jacitur, qui *jura negant ſibi nata*, & vi agunt in imbecilliorem, interdicto, *Unde vi*, plorare juſſo Themidos inter cathedras. Polyb. *lib.* XV. προσφέλειν τὸν λεγόμενον ἰχθύων βίον, ἐν οἷς, φασιν, ὁμοφύλοις οὖσι τὴν τοῦ μείονος ἀπώλειαν τῷ μείζονι τροφὴν γίγνεσθαι καὶ βίον. *tam impotenter & efferate ſe geſſerunt, ut vitam, quam ajunt piſcium vixerint, inter quos major minorem ſui generis devorat.* Varro apud Nonium in *voce Comeſt.*

Qui pote plus, urget: piſces ut ſæpe minutos
Magnu' comeſt, ut aves enecat accipiter.

Heſiodus in *Oper. & Dieb.*

Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων.
Ιχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς,
Εσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶν ἐπ᾽ αὐτοῖς.
Ανθρώποις δ᾽ ἔδωκε δίκην.

Legem hominum natis tulit hanc Saturnius ipſe:
Piſcibus atque feris equidem volucrumque catervæ,
Mutua ſint ſibi præda; agitant quia jure ſine ullo.
Aſt homini dedit eſſe boni rectique tenacem.

Kuhnius.

4 Θηράτροις] Perperam prorſus recepta Verſio nobis hic *Venabula* memorabat, quæ tela ſunt *lato ferro* inſtructa, ut ex Virgilio conſtat. Hinc Cicero *Famil.* VII. 1. *quum præclara beſtia venabulo transverberatur:* & Martial. XIV. 30. *Intrabunt Urſos* ſcil. Venabula. Figuram eorum vide ex Nummo Veteri in *Obſerv.* Cl. Begeri *pag.* 2. Rectius itaque hic Vultejus, *Sed quum à Majori captus Minor in laqueos validiores incidit. Laquei* enim etiam retia ſunt. Plinius in *Panegyr.* cap. 43. *Illitos cibis hamos, opertos præda laqueos.* Et ita mox hæc θήρατρα ab Auctore ipſo explicantur per ἄρκυας, quas Heſychius exponit δίκτυα τὰ πρὸς θήραν, *retia ad venationem parata.* Diſerte Xenophon *de dict. & fact. Socr. lib.* III. ὑφήνασθαί τι θήρατρον, *texere aliquod rete.* Perizonius.

ῥάτροις, τοῖς καλουμένοις τοῦ ἰχθύος πλοκάμοις, [5] εἶτα αὐτῷ γίνεται δεῖπνον· ἐλλοχῶσι δὲ οἱ πολύποδες καὶ τοὺς ἰχθῦς τὸν τρόπον τοῦτον. Ὑπὸ ταῖς πέτραις κάθηνται, καὶ [6] ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐκείνων μεταμορφοῦσι χροιὰν, καὶ τοῦτο εἶναι δοκοῦσιν, ὅπερ οὖν καὶ πεφύκασιν αἱ πέτραι. Οἱ τοίνυν ἰχθῦς προσνέουσιν, οἱονεὶ τῇ πέτρᾳ, τοῖς πολύποσιν, οἱ δὲ, ἀφυλάκτους ὄντας αὐτοὺς [7] περιβάλλουσι ταῖς ἐξ ἑαυτῶν ἄρκυσι, ταῖς πλεκτάναις.

queos, qui polypodis crines vocantur, ita fit ei eſca. Inſidias vero faciunt etiam piſcibus hoc pacto. Sub ſcopulis latitantes ſedent, & eorum colorem induunt, atque idem cum ſcopulis eſſe videntur. Quum igitur piſces, tanquam ad ſcopulos, ita ad polypodes adnatant, illi ſuis retibus, nempe cirris, imprudentes implicant.

5 Εἶτα αὐτῷ γίνεται δεῖπνον] Particula εἶτα pleonaſtice hoc loco adhibetur, eamque in verſione Latina recte omiſerat Vultejus; nec aliter *lib.* II *cap.* 5. ὡς ἂν μὴ ἐξ αὐτῶν τὰ ἔξω τῆς ἀρετῆς ἀναλισκόμενος, εἶτα μάτην διαφθείροιτο. & *lib.* IX. *cap.* 39. στεφανώσας τὸ ἄγαλμα, καὶ θύσας, καὶ κόσμον αὐτῷ περιβαλὼν πολυτελῆ, εἶτα ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. *lib.* XII. *cap.* 60. ἤρετο ὁ Φίλιππος τὸν Διονύσιον, πῶς τοσαύτην παρὰ τοῦ πατρὸς λαβὼν ἀρχὴν, εἶτα οὐ διεσώσατο αὐτήν;

6 Ἑαυτοὺς] Vi quadam propria & ſua. Ita enim veteres cenſuerunt, uti conſtat ex Plutarcho, Ariſtotele & aliis. Ovid in *Frag. Halieut. ſumit mutatque colorem.* Experientia tamen temporum noſtrorum diverſum comprobavit. vide G. J. Voſſium *lib.* III. *Theol. Gent. cap.* 55. SCHEFF. Mutationem coloris non in ipſo polypo, intus & in cute eſſe, ſed in ſumma ſuperficie ab effluviis proximæ rei effici & repræſentari ob quandam raritatem pariter & denſitatem ſuperficiei vel ſummæ cuti inhærentem, Plutarch. περὶ πολυφιλίας exiſtimat, cujus verba hæc ſunt. τοῦ πολύποδος αἱ μεταβολαὶ βάθος οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ περὶ αὐτὴν γίγνονται τὴν ἐπιφάνειαν, πυκνότητος καὶ μανότητος τὰς ἀπορροίας τῶν πλησιαζόντων ἀναλαμβανούσης. ita enim lego. KUHNIUS.

7 Περιβάλλουσι] MS. ſecundus Pariſiens. (quem notabimus deinceps litera B. ſicut primum, A. tertium, C.) habet περιμβάλλουσι. SCHEFF. Ut MS. B. Schefferi περιμβάλλουσι legit, ſic & Lugd. Codex. At Sluiskianus ſervat vulgatum, & recte. PERIZ. MS. Mediceus etiam exhibet περιβάλλειν, quod verbum de polypo frequenter uſurpare ſolent Græci Scriptores. Oppianus *lib.* II. ἁλιευτ.

> Αὐτὰρ ὅγ' ἄλλοτε τοῖσι παναίολα, ἄλλοτε δειρὴν,
> Οὐρήν τ' ἀκροτάτην περιβάλλεται.

Suidas in *v.* Σάπειρ. ὁ δὲ καρτερικὸς αὖθις ἐπ' ἐκεῖνο τὸ ἔργον ἐχώρει, καὶ αὖ πάλιν ἀνίθει τῇ ἐπιπλέξει τὰς χεῖρας περιβαλὼν, οἷα πολύπους ἀφύκτους πλεκτάνας τινάς. Ita enim legendum ex MS. Leidenſi, & Theophylacto Simocatta, cujus verba deſcripſit Suidas, quum vulgo edatur, ἐπιβαλὼν. Noſter *lib.* VII. *de Nat. Anim. cap.* 11. πλέκεται δὲ ἄγρα ἰχθὺς ἐκεῖνα περιβάλλουσι τὰς αὐτῶν σφᾶς ἑαυτούς. & *lib.* IX. *cap.* 25. κάραβος πολύποδι ἐχθρός· τὸ δὲ αἴτιον· ὅταν αὐτῷ τὰς πλεκτάνας περιβάλῃ.

ΚΕΦ. β'.

Περὶ Φαλαγγίων.

[1] Ὑφαντικὴν, καὶ ὑφαίνειν καὶ [2] δῶρα [3] Ἐργάνης Δαίμονος, οὔτε ἴσασιν αἱ Φά-

CAP. II.

De Araneis.

Textoriam artem atque texere, & Erganæ Deæ munera, neque norunt

1 Ὑφαντικὴν] Fuerunt ex veteribus, qui plerarumque artium exempla homines à brutis

Φάλαγγες, οὔτε εἰδέναι βούλονται. Ἡ τίποτ' ἂν καὶ χρήσαιτο τῷ τοιῷδε ἐσθήματι τὸ τοιοῦτον θηρίον; 4 τόδε ἄρα πάγη, καὶ οἱονεὶ κύρτος ἐστὶ τοῖς ἐμπίπτουσι, καὶ ἡ μὲν 5 ἀρκυωρεῖ, πάνυ σφόδρα ἀτρεμοῦσα, καὶ ἔοικεν ἀκινήτῳ, 6 καὶ τὸ μὲν ἔπεσεν, ὅ, τί ποτέ ἐστι τὸ ἐμπεσὸν, ἤδ' ἔχει δαῖτα. Τοσοῦτον δ' ἐμπίπτει,

runt araneæ, neque noſſe volunt. Quam enim ad rem uteretur ejuſmodi veſtimento talis beſtia? ſed tela hæc rete, & quaſi naſſa eſt iis, quæ incidunt. Et ipſa quidem rete obſervat immota penitus, & ſimilis eſt immobili. Quòd ſi quid incidit, quicquid tandem illud ſit, quod incidit, ex eô cœnam parat. Inci-

tis accepiſſe affirmabant. Navigationem v. g. à piſcibus, à ſuibus arationem, ab aliis alia, uti conſtat ex Plutarchi *Sympoſ. lib.* IV. *q.* 5. Seneca, Lucano, & cumprimis Voſſio *lib.* III. *Idol. cap.* 76. Atque ſic ajebant etiam araneas telis ſuis texendi modum præmonſtraſſe. Plutarchus *de Solert. Anim. Democritus affirmat, nos animalium in maximis rebus fuiſſe diſcipulos: araneæ in texendi arte atque reficiendi; hirundinis in ædificandi.* Iſtam hoc loco ſententiam Noſter refellit, retiaque tantum oſtendit eſſe, quibus excipiunt, quæ ad vitam tolerandam ipſis ſunt neceſſaria. Atque hoc inſtinctu naturæ, quæ cuique animali apta dedit inſtrumenta, quibus & vitam ſuſtineat, & noxia à ſe repellat. Idem *capitis primi & ſequentium* exemplis docet. SCHEFF. Adde *lib.* VI. *de Nat. Anim. cap.* 57.

2 Δῶρα Εργάνης) Quænam ſint dona Erganes, Autor ipſe ſtatim indicat, *veſtes* nimirum. quid, inquit, opus eſt *Phalangio his veſtibus*, quas Ergane contexuit? Max. Tyr. *Diſſert.* IV. ὑφαντὴς μίτοις καὶ στημονίοις σὺν ὕφει ἐσθήματα ἐργασάμενος, σκέπην ὁμοῦ παρέξει καὶ εὐσχημοσύνην τῷ σώματι, *Textor filis & staminibus una cum textura veſtes efficiens, tegumentum pariter & ornamentum corpori dabit.* Fuit, cum legendum putarem, pro ἐσθήματι, στήμασι, *telis*, quia ſequitur τόδε, quod utique non reſpicere poteſt ad τὸ ἐσθήματι. Veſtis enim, ipſo Autore judice, phalangio non competit. Judicium B. L. permitto. KUHNIUS.

3 Ἐργάνης] h. e. Minervæ. Datum hoc ei cognomentum propter plurimarum artium inventionem, Pauſania teſte in *Atticis*: ubi ſimul primum Athenienſes hoc feciſſe docet. Δῶρον porro ejus nominat ὑφαντικὴν, quoniam & ipſam reperiſſe credebatur. Auctor Noſter *lib.* I. *Hiſt. Anim. cap.* 21. & Virgilius. *lib.* VII. *Æn.* ubi de Camilla.

— *Non illa colo calathisve Minervæ*
Fœmineas aſſueta manus —

Adde Voſſium *lib.* I. *Theol. Gent. cap.* 17. SCH.

4 Τόδε ἄρα πάγη] Pro τόδε legerem τῷδε, ut referatur ad proxime præcedens θηρίον, non ad ἔσθημα. KUHN. Tentat hæc duplici via Vir Eruditiſſimus, quia ſcil. τόδε non ſatis commode poteſt referri ad ἔσθημα. Sed nihil omnino mutandum, intelligendumque illud τόδε de opere Araneæ, licet id in ſuperioribus nondum ſit diſerte ſatis expreſſum, nec niſi vocabulo ἐσθήματος, cujus verum & propriæ ſignificationis uſum Auctor Araneæ negat. Sic mox, καὶ τὸ μὲν ἔπεσε, quod itidem ex ſenſu potius eſt explicandum, quam ex Grammatica vel Syntactica ratione, quum nec illud in ſuperioribus habeat, quo referatur. Nihil enim ejus præceſſit, niſi τοῖς ἐμπίπτουσι. Quamvis autem *Veſtis phalangio non competat*, vel ſic Auctor potuit ſatis recte ejus opus vocabulo ἐσθήματος deſignare, æque ac mox ὑφάσματος, licet itidem dicantur φάλαγγες neque ſcire, neque deſiderare ὑφαντικὴν & ὑφαίνειν. Confer autem cum hoc Capite Xenoph. *de dictis & factis Socr. lib.* III. οἶσθα γὰρ, ὡς ἐκεῖναι φάλαγγες) θηρῶσι τὰ πρὸς τὸν βίον. Αράχνια γὰρ δήπου λεπτὰ ὑφηνάμεναι, ὅ, τι ἂν ἐνταῦθα ἐμπίσῃ, τούτῳ τροφῇ χρῶνται. *Noſti enim, ut illæ araneæ venentur ea, unde vivunt. Telas enim tenues texunt, & ita quicquid in eas incidit, eo utuntur ſuum in alimentum.* PERIZ.

5 Αρκυωρεῖ] Interpres *excubias agit*, nimis generaliter. malim *retia ſervat*, inſtar ἀρκυωροῦ, qui diligenter obſervat, num præda in retia ſe induat. vide Noſtrum *lib.* VIII. *Hiſt. An. cap.* 2. Polluc. *lib.* III. *Onom. cap.* 3. KUHN.

6 Τὸ μὲν ἔπεσεν &c.] Error eſt, idque uno verbo dixiſſe ſatis ſit. Legendum omnino, καὶ τὸ μὲν ἐμπεσὸν (ὅ, τι ποτέ ἐστι τὸ ἐμπεσὸν) ἤδ' ἔχει

πίπτει, ὅσον καὶ τὸ ὕφασμα κατέχειν δυνατόν ἐστι, καὶ ἐκείνην δεῖπνον ἀπόχρη.

cidit autem tantum, quantum & tela retinere poteſt, & illi ad comedendum ſatis eſt.

ἔχει δαῖτα, FABER. Locus extra correctionis aleam ponendus. Rotundè enim exprimit araneam ex inſidiis celerrime in captam prædam involantem. τὸ μὲν ἔπεσ &c. inquit, ἡ δ' ἔχει δαῖτα. ἔπεσεν pro ἐνέπεσε. ita Noſter lib. v. H. A. cap. 45. χλωρὸν σῖτον καὶ λήιον κομῶντος ἐὰν σῦς παρελθὼν λωβήσηται &c. *Segetem viridem & herbeſcentem ſi ſus irruens depaſta fuerit, dentibus, lege Salaminienſium mulctatur.* KUHN. Recte Doctiſſ. Kuhnius Tan. Fabri conjecturam temere hæc ſollicitantis rejicit. Senſus eſt, *Et illud quidem* (τὸ ἐμπιπτόντων τι εἰς τὴν πάγην) *cadit, quodcunque tandem ſit, quod incidit. ipſa vero confeſtim eo paſcitur.* Solent ita Græci narrare duas actiones, quarum una alteram continuo inſequitur. Sic plane Noſter *Hiſt. Anim* v. 48. rationem redditurus inimicitiæ inter Ægithalum & Aſinum ὁ μὲν γὰρ ὠγκήσατο, ἐξέρρυη δὲ τοῦ αἰγιθάλου τὰ ᾠά, h. e. *ſimulac Aſinus rudere cœpit, franguntur Ægithali ova.* Similiter pene *infra cap.* 30. ὁ μὲν ἵππευσε σὺν τῷ βασιλεῖ, ἰδὼν δὲ &c. Et ſic τὸ apud Hom. *Il. N.* 564. καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ μεῖν' &c. ἐν σάκει Ἀντιλόχοιο, τὸ δ' ἥμισυ κεῖτ' ἐπὶ γαίης. Heraclid. περὶ ἀπίστων· καὶ τὸ μὲν ἔκειτο &c. Mox MSti Sluisk. & Lugd. ὅ, τί ποτ' ἐστι Atque ita ergo hic legendum erat. Sed & in extremo Capitis habent Sluisk. & Mediceus uterque, καὶ ἐκείνη δ. ἀπέχρη: ubi ἐκείνη ſcribitur pro ἐκείνῃ. Nam jota rariſſime ſubſcribitur in Meis Codd. In initio quoque Capitis iidem Medicei cum Sluisk. præferunt οἱ φάλαγγες, licet in ſeqq. hoc vocabulum femininis jungant. Hoc ipſo autem in loco Doctiſſimus Jenſius legendum cenſebat, καὶ τὸ μὲν ἐνέπεσεν. Haud male, quia præceſſerat utique ἐμπίπτουσι, & ſequitur ἐμπεσὸν & ἐμπίπτει. PERIZ. Jac. Tollius *ad Auſonii Protrepticon v.* 4. *in Omiſſis* legit, καὶ ὃ μὲν ἐνέπεσεν, ὅ, τι ποτέ ἐστι τὸ ἐμπεσὸν, ἡ δ' ἔχει δαῖτα, quomodo hunc locum quoque emendavit Cl. Daviſius *ad Ciceronem lib.* II. *de Nat. D. cap.* 48. Verum cum Doctiſſimo Kuhnio vulgatam lectionem, quam præſtant omnes MSS. retinendam cenſeo: nam πίπτει pro ἐμπίπτει quoque occurrit *lib.* III. *cap.* 32. ἀκούω δὲ ὅτι καὶ ταῖς Λακεδαιμονίων γυναιξὶν ἔπεσέ τις οἶστρος βακχικὸς καὶ ταῖς τῶν Χίων, & *lib.* I. *Maccab. cap.* IV. 45. ἔπεσεν αὐτοῖς βουλὴ ἀγαθὴ καθελεῖν αὐτό.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ Αἰγυπτίων βατράχων.

CAP. III.

De ranis Ægyptiis.

[1] Σοφόν τι ἄρα χρῆμα ἦν γένος βατράχων Αἰγυπτίων, καὶ οὖν καὶ τῶν ἄλλων ὑπερφέρουσι κατὰ πολύ. Ἐὰν γὰρ [2] ὕδρῳ περιπέσῃ Νείλου θρέμματι βάτρα-

Genus ranarum Ægyptiarum eſt ſane ſapiens, & ideo etiam reliquis maximè præcellit. Si enim in hydrum Nili alumnum incidat rana,

1 Σοφόν τι ἄρα χρῆμα] Vertunt, *Peculiari quadam ſapientia præditum eſt* &c. Sed Mens eſt Auctoris, *Genus Ranarum, quæ ſunt in Ægypto, eſt ſane res quædam ſapiens*, h. e. ſimpliciter, *Ranæ Ægyptiæ ſunt ſane ſapientes, atque ideirco reliquis multum præſtant.* Sic II. 2. σεμνὸν γάρ τι χρῆμα καὶ τὸ Σόλωνος ἐγένετο h. e. *Venerabilis enim etiam Solon fuit.* Et IX. 41. μέγα τι ἄρα χρῆμα ἦν ὁ λόγος σου, ἐγὼ δὲ [illegible] Anton. Liber. [illegible] PERIZ. [illegible] do Latinos Scriptores [illegible] de perſonis uſurpaſſe docent [illegible] Avus meus [illegible] *Obſervat.* [illegible]

2 Ὕδρῳ] MSS. [illegible] quod non probo. Scio, quid habeat Plinius *lib.* XXIII. ſed ſecundum eum ſcribendum foret ἐνυδρίδι. SCHEFF.

Hy-

τραχος, καλάμου τρύφος ἐνδακὼν, πλάγιον φέρει, καὶ ἀπρὶξ ἔχεται, καὶ οὐκ ἀνίησι [3] κατὰ τὸ καρτερόν. Ὁ δὲ ἀμηχανεῖ καταπιεῖν αὐτὸν [4] αὐτῷ τῷ καλάμῳ. [5] Οὐ γὰρ οἱ χωρεῖ περιλαβεῖν τοσοῦτον τὸ στόμα, ὅσον ὁ κάλαμος διείργει. Καὶ ἐκ τούτου περιγίνονται τῆς ῥώμης τῶν ὕδρων οἱ βάτραχοι τῇ σοφίᾳ.

rana, demordens fruſtum arundinis, obliquum id fert, & firmiter tenet, nec remittit, quantum poteſt. Ille verò ranam cum ipſa arundine ſimul deglutire nequit. Non enim tam amplum eſt ipſi os, ut complecti tantum poſſit, quantum arundo extenditur. Atque ita ranæ prudentiâ ſuperant hydrorum robur.

ΚΕΦ. CAP.

Hydrum agnoſcit & Plin. *lib.* XXIX. *cap.* 4. KUHN. MS. Lugd. ἐνύδρῳ, ſic mox ἐνύδρων, plane uti MSS. A. & B. Schefferi. Ceterum voculam γὰρ hic omittunt Sluisk. & duo Medicei. PERIZ.

3 Κατὰ τὸ καρτερὸν] *In conflictu, cum vi geritur res.* Herodotus eadem ſignificatione *lib.* I. ἐπειρῶντο κατὰ τὸ ἰσχυρὸν ἀλλήλων, *ſummis viribus prælium inter ſe commiſerunt.* KUHN.

Κατὰ τὸ καρτερὸν] Vir Doctiſſimus ad h. l. reſtringit hanc phraſin ad *conflictum, quum vi geritur res.* Sed notat ea generatim, *pro ſumma opum vi, quam maxime quis poteſt.* Sic III. 19. de Xenocrate Platonico, αὐτός τε ἐπέθετο τῷ Σταγειρίτῃ (Ariſtoteli) κατὰ τὸ καρτερόν. PERIZ.

4 Αὐτῷ τῷ καλάμῳ] In utroque & Lugd. & Sluisk. ut & utroque Mediceo, haud dubie ergo & in reliquis deſideratur τῷ. An ergo pro αὐτῷ καλ. leg. σὺν τῷ καλ.? Niſi ita ſit, præfero vulgatum. PERIZ.

Αὐτῷ τῷ καλάμῳ] Hunc loquendi modum illuſtravit Parens meus in *notis ad Polybium p.* 416. & in *Præf. ad Tom.* XI. *Theſauri Ant. Græc.*

5 Οὐ γὰρ οἱ χωρεῖ περιλαβεῖν] Hoc χωρεῖ περιλαβεῖν ſuſpectum habeo. quid enim eſt, *capit complecti*? Sed nec illud οἱ ſat probum, cum ſermo ſit de unico. mallem, οὐ γὰρ οἶδε χωρεῖν ἢ περιλαβεῖν. poſt διείργει ſcribendum quoque punctum majus. pro περιλαβεῖν in MSS. A. & B. eſt περιβαλεῖν. SCHEFF. Locus, ſi quiſquam alius, ſanus & integer. οἱ ἀντὶ τοῦ αὐτῷ. *ei pro ipſi*, noſtro aliiſque optimæ notæ ſcriptoribus frequenter uſurpatur. vide Suidam & Indicem noſtrum. Eleganter etiam χωρεῖ ſignat *poteſt, licet, datur, conceditur.* Ita Noſter *lib.* I. *cap.* 31. ὡς ἤδη ἐχώρει, *quà licebat, pro re natâ.* Arrian. *lib.* I. *de Alex. Exped.* ὡς ἑκάστῳ προὐχώρει, *ut quilibet poterat, ut ſe res dabat.*

Non aliter hoc loco, οὐ γὰρ οἱ χωρεῖ, ſignificat, *non ille poteſt tantum diducto ore complecti ſpatium, in quantum ſe hinc inde arundo diſtendit.* KUHN. Graviſſime hic impegit Cl. Schefferus miris modis hæſitans, dum primo non intellexit τὸ οἱ, recte explicitum à Doctiſſ. Kuhnio. Utrumque οἱ diverſi Caſus & Significationis, licet ejuſdem Scripturæ, habes apud Lucian. *de Morte Peregrini*, οἱ οἱ ἕπονται, *qui ipſum ſequuntur.* Deinde perperam *ſuſpectum habet* Vir Doctus, χωρεῖ περιλαβεῖν, quærens, quid ſit, *capit complecti.* Kuhnius ergo exponit, *poteſt, licet, datur complecti.* Et ſane eo redit ſenſus. Propius tamen eſt, *Non enim tam capax eſt illi os, ut complectatur.* Illud enim hic proprie notat τὸ χωρεῖ. Sic Johannes in *Euang.* XXI. 25. *Si omnia ſcriberentur, quæ Jeſus fecit,* οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία, h. e. *tam amplum eſſe, ut capere queat.* Dionyſ. Halic. *lib.* VIII. ἀπέχομαι γὰρ ἤδη καταλιπὼν τὴν οὐκ ἔτι χωροῦσαν ἄνδρας ἀγαθοὺς πόλιν. Similiter vero de Animo, & eadem quidem, quâ hic, conſtructione, *infra* III. 9. Τοσοῦτον ἀνδρεῖος, ὅσον αὐτῷ καὶ ἡ ψυχὴ χωρεῖ. *In tantum fortis, in quantum animus ipſi patet, capax eſt.* Sic de Mente & intellectu Matthæus XIX. 11. 12. οὐ πάντες χωροῦσι (capiunt, percipiunt) τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω. Hinc jam ὡς ἐχώρει *infra* I. 32. eſt, *ut locus & tempus ferebat*, ſeu *admittebat, capiebat.* Recte autem Infinitivus jungitur huic verbo, familiari Græcis & Auctori Noſtro locutione. Sic II. 44. βλέπων σφάττειν h. e. *torvum circumſpiciens, ut occidat.* XII. 12. καταλιποῦσι τοὺς νεκροὺς ἐν τῷ πολυανδρίῳ θάψαι. XIII. 1. ὁ μὲν ἐνθεῖναι λαβών. PERIZ.

ΚΕΦ. δ΄. / CAP. IV.

Περὶ κυνὸς Αἰγυπτίου. / De Cane Ægyptio.

[1] Καὶ ἐκεῖνο ἦ [2] κυνὸς Αἰγυπτίου [3] τὸ σοφόν. [4] Οὐκ ἀθρόως, οὐδὲ ἀνέδην,

Etiam hoc Canis Ægyptii, ſapiens quid eſt. Non continuè, neq; remiſſe,

1 Καὶ ἐκεῖνο ἦ &c.] Male Græca leguntur, parum etiam recte vertebantur. Nam non ſufficit, maximam diſtinctionem ponere poſt τὸ σοφὸν, quod voluit & fecit Schefferus, videns haud dubie aliquid ſcabri ineſſe in his verbis. Sed vel dele inſuper illud τὸ, vel lege potius τι σοφὸν. Cæteroquin imperfecta eſt Oratio, in qua nihil utique prædicatur de Subjecto, quippe cujus tunc partem conſtituit τὸ σοφόν. At ſi legas, ut dixi, idem erit, ac ſi plenius ſcriptum foret, καὶ ἐκεῖνο ἦ κυνὸς Αἰγυπτίου (ſive γένος, ſive χρῆμα, ſive ἔργον, ut *cap.* 21.) ἐςὶ χρῆμά τι σοφόν: Vertendumque, *Etiam Canis Ægyptius eſt ſapiens*, vel *etiam illud Canis Ægyptii factum eſt* factum *ſapiens*. Locutio ſimilis plane, quod ad priorem illius partem, eſt apud Lucian. *de Morte Peregr.* καὶ τοῦτο κλεινὸς αὐτοῦ, καὶ διὰ στόματος ἦν ἅπασι. Conſtrue καὶ τοῦτο αὐτοῦ ἦν κλεινόν. Confer & infra II. 16. Φωκίωνος ἦ τοῦ Φώκου καὶ τοῦτο ἔγωγε ἔργον καλόν. Etiam hic καὶ τοῦτο Φωκίωνος eſt ſubjectum, de quo prædicatur, eſſe καλόν. Sæpius tamen additur τι, ut in *proximo Capite*. Et ſic Lucianus in *eodem libello*, ἐνενόουν, τὸ φιλόδοξον οἷόν τι. *Cogitabam, ambitio quale tandem eſſet negotium*. Dio Chryſ. Trojan. τὸ γὰρ τῶν Μυρμιδόνων πλῆθος πάντη τι αὐτὴν τὴν σύμπασαν ἦν κρατεῖν, ἢ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ſcil. χρῆμα, πόσον τι ἦν χρῆμα? Anton. Lib. *Fab.* 12. μέγα τι χρῆμα λέοντος. Promiſcue autem illud modo poſtponitur, modo etiam præponitur Adjectivo. *Infra* II. 41. χαρίζεσθαι τοῖς ἰδίοις καὶ τι ἐπιχαίρειν αὐτῶν ἐργάσιμα. XIV. 37. ἔστι γάρ τι τοῖς χειρουργίαις σοφόν. XIV. 39. θαυμαστὸν γάρ τι ὑμῖν καὶ φοβερὸν εἰπεῖν. *Hiſt. Anim.* VII. 41. *init.* Λακωνικὸν τι περιττόν καὶ χρῆμα ἦν κυνός τι χρῆμα θαυμάσιον. Vide & Me *infra* III. 9. 1. PERIZ.

2 Κυνὸς Αἰγυπτίου] Plinius *lib.* VIII. *cap.* 40. Noſter *lib.* VI. *Hiſt. An. cap.* 53. Phædrus I. 25. SCHEFF.

3 Τὸ σοφόν] Hic ponendum punctum, alias non quadrat ſequens πίνουσι. IDEM.

4 Οὐκ ἀθρόως, οὐδὲ ἀνέδην &c.] Variant majorem in modum Verſiones. Vultejus, *neque cumulatim, neque remiſſe*; Geſnerus, *neque cumulatim, neque aperte*; Tornæſius, *quod neque continue, neque ad ſatietatem*: id quod in Edd. deinde omnes receptum viſitur. Neque vero negarim, Eum, qui ἀνέδην bibit, bibere etiam *ad ſatietatem uſque*, & *aperte* & *libere*; neque ignoro exponi illud à Suida δαψιλῶς, ἀκωλύτως, καθαρῶς, & ab Euſtath. *ad Il.* β. ἀνέτως, καὶ ἐλευθέρως. Verum illud interpretis officium eſſe arbitror, ut vim vocabulorum ſpeciatim & diſtincte, quantum poteſt, exprimat, inprimis, ubi plura in eandem generalem ſeu laxam ſignificationem concurrunt, ut hic loci, ἀθρόως, ἀνέδην, ἐλευθέρως. Nihil autem iſtorum, quæ Geſnerus, Tornæſius, immo Suidas adferunt, proprie notat τὸ ἀνέδην: ſed id, *quod remiſſo, & ſoluto fit animo*. Sic IX. 8. Locrenſes dicuntur Dionyſii filias ſtupraſſe ἀνέδην, h. e. *animo ſibi indulgente, nullis curis aut cogitationibus cohibito*. Polyæn. I. 17. οἱ δὲ, μηδένα προφυλάξαντος, ἀνέδην ἀνεπαυσάμενοι, *ſecure, ſolute*. Sic γέλως ἀνειμένος eſt *riſus effuſus, ſolutus*, apud Homer. [illegible] ἀθρόως vero πίνειν eſt *bibere* [illegible] *ad ſatietatem uſque*. [illegible] Lib. *Fab.* 42. [illegible] τὸν ἀθρόως. Sic [illegible] quid facit [illegible] tum [illegible] dicitur ἀθρόως facere. Polyb. [illegible] 1527 [illegible] καὶ [illegible] Declarantur autem hæc omnia, ut [illegible] ſunt expoſita, per ipſum Auctorem in ſequentibus. Veluti ἀθρόως per [illegible], ἀνέδην per [illegible] χύπτοντας. & ejus contrarium [illegible] ἐκ τι; ἐλευθέρως per oppoſitum παραπολλάττοντας. PERIZ.

δην, οὐδὲ ἐλευθέρως ἐκ [5] τοῦ ποταμοῦ πίνουσιν, ἐπικύπτοντες ἅμα [6] καὶ ὅσον διψῶσι λάπτοντες. Υφορῶνται γὰρ τὰ ἐν αὐτῷ θηρία. Παραθέουσι δὲ τὴν ὄχθην, καὶ παρακλέπτοντες, πίνουσιν, ὅσον ἁρπάσαι, [7] καὶ πάλιν. Ειτα οὕτως ἐκ διαλειμμάτων ἐκορέσθησαν, οὐ μὴν [8] ἀπώλοντο, καὶ οὖν καὶ ἠκέσαντο τὸ δίψος.

miſſe, neque libere bibunt ex fluvio, inclinantes ſe ſimul, & quantum ſitiunt, lambentes. Suſpectas enim habent *latitantes* in eo beſtias. Prætercurrunt igitur ripam, furtim bibunt, quantum eſt rapere, idque iterum. Ita deinde ex interſtitiis ſatiantur, neque vero pereunt, & ſitim nihilominus reſtinguunt.

ΚΕΦ. CAP.

5 Τοῦ ποταμοῦ] Signanter τοῦ, velut de certo, debetque ſuppleri animo τῆς Αἰγύπτου, ac intelligi Nilus. V. *proverb. tanquam canis è Nilo* apud Eraſm. & alios. Scheff. Nilus κατ᾽ ἐξοχὴν dicitur ὁ ποταμὸς in ſacris æque ac profanis literis. Hebræorum τὸ היאר οἱ ὁ conſtanter reddunt ὁ ποταμὸς. Hoc modo Ephorus Ægyptum ποταμόχωστον, *Nili alluvionibus aggeſtam* dicit apud *Scholiaſt. Apollon. lib. Argon.* confer Ariſtot. *lib.* 1. *Meteorol. cap. ult.* Joſeph. *lib.* II. *Antiq. Jud. cap.* 3. & 4. elegans dictum huic capiti addere poteſt Macrob. *lib.* II. *Saturn. cap.* 2. Kuhnius.

6 Καὶ ὅσον διψῶσι λάπτοντες] Generoſ. Dn. *Emericus Bigotius*, Vir juvandis bonis literis natus, cui jam ante debeo plurimum, ſubmiſit mihi codicem, in quo Vir doctus alius non pauca notaverat egregia. Inter ea obſervatur ad hunc locum, ab Henr. Stephano in *Theſauro Linguæ Græcæ*, voce λάπτω. ubi verba hæc citantur, legi ἕως pro ὅσον. Scheff. Homer. *Iliad.* Π. de lupis:

Λάψοντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσι μέλαν ὕδωρ.
Lambentes linguis rarioribus nigram aquam.

ubi Euſtathium vide, qui jam *Iliad.* Α. notaverat, ἔστι δὲ λάπτειν κυρίως τὸ ῥοφεῖν, ὀνοματοποιηθὲν καὶ κυριολεκτηθὲν ἐπίτε κυνῶν καὶ λύκων καὶ τοιούτων ζώων κχοτ[illegible]. Kuhn.

7 Παλιν καὶ πάλιν] Reſtitui Lectionem priſtinarum Edd. & MStorum Codicum, expungendo prius illud πάλιν, quod unde in poſtremam Ed. devenerit neſcio, niſi forte ex verſione, quæ reddidit, *iterum atque iterum.* Solent autem Græci repetitionem ejuſdem rei hac phraſi καὶ πάλιν deſignare, ut vel ex N. T. liquet, ubi paſſim καὶ πάλιν occurrit, etiam ἐλλειπτικῶς, ut hic, idque in Citationibus maxime. Vide *Rom.* XV. 10. 11. *Heb.* II. 13. Sed & ita Polyænus VIII. 42. ἡ δὲ προσέφερεν αὐτῷ ἄλλο τι χρυσοῦν ἐδώδιμον, καὶ τοῦτο πάλιν: *Illa vero adferebat ipſi aliud quidpiam ex auro eſculentum, idque iterum.* Adde Lucianum *Dial. Meretr. pag.* 722. Non negaverim tamen recte etiam dici πάλιν καὶ πάλιν, pro *ſæpius, iterum atque iterum.* Nam ita non Strabo tantum à Kuhnio in *Indice* allegatus, ſed & Noſter *Hiſt. Anim.* V. 33. ἡ δὲ καταδῦσα ἑαυτὴν ἠφάνισεν, εἶτα ἀλλαχόθι ἐκκύπτει. ὁ δὲ καὶ ἐκεῖ πάρεστι, καὶ αὖθις κατέδυ ἐκείνη: πάλιν ταῦτα καὶ πάλιν. Verba hæc agunt de Anate ſe ſubmergente, ut effugiat Aquilæ impetum, *iterum atque iterum.* Periz.

8 Απώλοντο, ἠκέσαντο] Male hæc vertebantur, *perierunt, reſtinxerunt.* Forma enim hæc idcirco dicitur ἀόριστος, quia nullum Certum vel ubique Idem Tempus, ſed modo Præteritum, modo Præſens, vel id, quod fieri ſolet, denotat: atque idcirco etiam paſſim in narrationibus rerum promiſcue videas à Græcis adhibitam Præſentis & Aoriſti formam. Ita mox *capp. ſeqq.* ἀνέθορε, ἀπέκειρε, κατέπιε, ἐδείπνησε, κατέχωσαν, ἀνώρυξαν, ubi rectius etiam vertuntur. Periz

ΚΕΦ. ε΄.

Περὶ θαλαττίας ἀλώπεκος.

Ἡ ἀλώπηξ, οὐ μόνον τὸ χερσαῖον θηρίον δολερόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ [1] ἡ θαλαττία πανοῦργός ἐστι. [2] Τὸ μὲν γὰρ δέλεαρ οὐχ ὑφορᾶται, οὐδὲ μὴν φυλάττεται διὰ τὴν ἀκρασίαν τοῦτο· τοῦ δὲ ἀγκίστρου καταφρονεῖ καὶ πάνυ ἡ ἀλώπηξ. Πρὶν ἢ γὰρ τὸν ἀσπαλιέα σπάσαι τὸν κάλαμον, ἤδε ἀνέθορε, καὶ ἀπέκειρε τὴν ὁρμιὰν, καὶ νήχεται αὖθις. Πολλάκις δ' οὖν καὶ δύο καὶ τρία κατέπιεν ἄγκιστρα· ὁ δ' ἁλιεὺς ἐκείνην οὐκ ἐδείπνησε, [3] προϊοῦσαν τῆς θαλάσσης.

CAP. V.

De vulpe marina.

Vulpes, non ſolùm illa terreſtris beſtia callida eſt, ſed etiam marina verſutiis eſt plena. Nam eſcam quidem non ſuſpectam habet, nec ſibi ab ea cavet propter intemperantiam; hamum vero prorſus etiam contemnit vulpes. Priùs enim quàm hamiota arundinem trahat, illa proſilit, & funiculum abradit, ac rurſus natat. Sæpe igitur duos aut tres hamos devorat: nec tamen piſcator eam comedit è mari prodeuntem.

1 Η θαλαττία] Ariſtotelem vid. *lib.* IX. *Hiſt. An. cap.* 37. & Oppianum *lib.* III. ἁλιευτ. SCHEFF. De vulpe marina agit Auctor *lib.* IX. *de Nat. Anim. cap.* 12.

2 Τὸ μὲν γὰρ] Cuperus, Vir doctiſſimus mihique amiciſſimus *Obſerv.* III. *cap.* 10. putat, periodos trajectas, & hic ſcribendum, πρὶν ἢ γὰρ cum ſequentibus, quoniam in his agatur de iſto vulpis dolo: poſt αὖθις vero demum ſubjicienda, τὸ μὲν γὰρ &c. SCHEFF. Mihi quidem, quod bona cum pace aliorum dixerim, trajectione opus non eſſe perſuaſum eſt, cum in vulpecula Noſter notet calliditatem intemperantem & intemperantiam callidam. K.

3 Προϊοῦσαν] Suſpectum jam erat, quod videbam reddi id *extractam*, quum potius ſignificet *progreſſam*. Ferri tamen illud poterat, quia non erat προϊοῦσα, niſi vi adigeretur, & ita extraheretur. Sed certius deprehendi hic peccatum, quando reperi in *Indice* hæc ipſa, προϊόντος χρόνου, προϊέσης ὁμιλίας &c. referri ad verbum προΐημι, *dimitto, produco, projicio*, quum certiſſimum ſit, eſſe hæc omnia à πρόειμι, *progredior*. PERIZ.

ΚΕΦ. ϛ΄.

Περὶ χελωνῶν θαλαττίων.

Αἱ [1] χελῶναι αἱ θαλάσσιαι ἐν τῇ γῇ τίκτουσι. Τεκοῦσαι δὲ, παραχρῆμα

CAP. VI.

De teſtudinibus marinis.

Teſtudines marinæ partum in terra edunt. Enixæ verò, continuò

1 Χελῶναι] Eadem de ipſis Cicero *lib.* II. *de Naturâ Deorum* & Plutarch. *lib. de ſolertiâ Animalium.* SCHEFF.

2 Εἰς

χρῆμα κατέχωσαν ἐν τῇ γῇ τὰ ᾠά· 2 εἶτα ἐπιςρέψασαι ὀπίσω εἰς ἤθη τὰ ἑαυτῶν, νήχονται. Εισὶ δὲ εἰς τοσοῦτον 3 λογιςικαὶ, ὥςε ἐφ᾽ ἑαυτῶν ἐκλογίζεϑαι τὰς ἡμέρας τὰς τεσσαράκοντα, ἐν αἷς τὰ ἔγγονα αὐταῖς, τῶ ᾠῶν συμπαγέντων, 4 ζῶα γίνονται. Ὑποςρέψασαι οὖν αὖθις εἰς τὸν χῶρον, ἐν ᾧ κατέθεντο κρύψασαι τὰ ἑαυτῶν βρέφη, ἀνώρυξαν τὴν γῆν, ἣν ἐπέβαλον, καὶ 5 κινουμένους ἤδη τοὺς νεοττοὺς, ἕπεϑαι δυναμένους αὐταῖς ἀπάγουσιν.

ΚΕΦ.

tinuò defodiunt intra terram ova; dein revertentes ad loca ſibi conſueta, natant. Tantum autem peritæ ſunt numerandi, ut quadraginta illos dies per ſe numerent, intra quas fœtus, concretis ovis, animalia evadunt. Ergo redeuntes ad eundem locum, ubi repoſuerant & absconderant ſuam ſobolem, effodiunt terram, quam injecerant, & iſtam jam ſe moventem & ſequi valentem ſecum abducunt.

CAP.

2 Εἶτα ἐπιςρέψασαι] Parens meus tranſpoſitâ diſtinctione legebat εἶϑε ἐπιςρέψασαι ὀπίσω, εἰς τὰ ἤϑη ἑαυτῶν νήχονται.

3 Εἰς τοσοῦτον λογιςικαὶ] Scio ex veteribus fuiſſe, qui re vera brutis λόγον attribuerent, & inter eos maxime Pythagoram, quique eum ſecutus eſt, Porphyrium, ut ipſe docet *lib.* III. *de ſacrificiis*, ubi & Pythagoram auctorem ſententiæ hujus conſtituit. Cleanthem quoque teſte Noſtro *lib.* VI. *Hiſt. An. cap.* I. & quod miror, etiam ex Chriſtianis, Lactantium *lib. Divin. Inſt.* III. *cap.* 10. ubi ait. *Arbitror univerſis animalibus eſſe datam rationem*, & paulo ante: *Jam illa, quæ ſibi proſpiciunt in futurum & cibos reponunt, habent utique providentiam, rationis quoque ſigna in multis deprehenduntur.* Adde & Baſilium *Homil.* VIII. & *ſeq. in Hexaem.* & ex Profanis Galenum in *Protreptico*, Pappum Alexandrinum *Collect. Math. lib.* V. *præf.* Plutarchum *libro integro de hac materia.* Sed ad alia noſter reſpicit, ea ſcilicet, quæ *antecedenti ſecundo capite* indigitavimus. SCHEFF.

Λογιςικαὶ, ὥςε &c.] Vertebatur, *Tantum autem habent rationis.* Sed non deſignatur hic generatim *Ratio*, qua præditæ ſint teſtudines, verum ſimpliciter facultas *Numerandi* illos dies, quæ quidem Rationis ſpeciem quandam præ ſe fert. At non quæritur, quid ex verborum vero ſenſu ſequatur, ſed quid ipſa directe ſignificent. Λογιςικὴ eſt ipſa ars & peritia numerandi, ut notum. Ἐφ᾽ ἑαυτῶν ab interpretibus plane erat omiſſum. Verti *per ſeſe* h. e. ſuo inſtinctu & operâ. Vide Viger. *Idiotiſm.* IX. 4. 5. Porro legendum ex utroque Codice, Lugd. & Sluisk. & Mediceo utroque ἐκλογίζεϑαι, quod etiam magis rei & loco huic congruum, atque elegans. Lugdunenſis inſuper pro ὥςε exhibet ὡς ἐςιν ἐφ᾽ ἑαυτῶν ἐκλογίζεϑαι, ut ſenſus ſit, ὡς ἐςι λογιςικὸν, ἐκλογίζεσθαι ἐφ᾽ ἑαυτῶν. *Quantum eſt λογιςικὸν, poſſe numerare per ſe ipſas.* Mox Sluisk. & Medicei pariter in hiſce, ἐν αἷς τὰ ἔγγονα αὐταῖς ignorant vocem ultimam. PERIZON.

4 Ζῶα γίνονται] Lugd. γίνεται, haud dubie verius. Certe ita paſſim, & Alii, & Noſter III. 19. πάντα δὲ ταῦτα ὥς ἐςιν ἀλλότρια φιλοσόφου, δῆλον. IDEM. Cum MS. Lugd. conſentit Michael Apoſtolius *Cent.* XX. *Prov.* 66. Apud eundem vero mendoſe legitur ὑφ᾽ ἑαυτῶν ἐκλογίζεσθαι, ἔκγονα, & ἐπιςρέψασαι.

5 Κινουμένους] Cuperus legit γινομένους, ut νεοττοὶ ſint dicti per pleonaſmum, ut apud Phædrum *vir natus.* SCHEFF. Suſpicor καὶ poſt νεοττοὺς excidiſſe. KUHN. Particulam καὶ, quam hic excidiſſe merito ſuſpicabatur Cl. Kuhnius, retinuit Apoſtolius.

Κινουμένους] Sic omnes Edd. antiquæ, & Codd. MSti. Nec quicquam mutandum. Pulli enim modo ovis excluſi recte dicuntur κινούμενοι, h. e. *qui ſe jam movent*, ut faciunt omnia, vitam nacta. Sic & de Flumine Herodian. VIII. 4. διὸ καὶ πήγνυται ῥαδίως, μὴ σφοδρῶς κινουμένου τοῦ ῥεύματος, *idcirco facile concreſcit gelu, non multum movente ſe flumine.* Sed & quemadmodum hic Pulli, ſic Semina plantarum, quum germinare incipiunt, ſimiliter prorſus κινεῖσθαι dicuntur, ut ex Theophraſto jam docuit Stephanus. PERIZ.

ΚΕΦ. ζ'.

Περὶ ἀγρίων συῶν.

Ἦσαν ἄρα οἱ σῦς οἱ ἄγριοι [1] ἰατρικῆς οὐκ ἀπαίδευτοι, καὶ θεραπείας ἅμα. Οὗτοι γοῦν, ὅταν αὐτοὺς λαθόντες, [2] ὑοσκυάμου φάγωσι, τὰ ἐξόπισθεν ἐφέλκουσι, παρειμένως ἔχοντες οὕτως ἑαυτῶν. Εἶτα σπώμενοι, ὅμως ἐπὶ τὰ ὕδατα παραγίνονται, καὶ ἐνταῦθα [3] τῶν καρκίνων ἀναλέγουσι, καὶ ἐσθίουσι προθυμότατα· [4] γίνονται δὲ οὗτοι τοῦ πάθους φάρμακοι, καὶ ἐργάζονται ὑγιεῖς αὐτοὺς αὖθις.

CAP. VII.

De Suibus agreſtibus.

Sues agreſtes non omnino ſunt curationis ſimul & medicinæ imperiti. Itaque, quum per imprudentiam hyoſcyamum comederunt, attrahunt poſteriora, reſolutione & paralyſi ita affecti. Deinde, licet contracti, tamen ad aquas perveniunt, & ibi cancros collectos comedunt promtiſſimè, qui morbi remedium evadunt, & eos denuo reddunt ſanos.

1 Οἱ ἄγριοι] MS. B. οἱ ἄγριοι θεραπείας ἅμα καὶ ἰατρικῆς. SCHEFF. Leve eſt, quod hic moneo. Sed tamen, quia Schefferus ex MS. B. notat, legi iſtic, ἄγριοι θεραπείας ἅμα, καὶ ἰατρικῆς οὐκ ἀπαίδευτοι, addo & MS. Lugd. habere ἄγριοι καὶ θεραπ. ἅμα, καὶ ἰατ. &c. Aliter etiam Mediceus 1. Nempe ἄγριοι ἰατρικῆς καὶ θεραπείας οὐκ ἀπαίδευτοι ἅμα. PERIZ. Recte MS. Pariſ. & Leid. θεραπείας ἅμα, καὶ ἰατρικῆς οὐκ ἀπαίδ. quomodo *infra cap.* 21. Ἰσμηνίου τοῦ Θηβαίου σοφὸν ἅμα καὶ Ἑλληνικὸν οὐκ ἂν ἀποκρυψαίμην ἔργον. & *cap.* 27. Τιμοκρέοντα τὸν Ῥόδιον τὸν ἀθλητὴν ἅμα καὶ ποιητὴν. *lib.* III. *cap.* 19. ἀδικῶν ἅμα καὶ ἀγνωμονῶν ἦν δῆλος. *lib.* X. *cap.* 15. ὅπερ δὲ ἀνέστειλεν ἐκείνους τοὺς κακοδαίμονας ἐνδόξου τε ἅμα καὶ σεμνοτάτου γάμου. ac *lib.* III. *de Nat. Anim. cap.* 42. ὁ πορφυρίων ὡραιότατός τε ἅμα καὶ φιλανθρωπότατόν ἐστι ζῶον.

2 Ὑοσκυάμου φάγωσι] Mediceus ὑοσκύαμον φάγωσι.

3 Τῶν καρκίνων] Eadem Plutarchus in *Gryllo*. Suidas in Διάῤῥοια, ſed de alio morbi genere quod βράγχην nominat. SCHEFF.

4 Γίνονται δὲ οὗτοι τοῦ πάθους φάρμακον] MS. Coislinianus, γίνονται δὲ αὐτοῖς οὗτοι τοῦ πάθους φάρμακον.

ΚΕΦ. η'.

Περὶ φαλαγγίου.

[1] Φαλάγγιον ἐλάφοις [2] τοσοῦτόν ἐστι κακὸν, ὅσον καὶ ἀνθρώποις· καὶ κιν-

CAP. VIII.

De Phalangio.

Phalangium cervis tam eſt noxium, quàm hominibus: & pericu-

1 Φαλάγγιον] Interpretatio ſic habet: *Phalangium cervis tam eſt noxium, quam hominibus, ac ſi comederint cervi, periculum eſt, ne brevi moriantur.* Videtur auctor ejus, quisquis ſit, non enim Vultejus eſt, ſed antiquæ rectioriſque verſionis emendator, ad caput antecedens reſpexiſſe, locumque accepiſſe de noxia quadam herba, cujus mentio fit apud Plinium & Dioſcoridem. Cur enim adderet, *ſi comederint*? Sed aliter intelligendus Ælia-

κινδυνεύουσιν ἀπολέσθαι διὰ ταχέων. Ἐὰν μέντοι [3] κιττοῦ γεύσωνται, [4] ἐλύπησεν αὐτοὺς τό δῆγμα οὐδέν. Δεῖ δὲ εἶναι τὸν κιττὸν ἄγριον.

periculum eſt, ne brevi moriantur. At ſi guſtent hederam, morſus nihil adfert detrimenti. Hederam verò ſylveſtrem eſſe oportet.

Ælianus. Non enim de herba, verum de celebri aranearum genere ei ſermo eſt, quod Galeno teſte *lib. de Affect. loc. cap.* 7. etiam ictu ſolo mortem afferre ſolet. Nec eſt, ut de commeſtione ejus quis hic cogitet, cum quod ait in ſequentibus, facile diverſum monſtret. Quid enim δῆγμα φαλαγγίου, niſi ictus? SCHEFF. De Phalangiis Plinius *lib.* XXIX. *cap.* 4. KUHN. Vulgata hujus loci Verſio primum reperitur in Tornæſii Edd. Vultejus reddiderat, *Phalangium cervos tanto malo afficit, quanto etiam homines, ita ut ſæpe in repentinæ mortis periculum veniant.* Retinuit hæc Geſnerus. At Tornæſius mutavit, ſed, inconſulto prorſus errore, addidit de ſuo, *ſi comederint Cervi*, quum in ſeqq. ipſe retinuerit *morſus*, & animalculum hoc δήγματι, *ictu* vel *morſu*, noceat, ut jam oſtendit Schefferus. Ejeci itaque, quod omnes obſidebat recentiores Editiones, licet ab hoc loco alieniſſimum. *Infra* autem XIII. 35. Auctor ait remedium mali cervis a Phalangio ictis eſſe cancros. Vide ibi. PERIZ.

2 Τοσοῦτον] Recte. Nimirum alias remedia adverſus venenata ex cervis peti ſolent, quippe quorum & cornua & dentes & ſanguis & anhelitus, pellis denique venenis reſiſtunt. Admiratur ergo vim phalangiorum. SCHEFF.

3 Κιττοῦ] Non cervis tantum, ſed quibusvis hoc prodeſt. Conſule Plinium *lib.* XXIV. *cap.* 10. Auctorem *de virtutibus herbarum*, quem olim Apulejum putavere. Quanquam privatim de cervis unicum prodidiſſe Noſtrum exiſtimet Biſciola *Tom.* II. *lib.* III. *cap.* II. *Hor. ſubſec.* IDEM.

4 Ἐλύπησεν] Eleganter, pro *nocuit*, *malum aut damnum dedit.* Sic plane in *Hiſt. Anim.* IV. 23. εἰ δοίης πιεῖν τοῖς ἀλόγοις αὐτὸν, λυπεῖται ἐκεῖνα οὐδέν. Theophilus *Inſtit. de Jure Nat. Gentium & Civili*, exponit Jus Civile, τὸ τόπου χρείαν ἀποπληροῦν, καὶ τὸ λυποῦν ἐκεῖνον τὸν τόπον ἐκκόπτον, *quod illi loco noxium eſt, præcidens*, vel *vetans.* PERIZ.

ΚΕΦ. Θ΄.

Περὶ λέοντος νοσοῦντος.

Λέοντα δὲ [1] νοσοῦντα τῶν μὲν ἄλλων οὐδὲν ὀνίνησι· Φάρμακον δέ ἐστιν αὐτῷ τῆς νόσου, [2] βρωθεὶς πίθηκος.

CAP. IX.

De Leone ægrotante.

Ægrotanti leoni nihil aliarum rerum prodeſt; ſed ſi comedat ſimiam, id ei morbi remedium exiſtit.

CAP. ΚΕΦ.

1 Νοσοῦντα] Quartana; inquit G. I. Voſſius *lib.* III. *Theol. Gentil. cap.* 53. Plinius *lib.* VIII. *cap.* 16. tantum *faſtidii ægritudinem ſentire* ſcribit, *inque remedio eſſe guſtatum ſimiarum ſanguinem.* Idem noſter teſtatur *lib.* V. *Hiſt. An. cap.* 39. πιθήκῳ περιτυχὼν inquit, καὶ τούτου φαγὼν, κενοῦται, τὴν γαστέρα ταῖς ἐκείνου λαπάξας σαρξίν. vide Philoſtratum *lib.* III. *cap.* I. *de vita Apoll.* SCHEFF. & Noſtrum *lib.* XV. *de Nat. Anim. cap.* 17.

2 Βρωθεὶς πίθηκος] Lugd. νεκρωθεὶς *occiſus.* Rectius tamen Editi, quibus aſſentitur Sluisk. Sed & ex *Hiſt. Anim.* V. 39. liquet *devorari* à Leone Simiam, non tantum *occidi.* Vide hic Schefferum. PERIZ.

ΚΕΦ. ι.

Πῶς αἱ βεβλημέναι ἐν Κρήτῃ αἶγες θεραπεύονται.

Οἱ Κρῆτές εἰσι τοξεύειν ἀγαθοί. Καὶ οὖν καὶ τὰς αἶγας βάλλουσιν [1] ἐπ' ἄκροις νεμομένας τοῖς ὄρεσιν. Αἱ δὲ βληθεῖσαι παραχρῆμα τῆς [2] † δικτάμου βοτάνης [3] διέτραγον, καὶ ἅμα τῷ γεύσασθαι, ὅλα ἐκεῖνα τὰ βέλη ἐκπίπτει.

† δικτάμνου.

ΚΕΦ.

CAP. X.

Quomodo Creticæ Capræ ſagittis ictæ ſe ipſas curent.

Cretenſes ſagittandi periti ſunt. Quare jaculis vulnerant capras, quæ in montium cacuminibus paſcuntur. Illæ verò percuſſæ, confeſtim comedunt herbam dictamum, quam ſimulac guſtarunt, jacula tota excidunt.

CAP.

1 Ἐπ' ἄκροις νεμομένας τοῖς ὄρεσιν] MS. A. hæc verba non agnoſcit, & abeſſe poſſunt. SCH. His verbis Autor probat, Cretenſes tam certo ictu deſtinata ferire, ut etiam in altiſſimis montibus paſcentes capras telis configant, ideoque verba loco non movenda eſſe crediderim. KUHN.

Ἐπ' ἄκροις νεμομένας τοῖς ὄρεσι] MS. A. *hæc verba non agnoſcit, & abeſſe poſſunt*, ait Schefferus Tuetur vero & explicat ea Cl. Kuhnius. Abſunt tamen etiam à Sluiskiano, & utroque Mediceo, non autem à Lugd. Nec expungi velim, quia iis declarat Auctor, quare dixerit Cretenſes τοξεύειν ἀγαθούς. Mox δικτάμνου habet præter MS. B. etiam Lugdunenſis. PERIZON.

2 Δικτάμου] Geſnerus legit δικτάμνου, ſed nihil mutatione opus, cum & altera vox frequens ſit bonis auctoribus. quanquam cum Gesnero faciat etiam MS. B. De re ipſa conſule Plinium *lib.* XXV. *cap.* 8. & *lib.* VIII. *cap.* 27. Servius *ad* IV. *Æneid. Cervæ vulneratæ dictamum quærunt, qua guſtata, feræ vulneribus tela depellunt.* Adde eundem *ad lib.* XII. & ibi Virgilium ipſum. Item Ariſtot. IX. *Animal. cap.* 6. & in *Admirand. Auſc. Cic.* II. *de N. D. Dioſcor.* III. *cap.* 37. *Plutarch. de ſolert. Anim.* & alios. SCHEFF. In MS. Mediceo legitur δικτάμμου, perinde ac in Cod. MS. Valerii Maximi *lib.* I. *cap.* 8. 19. *ext. dictammi.* Quod autem Ælianus hoc loco capris adſcribit, id de cervis teſtatur Plinius *lib.* VIII. *cap.* 27. & *lib.* XXV. *cap.* 8. quæ duo Plinii loca fruſtra ſolicitavit Geſnerus *lib.* I. *Hiſt. Animal. pag.* 293. pro *cervi* & *cervæ* ſubſtituens *capri*, & *capræ*. Cum Plinio enim conſentiunt Servius *ad Virgil. lib.* IV. *Æneid.* 73. Tertullianus *de Pœnitentia, fin.* & Appulejus *de Herbis*, qui capream vel cervum telo percuſſum dictamno ſanari ſcribit: idque affirmare videntur Arabes, qui *dictamnum* vocant بقلة الغزال *herbam cervi*, vel *capreoli*. nam vox غزال non modo *capreolum* notat, ſed etiam *cervum*, cujus ſignificationis exempla occurrunt in Deuteronomio *cap.* XII. 15. 22. XIV. 5. & Locmanni *Fabulâ.* 2.

3 Διέτραγον] Mallem διέτρωγον. nam thema eſt διατρώγω. Nominat quidem Stephanus participium διατραγών, ſed ſine autore. unde ipſum etiam ſuſpectum eſt. SCHEFF. Dabo Autores idoneos, qui τὸ διέτραγον emendatiſſimum eſſe, uno ore teſtentur. Ariſtoph. in *Veſpis*.

Διατραγεῖν τοίνυν κράτιστόν ἐστί μοι τὸ δίκτυον.

Ergo rete corrodere mihi viſum eſt optimum.

Ipſe Autor in *H. A. lib.* V. *cap.* 3. ἵνα μὴ διατράγῃ ὁ σκώληξ. & *lib.* VI. *cap.* 12. χελώνη διατραγοῦσα ὀρίγανον. & iterum *cap.* 46. 42. mitto alia ex Suida, Heſychio &c. KUHNIUS.

Διέτραγον] Mirum profecto, Cl. Schefferum *ſuſpectum habuiſſe*, immo ignoraſſe penitus hocce vocabulum, vel hanc ejus formam:

mam: atque idcirco *maluiſſe* hic διέτρωγον, *quia thema ſit* διατρώγω. At vero habemus in hoc ipſo Opere *infra* XIV. 20. ſimili Forma & Tempore κατέτραγεν. Nihil præterea addo; quia res eſt notiſſima, & à Kuhnio jam abunde probata. Periz.

ΚΕΦ. ια'.

Ὅτι μαντικοὶ οἱ μῦες.

Ἦσαν δ' ἄρα [1] μαντικωτάτων ζώων καὶ [2] μῦες. Γηρώσης γὰρ οἰκίας ἤδη καὶ μελλούσης κατολισθαίνειν, αἰσθάνονται πρῶτοι, καὶ ἀπολιπόντες τὰς μυωπίας τὰς αὐτῶν, καὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς διατριβὰς, ᾗ ποδῶν ἔχουσιν, ἀποδιδράσκουσι, καὶ μετοικίζονται.

CAP. XI.

Quòd futurorum præſcii mures.

Sunt verò etiam mures inter animalia præſagiendi maximè perita. Nam quum domus aliqua conſenuit, & ruinam jam minatur, primi ſentiunt, & relictis ſuis foraminibus & priſtinis habitationibus, quantum pedibus valent, aufugiunt, aliudque domicilium quærunt.

1 Μαντικωτάτων ζώων] Lugd. μαντικώτατοι τῶν ζώων &c. Sed præfero vulgatum. Mox ἤδη in Sluisk. deſideratur. An loco id motum, legendumque, καὶ μελλούσης ἤδη? Certe ita Interpres reddidit. Idem de Muribus & Muſtelis tradit Noſter *Hiſt. Anim.* XI. 19. & exemplum adjicit, non ædificii tantum, ſed totius urbis, Helices, deſertæ ab his animalculis quinque diebus ante, quam Urbs illa terræ motu concideret plane, & in profundum mergeretur. Periz.

2 Μῦες] Conſule Plinium *lib.* VIII. *cap.* 28. Ciceronem *lib.* XIV. *Epiſt. ad Atticum Ep.* 9. Euſtathius *Odyſſ.* K. fabula rem explicat, ipſum vide. Cæterum quam noſter in virtute quadam μαντικῇ reponit cauſam, eam Voſſius ſenſui ipſorum tribuit in *addendis ad lib.* III. *pag.* 1050. *Theol. Gent.* id quod verius. Scheff.

ΚΕΦ. ιβ'.

Περὶ μυρμήκων.

Ἔχουσι δὲ καὶ οἱ μύρμηκες, ὡς ἀκούω, μαντικῆς τινὰ αἴσθησιν. Ὅταν γὰρ μέλλῃ λιμὸς ἔσεσθαι, δεινῶς εἰσι φιλόπονοι πρὸς τὸ θησαυρίσαι, καὶ ἑαυτοῖς ἀποταμιεύσασθαι τοὺς πυροὺς, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν σπερμάτων, ὅσα μυρμήκων [1] δεῖπνόν ἐστιν.

CAP. XII.

De Formicis.

Formicæ etiam, ſicut accipio, quendam præſagii ſenſum habent. Nam, imminente fame, mirum in modum ſunt laborioſæ ad comportandum victum, & reponendum ſibi frumentum, ac reliquos fructus, quibus veſcuntur formicæ.

ΚΕΦ. CAP.

1 Δεῖπνον] Δειπνεῖν Cod. Lugd. Non male, ſi conſtruas, ὅσα δειπνεῖν ἐστὶ μυρμήκων. Sed non ſufficit unius Codicis Auctoritas, nec intereſt, quod ad ſententiam loci, utrum præferas. Per.

ΚΕΦ. ιγ΄.

Περὶ Γέλωνος.

Ὁ [1] Συρακούσιος Γέλων [2] ὄναρ ἐβέβλητο [3] κεραυνῷ, καὶ διὰ τοῦτο ἐβόα, [4] οὐκ ἀμυδρὸν, οὐδὲ ἀσθενὲς, ὡς ἐν ὀνείρῳ, ἀλλ᾽ ἀνδρικῶς, ἅτε δεινῶς ἐκπλαγεὶς ὑπὸ τοῦ δέους. Ὁ δὲ κύων, [5] ὅσπερ οὖν αὐτῷ παρεκάθευδεν, ἐκ τῆς βοῆς διεταράχθη, καὶ περιβὰς αὐτὸν, ὑλάκτει πάνυ σφοδρῶς [6] ἀπειλητικὸν, καὶ σύντονον. Καὶ ἐκ τούτων ὁ Γέλων ἅμα τε ἀφυπνίσθη, καὶ τοῦ δέους [7] ἀφέθη.

KEΦ.

CAP. XIII.

De Gelone.

Gelon Syracuſanus per quietem fulmine tangi ſibi videbatur, & ideo exclamavit, non ſubmiſſa, nec infirma voce, ut ſolet in ſomno fieri, ſed ſtrenue, tanquam gravisſimè metu perculſus. At canis, qui prope eum dormiebat, vociferatione perturbatus, & circumiens ipſum, valde terribiliter & vehementer latrabat. Hiſce Gelon, ſomno ſimul ſolutus, & metu liberatus eſt.

CAP.

1 Συρακούσιος Γέλων] Addit nomen patriæ, quia plures fuere. vide Pauſan. *lib.* VI. ubi docet, hunc fuiſſe Tyrannum Syracuſanum, & vixiſſe circa Olympiadem LXXII. Cæterum huic ſimilem hiſtoriam de cane Pyrrhi habes apud Pollucem. *lib.* V. *cap.* 5. ubi & alia. SCHEFF.

2 Κατ᾽ ὄναρ] Neuter Codicum agnoſcit τὸ Κατ᾽, ut neque Medicei probante Gudio, qui adſcripſit *bene.* Nec dubito eſſe id à manu & errore Librariorum, qui Ellipſin non ferentes, præpoſitionem addiderunt, licet Ellipſis ea ſit uſitatiſſima. Quin ipſe Ælianus XII. 63. ἐρασθεὶς οὖν νεανίσκος αὐτῆς, καὶ τυχεῖν μὴ δυνάμενος, ὄναρ αὐτῇ συνεγένετο. Diog. Laert. in *Socrate* §. 35. ὄναρ δόξας τινὰ αὐτῷ λέγειν. Vetus Poëta apud Suidam, ὄναρ ἡ μάρτυς αὐτῇ ἐφίσταται. Sed quid plura? quum ipſe Stephanus notet, *pro* κατ᾽ ὄναρ *frequentius dici abſolute* ὄναρ, idque exemplis probet. PERIZ. Præpoſitio κατὰ abeſt quoque a MS. Mediceo, & Coisliniano, eamque abeſſe jubet Atticæ linguæ elegantia, cujus haud gnarum vulgus Librariorum vel præpoſitionem κατὰ perperam addidit, ut hoc loco, vel vocem ὄναρ omiſit, ut apud Artemidorum *lib.* I. *cap.* I. *Oneirocrit.* οἷον ἀνάγκη τὸν ἐρῶντα ἅμα τοῖς παιδικοῖς εἶναι δοκεῖν. Legendum omnino ex MS. Mediceo τὸν ἐρῶντα ὄναρ ἅμα τοῖς παιδικοῖς εἶναι δοκεῖν.

3 Κεραυνῷ] Eandem hiſtoriam aliis verbis exornatam habet Noſter in *Hiſt. An. lib.* VI. *cap.* 62. ubi διόβλητος extat inter alias ludentis ſtyli elegantias. KUHN.

4 Οὐκ ἀμυδρὸν] Vertitur *non tacita voce*; ſed quid eſt, *non tacita voce exclamare*? Potius *ſubmiſſa, exili, obſcura.* Sic ἀμυδρὸν βλέπειν VI. 12. eſt *obſcurum cernere.* Heſych. Ἀμυδρὰ exp. τὰ ἀσθενέστερα: Ἀμυδρὸς, σκοτεινός. Suidas, Ἀμυδρῶς, σκοτεινῶς, λεπτῶς, ἀσαφῶς. PERIZ.

5 Ὅσπερ οὖν αὐτῷ] MSS. ὥσπερ οὖν α. h. e. *ut forte propter eum dormiebat.* Sic XII. I. ὥσπερ μάλιστα, *ut quam maxime.* Mox exputare nequeo, quid impulerit Schefferum, ut διεταράχθη maluerit vertere per *excitatus*, quam retinere, quod priſcæ habebant editiones, *perturbatus*, quum hoc ipſum Græca voce potiſſimum deſignetur, certe aliquid amplius, quam quod ille repoſuit. IDEM.

6 Ἀπειλητικὸν] In MS. C. una voce auctius legitur ἀπειλητικὸν ἀπιδεῖν, cum notâ breviationis in fine, quam intelligere non poſſum. SCHEFF. Quantum ex dictis conjicere licet, videtur Codicis illius deſcriptor in librum incidiſſe, cujus margini aſcriptum fuerat ἀπειλητικὸν ἀπιδεῖν, *minaci vultu intueri*, idque poſtea textui inſeruiſſe. KUHN. Conjectura de τῷ ἀπιδεῖν allata jam minus placet: a vero propius aberit dicere a Librario vel alio quocunque e præcedentibus hic inculcata eſſe verba, ἅτε δεινῶς, cum nota breviationis, ad indicandum, canem æquè ac dominum terrore perculſum eſſe, & propterea vehementius latraſſe. IDEM.

7 Ἀφέθη] MS. Mediceus & Sluisk. ἀφείθη.

ΚΕΦ. ιδʹ.

Περὶ κύκνου.

Λέγει Ἀριστοτέλης τὸν κύκνον καλλίπαιδα εἶναι, καὶ πολύπαιδα, [1] ἔχειν γε μὴν καὶ θυμόν. Πολλάκις γοῦν εἰς ὀργὴν, καὶ μάχην προελθόντες, καὶ [2] ἀλλήλους ἀπέκτειναν οἱ κύκνοι. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς, καὶ μάχεσθαι τοὺς κύκνους τοῖς ἀετοῖς, ἀμύνασθαί γε μὴν αὐτοὺς, ἀλλ' οὐκ [3] ἄρχειν ἀδίκων. Ὅτι δέ εἰσι φιλῳδοὶ, τοῦτο μὲν ἤδη καὶ τεθρύλληται. [4] Ἐγὼ δὲ [5] ᾄδοντος κύκνου [6] οὐκ

CAP. XIV.

De Cygno.

Ariſtoteles tradit, cygnum pulchram multamque ſobolem progignere, ſed & iracundiæ eſſe obnoxium. Sæpe igitur, in iram & pugnam progreſſi, alter alterum perimunt cygni. Idem ille affirmat, cygnos etiam cum aquilis pugnare, verùm ita, ut injuriam à ſe propulſent, non inferant priores. Quod vero cantandi ſint ſtudioſi, id quidem jam pervulgatum eſt. Ego verò cygnum nun-

1 Ἔχειν γε μὴν καὶ θυμὸν] Eleganter ſane MS. Lugd. legit θυμοῦ, ut ſubaudias τι. Solet enim hoc ſæpe omitti, atque hinc reperias paſſim iſtum Gignendi Caſum cum Verbo Activo. Vide Exempla apud Viger. III. I. 9. Quibus adde Plutarch. in *Camillo*, ὡς ἕκαστος ἑτοιμότητος ἢ βουλήσεως εἶχε. Ælian. *Hiſt. Anim.* II. 32. ὁ κύκνος ὅπως μούσης τε καὶ ᾠδῆς ἔχει, εἰπεῖν οὐκ οἶδα. Adde quæ notavi *infra ad* II. 17. & X. 21. Inprimis vero frequens eſt hæc conſtructio cum τῷ ἔχειν additis Adverbiis. Sic XII. 9. καὶ ὑπολαβὼν, ἀκρατῶς ἔχειν φθόνου, *immodice ſe laborare invidia.* Sæpe etiam ſimilis Ellipſis Nominativi τινες ante verbum Finitum occurrit. *Actor.* XXI. 16. συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν. Intelligitur manifeſte τινες. Immo & cum Præpoſ. ἐκ. Joh. XVI. 17. εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους Mox pariter Medicei & quibus Ego utor, καὶ ἀλλήλους ἀπέκτειναν κύκνοι, neglecto articulo οἱ. PERIZ.

2 Ἀλλήλους ἀπέκτειναν] Ita Athenæus *lib.* IX. *Deipnoſ. ex Ariſtotele. lib.* IX. *Hiſt. Anim. cap.* 12. hoc eſt, eo loco, ubi reliqua hujus capitis exequitur. nil autem de hac ipſorum pugna inter ſe, ut nec Plinius, qui eum ſequitur. Conſule *lib.* ejus X. *cap.* 23. SCHEFF.

3 Ἄρχειν ἀδίκων] Iterum Noſter *lib.* V. *H. An. cap.* 34. de cygno. ἀδίκων μὲν οὖν οὐκ ἄρχει. *non prior laceſſit.* Zonaras *Tom.* III. *Annal.* ἀδίκων ἦρξε, καὶ τὴν οἰκείαν ἀρχῆς μοῖραν ἀποβαλὼν καὶ αὐτὴν προσζημιωθεὶς τὴν ζωήν. *quia laceſſivit* (fratrem Conſtantem) *armis, & provinciis ſuis & vita exutus eſt.* Wolfius in h. l. deeſſe putat χειρῶν. malè. Eſt enim ἔλλειψις vulgata & elegans. KUHNIUS.

Ἄρχειν ἀδίκων] Eſt uſitata hæc Græcis locutio, qua Noſter etiam utitur *de Anim.* XVII. 24. Vide hic Doctiſſ. Kuhnium, & Paulum Leopardum *Emend.* X. 12. ubi is phraſin pluribus exponit, & hunc locum contra Wolfium tuetur, qui putabat χειρῶν in hac phraſi intelligendum, eamque ideo alienam eſſe ab hoc loco. PERIZ.

4 Ἐγὼ δὲ] Paria Noſter *lib.* II. *Anim. cap.* 32. Plinius *lib.* X. *cap.* 23. Myndius apud Athenæum loco antea laudato, omniumque retro temporum experientia. Sunt, qui alis in auras ſublatos ſuave quid teſtantur modulari. Quod ut verum ſit, non tamen proprie dicerentur ᾄδειν, quod veteres de ὄρνισι μουσικοῖς uſurpare ſolent. Conſtat autem ex Pollucis *lib.* V. *cap:* 13. proprie hoc verbum etiam de oloribus uſurpari. SCHEFF.

5 Ἄδοντος κύκνου] Nazianzenus *Epiſt.* I. in pereleganti apologo cygnos ita loqui fingit.

ἡμῶν,

[6] οὐκ ἤκουσα, ἴσως δὲ οὐδὲ ἄλλος. [7] Πεπίστευται οὖν, ὅτι ᾄδει, καὶ λέγουσί γε, αὐτὸν μάλιστα ἐκεῖνον εἶναι † χρόνον [8] εὐφωνότατόν τε, καὶ ᾠδικώτατον, ὅταν ᾖ περὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ βίου. Διαβαίνουσι δὲ καὶ πέλαγος, καὶ πέτονται καὶ κατὰ θαλάσσης, καὶ αὐτοῖς οὐ κάμνει τὸ πτερόν.

nunquam audivi canere, fortaſſe neque alius. Creditum eſt igitur canere eum, & illo potiſſimum tempore ajunt eorum cantum ſuaviſſimum & ſollertiſſimum eſſe, quando ad vitæ finem devenit. Trajiciunt autem etiam pelagus, & volant quoque ſuper mare, ac non laſſatur ipſis ala.

ὑμῶν, (non vero, ut in editis eſt ἡμεῖς) μὴ εἰπεῖν, κἂν εἰς τὴν ἔρημον ἀφίκοιτό τις, ὥστε ἀκοῦσαι τῆς μουσικῆς, ὅταν ἀνῶμεν τῷ ζεφύρῳ τὰς πτέρυγας ἐμπνεῖν ἡδύ τι καὶ ἐναρμόνιον. *Noſtri cauſa etiam in eremum quisquam ſe conferre velit, auditurus Muſicam, cum Zephyro alas permiſerimus, ut illis ſuaviſſima inſibilet harmonia.* In fine ejuſdem Epiſtolæ Theologus ille ſubjicit lectiſſimum hoc proverbium. τότε ᾄσονται κύκνοι, ὅταν κολοιοὶ σιωπήσωσι, *tum canent cygni, cum tacebunt graculi.* quod quidem in dicaculos cadit, ſilentium prudentioribus exprobrantes. de Cygnæo cantu vide notata Rittershuſio *ad lib.* II. *Cyneget. Opp. pag.* 78. 79. KUHN.

6 Οὐκ ἤκουσα] Contrario ſenſu verba hæc adducit Taubmannus *ad Eclog.* IX. *Virgilii*, negationemque omittit. Ælianum denique inter eos numerat, qui cantum olorinum audivere. Sed opinor lapſum eſſe memoria, locum certe tum non inſpexiſſe, cum illa ſcriberet. Sequentia enim palam diverſum oſtendunt. SCHEFF.

7 Πεπίστευται οὖν] Senſus eſt: *Receptum eſt igitur*, ſeu, *perſuaſum vulgo.* Vult enim dicere, rem non eſſe exploratam, ſed tantum incerta fide niti. Sic *de Anim.* II. 32. poſtquam dixiſſet, ſe neſcire, utrum Cygni canere queant, nec ne, addit, πεπίστευται δὲ ὑπὸ τῶν ἄνω τῶν χρόνων, h. e. *A Veteribus vero creditum eſt.* *Infra* XII. 1. πεπίστευτο γὰρ δὴ, ὅτι γυναικὸς ἄλλης μετ' αὐτὴν οὐκ ἠξίου πειραθῆναι Κῦρος. PERIZ.

8 εὐφωνότατόν τε, καὶ ᾠδικώτατον] Repoſui ex Lugd. MS. εὐφωνότατον τε καὶ ᾠδικόν. Quomodo paſſim Græci. IDEM.

ΚΕΦ. ιε΄.

Περὶ περιστερῶν.

Ἐκ διαδοχῆς φασιν ἐπῳάζειν τὰς περιστεράς· εἶτα τῶν νεοττῶν γενομένων ὁ ἄῤῥην [1] ἐμπτύει αὐτοῖς, ἀπελαύνων αὐτῶν τὸν φθόνον, φασίν, ἵνα μὴ βασκανθῶσι, [2] δι' ἄρα † τοῦτο. Τίκτει

† τοῦτον.

CAP. XV.

De Columbis.

Columbas perhibent ovis per vices incubare: deinde pullis excluſis, maſculus ſputo eos aſpergit, invidiam ab iis per eam rem avertens, (ut ajunt) ne faſcinationi ſint obnoxii. Pa-

1 Ἐμπτύει] Eadem Athenæus *lib.* IX. neſcio an ex Ariſtotele, locum certe hactenus non habeo. Auctor notarum Codicis Bigotiani putat ſumpta hæc ex locis variis, ſed maximè *lib.* VI. *Hiſt. An. cap.* 2. & *lib.* IX *cap* 3 & *lib.* V. *cap.* 13. SCHEFF.

2 Δι' ἄρα] Hadrianus Junius dubitat an pro δι' ἄρα rectius legi poſſit δι' ἀρᾶς, ut ad faſcinantium imprecationes referatur. Non probo. GESNERUS.

Δι' ἄρα τοῦτο] Alii legerunt δι' ἀρᾶς, ceu δὴ ἄρα vel δῆτα. Qui vim particularum Græci

Τίκτει δὲ ὠὰ δύο ἡ θήλεια, ὧν τὸ μὲν πρῶτον, ἄῤῥεν ποιεῖ πάντως, τὸ δὲ δεύτερον, θῆλυ. Τίκτουσι δὲ αἱ πλεῖςαι κτ̀ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους· ἔνθεν τοι

Parit autem femina duo ova, quorum primum ſemper marem producit, alterum feminam. Pariunt omnibus anni partibus, unde & decies fetum edunt

ci ſermonis ſentiunt, non aliter ſentient. Quod autem pro τȣ̃το Geſnerus legit τȣ̃τον, alibi occupatum animum habebat. Infra pro φιλήσει mallem φιλήσῃ. FABER. Τȣ̃τον, Geſn. Hadrian. Junius δι' ἀρᾶς. Tan. Faber ait ſe legere δὴ ἄρα vel δῆτα. MSS. hoc loco nihil mutant. SCHEFF. Neque ipſe aliquid mutaverim. Nam δι' ἄρα τȣ̃το ſignificat *vel hoc nomine*. ἄρα ſæpe abundare dudum Euſtath. notavit *in Iliad pag.* 1151. ἦ ἄρα, *Num*? & iterum, ἰὼ ἄρα, ibidem. malim tamen ἄρα ſumi pro δὴ ex Suida. KUHN. Locus vexatiſſimus, nec intellectus ſatis ab interpretibus Latinis, qui ideo omiſerunt penitus poſtrema; & varie tentatus ab Editoribus atque aliis Eruditis, licet nihil mutent MSti, nec quorum Excerpta habuit Schefferus, nec quibus Ego utor. Aliena plane ſunt δι' ἀρᾶς, & δὴ ἄρα, quæ reponi voluerunt Had. Junius (Vide eum *Animad.* VI. 5.) & Tan. Faber. Melius longe erat, quod conjecerat Geſnerus, τȣ̃τον, reſpiciens φθόνον. Hoc enim requirit ſenſus, ſi ita conjunctim illa eduntur, ut fit ab omnibus. Sed recte Doctiſſ. Kuhnius cenſuit nihil hic mutandum, quamvis ejus interpretationi, exponentis, *faſcinentur vel hoc nomine*, neutiquam aſſentiar. Aliter enim rem expediendam arbitrer, & diſtinguendum omnino poſt βασκανθῶσι, conſtruendumque, ἀπελαύνων αὐτῶν (pro ἀπ' αὐτῶν) τ̀ φθόνον δι' ἄρα τȣ̃το, ſcil. τὸ ἐμπτύειν. Plane uti Athenæus IX. II. ἐμπτύȣσιν αὐτοῖς διοιγνῦσαι τὸ ςόμα, διὰ τȣ̃το παρασκευάζȣσαι αὐτȣ̀ς πρὸς τὴν τροφήν. Legitur vulgo διὰ τȣ̃τȣ, ſed illud haud dubie verius, licet, quomodocunque legas, quod ad ſenſum tamen, perinde ſit. Nam utrumque refertur ad ἐμπτύειν, ſeu ipſam actionem. Cæterum de hoc Æliani loco jam egimus *ad Sanctii Minervam pag.* 543. 544. ubi plura Interruptæ hujuſmodi Conſtructionis exempla attulimus. Quibus adde Johan. *Apocal.* XIII. 8: Καὶ προσκυνήσȣσιν αὐτῷ πάντες οἱ κατοικȣ̃ντες ἐπὶ τ̀ γῆς, ὧν ȣ̓ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐν τῇ βίβλῳ τ̀ ζωῆς τȣ̃ ἀρνίȣ ἐσφαγμένȣ, ἀπὸ καταβολῆς κόσμȣ. Ubi perperam etiam Vulgata Verſio, aliique, ſenſum poſtremorum nectunt cum τῷ ἐσφαγμένȣ, quæ debent conſtrui cum τῷ γέγραπται, ut liquet clariſſime ex *Apoc.* XVII. 8. ubi hæc ipſa brevius ſic repetuntur, ὧν ȣ̓ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τ̀ ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμȣ. Sic porro *Actor.* XXIII. 31. &c. Οἱ μὲν ȣ̓͂ν ςρατιῶται ἀναλαβόντες τ̀ Παῦλον, ἤγαγον διὰ τ̀ νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα. Τῇ δ' ἐπαύριον ἐάσαντες τȣ̀ς ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέςρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν. Οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν &c. ubi οἵτινες & ſeqq. neutiquam ſunt referenda ad proximum, ſed ad ἱππεῖς. Frequentia ſunt talia apud Comicos. Notum eſt illud Terentii *Adelph. Tu illas, abi, & traduce.* Dubitem nunc tamen de neceſſitate diſtinctionis, & interrupta conſtructione hic loci. Nam poſſunt illa, ἵνα μὴ βασκανθῶσι δι' ἄρα τȣ̃το, etiam conjunctim ita accipi, ut δι' ἄρα τȣ̃το non referatur ad ſolum βασκανθῶσι, ſed ad utrumque ſimul μὴ βασκ. atque adeo totius loci ſenſus ſit, Patrem inſpuere pullis, dum vult avertere ab iis invidiam, ut ſcilicet per illud ipſum, quod ita iis inſpuit, non faſcinentur aut faſcinari nequeant. Et ſic plane *infra* XIV. 20. μὴ βασκήνας διὰ φιλανθρωπίαν γελάσαι κ̀ ἄλλοι, ubi itidem hoc hoc ipſum διὰ φιλανθρωπίαν refertur ad totum illud μὴ βασκήνας, & iſthæc φιλανθρωπία cauſa eſt Æliano τȣ̃ μὴ βασκαίνειν. Ἄρα ſolet ita in extremis periodi, vel ornatus gratia, vel ad ſignificandum, *ſcilicet*, *nempe*, interponi. *Infra cap.* 25. ἀδελφῷ δ' ἄρα ἦςην ȣ̓͂τοι Ῥοδίῳ Polyæn. I. 21. 2. Τότε ᾔσθοντο τ̀ Πεισιςράτȣ βραχυφωνίας, ὅτι ἄρα ἦν τέχνασμα κ̀ τ̀ ὅπλων. Heſiod. Θεογ. v. 144. Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον, ȣ̓͂νεκ' ἄρα σφέων Κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἕεις ἐνέκειτο μετώπῳ. De ſuperſtitione *Inſpuendi* & *Deſpuendi* vide etiam Petronium *pag.* 179. *ed. Wechel.* & ibi Wowerium atque Erhardum. PERIZ.

τοι καὶ 3 δεκάκις τοῦ ἔτους ὠδίνουσι. 4 Λόγος δέ τις περίεισιν Αἰγύπτιος, λέγων δωδεκάκις τὰς 5 ἐν Αἰγύπτῳ τίκτειν. Λέγει δὲ 6 Ἀριστοτέλης καὶ διάφορον εἶναι τῆς περιστερᾶς τὴν πελειάδα· τὴν μὲν γὰρ περιστερὰν εἶναι μείζονα, τὴν δὲ πελειάδα βραχυτέραν. καὶ τὴν μὲν περιστερὰν 7 τιθασσὸν εἶναι, τὴν δὲ οὔ. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς, μὴ πρότερον ἐπιβαίνειν τὸν ἄρρενα τῇ θηλείᾳ, πρὶν ἢ 8 φιλήσει αὐτήν· μὴ γὰρ ἀνέχεσθαι τὰς θηλείας τὴν τῶν ἀρρένων ὁμιλίαν, τοῦ φιλήματος ἔρημον. Προστίθησι τούτοις καὶ ἐκεῖνα, ὅτι καὶ αἱ θήλειαι ἀλλήλας ἀναβαίνουσιν, ὅταν τῆς πρὸς ἄρρενα μίξεως ἀτυχήσωσι· καὶ οὐδὲν μὲν εἰς ἀλλήλας προΐενται· τίκτουσι δὲ ὠὰ, ἐξ ὧν νεοττοὶ

edunt per annum. Narratio quædam fertur Ægyptia, tradens, in ea regione columbas duodecies parere. Ariſtoteles verò etiam peliada diverſam eſſe à columba aſſeverat: columbam enim eſſe majorem, peliada vero minorem; & columbam eſſe cicurem, peliada non item. Idem ille tradit, maſculum non prius feminam inire, quàm oſculum illi dederit; non enim admittere feminas marium congreſſum, ſi vacuum ſit oſculo. Addit ad hæc etiam illa, quod feminæ, deſtitutæ maſculorum coitu, ſe ipſas mutuò conſcendant: neque quicquam in ſe invicem emittant: edant tamen ova, è quibus non oriuntur ipſis pulli.

3 Δεκάκις] Suſpicor excidiſſe ob ſimilitudinem, καὶ ἑνδεκάκις, quod eſt apud Athenæum. SCHEFF.

4 Λόγος δέ τις περίεισιν &c.] Sic IV. 2. Νικόστρατον, λόγος τις περίεισι λέγων, Λαοδάμῳ διαφερόμενον εἰπεῖν. Sed & hoc ipſo in Capite, Ἰνδοὶ δέ φασι λόγοι. & Ἀχαϊκοὶ δὲ &c. ubi ſenſus eſt, Scriptores, qui de rebus *Indicis*, *Achaicis*, ſcripſere, id tradere, ut liquet ex Athenæo cum his locis collato, qui Scriptores illos nominat, & quem Noſter, ſed locutionibus conciſis & generalibus magis, ſequitur. Paulo poſt Lugd. λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης. PERIZ.

5 Ἐν Αἰγύπτῳ] Idem quem mox laudat, Ariſtoteles teſtatur *lib.* VI. *Hiſt. Anim. cap.* 4. & Euſtat. *Odyſſ. M.* SCHEFF.

6 Ἀριστοτέλης] *lib.* V. *Hiſtor. An. cap.* 13. IDEM.

7 Τιθασσὸν εἶναι] MS. A. habet τιθασόν. MSS. B. & C. τιθασσὸν γίνεσθαι SCHEFF. Ut MS. A. teſte Scheffero, τιθασόν, ſic etiam MSS. Lugd. & Sluisk. ut & Medicei. Ille inſuper etiam γίνεσθαι habet. Cæterum quæ hic tradit Ælianus, confirmantur ab Ariſtotele & Athenæo, qui viciſſim ex Noſtro, tum Ariſtotele, & certa ratione eſt emendandus. Sic enim ille IX. 11. *pag.* 394. ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι περιστερὰ ἕτερον, πελειὰς δ' ἔλαττον, καὶ ὅτι ἡ πελειὰς τιθασὸν γίνεται, περιστερὰ δὲ καὶ μέλαν, καὶ μικρὸν, καὶ ἐρυθρὸν, καὶ τραχύπουν, διὸ οὐδεὶς τρέφει. Manifeſte hæc ex Ariſtot. *Hiſt. Animal.* V. 12. qui ita, ἔστι γὰρ ἕτερον πελειὰς καὶ περιστερά· ἔλαττον μὲν οὖν γίνεται ἡ πελειὰς, τιθασὸν δὲ γίνεται μᾶλλον ἡ περιστερά; ἡ δὲ πελειὰς καὶ μέλαν, καὶ μικρὸν &c. Sequuntur eadem, quæ in Athenæo. In Eo igitur corrige & ſupple ſuperiora ex Ariſtotele, tali modo. Ὅτι πελειὰς καὶ περιστερὰ ἕτερον, πελειὰς δ' ἔλαττον· καὶ ὅτι τιθασὸν γίνεται ἡ περιστερὰ, ἡ δὲ πελειὰς, καὶ μέλαν &c. Dubito etiam, an poſt poſterius πελειὰς exciderit οὐ, ſcil. τιθασὸν, uti legitur apud Noſtrum, τὴν δὲ οὔ: niſi potius ex Ariſtotele etiam poſt γίνεται addendum ſit μᾶλλον. PERIZ. MS. Coiſlin. τιθασὸν γίνεσθαι.

8 Φιλήσει] Mallet Faber φιλέει SCHEFF. Mihi videtur una abeſſe litera, legendumque φιλήσειεν, vel φιλήσαι KUHN. Faber φιλέει, Kuhnius φιλήσειε vel φιλήσαι. Junguntur tamen illæ particulæ aliquando etiam Indicativis, ut V. 6. πρὶν ἢ διελύθη. V. 18. πρὶν ἢ ἀποκυήσει. PERIZ.

τοὶ [9] οὐ γίνονται αὐτοῖς. Εἰ δέ τι [10] Καλλιμάχῳ χρὴ προσέχειν, φάσσαν, καὶ [11] πυραλλίδα, καὶ περιστερὰν, καὶ τρυγόνα, φησὶ, μηδὲν ἀλλήλαις ἐοικέναι. Ινδοὶ δέ φασι λόγοι, περιστερὰς ἐν Ινδοῖς γίνεσθαι μηλίνας τὴν χρόαν. [12] Χάρων δὲ ὁ Λαμψακηνὸς περὶ τὸν Αθω φανῆναι περιστερὰς λευκὰς λέγει, ὅτε ἐνταῦθα ἀπώλοντο αἱ τῶν Περσῶν τριήρεις, [13] περικάμπτουσαι τὸν Αθω. [14] Εν Ερυκι δὲ τῆς Σικελίας, ἔνθα ἐστὶν ὁ τῆς Αφροδίτης

pulli. Quod ſi quæ Callimacho fides eſt habenda, palumbus, & pyrallis, & columba, & turtur, nihil habent inter ſe ſimilitudinis. Indicæ Hiſtoriæ tradunt, naſci in India columbas colore melinas. Charon verò Lampſacenus affirmat, circa Athon viſas eſſe columbas candidas, quum ibi triremes Perſarum, quæ præterlegebant Athon, perirent. In Eryce verò Siciliæ, ubi templum Veneris

9 Οὐ γίνονται αὐτοῖς] Lego αὐταῖς, ſcilicet περιστεραῖς. res plana eſt. FABER. Puto parentem utrumque reſpici, αὐτοῖς tamen, velut generis dignioris poni. ſane non præcedit περιστεραὶ. ſed θήλειαι & ἄῤῥενες. SCHEFF. Faber αὐταῖς. Sed Schefferus *putat parentem utrumque reſpici*, quia *præceſſerit non* περιστεραὶ, *ſed* θήλειαι *&* ἄῤῥενες. Atque ideo αὐτοῖς *velut generis dignioris* retinet. At ſi viveret etiam dum Faber, quam exagitaret ille Schefferum, latus ſibi præbentem nimis apertum! Nam dicuntur hæc utique tantum de femellis, quæ à maſculis deſtitutæ, ſe mutuo conſcenderant. PERIZ.

10 Καλλιμάχῳ] Libro περὶ ὀρνέων. vide Athenæum *loco ante dicto*. SCHEFF.

11 Πυραλλίδα] Noſter *lib*. V. *Hiſt. An. cap*. 48. πολέμιοι &c. καὶ πυραλλὶς πρὸς τρυγόνα. Et ſic Athenæus, niſi quod interpres ejus πυραλὶς unico λ legiſſe videtur: vertit enim *pyralida*. Quemadmodum & apud Ariſtotelem hoc nomen ſcribitur *lib*. IX. *Hiſt. An. cap*. I. πολέμιοι καὶ τρυγὼν καὶ πυραλὶς. Item Plinius *lib*. X. *cap*. 74. *diſſident turtur & pyralis*. Cui alioquin *Pyralis* eſt *quadrupes pennatum majoris muſcæ magnitudinis, quod in igne vivit*. vide *lib*. XI. *cap*. 36. Patet porro, nequicquam Dalechampium in dubium vocaſſe apud Athenæum hoc vocabulum, proque eo *peliada* ſubſtituiſſe. Item corrigendum eſſe *Noſtrum lib*. IV. *Hiſt. An. cap*. 5. ubi prave legitur, τρυγόνι πρὸς πύῤῥαν. SCHEFF.

12 Χάρων δὲ ὁ Λαμψακηνὸς] Hic in MSS. B. & C. novum fit caput, cujus titulus περὶ λευκῶν περιστερῶν. SCHEFF. Quod de MStis B. & C. teſtatur Schefferus, *Novum hic facere Caput, cujus titulus*, περὶ λευκῶν περιστερῶν, idem repperi in MS. Lugd. Sed tamen perperam haud dubie. Charon autem ille antiquiſſimus eſt ſcriptor, prior Herodoto: Vixit quippe temporibus Darii Hyſtaſpidæ, & Xerxis. Vide Dionyſii Halic. *Epiſtolam ad Pompeium*, ut & Suidam. PERIZ. & Voſſium *lib*. I. *de Hiſtor. Græc. cap*. I.

13 Περικάμπτουσαι τὸν Αθω] Neſcio, an ſint ſatis ſana iſta. Nam Athenæus ſcribit Charontem illum ita prodidiſſe: λευκαὶ περιστεραὶ τότε πρῶτον εἰς Ελληνας ἐφάνησαν. Non ergo ſolum circa Athon. An quid excidit? Nam dicit Athenæus, Charontem ſcripſiſſe hæc ibi, ubi agat de prælio ad Athon commiſſo. SCHEFF. Cur Vir doctiſſimus de ſanitate hujus loci addubitet, non video. Nec Charon cum noſtro pugnat. Uterque enim albas columbas à Græcis circa Athon primum viſas conſentit, cum ibi Perſica claſſis peſſum iret. Notum etiam eſt ex Herodoti *lib*. I. *cap*. 138. Perſas abominari albas columbas æque ac leproſos, eaſque ut Soli inviſas finibus pellere. Proinde tum quoque, cum circa Athon viſæ ſunt, adverſa omnia Perſis denunciarunt. Cæterum quod ad τὸ περικάμπτουσαι τὸν Αθω, quod ſequitur paucis interjectis, pertinet, mendum ibi latere crediderim. Græci enim κάμπτειν τὸ ἀκρωτήριον, vel περὶ τ. ἀ. dicunt, quod Latini etiam exprimunt, *flectere promontorium*. vide Polyb. *l*. I. *Hiſt*. *p*. 30. 36. Ciceronem *ad Atticum l*. V. *ep*. 9.

Ve-

δίτης νεὼς, σεμνός τε, καὶ ἅγιος, ἔνθα κατά τινα καιρὸν θύουσιν οἱ Ερυκινοὶ τὰ 15 Αναγώγια, καὶ λέγουσι τὴν Αφροδίτην εἰς Λιβύην ἀπὸ τῆς Σικελίας ἀνάγεσθαι, ἀφανεῖς ἐκ τοῦ χώρου αἱ περιστεραὶ γίνονται, ὥσπερ οὖν 16 τῇ θεῷ συναποδημοῦσαι. Κατά γε μὴν τὸν λοιπὸν χρόνον πάμπολύ τι πλῆθος τῶνδε τῶν ὀρνίθων ἐπιπολάζειν τῷ ναῷ τῆς θεοῦ

ris eſt venerandum & ſanctum, in quo Erycini ſtato tempore feſtum, Anagogia dictum, celebrant, dicuntque Venerem tunc è Sicilia ſolvere in Libyam, evaneſcunt ex eo loco columbæ, quaſi cum Dea ſimul diſcedentes. Reliquo verò tempore, ingentem earundem avium copiam, ſupra Deæ templum abundare

Verum enim vero περικάμπτειν nuſpiam invenire hactenus potui. Exiſtimo ut alias, ita hic quoque ἐξ abiiſſe in περὶ, ex male intellecto ſcriptionis compendio. Vide etiam *Indicem* in περικάμπτειν KUHN. Cl. Kuhnius ſuſpicatur legendum ἐξικάμπτεσθαι, quod uſitatum Græcis, quum alterum nuſquam invenerit. Hæc Doctiſſimi Viri conjectura confirmatur utroque meo Codice, ut adeo nulla ſuperſit dubitatio, quo minus in Textum recipiatur, ſicuti à me factum. Accidit autem hæc clades Perſis tempore Darii Hyſtaſpis. Vide Herodot. VI. 44. & VII. 21. PERIZ.

14 Εν Ερυκι] MSS. B. & C. ἐν Ερυκίνῃ SCHEFF. Non diſplicet lectio MSS. ita enim & Herodotus *lib.* V. εἶχεν ἂν τὴν Ερυκίνην χώρην, & paulo ante: τὴν Ερυκος χώρην. Nec rejecerim tamen τὸ, ἐν Ερυκι. Namque hæc lectio Erycem montem deſignat, in quo Veneris templum erat conditum; illa vero, ἐν Ερυκίνῃ, circumjectum notat campum, totamque regionem ab Eryce denominatam. Virgil. *lib.* IV. *Æneid.* de hoc templo.

Tunc vicina aſtris Erycino in vertice ſedes
Fundatur Veneri Idaliæ.

Servius *in* I. *Æneid. Eryx Veneris & Butæ filius fuit; qui occiſus ab Hercule monti ex ſepultura nomen impoſuit, in quo matri fecerat templum, quod Æneæ aſcribit Poëta, dicens: Tunc vicina* &c. KUHNIUS. Quemadmodum MS. B. & C. ἐν ἐρυκίνῃ, ſic & Lugd. Noſter, ſed nihil muto. De Sanctitate autem iſtius Templi, vide omnino *Hiſt. Anim.* X. 50. Porro explicandi ex hoc loco Nummi antiqui Erycinorum: in quibus Venus

conſpicitur & Columba. Vide Illuſtrem Virum, Ezech. Spanhemium *de Præſt. & uſu Num. pag.* 124 125. PERIZ.

Ἐν Ερυκι δὲ τῆς Σικελίας, ἔνθα ἐστὶν] Cl. Iſaacus Voſſius margini Editionis Romanæ adſcripſit, *Deleo* ἔνθα, *& lego* ἐν Ερυκι δὲ τῆς Σικελίας ἐστὶν ὁ τῆς Αφροδίτης νεὼς . . . . εἰς Λιβύην ἀπὸ τῆς Σικελίας ἀνάγεσθαι, καὶ τότε ἀφανεῖς ἐκ τοῦ χώρου αἱ περιστεραὶ γίνονται.

15 Αναγώγια] Vide de hoc feſto Pauſaniam in *Arcadicis*. Servium *ad Poëtæ* I. *&* V. *Æneid.* Athenæum *ſupra dicto loco.* Nam ex eo noſter cuncta habere videtur. Imo Noſtrum ipſum *lib.* X. *Hiſt. An. cap.* 50. & *lib.* IV. *ejuſdem operis cap.* 2. SCHEFF.

16 Τῇ θεῷ.] Reſtitui ex ſuperioribus Edd. & MSS. θεῷ. Atque ita iiſdem verbis Athenæus. Similiter Palæph. *pag.* 116 de Phaone. ἐπαινεῖ τὸν ἄνθρωπον ἡ θεός; Αφροδίτη τὴν θεόν. Et infra XII. I. Similiter Medicei; qui & paulo ante cum Sinibaldo legunt ἀφανεῖς ἐκ τοῦ χώρου περιστεραὶ γίνονται, omiſſa vocula αἱ. In ſeqq. etiam τοῦ νεὼ τῆς θεοῦ non ναοῦ, habent Mei pariter æque ac Medicei. PERIZ.

θεοῦ ὡμολόγηται. 17 Ἀχαϊκοὶ δὲ αὖ πάλιν λέγουσι λόγοι, καὶ τὸν Δία αὐτὸν μεταβαλεῖν τὴν μορφὴν εἰς περιστερὰν, ἐρασθέντα παρθένου, 18 Φθίας ὄνομα· 19 ἐν Αἰγίῳ δὲ ᾤκει ἡ Φθία αὕτη.

dare conſtat. Item Achivi commemorant, Jovem ipſum in figuram columbæ verſum eſſe, quum amaret virginem, nomine Phthiam; habitabat autem in Ægio hæc Phthia.

17 Ἀχαϊκοὶ λόγοι] Ita ſæpe, pro Auctoris nomine, quod apud *Athenæum* legitur. Ac hujus quidem Auctor Αὐτοκράτης ἐν Ἀχαϊκοῖς. SCHEFF.

18 Φθίας] Euſtath. *Iliad.* A. Αἰλιανὸς μέμνηται ἐνός Φθίας παρθένου, ἧς φησὶν ἐρασθεὶς Ζεὺς μετέβαλε τὴν μορφὴν εἰς περιστεράν. IDEM.

19 Ἐν Αἰγίῳ] Notæ Codicis Bigotiani monent legendum Αἰγείῳ ex Athenæo. videtur autem intelligere campum aut locum certum, ubi Ægei fuit oraculum. Suidas, Αἰγεῖον, τὸ τοῦ Αἰγέως μαντεῖον. SCHEFF. Mihi toto, ut ajunt, cælo, diſtare videntur Αἰγεῖον & Αἴγιον. Αἰγεῖον enim apud Suidam fuit Athenis fanum, Ægeo Heroï ſtructum. unde & Pauſaniæ in *Atticis* ἡρῷον dicitur. De hoc & templo & oraculo ſermo hîc eſſe nequaquam poteſt. Nam agitur de Hiſtoria aut potius fabula Achaïca, non Attica, ut ne dicam alia. Αἴγιον vero, quod Noſter indigitat, Urbs eſt Achaïæ, apud Heſychium, de qua Strabo *lib.* VIII. Αἴγιον ἐξ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ δήμων συνεπολίσθη, *Ægium ex ſeptem aut octo pagis in unam urbem coaluit.* Diodorus *lib.* XIX. *Bibl.* Αἴγιον ἐκπολιορκήσας, *Ægium expugnans* &c. Nec diſſentit Suidas, Plutarchus & alii. Civis hujus Ægii dicebatur, Αἰγιεύς. in hac urbe habitavit Phthia, de qua hoc loco agitur, Statius *lib.* IV. *Thebaid.*

--- --- *dederat nec non ſocer ipſe regendas*
Ægion Arenenque

ubi Lactantius *civitates*, inquit, *Archadiæ* (l. *Achaiæ*,) *quas regendas Polynici genero quaſi dotalis familiæ* (l. *dotalis filiæ*) *Adraſtus dederat, ne exul regnare deſueſceret, aut certe, ne ſentiret exilium.* adi etiam Polybium *lib.* II. *Hiſtor. pag.* 179. & alibi paſſim. Dixerim igitur Athenæum ex Noſtro, non vero Noſtrum ex Athenæo emendandum venire. KUHN.

ΚΕΦ. ιϛ΄.

Περὶ Σωκράτους, ὅτε τὸ κώνειον ἔπιεν.

CAP. XVI.

De Socrate, quum cicutam biberet.

1 Ὅτε ἧκεν ἡ ναῦς ἡ ἐκ Δήλου, 2 καὶ ἔδει Σωκράτην ἀποθνήσκειν, ἀφίκετο εἰς τὸ δεσμωτήριον Ἀπολλόδωρος, ὁ τοῦ Σωκράτους ἑταῖρος, χιτῶνα

Quum rediiſſet Delia navis, jamque Socrati moriendum eſſet, accedens in carcerem Apollodorus Socratis diſcipulus, tulit ei tunicam

1 Ὅτε ἧκεν ἡ ναῦς ἡ &c.] Singularem intelligere apparet ex articuli adjectione. Ea autem Sacra eſt, quam & Δηλιάδα & *Salaminiam* vocavere. Mittebatur annis ſingulis ad ludos in *Delo* inſula ex inſtituto Theſei celebrandos, uti ex Plutarcho diſcimus. vide Caſtellanum in *Syntag. de feſtis Græcor.* SCH. Navis hæc quotannis mittebatur ab Athenienſibus Delum ſacrorum cauſa, nec licebat ante ejus reditum ſumere ſupplicium de damnatis. Vide Meurſium in *Theſeo cap.* XVI. & Reineſ. *Var. Lection.* III. 5. Damnatus autem Socrates à populo, paulo poſt ejectos XXX. Tyrannos, & quidem ita, ut ſuffragiis

181.

τῶνα τε αὐτῷ φέρων ἐρίων πολυτελῆ, ϰ̀ εὐήτριον, ϰ̀ ἱμάτιον τοιοῦτο· ϰ̀ ἠξίου ἐνδύντα αὐτὸν τὸν [8] χιτῶνα, ϰ̀ θοιμάτιον περιβαλλόμενον, εἶτα ὕτω πιεῖν τὸ φάρμακον. Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ, [4] καλῶν ἐνταφίων μὴ ἀμοιρήσειν, εἰ ἐν αὐτοῖς ἀποθάνοι· ϰ̀ γὰρ οὖν ϰ̀ [5] † προκεῖσθαι σὺν τῷ κόσμῳ τὸν νεκρὸν οὐ πάνυ τι ἀδόξως. [6] Ταῦ-

nicam ex precioſa lana, pulchreque textam, ſimile item pallium: & rogavit, ut indutus tunica, amictuſque pallio, ſic demum venenum biberet. Dicebat enim, eum funebrium ornamentorum non expertem fore, ſi in iis mortem obiret: atque ideo neque indecorè prorſus cum hoc ornatu mortuum conſpectum iri. Hæc

† προκείσεσθαι.

181. illi qui damnabant, vincerent eos, qui ipſum abſolvebant. Crimini dabatur, quod Deos Athenienſium non putaret Deos, & juventutem corrumperet, quam *immittere in Deos & Patriam* credebatur, & docere τ̃ ἥττω λόγον ποιεῖν κρείττω, h. e. *probare falſa, & refellere, quæ vera ſunt.* Vide *infra* 11. 13. Senecam *epiſt.* 104. & Ciceronem *Tuſc.* v. præter Diogenem Laërtium. & quos citavit jam Schefferus. PERIZ.

2 Καὶ ἤδη] Nam ante ejus reditum de damnatis ſupplicium ſumi legibus Athenienſium prohibitum erat. Xenophon *lib.* III. *de fact. & dict. Socrat.* Plato *in Phædone*, Suidas *in* Θεωρίς. SCHEFF.

3 Χιτῶνά τε] More veteri. Ut enim cum mortuis pretioſa ipſorum veſtimenta cremabantur; ita damnati ad mortem ea induebant. Diſcimus exemplo Philoclis, quod eſt apud Plutarchum in *Lyſandro*: λουσάμενος, ait, καὶ λαβὼν χλαμύδα λαμπρὰν πρῶτος ἐπὶ τὴν σφαγὴν ἡγεῖτο τοῖς πολίταις, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος. Pretioſiſſima autem uſurpata Lucianus docet *lib. de Luctu.* & in *Nigrino.* Hinc & καλὰ ἐντάφια, hinc κόσμος dicta, ut videmus in ſequentibus. Adde quæ obſervat Vir Clariſſimus Joh. Freinshemius *ad lib.* v. *Curt. cap.* 9. §. 1. & Kirchm. *de fun. lib.* I. *cap.* 10. IDEM.

4 Καλῶν ἐνταφίων] Parum commode vertebatur, *magnificæ ſepulturæ.* Etenim ἐντάφια proprie ſunt ornamenta, quibus ornatum cadaver in atrio collocatur, effertur, crematur. Sed & quia ſolebant etiam morituri ſe ornare, hinc factum, ut & ea, in quibus quis moritur, hoc vocabulo deſignentur. Sic III. 24. *Pulchra arma*, τὰ ἀνδρὸς τοῦ γενναίου (ſi cadat in prælio) εἶναι τὰ ἐντάφια. IV. 8. καλὸν ἐντάφιον ἡ τυραννίς, h. e. *pulchrum eſt mori in illa Tyrannica dignitate.* Ita ergo etiam hic loci. Quin diſerte & ſimpliciter Laërtius in *Socrate*, datum hoc illi veſtimentum ait ab Apollodoro, ἵν᾽ ἐν ἐκείνῳ ἐναποθάνῃ, *ut in eo moreretur.* Apollodorum hunc *Phalerenem* dicit Plutarchus in *Catone Min. p.* 781. & ita Socratis ἑταῖρον ϰ̀ ζηλωτὴν, ut Catonis fuit M. Favonius. Vide & Jonſium in *Hiſt. Philoſ.* Paulo ante malim περιβαλλόμενον pro περιβαλλόμενον PERIZ.

5 Προκεῖσθαι] Emendavit in Editione ſuâ Geſnerus προκείσεσθαι, ut mox pro ἄγε αὐτῷ legit αὐτός, utrumque bene. Paulo inferius pro ὄντως legitur etiam ὄντως, id eſt, *re vera*, quod verum puto. FABER. Geſneri correctio nemini non probabitur. Interpres autem τὸ προκεῖσθαι non ſatis expreſſit vertendo, *appariturum* mallem, *collocatum iri.* Eſt enim προκεῖσθαι, *collocari*, mortuis proprium, cum in lectulo compoſiti, pedibus oſtium ſpectantibus, in atrio proponuntur. Græcis hæc *collocatio* dicitur πρόθεσις, & προτίθεσθαι νεκρὸν eſt *collocare.* Gloſſ. *conlocatis*, εἶδος νεκρῶν. vide Pollucem *lib.* VIII. *cap.* 7. Lucianum *de Luctu.* Ariſtoph. in *Concion.* Platon. *Phædon.* Suid. in Πρόκειται. Phavorin. in Πρόκειται. Vulcanium in *Notis ad Gloſſar.* Caſaub. *in Perſium pag.* 306. KUHNIUS.

Προκεῖσθαι] Sic quoque mei Codd. Geſnerus tamen, probantibus Fabro & Kuhnio, mavult προκείσεσθαι. Forſan vere, & eo maxime, quod præceſſit ἀμοιρήσειν. Cæteroquin enim Præſens ſæpe pro Futuro ponitur. Sic X. 9. juſſus emere ollam cum cibo, renunciat, πωλεῖν αὐτὴν τ̃ κάπηλον πολλῶ, h. e. *vendituram;*

[6] Ταῦτα τὸν Σωκράτην ὁ Ἀπολλόδωρος. Ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' ἔφη [7] πρὸς τοὺς ἀμφὶ τὸν Κρίτωνα, καὶ Σιμμίαν, καὶ Φαίδωνα· καὶ πῶς ὑπὲρ ἡμῶν καλῶς Ἀπολλόδωρος οὕτω δοξάζει, [8] εἴγε αὐτὸς πεπίστευκεν, ὅτι μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηναίων φιλοτησίαν, καὶ τὸ τοῦ [9] φαρμάκου πόμα, [10] ἔτι † οὕτως ὄψεται Σωκράτην. Εἰ γὰρ οἴεται

Hæc Socratem *rogavit* Apollodorus. At ille non tulit eum, ſed dixit ad Critonem, Simmiam & Phædonem: Quàm verò præclare de nobis ita ſentit Apollodorus, ſi ille credidit, poſt propinationem ab Athenienſibus factam, & veneni potum, ſe adhuc viſurum eſſe Socratem. Nam ſi putat eum

† ὄντως

diturum, vel *vendere velle*. Eurip. *Hecuba v.* 163. Ποίαν, ἢ ταύταν, ἢ κείναν, στείχω; Sed vide Sanctii *Minervam pag.* 67, & 77. ubi plura ac diſertiora attuli. Periz.

6 Ταῦτα τὸν Σωκράτην ὁ Ἀπολλόδωρος] Lego πρὸς τὸν Σωκράτην ex *lib.* II. *cap.* I. ταῦτα Σωκράτης πρὸς. Kuhnius. Supple ex ſuperioribus, ἠξίου. Ita nihil opus erit mutatione. Periz.

7 Πρὸς τοὺς ἀμφὶ τὸν Κρίτωνα] Periphraſis Critonis, aliis tamen, qui cum eo erant, minimè excluſis. Hinc corrigendus Stobæus *Serm.* 277. Σωκράτης &c. τῶν ἀμφὶ τῶν κριτῶν ἐρομένων αὐτόν. Geſnerus legit, τοὺς κριτὰς infeliciter. legas licet ex Æliano, τῶν ἀμφὶ τὸν Κρίτωνα, *Critone ipſum interrogante*. Kuhn.

8 Εἴγε αὐτὸ] Αὐτὸς *Geſnerus* corrigit. id quod Faber quoque cenſet eſſe rectum, firmatque MS. C. at vero MS. B. habet αὐτῷ. Scheff. Geſner. & Faber αὐτὸς, quod firmat MS. C. ut & Sluisk. At MS. B. habet αὐτῷ. Et ita etiam Lugd. Varietas illa ſuſpectum facit vocabulum, quaſi è gloſſa ortum. Malim tamen, ſi genuinum eſt, legere cum Geſnero &c. αὐτὸς: quum etiam Mediceus uterque id firmet. Perizonius. Repoſui αὐτὸς ex fide Codicum MSS. quod pronomen honoris cauſa interdum addi ſolet; Sicut *ille* apud Virgilium *lib.* I. *Æneid.* 7.

--- *multum ille & terris jactatus & alto*
Vi Superûm.

Ubi Servius *Eſt autem Archaiſmos: aut certe ille, quia hæc particula more antiquo aut nobilitati aut magnitudini dabatur, ut;* At velut ille cavum *Et:* Saucius ille.

9 Φαρμάκου] Sic & Cicero *lib.* I. *Quæſt. Tuſc.* ubi hanc rem explicat. Fuit autem κώνειον, Latine, *cicuta*. Plinius *lib.* XXV. *cap.* II. *Cicuta venenum eſt, publica Athenienſium pœna inviſa.* Κώνειον, porro dictum Græcis διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκώναις καλουμένῳ, ὄντι περὶ τὴν Ἡράκλειαν. Athenæus *lib.* III. unde herbam fuiſſe apparet, cujus ſuccus expreſſus piſtillis & hauſtus adferebat mortem. Scheff.

10. Εἴτι οὕτως ὄψεται Σωκράτην.] Nihil neque mei hic mutant MSti, neque mutaverim ego. Omnia bene ſe habent, modo recte explicentur. Dicit Socrates parum ſcite philoſophari Apollodorum, ſi credat, ſe *viſurum etiam dum Socratem*, *poſt* illam veneni potionem, quando Mens ejus, quæ conſtituit ipſum Hominem, & Socratem, ſegregata erit ab ejus Corpore, quod Mente privatum nihil habet Veri Hominis. Atque adeo τὸ οὕτως non referendum neque ad *Socratem*, aut *Socratis ſtatum*, ſed ad rem ipſam, ſeu factum illud φιλοτησίας & πόματος, interpretandumque, ut paſſim fit, ſimpliciter *eo facto*, *poſtea:* ſic paulo ante, εἶτα οὕτω πιεῖν h. e. *poſtquam* induerit tunicam, *Actor.* XXVII. 17. καὶ χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο, *poſtquam* collegerant armamenta. Et XXVIII. 14. δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους, οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθομεν. Scil. *poſtquam* Puteolis fuiſſemus per ſeptem dies. Plutarchus *in vitis* X. *Rhet. Lycurgo*, Λυκοῦργον οὐ μέλανι, ἀλλὰ θανάτῳ, χρίοντα τὸν κάλαμον κατὰ τῶν πονηρῶν οὕτω συγγράφειν, *Lycurgum, ubi non atramento, ſed ipſa morte tinxit calamum, contra reos ita demum ſcribere.* Sed & ſimpliciter exponere hæc forſan poſſis, *ſi putat*, *ſe*, uti nunc videt, *ita etiam tunc* poſt illam propinationem *viſurum adhuc Socratem.* Sic paulo

οἴεται· ¹¹ τὸν ὀλίγον ὕϛερον ἐῤῥιμμένον ἐν ποσὶ καὶ κεισόμενον· γ' ἐμὲ εἶναι, δῆλός ἐϛί ¹² με οὐκ εἰδώς.

eum, qui paulò pòſt ad pedes ſtratus jacebit, eſſe me, certum eſt, me ab ipſo non cognoſci.

lo ante, πῶς καλῶς ὑπὲρ ἡμῶν οὕτω δοκάζει, *quam pulchre ita*, ut nunc facit, *de nobis exiſtimat*. Atque ita non intercedo, quo minus illud οὕτως referatur ad Socratem. Nihil certe cauſæ eſt, quare τὸ οὕτως mutetur in ὄντως, ut voluit Faber PERIZ.

11 Τὸν ὀλίγον ὕϛερον] Lego τὸ ὀλίγῳ ὕϛερον *&c.* in neutro ſcilicet, neque enim hominem fore dicit, ſed πτῶμα, *oſſa*, *carnes*, *lutum* &c. FABER. Præferrem, τὸν ὀλίγῳ ὕϛερον, ut intelligamus ἀποθανόντα. SCHEFF. Neutrum mutandum, quantum ego quidem videam. Nam & αὐτὸ πεπίϛευκεν bene Græcum eſt, & ὀλίγον ὕϛερον eadem ratione dicitur, qua μικρὸν ὕϛερον apud Phavorinum. Plato in *Phædone*, a quo Noſter ſua habet. οὐ πείθω, ἔφη, ὦ ἄνδρες, Κρίτωνα, ὡς ἐγώ εἰμι οὗτος ὁ Σωκράτης, ὁ νυνὶ διαλεγόμενος καὶ διατάττων ἕκαστα τῶν λεγομένων, ἀλλ' οἴεταί με ἐκεῖνον εἶναι, ὃν ὄψεται ὀλίγον ὕϛερον, καὶ ἐρωτᾷ δὴ, πῶς με θάπτειν. *Non perſuadeo, inquit Socrates, ô boni, Critoni, me eſſe illum ipſum Socratem, qui jam diſſerit & ſingula dicta digerit. ſed putat illum eſſe, quem paulo poſt videbit mortuum, ideoque etiam interrogat, quomodo me ſepelire debeat.* &c. Etiam *cicuta* aliquoties φάρμακον *l. c.* dicitur, molliſſimè & κατ' εὐφημισμόν. vel quia φάρμακον vocabulum μέσον: φάρμακα καὶ τὰ θεραπεύοντα καὶ τὰ φθείροντα, φάρμακα *ſunt, quæ tum medicinam, tum mortem afferunt.* Thomas in *Eclogis Atticis*. KUHN.

12 Μὴ οὐκ εἰδώς] Nam ex Socratica philoſophia corpus non pars, ſed vinculum & carcer hominis. Africanus apud *Ciceronem in Somnio: Sic habeto, te non eſſe mortalem, ſed corpus hoc, nec enim is es, quem forma iſta declarat, ſed mens cujusque, is eſt quisque, non ea figura, quæ digito demonſtrari poteſt.* Etiam Lactantius *lib.* III. *cap.* 3. *Hoc, quod oculis ſubjectum eſt, non homo, ſed hominis receptaculum eſt; cujus qualitas & figura non ex lineamentis vaſculi, quo continetur, ſed ex factis & moribus pervidetur.* Igitur ad Socratem non pertinebat, quomodo corpus paulo poſt jaceret: nec ipſum intuens, Socratem Apollodorus viſurus erat, qui non niſi mentis oculis videri poterat; cujus figuram non niſi animo tenere licebat. vide eundem Ciceronem *lib.* I. *Quæſt. Tuſc.* Et ſic illud οὕτως quod præceſſit interpretor, quod non nemini ſuſpectum fuit, deque Apollodoro potius, quam Socrate accipio. Adde Platonem in *Phædone circa finem*, ubi fundamenta hujus explicationis videas. Veram tamen lectionem Faber putat, ὄντως, non οὕτως, licet οὕτως probent omnes MSS. SCHEFF. Non auſim manus afferre tam eleganti formulæ orationis. Nam τὸ, ἐπ οὕτως ὄψεται ſignificat, *ita demum videbit*, ut οὕτως reſpiciat ſtatum Socratis, in quem poſt hauſtam cicutam tranſiturus erat. KUHN.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ τῶν σμικροτάτων τεθρίππων, καὶ ἐλεγείου.

Ταῦτα ἄρα ἐϛὶ τὰ θαυμαζόμενα Μυρμηκίδου τοῦ Μιλησίου, καὶ Καλλικράτους τοῦ Λακεδαιμονίου, τὰ ¹ μικρὰ ἔργα. ² Τέθριππα μὲν ἐποίησαν

CAP. XVII.

De minutiſſimis quadrigis & elegeio.

Hæc ſunt parva illa opera Myrmecidæ Mileſii, & Callicratis Lacedæmonii, quæ in admiratione habentur. Quadrigas fecerunt, quæ ſub

1 Μικρὰ ἔργα] Hinc Ciceroni, *minuſculorum operum artifices lib.* IV. *Quæſt. Acad* Var-

σαν [3] ὑπὸ μυίας καλυπτόμενα, καὶ ἐν σησάμῳ δίστιχον ἐλεγεῖον χρυσοῖς γράμμασιν [4] ἐπέγραψαν. Ὧν, ἐμοὶ δοκεῖν, ὁ σπουδαῖος οὐδέτερον ἐπαινέσεται. Τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ ταῦτα, ἢ χρόνου [5] παραναλωμα;

ſub muſca occulebantur, & in ſeſamo diſtichon elegeium litteris aureis inſcripſerunt. Quorum ſanè neutrum, mea ſententia, laudaverit ſapiens. Quid enim hæc aliud ſunt, quàm vana temporis jactura?

ΚΕΦ. CAP.

ro *lib.* VI. *de L. L. obſcura* nominavit hæc opera, credo quia viſum excedebant. Iis igitur *ſetas nigras* ſolebant *admovere*, ut diſtinctius cernerentur. Adde Plinium *lib.* VII. *cap.* 21. & *lib.* XXXVI. *cap.* 5. Scheff. Cicero Myrmecidem vocat, *minutorum opuſculorum fabricatorem lib.* IV. *Academ. Quæſt.* Galenus in *Protreptico ad artes*, Μυρμηκίδου τοῦ Ἀθηναίου καὶ Καλλικράτους Λακεδαιμονίου ματαιοτεχνίαν obiter perſtringit. vide Julian. *Orat.* II. *p.* 208. Suidam in Γελοῖος. Kuhn.

Μικρὰ ἔργα] De his, præter laudatos à Scheffero & Kuhnio, vide etiam Marſil. Cogn. *Obſerv. Var.* III. 17. Periz.

2 Τέθριππα] MSS. A. & C. eſt. τέτριππον & mox καλυπτόμενον. Scribendum τέθριππον & intelligendum ἅρμα. Scheff. In Autore equidem nihil innovandum. Nam τέθριππα Græcis æquè ac Latinis *quadrigæ*, de unico quatuor equorum curru dicuntur, quamvis Plinius *quadrigam* habeat *lib.* VI. *cap.* 21. Idem Auctor de Theodoro, qui Labyrinthum Sami fecit: *ipſe ſe*, inquit, *ex ære fudit, præter ſimilitudinem mirabilem famâ magnæ ſubtilitatis celebratus. Dextra limam tenet, lævâ tribus digitis quadrigulam tenuit, translatam Præneſte, tantæ parvitatis, ut totam eam currumque & aurigam integeret alis ſimul facta muſca. lib.* XXXIV. *cap.* 8. Kuhn. MSS. A. & C. τέτριππον, & mox καλυπτόμενον. Unde Schefferus *ſcribendum* τέθριππον, ait, & *intelligendum* ἅρμα. MStis addo Lugdunenſem, & tamen vel ſic nihil muto. Nam Reliqui, ut & Index Capitis, licet non genuinus, tamen multis MSS. antiquitate par, vulgatum tuentur. Et ita Græci. Plutarch. in *Romulo.* Κόστος μὲν οὖν καὶ Μάρκελλος ἤδη τεθρίπποις εἰσήλαυνον. Vide & Cl. Kuhnium. Periz.

3 Ὑπὸ μυίας καλυπτόμενα] Vertebatur, *quæ ſub Muſca poſſent abſcondi.* At quorſum *poſſent*? quum utique Muſca expanſis alis impoſita vere fuerit ab ipſo artifice hiſce quadrigis, & eas contexerit. Plin. XXXVI. 5. *Cujus quadrigam cum agitatore cooperuit alis Muſca.* Perizon.

4 Ἐπέγραψαν] Vulgari credo ratione, quod ipſum tamen ſufficit ad miraculum. Majus eſt quod de eis ſcribit Plutarchus *lib. adverſus Stoicos:* Διατορνεύειν λέγονται ἐν σησάμῳ γράμμασιν ἔπη τοῦ Ὁμήρου. Id eſt, non inſcripſiſſe iſtas literas ſtylo, vel ſimili modo, ſed, ſucciſa reliqua materia, ita ſculpſiſſe, ut extarent. Quod an verum ſit, alii viderint. Certe in fragmento Athenæi à Caſaubono *lib.* XI. *Annotat. cap.* 4. edito legimus, ἐνδόξους τορευτὰς fuiſſe Μυρμηκίδην τὸν Μιλήσιον καὶ Καλλικράτην τὸν Λάκωνα. Obſervo porro à Plutarcho tribui ambobus, quod de uno tantum Noſter narrat. Scheff.

5 Παραναλωμα] *Operoſa in ſupervacuis laboribus ſedulitas.* Seneca *lib. de brevit. vitæ cap.* 22. Scheff. Ariſtoteles *cap.* 7. *de Poëtica:* οὔτε πάμμικρον ἄν τι γένοιτο καλὸν ζῶον. συγχεῖται γὰρ ἡ θεωρία ἐγγὺς τοῦ ἀναισθήτου χρόνου γινομένη. οὔτε παμμέγεθες. *nec minimum animal poterit eſſe pulchrum: contemplatio enim ad tempus propè inſenſibile redacta confunditur: nec maximum* &c. Kuhn.

ΚΕΦ. ιη'.

Περὶ τρυφωσῶν γυναικῶν.

Πῶς ᾗ ἐ διέῤῥεον ὑπὸ τρυφῆς [1] αἱ πολλαὶ τῶν ποτε γυναικῶν; ἐπὶ μὲν

CAP. XVIII.

De mulieribus luxurioſis.

Quomodo verò pleræque antiquarum mulierum non diffluxere

1 Αἱ πολλαὶ τ῀ γυναικῶν] Lege omnino αἱ πολλαὶ τ῀ πάλαι γυναικῶν. FABER. Faber legit αἱ πολλαὶ τ῀ πάλαι γυναικῶν. Mallem ego, αἱ παλαιαὶ τ῀ γυναικῶν. Sic *infra* ϗ τοῦτο αἱ πάνυ παλαιαί. Adde Euſtathii verba mox citanda. SCHEFF. Ita apud Plutarchum in *Galba* pro πολλῶν, παλαιῶν legerunt Baudius & Rurgerſius, quem vide *lib.* III. *Variar. Lection. cap.* 6. ubi in alio Plutarchi loco, qui ſine dubio mendoſus eſt, malim legere ex his Codicis MS. ruderibus, ἀποῦσθαι, ἐκποῆσθαι, pro Rutgerſii σπεῦσθαι. vide locum & judica L. B. Sed hæc ὡς ἐν παρόδῳ. KUHNIUS. Multum ſane utraque, & illa Fabri, αἱ πολλαὶ τ῀ πάλαι γυν. & hæcce Schefferi, αἱ παλαιαὶ τ῀ γυν. mihi ſeſe approbavit Conjectura. Sed & poſtulat talem vel emendationem vel ſupplementum ipſe Senſus, idque declararunt etiam Editores jam inde à prima Tornæſiana, unde illud *antiquarum* diverſa literarum nota in Verſiones fuit receptum. Sed intercedunt MSti, & aliter rem expediunt. Uterque enim Meus habet τ῀ τότε γυναικῶν, quibus accedunt Mediceus uterque, & Duo Codices ex Regia Gallorum Bibliotheca, quos laudanda Ampliſſimi Clementii, cujus Ea curæ eſt commendata, Humanitas manu Cl. Boyvinii ad me miſit. Non temere autem eſt iſte conſenſus, tanto magis, quia illud τότε prorſus alienum ab hoc loco videtur: quæ etiam cauſa haud dubia, quare Camillus illud Peruſcus in Ed. Romana omiſerit. Cæterum ſi vera tamen eſſet illa MStorum Lectio, haberemus hic certiſſimum documentum ejus, quod ſuſpicantur, immo affirmant, Eruditi, non ſemper ſuo uſum ſtylo Ælianum, dum ex Aliis multa exſcripſerit, quæ ſententia eſt Schefferi *initio Notarum ad Nomen Auctoris*, vel à Librariis imminutum paſſim & mutilatum, qui nobis pro juſto opere, quædam ruta cæſa & analecta reliquerint, qui Capita ita acciderint. ut nec caput nec pedes habeant, quomodo loquitur Doctiſſ. Kuhnius in *præfat.* Manifeſto enim illud τότε reſpiceret tempus, vel ab Auctore deſignatum in ſuperioribus, ſed quæ Librarii prætermiſerint, vel ab Aliis, unde Noſter hæc hauſerit. Sed ut dicam, quod ſentio, prorſus putem, mutata unica tantum litera, Auctorem ſcripſiſſe τ῀ ποτε γυναικῶν, h. e. *mulierum antiquarum*, ſeu *quæ antea*, vel *quondam*, *extiterunt.* Suidas, Πότε λέγεται πρὸς Νῦν κατ᾽ ἄμφω, ϗ κτ᾽ τὸ Παρεληλυθὸς, ϗ κτ᾽ τὸ Μέλλον. Ποτε *dicitur cum relatione ad Nunc, in utrumque, cum in Præteritum, tum in Futurum Tempus.* Heſiod. 100. Ἐργ. 633. ὅς ποτε ϗ τῆδ᾽ ἦλθε, *qui olim etiam huc venit*, & 652. ᾗ ποτ᾽ Ἀχαιοὶ Μείναντες χειμῶνα πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν, *in qua* (Aulide) *quondam Achivi* &c. Ariſtot. *Polit.* VI. 4. ὥσπερ ἐν Μαντινείᾳ ποτ᾽ ἦν. *Sicuti quondam in* urbe *Mantinea erat.* Johannes *Euang.* IX. 13. ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους τόν ποτε τυφλὸν, *qui antea cæcus fuerat.* Paulus *Ephes.* III. 13. Νυνὶ δὲ ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς, οἵ ποτε ὄντες μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε. Notanda illic oppoſitio τ῀ Ποτε & Νυνὶ: quæ diſertior etiam eſt *Rom.* XI. 30. Libanius *Declam.* XXIX. ϗ Πεισίςρατ☉ ἐδένα τ῀ πώποτε ἀπέκτεινε: *Et Piſiſtratus neminem priſcorum hominum occidit.* Lucianus *Jove Confutato pag.* 179. ὁ Προμηθεὺς δὲ ϗ ἀνεσκολοπίσθη ποτε: *Prometheus vero etiam cruci affixus fuit antiquis temporibus.* Sed & paſſim ideo apud Cebetem & Alios conjungitur πάλαι ποτε. Ceterum Ariſtophanem quoque in hac vocula corruptum cenſeo. Apud Eum enim in *Ranis pag.* 217. quum Bacchus Herculem rogaſſet, quæ facillima eſſet ratio deſcendendi ad inferos, & Hercules varias jam commemoraſſet, eæque illi placuiſſent, ait tandem Hercules, quam Tibi

vis

μὲν γδ τῆς κεφαλῆς ² ςεφάνην ἐπετίθεντο ὑψηλὴν, τοὺς ᵹ πόδας ³ σανδάλοις ὑπεδοῦντο· ἐκ ᵹ τῶν ὤτων αὐταῖς ⁴ ἐνώτια

fluxere luxu? nam corollam quidem capiti imponebant ſublimem, pedibus verò ſandalia habebant ſubligata:

vis monſtrari? reſpondente illo, ἥνπερ σὺ τότε κατῆλθες, *quam Tu tunc deſcendiſti*, Sed legendum puto ποτε. Atque ita *ibidem pag.* 238. Ος εἰς τὸ παιδοκεῖον εἰσελθὼν ποτε, Εκκαίδεκ' ἄρτους κατέφαγεν ἡμῶν. Periz. Pro τότε, quod exſtat in plerisque MSS. haud temere quis ſuſpicaretur legendum πρὸ τȣ̃: quomodo Comicus apud Suidam in *v.* Αναλίσκειν.

Εις οἷ' ἀνάλων οἱ πρὸ τȣ̃ τὰ χρήματα.

Et Polybius *lib.* 1. *Hiſt.* ἴσως οὐδὲν ἂν ἡμᾶς ἔδει περὶ τȣ̃ πρὸ τȣ̃ γράφειν.

2 Στεφάνην) Etiam Homero teſte. unde ſtatim, κ᾽ ταῦτα αἱ πάνυ παλαιαί. Locus Poëtæ eſt *Iliad.* Σ. ubi de virginibus in chorea.

Τῶν δ' αἱ μὲν λεπτὰς ςεφάνας ἔχον, οἱ ᵹ μαχαίρας.

Adde Pollucem *lib.* v. *cap.* 15. Porro capitis ornamentum faſciamque fuiſſe putem, gemmis auroque diſtinctam, & in vertice faſtigiatam ac prope turritam. Cujuſmodi alicujus meminit Lucianus: κ᾽ ςεφάνη μὲν κύκλῳ περιθεῖ λίθοις Ινδικοῖς διάςερ☉. Scheff.

Στεφάνην] Vide hic Schefferum, ſed & Eruditiſſ. Græвium *ad Heſiod.* Θεογ. *v.* 916. qui ita, & recte, hunc locum vertit. *Quis vero neget pleraſque veteres mulieres luxu diffluxiſſe? Caput enim ornabant alta faſciâ.* Στεφάνην quippe *limbum* interpretatur, *ſeu faſciam altiorem, quæ caput ambiat, unde & loricæ & murorum pinnæ ςεφάναι dicantur.* Periz. Ad hunc locum reſpicit Euſtathius *in Homer. Iliad.* T. *v.* 99. τάχα δὲ κ᾽ ὁμωνύμως τῇ ἡρωΐνῃ Θήβῃ εὐκόσμῳ οὔσῃ εὐςέφανον Θήβην κ᾽ τὴν πόλιν καλεῖ. τὸ δὲ τοιοῦτον σχῆμα τῆς ὁμωνυμίας μιμεῖται μάλιςα Πίνδαρ☉ ὅτι δὲ ἡ ςεφάνη κ᾽ γυναικεῖον κόσμον δηλοῖ, εὑρήσεις κ᾽ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ.

3 Σανδάλοις ὑπεδοῦντο, *Sandaliis induebant pedes*] Vertere malui *pedibus vero ſandalia habebant ſubligata*, vel ſimpliciter *ſubligabant.* Fuerunt enim *ſandalia* ejus maximè generis, non quo induebantur pedes, ſed quo muniebantur tantum plantæ pedum, more antiquiſſimo. Et hinc ὑποδήματα proprie Calcei, quia *ſubligabantur.* Eleganter Ariſtot. *Polit.* 1. 6. οἰκείαν χρῆσιν ὑποδήματος εἶναι ὑπόδεσιν, *proprium* ſeu *naturalem uſum Calcei eſſe Subligationem*, ſeu *ut pedibus ſubligetur.* Illud quoque hic obſervandum, quod *ſandalia* ſimpliciter referantur inter inſtrumenta luxuriæ muliebris, licet alibi reperiantur in promiſcuo fuiſſe uſu Feminis & Viris, etiam Plebejis. Certè in S. Scriptura paſſim pro vulgari calceamento ponuntur, atque adeo tribuuntur Apoſtolis Marci vi. 9. Καὶ ὑποδεδεμένους σανδάλια, κ᾽ μὴ ἐνδύσασθαι δύο χιτῶνας, ubi notes velim, τὸ ἐνδύσασθαι *induere* de *Tunicis* tantum dici, at de *Sandaliis* itidem, ut hic, ὑποδεῖσθαι. Similiter & Petro in carcere, *Actor.* xii. 8. Videntur tamen revera antiquis temporibus, & apud Græcos maxime, fuiſſe propria Feminis opulentioribus, quum plebejæ, ſed & modeſtiores, uterentur iiſdem calceis, quibus Viri. Vide *infra* vii. 11. Sicuti autem hic ad luxuriam referuntur, ſic in libro Judithæ x. 4. itidem inter ornamenta luxurioſarum laſcivarumque mulierum memorantur, dum illa dicitur depoſito viduæ habitu, λαβεῖν σανδάλια εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, κ᾽ περιθέσθαι πάντα τ̀ κόσμον αὐτῆς, κ᾽ καλλωπίσασθαι εἰς ἀπάτησιν ὀφθαλμῶν. Hinc ergo tales Feminæ prodeuntes in publicum habebant penes ſe ſæpe ancillas *Sandaligerulas.* Plaut. *Trin.* ii. 1. 12. haud dubie, ut quando intraverant alienas vel ſuas ædes, mutarent ſordida purioribus: ſed & Σανδαλοθήκας, h. e. repoſitoria, vel inſtrumenta in quibus eas ſervabant, & forſan Ancillæ geſtabant. Vide omnino Pollucem vii. 22. Periz.

4 Ενώτια μακρά] Etiam iſta ab Homero inter ornamenta muliebria relata. Conſule Pollucem *loco antea laudato.* Scheff. Reſpicit Autor ad Romanorum *elenchos* de quibus Plinius *lib.* ix. *c.* 34. & *procerioribus* (margaritis vel unionibus) *ſua gratia eſt*, *elenchos appellant*, *faſtigiata longitudine*, *alabaſtrorum figurâ*, *in pleniorem orbem deſinentes. Hos* digi-

τια μακρὰ ἀπεκρέμαντο· 5 τῶν δὲ χιτώνων τὰ περὶ τοὺς ὤμους ἄχρι τῶν χειρῶν οὐ συνέρραπτον, ἀλλὰ 6 περόναις χρυσαῖς, καὶ ἀργυραῖς συνεχέσι κατελάμβανον. Καὶ ταῦτα αἱ πάνυ παλαιαί. Τῶν δὲ Ἀττικῶν γυναικῶν τὴν τρυφὴν 7 Ἀριστοφάνης λεγέτω.

gata: at ex auribus longæ iis inaures dependebant: tunicarum verò eam partem, quæ eſt circa humeros uſque ad manus, non conſuebant, ſed continuis fibulis, aureis & argenteis, conſtringebant. Atque hæc antiquiſſimæ *faciebant*. Atticarum verò mulierum luxuriam Ariſtophanes recenſeat. 6

digitis ſuſpendere ac binos ac ternos auribus, fœminarum gloria eſt. Hinc puto liquere, cur *Noſter* dixerit, μακρὰ, *oblongas* in aures. Juvenal. *Satyr.* VI.

Auribus extenſis magnos commiſit elenchos.
KUHN.

5 Τῶν δὲ χιτώνων] Euſtat. Ιλ. Ε. περόνην ἐν τοῖς στήθεσιν ἐφόρουν αἱ παλαιαὶ γυναῖκες, δι' ἧς τὸ κεχηνὸς τοῦ πέπλου συνήγετο, Δωριέων καταρξάντων τοῦ τοιούτου ἱματισμοῦ. φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος γυναικείαν ἐσθῆτα Δωρίδα, τὴν ἔχουσαν περόνας. τοιαύτη δέ φησιν ἡ ἀρχαία πᾶσα ἐσθὴς τῶν γυναικῶν. & mox. ἐστί γε πέπλος καὶ ἐνταῦθα γυναικεῖος χιτὼν, ὃν οὐκ ἐνεδύοντο, ἀλλ' ἐπείροντο, καὶ τῆς περόνης ἀρθείσης καταρρέων αὐτὸς εἰς τὸ ἔδαφος φαίνεται). Pollucem hoc genus arbitror χιτὸν vocare *lib.* VII. *cap.* 13. ὁ χιστὸς χιτὼν inquit περόναις κατὰ τοὺς ὤμους διήρετο. SCHEFF.

6 Περόναις] De his fibulis vide Herodot. *lib.* V. *cap.* 87. Notandum etiam eſt, diſtingui hoc loco à ſe invicem συῤῥάπτειν *conſuere* & περόναις καταλαμβάνειν *vel* συμπερπήσασθαι, *fibulis conſtringere*, Eſt quidem περόνη ſpecies ῥαφῆς *ſuturæ* & eundem fere uſum cum acu ſarcinatrice exhibet, & ſæpius amicè conſpirant, ſi ſcilicet tunica habuerit ῥαφὴν, *ſuturam*, περόναις, *fibulis* adſtringendam. Nihilominus tamen bonis Autoribus, alia eſt περόνη, alia ῥαφή. Ita Heſychius, συμπορπητὸν τὸν μὴ ῥαφαῖς συνειλημμένον κατὰ τοὺς ὤμους χιτῶνα, *infibulalata tunica, quæ non eſt conſuta in humeris.* Salmaſius τὸ μὴ textu ejicit, ut poſſit θέσιν φυλάττειν *notis in Vopiſcum* p. 566. ubi de tunica ἀῤῥάφῳ Salvatoris diſputat. confer Joſephum *Antiq. Jud. lib.* III. *cap.* 8. KUHN. De hiſce Tunicis & multiplici *Fibularum* uſu vide Rhodium *de Acia* cap. 5. PERIZ.

7 Ἀριστοφάνης] In *Theſmophoriazuſis*, credo, non tamen iis, quæ hodie extant. Duas enim iſto nomine comœdias edidit. Conſule Pollucem *lib.* VII. *cap.* 22. Meminit & Clemens loci alicujus ex prædicta hujus poëtæ comœdia *Pædag.* II. 12. quem quia hunc ipſum eſſe, certe plurima huc pertinentia complecti ſentio, adſcribam. Sic autem habet.

Μίτρας. ἀναδήματα, νίτρον, καὶ σιδήρεον
Κίστρον, στρόφιον, ὀπισθοσφενδόνην.
Ὀπισθοκάλυμμα, φῦκος, περιδέῤῥαια,
Ὑπογράμματα, τρυφοκαλάσιριν, κεκρύφαλον,
Ζῶμα, ἀμπεχόνιον, τρύφημα, παρυφὲς,
Ξυστίδα, κιθῶνα. βάραθρον, ἔγκυκλον χιτώνιον &c.
SCHEFF.

[1] ΚΕΦ. ιθ'.

CAP. XIX.

Περὶ τῆς τῶν Συβαριτῶν, καὶ Κολοφωνίων, καὶ Κορινθίων τρυφῆς.

De Sybaritarum, Colophoniorum & Corinthiorum luxu.

Ὁ μὲν [2] δημώδης λόγος καὶ εἰς πάντας ἐκφοιτήσας λέγει, Συβαρίταις καὶ αὐτῇ

Hiſtoria vulgaris, & in omnes pervulgata ait, Sybaritis & ipſi

1 Κεφ. ιθ'.] Debet hoc caput cum ſuperiore conjungi; & centies idem peccatum invenies,

αὐτῇ τῇ Συβάρει αἰτίαν τῆς ἀπωλείας γενέσθαι τὴν πολλὴν τρυφήν. Ἃ δ' οὐκ ἔστι τοῖς πολλοῖς γνώριμα, ταῦτ' ἐγὼ ἐρῶ. [3] Κολοφωνίους, φασὶ, καὶ αὐτοὺς διὰ τὴν πάνυ [4] τρυφὴν ἀπολέσθαι. Καὶ γάρ τοι καὶ οὗτοι ἐσθῆτι πολυτελεῖ [5] ἐθρύπτοντο, καὶ τραπέζης ἀσωτίᾳ καὶ ὑπὲρ τὴν χρείαν χρώμενοι ὕβριζον. Καὶ ἡ τῶν [6] Βακχειαδῶν

δὲ

ipſi Sybari nimium luxum exitii fuiſſe cauſam. Ego verò ea in medium proferam, quæ vulgo cognita non ſunt. Colophonios ferunt & ipſos per ſummam periiſſe luxuriam. Nam etiam illi ſplendidis veſtibus ſuperbiebant, & intemperantia menſæ etiam ſupra modum abutentes, ad injurias contumeliaſque proclives erant. Sed & Bacchiadarum

impe-

nies, ſi totum opus legeris. FABER. Caput hoc cum ſuperiori conjungendum cenſet Faber. Mihi aliter videtur vel ob præfatiunculam, quæ in capitis medio non temere ſolet uſurpari. SCHEFF.

2 Δημώδης λόγος, *dictum vulgare*] Certum quidem eſt, dediſſe Sybariticam luxuriam variis ſane Proverbiis originem, immo & Vocabula, ab hoc Proprio Nomine formata, accepiſſe Appellativorum uſum & ſignificationem. Vide Suidam in *v.* Συβαριτικαῖς. Sed æque eſt certum τὸ λόγος in hiſce locutionibus notare non *dictum* aliquod, ut vertebatur, ſed *Hiſtoriam*, ſeu *Fabulam*, quæ vulgo fertur. Vide *ſupra cap.* 15. De Sybaritico autem luxu *infra* IX. 24. & XIV. 20. PERIZ.

3 Κολοφωνίους] Vide Theopompum apud *Athenæum lib.* XII. SCHEFF.

Κολοφωνίους] Populus hic eſt Gentis Jonicæ, quæ infamis fuit apud Græcos & Romanos nimio luxu. Colophoniorum autem luxuriam ſpeciatim, etiam in Veſtitu toto purpureo, qui illis temporibus rarus & pretioſiſſimus, demonſtravit ex Variis Auctoribus Athenæus XII. *pag.* 526. addens, διὰ τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ἐν τυραννίδι καὶ στάσεσι γενόμενοι, αὐτῇ πατρίδι διεφθάρησαν, *per talem vitæ cultum tyrannide & ſeditionibus jactati una cum patria perierunt.* Ὕβριν eorum, h. e. *petulantiam*, ſeu *inſolentiam* in alios, ſatis declarat proverbium Græcorum, Κολοφώνια ὕβρις, quod vide apud Eraſmum *Adag.* II. I. 13. *Seditiones* illorum memorat etiam Ariſtoteles in *Polit.* II. 13. *Exitium* vero iis obveniſſe à Lydis ſignificat ibidem IV. 4. ubi tradit eos opulentos valde fuiſſe *ante bellum cum Lydis.* Scilicet Gyges primus Mermnadarum Rex Lydiæ eorum Urbem cepit Herod. I. 14. Et dein iterum Alyattes, Pater Crœſi, equitatu eos, quo maxime valebant, ſpoliavit, & ita exſuperavit, Polyæn. VII. 2. 2. Paulo ante Sluisk. & Medicei pariter ἃ δὲ οὐκ ἔστι πολλοῖς γνώριμα, prætermiſſo τοῖς. PERIZ.

4 Τρυφὴν] Luxus τὰ νεῦρα ψυχῆς *animæ nervos* ita emollit*, ut ſint *lorum in aqua.* Unde *Plato l.* III. *de Rep.* damnat. Συρακουσίαν τράπεζαν, καὶ Σικελικὴν ποικιλίαν ὄψων, καὶ Ἀττικὰ πέμματα, καὶ Κορινθίαν κόρην, *menſam Syracuſanam, Siculam obſoniorum varietatem, Attica bellaria, Corinthiam puellam*, ut peſtes & barathrum publicæ ſalutis. Adde his Pythagoram, qui dixit, εἰσιέναι εἰς τὰς πόλεις πρῶτον τρυφὴν, ἔπειτα κόρον, εἶτα ὕβριν, μετὰ δὲ ταῦτα ὄλεθρον, *Primum intrare in urbes luxum, poſtea ſaturitatem, deinde laſciviam, ad ultimum ruinam.* KUHN.

5 Ἐθρύπτοντο, *Superbiebant*] Retinui hanc verſionem, ut ſatis commodam. Reverâ enim ſuperbiebant, in & ex mollitie animi & corporis, molliter & delicate incedendo. Atque ita τρυφὴ *infra* XIV. 30. manifeſte pro *ſuperbia* & *arrogantia* Hominis, qui non contentus humana conditione pro Deo haberi volebat, eaque gratia aves edocebat cantare ſuam Divinitatem. Et Lucian. *Dial. Mer. Joeſſæ*, θρύπτῃ πρὸς ἐμὲ, *injuria me afficis per inſolentiam, vel faſtum.* PERIZ.

6 Βακχειαδῶν] *Bacchis* Prumnidis fuit filius, ex poſteris Aletæ Heraclidis. Ab eo nomen & familiæ *Bacchiadum*, qui imperium

rium

ἡ τῶν ἐν Κορίνθῳ ἀρχὴ, ἐπὶ μέγα δυνάμεως προελθοῦσα, ὅμως διὰ τὴν τρυφὴν, τὴν ἔξω τοῦ μέτρου, καὶ αὐτὴ κατελύθη.

imperium apud Corinthios, quum ad ſummum potentiæ gradum perveniſſet, tamen per immoderatam luxuriam diſſolutum eſt & illud.

rium Corinthi tenuere. vide Heraclid. *de polit. Corinth.* & Smid. *ad Pynd. Olymp. Od.* III. *pag.* 307. SCHEFF.

Βακχιαδῶν ἀρχὴ *Bacchiadarum Regnum*] Malui *Imperium*, *Poteſtas*. Nam certe Bacchiadarum familia tunc, quando ejecta ex urbe eſt, per Annuos Magiſtratus, qui dicebantur *Prytanes*, ſummam poteſtatem Corinthi obtinuit. Herodotus eos per ὀλιγαρχίαν tenuiſſe Corinthum memorat. Vide eum v. 22. PERIZ. Confer Illuſt. Scaligerum *lib.* II. *Canon. Iſagog. pag.* 332.

ΚΕΦ. κ'.

CAP. XX.

Περὶ Διονυσίου συλήσαντος τὰ τῶν θεῶν.

De Dionyſio ſacrilegia patrante.

[1] Διονύσιος ἐξ ἁπάντων τῶν ἐν Συρακούσαις ἱερῶν ἐσύλησε [2] τὰ χρήματα. Τοῦ δὲ ἀγάλματος [3] τοῦ Διὸς περιεῖλε [4] τὴν ἐσθῆτα καὶ τὸν κόσμον, † [5] ὃς ἦν, φασὶ, χρυσίου πέντε καὶ [6] ὀγδοή-

Dionyſius ex omnibus Syracuſarum templis per ſacrilegium pecuniam abſtulit. Statuam Jovis veſtitu & ornamentis ſpoliavit, quæ erant auri octoginta quinque talentorum.

† ὅσος

1 Διονύσιος] Dionyſio Patri Auctor ſacrilegia hoc capite recenſita tribuit. cum ipſo Cicero quoque facit *lib.* III. *de Naturâ Deorum.* Clemens autem ὁ Ἀλεξανδρεὺς, Διονύσιος μὲν, inquit, ὁ τύραννος ὁ νεώτερος &c. quod *Arnobius* rddit *lib.* VI. *adverſus Gentes*; *Dionyſius ille, ſed* junior, *cum velamine aureo ſpoliaret Jovem, & pro illo laneum ſubderet. jocularibus etiam facetiis ludens; cum eſſe illud in rigoribus algidum, hoc vaporum, oneroſum illud in æſtatibus diceret, hoc rurſus ſub ardoribus flabile.* Hoc ſententiarum divortium dudum vidit P. Victorius *Var. Lect. lib.* XXI. *cap.* 10. KUHN.

2 Τὰ χρήματα] Minus recte *Pecuniam* vertiſſe Interpretes, & accipiendum hoc potius de ſacra Templorum ſuppellectili docuit Excellentiſſ. Grævius in *Elegantiſſimis ad Heſiodum Notis* Εργ. 402. Et ſine dubio intelliguntur donaria quæcunque, & ornamenta Deorum, ex argento vel auro facta, ut liquet ex ſequentibus, & ex Diod. Sic. *lib.* XV. *pag.* 465. ubi Dionyſius dicitur χρημάτων ἀπορούμενος ſpoliaſſe templum γέμον ἀναθημάτων πολλῶν, *refertam donariis multis.* Vide & quæ *infra ad* XI. 5. notavimus. PERIZ.

3 Τοῦ Διὸς] Per excellentiam ſic dicti, hoc eſt Olympici Jovis. Lactantius *lib.* II. *cap.* 4. *cum Jovi Olympio aureum amictum detraxiſſet, laneum juſſit imponi:* Et hoc noſter voluit articuli adjectione. SCHEFF.

4 Τὴν ἐσθῆτα] Sic Apollo, Carthagine à Romanis oppreſſa, *Veſte aurea* fuit nudatus, Valer. Max. I. I. 3. *ext.* Sed & Delii Apollinis ſtatua marmorea *Pallium* habuit. Vide Sponii *Iter Tom.* I. *pag.* 138. Intelligitur hic autem Jupiter Olympius, qui hoc nomine Syracuſis templum habuit. Ne putes, quod fecit Cicero, accidiſſe hæc in Peloponneſio Jovis Olympii templo. Vide Ampliſſ. Cuperum *Obſerv.* III. 10. PERIZ. Jovis ſtatuam in templo Olympiaco aureâ veſte ornatam fuiſſe teſtatur Pauſanias *lib.* V. *cap.* 11. χρυσοῦ δὲ καὶ τὰ ὑποδήματα τῷ θεῷ· καὶ ἱμάτιον ὡσαύτως ἐστί.

5 Ὅσον ἦν φασι] Pro ὅσον legit Geſnerus ὅσος: miror. Legendum enim ὅς ἦν. Mox ubi vulgo editur ἔχον καὶ emendatione opus eſt, legendumque

δοήκοντα ταλάντων. Οκνέντων δὲ τῶν δημιουργῶν ἅψασθαι, ὅδε πρῶτος ἔκρουσε τὸ ἄγαλμα. Καὶ τὸ ἄγαλμα δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος περιεσύλησεν, [7] ἔχον καὶ αὐτὸ [8] χρυσοῦς βοστρύχους, κελεύσας ἀποκεῖραί τινα [9] αὐτό. Πλεύσας δὲ [10] εἰς Τροιζηνίους, τὰ τοῦ Απόλ-

torum. Et quum ſtatuam operarii attrectare cunctarentur, ipſe primus manum ei injecit. Spoliavit etiam ſimulacrum Apollinis, quod & ipſum aureos habebat cincinnos, quos abradere aliquem juſſit. Inde navigans in Trœzeniam, univerſa Apol-

gendumque ἔχον δὴ. FABER. Geſner. ὅσος. Faber ait legendum, ὅστις: in MS. B. eſt ὅς, id quod retinendum videtur. SCHEFF. Benè MS. ὃς, nam terminatio ον otioſè inculcatur ex præcedenti κόσμον. KUHN.

5 Οσον δὴ] Corruptum hoc, atque ideo Geſnerus voluit ὅσος, Faber ὅστις. Sed recipere non dubitavi ὃς, quod Schefferus in MS. B. Ego in Lugd. inveni, & Ille una cum Cl. Kuhnio approbavit. Mox ut MS. A. ſic & Sluisk. habet ἑβδομήκοντα Adde utrumque Mediceum Ceterum Geſneri conjectura, legentis ὅσος, probari forſan poſſit ex Suida, qui in *v.* Περιέσπασαν ſimilia verba, & ex Æliano quidem, adfert, τὸν βωμὸν ἀνέστρεψαν, καὶ τὸν κόσμον, ὅσος ἦν περικείμενος, τοῦτον περιέσπασαν, *aram ſubverterunt, & ornatum, quantuſcunque erat; Dicunt fuiſſe auri quinque & octoginta talentorum.* Sed longe ſimplicius eſt & rotundius, quod ex Lugd. Codice expreſſi. PERIZ.

6 Ογδοήκοντα] MS. A. ἑβδομήκοντα. SCHEFF. Hiſtoriam haber Val. Maximus *lib.* I. quem vide, quosque ibi citat Lipſius. KUHN.

7 Εχον καὶ] Emendat Faber ἔχον δὴ, ſed non neceſſe videtur. imo illud καὶ potius ſervit emphaſi. SCHEFF. Similis emphaſis τοῦ καὶ in *præced. cap.* καὶ τραπέζης ἀσωτίᾳ καὶ ὑπὲρ τὴν χρείαν χρώμενοι, *& menſæ deliciis etiam ultra omnem modum abuſi laſciviebant.* KUHN.

8 Χρυσοῦς βοστρύχους] Κόμας alias appellant, unde cognomentum Apollinis χρυσοκόμου Fuerunt autem radii, quibus caput hujus dei veteres exornabant. SCHEFF. *Cincinnos.* Fuit enim ſimulachrum Apollinis, ut notum eſt, comâ intonſa obſitum, ut Deaſtrum ἀκερσεκόμην rite exprimeret, & Solis comas aureas, id eſt, radios repræſentaret. Macrob. *Saturn. lib.* I. Apulejus in *Floridis.* KUHN.

Χρυσοῦς βοστρύχους] Intelligit ſine dubio intonſos, hoc eſt, promiſſos crines Apollinis, qui & idcirco *Intonſus* à Latinis dicitur. Ovid. *Metam.* XII. 585.

Talibus Intonſum compellat Sminthea dictis.

Horat. *Odar.* I. 21. *Intonſum, Pueri, dicite Cynthium*, ubi vide Torrentium. Sed inprimis velim videas apud Fulv. Urſinum in *Familiis Rom.* Calpurniæ Gentis *Tabulæ* I. *Nummos* I. 2. 3. 4. 5. & Valeriæ *Tab.* I. *Nummos* I. 2 3. ubi *Cincinni* Apollinis clariſſime ſunt expreſſi. Cæterum alii Auctores, Cic. *de Nat. Deor. lib.* III. & Valer. Max. I. I. *ext.* 3. tradunt Dionyſium Æſculapio *auream* abſtuliſſe *barbam.* Haud dubie fecit utrumque. Fabrum quid moverit neſcio, ut maluerit hic legere, ἔχον δὴ αὐτὸ χρυσοῦς &c. pro καὶ αὐτὸ. Quum ita paſſim Noſter, & *ſuperiori Capite* bis, de Colophoniis, & Bacchiadarum ἀρχῇ Refertur autem καὶ αὐτὸ non ad βοστρύχους, ſed ad χρυσοῦς, ſiquidem hi Cincinni æque erant *Aurei*, ac ſuperior ille ornatus Jovis. In proximis κελεύσας ἀποκεῖραί τινα αὐτὸ, ſi abeſſet illud αὐτὸ, minime deſideraretur, & poſſit videri vel ex gloſſa ortum, vel per ſocordiam ex repetitione ſuperioris αὐτὸ. PERIZON.

9 Αυτό. Πλεύσας] Parenti meo legendum videbatur Αποπλεύσας Pronomen αὐτὸ enim hoc loco plane redundat.

10 Εις Τροιζηνίους] Imo Τυῤῥηνίους Ariſtoteles *lib.* II. *Oecon.* εἰς Τυῤῥηνίαν τε πλεύσας ναυσὶν ἑκατὸν, ἔλαβεν ἐκ τοῦ τῆς Λευκοθέας ἱεροῦ χρυσίον τε καὶ ἀργύριον πολύν. Per Τυῤῥηνίαν tamen cave hic intelligas regionem totam Italiæ, ſed navalia Agyllæ, quæ urbs ejus, ubi & templum, quod expilare quærebat. Diodorus Siculus *lib.* XV. Διονύσιος χρημάτων ἀπορούμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ Τυῤῥηνίαν, ἔχων τριήρεις ἑξήκοντα πρόφασιν μὲν φέρων τὴν τῶν

πόλλωνος, καὶ τῆς Λευκοθέας ἅπαντα ἐσύλησε χρήματα, τὴν παρακειμένην ἀργυρᾶν τῷ Ἀπόλλωνι τράπεζαν κελεύσας ἀφελεῖν, [11] Ἀγαθοῦ Δαίμονος [12] τῷ θεῷ διδόντας πρόποσιν.

pollinis & Leucotheæ vaſa abripuit, menſam argenteam adſtantem Apollini jubens auferre propinantes Deo poculum *Boni Dæmonis*.

CAP. ΚΕΦ.

λῃστὰς καταλύσειν, τῇ δ' ἀληθείᾳ συλήσων ἱερὸν ἅγιον, γέμον μὲν ἀναθημάτων πολλῶν, καθιδρυμένον δ' ἐν ἐπινείῳ πόλεως Ἀγύλλης Τυρρηνικῆς. τὸ δ' ἐπίνειον ὠνομάζετο Πύργοι. SCHEFF. Videram mendum eſſe in hoc loco, ſed Schefferus Vir doctus & diligens illud prior aperuit. neque enim *Troezenii* hic eſſe debent, ſed *Tyrrheni*, quod ex veteri hiſtoria clarum eſt: tamen non debuit Vir Doctus ſcribere Τυρρηνίους ſunt enim *Tyrheni* non *Tyrrhenii*. FABER.

Εἰς Τροιζηνίους] Nihil hic mutant MSti, & idcirco neutiquam adſentior Eruditis, qui hæc, ut mendoſa, corrigunt, & malunt ex Ariſtotele Τυῤῥηνίους. Nec enim veriſimile, Librarios notius hoc & celebrius vocabulum mutaſſe in minus celebre Τροιζηνίους. Si quid hic peccatum, culpa ejus penes ipſum foret Auctorem potius, vel Eos quos ſequitur. Sed nullus dubito, erratum à librariis Ariſtotelis, & ibi legendum ex Æliano Τροιζηνίων pro Τυῤῥηνίων. Nam licet ex Diodoro Sic. *lib.* XV. conſtet, Dionyſium etiam Tyrrhenæ Urbis, Agyllæ ſcilicet, Templum, ſed cujus Dei aut Deæ, incertum, explicaviſſe; tamen hæc, quæ Ælianus refert, acta videntur potiſſimum in Græcia, & inter Græcos, quorum utique Dea erat *Leucothea*, & quibus uſitata fuit Ἀγαθοῦ Δαίμονος πρόποσις, quando removebatur Menſa: quæ pariter à Tyrrhenis, vel in Tyrrhenorum Remp. & Mores redactis, ut fuerunt jam olim Agyllæi, originem cæteroqui ſuam à Pelasgis repetentes, aliena ſunt. Porro autem Trœzene Templum revera fuit *Apollinis*, omnium in Græcia antiquiſſimum, teſte Pauſania in *Corinth.* cujuſmodi Templa adeo antiqua, erant etiam plerumque opulenta prorſus. Inde vero Urbs ipſa dicta quoque fuit Ἀπολλωνιάς. Vide Stephanum, & Euſtath. *ad Il.* β. Maxime tamen Neptuno fuit ſacra, ἱερὰ Ποσειδῶνος, atque inde etiam Ποσειδωνιὰς dicta. Euſtath. *ibid.* & Strabo *lib.* VII. Jam autem veriſimile ſatis, in Urbe Neptuno Sacra, Templum quoque habuiſſe *Leucotheam*, Deam quippe Marinam. Nam Ἰνὼ (quæ eſt *Leucothea*) θεὰν εἶναι τῶν θαλασσίων, ait Pauſanias in *Bœoticis*. Sed tamen neque in Ariſtotele nunc quidquam mutari velim, ſiquidem & Polyænus V. 2. 21. diſerte ait Dionyſium πλεύσαντα εἰς Τυῤῥηνίαν, *quum navigaſſet in Tyrrheniam, ſpoliaviſſe* τὸ τῆς Λευκοθέας ἱερόν. Quapropter Utriuſque Auctoris, Ariſtotelis & Æliani, lectionem fidei MStorum permittendam cenſeo. PERIZ.

11 Ἀγαθοῦ δαίμονος] Solebant Græci cœna jam peracta poculum mero plenum circumferre, in gratiam Bacchi pro reperto vino & hilaritate inde generi mortalium allata, idque ἀγαθοῦ δαίμονος appellare. Athenæus *lib.* XV. οἱ Ἕλληνες τοῦ μὲν παρὰ δεῖπνον ἀκράτου προσδιδομένου τὸν ἀγαθὸν ἐπιφωνοῦσι δαίμονα, τιμῶντες τὸν εὑρόντα δαίμονα, ἦν δ' οὗτος ὁ Διόνυσος. Inter bibendum vero menſam auferri mos erat. Teſtis Nicoſtratus apud prædictum auctorem: & Scholiaſtes *Ariſtophanis in Equitibus*: αἰρομένης τῆς τραπέζης μετὰ τὸ δεῖπνον, ἄκρατον περιέφερον, καὶ ἐκαλεῖτο ἡ πόσις ἀγαθοῦ δαίμονος. Aſtute igitur ſervato hoc more Dionyſius Apollini ἀγαθοῦ δαίμονος propinat, menſamque ejus argenteam auferri jubet. Quem interpres ſenſum hujus loci protulit, non intelligo. Puto autem eum τὸ διδόντος decepiſſe, quod ad ἀγαθοῦ δαίμονος referebat. Et ſic quiſquis primam melioremque hujus loci lectionem depravavit: ignorans ἀγαθοῦ δαίμονος à Græcis ſimpliciter ultimam eam cœnæ nominari potionem. Unde & ab Heſychio Ἀγαθοδαιμονισταὶ, οἱ ὀλιγοπόται, quaſi qui ſtatim ultimum illud poculum petant. Quare pro διδόντας, διδοὺς ſcribendum, & de Dionyſio accipiendum eſt. Athenæus *dicto loco*, ὅτι δὲ δοθείσης τῆς τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος κράσεως ἔθος ἦν βαστάζειν τὰς τραπέζας, ἐδήλωσε διὰ τῆς αὑτοῦ ἀσεβείας ὁ Σικελιώτης Διονύσιος. Τῷ γὰρ Ἀσκληπιῷ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀνακειμένης τραπέζης χρυσῆς, προπιὼν αὐτῷ ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος ἐκέλευσε βασταχθῆναι τὴν τράπεζαν. Ariſto-

riſtoteles *Oecon.* II. *circa finem.* Διονύσιος τὰ ἱερὰ περιπορευόμενος, εἰ μὲν τράπεζαν ἴδοι παρακειμένην χρυσῆν ἢ ἀργυρᾶν ἀγαθοῦ δαίμονος κελεύσας ἐγχέαι, ἐκέλευεν ἀφαιρεῖν. Paulo aliter hanc rem *Cicero*, quique eum exſcripſit, Maximus Valerius enumerant. Ciceronis verba hæc ſunt *lib.* III. *de Natura Deorum. Jam menſas argenteas de omnibus delubris juſſit auferri, quod more veteris Græciæ inſcriptum eſſet, bonorum Deorum, uti ſe eorum bonitate velle dicebat.* Scimus priſcis uſitatum fuiſſe, titulos donariis inſcribere, qui cauſam dedicationis continerent. Et fortaſſe etiam ſub iſto nomine multa ſuſtulit. Priora tamen magis placent. SCHEFF. Res plane ridicula eſt & mihi & aliis viſa: quare non poſſum non probare quod in hunc locum ſcripſit J. Schefferus, legendum ſcilicet non διδόντος, ſed διδοὺς. ita ut ad Dionyſium referatur: cum enim poculum *Boni Genii* propinatum fuerat, tum menſæ tollebantur. res eſt notiſſima, neque pluribus verbis explicanda ſit. FABER.

12 Τῷ θεῷ διδόντος] Τὸ διδόντος non habet, quo referatur, niſi legeris τοῦ θεοῦ διδόντος *Deo dante poculum Boni dæmonis.* Nam ac ſi jam poculum *boni Genii vel eventus* Apollo convivis ſuis infundi juſſiſſet, menſam in medio poſitam Dionyſius tolli voluit pro more tralatitio. Quoties autem ῷ locum τοῦ οῦ invadat, nemini obſcurum poterit eſſe, qui Venetas & Baſilienſes editiones Græcorum codicum inſpexerit. KUHN. Vel unicus hic locus certiſſimo declarat indicio, quam ad nullos unquam MStos recenſitus caſtigatuſque ſit Ælianus, poſt primam illam Ed. Romanam Camilli Peruſci, quam omnes ubique ſequuntur ſine ulla contextus emendatione. Illa enim nobis dedit hanc Lectionem, quam retinuerunt Reliquæ; Vultejus etiam expreſſit ita, *quam Fortuna quædam proſpera propinationum cauſa, Deo donaverat.* A Geſnero eſt verſio recepta, *ſuper qua Bonus Genius Deo propinabat.* At oſtendit jam clariſſime Eruditiſſimus Schefferus, ferri non poſſe hanc ſententiam. Nec enim *Bonum Genium*, ſeu Ἀγαθὸν Δαίμονα, *propinare Deo*, ſed ipſam propinationem dici Ἀγαθοῦ Δαίμονος, & fieri poſt cœnam, quando jam Menſa tollitur. Conſentiunt itaque nunc omnes corruptam eſſe hanc Lectionem, & Schefferus quidem, probante Fabro, corrigit διδοὺς. Sed nimium id recedit à literis, quas hic reperimus. Ergo Cl. Kuhnius maluit, τοῦ θεοῦ. At quem non offendant tot, & quidem diverſæ Syntaxeos, Genitivi ita conjuncti. Præterea Propinatio per jocum poterat ad Deum vel ſtatuam fieri, at in ipſa ſtatua nihil erat, quod iſtam propinationem ſimularet: neque porro Deus adigi poterat ad *eam dandam* vel faciendam. Quid vult? Dudum jam in explicando hoc loco monui, legendum eſſe διδόντας, idque nunc firmari video MSto Sluiskiano, qui omnibus id literis exhibet. Lugdunenſis haud dubie idem faceret, niſi compendio ſcriptionis, quo æque τας, ac τες vel τος, poteſt deſignari, uti maluiſſet. Nec dubito, quin tale compendium hic impoſuerit Peruſco, qui id per Genitivum expreſſit, quia putabat referendum ad Ἀγαθοῦ Δαίμονος, & illam Ἀγαθοῦ Δαίμ. πρόποσιν ignorabat. Cæterum ſenſus eſt, Dionyſium juſſiſſe, illos, dum menſam auferrent, propinare Deo poculum illud Ἀγαθοῦ δαίμονος. In Notis porro Schefferi perperam exponitur Heſychius, quaſi Ἀγαθοδαιμονισταὶ idcirco dicantur οἱ ὀλιγοποτοῦντες, quod ſtatim petant Ultimum illud Poculum; quum ea ſit hujus appellationis ratio, quod ex illo poculo Αγ. δαίμονος pauxillulum ſinguli biberent, ὅπως ἐλάχιστον ᾖ τὸ πινόμενον, ut diſerte ait Theophraſtus apud Athenæum, quem vide *pag.* 693. PERIZ. Avus meus jam dudum viderat legendum διδόντας.

ΚΕΦ.

CAP.

ΚΕΦ. κα'.

Ἰσμηνίας αἰσχύνης χωρὶς, πῶς Περσῶν βασιλεῖ προσεκύνησεν.

[1] Ἰσμηνίου τοῦ Θηβαίου σοφὸν ἅμα καὶ Ἑλληνικὸν οὐκ ἂν ἀποκρυψαίμην ἔργον. Πρεσβεύων οὖν ὑπὲρ τῆς πατρίδος [2] πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν, ἀφίκετο μὲν, [3] ἐβούλετο δὲ αὐτὸς, ὑπὲρ ὧν ἧκεν, ἐντυχεῖν τῷ Πέρσῃ. Ἔφατο οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ χιλίαρχος, [4] ὁ καὶ τὰς ἀγγελίας εἰσκομίζων τῷ βασιλεῖ, καὶ τοὺς δεομένους [5] εἰσάγων. Ἀλλ', [6] ὦ ξένε Θηβαῖε, (ἔλεγε δὲ ταῦτα [7] παίζων δι' ἑρμηνέως, Τιθραύστης δὲ ἦν ὄνομα τῷ χιλιάρχῳ) νόμος ἐστὶν ἐπιχώριος Πέρ-

CAP. XXI.

Iſmenias ſine turpidine Perſarum regem quomodo adoraverit.

Iſmeniæ Thebani ſapiens ſimul, & planè Græcum factum ſilentio minime involverim. Is patriæ cauſa legatione ad regem Perſarum ſuſcepta venit, & voluit ipſe, de rebus, propter quas venerat, Perſam convenire. Chiliarchus itaque, qui pariter res nunciatas ad regem perferre, & rogantes introducere ſolebat, dixit ad eum. Verùm, ô Thebane hoſpes, (hæc autem joco loquebatur per interpretem; Nomen erat Chiliarcho Ti-

1 Ἰσμηνίου] Plutarchus in *Artaxerxe*. Meminit ejus & Suidas. SCHEFF.

2 Πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν] Eſt hic Artaxerxes Mnemon, ad quem legatus fuit Iſmenias poſt Leuctricam pugnam. Tithrauſtes Chiliarchus, qui deinceps memoratur, etiam occurrit in Hiſtoria Cononis, qui itidem ad hunc Artaxerxem à Pharnabazo fuit miſſus. Vide Nepot. in *Con. cap.* 3. Mox ut MS. A. Schefferi, ſic & Sluisk. & Mediceus uterque ὁ χιλίαρχος καὶ βουλὰς ἴσως. τοῦ β. Sed rectius alii Codices Vulgatam tuentur. PERIZ.

3 Ἐβούλετο] MS. Mediceus ἐβουλεύετο. quod verbum eodem ſenſu uſurpavit Herodianus *lib.* 1. *cap.* 16. πάντων ἑορταζόντων ὁ Κόμμοδος ἐβουλεύετο οὐκ ἐν τοῖς βασιλείοις, ὡς ἔθος, προελθεῖν οἰκίας. & *lib.* VI. *cap.* 6. ὁ Ἀλέξανδρος ἐπανελθεῖν τι εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐβουλεύσατο.

4 Ὁ καὶ τὰς ἀγγελίας] Obſerva hoc Chiliarchi munus apud Perſas. Et ideo, antequam ad regem ipſum veniretur, illum compellare moris erat. Cornel. Nepos *vita Cononis cap.* 3. *Conon a Pharnabazo ad regem miſſus, poſtquam venit, primum ex more Perſarum ad Chiliarchum, qui ſecundum gradum imperii tenebat, Tithrauſtem acceſſit, ſeque oſtendit cum rege colloqui velle, nemo enim ſine hoc admittitur.* Adde Plutarch. in *Themiſtocle*. Pro prædictis autem in MS. A. legitur ὁ χιλίαρχος ὁ καὶ βουλὰς καὶ τὰς ἀγγελίας εἰσκομίζων, ut βουλαὶ ſint ſenatores. SCHEFF. Εἰσαγγελεὺς Græcis dicitur, ut puto, quem hîc Noſter deſcribit, vel etiam εἰσαγωγεύς. Plutarch. in *Alexandro*. Suidas in Εἰσαγωγεύς. Heſychius de his Chiliarchis, Ἀζαραπατεῖς, inquit, οἱ εἰσαγγελεῖς παρὰ Πέρσαις. An Heſychii Ἀζαραπατεῖς ſunt אחשדרפנים id eſt, *majeſtatis janitores* ſecundum Ludovicum de Dieu, quorum mentio fit *cap.* 3. *Eſth.* KUHN.

5 Εἰσάγων] Hinc proprie tales dicebantur Εἰσαγωγεῖς; & Εἰσαγγελεῖς apud Græcos, ut apud Perſas, teſte Heſychio, Ἀζαραπατεῖς, quod videtur compoſitum ex עזרה *Atrium*, & פתח *Aperire.* PERIZ.

6 Ὦ ξένε] Debuerat dixiſſe ὦ ξεῖνε, ſed Tithrauſtes Ionice loquitur. nil itaque mutandum. FABER.

7 Παίζων] Nihil mutant MSti, nec Mei, nec Regii. Suſpecta tamen vox, quum nihil in hac allocutione vel minimam *jocantis* aut

Πέρσαις, τὸν εἰς ὀφθαλμοὺς ἐλθόντα τοῦ βασιλέως, μὴ πρότερον λόγου μεταλαγχάνειν, πρὶν ἢ προσκυνῆσαι αὐτόν. Εἰ τοίνυν αὐτὸς [8] διὰ σαυτοῦ συγγενέσθαι θέλεις αὐτῷ, ὥρα σοὶ, τὰ ἐκ τοῦ νόμου δρᾷν· εἰ δὲ μὴ, τὸ αὐτό σοι τοῦτο καὶ δι' ἡμῶν ἀνυσθήσεται, καὶ μὴ προσκυνήσαντι. Ὁ τοίνυν Ἰσμηνίας, Ἄγε με, εἶπε. Καὶ προσελθὼν καὶ ἐμφανὴς τῷ βασιλεῖ γενόμενος, περιελόμενος τὸν δακτύλιον, [9] ἔρριψεν ἀδήλως παρὰ τοὺς πόδας, ὃν ἔτυχε φορῶν, καὶ ταχέως [10] ἐπικύψας, ὡς δὴ προσκυνῶν, πάλιν ἀνείλετο αὐτόν, καὶ [11] δόξαν μὲν ἀπέστειλε τῷ Πέρσῃ

Tithrauſtes) lex eſt Perſis recepta, ut is, qui in conſpectum Regis venit, non ante ad ſermonem cum eo ferendum admittatur, quàm eum adoraverit. Quod ſi igitur vis ipſe per Te eum adire, curandum tibi, ut, quod lex jubet, peragas. Sin minus, idem illud tibi per nos præſtabitur, etiam non adoranti. Iſmenias verò, Duc me, ait. Quum autem acceſſiſſet, & in conſpectum Regis veniſſet, annulum, quem geſtabat, digito detractum, clam abjecit ad pedes, confeſtimque procumbens, tanquam adoraret, ſuſtulit eum iterum,

aut *illudentis* ſpeciem præ ſe ferat. Quid? ſi legas πειράζων, vel potius πείθων aut πείσων, quod ſæpe ſignificat ſimpliciter *ſuadere*; Sic II. 6. Crito veniens ad Socratem in carcerem, ἔπειθεν αὐτὸν ἀποδρᾶναι, *ſuaſit ei, ut fugeret*. PERIZ.

8 Διὰ σαυτοῦ] MS. Lugd. habet δι' ἑαυτοῦ, quod verum arbitrer, ſed corruptum à Librariis aliorum codicum, quia non fuit intellectum ab iis. Solet autem Reciprocum hoc ita ad omnem adhiberi Perſonam. Ad Secundam uti hic, ſic & *infra cap.* 34. εἶτα τολμήσεις τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῖς ἑαυτοῦ τὸν υἱὸν ἀποθνήσκοντα ὑπομεῖναι. *Actor. Ap.* XIII. 46. ἐπεὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς. Sic ad Primam pro ἐμαυτοῦ, *infra cap.* 32. ἑαυτοῦ κράτιστα χωρήσαιμι. Epict. *Enchir. cap.* 10. μηδέποτε ἄλλους αἰτιώμεθα, ἀλλ' ἑαυτοὺς, καὶ τὰ ἑαυτῶν δόγματα. Sicuti vero hic per imperitiam librariorum in hac voce peccatum videtur, ſic ſæpe factum certe alibi. *Infra* XII. 1. Πῶς τολμήσω Παρυσάτιδος ἄξιον δῶρον προσθεῖναι αὐτῇ. Varie hæc tentant Eruditi, ſed veriſſime Kuhnius legit αὐτῇ. Clem. *Ep.* 1. *ad Corinth. p. m.* 34. Χρηστευσώμεθα αὐτοῖς κατὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ γλυκύτητα τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. Ubi in margine notatum eſt. *forte* ἀλλήλοις, ſed lege extra controverſiam αὑτοῖς, h. e. *erga nos invicem*. Sic in *Ep.* II. *pag.* 146. Ὥστε οὖν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτὸν ὁμολογῶμεν ἐν τῷ ἀγαπᾷν αὐτούς. Vertitur, *diligendo eum*, quaſi legiſſent αὐτόν. Sed lege αὑτοὺς, & omnia erunt liquida ac clara. PERIZ.

9 Ἔρριψεν παρὰ τοὺς πόδας] MS. Mediceus, πρὸς τοὺς πόδας.

10 Ἐπικύψας] Ritu Perſicæ προσκυνήσεως. Tanta gentis hujus erga reges ſuos erat veneratio. Igitur & Deos appellabant. Æſchylus in *Perſis*. Τόν τε δαίμονα Δαρεῖον ἀνακαλεῖσθαι. Scholiaſtes. ὡς θεὸς γὰρ παρὰ Πέρσαις τιμᾶται. Quatenus ad civilem prudentiam hæc pertineant, vide in ſubtiliſſima *diſſertatione* Viri Celeberrimi, Præceptoriſque noſtri ſimul ac hoſpitis obſervandi I. H. Bœcleri, quam nuper *de Auſpicio Regio* in publicum emiſit. SCHEFF.

11 Δόξαν μὲν ἀπέστειλε] Nil equidem mutari velim; ſed tamen, ſi res integra ſit, malim dicere παρέσχε, quam ἀπέστειλε. FABER.

Δόξαν ἀπέστειλε] Hæc lectio in mendo cubat. Neque enim Græce ſatis dicitur ἀποστέλλειν δόξαν, *emittere opinionem*. lego ἀπετέλεσε i. e. *dedit, implevit opinionem*: ἀποτελεῖν hic idem eſt, quod ἀποπληροῦν, ἀπαρτῆσαι, *peragere, perficere*. vide Heſychium in his vocibus. Eo ſenſu Arrianus *l.* IV. *de Exp. Alex.* καὶ τὸ τῆς προσκυνήσεως ἐπιτελῆ αὐτῷ Καλλισθένει ἐγένετο, & *Calliſthenes quaſi adoratione defunctus evaſiſſe*,

Πέρσῃ προσκυνήσεως, εἰ μὴν ἔδρασεν οὐδὲν τῶν [12] ἐν τοῖς Ελλησιν αἰσχύνην φερόντων. Πάντα οὖν ὅσα ἠβουλήθη κατεπράξατο, οὐδὲ ἠτύχησέ τι ἐκ τοῦ Πέρσου.

rum, & opinionem quidem adorationis Perſarum regi injecit, nihil vero fecit eorum, quæ ignominiam inter Græcos adferunt. Quicquid igitur voluit, perfecit, neque quicquam à Perſa ei denegatum eſt.

ſet, Alexandro non advertente &c. KUHN.

Δόξαν μὲν ἐπέσεισε] Sic pene ἀπεσείσατο πέρατα, XII. 57. αἱ μὲν θεοὶ σημεῖα αὐτοῖς καὶ τέρατα ἀπέστειλαν. Similiter λόγον, *Actor*. X. 36. τὸν λόγον, ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ισραήλ. Denique δρέπανον, Marc. *Evang*. IV. 29. ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπὸς, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον. Cl. tamen Kuhnius malit hic ἀπετέλεσε. h. e. *dedit*, *implevit opinionem*: at Bern. Homœtius, Eccleſiaſtes Amſtelædamenſis, Vir Græcæ L. Peritiſſimus, ἐπέσεισε, h. e. *præbuit*. Sed mutavit ſententiam Kuhnius in *Indice v*. Δόξα, vulgatam iſtic aſſerens lectionem ex ipſius Æliani *Hiſt. An. lib*. I. Locus ille occurrit *cap*. 15. ubi ait, ἡ καρὶς δὲ κινουμένη, εἶτα μὲν τινα δόξαν τινὰ ἀποστέλλει μιμουμένη πορεύεσθαι &c. *ſquilla vero mota opinionem præbet*, *ac ſi intrare velit*. PERIZ.

12 Ἐν τοῖς Ελλησιν] In tantum Græci libertatis erant ſtudioſi. Unde Conon loco ſupra laudato: *Vereor ne civitati meæ ſit opprobrio*, *ſi*, *cum ex ea civitate ſim profectus*, *quæ cæteris gentibus imperare conſueverit*, *potius barbarorum*, *quam illius more fungar*. Et Chiliarchus ad Themiſtoclem de eodem more loquens apud Plutarchum. ὑμᾶς μὲν ἐλευθερίαν μάλιστα θαυμάζειν καὶ ἰσότητα, λόγος. ἡμῖν δὲ πολλῶν νόμων καλλίστος, τὸ τιμᾷν βασιλέα. adde Maximum Valerium *lib*. VI. *cap*. 3. *exter*. 2. Senecam *de beneſ*. *lib*. III. *cap*. 12. SCHEFF.

Ἐν τοῖς Ελλησι αἰσχύνην] Adoratio, quæ proſtrato humi corpore exhibetur, Græcis pudenda & δουλοπρεπὴς, *ſervilis*, viſa eſt. vide Calliſthenis orationem contra eam apud Arrian. *p*. 264 *& ſeq*. quâ Alexandrum adeo offendit, ut poſtea eum quaſi inſidiarum in ſe conſcium indignis modis è medio ſuſtulerit. Prohibuit etiam, ne Macedonibus amplius ſui adoratio proponeretur, cognito, quod morem illum Perſicum dedignarentur addiſcere. Dabo ipſa Arriani verba ut vitium, quod illis inolevit, pro viribus tollam. τότε γνόντα Ἀλέξανδρον, πέμψαντα κωλῦσαι Μακεδόνας μεμνῆσθαι ἔτι τῆς προσκυνήσεως. quis dubitet legendum? κωλῦσαι, ἐπὶ Μ. *prohibuiſſe*, *apud Macedones mentionem ulterius facere adorationis*. Hæc puto cum hiſtoria Doricè, ut ajunt, concinere, ut conſideranti facile patebit. KUHN.

ΚΕΦ. κβ.

Δῶρα τὰ διδόμενα παρὰ Περσῶν βασιλέως τοῖς πρεσβευταῖς.

Δῶρα τὰ ἐκ βασιλέως διδόμενα τοῖς παρ' αὐτὸν ἥκουσι [1] πρεσβευταῖς, εἴτε

CAP. XXII.

Munera quæ Perſarum Reges Legatis ſoliti ſunt largiri.

Munera, quæ Rex dono dabat, venientibus ad ſe Legatis, ſive

1 Πρεσβευταῖς] Imo aliis quibuſque quos ſingulariter volebat honorare. Patet exemplo Artaxerxis apud Plutarchum, qui Mithriditatem ob perlatum ad ſe de cæde Cyri nuntium, ſicut ipſi credi voluit revera ob interfectum eum, ita eſt remuneratus. Unde Paryſatis eunuchus ad eum: Ὡς καλὴν μὲν ἐσθῆτά σοι ταύτην Μιθριδάτης ὁ βασιλεὺς δέδωκε, καλὰ δὲ στρεπτὰ, πολλοῦ δὲ ἄξιος ὁ ἀκινάκης. Et Xenophon *lib*. I. *exped*. *Cyri* de Artapete, ὅχε ἀκινά-

εἴτε παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἀφίκοιντο, εἴτε ἑτέρωθεν, ταῦτ᾽ ἦν. Τάλαντον μὲν ἑκάστῳ Βαβυλώνιον [2] ἐπισήμου ἀργυρίου. [3] τάλαντα δὲ, Φιάλαι δύο ἀργυραῖ. Δύναται δὲ τὸ τάλαντον τὸ Βαβυλώνιον

ſive ii ex Græcia, ſive aliunde, adveniſſent, hæc erant. Unicuique talentum Babylonicum argenti ſignati. Talenta verò *pendentes* phialæ duæ argenteæ. Conficit autem talentum Baby-

ἀκινάκην χρυσοῦν καὶ στρεπτὸν δὲ ἐφόρει καὶ ψέλλια καὶ τὰ ἄλλα, ὥσπερ οἱ ἄριστοι τῶν Περσῶν. Adde ex Sacris Danielem Prophetam *non uno loco*. SCHEFF.

2 Επισήμου ἀργυρίου, *Argenti Præſtantiſſimi*] Miror ita hæc in omnibus verti Editionibus, nec verbo moneri ejus verſionis vitium, niſi quod Geſnerus in Margine ſuo, & ſecutus eum Tornæſius, notarint hæc verba, *Signati, forte. Locus eſt obſcurus.* Omnino autem ita accipienda erant Græca, nec ulla in hoc loco eſt obſcuritas. Eſt enim ἐπίσημον ἀργύριον revera *argentum ſignatum*, ſeu *Nummi*, & opponitur hic argento facto, ſeu *phialis*. Res eſt certa. Vide Salmaſium *ad Lamprid. in Alex. Sev. cap.* 33. Cui adde Schol. *Euripidis ad Hecub.* 379. κυρίως Ἐπίσημον ἀργύριον, τὸ κεχαραγμένον, ἄσημον, τὸ μὴ κεχαραγμένον. Sic Latini *Signatum*. Iſidorus XVI. 17. *Tria ſunt genera Argenti, & Auri, & Aeris, Signatum, Factum, Infectum. Signatum eſt, quod in Nummis eſt, Factum eſt, quod in vaſis & ſignis, Infectum, quod in maſſis.* PERIZ.

3 Τάλαντα ϗ, φιάλαι δύο] Locus cujus ne qualemcunque etiam ſenſum interpres dare potuit. Quid enim eſt; *Talenta vero, duæ argenteæ phialæ*? Neque clarior redditur, etiamſi interponas *fuerunt*, ut ab emendatore factum. Ego ita explico: dedit etiam cuique phialas duas, quarum una quævis habuit pondo centum & viginti. Τάλαντον profecto Polluci *lib.* X. *cap.* 6. eſt καὶ σταθμοῦ τι ὄνομα. Euſtath. *Iliad. B.* Τάλαντον σημαίνει καὶ τὸ σταθμώμενον πρᾶγμα. Hinc apud Ariſtophanem in *Lyſiſtrata.* ἤκουσα ἄνδρας ἕρπειν στελίχη φέροντας ὡς τριτάλαντον βάρος. Et apud eundem in *Centauris*, referente ante dicto Polluce. λίθος δεκατάλαντος, *lapis pondo* 1200. Item apud *Athenæum lib.* V. τριτάλαντος λίθος, *ſaxum pondo* 360. uti erudite eum locum explicat Clar. Caſaubonus. Sed fortaſſe ponderis magnitudo fidem excedit, igitur magis eſt, ut de precio accipiamus locum, dicamusque unamquamque phialam talento fuiſſe æſtimatam. Locutionemque eſſe ſimilem Plutarchi, qui ſic στέφανον τάλαντον appellat. Locum vide *infra* II. 41. περίμαχος. Quid ſi ſcripſerit ταλανταίαι? ac voluerit, dediſſe phialas magni ponderis? Certe apud Græcos veteres, ut obſervat Grotius *ad cap.* 17. *Apocal.* omne quod grave eſt, ταλανταῖον dicitur. Adde etiam *indicem* in ἐστὶ & ἔχειν. Ταλανταῖον poſtea probavit Faber quoque, ſed *talenti pondere* expoſuit. At vero Cl. Gronovius lectionem ſervat vulgatam, quam ait ſignificare id, quod Latini dicunt *talenta pondo*, hocque velle, ſingulas habuiſſe pondus unius talenti, ut initio & mihi viſum fuerat. Conſule ipſum *lib.* I. *Pecun. Vet. cap.* 6. SCHEFF. Ad hunc locum ita ſcribit Schefferus [locus . . . . & viginti.] ſed facilis emendatio fuerat. Legendum enim non τάλαντα, ſed ταλανταίαι, id eſt *talenti pondere*. Nam *talentum* inter pondera. Nil amplius dicam. FABER. Τάλαντον hoc loco non *pondus*, ſed pretium inferre, ipſe Autor indicat, dum *Talentum* æſtimat minus ſeptuaginta duobus Atticis, vel ut alii rotundo numero, ſeptuaginta tantum. KUHNIUS. Recte explicuit hunc locum, cujus ſenſum Interpres non videbatur percepiſſe, Vir Summus Joh. Fr. Gronovius *de Pecunia Vet.* I. 6. ut ſenſus ſit, ſingulas phialas pependiſſe talentum. Solent enim Græci, immo & Latini, ſummam, ſive ponderis ſive pretii, ita breviter per Appoſitionem exprimere. Sic X. 17. Θεμιστοκλέα τρία τάλαντα ἔχειν τὴν οὐσίαν τὴν πατρῴαν, *habere patrimonium trium talentorum.* Viderat eundem quoque ſenſum jam Schefferus, ſed quæ addit de *Talenti pondere*, definiens illud 120. libris ſeu minis, & à *Talenti pretio* diverſum faciens, alieniſſima ſunt. Talentum enim valebat non 120. verum 60. minas ſeu libras ſui generis, ſed quæ, cum

ον 4 δύο καὶ ἑβδομήκοντα μνᾶς Ἀττικάς. Ψέλλιά τε καὶ ἀκινάκην ἐδίδου, καὶ στρεπτόν· χιλίων 5 δαρεικῶν ἄξια ταῦτα· καὶ 6 στολὴν ἐπ' αὐτοῖς Μηδικὴν, ὄνομα δὲ τῇ στολῇ 7 δωροφορική.

KEΦ.

bylonicum ſeptuaginta duas minas Atticas. Item armillas, & acinacem dabat. & torquem: quæ mille Daricos valebant: ad hæc ſtolam Medicam; nomen autem illi ſtolæ erat *Dorophorica.*

CAP.

cum Atticis collatæ, varium faciebant Atticarum numerum. Veluti *Babylonium* hoc valebat 60. minas Babylonias, ſed quæ faciebant 72. Atticas. Atque ita *Quibuſdam* (ut diſerte Suidas, τὸ τάλαντον πρὸς τισιν ἔχει λίτρας ρκε.) *Talentum* erat tantum, ut *haberet* Atticas *libras* 125. Cæterum in hoc loco neutiquam de tanti Ponderis Talento eſſe cogitandum, liquet ex æſtimatione hujus Talenti ad Atticum Pondus ab ipſo Auctore redacti. Nomina autem iſthæc, *Talentum* & *Mina*, erant proprie Ponderis, ſed tranſlata ſunt ad Pecuniam, quæ illud pondus argenti pendebat, plane uti & *Drachma* ac *Obolus*. Ut adeo diſcrimen inter *pretium* & *pondus* Talenti Argentei nullum ſit, & phialæ hæ pependerint ſingulæ Talentum Babylonium, ſeu 72. Minas vel Libras pondo Atticas. Nam *Minas* vere eſſe Libras liquet ex Hiſtoria Aglaidis, quæ mox *cap.* 26. dicitur comedisse carnis δώδεκα μνᾶς; at apud Athenæum *lib.* x. *pag.* 415. totidem λίτρας. PERIZ.

4 Δύο καὶ ἑβδομήκοντα] Polluci *lib.* IX. *cap.* 6. τὸ Βαβυλώνιον τάλαντον dicitur habere μνᾶς τὰς Ἀττικὰς ἑβδομήκοντα. Diſcedit ergo noſter à vulgari computatione. Sed ante hæc verba quædam præceſſiſſe videntur, quæ hodie non extant, aliudque numiſmatis genus comprehendiſſe, cui talentum Babylonium comparabatur. SCHEFF. Vocem δύο ex præcedentibus perperam hoc loco repeti ſuſpicatur Willebr. Snellius *de re nummaria pag.* 41.

5 Δαρεικῶν] Nummi hi ſunt Aurei, reſpondentes Atticorum xx. drachmis argenteis, Noſtratibus ſex Florenis. Hos vero *Daricos* Suidas, & Schol. Ariſtoph. in Ἐκκλησ. *pag.* 741. non à *Dario* Xerxis Patre, ſed ἀπ' ἑτέρου τινὸς παλαιοτέρου βασιλέως, ſic nominatos ſcribunt. Nullus alius illo nomine ante *Darium* Hyſtaſpis F. in Hiſtoria occurrit, præter *Darium Medum* Danielis, qui eſt Xenophontis *Cyaxares*, Eſtheræ *Abaſuerus*. Meminiſſe illius *Darii* Suidas etiam in *v.* Θαλῆς videtur, quippe quem primum ait, γεγονέναι ἐπὶ Κροίσου, at dein ἐπὶ Δαρείου. Nummus autem iſte forſan ortus abs Tributo provinciis per *Darium* hunc impoſito. Confer Eſtheræ x. 1. Dan. VI. 2. 3. Polyæn. VII. 11. 3. qui tamen id tribuit Dario Hyſtaſpis, ſed errore certo & inde orto, quod antiquiorem illum Darium non norat. PERIZ.

6 Στολὴν] Veſtimenta veteribus inter præcipua dona: Sic apud Xenophontem *lib.* 1. *exp. Cyri.* Cyrus Syenneſi Cilicio dat στρεπτὸν χρυσοῦν καὶ στολὴν Περσικήν. Alexander Græcis militibus denas veſtes apud Curtium *lib.* v. *cap.* 5. Caracalla plebi Romano, teſte Spartiano, unde & hoc nomen adeptus eſt. Adde Noſtrum *infra cap.* 32. *hujus libri* & *lib.* XII. *cap.* 1. Et ex Sacris Judic. *cap.* 14. Samuel. 1. *cap.* 18. SCHEFF. De veſtibus etiam acceperim illud vexatum in Vopiſci *Aureliano*: *Vectigal ex Ægypto urbi Romæ Aurelianus vitri, chartæ, lini, ſtupæ, atque anabolicas ſpecies æternas conſtituit. Anabolicæ ſpecies* ſunt veſtes, quas populo Romano donavit Aurelianus, idque ut perpetuum eſſet beneficium providit. *Anaboladium*, inter muliebria veſtimenta ex Lucilio recenſuit Iſidorus *lib.* 19. *cap.* 25. ab ἀναβάλλεσθαι, *amicire ſe*. Videantur *Elucidationes* Marcell. Donati. Cæterum τὸ ἀναβάλλεσθαι, idem ſignare quod ἐμβάλλεσθαι, id vero Cl. Salmaſ. *l. c.* Vopiſci nondum demonſtraſſe videtur. KUHN.

7 Δωροφορικὴ] Recte. Alii habent δορυφορικὴ, quos interpres ſecutus reddidit *dorypboricam*, hoc eſt, quam doryphori ſeu cognati regis geſtabant. Verum perperam. Nam δωροφορικὴ hæc ſtola dicebatur, à δωροφορεῖν, quia dono à rege dabatur. Heſychius: Δωροφορικὴ ἐσθὴς, ἥτις λέγεται, ἣν βασιλεὺς Περσῶν δωρεῖται: Γαυνάκην alias vocatum notat Caſaubonus *lib.* 1. *Athen. cap.* 23. Sericam fuiſſe ſtatuunt, qui eandem faciunt cum ſtola Medica

ΚΕΦ. κγ΄.

Περὶ Γοργίου, καὶ Πρωταγόρου.

Ἐν τοῖς Ἕλλησι τοῖς πάλαι, [1] μακρᾷ τῇ δόξῃ διέπρεπε [2] Γοργίας ὁ Λεον-

CAP. XXIII.

De Gorgia & Protagora.

Inter Veteres Græcos longe excelluerunt gloria Gorgias Leontinus ſupra

dica. Sed magis eſt, ut auratam credamus ex Plutarchi *vita Artaxerxis*, *loco*, *quem ſupra retuli.* Ibi enim Mithridatem ἐσθῆτι χρυσῇ κοσμημένον intraſſe ad regem ſcribit, iisque verbis ab eunucho laudatum eſſe. Cæterum pro δωρυφορικὴ MS. C. habet δορυφορία, ut quis poſſit ſuſpicari ſcripſiſſe Noſtrum, ὄνομα ἦ τούτων δωροφορία, reſpiciendo ad prædicta omnia. Vulgatum tamen præfero vel Heſychii cauſa. SCHEFF. Eandem fuiſſe ſtolam δωροφορικὴν cum δορυφορικῇ ſuſpicor: δορυφορικὴ erat, cum à ſatellitio regio geſtabatur; δωροφορικὴ autem, cum aliis alio nomine donata erat. KUHN.

Δωροφορικὴ] Confundunt hanc Stolam Interpretes cum *Doryphorica*, eamque jam receperunt in Verſionem, improbante Scheffero, ſed tuente Cl. Kuhnio, qui ſuſpicatur, utramque fuiſſe eandem: & hoc modo appellatam, cum à Satellitibus geſtabatur, iſto, quum aliis Dono dabatur. At quum tam diverſæ ſint ſignificationis, nullam video rationem, quare illas ergo credam fuiſſe Easdem prorſus. Nec veriſimile, Regem, quando honoris & beneficii ſpecie ſtolam δωροφορικὴν Amicis, & maxime Legatis aliarum Gentium, dabat, non aliam dediſſe, quam qua ipſius Satellites perpetuo uterentur. Neque vero hic ſunt *Alii* Codices, ſive Scripti, ſive Editi qui *habeant* δορυφορικὴ, & *quos Interpres ſit ſecutus*, ut ait Schefferus. Nam Ed. Romana, & reliquæ deinceps omnes habent δωροφ. idque ſecutus eſt Interpres, ſeu Vulteyus, qui in verſione ſua exhibuit *Dorophorica.* Sed Geſnerus in Marginem ſuæ Ed. ut ſolet, conjecit illud alterum, & in verſionem recepit. MS. autem Sluisk. habet δωροφορίας, commodo ſatis nec inſcito ſenſu: at Lugd. δωροφορία, ſed quod eadem manu correctum in id, quod editur. Sluiskiano aſſentitur Mediceus 2. At Primus legit δωροφορία.

Infra cap. 32. Τῷ μὴ δωροφορῆσαι τ̃ βασιλέα. PERIZ.

1 Μακρᾷ τῇ δόξῃ] Fruſtra hunc locum variis conjecturis tentarunt Viri Docti: Μακρὸς enim Ἀττικῶς idem notat, quod πολύς. Suidas, Μακρὰν ἐσίαν ἔτω λέγεσι τὴν πολλὴν Ἀττικοί. & pari ratione *longam dotem* dixit Appulejus in *Apologia pag.* 332. *ſi mulier vidua nubere volens, longa dote & molli conditione invitaſſet juvenem.*

2 Γοργίας] Hunc Iſocratis & complurium magni ingenii virorum præceptorem fuiſſe, ſcribit Val. Maximus *lib.* VIII. *cap.* 13. Adde Platonem in *hujus nominis dialogo*, Plutarchum *lib. de Adulat. & amic. diſcrim. Et* imprimis Diodorum *lib.* XII. Voſſium *de Nat. Rhet. cap.* 10. In notis Codicis Bigotiani obſervatur, *Gorgiam* Καρμαντίδε i. e. *Carmantidæ* filium fuiſſe, ſecundum Philoſtratum & Pauſaniam in *Eliacis.* Neque debet aut poteſt; dubitari. Nec tamen diſſenſum eſt à Noſtro. Nam Γοργίας ὁ Φιλολάε, non ſignificat, fuiſſe *filium Philolai*, non magis quam Πρωταγόρας Δημοκρίτε, *Protagoram fuiſſe filium Democriti.* Interpretis inepti ea eſt ſententia. Aliud vult noſter de quo in *indice Vocabulo* Διαπρέπειν. SCHEFF. Interpreti mala conſtructio fraudi fuit. Non enim Γοργίας Φιλολάε &c. conjungi debent, ſed Γοργίας διέπρεπε Φιλολάε, Πρωταγόρας διέπρεπε Δημοκρίτε, *Gorgias ſuperavit Philolaum*, *Protagoras Democritum*, famâ ſcilicet, quæ non ex ſolido erat. Præterea pro μακρᾷ legerem μακρὰν, adverbialiter, ut dixerit Auctor, μακρὰν τῇ δόξῃ Γοργίας διέπρεπε Φιλολάε, *longe Gorgias Sophiſta Philolaum gloria & famâ ſupergreſſus eſt*, quamvis ſapientia in tantum eo inferior eſſet, in quantum pueri viris. Nec puto apud Græcum quemcunque, qui quidem ſtyli terſioris, ut Noſter, extare μακρᾷ δόξῃ pro μεγάλη. Sin aliter eſt, libenter meliora edoctus ſententiam

Λεοντῖνος [3] Φιλολάου, καὶ [4] Πρωταγόρας Δημοκρίτου. Τῇ δὲ σοφίᾳ [5] τοσοῦτον ἐλείποντο, [6] ὅσον ἀνδρῶν παῖδες.

ſupra Philolaum, & Protagoras ſupra Democritum. Sapientia verò tantum ab illis ſuperabantur, quantum à viris

tentiam mutabo. Cæterum *Philolaus* ille, qui *Gorgiam* in ſapientiæ ſtudio tam longo poſt ſe intervallo reliquit, primus inter Pythagoræ diſcipulos *de rebus phyſicis librum* edidit, quem Plato ſibi in Sicilia quadraginta minis Alexandrinis, vel centum, ut eſt in *vita Pythag.* comparavit, & ex eo ſuum *Timæum* deſcripſit, ut ex Hermippo Laertius tradit in *vita Philolai.* & Gell. *lib.* III. *cap.* 17. De Protagorâ breviter Apulejus in *Floridis.* *Protagoras quidam Sophiſta fuit longè multiſcius, & cum primis Rhetoricæ repertis perfacundus: Democriti Phyſici civis æquævus. Inde ei ſuppeditata doctrina eſt.* Gellius in *Noct. Att. lib.* V. *cap.* 3. *Protagoras inſincerus quidem Philoſophus, ſed acerrimus Sophiſtarum fuit.* KUHN.

Γοργίας ὁ Λεοντῖνος] Leontini Gorgiam tanto honore proſequuti fuerunt, ut nomen ipſius nummo inſcripſerint, in cujus anteriori parte caput Apollinis, in poſteriori vero cygnus conſpicitur cum hac inſcriptione ΓΟΡΓΙΑΣ ΛΕΟ. Hunc vero nummum ex ditiſſimo Illuſtriſſimi Devoniæ Ducis theſauro nuper edidit Cl. Haimius in *Theſauro Britan. Tom.* II. *pag.* 59. qui eundem errorem cum Vultejo errat, dum Gorgiam Philolai filium ab Æliano vocari ſcribit.

3 Φιλολάου, *Philolai Filius*] Turpiſſime heic ſe dederat Vultejus, & tot Alii, qui in pleriſque illius verſionem interpolarunt, hic vero, ubi maxime erat opus, reliquerant intactam; dum omnes nobis hic Gorgiam Philolai, Protagoram Democriti *Filios* narrabant, graviſſimo errore, quippe quum, aliis fuiſſe eos parentibus ortos, ex Hiſtoria ſatis notum ſit, & Auctor Noſter iſtis *Famâ quidem longe ſuperiores, at vera Sapientia multum inferiores*, clare ſatis tradat. Ipſe etiam Schefferus in primis Edd. & Notis errorem hunc neutiquam animadverterat, quin immo in Indice Latino nobis etiamdum ex hoc loco occurrit *Philolaus Gorgiæ Pater*, & *Democritus Protagoræ Pater.* Sed hæc jam à Me ſunt emendata. Primus autem Errorem hunc animadvertit Doctiſſ. ille Seb. Corradus *ad Cic. Brutum p. m.* 42. 43. ubi *Gorgiam* ait *tantum ſibi famæ comparaviſſe*, *ut quod ſcribit Ælianus*, *Philolao Major etiam crederetur*, & dein diſertius de hoc Loco agit. Sed & in ultima jam Editione Schefferus & Kuhnius pariter exploſerunt illud verſionis receptæ vitium, quorum eruditis obſervationibus nihil nunc addam, niſi quod aſſentiar quidem Cl. Kuhnio, minus probum eſſe τὸ Μακρᾷ, licet id ita exprimant etiam MSti, verum haud opus putem, ut longius hinc abeamus, & ſubſtituamus, quod Ille vult, μακρὰν, quum omnia bene ſe habeant, ſi legamus iiſdem plane literis μακρὰ. Sic enim paſſim apud Homerum; Veluti in Notiſſimo illo verſu, qui occurrit apud Sueton. *Veſp.* 23. Μακρὰ βιβάς. Ita *Il.* β. 224. μακρὰ βοῶν. Immo & Alii & Noſter ſæpius μακρὰ χαίρειν. *longum valere.* PERIZ.

4 Πρωταγόρας] Vixit hic eodem cum antecedenti tempore. Conſule Platonem in *Menon.* SCHEFF.

5 Τοσοῦτον ἐλείποντο] Ex philoſophia enim mercatum quendam, oſtentationiſque materiam fecerunt. vide *Gorgiam* Platonis & *Protagoram.* Ciceronem quoque *lib.* II. *de finibus.* Plinius *lib.* XXXIII. *cap.* 4. *Gorgiam eloquentia ſua tantum quæſtum feciſſe* refert, *ut ex eo ſibi ipſe auream ſolidamque ſtatuam poneret.* de qua vide Athenæum *lib.* XI. de Protagora teſtatur Ariſtoteles *lib.* IX. *Nicomach.* Πρωταγόρας, ait, ὅτε διδάξειεν ἃ δήποτε, τιμῆσαι τὸν μαθόντα ἐκέλευεν, ὅσου δοκεῖ ἄξια ἐπίστασθαι, καὶ ἐλάμβανε τοσοῦτον. Plato in *Menon:* οἶδα ἄνδρα ἕνα Πρωταγόραν πλείω χρήματα κτησάμενον ἀπὸ ταύτης τῆς σοφίας, ἢ Φειδίαν τε, ὃς οὕτω περιφανῶς καλὰ ἔργα εἰργάζετο καὶ ἄλλους δέκα τῶν ἀνδριαντοποιῶν. Adde Stephanum *de urbibus* in Ἄβδηρα. Tranſiit dein hoc vitium ad omnes ſophiſtas, uti docet Maximus Tyr. *diſſert.* XVI. Olim ſecus erat, gratuitoque ſapientia docebatur. Plato in *Hippia:* τῶν παλαιῶν οὐδεὶς πώποτε ἠξίωσεν ἀργύριον μισθὸν πράξασθαι, οὐδ' ἐπιδείξεις ποιήσασθαι ἐν παντοδαποῖς ἀνθρώποις τῆς ἑαυτοῦ σοφίας. SCHEFF.

Ἠλί-

δες. 7 Εοικε γάρ πως ἡ δόξα μὴ πάνυ τι ἀκριβὲς, μήτε ὁρᾷν, μήτε ἀκέειν· ἔνθέν τοι καὶ πολλὰ σφάλλεται, ϗ τὰ μὲν 8 καταχαρίζεται, τὰ δὲ ψεύδεται.

ris pueri. Videtur enim Fama non prorſus accuratè aut cernere, aut audire: quam ob cauſam & ſæpenumero fallitur, & hæc quidem per gratiam largitur, illa vero mentitur.

Ελείποντο] Scil. Φιλολάε, & Δημοκρίτε. Vertendum ergo, non *Sapientiâ abſuerunt*, ſed *Sapientiâ ſuperabantur*, vel *poſt tergum relinquebantur* ab illis, Philolao & Democrito. Res certa, ſed tamen propter Tyrones monenda, tanto magis, quia liquet ſatis, neque hanc locutionem intellexiſſe ipſos Interpretes. Nam ſi intellexiſſent, & attendiſſent ad Syntaxin Genitivi ſequentis Ανδρῶν, quo maniſeſte Comparatio quædam declaratur, non non potuiſſent tam fœdum in Errorem præcipites labi. Similiter pene Lucian. *de Calumnia*, ὁ πιμάρδρ☉, τοῖς ὑπολειπομένοις αὐτε, ἐπίφθον☉, h. e. *qui vincuntur ab eo*. Athen. *lib.* X. *pag.* 412. Καὶ λείπεται πάντα, *& vincitur in omnibus*. PERIZ.

6 Οσον ἀνδρῶν παῖδες] Ita fere Philoſtorgius, Arrianus, *in ſui temporis hiſtoriâ*, Gregorium Nazianzenum, Baſilium & Apollinarium tantos fuiſſe τȣ ὁμοεσίε, *divinitatis Chriſti*, propugnatores ait, ὡς παῖδα παρ' αὐτοῖς κρίθῆναι τ Αθανάσιον, *ut Athanaſius præ illis puer haberetur*. vide Suidam in Γρηγόρι☉. Appoſitè Philo. ὃν ἔχει λόγον κομιδῆ νήπιον παιδίον πρὸς ἄνδρα τέλειον, τȣτον καὶ σοφιςὴς πρὸς σοφόν.

Ut ſe res habet cum puerulo admodum infante, ſi componatur Viro perfecto, ita etiam cum Sophiſta comparatum eſt reſpectu ſapientis. in περὶ τȣ ἐξέινηψε Νῶε. KUHN.

7 Εοικε γάρ πως ἡ δόξα &c.] Suidas in *v.* Δόξα. δόξα δέ ἐςιν ὁ ϖϛδ τ πολλῶν ἔπαιν☉· εἰ δὲ τ πολλῶν, ὅτι τ ἐκ εἰδότων.

8 Καταχαρίζεται] Qui cum judicio legunt, ii, ni fallor, non inviti mecum ſcribènt καταςοχάζεται, nam tota *in conjecturis* eſt opinio, quid enim certi habeat quæ Opinio ſit? denique locus ipſe Æliani id probat, quod a me dictum eſt. FABER. Faber vult καταςοχάζεται. quoniam opinio tota ſit in conjecturis. Non poſſum ei auſcultare, quum non agat hic de eo, quod opinionem gignat, ſed de eo, quod per ipſam efficiatur. SCHEFF. Euge & belle. KUHN. Recte omnino rejiciunt Doctiſſimi Interpretes conjecturam Fabri, temere hæc ſollicitantis. Senſus eſt planus & facilis, atque idem hic de *Fama* dicitur, quod Phædrus de *Prava Ambitione* affirmat: *Aut Gratiæ*, inquit, *ſubſcribit*, *aut Odio ſuo*. PERIZONIUS.

ΚΕΦ. κδ'.

Περὶ Φιλονεικίας Ηρακλέους, καὶ Λεπρέου.

CAP. XXIV.

De contentione Herculis & Lepreæ.

1 Γλαύκων☉ τοῦ Ποσειδῶν☉, ϗ Αςυδαμείας τῆς Φόρβαντ☉, γίνεται

Glauconi filio Neptuni & Aſtydameiæ filiæ Phorbantis, naſcitur

Titulus hujus capitis in MS. B. eſt, περὶ ἀδδηφαγίας. in MS. C. περὶ ἀδδηφαγίας ϗ οἰνοποσίας. Unde patet evidenter, quod alibi oſtenſum, non eſſe hos titulos Æliani ac ne unius quidem ſcribarum, ſed diverſorum. SCHEFF.

1 Γλαύκων☉] Zenodotus apud Athenæum *lib.* X. Καυκῶνε παῖδα nominat. Forte apud utrumque Καύκωνος legendum eſt. Pauſanias in *Heliacis prioribus*. Γενέσθαι δὲ οἱ Λεπρεάταις σφίσιν ἔλεγον ἐν τῇ πόλει Λευκαίε Διὸς ναὸν &c. ϗ ἄλλων, καὶ Καύκωνος. Verum hic ipſe non

 Glauci

γίνεται παῖς [2] Λεπρέας, [3] ὅσπερ οὖν συνεβούλευσε τῷ Αὐγέᾳ, δῆσαι τὸν Ἡρακλῆ, ὅτε αὐτὸν ἀπῄτει τὸν ὑπὲρ τοῦ [4] ἄθλου μισθὸν Ἡρακλῆς. Ἦν οὖν, οἷα εἰκὸς, [5] πολέμιος τῷ Ἡρακλεῖ ὁ Λεπρέας ἐκ τῆς τοιαύτης συμβουλῆς. Χρόνῳ δὲ ὕστερον ὁ μὲν τοῦ Διὸς παῖς [6] εἰς Καύκωνας ἀφίκετο. Δεηθείσης δὲ τῆς Ἀστυδαμείας,

ſcitur filius Lepreas: qui Augeæ conſilium dedit, de vinciendo Hercule, quando is laboris ſui mercedem ab eo repetebat. Erant itaque, ut veriſimile eſt, inimici Hercules & Lepreas propter hoc conſilium. Interjecto deinde tempore, Jovis ille filius ad Caucones pervenit. Obteſtante autem Aſtydameia, Hercules ſimultatem, quam

Glauci, ſed *Pyrgei* filium *Lepream* fuiſſe ſcribit. Verba hæc ſunt: πεφύκει δὲ τῇ πόλει τὸ ὄνομά φασιν ἀπὸ τοῦ οἰκιστοῦ Λεπρέου τοῦ Πυργέως. SCHEFF.

Γλαύκωνος] Haud aliter MSti. Nihilo tamen minus vera eſt & certa Schefferi emendatio, legentis Καύκωνος, præter Codicum quidem fidem, ſed ex Auctoritate omnium Auctorum, qui ita hunc Hominem appellant, in primis vero Athenæi, quem Noſter, ut ſolet, hic ſequitur, denique & ipſius Æliani, apud quem utique mox legitur rectius, ſive Καύκωνος, ſive Καύκωνας, ejuſdem quippe Hominis, vel Populi ab illo denominati, Nomen. Non minus certa ergo eſt hæc Emendatio, quam ſi omnium firmaretur MStorum conſenſu, qui nuſquam magis, quam in Nominibus Propriis peccant, & hic peccarunt tanto proclivius, quia notiſſimum eſt in Hiſtoria Fabulari Γλαύκου Nomen. Phorbas autem, ſocer Cauconis, Filius fuit Lapithæ, Pater Actoris, &, ut nonnulli tradunt, etiam Augeæ. Vide Apollod. *lib.* II. *pag. m.* 91. & Euſtath. *ad Il.* B. *pag.* 229. qui etiam *Cauconis* ſæpius meminit *pag. ſup.* PERIZ.

2 Λεπρέας] Ita & Callimachi interpres. Athenæo *lib.* X. Euſtathio *Odyſſ.* E. eſt Λεπρεὺς, Pauſaniæ in *Heliacis prioribus.* Λέπρεος. SCHEFF. Nomina iſta per metaplaſmum ſæpe aliis atque aliis terminationibus efferuntur, vide Cl. Gronov. *lib.* IV. *Obſerv. Eccleſ. cap.* 14. Pauſan. *loco cit.* legit Λέπρεος, unde ſuſpicor, olim fuiſſe Λεπρέας KUHN.

3 Ὅσπερ οὖν] Scio apud Euſtathium *Iliad. B.* eſſe Καυκώνων gentem, à Καύκωνι noſtro appellatam, cujus etiam Geographus mentionem facit, Arcadibuſque annumerat. Sed hoc loco εἰς Καύκωνας legere placet. Ut ſit ſenſus; veniſſe Herculem ad Cauconem patrem Lepreæ, ut Lepream perſequeretur, ultionemque de eo ſumeret, mox tamen precibus Aſtydamiæ matris exoratum cum Leprea in gratiam rediiſſe. vide *Indicem* in εἰς. SCHEFF. Commoda ſatis eſt vulgata lectio, εἰς Καύκωνας, *ad Caucones.* Homer. *Odyſſ.* γ. ἐς Καύκωνας εἶμι, *ad Caucones proficiſcor.* Athen. *l. c.* KUHN.

4 Ἄθλου, *certaminis*] Nullum hic deſignatur *certamen*, ſed *gravior labor*, unus ex XII. illis decantatis adeo *Herculis Laboribus*, ipſi ab Euryſtheo impoſitis, quos ſingulos vide hoc ἄθλων nomine expoſitos apud Apollodorum *lib.* II. Hinc apud Heſiod. quoque in *Aſp.* 94. Hercules.

Αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.

Certe *Augeæ ſtabuli purgatio* ſine ullo peracta fuit *certamine.* Vide Apollod. *d. l.* & Scholia apud Homerum Il. Λ. *v.* 697. PERIZ.

5 Πολέμιος &c.] Tollenda eſt diſtinctio ante ἐκ τῆς &c. Nam ſenſus proprie eſt, *Erat igitur, ut veriſimile, Lepreas in ſtatu belli cum Hercule propter hocce conſilium*, h. e. *erant illi inter ſe inimici.* Τὸ Πολέμιος enim non tantum habet ſignificationem Activam, τοῦ *Infenſus*, ut male hæc vertit Vultejus, ſed & Paſſivam, non tamen τοῦ *Exoſus*, ut hic parum Latine Geſnerus, verum *pro hoſte habitus.* Herodian. III. 6. 17. Ὁ στρατὸς ἅπας τὸν μὲν Ἀλβῖνον πολέμιον ἀνηγόρευσεν. & IV. 4. *extr.* καὶ τὸν Γέταν καλῶν πολέμιον. PERIZ.

6 Εἰς Καύκωνας] Idem cum Scheffero ſentio, legendum Καύκωνας, ut *ad Opis, ad Veſtæ*, εἰς Ἅδου &c. quanquam fortaſſe non ita ſcrip-

δαμείας, διαλύεται τὴν πρὸς τὸν Λεπρέαν ὁ Ἡρακλῆς ἔχθραν. Φιλονεικία δ' οὖν αὐτοῖς ἐμπίπτει νεανικὴ, καὶ ἐρίζουσιν ἀλλήλοις περὶ δίσκου καὶ ὕδατος ἀντλήσεως, καὶ τίς [7] καταδειπνήσει ταῦρον πρότερος. Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἡττᾶται Λεπρέας. Καὶ ὑπὲρ πολυποσίας ἀγὼν αὐτοῖς ἐγένετο, καὶ ἐνταῦθα πάλιν ὁ Ἡρακλῆς ἐκράτει. [8] Διανιώμενος δὲ ὁ Λεπρέας, λαβὼν ὅπλα, εἰς μονομαχίαν [9] προκαλεῖται τὸν Ἡρακλῆ. Καὶ οὖν καὶ ἔτισε δίκας ὑπὲρ τῶν παρ' Αὐγέᾳ· μαχόμενος γὰρ ἀποθνήσκει.

quam cum Leprea *habebat*, diſſolvit. Juvenilis igitur quædam contentio inter eos accidit, & certant inter ſe diſco, & aqua haurienda, & uter prior taurum comederet. In quibus omnibus ſuperatur Lepreas. Inde certamen inter eos ortum eſt, uter bibendo plus poſſet: è quo rurſum ſuperior diſceſſit Hercules. Tandem indignatione percitus Lepreas, ſumptis armis ad ſolitariam pugnam Herculem provocat. Et ita perſolvit pœnas eorum, quæ apud Augeam *fecerat*; pugnando enim occubuit.

ΚΕΦ. CAP.

ſcripſerat Ælianus, quid enim ſcio? Et utrumque ferri poteſt; Tamen hoc magis placeat. FABER.

Εἰς Καύκωνας] Fuit ſane Populus in Peloponneſo hoc modo appellatus. Vide Strabon. VIII. *pag*. 342. & Euſtath. *ad Il*. Υ. *pag*. 1288. Sed necdum exſtitit tempore hujus Cauconis aut Lepreæ. Quapropter veriſimillimum mihi certe videtur, quod voluit Schefferus, εἰς Καύκωνος. Sed & ſimiliter apud Athen. X. *pag*. 412. cenſeo corrigendum, ἔρχεται ἐπὶ Καύκωνος, pro quo item editur Καύκωνας. Sequitur enim utrobique de Aſtydamia Uxore Cauconis, cujus precibus depoſuerit Hercules inimicitiam cum Leprea: atque adeo res hæc accidit haud dubie in ædibus Cauconis & Aſtydamiæ. Intelligitur autem in hac Conſtructione vel οἶκον, vel γῆν. Sic II. 21. εἰς Ἀρχελάου ποτε ἀφίκοντο. IX. 18. ὁδὸς φέρουσα εἰς ᾅδου. XII. 17. ἐφοίτα ἐς Λαμίας τῆς ἑταίρας. XIV. 49. παρῆλθεν εἰς πανδοκέως. Adde IV. 15. de Alcibiade, ἐν Φαρναβάζου γενόμενος, h. e. *in ædibus* vel *provincia Pharnabazi*. PERIZ.

7 Καταδειπνήσει] vide Apollonium apud Philoſtratum *lib*. V. *cap*. 8. SCHEFF.

8 Διανιώμενος] Hoc vocabulum nuſquam alibi reperio, ἰόω quidem eſt idem ac *rubigine conſumo*, à quo ſi oritur, figurâ inſolentiſſimâ poni neceſſe eſt. Mihi manet perſuaſiſſimum, ſcripſiſſe Noſtrum διακνιώμενος. SCHEFF. Τὸ διανιώμενος ab ἀνιάομαι ſuo loco nequaquam movendum. Nihil enim in meliori Græcia uſitatius; quam ἀνιώμενος *dolore confuſus*, cui ad emphaſin denotandam Noſter διὰ addidit. *Lepreas* enim, cum ſemper *Herculi* ſuccumberet, dolore ſimul & pudore confuſus, ad arma tandem proſiliit &c. KUHN.

9 Προκαλεῖται] MS. A. καλεῖ, quod præfero. SCHEFF. At vero τὸ προκαλεῖται longe elegantius eſt, quam ſimplex καλεῖ. *Gloſſ*. *Provocat*, προκαλεῖται. Heſychius. προκαλεῖσθαι, ποτὲ μὲν ἐπὶ τοῦ ἀλαζονικῶς εἰς ἅμιλλαν ἀρετῆς καλεῖσθαί τινα, ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ ἀγομένου καὶ προτρεπομένου, id eſt, προκαλεῖσθαι, *modo ſignat jactanter in arenam aliquem vocare ad certamen fortitudinis, modo vero de ductore & hortatore dicitur*. Nec aliter boni Autores, cum de provocatione ad certamen & bellum ſermo eſt, vide orat. Macrini apud Herodian. *lib*. IV. & Athen. *pag*. 412. Pauſan. *pag*. 151. KUHN.

Προκαλεῖται] Sic Lugd. diſerte, ſed & in hac ipſa Hiſtoria Athenæus, ut adeo nihil hic ſit mutandum. Vide & Doctiſſ. Kuhnium. Sluisk. tamen & Medicei duo æque ac Regius Pariſ. 1. habent καλεῖ τὸν Ἡρακλῆ. PERIZ.

ΚΕΦ. κέ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου μεγαλοφροσύνης εἰς τὸν Φωκίωνα, καὶ τούτου εἰς ἐκεῖνον.

Ἀλέξανδρος ὁ [1] Φιλίππου, (εἰ δέ τῳ δοκεῖ, ὁ τοῦ Διὸς, ἐμοὶ γὰρ οὐδὲν διαφέρει) [2] Φωκίωνι μόνῳ, φασὶ, τῷ Ἀθηναίων στρατηγῷ γράφων, προσετίθει τὸ χαίρειν. οὕτως ἄρα ᾑρήκει τὸν Μακεδόνα ὁ Φωκίων. Ἀλλὰ καὶ τάλαντα αὐτῷ ἀργυρίου ἔπεμψεν ἑκατὸν, καὶ πόλεις τέσσαρας ὠνόμασεν, ὧν ἠξίου μίαν, ἣν βούλεται, προελέσθαι αὐτὸν, ἵνα ἔχῃ [3] καρποῦσθαι τὰς ἐκεῖθεν προσόδους. Ησαν δὲ αἱ πόλεις αἵδε, Κίος, Ελαία, [4] Μύλασα, Πάταρα. Ο μὲν οὖν Ἀλέξανδρος μεγαλοφρόνως ταῦτα καὶ μεγαλοπρεπῶς. Ετι γε μὴν μεγαλοφρονέστερον ὁ Φωκίων, μήτε τὸ ἀργύριον [5] προσιέμενος, μήτε τὴν πόλιν. Ως δὲ μὴ δοκοίη πάνυ ὑπερφρονεῖν τοῦ Ἀλεξάνδρου,

CAP. XXV.

De Magnificentia Alexandri in Phocionem, & contra Phocionis in Alexandrum.

Alexander Philippi filius, (ſive quis mavult, Jovis, mea enim nihil refert) ſoli Phocioni, ut ajunt, Athenienſium duci, quum ſcriberet, χαίρειν, id eſt, Salutem, apponebat. Adeò Phocion Macedonis animum ceperat. Sed & centum argenti talenta miſit ei, & quatuor urbes nominavit, quarum unam, quam libitum eſſet, deligere eum rogavit, ut reditus inde provenientes perciperet. Erant autem hæ Urbes, Cius, Elæa, Mylaſa, Patara. Atque hæc quidem Alexander liberaliter & magnificè. Verùm magnificentius etiam Phocion, neque argentum, neque urbem accipiens: ſed tamen, ne plane Alexan-
drum

1 Φιλίππου (εἰ δέ τῳ] Suſpicor interſerendam conjunctionem, ſcribendumque Φιλίππου (ἢ εἰ δέ τῳ) SCHEFF. Nihil opus eſt. *Alexander*, inquit, *Philippi filius (ſi vero aliquis malit, Iovis, mea enim non intereſt.)* KUHN.

2 Φωκίωνι μόνῳ] Ex peregrinis & exteris, intellige. Nam inter ſuos etiam Antipatro honorem hunc ſervaſſe, Duris Samius eſt auctor apud Plutarchum in *Phocione*. SCHEFF.

3 Καρποῦσθαι] Hoc verbum ignorant Mediceus, & Sluisk. idque ſalvo periodi ſenſu abeſſe poteſt.

4 Μύλασα] Plutarcho eſt Μύλασσα. Etiam pro Πατάροις aliam nominat. Verba ſunt in *Phocione*. Κρατερὸν δὲ ἀποστείλας εἰς Μακεδονίαν, ἐκέλευσε τεττάρων πόλεων ἐν Ἀσίᾳ Κίου, Γεργίθου, Μυλάσσων, Ἐλαίας, μίαν ἣν ἂν αἱρῆται, παραδοῦναι τῷ Φωκίωνι. Sed Μύλασα rectius apud noſtrum ſcribitur. Pauſanias in *Arcadicis*: καὶ Καρῶν οἱ Μύλασα ἔχοντες. Adde Stephanum de *de urbibus*, & Plinium *lib.* v. *cap.* 29. SCHEFF. Utraque ſcriptio ſuos habet Auctores, quibus nititur. KUHNIUS.

Μυλασσα] Sine dubio ſic rectius ſcribitur. Nam præterquam quod Auctoris Noſtri, tum Stephani, Aliorumque Codices unicum modo Σ exhibent; etiam Nummi Veteres ſemper ita hoc Nomen exprimunt. Vide Virum Excellentiſſ. Ezech. Spanhemium *de Præſt. & Uſu Num.* pag. 205. & Doctiſſ. Harduinum in *Antiquis Nummis Populorum*. Eſt autem hoc Cariæ oppidum, ſicut *Patara* Lyciæ, *Cios* Phrygiæ, *Elæa* Æolidis. PERIZ.

5 Προσίεμενος] Repoſui προσιέμενος, non
quod

δρυ, ἐτίμησεν αὐτὸν κτ̀ τοῦτο· τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ, τῇ ἐν Σάρδεσι, δεδεμένους ἄνδρας ἠξίωσεν αὐτὸν ἀφεῖναι ἐλευθέρους αὐτῷ, Εχεκρατίδην τὸν σοφιστὴν, καὶ Αθηνόδωρον 6 τὸν Ιμεραῖον, ϗ Δημάρατον, 7 [ϗ Σπάρτωνα.] ἀδελφὼ δ' ἄρα ἤστην οὗτοι Ροδίω.

drum contemnere videretur, hac re eum honoravit: Eos qui in arce Sardium vincti tenebantur, ut liberos ſibi dimitteret, rogavit, Echecratidem ſophiſtam, Athenodorum Himeræum, & Demaratum, [& Spartonem,] qui duo fratres erant Rhodii.

KEΦ.

CAP.

quod Illud vitioſum, ſed quia Hoc ſine cauſa mutatum erat in Ed. ultima, quum priores omnes id præferant, & MS. Lugd. At Sluisk. habet tamen προσέμενος. IDEM.

6 Αθηνόδωρον τ̀ Ιμεραῖον] τ̀ Ιμβρεῖον ſcribit Plutarchus, quod rectius videtur. Euſtat. *Iliad.* E. Ιμβρος νῆσος Θρακικὴ, ἔχουσα καὶ πόλιν ὁμώνυμον. Idem Plinius *lib.* IV. *cap.* 12. SCHEFF. Utrumque amicè conſpirat. Nam & *Imbrius* potuit eſſe Athenodorus & ſimul Himeræus. Imbrius origine, Himeræus beneficio. In *Græcis civitatibus*, inquit Cicero in *orat. pro L. Cornel. Balbo*, *videmus Athenis Rhodios, Lacedæmonios, cæteros undique aſcribi, multarumque eſſe eoſdem homines civitatum* ita Noſter *ſupra cap.* 17. Myrmecidem Mileſium ait, quem Galenus Athenienſem facit in notis. KUHNIUS.

Τὸν Ιμεραῖον] Quum Plutarchus in *Phoc.* eum dicat *Imbrium*, recte cenſuit Cl. Schefferus, emendandum eſſe ex eo Noſtrum. Nam licet aliquando eiſdem Hominibus diverſa tribuatur à Scriptoribus Patria, altera Originis, altera Habitationis, tamen nemo non videt facile, diſcrepantiam hanc inter Plutarchum & Noſtrum ortam ex convenientia utriuſque Nominis, & facili Librariorum lapſu ex τοῦ IMBPION in IMEPAION. Adde vero proprius etiam eſſe, Hominem, qui ab Alexandro in Aſia vinctus tenebatur, fuiſſe ex *Imbro*, vicinâ proprius inſula ortum, quam ex *Himera* Siciliæ Urbe. PERIZ.

7 Καὶ Σπάρτωνα] Hunc ex Plutarcho adjecimus, ſuadentibus iis, quæ ſequuntur. Quomodo enim Athenodorus Rhodius eſſe potuit, ſi fuit ex Sicilia; Plutarchi locus hic eſt. ἠξίωσε τ̀ σοφιστὴν Εχεκρατίδην, καὶ τὸν Ιμβρεῖον Αθηνόδωρον, ϗ Ροδίους δύο, Δημάρατον ϗ Σπάρτωνα, συνειλημμένους ἐπ' αἰτίαις τισὶ, ϗ κατειργμένους ἐν Σάρδεσι. SCHEFF.

Καὶ Σπάρτωνα] Hunc addidit Schefferus & Plutarcho, & fieri debuit. FABER.

Καὶ Σπάρτωνα] Abſunt hæc ab Utroque Meo Codice, tum à Regiis omnibus, denique ab Editionibus ante Schefferum. Sed documento iterum eſt & hic locus, quam neceſſario debeant, & certa ratione poſſint, etiam extra & contra MStos, emendari Veteres Scriptores. Geſnerus itaque jam in Margine ſuo notaverat, *Himera Siciliæ Urbs eſt, & Fluvius, quomodo igitur Utrique* (nempe Demaratus & Athenodorus) *erant Rhodii*? At Caſaubonus omnium primus in Ed. Tornæſ. ex Plutarcho addi juſſit ϗ Σπάρτωνα. Idem fecit etiam Palmerius *ad Auctores Gr. pag.* 209. Ergo in textum, & recte, recepit Schefferus, ſed ab Illis, quos tamen tacet, admonitus. PERIZ. Τὸν Ιμβρεῖον pro τὸν Ιμεραῖον hoc loco legendum eſſe ante Schefferum monuit Doctiſſimus Freinshemius in *Indice Curtii v. Athenodorus*.

ΚΕΦ. κϛ´.

Περὶ Ἀγλαΐδος τῆς ἀδδηφάγου.

Γυναῖκα ἀκούω σαλπίσαι, καὶ τοῦτο ἔργον ἔχειν ἅμα καὶ τέχνην, Ἀγλαΐδα ὄνομα, τὴν [1] Μεγακλέους παῖδα. [2] Περίθετον δὲ εἶχε κόμην, καὶ λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· καὶ ὁμολογεῖ Ποσείδιππος ταῦτα. Δεῖπνον δὲ ἦν ἄρα αὐτῇ κρεῶν μὲν μναῖ δώδεκα, [3] ἄρτων δὲ χοίνικες τέσσαρες, ἔπινε δὲ οἴνου χόα.

CAP. XXVI.

De Aglaide multivora.

Feminam audio tuba cantâſſe, & hoc habuiſſe diurnum ſimul opus atque artem, nomine Aglaidem filiam Megaclis. Comam autem habebat appoſititiam, & criſtam in capite; Teſtatur autem ea Poſidippus. Cœna vero ipſi erat duodecim libræ carnium, & quatuor chœnices panum, bibebat autem congium vini.

1 Μεγακλέους] Poſidippus apud Athenæum *lib.* x. Μεγαλοκλέους filiam appellat: quod opinor eſſe melius. Nam eſt alius Megacles, Alcmæonis filius, cujus meminit Herodot. in *Clio.* SCHEFF. Pollux *lib.* IV. *cap.* 13. etiam legit Μεγαλοκλέους, unde tamen facile per ſyncopem Μεγακλέους KUHN.

2 Περίθετον κόμην] Recte. Nam & Pollux ita, *lib.* II. *cap.* 3. & *lib.* x. *cap.* 41. Differebat, arbitror à περικομίῳ, quod illud quidem in omnimodo capillorum defectu adhiberetur, totumque caput operiret; hoc vero in coronæ modum formatum raritatem tantum eorum emendaret, aut loco naturalium, ſi minus decori eſſent, ea parte poneretur, qua maxime conſpiciuntur. Quemadmodum & hodie non modo à feminis, ſed & viris fieri videmus. SCHEFF.

3 Ἄρτων] MSti Ἄρτον. An ergo Ἄρτου? Sic Pollux IV. 11. ἓξ δὲ χοίνικας ἄρτου ἐσιτεῖτο, & in S. Script. paſſim ἄρτον κλάσαι. Nihil tamen affirmo. Nam & Athen. *lib.* x. iiſdem pene verbis hæc memorans, etiam ἄρτων habet. *Chœnix* autem erat octava pars Modii, & capiebat ſextarios duos, h. e. duas libras frumenti. Porro una Chœnix credebatur diurnum eſſe hominis alimentum, ἡμερήσιος τροφὴ, ut ait Suidas in *v.* Πυθαγόρας. Sed & hinc apud Athenæum *lib.* III. *pag.* 98. Alexarchus Caſſandri Macedoniæ Regis Frater, χοίνικα dicitur appellaſſe ἡμεροτροφίδα. *Congius* vero, ſeu χοῦς, erat Menſura Liquidi, & capiebat ſex Sextarios, qui pares ferme ſunt noſtris *Pintis.* Vide etiam Budæum *de Aſſe.* PERIZ.

ΚΕΦ. κζ´.

Περὶ ἀδδηφαγίας πολλῶν.

Ἀδδηφάγους λέγουσιν ἀνθρώπους γεγονέναι, [1] Πιτυρέα τὸν Φρύγα, καὶ [2] Καμ-

CAP. XXVII.

De voracitate multorum.

Voraces referunt fuiſſe, Pityrea Phrygem, Cambetem Lydum, Thyum

In MSS. B. & C. Titulus hujus capitis, ἐν ᾧ καὶ Ἀλκμὰν ἀδδηφάγος, inconcinne, niſi putemus, hoc adjectum cæteris. SCHEFF.

1 Πιτυρέα] Niſi ſcirem maximam in omnibus ſcriptoribus diſcrepantiam eſſe, quoad nomina propria, falſam dicerem hanc lectionem, proque Πιτυρέα, Λιτυέρσας ſcriberem. Athe-

2 Κάμβητα τὸν Λυδὸν, καὶ Θῦον τὸν Παφλα- Paphlagonem, Charidam, Cleonymum

Athenæus *lib.* x. Λιτυέρσας μὲν ἦν υἱὸς Μίδου νόθος· Κελαινῶν δὲ τῶν ἐν Φρυγίᾳ βασιλεύς. Subdit dein hanc ipſam hiſtoriam. Pollux *lib.* IV. *cap.* 7. Αἰγυπτίοις μὲν ὁ Μανέρως γεωργίας εὑρετὴς, μουσῶν μαθητής· Λιτυέρσας δὲ Φρυξίν· οἱ δὲ αὐτοὶ καὶ Μίδου παῖδα εἶναι λέγουσιν. Scheff.

Πιτυρία &c.] Quum Noſter totum hoc Caput, eodem exemplorum ordine, nullis omiſſis vel additis, ex Athenæi *lib.* x. excerpſerit, nullum poteſt eſſe dubium, quin, quando diſcrepare videntur hi Auctores in Nominibus Propriis, culpa ea ſit penes Librarios, & Alter ex Altero corrigi debeat. Πιτυρίαν certe rectius vocant Codices Athenæi Λιτυέρσαν, Midæ Filium nothum. Confirmantur enim etiam à Polluce IV. 7. Ejuſdem Λιτυέρσου meminit non Suidas modo, ſed & Schol. *Theocriti Idyll.* x. 41. & Servius *ad Virgilii Ecl.* VIII. 68. ut qui advenas ſecum coegerit certatim metere ſegetem, & dein victos occiderit, quemque Phryges dein cantilenis celebraverint, ὡς ἄριστον θεριστήν, *ut optimum meſſorem*, unde & Cantilena meſſorum, ſive ab eo primum ſive poſtea in eum, compoſita, dicebatur Λιτυέρσης. Mox pro Κάμβητα legit Mediceus I. Κάλλμβην. Sed & Κάμβητα Æliani emendandum cenſeo in illius Κάμβλητα, quia & Nicol. Damaſc. in *Excerptis* hunc Regem Καμβλήταν vocat, docens nos ſimul ætatem Hominis, dum creditum addit, medicamentis eum redactum in inſaniam à *Jardano*, qui fuit Rex Lydiæ, Pater illius Omphales, cui Hercules ſervivit. Θῦον & Θὺν promiſcue, & recte dicitur utrumque. Etiam Corn. Nepos in *Datame*, eundem hunc Paphlagonem ſemper *Thyum* appellat, ex quo ætatem quoque Hominis ad extrema Artaxerxis Mnemonis tempora referendam cognoſcitur. Mox Χαρίδαν apud Ælianum, ſed apud Athenæum Χείλαν habemus. Ego vero crediderim utrobique Nomen hoc eſſe corruptum, & legendum, ut Euſtath. *ad Odyſſ.* I. habet, Χαρίλαν: quod idem ac Χαρίλαος, quo, & Χαρίλλου, Nomine appellatus fuit Rex ille Lacedæmonius, cui Patruus erat Lycurgus. Nec dubito hunc ipſum hic deſignari, ſiquidem apud Athen. & Euſtath. dicitur hic Homo illo Voracitatis nomine exagitatus *ab Archilocho*, qui, ut teſtatur Herodotus, vixit tempore Candaulis Lydorum Regis; atque ideo vel æqualis fuit *Charilao*, vel certe paulo poſt vixit; & quidem, licet Parius eſſet, *Lacedæmone*, ubi tamen propter maledicentiam ejus Carmina fuerunt prohibita. Vel quod ignaviam commendaverit in iis Carminibus, melius eſſe affirmans, clypeum abjicere, quam mori. Quapropter, etiam, quum aliquando in Urbe illa eſſet, eodem die ex ea exire eſt juſſus, vide Plutarchum *Inſtit. Lacon. pag.* 239. & Me *infra ad* x. 13. Quod autem ad Formæ mutationem ex Χαρίλαος in Χαρίλας & Χαρίλλος attinet, ſic præter jam dicta etiam Callimachus *Hymno in Palladem v.* 130. Ἀγεσίλας dicit pro Ἀγεσίλαον. Sed & ita plane Περίλαος, Περίλας & Πέριλλος. Uſitata autem Græcis eſt illa Nominum contractio, vel Formæ mutatio. Sic mox Ἀναξίλας pro Ἀναξίλαος. Sic paſſim Ἀρχεσίλας & Ἀρκεσίλαος. Jam vero Πείσανδρον reſtitui Æliano non tantum ex Athenæi, ſed & ſuis ipſius Codd. MStis: denique Λαίσανδρον ex Athenæo. Cæterum Euſtathii *ad Odyſſ.* I. verba, à Scheffero hic allata, (ἐσκώφθησαν ὡς πολυφάγοι καί τις Χαρίλας κατὰ Ἀρχίλοχον, καὶ κωμῳδοὶ Κλεώνυμος καὶ Πείσανδρος,) emendanda omnino ſunt, & quidem ita, κατὰ κωμῳδοὺς δὲ Κλ. vel καὶ κατὰ κωμῳδοὺς Κλ. Confer Athenæum, & videbis rem eſſe certam. Nam ita ille: Ἀρχίλοχος δὲ Χαρίλαν εἰς τὰ ὅμοια διαβέβληκεν, ὡς οἱ κωμῳδοποιοὶ Κλεώνυμον καὶ Πείσανδρον. Adde, *Cleonymum* revera ab *Ariſtophane Comico* paſſim irrideri, non modo, ut δειλὸν & ῥίψασπιν, ſed &, ut ἀδηφάγον. Ita in Ὄρνισι, *pag.* 554. ἔστι γάρ καταφαγᾶς τις ἀνὴρ, ὁ Κλεώνυμος: Ubi Vide Scholia, ut & *ad* Νεφέλας *pag.* 166. De Piſandro vide Scholia *ad* Ὀρνιθ. *pag.* 1612. Periz. De Lityerſa agit quoque Scholiaſtes *Luciani ad Jovem Tragœdum*, ἦν δὲ καὶ ἕτερος τις ὄνομα Διτυέρσης (*leg.* Λιτυέρσης) οὗτος σπείρων ἠνάγκαζε τοὺς παριόντας θερίζειν τὰ θέρους ἐνσκαμεῖν· εἰ δὲ ἀντιτείνειαν, ἔκτεινεν αὐτούς. quæ plane diverſa ſunt ab illis, quæ Suidas & Scholiaſtes Theocriti de eo tradunt. Ceterum conjecturam. Cl. Perizonii, qui apud Athenæum Χαρίλαν pro vulg. Χάριλλαν

φλαγόνα, ϗ Χαρίδαν, ϗ Κλεώνυμον, ϗ Πείσανδρον, ϗ Χάριππον, ϗ Μιθριδάτην τὸν Ποντικὸν, ϗ Καλαμόδρυν τὸν Κυζικηνὸν, ϗ 3 Τιμοκρέοντα τὸν Ῥόδιον, τὸν ἀθλητὴν ἅμα ϗ ποιητὴν, ϗ Καντίβαριν τὸν Πέρσην, ϗ Ἐρυσίχθονα τὸν Μυρμιδόνος, ἔνθέν τοι ϗ 4 κάνθων ἐκλήθη οὗτος. Λέγεται

mum, Piſandrum, Charippum, Mithridatem Ponticum, Calamodryn Cyzicenum, Timocreontem Rhodium, pugilem ſimul & poëtam, Cantibarim Perſam, Eryſichtonem Myrmidonis filium, qui ob eam cauſam etiam Aſinus eſt appellatus. Dicitur

malebat, firmat Codex MS. Mediceus Athenæi.

2 Κάμβητα] Placet cum Iſaaco Caſaubobono legere ex Athenæo, Κάμβλητα, καὶ Θῦν, καὶ Χαρίλαν Nam & apud alios auctores hæc nomina ſic ſcripta. Niſi quod apud Euſtathium *Odyſſ.* 1. pro Χαρίλας, Χαρίλας reperitur, quod proprius à noſtri lectione abeſt. Ἐσκώφθησαν, inquit, ὡς πολυφάγοι καί τις Χαρίλας κατὰ Ἀρχίλοχον, καὶ κωμῳδεῖ Κλεώνυμος ϗ Πείσανδρος. vide Excerpt. *ex Hiſtor. Nicolai Damaſceni.* Apud eundem Euſtathium *Odyſſ.* 1. Καμβύσης nominatur primus. Καμβύσης δὲ, ait, βασιλεὺς Λυδῶν φάγος ϗ πολυπότης. Ut de lectione Athenæi & correctione Noſtri adhuc videatur dubitandum, cum hæc vox à noſtra vulgata abſit proprius, & nomen hoc non inuſitatum fuerit in illis regionibus. SCHEFF.

Κάμβητα &c.] Ex Athenæo legit Caſaubonus, Κάμβλητα, Θῦν, Χαρίλαν. tamen & *Thyus* nomen eſt Paphlagonicum, & potuerat non mutari. FABER.

3 Τιμοκρέοντα] Vide de hoc Gyraldum *Dial.* 17. *de Poët.* & Voſſium *de Poët. Græc. p. m.* 28. SCHEFF.

Τιμοκρέοντα] Æqualis hic fuit & inimicus Themiſtoclis, quem & proditionis temere accuſavit, & Carminibus ac comœdia proſcidit, æque ac Simonidem Melicum. Sed Hic quidem illius mortem viciſſim proſecutus eſt hoc Epigrammate:

Πολλὰ φαγὼν, ϗ πολλὰ πιὼν, ϗ πολλὰ κακ' εἰπὼν
Ἀνθρώπους, κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.

Occurrit hoc in Anthologia Epigr. Gr. *lib.* III. *cap.* 6. *p.* 308. ubi velim videas, quæ notavit Doctiſſ. Brodæus. *Mithridates* porro eſt celebris ille Rex Ponti, cujus ſodalis & æmulus in vorando & potando fuit *Calamodrys*, Cyzicenus Athleta. PERIZ.

Τιμοκρέοντα] Hujus meminit quoque Euſtathius *ad Homeri Iliad.* ψ. 690. & Hephæſtion in *Enchiridio pag.* 40.

4 Κάνθων] Ineptiſſima lectio. Quid enim cantho, hoc eſt, *oculi angulo*, ut hæc vox Latine ſonat, cum voracitate? Neque melius interpres, qui ex ea *aſinum* fecit. Nam ut de ſcriptura nihil dicam, quæ non convenit, quis unquam in aſino voracitatem notavit, & non bove potius aut lupo? Neque juvant MSS. quorum A. habet Κάνθων, B. & C. κλάδων. Scribo ergo ἔνθέν τοι ϗ Αἴθων ἐκλήθη οὗτος. Hellanicus apud Athenæum *lib.* x. Ἐρυσίχθονα φησὶ τὸν Μυρμιδόνος, ὅτι ἦν ἄπληστος βορᾶς, Αἴθωνα κληθῆναι. Euſtathius: Ἐρρέθη ϗ ἰδίως Αἴθων ϗ Ἐρυσίχθων ὁ Μυρμιδόνος, διὰ τὸ εἶναι φασὶ βορᾶς ἄπληστος, παρὰ τὸ αἴθειν, ὅ ἐστι κατακαίειν. Recte. Ita enim etiam à Lycophrone vocatur. Ubi Iſaacius Scholiaſtes: Ἐρσίχθων τις Θεσσαλὸς. ὁ καὶ Αἴθων καλούμενος. Obſerva, non per υ ſed ι ſcribi ejus nomen. Sed & Suidæ propterea λιμὸς βίαιος eſt αἴθων. h. e. violenta fames. Cæterum ad hoc caput poterit referri Maximinus Imperator, de quo Capitolinus, & Helena, de qua Photius. SCHEFF. Vulgata Lectio ſatis proba. κάνθων enim propriè dicitur *aſinus grandior*. Ariſtoph. in *Pace:* Ἡσυχος ϗ ἥσυχος ἠρέμα κάνθων; ubi *Scholia* habent id quod dictum. nec diſſentit Suidas. Auctor ipſe *lib.* x. *Hiſt. An. cap.* 40. Alexandrum, ait, Delphis conſecraſſe cornu aſini Scythici cum hac inſcriptione:

Σοὶ τόδε Ἀλέξανδρος Μακεδὼν κέρας ἄνθετο, Παιὰν,
Κάνθωνος Σκυθικοῦ χρῆμα (l. χρῆμα) π
δαιμόνιον,

Hoc

γεται δὲ ἐν Σικελίᾳ [5] Ἀδδηφαγίας ἱερὸν εἶναι, καὶ [6] Σιτοῦς ἄγαλμα Δήμητρος. Ομο-

citur autem in Sicilia templum exiſtere Voracitatis, & Cereris Frumentariæ

Hoc tibi Alexander Macedo mirabile cornu
Dedicat, ô Pæan, ex aſino Scythico.

&c. vide Pachymerium *lib.* I. *Hiſt. c.* 4. Cæterum, voracitatis notam dudum in antiquis Scriptoribus aſinus ſibi impreſſam habuit: ὄνου γνάθος *aſini maxilla*, Eupolis dixit in πολυφαγίαν *voracitatem* apud Heſychium. Apulejus *l.* IV. *Metam.* aſinum introducit, *fortiter manducantem, & ventri profundo ſervientem* & *l.* IX. *muli ſenes circa præſepium capita demerſi contruncabant moles palearum:* ubi illud *Scholion Ariſtophanis* bene quadraret. διὰ τοῦ σχήματος ἀδδηφαγίαν (τῶν ὄνων,) δηλοῖ. *ipſo habitu corporis.* (quod ſcilicet capitibus in præſepia demerſis ſteterint) *aſinorum voracitatem inſinuat.* Adde quod *Polygnotus* mulierem prodigam depicturus, quæ domi abligurit, quod maritus ſuo labore comparavit, virum in tabula expreſſit, reſtionis more funem contorquentem, cui aſtat θήλεια ὄνος *aſina*, quæ ſe fune contortuplicato protinus ingurgitat. Pauſan. in *Phocicis.* unde proverbium natum. ὄκνος τὴν θώμιγγα συνάγει. *Ocni funem torquere*, quod dicitur in maritum, ſedulum quidem illum, ſed qui, cum domi ſit θήλεια ὄνος. i. e. *uxor guloſa*, non proficit hilum. Hæc, ni fallor, ſatis probant, ὅπερ ἔδει δεῖξαι, atque adeo Eryſichthoni ὁ πολυφάγος, apte & eleganter dictus eſt κάνθων, *aſinus magnus & vorax.* Antequam vero finiam, aſcribere placet, quæ Vopiſcus de cibicida quodam habet in *Aureliano. vehementiſſimè*, inquit, *delectatus eſt phagone, qui uſque eo multum comedit, ut uno die ante menſam ejus aprum integrum, centum panes, vervecem & porcellum comederet: biberet autem infundibulo appoſito plus orcâ.* KUHN.

Κάνθων] Miratur Vir doctus *aſinum* ex hoc voce ab Interprete Latino effectum fuiſſe. Sed nihil fuit cur miraretur. κάνθων enim *aſinus* eſt, unde & κάνθις, & κανθήλιος, eaque voce uſus Ariſtophanes plus ſemel. Vide omnino locum egregium Joſephi *pag.* 942. *edit. Baſilienſis contra Apionem*, niſi me fallat memoria. Tamen cum alii Scriptores non, *Canthonem*, ſed *Æthonem* cognominatum fuiſſe Eryſichthonem dicant, ita legendum cum Scheffero arbitratus ſum; cum præſertim viderem quoque αἴθωνα ex veteribus Gloſſis pro *fame milvina* ſumi. Ita Latini *famem* illum vocant, qui perpetuo eſuriat; & hujuſmodi loquendi formis plenus eſt Plautus. FABER.

Κάνθων, *Aſinus*]. Cl. Schefferus legi jubet Αἴθων, quod ſignificat vehementem & quaſi *adurentem omnia famem.* Rationes ejus ſunt, quod ab Aliis ita hic *Eryſichthon* cognominetur, & quod MSti hîc varient, quorum A. quidem (addo Sluisk. & Mediceum utrumque, qui etiam pro Τιμοκρέοντα legunt Τιμοκρέοντι τὸν Ῥόδιον τὸν καὶ ἀθλητὴν &c.) habet Κάνθων, at B. & C. (quibus addo Lugd.) κλάδων; ſed & quia Κάνθων *oculi angulum* notet, *cui nihil cum voracitate*, & ideo perperam ab Interprete vertatur *Aſinus*, quum id non permittat Græcæ vocis ſcriptura nec ſenſus, atque inſuper neque *Aſinus* apud Veteres *Voracitatis* infamia ſit aſperſus. Poſteriora hæc erudite & liquido refutavit Doctiſſ. Kuhnius, probavitque & κάνθωνα revera notare *Aſinum grandiorem*, & *Voracitatem* etiam *Aſino* tribui a veteribus: atque ideo *Vulgatam Lectionem ſatis probam* cenſet. Sed tamen quum Alii, etiam ipſe Athenæus, quem utique Noſter in his ſequitur, illum Αἴθωνα vocitent, vocabulo congrui plane ſenſus, nec quiſquam Alius eum Κάνθωνα dicat, vix dubito, quin vera ſit Schefferi conjectura, neque vero Schefferi tantum, ſed & jamdudum Had. Junii *in Adagiis*, Meurſii *ad Lycophronis Alexandram*, tum Reineſii *Var. Lect.* III. 2. denique Simſonii *ad An. Mundi* 2596. PERIZ. Et Schotti *ad Cent.* I. *Proverb. e Suidâ exc.* 57. At vero in MS. Codice Æliani αἴθων legi dudum monuit Eruditiſſimus Brodæus *ad Antholog. Epigr. Græc. lib.* II. *pag.* 219.

5. Ἀδδηφαγίας ἱερὸν] Auctor Polemon *lib.* X. *ad Timæum.* vide Athenæum *loco, quem jam ſæpius laudavi.* SCHEFF.

6 Σιτοῦς ἄγαλμα] Athenæus *ſupra dicto loco*, Euſtathius *Iliad.* B. τῆς Συρακουσίοις ἐτιμᾶτο Δημήτηρ Σιτὼ, διὰ τὴν ὡς εἰκὸς ἐπιμέλειαν εἰς εὐφορίαν ἐκεῖ τοῦ σίτου. SCHEFF.

Ὁμολογεῖ δὲ καὶ 7 Ἀλκμὰν ὁ ποιητὴς, ἑαυτὸν 8 πολυβορώτατον γεγονέναι. Καὶ Κτησίαν δὲ φησί τινα Ἀναξίλας ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς πολλὰ ἐσθίειν.

riæ ſimulacrum. Teſtatur etiam Alcmau poëta, ſe fuiſſe voraciſſimum. Et Anaxilas comicus dicit, Cteſiam quendam multa edere.

7 Ἀλκμὰν] Verſus hi ſunt.

— Τάχα δὲ πλίος
Ἔτνεος, οἷον ὁ παμφάγος Ἀλκμὰν &c. SCHEFF.

Ἀλκμὰν] Poëta fuit Lyricus, patria Lacedæmonius. Sed quomodo vide *infra ad* XII. 50. Vixit aliquandu ante Cyrum Perſam.

Sicuti Gomicus, qui ſequitur, *Anaxilaus*, tempore Platonis floruit. PERIZ.

8 πολυβορώτατον] Auctor notarum Codic. Bigotiani ſcribit, Gyraldum *dial.* IX. *de Poëtis* legere πολυβρωμάτων. Sed non eſt opus mutatione. Βορώτατον pro *edaciſſimo* uſurpavit etiam Lucianus. SCHEFF. Παμβορώτατος eſt apud Noſtrum in *de Hiſt. An.* KUHN.

ΚΕΦ. κη΄.

CAP. XXVIII.

Περὶ τῶν παρὰ Ῥοδίοις τιμωμένων ὄψων.

De obſoniis, quæ apud Rhodios ſunt in pretio.

1 Ἀλλ᾽ ἔγωγε ὑμῖν ἐθέλω εἰπεῖν Ῥόδιον δόξαν. 2 Ἐν Ῥόδῳ, φασὶ, τὸν μὲν εἰς τοὺς ἰχθῦς ὁρῶντα καὶ θαυμάζοντα αὐτοὺς, καὶ ὄντα τῶν ἄλλων ὀψοφαγίστατον, ἀλλὰ τοῦτόν γε ὡς ἐλευθέριον ὑπὸ τῶν δημοτῶν ἐπαινεῖσθαι· τόν γε μὴν 3 πρὸς τὰ κρέα ἀπονεύοντα, ὡς φορτικὸν καὶ

Ego verò Rhodiam vobis opinionem commemorare volo. In Rhodo, ajunt, ſi quis piſces intueatur, eoſque admiretur, & maxime edat præ aliis, eum vero à plebejis quaſi liberalem laudari. Qui verò ad carnes declinet, eum ut agreſtem & ven-

Περὶ τῶν παρὰ Ῥοδίοις] Codex Mediceus plurimum quantum diſcedens a reliquis MSS. argumentum hujus capitis ſic repræſentat, πῶς Ῥόδιοι περὶ ἰχθυοφάγων καὶ τυροφάγων, & mox in contextu pro πρὸς τὰ κρέα Idem habet τὰ τύρια. Coiſlinianus vero hoc caput cum præcedenti connectit.

I. Ἀλλ᾽ ἔγωγε ὑμῖν] Sluisk. Codex, qui nullis Argumentis Capita diſtinguit, ſed tantum majore & rubra Litera, Novum hic ſtatuit Caput. At Lugd. qui ſingulis Capitibus quædam præmittit Argumenta, ſed longe à Vulgatis diverſa, hæc tamen prorſus ſine ulla diſtinctione, ne quidem Novi Verſus aut Regulæ, jungit Superioribus. Et ſane Locutio hæc ſuperiora, quibus expoſuerat Ælianus, quid Alii referrent, reſpicit, iiſque nectit ſequentia, quorum ipſe jam eſt Auctor. Sic II. 21. Καὶ τοῦτο μὲν διατεθρύλληται, ὃ δὲ μὴ εἰς πάντας πεφοίτηκεν, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐρῶ. Vide & *ſupra cap.* 19. Latini ſimiliter pene, *Ego vero*, dicunt. PERIZ.

2. Ἐν Ῥόδῳ] Qui hoc peculiariter de Rhodiis, præter Noſtrum, tradat, ſcio neminem. Interim vulgo veteres eſum piſcium conſtat magni feciſſe, eoſque habuiſſe inter delicias. vide Nonnum *de re cibaria lib.* III. *cap.* 4. & feſtivam hiſtoriam de Icaſiis apud Strabonem *lib.* XIV. *p. m.* 658. SCHEFF.

3. Εἰς τὰ κρέα ἀπονεύοντα] Sic quidem Editi, at MS. uterque, & Lugd. & Sluisk. & Mediceus uterque habent πρὸς τὰ κρέα: Haud dubie rectius. Certe enim amat hoc Verbum in illo Senſu cum iſta Præpoſitione conſtrui, ut vel ex Stephano conſtat. Similiter ἀποβλέπειν, *infra* VII. 13. ἀλλ᾽ ὅτι γε νέοι, εἰς περὶ τῶν ἄλλων, πρὸς τοὺς τέλειον ἀποβλέπουσι.

Et

ᾗ ⁴ γάστριν διαβάλλουσι Ῥόδιοι. Εἴτε ἐκεῖνοι ὀρθῶς, εἴτε ⁵ ἐκεῖνοι φλαύρως, ὑπερφρονῶ τοῦτο ἐξετάζειν.

ventrem, traducunt Rhodii. Verùm recte ne, an vero inepte illi ita faciant, id verò inquirere ſuperſedeo.

Et XII. 1. ἀποβλέψας πρὸς τὸν ἀγόρνσην. PERIZ.

4 Γάστριν] Hominem *ventri deditum*, *lurconem*. Vide Ampliſſ. Cuperum *Obſerv.* III. 10. & adde Heſiod. Θεογ. *v.* 26. ποιμένες ἄγραυλοι, κακ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον. PERIZ.

5 Εἴτε ἐκεῖνοι φλαύρως] MS. B. εἴτε ἤτοι φαύλως, etiam MS. C. habet φαύλως, ſed ex emendatione ac extrito λ. Mihi lectio MS. B. videtur optima. SCHEFF. Τὸ φλαύρως non rejiculum eſt. Atticum enim cenſetur, ut φαῦλον commune, Suidam vide & Thomam in *Eclog. Atticis.* ubi ait: Φαῦλον τὸ κακὸν καὶ τὰ εὐτελές. φαῦρον (l. φλαῦρον) δὲ μόνον τὸ κακόν. φαῦλον, *malum & vile notat.* φλαῦρον *autem tantùm malum: Indic.* v. KUHN. Ut MS. B. ſic & Lugd. εἴτε ἤτοι φαύλως. Et ſic paſſim Græci. At Sluisk. tuetur vulgatum, nec male. Proprie enim enim notat τὸ φλαῦρος, *nugatorium*, *ineptum*, & dicitur Attice pro φλυαρός, cenſente ita Euſtathio *ad Il.* A. Referendus huc elegans Veſpaſiani Jocus apud Sueton. *cap.* 22. ubi Imp. admonitus à Floro Meſtrio *Plauſtra* potius, quam *Ploſtra*, dicendum, poſtero die eum non *Florum*, ſed *Flaurum* ſalutavit, quaſi diceret, I*neptum Nugatorem*. Sed & ſic *infra* VIII. 17. Darius, ὑπὲρ αὐτοῦ φλαύρως ἔλεγεν, ἀπαιτῶνα λέγων, καὶ ἄνθρωπον κάκιστον. Iſocrates *de Pace p.* 414. δέδοικα μὴ πειρώμενος ὑμᾶς εὐεργετεῖν, αὐτὸς ἀπολαύσω τι φλαῦρον, *Vereor, ne tentans vobis benefacere, ipſe quid mali patiar.* De *piſcibus* carni prælatis, & ideo ὄψα voce κατ' ἐξοχὴν ornatis vide Athenæum XII. 2. & 3. PERIZ.

ΚΕΦ. κθ'.

Ὅτι ὄϊς λέοντα ἔτεκεν.

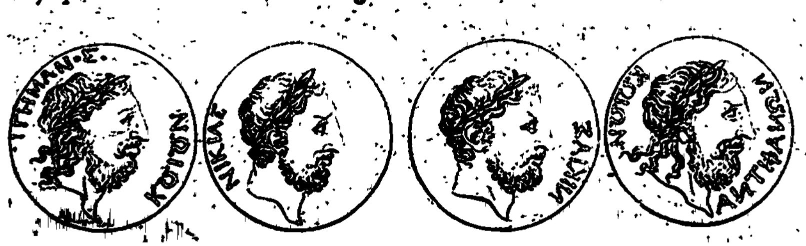
Λέγουσι Κῴων παῖδες, ἐν Κῷ τεκεῖν ἐν τινι ποίμνῃ ¹ Νικίππου τοῦ

CAP. XXIX.

Quod ovis leonem fuerit enixa.

Coi dicunt, in Co inſula in grege quodam Nicippi tyranni ovem

1 Νικίππου] Valde ſuſpectum mihi eſt hoc nomen: videant, qui in hiſtoriis priſcis melius ſunt verſati, an non vitio laboret. SCHEFF. Νικίππου] *Vitio laborat* haud dubie hoc Nomen, ut ait & ſuſpicatur Doctiſſ. Schefferus, licet nihil nos juvent MSti. Verum quam corrupta ſint paſſim in Æliani Codicibus Nomina Propria, vidimus jam *cap.* 25. & 27. videbimuſque ſæpius *infra.* Sed & longe utilius publico fore arbitror, ſi aliunde hujus Tyrannidis Veſtigia & Tempus in Lucem protraham, quam ſi ex MStis ſolum Ignoti cæteroquin Hominis Nomen reſtituerem. Memorat autem Strabo *lib.* XIV. *pag.* 657. 658. *ſua ætate exſtitiſſe* NICIAM, κατατυραννήσαντα Κῴων, *qui Coos Tyrannide oppreſſerit, & cui*, ἰδιώτῃ ἔτι ὄντι, ut ait Noſter, *ſe oppoſuerit* (ἀντιπολιτεύσαιτο), *Theomneſtus celebris Pſaltes.* Sed prævaluit Nicias, & idcirco ejus Effigiem & Nomen ſervarunt nobis etiam Nummi iſtius Inſulæ, exhibentes laureatum caput cum inſcriptione ΝΙΚΙΑΣ. Cujuſmodi duos hic exhi-

τοῦ τυράννου οἶν· τεκεῖν δὲ οὐκ ἄρνα, ἀλλὰ λέοντα. [2] Καὶ οὖν τὸ σημεῖον τοῦτο τῷ Νικίππῳ τὴν τυραννίδα τὴν μέλλουσαν αὐτῷ μαντεύσασθαι, ἰδιώτῃ ἔτι ὄντι.

ovem peperiſſe; peperiſſe verò non agnum, ſed leonem. Atque id portentum Nicippo, qui tum privatam adhuc vitam agebat, futuram tyrannidem portendiſſe.

exhibemus ex Goltzii *Græcia*, *Tab.* 21. Vix itaque dubito, quin in illius *Nicippi*, nuſquam alibi nec ſcripti Tyranni, Nomen ſuccedere debeat ille, cujus memoriam nobis & Hiſtoriæ & Nummi Coorum prodiderunt, & pro Νικίππου legendum ſit Νικίας, & mox pro Νικίππῳ, corruptione jam ſemel facta, & facilius ideo repetita, Νικίᾳ. PERIZ.

2 Καὶ οὖν τὸ σημ.] Lugd. Codex, καὶ οὖν καὶ τὸ σημ. Atque ita omnino legendum, poſtulante id Græciſmo, & Auctoris Noſtri perpetua conſuetudine in ſimili nexu. Vide in paucis illis Capitibus, quæ jam habuimus, *cap.* 10. Οἱ Κρῆτές εἰσιν τοξεύειν ἀγαθοί, καὶ οὖν καὶ τὰς αἶγας βάλλουσιν ἐπ' ἄκροις νεμομένας τοῖς ὄρεσιν. *cap.* 24. Προκαλεῖται εἰς μονομαχίαν τὸν Ἡρακλῆ, καὶ οὖν καὶ ἔτισε δίκας. Adde *cap.* 3. & 4. *extr.* & *cap.* 16. IDEM.

ΚΕΦ. λ.

Ὅτι Γαλέτης οὐ μᾶλλον διὰ τὴν μορφὴν, ἢ διὰ τὴν σύνεσιν ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου λίαν ἠράσθη.

Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐρώμενον εἶχε [1] Γαλέτην ὄνομα, ἰδεῖν κάλλιστον. [2] Ἀμείνων δὲ ἦν ἄρα [3] τῷ μειρακίῳ γνώμη τῆς μορφῆς. Πολλάκις γοῦν αὐτῷ καὶ ὁ Πτολεμαῖος ἐμαρτύρει, καὶ ἔλεγεν· ὦ ἀγαθὴ κεφαλὴ, κακοῦ μὲν οὐδεπώποτε οὐδενὶ γέγονας αἴτιος, πολλοῖς δὲ καὶ πολλὰ ἀγαθὰ προυξένησας. Ὁ μὲν ἵππευε σὺν τῷ βασιλεῖ τὸ μειράκιον· ἰδὼν δὲ πόῤῥωθεν [4] ἀγομένους τινὰς

CAP. XXX.

Galetem non ob formam magis, quàm intellectum à Ptolemæo fuiſſe adamatum.

Ptolemæus rex amaſium habebat, Galetem nomine, pulcherrimum viſu. Animus verò juvenis longe formam ſuperabat. Sæpe igitur etiam Ptolemæus eum prædicabat, dicebatque, ô benignum caput! Nulli Tu unquam ullius mali fuiſti cauſa; ſed contra multis multa bona præſtitiſti. Hic aliquando cum Rege adoleſcens equitabat: quum verò procul aliquos ad

1 Γαλέτην] MS. Mediceus Γαλέστην. Sluisk. Γαλέστη.

2 Ἀμείνων δὲ ἦν ἄρα τῷ μειρακίῳ] MSS. B. & C. habent, teſte Scheffero, ἀμείνων ἦ τούτου τοῦ μειρακίου. Accedit Lugd. noſter, ita tamen legens, ἀμείνων ἦν ἄρα τούτου τοῦ μειρακίου (ſed indubio calami lapſu ſcriptum eſt μαρακίου) ἡ γνώμη τ. μ. Videntur ſane majorem hæc Emphaſin præferre. Sed Sluisk. vulgatum retinet. PERIZ.

3 Τῷ μειρακίῳ] MSS. B. & C. ἀμείνων ἦ τούτου τοῦ μειρακίου ἡ γνώμη. Videtur ſcribendum, ἀμείνων δὲ ἦν ἄρα τούτου τοῦ μειρακίου ἡ γνώμη. SCHEFF. Cur vulgatæ lectionis nos pœnitere debeat, non video. KUHNIUS.

4 Ἀγομένους τινὰς ἐπὶ θανάτῳ] Emendari debuit ἀγομένους τινὰς τῶν ἐπὶ θανάτῳ, Sic enim ſo-

τινὰς ἐπὶ θανάτῳ, 5 οὐ ῥαθύμως εἶδεν, ἀλλ' ἔφη πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, ὦ βασιλεῦ, ἐπεὶ κατά τινα δαίμονα τῶν ἀγομένων ἀγαθὸν, 6 ἐπὶ ἵππῳ ἐτύχομεν ὄντες, φέρε, εἴ σοι δοκεῖ, τὴν ἔλασιν ἐπιτείναντες, καὶ συντονώτερον ἐπιδιώξαντες, 7 Διόσκουροι τοῖς δειλαίοις γενώμεθα 8 σωτῆρες ἔνθα, καὶ

ad ſupplicium duci videret, non oſcitanter id vidit: Sed, ô rex, inquit ad Ptolemæum, quandoquidem proſpera quadam iſtorum, qui ducuntur, fortuna, in equis nunc forte ſumus, age, ſi tibi videtur, curſum intendentes & vehementius perſequentes, appareamus miſeris iſtic Dioſcuri Servatores, &

ſolent boni Scriptores, & qui Attice loquuntur. Supplendum enim ὁδόν. FABER. Quod ut non negaverim; ita certum eſt, non ubique τὴν adhiberi. Simpliciter enim, ἐπὶ θανάτῳ, *duci ad ſupplicium*, non inſolens eſt. Joſeph. *lib.* VIII. *Antiq. Judaic: cap.* 7. ἀπέστειλε τοὺς ἀνάξαντας, εἰ λάβοιεν, ἐπὶ θανάτῳ, *miſit, qui illum, ſi capere poſſent, ad ſupplicium reducerent.* Alia exempla εὑρήσει ὁ ἐντυχὼν τοῖς βιβλίοις. KUHN.

Ἀγομένους τινὰς ἐπὶ θανάτῳ] Sic VIII. 14. ὅτε ἀνῄεσαν ἐπὶ θανάτῳ. Ut tanto certius liqueat, quod ex Joſepho jam declaravit Kuhnius, ſcitam ſatis & integram eſſe hanc locutionem, nec requiri articulum τὴν, quem Faber volebat additum. PERIZ. Eandem loquutionem adhibuit Nicolaus Damaſcenus in *Excerptis Peireſc. pag.* 433. ἐκέλευσε τῷ ἀνδρὶ, εἰ μὴ παραδῷ Νάναρος τὸν Παρσώνδην, λαβόμενος τῆς ζώνης ἄγειν αὐτὸν ἐπὶ θανάτῳ.

5 Οὐ ῥαθύμως εἶπεν] Legendum ἔχειν, non εἶπεν. FABER. Faber putat ἔχειν legendum, mihi vera lectio videtur εἶδεν. Sic enim & *infra lib.* XI. *cap.* 29. οὐδὲ ἀργῶς αὐτὰς εἶδεν. SCHEFF. Vulgatum alicui poſſet placere, non enim *perfunctoriè*, aut quaſi *aliud agens* dixit, ſed *ſerio* &c. KUHN. Mihi certe *Vulgatum placere* neutiquam *poteſt*, ut in quo inepta plane & frigida eſt oppoſitio, nihil utique diverſi continens, niſi τῷ ἔφη addatur aliud adverbium, quod opponatur τῷ ῥαθύμως. Nec tamen probo Fabri ſententiam, pro εἶπεν legentis ἔχειν, ſed Schefferi, veriſſima emendatione corrigentis εἶδεν. Et firmatur Hæc ejus Conjectura Codice Sluiskiano, qui liquido ita exhibet, ut adeo in Textum eam recipere non dubitaverim, in quo etiam nunc confirmor ab utroque Mediceo, & duobus Regiis. Adde, ſenſum ita evadere quam maxime concinnum. Et ſic *infra*, non tantum II. 28. οὐδὲ ἀργῶς αὐτὰς εἶδεν, ſed & XII. 58. μὴ ἀργῶς ἰδὼν τὸν ἄνθρωπον. V. 17. οὐκ ἀργῶς τοῦτο παρεῖδον. PERIZ.

6 Ἐπὶ ἵππῳ ἐτύχομεν ὄντες] Sic quidem & MSti. Sed tamen prorſus putem ſcripſiſſe Auctorem ἐφ' ἵππων. Poſtulat id Græcæ Linguæ ratio, & uſus voculæ Ἐπί. Sed & ita ipſe Ælianus *Hiſt. Anim.* XII. 34. καὶ ἐπ' αὐτῶν γε τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους ὑπομένουσιν, ὥσπερ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῶν ἵππων. *Et in iis* (Aſinis) *ſedentes bellica pericula ſuſtinent; ſicut Græci in equis.* Sic βαδίζειν ἐφ' εἱμάτων, *ambulare in tapetibus*, *infra* IX. 3. & ὠκείης ἐπὶ νηὸς ἄγων κούρην, *celeri in navi ducens puellam apud* Heſiodum Θεογον. 991. Ἐπὶ cum dativo alias habet ſignificationes. Vide *Indicem*. PERIZ.

7 Διόσκουροι σωτῆρες] Solenne Dioſcurorum cognomentum. vide Gyrald. *de diis Synt. pag.* 180. & Bourdelot. *ad Heliod. lib.* IV. *pag.* 81. SCHEFF.

8 Σωτῆρες, ἔνθα καὶ ἀγαθοὶ παραστάται] Iſtud ἔνθα ineptum eſt & ridiculum. Legendum σωτῆρες δῆτα. vel δῆθεν. FABER. Aſſentior Fabro eſſe hoc ineptum: at vero δῆτα, *l.* δῆθεν legendum, nec dum invenio. SCHEFF. Pro ἔνθα hoc loco legerem ὄντως. σωτῆρες ὄντως ſunt Servatores non titulo tenus, ſed re ipſa, ut Caſtores apud Ethnicos, in candidis equis viſi. vid. Pauſan. *Meſſen.* Florum, &c. KUHN. Vehementer turbavit Eruditos Interpretes, Fabrum, Schefferum, Kuhnium, vocula iſtæc ἔνθα, quam idcirco rejiciunt omnes, eique ſufficiunt vel δῆτα, vel ὄντως. Sed nihil prorſus mutant MSti, atque adeo pene putem, ferri eam poſſe, modo aliter, & ut à Me, etiam à Geſnero, factum, iſtæc diſtinguantur, h. e. diſtinctionis notula ponatur non ante, ſed poſt ἔνθα. Sic ſenſus erit:

καὶ ἀγαθοὶ παραστάται· τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῶν θεῶν τούτων. 9 Ὁ δὲ ὑπερησθεὶς αὐτοῦ τῇ χρηστότητι, καὶ τὸ φιλοίκτιρμον ὑπερφιλήσας, καὶ ἐκείνους ἔσωσε, καὶ 10 ἐπὶ πλέον προσέθηκε τὸ φίλτρον τοῦ κατ' αὐτὸν ἔρωτος.

& boni Præſtites: id quod de his Diis vulgo dici ſolet. Ille verò maximam voluptatem capiens ex ejus bonitate & propenſum ad miſericordiam animum deamans, cum iſtos ſervavit, tum amori, quo eum deperibat, multum addidit.

ΚΕΦ. CAP.

erit: *Appareamus miſeris Caſtores Servatores*, *iſtic*, (quo ſcil. Illi dicuntur, & Nos equis citatis accurremus) vel *hoc temporis momento*, (Nam ἔνθα etiam Tempus æque ac Locum notat, ut omnia pene Adverbia Loci. Heſiod. ἔργ. v. 493. ἔνθα ἄοκνος ἀνὴρ οἶκον ὀφέλλει, h. e. *hoc tempore*, ἐν ὥρῃ ſcil. χειμερίῃ) *& boni Adjutores*, vel *Præſtites*. Παρίστασθαι enim maxime notat auxiliari, vel præſto eſſe alicui ad auxilium ferendum. Epict. 39. ἀλλ' ἔτι λέγος, καὶ σὺν τούτοις παρίστασθαι τῷ φίλῳ, καὶ πατρίδι συγκινδυνεύειν. Ariſtoph. in *Veſpis*, ἴθι, μοι παράστηθ', *Veni & ſuccurre mihi*. Παραστάτης vero ſpeciatim notat eum, qui in acie alter alteri adſtat, quales ſibi invicem opitulari par eſt. Hinc Dionyſ. Halic. *lib.* 11. μὴ καταλιπεῖν τὸν παραστάτην. Vide & omnino Suidam. At de diis adhibitum ſignificat eos, qui *Præſides*, vel potius *Præſtites*, & *Statores mali* ſunt Hominibus. Cæterum τὸ ἔνθα ſi penitus etiam abeſſet, non ſane deſiderarem, legeremque σωτῆρές τε καὶ ἀγ. Hæc jam notaram, quando Ampliſſ. Clementii prolixa voluntate, & Doctiſſ. Boyvinii cura ac manu intellexi, non tantum Regios Codices in Gallia ſervare vulgatam Lectionem; ſed & Virum hunc Doctiſſ. ſuſpicari legendum, Σωτῆρες ἔνθα κἀγαθοὶ παραστάται, ut Senarius ſit Jambicus Veteris alicujus Tragici, quæ elegans ſane & probabilis eſt conjectura. Poſſet etiam videri ſumptus ex ſolenni quodam Carmine in Caſtores, quia ſequitur, τοῦτο δὴ &c. quo ſignificatur ſolen..em eſſe eam de his Diis loquendi formulam. PERIZ.

9 Ὁ δὲ ὑπερησθεὶς] Sluisk. ὑπερήσθη IDEM.

10 Ἐπὶ πλέον προσέθηκε τὸ φίλτρον] Lugd. τῷ φίλτρῳ. Atque ita etiam ex Regiis Codex 3064. Et putem id præferendum. Nam προσθεῖναί τι, pro *augere aliquid*, durum eſt & inſolitum: at προσθεῖναί τί τινι, *adjicere aliquid alicui*, ſive Rei, ſive Perſonæ, uſitatum plane. Notum illud ex *Euang.* καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Τὸ φίλτρον τοῦ ἔρωτος vel intendit ſimpliciter ſignificationem *Amoris*, vel notat *Benevolentiam amoris*. Sic Lapis apud Spon. *Itin. Tom.* 1. *pag.* 403. Κατὰ [illegible] πρὸς τὴν πατρίδα φίλτρον. Oppian. Κυνηγ. III. 107.

> Ἢ ἐμὲ τόσσον τεκέων τε, καὶ ἀρτιγόνοιο γενέθλης;
> Φίλτρον ἐνὶ κραδίῃ στάξεν θεὸς ----

Ἐπὶ πλέον autem dicitur, ut Latinis, *majorem in modum*, vel *amplius*. Sic Lucian. *Dial. Meretr.* IV. εἴ μοι ἐπὶ πλέον ὀχλήσειας, ἄπειμι ἤδη, *ſi me amplius turbaveris, abeo jam nunc*. Similiter ἐπὶ πολὺ καὶ ἀμέτρως μεμνῆσθαι τῶν ἔργων ἑαυτοῦ, apud Epictet. *cap.* 53. IDEM.

ΚΕΦ. λα΄.

Περσικὸς νόμος, περὶ τοῦ δῶρα προσφέρειν τῷ βασιλεῖ.

Νόμος οὗτος Περσικὸς ἐν τοῖς μάλιστα ὑπ᾽ αὐτῶν φυλαττόμενος, ὅταν [1] εἰς Πέρσας ἐλαύνῃ βασιλεύς, πάντες αὐτῷ Πέρσαι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἕκαστος [2] προσκομίζει· ἅτε δὴ ὄντες

τες

CAP. XXXI.

Lex Perſarum, de ferendis Regi muneribus.

Lex eſt Perſica, quæ vel maxime ab illis ſervatur. Quum rex in Perſidem equitat, omnes ei Perſæ, ſinguli pro ſuis facultatibus munera offerunt: quippe qui agriculturæ dediti

diti

1 Εἰς Πέρσας ἐλαύνῃ] Hoc non capio. Nec enim id ſignificat, quod vult Interpres, *quum in Perſia equitat*, *ſed cum iter facit in Perſiam*, Εἰς Πέρσας namque ſignificat ad locum. At hoc quomodo conveniet ei, qui jam apud Perſas rex eſt? videntur excidiſſe aliqua. SCHEFF. Εἰς Πέρσας Atticum eſt, pro ἐν Πέρσαις Sic Noſter *infra lib.* IV. *cap.* 18. κατῆλθεν ἐν Σικελίᾳ pro εἰς Σικελίαν. Ita promiſcuè utuntur his præpoſitionibus Attici. Res vel ex Novo Teſtamento conſtare poteſt. ergo εἰς Πέρσας ἐλαύνειν, eſt *iter in Perſis facere* vel *in Perſia*. vid. *Indic.* in εἰς. KUHN.

Εἰς Πέρσας] Ad hæc verba offenderunt graviter Interpretum plerique. Vultejus ſatis recte reddiderat, *in Perſiam*. At mox Geſnerus, & Reliqui, maluerunt *in Perſia*. Donec Schefferus ſe *hoc non capere* præfatus, neque vulgatam Verſionem Græcis reſpondere cenſet, neque Græca commodum habere ſenſum autumat, quia *non conveniat*, Eum, *qui jam apud Perſas Rex eſt*, dici, *equitare in Perſidem*. Cl. Kuhnius Verſionem tuetur, promiſcuo præpoſitionum εἰς & ἐν uſu apud Atticos. Sed minime opus, ut eo decurramus. Recte enim ſatis expediri poſſunt Græca, & recte dicitur Rex Perſarum ἐξιέναι & ἐλαύνειν εἰς Πέρσας, quando ex Aula ſua & Urbe Regia prodit in publicum, in agrum, & regionem Populi ſui. Quin ita plane etiam privati Cives ex ædibus ſuis in Forum & Concionem Athenienſium prodeuntes dicuntur II. 16. παρελθεῖν εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Et ſic alibi ſæpius. Sed & nihil in eo abſurdi, *Regem Perſarum* revera *proficiſci in Perſidem*, quum ille neutiquam habitarit ſemper in Perſide, ſed plerumque extra eam, modo Suſis, modo Ecbatanis, modo Babylone, rarius Perſepoli. Hinc Diogenes Cynicus apud Plutarchum *de Profectu Virtut.* *pag.* 78. ſuam commigrationem Thebis Corinthum, Corintho Athenas, comparabat τοῦ βασιλέως, ἔαρος μὲν ἐν Σούσοις, καὶ χειμῶνος ἐν Βαβυλῶνι, θέρους δὲ ἐν Μηδίᾳ, διατριβαῖς, Regis (κατ᾽ ἐξοχὴν) *verno quidem tempore Suſis, hyberno Babylone, at æſtivo in Media, habitationi.* Sed & diſerte idem Auctor in *Alexandro pag.* 703. οὓς μὴ πολλάκις Ὦχον δὲ μηδὲ ἅπαξ, εἰς Πέρσας παραγενέσθαι, ἀποξενώσαντα τῆς πατρίδος ἑαυτὸν, *quoſdam Reges haud ſæpe, Ochum vero ne ſemel quidem veniſſe in Perſidem, perpetuo agentem in peregrinatione extra patriam.* Alia & plura vide apud Barn. Briſſon. *de Regno Perſ.* Hinc ergo & recte & ſæpe legimus apud Veteres, Regem veniſſe εἰς Πέρσας. Xenoph. *Cyripæd. lib.* VIII. *p. m.* 135. Cyrum ait dediſſe munera, ὅσαπερ καὶ νῦν ἔτι δίδωσι, ἐπειδὰν ἀφίκηται βασιλεὺς εἰς Πέρσας. Quis quæſo βασιλεὺς, niſi *Perſarum*? Plutarch. in *Alex.* ὥσπερ εἰώθεισαν οἱ βασιλεῖς, ὁσάκις εἰς Πέρσας ἀφίκοιντο. Quin ex hoc rariore adventu in Perſidem, vel progreſſu in publicum, & ſingulas ejus regiones, quas ex inſtituto Cyri obire debebant, ortum rear, ut adventanti Regi munera, de quibus Auctor hic agit, ſinguli adtulerint. PERIZ.

2 Προσκομίζει ἅτε] Hæc puncto commate aut colo tantum diſtinguenda. mox vero poſt πεφυκότες ſcribendum punctum, & ſubjungendum, ἰδεῖν δὲ τ &c. nam ſequitur ἀλλ᾽, quod,

H omiſſo,

τες ἐν γεωργίᾳ, καὶ περὶ γῆν πονούμενοι, καὶ ³ αὐτουργοὶ πεφυκότες, οὐδὲν τῶν ὑβρισμένων, οὐδὲ τῶν ἄγαν πολυτελῶν προσφέρουσιν, ἀλλ' ἢ βοῦς, ἢ ὄϊς, ⁴ οἱ δὲ σῖτον, καὶ οἶνον ἄλλοι. Παρεξιόντι δ' αὐτῷ, καὶ παρελαύνοντι, ταῦτα ὑπὸ ἑκάστου πρόκειται, καὶ ὀνομάζεται δῶρα, ⁵ καὶ δοκεῖ τούτῳ. Οἱ δὲ ἔτι τούτων ἐνδεέστεροι τὸν βίον, καὶ γάλα, καὶ φοίνικας αὐτῷ, καὶ τυρὸν προσφέρουσι, καὶ ⁶ τρωκτὰ ὡραῖα, καὶ τὰς ἄλλας ἀπαρχὰς τῶν ἐπιχωρίων.

ΚΕΦ.

diti ſunt, & terræ colendæ operam navant, ſuaque manu laborant, neque nimis vilia, neque nimis precioſa donant, ſed aut boves aut oves: hi etiam frumentum, & alii vinum. Prætereunti autem ipſi & præterequitanti hæc à ſingulis apponuntur, & munerum nomine vocantur, & talia cenſentur ipſi. Qui verò ſunt etiam his victu magis egeni, lac, dactylos & caſeum ipſi ferunt, maturaque bellaria, & alias primitias fructuum, qui in ea regione naſcuntur.

CAP.

omiſſo δὲ, non habet quo poſſit referri. SCHEFF. Neque hæc cepit Schefferus, atque idcirco Participia ὄντες, &c. non tantum vult jungi ſuperioribus ſatis frigide, ſed &, diſtinctione maxima poſt πεφυκότες poſita, ſeparari à ſequentibus, addita inſuper particula novam in periodum excitandis. Perperam prorſus. Etenim Auctor generatim quum dixiſſet, dona afferre Regi ſingulos pro viribus, id nunc declaraturus ſpeciatim & per exempla, dividit multitudinem Perſarum in duo potiſſimum genera, *Agricolas*, & *Alios iis pauperiores*, & ita, qualia utrique conferant, exponit: Agricolæ ſcil. nihil vile aut ſordidum, ſed vel boves, vel oves &c. Si quid hic mutandum, omitterem prius illud προσφέρουσιν, quod mox ſequitur, quaſi ex gloſſa vel margine ortum; tanto magis, quia & dein repetitur. Sed nihil mutant MSti. PERIZ.

3 Αὐτουργοὶ] Male, opinor, in Verſione addebatur *opifices*, quum per omnes has phraſes, ὄντες ἐν γεωργίᾳ, πονούμενοι περὶ γῆν, αὐτουργοὶ πεφυκότες, ita conjunctas deſignetur tanto liquidius alterum illud Hominum genus, h. e. *Agricolæ*, qui per ſe & ſuam ipſorum familiam colebant Terram, ut faciebant antiquis temporibus plerique, inprimis quando terræ adhuc vicatim habitabantur, quod vel maxime uſitatum fuit in Oriente. Tales nobis etiam in Comœdiis Terentii exhibentur Menedemus, Demea, alii. Hos autem dictos Græce αὐτουργοὺς ex Hiſtoria Quinctii Cincinnati ſatis liquet, quem Dion. Halic. *lib.* x. bis, primum ex Conſulatu *rediiſſe in ſuum tugurium*, & *vixiſſe, ut prius*, τὸν αὐτουργὸν βίον, *vitam ruſticam*; dein iterum ex Dictatura *reſumpſiſſe* τὸν αὐτουργὸν αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ βασιλικοῦ βίον, *ſuam Ruſticam vitam pro Regia.* Negare tamen nolim, vocabulum hoc etiam ad *Opifices* & *mercenarios* tandem tranſlatum, ſed hic diſerte *Agricolis* jungitur, & *pauperioribus* τοῖς ἐνδεεστέροις τὸν βίον opponitur, qui fuerunt ſine dubio *Opifices*, & *Mercenarii*, qui diurni victus gratia ſuam operam illis Agricolis locabant. IDEM.

4 Η δὲ σῖτον] Neſcio quem codicem ſecutus ſit Camillus Peruſcus, quum uterque meus habeat diſerte, οἱ δὲ σῖτον, καὶ οἶνον ἄλλοι. Vere & eleganter: nec dubitavi recipere in Textum. IDEM.

5 Καὶ δοκεῖ τούτῳ] Legendum τοῦτο, & locus aliter interpretandus. FABER. Fabri conjecturam lubens amplector, legentis τοῦτο, & verto, *atque id eſſe videntur*, tum Regi ſcil. tum aliis. h. e. appellantur dona, & habentur pro donis. Sic plane *ſupra cap.* I. Καὶ τοῦτο εἶναι δοκοῦσιν, ὅπερ οὖν καὶ πεφύκασιν αἱ πέτραι. IDEM.

6 Τρωκτὰ ὡραῖα] h. e. poma ſeu fructus, qui crudi in ſecundam menſam apponi ſolent, & iſta parte anni, in qua Rex regiones obibat, maturi erant. Sic II. 17. ἐντραγεῖν τὴν ἐξ ὡρῶν. Vide omnino Ill. Græviam *ad Heſiod.* ἔργ. 32 IDEM.

ΚΕΦ. λϛ.

Περὶ δεδωρημένου ὕδατος τῷ Περσῶν βασιλεῖ.

Λόγος οὖν καὶ οὗτος Περσικός. Φασὶν [1] ἄνδρα Πέρσην, [2] ᾧ ὄνομα ἦν Σιναίτης, πόῤῥω τῆς ἐπαύλεως τῆς ἑαυτοῦ ἐντυχεῖν Ἀρταξέρξῃ τῷ ἐπικαλουμένῳ Μνήμονι· [3] ἀπολειφθέντα οὖν θορυβηθῆναι δέει τοῦ νόμου καὶ αἰδοῖ τοῦ βασιλέως. [4] Οὐκ ἔχων δὲ ὅ, τι χρήσεται [5] τῷ παρόντι, ἡττηθῆναι τῶν ἄλλων Περσῶν μὴ φέρων, μηδὲ ἄτιμος δόξαι, τῷ μὴ δωροφορῆσαι βασιλέα· ἀλλ' οὗτός γε πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν πλησίον παραῤῥέοντα, ᾧ Κῦρος ὄνομα, ἐλθὼν σὺν σπουδῇ, [6] καὶ ᾗ ποδῶν

εἶχε

CAP. XXXII.

De Aqua regi Perſarum dono data.

Hæc etiam hiſtoria Perſica eſt. Ferunt hominem Perſam, cui nomen Sinætas, procul à ſuo tugurio, factum obviam Artaxerxi, qui Mnemon cognominabatur: deſtitutum itaque perturbatum fuiſſe legis iſtius metu atque verecundia regis. Quum verò, quid in præſentia faceret, non haberet, ſeque ab aliis Perſis ſuperari, non ferret, neque infamis videri *vellet*, eo quod Regem muneribus nullis honoraret, ille vero ad præterfluentem proximè fluvium, nomine Cyrum,

1 Ἄνδρα Πέρσην] Meminit Plutarchus *initio Apophtheg.* ubi vocat αὐτουργὸν καὶ ἰδιώτην. SCHEFF. & in *Artaxerxe pag.* 1013. Ed. Francof.

2 Ὧ ὄνομα ἦν Σιναίτης] Verbum ſubſtantivum ignorant Mediceus & Sluiskianus.

3 Ἀπολειφθέντα οὖν θορυβηθῆναι] Elegantiſſima locutio, ſed quæ neutiquam ab Interprete eſt intellecta, qui verterat *Interceptum*. Atqui ἀπολειφθεὶς, ita abſolute hic poſitum, notat *Deſtitutum* omni copia & facultate agendi, quod vellet aut deberet agere. Sic Epictet. *cap.* 42. Εἰ δὲ ἐν ἀλλοφύλοις, ἀπολειφθεὶς τύχοις, σιώπα, *ſi inter alienigenas ſolus & auxilio deſtitutus ſis, tace.* Interpres videtur voluiſſe ἀποληφθεὶς h. e. *interceptus, deprehenſus.* Et ita *Hiſt. Anim.* XVI. 39. extr. de dracone deprehenſo in medio incendio totius ſylvæ. PERIZ.

4 Οὐκ ἔχων δὲ ὅ, τι χρήσεται &c.] h. e. *non habens*, ſeu *neſciens, quomodo uteretur præſenti caſu*, vel *quid faceret in præſentia.* Sic Dio Chryſ. Τρωικῷ: οὐκ ἔχων δὲ ὅ, τι αὐτοῖς χρήσηται. Iterum, plane ut hic, οὐκ ἔχων ὅ, τι χρήσεται τῇ ποιήσει, *neſciens, quomodo exſequeretur poëſin.* Luc. *in Indoctum*, οὐκ εἰδὼς ὅ, τι χρήσαιτο ἑκατέρῳ, *ignarus quomodo utatur utroque.* Antonin. Lib. *fab.* 12. Ἀμηχανῶν ὅ, τι χρήσεται πρὸς τὸ ἐπίταγμα; *hæſitans, quid faceret in illo mandato.* Noſter XIII. 37. Καὶ δίδωμι χρῆσθαι ὅ, τι βούλεσθε, *& dedo me, ut utamini me, quomodo vultis.* At τὸ ἔχειν ſimiliter II. 10. Καὶ οὐκ εἶχον Ἀθηναῖοι, ὅπως ποτὲ αὐτὸν καταθῶνται, *& neſciebant Athenienſes, quo tandem loco eum locarent.* Nec aliter Latini, Cæſar *B. G.* III. 3. *non habebant, quomodo ſe defenderent.* Mox addiderim τε, ut ſit ἡττηθῆναί τε τῶν ἄλλων &c. IDEM.

5 Τῷ παρόντι] Hæc abſunt a MS. Mediceo, & Sluiskiano.

6 Καὶ ᾗ ποδῶν εἶχε, μάλιστα ἐπικύψας] Perperam hæc ita diſtinguuntur. Ponendum erat comma, non ante, ſed poſt μάλιστα. Senſus enim eſt, *& quantum maxime pedibus poterat*, ſcil. ἐλθὼν, & ita dein ἐπικύψας. Sic *ſupra cap.* II. ᾗ ποδῶν εἶχον, ἀποδιδράσκουσι. II. 44. ἔοικεν, ᾗ ποδῶν ἔχει, ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἄττειν. PERIZ.

εἶχε μάλιστα, ἐπικύψας, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρυσάμενος τοῦ ὕδατος, βασιλεῦ (φησὶν) Ἀρταξέρξη, 7 δι' αἰῶνος βασιλεύοις. Νῦν μὲν οὖν σε, ὅπῃ τε, καὶ ὅπως ἔχω, τιμῶ, ὡς ἂν μὴ ἀγέραστος, 8 τὸ γοῦν ἐμὸν, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ, παρέλθῃς. Τιμῶ δέ σε Κύρου ποταμοῦ ὕδατι. Ὅταν δὲ 9 ἐπὶ τὸν σταθμὸν τὸν σὸν παραγένῃ, 10 οἴκοθεν, ὡς

rum, feſtinanter accurrens, & quantum maxime pedibus poterat, tum procumbens, & aquam utraque manu hauriens: O rex, inquit, Artaxerxe, regnes in æternum! Nunc ego quidem, ubi & quomodo poſſum, te honoro, ut ne indonatus, quantum quidem ad mea attinet, & quantum in me eſt, prætereas. Honoro autem te Cyri

7 Δι' αἰῶνος] Solenne votum, ominis cauſſa pronuntiari ſolitum ab iis, qui Perſarum regem conveniebant. Hinc Chaldæi apud Danielem Prophetam *cap.* II. accerſiti à rege, ut ſomnium ipſius interpretarentur: *Rex*, inquiunt, *in perpetuum vive: dic tu tuis ſomnium, & nos quid id ſibi velit, exponemus.* Et Daniel ipſe, *capite* VI. ad regem interrogantem, utrum Deus cum à leonibus incolumem ſervaverit: *Rex*, ait, *in perpetuum vive. Deus miſſo angelo ſuo &c.* Eſdræ III *cap.* 2. *Et dixi regi, Rex in æternum vive, quare non mœreat vultus meus &c.* Sic apud Curtium Artabazus Alexandro, ut ſuo pariter ac Perſarum regi: *Tu quidem rex deos quæſo perpetua felicitate floreas. Ego cæteris lætus &c.* *lib.* VI. *cap.* 5. SCHEFF. Adde Briſſon. *lib.* I. *de Regn. Perſ. pag* 16. KUHN.

8 Τὸ γοῦν ἐμὸν, (καὶ τὸ κατ' ἐμὲ,) παρέλθῃς.] Iſthæc verba καὶ τὸ κατ' ἐμὲ deleri oportet; quippe quæ nihil aliud ſint, quam gloſſema additum his verbis τὸ γοῦν ἐμὸν, quæ ſunt Atticiſſima. Miror hoc a nemine animadverſum fuiſſe. Cæterum hoc caput, ut & id quod & mox ſequitur, una cum ſuperiori jungi debent. FABER. Aſſentior *Fabro*, gloſſam præcedentium hæc cenſenti & deleo. SCHEFF. Mihi bis videtur idem dixiſſe Autor ex figura illa, quam vocant σχῆμα ἐκ παραλλήλου. vide *Indicem* in *Pleonaſmus*. KUHN.

Τὸ γοῦν ἐμὸν, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ] Faber & Schefferus poſteriora delent, Kuhnius retinet, quaſi bis idem dicere voluerit Auctor. Ego prioribus aſſentiar, ſi utroque idem plane dicatur. Sed putem, prius referendum ad Bona Hominis, unde munus erat Regi offerendum, poſterius ad Perſonam. Niſi ita ſit, haud dubie alterutrum à mala eſt manu. PERIZ.

9 Ἐπὶ τὸν σταθμὸν τὸν σὸν] Ergo certas quaſdam habuere ſtationes. apud Plutarchum profecto, *ante dicto loco*, σταθμὸς βασιλικὸς legitur. Adde Xenoph. *lib.* VIII. Κύρου παιδ. SCHEFF. vid. *Ind.*

10 Οἴκοθεν ὡς ἔνι μάλιστα ἑαυτοῦ] Lego οἴκοθεν ὡς ἂν μάλιστα ἐμαυτοῦ. GESNER. Geſnerus legit ἐμαυτοῦ fruſtra; certe non fuit neceſſe, nam ἑαυτοῦ omnium perſonarum eſt, *mei ipſius, ſui ipſius.* Hinc itaque videre eſt, ut ex iis etiam, quæ a me jam paſſim allata ſunt, doctos homines non ita laborare circa cognitionem purioris & elegantioris Helleniſmi. FAB.

Ὡς ἔνι μάλιστα, ἑαυτοῦ &c] Si recte quis animum attendat, deprehendet clariſſime, non ſatis cohærere ſequentia, inque ipſa conſtructione hærere quid ſcabri vel hiulci. Interpres quidem in Verſione, quam hic retinui integram, ut integram cuilibet de hoc loco judicandi copiam facerem, conjunxit omnia, ſyntaxi in Latinis ſatis commoda, ſed Græcis neutiquam reſpondente. Quid enim? An χωρήσαιμι, οὕτω τιμήσω σε, reddi poteſt, *ferens honorabo te*? Sed neque admiſerim expoſitionem, quam adfert Cl. Kuhnius, qui cenſet, χωρεῖν ſimpliciter hic γίνεσθαι, & ita χωρήσαιμι ἑαυτοῦ κράτιστα notare hic ἑαυτοῦ κράτιστος γενοίμην, *me ipſum ſuperabo.* Verum quidem eſt, Suidam, quem allegat, in v. χωρεῖν, ut prius de Verbo hoc agam, in explicanda hac phraſi, οὐ χωρήσαντων αὐτῷ τῶν ἐν Σικελίᾳ πραγμάτων κατὰ νοῦν, dicere id poſitum ἀντὶ τοῦ γινομένων. Sed ſi vim iſtius Verbi in ea locutione intueamur diligentius, liquebit, χωρεῖν ibi proprie ſignificare, non *Eſſe* aut *Fieri*, ſed *Procedere*, Eve-

ὡς ἔνι μάλιστα, ἑαυτοῦ κράτιστα καὶ πολυτελέστατα 11 χωρήσαιμι, οὕτω τιμήσω σε, καὶ δὴ οὐδὲν ἐλάττων γενοίμην τινὸς τῶν ἄλλων ἤδη σε δεξιωσαμένων τοῖς δώροις. Ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀρταξέρξης ἥσθη, καὶ

ri fluminis aqua. Quando vero ad ſtationem tuam perveneris, ego domo mea, quantum meæ facultates patientur, pretioſiſſima & optima ferens, te honorabo, & forſitan haud cedam cuiquam

Evenire. Jam vero vis Verbi Γίνεσθαι tam late patet apud Græcos, ut non tantum illa quoque notet, ſed & alia quamplurima, atque adeo non modo ad τὸ χωρεῖν iſtic loci, ſed & ad alia Verba pene innumera adhiberi queat interpretanda. Nequaquam tamen inde ſequitur, ea ergo habere continuo latiſſimam quoque illam τοῦ Γίνεσθαι ſignificationem, ut ſimpliciter & directe ubivis per τὸ *Eſſe* vel *Fieri* exponi queant, quod hic tentat Vir Cl. Deinde quæ Syntaxeos eſt ratio in his, χωρήσαιμι, pro γενοίμην, πολυτελέστατα ἑαυτοῦ? Neque tamen diſputo hæc, ut cum Fabro rejiciam illud χωρήσαιμι, reponamque κομίσαιμι. Nam ſine dubio genuinum eſt illud, & commodum hic habet ſenſum. Significat enim *manibus meis cepero, tenuero, habuero*, ferens ſcil. ea. Vide omnino, quæ jam *ſupra* notavi *ad Caput* 3. ubi oſtendi, illud & Neutraliter conſtrui ad denotandam facultatem ſeu ſpatium *capiendæ rei* idoneum, & Active ad ipſam *Capiendi* actionem notandam. Hinc ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω. Et, ut hic *manibus aliquid capere, ferre, tenere*, ſic *infra* II. 41. *ore quid recipere* notat: ἀδιαλείπτως ἐχώρει τὸν ἐγχεόμενον οἶνον, *ſine intermiſſione recipiebat vinum, quod infundebatur*. Ita vero aſſertam dedimus veram hujus Verbi ſignificationem, ſed vel ſic hæret, ut dixi, conſtructio, & nexus cum ſeqq. Cui malo ſuccurrit opportune prorſus MS. Lugd. & Regius 3064. qui exhibent non ſeparatim, ὡς ἔνι μάλιστα, ſed conjunctim cum ſequentibus, ὡς ἂν μάλιστα ἑαυτοῦ κρ. καὶ πολ. χωρήσαιμι, οὕτω &c. commodiſſimo ſimul ſenſu & conſtructione. Reſpondent enim ita ſibi quam optime, ὡς & οὕτω; Aoriſtus etiam Optativi ſequitur, ut ſolet, ſuas ſibi particulas ὡς ἄν. Sic Lucian. *de Calumnia*, οὐ μέντοι μικρόν ἐστι τοῦτο, ὡς ἄν τις ὑπολάβοι, ἀλλ' &c. h. e. *ut quis forte ſuſpicetur*. Et Baſilius M. *de Leg. Græcis cap.* 19. ὡς ἂν κάλλιστα ἔχοι. Et Diodor. Sic *lib.* III. *pag.* 105. ὡς ἂν ἡ διάφυσις τῆς πέτρας ὑπάρχῃ.

Sed & extra Syntaxin Optativi ſæpe hæ particulæ ita junguntur. Sic enim Idem *Jove Confut. p. m.* 182. ὡς ἂν ἀπὸ ἰσχύος περιστάμενος τῶν Μοιρῶν φερομένης τοῦ ἄκοντος. Senſus ergo hujus Loci eſt, *ut maxime cepero*, vel *capere potuero*, (habet enim illud ἂν cum Optativo potiſſimum vim δυνατικήν. Vide Viger. *Idiotiſm. Cap.* 8. *Sect.* 2.) *præſtantiſſima & pretioſiſſima rerum mearum, ita te iis honorabo*. Corruptio videtur orta ex frequenti uſu locutionis vulgatæ, ὡς ἔνι μάλιστα, quam vide apud Suidam & Heſych. in ὡς. Sed & ſic Noſter *infra* XII. 21 Et Diod. Sic. *lib.* I. *p.* 2. D. ἀπεδεξάμεθα, ὡς ἔνι μάλιστα, τὴν προαίρεσιν αὐτῶν, *probavimus, ut quam maxime poteſt, conſilium illorum*. Athenæus *lib.* I. *init.* οὐδ' οὐκ τοῦ περιτυχόντος τὰς ζητήσεις ποιούμενος, ἀλλ', ὡς ἔνι μάλιστα, μετὰ κριτικῆς τινος, *& quæſtiones faciens non fortuitas, ſed, quam maxime poteſt, cum judicio*. *lib.* X. *p.* 436. *init.* αὐτὸν παρεσκεύαζον, ὡς ἔνι μάλιστα, ἀλλοτριώτατα πρὸς τὸν πατέρα διακεῖσθαι, *quam maxime poterant, faciebant, ut alieniſſimus eſſet à Patre*. Plato in *Epiſtola ad Archytan* apud Diog. Laert. in *Archyta*, καὶ τοῦ γράψαντος αὐτὰ ἠγάσθημεν, ὡς ἔνι μάλιστα; *& eum qui iſta ſcripſit, admirati ſumus, quam maxime*. Forſan etiam Thucydides, qui VI. 57. καὶ περιτυχόντες τῷ Ἱππάρχῳ εὐθὺς προσπεσόντες, καὶ ὡς ἂν μάλιστα δι' ὀργῆς ἔτυπτον Sic editur, at ſi variarent iſtic Codd. præferrem, καὶ, ὡς ἔνι μάλιστα, δι' ὀργῆς ἔτυπτον, *& per iram, ut maxime poterant, percutiebant*. De ἑαυτοῦ, quod male tentavit Geſnerus, vide me *ad Caput* 21. PERIZ.

11 Χωρήσαιμι] Lego κομίσαιμι. FABER. Non opus eſt ulla emendatione. Nam verbum χωρεῖν tam latè patet in Græca linguâ, ut γίνομαι quoque ſignificet. Vide Suidam in χωρεῖν. Idem igitur eſt, ac ſi dixiſſet, εἰσελθὼν ἑαυτοῦ κράτιστος &c. ἀμείψομαι, *me ipſum quantum potero, & pretioſitate muneris & bonitate ſuperabo*. KUHN.

καὶ δέχομαι ἡδέως, (φησὶν) ἄνθρωπε, τὸ δῶρον, καὶ [12] τιμῶ γε αὐτὸ τῶν πάνυ πολυτελῶν, καὶ ἰσοστάσιον ἐκείνοις λέγω· [13] πρῶτον μὲν, [14] ὅτι ὕδωρ ἐστὶ τὸ πάντων ἄριστον· δεύτερον δὲ, ὅτι Κύρου ὄνομα ἐν ἑαυτῷ φέρει. Καὶ σὺ δέ μοι καταλύοντι ἐν τῷ σταθμῷ πάντως ἐπιφάνηθι. Ταῦτα εἰπὼν προσέταξε τοὺς εὐνούχους λαβεῖν τὸ ἐξ αὐτοῦ δῶρον. Οἱ δὲ τὴν ταχίστην προσδραμόντες, εἰς χρυσῆν φιάλην ἐδέξαντο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὸ ὕδωρ. Ἐλθὼν δὲ ἔνθα κατέλυεν ὁ βασιλεὺς, ἔπεμψε τῷ ἀνδρὶ τῷ Πέρσῃ στολὴν Περσικὴν, καὶ φιάλην χρυσῆν, καὶ χιλίους δαρεικοὺς, καὶ προσέταξε τὸν κομίζοντα αὐτὰ εἰπεῖν τῷ λαμβάνοντι· Κελεύει σε βασιλεὺς ἐκ μὲν τούτου τοῦ χρυσίου εὐφραίνειν τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν, ἐπεὶ καὶ σὺ τὴν ἐκείνου εὔφρανας, μὴ αὐτὸν ἀγέραστον, μηδὲ ἄτιμον ἐάσας, ἀλλ᾽, [15] ὡς ἤδη ἐχώρει, ταύτῃ

cuiquam aliorum, qui ſuis muneribus te jam exceperunt. Artaxerxes hiſce delectatus eſt, &, Ego verò, inquit ô homo, lubens munus tuum accipio, & in pretioſiſſimis habeo, & illis par dico: primùm quoniam aqua rerum omnium eſt optima: deinde, quoniam Cyri nomen præ ſe fert. Tu vero mihi deverteenti in manſione omnino fac appareas. Hæc loquutus mandavit Eunuchis, ut munus ejus reciperent: illi vero quam citiſſime accurrentes, in auream phialam de manibus ejus aquam exceperunt. Rex verò, quum ad diverſorium ſuum perveniſſet, miſit homini Perſæ ſtolam Perſicam, & phialam auream, atque mille Daricos. Simulque ferentem ea dicere juſſit accipienti. Jubet te Rex animum tuum ex iſto auro oblectare, quoniam Tu ipſius quoque animum exhilaraſti minime indonatum neque inho-

12 Τιμῶ γε αὐτὸ τῶν πάνυ πολυτελῶν.] Recte ſatis hæc vertuntur, ſed perperam exponebantur in Indice, quaſi τιμῶ hic eſſet poſitum pro προτιμῶ. Monendum itaque tyronum in gratiam, non eam eſſe Genitivi hujus rationem, nec regi à Præpoſitione, ſed ab ipſo Nomine δῶρον. Sic *ſupra cap.* II. ἦσαν δὲ ἄρα μαντικωτάτων ζώων καὶ μῦες. *Infra* VI. 7. ἦσαν δὲ οἰκέται τῶν εἱλώτων, h. e. *Erant autem hi ſervi ex genere Helotarum.* XIII. 1. οὐδὲ ἦν τῶν ὑπὸ μητράσι τρεφομένων, *nec erat ex iis, quæ à Matribus ſunt educatæ.* Lucian. *Dial. Meretr.* Ὅρμον τινά μοι δοῦσα τῶν πολυτελῶν, καὶ ὀθόνας τῶν λεπτῶν. *Monile mihi dans ex illis pretioſis, & faſcias ex tenuibus.* PERIZ. Mediceus & Sluiskianus τιμῶμαι γε αὐτό.

13 Πρῶτον μὲν] Particula μὲν abeſt a Mediceo, & Sluiskiano.

14 Ὅτι ὕδωρ ἐστὶ] Ita Pindarus *Olymp.* A. *ab initio.* ἄριστον μὲν ὕδωρ, quod in notis Codicis Bigotiani obſervatum eſt. SCHEFF.

15 Ὡς ἤδη ἐχώρει] Ecce iterum ignoratio Helleniſmi quid faciat. Nunquam occurrit ταύτῃ in forma adverbiali, quia aut præcedat ᾗ, aut mox ſequatur; neque ratio fieri aliter ſiverit. Legendum itaque eſt, ὡς ᾗ δὴ ἐχώρει, ταύτῃ &c. FABER. Faber. ὡς ᾗ δὴ ἐχώρει, ταύτῃ &c. quod amplector. SCHEFF. Fabri correctio ὡς ᾗ pleonaſmum habet duriorem. ὡς ἔνι, ὡς χωρεῖ, l. ἐγχωρεῖ &c. *quà licet*, Græci dicunt: at ὡς ᾗ χωρεῖ nunquam. Si igitur aliquid mutandum eſſet, ὡς δὴ ἐχώρει legerem, ſed præſtat nihil mutare. ἤδη notat ſimul tempus præſens & vix dum præteritum; *modo enim pro re nata honos Regi ſervatus erat.* vid. *Indicem* in ἤδη. Cæterum non poſſum concoquere hæc Fabri: *Nunquam occurrit ταύτῃ in forma adverbiali, quin aut præcedat* ᾗ,

ταύτῃ τιμήσας· βούλεται δέ σε, καὶ τῇ φιάλῃ ταύτῃ ἀρυσάμενον, πίνειν ἐξ ἐκείνου τοῦ ὕδατος.

ΚΕΦ.

inhonoratum paſſus: ſed quemadmodum ſane res ferebat, ita veneratus. Vult autem, ut hac phiala aquam ex illo fluvio hauſtam bibas.

CAP.

ἢ, *aut mox ſequatur: neque ratio fieri aliter ſiverit.* Contrarium facile ex ipſo Auctore Noſtro eluceſcit. Nam *lib.* IX. *Var. Hiſt. cap.* 9. ταύτῃ, inquit, μᾶλλον ἡδίων ἔσται, εἰ πλέονος &c. *hoc erit ſuavior, quo pluris emetur.* & in *Hiſt. Anim. lib.* IX. *cap.* 32. εἰ δὲ μὴ ταύτῃ τις ἀνασπάσῃ, ἔχει ἄλλως ὅπερ οὖν οἱ ἔσται καλῶς καὶ εἰς ἰλεὸν θησαύρισμα εἰληφέναι. Textus extrema ſui parte mendo non uno laborare videtur. Ego equidem, aliorum ſalvo judicio, legendum exiſtimaverim, οἴεται καλῶς καὶ εἰς δέον θ. ει hoc ſenſu.. *niſi autem aliquis* (hyoſcyamum &c.) *ita extraxerit, fruſtra habet, quod ſe benè & in uſus neceſſarios theſauri inſtar accepiſſe putat.* vide etiam *cap.* 53. & *lib.* X. *cap.* 13. & 14. *lib.* XIV. *cap.* 15. ubi invenies ταύτῃ in forma adverbii ſæpius occurrere, nec tamen aut præcedere ἢ, aut mox ſequi. Kuhn. Neque placet Fabri emendatio ὡς ἢ δὴ ἐχώρει, quam recte rejecit jam Cl. Kuhnius; neque etiam Hujus interpretatio τοῦ Ηδη, ut quo ſignificetur hic *modo, paulo ante.* Si genuina eſt hæc vocula, verterim tunc, *ſane, quidem.* Sic II. 24. *ipſo Capitis initio*, Ηδη τινὲς τὴν Μίλωνος περιφερομένην ῥώμην ἐξέβαλον, *Quidam ſane celebratum Milonis robur exploſerunt.* Et II. 13. ἤδη δέ ποτε αὐτὸν ἐρεσχελῶν &c. *aliquando tamen eum ſane laceſſens.* Lucian. *Jove Conf.* νυνὶ δὲ αὐτόν σε ἤδη ὁρῶ μετὰ τῆς ἀπειλῆς ἀπὸ λεπτοῦ νήματος κρεμάμενον. *Nunc vero video te ſane* &c. Plato *Alcib.* I. Τί οὖν; ἤδη τινὰ εἶδες σοφόν. *Quid igitur? Vidiſti quidem ſapientem.* Heſiod. ἔργ. 588. Ἀλλὰ τότ' ἤδη εἴη πετραίη τε σκιὴ, *ſed tum ſane ſit umbra rupis.* Dubitem tamen, an ſcripſerit potius Auctor id, quod conjecit Kuhnius, ὡς δὴ ἐχ. Nam certe ita *cap.* 21. ἐπικύψας, ὡς δὴ προσκυνῶν. Et alibi paſſim, Niſi quis malit ita dividere voculam, ἢ δη, *certe quidem*, quod Homericum eſt. Cæterum abeſt tota hæc lacinia, ἀλλ' ὡς ἤδη ἐχ. τ. τιμ. à Cod. Lugd. & Regio 3064. Periz. Avus meus pro ἐχώρει malebat ἐχώρεις.

ΚΕΦ. λγ'.

Περὶ μεγάλης ῥοιᾶς τῷ αὐτῷ δεδωρημένης.

Ροιὰν ἐπὶ λίκνου μεγίστην [1] ὁ Μίσης Ἀρταξέρξῃ τῷ βασιλεῖ ἐλαύνοντι τὴν

CAP. XXXIII.

De magno malo punico eidem Regi donato.

Miſes Artaxerxi per Perſidem equitanti malum punicum maximum

1 Ὁ Μίσης] Plutarchus in *Artaxerxe:* Ἀλλὰ καὶ ῥοιὰν μίαν ὑπερφυᾶ μεγέθει προσενεγκόντος Ὠμίσου τινὸς αὐτῷ &c. Forte in Noſtro ex prima nominis litera articulus factus eſt. Nam Plutarchi lectionem meliorem eſſe, vix dubito. Fuit autem pauper hic ſive *Miſus* ſive *Omiſus*, teſte dicto auctore in *Apophtheg. Regum ac Imperat.* niſi malis ὁ Μίθρης, quod habent MSS. B. & C. *Mithres* ſane nomen Perſicum, ut apparet vel ex Curtio. & forte vera hæc ſcriptura ὁ Μίθρης. Scheff. Bene Doctiſſimus Schefferus ex Plutarcho Ὠμίσου, vel ut ego verius puto Ὠμίσης. Faber. Ut MS. B. & C. ſic & Lugd. ὁ Μίθρης. Sed neutiquam putem, *veram hanc eſſe ſcripturam*, ut ſuſpicatur Schefferus. Nam reliqui Codices ſer-

τὴν Περσίδα προσεκόμισε. Τὸ μέγεθος οὖν αὐτῆς ὑπερεκπλαγεὶς ὁ βασιλεύς, ἐκ ποίου παραδείσου, φησί, λαβὼν φέρεις μοι τὸ δῶρον τοῦτο; τοῦ δὲ εἰπόντος, ὅτι οἴκοθεν, 2 καὶ ἐκ τῆς αὐτοῦ γεωργίας, ὑπερήσθη, καὶ δῶρα μὲν αὐτῷ βασιλικὰ ἔπεμψε, καὶ ἐπεῖπε, νὴ τὸν Μίθραν, 3 ἀνὴρ οὗτος ἐκ τῆς ἐπιμελείας ταύτης δυνήσεται καὶ πόλιν, κατά γε τὴν ἐμὴν κρίσιν, ἐκ μικρᾶς μεγάλην ποιῆσαι. Ἔοικε δὲ ὁ λόγος ὁμολογεῖν οὗτος, ὅτι πάντα ἐκ τῆς ἐπιμελείας, καὶ τῆς διαρκοῦς φροντίδος, καὶ τῆς σπουδῆς τῆς ἀνελλιποῦς, καὶ τῶν κατὰ φύσιν δύναιτο ἂν κρείττονα γενέσθαι.

mum obtulit in vanno. Rex magnitudinem ejus maximopere admiratus, ex quonam, ait, paradiſo depromptum hoc donum mihi adfers? Illo verò reſpondente, domo ſua & ex ſuis agris, gaviſus eſt ſupra modum, & regia ad eum miſit munera, & ad hæc, per Solem, inquit, iſte homo tali cura poterit etiam civitatem, meo quidem judicio, ex parva reddere magnam. Videtur autem hic ſermo teſtari, omnes res cura, & continua ſollicitudine, & ſtudio nunquam deficiente, præſtantiores, etiam ſupra naturam, effici poſſe.

ΚΕΦ.

CAP.

ſervant ὁ Μίσης. Prætulerim Ego potius Plutarchi in *Artaxerxe* lectionem, quæ eſt Ωμίσης, quod multum convenit cum nomine Ægyptii Regis *Amaſis*. Nam Vocales in Nominibus Orientalium, quorum Linguis adſcribo etiam Ægyptiacam Veterem, diverſis plane modis efferuntur à Græcis. Sic *Axares* & *Xerxes* idem plane erant Nomen, licet ab ſe invicem longius ſecedant, quam Ωμίσης & Ἄμασις. Præterea Articulus ad Nomen Hominis adeo ignoti minime requiritur, ſed rectius abeſt. PERIZ.

2 Καὶ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ γεωργίας] Puto plane Noſtrum ſcripſiſſe αὐτοῦ, loco certe eſt convenientius. SCHEFF. Romana Editio habet, ἐκ τῆς αὐτοῦ γεωργίας, quod probum, ſi modo ſpiritus αὐτοῦ mutetur. KUHN.

3 Ἀνὴρ οὗτος &c.] Eadem ratione apud Herodotum *lib.* V. *cap.* 29. Parii judicarunt iis potiſſimum rem Mileſiorum publicam committendam eſſe, τῶν εὗρον τοὺς ἀγροὺς εὖ ἐξεργασμένους· δοκέειν γὰρ ἔφασαν καὶ τῶν δημοσίων οὕτω δὴ σφέας ἐπιμελήσεσθαι, ὥσπερ καὶ τῶν σφετέρων *quorum agros deprehenderunt bene excultos: dixerunt enim, videri ſibi, eos, curam, quam ſuis rebus impenderant, in publico quoque adhibituros eſſe.* At vero, ut *Epigrammatum Græc. lib.* I. monet,

—— οὐκ ἔστι καλῶς κεχρημένον ἄνδρα
Τοῖς ἰδίοις, εἶναι πιστὸν ἐν ἀλλοτρίοις.
Qui propriis uſus diſcincti more nepotis
Rebus in alterius non bene fidus erit.

ὁ φαύλως διανοηθεὶς περὶ τῶν ἰδίων, οὐδέποτε καλῶς βουλεύσεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων, inquit Iſocrates. vid. Ariſt. *lib.* II. *Rhet. cap.* 23. Ciceronem *l.* X. *Epiſt. ad Att.* 6. *ſi ii provincias &c.* Cæterum Xenophon in *Oeconom.* tradit, Reges Perſarum bonam ditionis ſuæ partem obire, &, ſi quem agrum nitidius cultum animadvertiſſent, coloni induſtriam donis aliiſque præmiis proſequi ſolitos. KUHN.

ΚΕΦ. λδʹ.

Περὶ πατρὸς υἱοῦ θάνατον καταγνώσκεσθαι ζητοῦντος.

Ἀνὴρ γένει [1] Μάρδος, ὄνομα [2] Ῥακώκης, παῖδας εἶχεν ἑπτά. Ἀλλὰ τούτων ὁ νεώτατος ἐκαλεῖτο Καρτώμης· κακὰ δὲ πολλὰ [3] τοὺς μάγους εἰργάζετο. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐπειρᾶτο αὐτὸν ὁ πατὴρ παιδεύειν, καὶ ῥυθμίζειν λόγῳ. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθετο, [4] τῶν δικαστῶν τῶν περιχώρων ἀφικομένων, ἔνθα ᾤκει ὁ τοῦ νεανίσκου πατὴρ, ἀλλ' ἐκεῖνός γε συλλαβὼν τὸ παιδίον,

CAP. XXXIV.

De patre filium ſuum capitis reum poſtulante.

Homo quidam genere Mardus, nomine Rhacoces, ſeptem habebat liberos. Sed ex his minimus natu appellabatur Cartomes, Magis autem multa inferebat mala. Primum igitur eum pater monere, & formare verbis tentabat. Verùm quum ille non auſcultaret *patri*, & iſtius tractus judices eò veniſſent, ubi habitabat ille adoleſcentis pater, tum verò is comhen-

1 Μάρδος] Legitur hic quoque apud Maxim. Tyr. *diſſert.* 34. Scheff. Sed errat Vir Cl. Nulla enim *Mardi* alicujus *Diſſ.* illâ fit mentio; ſed *Diſſ.* 35. verum & ibi non hujus, ſed alterius Mardi, qui aquam ſitienti dederit Regi. Erant autem *Mardi*, gens Hyrcanorum, teſte Stephano, & *proximi*, πρόσοικοι, *Perſis*, ut tradit Strabo *lib.* XI. *pag.* 524. Periz.

2 Ῥακώκης] Meminit hujus Suidas, verum ſolo nomine. Scheff.

3 Τοὺς μάγους] Schottus *lib.* III. *Obſerv. Hiſtor. cap.* 34. *Pro* μάγους, Μάρδους *legendum cenſeo. Nam ex his, quæ ſubjiciuntur, dum injurias in fratres & in familiam reliquam commemorat, nulla Magorum mentio eſt. At vero Mardi genus quoddam inter Perſas erat, de quo Herodotus.* Faveo huic emendationi, eamque amplector. Idem. Vulgata lectio retineri poterit, ut quæ idem, quod Schotti correctio infert, haud obſcurè includit. Qui enim in Magos injurius fuit, illum multo magis popularibus vim feciſſe credibile eſt. Eadem opera *Magos* in locum priſtinum reſtituo apud Eunapium in *vitâ Ædeſii*, ubi pro γάμων legendum Μάγων. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐκώλυσαν οἱ παρατυχόντες τῶν Μάγων. *hoc autem impediverunt Magi, qui aderant.* videatur locus integer & res erit ſalva. Kuhn. Schottus & Schefferus volunt Μάρδους. Tuetur vulgatam Kuhnius, quia, qui *Magis* vim fecerit, multo magis feciſſe Reliquis credendus ſit. Sed nullus *Magorum* aut *Mardorum*, ſed tantum *Fratrum*. *Familiæ*, & *Generis*, in Accuſatione Filii apud Regem meminit Pater. Ampliſſ. itaque Cuperus *Obſerv.* III. 10. emendandum cenſuit τοὺς μὲν ἄλλους, ſc. παῖδας. Quod probo; verum ita, ut abjiciam illud μὲν; quippe quod proximo commate iterum occurrit, & ab hoc loco videtur alienum. Periz. Avo meo placebat μείζους, nempe παῖδας; quos minor natu læſerat.

4 Τῶν δικαστῶν τῶν περιχώρων ἀφικομένων] Lugd. τῶν δικ. περὶ χῶρον ἀφικ. Sed perperam, ut opinor. Περίχωροι δικασταὶ ſunt Judices Regionis, illius, in qua habitabat Pater. De vi vocabuli, quod tractum aliquem Regionis notat reſpectu hujus aut illius loci in iſta Regione ſiti, vide Doctiſſ. Keuchenium *ad Matth.* III. 5. Judices autem illi apud Perſas peragrabant Regionem ſibi commiſſam, plane uti apud Romanos Præſides provinciarum, *jure dicundo*, *Conventus* ſuæ provinciæ *circumibant*, ut loquitur Sueton. *Cæſ. cap.* 7. Periz.

δίον, καὶ τὼ χεῖρε ὀπίσω περιαγαγὼν αὐτοῦ, πρὸς τοὺς δικαστὰς ἤγαγε, καὶ ὅσα αὐτῷ τετόλμητο, [5] πάντα ἀκριβῶς κατηγόρησε, καὶ ᾔτει παρὰ τῶν δικαστῶν, ἀποκτεῖναι τὸν νεανίσκον. Οἱ δὲ ἐξεπλάγησαν, καὶ αὐτοὶ μὲν [6] ἀφ᾽ ἑαυτῶν οὐκ ἔκριναν τὴν καταδικάζουσαν ἀγαγεῖν ψῆφον· ἀμφοτέρους δὲ ἐπὶ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν τὸν Ἀρταξέρξην ἤγαγον. Τὰ αὐτὰ δὲ λέγοντος τοῦ Μάρδου, ὑπολαβὼν ὁ βασιλεὺς ἔφη, εἶτα τολμήσεις τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῖς ἑαυτοῦ τὸν υἱὸν ἀποθνήσκοντα ὑπομεῖναι; ὁ δὲ ἔφη, πάντων μάλιστα. Ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ κήπῳ, ὅταν τῶν φυομένων [7] θριδακινῶν τὰς ἐκφύσεις τὰς πικρὰς ἀποκλῶ καὶ ἀφαιρῶ, οὐδὲν ἡ μήτηρ αὐτῶν ἡ θριδακίνη λυπεῖται, ἀλλὰ θάλλει μᾶλλον, καὶ μείζων καὶ γλυκίων γίνεται. [8] † Ἅμα καὶ ἐγὼ,

† οὕτω καὶ ἐγώ.

prehenſum filium, manibus ejus in tergum reductis, ad judices duxit, & accurate ea omnia accuſavit, quæ ab illo audaciùs erant patrata; & à judicibus poſtulavit, ut adoleſcentem ad mortem adigerent. At illi ſtupefacti, per ſe condemnationis ſententiam ferre non decrêrunt, ſed utrumque ad regem Perſarum Artaxerxem adduxerunt. Mardo vero eadem dicente, excipiens Rex ait: Ergone tu oculis tuis filium morientem videre ſuſtinebis? qui reſpondit, Maximè: Quoniam in horto quoque, quum naſcentium lactucarum ſurculos amaros defringo & amputo, nihil omnino mali ex eo mater ipſorum, lactuca ipſa, ſentit, ſed effloreſcit magis, majorque & dulcior evadit. Pariter & ego, ô Rex, quum videro eum, qui meam lædit

5 Πάντα ἀκριβῶς κατηγόρησε] MS. Mediceus κατηγόρει.

6 Ἀφ᾽ ἑαυτῶν] Lege ἐφ᾽ ἑαυτῶν, ut diſerte habet Lugd. Codex. Uſitata enim eſt hæc locutio & Auctori Noſtro & Aliis ad denotandum id, quod quis facit per ſe ſolum, per & apud ſe, cum excluſione Aliorum. Sic *ſupra cap.* 6. Εἰσὶ δὲ ἐς τοσοῦτον λογιστικοὶ, ὥστε ἐφ᾽ ἑαυτῶν ἐκλογίζεσθαι. Lucian. *de calumnia, extr.* ἐφ᾽ αὐτοῦ χρὴ τὸ πρᾶγμα ἐξετάζειν. Dionyſ. Halic. *lib.* X. Συγχωρεῖν τοῖς δημάρχοις ζητήσεις ἐφ᾽ ἑαυτῶν ποιεῖσθαι περὶ &c. Vide omnino Viger. *de Idiot.* IX. 4. 5. PERIZ.

7 Θριδακινῶν] Athen. II. 27. Θρίδαξ, ταύτην Ἀττικοὶ θριδακίνην καλοῦσι: ubi plurima Vide de Lactucæ uſu apud Veteres: IDEM.

8 Ἅμα καὶ ἐγὼ] Οὕτω καὶ ἐγὼ Geſnerus corrigit. vide *Indicem* in ἐπεί. SCHEFF. Lego καὶ γλυκίων (ἅμα) γίνεται. Mox autem οὕτω καὶ ἐγὼ &c. ex Geſneri conjectura. FABER. Nollem diſtinctionem receptam turbare. ἅμα καὶ ἐγὼ *ſimiliter & ego.* Non enim tempus tantum denotat ἅμα, verum etiam ſimilitudinem & propinquitatem, ut ὁμοῦ & ὁμοίως. KUHN.

Ἅμα καὶ ἐγὼ] Varie hæc tentant Eruditi, Sed ferri poſſunt & exponi, *Pariter & Ego*: ſeu, *Item & ego, ſimul cum Lactuca.* Sic pene Dio Chryſoſt. *Orat.* III. *pag.* 54. ὁ τοίνυν τοῖς φίλοις χαριζόμενος, ἥδεται διδοὺς, ἅμα δὲ ὡς αὐτὸς κτώμενος, *qui igitur amicis quid gratificatur, gaudet dando, eodem plane modo, ut ſi ipſe poſſideret;* vel, *ut ille, qui accipit.* Et D. Paulus. 1 *Tim.* V. 13. Ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσι &c. Si quid tamen mutandum, legerim, ταυτὰ καὶ ἐγὼ, h. e. *ad eundem modum & ego.* PERIZ.

ἐγὼ, ὦ βασιλεῦ, τὸν βλάπτοντα τὴν ἐμὴν οἰκίαν καὶ τὸν τῶν ἀδελφῶν βίον, [9] εἶπε, θεωρῶν ἀπολλύμενον, καὶ τῆς κακουργίας τῆς εἰς αὐτοὺς παυόμενον, [10] καὶ αὐτὸς αὐξηθήσομαι, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς κατὰ γένος [11] συνέσομαι τὰ αὐτὰ ἐμοὶ εὖ πάσχουσιν. Ὧν ἀκούσας Ἀρταξέρξης ἐπῄνεσε μὲν τὸν Ῥακώκην, καὶ τῶν βασιλικῶν δικαστῶν ἐποίησεν ἕνα, εἰπὼν πρὸς τοὺς παρόντας, ὅτι ὁ περὶ τῶν ἰδίων παίδων οὕτω δικαίως ἀποφαινόμενος, πάντως καὶ [12] ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀκριβὴς ἔσται δικαστὴς, καὶ ἀδέκαστος· ἀφῆκε δὲ καὶ τὸν νεανίαν τῆς παρούσης τιμωρίας, ἀπειλῶν αὐτῷ θανάτου τρόπον βαρύτατον, ἐὰν ἐπὶ τοῖς φθάσασιν ἀδικῶν φωραθῇ ἕτερα.

lædit familiam & victum fratrum, perire, & à ſuis in ipſos injuriis prohiberi, etiam ipſe amplificabor, & cum reliquis mei generis una mecum proſpere agentibus vivam. Quibus auditis Artaxerxes Rhacocem quidem collaudavit, & collegam regiorum Judicum fecit, ita præſentes alloquutus: Qui tam juſte de ſuis ipſius liberis ſententiam pronunciat, omninò etiam adverſus extrarios accuratus erit, & incorruptus judex; adoleſcentem verò præſenti poena liberavit, graviſſimum mortis genus ei interminatus, ſi, præter antecedentia, deprehenſus fuiſſet patrare etiam alia.

9 Εἶπε, θεωρῶν ἀπολλύμενον.] Parenti meo videbatur legendum, εἴγε θεωρῶ ἀπολλύμενον.

10 Καὶ αὐτὸς] Alii Codices ἅμα καὶ, quod placet. Faber.

11 Συνέσομαι] Frequenter adhibetur, hoc verbum (Vide *Indicem*, & Luciani *Dialogos Meretricios*.) de convictu Matrimonii & Veneris Furtivæ, ſed & de quovis alio. Lucian. *Phalari* 1. καὶ μισοῦσί τε ἅμα καὶ ἐπιβουλεύουσιν ἀνθρώποις σύνεσμεν, *vivimus inter homines infeſtos ſimul & inſidiantes.* Parum tamen abeſt, quin hic malim, εὐφρανοῦμαι, h. e. non ſimpliciter, *vivam, cum iis*, ſed *oblectabo me, gaudebo, cum iis.* Dionyſ. Hal. *lib.* III. Καὶ τῷ Τύλλῳ συνησθέμενος. Periz.

12 Ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις] Sluisk. ἐπὶ τοῖς ἀλλ. quod non videbatur prætereundum. Idem.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ δεύτερον.

ÆLIANI

VARIÆ HISTORIÆ

LIBER II.

ΚΕΦ. α΄.

Πῶς ὁ Σωκράτης ἐθάρσυνε τὸν Ἀλκιβιάδην, ὥστε μηκέτι μᾶλλον τοῦ πρέποντος εὐλαβεῖσθαι τὸν δῆμον.

[1] Καὶ ταῦτα Σωκράτους [2] πρὸς Ἀλκιβιάδην. Ὁ μὲν ἠγωνία, καὶ ἐδεδίει πάνυ σφόδρα εἰς τὸν δῆμον παρελθεῖν τὸ μειράκιον·

CAP. I.

Quemadmodum Socrates animum Alcibiadi fecerit, ut ne plus æquo metueret amplius populum.

ET hæc Socratis ſunt ad Alcibiadem. Hic quidem adoleſcens admodum angebatur, & vehementer prorſus time-

Πῶς ὁ Σωκράτης ἐθάρσυνε &c.] In MS. B. titulus hujus capitis eſt. περὶ τοῦ μὴ καταφρονεῖν τινων. in edito pro ἐθάρσυνε, ἐθάρσυσε legendum. Scheff. Ita quidem Romana editio; ego vero malim ἐθάρσυνε in capitis hujus lemmate, quia ipſe Auctor eo deinde utitur, & melius etiam quadrat, quia ſignat, *confidentiorem aliquem reddere*, quod in ἐθάρσυσε ſecus eſt. Kuhn. Ut in MS. B. ſic in Lugd. titulus hujus capitis eſt, περὶ τοῦ μὴ καταφρονεῖν τινων: Senſu plane contrario, quam Hiſtoria Capitis requirit. In Sluisk. nulli prorſus tituli Capitum reperiuntur. Sed undecunque Vulgatus hicce ſit ſumptus, quid Schefferum moverit, exputare nequeo, ut cenſeret legendum in eo ἐθάρσυσε pro ἐθάρσυνε. An quia ita habet Ed. Romana? Sed reſpuit illud ipſa verbi vis, quæ non Activam, ut hic requiritur, ſed Neutralem habet ſignificationem. Atque idcirco Geſnerus jam edidit ἐθάρσυνε, ſecutis eum Tornæſio, aliiſque. Periz.

1 Καὶ ταῦτα Σωκράτους πρὸς Ἀλκιβιάδην] Nihil muto, quia ferri hæc poſſunt, & vulgata jam ſunt. Sed & ſimiliter pene 1. 4.

Καὶ

κιον ἐπιθαρσύνων δὲ αὐτὸν, καὶ ἐγείρων ὁ Σωκράτης, οὐ καταφρονεῖς (εἶπεν) ἐκείνου τοῦ σκυτοτόμου; τὸ ὄνομα εἰπὼν αὐτοῦ. [3] Φήσαντος δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὑπολαβὼν πάλιν ὁ Σωκράτης, ἔτι δὲ ἐκείνου, τοῦ ἐν τοῖς κύκλοις κηρύττοντος ἢ ἐκείνου τοῦ σκηνοῤῥάφου; ὁμολογοῦντος δὲ τοῦ Κλεινίου μειρακίου, οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, [4] ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων [5] ἐκ τοιούτων ἤθροισται; [6] καὶ εἰ τῶν καθ' ἕνα καταφρονεῖς, καταφρονητέον ἄρα καὶ τῶν ἠθροισμένων. Μεγαλοφρόνως ταῦτα

timebat in populi concionem prodire, Socrates vero confirmans eum & excitans; An non, inquit, ſutorem illum (adjecto ejus nomine) nihili pendis? Annuente Alcibiade, rurſum excipiens Socrates, porro etiam illum, qui in circulis præconium facit, aut tentoriorum ſutorem illum? Fatente Cliniæ filio, nonne, inquit Socrates, ex talibus conflatus eſt populus Athenienſis? Quare ſi ſingulos eos contemnis, contemnendi tibi ſunt etiam congregati. Magno hæc animo filius

Καὶ ἐκεῖνο δὲ κυνὸς Αἰγυπτίου τι σοφόν. Nihilo tamen deterius eſt; quod habet Codex Lugd. Σωκράτης, ſc. εἶπε. Sic I. 16. ταῦτα τὸν Σωκράτην ὁ Ἀπολλόδωρος. PERIZ.

2 Πρὸς Ἀλκιβιάδην] Adde Platonem in *Alcibiade*. SCHEFF.

3 Φήσαντος δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου] Mediceus φήσαντος δὲ αὐτοῦ τοῦ Ἀλκιβιάδου. Sluiskianus vero pro αὐτοῦ habet αὐτῷ.

4 Ὁ δῆμος] Populi Athenienſis concio ex fullonibus, zonariis, coriariis, ſutoribus, fabris lignariis, agricolis, cauponis conflata erat, πότερον τούτους αἰσχύνῃ; *num hos revereris?* inquit Socrates ad Charmidem apud Xenophont. publicè dicere non auſum, Themiſtius *Orat.* 4. δῆμος ἦσαν καὶ οὐδὲν ἱερόν, *plebs erant & nihil ſacroſanctum.* KUHN.

5 Ἐκ τούτων] Etiam hic locus declarabit, quam recte faciant, qui in edendis Auctoribus diligenter recenſent Textum, ſiquidem is etiam in Editis publice exemplaribus, quibus tamen major adhiberi ſolet cura, tam facile corruptus reperitur. Etenim MSti, tum Editi omnes ante Schefferum; etiam Prima ipſius Schefferi, habent hic ἐκ τοιούτων. At Schefferi Altera, & eam ſecutæ, cum Fabri, tum Kuhnii, Editiones exhibent ἐκ τούτων, per meram, ut liquet, incuriam. Neque enim aliam vel ipſi dederunt, vel nos excogitare poſſumus, rationem. Quæ incuria, ut jam invaluerat, ita porro obtinuiſſet hunc locum, niſi nunc ei obviam iviſſemus. In proximis itidem Kuhniana legit, καὶ εἰ τῶν καθ' ἕνα καταφρονητέον, ἄρα καὶ τῶν ἠθροισμένων. Quæ ita diſtincta quia ſenſum aliquem præferunt, haud dubie ex hac Optima cæteroquin Ed. deinceps reciperentur in Alias, ut modo factum vidimus, licet certum ſit, ex aliis omnibus Scriptis Editiſque exemplaribus, etiam hic per ἀβλεψίαν prætermiſſum eſſe καταφρονεῖς. Ne vero quis putet inania hæc eſſe & inutilia, ſciat, Poſterius hoc incurrere in Genium Linguæ, quæ particulam ἄρα maxime poſtponit. Vide I. 2. 3. 7. 11. 17. 25. 30. &c. Prius vero in Senſum: aliud enim eſt Populum conſtare ἐκ τούτων ex *illis* tantum, qui nominati ſunt, aliud ἐκ τοιούτων, ex multis *ejus generis hominibus*. Quod ſi ergo in publicas Auctorum Edd. etiam hoc tempore irrepant certæ adeo mendæ, quis non videt, quanto ſæpius & gravius illud evenire debuerit in Scriptis privatim Codicibus, ſuperioribus ſeculis, barbaris illis & inſcitis? PERIZ.

6 Καὶ εἰ καθ' ἕνα καταφρονεῖς] Ad hoc dictum Socratis reſpicit Cicero *lib.* V. *Tuſc. Diſput. cap.* 36. *an quicquam ſtultius quam quos ſingulos ſicut operarios, barbaroſque contemnas, eos aliquid putare eſſe univerſos?* Adde Eundem *lib.* II. *de Finibus cap.* 15. & 25. & Lucian. in *Harmonide pag.* 641. ὁ γάρ τοι πολὺς οὗτος λεώς, αὐτοὶ μὲν ἀγνοοῦσι τὰ βελτίω, βραβεύουσι ὅμως οἱ πολλοὶ αὐτῶν.

τα ὁ τοῦ Σωφρονίσκου καὶ τῆς Φαιναρέτης, τὸν τοῦ Κλεινίου 7 καὶ τῆς Δεινομάχης διδάσκων.

lius Sophroniſci & Phænaretæ, filium Cliniæ & Dinomaches docebat.

7 Καὶ Δεινομάχης] Crediderim Parentes Alcibiadis non aliter memoraſſe hic Ælianum, quam eodem hoc commate deſignarat Parentes Socratis, quibus, utrique, addidit Articulum, qui hic abeſt à Matre Alcibiadis. Sed exhibent eum MSti & Editi priores, atque idcirco & Ego reſtitui. PERIZ.

ΚΕΦ. β.

Περὶ γραφῶν ἐπαινουμένων κακῶς.

CAP. II.

De perperam laudatis picturis.

1 Μεγαβύζου ποτὲ ἐπαινοῦντος γραφὰς εὐτελεῖς, καὶ ἀτέχνους, ἑτέρας δὲ σπουδαίως ἐκπεπονημένας διαψέγοντ-

Quum Megabyzus aliquando picturas viles & artis expertes laudaret, alias verò induſtrie

1 Μεγαβύζου] Non proprium ſed dignitatis officiique hoc nomen eſt. Ita enim ſacerdos Dianæ Epheſiæ appellabatur. Sed hoc pridem obſervarunt, Adrianus Turnebus, Caſaubonus *ad Laërtii Xenophontem*, & alii. SCHEFF. *Megabyzus* hic proprium eſt nomen, ut vel ex Plutarcho liquet, qui *de animi Tranquillitate*, Μεγάβυζον, inquit, τὸν Πέρσην, *Megabyzum Perſam* &c. in *excerptis Cteſianis* apud Photium ſæpe hoc nomen obvium eſt. KUHN.

Μεγαβύζου] Quærunt hic Interpretes, utrum Proprium id Hominis alicujus fuerit Nomen, an vero Dignitatis vel Muneris. Affirmat hoc Schefferus, quia ſic communiter appellati fuere Sacerdotes Dianæ Epheſiæ: illud Kuhnius, quia Plutarchus hunc Hominem dicit non Sacerdotem Epheſium, verum *Perſam*, Πέρσην. Sed vel ſic videri poſſet Nomen Dignitatis, ſiquidem Heſychius ait, non tantum *Sacerdotes Dianæ*, ſed & *Duces Regis Perſarum* dici *Megabyzos*: Καὶ οἱ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεῖς, καὶ οἱ στρατηγοὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως, Μεγάβυζοι. Ego tamen vix dubito, quin apud Perſas Proprium hoc fuerit Nomen, non Commune omnibus *Regis Ducibus*. Liquet id ex Nobiliſſima *Megabyzi* familia, illius, qui fuit unus ex Septem Principibus, contra Magos conſpiratis, præfectus poſtea demum Copiis à Dario. De quo *Megabyzo* ſeu *Megabazo*, velim videas, quæ Herodotus narrat IV. 143. & ex eo Euſtathius *ad Homerum Iliad. B. pag.* 183. ex quibus etiam ſatis liquet, fuiſſe id proprium hujus Hominis Nomen. Ejus enim Filius fuit *Zopyrus*, celebris Expeditione Babylonica: at Nepos iterum *Megabyzus*, ut ſolent Nepotes Propriis Avorum Nominibus ornari; unde & hujus Filius denuo dictus eſt *Zopyrus*. Diſerte Euſtathius *ad Iliad.* E. *pag. m.* 441. *antiquiſſimum morem fuiſſe* ait, τοὺς ἐγγόνους καλεῖσθαι τοῖς τῶν πάππων ὀνόμασι, *nepotes appellari nominibus Avorum*. Poſterior autem *Megabyzus* nominatur ita inter Alios Complures, ſed omnes aliorum Nominum, Ductores copiarum ſub Xerxe, ſicuti & Alius ejuſdem Nominis fuit inter Præfectos Navibus. Credibile ergo, quum uſitatum hoc fuerit Perſis Illuſtribus Nomen, atque adeo plures etiam Perſarum στρατηγοὶ eo fuerint ornati, Græcos itaque exiſtimaſſe, commune hoc fuiſſe illorum στρατηγῶν Nomen. Cæterum hic loci utrum Perſa quis, an Sacerdos Dianæ Epheſiæ, fuerit *Megabyzus* ille, incertum mihi. Plutarchus quidem *Perſam* dicit, & firmari hoc videtur eo, quod Noſter illi tribuit conſpicuam *Veſtem & Famulos*, Plutarchus *Aurum & Purpuram*. Sed ſi ita, tum ſane vix dubitem erraſſe

φέγγοντος, τὰ παιδάρια τὰ τοῦ [2] Ζεύξιδος τὴν μηλίδα τρίβοντα κατεγέλα. Ο τοίνυν Ζεῦξις ἔφατο, ὅταν μὲν σιωπᾷς, ὦ Μεγάβυζε, θαυμάζει σε τὰ παιδάρια ταῦτα. Ορᾷ γὰρ σοῦ τὴν ἐσθῆτα καὶ [3] τὴν θεραπείαν, τὴν περί σε. [4] Οταν γε μὴν τεχνικόν τι θέλεις εἰπεῖν, καταφρονεῖ σου. Φύλαττε τοίνυν σεαυτὸν [5] εἰς τοὺς ἐπαινουμένους, κρατῶν τῆς γλώσσης, καὶ ὑπὲρ μηδενὸς τῶν μηδέν σοι προσηκόντων φιλοτεχνῶν.

ſtrie elaboratas reprehenderet, pueri Zeuxidis melinam terram terentes, eum deridebant. Zeuxis itaque, Quum taces, inquit, Megabyze, mirantur te iſti pueri. Vident enim veſtem & comitatum tuum. Simul ac verò quid, quod ad artem pertineat, vis dicere, te contemnunt. Serva te igitur inter laudatos, linguam compeſcendo, & de nulla arte, quæ nihil ad te attinet, diſputando.

ΚΕΦ. CAP.

raſſe eundem Plutarchum in eo, quod hanc Hiſtoriam dicit accidiſſe in officina, non *Zeuxidis*, ut Noſter, ſed *Apellis*, quippe qui floruit demum temporibus Alexandri, & ejus Succeſſorum, Ptolemæi, Antigoni, &c. poſt debellatam jam & exſtinctam pene Perſarum gentem, qua etiamdum rerum potente vixit Zeuxis. Crediderim tamen, deſignari hic potius *Megabyzum*, *ſacerdotem Epheſium*, partim quia Noſter & Plutarch. *de Diſcr. Adul. & Amici* eum ſimpliciter & ſine alia deſcriptione appellat *Megabyzum*; deinde quia & Zeuxis & Apelles artem ſuam maxime exercuerunt *Epheſi*, unde & uterque *Epheſius* dicitur; denique quia Plinius XXXV. 10. Apellen revera *pinxiſſe* ait *Megabyzi*, *Sacerdotis Dianæ Epheſiæ*, *Pompam*. PERIZ. Μεγάβυζος Perſice dicebatur موبذ *Præſul*, vel *Præfectus Magorum*, quem reliqui Magi de rebus dubiis conſulebant; quod nomen ad primarios aliarum gentium ſacerdotes quoque tranſlatum fuiſſe docet Ecteri apud Cl. Heidium *cap.* 30. *Hiſtor. Relig. Perſicæ*.

2 Ζεύξιδος] Ab Apelle Megabyzum hoc reſponſum tuliſſe ſcribit Plutarchus *lib. de Adul. & Amic. diſcr.* SCHEFF.

3 Θεραπείαν, *cultum*] Intellige Comitatum ſeu cultum & ſervitium, à clientibus & famulis præſtitum. Sic Epict. *cap.* 32. Επαίνου δ᾽ αὐτὸ πωλεῖ, θεραπείας πωλεῖ, h. e. convivium ſuum *vendit laudibus*, *vendit cultu & obſervantia*. Plut. *Dione pag.* 967. de Dionyſii ſorore, ὥς τε καὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννίδος ἐκείνη τιμὴν καὶ θεραπείαν βασιλικὴν ὑπάρχειν, *ut etiam poſt ſublatam tyrannidem illi honos & cultus regius fuerit habitus*. Hic tamen intelliguntur maxime ipſi Comites, ſeu clientes, ſeu ſervi, qui Homini præſto erant, & deſerviebant. Sic apud Xenophontem Απομνημ. III. Καὶ μητέρα παροῦσαν αὐτῇ ἐν ἐσθῆτι καὶ θεραπείᾳ οὐ τῇ τυχούσῃ, καὶ θεραπαίνας πολλὰς καὶ εὐειδεῖς, *Et matrem, quæ ipſi aderat, in veſtitu & cultu famularum haud vulgari, ancillaſque multas & formoſas.* Noſter *infra* XIV. 49. τῶν ἐν Μακεδονίᾳ δοκιμωτάτων τοὺς υἱοὺς ἀεὶ τὴν ἑαυτοῦ θεραπείαν εἶχεν. Vide & *Indicem*. PERIZ.

4 Οταν γε μὴν τεχνικόν τι θέλεις] Uterque MS. habet, θέλῃς, quod in hac oppoſitione & ſubjunctione non videtur reſpuendum. IDEM.

5 Εἰς τοὺς ἐπαινουμένους] Lego ἐπαίνους. Certe haud memini nunc quidem, quenquam ita loqui. FABER. Nihil mutandum. ἐς τοὺς ἐπαινουμένους Atticum eſt, pro ἐν τοῖς ἐπαινουμένοις, *vide, ut inter laudantes conſiſtas*, nec vituperes quicquam artificioſum, quod captum tuum ſuperat. KUHN.

Εἰς τοὺς ἐπαινουμένους] Recte tuetur hanc lectionem Cl. Kuhnius. Sed miror eum hæc vertere: *Vide, ut inter LAUDANTES conſiſtas, nec vituperes quicquam artificioſum:* quum certiſſime hic ſit ſenſus, *Serva igitur te inter LAUDATOS, cohibendo linguam, & de nulla arte, quæ ſupra Te*, vel *ad Tuam non pertinet notitiam, differendo*. Sic I. 28. Αλλὰ τοῦτον γε ὡς ἐλευθέριον ὑπὸ τῶν δημοτῶν ἐπαι-

νεῖ-

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ Ἀλεξάνδρου οὐκ ἐπαινέσαντος εἰκόνα κατὰ τὴν ἀξίαν.

Ἀλέξανδρος θεασάμενος τὴν ἐν Ἐφέσῳ εἰκόνα ἑαυτοῦ, τὴν ὑπὸ Ἀπελλοῦ γραφεῖσαν, οὐκ ἐπῄνεσε κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ γράμματος. [1] Εἰσαχθέντος δὲ τοῦ ἵππου, καὶ χρεμετίσαντος πρὸς τὸν ἵππον τὸν ἐν τῇ εἰκόνι, ὡς πρὸς ἀληθινὸν καὶ ἐκεῖνον, ὦ βασιλεῦ, (εἶπεν ὁ Ἀπελλῆς) ἀλλ' ὅγε ἵππος ἔοικέ σου [2] γραφικώτερος εἶναι κατὰ πολύ.

ΚΕΦ.

CAP. III.

De Alexandro, quod ſimulacrum quoddam non, ut par erat, laudaverit.

Alexander Epheſi ſuam ipſius imaginem, ab Apelle pictam, contemplatus, non laudavit pro dignitate picturæ. Quum autem introductus equus adhinniret equo iſtius tabulæ, tanquam ſi verus eſſet & ipſe, O rex, (inquit Apelles) hic ſanè equus artis pingendi multo peritior, quam tu, eſſe videtur.

CAP.

νεῖσθαι, *laudari*. Lucian. *adv. Indoctum*, ὑπὸ δὲ τῶν κολάκων ἐπαινούμενος, *laudatus*. Idem *ibid.* plane ut hic, ἀφέμενος τῶν μηδὲν συνιέντων: h. e. *dimittens* libros, *quos non intelligis*. PERIZ.

1 Εἰσαχθέντος δὲ τοῦ ἵππου] Plinius *lib.* XXXV. *cap.* 10. de Apelle: *Eſt & equus ejus ſive fuit pictus in certamine, quo judicium ad mutas quadrupedes provocavit ab hominibus. Namque ambitu æmulos prævalere ſentiens, ſingulorum picturas inductis equis oſtendit, Apellis tamen equo adhinnivere.* Ergo hoc dicterio non Alexandrum, ſed æmulos & vulgus imperitum repreſſit. Nam *de Alexandro liberalibus ſtudiis ab extrema ætate imbuto difficile eſt, talem judicandi imperitiam credere*, ait Cl. Johan. Freinshemius in *Supplem. Curt. lib.* II. *cap.* 2. SCHEFF. De Alexandro Macedone & nemine alio hîc ſermo eſt. Verba enim Auctoris omnem ſequioris interpretamenti colorem reſpuunt, *Pliniumque* habent ſuffragatorem, qui non veretur Alexandro imperitiam in æſtimandis picturis impingere, *In officina*, inquit, *imperite multa diſſerenti ſilentium comiter ſuadebat* (Apelles) *rideri eum dicens à pueris, qui colores tererent. Tantum erat autoritati juris in Regem alioquin iracundum!* *lib.* XXXV. *cap.* 10. KUHN.

2 Γραφικώτερος] *Picturæ peritior.* Quam graviter in interpretando hoc Loco & Vocabulo lapſi ſint Viri Summi Eraſmus Noſter & Cælius Rhodiginus, vertendo *Expreſſior*, vide apud Paul. Leopardum *Emend.* XII. 4. & vel ex hoc exemplo diſce, quam bene conſulant Auctoribus etiam illi, qui præter Criticam Textus caſtigationem Locis quoque non corruptis curam ſuam impertiuntur, quum Viri tam Eruditi ſæpe talia minus recte perceperint. PERIZ.

ΚΕΦ. δ´.

Περὶ ἔρωτος Χαρίτωνος καὶ Μελανίππου, καὶ Τυράννου εἰς αὐτοὺς συμπαθείας.

[1] Φαλάριδος ὑμῖν ἔργον οὐ μάλα ἐκείνῳ σύνηθες εἰπεῖν ἐθέλω. [2] Τὸ δ᾽ ἔργον φιλανθρωπίαν ἄμαχον ὁμολογεῖ, καὶ διὰ τοῦτο ἀλλότριον ἐκείνου δοκεῖ. [3] Χαρίτων ἦν Ἀκραγαντῖνος, [4] φιλόκαλος ἄνθρωπος, καὶ περὶ τὴν ὥραν τὴν τῶν νέων ἐσπουδακὼς δαιμονίως. Διαπύρως δ᾽ ἠράσθη μάλιστα Μελανίππου [5] τοῦ Ἀκραγαντίνου καὶ ἐκείνου, καὶ τὴν ψυχὴν ἀγαθοῦ, καὶ τὸ κάλλος διαφέροντος. Τοῦτον ἐλύπησέ τι Φάλαρις τὸν Μελάνιππον. Δικαζομένῳ γὰρ αὐτῷ πρός τινα τῶν ἑταίρων αὐτοῦ τοῦ Φαλάριδος,

CAP. IV.

De amore Charitonis & Melanippi, & Tyranni erga ipſos affectu.

Phalaridis factum non valde ipſi ſolitum referre vobis volo. Factum autem illud humanitatem præ ſe fert ſingularem, & idcirco ab eo alienum videtur. Chariton erat quidam Agrigentinus, pulchri amator, & nimium quantum flori adoleſcentium deditus. Hic ardenti deſiderio Melanippum maxime amabat, qui etiam ipſe Agrigentinus erat, & indole præclarus, ac pulchritudine excellens. Hunc Melanippum læſerat quadam in re Phalaris. Quum enim judicio cum quodam amicorum Pha-

1 Φαλάριδος] Qua arte is Tyrannidem invaſerit, quum eſſet alienigena, & publicanus Agrigentinorum, Vide apud Polyæn. v. 1. Defenſionem ejus, animi gratia ſuſceptam, laudatamque illius humanitatem, vide apud Lucian. in *Phalaride*, qui & ejus Epiſtolas confinxiſſe creditur humanitatis plenas. Ita tamen Crudelitas illius percrebuit, ut *Phalaridis* Nomen præ cæteris maxime ad deſignandum Tyrannum truculentiſſimum adhiberi ſit ſolitum. Periz.

2 Τὸ ἔργον] Tres ultimæ Edd. iterum uno conſenſu vel incuria omiſerant δὲ, quod MSti, priſtinæque Edd. oſtentant, & flagitat ſenſus. Idem.

[redacted] Χαρίτων ἦν] Idem Athenæus *lib.* XIII. vide Suidam *v.* Αντέρως. Scheff.

4 Φιλόκαλος] Vertebatur, *pulchritudinis amator*. Dubitem an ſatis recte. Vocabulum enim hoc, ita ſimpliciter hic poſitum, ſignificationem haud dubie habet laxiorem, *ejus, qui omnia pulchra, decora, honeſta amat.* Sic II. 24. ponitur pro eo, *qui pulchris & egregiis delectatur armis*. Apud Ciceronem vero *Famil.* XV. 19. Caſſius Epicureus, ex intima Græcorum Philoſophia, Epicuri φιληδόνους revera eſſe φιλοκάλους ait, h. e. *decori & honeſti amantes.* Plutarchus *de Aud. Poetis cap.* 42. conjungit ideo, τὸ φιλότιμον καὶ φιλόκαλον, καὶ μὴ παιδιᾶς, ἀλλὰ παιδείας ἕνεκα ποιημάτων ἁπτόμενον, *honeſti & decori ſtudioſum, quique poemata non ludicri, ſed doctrinæ cauſa attingit.* Sed & mox Adoleſcens ille Melanippus deſcribitur, non à forma tantum, τὸ κάλλος διαφέρων, ſed & ab animo, τὴν ψυχὴν ἀγαθός. Periz.

5 Τοῦ Ἀκραγαντίνου καὶ ἐκείνου,] Sluisk. non agnoſcit illud τοῦ, & elegantius abeſt, quia hic non niſi de *Agrigentinis* agitur, & paulo ante Charito quoque ſine hoc articulo *Agrigentinus* fuiſſe dicebatur. Firmant Sluiskianum etiam Uterque Mediceus. Ceterum Plutarchus Ἐρωτικῷ *pag.* 760. Melanippum ait ipſum fuiſſe amatorem, & Tyranno propter τὸν ἐρώμενον ſtruxiſſe inſidias, ſed haud dubie vitio memoriæ. Idem.

9 Ἐκρά-

δος, προσέταξεν ὁ τύραννος τὴν γραφὴν καταθέσθαι. Τοῦ δὲ μὴ πειθομένου, ὅδε ἠπείλησε τὰ ἔσχατα δράσειν αὐτὸν μὴ ὑπακούσαντα. Καὶ ἐκεῖνος μὲν παρὰ τὴν δίκην [6] ἐκράτησε τοῦ ἀνάγκῃ προστάξαντος, [7] τοῦ Φαλάρι-

Phalaridis contenderet, tyrannus juſſit, eum accuſationem abjicere. Quum vero non obediret, ille extrema ei minitatus eſt, morem non gerenti. Itaque vi coactus lite abſtinuit. Magiſtratus autem, qui ſub Phalaride, actio-

6 Ἐκράτησε τοῦ ἀνάγκῃ προστάξαντος] Hic error ſit neceſſe eſt, ſcribi enim oportuerat, τῇ τοῦ προστάξαντος ἀνάγκῃ. FABER. Faber ſic emendat τῇ τοῦ προστάξαντος ἀνάγκῃ· τοῦ Φαλάριδος δὲ ὄντες οἱ ἄρχοντες Mihi ſimpliciſſima minimeque recedens à ſcriptura veteri videtur emendatio, ſi legamus, καὶ ἐκεῖνος μὲν παρὰ τὴν δίκην ἐκράτησε τῇ ἀνάγκῃ προστάξαντος τοῦ Φαλάριδος, καὶ οἱ ἄρχοντες &c. SCHEFF. Legerem ἀνάγκῃ τοῦ προστάξαντος. τοῦ Φαλάριδος δὲ οἱ ἄρχοντες &c. Juvenis deſiſtere incepto coactus eſt, atque ita reus *quidem præter jus faſque ſuperior extitit, vi â jubente illatâ; magiſtratus autem Phalaridis cauſam obliterarunt, aboleverunt.* ἀνάγκῃ idem eſt quod πρὸς ἀνάγκην, *ob neceſſitatem mandati à Phalaride profecti*, ejuſque κατηναγκασμένω. Petrus Ærodius *lib.* V. *Rerum judicat. cap.* I. neſcio quem *graviſſimum atque religioſiſſimum judicem* ex hac hiſtoria ſibi extudit, *qui ſententiam tulit, quâ Menalippus judicio vicit adverſus literas, minas & ſuffragia Phalaridis.* de his & aliis quibuſdam jure merito Ulpianus aliquis dixerit: ποῦ κεῖται; KUHN.

Ἐκράτησε τοῦ ἀνάγκῃ &c.] Vitii hæc ſunt manifeſta, & idcirco varie tentantur. Proximum mihi videbatur, ἐκράτησε τούτου, vel αὐτοῦ, ἀνάγκῃ &c. Αὐτοῦ ſcil. Μελανίππου. Sed quia Codex Lugd. ut & Regius 3064. nec non margo Alterius, 3132. habent τῇ ἀνάγκῃ, legendum videtur, vel, ut cenſet Doctiſſ Boyvinius, ἐκράτησε τῇ ἀνάγκῃ. Προστάξαντος δὲ τοῦ Φαλάριδος οἱ Ἀρχ. vel, ut Ego conjeceram, ἐκρ. τῇ ἀνάγκῃ προστάξ. τοῦ Φαλάριδος. Οἱ δὲ Ἀρχ. Per me quoque Articulo illi τῇ penitus abeſſe liceret. Græcis autem κρατεῖν abſolute dicuntur Superiores in quocunque certamine. Lucian. *de Calumnia*, ὁ δὲ κολακευτικώτερος εὐδοκιμεῖ, καὶ ὅλως φθάσας κρατεῖ, *ſuperior evadit*, ſcil. præ viro *Bono*, χρηστῷ. Et *adv. Indoctum*, καὶ κιθαρίσας ἐκράτει, καὶ ἀνεκηρύττετο, *& quum Cithara caneret, ſuperior erat, & renunciabatur.* Polyæn. I. 35. 2. καὶ προῆλθε Μυρωνίδης κρατῶν μέχρι Φωκίδος. Oppian. Ἁλιευτ. III. 197. de Ventre, ὃ κρατέει μὲν ἐν ἀνθρώποισι, *primas obtinet.* Ἀνάγκῃ προστάξαντος ſignificat *neceſſitatem ab juſſu & imperio ortam*, à Phalaride profectam. Sic plane *infra* XII. 47. Ἀπελογήσατο τὴν ἐκ τοῦ Διονυσίου ἀνάγκην καταλέξασα. Homerus *Odyſſ.* Δ. 557. ἣ μιν ἀνάγκῃ ἴσχει, *quæ* (Calypſo) *eum vi & neceſſitate retinet.* Max. Tyrius *Diſſert.* 10. *init.* comparans Tyrannum Polycraten, & Poëtam Anacreontem, pariter amantes Smerdien hujus amorem ait eſſe Μούσαις καὶ Χάρισιν ἀνακεκραμένον, *Muſis & Gratiis temperatum. at illius* ἀνάγκῃ vel βίᾳ, *vi & metu.* Sed & abſolute pro *neceſſario* Homerus *Odyſſ. B.* 216. itidem de Ventre, ἥτ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ. Παρὰ τὴν δίκην, eſt *præter jus & fas*, (ſic Julianus *Orat.* I. *pag.* 43. ἐν δίκῃ καὶ παρὰ δίκην, *jure & injuria*) vel *in iſtac lite.* Sic παρὰ τὸ δεῖπνον, *in cœna*, apud Lucian. in *Dial. Meretr. Tryphænæ.* Verte itaque (nam Interpretes, qui reddiderant, *itaque vi coactus lite abſtinuit. Magiſtratus autem, qui ſub Phalaride, irritam judicii ſententiam fecerunt*, Græca neutiquam intellexerunt.) *Et ille quidem in hac lite, vel præter jus, ſuperior diſceſſit. neceſſitate jubentis ita Phalaridis*, vel ſimpliciter, *vi & imperio Phalaridis. Magiſtratus vero ſcripturam dicæ, ſeu intentionem litis, ſuſtulerunt.* Necdum enim ſententia erat lata, quæ irrita fieri deberet. PERIZ.

7 Τοῦ Φαλάριδος δὲ οἱ ἄρχοντες] Quid h[illegible] ἄρχοντες τοῦ Φαλάριδος? *Magiſtratus Phalaridis?* ridiculum, *ut Magiſtratus Cæſaris, Conſules Auguſti*; nemo unquam ita loqutus eſt. Uno verbo dicam, excidit hinc vocula ὄντες, quæ ſi in ſedem revocabitur, locus integer erit. lego itaque τοῦ Φαλάριδος δὲ ΟΝΤΕΣ οἱ ἄρχον-

λάριδος δὲ οἱ ἄρχοντες τὴν γραφὴν τοῦ ἀγῶνος ἠφάνισαν. Βαρέως δ' ἐπὶ τούτοις ὁ νεανίσκος ἤνεγκεν, ὑβρίσθαι λέγων, καὶ ὡμολόγει τὴν ὀργὴν τὴν ἑαυτοῦ πρὸς τὸν ἐραστὴν ὁ Μελάνιππος, καὶ ἠξίου κοινωνὸν αὐτὸν γενέσθαι τῆς ἐπιθέσεως τῆς κατ' αὐτοῦ, καὶ ἄλλους δὲ ἔσπευδε προσλαβεῖν τῶν νεανίσκων, οὓς μάλιστα ᾔδει περὶ τὴν τοιαύτην πρᾶξιν θερμοτάτους. Ὁρῶν δὲ αὐτὸν ὁ Χαρίτων ἐνθουσιῶντα, καὶ ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἀναφλεγόμενον, καὶ γινώσκων, ὅτι τῶν πολιτῶν οὐδεὶς αὐτοῖς συλλήψεται, δέει τῷ ἐκ τοῦ τυράννου, καὶ αὐτὸς ἔφη πάλαι τοῦτο ἐπιθυμεῖν, καὶ σπεύδειν [8] ἐκ παντὸς, τὴν πατρίδα ῥύσασθαι τῆς δουλείας τῆς καταλαβούσης· ἀσφαλὲς δὲ μὴ εἶναι πρὸς πολλοὺς τὰ τοιαῦτα ἐκφέρειν. Ἠξίου δὲ τὸν Μελάνιππον οἱ συγχωρῆσαι ὑπὲρ τούτων ἀκριβέστερον διασκέψασθαι, καὶ ἐάσαι παραφυλάξαι τὸν χρόνον τὸν ἐπιτήδειον εἰς τὴν πρᾶξιν. Συνεχώρησε τὸ μειράκιον. Ἐφ' ἑαυτοῦ τοίνυν ὁ Χαρίτων βαλλόμενος τὸ πᾶν τόλμημα, καὶ κοινωνὸν αὐτοῦ μὴ θελήσας παραλαβεῖν τὸν ἐρώμενον, [9] ἵν' εἰ καταφωραθεὶς, αὐτὸς ὑπέχοι τὴν δίκην, ἀλλὰ

actionem litis ſuſtulerunt. Quæ adoleſcens ægrè ferens, injuriam ſibi factam dixit, & amatori ſuam iram prodidit Melanippus, rogavitque eum, ut particeps eſſe vellet inſidiarum in tyrannum. Alios etiam adoleſcentes adſciſcere ſtuduit, quos maxime ad ejuſmodi facinus paratiſſimos eſſe ſciret. Chariton autem, quum inſanientem eum cerneret & ira incenſum, atque ſciret neminem civium cum ipſis conſpiraturum eſſe metu tyranni, ſe quoque dudum ajebat hoc deſiderare, & ſtudere omni modo, ut patriam ex ſervitute, quæ eam oppreſſam tenebat, eriperet: ſed tutum non eſſe, talia multis enunciare. Quamobrem orabat Melanippum, ut ſibi de his rebus penitius deliberandi copiam daret, & tempus idoneum ad obeundum facinus obſervare ſineret. Conceſſit adoleſcens. Proinde Chariton omnem hujus auſi conatum ſibi ſumebat, & amaſium in ſocietatem ejus facinoris aſſumere nolebat, ut, ſi deprehenderetur, ipſe ſolus poenas dependeret, non etiam illum in eadem mala præcipitaret. Sumpta

ἄρχοντες &c. atque ita interpretor, *Magiſtratus autem qui e nutu Phalaridis pendebant* &c. hoc enim ſignificat εἶναι τινός. FABER.

8 Ἐκ παντὸς] h. e. non *ſemper*, ut vertebatur, ſed *omnimodo*. Sic Lucian. *de Calumn.* καὶ τοῦτο μόνον ἐξάπαντος σκοπεῖ. *Infra cap.* 13. μᾶλλον δὲ ἐκ παντὸς συκοφαντῆσαι, τὸν Σωκράτην, σπευδόντων ἐκείνων. Et plenius III. 7. καὶ κακῶς ἀγορεύειν ἐκ παντὸς τρόπου διψῶντες. PERIZ.

9 Ἵν' εἰ καταφωραθεὶς αὐτὸς ὑπέχοι &c.] Sluisk. & Mediceus uterque, καταφωραθῇ, quod probum, ſi non ea lectione, certe eo ſenſu. Nam ſi maxime nihil hic ſit mutandum, diſtinguendum tamen foret poſt Participium illud, inque eo Verbum Subſtantivum εἴη aut ᾖ intelligendum. Emphaticum enim eſt illud Αὐτὸς, & referendum ad ſequentia, ubi opponitur hiſce, καὶ ἐκεῖνον. Atque ideo recte vertitur ab Interprete *ipſe ſolus*. Mox iidem Codices pari conſenſu legunt, Ἠνίκα οἱ ἐδόκει. IDEM.

 10 Κα-

ἀλλὰ μὴ καὶ ἐκεῖνον εἰς τὰ αὐτὰ ἐμβάλοι. Ηνίκα οὖν ἐδόκει [10] καλῶς ἔχειν, ἐγχειρίδιον λαβὼν, ὡρμᾶτο ἐπὶ τὸν τύραννον. Ου μὴν ἔλαθε, κατεφωράθη δὲ, πάνυ σφόδρα τῶν δορυφόρων ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα φυλαττόντων. Εμβληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Φαλάριδος εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ στρεβλούμενος, ἵν' εἴπῃ τοὺς συνεγνωκότας, ὁ δὲ ἐνεκαρτέρει καὶ ἐνήθλει ταῖς βασάνοις. Επεὶ δὲ μακρὸν τοῦτο ἦν, ὁ Μελάνιππος ἧκεν ἐπὶ τὸν Φάλαριν, καὶ ὡμολόγησεν οὐ μόνον κοινωνὸς εἶναι τῷ Χαρίτωνι [11] τῆς βουλῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἄρξαι τῆς ἐπιβουλῆς. Τοῦ δὲ πυνθανομένου τὴν αἰτίαν, εἶπε τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον, καὶ τὴν τῆς γραφῆς ἄρσιν, καὶ ἐπὶ τούτοις ὡμολόγει περιαλγῆσαι. Θαυμάσας οὖν, ἀμφοτέρους ἀφῆκε τῆς τιμωρίας, προστάξας αὐθημερὸν ἀπελθεῖν, μὴ μόνον τῆς Ακραγαντίνων πόλεως, ἀλλὰ καὶ τῆς Σικελίας. Συνεχώρησε δὲ αὐτοῖς [12] τὰ ἴδια δίκαια καρποῦσθαι. Τούτους ὕστερον

Sumpta igitur ſica, quum opportunum jam eſſe negotium videbatur, in tyrannum irruebat. Nec verò latere potuit, ſed deprehenſus eſt, ſatellitibus in ejuſmodi res ſummo ſtudio intentis. Conjectus autem à Phalaride in carcerem, & tortus, ut proderet conjuratos, ille vero conſtanter duravit animum & fortiter ſe geſſit in illis cruciatibus. Poſtquam verò longum id fuit, acceſſit Melanippus ad Phalarim, & ſe non tantùm Charitoni ſocium hujus conſilii, ſed etiam ſe ipſum auctorem inſidiarum fuiſſe, confeſſus eſt. Percontante vero eo cauſam, narravit rem omnem à principio, & litis inhibitionem, atque hæc ſibi moleſta valde accidiſſe faſſus eſt. Miratus igitur tyrannus, utrique pœnam remiſit: jubens eos eodem die non ſolùm ex Agrigentinorum urbe, verum etiam e Sicilia excedere. Permiſit tamen eis, ut ſuis rebus

10 Καλῶς ἔχειν] h. e. *res bene ſe habere, oportuna eſſe & matura.* Lucian. *de M. Peregrini*, ὥστε καλῶς ἔχειν, ἕπεσθαι θάνατον, *ut bene ſe res habeat, ſequi tunc mortem.* Thucyd. *lib.* I. *in Orat. Corinthiorum ad Corcyræos*, οὐ καλῶς ἔχειν, τοὺς μὲν πολιορκεῖσθαι, ἑαυτοὺς δὲ δικάζεσθαι, *non rectum id eſſe*, &c. PERIZ.

11 Τῆς βουλῆς, ἀλλὰ &c.] Frigidiſſima profecto eſt hic loci illa repetitio & diſtinctio βουλῆς āc ἐπιβουλῆς. Adde MS. Sluisk. ſimpliciter repetere βουλῆς. Unde non dubito, alterutrum eſſe ex gloſſa vel margine ortum, atque ita in textum irrepſiſſe, quum ab Auctore per Ellipſin, ut decebat, eſſet prætermiſſum. IDEM.

12 Τὰ ἴδια δίκαια] MSS. B. & C. τὰ οἰκεῖα δίκαια. Probo SCHEFF. Vulgata lectio vel eo nomine probanda venit, quod cum ſomulâ Græci juris conveniat. In *Veteri Lexico Græco-Latino*, quod Vulcanius cum Gloſſariis edidit, per codicillos quidam apud Hadrianum conqueritur, Patris bonis in fiſcum redactis, αὐτοῦ δεκάδα ἀπηνέχθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἰδίου δικαίου, *ſibi decuriam ablatam eſſe, & alia ſui juris.* Apud Theophilum in *Inſtitut. lib.* I. perſonæ dicuntur eſſe ἀλλοτρίου ἢ ἰδίου δικαίου, *alieni vel ſui juris.* Quod autem in MSStis legitur, id videtur eſſe interpretatio receptæ lectionis, ut apud Heſychium [redacted] exponitur pe οἰκεῖον, itaque τὰ ἴδια δίκαια καρποῦσθαι, hoc loco eſt, *ſuo jure frui*, & libertatem bonorumque ſuorum uſumfructum indelibatum retinere. Antequam ulterius pergam, fragmentum ex Æliano, quod ad hanc hiſtoriam pertinet ſubjiciam. Λοξίας δὲ καὶ Ζεὺς πατὴρ ἀναβολὴν θανάτου ἐψηφίσαντο Φαλάριδι.

ὕϛερον ἡ Πυθία καὶ τὴν φιλίαν αὐτῶν ὕμνησε [13] διὰ τούτων τῶν ἐπῶν·

Θείας ἡγητῆρες ἐφημερίοις φιλότητος,
Εὐδαίμων Χαρίτων καὶ Μελάνιππος ἔφυ.

Τοῦ Θεοῦ τὸν ἔρωτα αὐτῶν θείαν ὀνομάσαντος φιλίαν.

bus fruerentur. Hos poſtmodum & eorum amicitiam Pythia celebravit his carminibus:

Humanæ genti auctores cæleſtis amoris,
Et felix Chariton, & Melanippus erat.

Deo horum amorem *divinam* appellante *amicitiam*.

λάβοιδι ἔτη δύο, ἀνθ' ὧν ἠμέρως Χαρίτωνι καὶ Μελανίππῳ προσηνέχθη. *Apollo cognomine Loxias & Iuppiter Pater mortis dilationem Phalaridi per biennium decreverunt, quod humanius Charitonem & Menalippum habuiſſet.* Suidas in Ἀναβολή. vide Athenæum *pag.* 602. KUHN. Ut MS. B. & C. ſic & Lugd. τὰ οἰκεῖα δίκαια. Sed rectior Vulgata lectio, ut docte oſtendit contra Schefferum Cl. Kuhnius. PERIZ.

13 Διὰ τούτων τῶν ἐπῶν] Pentameter Hexametrum antecedere debet. Athenæus *dicto loco*: ἔχρησέ τε καὶ περὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Χαρίτωνα, προτάξας τοῦ ἑξαμέτρου τὸ πεντάμετρον, καθάπερ ὕστερον καὶ Διονύσιος Ἀθηναῖος ἐποίησεν ὁ ἐπικληθεὶς χαλκοῦς, ἐν τοῖς ἐλεγείοις. SCHEFF. Athenæum ſequitur Euſebius *lib.* v. *Præpar. Euang. cap.* 35. qui ironice Pythiæ reſponſum refingit hoc modo,

Εὐδαίμων Φάλαρις καὶ Μελάνιππος ἔφυ,
Θείας ἡγητῆρες ἐν ἀνθρώποις διχονοίας.

ΚΕΦ. έ.

Περὶ χρόνου ταμιεύσεως, καὶ τοῦ μὴ ἐάσαι Λακεδαιμονίους περιπατεῖν.

Λακεδαιμόνιοι δεινὴν ἐποιοῦντο τοῦ χρόνου τὴν φειδὼ, [1] ταμιευόμενοι πανταχόθεν αὐτὸν εἰς τὰ ἐπειγόμενα, καὶ μηδενὶ τῶν πολιτῶν ἐπιτρέποντες, [2] μήτε ῥαϛωνεύειν, μήτε ῥαθυμεῖν εἰς αὐτὸν,

CAP. V.

De temporis parſimonia, & quòd Lacedæmonii non conceſſerint deambulationem.

Lacedæmonii temporis parſimoniam adhibuerunt maximam, impendentes ipſum undiquaque in res neceſſarias, neque cuiquam civium permittentes, otio vel ſegnitie illud con-

1. Ταμιευόμενοι &c.] Elegantiſſima locutio, cujus ſenſus eſt, *diſpenſantes & adminiſtrantes undiquaque tempus ita, ut niſi in res neceſſarias impendatur.* Sic Lucian. *adv. Indoctum*, πρὸς δὴ ταῦτα ταμίευε τ' ἀργύριον, *in illa impende argentum.* Dio Chryſ. Τρωικῷ de Achille, κάμνοντα ἤδη, ἅτε οὐ ταμιευσάμενον ἐν τῷ ἀγῶνι, *fatigatum, ut qui non ita prudenter viribus ſuis in prælio fuerat uſus, ut aliquid in alios caſus aut recentem ſervaret adverſarium:* Die ſijne krachten niet gemenageert en hadde. PERIZ.

2 Μήτε ῥαϛωνεύειν] Ignavum otium hic intelligit. Nam alias vel maxime indulgebant otio, hoc eſt, artes nullas exercebant manuarias, nullam mercaturam, aut id genus; ſolis

αὐτὸν, ὡς ἂν μὴ πρὸς τὰ ἔξω τῆς ἀρετῆς ἀναλισκόμενος, εἶτα μάτην διαφθείροιτο. Μαρτύριον τούτου πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο. Ἀκούσαντες οἱ ἔφοροι Λακεδαιμονίων, 3 τοὺς Δεκέλειαν καταλαβόντας περιπάτῳ χρῆσθαι δειλινῷ, 4 ἐπέστειλαν αὐτοῖς. Μὴ περιπατεῖτε· ὡς τρυφώντων αὐτῶν μᾶλλον, ἢ τὸ σῶμα ἐκπονούντων. Δεῖν γὰρ Λακεδαιμονίους, οὐ διὰ τοῦ περιπάτου, ἀλλὰ 5 διὰ τῶν γυμνασίων τὴν ὑγείαν πορίζεσθαι.

ΚΕΦ.

conſumere: ut ne rebus extra virtutem poſitis impenſum, fruſtra perderetur. Hujus rei teſtimonium præter cetera etiam illud eſt. Audientes Ephori Lacedæmoniorum eos, qui Deceliam inſidebant, deambulatione uti pomeridiana, per literas mandarunt eis: *Ne deambulate:* tanquam ſi voluptatem ſectarentur illi potius, quàm corpus exercerent. Nam oportere Lacedæmonios, non deambulatione, ſed exercitiis gymnaſiorum valetudinem firmam ſibi parare.

CAP.

ſolis exercitiis gymaſticis terebant tempus. Itaque mirantur, quod apud Athenienſes puniantur illi, qui ſe dedunt otio. vide Plutarchum *Lycurgo pag.* 54. SCHEFF.

3 Τοὺς Δεκέλειαν καταλαβόντας] *Decelia* vel *Decalia* oppidum fuit Athenienſium, teſte Strabone *lib.* IX. in quo adverſus Athenienſes ab Agide rege Lacedæmoniorum arx quædam fuit munita, ut eſt apud Pauſaniam in *Laconicis*, ubi Φρούριον τὸ ἐν Δεκελείᾳ vocat. Ergo οἱ καταλαβόντες non alii, quam qui id oppidum ceperant cum rege dicto, arcemque ibi tenebant. IDEM.

Τοὺς Δεκέλειαν καταλαβόντας] Vide, quam pervertat phraſeos vim & ipſam Hiſtoriam Hiſtoriarum Inſcitia. Nec enim oppugnata aut *occupata*, ut Interpres, aut *Capta*, ut Schefferus, fuit Decelea, ſed quum antea non eſſet munita, ſubito muris fuit cincta à Lacedæmoniis & eorum Sociis, ut inde tanquam ex Arce infeſtarent Athenienſium agros & Urbem. Verum in eam rem opus erat præſidio, quod Deceleam inſideret. Ergo *perpetuum*, ut ait Corn. Nep. in *Alcib. ibi poſuerunt præſidium.* Vide & omnino Thucyd. *lib.* VII. Vertendum igitur, *qui Deceleam obtinebant*, h. e. qui præſidium ibi agitabant. PERIZ. De hoc loco egit Parens meus in *Notitia Diſſert. de Morte Iudæ pag.* 38.

4 Ἐπέστειλαν αὐτοῖς] MS. Lugd. ἀπέστειλαν. PERIZ.

5 Διὰ τῶν γυμνασίων] Quantopere Lacedæmonii dediti fuerint Gymnaſiis; ut in iis vires & robur corporis ſibi compararent, vide *infra* XIV. 7. & Ariſtot. *Politic.* VIII. 4. ſed maxime Ill. Sphanhemium *ad Julian. Or.* I. *pag.* 133. 134. Immo & illi ſunt, qui primum gymnaſia obierunt nudi, ut de iis refert Thucyd. *lib.* I. *init.* Nec mirum, quum Reſp. hæc tota eſſet formata ad uſus bellicos. Per Gymnaſia autem Juvenes Bello reddebantur idonei, atque idcirco Ariſtot. *Politic.* IV. 13. eos tantum Cives in Gymnaſiis volebat exerceri, qui bellum pro patria deberent gerere, reliquos neutiquam. IDEM.

ΚΕΦ. ϛʹ.

Παράδειγμα, ὅτι οὐ δεῖ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν.

[1] Ἱππόμαχος, φασὶν, [2] ὁ γυμναστὴς, [3] ἐπεὶ παλαισμά τι ὁ ἀθλη-

CAP. VI.

Exemplum, quod non oporteat vulgo hominum placere.

Hippomachus, ut fama eſt, gymnaſticæ magiſter, cum athleta qui-

1 Ἱππόμαχος] Moſchionis filius, Eleuſ. Suidas & Pauſanias in *Eliacis. Hoplomachum*, ſed perperam, vocat Biſciola *Tom.* II. *lib.* XIII. *cap.* 5. KUHN.

2 Ὁ γυμναστὴς] Pugilatus magiſter. Vide *infra lib.* XIV. *cap.* 8. GESNERUS. Quæritur inter Doctos, quis fuerit apud Græcos *Gymnaſtes*. Mercurialis *Gymn.* I. 12. relegat eum pene ad ſolum Medicinæ & Corporis per exercitationes curandi uſum, & diſtinguit ab illo apud Plautum (locus eſt *Bacchid.* III. 3. 23.) *Gymnaſii Præfecto*, cui *pœnas pendebat Adoleſcens, niſi ante exortum Solis in palæſtram veniſſet:* quem ille putat fuiſſe eum, qui Græcis dicebatur Γυμνασιάρχης. Ego vero longe aliter cenſeam, nempe *Gymnaſiarchas* fuiſſe Viros in Rep. præcipuos, qui ſumma cum poteſtate Publici Gymnaſii curam gererent certum in tempus, electi à Rep. Hinc *in Inſcript.* Γυμνασιαρχήσας δὶς, immo τὸ τρίτον, καὶ τέταρτον καὶ πέμπτον. Vide Gruter. *pag.* 327. Mutabantur aliquando etiam per ſingulos Menſes, ut liquet ex Marmore Eximio apud Sponium *Itiner. Tom.* II. *pag.* 376. 377. & 436. 437. Publicum ergo erat Munus, atque hinc ab Ariſtot. *Polit.* VI. 8. Γυμνασιαρχία inter Politicos Magiſtratus memoratur. Immo apud Gruter *pag.* 173. ipſe Imp. Titus Γυμνασιαρχῆσαι dicitur. Longe itaque diverſi *Gymnaſiarchæ* hi ab illo apud Plautum *Gymnaſii Præfecto*; Licet etiam Faber in *Agoniſtico* II. 5. eum pro Gymnaſiarcha ha[illegible] quod miror, quum Plautus utique deſcribat nobis hominem, qui & ipſe ante exorientem *ſolem* adoleſcentibus in palæſtra ſe præbere debebat, ut eos exerceret, ac de tardius venientibus *pœnam* ſumebat. Hoc vero quis credat feciſſe Gymnaſiarcham, qui non honoratum modo munus, ut liquido probavi, & patet etiam ex Plutarcho in *Cimone init.* ſed & ſumptuoſum obtinebat. Unde apud Philonem *in Flaccum pag. m.* 984. *init.* Lampo accuſator Flacci dicitur damnum feciſſe bonorum ſuorum ſatis magnum; quia ἠναγκάσθη γυμνασιαρχεῖν, *coactus fuerat Gymnaſiarchæ munus ſuſcipere*. Opulentos igitur & præcipuos civitatis homines fuiſſe oportuit, qui hoc munus obirent. Reperio tamen nonnulla etiam apud Auctores *Gymnaſiarchis* tributa, quæ minus præferunt dignitatis. Tale eſt quod Valerius Max. IX. 12. 7. *in ext. Pindarum* ait *in gymnaſio mortuum, nec prius deceſſiſſe cognitum, quam Gymnaſiarcha claudere jam eum locum volente, nequidquam excitaretur.* Et Diogenes Laert. Cratetem Thebanum ait, ἐν Θήβαις ὑπὸ τοῦ Γυμνασιάρχου μαστιγωθέντα, καὶ ἑλκόμενον τοῦ ποδὸς, *Thebis à Gymnaſiarcha flagellis cæſum, & pede extractum*, ſcilicet ex Gymnaſio. Sed hæc, opinor, ita accipienda ſunt, ut à *Gymnaſiarcha* dicantur facta, quia ejus juſſu & imperio facta ſunt. Vide *Not. ad* II. 28. Niſi quis credere malit, alibi & alio tempore honeſtius fuiſſe hoc munus, alibi vilius; vel Auctores aliquando confudiſſe *Gymnaſiarcham* cum publico *Gymnaſta* & *Pædotriba*, & hos aliquando iſthoc nomine deſignaſſe inprimis ſicubi nullus eſſet *Gymnaſiarcha* proprie dictus. Utcunque id ſit, certe Plautinus ille *Gymnaſii præfectus* convenit magis cum noſtro *Gymnaſta*, quippe cui hic itidem ῥάβδος, *virga*, tribuitur, qua diſcipulum percuſſerit. Utriuſque idem Munus, cum hoc tamen diſcrimine; quod *Gymnaſii præfectus* juvenes in publico exercuerit Gymnaſio, quales à Græcis dicebantur etiam παιδοτρίβαι. Hinc Plutarch. in *Apoph. Lacon. luctantibus*, ait, *in palæſtra non præficiebant παιδοτρίβας, ut non Artis, ſed Vir-*

ἀθλητὴς, ὁ ὑπ' αὐτῷ γυμναζόμενος, ἐπά-

quidam, qui ab eo exercebatur, certamen

Virtutis eſſet illud certamen. Vide & Ariſtot. *Polit.* III. 4. At Γυμναςὴς etiam privatos exercitiorum Magiſtros, quos ſibi quiſque vel ſuis liberis privatim ſumebat, notaverit. Hi erant, qui exercebant & puniebant adoleſcentes ſuos, ſi quid deliquerant. Diſertus in rem eſt locus Baſilii *M. de Legendis Græcis cap.* 16. ubi ait Athletas multa prius tuliſſe & feciſſe antequam in ſtadium progrediantur, πολλὰ μὲν γυμναςικοῖς ἐνιδρώσαντες πόνοις, πολλὰς δὲ πληγὰς ἐκ παιδοτρίβου λαβόντες, *poſtquam multum ſudaverint gymnaſticis exercitiis, multas etiam plagas à Pædotriba acceperint.* Vides *Pædotribam* eſſe illum, *cui pœnas pendebant* Adoleſcentes, ſi quid male fecerant in palæſtra. Atque ideo & ille, non item Gymnaſiarcha, ſemper aderat Adoleſcentibus in Palæſtra. Plut. in Ερωτ. Διηγ. refert Ariſtodemum Laconem voluiſſe rapere adoleſcentem Orciten ex palæſtra, ſed inhibitum, κωλύοντος τοῦ Παιδοτρίβου, καὶ νεανίσκων πολλῶν ἐκβοηθούντων, *Pædotriba prohibente, & multis Adoleſcentibus ad auxilium accurrentibus.* Effigiem *Pædotribæ Virga inſtructi*, & luctantibus pueris adſtantis ex Leon. Auguſtini *Tom.* 1. p. 146. hic exhibere fuit viſum.

Ceterum addit Baſilius *d. l.* δίαιταν δὲ οὐ τὴν ἡδίστην, ἀλλὰ τὴν παρὰ τῶν γυμναστῶν, αἱρούμενοι, *poſtquam etiam victus rationem, non illam ſuaviſſimam, ſed quam præſcribunt Gymnaſtæ, ſibi ceperint.* Ex quibus alia etiam *Pædotribæ & Gymnaſtæ* elicitur diſtinctio. Nempe ut hic victus rationem præſcribat futuris Athletis, ille vero eos exerceat, & artem doceat. Plane uti & Ariſtoteles *Polit.* VIII. 3. extr. γυμναστικὴν καὶ παιδοτριβικὴν conjungit eodem modo diſtinguens. Adeo à vero alienum eſt, quod affirmat Faber *Agoniſt.* II. 6. ſolum Galenum, præter *omnium aliorum* opinionem, ita eos diſtinxiſſe. Adde, Gymnaſten hunc ipſum, ut videtur, certe *Hippomachum*, appellari à Plutarcho in *Dione, init.* ἀλείπτην, & attendere ad cibum eorum, quos exercuerat. Veriſſimum tamen eſt, plerumque hæc confundi, & ideo Grammatici, Suidas Heſychius *&c.* unum exponunt per alterum. Sed & iidem Homines utrumque munus ſæpiſſime curabant, ut ſine dubio fecit hic Hippomachus. Hi vero Γυμναςαὶ ſeu privati, ſeu publici, ſuos deducebant diſcipulos ad certamina publica veluti Olympia, ubi tunc peculiari loco continebantur. Vide omnino Pauſan. in *Eliacis* A. *pag.* 153. Crediderim autem hos *Gymnaſtas* fuiſſe plerumque Veteranos Athletas, ut revera fuit hic Hippomachus (vide Pauſan. *Eliac.* B. *p.* 189.) plane ſicuti *Laniſtæ* apud Romanos erant gladiatores rude donati. Cæterum conferas velim hoc Caput cum XIV. 8. ubi nullus dubito, quin Auctor ipſe vel erraverit vitio memoriæ, vel corrupta alterius Auctoris, unde id tunc excerpſit hujus Capitis immemor, lectione deceptus ſcripſerit Αὐλητὴς, αὐλῶν, αὔλημα, εὔλησις, pro Αθλητὴς, ἀθλῶν &c. Quum certe idem utrobique ſit Hominis Nomen, idem Factum, eadem etiam Verba. PERIZ.

3 Επὶ παλαίσματι] Ita habet Editio Romana,

ἐπάλαισεν, εἶτα ὁ πᾶς ὄχλος ὁ περιεστὼς ἐξεβόησε, καθίκετο αὐτοῦ τῇ ῥάβδῳ ὁ Ἱππόμαχος, καὶ εἶπεν· ἀλλὰ σύγε κακῶς, καὶ οὐχ ὡς ἐχρῆν ἐποίησας, ὅπερ ἐχρῆν ἄμεινον γενέσθαι. Οὐ γὰρ ἂν ἐπῄνεσαν οὗτοί σε τεχνικόν τι δράσαντα. Αἰνιττόμενος, ὅτι τοὺς εὖ καὶ καλῶς ἕκαστα δρῶντας, οὐ τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τοῖς ἔχουσι νοῦν θεωρητικὸν τῶν δρωμένων, ἀρέσκειν δεῖ. Ἔοικε δὲ καὶ 4 Σωκράτης τὴν τῶν πολλῶν ἐκφαυλίζειν κρίσιν 5 ἐν τῇ συνουσίᾳ τῇ πρὸς Κρίτωνα, ὅτε ἀφίκετο ὁ Κρίτων εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ δὴ ἔπειθεν αὐτὸν ἀποδρᾶναι, καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων τὴν κατ᾽ αὐτοῦ κρίσιν 6 διαφθεῖραι.

tamen aliquod certaret, & circumſtans multitudo univerſa exclamaret, percuſſit eum virga Hippomachus, & dixit; Tu verò perperam, neque, ſicut oportebat, feciſti, quod melius fieri debuerat. Nam ſi quid artificioſum præſtitiſſes, non collaudarent te illi: ſignificans; qui unumquidque bene & pulchre agunt, non multitudini, ſed iis, qui rerum, quæ fiunt, intelligentiam habent, placere oportere. Videtur etiam Socrates populi judicium ſpernere in Colloquio cum Critone: quum Crito veniens in carcerem, ſuaderet ei, ut aufugeret, & Atheniensium contra ſe judicium eluderet.

na, quod deinde in aliis editionibus benè mutatum in ἐπεί. vellem diviſiſſent etiam malè coalitam vocem παλαισμάτι in πάλαισμά τι. nam ἐπάλαισε πάλαισμά τι, eſt *certum luctæ genus populo Athleta ille exhibuit.* Idem vidi poſtea Fabro quoque notatum. KUHN. Emenda, ἐπεὶ πάλαισμά τι ἐπάλαισεν; alioqui error fuerit. Dicendum enim παλαίειν πάλαισμα, ut ii norunt, qui Attice ſciunt. FABER.

4 Σωκράτης] vide Xenophontem in *defenſ. Socrat.* SCHEFF.

5 Ἐν τῇ συνουσίᾳ] Quam habes apud Platonem *Dialogo*, cujus titulus eſt *Crito*, quanquam à Platone fictum dixerit Idomenæus, cum hoc Socrati non ipſe ſuaſerit, ſed Æſchines. vide Laertium. IDEM.

6 διαφθεῖραι, *corrumperet*] *Corrumpere judicium* aliud quid ſignificat, quàm quod hic vult Auctor. Mens ejus eſt, *eluderet*, & ita *irritum redderet*. Sic *cap.* 22. διαφθείρειν νόμους eſt *abrogare*, vel *negligentia irritas reddere leges.* X. 2. τὰς ὁμολογίας, *pacta conventa eludere.* XIII. 24. τὸ κεκυρωμένον, *ſancitum abolere*, vel *negligere.* PERIZ.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐκθεῖναι βρέφη Θηβαίους.

Νόμος οὗτος Θηβαϊκὸς ὀρθῶς ἅμα καὶ φιλανθρώπως κείμενος ἐν τοῖς μάλιστα· 1 ὅτι οὐκ ἔξεστιν ἀνδρὶ

CAP. VII.

Quod Thebani non exponant infantes.

Lex hæc Thebanorum recte & humaniter quam maxime compoſita eſt. Ne cui Thebano liceat infan-

1 Ὅτι οὐκ ἔξεστιν] Contra morem legeſque reliquorum Græcorum, & imprimis Athenienſium. vide Lipſium *lib.* 1. *ad Belg. ep.* 85. & Petitum *ad Leges Atticas pag.* 144. Ariſt. *lib.* VII.

ἀνδρὶ Θηβαίῳ [2] ἐκθεῖναι παιδίον, οὐδὲ εἰς ἐρημίαν αὐτὸ ῥίψαι, θάνατον αὐτοῦ καταψηφισάμενος. Ἀλλ' ἐὰν ᾖ πένης εἰς τὰ ἔσχατα ὁ τοῦ παιδὸς πατὴρ, εἴτε ἄῤῥεν, εἴτε θῆλύ ἐστιν, ἐπὶ τὰς ἀρχὰς κομίζειν ἐξ ὠδίνων τῶν μητρώων σὺν τοῖς σπαργάνοις αὐτό. Αἱ δὲ παραλαβοῦσαι, ἀποδίδονται τὸ βρέφος τῷ τιμὴν ἐλαχίστην δόντι· ῥήτρα τε πρὸς αὐτὸν, καὶ ὁμολογία γίνεται, [3] ἦ μὴν τρέφειν τὸ βρέφος, καὶ αὐξηθὲν ἔχειν δοῦλον, ἢ δούλην, θρεπτήρια αὐτοῦ τὴν ὑπηρεσίαν λαμβάνοντα.

fantem exponere, neque in ſolitudinem abjicere, morte illi decreta. Verum ſi in extrema ſit paupertate pater infantis, ſive mas ſit, ſive femina, *jubet lex*, eum ſtatim à materno partu ad magiſtratus cum ipſis faſciis adferre: qui acceptum vendunt infantem, minimum pro eo pretium danti, cum quo tunc conditiones & pacta ineuntur, bona fide infantem alat, & adultum ſervi vel ſervæ loco habeat, pro alimentorum mercede operas ejus accipiens.

ΚΕΦ. CAP.

VII. *Pol. cap.* 16. itaque hîc ut quid ſingulare obſervatur. Cæterum cum Thebanis faciunt Romani legumlatores. Conſule *L.* 4. *D. de Agnoſc. L.* 2. & *fin. C. de Infant.* Item Germani veteres, de quibus Tacitus *Ger.* XIX. *cap.* 6. adde, quæ notantur ibi Clar. Berneggero in *Quæſtionibus ad Tacitum.* SCHEFF.

2 Ἐκθεῖναι] Philo *de Legibus Specialibus p. m.* 543. *Edit. Græc. Pariſienſ.* eleganter contra ἐκθέσιν βρεφῶν diſputat. Ethnicis autem *aliquarum fœcunditas plena liberis tali venia indigere videtur*, ut Plinius de atocio loquens judicat, impie ſatis. *lib.* XXIX. *cap.* 4. v. Phocylidem &c. KUHN.

3 Ἦ μὴν] Lege ἦ μὴν. GESNER.

Ἦ μὴν τρέφειν, *bona fide alat*] h. e. *certe, omnino, alimenta præbeat.* Miror ſane, haſce voculas in *Indice* conjungi in Unam, & ab Hebraico ἀμὴν, אמן, derivari, quum in MStis & Editis ſeparatim ut duæ exhibeantur, & utraque ſeorſim Græcis ſit notiſſima, nec tantum peculiarem ſingulæ habeant ſignificationem, ſed & aliis atque aliis jungantur particulis, veluti, ἦ μὴν, ἦ δὴ, ἦ που. Simplex ἦ eſt *certe, vere.* Heſych. ἦ, εἶπεν, ἀληθῶς, ὄντως. Etymol. Magnum ἦ μὴν, ὄντως, δὴ· τὸ ἦ, σύνδεσμος βεβαιωτικὸς, τὸ μὴν, σύνδεσμος παραπληρωματικός. Sed hæ diſtinctiones & Accentuum notæ videri poſſint à Grammaticis ortæ. Nam mihi, ut verum fatear, dubiam rem reddit, quod toties, & potiſſimum in jurejurando, illud ἦ μὴν reperitur conjunctum. Sic Ant. Lib. *Fab* I. ὅρκος ἦ μὴν γαμηθήσεσθαι. Dion. Hal. *lib.* IV. ὀμόσαντες τὸν νόμιμον ſc. ὅρκον, ἦ μὴν τ' ἀληθῆ τετιμῆσθαι. Lucian. *de M. Peregrini*, ἐγὼ γὰρ διωμοσάμην ἄν, ἦ μὴν μηδένα τῶν θεῶν ἀγανακτήσειν. Sic alibi paſſim. PERIZ.

ΚΕΦ. η΄.

Περὶ Ξενοκλέους καὶ Ευριπίδου ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγωνισαμένων.

Κατὰ τὴν [1] πρώτην, καὶ ἐννενηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, καθ' ἣν ἐνίκα Ἐξαίνετος ὁ Ἀκραγαντῖνος στάδιον, ἀντηγωνίσαντο ἀλλήλοις [2] Ξενοκλῆς καὶ Ευριπίδης. Καὶ πρῶτός γε ἦν Ξενοκλῆς, ὅς τίς ποτε οὗτός ἐστιν, Οἰδίποδι, καὶ Λυκάονι, καὶ Βάκχαις, καὶ Ἀθάμαντι [3] Σατυρικῷ.

CAP. VIII.

De Xenocle & Euripide in Olympiis certantibus.

Olympiade prima & nonageſima, qua Exænetus Agrigentinus vicit ſtadio, contenderunt contra ſe invicem Xenocles & Euripides. Et ſuperior erat Xenocles, quiſquis is tandem eſt, Oedipode, Lycaone, Bacchis, & Athamante Satyrico. Hocce inferior erat Euripides Alexandro, Pa-

Περὶ Ξενοκλέους καὶ Ευριπίδου ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγωνισαμένων] Cl. Kuhnius in *Præfatione* monuit, Virum Doctum pro ἐν Ὀλυμπίᾳ repoſuiſſe ἐν Ὀλυμπίοις: ex ſequentibus enim apparet, Xenoclem non Olympiæ, ſed Athenis Euripidi antelatum fuiſſe.

1 Πρώτην καὶ ἕκτην] Interpres, *prima & ſexta.* Emendatur, *prima ſupra octogeſimam.* Neutrum verum. Scribe, ἐννενηκοστὴν pro ἕκτην. Auctor Anonymus *Olympionic.* Ὀλ. GA. Ἐξαίνετος Ἀκραγαντῖνος στάδιον. Ἀντηγωνίσατο ἀλλήλοις Ξενοκλῆς &c. iisdem verbis, quibus noſter. Depravavit hunc locum, ut multa, ſcripturæ compendium. Samuel Petitus *lib.* I. *Miſcell. cap.* 13. καὶ τὴν δευτέραν ſcribendum contendit. Sed eum redarguit etiam Diodorus, ſcribit enim *lib.* XIII. *pag.* 204. *proxima ante hanc Olympiade, quæ ſecunda eſt poſt nonageſimam, Exænetum Olympiæ victorem magnifico invectum curru* &c. viciſſe igitur eum nonageſima, & prima Olympiade neceſſe eſt. Porro Xenoclis poëtæ non alias facile inveneris nomen. Orator enim fuit, cujus meminit Matron apud Athenæum. SCHEFF. Hunc locum emendavit Meurſius, in *Archontibus lib.* III. *cap.* 9. legendum autem eſt πρώτην καὶ ἐννενηκοστὴν id eſt, *Olympiade* XCI. quod nullo negotio probari poteſt. FABER. Veriſſime & optime emendatus jam eſt ex Hiſtoria hicce locus à Meurſio, Caſaubono, & Scheffero. Accedit his MS. & Regius 2083, & Sluiskianus, qui egregius eſt in hoc Capite, & Mediceus I. Diſerte exhibent illi Græcam numeri XC. notam, Ϙ. quæ κόππα dicitur ab Hebr. *Koph*, cui etiam figura & ordine Alphabetico reſpondet, plane ſicuti Latinorum Q. Certo indicio, etiam Græcos olim habuiſſe literam Q. inter P. & R. ut & Alphabeta, Græcum & Latinum, licet alicubi diſcrepare nunc videantur, pariter tamen ex Hebræo primitus orta. Figuram autem iſtius notæ, ſeu ἐπισήμου κόππα, quia Typographi plerique non habent, exprimere ſolent litera Latina G. ut fit hic in Notis Schefferi. Sed & convenit illa cum ἐπισήμῳ numeri apud Græcos Senarii ϛ. niſi quod hoc ſit minoris formæ, illud multo majoris Hæc jam cauſa, ut cenſet etiam Cl. Boivinius, corruptæ hic per indoctos librarios lectionis in ἕκτην, ſed quam correxi, ſicuti & in Verſione, quæ olim *ſextam*, poſtea per Tornæſium *octogeſimam* habuit, repoſui *nonageſimam.* PERIZ.

2 Ξενοκλῆς] *Xenoclis* Tragici meminit Ariſtoph. in *Ranis.*

Ηρ. ὁ δὲ Ξενοκλῆς; Δι. ἐξόλοιτο νὴ Δία.

ubi vero Xenocles? pereat ille, per Iovem!

Ubi Scholiaſtes: *filius Carcini Xenocles traducitur* ὡς ἄξεστος, *ut rudis & impolitus in poeſi & allegoriis plus juſto indulgens.* vide locum. KUHN.

3 Σατυρικῷ] ſcil. δράματι, quod agebatur ma-

εἰκῇ. 4 Τούτου δεύτερος Εὐριπίδης ἦν, Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Παλαμήδῃ, καὶ Τρωσὶ, καὶ Σισύφῳ Σατυρικῷ. Γελοῖον δὲ, 5 οὐ † γὰρ Ξενοκλέα μὲν ἡτ-

Palamede, Trojanis, & Siſypho Satyrico. Ridiculum autem eſt, non Xenoclem quidem vinci, Euripidem autem vincere, præſertim talibus fabulis.

† τὸν Ξενοκλέα

maximam parte à ridiculis perſonis, & potiſſimum Satyris; ſed erat argumenti Tragici vel Heroici, atque idcirco jungebatur Tragœdiis oblectandi Spectatoris gratia. Apud Athenienſes vero quia Poëtæ certabant potiſſimum tribus Tragœdiis, addebatur iis ad extremum *Satyrica*, & hinc τετραλογίαι dicebantur hæc quatuor Fabularum certamina. Diomedes *lib.* III. *pag.* 488. *Satyrica eſt apud Græcos Fabula, in qua item Tragici Poëtæ, non Reges aut Heroas*, (immo vero etiam *Heroas* & *Reges*, ut liquet ex *Athamantis* & *Siſyphi* Nominibus hoc Capite, & quæ ſupereſt Satyrica Euripidis, ejus *Cyclope*, ubi primas agit partes, Heros utique, Ulyſſes) *ſed Satyros induxerunt ludendi cauſa jocandique, ſimul ut ſpectator inter res Tragicas ſeriaſque, Satyrorum quoque jocis & luſibus delectaretur.* Allegat dein ad hæc confirmanda ex Horatii *Arte Poëtica verſus* 220, 221, 222, 223, 224.

Carmine qui Tragico vilem certavit ob hircum,
Mox etiam Satyros nudavit &c.

De Τετραλογίᾳ vide *infra cap.* 30. & iſtic Notas. PERIZ.

Ἀθάμαντι Σατυρικῷ] In hac loquutione nihil ſupplementi prorſus requiritur, quum τὸ Σατυρικῷ ejuſdem generis ſit cum præcedenti Ἀθάμαντι, ut monuit Parens meus in *Notitia Diſſert. de Morte Judæ. cap.* 2.

4 Τούτου δεύτερος] MS. Lugd. τούτων, intelligens δραμάτων. Sed verior eſt recepta lectio. Male autem vertebatur, *Poſt hunc ſecundus erat*, quaſi plures certaſſent, quorum *primus* Xenocles, *Secundus* Euripides eſſet pronunciatus. Verte potius, *Hoc*, Xenocle, *inferior erat*, *Huic poſthabitus fuit.* Vide & *Indicem.* Xenoclem, quem prætermiſit Voſſius in *Poëtis Græcis*, memorat etiam, ut tempore æqualem *Euripidi*, & tunc jam mortuum Ariſtophanes *Ranis p.* 215. ubi vide Scholia. PERIZ.

5 Οὐ γὰρ Ξενοκλέα μὲν] Geſner. οὐ τὸν Ξενοκλέα. Nihil opus. vide *Indicem* in γὰρ. SCHEFF. Hunc locum ita reſtituit Caſaubonus *lib.* I. *de Satyr. Poëſi pag.* 139. γελοῖον (οὐ γὰρ;) Εὐριπίδην μ. ἡ. Ξ. δ. ν. *corrumpendo huic loco fuit ignoratio elegantiſſimæ locutionis*, οὐ γὰρ; *quando cum interrogatione in mediam orationem inſeritur ſanè quam venuſtiſſime & ὡς Ἀττικώτατα. habet ea phraſis affirmandi vim: ut ſi Latinè dicas, quis neget?* Hæc ille. Suamque ſententiam aſtruit alio loco *libri* VIII. *cap.* 12. quem infra videbimus. Significaret igitur οὐ γὰρ; idem quod πῶς γὰρ οὔ; *quidni? qui poterit aliter eſſe?* Cæterum *l. c.* Caſaubonus etiam emendavit hujus capitis priora verba πρώτην καὶ ἕκτην & Meurſius *lib.* III. *lection. Atticar. cap.* 28. KUHN.

Οὐ γὰρ Ξενοκλέα μὲν ἡττῆσθαι &c.] MS. A. Ξενοκλέα μὲν νικᾷν, Εὐριπίδην δὲ ἡττᾶσθαι, quod non diſplicet, ſi deleantur οὐ γὰρ voculæ, quæ præcedunt. SCHEFF. Omnia ſuo loco intacta relinquerem, dummodo major interpunctio poſt γελοῖον δὲ poneretur. οὐ γὰρ Ξενοκλέα μὲν ἡττᾶσθαι &c, cum notâ interrogationis accipienda. Solent enim Græci, cum rei alicujus indignitate commoventur, impedita & elliptica uti oratione, ut lectori primo intuitu aliquid deeſſe videatur. Exempla pridem congeſſit Budæus in *Comment. L. G. p. m.* 1185. 86. Itaque locum Auctoris verterim. *nonne enim Xenoclem quidem vinci, Euripidem autem vincere* par erat? KUHN. Locus difficilis, in quo mihi certe non ſatisfaciunt neque Cl. Schefferus, qui elegantiſſimum illud, οὐ γὰρ, invitis Codicibus voluit ejicere, neque Doctiſſ. Kuhnius, qui γελοῖον δὲ ſeparatim vult poni & accipi, deinde vero reliquorum ſenſum juvare & conſtituere conatur Ellipſi, ſed quæ duriuſcula eſt, nec neceſſaria. Nodum ſolviſſe & ſenſum eruiſſe videtur Summus ille virorum, Iſ. Caſaubonus *de Satyr. Poëſi* I. 5. legens, γελοῖον δὲ (οὐ γὰρ;) Εὐριπίδην μὲν ἡττ. Ξεν. δὲ νικᾷν. Sic Ille, non tamen, ut volunt ex MStis illi, qui Vulgatam mutant. Nam ſicuti MS. A. apud Scheffe-

rum,

ἠτιᾶσθαι, [6] Εὐριπίδην δὲ νικᾶν, καὶ ταῦτα τοιούτοις δράμασι. Τῶν δύο τοίνυν τὸ ἕτερον, ἢ [7] ἀνόητοι ἦσαν οἱ τῆς ψήφου κύριοι, καὶ ἀμαθεῖς, καὶ πόῤῥω κρίσεως ὀρθῆς, ἢ ἐδεκάσθησαν. [8] Ἄτοπον δὲ ἑκάτερον, καὶ Ἀθηναίων ἥκιστα ἄξιον.

ΚΕΦ.

lis. Alterum itaque ex his duobus *exſtitit*, aut ſuffragiorum domini ſtulti fuerunt & imperiti, proculque à ſano judicio *remoti*: aut pecuniis corrupti fuerunt. Turpe verò utrumque eſt, & Athenienſibus minime dignum.

CAP.

rum, ſic plane & Sluisk. & ex Regiis unus, niſi ille jam ſit Schefferi A. γελ. δὲ, οὐ γὰρ; Ξεν μὲν νικ. Εὐρ. δὲ κτλ. Alio ordine, ſed ſenſu eodem prorſus, quo voluit Caſaubonus, eoque veriſſimo & optimo, modo illud οὐ γὰρ, ut eſt ab ipſo explicitum, h. e. quaſi per interrogationem poſitum, accipiatur. De quo vide & *infra* VIII. 12. & Viger. *de Idiot.* VII. 13. 2. Et ſane Γὰρ, etiam ſolum, ſæpe in Interrogationibus occurrit, tantum, ut videtur, ad eas intendendas. Sic Lucian. *Dial. Meretr.* 1. οἴει γὰρ τῷ κάλλει ἡρῆσθαι τὸν Ἀκαρνᾶνα; *Putas ergo pulchritudine captum eſſe Acarnanem illum?* Ariſtophanes Νεφελ. I. 3. *pag.* 137. τῷ γὰρ ὄμνυτ'; *quomodo igitur juratis?* ſæpe etiam abundat, & extra interrogationem. Vide Mollium *ad Longi Paſtoralia pag.* 145. Atque ideo relinquere vix auſim Vulgatam, quam tuentur non tantum Edd. ſed & MS. Lugd. & reliqui ex Regiis. Sæpiſſime enim illud οὐ γὰρ extra interrogationem quoque reperitur, ita ut γὰρ inſerviat tantum ornandæ vel intendendæ orationi. Sic *infra* IV. 29. ipſo initio Capitis, οὐ γὰρ δὴ δύναμαι πείθειν ἐμαυτὸν, μὴ γελᾶν ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ. Lucianus in *Jove Confut.* οὐ γὰρ, ὦ Κυνίσκε. *Non ſane, minime*, ſcil. fas eſt, *O Cyniſce.* Vide omnino & Viger. *ibid. Reg.* 3. ubi oſtendit uſitatam eſſe Græcis hanc locutionem, ſequentibus maxime μὲν, & δὲ, plane ut hic. PERIZ.

6 Εὐριπίδην] Gellius *lib.* XVII. *cap.* 4. *Euripidem M. Varro ait, cum quinque & ſeptuaginta tragœdias ſcripſerit, in quinque ſolis viciſſe, cum eum vincerent aliquot poetæ ignaviſſimi.* Aliquanto ſæpius viciſſe ſcribit Thomas Magiſter in *vita ejus*, ſed ne ſic quidem ſatis frequenter: ἔγραψε δράματα δύο καὶ ἐνενήκοντα τὰ πάντα, inquit, νενίκηκε δὲ ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς δράμασι νίκας πεντεκαίδεκα. SCHEFF.

7 Ἀνόητοι] Bene Anacharſis, θαυμάζειν ἔφη, πῶς παρὰ τοῖς Ἕλλησι ἀγωνίζονται μὲν οἱ τεχνῖται, κρίνουσι δὲ οἱ μὴ τεχνῖται, *mirari ſe*, inquit, *qua ratione apud Græcos artifices quidem certent, ſed judicium ferant artis imperiti.* Ariſtophanes in *Veſpis* ſe victum ait, ὑπὸ τοῦ μὴ γνῶναι καθαρῶς, *quod ſpectatores non ſatis laborem ſuum intellexiſſent.* Lucian. in *Harmonide*, ὁ πολὺς οὗτος λεὼς, αὐτοὶ μὲν ἀγνοοῦσι τὰ βελτίω &c. *populus iſte meliora neſcit, cum plurimi eorum ſellulariam exerceant artem. quem vero principes viri laudaverint, eum non de nihilo dilaudatum credunt, adeoque laudandum ſibi exiſtimant. Quapropter in certaminibus plures quidem ſunt, qui ſpectent, plaudant, explodant.* κρίνουσι δὲ ἑπτὰ, ἢ πέντε, ἢ ὅσοι δή. *Judicant verò ſeptem aut quinque aut quotcunque tandem.* At Noſter hos quinque judices quoque imperitiæ vel ſubleſtæ fidei arguit. Menandrum æque ac Euripidem *juſtiora poſterorum quam ſuæ ætatis Judicia conſecutum eſſe* teſtatur Quintil. *lib.* III. *Orat. Inſtit. Felices, inquit Fabius, eſſent artes, ſi de illis ſoli artifices judicarent. Poëtam non poteſt noſſe, niſi qui ſcit dogmatum varietates. Manufacta & oculis patentia magis probant artifices. Noſtra quam dura ſit neceſſitas, hinc potes animadvertere, quod vulgi ſtandum eſt judicio, & ille in turba metuendus, quem cum videris ſolum, deſpicias*, inquit Hieronymus *epiſt. ad Pammachium.* v. Nazian. *carmen in Maximum.* KUHN.

8 Ἄτοπον, *Ignominioſum*] Immo vero *Indecorum, Turpe, Malum Actor.* XXV. 5. Εἴ τί ἐστιν ἄτοπον ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορείτωσαν αὐτοῦ. Vide & hic *Indicem.* PERIZ.

ΚΕΦ. Θ'.

Περί τινων ἀποστατῶν, Ἀθηναίων ψηφίσματα.

[1] Οἷα ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι, καὶ ταῦτα ἐν δημοκρατίᾳ; [2] Αἰγινητῶν μὲν ἑκάστου τὸν [3] μέγαν ἀποκόψαι

CAP. IX.

De quibuſdam defectoribus, Athenienſium decreta.

Qualia decreverunt Athenienſes, idque in Democratia? Æginetarum unicuique pollicem ma-

1 Οἷα ἐψηφίσαντο] Vide Xenophontem *lib.* II. *Hiſtor. Græc.* ubi quantam hæc ipſis crudelitas invidiam attulerit, declarat. Simile exemplum de Perſis in Rhinocoluros Senecæ memoratum *lib.* III. *de Ira cap.* 20. SCHEFF.

2 Αἰγινητῶν] Sic utilitatis ſpecie peccabant. Cicero *de Offic.* III. Adde Valer. Maximum *lib.* IX. *cap.* 2. IDEM. Cauſa erat iſtius in Æginenſes acerbitatis, quod eos ſibi vicinos & rei navalis peritiſſimos timerent. Vicerunt autem illos tempore Artaxerxis Longimani, 18. annis ante Bellum Peloponneſiacum, quum Archon eſſet Philocles, quo auctore Plutarchus in *Lyſandro* ſignificat, factum eſſe hoc ipſum, non aliud alterius temporis, ut putat Schefferus, decretum. Vide Diod. Sic. *lib.* XI. An. M. 3513. Adde & Thucyd. I. 14. & me *infrà ad* XII. 10. PERIZ.

3 Μέγαν ἀποκόψαι δ.] Degeneres animæ, ut militiæ vacationem haberent, magnum ſibi digitum ſeu pollicem in Italia præcidere ſolebant. Marcellinus de Gallis: *nec eorum aliquando quiſquam, ut in Italia, munus Martium pertimeſcens, pollicem ſibi præcidit, quos jocaliter Murcos appellant*, *lib.* XV. Iſidori *Gloſſæ. Murcianus, mutilus.* Savaronem vide ſis in *Sidon. lib.* I. *Epiſt.* II. Cæterùm, quod de Æginetis Athenienſes decreverant, id ipſum bello Peloponeſio, Philocle autore in captivos pararunt. Plut. in *Lyſand.* ἐστρατήγουν δὲ τῶν Ἀθηναίων ἄλλοι τε πλείους καὶ Φιλοκλῆς ὁ πείσας ποτὲ ψηφίσασθαι τὸν δῆμον ἀποκόπτειν τὸν δεξιὸν ἀντίχειρα τῶν ἁλισκομένων κατὰ πόλεμον, ὅπως δόρυ μὲν φέρειν μὴ δύνωνται, κώπην δὲ ἐλαύνωσι. *Dux Athenienſibus una cum aliis præerat Philocles, qui populo aliquando ſuaſerat decretum, de pollice iis amputando, quos bello cepiſſent, ut haſtam quidem non ferre, remos vero agere poſſent.* Xenoph. *lib.* II. *Hiſt. decretum* tradit, *ut captivis omnibus dextra manus amputaretur.* Cæſarem vide *de Bell. Gall. lib.* VIII. *cap.* 44. Nec alibi in Romana Hiſtoria inſolens eſt, rebelles amputatione pollicis punitos, ne arma amplius tractare poſſent. Nam, ut Ariſtot. *lib.* IV. *de Part. Animal. cap.* 10. notat, καὶ αἱ καμπαὶ τῶν δακτύλων καλῶς ἔχουσι πρὸς τὰς λήψεις καὶ ἐκπιέσεις· καὶ ὁ ἐκ πλαγίου εἷς καὶ οὗτος βραχὺς καὶ παχὺς, ἀλλ' οὐ μακρός. ὥσπερ γὰρ εἰ μὴ ἦν χεὶρ ὅλως, οὐκ ἂν ἦν λῆψις· οὕτως κἂν, εἰ μὴ ἐκ πλαγίου οὗτος ἦν. οὗτος γὰρ κάτωθεν ἄνω πιέζει, ὥσπερ οἱ ἕτεροι ἄνωθεν κάτω. δεῖ δὲ τοῦτο συμβαίνειν, εἰ μέλλει ἕξειν, ὥσπερ σύναμμα, ἰσχυρῶς συνδεῖν, ἵνα ἰσάζῃ εἷς ὢν πολλοῖς. καὶ βραχὺς, διά τε τὴν ἰσχὺν, καὶ διότι οὐδὲν ὄφελος, εἰ μακρὸς &c. καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται μέγας, μικρὸς ὢν, ὅτι ἄχρηστοι (ὡς εἰπεῖν) ἄνευ τούτου. *tam flexus digitorum ad capiendum comprimendumque aliquid faciunt, quam ille è latere unicus* (digitus), *isque brevis & craſſus, non vero longus. Ut enim, ſi manus omnino non eſſet, nihil accipi poſſet, ita, niſi ille ex tranſverſo ſtaret*, idem contingeret. *hic enim ab inferiore parte ſurſum premit, ut cæteri à ſuperiore deorſum, id quod fieri debet, ſi* (pollex) *inſtar nodi conſtringere velit, ut cum unus ſit, cum multis paria faciat. brevis autem eſt, tum propter vires, tum quia, ſi longior eſſet, nihil efficeret* &c. *Dicitur itaque magnus, quam tumvis parvus exiſtat, quia, reliqui, ut paucis dicam; ſine eo nihil poſſunt.* KUHN.

4 Μιτυληναίους] Habet hoc Thucydides *lib.* III. SCHEFF.

5. Ἡβηδὸν] h. e. Verbis Thucydidis lib. III. ἀποκτεῖναι ἅπαντας Μιτυληναίους, ὅσοι ἡβῶσι, παῖδας

κόψαι τῆς χειρὸς δάκτυλον τῆς δεξιᾶς, ἵνα δόρυ μὲν βαστάζειν μὴ δύνωνται, κώπην δὲ ἐλαύνειν δύνωνται. [4] Μιτυληναίους δὲ [5] ἡβηδὸν [6] ἀποσφάξαι. Καὶ τοῦτο ἐψηφίσαντο, εἰσηγησαμένου [7] Κλέωνος τοῦ Κλεαινέτου. Τούς γε μὴν ἁλισκομένους [8] αἰχμαλώτους Σαμίων στίζειν κατὰ τοῦ προσώπου, καὶ εἶναι τὸ στίγμα γλαῦκα, καὶ τοῦτο Αττικὸν ψήφισμα. Ουκ ἐβουλόμην δὲ αὐτὰ, οὔτε Αθήνησι κεκυρῶσθαι, [9] οὔτε ὑπὲρ Αθήναιων λέγεσθαι, [10] ὦ Πολιὰς Αθηνᾶ, καὶ Ελευθέριε Ζεῦ, καὶ οἱ Ελλήνων θεοὶ πάντες.

ΚΕΦ.

manus dextræ amputari, ut haſtam quidem ferre non poſſent, remos tamen agitare poſſent. Mitylenenſium verò omnem juventutem occidi. Et hoc decreverunt, latore Cleone, filio Cleæneti. Captivos verò Samiorum notis in facie inuri, notaſque illas eſſe Noctuam, etiam hoc Atticum fuit decretum. Hæc vero, ô Urbana Minerva, & Jupiter Eleutherie, & omnes Græcorum Dii, nollem neque Athenis ſtatuta, neque de Athenienſibus dici.

CAP.

παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἀνδραποδίσαι. Ergo decrerant occidere omnes puberes. Sed tamen mox pœnitentia ducti, huic tam triſti & crudeli ſententiæ, jam Mitylenas miſſæ, ſubmiſere contrarium decretum, fruſtra diſſuadente id acerbo illo Cleone, cujus etiam diritatem ac ferociam ſæpius exagitat Ariſtophanes. Vide ejus Ιππεῖς, ſed & Noſtrum *cap.* 13. Res autem illa accidit tempore Belli Peloponneſii, quum Mitylenæi ab Athenienſibus ad Lacedæmonios defeciſſent, & ad deditionem redacti eſſent. De Cleone vide etiam *infra ad* x. 17. Periz.

6 Αποσφάξαι] Pœnituit tamen poſtea Athenienſes decreti hujus, antequam perlatum eſſet Mitylenas, extemploque contrarium eo ferri curarunt, teſte Diodoro Siculo *lib.* xii Scheff.

7 Κλέωνος] Δημαγωγοῦ ὠμοῦ ὄντος τὸν τρόπον καὶ βιαίου. Diodorus. Idem.

8 Αιχμαλώτους Σαμίων] Habet Plutarchus in *Pericle*. Niſi quod non noctuæ, ſed ſamænæ, id eſt navis alicujus effigiem, Samios contra Atticis noctuæ inuſſiſſe ſcribat, ſicut jam notavit Brodæus in *Miſc. lib.* iv. *cap.* 24. Idem. Cum Æliano facit Suidas in Σαμίων δῆμος. Οἱ δὲ οἱ Αθηναῖοι μὲν τοὺς ληφθέντας ἐν πολέμῳ Σαμίους ἔστιζαν γλαυκὶ, Σάμιοι δὲ Αθηναίους σαμαίνῃ. Idem verò in Τὰ Σαμίων Plutarchum ſequitur.

9 Ουτε ὑπὲρ Αθηναίων] Valerius Maximus *dicto loco: Non agnoſco Athenas, timori remedium à crudelitate mutuantes.* Scheff.

10 Ω Πολιὰς Αθηνᾶ] Mirum ſane, Vultejum & Geſnerum exiſtimaviſſe, Πολιάδα eſſe idem quod Πάλλαδα; atque ideo vertiſſe, *O Pallas, Minerva, & Jupiter.* At diverſa hæc erant, & proprie ab Athenienſibus Minerva dicebatur πολιὰς, quia arci & Urbi ſuæ præerat, quaſi Dea Tutelaris. Sic Ariſtophanes Ορνισι: Τί δ' οὐκ Αθηναίαν ἐῶμεν πολιάδα. Plutarch. περὶ δυσωπίας, λυσιμάχη Αθήνησιν ἡ τῆς πολιάδος ἱέρεια. Lucianus *Dial. Meretric.* *p.* 721. ὤμοσε γὰρ, ὦ Μῆτερ, κατὰ ταῖν Θεαῖν καὶ Πολιάδος, *juravit enim Mater per Deas Eleuſinias & Minervam.* Similiter Trojæ quia item propria erat Dea, idcirco & ibi πολιὰς dicebatur. Dionyſ. Halic. *lib.* vi. inter Comites Æneæ refert quendam *Nautium*, ὃς ἦν Αθηνᾶς ἱερεὺς πολιάδος At Dio Chryſ. Τρωικῷ vocat eam Ιλιάδα Inſcriptum enim ait Equo, Ιλαστήριον Αχαιοὶ τῇ Αθηνᾷ τῇ Ιλιάδι. De *Jove Eleutherio* Vide Suidam & Etymol. in V. Ελευθέριος, ut & Euſtath. *ad Iliad.* β. *p. m.* 203. Colebatur etiam Πολιέως nomine ab Agrigentinis. Vide Polyæn. v. 1. De *Eleutherio* hoc *Jove* & ejus Feſto *Eleutheria* dicto, vide etiam Illuſtriſſimum Spanhemium *ad Juliani Orat.* 1. *p.* 242. Noſter *infra* xii. 1. Θεοὺς Ελληνικοὺς καὶ Ελευθερίους τοὺς αὐτοὺς dicit, *Deos Græciæ & Græcæ Libertatis præſides ac vindices.* Periz

ΚΕΦ. ί.

Τιμόθεος Πλάτωνος διαλεγομένου ἀκούσας, ἧττον εὐδαίμονα ἑαυτὸν ἔκρινεν.

Τιμόθεον ἀκούω τὸν Κόνωνος, τὸν Αθηναίων ϛρατηγὸν, ὅτε ἐν ἀκμῇ τῆς εὐτυχίας ἦν, καὶ ᾕρει τὰς πόλεις ῥᾷϛα, καὶ οὐκ εἶχον Ἀθηναῖοι, [1] ὅποι ποτὲ αὐτὸν καταθῶνται ὑπὸ θαύματος τοῦ περὶ τὸν ἄνδρα· ἀλλὰ τοῦτόν γε Πλάτωνι τῷ Ἀρίϛωνος περιτυχόντα, βαδίζοντι ἔξω τοῦ τείχους μετά τινων γνωρίμων, καὶ ἰδόντα [2] σεμνὸν μὲν ἰδεῖν τὸ πλάτος, ἵλεων δὲ τῷ προσώπῳ, διαλεγόμενον δὲ οὐχὶ [3] περὶ εἰσφορᾶς χρημάτων, οὐδὲ ὑπὲρ τριήρων, οὐδὲ ὑπὲρ ναυτικῶν χρειῶν, οὐδὲ ὑπὲρ [4] πληρωμάτων,

CAP. X.

Timotheus, poſtquam Platonem differentem audiviſſet, minus ſe beatum putavit.

Timotheum audio filium Cononis, Ducem Athenienſium, quum in ſummo proſperitatis faſtigio verſaretur, & facillimè urbes caperet neque ſatis ſcirent Athenienſes, quo eum honore potiſſimum dignarentur, ob ſummam viri admirationem: illum, inquam, incidiſſe in Platonem Ariſtonis Filium, qui extra mœnia cum quibuſdam diſcipulis ambulabat: quumque videret eum venerabilem aſpectu ob illam *formæ* amplitudinem, at vultu benignum: differentem verò non de pecuniarum collatione,

1 Οποι ποτὲ ἀυτὸν κατάθωνται] Plane ut Belgæ, **ſij wiſten niet / waer ſij hem ſetten ſouden** / h. e. quo honore eum proſequerentur. PERIZ.

2 Σεμνὸν μὲν ἰδεῖν] Abeſt hoc ἰδεῖν à Lugd. Codice. Et forſan recte alicui abeſſe videatur, quia præceſſit ἰδόντα. Sed tamen nihil hic mutandum. Nam ſic plane XII. 22. Θεασάμενος μέγαν τὸν Τίτορμον τὸ σῶμα ἰδεῖν. Porro ex Verſione *Humeros* eliminat etiam Barthius, & τὸ πλάτος referri jubet ad totius Corporis *Amplitudinem*. Vide Eum *Adverſ.* VII. I. PERIZ. Apulejus *de Dogmate Platonis: Platoni habitudo corporis cognomentum dedit; namque Ariſtocles prius cognominatus eſt.*

3 Περὶ εισφορᾶς χρημάτων] Sequitur mox, ὑπερ φόρου, quæ videri poſſent idem ſignificare, & neſcio an idcirco poſterius hoc in ultimis Edd. ex Verſione ſit omiſſum. Sed tamen diverſa prorſus ſunt. Nam εισφορὰ τῶν χρημάτων dicitur de Civibus pecuniam in ærarium & ad publicos uſus conferentibus. At φόρος de Tributo, quod Populi in Provinciæ formam redacti ferunt illis, quibus parent, unde hic dicitur τῶν Συμμάχων, h. e. Provincialium, Sociorum. Ita ergo εισφορὰ apud Dionyſ. Hal. *lib.* IV. in Orat. Ser. Tullii ad Cives Romanos, τὰς εις τὸ δημόσιον γινομένας εισφοράς: Et dein, ὁπότε χρέια γένοιτο χρημάτων εισφορὰς κατ' ἄνδρα ἐκλέγειν At φόρος de Aliis, Infra VIII. 18. φόρους πραττόμενος παρὰ τῶν περιοίκων. Et Polyæn. I. 3. 4. προστάξας καθ' ἑκάϛην ἡμέραν ἀναφέρειν τὸν βασίλειον φόρον. Hinc εισφορὰς καὶ φόρους, tanquam res ejusdem quidem generis, ſed tamen Diverſas, jungit Julianus *Orat.* I. *circa finem.* PERIZ.

4 Πληρωμάτων, *Supplementis*] Recte notavit jam Geſnerus in margine, *Remigibus & Militibus Navalibus.* Repoſui ergo *Claſſiariis.* Nam hoc proprie denotatur in his rebus voce πληρωμάτων. Sic V. 10 Athenienſes

των, οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ δεῖν βοηθεῖν, οὐδὲ 5 ὑπὲρ φόρου τοῦ τῶν συμμάχων, οὐδὲ ὑπὲρ τῶν νησιωτῶν, ἢ ὑπὲρ ἄλλου τινὸς τοιούτου φληνάφου· ὑπὲρ ἐκείνων δὲ, ὧν ἔλεγε Πλάτων, καὶ ὑπὲρ ὧν εἴθιστο σπουδάζειν· ἐπιστάντα τὸν Τιμόθεον τὸν τοῦ Κόνωνος, εἰπεῖν· Ω τοῦ βίου, καὶ τῆς ὄντως εὐδαιμονίας. Ἐκ τούτων οὖν δῆλον, ὡς ἑαυτὸν οὐ πάνυ τι εὐδαίμονα 6 ἀπέφαινεν ὁ Τιμόθεος, ὅτι μὴ ἐν τούτοις, ἀλλ' ἐν τῇ 7 παρ' Ἀθηναίων δόξῃ καὶ τιμῇ ἦν.

ΚΕΦ.

latione, neque de triremibus, neque de nauticis uſibus, neque de claſſiariis, neque de auxilio ferendo, neque de tributo ſociorum, neque de inſulanis, aut aliis quibuſdam ejus generis ineptiis; ſed de illis, quæ loquebatur Plato, & de quibus ſerio agere ſolebat: adſtantem ergo illum Timotheum Cononis filium dixiſſe, O vitam, & veram felicitatem! Ex his igitur manifeſtum, quòd ſe ipſum non omnino beatum judicarit Timotheus, quoniam non in iſtis, ſed in gloria & honore Athenienſium verſaretur.

CAP.

ſes dicuntur amiſiſſe naves ducentas σὺν τοῖς πληρώμασι. Dion. Hal. *lib.* I. *Arcades inſederunt & condiderunt* κώμην βραχεῖαν, δυσὶ ναυτικοῖς πληρώμασιν, ἐν οἷς ἐπανέστησαν τῆς Ἑλλάδος, ἀποχρῶσαν, *vicum exiguum, Claſſiariis duarum Navium, quibuſcum devecti erant ex Græcia, ſufficientem.* Vide & Suidam. PERIZ.

5 Ὑπὲρ φόρου τοῦ τῶν συμμάχων] Hæc plane erant in Verſione omnium Ultimarum Edd. Schefferi, Fabri, Kuhnii, omiſſa. Revocavi ergo ex Prioribus. Cæterum per Συμμάχους, *Socios*, hic neutiquam intelligendi ſunt Homines liberi & ſui juris, ſed in Servitutem & Provinciam redacti, atque ideo Tributarii. Quos Athenienſes tamen humaniore vocabulo maluerunt vocare Συμμάχους, ſicuti Romani ſuos Provinciales *Socios*. Hinc jam Bellum, quod Athenienſes geſſere contra Byzantios, Chios, Coos, &c. qui poſt Bellum Peloponneſium, quo fractæ illorum vires, ab iis defecerant, appellatur à Græcis, Plutarcho, Diodoro &c. Πόλεμος Συμμαχικὸς, à Corn Nepote *Sociale Bellum.* Erant autem hi *Socii* maximam partem *Inſulani* in Mari Ægeo, quibus ſubactis invaluerat potiſſimum potentia Athenienſium ante Pelop. Bellum, atque idcirco ſequitur hic confeſtim poſt Συμμάχους mentio τῶν Νησιωτῶν *Inſulanorum*, quippe cum quibus multum ſemper negotii fuit Athenienſibus. PERIZ.

6 Ἀπέφαινεν] MS. Mediceus ὑπέφαινεν: *Infra lib.* VIII. *cap.* 12. ὅτι πρᾴως καὶ ἡδέως ἤκουσεν αὐτοῦ (Αἰσχίνου) ὁ Φίλιππος μειλιχίῳ τῷ βλέμματι προσβλέπων καὶ ὑποφαίνων ἐξ αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν.

7 Παρ' Ἀθηναίων] Sluisk. παρ' Ἀθηναίοις. Sed nihil mutandum. Nam utrumqne recte dicitur. Recepta lectione ſignificatur, *verſatum eum in exiſtimatione & honore ab Athenienſibus habito:* Alterâ, *in honore apud Athenienſes.* PERIZ.

M

ΚΕΦ. ια'.

Περὶ τῶν ῥηθέντων ὑπὸ Σωκράτους περὶ τῶν ὑπὸ τῶν τριάκοντα σφαττομένων.

1 † Σωκράτης ἰδὼν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Τριάκοντα 2 τοὺς ἐνδόξους ἀναιρουμένους, καὶ βαρύτατα τοὺς πλουτοῦντας ὑπὸ τῶν Τυράννων ἐπιβουλευομένους, 3 Ἀντισθένει φασὶ περιτυχόντα εἰπεῖν· μή τί σοι μεταμέλει, 4 ὅτι μέγα καὶ σεμνὸν οὐδὲν ἐγενό-

CAP. XI.

Quæ Socrates dixerit de iis, qui à triginta tyrannis fuerant trucidati.

Socratem, quum videret in imperio Triginta *Tyrannorum*, ſummæ exiſtimationis viros interfici, & locupletes maxime inſidiis peti, dixiſſe ferunt ad Antiſthenem, in quem inciderat. Nunquid te pœnitet, quod in vita nihil magnum neque ſpectabile ex-

† Σωκράτην ἰδόντα.

1 Σωκράτης ἰδὼν &c. Ἀντισθένει φασὶ περιτυχόντα εἰπεῖν] Geſnerus corrigit Σωκράτην ἰδόντα. Mallem prius retinere, & mox ſcribere περιτυχόντι, ut referatur ad Ἀντισθένει, aut περιτυχὼν ταῦτα. SCHEFF. Nihil mutandum. Ita enim loqui ſolens eſt Ælianus, ubi longior eſt periodus, & implexa & inverſa. Quod virorum clariſſimorum diligentiam effugit. FABER. Benè Faber. Eſt enim hic Attica ἀνθυπαλλαγὴ pro Σωκράτους ἰδόντος, *cum Socrates videret*. Hanc caſuum mutationem orationi τὸ μεγαλοπρεπὲς, *grande decus* conciliare. Demetr. Phalereus tradit in *de Hermeneia* Exempla hujus locutionis *Index* dabit in *Nominativus*. KUHN.

Σωκράτης ἰδὼν, &c.] Male hæc tentavit Geſnerus. Nominativus enim hic eſt abſolutus, ſeu malis Anacoluthon dicere, & Syntaxeos Confuſionem vel Oblivionem, Græcis non infrequentem, quando πρὸς τὸν ὀρθὸν κάνονα τοῦ συγγραφεῖ οὐκ ἀπηκρίβωται, ut ait Lucianus Exempla ejus collegit in *Indice*, *v. Nominativus*, Cl. Kuhnius. Quibus adde VII. I. Ἀφικομένη δὲ πρὸς τὸν τῶν Ἀσσυρίων βασιλέα, κλητὴ κατὰ κλέος, οὐδὲ ἐντυχὼν τῇ ἀνθρώπῳ ἠράσθη αὐτῆς. h. e. *quum veniſſet*. Sic *Hiſt. Anim.* VII. 26. αἱ δὲ αἶγες, οὐκ αὐτὰς λάθοι τὸ ἤδη προειρημένον. h. e. *quod ad capras*. Eurip. *Phœniſſ.* 290. Μέλλων δὲ πέμπειν μ' Οἰδίπου κλεινὸς γόνος, Εἰ τῷ δ' ἐπεστράτευσαν Ἀργεῖοι πόλιν. Ubi Scholiaſtes, Σολοικοφανὲς τοῦτό ἐστιν. Ἔδει γὰρ εἰπεῖν, Μέλλοντος &c. h. e. *quum vellet me mittere.* Polyæn. I. 18. Οἱ πολέμιοι τὸ λόγιον εἰδότες, κοινὸν αὐτοῖς ἦν παράγγελμα ἐν ταῖς μάχαις, ἀπέχεσθαι Κόδρου. Ubi vide Caſaubonum plura ejus generis ex Polyæno notantem. Sic & in S. Scriptura, *Actor.* VII. 40. ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν, τί γέγονεν αὐτῷ. *Apocal.* VI. 8. Καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ Θάνατος. Talia ſunt, quæ ex Græciſmo ſecutus, vel ex Græcis ſimpliciter, ut ſolet, vertiſſe videtur Hyginus, quæque Solœciſmi arguit in eo Doctiſſ. Munkerus. Vide ejus *Diſſertationem* Hygino præmiſſam *pag.* 5. Sed tamen & apud Latinos reperiri ejuſmodi Anacolutha, vel Caſus Abſolutos, oſtendi *ad Sanctii Minervam pag.* 545. Accuſativi ſimiliter Abſoluti uſum multis demonſtratum vide *infra Cap.* 13. PERIZ.

2 Τοὺς ἐνδόξους] Mille trecentos ita interfectos ſcribit Seneca *de Tranquillitate cap.* 3. SCHEFF.

3 Ἀντισθένει] Eſt hic celebris ille Auctor Sectæ Cynicæ, præceptor Diogenis. PERIZ.

4 Ὅτι μέγα καὶ σεμνὸν οὐδὲν ἐγενόμεθα] Minus recte hæc vertebantur, *nihil magnum neque ſpectabile conſecuti ſumus.* Locutio ſimilis *infra Cap.* 13. τοὺς σοφιστὰς, οὐδὲν ὑγιὲς ὄντας. *Cap.* 22. Σεμνὸν γάρ τι χρῆμα καὶ τὸ Σόλωνος ἐγένετο. Lucian. *de Morte Peregr.* οὕτως δὲ τί μέγα ſcil. ἐγένετο, vel ἐστι. *Adv. Indoctum*, πάνυ σοφόν τι χρῆμα γεγένησαι. IDEM.

5 Πα-

γενόμεθα ἐν τῷ βίῳ, καὶ τοιοῦτοι, οἵους ἐν τῇ τραγῳδίᾳ τοὺς μονάρχας ὁρῶμεν, Ατρέας τε ἐκείνους, καὶ Θυέστας, καὶ Αγαμέμνονας, καὶ Αἰγίσθους. Ουτοι μὲν γὰρ ἀποσφαττόμενοι, καὶ ἐκτραγῳδούμενοι, καὶ 5 πονηρὰ δεῖπνα δειπνοῦντες, καὶ ἐσθίοντες ἑκάστοτε 6 ἐκκαλύπτονται. Ουδεὶς γὰρ οὕτως ἐγενέτο τολμηρὸς, οὐδὲ ἀναίσχυντος, τραγῳδίας ποιητὴς, ὥστε εἰσαγαγεῖν εἰς δρᾶμα ἀποσφαττόμενον 7 χοῖρον.

ΚΕΦ.

exſtitimus, neque tales, quales videmus in Tragœdia Monarchas, & Atreas illos, & Thyeſtas, & Agamemnones, & Ægiſthos? Nam illi obtruncati & in Tragœdiis decantati, mala fercula cœnaſſe atque comediſſe ubique produntur. Nemo verò poëtarum Tragicorum eò progreſſus eſt audaciæ & impudentiæ, ut porcum mactatum in drama inducat.

CAP.

5 Πονηρὰ δεῖπνα] Dicitur hoc in reſpectu ad Thyeſtem, cui Atreus filium epulandum appoſuit. Fabula nota eſt, & vide Serv. *ad Æn.* I. Sch.

Πονηρὰ δεῖπνα] Intelligit non modo Cœnam Thyeſtis, ſed & Agamemnonis, qui in adventitia ipſi ab Uxore præbita, ab Ea & Ægiſtho interfectus eſt. Vide Homer. *Odyſſ.* Δ. Senecam *Agamem. Act.* 5. & Meurſium *ad Lycophr. Caſſandram p. m.* 293. Periz. Hinc & Romanos Scriptores *epulas* & *prandia* pro tragœdiis uſurpaſſe docet Bourdelotius *ad Petronii Satyr. pag.* 127. *Ed. Paris.*

6 Εκκαλύπτονται] Caſaubonus *in Athenæum: ἐγκυκλεῖν pro ἐκκυκλεῖν etiam apud ſuaviſſimum ſcriptorem Aelianum legi, ſed olim: nam hodie gloſſema occupat locum genuinæ vocis.* Ποικ. *lib.* II. *cap.* II. *Docet Socrates non eſſe cauſam, cur tenuis conditionis homo principibus viris invideat, ſi attendamus, quales exitus faciant apud tragicos Atrei, Thyeſtæ, Agamemnones & Ægyſthi. lege igitur* ἐκκυκλοῦνται. Scheff. Princeps Editio etiam habet ἐκκαλύπτονται, quod eandem ſignificationem obtinet cum Caſauboni τῷ ἐκκυκλεῖν. Utrumque enim ſignificat, *in medium proferre*, & *publice traduci*, & *oſtendi.* unde Pollux τὸ ἐκκαλύψαι pro Synonymo habet verborum θρυλλῆσαι, ἐκκηρῦξαι, ἐλέγξαι, quæ omnia θεατρικὴν δήλωσιν, *theatrale indicium* deſignant *lib.* VI. *cap.* 53. Kuhn.

Εκκαλύπτονται] Sic omnes Editi & Scripti. Neque indigent hæc emendatione, quam molitur Caſaubonus, cui jure ſuo ſe opponit Cl. Kuhnius, aſſerens huic verbo ſignificationem *publice traducendi.* Addo proprium eſſe rei, quæ remoto velo oſtenditur, ut fit in ſcena, quando aliquid, veluti cædes, cœna, *&c.* ſpectandum populo exhibetur: ſic de Pictura velo remoto oculis hominum permiſſa *infra cap.* 44. Ου πρότερόν γε μὴν ὁ τεχνίτης ἐξεκάλυψε τὴν γραφὴν, οὐδὲ ἔδειξε τοῖς ἐπὶ θέαν συνειλεγμένοις. Periz.

7 Χοῖρον] Quid audio? regibus & principibus viris ex adverſo ponuntur porci? poſthac igitur corrigamus cenſeo vetus dictum, aut rex aut fatuus, & dicamus aut rex aut porcus. Sed miſſo joco, corruptum affirmamus hunc eſſe locum ab iis, qui antiqui libri compendium non aſſequebantur. Scribendum, ὥστε εἰσαγαγεῖν εἰς δρᾶμα ἀποσφαττόμενον χειρώνακτα. Regibus opponit τοὺς χειρώνακτας, eos qui manuum opera aut labore victum quæritant. Sæpe inculcant nobis Seneca & Sapientes alii, non fieri tragœdiam, niſi de rege aut magnate, de paupere quidem nunquam. Hoc ipſum & Socrates voluit. Hæc Caſaubonus *in Athen.* Aliter Petitus in *LL. Art. pag.* 66. *Reſcribo*, ait, ἀποσφαττόμενα χείρονα. *Nam Tragœdia imitatur* τοὺς βελτίους, *non autem* τοὺς χείρους, *non tantum eo ſenſu, quo diximus, ſed etiam ea ſignificatione, qua* βέλτιον *omne id eſt, quod* ἔξω τῶν πολλῶν, *ſplendidum, & regale:* χεῖρον *vero eſt vulgus, & exponunt apud Homerum Interpretes,* λεπτὸν τοῦ λαοῦ. Probo magis hanc Petiti emendationem. Adhuc magis placet, quod *ad Phædrum* cenſet Tanaq. Faber, ſcribendum eſſe τὸν Ἶρον, ut *Agamemnoni* aliiſque opponatur *Irus.* Quanquam ſi rem rectè reputes, quis tandem locus eſſe poſſit *Iro* in

 Tra-

Tragœdia? de qua hic ſermo. Quare optimum, ut cum Cl. Holſtenio legamus χορὸν i. e. *chorum*. Nempe choro locus in Tragœdiis ſæpiſſime; conſtat autem ſemper ex plebejis. Holſtenium ſic emendaſſe docuit me Nobil. Bigotius, cui proinde gratia pro correctione hac debetur. Idem, probaſſe hoc Holſtenium ex Simplicio *in Epictetum*, indicavit, cujus tamen locum necdum reperire potui. Arrianus vero clare *diſſert.* 24. ἐν τοῖς πλουσίοις καὶ βασιλεῦσι, καὶ τυράννοις αἱ τραγῳδίαι τόπον ἔχουσι· οὐδεὶς δὲ πένης τραγῳδίαν συμπληροῖ, εἰ μὴ ὡς χορευτής. SCHEFF. Locus corruptus, & qui a doctis fruſtra ante me tentatus eſt: ſi longior paulo fuero, ignoſces, lector. De illo igitur ſic ſcribit Caſaubonus. (Quid audio? Regibus & Principibus ...... de paupere quidem nunquam. Hoc ipſum & Socrates voluit.) Aliter Samuel Petitus in *legibus Atticis*, ex cujus libro, hæc quæ ſequuntur, protulit Schefferus; Ipſe enim nec legi, neque adeo otium eſt, ut legam, (*Reſcribo*, ait, ἀποσφαττόμενα χείρονα. ..... χεῖρον *vero eſt vulgus, & exponunt apud Homerum Interpretes* λεπτὸν τοῦ λαοῦ) Hæc Petitus, cujus ſe emendationem magis probare ait Schefferus, ſed in *Addendis*, cum jam ſententiam meam comperiſſet, Doctiſſimus Senex, eam ſe cunctis aliorum ſententiis anteferre teſtatus eſt. Quænam autem illa ſit, ex his, opinor, non invitus audies. Sic igitur in hunc locum olim ſcripſeram: (Quod ſæpe oſtendiſſe Socratem conſtat, idque cum alibi feciſſe, tum vero in illo colloquio maxime, quod aliquando cum Antiſthene habuit, uti apud Ælianum legere eſt *lib.* II. ποικίλης ἱστορίας *cap.* II. ſed quia locus ille graviſſimo errore inſeſſus eſt, præter morem noſtrum longiuſculam ἔπη huc transferemus, ut vitium, quo laborat, πιθανώτερον tollamus; idque certe præſtare debemus, ſi minus Æliani cauſa, qui ſcriptor lepidiſſimus eſt, & Græcarum Venerum delicium, at certe Socratis; cujus memoria nemini non, qui virtutis aliquem ſenſum habeat, ſummo honore colenda eſt. Verum, antequam verba Græci ſcriptoris afferam, totam rem in pauca contraham. Socrates igitur cum ſævientem indies magis magiſque triginta tyrannorum dominationem videret, & forte in Antiſthenem, qui uti Socrates, paupertatem ſectabatur, incidiſſet, Hoc, inquit, o Antiſthenes, mihi dicas velim; ecquid nos noſtri debeat pœnitere, quod tenues, quod pauperculi ſumus, neque ſplendorem illum ſumus conſecuti, quo in tragœdiis claros illos veteris memoriæ Principes, Atreum, Thyeſten, Agamemnona, Ægiſthumque circumfulgere videmus? Minime ſane: nam ſi diligenter attendas, ſemper iis maximum periculum fuit, queis maximæ opes fuere. Itaque adeo, tragici, qui talia nobis Fortunæ in præceps ruentis exempla prodiderunt, principes illos viros, quos & ſuæ dignitatis faſtigium, & divitiarum nimia vis ſpectabiles faciebant, vel veneno, vel alio inſidiarum genere ſublatos oſtendunt. Sed nullus, Antiſthenes, quod ô tute ipſe vides, nullus unquam Poëta extitit tantæ vel audaciæ, vel imperitiæ, ut *porcum obtruncatum* in ſcenam introducere auſus ſit. Hæc, o Lector, ſumma Socratici colloquii, niſi quod poſtrema pars plane ἀλόγιστος & riſu digna eſt. Et tamen hæc ipſa ſunt quæ jam jam Græce leges; ſed ea ita a nobis emaculabuntur, ut præfiſcini dicam, a nemine melius poſſint. Σωκράτην ἰδόντα κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν τριάκοντα τοὺς ἐνδόξους ἀναιρουμένους, καὶ βαρύτατα τοὺς πλουτοῦντας ὑπὸ τῶν τυράννων ἐπιβουλευομένους, Ἀντισθένει φασὶ περιτυχόντα εἰπεῖν, Μή τί σοι μεταμέλει, ὅτι μέγα καὶ σεμνὸν οὐδὲν ἐγενόμεθα ἐν τῷ βίῳ, καὶ τοιοῦτοι, οἵους ἐν τῇ τραγῳδίᾳ τοὺς μονάρχας ὁρῶμεν, Ἀτρέας τε ἐκείνους, καὶ Θυέστας, Ἀγαμέμνονας, Αἰγίσθους; οὗτοι μὲν γὰρ ἀποσφαττόμενοι, καὶ ἐκτραγῳδούμενοι, καὶ πονηρὰ δεῖπνα δειπνοῦντες καὶ ἐσθίοντες, ἑκάστοτε ἐκκαλύπτονται (ἐκκυκλοῦνται ex Caſaub. Vid. ἐκκύκλημα ap. Poll.) οὐδεὶς δὲ οὕτως ἐγένετο τολμηρὸς, οὐδὲ ἀναίσχυντος τραγῳδίας ποιητὴς, ὥστε εἰσαγαγεῖν εἰς δρᾶμα ἀποσφαττόμενον χοῖρον. Vitium uti dixi, in poſtremis ſuaviſſimi ſcriptoris verbis eſt, quod jam tribus verbis eluam. Quid enim hic agitur? nonne Principatus & divitiarum incommoda exponuntur? nonne paupertatis & infimæ fortunæ commoda aſtruuntur? quid igitur facilius? quid rotundius? quam Atreo, quam Agamemnoni, & aliis id genus tyrannis, quos Deus iratus immittit, opponere, non χοῖρον *porcum* (apage, nil ridiculum magis) non χοῖρον, inquam, ſed τὸν Ἶρον, nobilem illum & decantatum mendicabulorum principem. Nempe eductæ ſunt hæ omnes perſonæ ex ſcena Homeri, qui olim & vere & ingenioſe a Platone duobus tribuſve locis *lib.* X. *de Rep. p.* 511. *Edit. Læmar. & p.* 512. & 515.) τραγῳδῶν ἡγεμὼν καὶ διδάσκαλος dictus eſt. FABER. Verum enim vero, cum Socrati-

craticos ſermones plerumque αἰνιγματώδεις καὶ πλαγίους, *ænigmatum & obſcuritatis pleniſſimos*, ad animum revoco, non poſſum à vulgata lectione diſcedere. Nam ὄνους κανθηλίους λέγει (Σωκράτης) καὶ χαλκέας τινὰς, καὶ σκυτοτόμους, καὶ βυρσοδέψας, inquit Plato in *Sympoſio*. i. e. *aſinos clitellarios, & fabros ferrarios & ſutores, & coriarios crepat Socrates, ut homo ejus ſermonum rudis ſuaviter rideat ita diſſerentem: at ſenſus latet intus non vulgaris.* Non igitur eſt, quod χοῖρος in textu noſtro quenquam offendat. Innuit enim Philoſophus, nihil periculi fuiſſe civibus infimæ ſortis à Triginta Tyrannis. Ut enim Tragicus, non vilem porcellum introducit jugulum cultro præbentem, ſed Agamemnones, Ægiſthos, alioſque id genus proceres, quorum dignitas & opes magnæ jacturæ & calamitati tragicæ locum faciunt: ita ſub Triginta tyrannis, cum Tragicarum cædium plena erant omnia, lautioris fortunæ cives, Atrei divites, magnique Agamemnones vita & opibus exuebantur; tenuiores autem defendebat abjecta & ſine nomine conditio. In iſta Tragœdia Attica melius erat porcum, id eſt nullo in numero eſſe, quam Agamemnonem. hic enim occidebatur, ὡς βοῦς ἐπὶ φάτνῃ, *ut bos ad præſepe*, Tragico teſtante; ille vero à Tragœdia longè remotus vitæque ſecurus erat. Comica enim res eſt τὸ κοῒ κοῒ, Ariſtoph. in *Acharn.* μιμοῦνται οἱ κωμῳδοποιοὶ τοὺς βατράχους διὰ τὸ βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοὰξ, καὶ τοὺς χοίρους διὰ τὸ κοῒ, κοῒ. *Comici imitantur ranas per brekekerèx coax, coàx & porcos per coì, coì*, inquit Ammonius *Commentario in Ariſtot.* περὶ ἑρμηνείας. Nec inſolens Socrati à porcis ſimilitudines mutuari. apud Xenoph. *lib.* I. *Mem.* ait Critiam ὑϊκόν τι πάσχειν, ἐπιθυμοῦντα Εὐθυδήμῳ προσκνᾶσθαι, ὥσπερ τὰ ὑΐδια τοῖς λίθοις, apud Platonem in *Lachete*, οὐκ ἂν πᾶσα ὗς γνοίη inquit, i. e. *non eſt cujusvis noſſe*, proverbialiter. apud Porphyrium *lib.* III. περὶ ἀποχ. ἀψυχ. Σωκράτης πρὸς τοὺς ἡδονὴν διαμφισβητοῦντας εἶναι τὸ τέλος, οὐδ᾽ ἂν πάντες, ἔφη, σύες καὶ τράγοι τούτῳ συναινοῖεν, πεισθήσεσθαι ἂν ἐν τῷ ἥδεσθαι τὸ εὔδαιμον ἡμῶν κεῖσθαι. *Socrates iis, qui voluptatem eſſe finem contendunt, reſpondit, etiamſi omnes ſues & hirci hoc dogma approbaſſent, ſe tamen non adduci, ut credat, noſtram beatitudinem in delectando poſitam eſſe.* Pyrrhus etiam à tempeſtate deprehenſus in navi, cum vidiſſet porcellum avide offuſo hordeo ſe implentem demonſtrat eum reliquis vectoribus, ſimilemque ἀπάθειαν à ratione & philoſophia ſumendam illis dixit, qui fortuitis turbari nollent. Plutarchus in πῶς ἄν τις αἴσθοιτο ἑαυτοῦ προκόπτοντος ἐπ᾽ ἀρετῇ. Nihil igitur attinet ἀποσφαττόμενον χοῖρον jugulare hoc quidem loco, aut riſu dignam ἀλογιστίαν comminiſci. Kuhn.

Χοῖρον] Varias Eruditorum conjecturas in hunc locum ſedulo exponit Cl. Schefferus. Sed tuetur vulgatam Doctiſſ. Kuhnius, cui ſuffragantur etiam MSti, & Mei, & Regii. Non poſſum tamen, omnibus rite expenſis, aliter exiſtimare, quam cenſuit Schefferus, veriſſimam ſcilicet eſſe Holſteinii criſin, legentis χορὸν, qui conſtabat in Tragœdiis ex Famulis, vel Militibus, vel certe Urbana & infima Plebe; atque adeo optime inſervit Comparationi perficiendæ, quam ex perſonis Tragœdiarum, partim Regiis, partim Plebejis in *Choro*, tranſtulit Socrates ad ſe Plebejum, & Illos ἐνδόξους καὶ πλουτοῦντας. Periz.

ΚΕΦ. ιβ'.

Περὶ Θεμιστοκλέους παυσαμένου τῆς ἀσωτίας.

Θεμιστοκλέους τοῦ Νεοκλέους, οὐκ οἶδα, εἰ ἐπαινεῖν χρὴ τοῦτο. Επεὶ γὰρ τῆς ἀσωτίας ἐπαύσατο Θεμιστοκλῆς, [1] ἀποκηρυχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ [2] ὑπήρχετό πως τοῦ σωφρονεῖν, καὶ τῶν μὲν ἑταιρῶν ἀπέστη, ἤρα δὲ ἔρωτα ἕτερον, τὸν τῆς πολιτείας τῶν Αθηναίων, καὶ θερμότατα ἐπεχείρει ταῖς ἀρχαῖς, καὶ ἑαυτὸν ἔσπευδεν εἶναι πρῶτον, Ελεγε (φασὶ) πρὸς τοὺς γνωρίμους· [3] Τί δ' ἂν ἐμοὶ δοίητε,

CAP. XII.

De Themiſtocle, quum renunciaſſet prodigalitati.

Themiſtoclis, filii Neoclis, illud an laudare oporteat, neſcio. Poſtquam enim abdicatus à patre, ab intemperantia deſiſteret, & inciperet quodammodo frugaliter agere, atque abſtineret à ſcortis, alio autem captus eſſet amore, nimirum reipubl. Atheniensium, jamque ad magiſtratus gerendos obnixè contenderet, & ipſe primus eſſe ſtuderet, dicebat tum, ut ajunt, ad familiares. Quid verò mihi

1 Αποκηρυχθεὶς] Cornelius Nepos in *Themiſtocle cap.* I. *Cum minus eſſet probatus parentibus, quod & liberius vivebat & rem familiarem negligebat, à patre exheredatus eſt, quæ contumelia non fregit eum, ſed erexit.* Idem affirmat Maximus Valerius *lib.* VI. *cap.* 9. Plutarcho figmentum eſt. Ipſum vide in *Themiſtocle.* Sed cum cæteris facit Juncus *apud Stobæum ſerm.* CXVI & Libanius *decl.* XX. SCHEFF.

2 Υπήρχετό πως τοῦ σωφρονεῖν] Vertebatur, & *in viam rediret.* Proprius eſt, *inciperet aliquo modo ſapienter*, vel *fru aliter*, *vivere.* Υπήρχετο, ſic X. 10. ὅτε ὑπήρχετο ἡ γραφικὴ τέχνη, *quando incepit*, *orta eſt.* Πως eſt *circiter*, *aliquo modo.* Lucian. *de Morte. Peregr.* εἶτα ἤρξατο ὧδέ πως: *deinde cœpit tali circiter modo.* Et *adv. Indoctum*, *init*, καὶ ἔλεγχος γίγνεται τῆς ἀπαιδευσίας πως τοῦτο. *& hoc ipſum evadit quodammodo documentum tuæ inſcitiæ.* Sic paſſim εἴ πως, μή πως. PERIZ.

3 Τί δ' ἂν ἐμοὶ δοίητε] Nimirum ex republica. Nam qui ad magnas dignitates in ea petendas veniebant, merita ſua, reſque pace belloque præclare geſtas ſolebant recenſere, quo facilius admitterentur. Talia autem ſe memorare non poſſe Themiſtocles querebatur. Rogat igitur, quam ſibi ignobili adhuc, reipublicæ partem committerent Plutarchus *lib. de Invid. & odio.* Θεμιστοκλῆς ἔτι μειράκιον ὢν, οὐδὲν ἔφη πράττειν λαμπρὸν, οὔπω γὰρ φθονεῖσθαι. *Caſaubonus* tamen in *notis ad Theocritum cap.* I. mallet legere, τί δ' ἂν ἐμοὶ δοίητε; per interrogationem. SCHEFF. Unice amplector Illuſtriſſ. Caſauboni emendationem τί ἂν ἐμοῦ δοίητε. *Que donneriez vous d'un homme fait comme moy?* ſic loquebantur Attici: Explicatio Viri Docti, quem nolim appellare, ea ſtare non poteſt. FABER. Hæc locutio τί δ' ἂν &c. ſignificare videtur, *quantum mihi tribuere poteritis?* ut ſermo ſit de æſtimio. Ita accipitur τὸ δοῦναι in illo Philoſtrati apud Suidam de Tarſenſibus. δεδώκασι τῇ ὀθόνῃ μᾶλλον, ἢ σοφίᾳ Αθηναῖοι. *plus tribuunt* vel *incumbunt telæ*, *quam Athenienſes ſapientiæ*, & alibi paſſim in *Vitâ Apollonii.* KUHN.

Τί δ' ἐμοὶ δοίητε] Legerim cum Caſaubono, ἐμοῦ. Senſus enim eſt, *quo dignus videor*, *quid valeo?* Vide Mirum Maximum *cap.* I. *Lect. Theocrit.* locutionem hanc pluribus firmantem exemplis. Vulgata nimis friget, meâ quidem ſententia: *quid dabitis mihi*, *qui nondum Invidiam ſentio.* Atqui ſi *deſiderabat Invidiam*, ut feciſſe dicitur, tum vel maxime aliquid illi erat expeten-

δοίητε, ὃς οὔπω φθονοῦμαι, ὅστις δὲ ἐρᾷ φθονεῖσθαι, 4 τοῦτο δήπου τὸ τοῦ 5 Εὐριπίδου, 6 Περιβλέπεσθαι σπεύ-

hi dederitis, cui nondum invidetur. At qui delectatur invidia, illud ipſum Euripidis, τὸ περιβλέπεσθαι, hoc eſt, ſuſpi-

tendum & dandum ex Rep. Nam ex eo oritur *Invidia*. PERIZ

4 Τοῦτο δήπου τὸ τοῦ Εὐριπίδου] Hic vero minime aſſentior Caſaubono, d. l. legenti etiam οὗτος pro τοῦτο. Etenim uſitatum eſt illud τοῦτο in hujuſmodi citationibus. *Supra*. I. 30. Διόσκουροι τοῖς δειλαίοις γενόμεθα σωτῆρες, καὶ ἀγαθοὶ παραστάται, τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῶν θεῶν τούτων. Vide etiam *infra cap*. 41. Τοῦτο δήπου τὸ Σκυθικὸν κακόν. Et adde, quæ notavi *ad cap*. 29. Vide & *infra* XIII. 2. *extr*. & *Hiſt. Anim*. VII. 48. *init*. ac XI. 19. IDEM.

5 Εὐριπίδου] Vir ſummus *in notis ad Athenæum* exiſtimavit Ælianum alludere ad illa Euripidis *Iphig*. 529.

Οἱ δ' εὐδαίμονες
Ἐν πᾶσι κλεινοὶ καὶ περίβλεπτοι βροτοῖς.

Verum potius videtur Auctor reſpexiſſe ad verſum Euripidis, qui exſtat in Grotii *Excerptis ex Com. & Trag. pag*. 185.

Περιβλέπεσθαι τίμιον· κενὸν μὲν οὖν.

6 Περιβλάπτεσθαι] Περιβλέπεσθαι legendum eſt. Ita enim habet ipſe Euripides. Caſaubonus in *prædictis notis*, *Non eſt*, inquit, *quod longa oratione eruditis ſaltem viris perſuadere coner, legendum eſſe περιβλέπεσθαι. Nam ex vulgatâ lectione ſenſum nullum elicias, niſi ineptiſſimum.* Faber tamen locum putat eſſe mutilum, atque ita explendum. ὅστις δ' ἐρᾷ φθονεῖσθαι, ταυτὸ δήπου τῷ τοῦ Εὐριπίδου περιβλέπεσθαι, οὗτος περιβλάπτεσθαι σπεύδει. Poſſes legere minore mutatione lectionis veteris. ὅστις δ' ἐρᾷ φθονεῖσθαι ἢ ταυτὸ δήπου τὸ τοῦ Εὐριπίδου περιβλέπεσθαι, περιβλάπτεσθαι σπεύδει. Verbum περιβλέπεσθαι pro περιβλάπτεσθαι agnoſcit etiam MS. A. in aliis videtur omiſſum eſſe tanquam ſupervacuum. SCHEFF.. Alii ante Schefferum viderunt legi oportere περιβλέπεσθαι; ſed ego jurare paratus ſum locum eſſe mutilum, ſicque ſuppleri debere, & aliter emendari, ὅστις δ' ἐρᾷ φθονεῖσθαι, ΤΑΥΤΟ δήπου ΤΩι τοῦ Εὐριπίδου περιβλέπεσθαι, ΟΥΤΟΣ περιβλάπτεσθαι σπεύδει. Sed digna res eſt quam tribus verbis explicem; neque enim omnes iſthæc vident. Sic igitur interpretandus eſt hic locus ad verbum. (*Quicunque enim amat* φθονεῖσθαι) *idem enim eſt τὸ φθονεῖσθαι, ac illud quod* περιβλέπεσθαι *dicit Euripides*) *is haud dubie feſtinat* περιβλάπτεσθαι (*id eſt ad damnum ultro & curriculo currit*) nil addam amplius; *qui habent aures ad audiendum* &c. Hujus vel emendationis, vel conjecturæ me ſane haud pœnitet; nam doctis, qui docti erunt, placebit, ſcio; & ſi quid a me incogitanter dictum fuerit, hinc facile redimetur. FABER. Recepta lectio hunc parit ſenſum, *qui vero invidiam amat, ſecundum Euripidem* περιβλάπτεσθαι σ. i. e. *damnum anhelat ſuum, quod ipſum ſtultitiæ eſt, ut iterum Euripides ait*. quid huic ſenſui ineptum inſit, doceri velim. Cæterum ex hoc Themiſtoclis dicto facile colligas, eum in illa fuiſſe hæreſi, quæ hominem invidiæ exſortem nullo in numero habet. ita apud Epicharmum neſcio quis,

Τίς ἂν ἑλοίη, inquit, γενέσθαι μὴ φθονουμένοις φίλος;
Δῆλον ὡς ἀνὴρ γὰρ οὐδείς ἐσθ' ὁ μὴ φθονούμενος.
Quis ei velit amicus eſſe, cui nemo invidet?
Namque conſtat eſſe nihil virum ſine invidis.

Stobæus *Serm*. 139. ubi in vulgatis edit. legitur τίς ἐγκαλοίη, manifeſto vitio. Geſnerus itaque malit, ἂν βουλοίη Lucas Holſtenius, τίς γὰρ βουλοίη. mihi placuit ductum literarum proprius ſequi & legere τίς ἂν ἑλοίη cætera *Holſtenium*, ſecutus ſum, *Obſerv. ad Porphyr. vitam Pythagoræ*. KUHN.

Περιβλάπτεσθαι] Ego vero non dubitavi hic recipere in Textum veriſſimam Caſauboni conjecturam, quam probat Euripides, poſtulat ſenſus, firmant MSti. Nam præter eum, quem memorat Schefferus, ſeu Cod. 2083.

σπουδῇ. Ὅτι δὲ τοῦτό ἐστι κενὸν, ὁ αὐτὸς Εὐριπίδης φησί.

ſuſpici & obſervari deſiderat, id vero vanum eſſe, ipſe ait Euripides.

2083. quem Boivinius, etiam Sluisk. (& ex Regiis Cod. 3132. in margine) diſerte præfert, ut & Mediceus uterque & Mediolanenſis Codex, περιϐλέπεσθαι. Deinde ſi non plane ineptus in altero inſit ſenſus, ineſt certe minus commodus, quam eſt in hocce. Nec enim ſequitur continuo, *qui cupit ſibi invidiam, damnum ſibi dari deſiderat.* Foret etiam illud magis Stultum, quam *Vanum*, quod utique notatur voce κενὸν, qua Senſum Controverſi Verbi deſcribit ipſe Auctor. At contra veriſſimum eſt, *qui cupit ſibi invideri, cupit ſuſpici, & obſervari*, h. e. περιϐλέπεσθαι. Hoc autem deſiderium eſſe, certe habitum à Sapientibus, *Vaniſſimum*, prorſus κενὸν, nemo ignorat. Verbo hoc utitur etiam, Noſter *Hiſt. Anim.* VI. I. καὶ ζῶντα μὲν περιβλέπεσθαι, καὶ ἀποθανόντα δὲ εὐφημεῖσθαι, *& vivum quidem coli, mortuum vero laudari.* Ab hoc verbo jam eſt περίϐλεπτος, quod explicat Suidas ἔξοχος, μέγιστος. Hinc Ælianus *Hiſt. Anim.* VI. 15. περίϐλεπτος ἦν. Athenæus Lib. XI. *cap. ult.* Περίϐλεπτον ἀξίωμα Et, διὰ γοητείαν νῦν εἰσι περίβλεπτοι. Hinc Ant. Lib. *Fab.* 23. περίϐλεπτος τὴν ὄψιν, h. e. *qui in admiratione eſt*, ſeu *cujus ob os alii ora obvertunt ſua, propter faciei pulchritudinem.* PERIZ.

ΚΕΦ. ιγ'.

Περὶ Σωκράτους κωμῳδουμένου ὑπὸ Ἀριστοφάνους.

Ἐπετίθεντο τῷ Σωκράτει, καὶ ἐπεϐούλευον οἱ ἀμφὶ τὸν Ἄνυτον, ὧν χάριν, καὶ [1] δι' ἃς αἰτίας, λέλεκται πάλαι. ὑφορώμενοι δὲ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ δεδιότες, ὅπως ποτὲ ἕξουσι πρὸς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀνδρός. Πολὺ γὰρ ἦν τὸ τοῦ Σωκράτους ὄνομα, διά τε τὰ ἄλλα, καὶ ὅτι [2] τοὺς Σοφιστὰς ἤλεγχεν. [3] οὐδὲν ὑγιὲς ὄντας, οὐδέ

CAP. XIII.

De Socrate in Comœdia taxato ab Ariſtophane.

Socratem petebant, eique inſidias ſtruebant Anytus cum ſociis, quarum rerum gratia, & quas ob cauſas, dictum eſt jam olim: quum vero ſuſpectos haberent Athenienſes, timerentque, *dubitantes* ecquo animo Viri accuſationem eſſent laturi. (Nam magnum erat Socratis nomen; cùm propter alia, tum propterea, quod

1 Δι' ἃς αἰτίας] Invidiam puta propter oraculi reſponſum, quo omnium hominum ſapientiſſimus judicatus eſt Socrates, & odium, quod ab eo ſpernerentur. Publice tamen crimini dabant, quod nova introduceret dæmonia, juventutemque corrumperet. Vide Laërtium in *Socrate*, Xenophontem in *Apologia*. SCHEFF. Et Schol. *Ariſtoph.* προθεωρίᾳ *in Nubes*. KUHN.

2 Τοὺς Σοφιστὰς] De his vide *ſupra Æliani Vitam.* PERIZ.

3 Οὐδὲν ὑγιὲς ὄντας] Laxe nimis hæc erant verſa ſolo *vanitatis* vocabulo, quod ortum abs Tornæſio. Nam Vultejus & Geſnerus ita hæc reddiderant, *quod in Sophiſtas inveheretur, in quibus nihil ſanum inerat, & qui nec ſciebant, neque docebant quidquam operæ pretium.* Repoſui Ego, quod vis phraſeos poſtulabat. *Veram* enim *Sapientiam* notat hic τὸ ὑγιές. Sic bis iterum in *hoc Capite*, & VII. 20. Τί δ' ἂν οὗτος ὑγιὲς εἴποι, ὃς οὐ μόνον ἐπὶ τῇ ψυχῇ

οὐδέ τι σπουδαῖον, ἢ εἰδότας, ἢ λέγοντας. Ἐκ τούτων οὖν ἐβουλήθησαν [4] πεῖραν καταθεῖναι ὑπὲρ τῆς κατ᾽ αὐτοῦ διαβολῆς. Τὸ μὲν γὰρ ἄντικρυς ἀπενέγκασθαι γραφὴν κατ᾽ αὐτοῦ παραχρῆμα, οὐκ ἐδοκίμαζον, δι᾽ ἃ προεῖπον, καὶ δι᾽ ἐκεῖνα δὲ, μή ποτε ἄρα ἀγριάναντες οἱ φίλοι οἱ τοῦ Σωκράτους [5] ἐξάψωσι κατ᾽ αὐτῶν τοὺς δικαστὰς, εἶτά τι πάθωσι κακὸν ἀνήκεστον, ἅτε συκοφαντοῦντες ἄνδρα, οὐ μόνον οὐδενὸς αἴτιον κακοῦ τῇ πόλει, ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων καὶ κόσμον ταῖς Ἀθήναις ὄντα. Τί οὖν ἐπινοοῦσιν; Ἀριστο-

quod Sophiſtas arguebat, ut qui nulla præditi ſapientia, neque boni quicquam aut ſcirent aut dicerent.) Propter hæc igitur voluerunt periculum facere ſuæ in illum calumniæ. Nam aperte contra eum deferre ſtatim accuſationem, non arbitrabantur eſſe conſultum, partim ob ea, quæ expoſui, partim propter hæc, ne Socratis amici exaſperatos contra ſe judicum animos incenderent, & ſic ipſi aliquod inſanabile malum paterentur, ut calumniati hominem, non ſolùm nullius mali reipublicæ auctorem, verùm ex

ψυχῇ τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ περιφέρει. Similiter τὸ σπουδαῖον, quod ſequitur, non tam deſignat aliquid *honeſti*, ſed *rei egregiæ & ſeriæ, quæ noſtram curam & ſtudium requirit.* Sic VII. 2. Ἦν δὲ ἡ ἅμιλλα ὑπὲρ οὐδενὸς σπουδαίου. Mox πεῖραν καταθεῖναι poſſit videri dictum, ut χάριν καταθεῖναι apud Lucianum in *Charidemo* (ſi ejus eſt ille Dialogus) *pag.* 1015. & 1016. pro *præſtare alicui rem gratam*, Et καταθέσθαι χάριτας τοῖς Ἰουδαίοις, *Actor. Apoſt.* XXIV. 27. Sed tamen vix dubito, quin recte Kuhnius conjecerit καθεῖναι. Propria enim hæc eſt locutio, καθιέναι & καθεῖναι πεῖραν, pro *explorare*, quia Nautæ mare explorant demittendo plumbum & funiculum. Vide Kuhnium in *Notis*, & in *Indice*, v. καθίημι. Firmat autem hanc illius conjecturam Sluisk. Codex, cum quo quin Unus minimum ex Regiis, & Mediceus uterque congruant, ut ſolent, vix dubito. Periz.

4 Πεῖραν καταθεῖναι] Locus mihi valde ſuſpectus de mendo: quis enim è meliori Græcia unquam dixit, πεῖραν καταθεῖναι, *periculum deponere*? ſi Græcæ linguæ credimus, legendum erit καθεῖναι π. Illa enim ſemper uſurpat καθίει πεῖραν & καθιεὶς πεῖραν à καθίημι, *ſubmitto.* videatur Suidas in καθίει & καθιείς. Non aliter olim ſcripſerat Noſter καθεῖναι πεῖραν, *periculum facere* vel *ſubornare*, *ſubmittere aliquem, qui exploret, tentet.* Sic dicimus καθῆκαν λόγους, *ſparſerunt in vulgus rumores.* At καταπεθεῖναι vel καταθεῖναι πεῖραν ſine exemplo, ni fallor, eſt, erit. vid. *Indicem* in Καθίημι. Kuhn.

5. Ἐξάψωσι κατ᾽ αὐτῶν τοὺς δικαστὰς] Graviſſime hic errant Interpretes, qui hæc vertentes, *judicum animos in ſuas partes abſtraherent*, ita accipiunt τὸ ἐξάπτειν, ac ſi ſignificaret hic *alligare*, *ſuſpendere*, quod ſæpe quidem alias (vide Caput proximum) notat. At vero hic loci & in hac conſtructione ἐξάπτειν κατ᾽ αὐτῶν eſt *inflammare*, *incendere contra ipſos.* Sic XII. 64. Ὅσοι τὰ προλεχθέντα ἀνέφλεγεν αὐτὸν, καὶ ἐξῆπτεν. Dionyſ. Halic. *lib.* V. Ὑπ᾽ ὀργῆς καὶ φιλονεικίας ἐξαφθέντες, *ira & jurgio incenſi.* Noſter *Hiſt. Anim.* VI. 1. Εἰς τὸν ἀγῶνα ἐξάπτοντες ἑαυτοὺς, *in certamen accendentes ſe ipſos.* Ceterum in *Indice* v. Ἀγριαίνω, miror, ſive à Scheffero ſive à Kuhnio, notari Interpretem, ut qui eam vocem hic *male retulerit ad judices*, quum ille verterit, quod retinui, *ne Socratis amici exaſperatos contra ſe Judicum animos* &c. Voluit ita vim Præteriti ſeu Aoriſti breviter exprimere. Nempe Amici Socratis erant illi ἀγριάναντες, ſed quos? niſi judices, qui ita per eos fuerunt *exaſperati.* At illi videntur hoc verbum ſenſu neutrali accepiſſe, dum vertunt, *flagrantes ira ſubitanea.* Male illud, ut opinor, hic loci, licet non negem, etiam ſenſu neutrali aliquando id verbum occurrere. Periz.

Ἀριϛοφάνην τὸν τῆς κωμῳδίας ποιητὴν, 6 βωμολόχον ἄνδρα καὶ γελοῖον ὄντα, καὶ εἶναι σπεύδοντα, ἀναπείθουσι κωμῳδῆσαι τὸν Σωκράτη, ταῦτα δήπου τὰ περιφερόμενα· ὡς ἦν 7 ἀδολέσχης, 8 λέγων τε αὖ, καὶ τὸν ἥττω λόγον ἀπέφαινε κρείττονα, καὶ ἐσῆγε 9 ξέ-

ex diverſo etiam Athenarum ornamentum. Quid ergo excogitant? Ariſtophanem poëtam comicum, impium hominem, qui & ridiculus erat, & eſſe ſtudebat, incitant & perſuadent, ut in comœdia Socratem iis, quæ vulgo ferebantur de eo, inceſſeret: Eſſe loquacem, & dicendo efficere,

6 Βωμολόχον ἄνδρα] Vide omnino Suidam, qui docet ſic proprie dictos, qui altaribus adſidentes per aſſentationem aliquid ex victimis obtinere ſtudebant, deinde etiam omnes ſcurras, & facetos & impios homines. Adde Heſychium. PERIZ.

7 Ἀδολέσχης] Maximum Tyrium vide *Diſſert.* IIX. SCHEFF.

8 Λέγων τε αὖ, καὶ τὸν ἥττω &c.] Malit quis forſan λέγειν τε εὖ. Nam ita Ariſtoph. Νεφελ. IV. I. Strepſiades id quærit, an Filius, ad Socratem deductus, jam didicerit εὖ λέγειν. Sed tamen recte ſe habet Vulgata, nec quicquam hic mutant MSti, nec Mei, nec Regii. Senſus autem forſan fuerit, *& contraria dicens*, vel, *reſpondens adverſario, ita ſententiam deteriorem facit videri veriorem:* quaſi orta ſit hæc accuſatio ex more Philoſophorum, qui olim maxime per Dialogos & contrarias de eadem re Diſſertationes ex diverſa perſona factas, philoſophiam docebant, ut vel ex Platone & Cicerone, ne alios memorem, notum eſt. Iſtic enim inducitur primum, qui aliquid affirmat & multis rationibus adſtruit, ſed mox item alius, qui eadem explodat, & contraria probet. Illud ergo videri queat eſſe λέγειν αὖ, & τὸν ἥττω λόγον ποιεῖν κρείττονα, h. e. ſententiam, quæ modo refutata erat, ut falſa, mox firmare & præferre alteri, ut veriorem. Cæterum, quia Dialogi iſti magna plerumque in utramque partem ſcribebantur eloquentia, hinc factum eſt, ut Philoſophi, & maxime illi, qui *Sophiſtæ* tunc dicebantur, artem dicendi quoque profiterentur, & ita in contrarium diſputando promitterent, *ſe id docere*, (ut ait Gellius v. 3. de Protagora) *quanam verborum induſtria cauſa infirmior fieret fortior: quam rem* (addit Gellius) *Græce ita dicebat* (Protagoras) τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν. Sed & Ariſtoph. Νεφελ. Socratem exagitans ait, eum habere duas Orationes, τὸν Κρείττονα, καὶ τὸν Ἥττονα λόγον, quos ille per calumniam vertit in Δίκαιον καὶ Ἄδικον λόγον, *Juſtum & Injuſtum*, eoſque in Comœdia inducit ſecum invicem litigantes: ut & Debitorem, ære alieno obrutum, idque agentem, ut à Socrate diſcat τὸν Ἄδικον λόγον, quo Creditores ſuos & τὸν Δίκαιον λόγον poſſit eludere. Malim autem, ut apud Gellium legitur, ita & hic legi, non κρείττονα ſed κρείττω, eadem utique forma, qua ἥττω. Atque ita etiam Max. Tyr. *Diſſ.* VIII. ὅτι τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖ. Cæterum τὸ αὖ, pro *contra*, vel *viciſſim*, habes etiam apud Heſiod. Ἀσπ. 51.

Τὸν μὲν χειρότερον, τὸν δ᾽ αὖ μέγ᾽ ἀμείνονα φῶτα.

illum quidem deteriorem, hunc contra multo præſtantiorem Virum. Sic in Ἐργ. 701. ait *Bona uxore nihil melius*, τῆς δ᾽ αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο, *ſed contra nihil acerbius Mala.* Immo & cum verbo *Loquendi* ad vices *Reſpondendi* denotandas in Ἀσπ. v. 102.

Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπεν ἀμύμονος Ἰόλαος

h. e. *Hunc viciſſim allocutus eſt*, &c. Sed, ut ſemper amo molliores, nec longe petitas interpretationes, ſic & hic eâ, quæ videtur etiam mihi quæſita nimis, uti nolim, præſertim quum Græciſmi ratio ſimpliciſſimum hic & haud dubie genuinum nobis ingerat ſenſum. Etenim τε αὖ apud Græcos frequenter adhibetur ad faciendam variarum rerum connexionem. Sic Plato in *Phædro p.* 262.

[9] ξένους δαίμονας, [10] καὶ οὐκ ᾔδει θεοὺς, οὐδ' ἐτίμα· τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα, καὶ τοὺς προσιόντας αὐτῷ ἐδίδασκέ τε, καὶ εἰδέναι ἀνέπειθεν. Ὁ δὲ Ἀριστοφάνης λαβόμενος [11] ὑποθέσεως εὖ μάλα † ἀνδρικῆς, ὑποσπεί-

† ἀνδρικῶς.

cere, ut etiam mala cauſa videatur bona, introducere etiam novos Dæmonas, at neque noſſe, neque reverenter habere Deos: atque hæc ipſa quoque eos, qui eum adirent, docere, & ut ſcire velint, perſuadere. Ariſtophanes autem

262. Οἳ πρὸ τῶν ἀληθῶν τὰ εἰκότα εἶδον, ὡς τιμητέα μᾶλλον, τά τε αὖ σμικρὰ μεγάλα, καὶ τὰ μεγάλα σμικρὰ φαίνεσθαι ποιοῦσι διὰ ῥώμην λόγου, h. e. *qui præ veris ſpectant veriſimilia, tanquam magis probanda, aut æſtimanda, & porro vi ſermonis, parva magna, magna faciunt parva.* Julian. *Or.* I. *p.* 4. Καὶ γὰρ παρῄνεσαν ἀγαθὸν, ſcil. δίδωσι, καὶ λόγων προτρεπτικῶν χρῆσιν, καὶ τὰ μὲν ἐνίοις ἐπιπλῆττειν τοῖς ἡμαρτημένοις, ἐπαινεῖν τι αὖ τὰ καλῶς πραχθέντα, καὶ ψέγειν τὰ μὴ τοιαῦτα. Sed & ſic δι' αὖ Plato iterum in *Phædro p.* 261. Τῇ πόλει δοκεῖν τὰ αὐτὰ, τοτὲ μὲν ἀγαθὰ, τοτὲ δ' αὖ τἀναντία. PERIZ.

9 Ξένους δαίμονας] Conſule, quos ſupra dixi. *Plutarchum* præterea *lib. de Deo Socratis.* Philoſtratum *in vita Apol. lib.* VII. *cap.* 5. Apulejum in *ejuſdem argumenti Libro*, Senecam *non uno loco* & alios. Maximus Tyrius addit accuſativum, ὅτι ὤμνυε τὴν πλάτανον καὶ τὸν κύνα. SCHEFF. v. Xenophont. *lib.* I. *Memor.* Servium *ad l.* VIII. *Æneid.* Lucam. *Actor.* 17. 18. KONIGIUS.

10 Καὶ οὐκ ᾔδει θεοὺς,] Atqui Max Tyr. *Diſſ.* 26. Socratem ait fuiſſe εἰς τὸ θεῖον εὐσεβῆ, *Pium in Numen Divinum.* Et Xenophon *lib.* I. Ἀπομνημ. *Sæpe eum ſacra palam feciſſe* (θύειν) *cum domi, tum in publicis altaribus & vaticinatione uſum* tradit. Nempe hic Locus, ut recte intelligatur, explicari debet ex doctrina Platonica de *Dæmonibus*, qui à *Deo* diſtinguebantur. Illam autem accepit Plato ab Socrate, qui, ut ex hac accuſatione liquet, *doctrinam Dæmonum plebi ignotam & novam in publicum protulit*, & ſimul *ignoravit*, h. e. non habuit pro Diis, neque *coluit* tanquam Deos, quos Populus. Diſerte ita formula ipſa Accuſationis concepta fuit, quæ exhibetur à Laërtio in *Socrate*, ἀδικεῖ ὁ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσηγούμενος. Exiſtimabat ergo & ille & Platonici deinceps, Jovem, Apollinem, cæteroſque, qui oracula dare conſulentibus, vel Hominibus apparere, dicebantur, quique memorabantur paſſim ab Homero, & colebantur à Græcis, non eſſe *Deos*, ſed tantum *Dæmonas*, ſeu Miniſtros Deorum, medios inter Deum & Homines. Vide Max. Tyr. *Diſſ.* 26. & 27. ubi agit de *Dæmone Socratico*, & *Deum* quidem, ait, *in eodem Loco manere, dum cœlum regit, omniaque in eo ordinat ac diſponit, ſed Eum Immortales quaſdam habere Subſtantias, quæ vocentur Secundi Immortales, & in medio Cœli ac Terræ agant, minus Potentes quam Dii, magis quam Homines, Deorum Miniſtri, Hominum Præſides, Diis proximi, Hominum Curatores diligentiſſimi.* Plutarch. *de Iſide & Oſir. Dæmonas magnos Plato, Pythagoras, Xenocrates, Chryſippus, ſecuti veteres Theologos, validiores hominibus eſſe ajunt, multaque potentia ſuperare noſtram naturam,* τὸ δὲ θεῖον, οὐκ ἀμιγὲς, οὐδὲ ἄκρατον, ἔχοντας, *aliquid vero divinitatis habere, ſed non integram*, &c. Comparat eos deinde fabulis Apollinis, Cereris, &c. Bonoſque ac Malos ait eſſe. Vide Locum. Immo nonnulli etiam, inter *Deum* & *Dæmonas*, Medios inſuper conſtituebant *Angelos*. Vide Procli Lycii *Expoſitionem Homericam.* Sic ergo Socrates dicebatur *Deos neſcire*, & *novos inducere Dæmonas.* At Ariſtophanes, ut majorem illi invidiam faceret apud Populum, jactat eum plane negare ullum eſſe Jovem, aut ſimiles Deos, & *jurare* potius *per Chaos, Nebulas, Aëra, Linguam*, &c. quaſi Natura ipſa fuiſſet illi Deus, haud dubie, quia plerarumque rerum, quas illi proxime à Diis ſuis fieri credebant, naturales exponebat cauſas, & Deum in hoc Univerſo, ejuſque partibus ſingulis movendis regendiſque, quaſi conſpici & cognoſci docebat. PERIZ.

11 Ὑποθέσεως εὖ μάλα ἀνδρικῆς] Geſner. ἀνδρικῶς. vulgatum tamen retinent MSS. omnes. SCHEFF. Ut MSti, quorum quædam Ex-

σπείρας γέλωτα, καὶ τὸ ἐκ τῶν μέτρων αἱμύλον, καὶ τὸν ἄριϛον τῶν Ἑλλήνων λαϐὼν ὑπόθεσιν·
12 οὐ γὰρ οἱ κατὰ Κλέωνος ἦν τὸ δρᾶμα, οὐδὲ ἐκωμῴδει Λακεδαιμονίους, ἢ Θηϐαίȣς, ἢ Περικλέα αὐτόν· ἀλλ᾽ ἄνδρα τοῖς τε ἄλλοις θεοῖς φίλον, καὶ δὴ καὶ μάλιϛα τῷ Ἀπόλλωνι. Ατε οὖν ἀηθες πρᾶγμα καὶ ὅραμα παράδοξον
13 ἐν σκηνῇ καὶ κωμῳδίᾳ Σωκράτης, πρῶτον

autem nactus argumentum admodum virile, riſu interpoſito, & metrorum feſtivitate, ejus materiam fecit optimum Græcorum. Non enim *ſcribenda* illi erat Comœdia contra Cleonem, neque ſugillabat Lacedæmonios, aut Thebanos, aut ipſum Periclem: ſed Virum diis omnibus, & vel maxime Apollini charum. Proinde tanquam res inſolita, & inuſitatum in ſcena & Comœdia ſpectaculum quum eſſet Socrates, primum omnes Athenienſes

cerpta habuit Schefferus, nihil hic mutant, ſic nec Mei. Neque dubium eſt, quin recte ſe habeat Codicum lectio, & perperam maluerit Geſnerus ἀνδρικῶς: atque adeo & ipſe, & reliqui omnes perperam item, verterint ac retinuerint, *arrepto argumento admodum ſtrenue*. Senſus & mens Auctoris eſt, *nactus argumentum admodum virile*, quippe in quo inducuntur etiam *Viri* tantum, nullæ omnino Feminæ, præter ipſas *Nubes*: dein exagitatur Philoſophia & Eruditio Viris maxime congrua. Sic apud Lucian. *Dial. Meretr. Clonarii*, γυνὴ ἀνδρικὴ, *quæ facit ea, quæ Viri ſolent*. Notandum etiam, quod hic eadem Periodo, deque eadem penè re, dicat, λαϐόμενος ὑποθέσεως ἀνδρικῆς, & λαϐὼν τὸν ἄριϛον τῶν Ἑλλήνων ὑπόθεσιν. Differunt tamen hæ phraſes, & priori ſignificatur generatim & quaſi neutraliter, *occupatus argumento virili*, vel *nactus tale arg*. At poſteriori ſpeciatim & magis active, *ſumens ſibi optimum Græcorum, materiem* ſuæ exagitationis atque riſus. Porro MS. Lugd. ante ὑποσπείρας interponit ἐπῳδῆς. Voluit forſan ἐπ᾽ ᾠδῆς ὑποσπ. γέλ. h. e. *Comœdiæ*, quæ ab ᾠδὴ nomen habet, & in qua etiam ᾠδαὶ & ἀντῳδαὶ olim occurrebant, *aſpergens riſum*. PERIZ.

12 Ου γὰρ οἱ κατὰ Κλέωνα] Socios ejus intelligit, homines flagitioſiſſimos, de quibus Plutarchus in *Pericle*, *Nicia*. vide *Ind.* in οἱ. Porro quod hos ſequentesque ſpeciatim memorat, fit, quia paſſim eos ante traduxerat Ariſtophanes in *fabulis*. Conſule Plutarchum *prædictis locis*. SCHEFF. Non eſt ſyntaxis verborum ita inſtituenda. οἱ κατὰ Κλέωνα, *ſocii Cleonis*, ſed hunc potius in modum: οὐ γὰρ οἱ ἦν τὸ δρᾶμα κατὰ Κλέωνα vel, quod malim, Κλέωνος, *non illi erat in Cleonem ſcribenda Comœdia*. Reſpicit Noſter, *Equites* Ariſtophanis, in quibus Cleo defricatur Comico ſale. Lacedæmonios idem perſtringit ut αἰσχροκερδεῖς καὶ διεξωνοξένους, *turpi-lucri-cupidos ac peregrinorum deceptores, irriſores*, in *Pace*: Periclem in *Acharnenſibus* traducit vocatque *Olympium*; in *Pace* vero, eum, inquit, ex ſcintillâ decreti Megarici tantum conflaſſe belli incendium, ut fumus lachrymas omnibus Græcis expreſſerit. KUHN. Aſſentior Scheffero, ita tamen, ut οἱ κατὰ Κλέωνα ſit ipſe *Cleo*, (v. *infra ad Cap.* 42.) Fabulæ ſc. Argumentum. Si hanc Syntaxin rejicias, & malis Kuhnianam, lege tunc Κλέωνος, quod ferme malim & Ego, ſi faverent MSti. De *Cleone* vide quæ *ſupra* notavi *ad Cap.* 9. PERIZ. Conjecturam Cl. Kuhnii, qui κατὰ Κλέωνος reponendum cenſebat, firmat MS. Mediceus, cujus ſcripturam idcirco in contextum admiſi.

13 Καὶ κωμῳδίᾳ Σωκράτη. πρῶτον μὲν] Emendat Geſnerus, Σωκράτης. SCHEFF. Non opus. v. notam ſequentem. KUHN.

Ἐν σκηνῇ καὶ κωμῳδίᾳ Σωκράτης] Ita emendavit Geſnerus, quum legeretur Σωκράτη. Non opus eſſe ait Kuhnius. At in ipſius Kuhnii textu reperio tamen Σωκράτης, quum reliqui omnes, ſecuti Romanam Ed. habeant Σωκράτη,

πρῶτον μὲν ἐξέπληξεν ἡ κωμῳδία τῷ ἀδοκήτῳ τοὺς Ἀθηναίους. Εἶτα δὲ καὶ φύσει [14] † φθονεροὺς ὄντας, [15] καὶ τοῖς ἀρίστοις βασκαίνειν * προαιρουμένους, οὐ μόνον τοῖς ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ ταῖς ἀρχαῖς, ἀλλ' ἔτι καὶ πλέον τοῖς εὐδοκιμοῦσιν, ἢ ἐν λόγοις ἀγαθοῖς, ἢ ἐν βίου σεμνότητι, [16] ὡς ἄκουσμα ἔδοξεν ἥδιστον αἵδε [17] αἱ Νεφέλαι,

ſes facto tam nec opino Comœdia hæc perculit. Deinde, quoniam natura invidi erant Athenienſes, & optimis quibuſque obtrectare malebant, non ſolùm illis, qui in adminiſtratione erant reipublicæ & magiſtratibus; verum inſuper, & magis etiam, iis, qui vel bonis artibus, vel vitæ gravitate dignitatem & laudem ſibi comparant;

† φθονεροῖς οὖσι. * προαιρουμένοις.

τη, ut adeo per errorem illud in Kuhnianam irrepſiſſe videatur. Ego tamen Geſnero acceſſerim, tanto magis, quia certe in meis MStis non reperitur Vulgatum illud. Lugd. enim habet Σωκράτους, at Sluisk. Σωκράτης, ita, ut conjecit Geſnerus & Ego malim. Neque aliter Mediceus uterque, & Mediol. PERIZ.

14 Φθονεροὺς ὄντας] Recte puto ſuſpectum eſſe Geſnero hunc locum, ideoque legi velle φθονεροῖς οὖσι, & mox προαιρουμένοις. Quid? ſi φθονεροὶ ὄντες, & προαιρούμενοι, ut velut in parentheſi dicatur? SCHEFF. Locus ſine ſuo merito de mendo ſuſpectus videtur. Attici enim ſolent accuſandi caſum abſolute uſurpare inſtar genitivi. Thucyd. *lib.* I. ἐπισκευὴν οὐκ οὖσαν τῶν νεῶν, *cum non eſſet, quo naves poſſent refici*, pro ἐπισκευῆς οὐκ οὔσης. eodem modo *hoc ipſo capite:* ὅτε οὖν &c. accuſativus loco genitivi eſt. Ita & hoc loco φθονεροὺς ὄντας &c. pro φθονερῶν ὄντων, *cum ingenio eſſent invido, & optimis quibuſque detrahere ſtuderent* &c. Hanc populi Attici indolem graphice ſiſtunt Corn. Nep. in *Timoth. cap.* 3. Plut. in *Præcept. Polit.* Plinius *lib.* XXXV. *cap.* 10. v. *infra lib.* III. *cap.* 17. KUHN. Vulgatam pulchre contra Geſnerum & Schefferum tuetur Doctiſſ. Kuhnius. Sæpe enim ita apud Græcos, & maxime Noſtrum, adhibetur Accuſativus, ut non conveniat proximis, ſed abſolute prorſus videatur poni, & quaſi extra conſtructionis rationem. Sic *Cap.* 34. Ἐπίχαρμον, φασὶν, πρεσβύτην ὄντα, &c. ὑπολαβὼν ὁ Ἐπίχαρμος, *De Epicharmo dicunt jam Sene, quum* &c. v. 17. Ἀλλὰ καὶ Ἀτάρβην, ὅτι τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἱερὸν στρουθὸν ἀπέκτεινε, οὐκ ἀργῶς τοῦτο Ἀθηναῖοι παρεῖδον. Verte, *ſed & quod ad Atarbem.* Similiter XII. 39. Φασὶ γοῦν καὶ Σεμίραμιν τὴν Ἀσσυρίαν, οὐκ, εἴποτε εἷλε λέοντα, &c. μέγα ἐφρόνει. XIII. 38. εὐηθὲς τὸν ἔχοντα δίκην, ζητεῖν μὴ ἀποφυγεῖν, ἐνὸν φυγεῖν. pro ἐνόντος, *quum licitum illi ſit fugere.* Sic *Actor.* XXVI. 3. μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων &c. Vide ibi Doctiſſ. de Dieu, & adde, quæ ſupra notavi *ad Cap.* XI. PERIZ.

15 Καὶ τοῖς ἀρ. βασκαίνειν προαιρουμένους] Sluisk. προῃρημένους, quod verum eſſe putem. Nam eadem plerumque forma utitur alias Auctor eo in ſenſu & conſtructione. III. 10. ἃ δ' οὖν προῄρημαι, νῦν ἐρῶ ταῦτα, *quæ conſtitui, quæ volui dicere, ea nunc dicam.* XIV. 14. ἄκλειστον αὐτοῦ τὴν οἰκίαν πᾶσι τοῖς καταλύειν προῃρημένοις, *apertam eſſe ejus domum omnibus, qui iſtuc devertendi conſilium ceperant.* Sic & Herodian. III. 6. 11. ἐχθρὸς ἀντὶ φίλου γενέσθαι προῄρηται, *maluit inimicus eſſe.* IDEM MS. Sluiskiano accedit quoque Mediceus.

16 Ὡς ἄκουσμα ἔδοξεν ἥδιστον] Neuter MStorum agnoſcit illud ὡς. Et ſane, ſi abſit, neutiquam deſideres: immo rectius hinc aberit. PER. Particulam ὡς ignorat quoque Editio Romana.

17 Νεφέλαι] In hac comœdia Socratem ab Ariſtophane exagitatum fuiſſe teſtaturetiam Plutarchus περὶ παιδῶν ἀγωγῆς *pag.* 12. *Ed. Franc.* Ἀριστοφάνους δὲ, ὅτε τὰς Νεφέλας ἐξέφερε, παντοίως πᾶσαν ὕβριν αὐτοῦ καταςκεδαννύντος, καί τινος τῶν παρόντων τὰ τοιαῦτα ἀνακωμῳδοῦντος. Οὐκ ἀγανακτεῖς, εἰπόντος, ὦ Σώκρατες; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε, ἔφησεν· ὡς γὰρ ἐν συμποσίῳ μεγάλῳ τῷ θεάτρῳ σκώπτομαι. & Eunapius in *Ædeſio.* πρῶτος Ἀριστοφάνης ἐπὶ διεφθαρμέναις ψυχαῖς τὸν γέλωτα ἐπεισαγαγὼν, καὶ τὰ ὑπὸ τῆς σκηνῆς κινήσας ὑπορχήματα, τό τε θέατρον ἀνέπεισεν, ἐπὶ τοσαύτῃ σοφίᾳ ψυλλῶν πηδήματα καταμωκώμενος καὶ Νεφελῶν διαγράφων εἴδη καὶ σχήματα,

N 3 καὶ

79863

φέλαι, καὶ ἐκρότουν τὸν Ποιητὴν, ὡς οὔποτε ἄλλοτε, καὶ [18] ἐβόων νικᾷν, καὶ προσέταττον τοῖς κριταῖς ἄνωθεν Αριστοφάνην, ἀλλὰ μὴ ἄλλον, γράφειν. Καὶ τὰ μὲν τοῦ δράματ☉ τοιαῦτα. Ο δὲ Σωκράτης σπάνιον μὲν ἐπεφοίτα τοῖς θεάτροις, εἴποτε δὲ Ευριπίδης ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς ἠγωνίζετο καινοῖς τραγῳδοῖς, τότε γε ἀφικνεῖτο. Καὶ [19] Πειραιοῖ δὲ

rant; hæ itaque *Nebulæ* viſæ illis acroama ſuaviſſimum, & Poëtam plauſu tanto proſequebantur, quanto nunquam antea, victoremque clamabant, mandabantque Judicibus, ut Ariſtophanis nomen, non alterius, ſupremum ſcriberent. Atque ejuſmodi fuere, quæ ad ipſum drama pertinent. Socrates vero raro veniebat in theatra, ſed, ſi quando Euripides Tra-

τὰ ἄλλα, ὅσα κωμῳδία λοχεῖν εἴωθεν εἰς γέλωτ☉ κινεῖν.

18 Καὶ ἐβόων νικᾷν] Falſum hoc eſſe, victumque Ariſtophanem à Cratino & Amipſia ex Anonymo Olympionicarum ſcriptore, & veterum Scholiis notat Petitus *lib.* 1. *Miſc. cap.* 6. Sed forte non repugnat Noſter, ut qui tantum ſtudia exponat vulgi, de ſententia judicum nil prodat. Nam & quando idem Petitus in *Leg. Atticis pag.* 82. obſervat, juſſos aliquando judices à populo victorem illum renunciare, cui favebat, obſervationis ejus ſuæ non aliud habet teſtimonium, quam hunc dubiæ interpretationis locum. SCHEFF. Alcibiadis factio obſtitit, quo minus vinceret Ariſtophanes. Scholia in προθεωρία *Nubium.* KUHN.

19 Πειραιοῖ] Suſpicor Πειραιεῖ eſſe legendum. SCHEFF. Exiſtimat vir Doctus in *Addendis* legendum Πειραιεῖ: fallitur; nunquam enim aliter dicere ſolent Attici, quam Πειραιοῖ. In eam rem auctoritate opus non eſt. FABER. Sam. Petit. *lib.* 1. *Miſc. cap.* 1. corrigit legitque καίπερ ἀεὶ. *Non enim*, inquit, *in Pyræo docebantur Tragicorum fabulæ.* Non poſſum Viro docto aſſentiri. Qui enim Tragœdiæ exularunt à Pyræo? qui, ut Nepos in *Themiſtocle* ait, *ipſam urbem dignitate æquiparabat*, & Theatrum habuit ampliſſimum Xenoph. *lib.* 11. *Hiſt. Gr.* Plato ibidem publicè docuit cum ingenti auditorum confluxu, Themiſt. *Orat.* 1. Quod vero ad πειραιοῖ attinet, nec illud male ſe habet, etenim adverbialiter idem eſt, quod ἐν πειραιεῖ. Sic Attici dicunt αὐτοῦθοῖ, *ibi.* ἰσθμοῖ, *in Iſthmo.* apud Xenoph. *lib* 11. *Hiſt. Gr.* extat τὸ ἐν πειραιεῖ, ubi lectio marginalis eſt, πειραιοῖ. ut φρεαττοῖ i. e. ἐν φρεαττῷ, πυθοῖ, ἐν πυθῶνι, &c. KUHN.

Πειραιοῖ] Male hoc ſollicitatur. Forma enim illhæc notat aliquid *IN* eo Loco fieri. Sic Lucian. *adv. Indoctum*, θέλω δέ σοι διηγήσασθαί τι πυθοῖ γενόμενον. Scholiaſtes *Ariſtoph. in* προθεωρ. Νεφελῶν. Πολλὰς ἀπηνηκὼς νίκας τὰς μὲν Ολυμπιάσι, τὰς δὲ πυθοῖ, ἐνίας δὲ Ισθμοῖ, καὶ Νεμέᾳ, καὶ ἐν ἄλλοις ἀγῶσι. Plut. in *Theſeo.* ἱστάμενοι Θυσίας φαληροῖ. Paulo ante, quod dicitur de Euripide, ἠγωνίζετο καινοῖς τραγῳδοῖς, vertitur ab Interprete, *cum novis Tragœdis certaret.* Et ita ferme *cap.* 8. ἀντηγωνίσατο ἀλλήλοις Ξενοκλῆς καὶ Ευριπίδης. Sed tamen ſimplex illud ἀγωνίζεσθαι plerumque abſolute ponitur, & certe hic loci aliud vult Auctor. Kuhnius in *Indice v.* Καινὸς, interpretatus eſt ſimpliciter de *tempore*, *quo novæ Tragœdiæ in feſto Dionyſi pro more fuerint datæ*, vertitque, *Novis Tragœdis certantibus*, atque ita Dativos illic poſitos pro Genitivis abſolutis cenſuit. Non multum contradicam, ſed tamen putem, hoſce Dativos, ſi tempus deſignant, ortos ex appoſitione, quâ *Dionyſiis*, quibus Comœdiæ & Tragœdiæ edebantur, adſcribebatur eodem caſu, Τραγῳδοῖ, vel καινοὶ Τραγῳδοί. Sic apud Demoſthenem *in Midiam pag.* 386. exhibetur pſephiſma, quod ita incipit: Οτι ἡ πομπὴ ἦ τῷ Διονύσῳ ἐν Πειραιεῖ, καὶ οἱ Κωμῳδοὶ καὶ οἱ Τραγῳδοὶ, καὶ ἐπὶ Ληναίῳ πομπὴ, καὶ οἱ Τραγῳδοὶ καὶ οἱ Κωμῳδοὶ, καὶ τοῖς ἐν ἄστει Διονυσίοις ἡ πομπὴ. καὶ οἱ παῖδες, καὶ ὁ Κῶμ☉, καὶ οἱ Κωμῳδοὶ καὶ οἱ Τραγῳδοί. Omnes hi Nominativi eadem conſtructionis ratione juncti referuntur pariter ad verbum ἦ Hinc jam ortum, ut quando aliquid factum vel faciendum dicitur

δὲ ἀγωνιζομένου τοῦ Εὐριπίδου καὶ ἐκεῖ κατῄει. Ἔχαιρε γὰρ τῷ ἀνδρὶ, δηλονότι διά τε τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐν τοῖς μέτροις ἀρετήν. Ἤδη δέ ποτε αὐτὸν ἐρεσχελῶν Ἀλκιβιάδης ὁ [20] Κλεινίου, ἢ Κριτίας ὁ Καλλαίσχρου, καὶ κωμῳδῶν ἀκοῦσαι παρελθόντα εἰς τὸ θέατρον ἐξεβιάσαντο. Ὁ δὲ αὐτοῖς οὐκ ἠρέσκετο, ἀλλὰ δεινῶς κατεφρόνει (ἅτε ἀνὴρ σώφρων, καὶ δίκαιος, καὶ ἀγαθὸς, καὶ ἐπὶ τούτοις σοφὸς) ἀνδρῶν κερτόμων, καὶ ὑβριστῶν, καὶ ὑγιὲς λεγόντων οὐδέν· ἅπερ ἐλύπει δεινῶς αὐτούς. [21] Καὶ ταῦτα οὖν τῆς κωμῳδίας

Tragicus poëta cum novis tragœdis certaret, tum ſane accedere ſolebat. Sed & in Pyræeo quum Euripides certaret, & eò deſcendebat. Nam delectabatur viro, ſcilicet, tum propter ſapientiam ejus, tum carminum virtutem. Aliquando tamen ipſum cavillis urgens Alcibiades filius Cliniæ, & Critias filius Callæſchri, ut Comœdos etiam in theatrum progrediens audiret, adegerunt. Verum ille non probabat eos, ſed vehementer comtemnebat (utpote vir frugi, juſtus, probus, & præter hæc ſapiens) homines mordaces, contumelioſos, & ſani nihil dicentes: quod ipſos prorſus

tur *Dionyſiis* illis, quibus *Novæ Tragœdiæ* in Theatro exhibebantur, dicatur plenius Διονυσίοις μεγάλοις, καινοῖς τραγῳδοῖς. Ita Demoſthenes *de Corona* in pſephiſinate *pag*. 320. & 324. quem locum potulit jam Kuhnius. Neque aliter Lucianus in *Timone pag*. 91. καὶ ἀνακηρυχθῆναι τοὺς στεφάνους σήμερον Διονυσίοις, Τραγῳδοῖς καινοῖς· ἀχθῆναι γὰρ δι' αὐτὸν δεῖ σήμερον τὰ Διονύσια, *& pronunciari haſce coronas hodie Dionyſiis, quibus Tragœdi novi exhibentur: nam propter illum hodie Dionyſia agi par eſt*. Posſent vero in iſtis locis accipi etiam hi Dativi, quaſi à præpoſitione ἐν regantur, ita ut *coram*, *apud*, *inter*, notet. Sic *infra* VI. I. οὐδὲ ἐν Βαρβάροις καλά. XIV. 26. ἵνα ὁ λοιδορῶν ἐν πλείοσιν ἀσχημονῇ, h. e. *coram pluribus*. Libanius in *Argum. Orat. de Corona*, στεφανῶσαι τὸν Δημοσθένην, ἐν μὲν καιρῷ, τοῖς Διονυσίοις, ΕΝ δὲ θεαταῖς, πᾶσι τοῖς Ἕλλησι, &c. *Coronare Demoſthenem, tempore quidem Dionyſiorum, coram ſpectatoribus vero omnibus Græcis*. Sed tamen hæc ipſa præpoſitio aliquando tempus quoque notat, idque magis convenit huic Appoſitioni, poſt Διονυσίοις, quod ipſum dicitur pro ἐν Διον. *tempore Dionyſiorum*. Sic IX. 6. Pericles amittit filios ἐν τῷ λοιμῷ, *quum peſtilentia graſſaretur*. *Actor. Ap*. VII. 29. ἔφυγεν ὁ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, *quum hoc ei objiceretur*. Et ideo illis quoque in locis hoſce Dativos, καινοῖς Τραγῳδοῖς, ita acciperem, ut ſenſus ſit, *in tempore*, vel *die novorum Tragœdorum*. Atque ita ipſe Æſchines in libello contra Cteſiphontem dato, apud Demoſth. *de Corona pag*. 320. eos Dativos interpretatur. Nam quum in eodem libello prius dixiſſet Διονυσίοις τοῖς μεγάλοις, τραγῳδοῖς καινοῖς, mox hæc ita explicat, ἐν τῷ θεάτρῳ, Διονυσίοις, τραγῳδῶν τῇ καινῇ, h. e. *in theatro, in feſto Dionyſi, die qua primum novi Tragœdi prodeunt*. *Novi* autem dicuntur *Tragœdi*, & *Nova Eorum* Dies, quum novas agunt Tragœdias; quia tunc novo prodibant ornatu, ut plane Alii viderentur, ac fuerant in ſuperioribus, & ſæpius jam repetitis Tragœdiis, viſi & cogniti. PERIZ.

20 Κλινίου] Quod malebat Geſnerus, Κλεινίου, verum eſt, & firmatur à MStis, ideoque in Textum recepi. IDEM.

21 Καὶ ταῦτα οὖν τῆς κωμῳδίας ἦν αὐτῷ τὰ σπέρματα] Nihil hic vidit Interpres, qui verterat, *Atque etiam hæc erant Ejus Comœdiæ ſeminaria, non ſolum ea, quæ Anytus & Melitus ſuggeſſerant*. Sequuntur tamen eum Reliqui omnes, niſi quod pro *Ejus* exhibent *Ariſtophanis*. ut ſcilicet certum ita ſit, quem Auctor deſignaverit per illud αὐτῷ. Senſus itaque foret, Hæc, (in proximis ſuperioribus memo-

μῳδίας ἦν αὐτῷ τὰ σπέρματα, 22 ἀλλ᾽ οὐ μόνον, ἃ παρὰ τοῦ Ἀνύτου καὶ Μελίτου ὡμολόγηται. Εἰκὸς δὲ καὶ χρηματίσασθαι ὑπὲρ τούτων Ἀριστοφάνην. Καὶ γὰρ βουλομένων, μᾶλλον δὲ ἐκ παντὸς συκοφαντῆσαι τὸν Σωκράτην σπευδόντων ἐκείνων, καὶ αὐτὸν ἢ πένητα ἅμα καὶ κατάρατον ὄντα, τί παράδοξον ἦν, ἀργύριον λαβεῖν ἐπ᾽ οὐδενὶ ὑγιεῖ;

ſus male habebat. Atque hæ erant igitur Socrati cauſæ iſtius, quam paſſus eſt, exagitationis Comicæ, neque enim illæ tantum, quas ab Anyto & Melito profectas conſtat. Haud etiam vero diſſimile eſt, Ariſtophanem pecuniam propter ea ipſa accepiſſe. Nam quum illi vellent, imo vero omni modo ſtuderent Socratem calumniis proſcindere, ipſe verò pauper & ſceleroſus

memorata, *quod Socrates raro ingrederetur theatrum, nec niſi Euripide certante, quodque Comicos non probaverit, ſed contempſerit plane, ut Homines nihil boni dicentes.*) Hæc ergo fuiſſe Ariſtophanis Comœdiæ materiam, neque tantum illa, quæ Anytus & Melitus ſuggeſſerunt Ariſtophani crimina in Socratem. At vero nuſquam iſta in hac τῶν Νεφελῶν Comœdia, quæ utique ſupereſt, reperiuntur, neque veriſimile eſt ulla ex parte, Poëtam voluiſſe talia, quod ſcil. raro ſuas audiret Comœdias, *&c.* Socrati exprobrare aut exagitare apud Populum. Quapropter ſi quis recte attendat ad Græca & Auctoris mentem, videbit facile longe alium eſſe Verborum ſenſum. Nempe, illum quoque Comicorum contemptum *fuiſſe cauſam Socrati, ut ita per Comœdiam exagitaretur ab Ariſtophane, non illa tantum, quæ ab Anyto & Melito conſtat eſſe profecta ad incitandum Ariſtophanem.* Κωμῳδία enim hic notat, non ſimpliciter hanc aut illam *Comœdiam*, ſed *exagitationem Comicam.* Sic plane in *extremo Capitis*, ubi itidem id non perſpexerunt Interpretes: Et paſſim κωμῳδεῖν τινα, & κωμῳδεῖσθαι. Paulo ante καὶ ἐκωμῴδει Λακεδαιμονίους. III. 15. Καὶ Ἀργεῖοι δὲ κεκωμῳδήνται καὶ οὗτοι, ἀκρατέστεροι τοῦ οἴνου προσιόντες. X. 6. ἐκωμῳδοῦντο ὡς λεπτότατοι, *irriſi ſunt in ſcena, ut nimis exiles.* Immo & extra theatrum ſimpliciter pro *irridere, illudere.* XIII. 23. οἱ ζωγράφοι καθεύδοντα ἔγραφον αὐτὸν κωμῳδοῦντες ἐπὶ τῆς σκηνῆς, *pictores eum ludentes pingebant dormientem in tabernaculo.* Hinc Suidas κωμῳδεῖν cum Accuſativo exponit σκώπτειν, & κωμῳδίαι ipſi ſunt ὕβρεις, διασυρμοί, ἐμπαιγμοί. Porro jam illud αὐτῷ referri omnino hic debet ad Hominem, de quo ſolo actum in ſuperioribus, qui eſt *Socrates*, non *Ariſtophanes.* Τὰ σπέρματα vero ſunt ipſa rerum principia & cauſæ, unde illæ res oriuntur. Sic IV. 9. καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὰ μέγιστα ἐς φιλοσοφίαν παρὰ Πλάτωνος λαβὼν σπέρματα. Denique παρὰ notat hic eum, à quo quid proficiſcitur. Sic IV. 20. Τὴν παρὰ τοῦ πατρὸς οὐσίαν ἀδελφοῖς εἴασε, h. e. *bona à Patre* profecta, relicta. Ὡμολόγηται autem hic eſt, *conſtat, communi conſenſu traditum eſt,* Sic II. 31. ἐξ ὧν, οὐκ τὰς Θεοὺς ἰσχυρῶς σέβουσιν, ὡμολόγηται. Cauſæ ergo Socrati iſtam exagitationem paſſo oriebantur partim à Comicis & ipſo Ariſtophane, quos contemnebat, partim ab Anyto & Melito, qui itidem infenſi erant Socrati propter *cauſas*, αἰτίας, ut ait *initio Capitis*, dudum memoratas. IDEM.

22 Ἀλλ᾽ οὐ μόνον ἃ παρὰ Ἀνύτου &c.] MS. Medicens, ἀλλ᾽ οὐ μόνα παρὰ Ἀνύτου. verum ſcriptura vulgata mihi potior videtur, quam Auctor in ſequentibus etiam tuetur. Ariſtophanem enim ab Anyto & Melito pecunia corruptum fuiſſe, ut Socratem comœdia exagitaret, indicat Thomas Magiſter in *Argum.* Νεφελῶν: qui illam opinionem hauſiſſe videtur ex Æliano, qui tamen iſtam conjecturæ inſtar hoc loco proponit, eamque longe a vero abeſſe inde apparet, quod Νεφέλαι ab Ariſtophane actæ fuerint viginti quatuor annos ante accuſationem Socratis, neque ſuaſu Anyti & Meliti, ſed propter rixas & odia, quæ inter Philoſophos & Poëtas Comicos eo tempore Athenis vigebant: Vide Eruditiſſimi Palmerii *Exercitat. in Auct. Gr. pag.* 729.

22

εἴ; [23] καὶ ὑπὲρ μὲν τούτων αὐτὸς οἶδεν. Εὐδοκίμει δ᾽ οὖν αὐτῷ τὸ δρᾶμα. Καὶ γάρ τοι καὶ τὸ τοῦ Κρατίνου τοῦτο συνέβη, εἴποτε ἄλλοτε, καὶ τότε, [24] τῷ θεάτρῳ νοσῆσαι τὰς φρένας. Καὶ [25] ἅτε ὄντων Διονυσίων, πάμπολύ τι χρῆμα τῶν Ἑλλήνων σπουδῇ τῆς θέας ἀφίκετο. Περιφερομένου τοίνυν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Σωκράτους, καὶ ὀνομαζομένου πολλάκις, οὐκ ἂν δὲ θαυμάσαιμι, εἰ καὶ βλεπομένου ἐν τοῖς ὑποκριταῖς, (Δῆλα γὰρ δὴ, ὅτι καὶ [26] οἱ σκευοποιοὶ ἔπλασαν αὐτὸν,

ſus eſſet, quid abſurdi in eo, argentum ob rem inhoneſtam ipſum cepiſſe? Sed de his, ipſe ſcit Ariſtophanes. Conſecutus eſt igitur ex hac fabula magnam gloriam. Etenim illud Cratini tum, ſi unquam alias, evenit, Theatrum malè ſanam mentem habere. Et, quippe quum eſſent Dionyſia, magna multitudo Græcorum ſpectandi cupiditate confluxerat. Quum ergo jactaretur in ſcena Socrates, & crebrò nominaretur: neque vero mirer, ſi etiam viſus ſit in hiſtrionum perſonis: (nam artifices larvarum etiam ef-

23 Καὶ ὑπὲρ μὲν τούτων αὐτὸς οἶδεν] Nam res in incerto eſt, vide *Argumentum* Scholiaſtis *in dictam Ariſtophanis comœdiam.* Scheff.

24 Τῷ θεάτρῳ νοσῆσαι τὰς φρένας] Hic locus facit ad eum Longini locum, quem ſi quid memini, ex Herodoto protulit. Faber.

25 Ἅτε ὄντων Διονυσίων] *Quippe quum eſſent Dionyſia*, quo Feſto maxime certabant Poëtæ. Hinc *infra cap.* 30. dicitur Plato *animum adjeciſſe Tragœdiæ componendæ, & voluiſſe jam certare* cum aliis, ſed tamen πρὸ τῶν Διονυσίων, *ante Dionyſia*, ſolitum ſcil. Poëtis certandi tempus, *audiviſſe Socratem, & captum ab eo, abjeciſſe ſtudium certandi & Tragœdiæ.* Vide quæ Schefferus, & quæ Nos, iſtic notavimus. Sed diſertiſſime Libanius in *arg. Or. Demoſthenis contra Midiam*, ἑορτὴν ἦγον οἱ Ἀθηναῖοι Διονύσῳ, ἣ ἐκαλεῖτο ἀπὸ τοῦ θεοῦ Διονύσια. Ἐν δὲ ταύτῃ τραγικοὶ καὶ κωμικοὶ καὶ αὐλητῶν χοροὶ ἠγωνίζοντο. Donatus *de Tragœdia & Com. Qui Ludi quum per Artifices in Liberi Patris honorem agerentur, etiam ipſi Comœdiarum Tragœdiarumque Scriptores hujus Dei, velut Patris, numen colere venerarique cœperunt.* Vide & Caſaub. *de Satyr. Poëſi, cap.* 1. & 5. Theatrum quoque ipſum ideo exſtructum eſt ad templum Bacchi. Hinc Plutarchus in x. *Rhet.* Lycurgum Rhetorem ait abſolviſſe τὸ ἐν Διονύσου θέατρον. Immo vero hinc etiam Comici Poëtæ dicuntur οἱ ἐν Διονύσου. Sic Ariſtophanem, ex ejus *Ranis* verba quædam adferens, deſcribit & deſignat Maximus Tyr. *Diſſert.* xv. ubi Vide etiam Heinſium. Periz.

26 Οἱ σκευοποιοὶ] Ii erant *ſcenicarum perſonarum ſtructores* quos, ait, Socratem ad vivum expreſſiſſe, ut ejus perſonam ſtatim agnoverit, quisquis eum ante de facie noverat. Secus ſe res habuit in *Equit.* Ariſtoph. Cum enim Cleo plurimum auctoritate & gratia apud populum valeret, nemo τῶν σκευοποιῶν, *ex artificibus ſcenicis*, perſonam ejus ad vivum fingere aut inducere ſuſtinuit, unde Comicus:

καὶ μὴ δέδιθ᾽· οὐ γάρ ἐστιν ἐξῃκασμένος.
ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ αὐτὸν οὐδεὶς ἤθελε
τῶν σκευοποιῶν εἰκάσαι &c.
Ne quid timeas: non enim eſt factus affabre.
namque præ metu eum nemo eſt auſus fingere
ex artificibus: nihilominus tamen
non erit ignotus Theatro ſat Attico.

vide Scholiaſtem *in hunc locum Equitum*, ubi notatur, ἀπεικασμένα ὅμοια τοῖς κωμῳδουμένοις, *perſonas iis, qui in Comœdia traducebantur, fuiſſe ſimiles.* eadem exſcripſit *Suidas* in Ἐξεικασμένος. Kuhn.

τὸν, 27 ὡς ὅτι μάλιστα ἐξεικάσαντες) ἀλλ' οἵγε ξένοι· τὸν γὰρ κωμῳδούμενον ἠγνόουν, θροῦς παρ' αὐτῶν 28 ἐπανίσταται, καὶ ἐζήτουν, ὅς τίς ποτε οὗτος ὁ Σωκράτης ἐστίν. Ὅπερ οὖν ἐκεῖνος αἰσθόμενος (καὶ γάρ τοι καὶ παρῆν, 29 οὐκ ἄλλως, οὐδὲ ἐκ τύχης, εἰδὼς δὲ, ὅτι κωμῳδοῦσιν αὐτόν· καὶ δὴ καὶ ἐν καλῷ τοῦ θεάτρου ἐκάθητο.) ἵνα οὖν λύσῃ τὴν τῶν ξένων ἀπορί-

αν

effinxiſſe eum quam maxime aſſimumulantes, conſtat) peregrini ergo illum, qui in comœdia traducebatur, ignorantes, murmur excitabant, atque, quiſnam eſſet iſte Socrates, ſciſcitabantur. Quod quum animadvertiſſet ille (etenim non temere, nec forte fortuna aderat, ſed ſciens ſe in comœdia jactatum iri, ſedebatque inſuper in conſpicuo loco theatri) ad tollendam itaque dubitationem peregri-

gri-

27 Ὡς ὅτι κάλλιστα] MS. uterque, & duo ex Regiis, μάλιστα, quod cur alteri locum cedere debuerit, non video, niſi ſi & illud in MStis ſuos habuerit Auctores, ut ſane videtur ex Regiis tribus habere Unum. *Infra* IX. 32. εἰκασμένοι ὅτι μάλιστα ταῖς Κίμωνος ἵπποις. & XII. 1. Δυσχεραίνειν ὥσπερ μάλιστα τὸ φίλτρον ἐνείργαστο αὐτῇ. PERIZ. Pro κάλλιστα repoſui μάλιστα juſſu MSS. & Auctoris noſtri conſuetudine: *lib.* III. *de Nat. Anim. cap.* 27. καὶ ἔχειν ὄνυχας καρτεροὺς ὡς ὅτι μάλιστα. & *lib.* XI. *cap.* 32 καὶ ἰχθὺν γενόμενος, εἰς τι ἔρεθος μανίας, καὶ ὡς ὅτι μάλιστα ἰσχυρᾶς ἐμφερῆ. *lib.* XII. *cap.* 46. ἔστι δὲ ἀνὴρ αὐλῶν τεχνίτης, καὶ ὡς ὅτι μάλιστα πειρᾶται τοῦ μέλους ὑποχαλᾶν.

28 Ἐπανίσταται] MS. Mediceus ἐπανίστατο, quod præſtat.

29 Οὐκ ἄλλως] Interpretes plane hoc prætermiſerunt, poſtquam Vultejus perverſiſſima verſione declaraſſet, nihil ſe hic videre aut intelligere. Ἄλλως proprie notat, *alia de cauſa* vel *ratione*. At quia, qui veram dare alicujus rei rationem nolebant, & tamen eam, quæ memorata erat, negabant, reſpondebant plerumque generatim & tantummodo ἄλλως, hinc factum eſt, ut hoc vocabulum dein notaverit etiam id, quod *temere* & *ſine certa ratione* fieri dicitur, vel cujus certam rationem neſcimus, aut diſſimulamus. Sic Apollod. *lib.* I. de Jaſone, ἧγε ἐπῆλθεν ἄλλως, ἵνα διὰ μῆνιν Ἥρας. Appian *B. Civ.* I. *pag.* 365. ἵνα δὲ πυθόμενος, ἢ ὑποπτεύων. ἢ ἄλλως ἐς τὸ λέγειν ὁρμηθεὶς, ἠξίου φείσασθαι τοῦ [illegible]. Plutarch. *Catone extr.* καὶ μακρὰν διαλιπὼν, ὥσπερ οὐ σπεύδων, οὐδὲ ἐπειγόμενος, ἄλλως δὲ τὸ ξίφος ἐπιζητῶν. Et in *Gracchis*, καὶ πλανώμενος ἄλλως, & *temere*, ſeu *incertus conſilii*, *errans*. *In Apophth.* de Pompejo, τοὺς μὲν ἄλλως πλανωμένους καὶ περὶ ἑστίας ἐνόχλουν. Dio Caſſius XLV. *pag.* 270. καὶ ἐκεῖ τὸν Ὀκτάβιον εὑρὼν, ἄλλως ἀναβεβηκότα, h. e. *forte*, *incerta de cauſa*. Hinc jam explicandus Idem XLVI. *pag.* 304. in Oratione Caleni contra Ciceronem, τὸ μὲν γὰρ Ἀντωνίου σοι ταῦτα ἐγὼ, οὐ σκέλος ἄλλως κατεαγότος, verte, *non crus incerto caſu frangentis*. Perperam iſtic Leunclavius reponit ἄλλῳ, & exponit, *qui neque crus alteri fregit*. Reſpicit enim in his Dio manifeſte verba illa, quæ Ciceroni ipſi, cui hic reſpondet Calenus, tribuerat *lib.* XLV. *pag.* 286. Οὐ μὰ τὸ σκέλος τοῦ Ὀρατίου καὶ τὴν χεῖρα τοῦ Μουκίου, quibus deſignatur Horatius Cocles, qui poſt pugnam cum Etruſcis & Porſena claudus evaſit. Sic *lib.* LXXVI. *pag.* 860. Ἐλέγετο δὲ τοῦτο, οὐ πρὸς ἐκεῖνον δῆθεν, ἀλλ' ἄλλως, quæ verba neque à Xylandro, neque à Leunclavio ſatis intellecta. Ille enim vertit, *id ei ſcilicet non dicebatur*, *ſed alteri*. Hic vero, *Id autem non ad illum ſcilicet*, *ſed alioqui dicebant*, in quo vix ſenſus eſt commodus. Vertamus igitur, *dicebant autem illud*, *non ſane ad ipſum*, *ſed quaſi temere*, vel *generatim*, *ad nullum certum hominem*. *lib.* LXXVIII. *pag.* 883. extr. παραχρῆμα μὲν γὰρ ἄλλως ἀπολεληρηκέναι τοῦτο τὸ ἔπος ἔδοξεν; ubi itidem alter omittit, alter reddit, *alio quodam modo delirans*, quum ſenſus ſit, *temere*, *ſine certa ratione*, *effutiens illud*. PERIZ.

30

ἀν, [30] ἐξαναστὰς, παρ' ὅλον τὸ δρᾶμα, ἀγωνιζομένων τῶν ὑποκριτῶν, ἑστὼς ἐβλέπετο. Τοσοῦτον ἄρα περιῆν τῷ Σωκράτει [31] τῆς κωμῳδίας, καὶ Ἀθηναίων καταφρονεῖν.

grinorum ſurrexit. & per totum drama, certantibus hiſtrionibus, ſtans cernebatur. Tantum in Socrate erat *conſtantiæ* ad contemnendam & Comicam exagitationem, & Athenienſes ipſos.

30 Ἐξαναστὰς] Seneca *de Conſtantia Sapientis cap.* 10. *Socrates comœdiarum publicatos in ſe & ſpectatos ſales in bonam partem accepit, riſitque non minus, quam cum ab uxore Xanthippe immunda aqua perfunderetur.* Adde Stobæum *ſermone* XVII. SCHEFF. Plutarch. *de puer. Inſtitut.* Noſtrum *infra lib.* V. *cap.* 8. KUHN.

31 Τῆς κωμῳδίας &c.] Lugd. τοῦ κωμ. quod minime rejiculum. Voluit enim revera Auctor dicere, *Tantum Socrati ſuperfuiſſe facultatis ad contemnendam*, non *Comœdiam illam*, ut verſum erat, ſed *Comicam exagitationem & ipſos Athenienſes.* Sic ſæpius *hoc Capite*, de Socrate, τὸν κωμῳδούμενον ἠγνόουν, & εἰδὼς ὅτι κωμῳδοῦσιν αὐτόν. Vide quæ paulo ante notavi *pag.* 104. PERIZ.

ΚΕΦ. ιδ'.

Περὶ πλατάνου ὑπὸ τοῦ Ξέρξου ἐρωμένης.

Γελοῖος ἐκεῖνος ὁ Ξέρξης ἦν, εἴγε [1] θαλάσσης μὲν καὶ γῆς κατεφρόνει [2] τῆς Διὸς τέχνης, ἑαυτῷ

ὁ

CAP. XIV.

De Platano à Xerxe amata.

Ridiculus profecto Xerxes ille erat, quod quum mari terraque, Jovis operibus, ſpretis, nova itinera

&

1 Θαλάσσης μὲν καὶ γῆς &c.] Reſpicit in his Auctor, tum ridiculum illud Xerxis edictum, jubentis (vide Herodot. VII. 35.) *Helleſponto* 300. *Verbera infligi, & in pelagus par compedum immitti*, immo *ſtigmata inuri, & colaphos infligi*; tum maxime quod pedibus exercitum ex Aſia in Europam per mare facto ponte traduxit, & contra per montem Atho, effoſſo canali, navigare claſſem juſſit. Sic enim *mare & terram* quaſi *contemnens*, præter naturam ſibi fecit καινὰς ὁδοὺς, & πλοῦν ἀήθη. Eleganter Valer. Max. III. 2. *Gravem illum & Mari & Terræ Xerxem, nec hominibus tantum terribilem, ſed Neptuno quoque Compedes, & Cœlo tenebras minitantem.* Et Iulianus *Orat.* I. *pag.* 28. ὁ μὲν ἐπειρᾶτο πλεῖν καὶ πεζεύειν ἀπεναντίας τῇ φύσει, καὶ ὥσπερ ἐνόμιζε νικῶν, (Sic enim ea ordinaverim & diſtinxerim) κρατῶν ἀμφοτέρων φύσεως καὶ θαλάττης, ἀνδρὸς Ἕλληνος ἡττᾶτο σοφίας, *Ille quidem tentabat navigare & pedibus iter facere contra naturam locorum, & ita ſuperans, ut arbitrabatur naturam continentis & maris, vincebatur tamen ſapientia Græci hominis.* PERIZ.

2 Τῆς Διὸς τέχνης] Pulchre ita Cœlum & Terra *Dei Opus* vocatur. Hoc enim vult vocabulum Τέχνη. Sic XII. 77. Araneæ Tela ipſa dicitur etiam ejus Τέχνη: ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου τοῦ ἀγκυλομήτου ἐξύφαινε τὴν ἑαυτῆς τέχνην. Lucian. in *Epigr.*

Εἰς τί μάτην νίπτεις δέμας Ἰνδικόν; ἴσχεο τέχνης.

Quid fruſtra lavas corpus Indicum? abſtine ab hoc opere.

IDEM.

3 Και-

ἢ εἰργάζετο [3] καινὰς ὁδοὺς καὶ [4] πλοῦν ἀήθη, [5] δεδούλωτο δὲ πλατάνῳ, καὶ ἐθαύμαζε τὸ δένδρον. Ἐν Λυδίᾳ γοῦν, φασὶν, ἰδὼν φυτὸν εὐμέγεθες [6] πλατάνου, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατέμεινεν, οὐδέν τι δεόμενος, καὶ ἐχρήσατο σταθμῷ τῇ ἐρημίᾳ, [7] τῇ περὶ τὴν πλάτανον· ἀλλὰ καὶ ἐξῆψεν αὐτῆς κόσμον πολυτελῆ, στρεπτοῖς καὶ ψελλίοις τιμῶν τοὺς κλάδους, καὶ μελεδωνὸν αὐτῇ κατέλιπεν, ὥσπερ ἐρωμένῃ φύλακα, καὶ φρουρόν. Ἐκ δὲ τούτων τί τῷ δένδρῳ καλὸν ἀπήντησεν; Ὁ μὲν γὰρ κόσμος ὁ ἐπίκτητος, καὶ μηδὲν αὐτῷ προσήκων, ἄλλως ἐκρέματο,

& inſolitam navigationem ſibi paraſſet, ſervivit platano, & arborem coluit. In Lydia igitur, ut rumor fert, quum vidiſſet proceram platanum, & integrum diem ibi commoratus eſt, nulla poſtulante neceſſitate, & caſtra poſuit in ſolitudine circa platanum: ſed & precioſum ex eâ ornatum ſuſpendit, torquibus armilliſque ramos honorans, & curatorem ei reliquit, quaſi cuſtodem & ſatellitem amaſiæ. Sed quid tandem ex his ad arborem ornamenti rediit? Nam ornatus ille adſcitus, & nihil ad ipſam pertinens, fruſtra pependit, neque ullum momentum ad ejus pulchritudinem attulit:

3 Καινὰς ὁδοὺς] Deductis in planum montibus, & contabulato mari. vide Juſtinum *lib.* II. *cap.* 10. Curtium. SCHEFF.

4 Πλοῦν ἀήθη] Perfoſſo monte Atho & immiſſo mari, ductoque ad navigationis commodum per compendium. Supra dictos auctores conſule. IDEM.

5 Δεδούλωτο] Eleganter Græci eum, qui affectibus vel rei cuicunque obnoxius eſt, δεδουλωμένον vocant; quia ipſe ſervi, affectus autem Domini officium implent. Arrian. *lib.* II. Darius Macedonibus viſus eſt γνώμῃ δεδουλωμένος. i. e. *animo territus & ſervi inſtar trepidus*, quod cum inſtructo ad pugnam exercitu in eodem veſtigio hæreret. Secutus eſt Arrianus ſuum magiſtrum Thucydidem qui *lib.* IV. *Hiſtor.* ait: γνώμῃ δεδουλωμένοι, ὡς ἐπὶ Λακεδαιμονίους, *animis terrore dejectis, ut qui cum Lacedæmoniis pugnaturi eſſent.* Ad rem facit, quod Thomas in *Eclog. Atticis* notat, δοῦλον ſcilicet non tantum dici eum, qui Regi ſuo ſervit, verum etiam τὸν ταῖς ἡδοναῖς κάτοχον, *qui voluptatibus eſt obnoxius & quaſi obſitus.* Hinc in *Sacris* δοῦλος τοῦ Μαμμωνᾶ, *mancipium Mammonis ſeu pecuniæ*, dicitur, quem *Libanius* δοῦλον βαλαντίου nuncupat. apud Athenæum Athletæ ſunt δοῦλοι γαστρὸς vel, ut Euſtathius inquit, ἐσθιόδουλοι, *manducones.* Eleganter Origenes *pag.* 41. *Dialog. contra Marcionit.* obſervat profanam literaturam in hac locutione cum Sacra conſpirare. πίστιν δέ τι καὶ ὁ ἔξωθεν λόγος, ὅτι ἕκαστος, ᾧ ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται, *tibi vero vel profana eruditio vel Philoſophia fidem fecerit, quod quilibet ejus rei ſervus ſiat, cui ſuccubuit.* II. Petr. 2. Id quod inprimis Stoïca Philoſophia abunde docet in utrâque pagina. An hæc Origenis menti conveniant, diſpiciant doctiores. KUHN.

6 Πλατάνου] Meminit Euſtath. *Iliad.* B. Ἄκαρπον μὲν λέγουσιν εἶναι τὴν πλάτανον, καλὸν δὲ τοῖς σκιαγραφουμένοις. διὸ καὶ τὸν Ξέρξην πλατάνου ἱστοροῦσιν ἐραστὴν, ἣν καὶ κοσμήσας νυμφικῶς, ἐνηγκάλιζετο, ὑπὸ ταύτῃ σκιαγραφούμενος, ὅτε ἤδη ἐκεχειρίαν. SCHEFF. Herodotus *lib.* VII. *cap.* 31. ταύτην ἰὼν ὁ Ξέρξης τὴν ὁδὸν εὗρε πλατάνιστον τὴν κάλλεος εἵνεκα δωρησάμενος κόσμῳ χρυσέῳ καὶ μελεδωνῷ ἀθανάτῳ ἀνδρὶ ἐπιτρέψας, δευτέρῃ ἡμέρῃ ἀπίκετο ἐς τῶν Λυδῶν τὸ ἄστυ. *Hanc viam tenens Xerxes, reperit platanum, quam ob pulchritudinem mundo aureo donavit, & uni ex iis, quos immortales vocant, tuendam tradens, altero die Sardes venit.* confer Zezem *in Lycoph.* 177. Noſtrum *lib.* IX. *cap.* 39. KUHN.

7 Τῇ περὶ τὴν πλάτανον] Lugd. παρά. Sed retineo Vulgatum. PERIZ.

8 Ἀλλ-

το, καὶ συνεμάχετο εἰς ὥραν οὐδὲν, ἐπεὶ τοῦ φυτοῦ κάλλος ἐκεῖνό ἐστιν, εὐγενεῖς οἱ κλάδοι, καὶ ἡ κόμη πολλὴ, καὶ στερεὸν τὸ πρέμνον, καὶ αἱ ῥίζαι ἐν βάθει, καὶ διασείοντες οἱ ἄνεμοι, καὶ 8 ἀμφιλαφὴς ἡ ἐξ αὐτοῦ σκιὰ, καὶ ἀναστρέφουσαι αἱ ὧραι, καὶ ὕδωρ τὰ μὲν 9 διὰ τῶν ὀχετῶν ἐκτρέφον, τὸ δὲ ἐξ οὐρανοῦ ἐπαρδόν. Χλαμύδες δὲ αἱ Ξέρξου, καὶ χρυσὸς ὁ τοῦ βαρβάρου, καὶ τὰ ἄλλα δῶρα, οὔτε πρὸς τὴν πλάτανον, οὔτε πρὸς ἄλλο δένδρον εὐγενὲς ἦν.

tulit: ſiquidem arbori hæc demum eſt pulchritudo, generoſi rami, coma denſa, ſtirps firma, radices in profundum actæ, perflantes venti, umbræ ex ea amplitudo, redeuntes juſto tempore anni partes, aqua partim per canales enutriens, partim de cœlo irrigans. At chlamydes Xerxis, & aurum Barbari, reliquaque munera, neque platani, neque ullius alterius arboris ad præſtantiam quicquam faciunt.

8 Ἀμφιλαφὴς ἡ ἐξ αὐτῆς σκιὰ] Repoſui ἐξ αὐτοῦ Nam ita volebant MSti, & poſtulabat Syntaxis, ſiquidem præceſſit τοῦ φυτοῦ, quo hoc pronomen referri debet. Sic paulo ante μηδὲν αὐτῷ προσήκων, quia præceſſerat item δένδρῳ. Ἀμφιλαφὴς autem notat *amplum*, & *ab omni parte opacum*, & maxime de Arboribus dicitur. Suidas, Ἀμφιλαφὴς, μεγάλη, οἷον ἀμφιλαβὴς, ὅτι ἀμφοτέραις χερσὶ λαμβάνεσθαι αὐτῆς ἐστιν. Οὐ ἡμάρτανε δὲ οὐδὲ ἀμφιλαφοῦς περιουσίας. Ἐν Ἐπιγράμμασι, ἰτέαι, ἠδ' ἱερὰ, κἀμφιλαφὴς πλάτανος h. e. Ἀμφιλαφὴς *eſt Magna*, *quaſi* ἀμφιλαβὴς, *quia utraque manu eam apprehendere datur*. Sic dicitur, *Non excidit Magna abundantia*. Et *in Epigrammate*, *Salices*, *& ſacra atque ampla platanus*. Similiter Euſtath. *ad Il.* P. ἀμφίκομος, ἡ δασεῖα, ὡς πάντοθεν κομῶσα· τὴν δὲ τοιαύτην οἱ Ῥήτορες καὶ ἀμφιλαφῆ λέγουσιν. Dionyſ. Halic. *lib.* II. χωρίον ὕλαις ἀμφιλαφέσι ἐπίσκιον, de Aſylo Romuli. Vide & Callimachum *Hymno in Apoll.* v. 42. & *in Cererem* v. 27. ac utrobique Illuſtr. Spanhemium. Periz.

9 Διὰ τῶν ὀχετῶν] Lugd. διὰ τὸν ὀχετόν. Sed melior videtur recepta lectio. Intelliguntur enim Naturales ſub terra quaſi canales ſeu ductus aquarum, radicem alentium, qui complures ſunt. Sic *infra* XIII. I. Mater lac infanti ex uberibus præbens dicitur ἐποχετεύουσα. Notat tamen hæc ipſa vox etiam Arte factos Canales. Hinc Anton. Lib. *Fab.* 24. de Stellione, καί ἐστιν αὐτοῦ δίαιτα παρ' ὀχετόν. Idem.

ΚΕΦ. ιε'.

Περὶ τῶν τοὺς τῶν Ἐφόρων θρόνους ἀσβόλῳ χρισαμένων.

CAP. XV.

De iis, qui Ephororum ſubſellia fuligine infecerunt.

1 Κλαζομενίων τινὲς εἰς τὴν Σπάρτην ἀφικόμενοι, καὶ ὕβρει καὶ 2 ἀλα-

Clazomenii quidam Spartam venientes, & petulantia ac inſolen-

1 Κλαζομενίων] Chios fuiſſe refert Plutarchus in *Apophtheg. Lacon.* nec fuligine, ſed vomitu ventriſque ſordibus dicta loca fœdaſſe. Scheff. vide P. Ærod. *lib.* 4. *Decret. cap.* 15. Gattakeri *notas ad M. Antonin. pag.* 409. Kuhn. Plutarch. in *Apophth. Laconicis*

[2] ἀλαζονείᾳ χρώμενοι, τοὺς τῶν Ἐφόρων θρόνους, ἔνθα εἰώθασι καθήμενοι χρηματίζειν, καὶ τῶν πολιτικῶν ἕκαστα [3] διαττάτειν, ἀλλὰ τούτους γε τοὺς θρόνους ἀσβόλῳ κατέχρισαν. Μαθόντες δὲ οἱ Ἔφοροι, οὐκ ἠγανάκτησαν, ἀλλὰ τὸν δημόσιον κήρυκα καλέσαντες, προσέταξαν αὐτὸν δημοσίᾳ κηρύξαι τοῦτο δὴ τὸ θαυμαζόμενον· Ἐξέστω Κλαζομενίοις ἀσχημονεῖν.

lentia uſi, thronos Ephororum, in quibus ſedentes jus dicere, &, quæ ad Rempubl. pertinerent, conſtituere conſueverant, hos, inquam, thronos fuligine inunxerunt. Ephori re cognita, non moleſtè tulerunt, ſed vocato præcone publico, mandarunt, ut publicè proclamaret hoc mirandum ſane: Liceat Clazomeniis indecore ſe gerere!

nicis tribuit hoc *Chiis*, nec adeo multum diſcriminis in eo, ſiquidem utrique fuerunt *Jones*. Vide *infra* VIII. 5. PERIZ.

2 Ἀλαζονείᾳ] *Faſtum* reddiderant Interpretes: ſed malim *Inſolentiam*. Significat enim hic non tam animi faſtum, quam petulantiam inhumanam cum aliorum inſolenti contemptu conjunctam. IDEM.

3 Διαταττεῖν] MS. A. διαπράττειν. SCHEFF. Ut MS. A. Pariſienſis, ſic Sluisk. legit διαπράττειν. Sed rectius puto Vulgatum, quippe quod proprium eſt Magiſtratuum, & notat *edicere*. Heſiod. Θεογ. 74. de Jove

> - - - - - - - εὖ δὲ ἕκαστα,
> Ἀθανάτοις διέταξε ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε τιμάς.

bene autem ſingula edixit Diis ſimul, & honores promiſit. *Actor*. XVIII. 2. Διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον, χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης. PERIZ.

ΚΕΦ. ιϛʹ.

Περὶ Φωκίωνος.

CAP. XVI.

De Phocione.

Φωκίωνος δὲ τοῦ Φώκου καὶ τοῦτο ἔγωγε ἔγνων καλόν· παρελθὼν γὰρ εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ἐκκλησίας οὔσης, ἐπεί τι αὐτοῖς ἐμέμφετο [1] ἀγνωμονοῦσι, πάνυ

Phocionis, filii Phoci, etiam hoc Ego pulchrum duco; quum enim ad Athenienſes prodiiſſet, pro concione, reprehendens quadam in re

1 Ἀγνωμονοῦσι] De ea loquitur ingratitudine, quam Nicanori retulerunt, qui ludos tamen & ſpectacula populo exhibuerat. Conſule Plutarchum, qui hæc omnia accuratius, in *vita Phocionis*. SCHEFF. Noſter ait, *Phocionem* maluiſſe injuriam ab *Athenienſibus*, Plutarchus à *Nicanore* accipere, quam facere. conciliatio hujus ἐναντιοφανοῦς facilis eſt KUHN. Perperam ſane hanc Æliani narrationem ex Hiſtoria Nicanoris apud Plutarch. in *Phocione* explicare voluerunt Schefferus & Kuhnius. Diverſa enim prorſus eſt Hiſtoria, licet dictum Phocionis utrobique ejuſdem pene ſit ſententiæ. Hic animi Ingrati erga ipſum Phocionem accuſatur Populus. At apud Plut. quum Phocion Nicanorem, Macedonum nomine præfectum Athenis, dimiſiſſet, atque idcirco ipſe accuſaretur à populo, defendit ſe dicendo, μᾶλλον ἐθέλειν ἀδικούμενος, ἢ ἀδικῶν, φανερὸς γενέσθαι, *malle ſe injuriam accipiendo*, ſcil. à Nicanore, *quam faciendo*, *cognoſci*. Ex quibus liquet ergo, quam

πάνυ σφόδρα πεπαιδευμένως, καὶ πληκτικῶς εἶπε· βούλομαι μᾶλλόν τι ὑφ' ὑμῶν [2] παθεῖν κακὸν αὐτὸς, ἢ αὐτός τι ὑμᾶς κακῶς δρᾶσαι.

re ipſos ut ingratos, ſapientiſſimè ſimul & graviſſimè dixit, Malo à vobis accipere malum, quam ipſe vobis malum dare.

quam non accuſaverit Phocion Populum *ingrati* in Nicanorem, quod vult Schefferus, & quam aliena ſint illa Plutarchi ab hiſce Æliani. Periz.

2 Παθεῖν κακὸν] Τὸ κακὸν abeſt a MS. Mediceo, & Sluiskiano.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ Μάγων τῶν ἐν Πέρσαις σοφίας, καὶ Ὤχου.

CAP. XVII.

De ſapientia Magorum Perſicorum & Ocho.

[1] Η τῶν ἐν Πέρσαις Μάγων σοφία, [2] τά τε ἄλλα οἶδεν, ὁπόσα αὐτοῖς εἰδέναι

Perſicorum Magorum ſapientia, tum alia novit, quæ ipſis ſcire con-

1 Η τῶν ἐν Πέρσαις &c.] Inſignis hic eſt Locus de *Magorum ſapientia*, ſed ex quo ſimul liquet, quam futilibus illa argumentis ſit ſubnixa, quæ Actor ἀπόῤῥητα σύμβολα vocat, *Arcana Signa*. Scilicet quia *cultrum* arripuit Ochus, eoque *carnes* diſſecuit, menſæ adſidens ut veſceretur, ex eo collegerunt Crudelitatem ejus, cujus tamen haud dubie in pueritia & adoleſcentia multo certiora dederat documenta; quale illud, quod vivo etiamdum Patre, Fratrem Arſamen, quia Patri dilectiſſimus erat, immiſſo percuſſore occidit, & ita Patrem ex mœrore ad mortem adegit, ut refert Plut. in *Artaxerxe*. Dein, quia altera manu panem ſumſit, quo abſtinere in carne edenda vix potuit, inde ſcilicet intellexerunt Fertilitatem ſub Regno ejus futuram. Fuerunt autem *Magi* antiquiſſimis temporibus apud Perſas Philoſophi, & ſimul Sacerdotes ac Theologi, quæ primitus apud omnes pene gentes fuere conjuncta. Attendebant vero maxime ad motus ſyderum, & ex iis prædixerunt primum tempeſtates futuras, deinde vero res etiam alias, & maxime Fata hominum. Ex his principiis repetendus eſt etiam *Magorum ex Oriente* adventus, qui ex ſyderibus cognoverant, Regem Judæis, Dominum Orbi Terrarum eſſe natum, dirigente tunc hanc eorum artem, cæteroquin haud dubie vanam, ſapientiſſima Dei providentia. Cæterum ut erant etiam Sacerdotes hi Magi, ita cœperunt tandem, blandiente inprimis rerum ſucceſſu in illa conjectandi audacia, vel certe vulgi applauſu, jactare ſcientiam quoque & facultatem per certos ſacrorum ritus eliciendi ex inferis Manes, & adigendi eos ad res reconditas ſibi enunciandas. Hinc jam *Magica Sacra*, immo hinc tandem apud pleraſque gentes infamis evaſit *Magorum* appellatio, ut qui ſoli & ſecreti ab aliis hominibus, noctu Diis, Inferis maxime, ſacra facerent, & ſicuti ſuis carminibus ac ritibus non tantum Manes, ſed & Deos ipſos cogere poſſe, ſic eorum etiam carminum vim contra alios pleremque homines exercere crederentur. Vide de iis præter Briſſonium *de Regno Perſarum*, Marshami *Chronicum Canonem ad Sec.* IX. & III Huetii *Demonſtrat. Evang. Propoſ.* IV. *cap.* 5. Ad illos audiendos profecti ex Græcia antiquiſſimi quique Philoſophi, Pythagoras, Empedocles, Democritus, Plato, Plin. XXX. 1. Maxime vero Pythagoras & Democritus *eos conſectati* dicuntur ab Eodem XXIV. 17. Sed & XXV. 2. de iiſdem, *Ambo peragratis Perſidis, Arabiæ, Æthiopiæ, Ægyptique Magis*. Sed quid eſt per-

εἰδέναι θέμις, καὶ ἓν καὶ μαντεύεσθαι. Οἵπερ οὖν καὶ προεῖπον τὴν τοῦ Ὤχου περὶ τοὺς ὑπηκόους ἀγριότητα, 3 καὶ τὸ φονικὸν αὐτοῦ, διά τινων ἀπορρήτων συμβόλων καταγνόντες τοῦτο. 4 Ὅτε γὰρ Ἀρταξέρξου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήσαντος, εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Περσῶν ὁ 5 Ὦχος παρῆλθεν, οἱ Μάγοι προσέταξαν τῶν εὐνούχων τινὶ, 6 τῶν πλησίον παρεστώτων, φυλάξαι τὸν Ὦχον, τῆς τραπέζης παρατεθείσης, τίνι πρῶτον τῶν παρακειμένων ἐπιχειρεῖ; Καὶ ὁ μὲν εἱστήκει τηρῶν τοῦτο, ὁ δὲ Ὦχος

conceſſum eſt, tum etiam vaticinari. Hi ergo prædixerunt etiam Ochi ſævitiam adverſus ſubditos, & ejus ingenium cædis avidum, ex arcanis quibuſdam ſignis id cognoſcentes. Nam quum, Artaxerxe patre ejus vita defuncto, regnum Perſarum Ochus adiret, Magi cuidam ex Eunuchis circum adſtantibus præceperunt, ut poſita menſa Ochum obſervaret, cui rei ex appoſitis primum, manum injiceret. Et hic quidem id obſervans ſtabat, Ochus autem utraque manu protenſa, dextra

peragrare Magos, eoſque tam variarum regionum? Sine dubio legendum iſtic *plagis*. Livius XLV. 30. de parte Macedoniæ, *Frigida hæc omnis, duraque cultu & aſpera plaga eſt*. PERIZ.

2 Τά τε ἄλλα] Cultum Deorum, diſſertationes de natura ipſorum, item quibus quodque numen ſacrificiis colendum eſſet. vide Diog. Laert. *Proœmio*. Xenophontem παιδείᾳ *lib*. VII. & alios. SCHEFF.

3 Καὶ τὸ φονικὸν] De quo conſulendus Valer. Maximus IX. *cap*. 2. & Plutarchus *vita Artaxerx*. IDEM.

4 Ὅτε γὰρ Ἀρταξέρξου] Ælianus *infra l*. VI. *c*. 8. eundem facit Artaxerxem & Ochum. Sed uterque & Pater & Filius ſunt Artaxerxes. At Darius nomine Ochus dicebatur, de quorum crudelitate lege Valer. Max. *lib*. IX. *cap*. 2. Hæc Bigotianus codex. IDEM. Unde nomen Artaxerxes Græci deflexerint, Schickardus docebit in *Tarich Regum Perſarum*. *pag*. 22. De Magis, eorumque divinationibus vide Briſſon. *lib*. II. *de Regno Perſar*. *pag*. 178. KUHN.

Ἀρταξέρξου] Fuit hic *Artaxerxes Mnemon*, cujus nomen Ochus recepit, tum quia id erat jam Regium nomen, quum illud *Ochi* nulli adhuc Regi fuiſſet uſitatum, immo jam antea etiam ab Dario, quum ad Regnum perveniſſet, abjectum; tum ut paterno hoc *Artaxerxis* nomine populis ſuis ſe commendaret, de quorum erga ſe voluntate dubitabat, atque idcirco Patris mortem aliquandiu celavit, ut tradit Polyæn. *lib*. VII. At Diodorus Sic. inſuper refert. *lib*. XV. *ext*. mutationem nominis voluntate Perſarum factam, quia Artaxerxes feliciter & benigne regnaverat. Ochi vero Crudelitas graphice deſcribitur à Juſtino X. 3. *Regiam Cognatorum cæde & ſtrage Principum replet, nulla non ſanguinis, non ſexus, non ætatis miſericordia permotus*. PERIZ.

5 Ὦχος] *Ochus, Artaxerxis Memorioſi* filius fuit, patrique in imperio Perſarum ſucceſſit Olymp. 104. de morte ejus *infra* Noſter *l*. VI. *c*. 8. KONIGIUS.

6 Τῶν πλησίον παρεστώτων] Mirum vero, hæc ita in Verſione ab omnibus prætermiſſa, uſque ad Cl. Kuhnium, qui tamen, neſcio, quare in ſingulari ea reddiderit *prope aſtanti*. Παρεστάναι autem notat proprie *adſtare*, maxime auxilii, vel miniſterii gratia, quod Latini dicebant *præſto alicui eſſe*. Sic *ſupra*. I. 30. Dioſcuri dicuntur Hominibus eſſe ἀγαθοὶ παραστάται, *auxiliatores boni*. Et eleganter Plut. Συμπος. IV *in præfat*. Corpus non oneratum crapula aut ſomno ait παρεστὸς ἀνυπόπτως ἐπὶ πᾶσαν ὑπηρεσίαν, *paratum ſine hæſitatione ad omnia præſtanda*. Sed & *ſtare* proprium eſt Famulis, qui idcirco à Latinis etiam *ſtatores* appellabantur. Petron. *pag*. 70. *Statores altius cincti*. Ubi vide Gonſal. & Wower. PERIZ.

χ۞ τὰς χεῖρας ἐκτείνας, ⁷ τῇ μὲν δεξιᾷ τῶν μαχαιρίων τῶν παρακειμένων ἓν ἔλαβε, τῇ δὲ ἑτέρᾳ τὸν μέγιστον τῶν ἄρτων προσειλκύσατο, καὶ ἐπιθεὶς ⁸ ἐπ' αὐτὸν τῶν κρεῶν, εἶτα τέμνων, ἤσθιεν ἀφειδῶς. Ἅπερ ἀκούσαντες οἱ Μάγοι, δύο ταῦτα ἐμαντεύσαντο, ⁹ εὐετηρίαν τὴν ἐξ ὡρῶν, καὶ εὐφορίαν τὴν ¹⁰ παρά τε τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ χρόνον, καὶ πολλοὺς φόνους. Καὶ οὐ διεψεύσαντο.

dextra unum ex adjacentibus cultris arripuit, altera maximum panem attraxit, in quem carnes quum impoſuiſſet, & ita eas diſcidiſſet, alacriter comedit. Quibus auditis, Magi hæc duo vaticinati ſunt, copioſum ex anni partibus proventum, & fertilitatem per imperii illius tempus, atque cædes ſimul multas. Neque falſi fuerunt.

ΚΕΦ. CAP.

7 Τῇ μὲν δεξιᾷ] Adoo etiam in minimis ingenia hominum ſe produnt. Adde Sullæ judicium de Julio ex fluxiore cinctura apud Sueton. *cap.* 39. vulgi de Caligula, ex eo, quod pœnis ad ſupplicium datorum libentisſime intereſſet. Apud eundem *cap.* 11. vide & *cap.* 25. *ejuſdem libri.* SCHEFF.

8 Ἐπ' αὐτῶν τῶν κρεῶν] Cuperus *lib.* III. *Obſerv.* emendat ἐπ' ἄρτῳ, quia de uno tantum pane ſermo, & vertit, *carnes* illi *imponens.* SCHEFF. Malim ἐπ' αὐτῷ, error natus inde eſt, quod jota ſubſcribendum in MSS. codicibus fere à latere voci apponatur, & deinde à deſcriptoribus ſæpe in ν deformetur. KUHNIUS.

Ἐπ' αὐτῶν τῶν κρεῶν] Locus corruptus Ampliſſ. Cuperus *Obſerv.* III. 11. emendari voluit ἐπ' αὐτοῦ ſcil. ἄρτου: Cl. Kuhnius, ἐπ' αὐτῷ. Utrumvis recte, quod ad ſenſum & Græciſmum: ſed verius eſt illud Cuperi, quippe quod uterque codex MS. & ex Regiis duo probant. Genitivus autem τῶν κρεῶν notat *aliquid ex carnibus.* Sic enim ſolent Græci. Supra I. 7. ὑποχεόμενα φάρμακα, & τῶν καρδίων ἀναλέγουσι καὶ ἐσθίουσι. Lucian. in *Dial. Meretr. Meliſſæ*, πάττουσα τῶν ἁλῶν ἐπὶ τὸ πῦρ, *ſpargens aliquid ex ſale in ignem.* PERIZ. Ampliſſimi Cuperi emendationem firmat MS. Mediceus.

9 Εὐετηρίαν τὴν ἐξ ὡρῶν] Hoc eſt, Annonam per ſingulas anni tempeſtates oportunam & prolixam, ſeu fertilitatem anni per præcipua ejus tempora. Hinc Ναὸς Εὐετηρίας Corinthi in Inſcript. apud Sponium, *Itiner.* *Tom.* II. *pag.* 487. Noſter Italiæ adſcribit IX. 16. Τὴν τῶν ὡρῶν εὐκρασίαν, ubi itidem intelliguntur majores Anni Partes, *Ver*, *Æſtas*, &c. Sic & Julianus *ad Conſtantium Or.* I. *p.* 13. cum ait faciliùs tuliſſe migrationem e Gallia ad Parthos, quam Divites faciant, ἐν ταῖς ὥραις τὴν οἴκησιν μεταβάλλουσιν, εἰ παρὰ τὸν καιρὸν βιασθεῖεν, *qui per varias illas & majores anni partes ſedem mutant, ſi ad id præter commodum & ſolitum ſibi tempus cogantur.* Ita enim poſtrema hæc ſunt intelligenda. Minus accurate vertit ea Petavius, *ſi qua forte tempeſtatum injuria cogantur.* PERIZ.

10 Παρά τον τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ χρόνον] MS. Mediceus περὶ τὸν τ. ἀ. α. χρόνον. Ut *lib.* V. *cap.* 13. τελευτῶσι δὲ ἐγένετο ἀπορία περὶ τὴν τῶν τροφῶν κατάστασιν.

ΚΕΦ. ιή.

Περὶ δείπνων πολυτελῶν.

[1] Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, [2] ἀποστάς ποτε τῶν δείπνων τῶν πολυτελῶν, καὶ τῶν ἑστιάσεων τῶν στρατηγικῶν ἐκείνων, παραληφθεὶς ὑπὸ Πλάτωνος εἰς [3] τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ [4] συμπόσιον, καὶ ἑστιαθεὶς ἀφελῶς ἅμα, καὶ μουσικῶς, ἔφη πρὸς τοὺς οἰκείους ἐπανελθών· ὅτι ἄρα οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοῦντες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς διάγουσιν. [5] Ἐκ δὴ τούτου διέβαλε Τιμόθεος τὰ πολυτελῆ

CAP. XVIII.

De opiparis cœnis.

Timotheus Cononis filius, dux Athenienſium, relictis quondam opiparis cœnis, & epulationibus illis imperatoriis, aſſumptus à Platone ad convivium in Academia, & frugaliter ſimul eruditeque exceptus, reverſus ad ſuos dixit: Qui cum Platone cœnant, etiam poſtero die bene habent. Hoc ipſo ſane vituperavit Timotheus cœnas ſplendidas & graves, ut quæ ſequenti die nullam omnino vo-

1 Τιμόθεος] Ex Athenæi *lib.* x. prope ad verbum. Adde Plutarchum in *Præceptis de tuenda ſanitate*, & *lib.* VI. *Sympoſ. proœm.* ubi Jonem auctorem hujus rei tradit. SCHEFF.

2 Ἀποστάς ποτε τῶν δείπνων] Caput hoc, & utrumque ejus exemplum ex Athenæi *lib.* x. *pag.* 419 deſcriptum eſt, paucis immutatis: ſicuti hæc ipſa declarant, quæ Athen. ſimpliciter ita exhibuit, ἐκ τῶν πολυτελῶν καὶ στρατηγικῶν δείπνων παραληφθεὶς ὑπὸ &c. Liquet autem ex iis, τὸ Ἀποστὰς hîc non ita interpretandum, ac ſi in perpetuum aut longum adeo tempus quaſi deſciverit Timotheus ab opiparis cœnis, ſed quod uno die, iis relictis, uſus aliquando fuerit cœna Platonis. PERIZ.

3 Τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ συμπόσιον] Solebant Philoſophi ſtato tempore frugalia inire convivia Athenis. πολλῶν εἰσι φιλοσόφων ἐν ἄστει σύνοδοι, τῶν μὲν Διογενιστῶν, τῶν δὲ Ἀντιπατριστῶν λεγομένων, τῶν δὲ Παναιτιαστῶν· κατέλιπε δὲ καὶ ὁ Θεόφραστος εἰς τὴν τοιαύτην σύνοδον χρήματα, μὰ Δί᾽ οὐχ ἵνα ἀκολασταίνωσι συνιόντες, ἀλλ᾽ ἵνα τοὺς κατὰ τὸ συμπόσιον λόγους σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως διεξάγωσι &c. καὶ τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἐπιμελὲς ἦν &c. *Multi ſunt conventus Philoſophorum Athenis, quorum alii Diogeniſtæ, quidam Antipatriſtæ, ſunt & qui Panætiaſtæ dicuntur. Legavit in hunc uſum Theophraſtus pecuniam non ſane, ut convenientes laſcivius ſe gererent, ſed ut convivia ſermone ſobrio & erudito tranſigerent. Erat etiam Philoſophis curæ, collectâ juventute ſuâ, ad præſcriptas leges convivari.* Itaque in Academia erant convivales leges à Xenocrate & rurſus ab Ariſtotele latæ. Athenæus *lib.* V. *ab initio*. confer etiam *lib.* XII. *pag.* 584. Hujuſmodi Philoſophico convivio adhibitus Timotheus, etſi non epulis, doctis tamen ſermonibus, in craſtinum quoque exhilaraturis animum prolixe acceptus eſt. de re ipſa vide Petrum Victorium *lib.* XVIII. *Var. Lect. cap.* 3. ubi plura ex Cicerone, Plutarcho, Athenæo, & aliis adducit. KUHN.

4 Συμπόσιον] Ita & Athenæus, ſed uterque id per τὸ δεῖπνον exponit, ne quis hic proprie dictam cogitet *compotationem*. Sed & apud Plutarch. Σγ προοιμ. Timotheus dicitur δεδειπνηκὼς ἐν Ἀκαδημίᾳ παρὰ Πλάτωνι μουσικὸν καὶ λιτὸν δεῖπνον. Atque hoc ſenſu accipiendi etiam Illius Συμποσιακῶν Libri. Diſerte Cic. *Fam.* IX. 24. *Græci* συμπόσια *aut* σύνδειπνα, *id eſt*, Compotationes *aut* Concœnationes, *nos* Convivia, *quod tum maxime ſimul vivitur*. PERIZ.

5 Ἐκ δὲ τούτου διέβαλε] MSti δή. Sic & *cap.* 24. ἐκ δὴ τούτου νοεῖν ἔστι, & alibi paſſim. IDEM.

6 Ad-

λῆ δεῖπνα, καὶ φορτικὰ, ὡς πάντας εἰς τὴν ὑστεραίαν οὐκ εὐφραίνοντα. [6] Λόγος δὲ καὶ ἐκεῖνος ἀδελφὸς τῷ προειρημένῳ, καὶ ταυτὸν νοῶν, οὐ μὴν τὰ αὐτὰ λέγων, περίεισιν, ὅτι ἄρα τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Τιμόθεος περιτυχὼν τῷ Πλάτωνι εἶπεν. ὑμεῖς, ὦ Πλάτων, εὖ δειπνεῖτε μᾶλλον εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἢ εἰς τὴν παροῦσαν.

voluptatem afferant. Etiam ille ſermo, prædicto affinis, & idem ſentiens, neque tamen eadem plane dicens, circumfertur, Timotheum poſtridie quum incidiſſet in Platonem, dixiſſe ei: Vos, ô Plato, melius cœnatis ſequentem in diem, quam præſentem.

6 Λόγος δὲ καὶ ἐκεῖνος] Hegeſandri ἐν ὑπομνήμασι. Athenæus *libro ante dicto*; cum quo conſentit Cicero *lib.* V. *Quæſt. Tuſc.* ubi vim & uſum hujus exempli diſcas. SCHEFF.

Λόγος δὲ καὶ ἐκεῖνος ὁ ἀδελφὸς] Abeſt Artic. ὁ à MS. Sluisk. Et recte abeſt hic loci. Sic XII. 64. ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ μάχη καρτερὰ πάνυ σφόδρα ἐγένετο, ἀδελφὴ τρόπον τινὰ τῆς ὑπὲρ τοῦ ἐν Τροίᾳ. Dionyſ. Hal. *lib.* IX. ἀδελφὰ δὲ τούτοις ἔπασχον. Baſil. Magn. *Homilia, de Utilitate ex Græcis* &c. καὶ μὲν καὶ ὁ Κεῖός που σοφιστὴς ἀδελφὰ τούτοις εἰς ἀρετὴν καὶ κακίαν ἐφιλοσόφησεν. Et dein, τὸ τοῦ Σωκράτους, ἀδελφὸν ἐκείνου τοῦ παραγγέλματι. Hiſtoriæ autem hujus auctor eſt Hegeſander, ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι, ut eum citat Athen. *d. l.* PERIZ. Induxi articulum ὁ, quem neque agnoſcit Mediceus, nec Sluisk. Lucianus in *Bis accuſ.* καὶ ἥν γε οἱ πρὸ ἡμῶν δίκην ἐδίκασαν τῇ Ἀκαδημίᾳ, καὶ τῇ Μέθῃ, ἀδελφὴ τῆς παρούσης δίκης ἐστίν. Sophocles *Antig.* 198.

Καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω
Ἀστοῖσι, παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίπου πέρι.

Theophylactus Simoc. *lib.* II. *Hiſt. Maur. cap.* 18. ὁ δὲ ἀντίπαλος Πέρσης ἀδελφὰ τῆς ἑτέρας ἐπιβουλῆς ἐξειργάσατο.

ΚΕΦ. ιθ.

CAP. XIX.

Περὶ Ἀλεξάνδρου θεὸν ἑαυτὸν καλεῖσθαι βουλομένου.

De Alexandro, qui ſe Deum appellari volebat.

Ἀλέξανδρος [1] ὅτε ἐνίκησε Δαρεῖον, καὶ τὴν Περσῶν ἀρχὴν κατεκτήσατο, μέγα ἐφ' ἑαυτῷ φρονῶν, καὶ ὑπὸ τῆς εὐτυχίας, τῆς περιλαβούσης αὐτὸν τότε, ἐκθεούμενος

Alexander ſuperato Dario, & occupato Perſarum regno, magna apud ſe ſentiens, & ob proſperam fortunam, qua tum utebatur, divinitatem ſibi arrogans, Græcis ſcripſit,

1 Ὅτε ἐνίκησε] Curtius *lib.* VI. *cap.* 2. *Ut primum inſtantibus curis laxatus eſt animus, militarium rerum, quam quietis otiique patientior, excepere eum voluptates, & quem arma Perſarum non fregerant, vitia vicerunt.* Adde *ejuſdem libri cap.* 6. Juſtin. *lib.* XII. *cap.* 7. Sic de Antigono prædictus auctor *lib.* XV. *cap.* 2. *Hac victoria elatus Antigonus, regem ſe cum Demetrio filio appellari a populo jubet.* SCHEFF.

νος, ἐπέστειλε τοῖς Ἕλλησι, [2] Θεὸν αὐτὸν ψηφίσασθαι. [3] Γελοίως γε· οὐ γὰρ ἅπερ οὖν ἐκ τῆς φύσεως οὐκ εἶχε, ταῦτα ἐκ τῶν ἀνθρώπων αἰτῶν ἐκεῖνος ἐκέρδαινεν. Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλα ἐψηφίσαντο, [4] Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐκεῖνα· Ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος βούλεται Θεὸς εἶναι, ἔστω Θεός. Λακωνικῶς τε ἅμα καὶ κατὰ τὸν ἐπιχώριον σφίσι τρόπον, ἐλέγξαντες τὴν ἔμπληξιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῦ Ἀλεξάνδρου.

ſit, ut ſe Deum decernerent. Satis equidem ridicule. Neque enim, quæ ab natura non habebat, hæc ab hominibus petendo conſequi poterat. Itaque aliis alia decernentibus, Lacedæmonii decretum ejuſmodi fecerunt: Quoniam Alexander Deus eſſe vult, eſto Deus: Laconice ſimul & patrio ſibi more redarguentibus Lacedæmoniis vecordiam Alexandri.

2 Θεὸν ψηφίσασθαι] Nimirum τρισκαιδέκατον, *decimum tertium*, ut Noſter *infra l.* V. *c.* XII. ut adeo inter Duodecim Deos *Majorum gentium* eſſet, quos Ethnici τελείους, *perfectos* vocant, Chryſoſt. *in* 11. *Corinth. cap.* 12. Romæ, inquit, Senatus divinos honores Alexandro decrevit, τρισκαιδέκατον ἐνόμισαν εἶναι θεὸν ἡ σύγκλητος Ῥωμαίων, ἔνιοι (Ἑλλήνων) καὶ τοῖς δώδεκα Θεοῖς προσθέντες καὶ ναοὺς οἰκοδομούμενοι, καὶ θύοντες ὡς δράκοντος υἱῷ, *quidam Græcorum aſcripſerunt eum duodecim Diis, & templa exſtruxerunt, ſacrificaruntque, ut Draconis filio*, ait Lucian. in *Dial. Mort.* Nolu itigitur Alexander referri inter *de Plebe Deos*, ut Ovidius cecinit. KUHN. vid. Rhodigin. *l.* XXI. *c.* 25. Dempſterum *p.* 477. Voſſium *Th. Gent. p.* 803. Freinshemium *in Curtium p.* 77. Hæc Codex KONIG. V. *ſupra* V. 12. KUHN.

3. Γελοίως γε] Lugd. præfert γελοῖος γε, quaſi cohærens cum ἐπέστειλε. Non male. Sed tamen nihil ideo mutari velim. Mox itidem ἔκπληξις, verum hic longè rectius vulgata lectio ſe habet. Ἔκπληξις enim eſt *conſternatio, terror*; at ἔμπληξις ſignificat *ſtuporem, vecordiam*. Sic Lucian. *de Morte Peregrini*, ἐμπλήκτως βιώσαντος, *qui ſtolide vixit*. Julian. *Or.* I. de Sapore Perſarum Rege, ἔμπληκτος δὲ μᾶλλον, καὶ τῇ μανίᾳ τῆς Ἀλωάδας ὑπερβαλλόμενος. PERIZ.

4 Λακεδαιμόνιοι] Damis. vide Plutarch. *Apoph. Lacon.* SCHEFF.

ΚΕΦ. κʹ.

Περὶ Ἀντιγόνου βασιλέως πρᾳότητος.

[1] Ἀντίγονόν φασι τὸν βασιλέα δημοτικὸν καὶ πρᾷον γενέσθαι. Καὶ ὅτῳ

CAP. XX.

De Antigoni regis manſuetudine.

Antigonum Regem ajunt popularem & manſuetum fuiſſe. Et cui

1 Ἀντίγονον] Quis ille fuerit *Antigonus*, (nam tres eo nomine exſtiterunt Reges) incertum eſt. Schefferus nos ablegat ad Juſtin. XXVIII. 3. unde reliqua ſcilicet *Antigoni* hujus cognoſcere poſſimus. Atque ita *Antigonum* Tertium, Vitricum & Tutorem Philippi, deſignat, quum de Eo iſtic aperte agatur. Sed hoc alienum prorſus, quippe quum ille Antigonus Regnum, titulo quidem Regis, ſed revera tanquam Tutor Philippi, adminiſtraverit, eumque etiam, ut oportebat, ſucceſſorem ideo habuerit. Cl. Kuhnius ex Konigianis

ὅτῳ μὲν σχολὴ τὰ κατ' αὐτὸν εἰδέναι, [2] καὶ αὐτὰ ἕκαστα ἐξετάζειν ὑπὲρ τοῦ Ἀνδρὸς, εἴσεται [3] ἑτέρωθεν. [4] Εἰρήσεται δ' οὖν αὐτοῦ καὶ πάνυ πρᾶον, καὶ ἄτυφον, ὃ μέλλω λέγειν. Ὁ Ἀντίγονος οὗτος ὁρῶν τὸν [5] υἱὸν τοῖς

cui quidem vacat pernoſcere res ejus, & ſibi ſingula Viri exquirere, ſciet aliunde. Dicetur igitur hocce ejus, quod jam dicam, etiam plane manſuetum, & ab omni faſtu alienûm. Hic Antigonus, quum cerneret Filiûm ſuum

gianis *Antigonum* Primum intelligit, Patrem Demetrii Poliorcetæ, Comitem Alexandri. Sed & hic aliter Ego cenſeam. Nam & Ille non tam Rex legitimus, quam Regni & Diadematis inter bellorum Civilium tumultus, & extremo demum Vitæ tempore, Uſurpator fuit. Dein indulgentiſſimus fuit Ille in Filium (vide Plut. in *Demetrio*) ſecus quam hicce ab Æliano *Antigonus* deſcribitur. Denique ſuperbiæ & ambitionis maximæ accuſatus eſt ab aliis; (vide Diod. Sic. *lib.* XX. *pag.* 830.) immo demum γέρων γενόμενος ἠπίως καὶ πράως ἐχρῆτο τοῖς πράγμασι, ut ait Plutarch. in *Apophth.* Quid ergo? Exiſtimem omnino hic intelligi *Antigonum Gonatam*, prioris Nepotem, manſuetudinis atque humanitatis certiſſimæ, & qui, ſimili plane modo ac ſenſu, Filii inhumanitatem atque inſolentiam non verbis tantum, ſed & verberibus, increpuiſſe legitur apud Plut. in *Pyrrho*, *extr.* Vide omnino Locum. Nec obſtat, quod hic ſimpliciter *Antigonus* vocetur, qui Ἀντίγονος ὁ δεύτερος dicitur III. 5. Nam & ita ſolo *Antigoni* nomine Gonatas ille deſignatur etiam III. 17. IX. 26. XII. 25. & à Plut. *Conſol. ad Apoll.* PERIZ.

2 Καὶ αὐτῷ] Turpe Mendum; Lege καὶ αὖ τὰ ἕκαστα FABER. Optime. SCHEFF. Legerem minori mutatione, καὶ αὐτῶν ἕκαστα, *& ſingula eorum* vel *ea ſingulatim excutere*, ſin malueris, αὐτὰ ἕκαστα, habebis ſuffragantem Noſtrum *infra* XIII. 1. ubi extat, αὐτὰ ἕκαστα τῶν δρωμένων. KUHN.

Καὶ αὐτῷ ἕκαστα &c.] Tentantur hæc varie ab Eruditis. Faber probante Schéffero legit αὖ τὰ ἕκαστα. Doctiſſ. Kuhnius αὐτῶν vel αὐτὰ ἕκαστα. Recte forſan hoc poſterius, quippe quod firmatur ex *lib.* XIII. *cap.* 1. ubi ſimiliter, ait, καὶ αὐτὰ ἕκαστα τῶν δρωμένων καταμεμψάμενοι. Sed tamen, quum MSti tueantur vulgatum, nihil putem mutandum, niſi ſpiritum, legendumque αὑτῷ, ut ſenſus ſit, *ſibi, ſuum in uſum.* frequentiſſima enim eſt apud Græcos, immo & Latinos, illa Dativi conſtructio, qua ſignificatur is, in cujus uſum vel commodum, gratiam aut honorem, aliquid fit, idque ſine ulla ſæpe emphaſi. Sic *ſupra* I. 25. Phocion rogat Alexandrum, *vinctos in arce Sardium* ἀφεῖναι ἐλευθέρους αὐτῷ, *dimittere ſuam in gratiam liberos.* Et VII. 8. ubi *Hephæſtione mortuo*, *Alexander* ὅπλα αὐτῷ εἰς τὴν πυρὰν ἐνέβαλε, *arma*, *in Ejus honorem*, *in rogum injecit.* XII. 25. ἵνα δέ μοι, καὶ τῶν ἐμοὶ προσηκόντων μνημονεύσω, *ut Mihi*, *etiam eorum*, *qui ad me pertinent*, *mentionem faciam.* XIV. 8. ἐπὶ αὐτῷ μαθητὴς αὐλῶν &c. Sæpe etiam in hoc Dativi uſu ludit Plautus. Veluti *Aulul.* IV. 4. 8. *Nihil equidem tibi abſtuli*, Reſp. *At illud, quod TIBI abſtuliſti, cedo. Capt.* IV. 2. 6. HE. *Eſurire mihi videre.* ER. *Mihi quidem eſurio*, *non Tibi.* ἐξετάζειν ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς, ut Matth. II. 8. πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου. PERIZ. Conjecturæ Cl. Kuhnii reponentis αὐτὰ ἕκαστα ſuffragatur Mediceus, cujus ſcripturam & Parens meus amplexus fuit *ad Minuc. Fel. Octav. cap.* 7. & ego in contextum admiſi. *Infra lib.* XII. *cap.* 1. αὐτὰ δὲ ἕκαστα καὶ τῶν πραχθέντων καὶ τῶν λεχθέντων εἰς ἐπιστολὰς ἐγγράψας & *lib.* XI. *de Nat. Anim. cap.* 10. παῖδες ἐπίστανται γνώριμα οὐ τῷ ῥυθμῷ αὐτὰ ἕκαστα προλέγουσι.

3 Ἑτέρωθεν] Juſtino *lib.* XXXIX. *cap.* 3. SCHEFF. Gruter. *diſcurſ. in Tac. pag.* 60. Magir. *pag.* 1923. KONIGIUS.

4 Εἰρήσεται δ' ἂν αὐτοῦ] An potius οὖν? Sic ſane III. 10. Sed nihil muto. Nam reſpicit Auctor hiſce verbis initium Capitis, & ſenſus eſt, *appellabitur igitur Hoc illius dictum, quod commemoraturus ſum, vel maxime Manſuetum, & à Superbia Alienum:* qualem ipſum fuiſſe, initio Capitis dixerat. PERIZ.

5 Υἱὸν] Demetrium Poliorcetem intelligit, hunc enim & Philippum Antigonus filios

ha-

τοῖς ὑπηκόοις χρώμενον βιαιότερόν τε, καὶ θρασύτερον, οὐκ οἶσθα, εἶπεν ὦ παῖ, τὴν βασιλείαν ἡμῶν 6 ἔνδοξον εἶναι 7 δουλείαν; καὶ τὰ μὲν τοῦ Ἀντιγόνου 8 πρὸς τὸν παῖδα πάνυ ἡμέρως ἔχει καὶ φιλανθρώπως. Ὅτῳ δὲ οὐ δοκεῖ ταύτῃ, ἀλλ' ἐκεῖνός γε οὐ δοκεῖ μοι 9 Βασιλικὸν ἄνδρα τε εἰδέ-

ſuum violentius ſe & inſolentius gerere erga ſubditos: An non, inquit, noviſti, Fili, noſtrum Regnum nobilem eſſe Servitutem? Atque hæc Antigoni *verba* ad Filium, maximæ ſunt manſuetudinis & humanitatis. Cui ita non videtur, is vero mihi videtur neque Regium, neque Civilem

habuit, ex quibus Philippus adhuc juvenis mortuus eſt, teſte Plutarcho. KONIG.

6 Ἔνδοξον] Propter ſpeciem externam, omniumque rerum copiam & affluentiam, ex qua vulgo, quia ſola in oculos incurrit, felices beatique judicantur. vide judicium Damoclis de Dionyſio, apud Ciceronem *lib.* v. *Quæſt. Tuſc.* Simonidis de regno in genere, apud Xenophontem in *Hierone.* SCHEFF. v. Frontinum *pag.* 77. Euſtath. *Odyſſ. pag.* 138. Rhodigin. *lib.* XXI. *cap.* 35. Grotium *in Matth.* 20. KONIG. adde Gattaker. *in M. Antonin. pag.* 295. KUHN.

7 Δουλείαν] Recte. Nec enim ſuo Principes, ſed reipublicæ & civitatis bono naſcuntur, cui propterea noctes atque dies inſervire debent. Modo in tribunali eſſe, modo in ſenatu, nunc cum civibus, nunc cum exteris & peregrinis agere, confirmare pacem, paulo poſt deliberare de bello, ne ſomnum quidem ſua voluntate capere, ſed omnia tempora inter curam ſalutis ſingulorum privatæ, publicæque omnium conſumere. Pulchre, & in hanc ſententiam Tiberius, quanquam alio propoſito. *Dixi & nunc & ſæpe alias, bonum & ſalutarem principem ſenatui ſervire debere & univerſis civibus ſæpe, & plerumque etiam ſingulis.* Suet. *cap.* 29. Adde Senecam in *Conſol. ad Polyb. cap.* 26. Et quia tot tantique ſummo imperio labores, ſicut Cotta Conſul inquit, apud Salluſt. in *fragmentis*, inſunt, eidem Tiberio *miſera & onerosa ſervitus* vocatur *cap.* 24. Cui convenit, quod de hoc ipſo Antigono memorat Stobæus *ſerm.* 47. dixiſſe πρός τινα μακαρίζουσαν αὐτὸν γραῦν· εἰ ᾔδεις, ὦ μῆτερ, ὅσων κακῶν μεστόν ἐστι τουτὶ τὸ ῥάκος, δείξας τὸ διάδημα, οὐκ ἂν ἐπὶ κοπρίας κείμενον αὐτὸ ἀνείλου. Similis ſententia Regis neſcio cujus apud Valer. Maxim. *lib.* VII. *cap.* 2. SCHEFF.

8 Πρὸς τὸν παῖδα] Similis fere admonitio Auguſti ad Tiberium, apud Sueton. in *Aug. cap.* 51. 6. SCHEFF.

9 Βασιλικὸν, Πολιτικὸν, Τυραννικὸν] Operæ pretium eſt, ut recte hæc ab ſe invicem diſtinguantur, quæ vulgo minus intellecta confunduntur perperam. Etenim Πολιτικὸς in hiſce non ſimpliciter *Civilem*, ut vulgo accipitur & vertitur, ſed eum notat, qui vivit, & aliquod gerit munus in Libera prorſus & Democratica Civitate: βασιλικὸς vero & βασιλεὺς Legitimum ſignificat Regem Liberæ Civitatis, ſeu qui ſecundum Leges Patriæ à volentibus Civibus Rex conſtitutus, ſecundum Leges etiam, ut ſane debebat, imperat: At Τύραννος & Τυραννικὸς Dominum oppreſſæ Civitatis, qui imperium habet à vi ortum, idque exercet præter & ſupra Patrias Populi Leges. Probata hæc dabimus potiſſimum ex ipſo Veteris Politices Auctore, Ariſtotele, qui in *Polit.* I. 8. πολιτικῆς & βασιλικῆς ἀρχῆς ita diſtinguit, ut de Patrefamilias dicat, καὶ γὰρ γυναικὸς ἄρχει, καὶ τέκνων, ὡς ἐλευθέρων μὲν ἀμφοῖν, οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ γυναικὸς μὲν πολιτικῶς, τέκνων δὲ βασιλικῶς, h. e. *Et Uxorem quidem regit, ut Cives reguntur à Magiſtratibus Annuis, at Filios, ut Cives à Regibus.* Sed & Tertium ibidem genus Imperii, æque ac hic Ælianus, duobus illis addit, nempe Δεσποτικὸν ἐπὶ Δούλους, quod convenit natura ſua cum Noſtri τυραννικῷ. Priora illa ſunt pariter in *Liberos Homines*, ἐλευθέρους, & Πολιτικὸν quidem in Statu Democratico, qui proprie Πολιτεία dicebatur. Vide Eum ibidem & hoc docentem, ſed maxime III. 5. ubi ait, ὅταν τὸ πλῆθος πρὸς τὸ κοινὸν πο-

εἰδέναι, οὐδὲ Πολιτικὸν, Τυραννικῷ δὲ συμβιῶσαι μᾶλλον.

lem noſſe virum, ſed cum Tyrannico potius convixiſſe.

ΚΕΦ.

CAP.

πολιτεύηται συμφέρον, καλεῖται τὸ κοινὸν ὄνομα πασῶν τῶν πολιτειῶν, Πολιτεία: *quando multitudo ita gubernatur, ut commune quæratur bonum, tunc communi Nomine omnium Civitatum appellatur* καθ᾽ ἐξοχὴν Πολιτεία, *Civitas*. Differunt tamen, ut patet ex priore loco, Βασιλικὸν & Πολιτικὸν, licet utrumque ſit æque in Liberos plane Homines, quod illud majore cum Majeſtate, & diſcrimine eorum, qui Regunt, & Reguntur, ſit conjunctum, quippe quod eſt Perpetuum, Summum ordine & jure adminiſtrationis, denique Unius plerumque ſine Collega, atque ideo paulo Severius etiam & majoris Auctoritatis; at Πολιτικὸν ut minori eſt dignitate, & diſcrimine, inter τὸ Ἄρχοντα & τὸ Ἀρχόμενον, præditum, quippe quod obtinet is, qui paulo ante fuit, & mox iterum erit, privatus & εἷς τῶν Ἀρχομένων, ita popularius eſt, & minoris quoque Auctoritatis. Differt porro Βασιλικὸν à Τυραννικοῦ apud Græcos Politices Scriptores, non, ut vulgo creditur, in Modo regnandi, ſed in Natura ſimul & Origine ipſius Poteſtatis, quum illud ſit revera Legitimum, ſeu Legibus & Populo ſubjectum, à Populo volente ortum, & Populi totius bonum ſpectans: at Τυραννικὸν ſupra Leges & Populum, à Vi ortum, Populo invito, nec Populi, ſed Suum ipſius bonum palam quærens. Hinc idem Ariſtot. *Pol.* III. 5. Τῶν Μοναρχιῶν τὴν πρὸς τὸ κοινὸν ἀποβλέπουσαν συμφέρον appellat Βασιλείαν, ſed πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Μοναρχήσαντος, Τυραννίδα Eandem porro Τυραννίδα alibi, IV. 10. ita opponit τῇ Βασιλείᾳ ἀντίστροφον, ut dicat eſſe Μοναρχίαν, ἥτις ἀνυπεύθυνος ἄρχει πάντων πρὸς τὸ σφέτερον αὐτῆς συμφέρον, ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸ τῶν ἀρχομένων, διόπερ ἀκούσιος, *quæ rationibus reddendis non obnoxia, regit omnes, ad ſuum ſolius commodum, non vero Eorum, qui reguntur, atque idcirco non à voluntate Populi orta*. Contra veræ Βασιλείας exemplum adfert. III. 10. ex Rep. Laconum, quippe quam ait eſſe Βασιλείαν perfectiſſimam, ſeu μάλιστα τῶν κατὰ νόμον, καὶ μὴ κυρίαν πάντων. *Contrarium* ergo in eo ſitum eſt, quod *Tyrannis nullas Populo rationes reddat*, at *Regnum*, *neutiquam omnia habeat in ſua Poteſtate*, *ſed ſecundum Leges regere debeat*. Vide & Laërt. in *Platone n.* 82. 83. Diſtinctio hæc clarius etiam liquet ex interitu βασιλειῶν, & tranſitu ad Τυραννίδας. Nam Βασιλεῖς ait V. 10. fieri Τυράννους, ὅταν εἶναι κύριοι πλειόνων ἀξιῶσι, καὶ παρὰ τὸν νόμον. Minime ergo abſolutam habebant poteſtatem tunc *Reges*, ſed Legibus circumſcriptam, immo evadebant *Tyranni*, ſi majorem vel *plurium rerum poteſtatem ſibi ſumerent*, *quam Leges illis dederant*. Potuit tamen accidere, ut *Reges* eſſent & dicerentur, licet poteſtatem haberent ἀνυπεύθυνον ſeu Tyrannicam, quando ſcilicet Legibus Populi firmata erat talis poteſtas, & Populus volens admittebat tale Imperium, ut faciebant Aſiatici, & nunc Europæorum plerique. Et tunc illorum *Regna* dicit Ariſt. III. 10. habere δύναμιν παραπλησίαν τῇ Τυραννικῇ, vel ſimpliciter Δεσποτικήν; Poſſe itaque hoc nomine dici *Tyrannides*, at ſimul *Regna*, Βασιλείας, quia ſint iſtic πάτριαι, καὶ κατὰ νόμους: vel, ut ait IV. 10. Βασιλείας, διὰ τὸ κατὰ νόμον, καὶ διὰ τὸ μοναρχεῖν ἑκόντων. Τυραννίδας vero, διὰ τὸ Δεσποτικῶς ἄρχειν, καὶ κατὰ τὴν αὐτῶν γνώμην, *quia ſumma & abſoluta cum poteſtate, & ſuo ex arbitrio regnant*. Idem, ſed brevius, nec minus tamen diſerte, dicit Scholiaſtes *Thucydidis ad Lib.* I. ubi quum Auctor tradidiſſet, olim, *ante Tyrannides in quibuſdam Græcorum Urbibus exortas*, fuiſſe Βασιλείας ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι, *Regna certis legibus honorum*, ſubdit hoc dici πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Τυραννίδων. Ὁ γὰρ Τύραννος νόμου κρείττω ἔχει τὴν βούλησιν, h. e. *Libido Tyranni ſupra Legem eſt*, atque adeo ejus Poteſtas abſoluta. Idem voluit Corn. Nepos in *Miltiade cap.* 8. *Omnes & habentur & dicuntur Tyranni*, *qui Poteſtate ſunt Perpetua in ea civitate*, *quæ Libertate uſa eſt*, h. e. quorum *Poteſtas perpetua* ſupra Leges & *Libertatem* invaluit. Aliena ſunt, quæ iſtic vocabuli illius exempla adferunt Interpretes, ex quibus id tantum liquet, veros Reges à Poëtis aliquando, non obſervantibus Politicæ diſciplinæ rationem, appellatos *Tyrannos*, quum Emphaſis apud Nep. in eo ſit, quod Tyrannis tribuatur Civitati, quæ antea *Libertate FUIT uſa*, atque ideo *Libertati*

tati ſit contraria, cui *Regnum* non eſt contrarium, Legibus quippe & Populo ſubjectum. Aliter hæc vulgo accipiunt etiam Noſtrorum temporum Politici, ſed quorum πρῶτον ψεῦδος eſt, quod non obſervent, aut obſervare nolint, apud Veteres Βασιλείαν, Ἀριστοκρατίαν, & Δημοκρατίαν notare diverſos *adminiſtrandæ* tantum Reip. modos, nullum ſummum aut *abſolutum jus* in Remp. quod in hiſce Legitimis Reip. formis erat penes Populum, niſi ubi tales erant Populi, quales Barbaros quoſdam fuiſſe dicit Ariſtoteles, qui δουλικώτεροι τῶν Ἑλλήνων, ὑπομένουσι τὴν δεσποτικὴν ἀρχὴν, οὐδὲν δυσχεραίνοντες. Cæterum hunc Æliani locum pulchre illuſtrat, quod idem Ariſtot. ait v. 10. Ἔστι δὲ σκοπὸς, τυραννικὸς μὲν, τὸ ἡδὺ, βασιλικὸς δὲ, τὸ καλόν. *Tyranni ſpectant, quod ſibi jucundum eſt, at Reges, quod honeſtum.* PERIZ.

ΚΕΦ. κά.

Περὶ Παυσανίου, Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐρωμένου.

[1] Ἀγάθωνος ἤρα τοῦ ποιητοῦ [2] Παυσανίας ὁ ἐκ Κεραμέων. Καὶ τοῦτο

CAP. XXI.

De Pauſania, Agathonem poëtam amante.

Agathonem poëtam amabat Pauſanias in Ceramico *habitans.* Et

1 Ἀγάθωνος] Meminit horum Maxim. Tyrius *diſſer.* x. SCHEFF. *Agathonis* honeſta mentio fit apud Ariſtoph. in *Ranis.*

> Ηρ. Ἀγάθων δὲ ποῦ 'στιν; Δι. ἀπολιπών μ' ἀποίχεται,
> ἀγαθὸς ποιητὴς, καὶ ποθεινὸς τοῖς φίλοις.
> Her. *Agathon verò ubi eſt?* Bac. *hinc abiit me deſerens,*
> *bonus Poëta, deſiderandus & ſuis.*

ubi *Scholiaſtes:* οὗτος ὁ Ἀγάθων κωμῳδοποιὸς ἦν Σωκράτους διδασκάλου, ἀγαθὸς τὸν τρόπον καὶ τὴν τράπεζαν λαμπρός. καί φασιν, ὅτι Πλάτωνος Συμπόσιον ἐν ἑστιάσει αὐτοῦ γέγραπται, πολλῶν ἅμα φιλοσόφων σὺν αὐτῷ κατακλιθέντων &c. καὶ Ἀρχελάῳ τῷ βασιλεῖ μέχρι τελευτῆς μετὰ ἄλλων πολλῶν συνῆν ἐν Μακεδονίᾳ. *Hic Agathon Comicus Socrate docente, moribus comis, & menſâ lautus. ajunt etiam Platonis Sympoſium in ejus convivio ſcriptum eſſe, multis cum illo philoſophis cœnantibus. Fuit autem apud Archelaum Macedoniæ Regem una cum aliis multis ad mortem uſque.* Plato in *Sympoſio* ait Agathonem πρώτῃ τραγῳδίᾳ, *primâ Tragœdia* viciſſe, ut etiam Tragicus fuerit *Agatho.* Nam τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστι κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν ἐπίστασθαι ποιεῖν, ut Socrates fortè in gratiam *Agathonis* diſputat in *fine Sympoſ.* de ſtylo Agathonis infrà quædam. Lucian. in *Rhetor. præceptore.* Sardanapalo & Cinyræ adjungit Ἀγάθωνα, τὸν τῆς τραγῳδίας ἐπέραστον ποιητὴν, *amabilem illum Tragicum.* Philoſtratus *lib.* 1. *de Vit. Sophiſt.* καὶ Ἀγάθων δὲ ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς, ὃν ἡ κωμῳδία σοφόν τε καὶ καλλιεπῆ οἶδε, πολλαχοῦ τῶν ἰαμβείων γοργιάζει. *Enim vero etiam Agatho, Tragicus, quem Comœdia ut ſapientem laudat & elegantem, in Iambis ſuis ſæpe Gorgiæ ſtylum imitatur.* Interpres *Philoſtrati* reddidit, *Iambicis* (puto legendum *Iambis*) *plerumque Gorgiacis utitur.* Verum enim vero *Gorgiam* Jambos ſcripſiſſe affirmet alius, non ego. Γοργιάζειν potius eſt, *Gorgiæ* dictionem poëticam, tumentem, & antithetis plenam exprimere, vel ſtudio, vel ad deridendum *Gorgiam*, id quod Plato egregiè praſtitit in ſuo *Gorgia*, adeo, ut Philoſtrati judicio τῷ Γοργιάζειν ipſum pæne ſuperarit *Gorgiam.* Petavius equidem *notis in Syneſium pag.* 81. Γοργιάζειν idem eſſe Philoſtrato exiſtimat quod ῥητορεύειν, *ornate & Rhetorice dicere.* Sed alio, quo id probet, exemplo opus eſt. Hæc obiter. jam ad *Agathonem* redeo: ad eum pertinere Epitaphium Bononienſe Gevartius judicat *lib.* III. *Elect. cap.* 1. quod ita ſe habet:

τὸ μὲν διατεθρύλληται. Ὁ δὲ μὴ εἰς πάντας πεφοίτηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἐρῶ. Εἰς [3] Ἀρχελάου ποτὲ ἀφίκοντο, ὅ τε ἐραστὴς καὶ ὁ ἐρώμενος οὗτοι. Ἦν δὲ ἄρα ὁ Ἀρχέλαος ἐρωτικὸς, οὐχ ἧττον

Et hoc quidem pervulgatum eſt. Quod vero non pervenit ad omnes, id Ego exponam. Aliquando venerunt ad Archelaum ambo, cum amator, tum amatus. Archelaus vero amori non minus quam

D. M.
ÆL. LÆLIA CRISPIS, NEC VIR, NEC MVLIER, NEC ANDROGYNA;
NEC PVELLA, NEC IVVENIS, NEC ANVS;
NEC CASTA, NEC MERETRIX, NEC PVDICA, SED OMNIA;
SVBLATA NEQVE FAME, NEQVE FERRO, NEQVE VENENO,
SED OMNIBVS:
NEC COELO, NEC AQVIS, NEC TERRIS, SED VBIQVE IACET.
LVC. AGATHO PRISCIVS, NEC MARITVS, NEC AMATOR, NEC NECESSARIVS;
NEQVE MOERENS, NEQVE GAVDENS, NEQVE FLENS,
HANC NEC MOLEM, NEC PYRAMIDEN, NEC SEPVLCHRVM,
SED OMNIA,
SCIT ET NESCIT CVI POSVERIT.

hoc inquam Epitaphium laudatus Criticus de Agathone Athenienſi & AMORE explicat, quam bene, judicent alii. KUHN. Epitaphium hoc eruditiſſimâ diſſertatione illuſtravit Cl. Malvaſia, qui clare oſtendit, Agathonem decantatæ illius inſcriptionis Auctorem, non fuiſſe Athenienſem, de quo hic agit Ælianus, ſed oriundum ex gente, quæ olim circa Bononiam in agro Felſineo floruit.

Ἀγάθωνος] *Agatho* hic Comicus fuit & Tragicus ſimul Poëta; nam perperam ex Uno Duos fecit diverſos Voſſius in *Poëtis Græcis*. Florere autem cœpit tempore Euripidis & Sophoclis. Ætatem ejus accuratius per Archontes explicitam vide apud Athenæum *lib.* V. *pag.* 217. & iſtic Caſaubonum. Meminit & Noſter ejus *infra* XIII. 4. (ubi vide & Notas) & XIV. 13. cum quo confer Plut. *Sympos.* III. 1. Plura ad hunc locum contulit Doctiſſ. Kuhnius. PERIZ.

2 Ὁ ἐκ Κεραμέων] Corrige Κεραμέων, auctore Meurſio in *de Ceramico cap.* 2. ubi oſtendit ita nominatos, qui in Ceramico habitabant. SCHEFF. Imo auctore potius Platone, qui in *Protagora*: παρεκάθηντο αὐτῷ ἐπὶ ταῖς πλησίον κλίναις Παυσανίας τε ὁ ἐκ Κεραμέων, καὶ μετὰ Παυσανίου νέον τι ἔτι μειράκιον, ὡς μὲν ἐγὼ ἡγοῦμαι, καλόν τε κἀγαθὸν τὴν φύσιν, τὴν δ' οὖν ἰδέαν πάνυ καλός. ἔδοξα ἀκοῦσαι ὄνομα αὐτὸ εἶναι Ἀγάθωνα· καὶ οὐκ ἂν θαυμάζοιμι, εἰ παιδικὰ Παυσανίου τυγχάνει ὤν. *aſſidebant ei in proximis lectis & Pauſanias Ceramenſis ille, & juxta adoleſcentulus admodum juvenis, ingenioque, ut ego exiſtimo, probo & eleganti facie certe pulcherrimus. viſus ſum mihi audire, Agathonem vocari. nec mirarer in deliciis eum Pauſaniæ eſſe.* vid. Heſych. & Suidam in Κεραμεῖς. KUHN. Recte Meurſius, Κεραμέων. Vide Eum in *Ceramico Gem. cap.* 3. Interpretes ad *Natales* perperam retulerunt, vertendo *Cerameis natus*, quod ad *Habitationem* erat referendum. *Pauſanias* autem iſte fuit ætate æqualis Socrati, & idcirco à Platone inter alias perſonas cum Socrate inducitur in *Convivium* Agathonis, ſicuti apud Xenophontem in *Convivio* Calliæ Socrates Illius ſententiam de vi obſcœni amoris refutans inducitur. At à Plutarcho *Sympoſ.* I. *quæſt.* I. memoratur inter Eruditos φιλολόγους cum Socrate, Phædro, Eryximacho, qui & participes *convivii* Agathonici apud Platonem. Nihil tamen ſcripſiſſe eum, certe ſe nulla ejus ſcripta noviſſe teſtatur Athen. *lib.* V. *pag.* 216. PERIZ.

3 Ἀρχελάου] Rex fuit Macedoniæ, Perdiccæ Filius, ex Ancilla Patrui ſui Alcetæ natus, quem tamen Alcetam cum Filio, ſibi æmulum metuens, occidit. Vide Platonem *Gorgia*. Regnavit VII. annos; extremo tempore Darii Nothi, & primo Artaxerxis Mnemonis, XL. annis ante Regnum Philippi, qui pater Alexandri M. φιλόμουσον ait Noſter, quia coluit Poëtas, veluti hunc *Agathonem* & Euripidem. Vide ejus Apophthegmata apud Plutarch. in *Apophth.* & Gellium XV. 20. Sed & confer Senecam *de Benefic.* V. 6. & Notas *infra ad* VIII. 9. XIII. 4. XIV. 17. IDEM.

Q 4 Ἥδιστον

ἧττον, ἢ καὶ Φιλόμουσος. Ἐπεὶ τοίνυν ἑώρα διαφερομένους πρὸς ἀλλήλους τόν τε Παυσανίαν καὶ τὸν Ἀγάθωνα πολλάκις, οἰόμενος τὸν ἐραστὴν ὑπὸ τῶν παιδικῶν παρορᾶσθαι, ἤρετο ἄρα τὸν Ἀγάθωνα ὁ Ἀρχέλαος, τί βουλόμενος οὕτω πυκνὰ ἀπεχθάνεται τῷ πάντων μάλιστα φιλοῦντι αὐτόν; ὁ δὲ, ἐγώ σοι, ἔφη, φράσω, βασιλεῦ. Οὔτε γάρ εἰμι πρὸς αὐτὸν δύσερις, οὔτε ἀγροικίᾳ πράττω τοῦτο. Εἰ δέ τι καὶ ἐγὼ ἠθῶν ἐπαΐω τῇ τε ἄλλῃ, καὶ ἐκ ποιητικῆς, 4 ἥδιστον εὑρίσκω εἶναι τοῖς ἐρῶσι πρὸς τὰ παιδικὰ ἐκ διαφορᾶς καταλλάσσεσθαι. Καὶ πεπίστευκα, οὐδὲν αὐτοῖς οὕτως ἀπαντᾷν τερπνόν. Τούτου γοῦν τοῦ ἡδέος πολλάκις αὐτῷ μεταδίδωμι, ἐρίζων πρὸς αὐ-

quam literis erat deditus. Quum igitur videret crebro altercantes inter ſe Pauſaniam & Agathonem, arbitratus amatorem ab amaſio ſperni, interrogavit Agathonem Archelaus. Quid ſibi vellet, quod ita frequenter jurgaretur cum eo, à quo omnium maxime amaretur? At ille: Ego Tibi, inquit ô rex, id exponam. Neque enim ſum moroſior adverſus ipſum, neque ruſticitate quadam id facio. Sed ſi quid & ego de moribus intelligo, tum aliunde, tum ex arte poëtica, jucundiſſimum amantibus eſſe reperio, ſi ex jurgio cum amaſiis in gratiam redeant. Et ita mihi perſuaſi, nihil illis adeo delectabile accidere. Hujus ergo volupta-

4 Ἥδιστον εὑρίσκω] Terent. *Andr.* *Amantium iræ amoris redintegratio eſt.* Publ. Syri s: *Diſcordia fit carior concordia.* lege Plauti *Amphitr.* *Sc.* 2. *Act.* III. & quod de *Mecænate* tradit Seneca *de Prov.* illum *quotidiana repudia defleviſſe*, & alibi, *millies unam uxorem duxiſſe*, quod pertinet ad *L.* 64. *D. de Donat. inter Vir. & Ux.* vide Fab. *decl.* 321. Eraſm. *Chil. Amantium iræ.* & Symm. *lib.* 1. *Ep.* 31. Ovid. 1. *Amor. Eleg.* 6. Rationem vide apud Nic. Leonis Thomæum in *quæſt. amatoriis cap.* 13. Hæc Codex Bigotianus. SCHEFF. Hujuſmodi fribuſculum amoris eleganter Heliodorus vocat παράκνισμα ἐρωτικὸν, καὶ ἀκκισμόν. Terent. in *Eunuch.* *in amore hæc omnia inſunt vitia: injuriæ, ſuſpiciones, inimicitiæ, induciæ, bellum, pax rurſum.* Sunt etiam, qui παραπικραίνοντες appellant. Symmachus *lib.* 1. *epiſt.* 73. *expoſtulationem* vocat *ſine labe concordiæ.* ubi vide notata Iureto, & adde Petrum Victorium *lib.* IV. *Var. Lect.* *cap.* 14. Stobæus *Serm.* 184. ex Democrito ait; ἐρωτικὴν μέμψιν ἡ ἀγαπωμένη λύει, *amatorium jurgium ipſa, quæ amatur, diluit.* Plutarch. in *Amatorio: ut ſol poſt nubila dulcior emicat: ita amor ex ira & zelotypia in gratiam redeunte adamato, jucundior & acrior effloreſcit.* Apulejus hoc amoris ingenium in animo habuit, cum *biles Venereas lib.* v. *Metam.* i. e. levis & facile exarmandas dixit, & Matthæus Vindocinenſis, in *Thobia* canens, non adeo malè pro ſuo tempore:

Conſonat antitheſis in amore, ſcientia neſcit,
Ira jocatur, honor ſordet, abundat egens.
Probra probant, reprobat laus, deſperatio ſperat,
Spes metuit, proſunt noxia, lucra nocent.
Anxietas in Amore ſapit, dulceſcit amarum,
Vernat hyems, ſudant frigora, morbus alit.

vid. & Ariſtænetum *ep.* 4. & 15. *lib.* 1. Euripidem ipſum *Troadibus v.* 660. & Propert. *lib.* III. *Eleg.* 7. quibus Codex Konigianus addit *Loenſem pag.* 271. Magirum *pag.* 126. & 164. Weitzium *in Terent. pag.* 77. Germani dicunt: Der Buhler Zorn / der Bulſchafft Sporn. itidem ex notis Konigianis *in h. l.* KUHN.

7 Χρύ-

αὐτὸν πλεονάκις. Εὐφραίνεται γὰρ καταλυομένου μου τὴν πρὸς αὐτὸν ἔριν συνεχῶς. Ομαλῶς δὲ καὶ συνήθως [5] προσιόντος, οὐκ εἴσεται τὴν [6] διαφορότητα. Επήνεσε ταῦτα ὁ Αρχέλαος, ὡς λόγος. Ηρα δέ, Φασι, τοῦ αὐτοῦ Αγάθωνος τούτου καὶ Ευριπίδης ὁ ποιητὴς, καὶ τὸν [7] Χρύσιππον τὸ δρᾶμα αὐτῷ χαριζόμενος λέγεται διαφροντίσαι. Καὶ εἰ μὲν σαφὲς τοῦτο, ἀποφήνασθαι οὐκ οἶδα, λεγόμενον δ' οὖν αὐτὸ οἶδα ἐν τοῖς μάλιστα.

luptatis perſæpe eum participem facio, frequenter cum eo contendens. Gaudium enim capit continuo, quoties contentionem cum eo dimitto. Si vero æqualiter & conſueto more cum eo ſemper agerem, neſciret diverſitatem. Laudavit hæc Archelaus, ut ferunt. Amavit eundem hunc Agathonem etiam Euripides poëta, & drama Chryſippum in ejus gratiam elaboraſſe dicitur. Id vero an certum ſit, non poſſum affirmare, hoc autem ſcio, frequentiſſime dici.

ΚΕΦ. CAP.

5 Προσιόντος] Notat *accedere ad aliquem*, idque ſæpius facere, & ſic *familiariter cum aliquo vivere*. Sic *ſupra cap*. 13. de Diſcipulis, τὰ δ' αὐτὰ ταῦτα, καὶ τοὺς προσιόντας αὐτῷ ἐδίδασκε. Heſ. Εργ. 353.

Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι,

h. e. *Amantem te amare, & familiariter cum eo vivere, qui ita tecum vivit*. Diod. Sic. *lib*. III. *pag*. 186. de Mulieribus, quæ dicuntur poſt militiam προσιέναι τοῖς ἀνδράσι παιδοποιΐας ἕνεκα, *jungere ſe viris, ut generent liberos*. Periz.

6 Διαφορότητα] Suidas, Διαφορότης· ἡ διαφορὰ παρ' Αιλιανῷ. Eadem vox occurrit *lib*. I. *de Nat. Anim. cap*. 12. καὶ τῆς μὲν κατ' αὐτοὺς (κεφάλους) ἁλώσεως διαφορότης ἐστίν. & *lib*. VII. *cap*. 9. διαφορότης τῆς τροφῆς.

7 Χρύσιππον] Ex hoc dramate Cl. Alexandr. *lib*. 6. *Stromat*. & Stobæus *Serm*. 64. & 93. quædam adducunt. argumentum hujus dramatis amatorium fuiſſe ex *lib*. XIII. *cap*. 5. colligere licet. Konigius. vid. *ſupra lib*. XIII. *cap*. 5. Kuhn.

Χρύσιππον] Pelopis hic fuit Filius, quem amans rapuit Lajus Thebarum Regulus, ſed tunc Exul, & Hoſpes apud Pelopem. Vide Apollodorum, & Noſtrum *infra* XIII. 5. De Euripide Agathonem amante *ibid cap*. 4. Ad hoc autem *Drama Euripidis* reſpexit Noſter *Hiſt. Animal*. VI. 15. Λάϊος δὲ ἐπὶ Χρυσίππῳ, ὦ καλὲ Ευριπίδη, τοῦτο οὐκ ἔδρασε, καί τοι τοῦ τῶν ἀρρένων ἔρωτος, ὡς λέγεις αὐτὸς, καὶ ἡ φήμη διδάσκει, Ελλήνων πρῶτος ἄρξας. Periz.

ΚΕΦ. κβ'.

Ὅτι ἐννομώτατοι Μαντινεῖς.

[1] Ἐννομωτάτους γενέσθαι καὶ Μαντινέας ἀκούω, οὐδὲν ἧττον [2] Λοκρῶν, οὐδὲ Κρητῶν, οὐδὲ Λακεδαιμονίων αὐτῶν, οὐδ' Ἀθηναίων. Σεμνὸν γάρ τι χρῆμα καὶ τὸ Σόλωνος ἐγένετο, εἰ καὶ μετὰ ταῦτα Ἀθηναῖοι [3] κατὰ μικρὸν [4] τῶ

CAP. XXII.

Quod juſtiſſimi Mantinenſes.

Juſtiſſimis legibus uſos etiam Mantinenſes audio, non minus quam Locros, & Cretenſes, & Lacedæmonios ipſos atque Athenienſes. Nam venerabile quid fuit etiam ille Solon, quanquam poſtea Athenienſes ſenſim

1 Ἐννομωτάτους] Mallem εὐνομωτάτους, videturque ſic in ſuo reperiſſe Vultejus, quia vertit *juſtiſſimis legibus*. aliud enim ſignificat lectio vulgata. SCHEFF. vid. Euſtath *in Odyſſ. pag.* 689. Barth. *Advers. pag.* 1524. KONIGIUS.

Εὐνομωτάτους] Sic MSti. Quæ lectio ſi proba, tum ſenſus erit, *legibus multis fuiſſe inſtructos*, vel *ſecundum leges maxime vixiſſe, etiam Mantinenſes.* Sed minime repugnem hic Scheffero, legenti Εὐνομωτάτους, maxime, quia memorat Auctor potiſſimum populos hoc ipſo celebres, quod *pulchras & egregias leges haberent*, immo ea unice de cauſa Solonem, dicit σεμνὸν fuiſſe χρῆμα. Quin ita prorſus & Plato *lib.* 1. *de Leg. pag.* 638. Λοκρούς, οἳ δὴ δοκοῦσιν εὐνομώτατοι τῶν περὶ ἐκεῖνον τὸν τόπον γεγονέναι. Sed & εὐνομεῖσθαι dicuntur Civitates, quæ *egregiis legibus reguntur*. Dionyſ. Halic. *lib.* IV. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ σχῆμα τοῦ πολιτεύματος Λακεδαιμονίους ἁπάντων μάλιστα τῶν Ἑλλήνων εὐνομηθῆναί τε καὶ εὐδαιμονῆσαι. Strabo *lib.* VI. εὐνομεῖσθαι γὰρ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς ἁπλῶς κειμένοις. Sed diſerte prorſus Laërtius in *Platone n.* 103. Εὐνομία διαιρεῖται εἰς τρία, ἓν μὲν, ἐὰν ὦσιν οἱ νόμοι σπουδαῖοι, εὐνομίαν φαμὲν εἶναι· ἕτερον δὲ, ἐὰν τοῖς κειμένοις νόμοις ἐμμένωσιν οἱ πολῖται, καὶ τοῦτο φαμὲν εὐνομίαν εἶναι· τρίτον δὲ, ἐὰν μὴ ὄντων τῶν νόμων, κατὰ ἔθη καὶ ἐπιτηδεύματα χρηστῶς πολιτεύωνται, καὶ τοῦτο εὐνομίαν προσαγορεύομεν. Liquet ſic ſatis proprius & uſitatus hujus vocabuli iſtoc ſenſu uſus. *Mantinenſium* vero illorum Democratiam laudat etiam Ariſtot. *Polit.* VI. 4 PERIZ.

2 Λοκρῶν] Qui *Epizephyrii* dicuntur, coloni Locrorum, qui in ſinu Criſſæo habitant, & *Ozolæ* vocantur. πρῶτοι δὲ νόμοις ἐγγράπτοις χρήσασθαι πεπιστευμένοι εἰσί, *primos autem legibus ſcriptis uſos eſſe, creditum eſt*, quas ex Cretarum, Laconum, & Areopagitarum legibus Zaleucus compilavit, ut Strabo *lib.* VI. *Geograph.* tradit ex Ephoro Hiſtorico *pag.* 179. KUHN.

Λοκρῶν] Intelligit *Locros Epizephyrios* in Italia è regione Siciliæ ſitos, quorum legiſlator fuit Zaleucus. Confer *cap.* 37. *infra*, & adde Pauſan. in *Eliacis B. pag.* 183. ubi ait, ἐκ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρῶν, οἳ χώραν τὴν πρὸς τῷ Ζεφυρίῳ τῇ ἄκρᾳ νέμονται, *ex Locris Italiæ, qui regionem ad Zephyrium promontorium incolunt.* De Legibus eorum vide Strabon. *lib.* VI. *pag.* 259. 260. & quæ modo ex Platone attuli. PERIZ.

3 Κατὰ μικρὸν] MSS. B. & C. κατὰ μικρά. SCHEFF.

Κατὰ μικρὸν] Sic & Sluisk. Codex. At Lugd. conſpirat cum duobus Regiis, qui referente Scheffero & Boivinio habent κατὰ μικρά. Sed minus recte. Simili forma Noſter *Hiſt. Anim.* VI. 15. οὐ μετὰ μακρόν. Neque tamen rejiciolum, aut inuſitatum eſt illud alterum. Nam ita ipſe Auctor *infra* XI. 4. Κατὰ μικρὰ ὑπαφῄρουν αὐτοῦ τῶν τριχῶν. Hic tamen quia vulgatum tuetur Sluisk. cum quo conſpirare ſolent, unus minimum ex Regiis, & uterque Mediceus, nihil eſt mutandum. PERIZ.

3 Τῶν

[4] τῶν νόμων † τινὰς τῶν ἐξ αὐτοῦ γραφέντων αὐτοῖς, [5] διέφθειραν.

ſenſim legum, quæ ab illo ſibi ſcriptæ fuerant, quaſdam ſuſtulerunt.

† τινὰς τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγραφότων.

4 Τῶν νόμων τινὰ] MS. A. τῶν νόμων τινὰς, quod voluit Geſnerus, qui & in ſequentibus ſcribit, τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων, quale quid in ſuo codice reperiſſe etiam Vultejus videtur. SCHEFF. Simplicius legeris: τινὰς τῶν αὐτοῦ γεγραφότων, *quaſdam ab eo ſcriptas*. KUHN.

Τῶν νόμων τινὰ τῶν ἐξ αὐτῶν γραφέντων] Ferri hæc nequeunt, & idcirco jam olim à Geſnero tentata in hunc modum, τινὰς τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων. Recte omnino: niſi quod nullo prorſus jure mutavit & ſuſtulit illud ἐξ, quod proinde etiam Doctiſſ. Kuhnius retinendum cenſuit. Et ita habuimus jam 1. 22. Δῶρα τὰ ἐκ βασιλέως διδόμενα. Sed & paſſim ita. Cætera vero ne dubites recte à Geſnero emendata, diſerte ea totidem literis exhibent Codex Sluisk. Et Regius 2083. & 313.. niſi quod in hocce ex τινὰς ſublato ſigma, factum dein ſit τινὰ. Γραφέντων etiam Lugd. & Regius 3064. præferunt, qui in reliquis Vulgatæ favent. Sluiskiano Codici & Geſnero adſentiuntur Mediol. & Medicei, niſi quod hi καὶ interponunt poſt τινὰς. Male. PERIZ.

5 Διέφθειραν] Hoc imprimis factum per quendam Nicomachum, ut Meurſius *Tract. de Solone cap.* 24. ex Lyſiæ *oratione* oſtendit. KONIGIUS. Scilicet Athenienſium civitas ἐψηφίζετο μὲν ἅπαντα ὡς δέοντα, καὶ νόμους εἶχε σπουδαίους, ἐχρῆτο δὲ οὐδενί, ὥσπερ Ἀναξανδρίδης ἔσκωψεν, ἡ πόλις ἐβούλεθ', ᾗ νόμων οὐδὲν μέλει. quæ verba Ariſtot. *lib.* VII. *de Mor.* aut Athenienſes perſtringunt, aut in eos bene quadrant. Cæterum, an leges ſæpius abrogandæ ſint, diſputat idem Philoſophus *lib.* II. *cap.* 8. *Polit.* KUHN.

ΚΕΦ. κγ'.

Ὅτι Νικόδωρος πύκτης ὤν, καὶ νομοθέτης ἐγένετο.

[1] Νικόδωρος δὲ ὁ πύκτης ἐν τοῖς εὐδοκιμωτάτοις Μαντινέων γενόμενος, ἀλλὰ ὀψὲ τῆς ἡλικίας, καὶ μετὰ τὴν ἄθλησιν, [2] καὶ νομοθέτης αὐτοῖς ἐγένετο, [3] μακρῷ τοῦτο ἄμεινον πολι-

CAP. XXIII.

Quod Nicodorus pugil factus eſt legiſlator.

Nicodorus autem pugil inter laudatiſſimos Mantinenſium exiſtens, extremo ætatis ſuæ tempore, & exacta pugilatione, etiam legiſlator eis extitit, longe utiliorem ſe patriæ

1 Νικόδωρος] Non dubito conjuncta primo hæc fuiſſe antecedentibus, diviſa poſtea ab eo, qui argumenta capitibus præpoſuit. Eadem deinde Fabri ſententia fuit. SCHEFF. Caput hoc à ſuperiori perperam divulſum, vere monuit Tanaq. Faber. Quæ enim iſtic dicta ſunt, præfationis cujuſdam inſtar nos ducunt ad hanc narrationem de *Nicodoro*, qui *Mantinenſibus* leges circa tempus Artaxerxis Mnemonis condidit. PERIZ. Hoc caput cum præcedenti olim conjunctum fuiſſe, apparet ex Euſtathio *ad Homerum T. Odyſſ.* 173. ubi, poſtquam pleraque capitis præc. deſcripſiſſet, addit: ὡς δὲ καὶ δίκας φυλάττουσιν οἱ Κρῆτες, δηλοῖ ὁ γράψας, ὅτι εὐνομώτατοι οἱ Μαντινεῖς οὐδὲν ἧττον Λοκρῶν, οὐδὲ Κρητῶν, οὐδὲ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων, ὡς Σόλων νομοθέτης, ὡς Νικόδωρος Μαντινέων.

2 Καὶ νομοθέτης] Particula καὶ abeſt a MS. Mediceo, & Sluiskiano.

3 Μακρῷ τοῦτο ἄμεινον πολιτευσάμενος] Lege τοῦ ᾧ. Hoc caput cum ſuperiori idem eſt. FABER.

Μακρῷ τούτου ἄμ.] Etiam hic recte vidit

λιτευσάμενος τῇ πατρίδι ⁴ τῶν κηρυγμάτων τῶν ἐν τοῖς σταδίοις. Φασὶ δὲ αὐτῷ ⁵ Διαγόραν τὸν Μήλιον συνθεῖναι τοὺς νόμους ἐραστὴν γενόμενον. Εἰχόν τι καὶ περαιτέρω ὑπὲρ Νικοδώρου εἰπεῖν· ὡς δ' ἂν μὴ δοκοίην καὶ τὸν ἔπαινον τὸν τοῦ Διαγόρου προσπαραλαμβάνειν, ⁶ εἰς τοσοῦ-

triæ hac in re præſtans, quam eo, quod publice victor in ſtadiis *antea* renunciabatur. Ajunt tamen Diagoram Melium, à* quo amabatur, ei compoſuiſſe leges. Haberem aliquid amplius de Nicodoro dicere: ſed ne videar ſimul laudare Diagoram, hucuſque

Faber legendum τοῦτο. Nam id poſtulat ſenſus, & palam probant Sluisk. Codex, & Regius 2083. Syntaxis etiam eſt uſitata. *Infra* VII. 14. Πολλὰ δὲ καὶ Ζήνων ὑπὲρ Ἀθηναίων ἐπολιτεύσατο πρὸς Ἀντίγονον. Lugd. & Reg. 3064. legunt τούτῳ πολιτευσαμένῳ: ex quo liquet, ut error errorem parere alium ſoleat. PERIZ.

4 Κηρυγμάτων] Pugilum robur, palmæ, præconia Sapientioribus videntur parum bono publico prodeſſe. Iſocr. in *Panegyr.* τῶν ἀθλητῶν δὶς τοσαύτην ῥώμην λαβόντων, οὐδὲν ἂν πλέον γένοιτο τοῖς ἄλλοις, *athletis duplo majus robur nactis nullus inde ad alios fructus recidit.* Euripides in *Autolyco.*

Τίς γὰρ παλαίσας εὖ, τίς ὠκύπους ἀνὴρ,
Ἢ δίσκον ἄρας, ἢ γνάθον παίσας καλῶς,
Πόλει πατρῴᾳ στέφανον ἤρκεσεν λαβών;
Quid bene luctatus, quid pedibus valens,
Aut jaciens diſcum, aut os qui obtudit bene,
Coronam nactus urbi contulit patriæ?

Xenophanes apud Athenæum *lib.* X. οὐ πιαίνει, inquit, ταῦτα μυχοὺς πόλεως, *non inde urbis interiora pingueſcunt.* Laertius in *Solone.* ἀθληταὶ καὶ ἀσκούμενοι πολυδάπανοι, καὶ νικῶντες ἐπιζήμιοι, καὶ στεφανοῦνται κατὰ τῆς πατρίδος μᾶλλον, ἢ κατὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν &c. *Athletæ & , dum exercentur, ſumtus faciunt ingentes, & dum vincunt, nocent, magisque in fraudem patriæ, quam adverſariorum coronantur.* vide quoque in Galeni operibus *Protrepticon ad artes.* Eodem modo Auctor fatetur, Nicodorum ſuis præconiis patriam nec meliorem nec amplio-

rem reddidiſſe. Cæteroqui notandum, Athletas olim poſt certamina & palmas, ætate in ſenium devexâ, ad capeſſendam rempublicam ſæpe acceſſiſſe. de Gorgo Meſſenio Suidas tradit, eum ab athletico pulvere ſe traduxiſſe ad bonum publicum patriæ, πρακτικώτατος καὶ ταχύτατος εἶναι νομιζόμενος περὶ τὴν πολιτείαν. vide eum in Γοργὸς, ex Polybio in *excerpt. de Virtut. & Vit.* vid. *Indic.* in Κηρύττω. KUHN.

Τῶν κηρυγμάτων] Neſcio, qui factum, ut tam perverſe hæc acceperit Schefferus, qui in Indice ſuo verti ea voluit, *quam ſi in ſtadiis aliqua præcepiſſet.* Sed caſtigavit jam hunc illius errorem Doctiſſ. Kuhnius. Κηρύγματα illa, erant *renunciationes* victoriæ, quæ glorioſiſſimæ fuerunt apud Græcos, non tantum ipſius Victoribus, ſed & Patriæ eorum, quæ ideo reduces illos magna cum feſtivitate excipiebat. Corn. Nepos in *præfat. Magnis in laudibus tota fuit Græcia victorem Olympiæ citari.* Hinc Plutarch. in *Solone* κήρυγμα hujuſmodi jungit cum στεφάνῳ. PERIZ.

5 Διαγόραν τὸν Μήλιον] Cognominatus ita eſt *Diagoras* hic ab Inſula *Melo*, unâ ex Cycladibus maris *Ægæi*; qua captâ venit Athenas, ſed inde accuſatus ἀθεότητος fugit, talento ab Athenienſibus propoſito, ſi quis eum occideret, duobus vero, ſi quis vivum Athenas retraheret. Vide Suidam. & Ciceronem *de Nat. Deor.* III. 38. Adde, quæ Doctiſſ. Kuhnius de eo collegit *infra ad cap.* 31. Occurrit etiam in Edd. Valerii Maximi I. 1. *ext.* 7. ſed certiſſimo errore. Nam locutus eſt iſtic Valerius de *Protagora*, ut oſtendemus aliquando ad illum Auctorem. PERIZ.

6 Εἰς τοσοῦτον δεδηλώσθω τὰ τοῦ λόγου] h. e. *hucuſque enarrata ſit hæc Hiſtoria* ſcil. Nicodori, διανύειν & διανύττειν notat *perficere, abſolvere*

σοῦτον διηνύσθω τὰ τοῦ λόγου. [7] Θεοῖς γὰρ ἐχθρὸς Διαγόρας, καὶ οὔ μοι ἥδιον, ἐπὶ πλεῖστον μεμνῆσθαι αὐτοῦ.

uſque tantum oratio ſit producta. Nam diis erat infeſtus Diagoras, nec mihi jucundum eſt, amplius mentionem illius facere.

ſolvere aliquid. Actor. XXI. 7. ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες. IDEM.

7 Θεοῖς γὰρ ἐχθρὸς] Vide *infr. cap.* 31. *hujus libri.* SCHEFF.

ΚΕΦ. κδʹ.

Ὅτι ὁ Μίλων τὸ σῶμα ἰσχυρὸς ἦν, τὴν δὲ ψυχὴν οὐκ ἀνδρεῖος.

CAP. XXIV.

Quod Milo corpore quidem erat robuſtus, animo vero non fortis.

Ἤδη τινὲς τὴν [1] Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου περιφερομένην ῥώμην [2] ἐξέβαλον, τοιαῦτα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντες. Μίλωνος τούτου τὴν [3] ῥοιὰν, ἣν ἐν τῇ χειρὶ κατεῖχεν, οὐδεὶς τῶν ἀντιπάλων ἑλεῖν ἐδύνατο· ἡ δὲ [4] ἐρωμένη αὐτοῦ, ῥᾷστα αὐτὴν ἐξῄρει, φιλονεικοῦσα πρὸς αὐτὸν πολλάκις. Ἐκ δὴ τούτου νοεῖν ἔστι, ὅτι ὁ Μίλων ἰσχυ-

Aliqui robur Milonis Crotoniatæ, multorum ſermonibus celebratum, exploſerunt, talia de eo prædicantes. Miloni nemo adverſariorum malum Punicum, quod manu tenebat, eripere potuit. At Amica ejus nullo negotio eximebat, ſæpe cum eo contendens. Ex quo ſane intelligere licet, Milonem corpore quidem robu-

1 Μίλωνος τοῦ Κροτ.] Nobiliſſimus hic Athleta fuit, qui ſæpius Olympia, Pythia, Iſthmia, Nemea vicit. Sicuti autem hic nullus adverſariorum potuiſſe dicitur ejus Manibus extorquere Malum, ſic Baſilius Mag. *Homil. de utilitate ex Græcis*, ait, neque depelli eum ex ſcuto, probe licet uncto, potuiſſe. Vixit tempore Darii Hyſtaſpidæ: Diſcipulus fuit Pythagoræ, & Dux Crotoniatarum contra Sybaritas, quo bello Sybaris deleta eſt. Vide Diod. Sic. *lib.* XII. *pag.* 77. Mortem illius habes apud Gellium XV. 16. & Alios. Ceterum pro Ἤδη τινὲς malim ἢ δή τινες, h. e. *ſane vero.* Nam ἤδη plane in *initio Capitis*, ita ex abrupto, vix locum habet, niſi tanquam ex ἢ δὴ compoſitum conſideretur, & rem ideo ſignificet. Certe Noſter etiam in *Hiſt. Anim.* X. 28. ait, ſed in medio Capitis & alio ſenſu, quam hic: Ἤδη δὲ αὐτῶν τινες, h. e. *Jam vero quidam illorum, vel inſuper vero.* PERIZ.

2 Ἐξέβαλον] h. e. *exploſerunt*, *rejecerunt.* Ratio locutionis inde orta, quod quæ inutilia judicantur, ejiciuntur foras. Hinc paſſim in S. Script. ἐκβάλλειν ἔξω: ſed & de infante expoſito & abjecto, Anton. Lib. *Fab.* 30. Τοῦτον ἐξέβαλλεν εἰς τὴν ὕλην Denique de Hiſtrionibus in theatro, qui non placent, & ideo exploduntur, *infra* XIII. 17. ὑποκρινομένου Φρυνίχου τοῦ Τραγικοῦ τὴν Μιλήτου ἅλωσιν, οἱ Ἀθηναῖοι ἐξέβαλον. ubi vide Cl. Kuhnium. PERIZ.

3 Ῥοιὰν] Adde Noſtrum *lib.* VI. *Hiſtor. Anim. cap.* 55. Plinium *lib.* VII. *cap.* 20. Pau-

ἰσχυρὸς μὲν τὸ σῶμα ἦν, ἀνδρεῖος δὲ τὴν ψυχὴν οὐκ ἦν.

buſtum, animo tamen effeminatum extitiſſe.

Pauſan. *Eliacis poſter.* SCHEFF. Philoſtr. *lib.* IV. *c.* 9. *V. A.* quibus adde ex codice Konigiano Ammianum *lib.* XXX. *cap.* 14. Ælian. *H. A. pag.* 383. Pauſan. *p.* 163. KUHN.

4 Εὐμορφὴ αὐτῷ] Simile exemplum *infra lib.* XII. *cap.* 58. SCHEFF.

ΚΕΦ. κε'.

Οτι ἡ ἕκτη τοῦ Θαργηλιῶνος δεξιὰ τοῖς Ελλησιν.

Τὴν ἕκτην τοῦ μηνὸς [1] τοῦ Θαργηλιῶνος πολλῶν καὶ ἀγαθῶν αἰτίαν γενέσθαι λέγουσιν, οὐ μόνον τοῖς Αθηναίοις, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις πολλοῖς· αὐτί-

CAP. XXV.

Quod ſexta Thargelionis Græcis fuerit auſpicata.

Sextam diem menſis Thargelionis multa & bona, non ſolum Athenienſibus, verum etiam multis aliis attuliſſe ferunt. Ne longe abeam, ea die So-

1 Τοῦ Θαργηλιῶνος] *Thargelionis*, quem alii Februarium interpretantur, alii Majum. Cælius IX. 55. Ego cum Gyraldo ſenſerim convenire eum plerumque Aprili noſtro. GESNER. Idem Plutarchus in *Camillo* non tantum de unica die, verum menſe integro affirmat, exemplisque probare conatur. Porro rationes, quare hoc vel illud tempus rebus gerendis ſit accommodatius, Mathematici citius quam ego dixerim, quibus omnia ad ortus ſyderum & occaſus referre mos eſt. Ovidius *Faſt.* I. ſolum eventum tradit.

> *Nonarum* (inquit) *tutela deo caret, omnibus iſtis*
> (*Ne fallare cave*) *proximus ater erit.*
> *Omen ab eventu eſt: illis nam Roma diebus*
> *Marte ſub adverſo triſtia damna tulit.*

Adde Gelllium *lib.* V. *cap.* 16. SCHEFF. Et Ed. Nihuſ. *lib.* II. *Fatidic. cap.* 32. KONIGIUS.

Τοῦ Θαργηλιῶνος] Male prorſus vertebatur per *Februarium:* Cui quidem reſpondet Θαργηλιὼν in Tabula, Menſes variorum Populorum exhibente, quam in MSto quodam Ptolemæi invenit Seldenus. Sed, præterquam quod à *Februario* alienum fuit apud Veteres Tempus pugnarum Navalium, quæ tamen duæ hic *Thargelioni* adſcribuntur, illæ *ad Artemiſium* & *Mycalen*; jamdudum eſt ſatis ſuperque declaratum à Viris Doctiſſimis Scaligero, Stephano, Petavio, Marshamo, Θαργηλιῶνα Atticorum convenire cum *Majo* potiſſimum. Res clara eſt ex Plinio *Nat. Hiſt.* IX. 51. ubi ait, *plurimi piſcium tribus menſibus Aprili, Majo & Junio* ſc. pariunt. Ea autem, ut pleraque iſtius Capitis, ex Ariſtotelis *libro* V. *Hiſt. An.* hauſit. Ille vero *cap.* II. ſeu §. 79. ita hos menſes nominarat, ut Θαργηλιὼν *Majo* reſpondeat Plinii. Τίκτουσι δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν ἰχθύων ἐν τρισὶ μησὶ, Μουνυχιῶνι, Θαργηλιῶνι, Σκιῤῥοφοριῶνι. Et Dionyſ. Hal. *lib.* I. ubi is *Trojæ captæ diem* affirmat fuiſſe ὀγδόην φθίνοντος μηνὸς Θαργηλιῶνος, h. e. *diem iſtius menſis* XXIII. & porro ἑπτακαίδεκα πρότερον ἡμέραις τῆς θερινῆς τροπῆς, *ſeptendecim diebus ante ſolſtitium æſtivum*, poſt quod XX. ergo dies ſupererant tunc Anno, & ultimo ejus Menſi. Ita vero Menſis Θαργηλιὼν iſto certe anno infra Aprilem ab ipſo initio dejectus fuiſſe debuit. Nam quia Anni ratio per Intercalationes paululum identidem variabat, hinc factum, ut non eodem modo,

τίκα γοῦν [2] Σωκράτης ἐν ταύτῃ ἐγένετο· καὶ [3] Πέρσαι δὲ ἡττήθησαν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· καὶ Ἀθηναῖοι δὲ τῇ [4] Ἀγροτέρᾳ ἀποθύουσι τὰς χιμαίρας τὰς

Socrates in lucem prodiit: & Perſæ hoc die victi ſunt: & Athenienſes Agroteræ trecentas illas capellas immolant, facientes id ex voto Miltiadis.

do, omnibus Annis, Græci vel Attici menſes reſponderent Romanis, neque vero longum nimis aberrarent, ſed ita tamen, ut hac de cauſa unus Menſis Atticorum diverſis, ſed ſibi invicem proximis, Romanorum comparetur à Scriptoribus, veluti *Poſideon* à Suida *Decembri*, at *Januario* à Plutarcho in *Cæſare*. Periz.

2 Σωκράτης ἐν ταύτῃ ἐγένετο] Rectè. Ita enim etiam Diogenes Laërt. *lib.* II. Naſcitur, (inquit) Socrates, ut Apollodorus ait in *Chronicis*, ſub Apſephione (leg. *Aphepſione*) 77. Olympiad. anno quarto, Thargelionis menſis ſexto, quo die luſtrant Athenienſes civitatem, Dianamque natam Delii dicunt. Plutarchus quoque *lib.* VIII. *Sympoſ.* ſexta die menſis Thargelionis Socratis natalem à ſe celebratum eſſe, memorat. Hæc σύμμικτα *Konigiana*. Cæterum videtur hoc loco Apollodori vacillaſſe memoria, dum *Aphepſionem* Archonta facit Olympiad. 77. anno quarto, cum tamen ille intervallo duodecim annorum ab illo anno abſit. *Aphepſion* enim, ſub quo nonnulli natum volunt Socratem, Archon fuit Olymp. ſeptuageſimæ quartæ anno ultimo. Unde apparet, Apollodorum duas opiniones de Socratis nativitate, quarum altera ſub *Aphepſione*, altera vero ſub *Phædone*, qui ſummum Athenis magiſtratum geſſit Olymp. 77. anno quarto, natum perhibet philoſophum, in unum confudiſſe κυκεῶνα. Meurſius quidem mutilum vult eſſe hunc Laertii locum, cum Auctor utriuſque de Socratis nativitate opinionis mentionem vellet facere. Ea propter ita reſtaurat deperdita: ἐπὶ Ἀφεψίωνος ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς τετάρτης Ὀλυμπιάδος. ἤ, ὡς ἄλλοι ἐπὶ Φαίδωνος ἐν τῷ τ. ε. τ. ε. ι. ο. hæc ille in *Archontibus*. Verum enim verò, ne nimis ſtrenuum hoc ſit remedium, quo Meurſius utitur, valde vereor. Ego malim hunc Laërtii locum ad χρονικὰ ἀγνοήματα *Caſtoris* pertinere, quam tot verbis ſine ullo fundamento textum ruentem fulcire. Kuhn.

3 Πέρσαι] Pugna navali ad Artemiſium Eubœæ promontorium commiſſa, ubi Eurybiades, conſilio Themiſtoclis, cum diſperſa adhuc & incompoſita Perſarum claſſe confligit, plurimasque ipſorum naves demerſit. Ita patet ex ſequentibus cum ait: τὴν προτέραν ἧτταν αὐτῶν, ἧς ἐμνήσθην, τὴν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ γεγονέναι. Cæterum de pugna ipſa vide Diodor. Sicul. *lib.* XI. Scheff.

4 Ἀγροτέρᾳ] Hoc eſt Dianæ. Vocabatur hoc cognomento propter ἄγραν regionem, in qua primum venationes inſtituiſſe dicitur: Pauſanias. Heſychius: Ἀγροτέραν, ὀρείαν τὴν Ἄρτεμιν. Idem.

Ἀγροτέρᾳ] *Dianæ*, quam ita ἀπὸ τῆς ἄγρας, *à Venatione*, dictam putant, atque in ea etiam ſententia Pauſanias in *Atticis pag.* 17. fuiſſe videtur, commemorans iſtic locum, dictum Ἄγραι, ubi Diana primum *Venationi* operam dederit, & qui ideo Sacellum habuerit Ἀγροτέρας Ἀρτέμιδος. Sed verum eſt, eâ voce deſignari tantum *Ruſticam*, *in Agris agentem*. Etymol. M. Ἀγροτέρα, οὐκ ἀπὸ τοῦ Ἄγρα, ἀλλὰ παρὰ τὸν Ἀγρὸν Ἀγρότερος πεποίηται. Sic de Cerva, Heſiod. Ἀσπ. 407.

Αἰγὸς ὀρεσσινόμου, ἢ ἀγροτέρας ἐλάφοιο,

Capræ in Montibus paſcentis, *aut Agreſtis Cervæ*. Et ita Homerus paſſim de *Sylveſtribus* Cervis, Mulis, Apris, & Capris illud adhibet. Proprie autem ab Athenienſibus Diana hoc Epitheto colebatur. Euſtath. *ad Hom. Iliad.* Φ. *v.* 471. ὅτι δὲ καὶ Ἀγροτέρα λέγεται Ἄρτεμις ἐπιθετικῶς παρ' Ἀττικοῖς, δηλοῦσιν ἄλλοι τε, καὶ ὁ Κωμικὸς ἐν οἷς λέγει, κατὰ χιλίων τῇ Ἀγροτέρᾳ εὔξασθαι. Intelligit *Comicum* Ariſtophanem, & reſpicit locum ejus in *Equitibus*, *Actu* II. *Sc.* I. τῇ δ' Ἀγροτέρᾳ κατὰ χιλίων παρήνεσα εὐχὴν ποιήσασθαι χιμάρων ἐς αὔριον. Ubi Schol. ἰδίως οἱ Ἀθηναῖοι σέβουσι καὶ τιμῶσι τὴν Ἀγροτέραν Ἄρτεμιν. Sed & ex Comici illius ſententia dictam ita ab *Agreſti* vita, liquet ex ejus Θεσμοφορ. *pag.* 772. Τὰν δ' ἐν ὄρεσι δρυογόνοισι κόραν ἀείσατ' Ἄρτεμιν,

τὰς πεντακοσίας, καὶ [5] τὴν εὐχὴν τοῦ Μιλτιάδου δρῶντες τοῦτο. Τοῦ δ' αὐτοῦ μηνὸς [6] ἕκτῃ ἱσταμένου, καὶ τὴν [7] ἐν Πλαταιαῖς μάχην [8] φασὶ γενέσθαι, καὶ

dis. Et ſexta die ineuntis ejuſdem menſis ajunt etiam illud ad Platæas prælium commiſſum eſſe, Græcosque viciſſe. Nam priorem ab hiſce (*Græcis*)

τημιν Ἀγροτέραν. Vide ibi Scholiaſten. Sed & hinc Ἀγραυλος quoque dicitur *ibid. pag.* 794. δ, κατὰ τὴν Ἀγραυλον, ἐν φρονέπι, h. e. ut expl. Schol. ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐναυλοῦσαν Eadem ratione dicebatur & à *Montibus* Ὀρεία apud Heſych. in *v.* Ἀγροτέρα & Suidam, immo & Ὀρειλόχη, unde Iphigenia apud Ant. Lib. *fab.* 27. appellata eſt Ὀρσιλόχια q. d. *Dianea*. Cæterum votum illud paulo ante pugnam Marathoniam hoc die à Miltiade factum, & ſacrificium tot Caprarum ad Dianam pertinuit, quia Illa hoc die nata credebatur. PERIZ.

5 Τὴν εὐχὴν] Ante pugnam Marathoniam. Scholiaſtes *Ariſtophanis* in Ἱππεῦσι. Ἐξ ἱστορίας Καλλίμαχος ὁ πολέμαρχος λέγεται εὔξασθαι τῇ Ἀρτέμιδι τοσαύτας βοῦς θῦσαι, ὅσους ἂν φονεύσῃ βαρβάρους ἐν Μαραθῶνι. ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἐφονεύθησαν, μὴ δυνάμενος τοσαύτας βοῦς θῦσαι, ἔθυσε χιμαίρας. SCHEFF. Vide, ſi tanti eſt, quæ olim notata in *Specimine Pollucis pag.* 8. de voto *Agroteræ* l. *Venatrici* Dianæ facto, quibus addatur hic inſignis locus è Xenoph. *lib.* III. *de Cyr. Exped.* εὐξάμενοι τῇ Ἀρτέμιδι, ὁπόσους ἂν κατακτάνοιεν τῶν πολεμίων, τοσαύτας χιμαίρας καταθύσαι τῇ Θεῷ· ἐπεὶ οὐκ εἶχον ἱκανὰς εὑρεῖν, ἔδοξεν αὐτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν πεντακοσίας θύειν, καὶ ἔτι καὶ νῦν ἀποθύουσι, *votum facientes Athenienſes Dianæ, quot hoſtes interfeciſſent, totidem capras ſe immolaturos eſſe: cum autem totidem invenire non poſſent capellas, viſum eſt, quotannis quingentas cædere, quod etiamnum obſervatur.* adde Euſtath. *in Odyſſ. pag.* 108. & *Iliad.* 1338. Ex cod. Konigiano. Meurſ. in *Athen. Atticis pag.* 93. KUHN.

6 Ἕκτῃ ἱσταμένου] Græci dividunt Menſem in Tres dierum Decurias, primam ἱσταμένου μηνὸς, ſecundam μεσοῦντος vel ἐπὶ δέκα, tertiam φθίνοντος. Sed Vetuſtiores diviſere Menſem in duas tantummodo partes, ἱσταμένου & φθίνοντος. Certe Hom. *Odyſſ.* Ξ. 162. has duas tantum memorat, Ulyſſem iſtoc anno rediturum affirmans,

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο,

quod exp. Schol. περὶ τριακάδα καὶ νουμηνίαν, h. e. *cujuſcunque menſis vel exitu vel initio.* Sed & hinc Heſiod. ἔργ. 778. plusquam decimam diem, ſeu τρισκαιδεκάτην μηνὸς ἱσταμένοιο dicit. Significat autem ea phraſis, *menſem exiſtentem*, *adoleſcentem*, *ſe erigentem*. Nam ita ἵστασθαι paſſim notat *facere*, *ut aliquid exſiſtat*, ἵστασθαι *exiſtere*. Heſiod. ἀσπ. 114.

— λιλαιόμενοι πολέμοιο φυλόπιδα στήσειν,

aventes belli certamen excitare inter ſe. Sic ἔαρος νέον ἱσταμένοιο apud Homerum & Heſiodum eſt *vere recens exorto*, *exſiſtente*. Et de Heſpero Hom. *Il.* X. 318.

Οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ
Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ.

ubi manifeſte ἵσταται ponitur pro *oritur*, *exiſtit*, & *Il.* Ψ. 366.

— ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη
Ἵστατ' ἀειρομένη ——

ubi Euſtath. ἵστατο exponit ἀνίστατο, *ſurgebat*, *excitabatur*, *pulvis ſub pectoribus equorum*. PERIZ.

7 Ἐν Πλαταιαῖς] De hac prolixe Diodorus *lib.* XI. SCHEFF. Diſſentit plane Plut. in *Ariſtide*, ταύτην τὴν μάχην (ait) ἐμαχέσαντο τῇ τετράδι τοῦ Βοηδρομιῶνος ἱσταμένου κατ' Ἀθηναίους, κατὰ δὲ Βοιωτοὺς τετράδι τοῦ Πανέμου φθίνοντος, addens, *eo die*, ſuo adhuc tempore, Græcos Platæis conventum agere, & Platæenſes Jovi Eleutherio ſacra facere propter hanc victoriam. Sunt autem tres menſes interjecti inter Θαργηλιῶνα & Βοηδρομιῶνα, qui reſpondet noſtro *Septembri*, & Macedonum *Loo*, apud Bœotos vero & Corinthios *Panemo*, ut ex illo Plutarchi loco, & Demoſth. *Or. pro Corona* conſtat. PERIZ

8 Φασὶ] Hoc verbum deeſt in MS. Mediceo, & Sluiskiano.

9 Τὴν

καὶ νικῆσαι τοὺς Ἕλληνας. 9 Τὴν γὰρ πρό- | (*Græcis*) victorum cladem, cujus me-

9 Τὴν γὰρ προτέραν &c.] *Vitio non carere hunc locum putat* Scheſferus, quia nuſquam Auctor illius cladis fecerit mentionem; legendumque igitur, ἧς ἐμνήσθη, ſenſu paſſivo, *cujus mentio facta eſt*, ſcil. ab Aliis. Doctiſſ. Kuhnius non admittit paſſivam hanc interpretationem & *reſpici* ab Auctore credit *cladem ad Plateas, cujus paulo ante meminerit, & quæ utique prior ſit illâ ad Artemiſium.* Ego vero Scheſſeri conjecturam & interpretationem prorſus itidem rejicio. Sed neque intelligo, quid Cl. Kuhnius ſibi velit. Certe enim pugna ad Platæas contra Mardonium, reverſo jam in Aſiam Xerxe, non *prior*, ſed integro anno poſterior fuit navali illâ ad Artemiſium Eubœæ. Præterea vel ſic per iſtam Viri Clariſſimi expoſitionem non eſſent omnia *in vado*, ſed legendum foret omnino τῆς ἐπ' Ἀρτ. Sed quid plura? Totius Loci hæc eſt ſententia & conſtructio: *Priorem enim pugnam, ex qua illis* (Græcis) *diſceſſerunt* Perſæ *inferiores, cujus meminit, fuiſſe illam, quæ ad Artemiſium* accidit. Meminerat autem illius cladis paulo ante, καὶ Πέρσαι δὲ ἀπῆλθον &c. Sed ibi non explicuerat, quæ illa eſſet, neque deſignaverat à Loco, unde cæteroqui Nomen trahere ſolent Pugnæ, ut modo, ἡ ἐν Πλαταιαῖς. Id ergo hic facit. Forſan tamen abeſſe debeat poſterius τὴν, tanquam ex repetitione poſtremæ ſyllabæ, vocabuli ἐμνήσθη, quod proxime præcedit, ortum, quod & Jenſio noſtro, ad præclara quæque ſe comparanti, in mentem venerat. Certe ita multo clariora forent omnia, quippe quibus tunc ſimpliciter diceretur, *priorem illam cladem, cujus modo meminerat, accidiſſe ad Artemiſium.* Porro hic dicitur ἧτταν αὐτῶν, ſcil. Ἑλλήνων, cujus tamen Genitivi nullam habent rationem Interpretes. Vis ejus & ſenſus eſt, *clades, qua Perſæ à Græcis ſunt victi*, ſeu *Græcis fuere inferiores.* Sic Xenophon ὁ ἥττων ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, h. e. quod ſæpius *vinci ſe patitur à voluptatibus & cupiditatibus.* Atque ita paſſim etiam ἧττον & ἡττᾶσθαι in eadem Syntaxi. Julian. *Or.* 1. *pag.* 25. *Ed. Noviſſ.* μηδέποτε τῶν πολεμίων ἧτταν ἔχοντα ἀπελθεῖν. Neque aliter ἐλάττωμα. Atque ita in utraque Lingua Genitivus promiſcue, modo Active ſumitur modo paſſive, ſeu ut modo notet eum, vel id, cujus res eſt, & à quo proficiſcitur, vel ad quem tendit. Exemplis id probavi jam *ad Sanctii Minervam pag.* 121. In eandem ſententiam Gellius IX. 12. *Metus & injuria, atque alia quædam id genus utroque verſum dici poſſunt. Nam Metus Hoſtium recte dicitur, & quum timent hoſtes, & quum timentur. Injurias itidem dicimus tam illorum, qui patiuntur, quam qui faciunt. Illud etiam dictum à Virgilio eandem habet formam communicatæ ultro & citro ſignificationis.* Et vulnere tardus Ulyxi, *quum diceret vulnus, non quod accepiſſet Ulyxes, ſed quod dediſſet.* Sed & ita accipiendum eſt, quod apud Tacitum *Hiſt* I. 46. legimus, *Ne vulgi largitione centurionum animos accenderet.* h. e. largitione in vulgus facta; Et quod apud Gellium VII. 3. Cato ait, *Ne in ſervitute noſtra eſſent*, qua ſcil. nobis ſervirent. Quin apud Pomp. Melam II. 7. reperimus locutionem huic Græcæ prorſus ſimilem. Nam *Ægates* ait *Romana clade nobiles*, h. e. clade, quam Pœnis intulerunt. Minus certe durum eo eſt illud Æliani ἧττα Ἑλλήνων. Sed tamen quia phraſis illa Melæ ſuſpecta eſt Interpretibus, & quæ ad tuendam eam ex Livio protulit Voſſius, vere aliena ſunt, ut oſtendit iſtic Clariſſ. & Honoratiſſ. Collega, Jac. Gronovius, & clarius etiam liquebit, ſi cum Livio & Polybio conferatur Strabo *lib.* XII. *pag.* 545. & 546. idcirco non valde repugnaverim Ego quidem illis, qui Melam iſtic vitio memoriæ lapſum putant. Sed & quia iſthæc Æliani vox ἧττα cum Genitivo notare ſolet & Græcis *cladem illorum*, qui eam ſunt paſſi, atque ita Plutarchus *Apoph. Reg. & Ducum* de Fabricio, πυθόμενος τὴν ὑπὸ Πύῤῥου ἧτταν Ῥωμαίων, *quum cognoviſſet cladem Romanorum, quam à Pyrrho acceperunt.* Et in *Amat. Narr.* juxta ſepulchrum Filiarum Scedaſi *accidiſſe integram*, παντελῆ γενέσθαι ἧτταν Λακεδαιμονίων, qui ibi à Thebanis ſunt cæſi: ideo ſane neque ei refragabor multum, qui malit abeſſe hic illud αὐτῶν, ut ita legantur omnia. Τὴν γὰρ προτέραν ἧτταν, ἧς ἐμνήσθη, ἐπ' Ἀρτ. γεν. explicentur autem, ſicut à Me factum, de clade Perſarum, *initio Capitis* memorata. PERIZ.

προτέραν ἧτταν αὐτῶν, [10] ἧς ἐμνήσθην, τὴν [11] ἐπ' Αρτεμισίῳ γεγονέναι· καὶ τὴν [12] ἐν Μυκάλῃ δὲ τῶν Ελλήνων νίκην οὐκ ἄλλης ὁμολόγηται δῶρον ἡμέρας γενέσθαι, ἢ ταύτης, εἴγε κατὰ τὴν αὐτὴν ἐνίκων καὶ ἐν Πλαταιαῖς καὶ ἐν Μυκάλῃ. [13] Καὶ Αλέξανδρον δὲ τὸν Μακεδόνα, τὸν Φιλίππου παῖδα, τὰς πολλὰς μυριάδας τὰς τῶν βαρβάρων φθεῖραι καὶ αὐτὸν λέγουσιν ἕκτῃ ἱσταμένου, [14] ὅτι

memini, fuiſſe illam ad Artemiſium: neque vero *partam* ad Mycalen Græcis victoriam alterius, quam hujus, diei munus fuiſſe conſtat, ſiquidem eodem die vicerunt & ad Platæas, & ad Mycalen. Item Alexandrum Macedonem, Philippi filium, etiam Hunc complures illas Barbarorum myriadas fudiſſe dicunt ſextâ ineuntis *menſis*, quando etiam Darium

10 Ης ἐμνήσθην] Non puto vitio carere hunc locum. Quomodo enim ſic loquatur, qui cladis hujus mentionem fecit nullam? Puto igitur legendum, ἧς ἐμνήσθη, & reddendum, *cujus facta mentio*, videlicet ab aliis. SCHEFF. In vado eſt lectio vulgata. Nam τὸ ἧς ἐμνήσθην reſpicit cladem Perſarum ad Platæas, cujus paulo ante mentio injecta erat, & quæ utique prior illâ ad Artemiſium. Neque facilè conceſſerim τὸ ἐμνήσθην *paſſive* apud Græcos ἀττικωτέρως accipi. KUHN.

11 Επ' Αρτεμισίῳ] Macedones *Majum* menſem *Artemiſium* vocant. Eſt & mons Arcadiæ hoc nomine, & *Artemiſium* promontorium Eubœæ. GESNER.

12 Εν Μυκάλῃ] Monte Joniæ. Vide prædictum *loco antea laudato.* Item Juſtinum *lib.* II. *cap.* 14. SCHEFF. Cæterum Herodotus quoque in *Calliope* aſſerit, eodem die Platæenſe & Mycalenſe prælium commiſſum, τὸ μὲν ἐν Πλαταιῇσι πρωῒ ἔτι τῆς ἡμέρης ἐγίνετο, τὸ δὲ ἐν Μυκάλῃ περὶ δείλην, *pugnatum ad Platæas eſt ſummo mane, in Mycale vero veſperi.* Et in *Urania:* ad Thermopylas & Artemiſium eodem die σύμβαξις Martia fuit. KUHN.

Εν Μυκάλῃ] Prælium hoc fuit Navale ad promontorium *Mycalen* in Jonia, non longe ab Epheſo, & inſula Samo. Obſervanda autem locutio ἐν Μυκάλῃ, & ἐν Πλαταιαῖς, h. e. *prope Mycalen*, *juxta Platæas.* Sæpe enim Nomina Locorum etiam τὴν περίχωρον denotant, vel propinqua iſtorum locorum. Noſter *infra* XII. 57. Λίμνη ἐν Ογχηστῷ. *Lacus apud Oncheſtum.* Vide ibi & Notas. Et XIII. 16. Απολλωνιάται πόλιν οἰκοῦσι γείτονα Επιδάμνου ἐν τῷ Ιονίῳ κόλπῳ, h. e. *ad ſinum Jonium*, vel in littore ejus, plane ut paſſim *Pontus* etiam pro regionibus Ponto Euxino vicinis ponitur. Polyæn. I. 30. 3. Οἱ Ελληνες νικήσαντες ἐν Σαλαμῖνι, de Græcis pugna navali victoribus, non in ipſa vere inſula, ſed *ad* inſulam *Salamina.* Similiter Latini, Suet. *Cæſ.* 25. *IN Britannia claſſe vi tempeſtatis prope abſumpta. Cap.* 36. *P. Dolabella claſſem IN Illyrico amiſit.* Obſequens *cap.* 85. *IN Numantia res male geſtæ, exercitus Rom. oppreſſus.* Ubi Schefferus, *ſe id non intelligere* ait, quia qui male rem gerit *IN Numantia*, eum IN ipſa quoque Urbe conſtitutum fuiſſe oporteat, Romani autem extra eam fuerint. Corrigit ergo *Numantiam*, vel *in Numantiam.* Perperam prorſus. Nam & ita Obſeq. *cap.* 51. *IN Sicilia inſulam natam* memorat, quod Livius XXXIX. 56. *haud procul Sicilia.* Idem Obſeq. *cap.* 96. *Priverni terra ſeptem jugerum ſpatio in cavernam deſedit*, h. e. non in oppido ipſo, ſed ejus ſuburbano agro. Sall. *Jug.* 15. *Ne ſe alium putarent, ac Numantiæ cognitus eſſet.* h. e. ad Numantiam. PERIZ.

13 Καὶ Αλέξανδρον] MS. B. hic novum facit caput cum inſcriptione tali, περὶ Αλεξάνδρου βασιλέως. SCHEFF. Plut. vide in *vit. Alexandri*, & Nihus. *Fatid. cap.* 32. codex KONIGIAN.

14 Οτι καὶ Δαρεῖον καθεῖλεν] Peſſime verſum erat, *quum Darium caperet*, qui fugâ utique etiam ex ultimo prælio evaſit, & in fugâ à ſuis, Beſſo & Nabarzane, vinctus vulneratuſque periit. Καθεῖλε ergo notat hic, Vel, *de Regno* ſeu *Imperio dejecit:* quomodo Dionyſ. Halic. *lib.* IX. Τὴν Ρωμαίων καθελόντες ἀρχὴν· Et Julianus *Orat.* I. *pag.* 45. *extr.* ἐπειδὴ

[14] ὅτε καὶ Δαρεῖον [15] καθεῖλεν Ἀλέξανδρος. [16] Καὶ ὁμολογοῦσι τοῦ [17] αὐτοῦ μηνὸς πάντα. [18] Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν [19] Ἀλέξανδρον, καὶ γενέσθαι, καὶ ἀπελθεῖν τοῦ [14] βίου, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, πεπίστευται.

rium debellavit Alexander. Et tradunt pariter, omnia hæc hujus eſſe menſis. Ipſum etiam Alexandrum eodem die & genitum, & è vita exiiſſe, receptum eſt.

ΚΕΦ.

CAP.

δὴ τὴν Περσῶν καθεῖλε δύναμιν, *poſtquam Perſarum Potentiam ſuſtulit.* ſed diſertiſſime Lucas *Euang.* I. 52. Καθεῖλε Δυνάστας ἀπὸ θρόνων. Vel certe, *fecit* ſuis victoriis, *ut tolleretur tandem è medio.* Sæpe enim *Facere* Res vel Homo dicitur, qui non ipſe Facit, ſed Facti cauſam dedit. Sic Hyperides apud Longin. περὶ ὕψους *cap.* 15. τοῦτο τὸ ψήφισμα οὐχ ὁ ῥήτωρ ἔγραψεν, ἀλλ' ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη. Valer. Max. I. I. 4. *Apex è capite prolapſus Sulpicio ſacerdotium abſtulit.* Cæterum Victoriam hanc Alexandri in alios menſes conjiciunt Plutarchus, Arrianus, Aliique. De ſenſu vocis καθελεῖν in hoc loco, vide etiam Freinsh. *ad Curt.* III. 8 23. & Illuſtriſſ. Spanhemium *ad Julianum pag.* 212. Vide & *infra ad* III. 23. PERIZ.

15 Καθεῖλεν] Videtur de pugna ad Arbelam loqui. Atqui ex ea Darius ſalvum ſe eripuit? teſte Curtio *lib.* IV. *cap.* 14. Puto eos ſequi, qui ſcribunt ſtatim altera poſt prælium die Alexandrum Dario ſuperveniſſe, multis quidem vulneribus confoſſo, adhuc tamen ſpiranti. Quos inter eſt Juſtinus *lib.* XI. *cap.* 15. Diodorus Siculus *lib.* XVII. Arrianus I. *cap.* 5. SCHEFF. Auctor *lib.* VI. *cap.* 25. *de Hiſt. An.* ſuam ſententiam hunc in modum prodidit. Δαρείῳ τῷ τελευταίῳ Περσῶν βασιλεῖ ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον μάχῃ βληθέντι ὑπὸ Βήσσου καὶ κειμένῳ, πάντων τῶν νεκρὸν ἀπολιπόντων ὁ κύων ὑπ' αὐτοῦ τραφεὶς παρέμεινε μόνος πιστὸς &c. *Dario, ultimo Perſarum regi, in prælio cum Alexandro â Beſſo vulnerato jacentique, canis ab eo enutritus ſolus aderat fidus cuſtos, reliquis omnibus mortuum deſerentibus.* KUHN.

16 Καὶ ὁμολογοῦσι &c.] Miror profecto ſollicitari hæc à Viris Eruditis, Fabro & Scheffero. Ellipſis enim in his uſitata eſt vel Infiniti εἶναι, vel Participii ὄντα. Sic *ſupra* II. 13. Α παρὰ τοῦ Ἀνύτου ὡμολόγηται, h. e. *quæ ab Anyto* eſſe profecta *conſtat.* Plenius *infra cap.* 44. Θέωνος τοῦ ζωγράφου πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ὁμολογεῖ τὴν χειρουργίαν ἀγαθὴν οὖσαν. PERIZ.

17 Αὐτοῦ μηνὸς πάντα] Lege ταῦτα. ridiculum enim ſit credere ſic ſcriptum ab Æliano. FABER. Videtur tamen ſcripſiſſe utrumque, τοῦ αὐτοῦ μηνὸς πάντα ταῦτα καὶ αὐτὸν, alterumque ob ſimilitudinem literarum eſſe omiſſum tanquam ſuperfluum. SCHEFF. Vulgata lectio οὖ κεῖται. KUHN.

18 Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἀλέξανδρον] De tempore Mortis Alexandri vide Freinshem. *ad Curtium* X. 5. 6. PERIZ.

19 Ἀλέξανδρον] Vide Plutarchum *Symp. lib.* VIII. *prob.* I. Anon. *deſc. Olymp.* CXIV. Anno I. Diog. Laertium *lib.* VI. SCHEFF.

ΚΕΦ. κϛʹ.

Περὶ Ὑπερβορέου Ἀπόλλωνος, καὶ περί τινων περὶ Πυθαγόρου θαυμασίων.

1 Ἀριστοτέλης λέγει [2] ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν [3] τὸν Πυθαγόραν Ἀπόλλωνα

CAP. XXVI.

De Hyperboreo Apolline, & quibuſdam Pythagoræ mirabilibus.

Ariſtoteles dicit, à Crotoniatis Pythagoram Apollinem Hyper-

1 Ἀριστοτέλης] Ubi? Non enim reperitur, quantum ſcio, in iis operibus, quæ hodie extant. Forte legendum eſt Ἀριστόξενος. Is enim libros ſcripſit de vita Pythagoræ, multum laudatos à Laërtio, Porphyrio, Gellio, & aliis. Niſi forte fuit in libris Ariſtotelis *de Philoſophia Pythagorica*, quos Iamblichus laudat *cap. 6.* Sed apud Laërtium in *Catalogo librorum Ariſtotelis* non videas τῆς Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας, verum περὶ τῶν Πυθαγορείων, ut prope dubitem, num & in Jamblicho ſeſe recte habeat ſcriptura. Sed de hac re rectius videbo in *libris de vita & Philoſophia Pythagorica*, ſi vitam vireſque Deus dederit. SCHEFF. Lectio vulgata extra aleam eſt. Multa enim ſcripſit Philoſophus Laertio non memorata. v. Meurſ. *in Apollon. Hiſt. Commentit. pag.* 129. KUHN. Maximopere fallitur Cl. Schefferus, qui Ἀριστόξενος pro Ἀριστοτέλης hoc loco reponit; in ſequentibus enim ab Æliano vocatur ὁ τοῦ Νικομάχου: Ἀριστόξενον vero Spinthari filium fuiſſe conſtat cum ex Diogene Laertio *lib.* II. *Segm.* 20. tum ex aliis Scriptoribus, quos *ad Laertium* recenſet Doctiſſimus Menagius.

2 Ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν] Τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ait Laertius in *ejus vita.* Nempe & Crotoniatæ erant, apud quos vivebat, cum ei primum nomen hoc imponeretur, & diſcipuli ejus id faciebant. Autor autem eis fuit Abaris Hyperboreus, dum ſimilem Pythagoram Apollini ſuo dixit. vide Jamblich. *vita Pyth. cap.* 19. SCHEFF. Et Porphyrium in *vita ejuſdem.* ubi ait Pythagoram aureo oſtenſo femore Abaridi fidem feciſſe, ſe eſſe illum ipſum Apollinem Hyperboreum, cujus erat ſacerdos Abaris. Ita mutuum muli! KUHN.

3 Τὸν Πυθαγόραν Ἀπόλλωνα &c.] Etiam hic Locus indicio eſt, quam non ſemper credendum ſit MStis, ſed ſæpe contra eos, ex ipſa Hiſtoria, priſcis Auctoribus ſua ſit reſtituenda Lectio. Etenim Codices mei pariter hic non legunt τὸν Πυθαγόραν, ſed Πύθιον: atque ita etiam Romana Ed. exhibet, haud dubie, quia in ſuis quoque Codd. ita invenit Editor. Neque aliter Vultejus vertit. Geſnerus omnium primus ex Laërtio Πυθαγόραν in Marginem, & Verſionem ſuam intulit. Quæ emendatio æque certa eſt, ac ſi è MStis eſſet hauſta, tantoque pulchrior, quod à varia eruditione & lectione eſt profecta. Secuti ergo eam Tornæſius & Reliqui in Textum quoque τὸν Πυθαγόραν admiſerunt. Neque vero ſolus id Laërtius poſtulabat, ſed & Alii, qui Vitam Pythagoræ ſcripſerunt, Jamblichus, Porphyrius ſeu Malchus, Apollonius Dyſcolus, & hic quidem itidem, ut Noſter, ex Ariſtotele Hiſtoriam hanc narrans. Nempe Abaris Sacerdos Apollinis Hyperborei veniens in Italiam dicitur Pythagoram aſſimulaſſe ſuo Apollini, immo affirmaſſe, eſſe ipſum illum Apollinem, & vicissim Pythagoras feciſſe ei rei fidem, oſtendendo femur aureum *&c.* Vide Jamblichum in *Vita Pythag. cap.* 19. & 28. Apollo autem iſte, licet idem, qui Græcus, alia illic ratione colebatur, quam in Græcia, immo Aſinorum ſacrificiis, quæ Græci rejiciebant, Anton. Lib. *Fab.* 20. & Pindarus *Od.* 10. Sed & ab Hyperboreis Græcus Apollo, primitiis miſſis Delum, colebatur, Pauſan. *Atticis p.* 30. & Herodot. IV. 33. Vide & *infra ad* III. I. *extr.* Immo ipſum etiam Templum & Oraculum Delphicum ab iis ex nonnullorum ſententia extructum fuit, Pauſ. in *Phocicis pag.* 120. 121. Credebantur autem Hypebo-

rei

λῶνα Ὑπερβόρειον προσαγορεύεσθαι. Κἀκεῖνα δὲ [4] προσεπιλέγει ὁ τοῦ Νικομάχου, ὅτι τῆς αὐτῆς ἡμέρας ποτὲ, κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, καὶ ἐν Μεταποντίῳ ὤφθη ὑπὸ πολλῶν, [5] καὶ ἐν Κρότωνι τῷ ἀγῶνι

perboreum cognominari. Sed & hæc addit ille Nicomachides: Quod aliquando eodem die & eadem hora viſus ſit à multis & Metaponti, & Crotone, ludis ſurgens: ubi etiam alterum Py-

rei habitare longe ſupra Scythas, immo ſupra ipſum Boream. Liquet id ex itinere ſacrorum, quæ deportabantur, quæque Scythæ deferenda ulterius accipiebant ab Iſſedonibus, hi ab Arimaſpis, illi vero demum ab Hyperboreis, ſupra illos ergo omnes ſitis. Vide Pauſan. in *Atticis*. Sed & Idem in *Eliacis A. pag*. 154. Hyperboreos ait εἶναι ἀνθρώπους, οἱ ὑπὲρ τὸν ἄνεμον οἰκοῦσι, τὸν βορέαν. Adde Suidam, Pomp. Melam. III. 5. Plin. *Nat. Hiſt*. IV 12. Sed recte ea explodit Herodot. IV. 32. & 36. Ego vero putem, *Hyperboreos* antiquiſſimis temporibus, quibus maxime adſcribuntur, appellatos potiſſimum eos, qui ex Aſia per Septrentionem promotis ſedibus & erroribus ſuis tandem penetrarunt in Græciam, & Sacra iſtic inſtituerunt: Deinde vero omnes eos, qui ultra Septentrionales in Europa populos, Græciæ vicinos & cognitos, habitabant, id quod confirmat Strabo *lib*. I. *pag*. 62. & XI. *pag*. 507. Rudbekius in *Atlantica cap*. 9. ad ſuam unice refert Sueoniam, & ipſum Hyperboreorum nomen non ex Græca, ſed ex Sueonica Lingua derivat, quaſi *Uſwerborne*, ſeu *Uſerborne*, h. e. illuſtres & celſo loco natos. Verum illud quidem pro luſu ingenii, ſuæ gentis antiquitati ſtudentis, habendum eſt ſine dubio. Certum mihi ex iis, quæ dixi, & vel maxime ex diverſiſſimo ſitu per Aſiam atque Europam, qui *Hyperboreis* aſſignatur à diverſis Scriptoribus Græcis, fuiſſe illud, non Unius Gentis Proprium, ſed Commune omnium Gentium Græcis ignotarum, & in Septentrionem remotiſſimarum, Nomen. Vere Strabo I. *pag*. 62. *Hyperboreos* ait quosvis βορειοτάτους fuiſſe. Et *lib*. XI. *pag*. 507. antiquiſſimos Græcos vocaſſe *Hyperboreos*, *Sauromatas* & *Arimaſpos*, τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ Εὐξείνου, καὶ Ἴστρου καὶ Ἀδρίου κατοικοῦντας, *illos qui ſupra Pontum Euxinum*, *Iſtrum*, & *Adriam ipſam habitant*. Etenim Ὑπερβόρειοι, notat proprie *plane Boreales*, ut ὑπερνότιοι *Auſtrales*. Hinc Dionyſius Periegetes Ponto Euxino tribuit *v*. 151. duo promontoria, quorum

> Ἡ μὲν ὑπερνοτίη, τήν τε κλείουσι Κάραμβιν,
> Ἡ δὲ βορειοτέρη.

alterum eſt prorſus ad Auſtrum maris Euxini, quod vocant Carambin, alterum Septentrionalius. Herodotus tales negat *Hyperboreos*, quales memorant Poetæ, & Mythologi, h. e. *ultra ventum Boream ſitos*. Et in eo aſſentientem habet Strabonem ipſum *lib*. VII. *pag*. 295. ubi illos Scriptores appellat μυθοποιοῦντας τὰ Ῥιπαῖα ὄρη καὶ τοὺς Ὑπερβορέους, *fabuloſos, qui montes Riphæos & Hyperboreos commenti ſunt*. Nam ſupra *Ripheos* montes collocarunt Mythologi ſuos *Hyperboreos*. Velle bona fide, ut Japheti Familia, poſtquam ex Aſia tranſiit in Europam, continuo curſu contenderet ſemper in Septentrionis frigora, relictis melioribus identidem & mollioribus Locis, uſque dum venerit in Sueoniam, ac inde poſtea demum colonias miſerit verſus Meridiem, ac pleraſque tunc Græciæ, immo totius Europæ, etiam quaſdam Aſiæ, gentes condiderit, & Reges genuerit, id vero quid aliud eſt, quam ſuaviter delirare? Etyma porro ejuſmodi in qua tandem lingua reperiri non poſſint & majorem quidem habentia ſpeciem, quam *Hyperborei* habent ab *Uſwerborne* deducti? PERIZ.

4 Προσεπιλέγει] Sic & Lugd. Codex. Sed quid ſibi velit Shuisk. oſtentans προσεπιλέγει, neſcio: niſi forte ἀντὶ τούτου λέγει, quod pene putem. Voluit haud dubie προσηνῶς, *ſuaviter*. Plutarchus *de Adul. & Amico Diſting. in extr*. de Medicis, *Neque enim illi ſecantes quid, relinquunt affectam partem in dolore*, ἀλλ' ἐνδόσιμον προσηνῶς, *ſed leviter, molliter, aliquid inſtillant*. Diodorus Sicul. *lib*. V. *p. m*. 312. Προσηνῶς ἐνδιατρίβειν τόπῳ, *lubenter commorari in loco quodam*. Et *lib*. I. *p*. 8. τῆς βοτάνης προσηνεστάτην, *ſuaviſſimam ex herbis*. IDEM.

5 Καὶ ἐν Κρότωνι] Jamblichus habet, ἐν Ταυρομενίῳ τῆς Σικελίας. SCHEFF. Lucian. in *Dial. Mort*.

ἀγῶνι ἐξανιςάμεν@, ἔνθα καὶ [6] τ̃ μηρῶν ὁ Πυθαγόρας παρέφηνε τ̃ ἕτερον [7] χρυσοῦν. Λέγεται καὶ ὁ αὐτὸς, ὅτι [8] ὑπὸ τ̃ Κῶ-

Pythagoras femur oſtendit aureum. Dicit idem ille, quod Coſam fluvium tranſiens appellatus ſit. Et multos ait hanc

Mort. ad Pythagoram, χαῖρε, inquit, ὦ Εὔφορβε, ἢ Ἄπολλον, ἢ ὅτι ἂν ἐθέλῃς, *ſalve o Euphorbe, vel Apollo, aut quicunque tandem eſſe velis.* Romana editio legit πύθιον Ἀπόλλωνα pro Πυθαγόραν. A. male. Dictus autem Apollo eſt, quod illum Apolline ſatum crediderint, ut etiam Noſter innuit *lib.* IV. *cap.* 17. Hoc nomine & Auguſtus in *Inſcriptionibus lapidum* ſalutatur APOLLO DIVUS. v. Sueton. in *vita ejus cap.* 91. Cæterum Pythagoras etiam hominibus, malè credulis perſuaſerat, ſibi *Apollinem apparere, ſeque ipſum confiteri*, ἐαυτῷ τ̃ Ἀπόλλωνα ἥκειν, ὁμολογοῦντα, ὅτι αὐτὸς εἴη. Philoſtratus *lib.* I. *de Vit. Apollon. cap.* I. KUHN.

Καὶ ἐν Κρότωνι, τῷ ἀγῶνι ἐξανιςάμεν@] Cenſeam excidiſſe hic καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ, idque ex IV. 17. ubi Auctor eadem & iiſdem pene verbis ait, τ̃ γὰρ αὐτῆς ἡμέρας ὤφθη, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, ἐν Μεταποντίῳ, καὶ ἐν Κρότωνι, καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἢ παρέφηνε χρυσοῦν τ̃ ἕτερον τ̃ μηρῶν. Atque ita & Plutarch in *Numa*, à Scheffero jam citatus, & Amm. Marcell. XXI. 16. *femur ſuum aureum apud Olympiam ſæpe monſtrabat.* Adde, quod dicatur *femur oſtendiſſe* τῷ ἀγῶνι ἐξανιςάμεν@, quod videtur certe in *Olympiam* quam maxime convenire. Nolim tamen, quod de *Olympia* dixi, pertinacius affirmare, quia Apollon. Dyſcolus *cap.* 6. itidem Ariſtotelem ſecutus, tradit Pythagoram, eadem die & hora, Crotone ſimul ac Metaponti viſum, ac dein ſubdit, non addens, Ubi, *ex Theatro ſurgentem, oſtendiſſe femur.* Cæterum poterat ita variis in locis Pythagoras eadem hora eſſe, & conſpici, quia accepiſſe dicebatur ab Abari Hyperboreo jaculum Apollinis, cui Abaris ille inequitans per aërem ſupra montes & maria volitabat celerrimo motu, unde & αἰθροβάτης cognominabatur. Vide Jamblich. *de Vita Pyth. cap.* 19. & 28. De jaculo illo Abaridis μυθολογοῦμεν@ etiam Herodot. *lib.* IV. & Suidas in v. Ἄβαρις. Inde vero ad Palmerinos, & ejus notæ Heroas, Ineptuli Romanenſium fabularum Auctores ſequiori tempore, ſimilia tranſtuliſſe videntur. PERIZ.

6 Τῶν μηρῶν] Plutarchus in *Numa.* Καὶ Πυθαγόρας δοκεῖ τ̃ μηρὸν ἀποφῆναι χρυσοῦν Ὀλυμπίασι, διαπρεψάμεν@ τὴν πανήγυριν. Adde Lucian. in *Somnio* ſive *Gallo*, & Iamblich. in *vita ejus.* SCHEFF. Nec res ipſa ſani aliquid habet. Abaris enim Olympiad. 3. in Græciam venit è Scythia: Pythagoras autem natus anno 2. Olympiad. 53. qui igitur potuit femur oſtendere Abaridi nondum natus Pythagoras? KUHN.

7 Χρυσοῦν] Origenes conſentiens in cæteris *femur* ait fuiſſe *eburneum* vide *l.* VI. *contra Celſum.* SCHEFF. Scilicet in diverſa eunt ſæpe Auctores, in hiſtoria de Pythagorâ, ſuos quisque ſecuti duces. Ita Noſter à Coſa fluvio, alii à Neſſo compellatum Pythagoram ajunt. Porphyrius in *vita Pythagoræ* inquit, Καύκασον ποταμὸν hoc feciſſe. Ubi forte ex noſtro legendum Κῶσον. Valde igitur lubricum eſt, certi aliquid in tanto opinionum divortio definire, aut criticam manum textui injicere. KUHN.

8 Ὑπὸ τὸν Κῶσον] Apollonius de Pythagora. καὶ ὑπὸ τ̃ κατὰ Σάμον ποταμοῦ διαβαίνων σὺν ἄλλοις, ἤκουσε φωνὴν μεγάλην ὑπὲρ ἄνθρωπον, Πυθαγόρα χαῖρε. *Et hoc narrat Apollonius authorem laudans Ariſtotelem. Itaque emenda ex hoc loco Ælianum, & lege:* ὑπὸ τ̃ κατὰ Σάμον ποταμοῦ διαβαίνων. Hæc Caſaubonus *ad Laërtii Pythag.* Retinerem ego tamen, quod Interpres habet & Laërtius: τὸν Νέσσον. Ita enim & Iamblichus *Vita Pyth.* Μετὰ τοῦτο τοίνυν ἐκεῖν@ Νέσσον ποτὲ τὸν ποταμὸν σὺν πολλοῖς τ̃ ἑταίρων διαβαίνων προσεῖπε τῇ φωνῇ &c. Adde quæ notavit Blancardus *ad Arrian. lib.* I. *pag.* 3. 4. Eruditiſſ. Menagio *in Laert. pag.* 209. placebat ὑπὸ τ̃ Κώσα ποταμοῦ qui & poſt προσειπεῖν αὐτὸν, addit, χαῖρε Πυθαγόρα. ex Porphyrio, Iamblicho & aliis. SCHEFF. Non puto hac mantiſſa opus eſſe. αὐτὸν enim refertur ad præcedentia, illam ſcilicet compellationem, de qua dictum. Cæterum verba, ὑπὸ τὸν corrigi malim ex Noſtri *cap.* 17. *lib.* IV. legique ὑπὸ τ̃ Κώσα ποταμοῦ &c. *á fluvio Coſa trans-*

Κῶσαν ποταμὸν διαβαίνων προσερρήθη. Καὶ πολλὰς φησιν ἀκηκοέναι τὴν πρόσρησιν ταύτην.

hanc appellationem audiviſſe.

tranſiens compellatus eſt. KUHN.

Ὑπὸ τ. Κῶσαν ποταμὸν] Caſaubonus ad Laertium legit, ὑπὸ τοῦ κατὰ Σάμον ποταμοῦ, alii ὑπὸ Νέσσον: idque ex Jamblicho. Quid ſi idem fluvius binominis fuerit? Ceterum error hic eſt; nam iſtud (ὑπὸ) poſitum fuit pro ποτὲ, nil verius, emenda igitur, & pro ſapiente feceris. FABER.

Ὑπὸ τ. Κῶσαν ποταμὸν] Aſſentior, quod ad Syntaxin, vel Menagio, Scheffero, Kuhnio, reſtituentibus ex IV. 17. Ὑπὸ τοῦ Κάσα ποταμοῦ: Vel Fabro legenti, ſenſu ſane optimo, ὅτε ποτὲ τ. Κ. Sed quis fuerit ille Fluvius in hacce Hiſtoria, quum tam diverſis appelletur modis, (Vide Menag. *ad Laërtium*) incertiſſimus ſum. Laërtius & Jambl. *Neſſum* nominant, idque Nomen ex iis receptum erat in Verſionem Æliani. At quis ille *Neſſus*? Nempe remotus vel in Thraciam, vel in Illyricum, procul à Vita & Amicis Pythagoræ, qui magno numero audiviſſe dicuntur hanc Fluvii illius ſalutationem, & tamen ne iſtic quidem *Neſſus* dictus, ſed *Neſtus*. Porro Porphyrii Codices Fluvium hunc vocant *Caucaſum*, Καύκασον, corrupto haud dubie Nomine, ſed cujus tamen veſtigia apparent etiam in Codd. Apollonii Dyſcoli, ubi legitur, ὑπὸ τοῦ κατὰ Σάμον ποταμοῦ διαβαίνων. Nihili autem & hoc eſt. Ælianus tandem nominat Κῶσαν vel Κόσαν, quaſi nomine Fluvium ignorari ab Aldobrando *ad Laërtium* miror, quum in ipſa fuerit Italia, in Lirim illabens in finibus Campaniæ verſus Latium. Sed & ille nimis remotus à Metaponto aut Crotone. Quid ergo? Vix dubito in tot diverſis & pariter corruptis appellationibus latere Nomen obſcuri Fluminis juxta dictas Urbes, ubi Pythagoras habuit ſuos Amicos & Comites, & forſan vel Κασυέντου juxta Metapontum, vel potius Κραθίου inter Crotona & Sybarin, vel denique Καικίνου, juxta Locros Italiæ, de quo vide *infra* VIII. 13. & Thucyd. *lib.* III. *cap.* 103. PERIZ. Parens meus pro ὑπὸ malebat ὑφ' ἑῷ.

ΚΕΦ. κζ.

Ὅτι Ἀννίκερις ἱππεὺς δεξιός· καὶ ὅτι ὑπὲρ μικρῶν λίαν σπουδάζων, τὰ μεγάλα ὀλιγωρεῖ.

CAP. XXVII.

Quod Anniceris eques bonus: & quod qui parvis rebus nimiam operam tribuit, negligit majora.

[1] Ἀννίκερις ὁ Κυρηναῖος [2] ἐπὶ τῇ ἱππείᾳ μέγα ἐφρόνει, καὶ ἁρμά-

Anniceris Cyrenæus ob artem equitandi & curruum regendorum

1 Ἀννίκερις] Eadem Lucianus in *Encomio Demoſth.* meminit hujus *Anniceridis* Ariſtid. quoque *Orat.* II. *Platon.* SCHEFF. Merito iſte Anniceris a Platone arguitur ματαιοτεχνίας. ὁπόσοις γὰρ τῶν ἐπιτηδευμάτων οὐκ ἔστι τὸ τέλος βιωφελὲς, ταῦτ' οὐκ εἰσὶ τέχναι. οἷον τότε πεττεύειν καλῶς, καὶ βαδίζειν ἐπὶ σχοινίων λεπτῶν, ἐν κύκλῳ τε περιδινεῖσθαι μὴ σκοτούμενον, οἷα τὰ Μυρμηκιάδου τοῦ Ἀθηναίου καὶ Καλλικράτους τοῦ Λακεδαιμονίου, *cujuſcunque enim ſtudii finis non facit ad vitam bene agendam, illud non venit in artium cenſu. ut ſunt, teſſeras bene jacere, per funes tenues ambulare, in circulum verti ſine vertigine capitis.* (adde currum ita in gyrum circumagere, ut eadem maneat orbita) *huc pertinent opera Myrmeciadis Athenienſis & Callicratis Lace-*

S *da-*

μάτων ἐλάσῃ. Καὶ οὖν ποτε καὶ ἐβουλήθη Πλάτωνι ἐπιδείξασθαι τὴν τέχνην. Ζεύ-

rum peritiam magnifice de ſe ſentiebat. Voluit igitur quodam tempore ſpeci-

dæmonii. Hæc Auctor *protrept. ad artes.* Eruditiſſ. Reineſius *ep.* 43. *ad Daumium* arguit erroris Marſil. Cognatum, quod συνώνυμον Anniceridum non animadvertit. *Vixere enim*, inquit, *duo, quos erui, uno ſeculo, ſed alter poſt alterum annis ferè octoginta* & in *Appendice* addit; *Anniceris Philoſophus Parœbatæ diſcipulus, à quo Αννικέρειοι, alius fuit, & junior, quam Anniceris Cyrenæus ὁ λυτρωσάμενος τὸν Πλάτωνα, hunc in Platone memorat Laërtius, illum in Ariſtippo. Ambos confundit lib.* III. *cap.* 17. *Obſerv. Cagnatus.* Hæc ille *l. c.* Verum, ſi Laërtium ſequimur, unus tantum fuit Anniceris, qui & Platonem redemit & Paræbatæ diſcipulus fuit. Nam in *vitâ Ariſtippi*, Αννίκερις, à quo Αννικέρειοι, *Diogeni* eſt ὁ Πλάτωνα λυτρωσάμενος æque ut in *Platone.* quæ nota, duobus locis repetita unum eundemque *Annicerim* deſignat. Fuit ſcilicet equis & aurigationibus more patrio deditus *Anniceris* adhuc junior, ſed poſtea, fortè Platonis admonitione melior redditus, miſſis phaleris, ad philoſophandum appulit animum. Ita in *Vit. Philoſophor.* ex pugile, ſculptore, mercatore aliiſque legimus philoſophos natos eſſe. *Plato*, inquit Servius *in* VI. *Æneid. ab humerorum dictus eſt latitudine, quam Græci* Πλάτος *vocant* (v. Noſtrum *lib.* II. *cap.* 10.) *Athleta enim fuit, qui poſt omnium victoriam ſe Philoſophiæ dedit.* Hujuſmodi mutationem vitæ in *Anniceride* crediderim accidiſſe, nec opus eſſe duos ex uno procudere Annicerides KUHN.

Αννίκερις ὁ Κυρηναῖος] Celebris hic fuit ex eo, quod Platonem, juſſu Dionyſii Majoris Siciliæ Tyranni abductum, & venumdatum, redemerit; Vide Diog. Laërt. in *Platone.* Quæritur autem inter Eruditos, an idem ſit, Hic, & Ille, qui inter Cyrenaicos peculiari ſectæ nomen dedit *Annicereorum.* Et habent, qui id affirmant, faventem ſibi Laërtium in *Ariſtippo*; Niſi tamen is hac parte corruptus ſit, ut ſane cenſet Menagius. Contra enim Olympiodorus in *Platonis Vita.* Annicerin hunc, qui Platonem redemit, dicit navigaſſe tunc in Elidem, ut in Olympiis certaret quadrigis, & addit *Ariſtidem* dicere ſolitum, *Nemo Annicerin noviſſet, niſi is Platonem redemiſſet.* Verba Ariſtidis occurrunt apud Photium *Bibl. p.* 1297. ubi ita Ariſtides alloquitur Platonem. *Vendente te Polliде nemo Græcorum emit*, Λίβυς δὲ ἄνθρωπος, Αννίκερις ὄνομα, ὃν οὐδ' ἠπίσατο ἀνθρώπων οὐδείς, εἰ μὴ ταῖς σαῖς συμφοραῖς ἀπεχρήσατο. Νῦν δ' οὐ Πλάτωνα ἐπρίατο, ἀλλὰ δόξαν ἑαυτῷ, καὶ τὸ γιγνώσκεσθαι. *Sed Libys quiſpiam te emit, nomine Anniceris, quem neque hominum quiſquam noſſet, niſi tuis calamitatibus fuiſſet uſus. Nunc vero non Platonem emit, ſed gloriam ſibi & nomen.* Manifeſto hæc ſunt, ut putem, argumento, non fuiſſe ergo hunc aliis rebus, & quidem Philoſophicis diſciplinis, adeo Celebrem, ut etiam ſectam ab ſe nominatam relinqueret. Quin & Ratio temporis vix videtur illud concedere; ſiquidem iſte Annicereorum progenitor vixit demum tempore Alexandri. Diſerte Suidas, ἦν δ' ἐπὶ Ἀλεξάνδρου. Plato autem floruit tempore Artaxerxis Mnemonis, & venditus ac redemptus eſt minimum L. annis ante mortem Philippi, vel initia Alexandri. Confirmatur hæc Ratio etiam ex ſucceſſione Cyrenaicæ diſciplinæ. Socrates enim diſcipulum habuit Ariſtippum, Platonis æqualem, ille vero Antipatrum, hic Epitimeden, qui Parœbaten, & is denique *Annicerin*, quartum itaque à Platonis ætate vel æqualibus, uti id ipſe Laërtius in *Ariſtippo* nos docet. Sed &, qui una cum Anniceri dicitur Parœbatis fuiſſe auditor, Hegeſias vixit ſub Ptolemæo Rege, ut liquet ex Cicer. *Tuſc. quæſt. lib.* I. ut adeo etiam hunc Voſſius, *de Hiſt. Græcis* I. *p.* 81. male dicat Platonis fuiſſe æqualem, quia Anniceridis eſſet. Nihil tamen in his prorſus affirmem, utpote rebus non plane certis. Et Laërtium vel ſic putem, potius memoriâ lapſum, quam corruptum, quia & Suidas in v. Ἀρίστιππος eandem, quam Laërtius, *Anniceri* addit deſcriptionem, & ita, ut videatur plane eam ex Illo hauſiſſe. PERIZ.

2 Ἐπὶ τῇ ἱππείᾳ] Geſnerus legit ἱππείᾳ, & facile fuit; non enim aliter loquimur. FABER. Geſneri lectionem etiam probant MSS. omnes. SCHEFF. Benè, & ſecundum ana-

Ζεύξας οὖν τὸ ἅρμα, περιήλασεν ἐν Ἀκαδημίᾳ δρόμους παμπόλλους, οὕτως ἀκριβῶς φυλάττων τοῦ δρόμου τὸν στοῖχον, ὡς μὴ παραβαίνειν τὰς ἁρματοτροχίας, 3 ἀλλ' ἀεὶ κατ' αὐτῶν ἰέναι. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες, ὥσπερ εἰκὸς, ἐξεπλάγησαν. Ὁ δὲ Πλάτων, τὴν ὑπερβάλλουσαν αὐτοῦ σπουδὴν διέβαλεν, εἰπών· ἀδύνατόν ἐστι, τὸν εἰς μικρὰ οὕτω, καὶ οὐδενὸς ἄξια, τοσαύτην φροντίδα κατατιθέμενον, ὑπὲρ μεγάλων τινῶν σπουδάσαι. Πᾶσαν γὰρ αὐτῷ τὴν διάνοιαν εἰς ἐκεῖνα 4 ἀποτεθεῖσαν ἀνάγκη ὀλιγωρεῖν 5 τῶν ὄντως θαυμάζεσθαι δικαίων.

ſpecimen artis Platoni exhibere. Juncto itaque curru in Academia multos curſus circumegit, adeò exactè curſus meatum ſervans, ut non tranſiret orbitas, ſed ſemper in iiſdem incederet. Ceteri igitur omnes, ut veriſimile eſt, obſtupuerunt. At Plato nimiam ejus induſtriam reprehendit, dicens; fieri non poſſe, ut, qui rebus tam exilibus, & nullius pretii, operam impenderet adeò diligentem, poſſit præclaris negotiis ullis attendere. Quum enim omnis cogitatio in iſta conferatur, neceſſum eſſe, ut ea negligat, quæ revera ſunt admiratione digna.

ΚΕΦ. CAP.

analogiam Grammaticam. Moſchopulus περὶ σχεδῶν. τὰ διὰ τοῦ εια παραγόμενα θηλυκὰ ἔχοντα ἀντιπαρακείμενα διὰ τοῦ εὺς διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται, οἷον ἱππεὺς ἱππεία pag. 40. 41. KUHN.

Ἐπὶ τῇ ἱππείᾳ] Recepi ἱππείᾳ, quod & Græciſmus poſtulabat, & MSti, tum quorum Excerpta habuit Schefferus, tum quos Ego vidi, præferunt: rejecta lectione, quæ ex Vitio Typographi in prima Editione videtur orta. Solebant autem Veteres iſtam currus agitandi artem majoris, quam par erat, facere, ut vel ex certaminibus quadrigarum in Olympiis apud Græcos, & ludis Circenſibus apud Romanos conſtat. Sed maxime propria erat hæc ars Cyrenenſibus. Unde Maximus Tyr. *Diſſ.* 7. proprias variorum populorum artes commemorans, *Cyrenaicam diſciplinam* eſſe ait *agitationes curruum*: ἡ παρὰ τῆς λόγοις σπουδὴ, τέχνη Ἀττικὴ, παιδεύματα Κρητικὰ, θῆραι, &c. τὰ Θετταλῶν ἱππικὰ, τὰ Κυρηναίων διφρεῖαι, τὰ Αἰτωλικὰ λῃστεῖαι. Adde omnino Doctiſſimum vere Bochartum *Phalegi* IV. 33. Nihil itaque mirum voluiſſe & hunc Annicerin Platoni ἐπιδείξασθαι τὴν τέχνην. Conferri debet cum hoc loco & Phraſi comparatio à Gubernatore Navis & Aurigæ ad Reip. domi bellique Rectorem tranſlata à Juliano *Orat.* I. *pag.* 25. Τίς δ᾽ ἡνίοχος ἁρματηλάτης δεξιὸς, ἐν ὁμαλῷ καὶ λείῳ χωρίῳ, ἐπιτηδείους τε καὶ ταχεῖς ἵππους ζευξάμενος, εἶτα ἐν τούτοις ἐπιδεικνύμενος τὴν τέχνην. PERIZ.

3 Ἀλλ' ἀεὶ κατ' αὐτῶν ἰέναι] Uterque MS. habent κατ' αὐτόν. Et ita omnes etiam antiquæ Edd. Romana, Baſileenſis, tum illa Geſneri, & Primæ Tornæſii. In Hujus Poſterioribus demum, & dein iis, quos Schefferus, & qui eum ſecuti, dederunt, reperio, quod nunc vulgatur, neſcio utrum de induſtria, an vero fortuito caſu aut errore, quem poſteriores ſunt ſecuti. Sed non magni res eſt momenti. Recte enim dicitur utrumque, & Priſca lectio στοῖχον. Recentior ſpecioſius, certe propius, τὰς ἁρματοτροχίας reſpicit. IDEM.

4 Ἀποτεθεῖσαν] Malim ἀποτεθῆναι. GESNERUS.

5 Τῶν ὄντως θαυμάζεσθαι δικαίων] Hoc vero haud dubie ex errore & ἀβλεψίᾳ eſt ortum. MSti & omnes ante Schefferum Editi legunt ὄντων. Emendavi ergo, quod in poſtremis Edd. male jam quaſi receptum vulgabatur. Paulo ante à Tornæſio in margine ad vocem ἀποτεθεῖσαν annotatam reperio conjecturam ἀποτεθεῖσαι, ſed qua minime eſt opus. PERIZ.

ΚΕΦ. κη'.

Ἀλεκτρυόνων ἀγὼν πόθεν ἀρχὴν ἔλαβεν.

[1] Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην, Ἀθηναῖοι νόμον ἔθεντο, ἀλεκτρυόνας [2] ἀγωνίζεσθαι δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ μιᾶς ἡμέρας τοῦ ἔτους. Πόθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὅδε ὁ νόμος, ἐρῶ. Ὅτε Θεμιστοκλῆς ἐπὶ τοὺς Βαρβάρους ἐξῆγε τὴν πολιτικὴν δύναμιν, ἀλεκτρυόνας ἐθεάσατο μαχομένους· οὐδὲ ἀργῶς αὐτοὺς εἶδεν· [3] ἐπέστησε δὲ τὴν στρατιὰν, καὶ ἔφη πρὸς αὐτούς· ἀλλ' οὗτοι μὲν, οὔτε ὑπὲρ πατρίδος, οὔτε [4] ὑπὲρ

CAP. XXVIII.

Unde certamen gallorum gallinaceorum initium traxerit.

Poſt devictos Perſas, Athenienſes legem poſuerunt, ut galli gallinacei quotannis uno die publice in theatro certarent. Unde vero traxerit originem hæc lex, planum faciam. Quum Themiſtocles civicum exercitum adverſus Barbaros educeret, gallos gallinaceos conſpexit pugnantes: neque ille oſcitanter eos vidit: ſed totum exercitum adſtare juſſit, & dixit ad ipſos: At hi neque pro patria,

1 Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην] Intellige non unius prælii *Victoriam*, ſed totius belli, quod Xerxes Græcis intulit. De ipſo autem illo Gallorum certamine videſis, quæ hic notarunt Viri Eruditiſſimi, Schefferus & Kuhnius. PERIZ.

2 Ἀγωνίζεσθαι] Idem Pergami inſtitutum, teſte Plinio *lib.* x. *cap.* 21. At de Athenienſium conſuetudine teſtatur Lucianus *libro de Gymnaſiis*. ubi Gilb. Cognatus notat, pari fere modo, quo hic Themiſtocles, etiam Socratem Iphicratis animum accendiſſe. Chryſippum quoque *libro de Juſtitia* agnoſcere, quod gallorum æmulatione nobis ſtimulus ad fortitudinem injiciatur. Quæ Gilbertus ex Laertio *vita Socr.* habere videtur. De lege Athenienſium videndus omnino Petitus in *Leg. Att. pag.* 84. & quæ notat Dempſterus *ad Roſini lib.* III. *cap.* 10. item Thomas Bartolinus, vir ſolide doctus, vetuſque amicus meus *lib.* II. *de Luce Animalium cap.* 14. SCHEFF. Hujus moris Attici, & gallorum commiſſionis anniverſariæ meminit Euſtathius *in Iliad. pag.* 740. his verbis: Ἀθηναῖοι Πέρσας νικήσαντες, ὕστερον ὑπονοήσαντος ἀστείου τε καὶ ἀκινδύνου γυμνασίου, ἀλεκτρυόνας νομοθετήσαντες ἀγωνίζεσθαι δημοσίᾳ μιᾶς ἡμέρας τοῦ ἔτους· ἐπεὶ καὶ Θεμιστοκλῆς ὅτε κατὰ Περσῶν ἐξῆγε στρατὸν, ἀλεκτρυόνας ἰδὼν μαχομένους ὑπὲρ μὴ τοῦ ἡττηθῆναι, ἐκεῖθεν φασὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐπέρρωσεν εἰς μάχην. Ὅμοιον δὲ καὶ Ῥωμαῖοι ἐποίουν διὰ ὀρτύγων μονομαχίας κήρυκος προφωνοῦντος τὸ ΠΟΥΛΛΟΙ ΠΟΥΓΝΑΝΤ ὅ ἐστι πέδιλα μάχονται καὶ οὕτω τοὺς θεατὰς ἀθροίζοντες. *Athenienſes Perſis devictis lepidum quoddam & innoxium excogitarunt exercitamentum, dum gallos quotannis ſolenni quodam die publice committendos ſanxerunt, cum Themiſtocles quoque exercitum in Perſas educens, galloſque videns pugnantes pro victoria, hoc exemplo ſuorum animos ad pugnam accendiſſet. Simile & Romanis factitatum per coturnicum* (adde gallorum) *commiſſiones, præcone indicente certamen his verbis*, PVLLI PVGNANT & *ita ſpectatores evocante*. adde Muſonium apud Stobæum *pag.* 367. ὄρτυγας καὶ ἀλεκτρυόνας &c. KUHN.

3 Επέστησε] Legendum ἐπέστησε. SCHEFF. Dudum ita legit Romana editio. KUHN.

Επέστησε] Ita non Romana ſolum Editio, ſed & omnes Aliæ, æque ac MSti. Vitium Stœrianæ imprudenter ſecutus videtur Schefferus in Prima ſua, ad quam ideo nihil hic notavit, ſed in Poſterioribus corruptum illud & Stœrianum ἐπίστησε, quaſi vulgatam Lectio-

ὑπὲρ πατρώων θεῶν, οὐδὲ μὴν ὑπὲρ
5 γονικῶν ἠρίων κακοπαθοῦσιν, οὐδὲ ὑπὲρ δόξης, οὐδὲ ὑπὲρ ἐλευθερίας, οὐδὲ ὑπὲρ παίδων, ἀλλ' 6 ὑπὲρ τοῦ μὴ ἡττηθῆναι ἑκά-

patria, neque pro diis patriis, neque vero pro avitis monumentis mala ſubeunt, neque pro gloria, neque pro libertate, neque pro liberis: ſed ea gra-

Lectionem, corrigit, *legendumque* ait ἐπίστησε. Mox inſuper Poſtrema Kuhnii Editio, latiſſima profecto Typographi culpa, omiſerat, cum illud, οὔτε ὑπὲρ πατρίδος, tum hoc, οὐδὲ ὑπὲρ δόξης, quæ ſuis Ego locis reddidi. PERIZ.

4 Ὑπὲρ πατρώων θεῶν.] Mediceus & Sluisk. ὑπὲρ πατρώων ἐθῶν.

5 Γονικῶν ἡρώων] Legendum προγονικῶν. Juſſi autem ſcribi ἡρῴων non ἡρώων, Attica forma ſcilicet, ut ἡρῷναι apud Ariſtophanem in *Nebulis*, puto. ἡρῷα autem ſunt ſepulcra Heroum. res vulgata eſt & trita, pro ἡρώεια. FABER. Non ſatis intelligo, quid hic faciant Heroës, & quomodo Heroës patrum aut majorum dicantur. Puto plane ἡρωείων ſcribendum, exponendumque de ſepulchris: Heſych. ἡρώειον, μνημεῖον. Sane tali occaſione mentionem ſepulchrorum facere, frequens priſcis autoribus. Niſi forte mavis ἠρίων. Nam & Noſter ipſe in *Epiſt. Ruſt.* 3. τὰ τῶν προγόνων ἠρία tali ſenſu uſurpat. Faber legit προγονικῶν ἡρῴων, ut ἡρῴων Atticum ſit pro ἡρωείων, habens faventem ſibi lectionem vulgatam. Cuperus *lib.* III. *Obſerv. cap.* 16. putabat τοπικῶν ἡρώων, & exponebat de *præſidibus locorum*, quod videtur longius recedere à recepta ſcriptura. SCHEFF. Tot correctionibus carere poſſumus, ſi accipiamus τὸ, ὑπὲρ προγονικῶν ἡρώων, de *heroibus*, quos *Athenienſes jactitant majores ſuos*, quorum numerus non eſt exiguus. pro illis certarunt Athenienſes, dum à delubris & templis ipſorum hoſtium vim depulerunt, & relictam ab ipſis gloriam illibatam conſervare conati ſunt. τὴν τῶν προγόνων τάξιν μὴ λιπεῖν, quoties in Atticis, ſcriptoribus obvium eſt? imo, ut Hegeſias ait, ἡ Ἀττικὴ θεῶν ἐστι κτίσμα καὶ προγόνων ἡρώων. *Regio Athenienſium eſt Deorum opus & Heroum priſcorum.* Malim *Majorum* per appoſitionem. Strabo *lib.* IX. *pag.* 273. KUHN.

Γονικῶν ἡρώων] Si genuina eſt hæc Lectio, tum ſane optime eam explicuit Eruditus ille Kuhnius. Sed vix occurrunt γονικοὶ ἥρωες: deinde vix conveniens aut uſitatum in tali negotio nominatim *Heroum* fieri mentionem poſt Deos, quorum appellatione etiam illi, tanquam Dii quidam minorum gentium, vel Semidei, comprehenduntur. Utut ſit, variis ea conjecturis tentarunt Critici. Tan. Faber maluit προγονικῶν ἡρῴων, ut intelligantur *Monumenta Heroum*, qui fuere inter *Progenitores* populi. Cuperus τοπικῶν Ἡρώων, intelligens *Heroas* vel Deos, *Loci Præſides.* Schefferus denique *putat plane ſcribendum* ἡρωείων, ſed addit dein, *niſi forte mavis* ἠρίων. Hoc qui malint, eos inter Ego certe nomen meum profiteor, præſertim quum ita diſertiſſime legant MS. Sluisk & duo Codices Regii. Sed & utitur hoc vocabulo Noſter, non tantum in *Epiſt. Ruſt.* quam allegavit jam Doctiſſ. Schefferus, ſed & in hiſce *Variis* XII. 21. λάθρα εἰς τὰ οἰκεῖα ἠρία ἐκόμιζον αὐτούς. Ex quo inſuper loco conſtat, ἠρία fuiſſe τάφους, *ſepulchra.* Vide omnino & Suidam, Etymol. M. Jam autem nihil in Hiſtoriis frequentius, quam pro *ſepulchris Parentum*, τῶν Γονέων, pugnare liberos vel poſteros, aut de iis ab alio dîrutis maxime queri, eaque utroque in caſu *Templis* Deorum jungi & æquiparari. Vide Liv. XXXI. 30. & Appian. *B. Civ.* I. *pag.* 355. Adde etiam de Scythis & eorum Rege, Herodot. IV. 127. Nemo igitur, ut opinor vitio mihi vertet, quod hanc ſpecioſam adeo & liquidam MSti lectionem in Textum receperim. PERIZ. Pro γονικῶν ἠρίων Parenti meo videbatur legendum προγονικῶν ἠρίων. quomodo apud Lucianum in *Eunucho*: ἐπεὶ τὰ ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύσης, καὶ ἱερῶν πατρώων, καὶ τάφων προγονικῶν ἐρίζεσθαι: & *alibi*, ἐπὶ τὰ σφέτερα ἠρία καὶ θήκας προγόνων.

6 Ὑπὲρ τοῦ μὴ ἡττηθῆναι ἑκάτερος] Sic MSti & Editi. Et recte. Refertur enim τὸ ἑκάτερος ad οὗτοι κακοπαθοῦσιν. Sic. VII. 2. Εἶτα ἀντεφιλοτιμοῦντο ἑκάτερος ὑπερβαλέσθαι τὸν ἕτερον. PERIZ.

ἑκάτερος, μηδὲ εἶξαι θατέρῳ τὸν ἕτερον. Ἅπερ οὖν εἰπὼν ἐπέῤῥωσε τοὺς Ἀθηναίους. Τὸ τοίνυν γενόμενον αὐτοῖς σύνθημα τότε εἰς ἀρετὴν, 7 ἐβουλήθη διαφυλάττειν καὶ εἰς τὰ ὅμοια ἔργα ὑπόμνησιν.

gratia uterque, ne ſuperetur, neve alter alteri cedat. Quibus dictis Athenienſium animos confirmavit. Quod ergo tunc eis incitamentum ad virtutem extitit, voluit ad edenda ſimilia monumentum ſervare.

7 Ἐβουλήθη διαφυλάττειν] An ἐβουλεύθη, *decretum eſt*, ſcil. ab Athenienſibus, ſeu, initum eſt ab iis conſilium faciendi illud? Nam etiam Paſſivo ſenſu τὸ βουλεύεσθαι adhibetur. Herod. 1. 9. 21. Ὁ δὲ μήτε τῆς παρασκευῆς, καὶ τῶν βεβουλευμένων τι εἰδὼς, *neque ejus, quod parabatur, neque eorum, quæ decreta erant, quicquam ſciens.* Plutarchus *Apophth. Regum* &c. de Phocione, contra cujus ſententiam res feliciter ceſſerat: ἐρωτηθεὶς, εἰ ταῦτα ἤθελεν οὕτω πεπρᾶχθαι, πεπρᾶχθαι μὲν ἂν ἔφη ταῦτα, βεβουλεῦσθαι δὲ ἐκεῖνα, *rogatus, an jam vellet illa ita eveniſſe, eveniſſe quidem illa reſpondit, ſed iſta decreta.* Sæpius tamen Activo occurrit apud Veteres. Polyæn. 1. 17. Βεβουλευμένοι νικᾶν, ἢ ἀποθανεῖν, *conſtitutum habentes, vel vincere, vel mori.* Jul. *Or.* 1. *pag.* 4. *Ed. Noviſſ.* ὅθεν ὁρμώμενος τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων ἔδρασας καὶ ἐβουλεύσω. h. e. *decreviſti.* Vulgata autem unice refert ad Themiſtoclem, quod omnium videtur fuiſſe Athenienſium. Vel ſic tamen nihil nunc mutandum cenſeo. Recte enim Themiſtocli tribuitur, quod ab eo ad populum ferente & ſuadente eſt profectum. Plane ut apud Romanos ſæpe Magiſtratus quiſpiam dicitur feciſſe, quod lege ad populum lata perfecit, ut decerneretur. Sic apud Suetonium *Ner.* 2. *Cn. Domitius in Tribunatu Pontificibus offenſior, quod alium, quam ſe, in Patris ſui locum cooptaſſent, jus Sacerdotum ſubrogandorum à Collegiis ad Populum Tranſtulit.* Sed & hunc ipſum Themiſtoclem νομοθετῆσαι τοὺς ἀλεκτρυόνων ἀγῶνας, *legem tuliſſe de hiſce Gallorum certaminibus*, diſerte ait Julius Africanus Κεστοῖς *cap.* 5. prout eum locum veriſſime emendavit, & de Themiſtocle interpretatus eſt, Doctiſſ. Boivinius, cujus indicio etiam locum hunc debeo, tanto magis notabilem, quia alia iſtic ſanciendi iſtius certaminis Gallorum refertur cauſa, quod ſcil. Themiſtocles in Bello contra Perſas muniverit ſe lapide, qui in ventriculo fortis galli gallinacei erat repertus, talemque gallum victorem comederit, quod utrumque victoriam pugnaturis præſtare valeat. Cæterum iſtius ὑπομνήσεως ergo debebant *omnes puberes*, πάντες οἱ ἐν ἡλικίᾳ, *intereſſe* huic certamini, ut nos docet Lucian. *de Gymnaſiis.* IDEM.

ΚΕΦ. κθ'.

Τὴν τύχην πῶς ἐσήμανεν ὁ Πιττακός.

CAP. XXIX.

Quemadmodum fortunam ſignificarit Pittacus.

1 Πιττακὸς ἐν Μιτυλήνῃ κατεσκεύασε τοῖς ἱεροῖς κλίμακα, εἰς

Pittacus Mitylenis in templis ſcalas fecit, ad nullum quidem uſum ido-

Τὴν τύχην πῶς ἐσήμανεν ὁ Πιττακός] In MSS. & C. titulus hujus capitis eſt. ἀνάθημα περὶ τῆς κλίμακος. SCHEFF. Hoc caput ferè integrum exſcripſit Euſtathius in *Odyſſ.* ὁ σοφὸς Πιττακὸς ἐν Μιτυλήνῃ ἀνέθηκεν ἐν τοῖς ἱεροῖς κλίμακας. αἰνιττόμενός φασι τὴν ἐν τύχαις ἄνω καὶ κάτω μετάπτωσιν, τῶν μὲν εὐτυχούντων ἀνιόντων, καταβαινόντων δὲ ἄλλως πασχόντων. KUHN. Jac. Capellus in *hiſtoria ſacra & exotica* ſuſpicatur Pittacum aliquid de Jacobi ſcala inaudiviſſe, adeoque ſca-

εἰς οὐδεμίαν μὲν χρῆσιν ἐπιτήδειον, ² αὐτὸ ἢ τοῦτο, ἀνάθημα εἶναι· αἰνιττόμενος τὴν ἐκ τῆς τύχης ἄνω καὶ κάτω ³ μετάπτωσιν τρόπον τινά, τῶν μὲν εὐτυχούντων ἀνιόντων, κατιόντων δὲ τῶν δυστυχούντων.

idoneas, ſed ad hoc ſolum, (*eas fecit*) ut eſſet dicatum Sacris donum; adumbrans quodammodo fortunæ mutationem ſurſum deorſum *fieri ſolitam*, aſcendentibus his, quibus fortuna aſpirat, deſcendentibus vero, qui miſeriis premuntur.

ΚΕΦ. CAP.

ſcalam templis, non ad uſum, ſed quaſi ad myſticum documentum anathematis inſtar donaſſe, teſte Æliano, qui ſcalâ hac vult fortunæ volubilitatem & rerum humanarum viciſſitudinem â Pittaco adumbratam eſſe. Philo quoque *libr. de ſomn. pag.* 456. in ſcala Jacobæâ fortunæ agnoſcit volubilitatem. v. Boët. Sizman. *pag.* 167. Konig. Hoc Philonis interpretamentum olet Rabbinorum *medraſchim*, quos videſis. Kuhn.

1 Πιτλακὸς] *Vir dives, ſapiens ac Juſtus*, inquit Plutarch. *lib. de Tranquill. Animi.* Rem ipſam vide apud Euſtat. *Odyſſ.* κ Scheff.

Πιτλακὸς] Unus ex VII. Græciæ Sapientibus fuit, creatus in civilibus diſcordiis Patriæ *Æſymneta*, h. e. Magiſtratus extraordinarius tyrannicæ poteſtatis ultro à populo datæ ad certum tempus vel negotium; quæ cauſa eſt, ut ſæpe etiam *Mitylenæorum Tyrannus* vocetur. Condidit quoque Leges Mitylenæis: Vide Ariſtot. *Polit.* II. 70. Vixit & floruit tempore Nabuchodonoſori Babylonii. Periz.

2 Αὐτὸ ἢ τοῦτο, ἀνάθημα εἶναι] Interpretes vim hujus locutionis nimis implicuerunt, certe non expreſſerunt ſatis liquido, quod jam à Nobis factum putamus. Solet autem illud αὐτὸ τοῦτο ita per Ellipſin & Appoſitionem adhiberi, & tum ſæpe inſuper Αὐτὸ notat *Solum, Unum.* Sic *infra* IV. 9. de Platone, qui Olympiæ vixit cum hoſpitibus, nullam mentionem faciens Academiæ, aut Præceptoris ſui, Socratis, αὐτό γε μὴν τοῦτο ἐνεφάνισεν αὐτοῖς, ὅτι καλεῖται Πλάτων, *illud tamen unum declaravit* &c. VII. 13. de Ageſilao, qui jam ſenex ſæpe dicitur prodiiſſe ἀχίτων, τὸ τρίβωνα περιειλημμένος αὐτὸν, *ſolum ſibi circumdans pallium:* ubi male Geſnerus & Schefferus id olim ſollicitabant. Aliquando tamen additur etiam μόνον, quod additum & non additum vide apud Epict. *cap.* 73. Ἀπολείπεται χρῆσθαι τοῖς παραγγελλομένοις, τοῦτο αὐτὸ μόνον σεμνόν ἐστιν. ἂν δὲ αὐτὸ τοῦτο, τὸ ἐξηγεῖσθαι, θαυμάσω, τί ἄλλο, ἢ γραμματικὸς ἀπετελέσθην ἀντὶ φιλοσόφου; *Supereſt uti præceptis: hoc ipſum ſolum eſt egregium quid. Quod ſi illud unum, poſſe exponere, admiror, quid aliud, quam Grammaticus ſum factus loco Philoſophi?* Noſter III. 17. Ἐπολιτεύσαντο δὲ καὶ φιλόσοφοι, ἢ αὐτὰ ταῦτα μόνον, τὴν διάνοιαν ἀγαθοὶ γενόμενοι, ἐφ' ἡσυχίας κατεβίωσαν; ubi jam inſuper habemus Appoſitionem, ut hîc, in medio Orationis. Conſtructionem vero plane ſimilem habes *ſupra* I. 30. Παραγγέλλεται, τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῶν θεῶν τούτων. Et III. 17. Ἀρχύτας τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ὃ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, εἰς γόνυ πεσοῦσαν, ἀλλ' ἐπὶ στόμα, ἀνέστησεν. Et XIII. 2. Εἶχεν δὲ ὁ Μακαρεὺς οὐ μεμπτὴν τὴν δίκην, τοῦτο δὴ τὸ ποιητικὸν, σὺν τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ. Adde & III. 9. Idem.

3 Μετάπτωσιν] MSS. B. & C. μεταπίπτουσιν ἢ τὴν τύχην εἰκὸς. Scheff. Lugd. itidem ut Schefferi B. & C. legit plenius, μεταπίπτουσαν, ἢ τὴν τύχην εἰκὸς τρόπον τινὰ &c. in quibus nullus eſt ſenſus, ſed erit optimus, & pulcherrimus, ſi leviſſima mutatione legas εἰκάσας, h. e. *aut Fortunam ipſam* (ſecundam ſcil. & adverſam) *quodammodo aſſimulans*, vel hac *Imagine* exprimens, aſcendentibus, queis ſecunda aſpirat Fortuna, deſcendentibus vero, quibus Adverſa eſt. Sic *infra* IX. 18. Θεμιστοκλῆς ἑαυτὸν εἴκαζε ταῖς δρυσί. Lucian. *adv. Indoctum*, οἷα σὺ ἔοικας ποιεῖν τοῦτο ἐκεῖνο. *Dial. Meretr. Leontichi*, τίνι με πάντες τότε εἴκαζον. Idem monuit me Doctiſſ. Boyvinius de duobus Regiis Codd. qui haud dubie ſunt Schefferi B. & C. addens etiam, *fortaſſe pro* εἰκὸς *legendum* εἰκάσας vel εἰκονίσας. Prius extra controverſiam eſt verius, ut jam declaraſſe mihi videor. Periz.

ΚΕΦ. λ'.

Περὶ Πλάτωνος.

Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν, [1] καὶ ἡρωϊκὰ ἔγραφε μέτρα. Εἶτα αὐτὰ κατέπρησεν ὑπεριδὼν αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς Ὁμήρου αὐτὰ ἀντικρίνων ἑώρα κατὰ πολὺ ἡττώμενα. Ἐπέθετο οὖν τραγῳδίᾳ, καὶ δὴ καὶ [2] τετραλογίαν εἰργάσατο, καὶ [3] ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι, δοὺς ἤδη τοῖς ὑποκριταῖς τὰ ποιήματα. [4] Πρὸ τῶν Διονυσίων δὲ παρελθὼν ἤκουσε

CAP. XXX.

De Platone.

Plato, filius Ariſtonis, primum ad artem poëticam animum adjecit, & Heroïca carmina condidit. Poſtea combuſſit ea nihili faciens, quum ad Homeri verſus ea comparans, longe eſſe inferiora vidiſſet. Proinde ad tragœdias animum applicuit, & elaboraverat jam tetralogiam, ac in eo erat, ut certamen ſubiret, quum jam dediſſet hiſtrionibus poëmata. Verum

1 Καὶ ἡρωικὰ] Laertius: καὶ ποιήματα ἔγραφε· πρῶτον μὲν διθυράμβους, ἔπειτα καὶ μέλη καὶ τραγῳδίας. Apulejus *de dogmat. Plat. tragœdiis & dithyrambis ſe utilem finxit.* SCHEFF.

2 Τετραλογίαν εἰργάσατο] Lux huic loco ex Laërtio eſt adfundenda, cujus verba de dialogis Platonis hæc ſunt: Θράσυλλος φησὶ καὶ κατὰ τὴν τραγικὴν τετραλογίαν ἐκδοῦναι αὐτὸν τοὺς διαλόγους, οἷον ἐκεῖνοι τέτρασι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Ληναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις· ὧν τὸ τέταρτον ἦν Σατυρικόν. τὰ δὲ τέτταρα δράματα ἐκαλεῖτο τετραλογία. Adde Meurſium in *fine Sophoclis.* Caſaubonum in *lib. de Tragœd.* Item in *commentar. ad Athen. lib.* x. *cap.* 5. item Menagium *ad dictum Laërtii locum.* SCHEFF. Imprimis videſis Caſaubon. *lib.* I *de Poët. Satyr. cap.* 5. Sarisberienſem *lib.* VII. *cap.* 5. Jonſium *pag.* 81. Euſtath. *in Iliad. pag.* 129. Rittersh. *in Oppian. pag.* 103. KONIGIUS.

2 Τετραλογίαν] Dicebatur ita, quia conſtabat quatuor Fabulis, tribus Tragicis, quarta Satyrica, quibus omnibus pariter, ſed ita, ut ſingula diverſis temporibus & feſtis agerentur, certabant inter ſe Poëtæ Tragici. Erat autem hæc Tetralogia cognati aliquando argumenti. Sic certe Tetralogia Æſchyli, vel potius tres ejus Tetralogiæ Tragœdiæ præter Satyricam, *Agamemnon*, *Choëphoræ*, & *Eumenides*, cognati fuere argumenti. Neque aliter *ſupra cap.* 8. Euripidis tetralogia iſtic memorata Tragœdias habuit omnes de rebus Trojanis, *Alexandrum*, qui eſt Paris, *Palameden*, & *Troes.* Forſan etiam illa Xenoclis, ibidem laudata, cognati fuit argumenti, non quidem ex eadem Hiſtoria ſumpti, ſed ex ſimilibus ſummi flagitii Hiſtoriis, *Oedipodis*, qui Patrem occidit &c. *Lycaonis*, cujus inhumanæ epulæ humanarum carnium præbuerunt cauſam diluvio, *Baccharum*, quæ ſæpe ſuos ipſæ filios occiderunt. Sed tamen neutiquam omnes Tetralogiæ affinis habuere argumenti fabulas, cum reperiamus à Veteribus memoratas, quarum fabulæ diverſiſſimi fuere argumenti, hiſtoriæ, immo gentis & temporis. Ceterum quod Plato heic dicitur carmina ab ſe compoſita combuſſiſſe, id reſpicit etiam Apulejus *Apolog. pag.* 13. *Cujus* (Platonis) *nulla carmina exſtant niſi amoris elegiæ, nam cetera omnia, credo quod tam lepida non erant, igni deuſſit.* Vide quæ *ſupra ad Cap.* 8. notavi, & illos inſuper, quos Viri Clariſſimi, Schefferus & Kuhnius, *ad hocce* Caput laudarunt. PERIZ.

3 Ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι] Apulejus *ſupra allato loco. Jamque carminum confidentia elatus certatorem ſe profiteri cupiebat.* SCHEFF.

4 Πρὸ τῶν Διονυσίων] Quo feſto iſta poëtarum certamina fiebant, ſicut ſupra ex Laertio didici-

τε Σωκράτους, καὶ ἅπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος, τοῦ ἀγωνίσματος οὐ μόνον ἀπέστη τότε, ἀλλὰ καὶ τελέως τὸ γράφειν τραγῳδίαν ἀπέρριψε, καὶ [5] ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν.

rum ante Dionyſia progreſſus audivit Socratem, & prorſus captus illius Sirene, non ſolum à certando tunc deſtitit, ſed in totum etiam ſcribendarum tragœdiarum ſtudium abjecit, & & Philoſophiæ ſe devovit.

KEΦ. CAP.

dicimus. Et Schol. *Ariſtoph. in Equit.* ἐν τῇ Διονύσου ἑορτῇ, τῇ ἐπὶ τοῖς Διονυσίοις ἠγωνίζοντο τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας. Vide & Plutarchum in *Exilio.* Porro de re ipſa adſcribam verba Laertii, quoniam interpres ea perobſcure reddidit. ἔπειτα, inquit, μέλλων ἀγωνιεῖσθαι τραγῳδίᾳ πρὸ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, Σωκράτους ἀκούσας κατέφλεξε τὰ ποιήματα, εἰπών

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

Διονυσιακὸν θέατρον hoc loco, ἑορτὴ, ita dictum, quia una cum hoc etiam alia ſpectacula populo exhiberi mos erat. Interpres *Dionyſiacum theatrum* minus commode expoſuit. v. Menag. *ad Laert. pag.* 54. Scheff.

Πρὸ τῶν Διονυσίων] *ante Dionyſia*, præcipuum ſcilicet Bacchi feſtum, cujus potiſſimum feſtis, agebantur Comœdiæ & Tragœdiæ. Vide *ſupra ad Cap.* 13. 25. Inter ea autem primum ordine locum obtinebant, & καθ' ἐξοχὴν ita appellabantur, Διονύσια. Liquet ex Laërt. *in Platone*, ubi dicuntur Tragici τετράσι δράμασι, *quatuor fabulis*, certare, idque hiſce feſtis, Διονυσίοις, Ληναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις Vides primo loco memorari Διονύσια atque adeo iis non *fieri* & abſolvi, ſed inde demum incipere *iſta Poëtarum certamina*, ſeu illum ἀγῶνα τετραλογίας, eaque ergo ratione hic dici πρὸ τῶν Διονυσίων, licet cæteroquin & Λήναια, & Χύτροι, etiam eſſent *Dionyſia*, h. e. Dionyſi feſta. Audiamus Scholia *Ariſtophanis ad Acharnenſes pag.* 395. *Hyeme enim reliquâ, Fabulam hanc demiſit in Lenæa, at* εἰς τὰ Διονύσια *conſtitutum erat, ut Civitates ferrent tributum Athenas. Certamen Dionyſiorum.* ὁ τῶν Διονυσίων ἀγὼν, *bis ſingulis annis agebatur, primum tempore verno in Urbe, quando Tributa Athenas ferebantur, dein in Agris illud certamen, quod dicebatur* ὁ ἐπὶ Ληναίῳ, *quando peregrini non aderant Athenis,* *& Hyems erat reliqua*, ſeu *imminebat*. Habemus hic Laërtii Διονύσια & Λήναια, itidem diſtincta, licet pariter eſſent Dionyſo Sacra, quibus haud dubie deinceps adjecta ſunt alia, illa ſcilicet, quæ idcirco ultima memorantur à Laërtio. Cæterum de ipſis his Feſtis vide Scalig. *de Emend. Temporum lib.* 1. *pag.* 29. 30. Periz.

5 Ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίᾳ] Sluisk. ἐπὶ φιλοσοφίαν. Haud male. Immo id prætulerim vulgato, quum ita non modo Diod. Siculus, ut ex ſeqq. patet, ſit locutus, ſed & Euſtathius ad Homerum *Iliad.* Σ. 393. totum hoc Aeliani Caput breviter, ſed iiſdem locutionibus, exprimens, ultima ita efferat, καὶ ἀκούσας Σωκράτους, καὶ καθάπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν. Locutio autem elegantiſſima eſt, & tranſlata à luctatoribus, qui luctam aggreſſuri, ſe prius exuebant. Sic Achelous apud Ovidium *Metam.* IX. 32. luctari ſubito cum Hercule coactus

— rejecit viridem de corpore veſtem.

Sed & in publicis ita certaminibus faciebant ac Gymnaſiis, ut veſtes ſibi detraherent, & tantum ſubligacula retinerent circa pudenda, quæ ipſa etiam, inſtituto & exemplo Lacedæmoniorum, abjecere poſtea, ut diſerte tradunt Thucyd. *lib.* 1. & Dionyſ. Halic. *lib.* VII. qui iſtic etiam Curſorem ἀποδυθῆναι τὸ σῶμα, ait. Plane, ut de iiſdem Baſilius M. *Homil. de Græcis*, τηνικαῦτα ἀποδύονται πρὸς τὸ στάδιον. Hinc jam ἀποδύεσθαι ſimpliciter pro *parare ſe, & dedere alicui negotio.* Sic *infra* XII. 1. πρὸς τὸν πότον, ὡς πρὸς ἀντίπαλον, ἀποδυόμενοι, *parantes ſe, & dantes ſe quaſi in certamen cum Vino, tanquam cum Adverſario,* quicum ſibi res eſſet futura. Julian. *Or.* 1. *init.* εἰς θέατρα παντοδαπὰ οὐ τολμῶν ἀποδύεσθαι, *ad quævis theatra*, vel *certamina, non audens*

ſe deſtinare, & præbere. Ubi vide omnino τȣ͂ πάνυ, Ez. Spanhemii Copioſiſſimas Notas. Athenæus I. 12. καὶ πολλοὶ διὰ τῆς σφαιρικῆς αὐτῷ συναπεδύοντο. *Et multipilæ luſu cum eo certarunt.* Diod. Siculus *lib.* II. *pag.* 115. plane, ut hic Sluisk. Codex, ὀλίγοι δὲ παντελῶς ἐπὶ φιλοσοφίαν ἀποδύντες. Quin Patrum Chriſtianorum nonnulli celebrem illum locum Pauli, *Coloſſ.* II. 15. Ἀπεκδυσάμενος τὰς Ἀρχὰς καὶ τὰς Ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παῤῥησίᾳ, ſimiliter interpretandum cenſuerunt, (Vide Eraſmum iſtic) vertentes, *Exuens ſe carne.* Sed perperam; ſiquidem illud ἀπεκδυσάμενος ſignificationem trahit non à Verbo ἀποδῦναι, ſed ab ἐκδύεσθαι, quod eſt *Spoliare*, cujus vim auget particula ἀπὸ inſuper addita. Et conveniunt pulchre cum hoc ſenſu reliqua iſtius Commatis, nempe δειγματίζειν, & θριαμβεύειν. Victi enim & *ſpoliati Oſtentari* ſolebant in *Triumpho.* PERIZ. Mediceus adſtipulatur Sluiskiano, quorum juſſu reſtitui ἀποδύσαντες ἐπὶ φιλοσοφίαν.

ΚΕΦ. λά.

Ὅτι μηδεὶς τῶν βαρβάρων ἄθεος.

Καὶ τίς οὐκ ἂν ἐπῄνεσε [1] τὴν τῶν βαρβάρων σοφίαν; εἴγε [2] μηδεὶς αὐτῶν εἰς ἀθεότητα ἐξέπεσε, μηδὲ

CAP. XXXI.

Quod nemo Barbarorum impius eſt.

Et quis non Barbarorum Sapientiam laudibus extollat? ſiquidem nemo eorum ad Atheiſmum prolapſus

1 Τὴν τῶν Βαρβάρων σοφίαν] Vertitur *Sapientiam.* Nec male. Intelligenda tamen eſt, non Prudentia quædam Civilis, ſed *Doctrina*, & *Scientia* eruditionis, inprimis Philoſophicæ, quæ quoniam in ſectas maxime abire ſolet, ideo vocabulum hoc ſæpe certam quoque eorum Sectam notat. *Infra* XIV. 23. Πυθαγόρειος ἦν τὴν σοφίαν, *quod ad doctrinam, erat Pythagoreus.* Lucian. *de Morte Peregr.* τὴν θαυμαστὴν Σοφίαν τῶν Χριστιανῶν ἐξέμαθε. Et hinc ibidem Servatorem noſtrum vocat, *Crucifixum illum* Σοφιστὴν αὐτῶν, *Doctorem eorum*, Chriſtianorum. At *Actor.* VII. 22. ſimpliciter jam σοφία pro omni ſcientia liberali ponitur, dum de Moſe iſtic dicitur, πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων ἐπαιδεύθη. Diſertiſſime Cicero *de Offic.* I. 43. *Princeps omnium Virtutum eſt illa Sapientia, quam* Σοφίαν *Græci vocant. Eſt autem rerum divinarum atque humanarum ſcientia.* Hinc jam apud Sueton. *Tib.* 14. *Sapientiæ Profeſſor*, h. e. Liberalis Doctrinæ. Et Petron. *pag.* 29. *Ed. Gonſal. Ubi Sapientiæ conſultiſſima via?* Ea ergo ratione etiam omnes *Docti* Græcis dicebantur Σοφοί. Noſter VIII. 6. veteres Thracas adeo rudes & inſcitos fuiſſe ait, ut neque literas noverint, atque idcirco eſſe, qui tradant, μηδὲ τὸν Ὀρφέα Σοφὸν γεγονέναι, Θρᾷκα ὄντα, *Neque Orphea fuiſſe Eruditum, quum Thrax fuerit.* Sic Æſopum paſſim Phædrus vocat *Sophum.* Vide III. 15. & IV. 16. De Pythagora Valer. Max. VIII. 7. 2. *ext. Cum multiplicis SCIENTIÆ ſpecimen exhibuiſſet, interrogatus, quo cognomine cenſeretur, non ſe* Σοφὸν, *(jam enim illud Septem Sapientes Viri occupaverant) ſed* Φιλόσοφον *eſſe reſpondit.* Pompon. *de Orig. Juris.* §. 48. *Labeo ingenii qualitate & fiducia Doctrinæ, qui & cæteris Sapientiæ operam dederat, plurima innovare inſtituit.* Sed & hinc tandem σοφία, & σοφιστὴς pro qualiſcunque rei Scientia, & Doctore ponitur, Lucian. *de Luctu pag.* 436. μεταστειλάμενοί τινα θρήνων σοφιστὴν, *arceſſentes quendam lamentorum peritum artificem.* PERIZ.

2 Μηδεὶς αὐτῶν εἰς ἀθεότητα ἐξέπεσε] Marcus Tullius *lib.* I. *Quæſt. Tuſc. Nulla gens tam fera, nemo hominum tam immanis, cujus mentem non imbuerit deorum opinio, multi de diis prave ſentiunt, id enim vitioſo more effici ſolet. Omnes tamen eſſe vim & naturam divinam arbitrantur.* Et *lib.* II. *de Nat. Deorum. Inter omneis omnium gentium ſententia conſtat, omnibus innatum eſt & in animo quaſi inſculptum, eſſe deos. Quales ſint, varium eſt: eſſe*

μηδὲ [3] ἀμφιβάλλουσι περὶ θεῶν, [4] ἆραγέ εἰσιν, ἢ οὐκ εἰσιν· καὶ ἆραγε ἡμῶν φροντίζουσιν, ἢ οὔ. Οὐδεὶς γοῦν ἔννοιαν ἔλαβε τοιαύτην, οἵαν [5] ὁ Εὐήμερος

lapſus eſt, neque in dubium vocant, ſintne dii, an non ſint, &c, curentne res noſtras, an non? Nemo igitur, neque Indus, neque Celta, neque Ægyptius,

eſſe nemo negat. Vide Grotium *lib.* I. *de Verit. Relig. Chriſtianæ.* SCHEFF. Max. Tyr. *diſſert.* 38. Grot. *de I. B. & P. pag.* 343. KUHN.

3 Ἀμφιβάλλουσι περὶ θεῶν] Sluisk. ὑπὲρ θεῶν. PERIZ.

4 Ἆρά γέ εἰσιν] Hæ enim duæ potiſſimæ de Diis inter Paganos quæſtiones; Epictetus apud Arrianum. *Quod ad Deos attinet, ſunt qui negent ullum Numen eſſe. Sunt qui eſſe donent, ſed ignavum, injurium, & nullæ rei providere. Sunt tertii, qui & eſſe & providere, ſed non niſi magnis & cœleſtibus: terrenorum autem nulli. Quarti & cœleſtibus & terreſtribus, ſed univerſis duntaxat, non autem ſingulis & unicuique ſeorſim. At quinti, in qua parte Vlyſſes & Socrates aſſerunt ſtatuuntque, quod Te ô Deus, nec in minimo motu lateam aut fallam.* Conjungit porro hæc duo Noſter, quia ex Stoicorum ſententia, quos non uno loco ſequitur, à ſe invicem divelli nequeunt. Balbus apud Ciceronem *lib.* II. *de Nat. Deorum. Primum igitur aut negandum eſt deos eſſe, aut qui deos eſſe concedant, iis fatendum eſt, eos aliquid agere, idque præclarum, nihil eſt autem præclarius mundi adminiſtratione.* Confer Platonem *lib.* X. *de Legibus.* SCHEFF.

5 Εὐήμερος ὁ Μεσσήνιος] Clementi in *Adm. ad Gentes* eſt Ἀκραγαντῖνος. Plutarcho, citante Euſebio *præpar. Evang. lib.* XIV. Τεγεάτης, utiturque in hanc rem teſtimonio Callimachi Cyrenæi. Eſt autem Tegea oppidum Arcadiæ. Etiam Theodoretus *ſerm. de Principio*, Tegeatem vocat, Euſebium ſecutus, opinor, uti alias conſuevit. Idem, ut & Clemens cæterorum quoque mentionem facit. Adde quoque Sext. Empiricum *lib.* IIX. ubi peculiariter de hoc *Evemero* tradit, ſtatuiſſe, *quod fuerint homines, qui vulgo habeantur pro diis, potentes, ideoque ab aliis divino more cultos.* Quod quam verum ſit, Ger. Voſſius *toto opere de Theol. Gent.* oſtendit. Non igitur ἀθέου vocabulum ille merebatur. Sunt nimirum *Athei* veteribus, quicunque non cum plebe de deo ſentirent. Ita periit Athenis *Socrates.* Hoc nomine accuſatus eſt *Anaxagoras*, teſte Diodoro *lib.* XII. & *Ariſtoteles*, autore Laërtio, de quo longe diverſiſſimum docet Hymnus, apud eundem autorem. SCHEFF. Operæ pretium fuerit ipſum Clementem audire è *Protreptico.* Θαυμάζειν, inquit ἔπεισί μοι, ὅτῳ τρόπῳ Εὐήμερον τὸν Ἀκραγαντῖνον καὶ Νικάνορα τὸν Κύπριον, καὶ Ἵππωνα τὸν Μήλιον, τόν τε Κυρηναῖον ἐπὶ τούτοις ἐκεῖνον (ὁ Θεόδωρος ὄνομα αὐτῷ) καὶ τινας ἄλλους συχνούς, σωφρόνως βεβιωκότας, καὶ καθεωρακότας ὀξύτερόν που τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τὴν ἀμφὶ τοὺς θεοὺς τούτους πλάνην, ἀθέους ἐπικεκλήκασι, εἰ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν μὴ νενοηκότας, ἀλλὰ τὴν πλάνην γε ὑπωπτευκότας, ὅπερ οὐ σμικρὸν εἰς ἀλήθειαν φρονήσεως ζώπυρον ἀναφύεται σπέρμα. *Mirari ſubit, quomodo Euemerum Agrigentinum, Nicanorem Cyprium, Diagoram & Hipponem Melios, Cyrenæum denique illum, quem vocant Diodorum, temperanter & modeſte viventes & reliquis hominibus acutiores ad videndam impoſturam talium Deorum, Atheos nominarint, quanquam nec illi ſatis veritatem ipſam aſſecuti fuerint, ſuſpectamque tantum fraudem habuerint, quod non parva ſcintilla ſemenque exiſtit indagandæ veritatis.* Si extaret Lyſippi Epirotæ libellus, quem inſcripſerat, ἀσεβῶν κατάλογος, *impiorum Catalogus*, longam ſeriem eorum haberemus, quos ἀθεότητος damnarunt Ethnici, fœdiſſimis ipſi circa Dei cultum erroribus faſcinati. *Socratem* etiam & *Heraclitum*, in hanc impiorum claſſem relatos Juſtinus Martyr. docet in *Apolog.* II. *pro Chriſtianis. Heroſtratum* addit Noſter *H. A. lib.* VI. *cap.* 40. Multi etiam Philoſophorum ſuam περὶ Θεῶν ſententiam altè diſſimularunt, aut Athei cognomen, aut ultimum Socratis poculum reformidantes. Quod ad *Euemerum* attinet, Plutarchus *de Iſid. & Oſirid.* eum, facit Meſſenium, additque compoſuiſſe ἀντίγραφα ἀπίστου καὶ ἀνυπάρκτου μυθολογίας, *exempla fabularum incredibilium & falſiſſimarum, & ſolum vidiſſe* in-

μερος ὁ Μεσσήνιος, ἢ [6] Διογένης ὁ Φρὺξ, ἢ [7] Ἵππων, ἢ [8] Διαγόρας,

us, talem cogitationem in animum induxit, qualem vel Euemerus Meſſenius,

inſcriptiones, quas nec Barbarus, nec Græcus ullus vidit, & navigaſſe ad Panchoos & Tryphillos, nuſquam gentium exiſtentes. vide quoque Ciceron. lib. I. *de Nat. Deorum.* Lactant. *lib.* I. *Inſtit.* Strab. *lib.* I. KUHN.

Εὐήμερος ὁ Μεσσήνιος, ἢ Διαγόρας] Non tamen Hi plane negabant Numen divinum, ſed illos tantum Deos, quos colebant Gentes, uti quidem cenſet Clemens Alexand. in *Protreptico.* Et ideo vulgata erat illa de omnibus pene Philoſophis opinio, adeo, ut eam Cicero *de Invent.* I. 29. inter *Probabilia* ponat, Nempe *Eos, qui Philoſophiæ dent operam, non arbitrari Deos eſſe.* Nec id profecto mirum, quum plerique palam etiam *Metum Deorum*, eorumve *Iræ*, rejicerent. Idem enim *de Offic.* III. 28. diſerte affirmat: *Hoc commune eſt omnium Philoſophorum (non eorum modo, qui Deum nihil habere ipſum negotii dicunt, & nihil exhibere alteri, ſed etiam, qui Deum ſemper agere aliquid & moliri volunt) nunquam nec Iraſci Deum, nec Nocere.* Cæterum *Euhemerus* iſte id ex profeſſo exſecutus eſt, Deos, quos venerentur Gentes, fuiſſe reverà *fortes & claros & potentes Viros*, immo *Mortes & Sepulturas Deorum demonſtravit*, ut ait Cic. *de Nat. Deor.* I. 42. Unde Minucius Felix *pag.* 22. *Ob merita virtutis & muneris Deos habitos Euemerus exſequitur, & eorum natales, patrias, ſepulcra dinumerat.* Ea vero de cauſa à Callimacho Cyrenæo exagitatus fuit; immo à Plutarcho *lib.* I. *de Placitis Philoſophorum* traditur, cum *Diagora Melio*, & *Theodoro Cyrenæo*, καθόλου negaſſe εἶναι θεούς. Ex quo tamen loco forſan, ſi ſolus eſſet, & verum diceret, non male illud potius concluderes, Euhemerum plane rejeciſſe, non tantum iſtos Gentilium Deos, ſed omne Numen, ſicuti id Plutarchus *ibidem* de Euripide tradit, & probat clariſſime. In eadem porro, in qua Euhemerus, ſententia fuit & *Hippon*, qui etiam Sepulchro hoc Epitaphium inſcribi voluit,

Ἵππωνος τόδε σῆμα, τὸν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἶσον ἐποίησεν Μοῖρα καταφθίμενον.

Vide Clement. *Protrept. pag.* 36. Habebatur vero & hic ideo, ac dicebatur, Ἄθεος. Vide Athenæum *lib.* XIII. *pag.* 610. Apud Suidam in *v.* Ἵππων jungitur a veteri Scriptore cum Xenophane, Diagora, & Epicuro, qui κακοδαίμονες, & θεοῖς ἐχθροὶ iſtic dicuntur. Sed maxime jungi ſolet Diagoræ Melio, quia & ipſe *Melius* erat. Vide Clementem *Protrept. pag.* 15. & Arnobium *lib.* IV. Miror autem ab Auctore noſtro prætermitti *Theodorum Cyrenæum*, qui etiam Ἄθεος fuit dictus, celebratuſque eſt hoc nomine à Cicerone, Plutarcho, Clemente Alex. Arnobio, Suida. Corrigendus vero Locus ex Chryſoſtomi *Homilia* IV. *in Ep. Pauli ad Corinthios*, allatus hic à Scheffero, ubi legitur Διόδωρος ὁ λεγόμενος Ἄθεος. Nec enim *Diodorus* is fuit, ſed *Theodorus.* PERIZ.

6 Διογένης ὁ Φρύξ] Alius à Philoſopho, cujus neſcio an alibi occurrat mentio, quam apud Euſtathium loco, quem mox vindicabo. SCHEFF.

7 Ἵππων] Vide Euſtathii verba mox adducenda. SCHEFF. Galenus in *Allegoriis ad Heſiodi Theog. v.* 115. ὁ μὲν τὸ πῦρ τιθεὶς πρεσβυγενέστερον τῶν ἄλλων, ὁποῖος Ἡράκλειτος· ὁ δὲ τὴν γῆν, ὡς Ἵππων ὁ ἄθεος.

8 Διαγόρας] Præter Euſtathium, cujus verba mox citabo, meminit hujus etiam Chryſoſtomus *Hom.* IV. *in Epiſt. Paul.* ad *Corinth.* καὶ Διαγόρας ὁ Μιλήσιος καὶ Διόδωρος ὁ λεγόμενος ἄθεος. SCHEFF. In Chryſoſt. *Homil.* IV. *in* I. *caput* I. *Corinth.* perperam legitur Μιλήσιος pro Μήλιος, ita enim conſtanter appellatur Græcis Διαγόρας ὁ Μήλιος: Ariſtoph. in *Avibus*

ἢν ἀποκτείνῃ τις ὑμῶν Διαγόραν τὸν Μήλιον,
λαμβάνειν τάλαντον.

Si quis veſtrûm interfecerit Diagoram Melium.
Capiet talentum.

Scholia *in h. l* referunt, *Diagoræ Athenis profugo ob inſtans vitæ periculum, quod myſteria Eleuſinia evulgaſſet per luſum & jocum, Athenienſes præconio indicaſſe, talentum fore* præ-

ρας, ἢ 9 Σωσίας, ἢ 10 Επίκουρος, ὔτε Ινδὸς, ὔτε Κελτὸς, ὔτε Αιγύπτιος. Λέγουσι δὲ τῶν βαρβάρων οἱ προειρημένοι, καὶ εἶναι θεὺς, καὶ προνοεῖν ἡμῶν, καὶ προ-

nius, vel Diogenes Phryx, vel Hippon, vel Diagoras, vel Soſias, vel denique Epicurus. Sed Barbari hi, quos dixi, contendunt & eſſe Deos, & noſtri curam gerere, & præſignificare futu-

præmium interfectori ejus, ſi vero eum quiſquam vivum reduceret, duo talenta ei pronunciata in *Ranis* idem Comicus oſtendit, Diagoram *Jacchum myſticum ludendo decantaſſe.* Scholiaſtes iterum quæ modo dicta ſunt, inculcat, addito, quod fuerit Diagoras Τηλεκλύτυ παῖς, Μήλιος τὸ γένος, τ χρόνοι κτ Σιμωνίδην κ Πίνδαρον Athenag. *Leg. pro Chriſtianis.* Διαγόρᾳ μὲν εἰκότως ἀθεότητα ἐπεκάλυν Αθηναῖοι &c. *Diagoram quidem Athenienſes merito cognominarunt Atheum, non tantum Orphei dicta & Eleuſinia & Cabeirorum myſteria divulgantem, & ſimulachrum Herculis ad rapas coquendas concidentem, verum etiam plane negantem, ullum eſſe Deum.* vide & Clementem in *Protrept.* Ariſtoph. in *Nubibus pag.* 103. *Edit. Baſil. Græcæ.* Arnobii locum ſubjiciam, ut cum præcedentibus conferri poſſit, ita autem ille lib. IV. *adverſus Gentes. Poſſumus quidem hoc in loco omnes iſtos, nobis quos inducitis & appellatis Deos, homines fuiſſe monſtrare vel Agrigentino Euhemero replicato, cujus libellos Ennius, clarum ut fieret cunctis, ſermonem in Italum tranſtulit: vel Nicagora Cyprio, vel Pellæo Leonte, vel Cyrenenſi Theodoro, vel Hippone ac Diagora Meliis, vel auctoribus aliis mille, qui ſcrupuloſæ diligentiæ cura in lucem res abditas libertate ingenuâ protulerunt.* de Diagora vid. Zenob. *pag.* 401. Dempſterum *pag.* 716. Edward. Simſonium *Part.* IV. *Chronici pag.* 55. 9. Heſych. Joſeph. *contra Appionem*, quos laudat Codex Conigianus. Kuhn.

Διαγόρας ἢ Σωσίας] In eo loco Euſtathii, quem hic citat Schefferus, mendum eſt, Διαγόρας] ὁ ΜΙΛΗΣΙΟΣ &c Legendum ΜΗΛΙΟΣ. Conſentiunt omnes ſcriptores. Faber.

9 Σωσίας] Suſpectum hunc locum habuit magnus Caſaubonus, & in *Commentario ad Athenæum* Γοργίαν ſubſtituit vel Ιππίαν. Verum nil mutandum, cum & Euſtathio Σωσίας inter ἀθέυς referatur, verba ſunt in *Odyſſ.* Γ. Ει τοῖς ὕστερον ἄθεοι ἀπέβησαν Διαγόρας ὁ Μήλιος, κ Ευήμερος ὁ Μεσσήνιος, κ Διογένης ὁ Φρὺξ, καὶ Ιππων, καὶ Σωσίας, κ Επίκυρος. Porro Αθέοις annumerandi *Heroſtratus* ex Noſtro ipſo *lib.* VI. *cap.* 40. *Hiſt. An. Jacchus* & *Xenophanes* ex Suida, *Theodorus Cyrenaicus* ex Ciceronis *lib.* I. *de Nat. Deorum.* Scheff.

10 Επίκυρος] Quomodo hic inter ἀθέυς? cum de ipſo Vellejus apud Ciceronem *lib.* I. *de Nat. Deorum* tradat, *ſolum vidiſſe eſſe Deos, quod in omnium animis eorum notionem impreſſiſſet ipſa natura*? Primum arbitror, quia quum providentiam & curam deorum negaret, eos ipſos Stoicis negare videbatur, ſicut ante diximus. Deinde quia ex neſcio quibus atomis & imaginibus conflatos ſtatuebat. Unde apud prædictum auctorem *lib.* II. Balbus Stoicus: *Primum aut negandum eſt deos eſſe, quod & Democritus ſimulacra, & Epicurus imagines inducens, quodam pacto negat; aut fatendum eos aliquid agere eſſe.* Scheff. Epicurum cum ſuo grege ἀθέοις annumeratum ab Ethnicis vel ex προῤῥήσει notum, qua impii ab inſpectione myſteriorum arcebantur hunc in modum: εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανὸς ἢ Επικύρειος ἥκει κατάσκοπος τ ὀργίων, φευγέτω. οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ Θεῷ, τελείσθωσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. *Si quis impius, ſive Chriſtianus, ſive Epicuræus, myſteriorum explorator intervenerit, fugiat. qui vero Deo credunt, initiantor, quod felix fauſtumque ſit.* Inter declamationes Himerii Sophiſtæ fuit quædam, *Epicurus* inſcripta, in qua ille ἀσεβείας accuſatur, quod providentiam negaret. Photius *pag.* 587. vide de hac re Ciceronem *ſub finem lib.* I. *de Natura Deor.* Eleganter Salvianus *lib.* IV. *de Gubern. Dei. Qui nihil aſpici à Deo affirmant, prope eſt, ut, cui aſpectum adimunt, etiam ſubſtantiam tollant: ut quem dicunt omnino nil cernere, omnino etiam non eſſe. pag.* 123. ubi Rittershuſius, *nota*, inquit, *quod paria ſint, Deum negàre & providentiam, quam ſententiam hoc ſenario jambico licet comprehendamus:*

προσημαίνειν τὰ μέλλοντα, καὶ [11] διὰ ὀρνίθων, καὶ [12] διὰ συμβόλων, καὶ [13] διὰ σπλάγχνων, καὶ

futura per aves, per ſigna, per viſcera, & per alias quaſdam diſciplinas & præcepta, quæ *pariter* ſunt hominibus Doctri-

Negat Deum, qui providentiam negat.

Ergo *Epicurus* jure merito auget Atheorum Catalogum, quia mundum vult eſſe ἀπρονόητον. KUHN.

Ἐπίκουρος] Quærit Clariſſ. Schefferus, *Quomodo Hic inter* Ἀθέοις? & dein Ipſe ſimul cum Doctiſſ. Kuhnio id docere nos ſtudet. At vero certum quidem eſt, Epicurum *Providentiam Deorum*, atque ita Religiones, ſuſtuliſſe, adeo ut Cicero *Famil.* VII. 12. etiam *jurari* fruſtra ab Epicureis putet. Sed tamen *inter Atheos* non cenſebatur à Veteribus, (Vide Senecam *de Benef.* IV. 19.) neque à Noſtro, qui diſerte utique duplicem hic Philoſophorum quorundam ſententiam memoravit: Priorem, *Non eſſe Deos*, Alteram, *Deos nihil nos curare*, φροντίζειν ἡμῶν. Unde & mox contra utramque illam, Barbaros ait tradere, καὶ εἶναι θεοὺς, καὶ προνοεῖν ἡμῶν. Prioris itaque ſententiæ erant *Euhemerus*, *Diogenes*, *Hippon*, & *Diagoras*. Poſterioris, omnium conſenſu, *Epicurus*, haud dubie & *Soſias*, quippe qui proxime ante Epicurum nominatur, & *Atheis* à Nemine adſcribitur. Verum quidem Euſtath. *ad Odyſſ.* Γ. *Atheos* dicere etiam *Soſiam* & *Epicurum*. Sed is revera ante oculos habuit hunc Æliani Locum, & omnia hæc ex Eo Nomina deſcripſit. Quia vero Ælianus agit hic potiſſimum de *Atheiſmo*, ut certe hunc Titulum Caput hoc ſibi habet præſcriptum, ideo Euſtathius omnes illos ſimpliciter *Atheos* dixiſſe videtur, ſed parum accurate. PERIZ.

11 Διὰ ὀρνίθων &c.] De his tribus divinationum ſpeciebus conſule Peucerum in *de divinationibus*. KONIG.

Διὰ ὀρνίθων] Lugd. δι' ὀρνίθων. Uſitatiſſimum autem fuit Romanis, Deos per Aves conſulere, maxime de re publica: non æque Græcis: ſed tamen cognita etiam his, & uſitata erant Auſpicia, verum parcius. Hinc Heſiod. Ἐργ. *v. ult. Felicem* prædicat, qui ſit

Ὄρνιθας κρίνων καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων,

Avibus attendens, & delicta vitans. Similiter *v.* 801. jubet, Uxorem ducas,

Οἰωνοὺς κρίνας, οἳ ἐπ' ἔργμασι τούτῳ ἄριστοι,

Poſtquam conſulueris Aves, quæ huic Rei ſunt Optimæ. Sic apud Ariſtot. Polit. V. 4. de Sponſo, οἰωνισάμενός τι σύμπτωμα, *quum ex avibus didiciſſet, aliquid mali ſibi eventurum.* Notum eſt etiam, præter alia Homeri, illud *Iliad.* M. 243. quum rejeciſſet Auguria,

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης,

Optimum eſt unum Auſpicium, pugnare pro Patria. De Chaldæis Vide Diod. Sicul. II. 81. Conferendus etiam cum hoc loco Maximus Tyr. *Diſſert.* 26. Τὸν μὲν φήμαις σώζει, τὸν δὲ οἰωνοῖς, τὸν δὲ ὀνείρασι, τὸν δὲ φωναῖς, τὸν δὲ θυσίαις. *Hunc vero Deus ſervat oraculis, hunc auguriis, hunc ſomniis, hunc ominibus, hunc ſignis victimarum.* Φῆμαι non *omina* iſtic ſunt, ſed *oracula*. Vide Illuſtriſſ. Spanhemium *ad Julianum Orat.* I. *pag.* 10. ut & de tota *Augurii* ratione *ad Callimachum Hymno in Palladem v.* 123. PERIZ.

12 Διὰ συμβόλων] h. e. per prodigia, ſigna, & omina aliquid futuri denunciantia, cujuſmodi nonnulla habes apud Terent. *Phorm.* IV. 4. 25. *Introiit in ædes ater alienus Canis, Anguis per impluvium decidit de tegulis* &c. Vide & Valer. Max. I. 7. Talia autem ſigna vel omina Græcis ſunt σύμβολα *Supra* II. 17. Magi cognoviſſe dicuntur Ochi indolem διά τινων ἀπορρήτων συμβόλων. IDEM.

13 Διὰ σπλάγχνων] Ea vero Ars vel Fraus, ex victimarum extis cognoſcendi futura, Romanis itidem valde fuit frequentata; nec tam à Græcis eam, quam ab Etruſcis acceperunt, & ideo etiam Etruſcæ originis vocabulo, *Haruſpicina*, deſignarunt. Vide Cicer. *de Divinat.* II. 23. & Feſtum in *v. Tages.* Hinc jam Tacitus *Ann.* XI. 15. vocat eam, *Vetuſtiſſimam Italiæ Diſciplinam.* Fuere tamen etiam aliis Gentibus ſui Haruſpices. Cicero

καὶ δι' ἄλλων τινῶν μαθημάτων τε, καὶ διδαγμάτων· [14] ἀπερροῦν ἐστι τοῖς ἀνθρώποις διδασκαλία ἐκ τῆς παρὰ τῶν θεῶν εἰς αὐτοὺς προνοίας.

Καὶ

Doctrina quædam ex illa à Diis in ipſos *profecta* providentia. Sed & per inſomnia, & ipſas etiam ſtellas, multa ajunt ſignificari.

Et

cero *de Divin.* II. 12. *Haruſpices Etruſcos, Elios, Ægyptios, Pœnos* laudat, & *alios alio more exta interpretari, nec eſſe unam omnium diſciplinam*, ait. Chaldæorum Regi tribuit Ezechiel XXI. 21. τὸ ἡπατοσκοπήσασθαι, ut vertunt LXX. Adde Diod. Sic. II. 81. Sed & Pruſias, Bithyniæ Rex, prælium commiſſurus attendiſſe dicitur ad id, *quod extis portenderetur*; indignante Hannibale, *Vitulinæ Carni* plus credi, quam ſibi, Veteri Imperatori, apud Valerium Max. III. 7. 6. At Homeri & Heſiodi tempore vix videntur extitiſſe apud Græcos, ſiquidem ab illis non memorantur, etiam ubi ex profeſſo deſcribunt ſacrificia. Pauſanias tamen in *Atticis pag.* 33. antiquiſſimos Vates ait fuiſſe non χρησμολόγους, ſed ἀγαθοὺς ὀνείρατα ἐξηγήσασθαι, καὶ διαγνῶναι πλάνας ὀρνίθων, καὶ σπλάγχνα ἱερῶν, *peritos exponendi ſomnia, & judicandi volatus Avium, & exta victimarum.* Idem *in Bœoticis pag.* 313. multis narrat in Trophonii templo ſacra, quæ fiunt, accurate ab Haruſpice inſpici, eumque tunc vaticinari, utrum Trophonius placidus & propitius conſultorem oraculi ſui ſit accepturus, nec ne. Sed & Plato in *Timæo*, φαίνεσθαι θυτικῆς ἔμπειρος, σημεῖά τε λέγων ἥπατος καὶ σπλάγχνων, *videri ſacrificandi peritus, & memorare ſigna hepatis & inteſtinorum*, dicitur ab Olympiodoro *in ejus Vita.* Sed Platonis jam tempore *Haruſpicina* in media quoque Græcia frequentis fuit uſus. Unde & Euripides ſæpe ejus meminit, & Xenophon ea uſus eſt adhibitis vatibus. Vide *Cyri Exped.* VII. *circa finem.* Apud Cyprios in templo Veneris Paphiæ uſitata jam antiquitus fuit, accita tamen aliunde, & à Cilice homine illata: Vide Tacit. *Hiſtor.* II. 3. & 4. Ut itaque *Augurium* apud Græcos fuit minus in publico ac de Republica, at à privatis haud minus, adhibitum, quam apud Romanos, ſic *Haruſpicina* generatim in Græcia non ita perpetui fuit uſus, quam Romæ: ſed tamen magis ac minus apud alios atque alios Græciæ populos uſitata. Dionyſius vero Halicarn. *lib.* II. Romanorum Haruſpices à *SUIS*, h. e. à Græcis, *dici* ait ἱεροσκόπους, in eo tamen graviter errans, quod tradit Romanos vocabulum, Ἀρούσπικας, formaſſe ex illo Græco ἱεροσκόπων, ὀλίγον τι τῆς ἀρχαίας φυλάττοντας ὀνομασίας, *exiguum quid illius primitivæ vocis ſervantes.* Nam revera *Haruſpices* ab Etruſco *Haruga*, eaque *ſpecienda*, ſunt dicti, ut monet Donatus ad Terentii *Phorm.* *Haruga* autem eſt hoſtia, vocabulum, non *ab Hara formatum*, ut Idem Donatus putabat, ſed ex Oriente & Lingua Orientali, cujus multa reperiuntur apud Etruſcos ex Aſia ortos veſtigia, trranſlatum. Ibi enim הרוגה *Haruga*, ſignificat *cæſam*, ſcil. victimam, genere Feminino, quia antiquiſſimis temporibus femellæ ad ſacrificia maxime adhibebantur. PERIZ.

14 Ἀπερροῦν ἐστι τοῖς ἀνθρώποις &c.] Locus obſcurior, quem certe Interpretes minime intellexerant, conſtruentes cum unam in ſententiam cum ſeqq. καὶ δι' ὀνείρων &c. atque ita prorſus perperam vertentes, ut jam monuit Doctiſſ. Kuhnius. Ille vero Græca etiam ſuſpecta habet, & legere, deleto παρὰ, mavult διδασκαλία τῶν θεῶν &c. redditque ea, *quæ utique documenta ſunt divinæ erga ipſos providentiæ.* Sed non favent huic conjecturæ MSti: præterea διδασκαλία non tam ſignificare hic videtur *documenta* vel argumenta alicujus rei, quam *Doctrinam* ex aliquo fonte ortam, & ex peculiaribus obſervationibus ac præceptis conflatam. Sic Diod. Sic. *lib.* I. *Biblioth. init.* ἡ δὲ διὰ τῆς ἱστορίας περιγινομένη σύνεσις τῶν ἀλλοτρίων ἀποτευγμάτων τε καὶ διορθωμάτων, ἀπείρατον κακῶν ἔχει διδασκαλίαν, *at per Hiſtoriam comparata cognitio alienorum perperam & recte factorum, expertem malorum continet Doctrinam.* Plutarch. *de Aud. Poëtis*, πάντων δὲ ἀναγορευομένων εἰς τὴν φρόνησιν, ἀποδείκνυται πᾶν εἶδος ἀρετῆς ἐπιγιγνόμενον ἐκ σπουδῆς καὶ διδασκαλίας, *omne genus virtutis parari ex ſtudio & Doctrina*, ſcil. obſervationum recte in legendo faciendarum. Verto igitur hunc Locum, *quæ*, ſcil. μαθή-

μαλα

Καὶ [15] δι' ὀνείρων ἢ λέγουσι, καὶ [16] δι' αὐτῶν τῶν ἀστέρων, πολλὰ προδηλοῦσθαι. Καὶ ὑπὲρ τούτων [17] ἰσχυρὰν ἔχοντες τὴν πίστιν, [18] θύουσί τε καθαρῶς, καὶ

Et hæc immota fide tenentes, pure rem divinam faciunt, & rite caſtimoniâ utuntur, & myſteria obeunt, & orgiorum legem ſervant, &

μαθήματα καὶ διδάγματα, *Hominibus ſunt*, evadunt, *Doctrina quædam ex illa Providentia, quæ à Diis in Homines* proficiſcitur. Eſt enim διδασκαλία hæc, quaſi σύστημα πάντων τῶν διδαγμάτων καὶ μαθημάτων, quæ μαθήματα, atque adeo tota hæc διδασκαλία oritur, vel ſumitur, ἐκ τῆς προνοίας, ſeu ἐκ τῆς, τῆς θείας προνοίας ἡμῶν, quod in quæſtione erat. Adde *indicem* in Ex. Sic apud Cicer. *Famil.* IV. 6. *Augurum Diſciplina* memoratur, quæ item erat veluti σύστημα τῶν μαθημάτων, *ex alitis volatu, aut cantu ſiniſtro oſcinis*, colligentium voluntatem Deorum de rebus humanis. Confer omnino Noſtrum *Hiſt. Anim.* II. 9. ubi itidem διδασκαλία, *inſtitutio, doctrina*, diſtinguitur à ſingulis rebus quæ diſcebantur, quæque μαθήματα & διδάγματα etiam iſtic dicuntur. PERIZ.

15 Δι' ὀνείρων] Vid. Hiſtoriam Auguſtam paſſim, Syneſ. & Philon. *de inſomniis*, Artemidor. *&c.* KUHN.

16 Δι' αὐτῶν ἀστέρων] Vid. Dionem in *Auguſti vita* de Nigidio Figulo, qui ex aſtris imperium Auguſto prædixit, de *Proculo* in *vita Domitiani*, de *Richardo Cervino* & ejus filio *Marcello* Thuanum *lib.* XV. KONIGIUS.

Ἀστέρων] Mediceus ἄστρων. Suidas *v.* Ἀστρονομία. ἄστροις τεκμαίρεσθαι.

17 Ἰσχυρὰν ἔχοντες] MS. A. καθαρὰν ἔχοντες. puto lectionem eſſe veram. ſi emendes ἴσχοντες SCHEFF. Mihi vulgata placet lectio. KUHN. Ut MS. A. Schefferi, ſic & Sluisk. habet καθαράν. Sed recte Cl. Kuhnius contra Schefferum nihil hic cenſet mutandum. PER.

18 Θύουσι καθαρῶς καὶ ἁγνεύουσιν ὁσίως] *Pure loti ſacrificant, & caſtimonium ſanctè ſervant*, ἁγνεύουσιν ὁσίως. Latinis eſt, *rite in caſto eſſe*, i. e. religionis cauſa à carnis vinique uſu & aliis interdictis cibis ſe abſtinere, & ſecubare. Feſtum vide in *puri menſtrio*. Varro *Rer. Divin. lib.* I. & *religiones & caſtus id poſſunt, ut ex periculis eripiant noſtris:* Apulejus *lib.* XI. *Metam.* agnoſcit *caſtimoniorum abſtinentium ſatis arduam, cautoque circumſpectu vitam, quæ multis caſibus ſubjacet, muniendam*; & iterum. *præcipit* (Sacerdos) *decem continuis illis diebus cibariam voluptatem coërcerem, neque ullum animal eſſem, & invinius eſſem*. *Gloſſæ* Philox. *caſtimonium*, ἁγνεία. Suidas: τὰς Μητρῴας παρὰ Ῥωμαίοις ἢ καὶ πρότερον παρὰ Φρυξὶ προσδιατεθείσας καστείας ἑκάστου μηνὸς ἦγον. *Caſtimonium Matris Deûm apud Romanos vel potius apud Phrygas ante ſolenne, ſingulis menſibus ſervavit*. vide Heſychium in ἁγνεία, Euſtathium I. *Odyſſ.* Noſtrum *Hiſt. Anim. lib.* IX. *cap.* 26. Demoſthen. *Orat. contra Timocratem*. Subjiciam locum ex Hieronymo *lib.* II. *adverſus Jovinianum*. qui malè videtur acceptus ab *Eraſmo*. *De ciborum ſibi placet abſtinentia, quaſi non & ſuperſtitio Gentilium Coſſum Matris Deûm obſervet & Iſidis*, ubi Eraſmus in *Scholiis*. *Coſſi vermiculi dicuntur, qui roboribus innaſcuntur, quos olim in deliciis habitos, teſtatur Plinius, adeo, ut eos farina ſaginarent, quò videlicet & vermes altiles fierent. Ab his ſacerdotes Cybelis Matris Deorum & Iſidis abſtinebant ridicula ſuperſtitione, velut illi ſacris.* At vero mira hæc locutio, *obſervare coſſum*, i. e. ſecundum Eraſmum, *abſtinere à coſſo*. Legendum potius *caſtum* pro *coſſum*. Nam *obſervare caſtum* idem eſt ac, *eſſe in caſto*, ἁγνεύειν, de quo ſupra dictum. Idem judicium eſto etiam de hoc Hieronymi loco. *Quomodo autem virginitati veræ non præjudicat imitatio virginum Diaboli, ita nec veris jejuniis coſſorum* (l. caſtorum) *Iſidis & Cybeles, & quorundam ciborum in æternum abſtinentia: maxime cum apud illos jejunium panis ſaginâ carnium compenſetur.* Imitatus eſt Hieronymus Tertullianum in *de jejunio cap.* 16. *ſed benè*, inquit ille, *quod in noſtris Xerophagiis blaſphemias ingerens, caſto Iſidis & Cybeles eas adæquas.* Nec ipſe Hieronymus diffitebitur ſedulò ſibi lectum Tertullianum. Adi & Arnobium *lib.* V. *adverſus Gentes*, ubi ait; *quid temperatus ab alimonio panis, cui rei dediſtis nomen Caſtus:* vide *notas Elmenhorſtii ibidem*. adde Porphyrium *lib.* IV. περὶ ἀποχ. ἐμψύχ., ubi de Ægyp-

καὶ [19] ἁγνεύουσιν ὁσίως, καὶ [20] τελετὰς τελοῦσι, καὶ ὀργίων φυλάττουσι νόμον, καὶ τὰ ἄλλα πράττουσιν, ἐξ ὧν, ὅτι τοὺς θεοὺς ἰσχυρῶς, καὶ σέβουσι, καὶ τιμῶσιν, ὡμολόγηται.

& alia faciunt, ex quibus certum eſt, quod deos enixè & colant & venerentur.

ΚΕΦ.

CAP.

Ægyptiis ſacerdotibus annotat ex *Chæremone* Stoico, eos in *ἁγνείαις* quadrageſimum etiam diem excedere, ab oleribus, ovis, leguminibus, vino, oleo, pane, concubitu ſe abſtinere, ter quotidie frigidâ ablui, ſomni cauſa palmarum ramos ſubſternere, & lignum probe levigatum formâ cylindri dimidiati capitibus ſubdere. Sed hæc jejunia hominum & *obſervationes* & *χαμευνείας*, *humi dormitiones*, quas abſque *auctoritate & teſtimoniis ſcripturarum* vel heterodoxi *quaſi traditione apoſtolicâ*, vel Gentiles ſua ἐθελοθρησκείᾳ *reperiunt atque confingunt*, *percutit gladius Dei. Qui tribus quadrageſimis per annum jejunant*, & ξηροφαγίαις *humiliant animam ſuam*, & *vel maxime de Tatiani radice creverunt*, *ſuper hujuſmodi laboribus audiunt*; TANTA PASSI ESTIS SINE CAVSA! inquit Hieronymus *comment. in cap.* II. *Haggæi.* Antequam finiam, dabo inſcriptionem, quæ Epidauri ad templi fores propoſita, quænam ſit vera ἁγνεία, edocere voluit:

Ἁγνὸν χρὴ ναοῖο θυώδεος ἐντὸς ἰόντα
ἔμμεναι. ἁγνεία δ' ἐστὶ φρονεῖν ὅσια.

Thuricremum viſens templum, ſit purus oportet.
At mens ſancta agitans res mihi pura puta eſt.

Porphyr. *lib.* II. *de Abſtinent. Animal.* confer & Clementem τὸν στρωματέα *lib.* IV. cæterum, quod penè exciderat, videtur textus ſupra ſibi non conſtare; quid enim eſt, διδασκαλία ἐκ τῆς περὶ τῶν Θεῶν εἰς αὐτοὺς προνοίας. Interpres certè abit longè à ſenſu Auctoris, mihi quidem placeret legere, τῆς ἐκ τῶν Θεῶν &c. quod neſcio quis explicare voluit per περὶ margini aſcriptum, idque deinde, ut fieri amat, è margine in textum irrepſit. Voluit autem Noſter, prodigia, & ſigna rerum futurarum, quæ Deus hominibus exhibet, documenta eſſe divinæ providentiæ, vertendum igitur. *quæ utique documenta ſunt divinæ erga ipſos providentiæ.* atque adeo Deum eſſe. Themiſt. in *poſter. Analyt. lib.* II. ὅτι εἰσὶ Θεοί, ἀπὸ συμβεβηκότος μὲν, ὅτι εἰσὶ βωμοί, ὥς Χρύσιππός φησιν· ἀπὸ δὲ τοῦ πράγματος, ὅτι θεραπεύουσιν, ὅτι προλέγουσιν, *quod Dii ſint, ab accidenti demonſtramus, quod aræ ſint, ut Chryſippus ait; à rebus vero, quæ fiunt, quia ſanant, prædicunt* &c. vid. eundem in Ariſtot. *lib.* I. *de animal.* KUHN.

19 Ἁγνεύουσιν ὁσίως] Neque hæc ſatis perceperunt Interpretes, vertendo, *ſancte vitam agunt.* Malim, ut Kuhnius ea exponit, *rite in caſto agunt.* Certiſſimum enim, reſpici his verbis caſtimoniam, qua ſe præparabant ad Sacra, unde ſimul ait θύουσι καθαρῶς. Sed & ita Arrianus *in Epict.* III. 21. ad Sacra accedere monet, προηγνευκότα, *qui prius caſtimonia eſt uſus.* Hinc jam de omni ſolenni & religioſa præparatione ad rem divinam phraſis hæc adhibetur. *Actor.* XXI. 24. ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς. Dionyſ. Halic. *lib.* II. Numam ait legibus conſtituiſſe ἁγνείας τε, καὶ θρησκείας, καὶ καθαρμούς. Illæ autem ἁγνεῖαι variis & religioſis peragebantur ritibus, unde hic dicitur ἁγνεύειν ὁσίως h. e. *rite*, & *ex præſcripto religionum.* Sic paſſim ὅσιον, *quod fas eſt.* XII. 64. ἡ ὁσία εἰς τὸν νεκρὸν, eſt *ultimum debitæ pietatis officium in mortuum.* Lucian. *de M. Peregr.* ἔνθα μηδὲ θάπτειν ὅσιον τοὺς ἄλλους, *fas eſt*, ſcil. per religiones. Maxime tamen conſiſtebant illæ ἁγνεῖαι in abſtinentia à Venere. Vide Græviam *ad Heſiod.* ἔργ. 733. Torrentium *ad Suet. Aug.* 94. & hic Kuhnium. PER.

20 Τελετὰς] Sunt Sacra maxime ſolennia & feſtiva. *Infra.* XIII. 2. de Trietericis Bacchi ſacris, ἀπολιπὼν τὴν τελετὴν Ant. Lib. *Fab.* 10. conjunctim ait τελετὰς ἢ μυστήρια. Suidas, τελετὴ, θυσία μυστηριώδης, ἡ μεγίστη καὶ τιμιωτέρα. Sic & Plutarchus *de Aud. Poëtis* Sophocleum illud οἱ ταῦτα δερχθέντες τέλη, diſerte ait dictum περὶ τῶν μυστηρίων. Similiter vero Ὄργια ſunt ſacra & feſta antiquiſſima certis & reconditis ritibus celebrata, maxime Liberi Patris, ſed & aliorum Deorum. IDEM.

ΚΕΦ. λβ'.

Περὶ Ηρακλέους μετωνυμίας, καὶ χρησμοῦ Φοίβου ὑπὲρ αὐτοῦ.

Λέγουσί τινες λόγοι Πυθικοὶ, τὸν [1] Ηρακλῆν, τὸν Διὸς καὶ Αλκμήνης παῖδα, ἀπὸ γενεᾶς [2] Ηρακλεί-

CAP. XXXII.

De Herculis nomine mutato, & oraculo Apollinis de ipſo.

Ajunt quidam ſermones Delphici, Herculem, Jovis & Alcmenes filium, à nativitate vocatum eſſe

1 Ηρακλῆ] Euſtath. *Iliad.* Ξ. Ο Ηρακλῆς κατὰ τοὺς παλαιοὺς Αλκαῖος πρὶν ἐκαλεῖτο, Ηρακλῆς δὲ ὑπὸ τοῦ Πυθίου ἐξωνομάσθη. κατὰ τὸ, Ηρακλέην δέ σε Φοῖβος ἐπώνυμον ἐξονομάζει, ἥρα γὰρ ἀνθρώποισι φέρων κλέος ἄφθιτον ἕξεις. Scribe ergo apud Noſtrum in priore verſu, Ηρακλέην, cum & Suidas ita habeat, in Ηρακλῆς ξενίζεται. Porro de *Alcæi* cognomento teſtatur etiam Diodorus *lib.* IV. ubi ſimul Herculem vocatum ait, propter interfectos dracones, quos Juno ipſi puero adhuc immiſerat, ὅτι δι' Ηραν ἔσχε κλέος. Firmat idem Empiricus *contra Math. p. m.* 621. ut plane diſpiciendum ſit, an bene ſe habeant, quæ Noſter ait de nomine Ηρακλείδους. Ego ſane Αλκαΐδου mallem. Faber legit Αλκείδην. SCHEFF. Edwardus Simſonius legit Αλκαΐδην, in *Chron. P.* II. *pag.* 29. Nihil autem in textu mutandum. Nam Euſtathius ex Pauſania docet, Herculem etiam Ηρακλείδην dictum. τὸν δὲ Ηρακλῆ, inquit, οὐ πολὺς λόγος τοῖς παλαιοῖς, καὶ Ηρακλείδην Παυσανίας καλεῖσθαι φασί. & iterum illo ipſo loco, quem Cl. Schefferus produxit. Ηρακλῆς καὶ Ηρακλείδης ἐκαλεῖτο, ὡς Ατρείδης. Quî igitur, Doctiſſ. Faber tam ἀποτόμως dicere potuit, *non ita eſt; quare* &c. notis in h. l. Nec ſcrupulum facit, quod Menecrates apud *Pindari Scholiaſtem ad Iſthm.* 4. notat, Herculis liberos ex Megara ſuſceptos Αλκαΐδας dictos eſſe, non Ηρακλείδας, cum pater id temporis *Alcæus* audiret, non *Hercules*. Fuit enim Hercules πολυώνυμος, & pro temporis gentiumque diverſitate alio atque alio ſalutatus eſt nomine. Ut igitur Noſter non negat Herculem quoque *Alcidem* vocatum: ita Noſtro controverſia de nomine *Heraclidis* minimè movenda erat. KUHN.

2 Ηρακλείδην κεκλῆσθαι] Non ita eſt; quare legendum, Αλκείδην, ab avo ſcilicet, qui Αλκαῖος & Αλκεὺς dicebatur. FABER.

Ηρακλείδην] Nihil hic mutant MSti, quod maxime voluiſſem ipſorum Codicum cauſa. Viri enim Doctiſſimi, Schefferus, Faber, Simſonius, corruptum hoc pronunciant Omnes, & ideo corrigunt, ille quidem Αλκαῖον, iſte Αλκείδην, hic Αλκαΐδην. Ratio eſt, quod Diod. Siculus, Sex. Empyricus, Euſtath. *ad Homeri Iliada*, Herculem Αλκαῖον dictum tradant, antequam ab Apolline nomen Ηρακλῆος acceperit: atque ideo Scholiaſtes *Pindari ad Iſthmia Od.* 4. dicat, Herculis liberos ex Megara, non Ηρακλείδας, quia ipſe tunc nondum dicebatur Ηρακλῆς, ſed Αλκαΐδας vocatos. Opponit ſe iis tamen Cl. Kuhnius, hoc argumento, quod Euſtathius dicat, Herculem etiam revera dictum Ηρακλείδην. Sed, quod pace Viri Eximii dixerim, nullam ejus argumenti agnoſco vim, ſiquidem Euſtath. non ſcribit, mutatum eſſe ab Apolline nomen *Heraclidis* in illud *Herculis*, ſed diſertiſſime *ad Il.* Ξ. *Herculem antea vocatum* Αλκαῖον, *poſtea vero, vel à Pythio*, ſecundum verſus ab Æliano hic allatos, *vel quod à Junone imploratus*, ὑπὸ τῆς Ηρας κληθεὶς, *ei auxilium tulerit*, Ηρακλῆ Eundem vero *Herculem etiam aliquando* Ηρακλείδην, *eadem forma, qua* Ατρείδης ab Ατρέως, & Ηρυλλον, *plane uti ὁ* Αρίσυλλος ἐκ τοῦ Αριστοκλῆς, *in Satyricis dictum, idque liquere ex Rhetoricis Scriptoribus*. Nihil ergo hæc ad Mutationem Nominis pertinent, ſed ad diverſam unius Nominis pronunciationem & flexionem apud diverſos Scriptores. Sed & eadem plane eſt origo, etymologia, & ſignificatio Ηρακλείδου, & Ηρακλέους:

κλείδην κεκλῆσθαι· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς διά τινα αἰτίαν δεόμενον χρησμοῦ, μήτε, ὧν ἧκε χάριν, ἀμοιρῆσαι· προσακοῦσαι δὲ ἐκείνοις καὶ ἰδίᾳ παρὰ τοῦ θεοῦ ταῦτα·

> [3] Ηρακλῆν δέ σε Φοῖβος ἐπώνυμον, ἐξονομάζει·
> Ηρα γὰρ ἀνθρώποισι φέρων κλέος ἄφθιτον ἕξεις.

eſſe Heraclidem: interjecto deinde tempore, quum veniſſet Delphos quadam de cauſa ut oraculum conſuleret, & compotem factum, quorum gratia venerat, & præterea ſeorſim etiam hæc audiviſſe à Deo:

> *Heraclem te alio Phœbus jam nomine dicit:*
> *Grata etenim præſtans, decus immortale tenebis.*

κλέους: atque ita abſurdum utique foret, τὸ Ηρακλείδης ita ex profeſſo mutatum ab Apolline in Ηρακλῆς, idque propter rationem etymologicam, quæ tamen in utroque eadem prorſus eſſet. Vix itaque dubito, quin Ælianus ſcripſerit, certe voluerit idem, quod reliqui dicunt, Herculem, antequam hoc ipſi Nomen daretur ab Apolline, appellatum fuiſſe, non tamen Αλκείδην, nec Αλκαΐδην, ſed, quod maluit Schefferus, Αλκαῖον. Scriptoribus ab eo allegatis adde Schol. *Pindari ad Olymp. Od.* 6. ἔνιοι μῦθοί τοι αὐτὸν τὸν Ηρακλέα Αλκαῖον καλεῖσθαι βούλονται, μετονομασθῆναι δὲ Ηρακλῆ, Απόλλωνος τοῦτο χρησμοδοτήσαντος. Paſſim quidem etiam *Alcides* à Poëtis vocatur, verum non Proprio, ſed Patronymico Nomine, ab Avo *Alceo*, uti Achilles ab Æaco *Æacides*. Serv. *ad Virg. Æn.* VI. 392. *Alciden volunt quidam, dictum ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, quod non procedit, quia à prima ætate hoc nomen habuit ab Alceo patre Amphitryonis.* Periz. Parenti meo ſcribendum videbatur Ηρακλῆν οὐ κεκλῆσθαι, cui conjecturæ favet Mediceus, qui corrupte exhibet Ηρακλείδου κεκλῆσθαι.

3 Ηρακλῆν δέ σε] Sluisk. ἡρακλῆ. Lugd. ἠρακλείην. Videtur velle ἠρακλέην, quomodo Euſtath. *ad Il.* Ξ. hunc verſum & hoc vocabulum exhibet, non item Suidas, quod male affirmat Schefferus. Recte autem Geſnerus illud ἦρα φέρων exponit, *quæ grata ſunt, & accepta hominibus, faciens.* Periz.

ΚΕΦ. λγ΄.

Περὶ ἀγαλμάτων ποταμῶν.

Τὴν τῶν ποταμῶν φύσιν, καὶ τὰ ῥεῖθρα αὐτῶν ὁρῶμεν. Ομως δὲ οἱ [1] τιμῶντες αὐτοὺς, καὶ τὰ ἀγάλματα

CAP. XXXIII.

De imaginibus fluviorum.

Fluviorum naturam & fluenta eorum oculis cernimus. Nihilominus tamen qui colunt eos, & imagines

1 Τιμῶντες αὐτοὺς] Divino honore, aras & ſimilia ipſis ponentes; teſtis Seneca *epiſt.* 41. cui addas Lipſium *ad Annal. Taciti* XIV. Fiebat hoc autem, quia aquam principium rerum naturalium veteres ſtatuebant. Euſtath. *Iliad.* Σ. ἡ ὑγρὰ οὐσία τῆς φυσικῆς γενέσεως αἰτία, ὅπου γέ φασι καὶ τὸ σπέρμα πνεῦμά ἐστιν ὑγρῷ συγκραθέν. διὸ καὶ τοὺς ποταμοὺς, ὡς κουροτρόφους ἐτίμων οἱ παλαιοὶ, καὶ ὡς συστατικοὺς γενέσεως. Scheff.

2 Ανεμόφους] Placet eruditiſſimi Geſneri conjectura, ἀνθρωπομόρφους hîc, vel ἀνδρομόρφους emendantis. Prius probant MSS. B. & C.

ματα αὐτῶν ἐργαζόμενοι, οἱ μὲν [2] ἀνθρωπομόρφους αὐτοὺς ἱδρύσαντο, οἱ δὲ [3] βοῶν εἶδος αὐτοῖς περιέθηκαν. Βουσὶ μὲν οὖν εἰκάζουσιν, οἱ [4] Στυμφάλιοι μὲν τὸν Ἐρασῖνον καὶ [5] τὴν Μετώπην, Λακεδαιμόνιοι δὲ τὸν Εὐρώταν· Σικυώνιοι δὲ καὶ Φλιάσιοι [6] τὸν Ἀσωπόν· Ἀργεῖοι δὲ, [7] τὸν Κη-

nes eorum fabricantur, partim humana formâ eos conſecrarunt, partim boum figuram eis affinxerunt. Bubus quidem aſſimulant, Stymphalii Eraſinum & Metopam, Lacedæmonii vero Eurotam: Sicyonii & Phliaſii Aſopum: Argivi Cephiſſum. Virorum vero figura Pſophidii Erymanthum,

C. SCHEFF. poſterius Lambin. *in Horat. pag.* 25. KUHN.

Ἀναμόρφους] Ejeci inſulſum hoc & abſonum vocabulum ac reſtitui, quod MSti jubebant, ſenſus flagitabat, & per conjecturam jam vidit Geſnerus. Nam ſicuti Codices B. & C. Schefferi, ſic Lugd. noſter diſerte & omnibus literis exhibet illud ἀνθρωπομόρφους. Sluisk. vero idem voluit, ſed conciſa & contracta ſcriptura: quæ originem vulgati erroris ſimul declarat. Etenim in Utroque Codice reperi plerumque pro ἄνθρωπος, ἀνθρώπου ſcriptum ἀνος, ἀνου. Quin adeo uſitatum hoc in MStis, ut primi Græcorum Librorum Editores etiam typis expreſſerint illam hujus Vocabuli contractionem. Sic in Muſuri præfatione ad Pauſaniam Aldi reperio ἣν οἱ ἄνοι περιτιέμεθα, h. e. ἄνθρωποι. Ita igitur & heic Sluisk. ἀνῶμόρφους, ω per errorem poſito pro ο. Sed & ita videmus, unde ortum ſit vitioſum illud ἀναμόρφους pro ἀνθρωπομό[illegible]ους. At ἀνδρομόρφους, quod itidem conjecerat Geſnerus, & probavit Lambinus, alienum eſt à MStis, & Mente Auctoris, qui mox referet nobis Fluvios, non tantum *Viris*, ſed & Feminis ac Pueris aſſimulatos. Similis ferme confuſio eſt orta apud Geographos inter *Anthropophagos* & *Androphagos*. Vide Melam III. 7. & ibi Voſſium. Cum Sluisk. Codice conſpirat hic loci etiam Unus ex Regiis, & Mediceus 2. at Med. 1. Diſerte etiam legit ἀνθρωπομόρφους. PERIZ.

3 Βοῶν εἶδος] Vide Phornutum *cap. de Oceano*. Cæl. Rhodig. *lib.* XVII. *cap.* 33. Hadr. Jun. *Batav. cap.* 8. SCHEFF.

4 Στυμφάλιοι] Celebris eſt, vel propter Aves Stymphalides, Urbs Arcadiæ, Στύμφαλος, Fluvio & Monti cognominis, quæ tamen poſtea ſe junxit Argivis. Et Argivæ regionis eſt Fluvius, *Eraſinus*, quem *Stymphalii* hic colere dicuntur, ſed qui ſimul ex Fl. Stymphalo, in Arcadia terram ſubeunte, oriri traditur, & in Argivis iterum prodire nomine illo *Eraſini*. Vide Strabon. *lib.* VIII. *pag.* 371. Μετώπην autem non Fluvium, ſed Fontem crediderim; certe Pauſanias in *Arcadicis* duos Stymphaliis tribuit Fontes. Quapropter nullam dum video cauſam, quare credam Fabro ſimpliciter pronuncianti, legendum, non τὴν, ſed τὸν. Quum utique Fontes ſæpiſſime Feminina habeant Nomina, & omnes Codd. etiam Regii, legant τὴν. Sed & mox *hoc ipſo capite*, *Feminæ* utique aſſimulatur unica, quæ hic memoratur nominatim, Πηγή. PERIZ.

5 Τὴν Μετώπην] Lego τὸν. FABER. Recte: Μετώπην enim fluvium Arcadiæ fuiſſe docet Scholiaſtes *Callimachi Hymn. in Jovem.* 26.

νίσσετο δ᾽ ἀνὴρ
Πεζὸς ὑπὲρ Κρᾶθιν τε, πολύστειόντε Μετώπην
Διψάλεος.

Μετώπην, ποταμὸν Ἀρκαδίας.

6 Ἀσωπὸν] MSS. B. & C. Αἰσωπὸν: ſed nil mutandum. SCHEFF.

Τὸν Ἀσωπὸν] Non mirum, honorari hunc à *Sicyoniis*, quum præter Eorum Urbem fluat. At *Phliaſii*, quorum oppidum *Phlius* remotius eſt, hanc illius quoque honorandi habuerunt cauſam, quod primum habitarunt in oppido, Aræthyrea, XXX. Stadiis à Phliunte remoto, & ſito ad Montem Cœloſſam, unde *Aſopus* oritur. Strabo *lib.* VIII. *pag.* 382. Vide & Pauſan. in *Corinth. pag.* 48. PERIZ.

7 Τὸν Κηφισσὸν] Varii fuerunt hoc Nomine Flu-

Κηφισσόν. Ἐν εἴδει δὲ ἀνδρῶν [8] Ψωφίδιοι τὸν Ἐρύμανθον, τὸν δὲ Ἀλφειὸν Ἡραιεῖς· [9] Χεῤῥονήσιοι δὲ οἱ ἀπὸ Κνίδου, καὶ αὐτοὶ [10] τὸν αὐτὸν ποταμὸν ὁμοίως. [11] Ἀθηναῖοι δὲ τὸν Κηφισσὸν ἄνδρα μὲν [12] δεικνύουσιν ἐν τιμῇ,

thum, Alpheum Heræenſes: Cherroneſii vero ex Cnido etiam illi eundem fluvium ſimiliter *fingunt*. Athenienſes autem Cephiſſum Virum quidem oſtentant in ſacris honoribus, ſed cornua exſerentem. Porro in Sicilia Sy-

Fluvii, præcipuus in Phocide & Bœotia, ſed & in Attica, denique & ἐν Ἄργει. Vide Strabon. IX. *pag.* 424. & Euſtath. *ad Iliad. B. p. m.* 208. Adde Sponii *Iter Tom.* II. *pag.* 212. IDEM.

8 Ψωφίδιοι] Geſnerus Ψωφίλιοι. Alii Ψωφόδιοι Sed retinenda noſtra lectio, quippe quam Geographi confirmant. vide Caſaub. *Comment. Ath. lib.* X. *cap.* 9. Geſneri tamen emendationem firmant MSS. omnes. SCHEFF. Non dubium eſt, quin Lector eruditus malit Ψωφίδιοι. Pauſan. in *Arcadicis*. Ψωφιδίοις δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἐρυμάνθῳ ναός ἐστιν Ἐρυμάνθου, καὶ ἄγαλμα ποιεῖται δὲ, πλὴν τοῦ Αἰγυπτίου Νείλου, ποταμοῖς τοῖς ἄλλοις λίθου λευκοῦ τὰ ἀγάλματα· τῷ Νείλῳ δὲ, ἅτε διὰ τῶν Αἰθιόπων κατιόντι εἰς θάλασσαν, μέλανος λίθου τὰ ἀγάλματα ἐργάζεσθαι νομίζουσι. *Pſophidiis ad fluvium Erymanthum & templum & ſimulachrum eſt Erymanthi: fiunt autem, Nilum in Ægypto ſi demas, aliis fluviis ſimulachra ex candido lapide: Nilo autem, ut qui per Æthiopiam in mare devolvitur, ex nigro lapide effigiem formare ſolent.* de Nili ſimulacro vide Lucianum in *Rhetor. Præceptore.* KUHN.

Ψωφίδιοι] Mirum conſpiraſſe ita MStos in τὸ Ψωφίλιοι Nam quod de ſuis Schefferus, idem de Meis teſtari poſſum. Verum tamen eſt Ψωφίδιοι. Vide Stephanum. Urbs ipſa erat Arcadiæ, & dicebatur Ψωφὶς, à qua modico intervallo labitur Fl. *Erymanthus*, cognominis Monti, unde *Aper Erymanthius*. Pauſan. in *Arcad. p.* 22. PERIZ.

9 Χεῤῥονήσιοι δὲ ἀπὸ Κνίδου] Stephanus Byz. in Χεῤῥόνησος. Αἰλιανὸς ἐν πρώτῳ ἱστορικῆς διαλέξεως. Χεῤῥονήσιοι δὲ ἀπὸ Κνίδου.

10 Τὸν Κνίδον ποταμὸν] Memorabili documento docebit hic iterum locus, Primum quam non ſufficiat, recenſere tantum Auctores, exactiſſima licet Criſi, niſi item difficultatibus, quæ in Textu, etiam ſincero maxime, occurrunt paſſim, tollendis docta & varia commentatione operam demus diligentem, ne genuina pro corruptis habeantur, & ita dein, aliorum inſcitia, vitientur: Tum quam neceſſarium quoque ſit, corruptum jam Textum juſta iterum Criſi purgare, ne, quæ nuſquam nec picta nec ficta fuerunt, immo quæ exſtitere nunquam, pro veris recipiantur. Ejus certe generis eſt *fluvius* ille *Cnidus*, nuſquam apud Geographos aut Hiſtoricos lectus. Sed neque agnoſcunt eum MSti Codd. noſtri Auctoris, neque priſcæ Edd. Romana, Baſileenſis, tum Geſneriana, & Tornæſiana Prima ſeculi ſuperioris, quæ omnes cum MStis habent τὸν αὐτὸν ποταμόν. At Tornæſiana Secunda anni 1610. tum Pariſina Liberti, Genevenſis Stœrii, Schefferianæ omnes, & quantum eſt Editorum hoc Seculo, *Cnidum fluvium*, τὸν Κνίδον ποταμὸν, in Latino æque ac Græco, nobis ingerunt, nulla ejus data ratione, nec ulla demonſtratione ignoti adeo fluminis facta. Unde ergo id ortum ſuſpicabimur, niſi ex eo, quod neſciverint Editores, nec crediderint ideo, *Cnidios* ex Aſia honoraſſe fluvium Peloponneſi, *Alpheum*; nam is eſt ὁ αὐτὸς ποταμὸς in proximo memoratus. At ſi quis jam antea docuiſſet eos ex Pauſania, revera tamen ita factum, haud dubie reliquiſſent nobis Textum Æliani integrum, & illibatum. Ille vero in *Eliac.* I. *pag.* 173. memorat inter Signa, quæ Olympiæ viſebantur, rem, quam haud dubie Noſter reſpexit. Latina tantum adſcribam: *Aliud proxime poſitum eſt Jovi ſignum. Inſcriptio teſtatur, Cnidios Cherroneſi incolas de Hoſtium ſpoliis dedicaſſe. Jovi hinc Pelopem, illinc Alpheum amnem appoſuerunt. Et Cnidiorum quidem Urbis pars maxima in Continenti Cariæ condita eſt. Quæ vero Cherroneſus dicitur, Inſula eſt, ponte Continenti juncta. Illinc Jovi donum hoc in Olympiam miſſum.*

Ha-

μῆ, κέρατα δὲ ὑποφαίνοντα. Καὶ ἐν Σικελίᾳ δὲ [13] Συρακούσιοι μὲν τὸν Ἄναπον ἀνδρὶ εἴκασαν, τὴν δὲ Κυάνην πηγὴν γυναικὸς εἰκόνι ἐτίμησαν. [14] Αἰγεσταῖοι δὲ τὸν Πόρπακα, καὶ τὸν [15] Κριμισσὸν, καὶ τὸν

Syracuſii Anapum viro aſſimulant: at Cyanen fontem feminæ effigie honorant. Ægeſtani Porpacem, Crimiſſum, & Telmiſſum, virorum ſpecie colunt. Agrigentini vero fluvium, a quo

Habes Χερρονησίους ἀπὸ Κνίδου. Vides etiam, ut illi proprie, *Alpheum* hunc, Elidis in Peloponneſo Fluvium, in nobiliſſimo Olympiæ templo juxta Jovem, & Pelopem, *Viri* forma, dedicarint. Faceſſat ergo hinc *Cnidus Fluvius*, unde malum pedem infauſto omine huc intulit, & agnoſcamus, Cnidios καὶ αὐτοὺς, h. e. *& ipſos*, in Aſia licet habitantes, non minus tamen, ac Heræenſes ad Alpheum ſitos, *Eundem Fluvium* Viri imagine honoraſſe. PERIZ.

11 Ἀθηναῖοι δὲ Κηφισσὸν ἄνδρα μὲν δεικνύουσιν ἐν τιμῇ] Error turpiſſimus ἄνδρα ἐν τιμῇ. Lege ἄνδρα ἐντελῆ, *virum perfectum*. FABER.

12 Δεικνύουσιν ἐν τιμῇ] Verterim, *in honore ſtatuarum*, ſeu, *quando eum honorant*, ſtatua illi dedicanda, vel ſacris etiam faciendis. Plane ut *initio hujus Capitis* de hac ipſa re, τιμῶντες αὐτοὺς, καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν ἐργαζόμενοι. Sic Max. Tyr. *Diſſ.* 38. ex profeſſo agens de *ſtatuis Deorum*, utitur identidem & ſimpliciter voce τιμῆς: eaque occaſione etiam de *Fluviis* ait, ἔστι δέ τις καὶ ποταμῶν τιμὴ, τοῦ ὠφελίμου, ὥσπερ Αἰγυπτίοις πρὸς τὸν Νεῖλον· ἢ τοῦ κάλλους, ὡς Θετταλοῖς πρὸς τὸν Πηνειὸν &c. Pauſanias *Meſſen. cap.* 31. Ἐφεσίαν δὲ Ἄρτεμιν θεῶν μάλιστα ἄγουσιν ἐν τιμῇ, *Epheſiam Dianam ex omnibus Diis maxime colunt.* Et *Arcad. cap.* 36. Καὶ θεῶν οὐδένα Βορέου ὕστερον ἄγουσιν ἐς τιμήν. *Et Boream nullo Deorum minus colunt.* Plutarchus *de Iſide*, navem Argo, ἐπὶ τιμῇ ait κατηστερισμένην, *in aſtra relatam honoris divini cauſa.* Et in *Publicola*, Populum ait ejus Funeri quadrantes contuliſſe ἐπὶ τιμῇ. Porro τὸ δεικνύουσι dicitur eodem modo, quo apud Plutarch. in Ἐρωτικῷ *p. m.* 761. *init.* τάφον δ᾽ αὐτοῦ δεικνύουσιν ἐν ἀγορᾷ Χαλκιδεῖς, h. e. *habent in foro, &* ita *oſtentant* iſtic, *ſepulchrum ejus.* Solebant autem Veteres etiam *ſacra facere* Fluviis, ut in *hoc Capite* de *Agrigentinis* diſerte traditur. Atque ita apud Pauſan. in *Atticis pag.* 33. legimus in Templo Amphiarai, juxta Oropum in ditione Athenienſium, aram ex parte facratam Cephiſſo illi, qui per Eleuſinios in mare decurrit. Similiter Argivi ſuo Cephiſſo templum dicavere, ut refert Idem in *Corinth.* Talis autem Honor etiam voce τιμῆς deſignatur. Sic III. I. οὕτως ἄρα τιμὴ ἡ διαρκὴς, ἡ περὶ τὸ κρεῖττον, ἐνθεοῖ τὸν τόπον. Sed & paſſim dicitur ἐν τιμῇ εἶναι, γενέσθαι. Herodian. III. 15. ἐβδίνα εἶναι ἐξηγεῖσθαι τῶν ἐν τιμῇ γενομένων. Sophocles apud Plutarch. *de Audiendis Poëtis*, γίνοιτο κἂν ἄπλουτος ἐν τιμαῖς ἀνήρ. At Tan. Faber in his *errorem turpiſſimum* clamitat, legendumque pronunciat ἄνδρα ἐντελῆ h. e. *perfectum*, *integrum*; Sed non addicunt MSti. PERIZ.

13 Συρακούσιοι μὲν] Particulam μὲν ignorant Mediceus, & Sluiskianus.

14 Αἰγεσταῖοι] MS. B. Αἰγυπταῖοι. Sed vulgatum eſſe rectum docent nomina fluviorum, quæ in Sicilia, ubi *Ægeſtus.* SCHEFF.

Αἰγεσταῖοι] Cives ſunt Urbis, quæ Latinis dicitur *Segeſta.* Sed & in *Nummis* G ltzii Goltzii Σεγεσταίων eſt. Fluvii autem, qui hic memorantur, prope eam Urbem ſunt omnes, ſed quorum *Telmiſſus* cæteroqui *Termiſſus* vel *Thermiſſus* vocatur à θερμοῖς ὕδασι, *à calidis aquis.* Sæpe enim literæ L & R inter ſe permutantur. Sic apud Stephanum Τελμισσὸς & Τερμισσός. Sic *Clibanus* à κρίβανος: φραγέλλιον, Joh. II. 15. ex Latino *flagellum*. Κριμισσὸν Lugd. Codex ſcribit Κριμισσὸν itidem ut Plut. in *Timoleonte.* PERIZ.

15 Κριμισσὸν] Cæl. Rhodig. *ſupra dicto loco* vocat *Crimmiſum.* Verum nomen eſt *Criniſus.* Servius *ad Virgil.* v. *verſ.* 30. *qua delata ad Siciliam, Criniſus fluvius concubuit cum ea.* Hyginus Noſter *cap.* 273. *in Sicilia ad Aceſtem Crimiſi fluminis filium.* Scribe igitur apud Noſtrum Κρίμισον SCHEFF. Κριμισσὸς etiam legunt Suidas, Phavorinus, Virgilius *Crimiſus.* Antigonus in *Hiſt. Mir.* Κριμισσὸς, Plutarchus in *Timoleonte* Κριμησός, per η. Halicarnaſſ. *lib.* 1. *Rom. Antiq.* οἰκήσαι περὶ ποταμὸν λεγόμενον Κριμισσόν. Audiamus

τὸ Τελμισσὸν ἀνδρῶν εἴδει τιμῶσιν. Ἀκραγαντῖνοι δὲ τὸν ἐπώνυμον τῆς πόλεως ποταμὸν παιδὶ ὡραίῳ εἰκάσαντες, θύουσιν· οἱ δὲ αὐτοὶ καὶ ἐν Δελφοῖς ἀνέθεσαν, ἐλέφαντος διαγλύψαντες ἄγαλμα, καὶ ἐπέγραψαν τὸ τοῦ ποταμοῦ ὄνομα· καὶ παιδός ἐστι τὸ ἄγαλμα.

quo urbs nomen accepit, ſpecioſi pueri forma effingentes, illi ſacrificant. Iidem vero etiam Delphis dedicaverunt eum, ex ebore ſtatuam exſculpentes, & Fluvii nomen inſcripſerunt: ſtatua autem eſt pueri.

mus *Servium*, qui *in* I. *Æneid. Hæc*, inquit, (Segeſta filia Hippotæ) *ad Siciliam delata a Crimniſæo fluvio, quem Crimniſum Virgilius* (*lib.* V. *Æn.*) *poëtica licentia vocat, converſo in urſum vel in canem compreſſa edidit Aceſtem.* Cluverius in *Sicilia lib.* II. *cap.* 2. Κριμισὸς legit. KUHN.

ΚΕΦ. λδʹ.

Περὶ γήρως.

[1] Ἐπίχαρμόν, φασι, [2] πάνυ σφόδρα πρεσβύτην ὄντα, μετά τινων ἡλικιωτῶν [3] ἐν λέσχῃ καθήμενον, ἐπεὶ ἕκαστος τῶν παρόντων ἔλεγεν. Ὁ μέν τις, ἐμοὶ πέντε ἔτη ἀπόχρη βιῶ-

CAP. XXXIV.

De ſenectute.

Epicharmum, ajunt, quum omnino eſſet ætate provecta, cum quibuſdam æqualibus ſedentem in confabulatione, quum ſinguli præſentium dicerent: Alius, mihi ſatis eſt quin-

1 Ἐπίχαρμον] Fuit Comicus, & Phyſicus, & Medicus; refertur inter Auditores Pythagoræ. Vixit in Sicilia, initio Monarchiæ Perſicæ, grandi mortalis ævi ſpatio: mortuus quippe habuit annos XC. ut Laërtius, qui ejus Vitam quoque ſcripſit, vel XCVII. ut Lucian. in *Longævis*. Duas literas Θ & Χ cum inveniſſe, & Alphabeto addidiſſe, tradit ex Ariſtotele Plinius *Nat. Hiſt.* VII. 51. Sed de Θ falſum haud dubie: ſiquidem illa ex Orientali Alphabeto inter XVI. primas literas à Cadmo in Græciam eſt delata. Forſan ergo Φ & Χ invenerit, quas certe Græci Cadmeis addiderunt. PERIZ.

2 Πάνυ σφόδρα πρεσβύτην] Ut qui ad annum nonageſimum ætatem provexerit. vide Laërtium. vel ad nonageſimum & ſeptimum. vide Luc. in *Longæv.* SCHEFF. Comicum, qui & Philoſophus, intelligit. KUHN.

3 Ἐν λέσχῃ] More ſenum, ut apparet exemplo Catonis, C. Salinatoris, aliorumque apud Ciceronem *lib. de Senectute*. Sic Homerus carmina ſua dicitur ceciniſſe ἐν ταῖς λέσχαις τῶν γερόντων ἐν τῇ Κύμῃ. apud Herod. in *ipſius vita*. SCHEFF. Euſtathius *in Odyſſ.* Σ. δημόσιον ἀθύρωτον οἴκημα, ἔνθα οἱ ἐπαῖται συναγόμενοι. ὡς λέχος τε αὐτὸ ἔχον καὶ ἐλέσχαιρον, ὅ ἐστιν ὡμίλουν, τὰ δοκοῦντα δηλαδὴ αὐτοῖς, ἢ παρὰ λέχος. *Leſcha erat publicum foribuſque carens ædificium, in quo mendici congregati dormiebant, & ἐλέσχαιρον, hoc eſt, colloquebantur de ſuis rebus, vel à λέχος.* Proclus *in hunc Heſiodi verſum*,

Πὰρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον καὶ ἐπ' ἀλέα λέσχην.

ita commentatur: τοὺς ἀλεεινοὺς οἴκους οἱ πένητες κατελάμβανον, ἐν οἷς συγκαθήμενοι ἐν λαλιαῖς ἦσαν. δῆλον καὶ ὅτι λέσχας ἐκάλουν τούτους. καὶ γὰρ ἐν Ἀθήναις ἦσαν τοιοῦτοι τόποι καὶ ὠνομάζοντο λέσχαι ἑξήκοντα καὶ τριακόσιαι, καὶ ὅτι ἐδρᾶτό τινα θέσμια περὶ αὐτοὺς, ἵνα οἱ λόγοι γίνωνται τοῖς συνιοῦσιν ἐπωφελεῖς, *apricas & calidiores domus pauperculi occupabant, in quibus conſidentes ſermones ſociabant,*

βιῶναι· ἄλλος δὲ, ἐμοὶ τρία· τρίτου δὲ εἰπόντος, ἐμοίγε τέσσαρα· ὑπολαβὼν ὁ Επίχαρμος, [4] ὦ βέλτιστοι, εἶπε, τί στασιάζετε καὶ [5] διαφέρεσθε ὑπὲρ ὀλίγων ἡμερῶν; πάντες γὰρ, οἱ συνελθόντες κατά τινα δαίμονα, ἐπὶ δυσμαῖς ἐσμέν. Ωστε ὥρα πᾶσιν ἡμῖν τὴν ταχίστην ἀνάγεσθαι, πρὸ τοῦ τινος καὶ ἀπολαῦσαι κακοῦ πρεσβυτιδίου.

quinque etiam annos vivere; alius, mihi tres: tertius, mihi quatuor: reſpondentem Epicharmum, ô Optimi, dixiſſe, quid litigatis, & in diverſa abitis de paucis diebus? omnes enim, qui convenimus quodam fato, venimus ad occaſum. Itaque tempus eſt nobis omnibus quantocyus decedendi, antequam aliquod ſenile malum experiamur.

ΚΕΦ.

CAP.

bant, quas, ut patet, leſchas dixerunt. Athenis etiam hujuſmodi loca trecenta & ſexaginta erant, circa quæ & ceremoniæ quædam peragebantur, ut colloquia convenientibus eſſent bono & uſui. Moſchopulus περὶ σχεδῶν *pag.* 72. λέσχαι, δημοσίους τινὰς τόπους οὕτως ἔλεγον ἐν Ἀθήναις, ἐν οἷς ἐκαθίζοντο πολλὴν σχολὴν ἄγοντες. λέσχαι *publica quædam loca dicebantur Athenis, in quibus valde otioſi deſidebant.* Pauſanias in *Laconicis* meminit λέσχης, quæ dicta eſt ποικίλη *varia*, à picturis ſcilicet diverſis. Herodot. in *Calliop.* γενομένης λέσχης, *cum diſputatio oborta eſſet.* Caſaubonus *in Strabonem pag.* 140. exiſtimat vetuſtiores Græcos, ᾠδεῖα λέσχας dixiſſe. quod literata auctoritate probatum ab eo vellem. Delphis quidem λέσχη fuit, in qua de rebus tam ſeriis quam fabulis actum, ᾠδεῖον tamen non dicitur à Pauſania in *Phocicis*, ſed οἴκημα. vid. Etymolog. Magnum in ἀδολεσχία. Stobæum *ſerm.* 117. Plutarch. *de Conſolat. ad Apoll.* Pauſan. *lib.* 1. *Eliac.* Heſiod. θεογονίᾳ ex *not. Konigianis.* KUHN.

Εν λέσχῃ καθήμενον] Sic Heſiod. ἐργ. 501. ἥμενον ἐν λέσχῃ. Significat locum qualemcunque, in quo otioſi homines convenire & fabulis tempus terere ſolent. Hinc ἀδολέσχης *ſupra cap.* 13. h. e. *garrulus, dicax.* Et καταδολεσχεῖν τινος apud Plutarch. *de Aud. Poëtis,* πῶς οὖν σὺ πένης ὢν φλυαρεῖς τοσαῦτα, καὶ καταδολεσχεῖς ἡμῶν; h. e. *apud nos inania garris?* Vide, & quæ hic notavit Cl. Kuhnius, & quæ Excell. Grævius *ad Heſ.* ἐργ. 493. PERIZ.

4 Ω βέλτιστοι] Non tam eſt hæc formula *blande & amice compellantis*, ut dicitur in Indice Schefferi, quam cum leni irriſu & ironia alloquentis alios. Sic cum irriſu & contemptu, apud Lucian. *Dial. Meretr. Dorcadis,* σὺ δὲ τίς εἶ, ὦ βέλτιστε; Et *Demoſth. Encom. pag.* 923. Κἀνταῦθα, ὦ βέλτιστε, &c. Ita paſſim ὦ 'γαθὲ, ὦ 'γαθοὶ, Latini, O *Bone.* Gell. IV. 1. *Jam, Bone Magiſter, quicquid eſt nomen tibi, abunde multa docuiſti.* & V. 21. *Amabo te, Vir Bone, velim doceas,* &c. IDEM.

5 Διαφέρεσθε] Vide, num legendum ſit, διαφέρητε vel διαφέρετε, ut conveniat cum præcedenti. SCHEFF. Miror unde hæc illi in mentem; locus enim Æliani clarus eſt & integer. FABER. Nihil opus eſt correctione. KUHN.

ΚΕΦ. λε΄.

Ὅτι ὁ ὕπνος θανάτου ἀδελφὸς, καὶ περὶ Γοργίου τελευτῆς.

[1] Γοργίας ὁ Λεοντῖνος ἐπὶ τέρματι ὢν τοῦ βίου, καὶ [2] γεγηρακὼς εὖ μάλα, ὑπό τινος ἀσθενείας καταληφθεὶς, καὶ ὀλίγον εἰς ὕπνον ὑπολισθαίνων ἔκειτο. Ἐπεὶ δέ τις αὐτὸν παρῆλθε τῶν ἐπιτηδείων ἐπισκοπούμενος, καὶ ἤρετο, [3] τί πράττοι; [4] ὁ Γοργίας ἔφη, Ἤδη με ὁ ὕπνος ἄρχεται παρακατατίθεσθαι [5] τῷ ἀδελφῷ.

ΚΕΦ.

CAP. XXXV.

Quod ſomnus mortis frater ſit, & de obitu Gorgiæ.

Gorgias Leontinus in extremo vitæ poſitus, & bene ſenio confectus, adverſa valetudine correptus, paulatim in ſomnum prolabens jacebat. Quum vero quidam ex neceſſariis accederet ad eum inviſendi cauſa, &, quomodo ſe haberet? quæreret. Jam, inquit, me ſomnus incipit ſuo fratri tradere.

CAP.

1 Γοργίας ὁ Λεοντῖνος] Habes apud Stobæum *Sermon.* CXIIX. Plutarchus *de Conſ. ad Apoll.* Diogeni hoc dictum tribuit. SCHEFF.

2 Γεγηρακὼς εὖ μάλα] Nam ultra annos centum vitam produxit. Lucianus in *Longævis.* Ῥητόρων Γοργίας, ὃν τινες σοφιστὴν καλοῦσιν, ἔτη ἑκατὸν ὀκτώ· τροφῆς δὲ ἀποσχόμενος, ἐτελεύτησεν. SCHEFF. Philoſtratus *lib.* I. *de Vit. Sophiſt.* λέγεται δὲ ὁ Γοργίας εἰς ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν ἐλάσας ἔτη μὴ καταλυθῆναι τὸ σῶμα ὑπὸ γήρως, ἀλλ' ἄρτιος καταβιῶναι, καὶ τὰς αἰσθήσεις ἡβῶν, *Fertur autem Gorgias annos centum & octo natus non ſenectute fractum habuiſſe corpus, ſed vegetis integriſque ſenſibus provixiſſe.* confer Quintil. *lib.* III. *Inſtit. cap.* I. KUHN.

3 Τί πράττοι] *Quid ageret, quomodo ſe haberet. Infra* III. 18. Καταφρονήσειν ὡς φαύλους, καὶ ταπεινῶς πράττοντας, *humili fortuna utentes.* Epict. *cap.* 10. Ἐγκαλεῖν ἄλλοις, ἐφ' οἷς αὐτὸς πράσσει κακῶς, *infelix eſt.* Plutarch. *de Aud. Poëtis* ex Veteri Poëta, μικρὸν φρονεῖν χρὴ τὸν κακῶς πεπραγότα, h. e. *Infelicem.* Contra ἡ βροτῶν τ' εὐπραξία, *Felicitas hominum, ibidem.* Sic Latini rogare alter alterum ſolebant, *quid agerent.* Ovid. *Triſt.* I, I. 17.

Si quis, ut in Populo noſtri non immemor illo,
Si quis, qui, quid agam, forte requirat, erit.
Vivere me dices, ſalvum tamen eſſe negabis.

Terent. *Andr.* I. 5. 32. *Quid agit? M. rogas? Laborat ex dolore.* Et *Eunuch.* III. 2. 3. *O mea Thais, meum ſuavium, quid agitur?* PERIZ.

4 Ὁ Γοργίας ἔφη] Sic editi, at ſcripti φησί. De Ejus ſenectute, ultra centum annos producta, vide præter allegatos à Scheffero & Kuhnio, etiam Valer. Max VIII. 13. 2. in *externis.* IDEM.

5 Τῷ ἀδελφῷ] Sic ſomnum princeps Homerus nominavit *Iliad* Ξ. 121. quem haud dubie Gorgias ſecutus eſt. Cyrus apud Xenophont. *lib.* IIX. παιδ. ὕπνου οὐδέν ἐστιν ἐγγύτερον τῷ ἀνθρωπίνῳ θανάτῳ. Hoc Tullius *lib. de Senectute* ita reddidit: *Nihil eſt morti tam ſimile, quam ſomnus.* Secundus Philoſ. in *Sententiis*, ubi quæritur, *quid ſomnus ſit*, reſpondet: θανάτου εἰκών. Et ita Cicero *lib.* I. *Quæſt. Tuſc. Habes ſomnum, imaginem mortis, eamque quotidie induis. Et dubitas, quin ſenſus in morte nullus ſit, cum in eius ſimulacro videas eſſe nullum ſenſum.* Virgilius *lib.* VI. *Æn.*

Tum conſanguineus lethi ſopor —

Adde Tertullianum *de Reſurrectione carnis cap.* 14. & Epictetum in *Altercatione cum Adriano*, *Notitiæ Imperii* ſubjecta. Brodæum *ad Epigr. ultim. lib.* II. *Anthol.* εἰς συμποτικά. SCHEFF.

ΚΕΦ. λϛʹ.

Περὶ Σωκράτους γηρῶντος καὶ νοσοῦντος.

Σωκράτης δὲ καὶ αὐτὸς [1] βαθύτατα γηρῶν, εἶτα νόσῳ περιπεσὼν, ἐπεί τις αὐτὸν ἠρώτησε, πῶς ἔχει; Καλῶς, εἶπε, πρὸς ἀμφότερα. Ἐὰν μὲν γὰρ ζῶ, ζηλωτὰς ἕξω πλείονας· [2] εἰ δὲ ἀποθάνω, ἐπαινέτας πλείονας.

CAP. XXXVI.

De Socrate ſene & ægroto.

Socrates etiam ipſe decrepitam jam ætatem agens, & tunc in morbum incidens, quum quidam eum interrogaret, quomodo ſeſe haberet? Recte, inquit, in utramque partem. Nam ſi fuero ſuperſtes, complures habebo æmulos: ſin vita exceſſero, complures laudatores.

1 Βαθύτατα γηρῶν] h. e. *maxime ſenex*, in longiſſimum ætatis provectus. Sic VII. 5. Καί τοι γηράσκων βαθύτατα. Polyæn. I. 28. 2. Βαθείας ἑσπέρας ἐπανῆλθε, *multo veſpere reverſus eſt*. Plato autem in *Apologia*, *in init.* Socratem inducit dicentem ad Judices, ἔτη γεγονὼς πλείω ἑβδομήκοντα, *natus plus ſeptuaginta annos*. At Laërtio dicitur mortuus ἔτη γεγονὼς ἑβδομήκοντα, numero ſcil. rotundo. PERIZ.

2 Εἰ δὲ ἀποθάνω] MSS. B. & C. ἐὰν δὲ ἀποθάνω, quod probo. SCHEFF. De re ipſa v. Salluſt. *orat.* II. *ad Cæſarem*. Ovid. *lib.* I. *Amor. Eleg. ultim. Mimnermum* apud Stobæum *Serm.* CXXIV. KONIGIUS.

Εἰ δὲ ἀποθάνω] Leve & inane eſt, ſed quia notavit jam Schefferus, MStos B. & C habere, ἐὰν δὲ ἀπ. addo & Lugd Codicem ita legere. PERIZ.

ΚΕΦ. λζ.

Περὶ νόμου τοῦ τοὺς νοσοῦντας οἶνον πίνειν κωλύοντος.

[1] Ζαλεύκου τοῦ Λοκροῦ, πολλοὶ μέν εἰσι καὶ ἄλλοι [2] νόμοι κάλλιστα

CAP. XXXVII.

De lege, quæ ægrotantibus abſtinentiam à vino præcipit.

Zaleuci Locrenſis cum multæ leges extant aliæ egregie utiliterque

1 Ζαλεύκου] Memoratur hic ſæpius à Jamblicho & Aliis, inter Auditores Pythagoræ, ſeu Legum Conditores ex Pythagoræ diſciplina profectos. Manifeſtus hinc eſt error Euſebii, qui Zaleucum refert ad Olympiadem, non tamen XXIII. ut in *Notis* Schefferi dicitur, ſed XXIX. h. e. ad tempora Manaſſis Judæorum, & Tulli Hoſtilii Romano-

λιστα καὶ εἰς δέον κείμενοι, καὶ οὗτος δ' οὐχ ἥκιστα. Ει τις Λοκρῶν τῶν 3 Ἐπιζεφυρείων νοσῶν ἔπιεν οἶνον ἄκρατον, 4 μὴ προστάξαντος τοῦ θεραπεύοντος, εἰ καὶ περιεσώθη, θάνατος ἡ ζημία ἦν αὐτῷ, ὅτι μὴ προσταχθὲν αὐτῷ ὅδε ἔπιεν.

que poſitæ, tum illa non in poſtremis. Si quis Locrenſium Epizephyriorum ægrotans vinum merum bibiſſet, non jubente medico, etiamſi convaluiſſet, mortis ei ſupplicium erat conſtitutum, quoniam non præſcriptum ſibi biberat.

ΚΕΦ.

CAP.

norum Regis. Æqualis fuit Charondæ, qui Thuriis leges ſcripſit, & ei plerumque jungitur. Veluti III. 17. & Valer. Max. VI. 5. *ext.* 3. & 4. ac Ariſtoteles II. 10. qui *ibidem* etiam ait, quoſdam tradere, Charondam ejus auditorem fuiſſe, ſed quod ipſe rejicit. Forſan hinc ortum, quod Athenæus XI. *cap. ult.* Zaleucum dicit etiam *Thuriis* leges ſcripſiſſe, quaſi per Charondam, vel cum Charonda. Ceterum illi apud Ariſtotelem in ætate *Zaleuci* multo gravius errant, quam Euſebius, ſiquidem eum pariter cum *Lycurgo*, qui centum annis ante primam Olympiada vixit, tradunt fuiſſe auditorem Thaletis Cretenſis, & ita ipſum dein Præceptorem Charondæ. Quod immane quantum ſuperat ætatem Pythagoræ. De Legibus ejus Vide omnino Diod. *lib.* XII. *pag.* 299. De Locrenſibus egimus *ſupra cap.* 22. Idem.

2 Νόμοι κάλλιστα] *Zaleucum* (quem plerique Chronologi vixiſſe ajunt Olymp. 83. excepto Euſebio, qui circa Olymp. 23. fuiſſe affirmat) inter legumlatores celebrarunt Ariſtoteles, Theophraſtus, plurimique alii. Timæus tamen, Attici familiaris, hæc quondam ut figmenta reprehendebat, annotante Cicerone *lib.* VI. *Epiſt. ad Att. ep.* I. Scheff. *Zaleucus* ex Schola Pythagoræ prodiens Legislator Locrenſium evaſit. Laërtius in *Vita Pythagor.* ἄλλους τε πολλοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀπεργάσασθαι καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας· ἀτὰρ καὶ Ζάλευκον καὶ Χαρώνδαν τοὺς νομοθέτας, *Cum alios multos* (ajunt Pythagoram) *in Italia reddidiſſe probos honeſtoſque viros, tum etiam Zaleucum & Charondam legislatores.* Proœmium legum ejus nobis conſervavit Stobæus *Serm.* 140. ubi in fine ſancivit, ut collum in laqueum indueret, quisquis leges ſuas abrogare, novasque ferre voluerit; ſi probaverit veteres leges iniquas, novamque, quam rogat, juſtiorem, indemnis abiret; ſi non, adducto laqueo ſtrangularetur. Hoc modo immane quantum leges à ſe latas *Zaleucus* communivit, effecitque, ut annorum plus quam ducentorum ſpatio una tantum lex de jure talionis innovata ſit à luſco quodam, ut Demoſthenes refert *Orat. contra Timocratem. p. m.* 518. *Ed. Græc. Baſil.* Seneca *epiſt.* 90. *Zaleuci leges Charondæque laudantur. Hi non in foro, nec in conſultorum atrio, ſed in Pythagoræ tacito illo ſanctoque ſeceſſu didicerunt jura, quæ florenti tunc Siciliæ & per Italiam Græciæ ponerent.* Hic *Zaleucus* leges ſuas Minervæ retulit acceptas, Clem. *Stromat.* I. ubi etiam leguntur hæc verba: Ζάλευκος ὁ Λοκρὸς πρῶτος ἱστόρηται νόμους θέσθαι, *primus traditur leges condidiſſe Zaleucus Locrenſis*, cum tamen ille Minoë, Lycurgo, & Solone poſterior ſit tempore, ideoque verba Clementis ſano modo accipienda de καινοτομίᾳ illa in legibus, quâ ἐν τοῖς νόμοις διώρισεν τὰς ζημίας, *pœnas in legibus expreſſit, quæ ante judicis permiſſæ erant arbitrio* ut Strabo ex Ephoro tradit *lib.* VI. *pag.* 79. Kuhn.

3 Ἐπιζεφυρείων] Cognomentum hoc Locrenſium eorum. qui in Italia ad Zephyrium promontorium ſedes ſuas habebant. vide Strabonem *lib.* VI. Porro caput hoc integrum cum ſequente Noſter ex Athenæo habere videtur, quem vide *lib.* X. Scheff.

4 Μὴ προστάξαντος τοῦ θεραπεύοντος] Athen. *lib.* X. *pag.* 429. hæc ita eloquitur, μὴ προστάξαντος ἰατροῦ θεραπείας ἕνεκα. Periz.

ΚΕΦ. λη'.

Ῥωμαίων καὶ ἄλλων τινῶν νόμος, οἶνον μήτε παντὶ, μήτε ἡλικίᾳ πάσῃ παραχωρῶν.

Νόμος καὶ οὗτος Μασσαλιωτικὸς, [1] γυναῖκας μὴ ὁμιλεῖν οἴνῳ, ἀλλ' ὑδροποτεῖν πᾶσαν γυναικῶν ἡλικίαν. Λέγει δὲ Θεόφραστος καὶ παρὰ Μιλησίοις τὸν νόμον τοῦτον ἰσχύειν, καὶ πείθεσθαι αὐτῷ [2] τὰς Ἰάδας,

CAP. XXXVIII.

Romanorum & aliorum quorundam lex, neque omnibus, neque omni ætati vinum concedens.

Lex etiam hæc Maſſilienſium fuit, mulieres ne uterentur vino, ſed omnis feminarum ætas aquam biberet. Affirmat Theophraſtus, etiam apud Mileſios hanc legem valere, & Jadas, ſed quæ Mileſiorum ſunt uxores,

1 Γυναῖκας μὴ ὁμιλεῖν] Sluisk. γυναῖκα. Nec male. PERIZ.

2 Τὰς Ἰάδας] Pro Ἴωνας vel Ἰωνιάδας, quomodo etiam Herodotus *lib.* v. & Plutarchus *vita Periclis* hac voce utuntur. Vocat autem Ἰάδας, hoc eſt, *Jonas* Mileſiorum mulieres, quia Miletus caput eſt *Joniæ*. Delendum ergo illud ἀλλὰ ut ſuperfluum, quemadmodum Geſnerus cenſet, vel ἀλλ' ἢ eſt emendandum. Sed fortaſſe melius fuerit neutrum feciſſe, verum locum ita emendaſſe: καὶ πείθεσθαι αὐτῷ οὐ τὰς Ἰάδας, ἀλλὰ τὰς Μιλησίων γυναῖκας. Mileſiorum mulieribus ex adverſo ponit reliquas Jonas, ut luxui & voluptatibus quam maxime deditas. Et recte. Conſtat enim Jonas Græcorum fuiſſe luxurioſiſſimos, unde *motus Ionici* apud Horatium pro laſcivis. vide Eraſmum *Chil.* I. *cent.* 5. in Γέλως Ἰωνικὸς, & Indicem. SCHEFF. Emendatum ab aliis fuit ἀλλ' ἢ pro ἀλλὰ, ſic enim ad oram libri mei emendatum video. Interpretis quoque verſio correcta hoc loco a ſtudioſo fuit, nam pro, (*& Jadas Mileſiorum uxores ei parere*) quod ridiculum eſt, legitur in Editione Tornæſii Ann. 1587. (*Jadas ei parere PRÆTER Mileſias*) FABER. In textu omnia ſibi conſtant, ſi modo τάς γε legeris. Nam τὸ ἀλλὰ ſignificat hoc loco: *certe*, *ſaltem*, & æquipollet τῷ γε, ut apud Suidam & Budæum *in Comment. L. G.* videre eſt. Ergo Auctoris mens eſt: ſi non omnes *Ionicas*, *Mileſias tamen mulieres legi obtemperaſſe*. Germanam locutionem dabo ex *H. An.* XV. *cap.* 19. χερσαία χελώνη ζῶον λαγνίστατον, ἀλλὰ ὅγε ἄρρην· ὁμιλεῖ δὲ ἡ θήλεια ἄκουσα. *Terreſtris teſtudo animal eſt libidinoſiſſimum; mas certe talis eſt: fœmina enim invita coit.* Hîc liquido apparet, τῷ ἀλλὰ reſtringi, & quaſi corrigi, quod ante generalius dictum erat. KUHN.

Τὰς Ἰάδας, ἀλλὰ τὰς Μιλ.] Locus varie ab Eruditis tentatus, licet nihil hic mutent MSti. Geſnerus in margine conjecit, ἀλλ' ἤ: quod congruit Verſioni primæ; quæ ita ſe habet, *Et Jadas ei parere, præter Mileſias.* Nec enim Vulgata hæc Verſio, *& Jadas Mileſiorum Uxores ei parere*, Vulteji eſt ſeu Primi Interpretis, ſed Prior iſta, quæ & omnium eſt Editionum ſuperioris ſeculi, at Vulgata hæc demum occurrit in Tornæſiana Anni 1610. & ſeqq. Illa ipſa vero Tornæſiana, quæ jactat & promittit prima, præter Geſnerianas, etiam Caſauboni conjecturas, cenſet in margine, delendum potius ἀλλὰ, quam faciendum id, quod Geſnerus voluit; & porro huic ſuæ conjecturæ Verſionem, quæ dein vulgata eſt, accommodavit. Schefferus οὐ interponit ante τὰς Ἰάδας Kuhnius legit, ἀλλὰ τάς γε Μιλησ. & exponit *ſaltem*, *certe*. In tanta conjecturarum copia quid tandem ſeligemus

δας, † ἀλλὰ τὰς Μιλησίων γυναῖκας. Τί δὲ οὐκ ἂν εἴποιμι καὶ τὸν Ρωμαίων νόμον; καὶ 3 πῶς οὐκ ὀφλήσω δικαίως ἀλογίαν; εἰ τὰ μὲν Λοκρῶν, ἢ Μασσαλιωτῶν, καὶ τὰ Μιλησίων διὰ μνήμης ἐθέμην, τὰ δὲ τῆς ἐμαυτοῦ πατρίδος 4 ἀλόγως ἐάσω. 5 Ου-

res, ei parêre. Quare autem Romanorum quoque legem non referrem? Et quomodo non jure damnarer abſurdi? ſi, quum res Locrenſium & Maſſilienſium & res Mileſiorum memoriæ prodiderim, meæ patriæ res ſilentio inficete prætermittam. Apud Ro-

† ἀλλ' ἤ.

gemus nobis? Rejecerim prorſus Ego certe Schefferianam & Geſnerianam, ac vel ſimpliciter deleverim cum Caſaubono ἀλλὰ, ſenſu planiſſimo. Nam revera *Mileſiorum Uxores* erant *Iades*; vel expoſuerim ferme cum Kuhnio illud ἀλλὰ, ut habeat vim retrahendi, quod generatim erat dictum de Jonicis mulieribus, ſpeciatim ad illas tantum Jonicas, quæ Mileſiæ erant; quaſi diceret, *parere huic Legi Jadas, ſed illas, quæ ſint Mileſiorum Uxores.* Sic Ariſtoph. βατρ. *Actu* I. *Sc.* 3. interroganti, *an duas Drachmas dabis mercedem?* reſpondet, μὰ Δί, ἀλλ' ἔλαττον h. e. *per Jovem, ſane*, ſcil. dabo mercedem, *ſed minus dabo.* Conſulto autem Auctor & cum emphaſi *Jonicas* in hac Mileſia continentiæ lege memoraſſe videtur, quia Miletus erat metropolis Joniæ, [Vide Melam I. 17.] & Jones paſſim apud Veteres luxuriæ præcipuæ nota aſperguntur. Ipſe *infra* XIV. 7. homini Lacedæmonio luxu nimio pingueſcenti exilium interminatos Ephoros ait, niſi mutaret βίον, Ιωνικὸν μᾶλλον, ἢ Λακωνικόν. Et XIII. 8. Lyſander dicitur in *Jonia* corruptus in luxuriam vitæ. Vide omnino etiam Valer. Max. II. 6. I. & Schol. *Ariſtoph.* θεσμοφ, *pag.* 776. Adjicienda autem omnino, quæ Clariſſ. Boivinius de hoc loco ad me ſcripſit, nihil mutare præfatus MSS. Regios. *Poſt* ἀλλὰ *ſubaudio*, inquit, μόνον *vel* μόνας. quod cum mea interpretatione congruit: ſed addit, *Quid? ſi legeremus*, ἄλλας τε καὶ τὰς Μιλησίων γυναῖκας. Optimo ſane ſenſu, ſi modo juris quid habeat in omnes Jonicas mulieres lex Mileſia, & quam ſolis *Mileſiis* tribuit Theophraſtus. In priore interpretatione, vel etiam in illa emendatione Caſauboni, emphaſis eſt elegans, quod pareant huic legi Mileſiæ mulieres, licet ſint *Jonicæ*, quum ejus regionis homines ceteroqui luxuriæ ſint deditiſſimi. Mediceus I. favet conjecturæ Schefferi. Exhibet enim, καὶ μὴ πείθεσθαι αὐτῷ τὰς Ἰάδας, ἀλλὰ τὰς Μιλ. &c. Sed tamen vel ſic auſcultaverim potius Caſaubono, expungenti ἀλλὰ, quam vel Sceffero, vel huic Librario, addenti negationem ſenſus ſatis frigidi. Nam quid miri in eo, quod Legi Mileſiæ non paruerint omnes *Jonicæ* mulieres, ſed tantum *Mileſiæ*? PERIZ. MS. Medicei ſcripturam merito tuetur Parens meus in *Notitiâ Diſſ. de Morte Judæ pag.* 34. 35.

3 Πῶς οὐκ ὀφλήσω &c.] Non recte hæc expreſſerunt Interpretes, vertendo *redarguar inertiæ.* Senſus eſt, *quomodo non jure damnabor abſurdi*, vel *incurram crimen incogitantiæ.* Sic Dionyſ. Hal. IV. *pag.* 205. Πολλὴν ὀφείλοντες αἰσχύνην ἀπῆλθον, *multam infamiam adepti abierunt.* Polyæn. I. 34. 2. γέλων ὀφλισκάνει Κίμων, ὡς τὴν μείζω μοῖραν τοῖς συμμάχοις προέμενος, *Cimon incurrit in irriſum, ut qui Sociis meliorem partem conceſſerat.* Atque ita & Lucian. *adv. Indoctum pag.* 543. Αλλὰ καὶ γέλωτα ἂν ὀφλισκάνοι. Porro jam Αλογία hic eſt Virium Rationi & Sapientiæ contrarium. Diod. I. 27. Ηπε δὲ περὶ τὸ ὕδωρ γλυκύτητος αἰτία παντελῶς ἄλογος, *hæc vero ratio à dulcedine aquæ prorſus eſt abſurda*, vel *inepta.* Et plane, ut hic, Plutarchus *Sympoſ.* IV. 5. Καὶ τί ἄν τις Αἰγυπτίους αἰτιῷτο τῆς τοιαύτης ἀλογίας, *& quare quis Ægyptios incuſaret tantæ abſurditatis, quum etiam Pythagoricos videat colere gallum candidum.* Idem *de Fort. Alex.* I. de Socrate, *Peregrinos Deos inducens*, δίκην τοῖς Αθήνησιν ὦφλίσκανε συκοφάνταις, *damnatus fuit, accuſantibus eum Sycophantis, qui Athenis erant.* PERIZ.

4 Αλόγως ἐάσω] Videntur Interpretes hæc ita accepiſſe, quaſi ſignificent proprie, *indicta ſinam*, ſiquidem vertunt, *ſilentio prætercam*, nullo prorſus vocabulo exprimentes τὸ

5 Οὐκοῦν καὶ Ῥωμαίοις ἦν ἐν τοῖς μάλιστα νόμος ὅδε ἐῤῥωμένος. 6 Οὔτε ἐλευθέρα γυνὴ ἔπιεν ἂν οἶνον, 7 οὔτε οἰκέτις, οὐδὲ μὴν τῶν εὖ γεγονότων οἱ ἀφ' ἥβης 8 μέχρι πέντε καὶ τριάκοντα ἐτῶν.

ΚΕΦ.

Romanos igitur maxime valebat hæc lex. Neque ſane libera mulier, neque ſerva biberet vinum, neque verò claro genere natorum hominum quiſquam à pubertate uſque ad trigeſimum quintum annum.

CAP.

Ἀλόγως, niſi illo *Silentii.* At vero nihil aliud hic notat illud, quam quod in eadem hac periodo Ἀλογία, nimirum, *abſurde*, *inficete.* At verbum ἐᾶν ſolum per ſe ſignificat hic *indictum prætermittere.* Sic in *Hiſt. Anim.* IV. 7. Ἀκούω τὸν Σκυθῶν βασιλέα (τὸ δ' ὄνομα εἰδὼς ἐῶ, *nomen prudens prætermitto*) ἵππον ἔχειν. Sed & adhibetur id ſæpe, ut deſignet, aliquam rem quoquo modo miſſam facere, ſeu, non facere ea, quæ paulo ante facta dicebantur. Atque ita, quia hic præceſſit διὰ μνήμης ἐθέμην, idcirco τὸ ἐᾶν pene idem hic erit, quod οὐ διὰ μνήμης θέσθαι. Sic Homerus *Odyſſ.* Ξ. 444.

——— θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει
Ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλει ——

h. e. τόδ' οὐ δώσει. Heſ. ἔργ. 342.

Τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.

h. e. οὐ καλεῖν. IDEM.

5 Οὐκοῦν καὶ Ῥωμαίοις] Valerius Maximus *lib.* II. *cap.* I. Vini uſus olim Romanis fæminis ignotus fuit, ne ſcilicet in aliquod dedecus prolaberentur. Adde Plinium *lib.* XIV. *cap.* 13. Gellium *lib.* X. *cap.* 23. Polybium *lib.* VI. *Alcimus Siculus* apud Athenæum *lib.* X. cauſam hujus conſuetudinis ex fabula reperit, quæ ſe ita habet. Hercules, cum per Italiam proficiſceretur, æſtu ſimul ac laboribus fatigatus, virum quendam ſibi obvium, rogabat, ut ſitienti potum præberet. Is ſtatim in tuguriolum, cadum, quem vino plenum habebat, reſoluturus. Quod cum uxor videret, indignata virum reprehendit, aquamque Herculi ferri jubet. Qui, aqua epota, grates quidem viro egit, cadum autem, quem in ejus gratiam mulier recludi noluerat, videre juſſit. Cumque vir id agere vellet, cadum ferunt in lapidem converſum reperiſſe. SCHEFF.

6 Οὔτε ἐλευθέρα γυνὴ] Verte hoc nexu & ſenſu, *Neque ſane libera mulier biberet*, *neque ſerva* &c. Similis uſus Aoriſti, III. 12. *extr.* & *alibi.* Celebre in hanc rem eſt apud Valer. Max. VI. 3. 9. exemplum Viri, qui Uxorem, *quod vinum bibiſſet*, *fuſti interemit*, *& reprehenſore caruit*, quum è contrario Mulier illa *optimo exemplo violatæ ſobrietatis pœnas pependiſſe exiſtimaretur.* Nomen Viri corruptum eſt & illic & apud Alios Auctores, ſed diverſis modis. Verum fuit mea ſententia *Egnatus Metennius.* PERIZ.

7 Οὔτε οἰκέτις] MS. Mediceus οὔτε οἰκέτης. Et ſic Athenæus *lib.* X. *pag.* 429.

8 Μέχρι πέντε] Athenæus ita: παρὰ Ῥωμαίοις, οὔτε οἰκέτης οἶνον ἔπινε, οὔτε γυνὴ ἐλευθέρα, οὔτε τῶν ἐλευθέρων οἱ ἔφηβοι, μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. *lib.* X. SCHEFF. Plato *lib.* II. *de Legibus.* pueros uſque ad annum decimum octavum vino arcendos dicit, *ne ignem igni addamus.* πῦρ ἐπὶ πῦρ ὀχετεύειν οὐ θέμις, inquit. At Romanis legibus etiam οἱ ἀφ' ἥβης id eſt, *qui annos pubertatis jam attigerant*, jubentur eſſe abſtemii, & bibere, quod Romulus bibebat. Antiquiſſimum autem interdictum eſſe, quo mulieres à vino ſibi temperare juſſæ vel ex eo patet, quod *Fauna Fatua* à marito myrteis virgis cæſa fuerit ob depletam vini ſeriam, ut ex Sexto Claudio notat Arnob. *adverſ. Gentes lib.* V. Servius *in* I. *Æneid. ad verba:*

Summo tenus attigit ore:

& verecundiam, inquit, *Reginæ* (Didonis) *oſtendit & morem Romanum. Nam apud Majores noſtros fœminæ non utebantur vino*, *niſi ſacrorum cauſa*, *certis diebus*, *denique fœmina*, *quæ ſub Romulo vinum bibit*, *occiſa eſt à mari-*

marito. Mecennius autem maritus abſolutus eſt homicidio. Sic Granius Lucinianus cœnæ ſuæ: unde in hiſtoriis lectum eſt Romanorum, vini uſus Romanis fœminis ignotus fuit, ne ſcilicet in aliquod dedecus primo laberentur (l. ex Valerio *prolaberentur.*) Kuhn.

ΚΕΦ. λθ'.

Κρητῶν νόμος περὶ μαθημάτων.

Κρῆτες δὲ τοὺς παῖδας τοὺς ἐλευθέρους [1] μανθάνειν τοὺς νόμους ἐκέλευον μετά τινος μελῳδίας, ἵνα ἐκ τῆς μουσικῆς ψυχαγωγῶνται, καὶ εὐκολώτερον αὐτοὺς τῇ μνήμῃ διαλαμβάνωσι· καὶ ἵνα μή, τι τῶν κεκωλυμένων πράξαντες, ἀγνοίᾳ πεποιηκέναι ἀπολογίαν ἔχωσι. Δεύτερον δὲ μάθημα ἔταξαν, τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους μανθάνειν. Τρίτον, [2] τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐγκώμια.

ΚΕΦ.

CAP. XXXIX.

Lex Cretenſium de diſciplinis.

Cretenſes juſſerunt liberos ſuos cum quodam concentu leges perdiſcere, ut ex muſica oblectarentur, & ita facilius eas memoria complecterentur: & ne, ſi quid vetiti admiſiſſent, per ignorantiam ſe feciſſe poſſent excuſare. Secundum, quod eis diſcendum proponebant, erat, ut hymnos Deorum diſcerent. Tertium, fortium virorum encomia.

CAP.

1 Μανθάνειν τοὺς νόμους] Joſephus II. *contra Apionem* de Moſe: οὐδὲ γὰρ τὴν ἀπ᾽ ἀγνοίας ἐπιζήμησιν ἠνέσχετο καταλιπεῖν, ἀλλὰ καὶ κάλλιστον καὶ ἀναγκαιότατον ἀπέδειξεν παιδευμάτων τὸν νόμον, οὐκ εἰσάπαξ ἀκροασαμένους, οὐδὲ δὶς ἢ πολλάκις, ἀλλ᾽ ἑκάστης ἑβδομάδος τῶν ἔργων ἀφεμένους, ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν τοῦ νόμου ἐκέλευσε συλλέγεσθαι, καὶ τοῦτον ἀκριβῶς ἐκμανθάνειν, ὃ δὴ πάντες οἱ νομοθέται ἐοίκασι παραλιπεῖν &c. *Neque enim ignorantiæ objurgationem admittere ſuſtinuit, ſed legem fecit doctrinarum tum pulcherrimam, tum maxime neceſſariam eſſe, nec ſemel aut bis aut ſæpe audituros, ſed ſingulis ſeptimanis ab opere dimiſſos ad legum auditionem convenire, eaſque perdiſcere juſſit, id quod omnes videntur prætermiſiſſe legislatores.* vide omnino ſequentia de Charonda, qui procemia legum civibus poſt feſtivos pæanas in convivio decantari voluit, vid. Stobæum *Serm.* 165. adde ex notis Konigianis Aventinum *lib.* 1. *Annal.* ubi, *Tuiſco*, inquit, *Germanis leges tulit, carminibusque complexus eſt, quæ publicè privatimque cantarentur, ne aut oblivio obliteraret; aut ignorantia excuſaret.* Kuhn.

Μανθάνειν τοὺς νόμους] Secutus eſt hoc quoque, ut reliqua Cretenſium pleraque, Lycurgus, qui & ipſe νόμους γεγραμμένους οὐκ ἔθηκεν, immo præcipuam ſuarum Legum conſtituit, μὴ χρῆσθαι νόμοις ἐγγράφοις· τὸ γὰρ ὅλον καὶ πάσης νομοθεσίας ἔργον εἰς τὴν παιδείαν ἀνῆψε, ut ait Plutarchus in *Lyc.* Lacedæmoniorum autem Leges ſumtas maxime ex Rep. Cretenſium multi tradidere Veterum, ut ipſe Pauſan. in *Laconicis pag.* 82. memorat. Atque hinc Plato *lib.* 1. *de Legibus*, *Minoem & Lycurgum*, *Cretenſes & Lacedæmonios*, tanquam quibus eædem pleruinque ſint Leges, ἀδελφοὶ νόμοι, pariter vel laudat, vel improbat. Diſertiſſime Ariſtot. *Polit.* II. 8. Καὶ γὰρ ἔοικε, καὶ λέγεται δὲ, τὰ πλεῖστα μεμιμῆσθαι τὴν Κρητικὴν πολιτείαν ἡ τῶν Λακώνων. *Videtur enim, & dicitur Laconica in plerisque imitatata Cretenſium Rempublicam.* Periz.

2 Τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν] Hunc morem pleriſque Gentium Vetuſtarum fuiſſe, ut Heroum ſuorum res geſtas canerent, & ita memoriæ ac poſteris proderent, multis docui exemplis in *Animadverſionibus Hiſtoricis Cap.* 6.

.6. Quæ autem fuerint apud Veteres Magnorum Virorum *Encomia*, & unde ſic dicta, vide in illo immenſæ Eruditionis *Commentario* Viri Illuſtriſſimi Ez. Spanhemii ad *Juliani Orationem* I. *pag*. 5. 6. 7. Quod Noſter hic ἐγκώμια, id κλέα appellat IX. 38. de Achille & ejus lyra, ᾗ συνῆδεν ἐκεῖνος τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν κλέα. PERIZ.

ΚΕΦ. μʹ.

Ζῶα ἀλλοτρίως πρὸς οἶνον ἔχοντα, καὶ ἄλλως μεθύοντα.

[1] Πᾶν μὲν, ὅσον ἄλογόν ἐστιν, ἀλλοτρίως πρὸς οἶνον πέφυκε, μάλιστα δὲ [2] τῶν ζώων ἐκεῖνα, ὅσα σταφυλῆς ἢ γιγάρτων ὑπερπλησθέντα μεθύει. Καὶ οἱ κόρακες δὲ τὴν καλουμένην [3] Οἰνοῦτταν βοτάνην ὅταν φάγωσι, καὶ οἱ κύνες δὲ καὶ αὐτοὶ, βακχεύονται. Πίθηκος δὲ καὶ ἐλέφας, [4] ἐὰν οἴνου πίωσιν, [5] ὁ μὲν τῆς ἀλκῆς ἐπιλαν-

CAP. XL.

Animalia bruta a vino abhorrentia, & aliter inebriari ſolita.

Omne brutum à vino naturaliter abhorret, maxime vero ex animalibus illa, quæ uva aciniſve nimis impleta inebriantur. Et corvi ſi comedant herbam, quæ vocatur Oenutta, & canes etiam illi, laſciviunt ebrietate. At Simius & Elephas, ſi vinum biberint, hic quidem ſui roboris

1 Πᾶν ὅσον ἄλογον] De ſerpentibus tamen Plinius *lib*. X. *cap*. 72. *Serpentes, cum occaſio eſt, vinum præcipue appetunt*, de Elephante Noſter *Hiſt. Anim. lib*. VIII. *cap*. 17. ait, non reſpuere illum vinum proboſcidi infuſum: roboris tamen ſui immemorem belluam fieri hoc loco docetur. Notum eſt & illud Plinii. *Mulas non calcitrare, cum vinum biberint. lib*. XXX. *cap*. 16. Ergo vinum ratione carentia exarmat, hominem vero ſæpe in furorem agit Centauris & Lapithis dignum. KUHN.

2 Τῶν ζώων ἐκεῖνα] Etiam hujus Capitis pleraque ſumpſit Noſter ex Athenæi *lib*. X. *pag*. 429. quæ hocce tribuit proprie *Suibus*. Sicuti autem hic dicitur ἀλλοτρίως πεφυκέναι πρὸς οἶνον, ſic è contrario Lucian. *Adv. Indoctum pag*. 544. Μήτε πρὸς ἰσχὺν, μήτε πρὸς ὠκύτητα εὖ πεφυκότι, *neque nato factoque ad robur, neque ad velocitatem*, ſeu *neque robore, neque velocitate ab naturâ inſtructo*. Vide & *infra* III. 10. PERIZ.

3 Οἰνοῦτταν] Ante legebatur σινοῦτταν, facili lapſu propter ſimilitudinem antecedentis elementi. At οἰνοῦττα dicitur ἀπὸ τοῦ οἴνου. Athen. *lib*. X. μεθύσκονται τὸ τῶν κοράκων καὶ τῶν κυνῶν γένος τὴν οἰνοῦτταν καλουμένην φαγόντα βοτάνην. Apud Plinium *œnotheris* hæc herba nominatur ex Crateua *lib*. XXIV. *cap*. 17. SCHEFF.

4 Ἐὰν οἴνου πίωσιν] Sluisk. οἶνον. Et ita Athenæus *d. l*. πίθηκος δὲ καὶ ἐλέφας πιόντες οἶνον, ſcil. μεθύσκονται. PERIZ. MS. Sluiskiano adſtipulatur Mediceus, et quartum caſum adhibuit quoque Ariſtoteles: Μεθύσκονται πίθηκος καὶ ἐλέφας, πιόντες οἶνον.

5 Ὁ μὲν ἀλκῆς ἐπιλανθάνεται ὁ ἐλέφας] Miror hoc poſtremum, ὁ ἐλέφας, ut Gloſſema, à Græcorum, Atticorum, & maxime Noſtri Auctoris phraſi alienum, rejici à Scheffero, quum ſæpe ita Græci, etiam Noſter. *Supra* I. 5. ἡ ἀλώπηξ, οὐ μόνον τὸ χερσαῖον θηρίον δολερόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἡ θαλαττία πανοῦργός ἐστι. Τὸ μὲν γὰρ δέλεαρ οὐχ ὑφορᾶται, τοῦ δὲ ἀγκίστρου καταφρονεῖ καὶ πάνυ ἡ ἀλώπηξ. II. 4. ἠράσθη Μελανίππου Ἀκραγαντίνου καὶ ἐκείνου &c. Τοῦτον ἐλύπησέ τι Φάλαρις τὸν Μελάνιππον. mox iterum, & plane, ut hîc, βαρέως δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Νεανίσκος (Melanippus) ἤνεγκεν, ὑβρίσθαι λέγων, καὶ ὡμολόγει τὴν ὀργὴν τὴν ἑαυτοῦ πρὸς τὸν ἐραστὴν ὁ Μελάνιππος. Adde II. 1. 6. 19. *extr*. & 21. Ita ſatis, opinor, jam liquet, Noſtrum certe delectari ejuſmodi Pleo-

λανθάνεται [6] ὁ ἐλέφας, ὁ δὲ τῆς πανουργίας· καὶ εἰσιν [7] αἱρεθῆναι πάνυ ἀσθενεῖς.

boris obliviſcitur, ille vero verſutiæ: & ſunt omnino faciles captu.

Pleonaſmis. Vide & *ad Caput ſequens n.* 31. PERIZ.

6 Ὁ ἐλέφας] Gloſſema hoc videtur: certe ſupervacuum eſt, nec ex more Græcorum poſitum, omnium minime Atticorum, aut noſtri, qui ſupra modum βραχυλογίας ſtudioſus. SCHEFF. Ita ſolet Noſter σαφηνείας χάριν dicta repetere, ideoque nihil mutem ego quidem. KUHN.

7 Αἱρεθῆναι] Hinc Athenæus ait *d. l.* capi in Venatione Simiam vino illi expoſito, at Corvum Oenanthe præbita, ſeu Oenutta. PERIZ.

ΚΕΦ. μα΄.

Φιλοπόται τινες, καὶ πολυπόται.

Φιλοπόται δὲ λέγονται γενέσθαι, Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, καὶ [2] Νισαῖος, καὶ οὗτος τύραννος, καὶ [3] Α-

CAP. XLI.

De quibuſdam, qui & libenter & multum biberent.

Potandi amantes fuiſſe traduntur, Dionyſius Siciliæ tyrannus, & Niſæus etiam ipſe tyrannus, Apollocra-

1 Διονύσιος] Hæc omnia habet Athenæus *lib.* X. *cap.* 10. Idem de eo prodidit Plutarchus *lib.* I. *Sympoſ. quæſt.* 6. ex quo huic generi addas licet, *Heraclidem* pugilem, & Druſi quendam medicum, & ex Vopiſco *Firmum.* SCHEFF. Et *Burburrum*, *Mithridatem* ex Plutarch. *l. c.* ex Ariſtotele Syracuſanum illum φιλοπότην, ὃς ὑποτιθέμενος ὠὰ ὑπὸ τὴν ψίαθον εἰς τὴν γῆν, τοσοῦτον ἔπινεν, ὥς φασι, χρόνον συνεχῶς, ἕως ἐκλεπείη τὰ ὠά. *qui ova in terram injecta ſtorea deponens tam diu, ut ajunt, bibit, donec excluderentur. Hiſt. Anim. lib.* VI. *cap.* 2. ex Vopiſco *Bonoſum, qui bibit quantum hominum nemo.* de quo Aurelianus ſæpe dixit. *non ut vivat natus eſt, ſed ut bibat. Illum tamen in honore habuit cauſa militiæ. Nam ſi quando legati Barbarorum undecunque gentium veniſſent, ipſis propinabat, ut eos inebriaret, atque ab his per vinum cuncta cognoſceret. Cum tandem laqueo vitam finiviſſet, jocus extitit, Amphoram pendere, non hominem.* ex Plinio *lib.* XIV. *cap.* 22. adjice Torquatum, Ciceronem filium, Antonium, Tiberium, Parthos, de quibus ipſorum legatus dixit; *quanto plus biberint, tanto magis ſitire Parthos.* ὁ γὰρ οἴνῳ μεθύων, ὅσον ἂν πλείω ἐκπίῃ, τοσοῦτον πλειόνων ἐφίεται, ὁ γὰρ οἶνος θερμὸς ὢν, καὶ τὴν ἔμφυτον ἐπιτείνων ξηρότητα, οὕτω τοὺς μεθύοντας ποιεῖ διψῆν, *vino ebrius, quo plus bibit, eo plus appetit: vinum enim calidum exiſtens & naturalem intendens ſiccitatem, ebrios ſitientes reddit.* Chryſoſt. *Homil.* XIII. *in Ep. ad Rom.* Philo Judæus περὶ μέθης· φίλοινον μὲν ὑπερφυῶς τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ πρὸς μόνον τοῦτο διαφερόντως ἀκόρεστον, εἴγε ὕπνου μὲν καὶ ἐδωδῆς καὶ τῶν ὁμοίων ἀπλήρωτος οὐδεὶς, ἀκράτου δὲ σχεδὸν ἅπαντες, καὶ μάλισθ' οἷς τὸ πρᾶγμα ἀσκεῖται. πιόντες γὰρ ἔτι διψῶσι, καὶ ἄρχονται μὲν ἀπὸ τῶν βραχυτέρων κυάθων. προϊόντες δὲ τοῖς μείζοσιν οἰνοχόαις ἐγχεῖν παραγγέλλ. κ. τ. λ. ἐπειδὰν ἀκροθώρακες γενόμενοι χλιανθῶσι, οὐκέτι κρατεῖν ἑαυτῶν δυνάμενοι, τάς τε οἰνηρύσεις καὶ τὰς ἀμυστεῖς καὶ τοὺς κρατῆρας ὅλους προσενηνεγμένοι, ἀκράτου πίνουσιν ἀθρόως, μέχρις ἂν ἢ βαθεῖ ὕπνῳ δαμασθῶσιν, οὐκ ἔτι κρατεῖν ἑαυτοῦ δυνάμενοι, ἢ τῶν ὄγκων ἀποπληρωθέντων, ὑπερεκλύσῃ τὸ εἰσφερόμενον. ἀλλὰ καὶ τότε ὅμως ἡ ἄπληστος ἐν αὐτοῖς ὄρεξις, ὥσπερ ἔτι λιμώττουσα μαομάζει (l. βαβάζει. in MStis enim μ idem valet ac β) *humanum genus valde amat vinum, eoque uno maxime ſatiari nequit, ſiquidem nemo eſt, quin ſomni,*

3 Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱός, καὶ 4 Ἱππαρῖνος Διονυσίου 5 (ἀνεψιός)

crates Dionyſii tyranni filius, Hipparinus (cognatus) Dionyſii & ipſe, Ti-

ſomni, cibi, Veneris ſimiliumque rerum tandem ſatur fiat; vino autem fere omnes præcipue vero ii, qui in bibendo athletæ ſatagunt eſſe, ad ſatiem impleri neſciunt. Adhuc enim ſitiunt bene poti, & à minutis quidem inchoant cyathis, ſed longius provecti, poſcunt majoribus: cum ſcilicet jam ſemimadidi vino incaluerunt, mentis haudquaquam compotes ipſa vini hauſtra, amyſtides crateresque totos ori admovent, vinoque tam diu ſe ingurgitant, donec vel profundo ſomno ſuccumbant, non amplius ſui, vel ventre nimis ſaburrato, quicquid ingeſtum eſt, rejiciant. Verum enimvero, tum quoque inexplebilis illa helluandi inſania quaſi adhuc eſuriat, vagit ploratque infantis inſtar. (niſi malis ἀκμάζει vel retinere τὸ μαρμάζει.) KUHN.

2 Νισαῖος] Hic ad mortem jam damnatus, ne temporis brevitate circumveniretur, noctes diebus conjunxit, reliquumque vitæ continua ebrietate conſumſit, Athenæus *lib.* X. SCHEFF. Athenæus X. 10. & Nepos in *Dione* vocant eum Νυσαῖον, *Nyſæum.* Idem haud dubie voluit Plut. in *Timol.* ubi legitur Νισαῖος. Fuit autem Filius Dionyſii Majoris, & Syracuſis ἐτυράννησε poſt occiſum Dionem, eoque ipſo tempore, quando Dionyſius Junior, dejectus tyrannide, eam recepit. Vide Plut. in *Timol. init.* PERIZ.

3 Ἀπολλοκράτης] Athenæus dicit Dionyſii Majoris Filium. At Plut. *in Dione* Juniori dat Filium *Apollocraten*, qui arcem Syracuſarum diu retinuerit, poſtquam Pater jam Syracuſis deceſſerat, ſed tandem eam fame & vi coactus dediderit Dioni. Nominat eundem & Corn. Nepos in *Dione cap. 5. extr.* non addens tamen, utrum fuerit Filius, an Frater Dionyſii Junioris. Sed diſertiſſime Plutarchus in *Dione p.* 982. eum ait fuiſſe Dionyſii Junioris Filium ex ejuſdem Dionyſii ſorore, quæ Filia fuit Dionyſii majoris ex ſorore Dionis, ut adeo Dio fuerit Apollocratis avunculus major. Et ideo Callippus rumorem ſparſit, ac ſi Dio vellet hunc Apollocratem Dionyſii Junioris Filium ſibi heredem & ſucceſſorem inſtituere. Accedit Plutarcho etiam Strabo *lib.* 11. *pag.* 25. qui eum Patri ſuo, Dionyſio Juniori, adfuiſſe ait, quando is poſt mortem Dionis recepit tyrannidem. Sed tamen ſicuti Noſter & Athenæus conjungunt *Nyſæum & Apollocratem*, ut Filios Dionyſii Majoris, ſic plane etiam Plutarchus *de Sera Num. Vind. pag.* 559. ubi Antipatrum & Philippum Caſſandri, *Nyſæum & Apollocratem* Dionyſii, Filios memorat. Ut adeo prorſus putem duos fuiſſe *Apollocrates*, alterum Dionyſii Majoris, alterum Minoris, Filium. Non male autem hic legeretur, οἱ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱοί, maxime quum eos Athenæus, quem ſequitur Noſter in toto hoc Capite, pariter Dionyſii illius Majoris & modo memorati *Filios* diſerte dicat. IDEM.

4 Ἱππαρείων] Perperam. Scribendum, Ἱππαρῖνον. Sic enim Theopompus ipſum nominat apud Athenæum *ſupra laudato loco.* Sed & reliqua ſcriptura emendanda, cum hic non ἀνεψιὸς Dionyſii fuerit, ſed filius. Athenæus ex dicto auctore, poſt pauca, quæ de Appollocrate ejuſdem filio recenſet: καὶ Ἱππαρῖνον δὲ τὸν τοῦ Διονυσίου, φησὶν ὑπὸ μέθης τυραννοῦντα ἀποσφαγῆναι. Lege igitur Ἱππαρῖνον· Διονυσίου ὢν υἱὸς καὶ οὗτος &c. SCHEFF.

Ἱππαρείων &c.] Ex Athenæo, qui hæc eadem commemorat, reſtituit Schefferus Ἱππαρῖνος, ſed & *Hipparion* & *Hipparinus* dici potuit. mox pro ἀνεψιὸς legit υἱος, quod verum puto, niſi vel Athenæus erraverit, vel Ælianus. mox pro Ἀρχάδων apud Athenæum ſcribitur Ἀρκαδίων. FABER.

Ἱππαρείων] Sine dubio ſcribendum, ut monuit Cl. Schefferus, Ἱππαρῖνος. Nam ita plane Athenæus, ſed & reliqui omnes, Diodorus, Plutarchus, Nepos. Quin & MSti ultimam Syllabam non exprimunt, ſcribentes ἱππαρῖ, unde præter Hiſtoriæ fidem orta videtur vulgata lectio. Scil. Regii & Medicei omnibus literis legunt ἱππαρίων. Fuit vero frater germanus Nyſæi, Filius Dionyſii Majoris ex Ariſtomache. Obtinuit & ipſe Tyrannidem per duos annos poſt necem Dionis, victo & fugato Callippo, illius interfectore. PERIZ.

5 Ἀνε-

ψιός) καὶ ἦτος, καὶ [6] Τιμόλα⸗ος ὁ Θηβαῖος, καὶ [7] Χαρίδημος ὁ Ὠρείτης, καὶ [8] Ἀρκαδίων, καὶ Ἐρασίξενος, καὶ [9] Ἀλκέτας ὁ Μακεδὼν, καὶ Διότιμος ὁ Ἀθηναῖος, ἦτος τοι καὶ χώνη ἐπεκαλεῖτο· ἐντιθέμενος γὰρ τῷ στόματι χώνην, ἀδιαλείπτως ἐχόρει τὸν εἰσχεόμενον οἶνον. [10] Κλεομένης ὁ Λακεδαιμόνιος, ἐ μόνον Φα-

Timolaus Thebanus, Charidemus Orites, Arcadio, Eraſixenus, Alcetas Macedo, & Diotimus Athenienſis: hic etiam dictus eſt Infundibulum. Nam infundibulo in os impoſito, ſine intermiſſione vinum infuſum abſorbebat. Cleomenem Lacedæmonium non ſolum multum bibiſſe perhi-

5 Ανεψιὸς] Schefferus pro eo legit, ὢν υἱός. Et ſane id poſtulat Hiſtoria. Sed tamen, quia Athenæus ſimpliciter dicit Ἱππαρῖνον τὸν τῦ Διονυσίυ: & eodem modo Diod. Sic. XVI. *pag.* 529. legerim idcirco & hic, Ἱππαρῖνος Διονυσίυ καὶ ἦτος, ſcil. υἱὸς, deleto, ἀνεψιὸς, quod ex gloſſa imperiti hominis videtur ortum. Niſi quis malit Διονυσίυ ὢν καὶ ἦτος. IDEM.

6 Τιμολάος] Fuit εἷς τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις, Athen. IDEM.

7 Χαρίδημος ὁ Ὠρείτης] Eubœenſis, Scelli filius, Cotyis Thraciæ regis gener & ducum Cherſobleptæ regis unus. *Caſaubonus.* SCHEFF. vide plura in Demoſth. *Orat. contra. Ariſtocrat.* KUHN.

Χαρίδημος ὁ Ὠρείτης] Patria ergo Hominis fuit Ὠρεὸς πόλις Εὐβοίας. Habuit in matrimonio filiam Cotyos, Regis Thracum, ſuaſitque ejus Filio Kersobleptæ, ut Cherſoneſum dederet Athenienſibus, quorum jam erat ξεναγὸς, h. e. ἡγέμενος τῦ ξενικῦ, *dux peregrini Militis.* Ea vero de cauſa ab illis corona aurea & civitate eſt donatus. Vide Demoſth. *Or.* κατ' Ἀριστοκράτυς. PERIZ.

8 Ἀρκάδων] Quod in ſuperiore nomine ſcriptoris culpa commiſſum eſt vitium, ut ν in ω mutaretur, idem prope etiam hic accidit, ubi ω, literam antecedentem abſumſit. Legendum enim, Ἀρκαδίων. Athenæus: ἔπινε δὲ πλεῖστον Ἀρκαδίων. Adde Plutarchum lib. περὶ τῆς ἀοργησίας. Ἀρκαδίων legendum etiam notarum Auctor codici Bigotiano adſcriptarum cenſuit, quod poſt deprehendi. SCHEFF.

Ἀρκάδων] Reſtitui, ut monuit Schefferus, Ἀρκαδίων, ex Athenæo, tum Veteri Poëta, & Plutarcho, qui *Arcadiona* hunc ex Obtrectatore ait factum Laudatorem Philippi, quum muneribus comiter exceptus ab eo & ornatus eſſet. Athenæus dubitat tamen, utrum Hic idem fuerit, qui ille Ebrioſus. PERIZ.

9 Ἀλκέτας ὁ Μακεδὼν] Locus hic pulcherrime inſervit explicando Athenæo, cujus integer & ſincerus plane Textus peſſime eſt diſtinctus, & verſus ab interprete, quod à Caſaubono, Viro cæteroquin Eruditiſſimo, non animadverſum miror. Verba Athenæi, ut vulgo perperam diſtinguuntur, hæc ſunt, ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀλκέτας ὁ Μακεδὼν, ὥς φησιν Ἀρισος ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Διότιμος ὁ Ἀθηναῖος. Οὗτος δὲ καὶ χώνη ἐκαλεῖτο, &c. Vertuntur ita, *Bibaciſſimus quoque Alcetas Macedo, ut tradunt Ariſtus Salaminius, & Athenienſis Diotimus. Infundibulum eum cognominant* &c. Vides hic *Diotimum* haberi pro Auctore, & *Alcetam* pro eo, qui *Infundibulum* ſit dictus: de quo ne dubites, conſule ſis Indicem, ubi *Alcetas Macedo* diſertiſſime dicitur *Infundibulum cognominatus.* At vero *Diotimum* eſſe hunc ipſum, qui iſto agnomine fuerit inſignitus, manifeſtum eſt ex Æliano. Manifeſtum ergo etiam, diſtinguendum interpretandumque aliter Athenæum. Nempe ἔπινε δὲ πλ. καὶ Ἀλ. ὁ Μακ. ὡς φ. Ἀρ. ὁ Σαλαμίνιος. Καὶ Διότιμος (ſcil. ἔπινε πλεῖστον) ὁ Ἀθηναῖος, ἦτος δὲ &c. IDEM.

10 Κλεομένης] Euſtathius *Odyſſ.* A. λέγεται καὶ Κλεομένης, ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς Σκύθαις ὁμιλήσας καὶ ἀκρατοπότης γενόμενος, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, μανῆναι ἐκ μέθης. SCHEFF. Herodot. in *Erato.* KUHN.

Κλεομένης ὁ Λακεδαιμόνιος] Primus hic fuit iſtius Nominis Rex Spartanorum, qui dolis & fraudibus Demaratum Collegam regno dejecit, & mortuus ſucceſſorem habuit Clariſſimum illum Leonidam. Dicitur autem vino & ebrietate in furorem incidiſſe & ſibi

 necem

φασὶν, ὅτι πολυπότης ἦν, ἀλλὰ γὰρ προστιθέασιν αὐτῷ καὶ τοῦτο δήπου [11] τὸ Σκυθικὸν κακὸν, ὅτι ἀκρατοπότης ἐγένετο. Καὶ [12] Ἴωνα δὲ τὸν Χῖον τὸν ποιητὴν καὶ αὐτόν φασι περὶ τὸν οἶνον [13] ἀκρατῶς ἔχειν. Καὶ Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μακεδὼν ἐπὶ Καλάνῳ [14] τῷ Βραχμᾶνι, [15] τῷ Ἰνδῶν σοφιστῇ, ὅτε ἑαυτὸν ἐκεῖνος κατέπρησεν, [16] ἀγῶνα μουσικῆς καὶ ἱππικῶν καὶ ἀθλητῶν διέθηκε· χαριζόμενος δὲ τοῖς Ἰνδοῖς, καί τι ἐπιχώριον αὐτῶν ἀγώνισμα εἰς τιμὴν τοῦ Καλάνου συγκατηρίθμησε τοῖς ἄθλοις τοῖς προειρημένοις. Οἰνοποσίας γοῦν ἀγωνίαν προὔθηκε, καὶ ἦν τῷ μὲν τὰ πρῶτα φερομένῳ τάλαντον τὸ γέρας· [17] Τῷ δὲ δευτέρῳ, τριάκοντα μναῖ· τῷ γε μὴν τρίτῳ, δέκα. Ὁ δὲ τὰ νικητήρια ἀναδησάμενος ἐν αὐτοῖς ἦν [18] Πρόμαχος. Καὶ

hibent, verum adſcribunt illi etiam hoc Scythicum malum, vinum merum bibiſſe. Et Jonem Chium, Poëtam, etiam illum, fama eſt, intemperanter vino uſum. Alexander etiam Rex Macedonum, quum in honorem Calani Brachmanis, Indici Sophiſtæ, quando ſeipſum ille combuſſit, certamen muſicum, equitum, & pugilum conſtituiſſet, volens gratificari Indis, uſitatum etiam ipſis certamen in honorem Calani ſuperioribus adjecit. Potandi itaque certamen propoſuit, atque primas obtinenti præmium conſtituit talentum: proximo, triginta minas, tertio, decem. Inter hos victoriam adeptus eſt Promachus. In feſto autem Dionyſi, quod *Choas*

necem conſciviſſe. Vide Herod. VI. 84. & Athen. X. 7. *pag.* 427. Alterius & celebrioris illius Cleomenis, qui ultimus hoc Nomine fuit Spartanorum Rex, Vitam conſcripſit Plutarchus, ejuſque frugalitatem ac modeſtiam in victu & veſtitu multis laudat. PERIZ.

11 Σκυθικὸν κακὸν] Nempe à Scythis, eorumque Legatis, qui Spartam miſſi ſunt ad fœdus cum Spartanis contra Darium Hyſtaſpis jungendum, contraxiſſe hoc vitium dicitur Cleomenes, familiariter quippe illis uſus. Atque hinc Lacedæmonii ἐπισκυθίζειν dicebant *bibere merum*. Vide Herodot. & Athen. *d. l.* Sed & Noſter *paulo poſt*, Σκυθῶν ἴδιον τὸ πίνειν ἄκρατον. IDEM.

12 Ἴωνα τὸν Χῖον] Fuit hic poëta τραγικὸς, ut ait Scriptor Olymp. Anonymus, καὶ λυρικὸς καὶ φιλόσοφος, υἱὸς Ὀρθομένους, ἐπίκλησιν δὲ Ξούθου, ἤρξατο τὰς τραγῳδίας διδάσκειν Ὀλ. ΠΒ. Adde Suidam in διθυραμβοδιδάσκαλος & poëtæ ipſius nomine. SCHEFF.

Ἴωνα τὸν Χῖον] Celeberrimus hic fuit Variorum Poëmatum ſcriptor, jam ante Ariſtophanem, qui ejus meminit in *Pace*, ubi vide omnino Scholia. PERIZ.

13 Ἀκρατῶς ἔχειν] Sic *infra* III. 15. ἀκρατέστερον τῷ οἴνῳ προσιόντες, h. e. *intemperantius ruentes in vinum*. IDEM.

14 Τῷ Βραχμᾶνι, τῷ Ἰνδῷ σοφιστῇ] MS. Lugd. τῷ Βραχμάντι, τῶν Ἰνδῶν σοφιστῇ. Et ita V. 6. Κάλανος, ὁ Ἰνδῶν σοφιστής. Forte ergo & & hic legendum, τῷ Βραχμᾶνι, τῷ Ἰνδῶν σοφιστῇ: ut ita hac deſcriptione quaſi explicetur *Brachmanis* vocabulum. De *Calano* autem & ejus voluntaria morte Vide *infra* V. 6. & quos ibi notat Auctores Schefferus. PERIZ. Repoſui ex MS. Mediceo τῷ Ἰνδῶν σοφιστῇ. quomodo legendum conjecerat Cl. Perizonius.

15 Τῷ Ἰνδῷ Σοφιστῇ] Cuperus iſta ut ex gloſſa nata, putat rejicienda. SCHEFF. Non puto. poſterius enim explicat prius. KUHN.

16 Ἀγῶνα μουσικῆς καὶ ἱππικῶν.] Avus noſter pro ἱππικῶν malebat ἱππικόν.

17 Τῷ δὲ δευτέρῳ] Elegantius cenſet Cuperus, ſi legatur τῷ δὲ δευτέρῳ, & τῷ γε μὴν τρίτῳ, ut ſubaudiatur φερομένῳ. vide ipſum in *Obſervat. lib.* III. *cap.* II. SCHEFF. Lectio recepta ſatis commoda eſt & elegans. KUHN. Nihil hic mutandum. Sunt enim ipſa Athenæi

Καὶ [19] ἐν Διονύσου δὲ τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ προὔκειτο ἆθλον [20] τῷ πιόντι πλέον, στέφα-

Choas vocant, præmium propoſitum eſt ei, qui plus bibiſſet, aurea co-

næi quoque verba. PERIZ.

18 Πρόμαχος] Idem Plutarchus: Ὁ μὲν οὖν, inquit, πλεῖστον πιὼν Πρόμαχος, ἄχρι χοῶν τεσσάρων προῆλθεν. καὶ λαβὼν τὸ νικητήριον στέφανον ταλαντιαῖον, ἡμέρας τρεῖς ἐπέζησεν. Dignum pro tanto labore præmium. De hoc genere certaminis vide alias, quæ notat Camerarius in *Horis ſubſec. Cent.* I. *cap.* 94. SCHEFF.

Πρόμαχος] Qui bibit quatuor congios, h. e. 24. ſextarios, vel noſtra menſura, *Pintas*: ſed tertio vel quarto die poſt exſpiravit, ſicuti in hoc certamine ſtatim perierunt XXXV. & mox in tabernacula ſua reverſi inſuper Sex Alii. Vide Athen. & Plutarch. in *Alexandro*. PERIZ.

19 Ἐν Διονυσίῳ] Ante legebatur Διονύσου, nulla facta mentione Dionyſii, apud quem hæc accidiſſe certum eſt. Athenæus: Τίμαιός φησιν, ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χόα, ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν. καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος &c. Adde Laertium in *Xenocrate*. Corruptus autem hic locus ab eis, qui Athenis hoc factum arbitrati ſunt, ut obſervat Caſaubonus. SCHEFF.

Ἐν Διονυσίῳ] Ita legendum monuit Caſaubonus, id eſt, *In ædibus Dionyſii*, ſeu *apud Dionyſium Tyrannum*. FABER. Uterque MS. cum primis Edd. Διονύσου. Nempe Dionyſo ſeu Baccho Sacrum erat hocce feſtum. Emendavit id tamen Caſaubonus *ad Athen.* & legi juſſit apud Ælianum, ut dein editum eſt, Διονυσίῳ, quia res hæc accidit, ut quidem tradere videtur Athenæus, ex quo Noſter omnia hæc habet, in Aula *Dionyſii Tyranni*. Sed opponit ſe Eruditiſſ. Kuhnius *ad Laërtium in vita hujus Xenocratis*, Codicumque MStorum lectionem tuetur: rem quippe accidiſſe putat, non apud Dionyſium, ſed Athenis: Dionyſium autem abſentem propoſuiſſe coronam auream illi præmium, qui primus in hoc Athenienſium feſto congium ebibiſſet. Verum, ſi ita, nulla hic fieret mentio ipſius *Dionyſii*, qui tamen ἆθλον illud πρoὔθηκε, ut diſerte Athenæus; Sed & viderentur verba hæc, ita ſimpliciter poſita, ſignificare, tale præmium in illo feſto proponi victoribus ſolitum, quod tamen falſum. Adde quod apud Laërtium quoque res hæc diſerte dicatur accidiſſe παρὰ Διονυσίῳ, h. e. *apud Dionyſium*, ſeu, *in ædibus Dionyſii*, ut mox hic loci apud Æl. παρὰ Περιάνδρῳ. Nec magis abſurdum, Dionyſium vino deditum, & Athenienſibus amicum, celebraſſe domi ſuæ feſtum illud ad exemplum Athenienſium, quam abſentem eum miſiſſe Athenas Legatos & præmia in illud feſtum. Ut adeo, utrum eligam, incertus pene ſim. Et ideo priſtinam Codicum ipſorum lectionem, ut in re dubia oportet, recepi. Sed & inclino magis in eam propter ſequentia, de quibus mox. Adde quod ſi Auctor Dionyſium Siciliæ Tyrannum ſubito, poſtquam de Tot Aliis egit, deſignatum hic voluiſſet, paulo eum diſertius haud dubie deſcripſiſſet, ſicut in *initio Capitis* fecit. Eumque ipſum propoſuiſſe tale præmium certantibus dixiſſet, non vero præmium, hoc fuiſſe propoſitum in feſto Athenienſium proprio, in ædibus incerti Dionyſii. Certum tamen eſt, male & forſan oſcitanter egiſſe Auctorem, quod nullam Dionyſii Tyranni hic fecerit mentionem, quum ille hoc præmium victoribus extra ordinem revera propoſuerit, ſive Athenis, ſive domi ſuæ, idque Athenæus diſerte referat, & ex Timæo quidem Siculo. Sed facile in his errari potuit, quum feſtum, in quo res accidit, eſſet Athenis certe proprium, atque illic Dei Διονύσου, cujus ut feſta Διονύσια, ſic templum dicitur Διονύσιον. Thucyd. VIII. 93. *ext.* ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ, *concionem habere in templo Dionyſi*, ſeu in ejus area. Hinc explicanda pene putem jam Diogenis Laertii verba in *Xenocrate*, καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμηθέντα ἐπ' ἄθλῳ πολυποσίας τοῖς κατὰ χοῦσι παρὰ Διονυσίῳ. Caſaubonus & Menagius legi jubent τοῖς χοῦσι h. e. feſto τῶν χοῶν. Dubitem an voluerit Laertius τοῖς καθ' ἄστυ χοῦσι, feſto χοῶν, quod Athenis *in Urbe* celebrabatur, ſicuti aliud erat illic Dionyſi feſtum, quod κατ' ἐξοχὴν dicebatur Διονύσια τὰ κατ' ἄστυ, quia aliud item erat, quod *in Agro* celebatur, dicebaturque τὰ κατ' ἀγρούς. Ceterum παρὰ Διονυσίῳ optime interpreteris *apud Dionyſi templum*. Sed & ut ad Noſtrum redeam, frequens eſt illa

φανος χρυσοῦς. Καὶ ἐνίκησε [21] Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος, καὶ τὸν ςέφανον λαβὼν, ὅτε ἐπανήει μετὰ τὸ δεῖπνον, [22] τῷ Ἑρμῇ τῷ πρὸ τῶν θυρῶν ἑςῶτι ἐπέθηκεν αὐτὸν, κατὰ τὸ ἔθος [23] τῶν ἔμπροσθεν ἡμερῶν. Καὶ γὰρ

corona: & vicit Xenocrates Chalcedonius, ſumptaque corona, quum à cœna reverteretur, Mercurio, qui ſtabat ante fores, eam impoſuit juxta ſuperiorum dierum conſuetudinem. Nam

illa locutio ἐν Διονύσου, h. e. *in Dionyſi templo, theatro, feſto*. Sic apud Thucyd. *d. l. cap. ſeq.* ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία pro quo dixerat paulo ante, ἐν τῷ Διονυσίῳ. Similiter Comici Poetæ, quia Comœdias agebant in feſto Dionyſi, & Theatro, quod ipſum dicitur τὸ ἐν Διονύσου θέατρον, vocantur οἱ ἐν Διονύσου ποιηταί. Vide Maximum Tyr. *Diſſert.* XV. & *ibi* Heinſium. In feſto autem illo certabant bibendo, conſiſtentes in utre, ad ſonitum buccinæ, & qui prior ebibiſſet congium, χόα, præmium ferebat illum utrem. Ariſtoph. Ἀχαρν. *pag.* 419. & ibi, ac *pag.* 417. *Scholiaſten*, ut & Meurſ. *Lect. Att.* IV. 13. PERIZ.

20 Τῷ πιόντι πλέον] Non placet hæc lectio. Scribo, τῷ πιόντι πρώτῳ. Ita enim ſupra Athenæus, ex quo haud dubie hæc deſumpta ſunt. Et conſentit feſtivitatis ritus, ſecundum quem is tantum victor habebatur, qui primus congium ebibiſſet. Ariſtophan. in *Acharn.*

———————— ὅς δ' ἂν ἐκπίῃ
Πρώτιςος, ἀσκὸν Κτησιφῶντος λήψεται.

Scholiaſtes πρῶτον πιόντα ait λαμβάνειν τὸν ἀσκόν. Porro quod de feſto χοῶν notatu dignum eſt, apud Caſtellanum reperias in *Syntag. de Feſt. Gr.* SCHEFF. Nihil textus habere videtur, quod quidem obelo confodiendum ſit. Neque enim veritati repugnat, ut idem & primus congium ebiberit, & plus vini hauſerit cæteris. adde, quod πολυποσίας certamen à Dionyſio inſtitutum fuerit, ut Laert. in *vita Xenocratis* tradit. KUHN.

21 Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος] Rectiſſime, & ita habuit vetuſtiſſima editio Romana. Aliæ Καρχηδόνιος, quod erudite refellit Titius *lib.* IX. *Loc. Cont. cap.* 18. SCHEFF.

22 Τῷ Ἑρμῇ τῷ πρὸ τῶν θυρῶν] Ita etiam Athenæus, & quem ante nominavi, Laertius. Habebant nimirum Athenienſes, & poſt reliqui Græci ante ædes ſuas quadratos lapides, quos Hermas, id eſt, Mercurios appellare ſolebant. vide Thucydidem *lib.* VI. ipſiuſque *Scholiaſtem*, Cornelius Nepos in *Alcibiade cap.* 3. *Priuſquam claſſis exiret, accidit, ut una nocte omnes Hermæ, qui in oppido erant Athenis, dejicerentur præter unum, qui ante januam Andocidis erat, Andocidiſque Hermes vocatus eſt.* Apparet, proprium ejuſmodi Mercurium cuique fuiſſe, eumque nomen ſuum ex domino ædium, in quarum veſtibulo ſtabat, accepiſſe. Hinc & apud Suidam Ἑρμαῖ Ἱππάρχειοι. In veſtibulo, inquam, quod Græce eſt ἐν προθύροις. Vitruvius: πρόθυρα Græce dicuntur, quæ ſunt ante januam veſtibula. Gellius, *locum ante januam domus vacuum* interpretatur, *per quem a via aditus ad ædes acceſſuſque erat. lib.* IX. *cap.* 5. Illic ergo hæc ſimulacra ſtabant. Thucydides, εἰσὶ κατὰ τὸ ἐπιχώριον ἡ τετράγωνος ἐργασία, πολλοὶ καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις, καὶ ἐν ἱεροῖς. SCHEFF. Athen. τῷ Ἑρμῇ, τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς. Intelligo itaque *Hermam, ante Fores, in veſtibulo ædium* ipſius Xenocratis poſitum, quia dicitur ille impoſuiſſe in eum etiam alias coronas alibi acceptas, certe alterius generis, ex floribus ſcilicet, & fruticum ramulis confectas, idque *ſingulis diebus veſperi domum ad ſe rediens.* Hinc vero majorem in modum firmatur jam lectio illa MStorum, de qua modo egimus, & ſententia Cl. Kuhnii, cenſentis, Athenis potius accidiſſe hoc certamen, quam in aula Dionyſii. Nam iſtiuſmodi Hermæ erant Athenis frequentes, (Vide hic Schefferum) & habitavit iſtic Xenocrates. Solebant autem in hoc feſto θύειν etiam Ἑρμῇ χθονίῳ Schol. *Ariſtoph. pag.* 422. PERIZ.

23 Τῶν ἔμπροσθεν ἡμερῶν] Quibus apud Dionyſium convivia celebravit, taleſque coronas ex more accepit. Vide Hieronymum Mercurialem *lib.* I. *Artis Gymnaſticæ*, vetereſque omnes, quorum fere nemo eſt, apud quem conſuetudinis hujus mentio non occurrat. SCHEFF.

24 Ἀνέπαυσε καὶ ἀπέλιπε] Lugd. Codex ἀνέπ.

καὶ

γὰρ καὶ τοὺς ἀνθινοὺς, καὶ τοὺς ἐκ τῆς μυῤῥίνης, καὶ τὸν ἐκ τοῦ κιττοῦ, καὶ τὸν ἐκ τῆς δάφνης, ἐνταῦθα [24] ἀιέπαυσε, καὶ ἀπέλιπε. [25] Καὶ Ανάχαρσις δὲ πάμπολυ, φασιν, ἔπιε παρὰ Περιάνδρῳ, [26] τοῦτο μὲν καὶ οἴκοθεν ἑαυτῷ ἐπαγόμενος τὸ ἐφόδιον. Σκυθῶν γὰρ ἴδιον τὸ πίνειν [27] ἄκρατον. Καὶ [28] Λακύ-

Nam & floridas, & myrtinas, & hederaceam, & lauream ſolebat iſtic reponere & relinquere. Etiam Anacharſim ajunt plurimum bibiſſe apud Periandrum, hunc ſcilicet morem domo ſecum circumferens. Scytharum enim eſt proprium, merum bibere. La-

καὶ ἀφῆκε. Et ſic IX. 2. ἀφεῖναι τὴν πελειάδα, *dimittere columbam.* Matthæus III. 15. τότε ἀφίησιν αὐτὸν, *tunc miſſum eum fecit*, *ſivit eum* facere, quod volebat. Sed Sluisk. vulgatum tuetur, niſi quod habet ἀπέλειπε. PERIZ.

25 Καὶ Ανάχαρσις] Contra Strabo ex Ephoro. Καὶ τὸν Ανάχαρσιν δὲ ἄνθρωπον σοφὸν καλῶν ὁ Ἔφορος, τούτου φησὶν εἶναι τοῦ γένους· νομισθῆναι δὲ καὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἕνα, τελέας σωφροσύνης καὶ συνέσεως. Etiam Laertius teſtatur ſcripſiſſe quædam εἰς εὐτέλειαν βίου. Et Stobæus memorat dicere ſolitum, primum poculum ſanitatis eſſe, alterum voluptatis, tertium contumeliæ, ultimum inſaniæ. Quid igitur? Aut de modo bibendi, de quo ſtatim dicam, hæc accipienda ſunt, aut de ſolo iſto tempore. Obſervo enim viros etiam temperantiſſimos hoc tempore vino indulſiſſe. Unde Plato apud Laërtium monet, πίνειν εἰς μέθην οὐδαμοῦ πρέπον εἶναι, πλὴν ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ καὶ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ. Quanquam hoc conſueverint & in feſtis aliis. vide Athenæum *lib.* XI. SCHEFF.

Καὶ Ανάχαρσις &c.] Paulo aliter Athenæus, qui dicit, certamine bibendi propoſito apud Periandrum, Anacharſin petiiſſe præmium, quia primus evaſerat ebrius, πρῶτος μεθυσθεὶς τῶν συμπαρόντων. Quod ipſum indicio eſt, non adeo multum potuiſſe eum bibere. Nec mirum. Fuit enim inter Sapientes, & Solonem habuit admiratorem, alioſque Græcorum Σοφούς: immo inſuper vixit frugaliter prorſus. Vide hic Schefferum, & Luciani *Scytham*. PER.

26 Τοῦτο μὲν οἴκοθεν ἑαυτῷ ἐπαγόμενος τὸ ἐφόδιον.] Poſtulare rationem ſermonis arbitror, ut legamus ἐπαγόμενον & referamus ad ἐφόδιον. SCHEFF. ἐπαγόμενος recte, referturque ad Anacharſin in activa ſignificatione, quia ipſe domo hoc bibacitatis quaſi viaticum in Græciam ſecum attulerat. KUHN.

Ἐπαγόμενος τὸ ἐφόδιον &c.] Immerito hæc Schefferus ſuſpecta habuit, quæ recte ideo tuetur Kuhnius. Dubito tamen de eo, quod Verſioni additum eſt *pro viatico*. Morem enim hunc domo ſecum attuliſſe Anacharſin dicit Auctor, non quod eo ſit uſus in itinere, quaſi Viatico aut adjumento conficiendi itineris, vel victus in eo quærendi, ſed quod ſimpliciter ſecum attulerit, ut quis iter faciens ſecum ſarcinas ſuas ducit, quæ etiam ἐφόδια vocantur. *Infra* XII. 40. τότε ἄλλα ἐφόδια εἵπετο τῷ Ξέρξῃ πολυτελείας καὶ ἀλαζονείας πεπληρωμένα, καὶ ἓν καὶ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ Χοάσπου. At apud Plutarch. *de Utilitate ex Inimicis capienda*, Diogenes & Crates πατρίδος στέρησιν, καὶ χρημάτων ἀποβολὴν, dicuntur feciſſe ἐφόδιον σχολῆς καὶ φιλοσοφίας, quaſi *inſtrumentum & ſubſidium ſibi ad Philoſophiam*. PERIZ.

27 Ἄκρατον] Notum, Græcos vinum non niſi aqua dilutum bibere conſueviſſe, quam pueri οἰνοχοοῦντες ſeu pocillatores admiſcebant. Idque κεράσαι, vel ſecundum Platonem κεραννύειν dicebatur, unde poſtea κεκραμένον denominatum. Hujus oppoſitum erat ἄκρατον, vinum, cui nil aquæ erat admixtum, quod hoc loco Scythis proprium fuiſſe Noſter ait. Et conſentit Anacreon apud Athenæum *lib.* X. & Hetodotus *lib.* VI. Anacharſis tamen ipſe apud Plutarchum in *convivio* teſtatur Scythas vinum ignoraſſe. SCHEFF.

28 Λακύδης καὶ Τίμων] *Lacydes Cyrenæus* ſub Ptolomæo Euergete circa Olymp. 134. floruit. per *Timonem* non ille μισάνθρωπος, qui *Platoni* coætaneus fuit, ſed *Apolloniades* fortè intelligendus. de illis vide Athenæum *lib.* X. KONIGIUS.

Λακύδης καὶ Τίμων] Fuerunt hi Philoſophi tempore æquales, & eidem convivio vel compotationi ſimul interfuere, ut refert Athenæus. Vixerunt temporibus Antigoni Gonatæ, & Ptolemæi Philadelphi. *Lacydes* fuit

κύδης ἦ, κ Τίμων, οἱ Φιλόσοφοι, κ τούτους πιεῖν πάμπολύ Φασι. Καὶ [29] Μυκερῖνος ἦ ὁ Αἰγύπτιος, ὅτε αὐτῷ τὸ [30] ἐκ Βούτης μαντεῖον ἀφίκετο, [31] προλέγον τὴν τȣ̃ βίου ϛενοχωρίαν, εἶτα ἐβουλήθη [32] σοφίσαϑαι τὸ λόγιον ἐκεῖνος, διπλασιάζων τ̃ χρόνον, κ ταῖς ἡμέραις προστιθεὶς τὰς νύκτας, διετέλ κ αὐτὸς ἀγρυ-

Lacyden etiam & Timonem, philoſophos, plurimum bibiſſe ferunt. Præterea Mycerinus Ægyptius, quum ei vaticinium è Buta afferretur, prædicens vitæ brevitatem, & ille eludere vellet oraculum, tempus duplicans, noctesque adjiciens diebus, perſeveravit ita vigilare ſimul & bibere.

fuit Cyrenæus, Diſcipulus Arceſilai, Auctor vel Princeps Academiæ Novæ. *Timon* vero, non ille μισάνθρωπος Platoni memoratus, neque etiam *Apolloniades*, quod ſuſpicatur Kunigius in *Notis Kuhnii*, & qúod unde ille habeat, neſcio, niſi forte ex eo, quod Diog. Laërtius, Timonis hujus vitam enarraturus, poſt Nomen Hominis ſtatim ſubdit, Απολλωνίδης ὁ Νικαεὺς &c. Auctorem ſcil. laudans, qui memoret Timonem: Fuit autem hic *Timon*, patria Phliaſius, Diſcipulus Pyrrhonis, ejuſque ſectæ. Vide *Lacydis & Timonis Vitas* apud Laërtium, qui de utroque etiam notat, fuiſſe φιλοπότας. PERIZ.

29 Μυκερῖνος] Fuit Rex Ægypti, qui Ægyptum paulo ante tempora Sabaconis Æthiopis occupavit. Hiſtoriam ejus habet Herodot. II. 129. &c. De Urbe *Buto*, & celeberrimo Latonæ in ea Templo ac Oraculo, vide Eundem *cap.* 152. 155. Holſtenius *ad Stephanum* legi hic vult ἐκ Βȣτȣ̃ς. Non male. Sed repugnant hic MSS. IDEM.

30 Ἐκ Βούτης] De hoc nihil Athenæus, licet reliqua exacte perſequatur. Herodotus, ex quo deſumpta eſt hæc hiſtoria *lib.* II. ita ſcribit: Φασὶ μετὰ τ̃ θυγατρὸς τὸ πάθος, δεύτερα τȣ́τῳ τῷ βασιλεῖ τάδε γίνεσθαι. ἐλθεῖν οἱ μαντήιον ἐκ Βȣτȣ̃ς πόλιος, ὡς μέλλοι ἓξ ἔτεα μȣ̃νον βιȣ̃ς τῷ ἑβδόμῳ τελευτήσειν Videndum igitur an non & apud noſtrum pro Βούτης, Βȣτȣ̃ς ſcribendum ſit. Nam & apud Plinium *lib.* V. *cap.* 10. non *Buta* hæc urbs, ſed *Butos* appellatur. Fuit autem Latonæ hoc oraculum. Idem auctor. Τὸ χρηςήριον τὸ ἐν Αἰγύπτῳ, ἔςι μὲν Λητȣ̃ς ἱρὸν, ἐν πόλι δὲ μεγάλῃ ἱδρυμένον, κατὰ τὸ Σεβεννυτικὸν καλεόμενον ςόμα τȣ̃ Νείλȣ ȣ̓́νομα δὲ τῇ πόλι Βȣτώ. Adde Stephanum in Βȣ̃τος SCHEFF. Dubito cum Scheffero, num legendum omnino ſit, Βȣτȣ̃ς vel Βȣ̃τȣ. V. Geographos.

FABER. In nominibus locorum Auctores ſæpe adverſis frontibus concurrunt, nec quinam medicina opus habeat, in aprico eſt. nonnunquam etiam diverſos duces aut dialectos ſecuti, diverſam inde ſcriptionem contraxere, quod hoc loco contigiſſe crediderim. Hecatæus, Strabo, Ptolomæus Plutarchus &c. ἡ Βȣ̃τος legunt non ſemel: unde Attic. Βȣτώ. KUHN.

31 Προλέγων] Lege προλέγον. refertur enim ad τὸ μαντεῖον. FABER.

Προλέγων τὴν τȣ̃ &c.] Sic, quod mirum, Editi omnes, quum & Syntaxis poſtulet, & MSti habeant recte, προλέγον. Itaque recepi in Textum, ut par erat, & volucrat jam Faber. Illa autem ϛενοχωρία τȣ̃ βίȣ erat adhuc ſex annorum. Nam ſeptimo moriturum cecinerat Oraculum. PERIZ.

32 Σοφίσαϑαι τὸ λόγιον ἐκεῖνο] Uterque Codex præfert ἐκεῖνος, quod magis eſt emphaticum, & Græcæ elegantiæ, pleonaſmo ejuſmodi gaudentis, proprium. Ita mox in *fine hujus Capitis*, τόν γε μὴν Ὀροφέρνην, τί τȣ̃τον δράσομεν, κ ἐκεῖνον πίνειν γενόμενον δεινόν. III. 23. ὧν κ Εὐμενὴς ὁ Καρδιανὸς κ ἐκεῖνός ἐςι. Ubi vide Scheff. & Kuhnium. Sed maxime *ſupra cap.* 19. Ἀλέξανδρος . . . . . ἐπέςειλε τοῖς Ἕλλησι, θεὸν αὐτὸν ψηφίσασθαι Γελοίως γε, ὦ γῆ, ἅπερ ȣ̓κ ἐκ τ̃ φύσεως ȣ̓κ εἶχε, ταῦτα ἐκ τῶν ἀνθρώπων αἰτῶν ἐκεῖνος ἐκερδαινεν. Adde & quæ notavi *ad ſuperius Caput* de ſimili pleonaſmo, & *infra ad* IV. 25. Σοφίσαϑαι vero eſt *callide eludere*, ut XIV. 22. ἐσοφίσαντο ȣ̓̃ν τὸ τȣ̃ τυράννȣ πρόσταγμα. Nempe vetuerat Tyrannus, ne Cives ferrent inter ſe ſermonem; ergo nutibus inter ſe invicem quaſi loquebantur, & ita *eludebant Tyranni edictum*. Sic σόφισμα III. 14. pro callido conſilio in re bellica. IDEM.

ἀγρυπνῶν καὶ πίνων ἅμα. Τίθει μετὰ τούτων καὶ 33 Ἄμασιν τὸν Αἰγύπτιον, ἐπεί τοι καὶ Ἡρόδοτος ἱκανὸς τεκμηριῶσαι. Καὶ Νικοτέλην δὲ τὸν Κορίνθιον οὐ χρὴ ἀπὸ τούτων τάττειν, καὶ Σκόπαν τὸν Κρέοντος υἱόν. Καὶ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα φασὶν οἰνεραστὴν γενέσθαι· διὰ ταῦτά τοι καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ διῴκουν 34 Ἀρισταῖός τε, καὶ Θεμίσων, οἱ Κύπριοι, αὐτὸς δὲ διὰ τὴν πολυποσίαν 35 ἐπεγέγραπτο τῇ ἀρχῇ ἄλλως. Καὶ ὁ Ἐπιφανὴς δὲ κληθεὶς Ἀντίοχος, 36 ὁ Ῥωμαίοις δοθεὶς ὅμηρος, καὶ οὗτος ἀκράτως ἐδίψα οἴνου πίνειν· Καὶ ὁ ὁμώνυμος δὲ τούτου Ἀντίοχος, 37 ὁ Μήδοις πρὸς

bere. His etiam Amaſim Ægyptium adde, ſiquidem Herodotus quoque idoneus eſt ad teſtandum. Et Nicotelem Corinthium ab his ſejungere non oportet, neque Scopam Creontis filium. Antiochum quoque regem perhibent vini amatorem exſtitiſſe: quam ob cauſam regnum ei gubernabant Ariſtæus & Themiſo, Cyprii, ipſe vero ob bibacitatem titulum regni inanem uſurpabat. Sed & *Epiphanes* dictus Antiochus, qui Romanis obſes fuit datus, etiam ipſe vinum immoderate ſiticbat. Et huic cognominis Antiochus, qui in Medis adver-

33 Ἄμασιν) Vide Herodotum *lib.* II. *cap.* 174. Kuhn.

Ἄμασιν] Celebris hic fuit Rex, eo tempore, quo Judæi vixerunt Babylone in exilio, ſed &, quo regnavit Cyrus. Herodotus eum compotationibus indulſiſſe refert *lib.* III. *cap.* 173. 174. Male autem hic verſum erat, *de quo ſatis teſtatur Herodotus*. Senſus eſt, quem expreſſi, & poſtulabant Græca. Periz.

34 Ἀρισταῖός τε καὶ Θεμίσων] Scribe, Ἀρίστος καὶ Θεμίσων. Ita enim Plutarchus apud Athenæum, *loco ſæpe jam laudato*, ex quo dubium non eſt Noſtrum ſua deſcripſiſſe. Scheff. Bene legitur pro Θεμίσων Θεμίσων. vide Athen. *lib.* VII. *pag.* 289. qui & Ἀρίσων olim legit. Kuhn. In Athenæi Edd. appellantur hi Ἄριστος καὶ Θεμίσων, & Hic quidem haud dubie rectius. Nam & ita Sluisk. eum nominat, ut & uterque Mediceus, & alibi apud Athen. *lib.* VII. dicitur Θεμίσων ὁ Κύπριος τὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παιδικά. Sed & *Themiſo* quiſpiam inter Antiochi Magni Duces in prælio ad Raphiam memoratur apud Polyb. V. 79. & 82. Ἀρισταίου vero Nomen tuentur hic uterque Codex. Periz.

35 Ἐπιγέγραπτο τῇ ἀρχῇ ἄλλως] Mallem, ἄλλων. Ut ſit ſenſus, aliorum imperio ſubſcripſiſſe. Scheff. ἄλλως hic eleganter ſumitur pro μάτην *fruſtra*, & alibi ſæpiſſime. eo autem redit mens Auctoris: Themiſon cum fratre regni curam in ſe tranſtulit, vimque imperii uſurpavit, inani titulo Regis Antiocho relicto. vide Etymolog. Magnum in ἄλλως Kuhn.

Ἐπεγέγραπτο τῇ ἀρχῇ ἄλλως] h. e. *dicis cauſa appellabatur Rex*, quia non ipſe adminiſtrabat Regnum, nec Auctor erat eorum, quæ ipſius nomine edicebantur imperabanturque. Nollem hæc tentata à Scheffero, ſed recte eadem explicuit Kuhnius. Vide etiam quæ notavimus *ſupra ad Cap.* 13. Periz.

36 Ὁ Ῥωμαίοις δοθεὶς ὅμηρος] Sluisk. ὁ Ῥωμαίων ὅμηρος, omiſſo δοθείς; ſed male. Datus enim fuit revera obſes Romanis à Patre, Antiocho Magno. Inſaniam vero illius graphice deſcribit ex Polybio Athenæus *lib.* V. & X. Idem.

37 Μήδοις πρὸς Ἀρσάκην] Interpres reddidit *cum Medis adverſus Arſacem bellum geſſit*, ac ſi legiſſet, σὺν Μήδοις rectius quis dixerit, in textu excidiſſe ἐν, legendumque, ἐν Μήδοις *in Media* vel *in Medis*. Hoc ipſum Athenæus *lib.* X. ſuppeditat, ubi ex *Poſidonio Apamenſi* refert, bibaculum fuiſſe Antiochum, ἐν Μηδίᾳ πρὸς Ἀρσάκην πολεμήσαντος, *qui in Media contra Arſacem bellum geſſit*, & cum in prælio cecidiſſet, Arſacem dixiſſe ferunt, ἔσφηλέ σε, Ἀντίοχε, θάρσος καὶ μέθη, *Audacia & Vinolentia*

te

πρὸς Ἀρσάκην πολεμήσας, καὶ οὗτος ἦν τοῦ πίνειν δοῦλος. Καὶ ὁ Μέγας δὲ καλούμενος Ἀντίοχος, καὶ οὗτος σὺν τούτοις τετάχθω. Καὶ 38 Ἄγρωνα δὲ τὸν Ἰλλυριῶν βασιλέα ἀπέκτεινεν ἡ πρὸς τὸν οἶνον 39 ἄδικος ὁρμὴ, καὶ αὐτῷ πλευρῖτιν εἰργά-

verſus Arſacem bellum geſſit, etiam ipſe potationibus ſerviebat. Cum his etiam compoſitus ſit Antiochus cognominatus *Magnus*. Sed & Agronem Illyriorum regem immoderatus in vinum impetus occidit, & pleuritidem ipſi

te dederunt præcipitem, Antioche. vide & Juſtinum *lib.* XXXIX. *cap. ult.* KUHN.

Ο Μήδοις πρὸς Ἀρσάκην πολεμήσας] Male hæc accepiſſe videntur Interpretes vertendo, *qui cum Medis adverſus Arſacen bellum geſſit*. Sed redarguit jam hanc verſionem Doctiſſ. Kuhnius, vere inſuper ex Athenæo legens, ὁ ἐν Μήδοις &c. Quod recipiendum Ego putem. Plures autem fuerunt Syriæ Reges iſto *Antiochi* nomine, immo duo exſtiterunt *Antiochi*, Sidetes, & Pius, qui periere in bello contra Parthos. Illum intelligi hic crediderim, quia Athenæus tradit, Arſacen victorem *ſepeliviſſe* hunc Antiochum. Juſtinus autem XXXVIII. 10. Regem Parthorum Antiocho Sideti *exſequias*, ait, *regio more feciſſe*. Nominat Regem Hic quidem non *Arſacen*, ſed *Phrahaten:* verum XLI. 5. docet, omnes Parthorum Reges *Arſacis* nomine nuncupatos æque, ut Romani ſuos Imperatores cognominent *Cæſares* & *Auguſtos*. Sed & Joſeph. *Antiq.* XIII. 16. hunc ipſum Regem, à quo victus Sidetes, Ἀρσάκην τὸν Πάρθον ſimpliciter dicit. Adde his, quod Athenæus V. 13. ex eodem Poſidonio, ex quo hæc ipſa de hoc *Antiocho* habet, ſimilem notet luxuriem & intemperantiam *Antiochi Regis*, quem itidem, ut heic Noſter, Ἀντιόχῳ τῷ προσειρημένῳ (Epiphani) ὁμώνυμον, ſed inſuper Δημητρίου υἱὸν, *Demetrii Filium* dicit. Jam Sidetes *Demetrii Soteris* fuit Filius, *Antiochi Magni* Pronepos. Hujus autem *Magni* exemplum eſt, quod ſequitur, non ſervato temporis ordine, & Hîc, & apud Athenæum, ex quo inſuper diſcimus, reſpici in his intempeſtivas illas nuptiàs, quas *Magnus* iſte maximo cum luxu fecit in Eubœa, & perpetuis celebravit conviviis per totam hyemem, quâ bellum jam erat ſibi cum Romanis. Vide Polybium apud Athenæum, ſed & Livium XXXVI. 11. PERIZ. Μήδοις idem notat, quod ἐν Μηδίᾳ apud Athenæum,

neque enim dativo, ſed ablativo caſu ponitur, ſubintellectâ præpoſitione ἐν, ut *lib.* II. *de Nat. Anim. cap.* 53. Μυσοῖς ἄγουσιν ἄχθη βοές. pro ἐν Μυσοῖς.

38 Ἄγρωνα] De eo Polyb. *lib.* II. *Hiſtor. ab initio.* KUHN.

Ἄγρωνα] Etiam hoc exemplum ex Polybio II. 4. ſumſit Athenæus, & ſequitur eum, ut toto hoc Capite facit, Ælianus. Fuit autem *Agron* filius Pleurati, Maritus *Teutæ*, quam etiam Florus memorat II. 7. & *Teutanam* vocat. Vixit paulo ante Bellum Punicum II. PERIZ.

39 Ἄδικος ὁρμὴ] Hoc loco ἄδικος abſurdum videtur. Lego ἄχελος vel ἀχάλινος. FABER. Rectè ait Faber, illud ἄδικος abſurdum eſſe. quod autem ἄχελος vel ἀχάλινος ſubſtituit, haud placet, cum recedat nimium a lectione vulgata. veriſſimam emendationem puto, ἀδινὸς ὁρμὴ h. e. *inſatiabilis*. Nam ἀδινὸς eſt ἀκατάλειπτος: conſule Euſtathium. SCHEFF. Quid abſurdi viderint in recepta lectione viri tam docti, non excogito. certum vero eſt, ἄδικον ὁρμὴν ſignificanter dici, illam *inſanam & nefariam perpotandi libidinem*, qua quis per ſummam injuriam vitam ſuam ante diem fatalem vino expugnat. ἄδικον enim notat, quod modum omnem excedit. ita equus dicitur ἄδικος τὴν γνάθον vel δίκαιος, *qui maxillas plus juſto duriores habet, vel non*. Virgil. *lib.* III. *Georg.* de milite Romano. *Injuſto ſub faſce viam carpit.* ubi *Servius. injuſtum faſcem* exponit, *magnum opus*. Quid ni etiam hoc loco ἄδικος ὁρμὴ notet, *immoderatam nimiamque vini aviditatem*? Hac ſignificatione etiam Serenus uſus eſt, dum canit.

Ennius ipſe pater, dum pocula ſiccat iniqua:
Hoc vitio tales fertur meruiſſe dolores.

en *pocula iniqua* (ἄδικα) id eſt *grandia & juſtum*

γάτατο. Καὶ ἕτερος Ἰλλυριῶν βασιλεὺς 4 γενναῖος πίνειν κ̀ οὗτος † ἑαυτῷ ἀκρατῶς. Τόν γε μὴν Καππαδόκην

ipſi conciliavit. Item alius Illyriorum rex (*Gentius*) intemperans erat in bibendo & ipſe. Quid vero Cappadociæ

† οἶνον.

tum modum excedentia! Lactantius *ad illud Statii* VI. *Theb.*

—— *Onerique elapſus iniquo.*

ſubductus, inquit, *gravi ponderi. iniquum enim gravem dicimus.* Virgilius: *& iniquo pondere raſtri.* & *lib.* IX. *aquas* iniquas *interpretatur magnas ſive vim inferentes.* adde his è Syneſii *encomio Calvitii pag.* 67. ἄδικον ἵππον id eſt *laſcivientem*, *ferocuſum equum*, *qui non audit habenas*, ubi fruſtra eſt Petavius in verſione exiſtimans ita vocatum hunc equum eſſe ab ipſo Platone. aliud videbitur inſpicienti *Phædonem p. m.* 205. Ut brevibus rem comprehendam, uti Græcis pariter & Latinis τὸ δίκαιον, juſtum, idem eſt quod σύμμετρον: ita ex adverſo τὸ ἄδικον dicitur omne quod συμμετρίαν & juſtum modum ſuperat & ὑπέρμετρον eſt. v. Galen. *in Hippocr. lib.* III. περ. ἀγμῶν. Kuhn.

Ἄδικος ὁρμὴ] Doctiſſime hanc τοῦ Ἄδικος lectionem vindicavit & expoſuit, rejectis Fabri & Schefferi conjecturis, Kuhnius. Velim inſuper ex Hiſtoria Facti ὁρμὴν, non verti *libidinem* vel *cupiditatem* continuam, ſed *impetum* ſubitum ac immodicum in vinum. Etenim quum accepiſſet Agron nuncium victoriæ de Ætoliſ partæ, immodica exſultans lætitia, τραπεὶς εἰς μέθας, ἐνέπεσεν εἰς πλευρῖτιν, ut ait Polyb. *p. m.* 129. Periz.

40 Γέντιος] Sic ex Athenæo emendavimus hunc locum, cum hactenus γενναῖος legeretur, Verba ejus hæc ſunt: Ἐν τῇ εἰκοστῇ ἐνάτῃ ὁ αὐτὸς (Πολύβιος) Γένθιόν φησι τὸν Ἰλλυριῶν βασιλέα, διὰ τὴν πολυποσίαν πολλὰ ποιεῖν ἀσελγῆ κατὰ τὸν βίον, &c. Scheff. *Gentius* Illyriorum princeps ex hiſtoria Romana notiſſimus Ita olim reſtitueram pæne puer. priusquam ſex ſeptem libros græce legiſſem. Fortaſſe Caſauboni diligentia idem quoque obſervavit. ut ut ſit, locus emendatus eſt vel a me vel a Scheffero, vel ab alio. Æliani non intereſt. Faber. Romana, quæ & princeps editio, ita legit, καὶ ἕτερος Ἰλλυριῶν βασιλεὺς γενναῖος πίνειν κ̀ οὗτος ἑαυτῷ ἀκράτως, ſenſu planiſſimo, *Etiam alius* (*quidam*) *Illyriorum Rex ſtrenuum ſe & intemperantem potatorem præſtitit*, ἑαυτῷ ſæpe in oratione abundat, ut apud Latinos *ſibi*, vel hoc loco notat, *Gentium* ἑαυτῷ ἀκράτως, i. e. *ſibi ſuoque malo*, intemperantius bibiſſe. Nam ex perpetua ebrietate in libidines cædeſque pronior fuit, ut Athen. *lib.* X. tradit, & tandem captus à Romanis ductuſque eſt in triumpho. vide Livium *l.* XLV *c.* 43. Qui γενναῖος mutatum vult in Γέντιος, probet neceſſe eſt, *Noſtrum* voluiſſe Regis illius nomen exprimere, quod non ſemper obſervatum ab eo conſtat. *lib.* V. τὸ δὲ ὄνομα λεγέτω ἄλλος *alius nomen dicat.* in *Hiſtor. Anim. lib.* IV. *cap.* 7. cum mentionem feciſſet Regis Scytharum, ſubjunxit, τὸ δὲ ὄνομα εἰδὼς ἐῶ. τί γάρ μοι κ̀ λυσιτελὲς ἐστιν; *notum mihi nomen ejus mitto, quid enim mea refert?* Nec Athenæus Γέντιον habet, ſed Γένθιον, quod longius à γενναῖος recedit. Ne dicam, quod emendatio iſta emendatione alia tegenda ſit, ne perpluat. nam poſt ἀκρατῶς verbum ἔχει infercit, cujus nec vola nec veſtigium in Codice ullo apparet. Ea propter non dubitavi fugitivam Romanæ editionis lectionem in priſtinum locum reducere. Kuhn.

Γενναῖος πίνειν &c.] Emendantur hæc Caſauboni nomine in Margine Edd. Tornæſianarum, ita, Γέντιος πίνειν κ̀ οὗτος ἔχειν ἀκρατῶς. Schefferus recepit ea etiam in Textum. At Kuhnius veterem lectionem reſtituit, tuetur, & explicat. MSti nihil hic mutant, niſi quod Lugd. ultimam τοῦ Ἀκρατῶς ſyllabam non exprimat. Nullus tamen dubito, corruptam eſſe Codicum Lectionem. Nam duriſſima profecto eſt locutio, γενναῖος πίνειν ἑαυτῷ ἀκρατῶς Ut taceam, Hominis Nomen haud dubie ab Æliano expreſſum æque, ac Aliorum Ebrioſorum *hoc Capite*, & æque, ac ab Athenæo id expreſſum eſt, quem fideliter ſequitur. Facile autem illud Nomen, quod eſt ΓΕΝΤΙΟΣ vel ΓΕΝΘΙΟΣ, potuit mutari in ΓΕΝΝΑΙΟΣ. Caſauboni tamen emendatio in reliquis longe nimis diſcedit à MStis. Quid ergo? Scripſerit forſan Noſter. Γέντιος πίνειν κ̀ οὗτος ἑαυτοῦ ἀκρατὴς, h. e. *Gentius ille in bibendo*

κην βασιλέα 41 Ὀῤῥοφέρνην, τί τȣ͂τον 42 δράσομεν, κ) ἐκεῖνον πίνειν γενόμενον δεινόν. Εἰ δὲ χρὴ κ) γυναικῶν μνημονεῦσαι, (ἄτοπον μὲν γυνὴ φιλοπότις, κ) πολυπότις ἔτι μᾶλλον,) 43 εἰρήσθω δὲ

ciæ rege Orropherne faciemus, qui & ipſe potator fuit vehemens? Quod ſi mulieres etiam memorare oportet, (abſurdum enim vero feminam potandi ſtudioſam eſſe, & longe magis, mul-

do erat ſui impotens, ſibi minime temperans. Sic paſſim dicitur ἀκρατὴς θυμȣ͂, ὀργῆς, χειρῶν. Dionyſ. Hal. *lib.* I. ὡς συμποδίζοιτες, κ) τ͂ χειρῶν ἀκρατεῖς ποιȣ͂ντες ἐῤῥίπτȣν εἰς τὸ Τίβεριος ῥεῖθρον. h. e. *pedibus & manibus ligatis, ut non habeant manus in ſua poteſtate.* Ariſtoteles in *Ethicis* VIII. 4. *Qui vero ad illas res immodice feruntur præter rectam rationem, abſolute quidem non dicimus* ἀκρατεῖς, *ſed cum appoſitione, veluti* χρημάτων ἀκρατεῖς, κ) κέρδȣς, κ) τιμῆς, κ) θυμȣ͂, *qui ſe cohibere nequeunt in pecunia, & lucro, & ambitione, & ira.* Et in *Extr. ideo etiam cum appoſitione dicimus* ἀκρατῆ θυμȣ͂, ὥσπερ τιμῆς κ) κέρδȣς, h. e. *qui affectum iræ regere nequit, qui animi ſui in ira non eſt compos, ut qui in ambitione, & in avaritia.* Plutarchus *de Virtute Morali pag.* 450. *Ita qui partem ſui deteriorem meliori habet ſubjectam,* ἐγκρατὴς ἑαυτȣ͂ κ) κρείττων ἐςὶν, *compos eſt ſui, & ſuperior ſe ipſo: at qui intemperanti & irrationali parti obſequi & ſervire ſinit meliorem,* ἥττων ἑαυτȣ͂ κ) ἀκρατὴς λέγεται, *inferior ſe ipſo, & ſui ipſius impotens dicitur.* Immo quando quis ἀκρατὴς, ſimpliciter dicitur, ut ſolet, tum ſemper utique intelligitur ἑαυτȣ͂, eadem Ellipſi & ſenſu, quo Latinis dicitur quis *Impotens.* Poſſis etiam legere ἑαυτȣ͂ ἀκράτωρ. Ita Vetus Scriptor apud Suidam, ἦν δὲ οἴνȣ τε ἀκράτωρ, κ) τ͂ ἄλλων ἡδονῶν, *erat cum in vino, tum in aliis voluptatibus, ſui impotens, intemperans.* Et iterum, ἀκράτωρ ἑαυτȣ͂ ὢν ἐσήλατο ἐς τὸν νεὼν, *impotens ſui, h. e. iræ moderari neſcius, inſiluit in templum.* Contrarium hujus eſt, ſed ſimili plane conſtructione, καρτερὸς ἑαυτȣ͂. Hippocrates de *Aëre* &c. *cap.* 40. Οκȣ δὲ μὴ αὐτοὶ ἑωυτέων εἰσὶ καρτεροὶ ἄνθρωποι, μηδὲ αὐτόνομοι, ἀλλὰ δεσπόζονται. h. e. *ubi Homines non ſunt ſui potentes, non regunt ſe ipſi, nec ſui ſunt juris, aut ſuis non vivunt legibus, ſed domino ſunt ſubjecti.* Arrianus *de Exp. Alex. lib.* IV. τῆς Δαρείȣ ἢ ȣ̓κ ἦλθεν ἐς ἐπιθυμίαν, ἢ καρτερὸς αὐτὸς αὑτȣ͂ ἐγίνετο, *Darii uxorem aut non deſideravit, aut ipſe ſe cohibuit.* Et cum infinito, ut hic, *lib.* VI. ȣ̓ καρτερὸς ἦν ἀπέχεσθαι, *non erat potens ſui ad abſtinendum eo.* Et ἐγκρατής τινος. Sic XIV. 30. de Avibus, quæ certam vocem didicerant, ἐγκρατεῖς ταύτης ἐγίνοντο, *compotes ejus factæ ſunt,* ſcil. ut poſſent eam pronunciare. Porro ἀκρατὴς πίνειν conſtruitur, ut δεινὸς πιεῖν, quod mox ſequitur, & ſæpe occurrit, & ἄμαχος φαγεῖν, *inſuperabilis in edendo* I. I. σεμνὸς ἰδεῖν, *venerabilis, ſi quis videret eum* II. 20. PERIZ.

41 Ὀῤῥοφέρνην] Non recte, ait Caſaubonus, *ad Athenæum*: ſcribendum enim Ὀροφέρνην. Et ſic Athenæus. SCHEFF.

Ὀῤῥοφέρνην] MSti cum priſcis Edd. Ὀῤῥοφέρνην. Sluisk. & Medicei cum Mediol. Ὀῤῥοφεῤῥην. Sed recte emendavit Caſaubonus ex Athenæo Ὀροφέρνην. Adde Diod. Siculum in *Excerptis pag.* 334. & 337. ac Juſtinum XXXV. I. At apud Appian. in *Syriacis pag.* 118. & Polyb. in *Excerptis pag.* 170. Ὀλοφέρνης dicitur. Fuit autem, ad breve tempus, ut diſerte ait Athenæus, Rex Cappadociæ, pulſus quippe à fratre Ariarathe, quem ipſe prius regno depulerat. Confer Auctores modo laudatos. Vixit tempore Demetrii Soteris, qui Nepos Antiochi Magni fuit. PERIZ. MS. Mediceus. Καππαδοκῶν βασιλέα Ὀῤῥοφέρνην

42 Τί τȣ͂τον δράσομεν] Forte legendum τί τȣ͂τον ἐάσοιμι, *quare eum ſilentio prætermitterem:* in MSS. corrupte legitur δράσωμαι. *Supra cap.* 38. τί δὲ ȣ̓κ ἂν εἴποιμι κ) τὸν Ῥωμαίων νόμον.

43 Εἰρήσθω δ' ȣ̓̃ν κ) περὶ τȣ́των] Lugd. κ) ἐπὶ τȣ́των. Cæterum Noſter de Feminis hic loquitur in Plurali, & tamen Unius modo exemplum adfert. Nempe quia Auctor, quem ſequitur, (is autem eſt Athenæus) poſt ſuperiora Virorum exempla unum hoc Feminæ Singularis ex Epigrammatibus Phalæci ſubjungit, & dein de Feminis generatim agit. Hæc autem nominatur apud *Athen.* & in Verſibus illis Κλειὼ, non Κλεινώ. PERIZ.

43

ᾗ ἦν καὶ περὶ τούτων. [44] Κλειώ, φασιν, εἰς ἅμιλλαν ἰοῦσα, οὐ γυναιξὶ μόναις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς συμπόταις, δεινοτάτη πιεῖν ἦν, καὶ ἐκράτει πάντων, αἴσχιστόν γε τοῦτο φερομένη τὸ νικητήριον, [45] ὥς γε ἐμοὶ κριτῇ.

multum eam potare) dicatur igitur etiam de his. Clio, ut perhibent, non ſolum cum viris, potando certare auſa, valentiſſima fuit bibendo, & omnes ſuperavit, turpiſſimam iſtam quidem, me judice, conſequuta victoriam.

44 Κλειώ] Vel potius Κλεώ. Phalæcus apud totiens laudatum Scriptorem.

Χρυσωτὸν κροκόεντα περιζώσασα χιτῶνα
Τῷ δε Διονύσῳ δῶρον ἔδωκε Κλεώ.
Οὕνεκα συμποσίοισι μετέπρεπεν, ἶσα δὲ πίνειν
Οὔτις οἱ ἀνθρώπων ἤρισεν, οὐδ' ἅμα πω. SCHEFF.

Κλειὼ an Κλεὼ legas perinde fuerit. à Κλέος enim fit Κλεὼ καὶ Κλειὼ ait Etym. Magnum voce Γυργινώ, & iterum in Χρειώ. ὥσπερ ἀπὸ τοῦ σπέος γίνεται Σπεὼ καὶ Σπειὼ, κλέος Κλεὼ καὶ Κλειώ. οὕτω χρέος χρεὼ καὶ χρειώ. Κλεὼ tamen magis hoc Athenæi loco quadrat propter legem metricam. extra metrum Κλειώ malim. KUHN.

45 Ὡς γε ἐμοὶ κριτῇ] Iſ. Voſſius malebat, ὥς γε παρ' ἐμοὶ κριτῇ.

ΚΕΦ. μβ'.

CAP. XLII.

Περὶ Πλάτωνος δόξης, καὶ περὶ ἰσονομίας.

De Platonis gloria, & de æquabilitate.

Η Πλάτωνος δόξα, καὶ ὁ [1] τῆς κατ' αὐτὸν ἀρετῆς λόγος, καὶ [2] εἰς Αρ-

Platonis gloria, & virtutis, quæ in ipſo, fama etiam uſque ad Arcadas

1 Τῆς καθ' αὐτὸν ἀρετῆς] h. e. *Virtutis Ejus*, ſeu *quæ in Ipſo erat*, quod Interpres omiſerat. Sic III. 36. Τὸ περὶ Σωκράτην πάθος ἀνιστόρητος, καὶ τὸν καθ' αὐτὸν κίνδυνον, *& Suum periculum*. Heſ. ἔργ. 58. ὦκεν ἅπαντες τέρπονται κατὰ θυμὸν, *quo omnes delectentur In animo ſuo*. Baſil. Mag. *de Utilitate ex Græcis* &c. τοῦτ' ἐστι μειζόνων, ἢ καθ' ὑμᾶς, ἀκροατῶν, h. e. *majorum, quam vos eſtis*. PERIZ.

2 Εἰς Ἀρκάδας] Adde Laertium in *vita Platonis*, ubi Pamphilam hæc de ipſo ſcribit commemorare. SCHEFF.

Εἰς Ἀρκάδας ἀφίκετο καὶ Θηβαίους] Locus hic niſi illuſtretur ex Hiſtoriâ & Diog. Laërtio, obſcurus videbitur, & forſan ſuſpectus, ſiquidem omnia hic pariter egiſſe dicuntur Arcades & Thebani, quaſi eſſent Unus, aut certe Vicini invicem Populi, quum tamen Alter in Mediterraneis Peloponneſi, Alter extra Peloponneſum ſupra Atticam habitaverit. Nempe ergo poſt Leuctricam pugnam Epaminondas Thebanorum Dux ſuaſit horum fœderatis Arcadibus, ut varia minora oppida aut pagos in Unam majorem Urbem contraherent. Quod & illi fecerunt, condentes tunc τὴν Μεγάλην Πόλιν, *Megalopolim*, adjuti ab Epaminonda & Thebanis. Vide Pauſan. in *Arcadicis pag.* 258. & *Bœoticis pag.* 293. Inde ergo eſt, quod Arcades & Thebani pariter, miſſis legatis, rogaviſſe dicuntur Platonem, ut Novæ huic Urbi leges ſcriberet, ſicuti id diſerte prorſus tradit ex Pamphilæ *Commentariis* Laërt. in *Platone n.* 23. PERIZ.

Ἀρκάδας ἀφίκετο, καὶ Θηβαίους. [3] Καὶ οὖν ἐδεήθησαν αὐτοῦ, πρέσβεις ἀποστείλαντες, [4] σὺν τῇ ἀνωτάτω σπουδῇ, ἀφικέσθαι σφίσι τὸν ἄνδρα, [5] οὐκ ἐπὶ μόνῃ τῇ τῶν νέων προστασίᾳ, [6] οὐδ᾽ ἵνα αὐτοῖς συγγένηται ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς κατὰ φιλοσοφίαν· ἀλλὰ γὰρ καὶ, τὸ ἔτι τού-

cadas & Thebanos permanavit. Atque adeo miſſis legatis ſummo ſtudio rogarunt virum, ut ad ſe veniret, non ſolum ad gubernandos adoleſcentes, neque ut ſecum ageret diſſertationum philoſophicarum cauſa: verum etiam, quod his majus erat, ut ſibi leges ſcribe-

3 Καὶ οὖν ἐδεήθησαν αὐτοῦ] Lugd. καὶ οὖν καὶ ἐδ. Quod verum crediderim. Nam ſic ſolet Noſter, & ſæpe, item ut hic, in *initio Capitis*. *Supra* I. 3. σοφὸν τι ἄρα χρῆμα ἦν γένος βατράχων Αἰγυπτίων, καὶ οὖν καὶ τῶν ἄλλων ὑπερφέρουσι κατὰ πολύ. *cap*. 10. οἱ Κρῆτες εἰσὶ τοξεύειν ἀγαθοὶ, καὶ οὖν καὶ τὰς αἶγας βάλλουσιν ἐπ᾽ ἄκροις νεμομένας τοῖς ὄρεσι. Sic *alibi* paſſim. IDEM.

4 Σὺν τῇ ἀνωτάτῃ σπουδῇ] Lege δεινοτάτῃ. FABER. Cuperus, σὺν τῇ ἀνωτάτω σπουδῇ *lib*. III. *Obſ. cap*. II. ſequerer Cuperum. SCHEFF. Sola mihi vulgata placet Lectio. Ita, ἄνθρωπος πολίτης ἐστὶν πόλεως τῆς ἀνωτάτης, ἧς αἱ λοιπαὶ πόλεις ὥσπερ οἰκίαι εἰσί. *Homo eſt civis civitatis ſummæ, vel, quæ eſt in altiſſimis, cujus quaſi domus ſunt cœteræ urbium*, inquit Antoninus *de Vita ſua lib*. III. ſi bene memini. KUHN.

Σὺν τῇ ἀνωτάτῃ σπουδῇ] Faber legi hic jubet δεινοτάτῃ. Propius foret ἀκροτάτῃ, ut Heſ. Ἀσπ. 33. φίκιον ἀκρόπολον. Homerus *Iliad*. Δ. 139.

Ἀκρότατον δ᾽ ἄρ᾽ ὀϊστὸς ἐπέγραψε χρόα φωτός,

ſagitta ſummam viri cutem deſtrinxit. Epicurus in *Epiſt. ad Menœc.* apud Laërtium, μάζα καὶ ὕδωρ τὴν ἀκροτάτην ἀποδίδωσι ἡδονὴν, *offa & aqua ſummam præſtant voluptatem*. Zoſimus V. 17. εἰς ἀκρότατον ἥκων δυνάμεως, *ad ſummum potentiæ perveniens*. Sed minimæ eſt mutationis, quod Cuperus, probante Scheffero, maluit, ἀνωτάτω. Vulgatum tamen tuetur tum Lugd. Codex, tum maxime Kuhnius, ex M. Antonino formam & uſum τοῦ Ἀνώτατος apud Græcos probare anniſus. Et ita Callimachus *Hymno in Cerer. v*. 131. Αἱ δ᾽ ἔτι ἑξήκοντα κατώτεραι, *quæ LX. annis ſunt minores*. Plutarchus *de Muſica in ext*. Ἀνώτατον δὲ καὶ μουσικώτατον, τὸ παντὶ τὸ πρέπον μέτρον ἐπιθεῖναι, *Præſtantiſſimum vero & elegantiſſimum eſt cuique rei opportunum modum imponere*. Sed tamen, quia Sluisk. diſerte habet ἀνωτάτω, vix dubitem & Ego veram eſſe hanc Lectionem. Sic Strabo *lib*. VIII. *init*. τὰ δ᾽ ἀνωτάτω (ſc. ἔθνη) τοσαῦτα, ὅσας καὶ διαλέκτους παρειλήφαμεν τὰς ἑλληνίδας, *antiquiſſimæ gentes tot fuerunt, quot accepimus Dialectos Græcas*. Plutarch. *de placitis philos. cap*. 15. ἀνωτάτω μὲν πάντων τὸν ἥλιον τετάχθαι, μετ᾽ αὐτὸν δὲ τὴν σελήνην, *Supremum omnium conſtitutum eſſe Solem, poſt illum vero Lunam*. Idem *de Platon. Quæſt. pag*. 1008. αὐτὴν τὴν ὑπάτην ὁρῶντες ἐν μὲν λύρᾳ τὸν ἀνωτάτω καὶ πρῶτον (τόπον,) ἐν δὲ αὐλοῖς τὸν κάτω καὶ τελευταῖον ἐπέχουσαν, *quum videamus hypatam in lyra quidem ſummum, & primum locum, at in tibiis infimum obtinere & ultimum*. Noſter *Hiſt. Anim*. XV. II. Τὰς ἀποδύσεις τὰς κατωτάτω. Plato in *Critia pag*. 115. Ἐπὶ τὸν ἐξωτάτω τροχόν. Athenæus *lib*. V. *pag*. 208. Τοὺς ὄγκους τοὺς ἀνωτάτω. Euſeb. *Hiſt. Eccleſ*. X. 8. Συγγενείας τῆς ἀνωτάτω ἠξιωμένος: & *de Vita Conſtant*. IV. 68. Μέγιστον τῆς ἀνωτάτω βασιλείας σύμβολον. Sic, οἱ ἄνω τοῦ γένους, *majores*, Noſter XIV. 36. PERIZ. Reſcripſi ἀνωτάτω jubentibus MSS. *lib*. IV. *de Nat. Anim. cap* 41. σπουδὴν δὲ ἄρα τὴν ἀνωτάτω τίθενται Ἰνδοὶ εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ.

5 Οὐκ ἐπὶ μόνῃ τῇ τῶν νέων προστασίᾳ] Vertitur, *non ſolum ad inſtituendos juvenes*. Propius reſpondet Græcis, *ad regendos adoleſcentes*. Sic XII. 43. Καί τοι προστατῶν γενομένων τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, h. e. *quamvis Duces fuerint Populi*, ſeu *Demagogi Athenienſium*. Laërt. *Platone* 82. Ἀριστοκρατία δέ ἐστιν, ἐν ᾗ μήθ᾽ οἱ πλέονες, μήθ᾽ οἱ πένητες ἄρχουσιν, ἀλλ᾽ οἱ ἄριστοι τῆς πόλεως προστατοῦσιν. Dionyſ. Hal. *lib*. II. οἷς (εὐπατρίδαις) ἡ τῆς πόλεως ἀνέκειτο προστασία. PERIZ.

6 Οὐδ᾽ ἵνα αὐτοῖς συγγένηται ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς κατὰ

τούτων μεῖζον, νομοθέτην αὐτὸν ἐκάλουν. Οὐκοῦν ἔμελλον ἀτυχήσειν τοῦ ἀνδρός· καὶ γὰρ ἥδη ὁ τοῦ Ἀρίστωνος τῇ κλήσει, καὶ δὴ καὶ ἔμελλεν ὑπακούσεσθαι. 7 Ἤρετο μέν τοι τοὺς ἥκοντας, 8 πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ ἴσον ἔχειν ἅπαντες; ἐπεὶ δὲ ἔμαθε παρ' αὐτῶν, ὅτι καὶ πάνυ ἀλλοτρίως, οὐδὲ πείσειν αὐτοὺς τιμᾶν

beret, eum vocarunt. Non erant igitur repulſam à viro laturi. Magnam enim ille Ariſtonis filius ex hac vocatione lætitiam capiebat, & erat ei obtemperaturus. Verum interrogavit legatos, quemadmodum ad id, ut omnes omnia haberent æqualia, eſſent affecti. Ut vero ex iis comperit illos prorſus ab eo eſſe alienos, neque ipſum

καὶ φιλοσοφίαν] Vertebantur hæc ſimpliciter, *ad docendam Philoſophiam*. Breviter ſatis. Sed jungitur ab illis Interpretibus hoc Comma ſuperiori, tanquam ejuſdem vel paulo diſertioris ſententiæ, qua declaretur, quam ad rem præficiendus eſſet Adoleſcentibus. Nam τὸ Αὐτοῖς ab iſtis referri ad τοὺς Νέους vel ex Indice in *v.* συγγίνεσθαι liquet. Ego vero in alia diſcedo omnia, & refero τὸ Αὐτοῖς ad ipſos Vocantes eum, Cives, vel Viros; atque adeo à ſuperioribus hæc, tanquam diverſum quid tradentia, diſtinguo. Nempe Platonem vocatum, non tantum, ut Regeret & doceret Adoleſcentes. neque, ut inter ipſos iſtius Urbis Cives ageret, diſſereretque apud eos de rebus Philoſophicis, de Virtute publice privatimque colenda, deque Rep. recte adminiſtranda, & quæ ſunt ejus generis alia: ſed ut Leges, quod majus erat & glorioſius, Novæ Civitati ſcriberet. Sæpe enim Philoſophi iſtius temporis rogabantur ab ipſis etiam Tyrannis & Populis, ut ſe conſilio in re publica adjuvarent, vel de Sapientiæ Moralis & Politicæ interioribus ſecum agerent. Sic à *Pythagora Crotoniatæ enixo petierunt ſtudio, ut Senatum ipſorum, qui mille hominum numero conſtabat, Conſiliis ſuis uti pateretur*, apud Valer. Max. VIII. 15. Quin hunc ipſum Platónem Dionyſius Major rogaſſe dicitur apud Laërtium, ὥστε συμμίξαι αὐτῷ, *ut ſecum colloqueretur*, ſcilicet, ἐπὶ λόγοις τοῖς καὶ φιλοσοφίαν. Nam additur, Platonem iſtic *diſſeruiſſe de Tyrannide* &c. Sic Zeno vocatus eſt ab Antigono Gonata, cujus Epiſtolam vide apud Laërt. in *Zenone*. Vide & Noſtrum III. 17. ubi enumerat Philoſophos πολιτευσαμένους. Phraſis autem pene eadem, quæ apud Ariſtoph. Νεφελ. Γ. 3. Καὶ ξυγγενέσθαι ταῖς Νεφέλαισιν εἰς λόγους. Adde *infra* IV. 9. συγγινόμενος αὐτοῖς ἀτύφως. Periz.

7 Ἤρετο μέν τοι τοὺς ἥκοντας] Sollicitare nolim hanc Lectionem, ſed tamen ſilentio non videtur prætermittendum, quod Sluisk. legit τοὺς ἐξέχοντας. h. e. *optimates, qui opibus excellebant*, & qui videbantur potiſſimum ſe oppoſituri τῇ ἰσονομίᾳ. Sed & ideo eorum maxime ſententia Platoni erat hac de re prius exploranda. Sic eleganter in *Actis Ap.* XXV. 23. Ἄνδρες οἱ κατ' ἐξοχὴν ὄντες τῆς πόλεως. Idem.

8 Πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ ἴσον ἔχειν ἅπαντες] Sic Scripti, ſic Editi omnes. Et ferri poteſt, ut rogaverit Plato, quo animo præditi eſſent *illi omnes*, erga τὴν ἰσονομίαν. Sed tamen ſi attendatur ad ſenſum & conſtructionem, longe, opinor, ἐμφατικώτερον, & probabilius reperietur, ſi legatur ἅπαντας, quod jam olim ad marginem primæ Schefferi Editionis annotavi, & nunc monuit me etiam Jenſius. Hoc enim deſiderabat Plato, ut æquis acciperent animis, ſi ab ſe & ſuis Legibus ita conſtitueretur eorum civitas, ut omnes, quiqui eſſent Cives, non tantum æquo uterentur jure, ſed & fortuna. Non poſſum, quin hic adſcribam verba Ciceronis ex *lib.* IV. *de Republ.* apud Nonium in *v. Proprium: Et noſter Plato magis etiam, quam Lycurgus, omnia prorſus jubet eſſe communia, ne quis Civis propriam aut ſuam rem ullam diceret.* Si quis tamen Vulgatam hic loci lectionem tueri velit etiam eo, quod Nominativus ſæpe apud Græcos jungatur infinito, non equidem refragabor valde. Pluribus enim id ipſe oſtendi *infra ad* XIII. 20. & 43. Adde quæ in *Indice* notavi in v. *Infinitivus* & *Nominativus*, &

μᾶν τὴν ἰσονομίαν, ἀπείπατο τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπιδημίαν.

ipſum iis perſuaſurum, ut colerent illam æquabilitatem, profectionem ad eos inſtituere recuſavit.

& videbis exempla, etiam ubi non præceſſit Nominativus ejuſdem perſonæ, Nempe v. 17. XIII. 23. & 43. XIV. 18. PERIZ. Hanc Platonis ſententiam de æqualitate Patrimoniorum eleganter confutat auctor declamationum, qui nomine Quintiliani inſignitur, *Decl.* 261.

ΚΕΦ. μγ'.

Τινὲς τῶν Ἑλλήνων ἄριστοι, πενέστατοι.

[1] Πενέστατοι ἐγένοντο οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων, [2] Ἀριστείδης ὁ Νικομάχου, καὶ Φωκίων ὁ Φώκου, καὶ [3] Ἐπαμι-

CAP. XLIII.

Quinam Græcorum optimi, fuerint pauperrimi.

Pauperrimi fuerunt Optimi Græcorum, Ariſtides Nicomachi, & Phocion Phoci filius, Epaminondas Po-

1 Πενέστατοι] Græciæ diſciplina paupertate magiſtrâ ſtetit: at auro Perſico & Macedonico labefactata peſſum ivit tandem, & hoſtibus ſuis ditiores facti obtemperarunt, qui pauperes ab alieno imperio intacti invictique manſerant. Apulejus in *Apol. Eadem eſt paupertas apud Græcos in Ariſtide juſta, in Phocione benigna, in Epaminonda ſtrenua, in Socrate ſapiens, in Homero diſerta.* vid *ibid.* plura, & in Gazæi Theophraſto. KUHN.

2 Ἀριστείδης ὁ Νικομάχου] Quis hic *Ariſtides*, Nicomachi filius; Legendum abſque dubio, Λυσιμάχου. Nec enim alius quiſquam paupertate clarior apud Græcos, uti conſtat vel ex noſtro ipſo *lib.* XI. *cap.* 9. Cornel. Nep. *Ariſtides Lyſimachi filius Athenienſis* &c. *hic qua fuerit abſtinentia nullum eſt certius indicium, quam quod, quum tantis rebus præfuiſſet, in tanta paupertate deceſſit, ut qui efferretur, vix reliquerit* Idem vitium Stobæum depravavit *ſerm.* XCIII, SCHEFF. Legendum Λυσιμάχου & Πολύμνιδος, quod cuivis obvium eſt, & Schefferus monuit. FABER. Demetrius Phaleræus paupertatis gloriam Ariſtidi detrahere conatus eſt, in Socrate aliquot argumentis probans, illum fuiſſe è numero πεντακοσιομεδίμνων, quorum cenſus Athenis erat maximus omnium. Sed Plutarchus Demetrio occurrit eleganter *ſtatim ab initio Vitæ Ariſtid.* KUHN.

Ἀριστείδης ὁ Νικομάχου] Sic quidem & MSti. Sed certus eſt in Patris Nomine, ut jam oſtendit Kuhnius, error, ortus haud dubie ex eo, quod *Ariſtoteles* patrem habuit *Nicomachum*, unde is *ſupra cap.* 26. modo Ἀριστοτέλης, modo ὁ τοῦ Νικομάχου appellatur. *Ariſtidis* vero Pater dictus eſt Λυσίμαχος, etiam à Noſtro III. 17. & XI. 9. Sed & hinc Ariſtidis Filius, ſicuti ſolet, avito nomine *Lyſimachi* inſignitus fuit, ut liquet ex Suida in *v.* πλίθεον. Vide inſuper Plutarchum & Corn. Nepot. ex quibus etiam Paupertas ipſius abunde nota. Jungit porro *Ariſtidem* hunc & *Phocionem*, ut *Pauperes*, ſicuti Noſter, ita & Lucianus in *Jove Confutato*, τί δήποτε Φωκίων μὲν ὁ Χρηστὸς ἐν τοσαύτῃ πενίᾳ καὶ σπάνει τῶν ἀναγκαίων ἀπέθανε, καὶ Ἀριστείδης πρὸ αὐτοῦ. PERIZ.

3 Ἐπαμινώνδας ὁ Πολυμάτιδος] Nullum ſcio *Epaminondam*, *Polymatidis filium*, ſed *Polymni.* Cornel. Nepos: *Epaminondas Polymni filius.* Et ſic ipſe Ælianus *infra lib.* III. *cap.* 17. Scribendum igitur Πολύμνιδος. Apud Stobæum *dicto ſermone*, pro Πολύμνιδος, legitur

μινώνδας ὁ Πολυμάτιδος, καὶ [4] Πελοπίδας ὁ Θηβαῖος, καὶ [5] Λάμαχος ὁ Αθη-

Polymatide natus, Pelopidas Thebanus, Lamachus Athenienſis, Socrates

gitur Πολύμνιδος, facillimo errore, quem tamen hac occaſione indicare volui. Cæterum de argumento capitis totius vide Senecam *conſolat. ad Helviam cap.* 12. & *conſ. ad Marciam cap.* 12. Scheff. Nomen Πολύμνιτις ſpeciem gerit fæmininam, ac ſi Ælianus voluiſſet ex aliquo ſcriptore, quem longi temporis muriumque injuria nobis invidit, prodere nomen matris *Epaminondæ.* Dicæarchus quidem indignatur, quod nec Ageſilai filiam, nec *Epaminondæ* matrem ſciamus. Plutarchus tamen ex auctoribus Dicæarcho non viſis compertum habet Ageſilai conjugem *Cleoram*, filias *Apolyam & Prolytam* fuiſſe. Quid ſi & Noſter matrem *Epaminondæ* à tenebris & nocte vindicare voluit, potuit? Præterea Stobæus *Serm.* 235. videtur legiſſe Πολυμάτιδος, quamvis Librarii inde nobis extuderint Πολύμνιδος, Origo erroris non eſt ignota iis, qui in hoc ſtudiorum genere αἰσθητήρια γεγυμνασμένα habent. Nec inuſitatum eſt, ut filii à matribus, præſertim nobilioribus appellentur. ita apud Platonem Alcibiades υἱὸς Δεινομάχης, *filius Deinomachæ* dicitur. Epaminondæ verò genus Thebis ἀδόκιμον erat, ut Plut. *in Pelop.* indicat. Hæc meâ de hoc loco conjectura, ſi viris doctis ſe non probaverit, una litura ſanari poterit. Kuhn.

Ἐπαμινώνδας ὁ Πολυμάτιδος] Lugd. Ἐπαμεινώνδας, ut apud Plutarchum etiam legitur: & recte. Nam ab ἀμείνων formatum eſt hoc Nomen. Sed Patris in Nomine nullam Codices Varietatem præferunt, quod tamen iterum vitioſum eſt, idque ex ipſo Æliano III. 17. & Nepote ſatis jam probavit Schefferus. Legendum itaque ὁ Πολύμνιδος, quomodo non tantum III. 17. ſed & XI. 9. ab ipſo Auctore Pater Epiminondæ dicitur. Porro manifeſtus ſatis videtur error ſcribarum ex eodem plane literarum ductu in vero & falſo nomine ΠΟΛΥΜΝΙΔΟΣ & ΠΟΛΥΜΑΤΙΔΟΣ. Kuhnius tamen ſuſpicatur, Matrem Epaminondæ iſto nomine deſignari. At non ſolum illa Epam. mater, ſed neque Femina ulla alia hoc Nomine à Græcis reperitur inſignita. Dein quum Propria Græcorum Nomina, & maxime ſic Compoſita, ſignificare aliquid ſoleant, hocce nihil ſignificat, niſi tamen Πολύματις accipiamus dictum pro πολύμητις, ut Εὔμητις dicebatur Cleobuli Sapientis Filia. Sed, quod præcipuum eſt, non ſolent Filii μητρόθεν ſed πατρόθεν ὀνομάζεσθαι, qua de re egi, & agam denuo in *Diſſert: Triade, Diſſ.* 1. *p.* 29---35. Niſi forte, ſi Mater eorum ex Hiſtoriis ſit Celeberrima. At hæc Epaminondæ Mater adeo Hiſtoricis certe ignota fuit, ut Dicæarchus nuſquam eam reperiri jam olim fuerit teſtatus. Stobæus *Serm.* 235. caput hoc Æliani exhibet, atque ibi Epaminondas itidem corrupte dicitur ὁ Πολύμνιδος, ſed quod etiam propius accedit ad Πολύμνιδος. Ceterum *Lyſimachi*, qui pater Ariſtidis, nomen etiam illic cedere debuit *Nicomacho*, Patri Ariſtotelis, ut adeo ex eo liqueat, antiquum prorſus eſſe illud vitium Codicum Æliani. Præferunt utrumque vitium etiam Medicei, & Mediolanenſis. Periz.

4 Πελοπίδας] Atqui opulentum hunc Plutarchus facit? ipſum vide in *Pelopida.* Scheff. Addit tamen, illum vixiſſe ut pauperem, tum quod parabili corporis cultu, vilique ac neceſſario victu eſſet contentus, tum ὅτι σχολάζων τῇ πόλει &c. ἠλάττωσε τὴν οὐσίαν, *quod per omnem vitam urbis vacans ſaluti, divitias imminuiſſet.* Poſſent itaque hæc Synesii verba etiam in *Pelopidem* cadere: χρεῖον οὔτε ἐν φαλάρεσιν ἔχω γυναικῶν, οὔτε ἐν νομίσμασιν· ὅ, τι γὰρ καὶ ἦν, ἅπαν αὐτὸ ὥσπερ Περικλῆς εἰς τὸ δέον ἀνάλωσα, *aurum neque in mundo muliebri neque in nummis poſſideo. quodcunque enim ante erat, id omne cum Pericle inſumpſi rebus, quibus opus erat.* Kuhn.

Πελοπίδας] *Atqui opulentum hunc facit Plutarch. in Pelop.* ait Schefferus; addo & Plut. in *Ariſtide*, ubi Epaminondæ χορηγῆσαι pecuniam ſubminiſtraſſe Pelopidam tradit. Sed recte Kuhnius ex Eodem Plut. in *Pelop.* docet, vixiſſe tamen Eum habitu & victu tenui, immo dum patriæ aſſiduus operam navat, ἐλαττῶσαι τὴν οὐσίαν *imminuiſſe divitias*, ſeu potius, *afflixiſſe patrimonium ſuum.* Etenim, ne dubites à Noſtro Plutarchum reſpici, confer XI. 9. ubi itidem inter Ἀθηναίους τῶν

Θηναῖος, καὶ 6 Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκου, καὶ 7 Ἐφιάλτης δὲ ὁ Σοφωνίδου καὶ ἐκεῖνος.

tes filius Sophroniſci, & Ephialtes Sophonidæ.

ΚΕΦ.

CAP.

Ἑλλήνων, qui *Pauperes* tamen fuerint, nominat Ariſtiden, Phocionem, Epaminondam, Ephialten, deníque hunc ipſum quoque Pelopidam, ejuſque paupertatem quaſi probat dicto *Amicorum* eum *objurgantium*, *quod pecuniam negligeret*, *rem vitæ humanæ utilem*, & Illius reſpondentis, *utilem eſſe homini claudo & mutilo.* Hoc enim ipſum clariſſime ex Plut. in *Pelop.* hauſtum eſt, referente, eum ita objurgatum ab Amicis, quum jam Liberos haberet, & pergeret, ἀμελεῖν τοῦ χρηματίζεσθαι, & ὀλιγωρεῖν ἀναγκαίου πράγματος, τοῦ χρήματα ἔχειν. PERIZ.

5 Λάμαχος ὁ Ἀθηναῖος] Hujus vero *Paupertas* non adeo celebris eſt, & prætermittitur à Noſtro etiam XI. 9. neque quidquam hic de ea ab Interpretibus eſt annotatum. Sed tamen audi ſodes Plutarch. in *Nicia*, *p. m.* 533. Ὁ δὲ Λάμαχος ἦν μὲν ἀνδρώδης καὶ δίκαιος ἀνὴρ, καὶ τῇ χειρὶ χρώμενος ἀφειδῶς κατὰ τὰς μάχας· πένης δὲ τοσοῦτον καὶ λιτὸς, ὥστε καθ᾽ ἑκάστην στρατηγίαν ἀπολογίζεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις μικρὸν ἀργύριον, εἰς ἐσθῆτα καὶ κρηπῖδα. *pauper adeo & inops, ut in ſingulis Præturis retulerit Athenienſibus in rationes pauxillulum argenti in Veſtem & Crepidam.* Adde Eundem in *Alcib. p.* 202. Ex quibus locis liquet ſimul, Lamachum hunc non tantum fuiſſe, quod notiſſimum eſt, Alcibiadis & Niciæ Collegam in Expeditione Siciſienſi, ſed & vere ac jure à Noſtro inter Ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων memorari. Atque hinc & Ariſtoph in *Ranis pag. m.* 261. eum Ἥρωα vocat; ubi Schol. ὁ Λάμαχος οὗτος ἄριστος ἦν τὰ πολεμικά. Et in *Theſmophor. pag.* 811. indignatur *Matrem Hyperboli*, Hominis Ignavi, *ſedere in feſtis juxta Matrem Lamachi.* IDEM.

6 Σωκράτης] Hujus quoque *Paupertatem* à Demetrio Phalereo negatam video apud Plut. in *Ariſtide*. At tu audi ſis, ne Alios memorem, Senecam *Epiſt.* 104. ubi *perpeſſicium Senem* vocat, *invictum tamen & paupertate*, *quam graviorem illi domeſtica onera faciebant*, *& laboribus* &c. IDEM.

7 Ἐφιάλτης] Orator apud Athenienſes, Areopagitarum everſor. vid. Ariſt. II. *Polit.* 10. Pauſan. in *Atticis pag.* 29. *infra lib.* XI. *cap.* 9. Meurſ. *lib.* I. *Attic. lect. cap.* 22. quibus adde ex codice *Konigiano Simſon. lib.* IV. *Chron. pag.* 37. Rupert. *in Valer. pag.* 245. KUHN.

Ἐφιάλτης] Hujus *Paupertas* refertur etiam XI. 9. *Juſtitia* XIII. 39. *Integritas & abſtinentia* à Plut. in *Cimone*, *Liberalitas* ab Heraclide in *Politiis*, *Conſtantia* à Valer. Max. III. 8. 4. Peſſime tamen meritus eſt de Rep. Athenienſium eo ipſo, quod Areopagitarum auctoritatem afflixit, & pleraque iis judicia ademit. Sed ita factum etiam, ut proxima nocte occideretur, incertum à quo. Vide Diod. Sic. *lib.* XI. An. 3512. & Plut. in *Pericle* & *Cimone*. Diverſus fuit ab Ephialte Trachinio, ut & ab eo, qui Halicarnaſſum contra Alexandrum M. defendit, de quo agemus *ad* III. 17. ubi Hic Ephialtes inter Philoſophos πολιτευσαμένους refertur. PERIZ.

ΚΕΦ. μδʹ.

Εἰκόνος τοῦ Θέωνος ζωγράφου ἔκφρασις.

1 Θέωνος τοῦ ζωγράφου πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ὁμολογεῖ τὴν χειρουργίαν ἀγαθὴν οὖσαν, ἀτὰρ οὖν καὶ τόδε τὸ γράμμα. Ὁπλίτης ἐστὶν 2 ἐκβοηθῶν ἄφνω τῶν πολεμίων εἰσβαλλόντων καὶ δῃούντων ἅμα, καὶ κειρόντων τὴν γῆν. Ἐναργῶς δὲ καὶ πάνυ ἐκθύμως ὁ νεανίας ἔοικεν ὁρμῶντι εἰς τὴν μάχην. Καὶ εἶπες ἂν αὐτὸν ἐνθουσιᾷν, ὥσπερ ἐξ Ἄρεος μανέντα. Γοργὸν μὲν αὐτῷ βλέπουσιν οἱ ὀφθαλμοί. Τὰ δὲ ὅπλα ἁρπάσας, ἔοικεν, ᾗ ποδῶν ἔχει, ἐπὶ τοὺς πολεμίους ᾄττειν. 3 Προβάλλεται δὲ ἐντεῦθεν ἤδη τὴν ἀσπίδα, καὶ γυμνὸν ἐπισείει τὸ ξίφος, φονῶντι ἐοικώς, καὶ σφάττειν βλέπων, καὶ ἀπειλῶν διὰ ὅλου τοῦ

CAP. XLIV.

Imaginis Theonis pictoris explicatio.

Theonis pictoris cum alia multa artem declarant præſtantem, tum vero hæc quoque pictura. Vir eſt armatus, qui ad ferendum auxilium erumpit, hoſtibus ſubito invadentibus, & inflammantibus ſimul ac vaſtantibus agrum. Manifeſto autem & prorſus animoſe videtur adoleſcens in pugnam ruere. Et diceres ſane eum furore percitum, quaſi ex Marte furentem. Torvum enim cernunt oculi: armis porro ſumptis videtur, quantum pedibus poteſt, in hoſtes proſilire. Scutum vero jam inde protendit, & ſtrictum vibrat gladium, cædem ſpiranti ſimilis, oculis occidendi ſtudium

1 Θέωνος] *Theon* iſte, ni fallor, Samius fuit, Quintil. *lib.* XII. *cap.* 10. eum inter præcipuos pictores ponit, & concipiendis viſionibus, quas φαντασίας vocant, excelluiſſe, ſcribit. KONIGIUS.

Θέωνος] Samius fuit hic *Theo*, *concipiendis viſionibus*, *quas φαντασίας vocant*, excellens, teſte Quinctiliano. Vide Doctiſſ. Junium de *Pictoribus*. PERIZ.

2 Ἐκβοηθῶν] Ita Virgilius *lib.* V.

Intextuſque puer frondoſâ regius Idâ
Veloces jaculo cervos curſuque fatigat.

ubi Servius ad ultima verba, *laus picturæ*, inquit, *quaſi gerat*, *&* *non gerere videatur.* quod huic imagini jure merito tribui poteſt. KUHN.

Ἐκβοηθῶν] h. e. *accurrens*, vel *erumpens* *ad auxilium ferendum.* Sic quum Nicias exſcenſionem faceret in agros Corinthiorum, illi, ut ait Polyæn. I. 39. I. Σπουδῇ ἐκβοηθοῦντες ἔθεον κωλύοντες ἐκβαίνειν. Et Athen. X. 10. *p.* 435. ex Theopompo; Φίλιππος ἦν τὰ μὲν φύσει μανικὸς, καὶ προπετὴς ἐπὶ τῶν κινδύνων, τὰ δὲ διὰ μέθην· ἦν γὰρ πολυπότης, καὶ πολλάκις μεθύων ἐξεβοήθει. PERIZ.

3 Προβάλλεται δ' ἐντεῦθεν ἤδη τὴν ἀσπίδα, *Inde ſcutum protendit*] Immo vero ἐμφατικώτερον longe ſenſum præferunt Græca. Nempe, *ſcutum vero jam inde protendit*, quo declaratur, quam promptus & paratus fuerit ad pugnam, etiam antequam ad hoſtem perveniſſet, ſeu ab eo jam loco & momento, quo in hoſtem progredi primum incipiebat. Sic XIV. 24. Προβαλόμενοι τῆς ὀργῆς τὰ ὅπλα, *arma iræ prætendentes*. Plut. *Cæſare*, τοὺς ὁπλίτας ἑστῶτας ἐν προβολῇ, *in procinctu ſtantes*, ex-

pe-

τοῦ σχήματος, ὅτι μηδενὸς φείσεται.
4 Καὶ πλέον οὐδὲν περιείργασται τῷ Θέωνι, οὐ λοχίτης, 5 οὐ ταξίαρχος, οὐ λόχος, οὐχ ἱππεὺς, οὐ τοξότης· ἀλλ' ἀπέχρησέν οἱ καὶ ὁ εἷς ὁπλίτης οὗτος πληρῶσαι τὴν τῆς εἰκόνος ἀπαίτησιν. Ου πρότερόν γε μὴν ὁ τεχνίτης ἐξε-

dium præferens, & minitabundus toto habitu, ſe nemini parſurum. Neque amplius quidquam *in ea tabula* pictum eſt à Theone, non gregarius miles, non centurio, non ordo, non eques, non ſagittarius: ſed vel unus hic armatus ei ad explendam imaginis per-

peditis armis. Latini id dicebant eadem locutione, *projecta haſta impetum excipere hoſtium*, Nepos in *Chabr. cap.* I. Vide ibi *Notas*. IDEM.

4 Καὶ πλέον οὐδὲν περιείργασται τῷ Θέωνι] *Et nihil amplius* (in ea ſcil. tabula) *elaboratum eſt à Theone.* Περιεργάζεσθαι enim proprie eſt *ſumma & pene immodica cura aliquid facere.* Sic IV. II. Diogenes etiam Socratem incuſat περιεργάσασθαι τοῦ οἰκιδίου, *maximo opere curaviſſe domunculam*, ſeu *nitorem domeſticum.* Julian. *Or.* I. Τί χρὴ ταῦτα περιεργάζεσθαι, h. e. *accurate exponere.* Hinc vero, quia omne nimium vertit plerumque in vitium, περίεργον notare etiam cœpit *ſupervacuum*, *inane*, quale quid in immodica meſſe ſolet cura. Iſæus *Or.* I. Περίεργον εἶναι τοὺς ἄλλους λέγειν λόγους, *ſupervacuum eſſe alias adferre rationes.* Hic vero loci notat ſimpliciter aliquid *cum cura elaborare*, ſine ullo reſpectu alicujus acceſſionis, quæ ad ornatum tabulæ tantum faciat, qualia Græcis non περίεργα, ſed πάρεργα, dicuntur. Plin. XXXV. 10. *Adjecit parvulas naves longas in iis, quæ Pictores Parerga appellant.* Plutarchus *de Pythiæ Orac. p.* 400. τὰ τῶν χειροτεχνῶν πάρεργα περιέργως ἐξετάσωμεν, ἐν πολλοῖς γὰρ εἰσι κομψοὶ, τὸ δὲ ψυχρὸν οὐ πανταχοῦ καὶ περίεργον ἐκπεφεύγασι. *Artificum parerga*, veluti gallum gallin. Apollinis manui impoſitum, *&c.) in tranſitu examinemus: ſunt enim in multis elegantes, ſed frigidum & vanum non ubique effugerunt.* IDEM.

5 Οὐ ταξίαρχος, οὐ λόχος] Neceſſe eſt hoc in loco errorem eſſe. Scribo audacter, ſed vere, οὐ λοχαγὸς in promptu ſit demonſtraſſe. FAB. Faber οὐ λοχαγὸς. non inconcinne, & poteſt alterum hujus eſſe compendium. Dubito tamen, an ſic ſcripſerit Ælianus, cum ordo rei aliud ſuadere videatur. SCHEFF. Faber, οὐ λοχαγὸς. *Neque inconcinnum hoc*, & Vulgatum illud *Hujus haberi poſſe compendium* exiſtimat Schefferus; *dubitat* tamen, *an ſic ſcripſerit Ælianus, quum ordo rei aliud ſuadere videatur.* Ego vero vix dubito, quum ordo rei quaſi poſtulet, memoratis jam λοχίτῃ & ex Ducibus ταξιάρχῳ, addi ergo etiam peculiarem & proprium τῶν λοχιτῶν Ducem, potius quam integrum λόχον: & præterea quum ſoleant paſſim à Veteribus ταξίαρχοι & λοχαγοὶ ita pariter ex minoribus ducibus potiſſimum nominari. Ariſtot. *Polit.* III. 3. ait eum, qui Dux evadat totius exercitus, debere iſtius artis peritiam didiciſſe στρατηγηθέντα, h. e. *ut militaverit ſub alio Duce*, & dein etiam ταξιαρχήσαντα καὶ λοχαγήσαντα: h. e. *ut* prius minores in bello *Præfecturas geſſerit*, Ταξιάρχου ſcil. & λοχαγοῦ. Xenophon Ἀπομνημ. *lib.* III. ὃς ἐκ καταλόγου στρατευόμενος κατατέτριμμαι καὶ λοχαγῶν καὶ ταξιαρχῶν. Philo *de Vita Moſis lib.* I. καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος λοχαγῶν καὶ ταξιάρχων. Sed & paſſim in rebus Romanis apud Dionyſ. Hal. & Alios. Sic ſatis ergo liquet, conjungi hæc ſæpius, atque adeo veriſimilius multo, Ælianum quoque hic ſcripſiſſe οὐ ταξίαρχος, οὐ λοχαγὸς, potius, quam οὐ λόχος: quum inſuper reliqua omnia, ἱππεὺς &c. ſint ſingularium Hominum, non integrorum ordinum, vocabula. Cæterum alio tempore & apud alium populum, alium quoque numerum, ſeu multitudinis ſignificationem habuere τάξις & λόχος. Ælianus quidem in *Tacticis cap.* 4. λόχον ait eſſe Octo, vel XII. vel XVI. Hominum, plane ut Schol. *Ariſtoph. ad* Ἀχαρν. *p.* 422. at τάξιν Idem *cap.* 9. eſſe octo λόχων, & habere Homines CXXVIII. Qua ratione convenirent ferme, Ταξίαρχος *Centurioni*, Λοχαγὸς *Decurioni.* Sed & alii Græcorum Tactici poſterioris temporis tradunt τοῦτον εἶναι λόχον, καὶ στίχον, καὶ ἀκίαν, καὶ κοντουβέρνιον. Vide Rigaltii *Gloſſarium v.* Ἀκία. Sed tamen antiquiores paulo Græci, rerum Ro-

ma-

ξεκάλυψε τὴν γραφὴν, οὐδὲ 6 ἔδειξε τοῖς ἐπὶ θέαν συνειλεγμένοις, πρὶν ἢ σαλπιγκτὴν παρεστήσατο, καὶ προσέταξεν αὐτῷ τὸ παρορμητικὸν ἐμπνεῦσαι μέλος 7 διάτορόν τε, καὶ γεγωνὸς ὅτι μάλιστα, καὶ οἷον εἰς τὴν μάχην ἐγερτήριον. Ἅμα τε οὖν τὸ μέλος ἠκούετο τραχὺ, καὶ φοβερὸν, 8 καὶ οἷον εἰς ὁπλιτῶν ἔξοδον ταχέως ἐκβοηθούντων † 9 μελῳδούσῃ σάλπιγγι, καὶ ἐδείκνυτο ἡ γραφὴ, καὶ ὁ στρατιώτης ἐβλέπετο, τοῦ μέλους ἐναργεστέραν

perfectionem ſatis fuit. Verum artifex non prius propoſuit picturam, neque congregatis ad ſpectandum oſtendit, quàm tubicinem juxta collocaſſet, eumque juſſiſſet canticum inflare, incitandis militibus uſitatum, penetrans & quam maxime ſonorum, & ad pugnam erigere idoneum. Simul igitur audiebatur carmen aſperum & horridum & quale tuba ad armatorum exitum, celeriter excurrentium in auxilium, ſonare ſolet, & oſtendebatur pictura, & miles conſpiciebaba-

† μελῳδούσης σάλπιγγος.

manarum ſcriptores, *Tribunos* appellant ταξιάρχους, at *Centuriones* λοχαγοὺς Dionyſ. Halic. *lib.* IX. in Oratione Conſulis Fabii, modo ταξιάρχους καὶ λοχαγοὺς, modo χιλιάρχους καὶ λοχαγοὺς, ait. Sic & Appianus in *Bell. Civilibus* λοχαγοὺς identidem vocat *Centuriones.* Sed & apud Græcos λοχαγοὶ eodem modo diſtinguuntur à militibus in ſtipendiis & donativis accipiendis, quo *Centuriones* apud Romanos. Certe apud Xenophontem Ἀναβασ. VII. *p. m.* 242. Militibus promittitur in ſingulos menſes Daricus, at λοχαγοῖς *duplex*: plane ut paſſim apud Livium *Centurionibus.* Ceterum apud Lacedæmonios λοχαγοὶ erant honoratiſſimi, proximi πολεμάρχοις & regebant milites DXII. Vide Xenoph. *de Rep. Laced.* & maxime Thucydid. v. 66. & 68. atque *ibi* Scholia. Crediderim tamen Ælianum hic loci ſumſiſſe vovocabula generali ſenſu, ut ſæpe à Græcis fieri teſtatur Euſtath. *ad Il.* Δ. *pag. m.* 372. ἡ δὲ τραγῳδία, καὶ ἄλλοι, λόχον φασὶ τὸ ἁπλῶς στρατιωτικὸν σύνταγμα, καὶ λοχαγὸν τὸν τούτου ἄρχοντα. Vide & omnino de his illuſtriſſ. Spanhemii *Notas ad Jul. Or.* I. *pag.* 236. &c. IDEM.

6 Ἔδειξε τοῖς ἐπὶ θέαν συνειλεγμένοις] Id quod alioquin facere ſolebant. Omnem enim picturam veteribus in publico proponere, deque ea populi judicium explorare moris erat. Plinius de Apelle: *perfecta opera proponebat in pergula tranſeuntibus*, *lib.* XXXIV. *cap.* 10. Adde Noſtrum *infra lib.* IV. *cap.* 12. & *Indicem* in in Προτίθημι. SCHEFF.

7 Διάτορόν τε, καὶ γεγωνὸς ὅτι μάλιστα, καὶ οἷον &c.] Cenſeo prius καὶ delendum eſſe, quo facto omnia erunt plana & expedita, quæ cæteroqui ſunt hiulca & quaſi lacera. Quid enim per ſe ſolum eſt γεγονὸς ὅτι μάλιστα? At vero pulchre cohærent omnia, ſi dicatur, illud παρορμητικὸν μέλος γεγονέναι διάτορόν τε ὅτι μάλιστα, καὶ οἷον ἐγερτήριον εἰς τὴν μάχην. Διάτορον autem exponit Suidas, ἐξακουστὸν, ὀξύτερον, μεγαλόφωνον. In Cod. Lugd. eſt διάφορόν τε. PERIZ. Reſtitui γεγωνὸς, quod in præcedenti editione temere tranſierat in γεγονός: Eandem phraſin adhibuit Lucianus in *Gallo*: ὅς με θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοῦντα, διάτορόν τι καὶ γεγωνὸς ἀναβοήσας ἐπήγειρας. Porphyrius in *vita Pythagoræ*: καὶ ὁ ποταμὸς γεγωνός τι καὶ τρανὸν ἀπεφθέγξατο. Et Noſter *lib.* IX. *de Nat. Anim. cap.* 13. ὅταν δὲ βάτραχοι γεγωνότερον φθέγγονται.

8 Καὶ οἷον εἰς ὁπλιτῶν ἔξοδον ταχ. ἐκβ. μελῳδούσῃ σάλπιγγι] Geſnerus maluit μελῳδούσης σάλπιγγος. At Kuhnius vulgatum retinet, & *Atticiſmum* dicit: *ſubintelligi enim* σὺν, vel, ſi hoc non placeat ſatis, *ſubintelligendum* ἐστί. Poſterius hoc ſine dubio veriſſimum eſt. Nam ſenſus eſt, μέλος τραχὺ καὶ φοβερὸν, καὶ τοιοῦτο, οἷόν ἐστι μελῳδούσῃ σάλπιγγι εἰς ἔξοδον. Ita IX. 38. μέλη μοιχικὰ, καὶ οἷα αἱρεῖν γυναῖκας, h. e. *& talia, quæ ſint capiendis feminis idonea.* XIV. 37.

ραν τὴν φαντασίαν τοῦ ἐκβοηθοῦντος ἔτι καὶ μᾶλλον παραστήσαντος.

batur, cantico illo clariorem excurrentis imaginem menti etiam magis repræſentante.

οὐδεὶς οἷός τε ἐγένετο παραστῆσαι ἡμῖν, h. e. *nemo talis erat*, *qui* ab animo ſuo impetrare poſſet, ut *exhiberet nobis*, ſeu breviter, *nemo potuit*, vel, *auſus eſt exhibere nobis*. Plut. *de Aud. Poëtis*, τοῦτο καὶ πρὸς τὸν ἄσωτον οἷόν τε λέγεσθαι, *hoc tale eſt*, *quod etiam in intemperantem dici poteſt*. Baſil. Mag. *Homil. de Utilitate ex Græcis* &c. ἕως γε μὴν ὑπὸ τῆς ἡλικίας ἐπακούειν τοῦ βάθους τῆς διανοίας αὐτῶν οὐχ οἷόν τε, h. e. *quamdiu res ita ſe habet*, *ut per ætatem non detur nobis percipere profunda intelligentiæ eorum*. Polyæn. I. 25. οἷον καὶ νῦν οἱ μονομαχοῦντες λῖνον ἔχουσι, Πιττακὸς ἐδίδαξεν, ubi, ſi locus eſt ſatis ſanus, ita ſunt hæc conſtruenda, Πιττακὸς ἐδίδαξε τοῦτον τὸν τρόπον, καθ' οἷον καὶ νῦν &c. PERIZ.

9 Μελῳδούσῃ σάλπιγγι] Atticiſmus eſt. ſubintelligitur enim, σὺν, vide indicem in σύν. vel, τὸ ἐςὶ ſubintelligendum. KUHN.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ τρίτον.

ÆLIANI

VARIÆ HISTORIÆ

LIBER III.

ΚΕΦ. α΄.

Περιήγησις τῶν Θετταλικῶν Τεμπῶν.

Φέρε οὖν, καὶ τὰ καλούμενα [1] Τέμπη τὰ Θετταλικὰ, διαγράψωμεν τῷ λόγῳ καὶ διαπλάττωμεν. Ὡμολόγηται γὰρ καὶ ὁ λόγος, ἐὰν ἔχῃ δύναμιν φραστικὴν, μηδὲν ἀσθενέστερον, ὅσα βούλεται, δεικνύναι τῶν ἀνδρῶν, τῶν κατὰ χειρουργίαν δεινῶν. [2] Ἔστι δὴ χῶρος μεταξὺ κείμενος τοῦ τε Ὀλύμπου, καὶ τῆς Ὄσσης· ὄρη δὲ ταῦτ᾽ ἐστὶν ὑπερύψηλα, καὶ οἷον

CAP. I.

Deſcribuntur Tempe Theſſalica.

Age ſane, etiam illa, quæ vocantur Tempe Theſſalica, oratione depingamus atque effingamus. Nam in confeſſo eſt, orationem, ſi explicandi vim habeat, nihilo minus quæ velit ponere ob oculos poſſe, quam viros manuum artificio præſtantes. Eſt vero locus inter Olympum & Oſſam ſitus. Sunt autem hi montes alti-

1 Τέμπη] Vide Strabonem *lib.* IX. Plinium *lib.* IV. *cap.* 8. Solinum *cap.* 14. Melam. *cap.* 4. *lib.* II. Herodot. *lib.* VII. Lucianum. *lib.* VI. SCHEFF. Adde Ovidium *lib.* I. *Metam.* Apollod. *lib.* I. *Biblioth.* Livium. Gerbelium *lib.* II. *de Græcia.* Ortelium in *opere parergorum* &c. KUHN. & Theon. Soph. *Progymn. pag.* 19.

2 Ἔστι δὴ χῶρος] Uterque Codex, ἔστι δὲ χῶρος, qui conſenſus in qualemcunque lectionis Varietatem verbo videbatur notandus. Cæterum ut Auctor æquiparat vel præfert Pictu-

οἷον ὑπό τινος θείας φροντίδος [3] διεχισμένα, καὶ μέσον δέχεται χωρίον, ὃ τὸ μὲν μῆκος ἐπὶ τεσσαράκοντα [4] διήκει ςαδίους, τόγε μὴν πλάτος, τῇ μέν ἐςι [5] πλέθρου, τῇ δὲ καὶ [6] πλεῖον ὀλίγῳ. Διαρ-

altitudine immenſa præditi, & quaſi divina quadam cura diviſi, atque in medio locum complectuntur, cujus longitudo in quadraginta ſtadia porrigitur: latitudo vero alibi eſt ple-

Picturæ deſcriptionem, quæ literis ac Stylo fit, ſic Statuæ Plutarchus in *Cimone*, *init.* εἰκόνα πολὺ καλλίονα νομίζοντες εἶναι τῆς τὰ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον ἀπομιμουμένης τὴν τὸ ἦθος καὶ τὸν τρόπον ἐμφανίζουσαν. PERIZ.

3 Διεχισμενα] Mediceus & Sluiſk. διεχισμένα.

4 Διήκει] Gerbelius in *Græcia illuſtrata pag.* 55. legit προήκει ex codice ab Oporino ſibi mutuo dato. KUHN. Quod ex Oporini Codice notavit Gerbelius, & ex eo Kuhnius, idem reperi in Lugd. Nempe προήκει. Sluiſk. habet διήκειν. Sed tamen, quia Vulgata haud dubie etiam ex Codd. MStis eſt ſumpta, & quia Auctor etiam XIII. 16. ſimiliter plane loquitur, λόφος οὐκ εἰς μέγα διήκει: ideo nihil Ego hic mutari velim. PERIZ.

5 Πλέθρου] Menſura eſt Spatii, in dimetiendis agris apud Græcos maxime uſitata, quæ continebat 100. pedes, teſte Suida. Polyæn. I. 38. 1. Λοιπὸν δ᾽ ἦν ἀτείχιςον, ὅσον πλέθρον αὐταρκές.. h. e. *quanti ſpatii eſt plethrum juſtum*, ſeu *integrum*. Vertitur à multis *Jugerum*, etiam à Veteribus Romanis in rebus Græcorum memorandis. Certe Plinius in ipſa hujus Loci deſcriptione πλέθρον per *Jugerum* reddidiſſe videtur. Ait enim *Nat. Hiſt.* IV. 8. *Tempe quinque millium paſſuum longitudine, & ferme ſeſquijugeri latitudine*. Nempe quinque millia paſſuum longitudinis faciunt ipſos τεσσαράκοντα ςαδίους, quam *longitudinem* huic Loco Ælianus tribuit. *Stadia* enim ipſe Plinius diſerte II. 23. definit *centum viginti quinque noſtris*, h. e. Romanis, *paſſibus*. Ita ergo longitudo τῶν Τεμπῶν apud Ælianum & Plinium eſt prorſus eadem; at *Latitud* apud Noſtrum eſt hic *plethri*, ilic *paulo amplioris ſpatii*, apud Plinium vero *ferme ſeſquijugeri*, h. e. *paulo amplioris, quam jugeri*: quo proinde expreſſiſſe videtur ille, quod Ælianus dixit πλέθρου. Similiter prorſus quum Theophraſtus *Hiſtor.* IX. *cap.* 6. dixiſſet. παραδείσους δ᾽ εἶναί φασι δύο μόνους, τὸν μὲν ὅσον εἴκοσι πλέθρων, τὸν δ᾽ ἕτερον πολλῷ ἐλάττονα: Plinius hunc ſecutus ſic ea reddidit XII. 25. *Balſamum uni terrarum Judææ conceſſum, quondam in duobus tantum Hortis, utroque Regio, altero Jugerum* XX. *non amplius, altero pauciorum.* Sed & Pyramidi maximæ, cui Græci, Herod. II. 125. Aliique, tribuunt ὀκτὼ πλέθρα, ille XXXVI. 12. *octo jugera ſoli* aſſignat, ſecus quam Mela I. 9. qui *quatuor* tantum *jugera* illi largitur. Manifeſtum ex his, *plethrum* fuiſſe Plinio *jugerum*. Viciſſim vero Græci quoque reperiuntur in Hiſtoria Romana *jugerum* explicuiſſe voce illâ πλέθρου. Celebris eſt Licinia Lex, *ne quis plus quingenta agri jugera poſſideret*. Eam Appian. *Bell. Civ. lib.* I. *init.* ſic reddit μηδένα τῶν πεντακοσίων πλέθρων πλέον ἔχειν. Et Plutarch. in *Gracchis*, νόμος οὐκ ἐῶν πλέθρα γῆς ἔχειν πλείονα πεντακοσίων. Et tamen *Jugerum* eſt ducentorum & quadraginta pedum longitudinis. Quintil. *Inſt. Or.* I. 10. *Jugeri Menſuram ducentos & quadraginta longitudinis pedes eſſe, dimidios in latitudinem patere, non fere quiſquam eſt, qui ignoret.* Sed & diſerte Hero, τὸ ἰούγερον ἔχει πλέθρα δύο Vide Salmaſ. *Plin. Exerc. pag.* 583. & 684. Adde Doctiſſ. Bernardum *de Pond. & Menſuris* pag. 225. At *Plethrum* centum eſt pedum, ut dixi, non tantum Suidæ, Heroni, ſed & Polybio *lib.* VI. ubi ait Prætorii aream eſſe τετράπλεθρον, nempe ita, ὥςε πάσας τὰς πλευρὰς ἑκατὸν ἀπέχειν πόδας τῆς σημαίας, *ut omnia latera centum pedes diſtent à ſigno*, quod in medio areæ fixum erat. Dicendum itaque, Hiſtoricos promiſcue hæc vocabula *Plethri* & *Jugeri* accepiſſe, quia Hæc uſitatiſſima erat Romanorum, Illa Græcorum menſura, qua agrorum ſpatium deſignabant, unde & in vulgari ſermone ἀπλεθρον ſignificat Græcis generatim *immenſum*, ſeu quod menſuram, quæ maxime πλέθρῳ inibatur, facultatemve metiendi excedit: atque adeo in rebus Græcis πλέθρον 100. pedes ſignificare, at in Romanis Græce expoſitis re-

Διαῤῥεῖ δὲ [7] μέσου αὐτοῦ ὁ καλούμενος [8] Πηνειός· εἰς τοῦτον δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ποταμοὶ συῤῥέουσι, καὶ ἀνακοινοῦνται τὸ ὕδωρ αὐτῷ, καὶ ἐργάζονται τὸν Πηνειὸν ἐκεῖνοι μέγαν. Διατριβὰς δ' ἔχει ποικίλας, καὶ παντοδαπὰς ὁ τόπος οὗτος, οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ [9] φύσεως αὐτόματα, [10] εἰς κάλλος τότε φιλοτιμησαμένης, ὅτε ἐλάμβανε γένεσιν ὁ χῶρος. Κιττὸς μὲν γὰρ πολὺς καὶ

plethri, alibi paulo etiam amplior. Per hunc medium labitur, qui Peneus appellatur: in eum vero & reliqui fluvii confluunt, & aquam ei impertiuntur, Peneumque illi magnum efficiunt. Habet autem hic locus varios & omnis generis amœnos receſſus, non manus humanæ opera, ſed ſpontanea naturæ, quæ tunc omnia ad pulchritudinem ei conferre ſtuduit, quando locus primum

reſpondere *jugero.* Sed & diverſam Græcis τὸ πλέθρον habuiſſe ſignificationem colligitur ex Suida, qui πλέθρον, ait, τὸ τοῦ σταδίου ἕκτον μέρος, ὅπερ πηχῶν ξη· ὅλον γὰρ τὸ στάδιόν ἐστι τετρακοσίων, Η πανταχόθεν ἔχον πόδας λη. ΚΑΙ πλεθριαῖον διάστημα· ἔχει δὲ τὸ πλέθρον πόδας ρ *Plethrum eſt ſexta pars ſtadii, quæ eſt cubitorum* 68. *integrum enim ſtadium eſt quadringentorum. VEL*, ſcil. *Plethrum eſt* (Male enim Portus ſequentia refert ad *ſtadium*, & ſupplet hoc modo, *Vel ſtadium vocatur id agri ſpatium, quod ab omni parte &c.*) ſpatium quadratum, *quod ab omni latere habet* 38. *pedes. ET, intervallum* ſeu *ſpatium plethri: Habet autem plethrum* (ſeu, *Plethri* menſura) *pedes* 100. In numero *cubitorum*, quo definit Suidas *ſextam partem ſtadii*, hæret vitium, licet paulo ante eundem accuratius etiam expreſſerit, ἔχει δὲ τὸ πλέθρον πήχεις ξη. διμοιρον, *habet autem plethrum cubitos* 68. *& duas partes tertias*, h. e. *duos trientes.* Legendum enim utrobique ξϛ. h. e. 66. Id enim poſtulat cum Euſtath. *ad Il.* Ε. Ἔστι δὲ πέλεθρον, τὸ καὶ πλέθρον, μέτρον γῆς πηχέων ξϛ. διμοίρου, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου φέρεται. Et *ad Il.* Φ. Διάστημά ἐστι ποδῶν ἑκατὸν, ἤτοι πηχέων ξϛ. καὶ διμοίρου: Tum Ratio; nam *Cubiti* 66. (non 68.) *cum duabus tertiis partibus* faciunt accuratiſſime ipſam *ſextam* partem *Quadringentorum Cubitorum*, quot cubitorum eſt *Stadium.* Ex Suida viciſſim jam emendandus eſt Heſychius, qui ita exponit πέλεθρον, μέτρον γῆς, ὅ φασι μυρίους πόδας ἔχειν, τινὲς δὲ σταδίους ἑκατόν. Recte ait *habere decem millia pedum.* Nam ſi cogitemus & ſtatuamus *plethrum* quadratum, centum pedum ex omni parte, ut faciunt rei gromaticæ Auctores, reperiemus in tali quadrato ſpatio ineſſe ipſos μυρίους πόδας. Recte ergo illud habet, ſed quod ſequitur de *Centum ſtadiis*, etiam in Vulgatiſſima nunc Lexica hinc immiſſis, alieniſſimum eſt. Lege omnino τινὲς δὲ σταδίου ἕκτον, & ita habebis, quod Heſychius dicere voluit. PERIZ.

6 Πλεῖον ὀλίγῳ] Uterque MS. μεῖζον ὀλίγῳ.

7 Μέσου αὐτοῦ] Nicolaus Gerbelius ex codice Oporini legit αὐτοῦ μέσου *l. c.* KUHN.

8 Πηνειός] Scholiaſtes Theocriti *ad Idyll.* I. 7. Πηνειὸς ποταμὸς Σικελίας. Leg. Θετταλίας. quomodo Eundem ſcripſiſſe apparet ex iis, quæ notavit *ad v.* 67. Πῆ ποτ' ἦτε, ἢ κατὰ καλὰ Τέμπη τοῦ Πηνειοῦ ἦτε; ποταμὸς οὗτος Θετταλίας.

9 Φύσεως αὐτόματα] MSS. B. & C. φύσεως αὐτομάτως. Suſpicor hoc αὐτομάτως primum fuiſſe tranſſumptum ex gloſſa in textum, poſt mutatum in αὐτόματα, & idcirco delendum. SCHEFF. Eleganter ab Auctore διατριβαὶ & receſſus illi dicuntur φύσεως αὐτόματα, *à natura facti ſua ſponte*, οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα, *non opera manu facta*, quæ oppoſitio non eſt tollenda è textu, rejecto vocabulo αὐτόματα, nec tamen admodum repugnabo, ſi quis αὐτόματα acceperit pro αὐτομάτως, ſublata interpunctione. KUHN.

Φύσεως αὐτόματα] In neutro ſic legitur Codice. Nam Sluisk. habet αὐτομάτου, Lugd. vero αὐτομάτως, itidem ut Schefferi B. & C. h. e. duo ex Regiis. Prætulerim tamen Sluiſkiani lectionem, quam à Regio primo, ut ſolet, firmari, nullus dubito. Sic Heſiod. ἔργ. 118.

καὶ εὖ μάλα λάσιος ἐνακμάζει καὶ τέθηλε, καὶ δίκην τῶν εὐγενῶν ἀμπέλων κατὰ τῶν ὑψηλῶν δένδρων ἀνέρπει, καὶ συμπέφυκεν αὐτοῖς· [11] πολλὴ δὲ μίλαξ, † ἡ μὲν πρὸς αὐτὸν τὸν πάγον ἀνατρε-

mum eſt ortus. Nam hedera in eo copioſa & admodum hirſuta viget germinatque, &, inſtar generoſarum vitium, in proceras arbores aſcendendo ſerpit, atque ipſis adnaſcitur: ſed & multa milax, hæc vero in collem ipſum

† κὴ ἡ μὲν.

—— καρπὸν δ᾽ ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα Αὐτομάτη. ——

Laërt. in *Chilone*, τῶν λεβήτων αὐτομάτων ζεσάντων. Videntur autem Librarii exiſtimaſſe, Generis in hac Lectione ineſſe diſcrepantiam, & ideo variis eam modis mutaviſſe, ignari, dici non tantum ὁ Αὐτόματος & ἡ Αὐτομάτη, ſed etiam ὁ καὶ ἡ Αὐτόματος. Sic apud eundem Heſiodum, ex quo habuimus modo αὐτομάτη, reperitur Εργ. 103. Αὐτόματοι νόσοι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι. Et apud Hom. *Il.* E. αὐτόματοι πύλαι μύκον οὐρανοῦ. Sic αὐτόματοι μηχαναὶ, Vide Euſtath. *ad Hom. Il.* Σ. *p. m.* 1201. PERIZ.

10 Εις κάλλος φιλοτιμησαμένης] h. e. *ambitioſam ſe præbentis in amœnitatem loci, omnia ſtudioſe conferentis ad pulchritudinem.* Sic Diodorus Sicul. *lib.* I. *p.* 43. *Ed. Hanov.* Πολλοὺς (βασιλέας) εἰς τὴν αὔξησιν τῆς πόλεως πεφιλοτιμῆσθαι παρειλήφαμεν. Et *lib.* IV. *p.* 283. ἡ Σύγκλητος τῶν Ῥωμαίων εἰς τὰς τοῦ θεοῦ τιμὰς φιλοτιμηθεῖσα. Etenim φιλοτιμία proprie quidem notat *ambitionem*, & *ſtudium Honorum.* Sed quia ambitioſi *magno ſtudio* res ſuas agunt plerumque, & ſimul crebra utuntur *largitione*, inde & utramque hanc ſignificationem vocabulum illud accepit. Hinc jam explicandæ ſunt duæ Inſcriptiones Sponii perperam ab eo intellectæ & verſæ. Occurrunt eæ in ipſius *Itinere*, prior *p.* 394. quæ tradit Thyatirenum quempiam, Sacerdotem maximum Patriæ ſuæ, & ſimul Templorum Aſiæ in Urbe Pergamo, τιμηθέντα ὑπὸ τοῦ θειοτάτου Αὐτοκράτορος M. Αὐρ. Σεου. Ἀντωνείνου Σεβαστοῦ συνάψαι τὰς Ἀρχιερεωσύνας, τοῖς δὲ ἔζεσιν ἐν ἑκατέραις ταῖς πόλεσιν φιλοτιμησάμενον ἐνδόξως καὶ μεγαλοφρόνως. Quæ vertit Sponius, *honore par le tres divin Empereur M. A: S. Antonin des charges du Pontificat, qu'il à données dans l'une & l'autre Ville à des perſonnes intelligentes, qui s'en aquittent avec honneur & eclat.* Peſſime profecto, & inſcite prorſus. Senſus enim eſt, *honoratum ab Imp.* &c. *conjunctione illorum Sacerdotiorum*, ſeu poteſtate, ea in ſe Uno conjungendi, (nam erat ſimul Ἀρχιερεὺς τῆς πατρίδος, & Ἀρχιερεὺς τῆς Ἀσίας ναῶν τῶν ἐν Περγάμῳ) *Liberalitate uſum ſplendide & magnanime in Ingenioſos utriuſque Civitatis.* Poſterior *p.* 403. continet Reſcriptum Impp. Severi & Antonîni ad Smyrnenſes de immunitate Claudii Rufini, Τὴν γοῦν εἰς τὰ ἄλλα μένειν ἀπραγμοσύνην ἐκείνῃ τὸν αὐτὸ δικαιότατόν ἐστιν· οὐ γὰρ ἄξιον, τῷ ἀνδρὶ τὴν εἰς ὑμᾶς φιλοτειμίαν γενέσθαι ζημίαν, ubi Sponius, *faites donc en ſorte, qu'il ne ſoit pas troublé par d'autres occupations, comme il eſt juſte: car ce ſeroit une choſe indigne de luy, que l'affection, qu'il vous porte, luy devint une ſupplice.* Quam diverſa hæc ſunt iterum à Græcis! in quibus legas velim ἀκείνητον αὐτῷ, & dein ea ſic vertas, *Æquiſſimum igitur eſt, ut reliquorum* (poſtquam rogatus à Populo ſuſceperat τὴν στρατηγίαν, licet omnium onerum & munerum civilium immunis eſſet propter Eruditionem) *immunitas ipſi maneat immota. Indignum enim eſt, liberalitatem ſuam*, ſeu *ſtudium in Vos, damnoſum evadere Viro.* Addo his locum ex Athanaſii *Syntagmate Doctrinæ* æque perperam intellectum & explicitum ab ejus Editore, Andr. Arnoldo. Dicit Athanaſ. *p.* 5. de Monachis, δεῖ ἀνακεχωρισμένους εἶναι ἀπὸ γυναικῶν, καὶ μήτε εἰς ὁμιλίαν αὐτῶν ἔρχεσθαι, εἰ δυνατὸν, μήτε ὁρᾶν αὐτὰς φιλοτιμεῖσθαι, ἵνα μήτις ζημία γένηται, ἐὰν μοιχευθῇ ἡ καρδία διὰ τῆς τῶν ὀφθαλμῶν ὁράσεως, quorum poſtrema ita accipit & vertit Arnoldus, *ne intueantur eas quidem, quando vel maxime honorare cupiunt* (ſcil. Feminæ illos Monachos, ut exponit in Notis) *ne quid ſuboriatur vitii, poſtquam cor vel oculorum aſpectu adulteratur.* At Tu verte, *neque ſtudeant*

ſcil.

τρέχει καὶ ἐπισκιάζει τὴν πέτραν, * 12 καὶ ἐκείνη μὲν ὑπολανθάνει· ὁρᾶται δὲ τὸ χλοάζον πᾶν, καὶ ἔστιν 13 ὀφθαλμῶν πανήγυρις. Ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς λείοις καὶ 14 καθημένοις ἄλση τέ ἐστι ποικίλα, καὶ ὑποδρομαὶ συνεχεῖς, ἐν ὥρᾳ θέρους καταφυγεῖν ὁδοιπόροις ἥδιστα καταγώγια, ἃ καὶ δίδωσιν ἀσμένως 15 ψυχάσθαι. Διαῤῥέουσι δὲ καὶ κρῆναι συχναὶ, καὶ ἐπιῤῥεῖ νάματα ὑδάτων ψυχρῶν, καὶ πιεῖν ἡδίστων. Λέγεται δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα καὶ τοῖς λουσαμένοις ἀγαθὸν εἶναι, καὶ 16 εἰς ὑγίειαν

ipſum exſurgit & rupem inumbrat: & ea quidem latet, cernitur vero nihil præter viridantem herbam, eſtque illa oculorum quædam oblectatio. In ipſa vero planitie & convalle varia ſunt nemora & receptacula continua, æſtivo tempore ſuaviſſima ad confugiendum viatoribus diverſoria, quæ etiam ſuaviter refrigerandi dant copiam. Perfluunt etiam fontes crebri & ſcaturigines eo fluunt aquarum frigidarum, & ad bibendum ſuaviſſimarum. Has vero aquas perhibent prodeſſe etiam lavantibus, & ad ſanitatem

* ἡ δὲ ὑπολ.

ſcil. Monachi *videre eas, ne quid mali eveniat, ſi forte animus* illorum *libidinetur per aſpectum oculorum.* Nec enim τὸ φιλοτιμεῖσθαι hic eſt *largiter honorare*, neque deſignatur eo *reverentia Feminarum in Monachos*, ut dicitur in Notis, ſed notat ſimpliciter, *deſiderare.* Sic Noſter IX. 29. Ἐφιλοτιμήσατο Ἀλκιβιάδης δῶρα πολλὰ πέμψαι Σωκράτει. h. e. *ſtudioſe id affectabat, ut multa dona mitteret Socrati.* Periz.

11 Πολλὴ δὲ σμίλαξ, ἡ μὲν πρὸς αὐτὸν &c.] Nihil omnino in his, ut neque faciunt MSti, mutandum, niſi quod diſtinctio major ante ὁρᾶται in minorem eſt redigenda, & major potius poſt πέτραν locanda. Ita enim ſenſus non tantum, ſed & Syntaxis erit ſatis commoda & Græcis Latiniſque frequens. Sic X. 16. Ἀντισθένης πολλοὺς προὔτρεπεν ἐπὶ φιλοσοφίαν, οἱ δὲ οὐδὲν αὐτῷ προσεῖχον. *Supra* I. 3. ἡ ἀλώπηξ, οὐ μόνον τὸ χερσαῖον θηρίον δολερόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἡ θαλαττία πανοῦργός ἐστι. Livius V. 39. *Romani, quum pars major ex acie Vejos petiiſſet, nemo ſupereſſe quenquam præter eos, qui Romam refugerant, crederent, complorati, &c.* XXXVII. 13. *Romani, pars exigua, primis tenebris portum tenuerunt.* Sall. *Jug.* 104. *Cæterum Mauri, impetratis omnibus, tres Romam profecti ſunt, duo ad Regem redeunt.* Vide & *infra ad* X. 16. Hic vero reſpiciuntur etiam ſuperiora, κιττὰς μὲν γὰρ πολὺς ἐνακμάζει, quibus reſpondet ab eodem verbo dependens, πολλὴ δὲ σμίλαξ. *Smilax* porro eſt genus hederæ, unde Κιττοειδὲς φυτὸν, Heſychio, quem vide. Idem.

Σμίλαξ] Edidi μίλαξ ſequutus fidem MSS. & μίλαξ quoque vocatur ab Ariſtophane in *Nubibus* 1003. atque Athenæo *lib.* V. *cap.* 7. ex MS. Mediceo. Ovid. *lib.* IV. *Met.* 283.

Et Crocon in parvos verſum cum Smilace flores.

Ubi membranæ noſtræ habent *Milace.* Neque aliter Codex MS. Plinii *lib.* XXI. *cap.* 9. *Milacis & ederæ.*

12 Καὶ ἐκείνη μὲν] Nihil hic mutandum cenſeo, licet ſint, qui in ſuperiori commate pro ἡ μὲν, legant, καὶ ἡ μὲν, & hoc loco, ἡ δὲ ὑπολανθάνει. Non enim video, quæ in his membris ſit oppoſitio, quam alioquin hæ particulæ conſtituunt. Certè in priore de nullâ aliâ re agitur, quam de πέτρᾳ, quæ ſmilace cooperta ſcribitur. Ut, ſi quid eſt mutandum, μὲν illud ultimum. delerem, & poſt πέτραν punctum ſcriberem. Scheff. Quid textus habeat mutandum, non video. Nam πολλὴ σμίλαξ Atticis dicitur abſolute loco πολλῆς σμίλακος ἡ μὲν &c. Kuhn.

13 Ὀφθαλμῶν πανήγυρις] Retinuit Interpres hocce vocabulum, ſed recte verti poteſt *oblectatio.* Sic plane XIII. 1. itidem de oblectatione ex amœnitate loci, ἀνθέων εἰς ἑορτὴν

ὑγίειαν αὐτοῖς συμβάλλεσθαι. Καταδουσι δὲ καὶ ὄρνιθες ἄλλος ἄλλη διεσπαρμένοι, καὶ μάλιστα οἱ μουσικοί, καὶ ἑστιῶσιν εὖ μάλα τὰς ἀκοάς, καὶ παραπέμπουσιν ἀπόνως, καὶ σὺν ἡδονῇ, διὰ τοῦ μέλους τὸν κάματον τῶν παριόντων ἀφανίσαντες. Παρ' ἑκάτερα δὲ τοῦ ποταμοῦ αἱ διατριβαί εἰσιν αἱ προειρημέναι, καὶ αἱ ἀνάπαυλαι· διὰ μέσων δὲ τῶν Τεμπῶν ὁ Πηνειὸς ποταμὸς ἔρχεται, σχολῇ καὶ πρᾴως [17] προϊὼν ἐλαίου δίκην. Πολλὴ δὲ καὶ αὐτοῦ ἡ σκιὰ ἐκ τῶν παραπεφυκότων δένδρων, καὶ τῶν ἐξηρτημένων κλάδων τίκτεται, [18] ὡς ἐπὶ πλεῖστον τῆς ἡμέρας αὐτὴν [19] προήκουσαν ἀποστέγειν τὴν [20] ἀκτῖνα, [21] καὶ παρέχειν τοῖς πλέου-

tem multum conferre. Occinunt etiam aves hinc inde diſperſæ, & maxime, canoræ eæque auribus magnam voluptatem afferunt, & minime fatigatos ac cum voluptate tranſmittunt, cantu illo tranſeuntium laborem diminuentes. Ad utrumque latus fluminis amœni ſunt receſſus, de quibus antea dixi, & quieti apta loca: per media vero Tempe fluvius Peneus labitur otioſe & leniter procedens in modum olei: multa autem in eo umbra ex adſitis arboribus & dependentibus inde ramis exſiſtit, ut in maximam diei partem illa progreſſos arceat ſolares radios, & navigantibus per frigus navigandi copiam

ὄψεως συντελεῖν δυναμένων. h. e. *feſtivitatem, lætitiam aſpectus*, & mox, καὶ παρῆν τῇ τε ἄλλῃ πανηγυρίζειν, καὶ κατὰ τὴν εὐωδίαν ἑστιᾶσθαι, *& erat iſtic copia cum aliis rebus ſe oblectandi, tum etiam fruendi ſuavi odore.* Nempe πανήγυρις proprie eſt feſtivus & ſolennis populi totius conventus, qui ludis, & omni genere lætitiæ publicæ, celebrari ſolebat. Ea jam cauſa eſt, quare hoc vocabulum etiam pro *oblectatione* & *voluptate* ſæpe fuerit poſitum, immo reperiatur conjunctum cum τρυφῇ. Julian. *Or.* I. *pag.* 38. Αναλαβὼν δὲ αὐτὸν εἰς τὴν πλησίον πόλιν τρυφῶσαν καὶ πολυτελῆ, ἐν πανηγύρεσι καὶ τρυφαῖς ἐτέλεσε τὸν χρόνον. PERIZ.

14 Καθημμένοις] Gerbelius ex Codice Oporini καθειμένοις, *demiſſis, ſubmiſſis.* KUHN. Quod Gerbelius in Oporini Codice, idem Ego in Lugd. reperi, καθειμένοις, h. e. *demiſſis, ſubmiſſis locis.* Sed vulgatum tuetur Sluisk. & Græcæ Linguæ uſus. Vide Suidam. PERIZ.

15 Ψυχᾶσθαι] ψύχεσθαι, vel ψυχάζεσθαι legi vult Geſnerus. Nihil muto: Vide Indicem in ψυχάω. KUHN.

16 Εἰς ὑγίειαν αὐτοῖς συμβάλλεσθαι] MSS. B. & C. εἰς ὑγίειαν ἀγαθῶν συμβάλλεσθαι. fortè fuit *à prima manu*, εἰς ὑγίειαν αὐτῶν συμβάλλεσθαι. SCHEFF. ἀγαθῶν irrepſit ex præcedentibus cum quâdam detorſione. Cæterum longè alia ſunt, quæ de aqua circa Theſſalica Tempe Plinius tradit *lib.* XXXI. *cap.* 3. de *Peneo* & aliis fluminibus, divinis honoribus cultis Max. Tyr. *diſſert.* 38. KUHN.

17 Προϊὼν ἐλαίου δίκην] Imitatur Homerum. *Iliad.* B. 753.

Οὐδ' ὅγε Πηνειῷ συμμίσγεται ἀργυροδίνῃ,
Ἀλλά τέ μιν καθύπερθεν ἐπιῤῥέει ἠΰτ' ἔλαιον.

Ad quem locum reſpicit Plinius *lib.* IV. *cap.* 8. *Accipit* (Peneus) *amnem Euroton, nec recipit, ſed olei modo ſupernatantem (ut dictum eſt Homero) brevi ſpatio portatum abdicat.* Sed & eundem loquendi modum adhibuit Propheta Ezechiel *cap.* 34. אז אשקע מימיהם ונהרותם כשמן אליך *tunc puriſſimas reddam aquas eorum, & flumina eorum tanquam oleum adducam.*

18 Ὡς ἐπὶ πλεῖστον τῆς ἡμέρας αὐτὴν] Uterque MS. αὐτή. Ἀττικῶς. Vide Vigerum *de Idiotiſm. L. G.* V. 3. 2.

19 Προήκουσαν] Codex Oporini προσήκουσαν. KUHN. Ut Oporini Codex, ſic iterum & Lugd. προσήκουσαν. Sed male. Nam ve-

πλέουσι πλεῖν κατὰ ψύχος. Πᾶς δὲ ὁ περίοικος λεὼς συνίασιν, ἄλλοι σὺν ἄλλοις, καὶ θύουσι, καὶ συνουσίας ποιοῦνται, καὶ συμπίνουσιν. Ἅτε οὖν πολλῶν ὄντων τῶν θυόντων, καὶ τῶν [22] καθαγιζομένων συνεχῶς, εἰκότως καὶ τοῖς βαδίζουσι καὶ τοῖς πλέουσιν ὀσμαὶ συμπαρομαρτοῦσιν ἥδισται. Οὕτως ἄρα ἡ τιμὴ ἡ διαρκὴς, ἡ περὶ τὸ κρεῖττον, ἐκθεοῖ τὸν τόπον. Ἐνταῦθά τοι, φασὶ παῖδες Θετταλῶν, καὶ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Πύθιον [23] καθήρασθαι κατὰ πρόσταγμα τοῦ Διὸς, ὅτε τὸν Πύθωνα [24] τὸν Δράκοντα κατετόξευσεν, ἔτι φυλάττοντα τοὺς Δελφοὺς, [25] τῆς Γῆς ἐχούσης τὸ μαντεῖον· στεφανωσάμενον

piam præbeat. Omnis autem vicinus populus, alii cum aliis, conveniunt, & ſacra faciunt, & coetus ac convivia inſtituunt. Quum igitur multi ſint, qui ſacra faciunt, & hoſtias continuo adolent, conſequens eſt, ut & ingredientes iſtac & navigantes comitentur odores ſuaviſſimi. Ita vero aſſidua Numinis veneratio locum efficit ſanctum. Hîc ergo, ajunt Theſſali, etiam Apollinem Pythium ex mandato Jovis expiatum, quum Pythonem ſerpentem, cuſtodientem adhuc Delphos, Terra oraculum tenente, ſagittâ interemiſſet: coronatum igitur ex hac lauru Tempica, & ramo in dextram:

verum eſt, quod editur, & Sluisk. præfert. Sic προήκουσα ἡλικία, Polyæn. in *præf. Strateg.* Τῆς νυκτὸς ἤδη προηκούσης *infra* IX. 29. Paulo ante reſtitui ex MStis & Editis, quod ex Kuhniana exciderat, καὶ αἱ ἀνάπαυλαι. PERIZ.

20 Ἀκτῖνα] Idem Codex ἀκτῖνας. KUHN.

21 Καὶ παρέχειν τοῖς πλεῦσι πλεῖν κατὰ ψύχος] Repoſui πλεῖν, quum uterque meus, & Sluisk. & Lugd. ita legant; cui conſenſui multum tribuo, quia uſu deprehendi, ex diverſis cæteroqui Codicibus deſcriptos, atque adeo Sluiskianum Regio primo, Lugdunenſem tertio ſemper pene congruere. Videntur autem Librarii illi, quibus debetur, ſi non potius primo Editori, vulgata Lectio, non potuiſſe hic ferre Infinitum in Accuſativi vim redactum, cum in promptu eſſet Accuſativus Nominis. Sed tamen ſic ſolent Græci & ipſe Ælianus. *Infra* XIII. 6. Τὸν δὲ ἕτερον (οἶνον) ἀγρυπνίαν ἐμποιεῖν, καὶ ἀνιᾶσθαι παρέχειν. XIII. 16. Ἐπιδάμνιοι δὲ ἐπιδημεῖν καὶ μετοικεῖν παρεῖχον τῷ βουλομένῳ. Lucian. *de M. Peregr.* εὗρε τὸ μὴ ἀποθανεῖν. PERIZ.

22 Καθαγιζομένων] Codex Oporini & Lugd. καθαγιζόντων. Et ſane forma hæc activo in ſenſu uſitatior eſt alterâ. Hinc Suidas & Heſych. καθαγίσω exponunt, ille καύσω, καθιερώσω, hic συντελέσω, καὶ καθιερώσω. Dionyſ. Hal. *lib.* VII, *extr.* ἀπαρχὰς ἀλφίτοις δεύοντες καὶ καθαγίζοντες ἐπὶ τῶν βωμῶν, *primitias farina aſpergentes & adolentes in aris.* Diod. Sic. *lib.* V. Τοὺς κήρυκας μεθ' ἄλλων πολλῶν ἀπαρχῶν καθαγίζουσι. Sic ἐναγίζειν, Auctor V. 21. μέχρι τοῦ νῦν ἐναγίζουσι τοῖς παισὶ Κορίνθιοι. At καθαγίζεσθαι paſſive accipitur, Lucianus *de Luctu p. m.* 430. Τρέφονται δ' ἄρα ταῖς παρ' ἡμῖν χοαῖς, καὶ καθαγιζομένοις ἐπὶ τῶν τάφων. *Aluntur libationibus noſtris, & inferiis, quæ fiunt in ſepulchris.* IDEM.

23 Καθήρασθαι] Propter occiſum Pythonem. Notum, omnes homicidas veteribus pro impuris habitos, coactosque certis ritibus purificare ſe, & cædem expiare. (vide *infra l.* VIII. *c.* 5.) Eum morem mandato Jovis Apollo hoc loco obſervat, uti etiam Pauſanias nos docet, in *Phocicis*. Locum ipſum vide, quoniam præcipuè huc pertinet. SCHEFF.

24 Τὸν δράκοντα] Imo χαλεπὸν ἄνδρα, ἐπικληθέντα δὲ Δράκοντα. Teſtis *Ephorus* apud Strabonem *lib.* IX. ubi cætera hujus hiſtoriæ reperias, non ex Poëtarum figmentis, ſed rei veritate deſcripta IDEM.

25 Τῆς γῆς ἐχούσης τὸ μαντεῖον] Julius Hyginus *fabula* CXL. *Python Terræ filius, draco ingens. Hic ante Apollinem ex oraculo in monte Parnaſſo reſponſa dare ſolitus erat.* Adde quæ re-

μενον οὖν ἐκ ταύτης τῆς δάφνης τῆς Τεμπικῆς, καὶ λαβόντα κλάδον εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα ([26] ἐκ τῆς αὐτοῦ δάφνης) ἐλθεῖν εἰς Δελφοὺς, καὶ παραλαβεῖν τὸ μαντεῖον τοῦ Διὸς καὶ Λητοῦς παῖδα. Ἔστι δὲ καὶ βωμὸς ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ καὶ ἐστεφανώσατο, καὶ [27] τὸν κλάδον ἀφεῖλε. Καὶ ἔτι

tram manum ſumpto, veniſſe Delphos, & oraculum occupaſſe Jovis & Latonæ Filium. Eſt etiam ara in eo ipſo loco, ubi coronatus eſt, & ramum abſtulit. Proinde etiamnum nono quoque anno Delphi nobiles pueros mittunt & architheorum unum ex iis

ſequuntur. Pauſanias in *Phocicis:* Τὸν ἀποθανόντα ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ποιηταὶ μὲν δράκοντα εἶναι, καὶ ἐπὶ τῷ μαντείῳ φύλακα ὑπὸ Γῆς ταχθῆναί φασι. Conſule etiam Apollodorum *lib.* I. *Bibliothec.* IDEM.

26 Ἐκ τῆς αὐτοῦ δάφνης] Aut ſpiritus in αὐτοῦ aſperandus eſt, aut αὐτῆς legendum, uti in ſequent. ἀπὸ τῆς αὐτῆς δάφνης. Interpres omiſit planè. vel etiam τὸ αὐτοῦ adverbium eſt τοπικὸν, & ſignat, *ejus loci laurum.* KUHN.

Ἐκ τῆς αὐτοῦ δάφνης] Ita & Lugd. At Sluiſk. αὐτῆς, uti jam legendum ſuſpicabatur Kuhnius. Ego tamen quia proxime in hac ipſa Periodo præceſſit ἐκ ταύτης τῆς δάφνης, & mox iterum ſequitur, ἀπὸ τῆς αὐτῆς δάφνης, valde ſuſpecta hæc habeo, ut ex margine orta. Certe enim ſupervacua prorſus ſunt, & varietas illa Lectionis in tam ſuſpecta lacinia videtur neſcio quid νοθείας præferre. De re ipſa vide Schefferum, & quos ille laudat, ut & Munkerum *ad Hygin. fab.* 140. Cæterum Ovidius *Metam.* I. 450. *laurum* tunc nondum exſtitiſſe canit,

Neve operis famam poſſet delere vetuſtas,
Inſtituit ſacros celebri certamine ludos,
PYTHIA perdomitæ ſerpentis nomine dictos,
Hic juvenum quicunque manu pedibuſque rotave
Vicerat, Eſculeæ capiebat frondis honores;
Nondum LAURUS erat, longoque decentia crine
Tempora cingebat de qualibet arbore Phœbus.

Sed recte Noſter. Nam expiatio hæc Apollinis aliquandiu poſt demum facta juſſu Jovis. Poſt Pythonis quippe cædem *fugiſſe* dicitur Apollo *in* hæc *Tempe*, ut tradit Plutarchus *Quæſt. Græc. p.* 293. immo *novem* *iſtic annos in exilio egiſſe*, & tum demum *expiatus, rediiſſe Delphos, & oraculum occupaſſe*, Idem *de oraculorum defectu, pag.* 418. & 421. ſed qui locus corruptiſſimus eſt: Τῷ δ' ἀποκτείναντι (ſcil. πύθωνα) μήτ' ἐννέα ἐτῶν, μήτ' εἰς τὰ Τέμπη γενέσθαι μετὰ τοῦ φυγεῖν αὐτὸν ἐκπεσόντα κόσμον, ὕστερον δ' ἐκεῖθεν ἐνιαυτῶν μεγάλων ἐννέα περιόδοις ἁγνὸν γενόμενον, καὶ φοῖβον ἀληθῶς, καὶ ἐλθόντα τὸ χρηστήριον παραλαβεῖν, τέως ὑπὸ Θέμιδος φυλαττόμενον. Nullus in iſtis γενέσθαι μετὰ &c. ſenſus, & ideo Turnebus ita hæc ſupplenda cenſuit in margine ſui exemplaris, γενέσθαι μετὰ τοῦτο φυγὴν, ἀλλ' αὐτὸν ἐκπεσόντα κόσμου. At Euſebius hunc Plutarchi locum plenius & integrius exhibet *Præpar. Euangel.* v. ϛ. γενέσθαι τὴν φυγὴν, ἀλλ' ἐκπεσόντα ἐλθεῖν εἰς ἕτερον κόσμον. Et mox, καὶ φοῖβον ὡς ἀληθῶς κατελθόντα τὸ χρησ. &c. Liquet ex his, poſt novem demum annos à facta cæde expiatum Apollinem. Interea temporis vero inveniſſe dicitur *laurum*, vel amaſſe Daphnen in *laurum* verſam, qua luſtratus dein eſt. Hinc factum, ut ergo *Laurus* in luſtrationibus poſtea ſemper adhiberetur. Feſtus *Laureati Milites ſequebantur currum triumphantis, ut quaſi purgati à cæde humana intrarent Urbem. Itaque eandem laurum omnibus ſuffitionibus adhiberi ſolitum erat.* Et apud Virgil. *Æn.* VI. 230. poſt ſepulturam Miſeni, quum dictum eſſet

Idem ter ſocios pura circumtulit unda,
Spargens rore levi, & ramo felicis olivæ,
Luſtravitque viros, ———

annotat Servius, *moris fuiſſe, ut* non de oliva, ſed *de lauro hoc fieret.* Adde Plinium *Nat. Hiſt.* XV. 30. PERIZ.

27 Τὸν κλάδον ἀνεῖλε] MS. uterque, ἀφεῖλε, quod illo conſenſu firmatum, & ſimul huic loco magis oportunum lubens admiſi. Sic

IX.

ἔτι καὶ νῦν [28] ἔτους ἐννάτου [29] οἱ Δελφοὶ παῖδας εὐγενεῖς πέμπουσι, καὶ ἀρχιθέωρον ἕνα σφῶν αὐτῶν. Οἱ δὲ παραγενόμενοι καὶ μεγαλοπρεπῶς θύσαντες ἐν τοῖς Τέμπεσιν, ἀπίασι πάλιν στεφάνους ἀπὸ τῆς αὐτῆς δάφνης [30] διαπλέξαντες, ἀφ᾽ ἧσπερ [31] ἐρῶν καὶ τότε ὁ θεὸς ἐστεφανώσατο· [32] καὶ τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἔρχονται, ἣ καλεῖται μὲν Πυθιὰς, φέρει δὲ διὰ Θετταλίας, καὶ [33] Πελαγονίας, καὶ τῆς Οἰ-

iis ipſis. Hi vero poſtquam advenerunt, & magnifice rem divinam fecerunt intra Tempe, rurſus abeunt nectentes ſerta ex ea lauro, ex qua Deus etiam amans tunc temporis coronatus eſt: eaque via eunt, quæ dicitur Pythias, & ducit per Theſſaliam, Pelagoniam, Oetam, Ænianum regionem, & Melienſium, & Dorienſium, & Locrenſium Heſperio-

IX. 8. Τὰ κρέα τῶν ἱερῶν ἀφελόντες. Αναιρεῖν proprie eſt aliquid *de terra tollere*, vel etiam *è medio tollere*. IDEM.

28 Ετους ἐννάτου] Tanto enim tempore exulaſſe dicitur, & tum demum expiatus eſſe à cæde Pythonis. Conſule Plutarch. *de orac. defectu*. SCHEFF.

29 Οἱ Δελφοὶ παῖδας εὐγενεῖς πέμπουσι] Pauſanias in *Corinthiacis: Apollinem & Dianam Pythone cæſo, ut ſe expiarent, Ægialeam veniſſe tradunt, ſed incuſſo terrore, eo ipſo in loco, qui nunc Phœbus dicitur, in Cretam ad Carmanorem divertiſſe: ac ſtatim peſtilentem morbum Ægialenſibus immiſſum, quem depelli non poſſe vates monue unt, ni Apollo & Diana placarentur. Miſſos igitur pueros ac totidem virgines ad Sytham amnem ſupplicum ornatu, quorum precatione perſuaſos eos in arcem veniſſe. Eo itaque in loco, quo primum venere, Suadelæ ædem dicatam. Idem verò ritus hoc etiam tempore ſervatur. Pueri enim feſto Apollinis die ad Sytham veniant, ac deorum ſigna in ædem Suadelæ deportant, deinde in templo Apollinis ea reponunt*. IDEM.

30 Διαπλέξαντες] Delphoſque ea ſerta deferentes, perſequente ipſos tibicine, teſtis Plutarchus, quem vide *lib. de Muſica*. SCHEFF. Mediceus πλέξαντες. & verbum ſimplex compoſito prætulit Auctor *lib*. I. *de N. A. cap*. 38. καὶ ἀντήρα ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ Αλεξανδρου πόλει γυναικὸς στεφάνους πλεκούσης Αριστοφάνει τῷ Βυζαντίῳ ὁ ἐλέφας.

31 Ερῶν] Supra expiatum Apollinem ex hâc lauro coronam ſumpſiſſe ſcribit, quomodo igitur nunc venit ad amantem? An vitium eſt in ſcripturâ? num potius ἱερῶν hic idem eſt, ac βουλόμενος? ut ſit ſenſus, Deum non ex alia arbore, quam lauro coronam tunc geſtare voluiſſe. Mallem ſanè αἱρῶν, ut ſit idem, ac quod ſupra, λαβών. SCHEFF. ἐρῶν θεὸς, *amans Deus*, vult, Daphnin Penei filiam ita ab Apolline fuiſſe adamatam, ut nec transformatam in laurum amare deſtiterit, & affectus teſtandi cauſa coronam ſuo capiti ex eâ lauro decerpſerit. vide Ovid. *lib*. I. *Metam. fab*. 14. Ideoque non eſt, quod Vir doctus in emendatione hujus loci adeò æſtuet. KUHN.

Ερῶν καὶ τότε ὁ θεὸς] Nihil in ſcriptura hac ineſt vitii, quod ſuſpicabatur Schefferus, nec quidquam abſurdi aut contrarii in eo, quod *modo dicatur Apollo Expiatus, nunc Amans, ex hac lauro ſumpſiſſe coronam*. Emphaſis eſt in καὶ τότε, quibus ſignificatur, eum, quum in hoc loco ageret Exul ob cædem Pythonis, *tunc etiam amaviſſe*, ſcil. Daphnen. Accidit enim & hic Amor, & illa expiatio intra hæc Tempe, poſt cædem Pythonis. PERIZ.

32 Καὶ τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἔρχεται] Geſn. ἔρχονται. Idem Cupero placet *lib*. III. *Obſ. cap*. 12. vide Indicem in *Singularis*. SCHEFF. Ipſum Orationis filum ἔρχονται exigit. KUHN. Aſſentior Geſnero, Cupero, Kuhnio legentibus ἔρχονται. Et videtur etiam Sluisk. ita ſcripſiſſe. Certe ſcripſit ita Medic. I. teſte Gudio. Via autem hac utebantur Redeuntes, ut ex ordine locorum liquet. Similem *viam* memorat Strabo *lib*. IX. *p*. 422. qua Athenienſes mittere ſoleant Delphos ſua ſacra, quia iſtac via uſus olim fuerat Apollo. Eum enim ait ταύτην ἰέναι τὴν ὁδὸν, ᾗ νῦν Αθηναῖοι τὴν Πυθιάδα πέμπουσι. PERIZ. Re-

ſcripſi-

Οἴτης, 34 καὶ Αἰνιάνων χώρας, καὶ τῆς 35 Μηλιέων, καὶ Δωριέων, καὶ 36 Λοκρῶν τῶν Ἑσπερίων. Οὗτοι δὲ καὶ παραπέμπουσιν αὐτοὺς σὺν αἰδοῖ καὶ τιμῇ, οὐδὲν ἧττον, ἤπερ οὖν 37 ἐκεῖνοι, οἱ 38 τοὺς ἐξ Ὑπερβορέων τὰ ἱερὰ κομίζοντας τῷ αὐτῷ θεῷ τούτῳ τιμῶσι. Καὶ μὴν καὶ τοῖς Πυθίοις ἐκ ταύτης τῆς δάφνης τοῖς νικῶσι τοὺς στεφά-

γους

riorum. Illi vero etiam deducunt pueros cum veneratione & honore, nihilo minus, quam ii, qui ex Hyperboreis ſacra eidem iſti deo ferentes, venerantur. Sed & in Pythiorum ludis, victoribus ex hac lauro coronæ dari ſolent. De Tempibus igitur Theſſalicis etiam mihi commemorata hæc

huc-

ſcripſi ἔρχονται ex MSS.

33 Πελαγονίας] Ortelius in *Theſ. Geograph.* Πελασγίας legendum putat. *Suadet hoc Ptolemæi*, inquit, *Græciæ tabula.* KONIGIUS.

Καὶ Πελαγονίας] Nihil quidem mutant MSti. Sed vel Auctor parum accurate Geographus hîc fuit, vel errarunt Librarii. Nulla enim in hoc itinere *Pelagonia* erat, quæ pars fuit Macedoniæ ſuperioris verſus Thraciam, vel Epirum. Vide Strabonem *lib.* VII. *pag.* 326. & 327. Legendum itaque cum Ortelio Πελασγίας. *Pelasgia* quippe inter Theſſaliam, & Locridem, & Phthiotin Achaiam erat ſita. Vide Anton. Liber. *fab.* 23. Immo ſæpe cum *Theſſalia* confundebatur. Apud Sponium *Itiner. Tom.* II. *pag.* 329. in Marmore Delphis reperto *Chreſtus* quiſpiam dicitur ſimul Θεσσαλὸς Λαρισσαῖος Πελασγιώτης, ſed & Argos Pelasgicum ſæpe etiam *Theſſalicum* dicitur. PERIZ.

34 Αἰνιάνων χώρας] Quæ fuit ſupra & ad Montem Oetam. Vide Strabon. *lib.* IX. & Pauſan. in *Phocicis pag.* 338. *Melienſibus* jungit etiam Scylax. Urbs ipſa dicebatur *Ænia*, Liv. XLIV. 10. IDEM.

35 Μηλιέων] Μηλιεῖς, qui & Μαλιεῖς, unde *ſinus Maliacus*, vicini erant Ænianis & Dorienſibus. Vide omnino de his Palmerium *in Auctores Græcos pag.* 275. &c. Anton. Liberalis *fab.* 22. eos ad radices montis *Othryos* locat. IDEM.

36 Λοκρῶν τῶν Ἑσπερίων] Sic appellabantur reſpectu Parnaſſi montis & Locrorum Opuntiorum ac Epicnemidiorum, qui ad Orientem Parnaſſi habitabant, cum hi ejus Occidentalem partem incolerent. Atque hinc etiam in Sigillo publico Heſperum ſtellam habebant expreſſam. Dicebantur etiam *Ozolæ*. Vide Strabon. *lib.* IX. IDEM.

37 Ἐκεῖνοι οἱ] Puto illud οἱ delendum, quia natum ex terminatione vocis præcedentis videtur. SCHEFF. Præponendum οἱ meo judicio, legendumque οἱ ἐκεῖνοι, *illi ipſi* ſcil. *Melienſes*, *Dorienſes* &c. vel plane delendum. KUHN. Miror quid in mentem venerit Viris Doctiſſimis, Scheffero, qui *illud* οἱ *delendum putat*, & Kuhnio, qui vel itidem *plane delendum* vel *legendum*, οἱ ἐκεῖνοι, idque vertendum, *illi ipſi*, *ſcil. Melienſes*, *Dorienſes*, *&c.* Crediſſe videntur, eadem via, & per eaſdem regiones, iter feciſſe, qui ſacra ex Hyperboreis ferebant huic Deo, atque ita ab iiſdem plane populis modo memoratis ſimili veneratione, qua pueri *Delphici*, exceptos. Atqui hæc ſacra ferebantur non *Delphos*, ſed *Delum*, & per alias igitur terras, ut ratio viæ poſtulabat, quæ in Græcia ab Dodonæis ferebat in Eubœam, & inde Delum. Vide Herodot. IV. 33. Callimachum *Hymno in Delum* v. 283. & Pauſan. in *Atticis p.* 30. ut & *ſupra* II. 26. Ferebant autem hæc ſacra olim *Virgines*, *quæ hoſpitiis gentium venerabiles* fuiſſe dicuntur à Plinio *Nat. Hiſt.* IV. 12. *extr.* Manifeſtum ita, nihil vitii in his hærere. Senſus eſt, Nihilo minus Delphicos hoſce pueros honorant Populi, modo laudati, quam faciebant *illi*, qui maximo opere venerabantur eos, qui ſacra ſeu primitias frugum ex Hyperboreis deferebant Delum. Conjunctim autem utroſque memorat etiam Plutarch. *de Muſica.* Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ κατασκευάζοντα παιδὶ (h. e. ἀρχιθεωρῷ τῶν χορῶν, ut Noſter ait) τὴν Τεμπικὴν δάφνην εἰς Δελφοὺς παραπέμπεσθαι αὐλητήν. Καὶ τὰ ἐξ Ὑπερβορέων δὲ ἱερὰ μετ' αὐλῶν καὶ συρίγγων, καὶ κιθάρας, εἰς τὴν Δῆλον, φασί, τὸ παλαιὸν στέλλεσθαι. His *tibiis* certa cantabantur cantica, quale Pronomum Tibicinem com-

νους διδόασιν. Ὑπὲρ μὲν οὖν τῆς ἐν Θετταλίᾳ Τεμπῶν, καὶ ἐμοὶ νῦν τοσαῦτα εἰρήσθω.

huc uſque ſunto.

poſuiſſe Chalcidenſibus in Eubœa, quo Delum venientes loci Numina ſalutarent, refert Pauſan. in *Bœot. pag.* 291. PERIZ.

38 Οἱ τὰς ἐξ Ὑπερβορέων] De quibus Herodotus *lib.* IV. Pauſan. in *Att. p. m.* 30 SCHEFF.

ΚΕΦ. β'.

CAP. II.

Περὶ Ἀναξαγόρου ἀνδρείως τὸν τῶν τέκνων θάνατον ἐνεγκόντος.

De Anaxagora fortiter liberorum mortem ferente.

Ἀναξαγόρᾳ τῷ Κλαζομενίῳ σπουδάζοντι [1] πρὸς τοὺς ἑταίρους προσελθών τις ἔφη, τεθνηκέναι οἱ τοὺς δύο παῖδας, οὕσπερ οὖν καὶ εἶχε

Cum quidam Anaxagoræ Clazomenio, cum diſcipulis ſeria tractanti, adveniens nunciaſſet, duos ejus filios mortuos eſſe, quos etiam ſolos

1 Πρὸς τοὺς ἑτέρους] An ἑταίρους: Sic enim noſter diſcipulos & auditores Philoſophorum appellare ſolet. Factum hoc autem in præſentia ipſorum. Plutarch. *Conſol. ad Apoll.* Ἀναξαγόραν παρειλήφαμεν φυσιολογοῦντα καὶ διαλεγόμενον τοῖς γνωρίμοις ἀκούσαντα παρά τινος τὴν περὶ τοῦ υἱοῦ τελευτήν &c. Confirmat planè conjecturam noſtram Stobæus *ſermon.* CVI. qui ſe habere ſua ex *Noſtro* ait. Conveniunt quoque MSS. omnes. SCHEFF Res ipſa eſt, non conjectura, quod dicit Cl. Scheff. KUHN. Uterque & Sluisk. & Lugd. æque ac illi, quos Schefferus narrat, ut & Medicei, legunt ἑταίρους. h. e. *diſcipulos*, vel *familiares* ſibi auditores, inter quos habuit etiam nobiliſſimum illum Periclem, immo & ipſum Socratem. Vide Platonem in *Phædone pag.* 97. Sic XIV. 42. Xenocrates vocatur ὁ Πλάτωνος ἑταῖρος, quem revera fuiſſe ejus *Diſcipulum*, tum aliunde ſatis conſtat, tum ex Noſtro III. 19. & XIV. 9. Quæ cum ita ſint, haud ſcio, qua prohibeamur religione in textum reſtituere, quod Codicum conſenſus flagitat, & rerum ſententia ſuadet, omnes denique interpretes, Schefferus, Faber, Kuhnius probant. PERIZ.

2 Ἤιδειν θνητοὺς] Lege Laërtium in *vita hujus.* is enim per omnia conſentit, ut memoria mihi lapſus videatur eruditiſſimus Caſaubonus, quando noſtrum ſcribit ab illo diſſentire, & hæc verba Xenophonti tribuere. Hiſtoriam porro tradidere Valer. Maxim. *lib.* V. *cap.* 10. & qui ibi à Lipſio citantur, quibus adde Simpl. *in Epict. c.* 22. SCHEFF.

Ἤιδειν θνητοὺς γεγεννηκότας] Legendum γεγεννηκότα. Illud autem ἑτέρους, quod in aliis editionibus occurrit, mutatum a me fuerat in ἑταίρους, antequam notas viri docti vidiſſem, & certa eſt emendatio. FABER. Apud Stobæum eſt γεγεννηκώς. Faber putat γεγεννηκότα. Sed Stobæi lectionem præferunt & notæ Codicis Bigotiani. SCHEFF. Lectioni, quam Stobæus habet *Serm.* 254. favet Plutarchus in περὶ εὐθυμίας: ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ παιδὸς ἀνεφώνησεν, ᾔδειν θνητὸν γεννήσας, *filio extincto exclamavit Anaxagoras, noveram, me genuiſſe mortalem!* & Hieron. *ep. ad Heliodorum. Ubi illud ab infantia ſtudium literarum ac Anaxagoræ & Telamonis ſemper laudata ſententia? Sciebam me genuiſſe mortalem:* Vulgata tamen eodem recidit, cum ὁ γεννήσας & οἱ γεγεννηκότες æquè ſint mortales. Quomodo hoc dicto abuſus ſit Gallienus audito, Patrem ſuum à Perſis captum, Trebellius refert. KUHN. Quod Schefferus ex Stobæo, ipſum hoc Anaxagoræ dictum *Serm.* 106. ipſis Æliani verbis exhibente, ut & ex Codice Bigotiano, laudat, γεγεννηκώς: idem illud Ego ex Lugd. Codice adfero, qui di-

χὲ μόνους ὁ Ἀναξαγόρας. Ὁ δὲ, μηδὲν διαταραχθεὶς, εἶπεν, [2] ᾔδειν θνητοὺς γεγεννηκώς.

ſolos habebat: ille vero nihil perturbatus, reſpondit: Sciebam eos me mortales genuiſſe.

diſerte ita ſcriptum exhibet. At Sluisk. legit γεγεννηκέναι. Prius illud probo, quum inſuper eadem locutione in eodem Anaxagoræ dicto utatur Laërtius in *Ejus Vita*, ᾔδειν αὐτοὺς θνητοὺς γεννήσας: ſed & in *Xenophonte*, ubi hoc dictum illi quoque à nonnullis tribui ait, idem plàne vocabulum adhibeat, ᾔδειν θνητὸν γεγεννηκώς. Cæterum neſcio, quid Cl. Kuhnius velit, *eodem* affirmans *recidere Vulgatam, quum* ὁ γεννήσας, & οἱ γεγεννηκότες, *æque ſint mortales*. Nec enim agitur de eo, utrum, qui genuere, ſint mortales, ſed utrum mortales gignant filios. An γεγεννηκότες accepit quaſi γεγονότες, h. e. *nati*, *geniti*? Vide hic & Gatakerum *ad Anton. de ſe ipſo* IV. 5. PERIZ.

ΚΕΦ. γʹ.

CAP. III.

Περὶ Ξενοφῶντος τὸν τοῦ υἱοῦ θάνατον ἀνδρείως ἐνεγκόντος.

De Xenophonte filii obitum fortiter tolerante.

[1] Ξενοφῶντι θύοντι ἧκέ τις [2] ἐκ Μαντινείας ἄγγελος, λέγων, [3] τὸν υἱὸν αὐτῷ τὸν Γρύλλον τεθνάναι. Κἀκεῖνος ἀπέ-

Xenophonti rem divinam facienti nuncius quidam ex Mantinea venit ſignificans, filium ejus Gryllum

1 Ξενοφῶντι] Habes hiſtoriam apud Diogenem in *vita hujus*, Stobæum *ſerm.* VII. & CVI. SCHEFF.

2 Ἐκ Μαντινείας] Ubi pugnatum eſt inter Lacedæmonios, quorum ſocii tum erant Athenienſes, & Thebanos, qua in pugna cæſus eſt Epaminondas. Filii autem Xenophontis ſequebantur ſigna Athenienſium. Nam Athenienſis erat Xenophon, licet Corinthi tunc habitaret. Vide Laërtium. *Mantinea* autem erat Urbs Arcadiæ, cui contra Tegeatas & reliquos Arcadas auxilium ferebant Lacedæmonii, ſicuti illis Thebani. PERIZ.

3 Τὸν υἱὸν αὐτῷ] Corrige ex Stobæo, qui ſe ex Noſtro habere teſtatur, & ſcribe. αὐτοῦ. Apud eundem *ſermon.* CVI. pro καὶ ἐκεῖνο legitur, τῷ πρεσβυτέρῳ λόγῳ. Pro τέθνηκε, τέθνηκεν. Cætera ad literam conveniunt. SCHEFF. τὸ, αὐτῷ magis Æliani ſtilum ſapit. KUHN.

Τὸν υἱὸν αὐτῷ τὸν Γρύλλον τεθνάναι] Ita uterque Codex, ut adeo auſcultandum non ſit Scheffero, qui ex Stobæi vulgatis editionibus malit αὐτοῦ. Uſitatum enim noſtro Dativum eſſe tali in locutione, liquet etiam ex *proximo ſup. Capite*, ubi ſimiliter ait, Τεθνηκέναι οἱ τοὺς δύο παῖδας. Sic VII. 3. ὅτι Ἀρίστιππος ἑταίρων αὐτῷ τινων ὀδυρομένων βαρύτατα, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα πρὸς αὐτοὺς εἶπε. h. e. *quibuſdam ejus amicis*, vel *diſcipulis*. XIV. 8. ἐπεὶ αὐτῷ μαθητὴς ἦν. Vide & mox *cap.* 5. & VII. 7. Erat autem hic *Gryllus* Xenophontis Filius natu major, avito hoc nomine, ut ſolebat apud Græcos, inſignitus. Sic inter Reges Macedoniæ Demetrii Poliorcetæ Nepos, & Hujus iterum Nepos, *Demetrii* dicebantur, ut Antigoni Primi Nepos. *Antigonus Gonatas*, Philippi poſterioris Nepos ſuppoſitus, itidem *Philippus*. PERIZ. Pari Græciſmo utitur Auctor *infra lib.* IX. *cap.* 25. εἰ μή σοι τέθνηκε ζεῦγος. & *lib.* II. *de Nat. Anim. cap.* 23. τὸν ταῦρον εἰ παίσαις κατὰ τοῦ βρέγματος, εἴτε ἑκὼν, εἴτε κατὰ τύχην ῥάβδῳ μέσον διατέμοις, οὐδέτερον αὐτῷ τῶν μερῶν ἀποτέθνηκεν. Et *lib.* III. *Anthol. Epigr. Græc. pag.* 325.

Ζώη σοι κεῖνός γε, καὶ ἐς βαθὺ γῆρας ἵκοιτο.

4 Ἀπέ-

ἀπέθετο μὲν 4 τὸν στέφανον, διετέλει δὲ θύων. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἄγγελος προσ-

lum mortem oppetiiſſe. Et ille depoſuit quidem coronam, ſed in ſacrifican-

4 Ἀπέθετο τὸν στέφανον] Coronatos Veteres ſacrificaſſe, ſatis notum. Erat hoc autem partim perfectionis ſignum, partim jucunditatis. Perfectionem notaſſe, docet Ariſtoteles ex Homero & vulgari loquendi conſuetudine, ex quâ etiam κρατῆρες ἐστεφανωμέναι dicuntur, quæ *vino plenæ ſunt*. Quemadmodum & apud Latinos *Corona* operis vocatur, quâ concluditur, abſolutumque eſſe ſignificatur. Neque aliam ob cauſam veteres inſtituiſſe arbitror, ut etiam victimæ coronarentur, quam ut ſignificaretur, integras ac perfectas eſſe, nulloque membrorum vitio corruptas, taleſque, quales dii aut exigant, aut offerri ipſis par ſit. Erant porro coronæ etiam lætitiæ indicium, quod vel ex eo apparet, quoniam non niſi in rebus lætioribus, conviviis puta & ſimilibus, adhibebantur. Meritò igitur etiam in ſacris uſurpatæ, ut in quibus ominis quoque gratia, læta omnia jucundaque eſſe debebant. Sacris inquam, non omnibus, verum iis, quæ fiebant ob ſucceſſus rerum proſperos ſive publicarum ſive privatarum. Verum cum mors propinquorum tale quid ſit, quo iſta rebus ſacris conveniens lætitia ex hominum animis ejicitur, menſque de ſtatu ſuo deturbatur, veteres in ſignum ejus rei coronas depoſuere. Athenæus *lib.* XV. περὶ τὰ πένθη τοὐναντίον παρασκευάζομεν. ὁμοιοπαθεῖς γὰρ τῷ κεκμηκότι κολούομεν ἡμᾶς αὐτοὺς τῇ τῶν στεφάνων ἀφαιρέσει. Atque has quidem ſolas, ſi mens luctu tacta, non tamen planè è ſede ſua dejecta eſſet, ſed quadamtenus adhuc ſibi conſtaret. Quod ex exemplo præſenti ſatis apparet, de quo etiam Valer. Maximus *lib.* V. *cap.* 10. *Cum ſolenne ſacrificium perageret è duobus filiis majorem natu, nomine Gryllum, apud Mantinæam prælio cecidiſſe cognovit, nec ideo inſtitutum deorum cultum omittendum putavit. Sed tantummodo coronam deponere conatus fuit. Quam ipſam, percontatus quomodo occidiſſet, ut audivit fortiſſimè pugnantem interiſſe, capiti repoſuit, numina, quibus ſacrificabat, teſtatus, majorem ſe ex virtute filii voluptatem, quam ex morte amaritudinem ſentire.* Ecce, hic Xenophon coronam capiti reponit, quia voluptatem capiebat ex glorioſa filii morte, quam humanitatis ſenſu ante depoſuerat. Atque ita deos ipſos fingunt in mœrore coronas deponere, uti apud Athenæum *ſupra dicto loco* videre eſt. Quorum vero mens abrepta luctu penituſque occupata erat, ii non modo deponebant coronas, ſed & abjiciebant, evertebant aras, ſimulacra deorum verberabant. Idem Valer. Maxim. *Alius*, ait, *removiſſet hoſtiam, abjeciſſet altaria, lachrymis reſperſa thura disjeciſſet. Xenophontis cor pia religione immobile ſtetit.* Adde Plutarchum *Conſol. ad Apollin.* SCHEFF. Diu ante Xenophontem id ipſum, nunciata *Androgei* filii morte, *Minos* fecit. Apollodorus *lib.* III. *Biblioth.* Μίνως δὲ ἐπελθόντος αὐτῷ θανάτου, θύων ἐν Γάρῳ ταῖς Χάρισιν, τὸν μὲν στέφανον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἔρριψε, καὶ τὸν αὐλὸν κατέσχε καὶ τὴν θυσίαν οὐδὲν ἧττον ἐπετέλεσε· ὅθεν ἔτι καὶ δεῦρο χωρὶς αὐλῶν καὶ στεφάνων ἐν Πάρῳ θύουσι ταῖς Χάρισι. *Minos, ſuperveniente nuncio de filii interitu, tum temporis in Paro Gratiis ſacra faciens, coronam quidem capiti detractam abjecit, ac tibiam inſlari vetuit, at ſacrificium nihilominus peregit. Unde hactenus ſine tibia & coronis in Paro Gratiis litari mos eſt.* Hinc lux Senecæ in *Conſol. ad Marciam. Ne nimis admiretur Græcia illum Patrem, qui in ipſo ſacrificio, nuntiatâ filii morte, tibicinem tantum tacere juſſit, & coronam capiti detraxit, cætera ritè perfecit.* Ita etiam Tiberius, *quo primum die poſt exceſſum Auguſti, Curiam intravit, quaſi pietati ſimul & religioni ſatisfacturus, Minois exemplo, thure quidem ac vino, verum ſine tibicine, ſupplicavit, ut ille olim in morte filii.* Sueton. *Tiber. cap.* 70. Hieron. *epiſt. ad Heliodorum, Proponunt* (Ethnici) *innumerabiles viros, & maximè Periclem & Xenophontem Socraticum, quorum alter amiſſis duobus filiis, coronatus in concione diſſeruit: alter, cum ſacrificans filium audiſſet occiſum, depoſuiſſe coronam dicitur, & eandem capiti repoſuiſſe, poſtquam fortiter in acie dimicantem reperit concidiſſe*, KUHN.

Τὸν στέφανον] Coronati enim eſſe ſolebant ſacrificantes cum apud Græcos, tum apud Romanos. Sic *infra Cap.* 37. Ἐπί τινα ἑορταστικὴν θυσίαν ἀνελθόντες erant ἐστεφανωσάμενοι. Ari-

 ſtoph.

προσέθηκε καὶ ἐκεῖνο, ὅτι νικῶν τέθνηκε, πάλιν ὁ Ξενοφῶν ἐπέθετο τὸν στέφανον. Ταῦτα μὲν οὖν δημώδη, καὶ ἐς πολλοὺς ἐκπεφοίτηκεν.

cando perſtitit. Quum vero nuncius etiam illud adjiceret, eum victorem obiiſſe, denuo coronam ſibi impoſuit Xenophon. Hæc vero vulgaria quidem ſunt, & in vulgus exierunt.

ΚΕΦ.

CAP.

ſtoph. *Pluto* IV. I. καὶ νῦν ὁ Δεσπότης μὲν ἔνδον βουθυτεῖ, ἐστεφανωμένος. Cato apud Gell. VII. 4. & Feſt. in *Sub corona*, *Ut populus ſuâ operâ Coronatus ſupplicatum eat*, ſcil. Diis. Sueton. *Aug*. 91. *Candidati coronatique & thura libantes*. Et in *Galba cap*. 18. inter omina interitum ei portendentia refertur, *ſacrificanti coronam de capite excidiſſe*. Immo adeo hoc erat uſitatum, ut idcirco Plutarchus *de Aud. Poëtis* vetet nos admirari στρατηγικὴν χλαμύδα, ἢ ἱερατικὸν στέφανον. Ex quo liquet, *Coronam* ita fuiſſe ſacris & *ſacerdotibus* propriam, ut *chlamys* erat *Imperatoribus*. Ratio hujus rei fuit, quod Corona erat præcipuum lætitiæ inſigne & ornamentum, unde in vino etiam adhibebatur & comeſſationibus. Hinc apud Gell. IV. 14. primum dicitur Mancinus ad ædes meretricis veniſſe *comeſſator*, at dein *cum coronario*. Et apud Baſil. M. *de Utilitate ex Græcis &c.* Pythagoras traditur incidiſſe κωμασταῖς μεθύουσι, ſed cum juſſiſſet Tibicinem canere Doricum melos, eo redegiſſe illos, ut abierint ῥίψαντες τοὺς στεφάνους. Diſerte Ovid. *Faſt*. V. 341.

Nulla Coronata peraguntur Seria fronte.

Sacra autem omnibus feſtivæ lætitiæ indiciis peragebantur, atque hinc non tantum *coronati* erant ſacrificantes, ſed & *candidati*, immo pleriſque ſacris aderant *chori* & *tibiæ*, adeo ut Plutarch. *d. l.* notet, θυσίας μὲν γὰρ ἀχόρους καὶ ἀναύλους ἴσμεν, οὐκ ἴσμεν δὲ ἄμυθον ποίησιν. Vult dicere, *Chorus* & *Tibias* eſſe uſitatiſſimas in *ſacrificiis*, non tamen prorſus perpetuas, at *Fabulas* eſſe perpetuas in *Poëſi*. Adde *Convivia* adeo Sacrificiis propria, ut illis memoratis hæc etiam intelligantur. Certe Ariſtoteles *Polit*. VI. 7. jubet novos Magiſtratus facere θυσίας μεγαλοπρεπεῖς, ut ita populus ſit μετέχων τῆς περὶ τὰς ἑστιάσεις. Vide & Anton. Liber. *Fab*. 15. Contra vero *Luctus* omnis abeſſe omnino à Sacris debebat, atque hinc Romani poſt cladem Cannenſem decrerunt, teſte Val. Max. I. 2. 15. *Ne Matronæ ultra trigeſimum diem luctus ſuos extenderent, uti ab his ſacra Cereris peragi poſſent. Itaque*, pergit ille, *Matres ac filiæ conjugeſque & ſorores nuper interfectorum, abſterſis lacrymis, depoſitiſque doloris inſignibus, Candidam induere veſtem, & thura aris dare coactæ ſunt.* At Livius XXII. 56. *Sacrum anniverſarium Cereris intermiſſum*, ait, *quia nec lugentibus id facere ſit fas, nec ulla tunc matrona expers luctus fuerit. Itaque ne ob eam cauſam alia quoque ſacra, publica aut privata, desererentur, SCto luctum diebus* XXX. *finitum*. Sic dein etiam Cejonius Commodus per adoptionem Adriani factus L. Ælius Cæſar, at mox mortuus, *ab Adriano votorum cauſa lugeri eſt vetitus*, h. e. quia propinqua erant Anni Initia, quibus Vota ad Deos publice nuncupari ſolebant: vide Spart. in *Adr. c*. 24. & ibi Caſaub. Adde & Feſtum in *v. Minuitur*, ubi *Luctum Minui* docet variis ſacris, vel rebus, propter quas ſacra erant facienda. Cum hoc autem Xenophontis facto conferri debet illud Horatii Pulvilli, à Livio II. 8. & Val. Max. V. 10. memoratum, uti id Seneca *ad Marciam cap*. 13. cum Minois exemplo (de quo vide hic Kuhnium) contulit. Eadem enim iſtic fortitudo eſt Patris, cui ſacris operanti, & Capitolii dedicandi precationem meditanti, nunciabatur itidem ſubita Filii mors. Sed operæ pretium eſt, ut audiamus hic verba Servii *ad Virgil. Æn*. VIII. 2. *Conſuetudo Romana fuit, ut polluti funere minime ſacrificarent; ſi tamen contingeret, ut uno eodemque tempore funeſtaretur quis, & cogeretur operam dare ſacrificiis, elaborabat, ut ante ſacra compleret, quam Funus agnoſceret, unde etiam Ho-*

Horatius Pulvillus in Capitolii dedicatione, quum ei Filius nunciaretur exſtinctus, ait, Cadaver ſit, *nec voluit funus agnoſcere, donec templa dedicaret.* Periz.

ΚΕΦ. δ΄.

Ὅτι ὁ Δίων ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ θανάτου οὐκ ἐταράχθη.

Δίων δὲ Ἱππαρίνου μὲν παῖς, Πλάτωνος δὲ ὁμιλητὴς, ἔτυχε μὲν χρηματίζων ὑπὲρ τινων δημοσίων καὶ κοινῶν πραγμάτων, [1] ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ [2] ἐκ τοῦ τέγους κατενεχθεὶς [3] εἰς τὴν αὐλὴν, τὸν βίον κα-

CAP. IV.

Quod Dion ob filii mortem non perturbatus ſit.

At Dion, Hipparini filius, Platonis diſcipulus, quum publica quædam & communia negotia tractaret, filius ejus è tecto delapſus in atrium, vitam cum morte commutavit.

1 Ο δὲ παῖς αὐτοῦ] MSS. B. & C. ὁ δὲ παῖς αὐτῷ. Scheff. Ut MSti Regii B. & C. ſic & Lugd. αὐτῷ. Et ita prorſus capitibus proximis utrimque. Sed minime tamen opus, ut ſemper ſic locutus ſit Auctor. Certe vulgatum hic tuetur Sluisk. Nec dubito, quin idem faciat Regius A. Periz.

2 Ἐκ τοῦ τέγους] Se ipſum dejeciſſe odio paternæ diſciplinæ ſcribit Corn. Nep. *c.* 4. *vita Dionis.* Plutarchus ex levi quadam cauſa & puerili indignatione. Scheff.

Ἐκ τοῦ τέγους] Sic Sluisk. At Lugd. στέγους. Plane uti Plutarch. in *Dione.* Ἔρριψεν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ στέγους, *dejecit ſeſe de tecto.* Sed utrumque recte dicitur. Præcipitavit autem ſe Filius ille Dionis ſciens volenſque, quia cogebatur à Patre ad frugem redire, quum de induſtria à Dionyſio corruptus eſſet & perditus omni vitiorum genere. Vide Corn. Nepot. in *Dione cap.* 4. Periz.

3 Εἰς τὴν αὐλὴν] Vertitur, *in atrium.* Et ita ſane Philoxeni Gloſſæ Αὐλὴν exponunt *Atrium*, *Aream.* Nec intercedo, quo minus αὐλὴ ita aliquando accipiatur. Sed hic intelligo *Veſtibulum*, quod diverſum fuiſſe ab *Atrio*, nec fuiſſe *in ipſis ædibus, neque partem ædium, ſed locum ante januam domus vacuum, & inter fores ædium ac viam medium*, quum *Atrium* eſſet *prima pars ipſarum ædium*, docet Gellius xvi. 5. Adde & Caſaubon. de *Atrio*, *ad Sueton. Aug.* 29. Sed ſicut ibidem addit Gellius, *quoſdam haudquaquam indoctos Viros* hæc confundere, & *Veſtibulum* pro *Atrio* ponere, ſic nihil mirum, Αὐλὴν quoque accepiſſe tandem etiam *Atrii* ſignificationem. Magis tamen Huic Hiſtoriæ & primitivo ſimul Vocis Αὐλῆς uſui congruit *Veſtibuli* ſignificatio. Certe Athenæus *lib.* v. *pag.* 189. diſerte illam de tali loco exponit, dum primum ait, οὐδ᾽ ἡ Αὐλὴ ἁρμόττει ἐπὶ τοῦ οἴκου· ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος Αὐλὴ λέγεται. *Neque* Αὐλὴ *convenit ſignificationi Domus, Nam locus, quem venti perflant*, Αὐλὴ *dicitur.* Dein vero docet, Regum tamen ædes dici etiam Αὐλὰς, διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν τοὺς περὶ τῶν οἴκων ὑπαιθρίους τόπους, *quia magna habeant veſtibula*, ſeu *loca ſubdivalia, ante ædes.* Denique addit, Ὅμηρος τὴν Αὐλὴν ἀεὶ τάττει ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων, *Homerus* Αὐλὴν *ſemper adhibet de locis ſubdialibus.* Atque hinc Euſtath. *ad Hom. Il.* Ω. *p.* 1465. *Ed. Baſ.* Αὐλὴν derivat *ab* Αω h. e. πνέω, *epentheſi literæ* Υ. Sed & Philoxenus hanc originem & ſignificationem reſpicit, quando Αὐλὴν etiam interpretatur *Aream.* Noſter *infra* viii. 7. refert Alexandrum victorem nuptias celebraſſe ſuas ſimul & Amicorum xc. & Amicos quidem excepiſſe in ἀνδρῶνι, h. e. ea parte ædium, quam ſibi ſumunt Viri, at *copias Pedeſtres & Equeſtres & Nauticas*, ἐν τῇ Αὐλῇ, h. e. ante ædes ſub dio. Nullum enim tam amplum erat conclave, quo omnes illi ſimul poſſent accipi. At vero quando Αὐλὴ jam ponitur pro ipſa Domo, vel Atrio, ut fit in *Euang.* Matthæi & Mar-

 ci,

κατέςρεψεν· ἐδὲν ἐν ἐπὶ τέτοις. [4] μετεβάλετο ὁ Δίων, ἀλλ' ὅπερ ἐν ἐξ ἀρχῆς ἔπραττε, τῦτο καὶ δρῶν διετέλεσεν.

vit: nihil igitur hiſce turbatus fuit Dion, ſed quod inceperat antea, id agere perſeveravit.

ci, in deſignandis ædibus Pontificis & Pilati, tunc Veſtibulum dicitur προαύλιον. Marcus XIV. 54. Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ, ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τῦ Ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν πρὸς τὸ φῶς. At v. 68. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον. IDEM.

4 Οὐδὲν μετεβάλετο] Videtur diverſum indicare Nepos *cap*. 6. ait enim accepiſſe *vulnus graviſſimum* ejus morte. SCHEFF.

Μετεβάλετο] *Mutavit ſe*, ſuamve actionem, vultum, colorem, ut ſolent ſubito caſu perturbati. Eleganter Plutarchus in *Camillo* de Senibus placide in ſellis ſuis ſedentibus, quum penetrarent Galli, Urbe occupata, in forum, ὄτε ὄψιν, ἢ χρόαν ἔτρεψαν, *neque vultum, neque colorem mutarunt*. PERIZ.

ΚΕΦ. ε'. — CAP V.

Ἀντίγονος τὸν υἱὸν νεκρὸν ἰδὼν ἐδὲν συνεταράχθη.

Antigonus filium ſuum mortuum videns, nihil perturbatus eſt.

1 Ἀντίγονόν γε μὴν φασι τὸν δεύτερον, ἐπεί τινες [2] τὸν υἱὸν αὐτῷ ἐκ τῆς παρατάξεως ἐκόμισαν νεκρὸν, [3] εἶδε μὲν αὐτὸν, οὐδὲν δὲ τρέψας τῦ χρωτὸς, ἐδὲ μὴν ἐπιδακρύσας, ἐπαινέσας δὲ ὡς ἀγαθὸν ςρατιώτην, θάπτειν προσέταξεν.

Antigonum vero Secundum ajunt, quum quidam filium ei ex acie mortuum reportarent, vidiſſe quidem ipſum, ſed colorem non mutaſſe, neque vero illacrymaſſe, ſed collaudantem eum, ut fortem militem, ſepulchro mandari juſſiſſe.

ΚΕΦ. CAP.

1 Ἀντίγονον τὸν δεύτερον] *Antigonum Gonatam*, *Demetrii* filium, *Antigoni* primi nepotem intelligit. KONIG.

2 Τὸν υἱὸν αὐτῷ] Ἀλκυονεία. Vide Plutarchum *paulo ante dicto loco*. Cæterum de hoc ipſo argumento conſulendus Seneca imprimis *in utraque conſolatione*, item Cicero in *Quæſt. Tuſcul*. SCHEFF.

Τὸν υἱὸν] Qui *Alcyoneus* dicebatur, ille ipſe, qui Pyrrhi caput ad Patris pedes abjecit, eoque nomine graviter à Patre increpitus fuit, ut refert Plut. in *Pyrrho extr*. Sed & eum in prælio occiſum non tam laudavit Pater, quam audaciam ejus & pugnandi temeritatem arguit, ut tradit Idem in *Conſol. ad Apollonium*. PERIZ.

3 Εἶδε μὲν αὐτὸν] Emphaſis, & conſtantiæ aliquod documentum, in eo ineſt, quod Pater Filii cadaver *Videre* potuit. Sic apud. Suet. *Aug* 17. *Et Antonium quidem ad mortem adegit*, *Viditque mortuum*. Qui locus infeliciter tentatur à Caſaubono & Torrentio, ut iſtic brevi oſtendemus. Mox repoſui τῦ χρωτὸς, cum articulus ille ex ultima Editione excidiſſet. Variatæ autem ita Conſtructionis, Ἀντίγονόν φασι, εἶδε, exempla attuli *ad* II. 13. IDEM.

ΚΕΦ. ϛʹ.

Περὶ μεγαλοφροσύνης Κράτητος.

1 Κράτης ὁ Θηβαῖος τά τε ἄλλα μεγαλόφρων ὢν πεφώραται, καὶ καταφρονητικὸς τῶν ὑπὸ τοῦ πλήθους θαυμαζομένων, 2 ἀτὰρ οὖν καὶ χρημάτων, καὶ πατρίδος. Ὅτι μὲν οὖν 3 τῆς οὐσίας ἀπέστη τοῖς Θηβαίοις, τοῦτο μὲν καὶ εἰς πάντας ἐξεφοίτησε· τὸ δὲ ἕτερον αὐτοῦ οὐ πᾶσι γνώριμον. Ἔστι δὲ ἐκεῖνο· 4 ἀπαλλαττόμενος τῶν Θηβῶν οἰκι-

CAP. VI.

De animi Cratetis celſitudine.

Crates Thebanus compertus eſt & aliis in rebus magno fuiſſe animo, & contemptor eorum, quæ vulgus admirari ſolet, atque adeo etiam pecuniarum ac patriæ. Quod igitur ſuas facultates Thebanis ceſſerit, id quidem etiam in omnes emanavit. Aſt illud alterum ejus non omnibus notum. Hoc autem eſt. Abiens Thebis jam

1 Κράτης ὁ Θηβαῖος] Cynicus Philoſophus, Diogeniſque ſectator. De quo Apulejus in *Apologia: Crates, vir domi inter Thebanos proceres dives, nobilis, amore hujus habitus, quem mihi objectas, rem familiarem largam & uberem populo donavit.* Sunt tamen qui bona menſario dediſſe ferunt, ea lege, ut tum demum populo daret, cum filii ſui facti eſſent philoſophi. Vide Laertium. Suidas in Αναξαγόρας ſcribit, abjeciſſe omnia in mare. Adde Eundem in Απαλλάνιος. SCHEFF. Apulejus in *Flor. rem familiarem abjecit, velut onus ſtercoris* (ὡς σκύβαλον) *magis labori, quam uſui.* Hieronymus *lib.* II. *adverſus Jovinian. Crates ille Thebanus projecto in mare non parvo auri pondere, abite, inquit, peſſum malæ cupiditates! ego vos mergam, ne ipſe mergar à vobis.* KUHN.

Κράτης] Celebris hic fuit Philoſophus ex diſciplina Diogenis Cynici. Patriâ erat Thebanus, & quidem τῶν ἐκεῖ ἐπιφανῶν. Sed bona ſua redegit in pecuniam, eamque Civibus diſtribuit, ſeque tunc demum *Liberum* pronunciavit. Summam iſtius pecuniæ Plutarch. *de Vitando ære alieno* ait fuiſſe *Octo Talentorum*, quæ Schefferus interpretatur 6800. *coronatis.* Neſcio quid valeant Sheftero *coronati:* ſi tres Carolinos, major ſurget ſumma, quam par eſt, ſi duos, minor, ſed propior veræ. Octo enim talenta faciunt noſtrates ſeu Carolinos Florenos 14400. Laërtius longe ampliorem ſummam ex divenditis ejus bonis collectam tradit, nempe περὶ τὰ ἑκατὸν διακόσια τάλαντα, *ducenta ſupra centum talenta.* Sed corruptus videtur locus, legendumque forſan περὶ τὰ ἑκατὸν, εἴκοσι τάλαντα, quæ ſumma ſuperat duas, ut nunc loquimur, Auri Tonnas. PERIZ.

2 Ἀτὰρ οὖν καὶ χρημάτων] Solent hæ Voculæ ab Æliano adhiberi, quando à generali affirmatione progreditur, & tranſit ad rei peculiaris commemorationem. Sic II. 44. Θέωνος τοῦ ζωγράφου πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ὁμολογεῖ τὴν χειρουργίαν ἀγαθὴν εἶναι, ἀτὰρ οὖν καὶ τόδε τὸ γράμμα. III. 20. Οἱ ξένοι πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἀπέπεμψαν, ἀτὰρ οὖν καὶ βοῦν καὶ πλακοῦντα. IV. 19. Ἀριστοτέλει αἴτιος γέγονε πολλῆς καὶ ἄλλης πολυπειρίας, ἀτὰρ οὖν καὶ τῆς γνώσεως, τῆς κατὰ τὰ ζῶα. Sic *alibi.* IDEM.

3 Τῆς οὐσίας] Quam Plutarch. ait octo talentorum fuiſſe *lib. de vitando ære alieno*, ubi habet hanc hiſtoriam, hoc eſt 6800. coronat. Adde etiam Simplicium *ad Epict. c.* 10. SCHEFF.

4 Ἀπαλλαττόμενος τῶν Θηβῶν] Aliter Laërtius. Ἀλέξανδρον, inquit, πυθόμενον, εἰ βούλεται αὐτοῦ τὴν πατρίδα ἀνορθωθῆναι, ἔφη· Καὶ τί δεῖ; πάλιν γὰρ ἴσως Ἀλέξανδρος ἄλλος αὐτὴν κατασκάψει. Et hoc melius. Confirmatque Philoſtratus *vita Apoll.* VII. *cap.* I. denique ſic corrigendum cenſet quoque Celeberrimus Menag. in *Notis ad Laërt. pag.* 154. SCHEFF. Philoſtrati

οἰκισθεισῶν πάλιν, ἔφη, οὐ δέομαι πόλεως; [5] ἣν Ἀλέξανδρος κατασκάψει, ἢ ἄλλος.

jam denuo exædificatis, non opus eſt, inquit, mihi urbe, quam Alexander vel alius ſubvertet.

ſtrati *l. c.* moveor, ne quid in Textu mutari velim. Ille enim non habet præciſe verba illa, Ἀλέξανδρος ἄλλος, *alius Alexander*, ſed generalius inquit: οὐκ ἄν, ἔφη δεηθῆναι πατρίδος, ἣν κατασκάψει τις ὅπλοις ἰσχύσας, *ſe non indigere ea patriâ* (Crates inquit,) *quam quis armis belloque ſuperior poſſit evertere.* Cur igitur Noſtrum adigemus in Laertii verba? KUHN.

5 Ἢν Ἀλέξανδρος κατασκάψει, ἢ ἄλλος] Sic & MSti. Sed tamen Menagius *ad Laërtium in hujus Crateris vita*, deleri vult illud ἢ, quia Laërtius dicit, Philoſophum hunc, rogatum ab Alexandro, an Patriam ſuam vellet denuo excitari, reſpondiſſe, non eſſe opus, πάλιν γὰρ ἴσως Ἀλέξανδρος ἄλλος αὐτὴν κατασκάψει, *forſan enim alius Alexander eam denuo evertet.* Probat hanc Emendationem Schefferus, ſed rejicit Kuhnius, quærens, *cur Noſtrum adigemus in Laërtii verba?* Ego vero ſpecioſam plane, & pene certam dixerim, obnitentibus licet MStis. Immo magis convenire hanc lectionem illi Cratetis dicto, prout refertur ab Æliano, quam prout à Laërtio. Dictum enim id fuit, Θηβῶν πάλιν οἰκισθεισῶν, quum Thebæ denuo eſſent exſtructæ. Jam vero Thebas everterat Alexander Macedo. Reſtituit eas Caſſander xx. annis poſt, & dudum jam, ſeu Nono jam anno, poſt Alexandri illius mortem. Vide Diodor. Siculum *lib.* XIX. *pag.* 696. 697. & Pauſan. in *Bœoticis pag.* 287. Præterea floruit hic Crates maxime poſt Alexandrum, quippe cui æqualis fuit Diogenes Cynicus, eodem anno & die mortuus, quo ipſe Alexander: ejus autem diſcipulus & ſucceſſor fuit Crates. Sed & comiter legitur collocutus aliquanto poſt cum Demetrio Phalereo Athenis expulſo, & Thebas jam reſtitutas profecto. Vide Plutarchum in *lib. de Diſcernendo Adulatore & Amico.* Quis ergo erit *Alexander*, quem illo dicto Crates quaſi vivum tunc deſignaſſet ſecundum vulgatam hanc lectionem? At quam pulchra erunt omnia, ſi dixiſſe tunc ſtatuatur, *non opus mihi ea urbe, quam alius iterum Alexander evertet*, h. e. alius quiſpiam, Alexandro Macedoni, qui noviſſime eam diruit, ſimilis. Uſitatam autem eſſe hanc Græcis locutionem, vel ex eo liquet, quod de Theſeo dicebatur, teſte Plutarcho, οὗτος ἄλλος Ἡρακλῆς, immo & de Aliis. Vide ipſum Æl. *infra* XII. 22. & ibi Kuhnium. Ejuſdem generis ſunt & illa Latinorum, *Contenti ſimus hoc Catone*, & *Tertius è cœlo cecidit Cato.* Sic & de Camillo Livius V. 49. *Romulus ac parens patriæ, conditorque alter Urbis appellatur.* Quod ad Laërtii locum attinet, crediderim, illic pro αὐτὸς Ἀλέξανδρον πυθόμενον legendum αὐτὸς Κάσανδρον πυθ. facili & oportuno librariis lapſu, quia in reſponſo Philoſophi Ἀλέξανδρος ἄλλος memorabatur. Nam ut Alexander hoc rogaverit Cratetem, vix probabile propter rationem & Hiſtoriæ ipſius, & ætatis Utriuſque. PERIZ.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ τῆς τῶν πολλῶν κακοφημίας.

CAP. VII.

De calumnia populi.

[1] Δημοχάρης, ὁ τοῦ Δημοσθένους ἀδελφιδοῦς, ἐπιδεῖξαι βουλόμενος, ὅτι τὸ

Demochares, ſorore Demoſthenis natus, oſtendere volens, ſe

1 Δημοχάρης] Lachetis Leuconienſis & ſororis Demoſthenis filius, orator & ipſe celebris, cujus meminit Plutarch. in *vita* X. *c.* 5. SCHEFF. Et Seneca *de ira* III. 23. Bene Valeſius *in Excerpt. Polyb.* de Demochare. *Erat Lachetis filius, Democharis nepos,* pago

τῆς ἐκ τῶν πολλῶν κακοφημίας ὑπερφρονεῖ, θεασάμενός τινας καθεζομένους [2] ἐν ἰατρείῳ ψογερούς, καὶ κακῶς ἀγορεύειν ἐκ παντὸς τρόπου διψῶντας, τί φατε ὑμεῖς (εἶπε) [3] Δυσμενίδαι; [4] τὸ ἦθος αὐτῶν ἅμα ἐκκαλύψας διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος.

ſe nihili pendere obtrectationes vulgi, quum videret quoſdam ſedentes in medici officina, reprehendendi promptos, & male loquendi omnino cupidos: Quid loquimini, inquit, vos Dyſmenidæ? ingenium ipſorum hoc nomine ſimul declarans.

ΚΕΦ. CAP.

pago Leuconoïenſis. malè enim apud Plutarch. in Demetrio, Δημοχάρης ὁ Λευκωνιεὺς, *ſcribitur. apud eundem in vita X. Rhetor.* Δημοχάρης Λάχητος Λευκονοθιεύς. *lege utrobique* Λευκονοϊεὺς *Jam quod ejus avum poſui Democharem firmatur auctoritate Demoſthenis, qui in orat. contra Aphobum ait, amitam ſuam nuptam fuiſſe Demochari Leuconoienſi.* Hæc ille *l. c.* ubi & lapſum memoriæ imputat Athenæo, quod *lib.* VI. Democharem indigitat Δημοσθένους ἀνεψιὸν, cum potius *Sororis filius* fuerit (ἀδελφιδοῦς) Verum enim verò miror Viro tam docto non veniſſe in mentem, quod ἀνεψιὸς idem ſæpè valeat ac ἀδελφιδοῦς, id quod conſtat ex Polluce *lib.* III. *cap.* 2. Suida in voce ἀδελφιδοῦς, Phavorino in ἀδελφιδοῦς, & aliis idoneis Auctoribus. Gloſſ. *Sobrinus*, ἀνεψιός. KUHN.

Δημοχάρης] Vir illuſtris hic fuit, ex ſorore Demoſthenis natus, & ejus in Rep. ſecutus ſectam, h. e. Democratiæ ſtudium: Demetrio itaque Phalereo, & Regum, tum Caſſandri tum Demetrii Poliorcetæ, factionibus adverſus, contra, variis à Populo honoribus, vivus mortuuſque, ornatus, ut liquet ex Pſephiſmate, quod poſt ejus mortem de ipſo factum, & Plutarchi *libello de X. Rhetoribus* adnexum eſt. Ipſi Plutarcho dicitur Ἀνὴρ καὶ κατὰ πόλεμον ἀγαθὸς, καὶ κατὰ τοὺς πολιτικοὺς λόγους οὐδενὸς χείρων. Vitam tamen ejus turpi aſperſit infamia Maledicentiſſimus ille Timæus, docente id nos Suida, & Polybio in *Excerptis pag.* 1396. qui acriter iſtic Democharis famam tuetur. PERIZ.

2 Ἐν ἰατρείῳ] Hæc enim male feriatorum hominum conciliabula jam olim eſſe conſueverunt, quemadmodum tonſtrinæ & μυροπώλια. vide quæ obſervat. Iſ. Caſaubon. in *comment. ad Theoph. Charact. p.* 244. SCHEFF.

Ἐν ἰατρείῳ, *in Medici Officina*] Latini eam uno itidem vocabulo dixerunt *Medicinam.* Plaut. *Amph.* IV. 1, 5. *Nam omnes plateas perreptavi, gymnaſia, & myropolia, Apud emporium, atque in foro, in Medicinis, in tonſtrinis, apud omnes ædes ſacras.* Et *Epid.* II. 2. 14. *Per omnem Urbem quem ſum defeſſus quærere, Per Medicinas, per tonſtrinas, in gymnaſio, atque in foro, Per myropolia, & lanienas, circumque argentarias.* Liquet ex his, non ſolum *Medicinas* eſſe Medicorum officinas, ſed & ſolitos in iis homines otioſos ſedere, atque ideo in iis quæri ab aliis, quod vel maxime ad hunc Æliani locum pertinet; denique jungi identidem *Tonſtrinis*, quoniam in his vel præcipue ſolebant ſedere fabulantes. Sic *infra* VI. 12. Ἀποκαθῆσθαι ἐν τοῖς κουρείοις, καὶ γελωτοποιεῖν. Laert. in *Pittaco* τὸν υἱὸν αὐτοῦ καθήμενον ἐπὶ κουρείου ἐν Κύμῃ. Ter. *Phorm.* I. 2. 39. *Ex adverſum ei loco Tonſtrina erat quædam, hic ſolebamus fere plerumque eam operiri.* Sed & hinc *lippis & tonſoribus notum* dicitur, quod vulgatiſſimum eſt. Vide & omnino Plutarch. *de Garrul. pag.* 509. Per *Medicos* autem intelligendi hic omnino Chirurgi. *Chirurgice* enim vetuſtiſſima & potiſſima fuit olim Medicinæ pars. Vide Celſum in *Præfat. Libri* VII. & Plinium XXIX. 1. Hinc Xenophon *Cyri Exped. lib.* V. *extr.* καὶ ἰατροὶ τέμνουσι καὶ καίουσιν ἐπ' ἀγαθῷ. Cum quo confer Diog. Laërt. in *Platone n.* 85. Χειρουργικὴ διὰ τοῦ τέμνειν καὶ καίειν ὑγιάζει. Vide ibi Menagium. Vide & *infra* XI. 11. PERIZ.

3 Δυσμενίδαι] Vocabulum ab ipſo confictum. Sed fortaſſis dicit δυσμενίδες, alluſione ad Εὐμενίδες, quomodo Furiæ appellantur. SCHEFF. Δυσμενίδης rectus eſt, ut *infra* Ἐπιχαιρεκάκης. KUHN.

Δυσμενίδαι] Sic & MSti. Significantur hoc vocabulo Homines, qui omnium ſunt inimici, omnibus male volunt, & obtrectant.

Hom. *Odyſſ.* Z. 184.

——— Πολλ᾽ ἄλγεα δυσμενέεσσι,
Χάρματα δ᾽ εὐμενέτῃσι ———

multi dolores Inimicis, gaudia benevolentibus. An ergo hic δυσμενέτῃ ut iſtic εὐμενέτῃ? ſed minime id opus. Forma enim hæc, δυσμενείδαι, uſitata eſt ſatis. Sic Ὁμηρείδαι apud Platon. in *Phædro p.* 252. Εὐπατρείδαι apud Dionyſ. Halic. & Alios paſſim. PERIZ.

4 Τὸ ἦθος] Nempe quia δυσμένεια, ἔχθρα, μῖσος, ut exponit Heſychius. SCHEFF.

ΚΕΦ. η΄.

Ὅτι ὁ Φρύνιχος διά τι ποίημα στρατηγὸς ᾑρέθη.

Φρύνιχον Ἀθηναῖοι στρατηγὸν εἵλοντο, οὔτε 2 κατὰ σπουδὰς, οὔτε

CAP. VIII.

Quod Phrynichus propter Poëma quoddam Prætor electus eſt.

Phrynichum Athenienſes belli ducem creaverunt, neque ſtudiis

1 Φρύνιχον] *Phrynichi* plures fuerunt. Quatuor enumerat Scholiaſtes *Ariſtophanis* Ὀρνιθ. *p.* 576. Varios etiam Suidas, ſed qui mirifice omnia confundit, dum Φρυνίχου παλαίσματα modo refert ad Tragicum Poëtam, modo ad Comicum, modo ad illum ex Thucydide στρατηγὸν, qui fuit tempore Alcibiadis. Vide Eum in *Vocibus* Παλαίσμασιν, & Φρυνίχου πάλαισμα. Sed ſequitur Scholiaſten *Ariſtoph. ad* Βατράχ. *pag.* 44. qui itidem phraſin hanc diverſis interpretatur modis, & ad diverſos refert *Phrynichos*. Nihil itaque mirum, etiam Doctiſſimos Interpretes ad hunc locum confundere Tragicum hunc cum iſto *Thucydidis* στρατηγῷ, qui tamen diverſiſſimi fuerunt. Nam primo diſtinguit eos clariſſime ipſe Scholiaſtes *d. l. p.* 576. Dein Tragicus ille antiquior fuit etiam *Æſchylo*, ut diſerte monet Idem Scholiaſtes *ad* Βατρ. *p.* 354. ubi Comicus ipſe *Actu* IV. *ſc.* I. *Æſchylum* incuſat, quod in ſcenam induxerit μωροὺς λαβὼν παρὰ Φρυνίχῳ τραφέντας, *ſtultos ſumens apud Phrynichum eductos.* Sed & ipſe Suidas eum floruiſſe vel viciſſe ait *Olymp.* 67. rectius hoc quidem, quam Euſebius qui ad Olymp. 74. refert, & poſt *Æſchylum* locat. Denique *Theſpidis* fuit *diſcipulus*, illius, teſte Suida, qui *primus Tragœdiam inveniſſe* dicitur, tempore Solonis: quo ipſo Antiquitas hujus Phrynichi quoque declaratur, ut & eo: quod etiam ipſe Primus varia inveniſſe & adhibuiſſe in Tragœdiis dicitur, de quibus mox, quodque fabulam de fato Meleagri, ſtipiti, quem ſervabat Mater ejus, inſito, Primus omnium quoque tradiderit, ut refert Pauſan. in *Phocicis p.* 348. Vixit tamen Phrynichus una cum Æſchylo, ſiquidem Tragœdiam fecit Μιλήτου ἅλωσιν, de qua Vide *infra* XIII. 17. & ibi Schefferum. Miletus autem capta fuit à Dario Hyſtaſpis, cujus tempore vixit & floruit etiam *Æſchylus*, ſed *Phrynicho* natu minor. Niſi tamen duo fuerint *Phrynichi Tragici*, atque adeo diverſi inter ſe, præcipuus ille Tragicus, & iſte, qui Μιλήτου ἅλωσιν fecit. Videtur id ſane colligendum ex Scholiaſte & Suida, qui pariter Priorem Illum dicunt eſſe *Polyphradmonis Filium*, & ejus Novem numerant Tragœdias, inter quas *Pleuroniam*, quam etiam Pauſan. *d. l.* citat: Hunc *Melanthæ Fil.* & ei duas tribuunt Tragœdias, à prioribus diverſas, *Andromedam* & *Erigonem*, immo & hanc Μιλήτου ἅλωσιν. v. Schol. *pag.* 536. Dubitem tamen, quia Veteres, Strabo, Plutarchus *&c.* laudant hunc iſtius Fabulæ de Mileto Auctorem, ſimpliciter ſolo *Phrynichi Tragici* nomine, quaſi nullus ejus Nominis fuiſſet Alius Tragicus, nedum alius Celebrior: dein, quia ut alia, ita vel maxime Pater Phrynichi incertus eſt cum in iſtis Scholiis diverſa identidem adferentibus, tum in Suida, qui certe tres ejus Patres nominat, *Polyphradmona*, *Minyram*, & *Choroclem.*

οὔτε κατὰ [3] τὴν τοῦ γένους ἀξίαν, οὐδὲ μὴν ὅτι ἦν πλούσιος. [4] Πολλάκις γὰρ καὶ ἐκ τούτων ἐθαυμάζοντο ἐν ταῖς Ἀθήναις, καὶ τῶν ἄλλων προῃροῦντο. Ἀλλ' ἐπεὶ [5] τοῖς πυῤῥιχισταῖς [6] ἔν τινι τραγῳδίᾳ ἐπιτήδεια μέλη καὶ πολεμικὰ ἐξεπόνησεν, οὕτως ἄρα κατεκτήσατο τὸ θέατρον, καὶ ἐκράτησε τῶν παρόντων, ὥστε παραχρῆμα αὐτὸν εἵλοντο

το

diis partium, neque propter generis dignitatem, neque vero quod dives eſſet. Sæpe enim etiam propter iſta *Homines* colebantur Athenis, aliiſque præferebantur. Sed quum Pyrrichiſtis in quadam tragoedia convenientes feciſſet & bellicos modulos, adeò occupavit theatrum, & præſentium animos cepit, ut continuo eum

du-

cleum. Sed hunc male: Nam is fuit Pater Hiſtrionis Phrynichi teſte Schol. *Ariſtoph.* *p.* 576. Denique diſerte Tzetzes *ad Heſiod.* ἔργων 414. Phrynichum hunc Tragicum, ſed qui male iſtic ſcribitur φρύνιχος. *ANTE Aeſchylum veritatis pœnas dediſſe* ait, *mulctatum mille Drachmis, quod* Μιλήτου ἅλωσιν *ſcripſerit, & ſpectatores in ejulatum conjecerit.* Quin immo vixit celebris ille Phrynichus uſque ad tempora Themiſtoclis. Vide Plutarchum *Them. p.* 114. & Stanlejum *ad vitam Aeſchyli.* Sed de eo utcunque fit, antiquiſſimus certe fuit Tragicus iſte. At vero *Phrynichus* ille Thucydidis, cujus Hiſtoriam hic adfert Schefferus, ſed & Suidas, στρατηγὸς fuit tempore extremo Alcibiadis, ſeu Olymp. demum XCII. h. e. integris Centum annis poſt hunc Tragicum. Hunc autem στρατηγὸν quoque factum, quod Æl. hic nos docet, refert etiam Schol. *Ariſtophanis* Βατράχ; *p.* 245. & ex eo Suidas. Uterque tamen ibidem *Comicum* quoque *Phrynichum* memorant, qui itidem στρατηγὸς fuerit. Sed ibi omnino emendandus eſt Suidas ex illo Schol. legendumque τραγικῶν pro στρατηγῶν. Comicus ille mediæ jam fuit Comœdiæ, vixitque paulo ante Alcibiadem, ſeu Olymp. LXXXVI. teſte Suida, immo ipſius Alcibiadis tempore, ut liquet ex Plutarcho *Alcib. pag.* 201. ubi eum ait accuſatores Alcibiadis perſtrinxiſſe ſuis carminibus. Ut adeo potuerit ſane per ætatem Comicus iſte, & ille Thucydidis στρατηγὸς, fuiſſe Idem Homo. ſed diſerte eos diſtinguit Schol. *Ariſtoph. ad Aves.* *p.* 576. & revera diverſi fuiſſe videntur, nec dubito, quin male Suidas & Schol. *Ariſtoph.* Comicum quoque στρατηγὸν fuiſſe dicant. Scripſit ille inter alias Fabulam Σατύρους, teſte Suida, quam citat etiam Athenæus *lib.* III. *cap.* 10. PERIZ. De *Phrynicho* pluribus egit Eruditiſſimus Bentlejus in *Diſſertat. de Phalar. Epiſt. pag.* 259. & *ſeqq.*

2 Κατὰ σπουδὰς] Verterim, *per factionem & ambitum*, ſeu magis proprie *per ſtudia partium.* Herodian. III. 13. *extr.* Ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν, καὶ ταῖς περὶ τὰ αἴσχιστα σπουδαῖς. Noſter XII. 15. τὰς ἐν τοῖς ἄθλοις σπουδὰς διαναπαύειν ταῖς παιδιαῖς, h. e. *ſtudia & contentiones animi in certaminibus recreare luſibus.* PERIZ.

3 Κατὰ τὴν γένους ἀξίαν] MSS. B. & C. habent ἀξίωσιν. SCHEFF. Ut MSti B. & C. ſic quoque Lugd. ἀξίωσιν. Sic VII. 21. Καί τι ποιοῦντι ὄντος τὴν ἀξίωσιν. Sed vulgatum ſuos quoque Auctores habet. PERIZ.

4 Πολλάκις] Mediceus πολλὰ. ut *ſupra lib.* I. *cap.* 23. ἤδη τοι καὶ πολλὰ σφάλλεται, atque ita πολλὰ pro πολλάκις occurrit *lib.* V. *de Nat. Anim. cap.* 29. & *lib.* XIII. *cap.* 5.

5 Τοῖς πυῤῥιχισταῖς] Pyrricham fuiſſe ἐνόπλιον ὄρχησιν, *armatorum* Juvenum *ſaltationem*, res eſt notiſſima vel ex Suetonio & ejus Interpretibus. Præparabant ſe hoc ludicro exercitio ad impetus & motus bellicos, ἐπὶ τὰ στρατιωτικὰ, ut loquitur Strabo *lib.* X. *p.* 467. Vide de hac ſaltatione ex Veteribus Platonem *de Legibus lib.* VII. *pag.* 815. Dionyſ. Halic. *lib.* VII. *p. m.* 476. Athenæum XIV. *p.* 629. 630. Fiebat autem ad *cantica*, μέλη, ſeu πρὸς τὰς ᾠδὰς, ut loquitur Athen. vel ἐν προκελευσματικοῖς, ὡς τὰ πολλὰ, ῥυθμοῖς, ut Dionyſ. Halic. Erat porro ὄρχησις ποιήσεως λυρικῆς, ut diſerte iterum Athen. Hinc jam πυῤῥίχη etiam pro ipſo cantico ad talem ſaltatio-

nem

το στρατηγεῖν, πιστεύσαντες, ὅτι τῶν πολεμικῶν ἔργων ἡγήσεται 7 καλῶς, καὶ εἰς δέον, ὅπου μὴ ἀπᾴδοντα τοῖς ἐνοπλίοις ἀνδράσιν εἰργάσατο τὰ ἐν τῷ δράματι μέλη τε, καὶ ποιήματα.

ducem eligerent, arbitrantes, eum bellicis rebus pulchre & utiliter præfuturum, quandoquidem à viris armatis non abhorrentia cantica & poëmata dramatis illius fecerat.

ΚΕΦ.

CAP.

nem facto ponitur. Athen. Ταχθέον δ' ἐπὶ τῆς πυῤῥίχης τὰ κάλλιστα μέλη, καὶ τοὺς ὀρθίους ῥυθμοὺς, *in pyrricham conferre quis debet ſuaviſſimas cantilenas & erectos rythmos.* Sed & hinc Poëtæ dicuntur *feciſſe Pyrrichas.* Ariſtoph. βατράχ. *Actu* 1. *Sc.* 2. τὴν πυῤῥίχην τίς ἔμαθε τὴν Κινησίου. Ubi Schol. Κινησίας διθυραμβοποιὸς, ὃς ἐποιήσατο Πυῤῥίχην. Quin etiam de *Phrynicho Tragico* idem Schol. *p.* 536. Ἐποίησε δὲ καὶ Πυῤῥίχας. Quapropter, Eum hic dici μέλη Πυῤῥιχικὰ ſeu τοῖς Πυῤῥιχισταῖς ἐπιτήδεια feciſſe, nihil mirum, quum paſſim in iiſdem Scholiis etiam laudetur hoc nomine, quod fuerit ποιητὴς ἡδὺς ἐν τοῖς Μέλεσι *pag.* 576. Idem traditur *pag.* 273. & additur feciſſe eum Μέλη κιθαρῳδικά. Neque obſtat, quod dicatur ἐν τινι τραγῳδίᾳ feciſſe, atque adeo in *ſcenam* induxiſſe, ἐπιτήδεια τοῖς Πυῤῥιχισταῖς Μέλη. Nempe frequentiſſimus fuit uſus Chororum in antiquiſſimis Tragœdiis immo & Comœdiis. Chori autem erant Pyrrichiis cantibus & motibus idonei. Hinc Athenæus *lib.* 1. *cap.* 19. *init.* antiquos Poetas, Theſpin, Pratinam, Cratinum, Phrynichum, appellatos Ὀρχηστικοὺς, ſaltatorios, quia Fabulas ſuas referebant ad ſaltationem Chori, τὰ δράματα ἑαυτῶν ἀναφέρειν εἰς ὄρχησιν τοῦ χοροῦ. Sed & alia Phrynichus fecit nova primus pro ea libertate, qua ſemper homines in rerum nondum in certam formam redactarum initiis utuntur. Sic πρῶτος εἰσήγαγε γυναικεῖον πρόσωπον ἐν τῇ σκηνῇ, *primus perſonam fœminæ induxit in ſcenam: Primus* etiam *invenit* & adhibuit *tetrametrum* carmen. Vide Scholiaſt. *pag.* 776. Quid mirum ergo, etiam choros alicujus Tragœdiæ accommodaſſe eum ad *Pyrricham*? Ita certe Comicus Phrynichus induxiſſe dicitur *p.* 245. Κινουμένους τοὺς χοροὺς καὶ παλαίοντας, *Choros ſe multum moventes, & Luctantes.* Qui quam parum abſint à Pyrrichis, nemo non videt. PERIZ.

6 Ἐν τινι τραγῳδίᾳ] Atqui Suidas eum facit Poëtam comicum. Hiſtoriam proditam ab alio non memini. *Phrynichum* alias laudat Thucydides paſſim inter Athenienſium duces. SCHEFF. Phrynichum Tragicum, qui & πυῤῥίχας fecit, in Scholiis *Ariſtoph. p. m.* 364. legere eſt. Suidas in *voce* παλαίσμασι ex Ariſtophane in *Ranis* notavit, Φρυνίχου παλαίσμασι, *Phrynichi luctationes.* Nam Phrynichus in tragico quodam Dramate, quod inſcribebatur *Antæus*, περὶ παλαισμάτων prolixior fuerat, vel χοροὺς κινουμένους, καὶ παλαίοντας, *Choros dederat ſe moventes luctanteſque*, ut idem *Scholiaſtes* notat. Quibus rebus fortè capti Athenienſes, Phrynichum æquè aciem ac chorum ſtruere poſſe perſuaſi, Ducem ſibi illum legerunt. Verum enim verò στρατηγοῦντος αὐτοῦ ἠττήθησαν Ἀθηναῖοι, καὶ πολλοὶ αὐτῶν προσεκρούσθησαν ὡς προδόντι τὸν πόλεμον. Aliud ſcilicet erat, mimica belli ſimulachra in theatro ſpectatoribus repræſentare, aliud decretoriis armis hoſtem laceſſere non comicum, ſed verum. confer *notas ad lib.* IV. *cap.* 7. KUHN.

7 Καλῶς καὶ εἰς δέον] MSS. B. & C. ὡς δέον. SCHEFF.

Καλῶς καὶ εἰς δέον] Sic recte Sluisk. At Lugd. æque ac Pariſienſes B. & C. καλῶς ὡς δέον. Sed male. Amavit enim Noſter locutionem iſtam. Sic II. 37. Νόμοι κάλλιστα καὶ εἰς δέον ἔοικε νοσῆσαι, h. e. *utiliter ſibi.* VIII. 1. οὐ μὴν εἰς δέον ἀπήντησεν αὐτῷ ἡ σπουδὴ, *non utiliter ipſi ceſſit hoc ſtudium.* PERIZ.

ΚΕΦ. θ'.

Περὶ ἔρωτος.

1 Ερῶντι ἀνδρί † τις ὐκ ἐρῶν ὅπλοις, ἐπειγέσης τῆς μάχης, καὶ συνάγον-

† ἕτερος ὐκ ἐρῶν.

1 Ερῶντι ἀνδρὶ &c.] Locus corruptus ab interpunctione, & tranſpoſitione ſic legi debet. ἐρῶντι ἀνδρὶ τίς, ὐκ ἐρῶν ὅπλοις, ἐπειγέσης τῆς μάχης, καὶ συνάγοντος τῦ πολέμυ, συμμίξειεν ἄν; & ita in MS. Cod. Vulteii legebatur, ut ex ejus verſione clarum eſt. Faber.

Ερῶντι ἀνδρὶ] Reſpicit Cretenſium & Thebanorum conſuetudinem, qui in acie amantes conjungebant, ut mutuo aſpectu ad fortitudinem incitarentur: Conſule Polyænum *lib.* II. *p. m.* 125. qui Gorgiam authorem inventi hujus faciet. Athenæus *lib.* XIII. *Quam apud Thebanos ſacram cohortem vocant, ex iis conſtat, qui amant & amantur. In eorum virtute atque fortitudine Dei profecto Majeſtas eluceſcit, cum decoram ii mortem turpi ac probroſæ vitæ anteponant.* Adde Plutarchi *Amatorium*, ubi accuratè de hoc argumento agit. Porrò pro ἀνδρί τις Geſn. legit, ἕτερος ὐκ ἐρῶν. Faber ſic conſtituit omnia, ἐρῶντι ἀνδρὶ τίς ὐκ ἐρῶν, ὅπλοις ἐπειγέσης τῆς μάχης, καὶ συνάγοντος τῦ πολέμυ, συμμίξειεν ἄν; in MSS. B. & C. legitur ὅπλων, cum retineantur cætera vulgatæ. Scheff. Turbas hic dedit τὸ ὐκ, ex præcedentibus malè inculcatum, niſi quis malit τὸ ὐκ Attico more abundare. utrum velit, penes lectorem optio eſto. Cæterum, cum noſter hoc caput ſcriberet, in animo habuit ἱερὸν λόχον Θηβαίων, *ſacram cohortem Thebanorum*, quæ ex amantibus amatiſque collecta trecentis, victoriam Leuctricam Lacedæmoniis ſua virtute extorſit. Max. Tyr. *diſſert.* 8. ὅπλα δὺς Ἐπαμινώνδας τοῖς ἐρασταῖς καὶ τοῖς ἐρωμένοις συνέταξε λόχον ἱερὸν τῦ ἔρωτος, δεινὸν καὶ ἄμαχον καὶ συνασπίζοντα ἀκριβῶς καὶ ἄῤῥηκτον &c. *Epaminondas amatoribus ipſorumque deliciis arma dedit, cohortemque Amori ſacram inſtruxit, quæ ſtrenua & inſuperabilis, clypeiſque arctiſſime conſertis invictum robur hoſti irrumpenti objecit.* Plutarchus in *Pelopida. Gorgidam primum*, inquit, *hanc delectum manum* (ut Corn. Nep. vocat in *Epam.*) *conflaſſe, eamque in Cadmæa, Thebanorum arce publico ſtipendio habitam. Alii autem volunt ex mutuo ſe amantibus conſtare cohortem illam, & Pammenis jocus memoratur, quo Homeri Neſtorem Tacticæ peritum negabat, quod juſſiſſet Græcos in acie conſiſtere κατὰ φῦλα καὶ φρήτρας, ſecundum nationes & tribus, ut quælibet natio ſuæ nationi, & tribus tribui ſuppetias ferrent, cum potius amantem ad latus amati collocare debuiſſet. Tribules enim ſe invicem non magno proſequuntur affectu: quod vero agmen ex iis, qui amant & amantur, compoſitum eſt, id ſanè immobiles habet cuneos, nulloque perrumpitur hoſtium impetu. Amantes enim ſuas delicias toto pectore complexi, amatique pudoris & obſequii vicem Amatoribus reddentes, mutuas ſibi invicem operas præſtant, imminente periculo, alterque pro ſalute alterius ſeſe morti offerre non dubitat. Hoc animo ille, quem hoſtis humi proſtratum jugulare volebat, precatus eſt, in adverſum pectus gladium ſibi adigeret, ne, ſi amores ſui ſe jacentem averſoque vulnere cæſum viderent, pudore ſuffunderentur. Fertur etiam Iolaus Herculi fuiſſe in deliciis, eoque nomine omnium ejus certaminum ſocius ab Herculis ſemper ſtetiſſe partibus. Quapropter Ariſtoteles ſuo adhuc tempore morem duraſſe ait, ut ad ſepulchrum Iolai amatoria fœdera coirent. Ea itaque ratione illam cohortem ſacram dixeris, qua Plato amatorem vocat ἔνθεον φίλον, amicum divino inſtinctu plenum: Manſit etiam cohors laudata bello invicta uſque ad prælium Chæronenſe, in quo ad internecionem cæſa eſt, trecentis corporibus uno in loco coacervatis & ipſo hoſte, re cognita, illachrymante, qui etiam dixit:* ἀπό-

CAP. IX.

De Amore.

Cum amatore haud facile quis, qui ipſe non amet, quum pugna

γονίος τοῦ πολέμου, οὐκ ἂν ² συμμίξειεν. Ὁ γὰρ ἀνέραστος φεύγει ϗ ἀποδιδράσκει τὸν ἐρωτικὸν, ἅτε βέβηλος ϗ ἀτέλεστος τῷ θεῷ, ϗ τοσοῦτον ἀνδρεῖος, ὅσον αὐτῷ ϗ ἡ ψυχὴ χωρεῖ, ϗ τὸ σῶμα ῥώμης ἔχει. Δέδοικε δὲ τὸν ἕτερον, ἅτε ³ ἐκ θεοῦ κατόχως ἐνθουσιῶντα, ⁴ ϗ οὐ, μὰ Δία, τοῦτο τὸ κοι-

gna urget, & prælium committitur, armis congredietur. Nam expers amoris fugit amatorem, & ſe ſubducit, tanquam profanus, nec initiatus Deo, tantumque fortis, quantum ei & animus patet, & corpus roboris habet. Metuit autem illum alterum, quaſi percitum furore, ut ſolent Deo pleni, &

λειποταξιῶς, οἱ τούτους ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν αἰσχρὸν ὑπονοοῦντες. *male pereant, qui hos turpia pati & facere, ſuſpicantur.* vide & ſequentia, ut quæ apprimè ad illuſtrandum Ælianum facere videntur. adde Noſtrum *Hiſtor. Anim. lib.* IV. *cap.* I. Cæterum hanc amatoriam aciem damnare videtur Socrates in *Sympoſio* Xenophontis. Cum enim Pauſanias, cui Agathon Poëta in deliciis erat, intemperantius amantium cauſam ſibi defendendam ſuſcepiſſet, dicens, ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοιτο ἐκ παιδικῶν καὶ ἐραστῶν· τούτους γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι μάλιστα ἂν αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολείπειν, *quod etiam exercitus ex amantibus eorumque deliciis coadunatus, validiſſimus ſit. illos enim ſuâ ſententiâ maximè pudore mutuo attineri, ne ſe invicem deſerant:* reſpondit *Socrates, mirum eſſe, ſi illi à turpi aliquo facinore præ verecundia ſe abſtineant, qui de reprehenſionibus ſecuri impudentiæ erga ſe mutuæ inſuefacti ſunt.* Athenæus autem dubitat, annon hæc verba Pauſaniæ ipſe commentus ſit Xenophon *l.* V. *Deipnos. p.* 216. KUHN.

Ἐρῶντι ἀνδρί τις οὐκ ἐρῶν &c.] Neſcio qui ita adhæſerint ad hunc locum tot Interpretes. Geſnerus voluit, ἕτερος οὐκ ἐρῶν: Faber in extremo κόμματος pro οὐκ ἂν συμμίξειε legit συμμίξειεν ἂν, expuncto οὐκ. Kuhnius quoque illud οὐκ *ex præcedentibus male inculcatum turbas hic dediſſe* ait. Ego vero nihil hic à Codicibus MStis, niſi forte in Accentibus, ſed à Vultejo maxime peccatum cenſeo, dum præter omnem rationem & rerum nexum per Interrogationem hæc reddit, & Poſterioris οὐκ habuit rationem nullam. Eum ſecuti ſunt Editores poſtremi, quum debuiſſent auſcultare Geſnero, qui primus in margine monuit, *Melius ſine Interrogatione* hæc accipi, id quod & Tornæſianarum margines præferunt. Et ſane ſenſus ita eſt planiſſimus, ac longe melius cohæret cum ſequentibus. Neque tamen opus, ut pro τις legamus ἕτερος, quod maluiſſe videtur, ſed ſine cauſa, Geſnerus. Accipiendum enim illud τις indefinite, ut ſignificet *aliquis*, quomodo *paſſim* ſumitur etiam in hac conſtructione. Vide Vigerum *Cap.* III. *Sect.* II. *Reg.* 13. Neque offendere quem debet, quod præmittitur illud τις ſuo Nomini. Id enim frequens Græcis. Max. Tyr. *Diſſ.* 9. Καί τις ἰδὼν τῶν ἀπείρων τῆς τέχνης ἀνήσεται. *Diſſ.* 10. Ἐγὼ μὲν οἶμαι καὶ εὔξασθαί τινα νῦν ἔχοντα. *Diſſ.* 26. Ἀποκρίνη μοι, πότερον ἡγῇ, τι εἶναι δαιμόνιον γένος, ἢ μή. Vide & ſupra Me *ad* I. 4. PERIZ.

2 Συμμίξειεν;] Melius ſine interrogatione GESNER.

3 Ἐκ θεοῦ κατόχως ἐνθουσιῶντος.] Cuperus *lib.* III. *Obſerv.* legit κάτοχον. SCHEFF. Fruſtra hic eſt, qui ſano loco medicam manum admoverit. Pollux *lib.* I. *cap.* I. ἔνθεος, ἐπίπνους, κάτοχος. Nec cauſam dixit Cuperus, cur ἐνθουσιᾶσθαι & κατόχως jungi nequeant. mihi quidem eſt τὸ ἐνθουσιᾶσθαι κατόχως, *inſanire & ferri lymphaticum, more eorum, qui numine aliquo afflati ſunt*, ἐκ θείας ἐπιπνοίας ἐνθουσιῶν, eodem fere modo inquit in *Severo*, Dionis *epitomator* quæ enim differentia inter κατόχως & ἐκ θείας ἐπιπνοίας? Videtur autem Noſter, τὸ κατόχως ἐνθουσιῶν junxiſſe eodem fere pleonaſmo, quo Galenus *lib.* I. περὶ κρισίμων ἡμερῶν jungit τὸ, ἐξόχως ὑπεροχή. ἔστι δὲ inquit ὅτε καὶ κατ' ἐξόχως ὑπεροχὴν ἔνια τὴν τοῦ γένους ὅλου προσηγορίαν σφετερίζεται, *eſt vero, ubi etiam quædam per excellentem virtutem, quæ ſupereminent alios, totius generis nomen ſibi vindicant.* KUHN.

4 Καὶ οὔ, μὰ Δία, τοῦτο &c.] Vertitur, *& non ſolum à Marte, quod quidem commune eſt, verum etiam ab Amore concitatum.* Sed valde per-

κοινὸν, ἐξ Ἄρεος, ἀλλ' ἐξ Ἔρωτος, μανέντα. Οἱ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἑτέρου τῶν θεῶν κατειλημμένοι, ὧν ἕνα [5] φησὶν Ὅμηρος ὅμοια τῷ Ἄρει μαίνεσθαι, [6] ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἐξ ἑνὸς περιειλημμένοι δαίμονος εὖ καὶ καλῶς ἀγωνίζονται τοσοῦτον, [7] ὅσον ἐνθουσιᾷν αὐτοὺς ἅπαξ. Οἱ δὲ [8] Ἔρωτος βάκχοι πολεμοῦντες, καὶ ὑπὸ τῆς Ἄρεως ὁρμῆς, καὶ ὑπὸ τῆς Ἔρωτος ἐκκαύσεως, διπλῆν τὴν λατρείαν ὑπομένοντες, εἰκότως, [9] κατὰ τὴν Κρητῶν ἔννοιαν, καὶ

& non, per Jovem, ſecundum commune illud dictum, *ex Marte*, verum ex Amore, furentem. Nam qui *ſolum* ab altero horum Deorum ſunt capti, quorum Unum perinde ac Martem Homerus dicit inſanire, illi vero ab uno occupati Deo recte beneque pugnant tantum, quanti eſt eos ab uno agitari numine. Amoris vero myſtæ pugnantes, & Martis impetu, & Amoris ardore duplicem ſuſtinentes cultum, non mirum, ex ſententia Cretenſium, ſi dupliciter quoque bene rem

perperam: itaque aliter hæc verſa dedimus. Nempe vulgata erat locutio, ἐξ Ἄρεος μανείς; Sic II. 44. Καὶ εἴποις ἂν αὐτὸν ἐνθουσιᾷν, ὥσπερ ἐξ Ἄρεος μανέντα. Hinc jam compoſita voce Ἀρειμάνιος. Euſtath. *ad Il.* Ζ. *p. m.* 484. Τοὺς κατὰ μάχην ἐναγωνίους φαμέν. Vide & Etymol. Magnum. Hoc ergo eſt τοῦτο τὸ κοινὸν, non tam in re ipſa, quam in ſermone publico ſitum. Solent enim ita, vel eâ Syntaxi, citari publica & communia, aut etiam propria quorundam dicta. Max. Tyr. *Diſſ.* 10. Ἐὰν δὲ ἐπιτρέψῃς τῇ ψυχῇ φέρεσθαι, αὐτὸ ἐκεῖνο, κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν εἰκόνα, ἵππον ἀνῆκας ἀδηφάγον διὰ πεδίου κροαίνειν. Vide & *ſupra ad* I. 30. & II. 29. Recte autem in proximis ſuperioribus illud κατόχως ἐνθουσιῶντα defendit Kuhnius. Conveniunt enim hæc duo pulcherrime in unam ſignificationem, eamque ita intendunt. Lucian. *adv. Indoctum. p.* 549. ᾤετο ἔνθεος εἶναι, καὶ κάτοχος ἐκ τοῦ πυξίου. Periz.

5 Φησὶν Ὅμηρος] Videtur in animo habuiſſe locum. qui extat *Iliad.* VIII. ubi Poëta de Hectore, μαίνετο δ' ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέσπαλος. Kuhn.

6 Ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν &c.] Lugd. ἀλλ' ἐκεῖνοί γε. Quod verius crediderim, quia ſic ſolet Ælianus. I. 28. ἀλλὰ τοῦτόν γε. *cap.* 32. ἀλλ' οὗτός γε. II. 10. ἀλλὰ τοῦτόν γε. Et ſic *alibi*. Periz.

7 Ὅσον ἐνθουσιᾷν αὐτοὺς ἅπαξ] Et hoc minus recte vertebatur, *quantum animis poteſt ſemel unum per ſe numen ſuppeditare.* Rectius ita hæc accipies: *pugnant in tantum bene, quantum eſt*, ſeu *quantum valet, agitari eos uno unius Dei ſpiritu* vel *œſtro.* Ὅσον ἐνθουσιᾷν dicitur ἐλλειπτικῶς pro ὅσον ἐστὶ ἐνθ., ſic *cap.* 23. Τοσοῦτον ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἔζησεν, ὅσον ἀναστὰς χρηματίσαι τοῖς ἡγεμόσι ὑπὲρ τῆς αὔριον πορείας. Sic *alibi* ſæpius. Et ſimiliter οἷον. Vide *ſupra* II. 44. Idem.

8 Ἔρωτος βάκχοι] Suidas, βάκχος, οὕτως οὐ μόνον τὸν Διόνυσον ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς τὰ ὄργια τελοῦντας. Ita ergo dicebantur, qui operabantur Bacchi ſacris, dein etiam aliorum Deorum, & eorum maxime, qui ſuos cultores furore quodam agitabant. Hinc Heſych. generatim, βακχεύει, μαίνεται, τραγῳδεῖ. Et Βακχεία, μανία. Athen. XIII. *p.* 560. ἐν ᾧ (πολέμῳ) τὴν μὲν βακχικώτερον μετὰ τυμπάνων προελθεῖν, *in quo bello illam* (Olympiadem, Alexandri M. matrem) *prodiiſſe furioſius cum tympanis*, quæ inſuper Baccho & Bacchis congrua. Ad furorem Poëticum à Muſis immiſſum tranſtulit Plato in *Phædro p.* 245. Ἀπὸ Μουσῶν κατοχή τις καὶ μανία ἐγείρουσα καὶ ἐκβακχεύουσα κατά τε ᾠδάς, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ποίησιν. Vide & Cuperum *Obſerv.* III. 12. Idem.

9 Κατὰ τὴν Κρητῶν ἔννοιαν] Non ſine cauſa *Cretenſium* hic *ſententiam* vel inſtituta memorat, quoniam illi, & eorum, pene dixerim, Diſcipuli, Lacones ſolebant *ante pugnam ſacra facere Amori*, ut ita ſui Milites à duobus Diis, Marte & Amore, quaſi incenſi & inflammati, tanto fortius pugnarent. Hinc Athe-

καὶ κατορθοῦσι διπλᾶ. Οὐκοῦν τῷ ἐξ Αρεως καὶ Ερωτος φοινῶντι, αἰτιάσαιτο ἄν τις, εἰ μὴ ὑπομένοι ὁπλίτης ἀνταγωνίσασθαι, ὑφ' ἑνὶ τεταγμένος θεῷ, ἀλλ' οὐχ' ὑπὸ τοῖς δύο.

rem gerant. Non igitur quiſquam reprehendet, ſi armatus aliquis ſub uno militans deo, non autem ſub duobus, cum illo, qui à Marte ſimul & Amore actus cædem ſpirat, congredi non audeat.

ΚΕΦ. CAP.

Athenæus *lib.* XIII. *p.* 561. præter illam adeo celebrem *Thebanorum Sacrâm Cohortem*, quæ conſtabat ἐξ ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων, illorum quoque mores hanc in partem ita refert. Λακεδαιμόνιοι πρὸ τῶν παρατάξεων Ἔρωτι προθύονται, ὡς ἐν τῇ τῶν παραταττομένων φιλίᾳ κειμένης τῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης. Καὶ Κρῆτες δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι τοὺς καλλίστους τῶν πολιτῶν κοσμήσαντες διὰ τούτων θύουσι τῷ Ἔρωτι, ὡς Σωσικράτης ἱστορεῖ. *Lacedæmonii antequam acies inſtruant, Amori prius ſacra faciunt, quippe quum in mutua eorum, qui juxta ſe invicem locantur, benevolentia ſita ſit ſalus & victoria. Sed & Cretenſes in acie ordinanda pulcherrimos civium ornant ac per eos ſacra faciunt Amori, ut tradit Soſicrates.* Quin tota Reſp. Cretenſium, ac puerorum educatio apud eos, bellum ſpectabat & arma. Ariſtot. *Polit.* VII. 2. Ἐν Λακεδαίμονι καὶ Κρήτῃ πρὸς τοὺς πολέμους συντέτακται σχεδὸν ἥ τε παιδεία, καὶ τὸ τῶν νόμων πλῆθος. Eam in rem Cretenſes invenerunt, primi *Pæanas*, & *vehementiſſimos rythmos*, qui inde *Cretici* dicuntur. Sed maxime eo pertinet tota Amorum Puerilium apud ipſos ratio, quorum erat ἴδιον αὐτοῖς νόμιμον. Amator enim *palam rapiebat* puerum, οὐ τῷ κάλλει διαφέροντα, ἀλλὰ τῇ ἀνδρείᾳ, *non fortitudine præſtantem*, eumque in venationem ſecum abducebat, & στολῇ πολεμικῇ donabat. Qui autem ita rapti erant & amabantur, dicebantur proprie παρασταθέντες, vel quod Amatores iſti ſemper eos penes ſe habebant & curabant, vel forte, quod in Acie ipſa juxta ſe poſitos haberent. Denique turpe iſtic erat pueris, maxime nobilibus & formoſis, ἐραστῶν μὴ τυχεῖν, *amatores non invenire*, ut qui *propter indolem ingenii* tam infelices eſſe crederentur. Vide omnino Strabonem *lib.* X. *p.* 483. 484. & Heraclidem *de Politiis*, qui addit *Amorem hunc Puerilem à Cretenſibus primo ortum*. De ipſo autem hoc apud reliquos Græcos honeſto, & utili in publicum, puerorum amore, vide Platonis *Sympoſion* & *Phædrum*, Plutarchi ἐρωτικόν, Maximi Tyrii *Diſſertationes* 8. 9. 10. 11. Athenæum *lib.* XIII. De ejus vero utilitate in præliis & bellis, præter laudatos à Kuhnio, Vide Platon. in *Sympoſio p.* 178. 179. & Plut. Ἐρωτ. *p.* 760. 761. ubi illuſtre refert exemplum Cleomachi Theſſali, pugnantis fortiſſime in conſpectu pueri ſui, qui ea gratia interierat prælio. Simile Cretenſis hominis exemplum refert noſter *Hiſt. Anim.* IV. 1. Nec abſcedunt longe Heroica *Equitum*, ut dicebantur, ſuperioribus ſeculis inter Chriſtianos, & maxime Hiſpanos, facinora ſtudioſiſſime bellicam gloriam aucupantium, ut ſe commendarent illuſtribus Matronis vel Virginibus, quas amabant. Sæpe enim deligebant & illi Feminam, quam hoc maxime modo publicis in Bellis colerent, pro qua etiam ipſa, ſi uſus veniret, depugnarent, immo & cujus cauſam & fortunam, ſi quæ eſſet afflicta, tuendam ſuſciperent. Ita Angliæ Reginam Eduardi II. uxorem in Angliam reduxit, tanquam peculiaris ejus Eques, Hollandiæ & Hann. Comitis Frater, bellumque pro ea contra Maritum & Spenſerios pro virili geſſit. Vide Mezeræum An. 1326. Sed hos Heroas vel Equites lepida ſatis *Quixotii* fabula luſit publice & exploſit Michaël Cervantius. PERIZ.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων.

Περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι Ἐφόρων [1] πολλὰ μὲν εἰπεῖν καὶ ἄλλα καλὰ ἔχω, ἃ δ' οὖν προῄρημαι, νῦν ἐρῶ ταῦτα. Ὅτε τις τῶν παρ' αὐτοῖς καλῶν, [2] πλούσιον ἐραστὴν † εἵλετο τοῦ χρηστοῦ πένητος, ἐπέβαλλον αὐτῷ χρήματα, κολάζοντες, ὡς ἔοικε, τὴν φιλοχρηματίαν τῇ τῶν χρημάτων ζημίᾳ. Ἄλλον δέ τινα ἄνδρα καλὸν κἀγαθὸν οὐδενὸς ἐρῶντα [3] τῶν καλῶς

† προείλετο.

CAP. X.

De Lacedæmoniorum amatoribus & amatis.

De Lacedæmoniorum Ephoris multa quidem & alia habeo præclara, quæ dicam, nunc vero ea dicam *tantum*, quæ propoſueram. Quum quidam apud eos forma præſtans, amatori honeſto, ſed pauperi, divitem prætuliſſet, irrogarunt illi pecuniariam mulctam, plectentes, ut apparet, pecuniarum cupiditatem pecuniæ damno. Alium vero quendam honeſtum ac bonum virum, qui neminem amabat ex iis, qui bono ingenio præ-

1 Πολλὰ μὲν εἰπεῖν καὶ ἄλλα καλὰ ἔχω] Leve eſt, ſed verbo tamen monendum: in Lugd. alio hæc ordine legi, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα εἰπεῖν καλὰ ἔχω; quod mihi videtur paulo concinnius. Sic II. 44. PERIZ.

2 Πλούσιον ἐραστὴν εἵλετο] Simplex εἵλετο loco προείλετο. Suidas etiam εἱλόμην explicat προέκρινα, ἠθέλησα KUHN. Non ignoro frequentes eſſe Græcis Ellipſeis etiam in Comparatione. Sed tamen heic duriſſima foret, ſi Genitivus iſte ſtatuatur regi à Præpoſitione, neque ſeparatim expreſſa, neque cum Verbo compoſita, quum ſæpe etiam ſine tali Comparationis Ellipſi Verbo ἑλέσθαι Genitivus jungatur. Heſ. ἔργ. 364. ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἑλέσθαι: *bonum eſt præſentibus uti.* Suidas quidem εἱλόμην exp. προέκρινα, ἠθέλησα. Sed hoc ita intelligendum eſt, ut dicat hoc vel illud ex duobus vel pluribus potiſſimum ſumere. At ut in dicta Conſtructione eo ſenſu reperiatur uſquam, id vero vix putem. Quapropter minime rejiculum videtur, quod maluit Geſnerus & Schefferus, Faber etiam in textum recepit, προείλετο. Sic XIV. 10. Προείλοντο τοῦ Φωκίωνος Ἀθηναῖοι τὸν Δημάδην. PERIZ.

3 Τῶν οὐ καλῶς πεφυκότων] Priores duas voculas omiſit Sluisk. ſed exhibet Lugd. Ego vero locum hunc adeo vitii ſuſpectum, ſi animum attendamus, miror advertiſſe neminem: certe vix dubito ſcripſiſſe Ælianum contrario plane ſenſu, vel τῶν καλῶς πεφ. vel potius τῶν εὖ καὶ καλῶς πεφυκότων. Facile enim potuit illud καὶ excidiſſe, & ſic nihil magis oportunum fuit librariis, quam εὖ mutare in οὐ. Amat autem Noſter hanc phraſin εὖ καὶ καλῶς quam maxime. Sic II. 6. III. 9. & 25. IV. 5. VI. 2. &c. Cæterum εὖ καὶ καλῶς πεφυκότες ſunt *bono ingenio prædíti, animi & corporis dotibus ab natura pulchre inſtructi.* Sic εὖ πεφυκὼς πρὸς τὰ δίκαια, Dionyſ. Halic. *lib.* VIII. Et propius huic locutioni, *lib.* III. Μηδενὸς τῶν ἄριστα πεφυκότων χείρονες. Et maxime Noſter *Hiſt. Anim.* IV. 1. de tali adoleſcentulo Cretenſi, qui amabatur ab alio, εὐγενὲς μειράκιον, καὶ τὴν ψυχὴν ἀνδρεῖον, καὶ πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν μαθημάτων πεφυκὸς εὖ καὶ καλῶς, *nobilis adoleſcens, & animo fortis, & ad optimas diſciplinas ab natura bene factus.* Jam vero tales pueri, ita εὖ πεφυκότες, ſeligebantur maxime, inprimis apud Lacedæmonios & Cretenſes, ad

λῶς πεφυκότων, καὶ τοῦτον ἐζημίωσαν, ὅτι χρηστὸς ὢν οὐδενὸς ἤρα. Δῆλον γὰρ, ὡς ὅμοιον ἂν ἑαυτῷ κἀκεῖνον ἀπέφηνεν, ἴσως δ' ἂν καὶ ἄλλον. Δεινὴ γὰρ ἡ τῶν ἐραστῶν πρὸς τὰ παιδικὰ εὔνοια ἀρετὰς ἐνεργάσασθαι, ὅταν αὐτοὶ σεμνοὶ ὦσιν. Ἐπεί τοι Λακωνικὸς 4 καὶ οὗτος νόμος, 5 ὅταν ἁμάρτῃ μειράκιον τῇ μὲν ἀφελείᾳ τοῦ τρόπου, καὶ τῷ νεαρῷ τῆς ἡλικίας συγγινώσκουσι· τὸν δὲ ἐραστὴν ὑπὲρ αὐτοῦ κολάζουσιν, ἐπιγνώμονας αὐτοὺς καὶ ἐξεταστὰς, ὧν ἐκεῖνοι πράττουσι, κελεύοντες εἶναι.

præditi eſſent, etiam illum mulctarunt: quod quum bonus eſſet, neminem amaret. Certum quippe, quod ſimilem ſui eſſet illum quoque redditurus, forſitan etiam alium. Nam amatorum benevolentia erga pueros plurimum valet ad virtutem in iis excitandam, ſi modo ipſi ſint venerabiles. Eſt deinde vero & hæc Laconica lex: ſi quis adoleſcens peccaſſet, ignoſcebant morum ſimplicitati & ætati teneræ: amatorem vero pro eo puniebant, jubentes, arbitros eſſe eos & inſpectores omnium, quæ iſti facerent.

ΚΕΦ.

CAP.

ad amandum, quia his amoribus id unice quærebatur, ut Viri pueros in omnem formarent virtutem, ſeu ut Plutarchus in *Lycurgo* ait *pag.* 51. Ὅπως ἄριστον ἀπεργάσαιντο τὸν ἐρώμενον. Unde Plato in *Sympoſio pag.* 178. Οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔχω εἰπεῖν, ὅ, τι μεῖζόν ἐστιν ἀγαθὸν εὐθὺς νέῳ ὄντι, ἢ ἐραστὴς χρηστὸς, *nihil habeo, quod majus dicam eſſe bonum adoleſcentulo, quam ſi ſtatim accipiat bonum amatorem.* Hæc ergo tam diligens & aſſidua amantium cura magis ſpectabat animi indolem, quam corporis formam. Diſerte Plut. in *Lacon. Inſtitutis*, ἐρᾶν τῶν τὴν ψυχὴν σπουδαίων παίδων ἐφίετο· τὸ δὲ πλησιάζειν αἰσχρὸν νενόμιστο, ὡς τοῦ σώματος ἐρῶντας, ἀλλ' οὐ τῆς ψυχῆς. Vides, Lector, potiſſimum amari τοὺς τὴν ψυχὴν σπουδαίους, & ut idem in Ἐρωτικῷ ait ἀξίους τῆς ἐπιμελείας. h. e. τοὺς εὖ καὶ καλῶς πεφυκότας. Mens itaque Æliani hæc eſt, Laconem qui ſit Vir bonus, debuiſſe ex pueris præclara indole præditis aliquem eligere, quem amaret, quia ſine dubio talem puerum iſtoc amoris ſtudio & cultu ſibi redditurus erat ſimilem, h. e. χρηστὸν, *bonum & utilem patriæ.* Confirmatur hæc interpretatio ex eo vel maxime, quod additur, ἴσως δὲ καὶ ἄλλον, h. e. *forte & alium*, minus ſcilicet probo ac felici ingenio præditum.

Quod tamen quia difficilius erat, idcirco illud quidem quaſi certum affirmatur, hoc vero per τὸ Ἴσως relinquitur incertum. At in vulgata Lectione quis erit quæſo iſte ἄλλος, qui non ita facile ad frugem perduci poſſit, quam quidem illi, qui ſunt οὐ καλῶς πεφυκότες, *deteriores*, ut vertitur, ſeu *quos ſiniſtra in lucem natura extulit*, ut ait Phædrus. PERIZ. Avus noſter in privatis ſcholis quoque legendum monuit εὖ καὶ καλῶς πεφυκότων. Particulam vero negantem ignorat Mediceus, cujus juſſu illam induxi.

4 Καὶ οὗτος νόμος] De lege nihil adhuc habeo compertum. Exemplum refert Plutarchus in *Lycurgo*, ac forſan abuſive legem noſter poſuit pro conſuetudine. SCHEFF.

5 Ὅταν ἁμάρτῃ μειράκιον &c.] Plutarch. in *Lycurgo pag.* 51. ἐκοινώνουν δὲ οἱ ἐρασταὶ τοῖς παισὶ τῆς δόξης ἐπ' ἀμφότερα, h. e. *Exiſtimationis, quam pueri de ſe concitant, ſive bonæ, ſive malæ, participes ſunt Amatores*, ut ita in eos redundet vel decus vel dedecus puerorum. Fuit ergo hoc Laconica inter inſtituta, idque probat exemplo Amatoris puniti ob id, quod puer in pugnando aliquid minus decorum aut generoſum dixerat. PERIZ.

ΚΕΦ. ια'.

Περὶ ψυχῆς.

Οἱ ¹ Περιπατητικοί φασι, μεθ' ἡμέραν ² θητεύουσαν τὴν ψυχὴν τῷ σώματι περιπλέκεσθαι, καὶ μὴ δύνασθαι καθαρῶς τὴν ἀλήθειαν θεωρεῖν· ³ νύκτωρ δὲ διαλυθεῖσαν τῆς περὶ τοῦτο λειτουργίας, καὶ ⁴ σφαιρωθεῖ-

CAP. XI.

De anima.

Peripatetici dicunt, animam interdiu ſervientem corpori quaquaverſus implicari, neque pure veritatem perſpicere poſſe: noctu vero liberatam ab illius miniſterio; & veluti in globum, in loco, qui eſt circa thoracem,

1 Περιπατητικοί] Ariſtoteles *lib.* περὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς *cap.* 2. Xenophon in oratione Cyri, quæ eſt *lib.* VIII. *Pæd.* Sed & Plato *lib. Polit.* VII. cujus verba habes latine reddita apud Ciceronem *lib.* I. *de Divin.* SCHEFF. Vid. Philoſtr. *lib.* II. *de V. A. cap.* 14. KUHN.

2 Θητεύουσαν] Notiſſimi ſunt in Athenienſium Rep. Cives infimi ordinis, qui θῆτες dicebantur, & admittebantur quidem in Concionem & Judicia, Ἐκκλησίαν καὶ Δικαστήρια, ſed excludebantur ταῖς Ἀρχαῖς *Magiſtratibus.* Vide Plutarch. in *Solone.* Erant ergo liberi homines, ſed mercenarii, qui ſuam operam aliis locabant. Heſ. ἔργ. 600. inter alia præcipit, θῆτα ἄοικον ποιεῖσθαι, *ut quis ſibi quærat mercenarium, qui familiam non habet.* Sic enim illud ἄοικον eſt accipiendum. Homer. *Il.* Φ. 444. ubi Neptunus de ſe & Apolline

—— ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
Πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν
Μισθῷ ἔπι ῥητῷ. ——

quando ſuperbo Laomedonti ab Jove venientes operam noſtram locavimus in annum certa mercede: ubi Euſtath. ex *Ariſtophane Grammatico,* ὅτι θῆτες, οἱ ὄντες ἐλεύθεροι μισθοῦ ὑπουργοῦσιν, ὥστε ταυτὸν ἐστι κατ' ἐκεῖνον, θὴς, καὶ μισθωτός. Adde & Suidam. PERIZ.

3 Νύκτωρ δὲ] Quintus Frat. apud Tullium *ante dicto loco: Cum eſt ſomno ſevocatus animus a ſocietate & contagione corporis, tum meminit præteritorum, præſentia cernit, futura providet.* SCHEFF.

4 Σφαιρωθεῖσαν] *In ſe collectam, & corrotundatam.* Plinius etiam *lib.* XI. *cap. ult. Somnus,* inquit, *nihil aliud eſt, quam animi in medium ſeſe receſſus.* Porphyrius apud Macrob. *in Somn. Scipionis, lib.* I. *cap.* 3. *fin. latet omne verum; hoc tamen anima, cum ab officio corporis ſomno ejus libera eſt, interdum aſpicit.* Cæterum poſt ψυχὴν interpunctionem ſublatam vellem, ut cohæreret θητεύουσαν cum σώματι, hoc ſenſu, *anima corpori interdiu ſubſerviens diſtrahitur,* cui in ſequentibus reſpondet διαλυθῆναι τῆς περὶ τὸ σῶμα λειτουργίας, *ſolutum eſſe corporis miniſterio.* De hoc animæ famulatu, Theophraſti tale dictum proditur: πολὺ τῷ σώματι τελεῖ ἐνοίκιον ἡ ψυχή. *anima corpori magnam pro habitatione mercedem dependit.* Plut. *de præcept. ſanit.* Democriti ſententiam de ſomniis apud eundem VIII. *Sympoſiac. quæſt. ultim.* videre eſt. ſcilicet interdiu, ἡνίκα ἀλλοτριοπραγεῖ, περὶ σῶμα σχολάζων, οὐ γινώσκει ἑαυτὸν ὁ νοῦς, καὶ ἡ αἴσθησις περὶ τὰ μερικὰ ἐνειλημμένη οὐκ ἐᾷ τὸν νοῦν ἀποσχολεῖσθαι τοῖς καθόλου, ἀλλ' ἔοικε φλυάρῳ γείτονι, ὁμιλοῦντι πολλὰ καὶ ἐκκρούοντι τὸν ἀναγινώσκοντα, *cum alienis occupatur negotiis, non cognoſcit ſe ipſam mens illa, nec ſenſus rebus particularibus implicitus ſinit eam vacare univerſalibus, ſed repræſentat vicinum loquacem, qui multa creprat, legentemque interpellat.* inquit *Alexander Aphrodis.* apud Joh. Philoponum *commentario in lib.* III. *Ariſtotelis de Anima.* Ammianus Marcell. *lib.* XIV. *ſolutus corporeis nexibus animus ſemper vigens motibus indefeſſis, & cogitationibus ſubjectus & curis, quæ mortalium ſolicitant animos, colligit viſa nocturna, quas* φαντασίας *nos appellamus.* Ubi ita Valeſius *pag.* 54. *Sane*

θεῖσαν ἐν τῷ περὶ τὸν θώρακα τόπῳ, μαντικωτέραν γίνεσθαι, ἐξ ὧν τὰ ἐνύπνια.

cem, collectam, magis ad prævidenda futura idoneam eſſe, unde *exiſtant* inſomnia.

hæc opinio fuit Ariſtotelis, ut docet Sextus *lib.* VIII. *adverſus Dogmaticos initio:* ὅταν γὰρ, φησιν, ἐν τῷ ὑπνοῦν καθ' ἑαυτὴν γένηται ἡ ψυχὴ, τότε τὴν ἴδιον ἀπολαβοῦσα φύσιν προμαντεύεταί τε καὶ προαγορεύει τὰ μέλλοντα, i. e. *nam cum in ſomnis animus liber eſt ac ſui juris, tum propria quaſi poſtliminiò recuperata naturâ præſagit ac prædicit multò ante ventura. Id autem ita explicabat Ariſtoteles ac Peripatetici, non ut ſomniandi cauſa extrinſecus immitteretur à Deo, ſed ut in animis noſtris quiddam natura ineſſe diceret, quod eos ita aſſiceret & moveret. quippe omnem à Deo profectam vaticinationem removebat Ariſtoteles; ut docet Origines* contra Celſum: *v. Artemidorum in* lib. I. cap. 7. ab iis verbis: θεόπεμπτα δὲ λέγω, οὐχ ὡς Ἀριστοτέλης. *Sic enim emendanda ſunt & in* lib. IV. cap. 3. p. 54. 61. *ubi ſomnia animi opus eſſe, inde ait apparere, quod ſapientibus quidem ſapientia & φιλόλογα, contraria autem idiotis eveniant.* ex notis Konigianis. KUHN. Locum Artemidori, quem ad Ammianum laudat Valeſius, hunc in modum ſupplet MS. Mediceus: τὰ δὲ περὶ μηδενὸς φροντίζουσιν ἐφιστάμενα καὶ προσαγορεύοντά τι τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν ἢ κακῶν, θεόπεμπτα καλεῖται· οὐχ ὁμοίως δὲ νῦν λέγω, ὡς Ἀριστοτέλης διαπορῶν, πότερον ἔξωθεν ἡμῖν ἐστιν.

ΚΕΦ. ιβ'.

Περὶ ἔρωτος παρὰ Λακεδαιμονίοις.

Οὐκ εἰσὶ θρυπτικοὶ πρὸς τοὺς ἐραστὰς [1] οἱ Λακεδαιμονίων καλοὶ, οὐδὲ ἀλαζόνες· [2] ἐπεὶ τοὐναντίον ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὡραίοις τὰ ἐκ τούτων καταμαθεῖν ἐστιν. Αὐτοὶ γοῦν δέον-

CAP. XII.

De amoris ratione apud Lacedæmonios.

Lacedæmoniorum pulchri non gerunt ſe faſtidioſe erga amatores, neque arroganter. Siquidem res & facta illorum contra habere ſe ac apud alios pulchros, cognoſcere licet.

1 Οἱ Λακεδαιμονίων καλοὶ] Sluisk. οἱ Λακεδαιμόνιοι καλοί. Lugd. οἱ ἐν Λακεδαιμονίᾳ καλοί. Ego Sluiskiani Codicis Lectionem veram arbitror, maxime, quum mox eodem plane modo dicatur, παρὰ τοῖς ἄλλοις ὡραίοις, *apud formoſos aliorum populorum*; quod itidem ſollicitavit Doctiſſ. Faber, qui voluit iſtic ἄλλοθι, ſed male, & præter Codd. conſenſum. Nihil autem mirum ita ſe geſſiſſe iſtic τοὺς καλοὺς, quoniam ſi amatorem non invenirent, credebatur id accidere illis vitio indolis ſuæ, ὡς διὰ τὸν τρόπον τοῦτο παθοῦσι, ut de pulchris Cretenſium pueris loquitur Strabo *lib.* X. *p.* 484. Θρυπτικοὶ ſunt *faſtidioſi* erga amatores ſuos. Vide me *ſupra ad* I. 19. PERIZ. Codicis Sluiskiani lectionem tuetur Mediceus.

2 Ἐπεὶ τοὐναντίον ἢ παρὰ τοῖς (ἄλλοις) ὡραίοις (τὰ) ἐκ τούτων καταμαθεῖν ἐστιν] Miror hoc a quoquam intelligi poſſe: ridiculum, imo ſocordia plenum eſt. Lege, ἐπεὶ τοὐναντίον ἢ παρὰ τοῖς (ἄλλοθι) ὡραίοις ἐκ τούτων καταμαθεῖν ἐστί) Senſus eſt, *cum ex iis, quæ dicturus ſum, facile apparere poſſit, ipſos longe aliter ſeſe habere, ac formoſi, qui alibi per Græciam ſunt, ſeſe gerunt.* FABER. In MSS. B. & C. qui ſervant cætera, legitur περὶ τοῖς ἄλλοις. SCHEFF.

Ἐπεὶ τοὐναντίον ἢ παρὰ τοῖς &c.] Nihil hic mutant MSti, niſi quod Lugd. item ut Schefferi B. & C. habet περί. Sed rectius eſt, quod vulgatur, & Sluisk. haud dubie & alii, fir-

δέονται τῶν ἐραστῶν ³ Εἰσπνεῖν αὐτοῖς. ⁴ Λακεδαιμονίων δέ ἐστιν αὕτη ἡ Φωνὴ, ⁵ ἐρᾷν † δεῖν λέγουσα. ⁶ Σπαρτιάτης δ

† δὴ.

cet. Ipſi ergo rogant amatores εἰσπνεῖν αὐτοῖς. Lacedæmoniorum ea Vox eſt, velle, ut ſe ames, ſignificans.

firmant. Senſum non expreſſit integrum Interpres, vertendo laxe nimis, *ſiquidem hi diverſum à reliquis faciunt.* At voluit Auctor, *Nam res & facta illorum eſſe contraria iis, quæ apud alios fiunt pulchros*, vel, *contra ſe habere ac apud aliarum civitatum pulchros, ſcire licet.* Faber delet τὰ, non, quod non ſatis recte dicatur τὰ ἐκ τούτων, pro *factis illorum*: nam illud obvium eſt & pervulgatum; ſed, quod aliquid duri ineſſe videatur in nexu, καταμαθεῖν τὰ ἐκ τούτων τοὐναντίον. Verum nihil mutant MSti, nec opus emendatione. Intelligitur enim vel ἔχειν, hoc eſt, *habere ſe contrario modo*, vel ὄντα, ὑπάρχοντα, τοὐναντίον, ἤ. Sic pene Dio Chryſ. Τρωικῷ. Τοὐναντίον δ ἐχρῆν, ἢ δειλοὺς ἅπασι φαίνεσθαι τοὺς νενικηκότας. PERIZ.

3 Εἰσπνεῖν] Vide hic Meurſii *Miſcell. Laconica* III. 6. qui exemplis abunde probat hanc vocis Laconicæ interpretationem. IDEM.

4 Λακεδαιμονίων] Vide *Etymol.* Sylburgii. SCHEFF. In *voce* εἰσπνήλης, & in ἀΐτης: ἀΐτης, inquit, ὁ ἐρώμενος παρὰ τὸ ἄειν, ὅ ἐστι πνέειν, ὁ εἰσπνέων τὸν ἔρωτα τῷ ἐραστῇ. φασὶ γὰρ γίνεσθαι τὸν ἔρωτα ἐκ τοῦ εἰσπνεῖσθαι ἐκ τῆς μορφῆς τοῦ ἐρωμένου· ὅθεν καὶ εἰσπνήλας καλοῦσι τοὺς ἐραστὰς παρὰ Λάκωσι. id eſt ἀΐτης *eſt adamatus, ab* ἄειν *ſpirare, quaſi inſpirans amorem. ajunt enim amorem venire ab inſpiratione, adamati pulchritudine factâ. unde apud Lacones amatores vocant* εἰσπνήλας. Phavorinus legit εἴσπνιλος in voce ἀΐτης. confer & Theocritum *Idyll.* 12. *p.* 13. Euſtath. *ad Odyſſ. p.* 174. Meurſ. in *Laconic. p.* 223. quos laudat codex Konigianus. KUHN.

5 Ἐρᾷν δεῖν λέγουσα] Pro ἐρᾷν δεῖν λέγει Geſnerus legit ἐρᾷν δὴ λέγουσα. Sed ſine cauſa ſontica. KUHN. Suſpicabatur Geſnerus, ſcripſiſſe Noſtrum ἐρᾷν δὴ λέγουσα; quæ conjectura proinde non illius tantum, ſed & Tornæſianarum aliarumque margines inſedit, & à Tan. Fabro laudatur. Sed nihil eum juvant MSti, nec juvare debebant. Lugd. tamen ἐρᾷν δοκεῖν λέγουσα. Verum & hoc male. Elegantiſſima enim eſt & maxime Græca locutio, qua Auctor utitur. Δεῖν proprie dicitur, quod *abeſt & deſideratur.* Hinc cum Infinito adhibetur ſæpe ad denotandum id, quod *fieri*, aut *alium facere volumus*, vel ſimpliciter, quod *faciendum eſt.* Sic II. 10. Διαλεγόμενον οὐδὲ ὑπὲρ πληρωμάτων, οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ δεῖν βοηθεῖν, οὐδὲ ὑπὲρ φόρου &c. h. e. *de auxilio ferendo.* XII. 24. Τὸ δεῖν ἐξοστρακίζεσθαι πρῶτος εἰσηγησάμενος, *primus in Remp. induxit, ut oſtraciſmo ejicerentur.* Sic ergo & hic ἐρᾷν δεῖν λέγουσα, h. e. *ſignificans ſe amandum*, ſeu *velle, ut ſe ames.* Durius erat verſum *oportere amare dicens.* PERIZ.

6 Σπαρτιάτης καὶ ἔρως] Geſn. Σπαρτιάτης δ vel γὰρ. vide Indicem in καὶ. SCHEFF. Petrus Ærodius, *lib.* IV. *cap.* 21. *Rerum Judicatarum* ita reddit. *Spartiata & amor nihil turpe noverunt*, ac ſi Σπαρτιάτης καὶ ἔρως duo ſint ὑποκείμενα, quod ſecus eſt. καὶ enim hoc loco non copulat Σπαρτιάτης cum voce ἔρως, ſed ſequentia potius annectit ſuperioribus. Dixerat Noſter, pueros Lacedæmoniorum non adeo ſuis amatoribus inſultare, ut fieri alias ſolebat; Ne vero inde ſequior opinio lectori oboriatur, ſtatim ſubjicit, amorem Spartanum omni vacare turpitudine. *Neque etiam amor*, inquit, *Spartanorum alicujus ſibi turpitudinis conſcius eſt.* Error eſt ab Interpretis verſione edita Baſil. A. 1548. KUHN.

Σπαρτιάτης καὶ ἔρως αἰσχρὸν οὐκ οἶδεν] Hic vero rectius conjecit Geſnerus, reponendum δ vel γὰρ pro καὶ. Diſerte enim Sluisk. & Med. I. illud δ exhibet, & poſtulat revera ſenſus. Admiſi itaque ſuum in locum. De re ipſa, & caſtimonia amoris Spartani vide omnino Xenoph. *de Rep. Lacedæm. pag.* 395. *Ed. Steph.* & Plut. in *Inſtit. Lacon.* cujus verba *ad cap.* 10. jam attuli. Hinc ergo Noſter de illorum Amore, αἰσχρὸν οὐκ οἶδεν, h. e. *nibil turpe novit*, ſeu *patrare ſolet.* Sic Homer. *Odyſſ. T. v.* 329.

Ος μὲν ἀπηνὴς τ' αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀπηνέα εἰδῇ.

Et 333.

Ος δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀμύμονα εἰδῇ.

ὁ ἔρως ⁷ αἰσχρὸν οὐκ οἶδεν. Εἴτε γὰρ μειράκιον ἐτόλμησεν ὕβριν ὑπομεῖναι, εἴτε ἐραστὴς ὑβρίσαι, ἀλλ' οὐδετέροις ⁸ ἐλυσιτέλησε τῇ Σπάρτῃ καταμεῖναι. Η γὰρ τῆς πατρίδος ἀπηλλάγησαν, ἢ καὶ τὸ ἔτι θερμότερον, καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ.

cans. Spartanus autem amor nihil turpe novit. Sive enim adoleſcens auſus ſit ſtuprum pati, ſive amator inferre, neutri enimvero conſultum fuerit Spartæ manere. Aut enim è patria, aut, quod gravius eſt, vita decedant, *oportet*.

Qui quidem ſævus ipſe erit, & ſæva noverit, vel, *patraverit*. Et, *Qui vero probus ipſe erit, & proba fecerit*. Heſ. ἔργ. 521.

Οὔπω ἔργ' εἰδυῖα πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

h. e. *nondum Venerem experta*. Et in Θεογ. v. 312. Ὕδρην λυγρ' εἰδυῖαν, h. e. *pernicioſam, ſæva patrare ſolitam*. Sed quid faciemus hic Corn. Nepote, qui Spartanum Pauſaniam ait *cap*. 4. *dilexiſſe puerum Argilium amore venereo*; Interpretes poſteriora hæc, quaſi gloſſema aliquod, expuncta velint. Crederem potius ex errore ipſius Auctoris orta, qui Græcum παιδικὰ pro more ſui temporis potius, quam antiquorum, ſit interpretatus, ut in *Phocione cap*. 4. Ἐμφυλίτης h. e. *tribulis*, pro Nomine Proprio accepiſſe creditur. Sed neque in eo quicquam abſurdi, Pauſaniam inſolentiſſimum hominem, & ipſi Patriæ mala machinantem, etiam contra Leges patriæ, ſtupri conſuetudinem cum hoc Argilio clam habuiſſe. PERIZ.

7 Αἰσχρὸν οὐκ οἶδεν] Xenophon. *de republ. Laconum*. εἰ τις παιδὸς σώματος ὀρεγόμενος φανείη, αἴσχιστον τοῦτο θεὶς (ὁ Λυκοῦργος) ἐποίησεν ἐν Λακεδαίμονι μηδὲν ἧττον ἐραστὰς παιδικῶν ἀπέχεσθαι, ἢ γονεῖς παίδων, ἢ καὶ ἀδελφοὶ ἀδελφῶν εἰς ἀφροδίσια ἀπέχονται. SCHEFF. Max. Tyr. *diſſert*. 9. ἐρᾷ Σπαρτιάτης ἀνὴρ μειρακίου Λακωνικοῦ, ἀλλ' ἐρᾷ μόνον, ὡς ἀγάλματος καλοῦ, *Spartanus amat adoleſcentulum Laconicum, ſed ut pulchram ſtatuam* &c. KUHN.

8 Ἐλυσιτέλησε τῇ Σπάρτῃ] Legendum ἐλυσιτέλησεν ἐν τῇ Σπάρτῃ &c. Superius paulo pro ἱερὸν δεῖν legit Geſnerus ὁ, pro Σπαρτιάτης καὶ idem emendat γὰρ, quod & verum eſt & facile fuit ad emendandum. FABER. Videtur per ellipſin omiſſum ἐν, quod Græcis Auctoribus non inſolens. Pauſan. *Bœot*. κατέστησε ταῖς πόλεσι pro ἐν τ. π. & in *Phoc*. τυχεῖν γὰρ δὴ ἂν Γαδείροις, Noſter *ſupra l*. II. *c*. 26. ἀγῶνι ἐξεταζόμενος pro ἐν ἀγῶνι & *c*. 35. αὐτὸν παρελθεῖν pro εἰς αὐτὸν *ad ipſum veniret*. Hæc præpoſitionis ellipſis imprimis Attica. vide Serv. *ad* I. *Æn. p.m*. 165. KUHN.

ΚΕΦ. ιγ'.

Περὶ Ταπύρων οἰνοφλυγίας.

ΟΤι φιλοινότατον ἔθνος τὸ τῶν ¹ Ταπύρων τοσοῦτον, ὥστε ζῆν αὐτοὺς

CAP. XIII.

De vinolentia Tapyrorum.

Adeo dedita vino gens Tapyrorum, ut in vino vivat, & pluri-

1 Ταπύρων] Auctor Amyntas, item Cteſias, apud Athen. *lib*. X. SCHEFF. Strabo *lib*. IX. τοὺς Ταπύρους οἰκεῖν μεταξὺ Δερβίκων καὶ Ὑρκανῶν annotavit. Arrianus *lib*. III. *Exp. Alex*. Ταπούρους vocat. Nicetas in *Annalibus p*. 195. Byzantinos ſui temporis οἰνοβαρεστέρους τῶν Ταπύρων, *Tapyris vinolentiores* dicit, quod cum *ſequenti capite* convenit. KUHN.

Ταπύρων] Noti ſatis evaſerunt hi *Tapyri* Græcis per expeditionem Alexandri Magni, unde & in ejus Hiſtoria memorantur, non ab Arriano tantum, ſed & Curtio VI. 4. *extr*. Immo

τοὺς ἐν οἴνῳ, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ὁμιλίᾳ καταναλίσκειν. Καὶ οὐ μόνον εἰς πόμα καταχρῶνται αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ [2] χρίσμα ἐστὶν αὐτοῖς ὁ οἶνος, ὥσπερ ἄλλοις τὸ ἔλαιον.

rimum vitæ tempus in ejus uſu tranſigat. Neque ſolum eo ad potandum abutuntur, verum etiam unguentum ipſis eſt Vinum, quemadmodum aliis Oleum.

Immo Athenæus *lib.* x. *p.* 442. hoc ipſum de *Tapyris* ex illis, qui ſcripſere σταθμοὺς τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας, *Manſiones expeditionis Alexandri*, tradit. Jam ante tamen etiam Cteſias de iis egit, ut ex eodem Athen. diſcimus. Siti fuere inter Hyrcanos & Derbicas: vide Strabonem *lib.* XI. *p.* 514. & Dionyſ. Perieg. *v.* 733. Vino licet indulſerint, juſtiſſimi tamen fuiſſe dicuntur à Cteſia. Strabo ait *pag.* 520. eum, qui fortiſſimus inter ipſos eſſet judicatus, uxorem potuiſſe ducere, quam vellet. Sed & memorabile eſt, quod uxores ſuas, quando jam duos aut tres liberos ex iis ſuſtulerant, aliis dein ceſſiſſe traduntur. Vide Strab. *p.* 521. & Schol. Dionyſii. PERIZ.

2 Χρίσματά ἐστιν αὐτοῖς ὁ οἶνος] Mihi vix eſt dubium, quin χρίσμά τι ſcripſerit Ælianus. SCHEFF. Textus ſatis ſanus eſt. KUHN.

Χρίσματί ἐστιν] Sic Lugd. At Sluisk. χρίσμα ἐστιν. Athenæus, ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι, ἢ τῷ οἴνῳ. Aliæ Gentes *oleo*, ut Noſter addit, ad frequentes illas unctiones utebantur, maxime in gymnaſiis & balneis, ſed & extra ea. Ita Hannibal militibus ſuis, ad Trebiam, frigido die, prius quam pugnam inirent, *oleum per manipulos miſit, ut eo mollirent artus ad ignes ante tentoria factos.* Liv. XXI. 54. Vide & *infra* IX. 30. Sed res eſt notiſſima. Fuere tamen etiam, qui unguentum adderent Vino, quod bibebant. Noſter XII. 31. Μύρα γὰρ οἶνον μιγνύντες, οὕτως ἔπινον. PERIZ. Mediceus cum Sluisk. χρίσμα ἐστι, quod præferendum cenſui.

ΚΕΦ. ιδ΄.

Περὶ οἰνοφλυγίας Βυζαντίων.

Βυζαντίους [1] δὲ δεινῶς οἰνόφλυγας ὄντας, [2] ἐνοικεῖν τοῖς καπηλείοις

CAP. XIV.

De vinolentia Byzantiorum.

Byzantios vero valde vino deditos, fama fert, in cauponis habi-

1 Βυζαντίους] Habes hæc priora apud Athen. *lib.* X. *cap.* 12. ex Phylarcho, cujus nomen Interpres omiſit. Meminit & Theopompus apud eundem *lib.* XII. *cap.* 4. SCHEFF.

2 Ἐνοικεῖν τοῖς καπηλείοις] Byzantinos fuiſſe vino & ganeæ deditos, nulla ex re certius liquet, quam quod ita frequentabant *cauponas*; quæ honeſtioribus Græcis habebantur infames. Hinc *infra* IX. 19. Demoſthenes verebatur ingredi καπηλεῖον. Vide ibi Cl. Kuhnium, & adde omnino Athenæum XIII. *p.* 566. *extr.* Quod autem revera ita vixerint, & quaſi habitaverint Byzantini ἐν τοῖς καπηλείοις, tradunt tum Athenæus *lib.* X. *p.* 442. ex Phylarcho & Damone, quem locum Noſter eſt ſecutus, ac *lib.* XII. *p.* 526. ex Theopompo, qui eos dicit, πίνειν εἰθισμένους ἐπὶ τῶν καπηλείων, eoque flagitii prolapſos, quia Democratia utebantur & frequenti mercatura: tum Euſtathius *ad Dionyſii Periegeſin v.* 804. Κωμῳδοῦνται δὲ εἰς μέθην οἱ παλαιοὶ Βυζάντιοι, *traducuntur ebrietatis nomine Veteres Byzantini*, addens dein factum hujus στρατηγοῦ, qui καπηλεῖα ad muros locari juſſerit, ut eos iſtic ad Urbem tuendam retineret. Sed & Polyænus refert II. 2. 7. Clearchum Lacedæmonium

οις ὁ λόγος ἔχει, τῶν οἰκιῶν τῶν ἰδίων καὶ τῶν δωμάτων ἐξοικισθέντας, καὶ τοῖς ξένοις τοῖς ἐνεπιδημοῦσι τῇ πόλει 3 ἐπιμισθώσαντας αὐτά· καὶ οὐ μόνον ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ 4 τῶν γυναικῶν αὐτοῖς ἀποστάντας. Ὡς ἐν ταυτῷ τοὺς Βυζαντίους διπλῆν αἰτίαν φέρεσθαι, καὶ οἰνοφλυγίας, καὶ προαγωγείας. Ἅτε δὲ ὑπὸ τῆς μέθης καὶ τοῦ οἴνου διαῤῥέοντες, αὐλοῦ μὲν ἀκούοντες χαίρουσι, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῖς αὐλεῖσθαι ἐστί· σάλπιγγα δὲ 5 οὐδὲ ἀρχὴν ὑπομένουσι. Καὶ ἐκ τούτων ἔξεστι

habitare, ſuis ædibus & domibus demigrantes, eaſque peregrinis, qui in ea urbe morabantur, mercede locantes: neque ſolum hæc, ſed etiam uxores ſuas illis cedentes. Itaque duplicem eodem facto ſuſtinent culpam Byzantii, & temulentiæ, & proſtitutionis. Ut vero ebrietate vinoque diffluunt, ita tibiam quidem audientes delectantur, & quotidianum illis eſt tibicines audire: at tubam ne primo quidem auditu ſuſtinent. Et ex his

nium cum τοῖς στρατηγοῖς Βυζαντίων ingreſſum eſſe τὸ καπηλεῖον quaſi ad bibendum, ſed revera ut eos iſtic occideret. Quin Nummos quoque excuderunt, cum grandi Uvæ racemo, & modo vaſe anſato, modo Capite Bacchi, ut volunt, hederis redimito. Vide Goltzii *Tabulam* XXVII. & Cl. Begeri *Theſaurum Brandeb. Numm. Græc. p.* 487. Dubitem tamen, an Caput ſit Caracallæ, quod Bacchi ſui, quem ſane colebant Byzantini, & cujus Templum exſtruxerant jam olim, (ſicuti omnis Thracia, ut vini erat ferax, ita Baecho ſacra potiſſimum faciebat: Vide Melam II. 2.) inſignibus ornarint; quum Caracalla & ipſe vino eſſet deditus, & expeditione in Orientem ſuſcepta Bacchum quaſi imitaretur. Certe Patinus in *Nummis Impp.*

Mediæ &c. ſimilem Byzantinorum inter indubios Caracallæ Nummos exhibet. Habes hic talem ex Cl. Begero. Nam Goltzianum caput longius ſane à Caracalla abit. PERIZ.

3 Ἐπιμισθώσαντας αὐτά] Lugd. ἀπομισθώσαντας, quod certe longe uſitatius eſt, & huic loco oportuniſſimum. Sic Thucyd. III, 68. Τὴν δὲ γῆν δημοσιώσαντες ἀπεμίσθωσαν ἐπὶ δέκα ἔτη. Vbi Schol. ἐπὶ μισθῷ δεδώκασιν. Athenæus *lib.* X. in hac Hiſtoria habet ἐκμισθώσαντας, quod ſenſu plane convenit cum Lugd. Codice. IDEM.

4 Τῶν γυναικῶν αὐτοῖς ἀποστάντας] Longe ἐμφαλικώτερον eſt, quod Sluisk. nobis offert, ἀλλὰ καὶ τῶν γυναικῶν αὐτῶν, *ſed & ipſarum uxorum.* Sic IV. II. Διογένης ἔλεγε, καὶ τὴν Σωκράτην αὐτὸν τρυφῆσαι. XIV. 4. Τὴν ἀδοξίαν πολλῷ βαρύτερον φέρειν, ἢ τὸν θάνατον αὐτόν. IDEM.

5 Οὐδὲ ἀρχὴν] Interpres *primo auditu etiam non ſuſtinent.* Repoſui, *ne primo quidem auditu,*

εστι νοεῖν, ὅτι καὶ πρὸς ὅπλα, καὶ πρὸς πολέμους [6] ἀλλοτριώτατοι διάκεινται Βυζάντιοι. [7] Διὰ ταῦτά τοι καὶ Λεωνίδης ὁ στρατηγὸς αὐτῶν ἐν πολιορκίᾳ ἰσχυρᾷ, ἐπεὶ, τῶν πολεμίων τοῖς τείχεσι προσβαλόντων, ἐκεῖνοί γε τὰς φρουρὰς ἐκλιπόντες διημέρευον [8] ἐν ταῖς συνήθεσι διατριβαῖς, προσέταξε τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν διασκηνωθῆναι αὐτοῖς. Καὶ τοῦτο τὸ σόφισμα ἀνέπεισεν αὐτοὺς ὀψὲ καὶ βραδέως, τὴν τάξιν μὴ καταλιπεῖν, ἅτε τῆς προφάσεως αὐτοῖς περιῃρημένης. Λέγει δὲ ταῦτα ὑπὲρ αὐτῶν [9] Δάμων. Ομολογεῖν δὲ τούτοις ἔοικε καὶ ὁ Μένανδρος, ὅταν λέγῃ, [10] Μεθύ-

his intelligere licet, etiam ab armis belloque alieniſſimos eſſe Byzantios. Propter hanc igitur cauſam etiam Leonides Dux ipſorum in acerrima urbis oppugnatione, quum, hoſtibus mœnia invadentibus, illi relictis excubiis totos dies in conſuetis agerent diverſoriis, mandavit, ut cauponæ ipſis per mœnia ſtatuerentur. Hoc ſophiſma ſero tandem ac difficulter eis perſuaſit, ut ſtationem ne deſererent, quippe quum prætextus & cauſa ipſis eſſet præciſa. Tradit hæc de ipſis Damon. His adſtipulari videtur etiam Menander, quum dicit: Vinolentos nego-

ditu, h. e. prorſus non, ne tantillum quidem ſuſtinent. Notiſſima eſt phraſis. Sic XIII. I. Οὐδ' ἂν ἐτόλμησεν ἀντιβλέπειν τὴν ἀρχήν. Vide plura in Indice. Apollodorus *Biblioth. lib.* I. Ἡρόδοτος οὐδὲ τὴν ἀρχήν φησι πλεῦσαι τότε, ἀλλὰ παρ' Ὀμφάλῃ δουλεύειν. Ubi male Interpres, *neque jam tum ſtatim*, ut jam obſervavit Doctiſſ. Munkerus *ad Ant. Lib. in Addendis.* PERIZ.

6 Ἀλλοτριώτατοι] Lege, ἀλλοτριώτατα more Atticorum ſcilicet, id eſt adverbialiter. FABER. Non habet Noſter opus hoc aſcititio Atticiſmo. KUHN.

Ἀλλοτριώτατοι διάκεινται] Faber ἀλλοτριώτατα. Sed quum non addicant MSti, & utrumque recte dicatur, quid medica vel criticâ hic manu eſt opus? Elegans & frequens Græcis pro Adverbiis adhibere Adjectiva. *Infra* IX. 14. Εἴποτε σκληροὶ κατίασιν [?] ſcil. ἄνεμοι. Vide me etiam *ad* III. 19. *init.* & maxime *ad* IX. 8. Heſ. ἔργ. 695.

Ὡραῖος δὲ γυναῖκα τεὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι,

Tempeſtivus domum ut ducas uxorem. Actor. XXVIII. 13. Δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους, h. e. *ſecundo die.* Nec minus uſitatum id Latinis. Salluſt. *Iug.* 55. *Eo intentior ad victoriam niti. cap.* 61. *Vt ad ſe occultus veniat.* Sic ergo & *cap.* 94. *Quæ dubia niſui videbantur, potiſſimus tentare.* Ubi male editur *potiſſimum*. Ipſe illud inveni in duobus Codicibus MStis, altero, quem Pater meus quondam Bibliothecæ Daventrienſi comparavit, altero, quem Vir Eximius, Theoph. Hogerſius, Patris mei Collega, & dein Conſul illius Civitatis, poſſidebat [?]. PERIZ.

7 Διὰ ταῦτά τοι] Hic omnes MSS. novum caput faciunt. SCHEFF.

8 Ἐν ταῖς συνήθεσι διατριβαῖς] Præpoſitio ἐν abeſt a Mediceo & Sluiskiano, eaque ellipſis Atticis præſertim uſitatiſſima eſt. Vide Cl. Kuhn. *ad cap.* 12. *h. l.*

9 Δάμων] Ex Athenæo ſcimus ſcripſiſſe hunc *de Byzantio*, ſiquidem hæc eum tradere ait ἐν τῷ περὶ Βυζαντίου [?]. Laërtius in *Thalete* laudat *Damonem Cyrenæum, qui ſcripſerit de Philoſophis.* Sive is idem fuerit, ſive alius, hunc certe crediderim de memorabilibus variarum gentium aliquid fuiſſe commentatum [?]. Ejus enim generis quoque ſunt, quæ Plinius *Nat. Hiſt.* VII. 2. & Schol. Ariſtoph. *p.* 96. ex eo adferunt. SCHEFF.

10 Μεθύσους τοὺς ἐμπόρους] Verſus hi Menandri, ſunt ex *Arrephoro* vel *Auletride* & ſic ſcribendi.

Πάντας μεθύσους τοὺς ἐμπόρους, ποιεῖ τὸ Βυζάντιον,
Ὅλην ἐπίνομεν γε τὴν νύκτα διὰ σε [?]. SCHEFF.

 Iſtud

θύσους τοὺς [11] ἐμπόρους ποιεῖ τὸ Βυζάντιον· ὅλην ἔπινε τὴν νύκτα.

negotiatores facit Byzantium: totam noctem perpotat.

Iſtud ἐμπορεῖς pro ἐμπόρους vitioſum eſt, & a Geſnero emendatum, ſed verſus trimeter laborat, niſi tollas iſtud τὸ, quod nec ille nec Schefferus notarunt. Athenæum autem, ubi hæc leguntur, non vacat quærere, ita in bibliotheca noſtra omnia ſurſum deorſum. FABER. Cæterum hæc veterum Byzantinorum temulentia nondum hoc temporis apud poſteros exolevit. *niſi illos vino interdum depoſueris, niſi Græco more,* πολυχρονιάσης ἀφένδη, *exclamaveris, oleum & operam perdideris: neque tamen quidquam ab eis reportaveris, niſi nugatoria quædam, niſi morem bibendi, qui ad eos, jure quaſi hæreditario ab antiquis Byzantinis derivatus videtur,* inquit Georgius Douſa in *Itinere Conſtantinopolitano.* adde Cruſium *lib.* III. *Turcogræciæ, p.* 250. KUHN.

11 Ἐμπορεῖς] Quum jamdudum Geſnerus & Faber monuerint legendum ἐμπόρους, quumque ita habeat etiam Athenæus, quæ ratio eſt, quare vitioſum illud identidem repetamus, & Lectoribus, qui notas non ſemper adhibent, ingeramus? Certe Ego correxi, accedente etiam diſerto utriuſque MSti ſuffragio. Menandri locus integrior exhibetur ab Athenæo, unde liquet dici hæc verba ab homine, qui cum altero Byzantii negotiari ſolito, totam noctem perpotaverat. Ut adeo heic legendum ſit ſine dubio ἐπίνομεν, quomodo apud Athen. legitur, & recte, ut ex iis, quæ iſtic ſequuntur, liquet. Noſter autem non videtur ulterius hunc locum exſcripſiſſe ſive ex Menandro, ſive ex Athenæo, quam quantum ſufficiebat ad vinolentiam Byzantinorum etiam illa auctoritate probandam, atque idcirco poſt τὴν νύκτα nihil certe Ego addiderim. In priore tamen verſu cum Fabro expunxerim illud τὸ. PERIZ.

ΚΕΦ. ιε΄.

CAP. XV.

Περὶ Ἀργείων, Τιρυνθίων, Θρακῶν, Ἰλλυριῶν οἰνοφλυγίας.

De Argivorum, Tirynthiorum, Thracum, Illyriorum vinoſitate.

Καὶ Ἀργεῖοι δὲ καὶ [1] Τιρύνθιοι κεκωμῴδηνται καὶ οὗτοι ἀκρατέστερον τῷ οἴνῳ

Argivi quoque & Tirynthii in comœdiis taxati ſunt & ipſi, quod

1 Κορίνθιοι] Qui auctoritatem Athenæi ſequuntur, quam omnino hic ſequendam exiſtimo, pro Κορίνθιοι, Τιρύνθιοι ſubſtituent. Nam & verſus Ephippi veteris poëtæ, ad quos reſpexiſſe noſter videtur, adducit, qui ſe ita habent.

> Οὐκ εἶδα μ' ὄντα πρὸς θεῶν Τιρύνθιον
> Ἀργεῖον, οἱ μεθύοντες ἀεὶ τὰς μάχας
> Πάσας μάχονται.

Lectionem Athenæi probat etiam MS. B. SCHEFF. Vulgata etiam non malè Κορίνθιοι. Nam adeo vinoſi vixerunt Corinthii, ut qui ex illis ad Chriſtianam fidem tranſierant nec in ſacris ſe abſtinuerint à τῷ μεθύειν. 1. *Corinth.* 11. KUHN. Quamvis etiam *Corinthii* legantur, inter reliqua opulentiæ & luxuriæ documenta, vino quoque indulſiſſe, vel ſic tamen *Male* ſine dubio ita legit *Vulgata*, quum diſerte Athenæus *d. l. Tirynthios* memoret, & ex Ephippo Comœdiæ Veteris Poëta verſus adferat, in quibus itidem nominantur: Athenæum autem Noſter ſequatur clariſſime. En verba illius, Κωμῳδοῦνται δ' ὡς μέθυσοι Ἀργεῖοι μὲν καὶ Τιρύνθιοι. Subdit dein locum ex Co-

οἴνῳ προσιόντες. Τό γε μὴν [2] ὑπὲρ τῶν Θρακῶν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ [3] διαβεβαίωται ἤδη, καὶ διατεθρύλληται, ὡς εἰσὶ πιεῖν δεινότατοι. [4] Οὐ διαπεφεύγασι δὲ νῦν τὴν τοιαύτην αἰτίαν [5] οὐδὲ Ἰλλυριοί, ἀλλ' ἐκεῖνοί γε προσειλήφασι κἀκεῖνο τὸ [6] ἐπίκλημα· ὅτι ἐφεῖται τοῖς ἐν τῷ συνδείπνῳ παροῦσι ξένοις, προπίνειν ταῖς γυναιξὶν ἕκαστον, ἐὰν βούληται, [7] κἂν μηδὲν προσήκῃ ἡ γυνὴ αὐτῷ.

quod vino ſe dedant intemperantius. De Thracibus vero jam confirmatum id pervulgatumque eſt, plurimum eos bibendo valere. Neque Illyrii hoc tempore effugiunt hanc accuſationem, quin illi vero hoc etiam opprobrium inſuper ſuſtinent, quod præſentibus in convivio hoſpitibus permiſſum ſit unicuique, mulieribus propinare, ſi libeat, etiamſi mulier nihil ad ipſum pertineat.

ΚΕΦ. CAP.

Comico, ex quo liquet, quam proprie dixerit κωμῳδοῦνται, quod Ælianus idcirco retinuit. Sed & optime junguntur *Argivis Tirynthii*, quia erant duorum, ſed unius regni in Peloponneſo, oppidorum Cives, unde & Hercules modo *Argivus*, modo *Tirynthius* dicitur. Addo his, Lugd. Codicem liquido legere καὶ Τιρύνθιοι, cui aſſentiri, quia ſolent, vix dubito duos Regios. Reſtitui ergo, quod tam validæ rationes jubebant. Periz.

2 Ὑπὲρ τῶν Θρακῶν] Habes apud eundem Athenæum. Scheff.

3 Διαβεβαίωται] Plane legendum διαβεβόηται. Faber. Id vix neceſſum. Scheff.

Διαβεβαίωται] h. e. *aſſeveratum*, *confirmatum eſt*, quaſi conſenſu omnium. Dionyſ. Halic. *lib.* II. *p. m.* 104. Οἱ δὲ περὶ τὸν Φάβιόν τε καὶ Κίσκιον οὐδὲν τοιοῦτον λέγουσι γεγονέναι, ἀλλὰ φυλάξαι τὴν κόρην διαβεβαιοῦνται τὰς συνθήκας. Et in *Libello de Antiquis Rhetor.* Οὐ μὴν δὴ διαβεβαιοῦμαί γε, ὡς δὴ καὶ σαφῶς εἰδώς, *neque vero id affirmo*, *tanquam certo ſciens*. Sed deeſt Augmentum Præteriti, cujus poſtulat Analogia, ut dicatur eo ſenſu & formâ, διαβεβεβαίωται: ſed quod vix credo occurrere propter frequentiorem earundem literarum repetitionem. Faber *plane legendum* pronunciat, διαβεβόηται, i. e. *pervulgatum eſt*. Et ſane in Lugd. codice plane ita ſcriptum eſt, ut adeo ferme aſſentiar Viro Erudito. Sic Ant. Lib. *fab.* 12. Καὶ διεβοήθη παρὰ πολλοῖς ἐπὶ τῷ κατορθώματι τούτῳ. *fab.* 13. Εἶτις διαβοηθείη παρθένος ἐπὶ κάλλει. Hinc διαβόητος, *celebris*, *pervulgatus*. Herodian. v. 3. διαβόητον ἐποίησαν τὴν φήμην. Periz.

4 Οὐ διαπεφεύγασι δὲ νῦν τὴν τοιαύτην αἰτίαν] Lugd. ita legit οὐ διαπ. δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν, quod mihi ſane videtur multo concinnius. Idem.

5 Οὐδὲ Ἰλλυριοὶ] Ex eodem. qui autorem laudat Hermippum. Scheff.

6 Ἐπίκλημα] Obſerva Græcis pariter ac Romanis moribus inhoneſtum fuiſſe, ſi quis alienæ mulieri propinaret. Idem.

Ἐπίκλημα] Vertebatur, *hoc etiam dedecus adjecerunt.* Nimis profecto tenuiter, ac parum ſcite. Senſus enim eſt, *hoc etiam opprobrium*, *crimen*, *inſuper ſuſtinent*, ab aliis, ſcilicet, hominibus ſibi objectum. Ἐπίκλημα enim non eſt inhærens ipſis dedecus, ſed criminis alicujus objectio. Sic IX. 4. Ἐπεκάλει τόλμαν αὐτῷ, καὶ ἀμαθίαν: *incuſabat ejus confidentiam*; vel *temeritatem*, & *rerum imperitiam*. XIV. 26. Μανίαν ἐπεκάλει τῷ Ἀντιγόνῳ. Periz.

7 Κἂν μηδὲν προσήκῃ] Reſtitui προσήκῃ, non, quod haud recte ſatis etiam illud dicatur, ſed quia ſic jubebat uterque Codex. Convenit autem cum hoc loco, quod ait Corn. Nepos in *præfatione*, *in Græcia neque in convivium adhibetur*, *niſi propinquorum*, *neque ſedet*, *niſi in inferiore parte ædium*, *quo nemo accedit*, *niſi propinqua cognatione conjunctus*. h. e. ἐγγυτάτω προσήκων αὐτῇ. Vide ibi Notas de hoc more feminas excludendi conviviis, qui no-

notiſſimus eſt, & variis ex Hiſtoria exemplis conſtat. Cicero *Verr.* 126. *Negavit moris eſſe Græcorum, ut in convivio Virorum accumberent Mulieres.* Sed *propinatio* illa inſuper familiaritatem quandam minus decoram deſignabat. Contrahebatur enim tali propinatione, vel exercebatur, *Amicitia*, unde paſſim φιλοτησία ſimpliciter dicitur, etiam illa, qua Athenienſes quaſi propinabant morituris venenum. Vide *Supra* I. 16. ut & XII. 49. Ὑπὲρ τῆς παρ' αὐτῶν φιλοτησίας, ἧς νῦν πίνω. Vide & Stuckium *Antiq. Conviv.* III. 10. IDEM.

ΚΕΦ. ιϛʹ.

CAP. XVI.

Σύγκρισις Δημητρίου καὶ Τιμοθέου στρατηγῶν.

Comparatio Demetrii & Timothei Ducum.

Εἶτα τίς ἀμείνων ἦν στρατηγεῖν, [1] Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς, ἢ Τιμόθεος Ἀθηναῖος; Ἐγὼ μὲν ἐρῶ τὸν τῶν ἀμφοτέρων τρόπον· [2] ἔξεστι δ' ὑμῖν προτιμῆσαι τὸν ἕτερον. Δημήτριος μὲν βίᾳ, καὶ πλεονεξίᾳ, καὶ λυπῶν τὰ μέγιστα, καὶ ἀδικῶν ᾕρει τὰς πόλεις, μηχανὰς προσάγων, καὶ κατασείων καὶ ὑπορύττων τὰ τείχη· Τιμόθεος δὲ πείθων, καὶ διδάσκων λόγῳ, ὅτι λυσιτελέστερόν ἐστι τῶν Ἀθηναίων ἀκούειν.

Uter vero præſtantior dux fuit, Demetrius Poliorcetes, an Timotheus Athenienſis? Ego indolem & genium utriuſque explicabo: vobis autem præferre alterutrum licet. Demetrius per vim, & fraudem, *ſeu* improbum plus habendi ſtudium, & maxima damna ac injuriam inferens, civitates capiebat admotis machinis, & concuſſis ac ſuffoſſis mœnibus: Timotheus vero ſuadens, & docens oratione, utilius eſſe, ut Athenienſium dicto audientes eſſent.

ΚΕΦ. CAP.

1 Δημήτριος &c] Mirum alicui haud immerito videri poſſet Comparationem hanc inſtitui inter tam diverſæ ætatis, conditionis, & gentis Duces. *Timotheus* enim Athenienſis fuit, ac floruit jam ante Philippum Alexandri M. patrem, eoque regnante mortuus eſt in exilio, damnatus quippe à populo. At *Demetrius* Macedo fuit, & Rex, & Filius Antigoni illius, qui demum poſt Alexandri M. mortem Aſiam tenuit. Sed ratio Comparationis hæc eſt, quod uterque in Hiſtoriis celeberrimus erat multis Urbibus captis, & in poteſtatem ſuam redactis. De *Demetrio* res nota eſt, quippe qui inde etiam πολιορκητὴς, h. e. *Urbium oppugnator* dictus. De *Timotheo* ipſe Auctor *ſupra* II. 10. dixit, ὅτε ἐν ἀκμῇ τῆς εὐτυχίας ἦν, καὶ ᾕρει τὰς πόλεις ῥᾷστα. Sed & hinc pingebant eum dormientem, quum interim Fortuna retibus urbes implicaret & ipſi ſubjiceret. Vide Plutarchum in *Sulla p.* 454. & Suidam, ac Noſtrum XIII. 43. De Machinis *Demetrii* vide Plut. in *ejus Vita*, & Diodorum Siculum *lib.* XX. maxime ubi Rhodi obſidionem memorat. PERIZ.

2 Ἔνεστι] Leg. ἔξεστι. FABER. Sed neque hic neceſſe eſt ut ἔνεστι reſpondeat præcedenti ἐρῶ. SCHEFF.

ΚΕΦ. ιζ'.

Ὅτι ἡ φιλοσοφία οὐκ ἀπολίτευτος, καί τινες τῶν φιλοσόφων ἐπολιτεύσαντο.

CAP. XVII.

Quod philoſophia ab adminiſtranda republ. non ſit aliena, & quod ex philoſophis quidam remp. gubernarint.

Ἐπολιτεύσαντο οὖν [1] καὶ φιλόσοφοι, [2] ἢ αὐτὸ τοῦτο μόνον τὴν διάνοιαν ἀγα-

Rempubl. adminiſtraverunt etiam Philoſophi, vel, hoc ſolo conten-

1 Καὶ φιλόσοφοι] Vide Senecam *Epiſtol.* XC. Valer. Maxim. *lib.* III. *cap.* 8. *lib.* IX. *cap.* 8. SCHEFF. Plato in *Theæteto* vitam Philoſophorum hunc ferè in modum depingit. *Primum à teneris, ut ajunt, unguiculis ita ſe bonus & genuinus geſſit Philoſophus, ut nec viam noverit, quæ ad forum ducit, nec, qua regione urbis Curia, aut Tribunal aut alia publicis conventibus deſtinata loca ſita ſint, ſcire allaboret. Præterea de legibus plebiſcitiſque nec oculis quicquam nec auribus uſurpavit: factionum ſtudia, ambitus, conventicula, convivia & ad tibiam comeſſationes ne per ſomnium quidem novit: quod bene in urbe, quid ſecus actum ſit, quid mali a Viris fœminiſque ortum, magis ignorat, quam quot Ionii veniant ad littora fluctus, & tandem neſcit, quod hæc omnia neſciat.* Hæc Plato. vid. etiam Tertullianum *de Pallio cap.* 5. Contra hos eremo philoſophantes calamum ſtringit Damaſcius, cujus verba è Suida in Οὐλπιανὸς producam in medium, ut ſimul emendem. Πεφύκασιν οἱ ἄνθρωποι τῇ μισοπράγμονι ζωῇ τὴν ἀρετὴν ἐπιφημίζειν, οὐχ οὕτως (ſuppleo ex *Photio* ἔχον) κατά γε τὴν ἐμήν. ἡ γὰρ ἐν μέσῃ τῇ πολιτείᾳ διά τε τῶν πολιτικῶν ἔργων τε καὶ λόγων ἀναστρεφομένη ἀρετὴ, γυμνάζει τε τὴν ψυχὴν πρὸς τὸ ἐῤῥωμενέστερον, καὶ βεβαιοῦται μᾶλλον ἐπὶ τῆς πείρας, ὅσον αὐτῆς ὑγιές τε καὶ ὁλόκληρον· ὅσον δὲ κίβδηλον καὶ ἐπίπλαστον ἐμφωλεύει ταῖς ἀνθρωπίναις γνώμαις, τοῦτο πᾶν διελέγχεται καὶ ἑτοιμότερον καθίστησι πρὸς διόρθωσιν. τὸ δὲ ἀγαθοεργόν τε καὶ ὠφελητικὸν, ὅσον ἐστὶν ἐν τοῖς πολιτεύμασι; τὸ δὲ θαῤῥαλέον καὶ βέβαιον ἡλίκον; τοιγαροῦν οἱ ἐν γωνίᾳ καθήμενοι λόγιοι καὶ φιλοσοφοῦντες πολλὰ μάλα σεμνῶς περὶ δικαιοσύνης, ἐκβαίνειν ἐπὶ τὰς πράξεις ἀναγκαζόμενοι, (ſupple iterum ex *Photio* δεινὰ) ἀσχημονοῦσι. *Solent homines vitam, quæ refugit oditque res gerendas, virtutis nomine venditare, cum tamen, meo judicio, res aliter ſe habeat. Nam virtus, quæ in medio rerum actu inter civiles rerum verborumque occupationes vertitur, ea crebris exercitamentis animum corroborat, ſtabilemque reddit per documenta meliorem & integram ejus partem: quicquid autem fucatum & adulterinum in hominum latitat pectore, id omne ad Lydium revocat lapidem, & ut emendari ſe promptius ſinat, efficit. quanto porro in civilibus ſuppetit benefaciend. juvandique alios occaſio & facultas? quantum ibi confidentiæ & conſtantiæ exercendæ theatrum: Ea propter qui ex eruditis deſident in angulo aliquo obſcuro, ibique multa graviter de juſtitia & temperantia diſſerunt, ſi quandoque ad res ipſas à neceſſitate vocentur, turpiter ſe dant, ac quaſi in alium orbem delati ſint, miſere ſuam tuentur perſonam.* Ideoque Plutarchus *de Puer. Inſtit.* bene judicat τελείους ἀνθρώπους τοὺς δυναμένους τὴν πολιτικὴν δύναμιν μῖξαι καὶ κεράσαι τῇ φιλοσοφίᾳ. *perfectos homines eſſe, qui virtutes politicas cum philoſophia miſcere & temperare poſſunt.* Quos aliquando in mundo fuiſſe, Noſter *toto capite* oſtendit. confer & Ciceronem *lib.* I. *offic. circa finem* & *infra c.* 14. *l.* VIII. KUHN.

2 Η αὐτὸ τοῦτο μόνον] Ita omnes, etiam Romana. Sed videant eruditi, num legi debeat, ἢ vel οὐκ αὐτό. SCHEFF. Idem mihi in mente...

ἀγαθοὶ γενόμενοι, ἐφ' ἡσυχίας κατεβίωσαν. Ἐπηνώρθωσαν γὰρ τὰ κοινὰ, [3] Ζάλευκος μὲν τὰ ἐν Λοκροῖς, [4] Χαρώνδας δὲ τὰ ἐν Κατάνῃ, [5] καὶ τὰ

tenti, quod animo boni & idonei exſiſterent, in quiete vitam exegerunt. Correxerunt reſpublicas, Zaleucus quidem Locrenſium, Charondas vero

mentem venerat quod Scheffero, legendum videtur οὐ αὐτὸ. FABER. Nihil elegantius his verbis, αὐτὸ τοῦτο μόνον id eſt, *tantummodo.* Euſeb. *Hiſt. Eccleſ. p.* 99. *Edit. Valeſ.* de Ebionæis. λιτὸν μὲν γὰρ, inquit, αὐτὸν καὶ κοινὸν ἡγοῦντο ἄνθρωπον, κατὰ προκοπὴν ἤθους αὐτὸ μόνον δεδικαιωμένον. ita hunc locum conſtituendum puto, ne cum Doctiſſ. Valeſio ταυτολόγως dicamus, *eum* (Chriſtum) *ſimplicem ac vulgarem, nec aliud quam hominem eſſe cenſebant.* Senſus enim, meo quidem judicio, longè melior ex hac lectione emergit, nimirum, *eum enim ſimplicem ac vulgarem hominem eſſe cenſebant, qui profectu virtutis tantum juſtus factus fuiſſet,* (non juſtitia ipſa eſſet) repetit idem *Autor* eandem locutionem *p.* 109. οὗτοι δὲ θεμελίους τῆς πίστεως ἐπὶ ξένοις τισὶ τόποις αὐτὸ μόνον καταβαλλόμενοι. ubi hanc Verſionem malim. *Hi vero in exteris quibuſdam regionibus tantum fidei fundamenta jeciſſe contenti* &c. KUHN.

Ἢ αὐτὸ τοῦτο μόνον τὴν διάνοιαν ἀγαθοὶ γενόμενοι,] Recte ſe locus hic habet etiam MStorum ſuffragio. Recte etiam illud αὐτὸ τοῦτο μόνον, explicuit Kuhnius. Vide & quæ notavimus *ad* II. 29. Voluit vero Auctor, fuiſſe & *Philoſophos, qui Remp. geſſerint:* fuiſſe etiam, qui quum *mente & cogitatione ad eam gerendam eſſent idonei, id ſatis habentes quieverint* tamen, & abſtinuerint Rep. Ἀγαθοὶ enim non notat hic ſimpliciter *bonos & benignos*, ut voluerunt Interpretes, qui *animum eos virtutibus excoluiſſe* memorabant, ſed *bonos ad eam rem*, de qua agitur. Plane ut *Cap. ſup.* ἀμείνων στρατηγεῖν. Et *hoc Cap.* ἀγαθὸς στρατιώτης. Sic I. 10. Ἀγαθὸς τοξεύειν. Sed maxime *infra* VII. 14. Ἦσαν καὶ οἱ φιλόσοφοι τὰ πολέμια ἀγαθοί. Et plenius XIV. 5. Εἴπερ οὖν αὐτοὺς ἀγαθοὺς ὄντας κατέγνωσαν καὶ ἐπιτηδείους εἰς τὰ τοιαῦτα. Si quis tamen maluerit illud ἀγαθοὶ τὴν διάνοιαν, interpretari omnino ita, ut ſignificentur homines, qui *uſum & facultatem rationis probe poliverint*, qui *recte ac liquido cogitent, & ratiocinentur*, ſeu *boni ad cogitandum recte & ratiocinandum*, neque illi multum repugnavero. PERIZ.

3 Ζάλευκος] Pythagoræ diſcipulus, ut Laertius teſtatur in *Pythagora.* Fuit tamen inter veteres Timæus, qui negavit ullum unquam Zaleucum legumlatorem extitiſſe, uti notat Marcus Tullius *lib.* II *de L. L.* SCHEFF.

4 Χαρώνδας] Vide Ariſtotelem II. *Polit. c.* 12. Iamblichum *vita Pyth.* 7. Scripſit Thuriis quoque leges, quas habes apud Diodor. Sic *lib.* XII. ubi & de Zaleuco. IDEM.

5 Ἐν Ῥηγίνῳ] Lege Ῥηγίῳ. FABER. Faber legit Ῥηγίῳ quod probo: urbis enim nomen Ῥήγιον. incola vero Ῥηγῖνος Steph. *de Urb.* vide. SCHEFF. Quid ſi legamus ἐν Ῥηγίνῃ? ut πόλις ſubintelligatur, ita Livius apud Servium *in* I. *Georgic. Rhegina civitas* dixit. vel ἐν Ῥηγίνων, uti dicimus ἐν Κωνσταντίνου, cum Conſtantinopolim deſignamus. KUHN. Vere emendavit Faber Ῥηγίῳ: nec cauſa fuit, quare aliud quid comminiſci maluerit hic loci Vir Eruditus. Ne dubites amplius: habent ita uterque Codex, qui vix unquam à Vulgata pariter diſcedentes conſentiunt, niſi in Veram Lectionem. Charondas autem hic Catanæus fuit ex Sicilia, & patriam primo bonis formavit legibus, ſed quum ex ea eſſet ejectus, *etiam alias Siciliæ & Italiæ civitates Chalcidicas*, Ariſtoteles *Polit.* II. 10. Has inter *Rhegium* fuit, quam ᾤκισαν Χαλκιδεῖς οἱ ἀπ' Εὐρίπου διὰ λιμὸν ἀναστάντες, *condiderunt Chalcidenſes ad Euripum ſiti, & inde propter famem migrantes*, ut ait Heracl. *de Polit. Rheginorum*, addens etiam, *uſos fuiſſe legibus Charondæ Catanæi.* Quia vero ultimum Thuriis leges ſcripſit, & memorabili iſtic modo ſibi necem conſcivit, hinc *Thurius* cognominatur à Valer. Max. VI. 5. *ext.* 4. & Themiſt. *Or.* 1. Nempe Novæ iſtius Civitatis factus erat Civis & Legiſlator. Unde Plut. περὶ Πολυπραγμ. ſine Nomine eum ita deſignat ὁ τῶν Θουρίων νομοθέτης. Sed quod magis mirum eſt, etiam Urbs Aſiæ, *Mazaca*, quæ poſtea dicta

τὰ ἐν Ῥηγίῳ, ὅτε ἐκ Κατάνης ἔφευγε· [6] Ταραντίνοις δὲ ἐγένετο ἀγαθὸν [7] Ἀρχύτας, [8] Σόλων δὲ Ἀθηναίοις, [9] Βίας δὲ καὶ Θαλῆς τὴν Ἰωνίαν πολλὰ ὤνη-

ro Catanenſium, item Rheginorum, quum in exilium ejectus eſſet è Catana. Tarentinis profuit Archytas, Solon Athenienſibus, Bias & Thales Joniæ

dicta eſt *Cæſarea Cappadociæ*, Charondæ legibus uſa eſt, teſte Strabone *lib.* XII. *p.* 539. Plura, & alia, de eo vide in *Epiſtola* Raph. Tricheti du Freſnii *ad Seguinum*, Hujus *Numiſmatibus* adjecta, in qua agit, de Nummo Catanæorum, Caput hujus Charondæ, ut putat, cornutum præferente. Sed de quo in diverſa abit Illuſtr iſſ. Spanhemius *Diſſ.* V. *de præſtantia & uſu Num. p.* 370. ubi expreſſum in eo non *Charondæ*, ſed *Sileni*, Caput probabilius cenſet. Cujus rei cauſam Catanenſibus forſan dedit non tantum ager eorum vini ferax, ſed & Euripidis *Cyclops*, in qua Fabula fingitur *Silenus* in littore Ætnæo, in quo ſita eſt Catana, aliquandiu paviſſe oves Polyphemi. De Zaleuco egimus jam *ſupra ad* II. 37. PERIZ.

5 Ταραντίνοις δὲ ἐγένετο ἀγαθὸς Ἀρχύτας] Sluisk. legit hic ἀγαθὸν, id quod probabunt forſan, qui quicquid rarioris uſus inveniunt in quocunque Codice, avide id arripiunt tanquam genuinum, aliorumque ea occaſione librariorum inſcitiam exagitant, haud cogitantes, ſi toties ita locuti fuiſſent Auctores, non futuras tunc ſane iſtas locutiones ita raras ac reconditæ cujuſdam ſcientiæ. Neque vero Librariorum hic cauſam ago, quos pleraque ſibi parum intellecta corrupiſſe ſatis novi. Sed tamen etiam caſu Illos ſæpe aberraſſe putem in id, quod rarioris locutionis ſpeciem præferat, & tamen ab Auctore non ſit profectum: atque ideo talia ex unius Codicis auctoritate, niſi ea ſit aliis rebus & locis probatiſſima, admittere nolim. Sic audio Codicem eſſe, qui *lib.* I. *cap.* I. legat non δεινοὶ, ut Mei habent, & in Suis invenit Peruſcus, atque ideo edunt Omnes, ſed δεινὸν καὶ πολλὰ εἰσὶν οἱ πολύποδες, καὶ πᾶν ὅτῳ ἂν φυγεῖν ἄμαχον. Quod neutiquam Ego certe probem, niſi aliorum accedat Codicum conſenſus, licet non negem, & hic ἀγαθὸν, & iſtic δεινὸν, potuiſſe dici. *Archytas* autem non tantum domi, ſed & belli remp. geſſit. Unde Noſter VII. 14. ait *Tarentinos eum legiſſe ſexies Ducem*: at Laërtius in *ejus Vita*, *ſepties*; qui & addit ex Ariſtoxeno, eum μηδέποτε στρατηγοῦντα ἡττηθῆναι, *nunquam victum eſſe, quum exercitum duceret.* Sed & ex *Epiſtola* Platonis IX. novimus, eum queſtum eſſe Platoni, quod ſe ex publicis negotiis non ita poſſet expedire, ut ſibi & philoſophiæ vacaret. Fuit enim æqualis & amicus Platonis, ut & Dionyſii, apud quem auctoritate valebat magna. Non temere itaque tum ab Æliano, tum à Plutarcho περὶ παίδων ἀγωγῆς, inter Politicos Philoſophos cum *Pericle*, *Dione*, & *Epaminonda* refertur. Æl. eum etiam *infra* XII. 15. πολιτικόν τε καὶ φιλόσοφον ἄνδρα γενόμενον, ait. PERIZ. Reſtitui ἀγαθὸν, quoniam id jubebant non ſolum Mediceus, & Sluisk. ſed & Auctor noſter ſæpiſſime adjectivum neutrius generis ſubintellecta voce χρῆμα cum ſubſtantivo tam maſculino quam feminino jungere ſolet, ut *lib.* II. *de Nat. Anim. cap.* 10. Ἔστι μὲν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὁ ἵππος γαῦρον. atque *ibidem* ex MS. Mediceo, μάλιστα δὲ κομῶσα ἵππος ἁβρότατόν τέ ἐστι, καὶ θρυπτικώτατον. Adde *ejuſdem libri cap.* 26. & VI. 62. IX. 25. X. 47. XV. 17. XVI. 17.

7 Ἀρχύτας] Firmat Strabo *lib.* VI. *pag.* 280. SCHEFF.

8 Σόλων] Lege Meurſium *libro integro de vita ejus.* IDEM.

9 Βίας] De his & ſequentibus conſule Laertium. IDEM.

Βίας δὲ καὶ Θαλῆς τὴν Ἰωνίαν πολλὰ ὤνησαν] Vere ita de his loquitur, quia non quidem leges tulerunt, aut *conditores Reip. Jonum* fuerunt, ut peſſime eos vocabat ex hoc loco Index Latinus, ſed tamen conſilio ſæpe juverunt Ionas. Sic Bias prudentia ſua eripuit patriam Prienem ex obſidione Regis Lydorum Alyattis, ut refert Laërtius, Crœſum oratione deterruit, ne claſſem pararet contra Ionas inſulanos, Herodot. I. 27. qui & utriuſque conſilium Ionibus datum memorat, I. 170. Vixerunt pariter tempore Alyattis, Crœſi, & Cyri, & inter *Septem* referuntur Sa-

ὤνησαν; [10] Χίλων δὲ Λακεδαιμονίους, Μιτυληναίους γε μὴν [11] Πιτ7ακὸς, [12] Κλεόβουλος δὲ Ροδίους. Καὶ [13] Ἀναξί-

niæ in multis fuerunt utiles. Chilon Lacedæmoniis, Mitylenæis porro Pittacus, Rhodiis Cleobulus. Anaximan-

Sapientes: de quibus Cicero *de Orat.* III. 34. *Septem fuiſſe dicuntur uno tempore, qui Sapientes & haberentur & vocarentur. Hi omnes, præter Mileſium Thalen, Civitatibus ſuis præfuerunt.* Ergo & Bias, maxime tunc, quum Prienem obſedit Alyattes. Thales autem, qui Ionicæ fuit ſectæ Auctor, multarumque rerum inventor primus, privatus ſemper vixit, & vel ſic conſilio juvit Ionas. At quam in contraria à Cicerone & ab Noſtro abit Plato in *Hippia init.* Ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι, ὧν ὀνόματα μεγάλα λέγεται ἐπὶ σοφίᾳ, Πιτ7ακοῦ τε, καὶ Βίαντος, καὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Μιλήσιον Θαλῆν, καὶ ἔτι τῶν ὕστερον μέχρις Ἀναξαγόρου, ὡς ἢ πάντες, ἢ οἱ πολλοὶ αὐτῶν, φαίνονται ἀπεχόμενοι τῶν πολιτικῶν πράξεων. PERIZ.

10 Χίλων &c.] Fuit hic non tantum inter Celebres illos *ſeptem Sapientes*, quos tamen Plutarchus περὶ τοῦ ΕΙ, ad *quinque* redigit, *Chilonem*, *Thaletem*, *Solonem*, *Bianta*, *Pittacum*, quaſi reliqui duo, *Cleobulus* ſcil. & *Periander*, magis propter potentiam & opes additi illis eſſent, quam quod vere fuerint Sapientes. Sed & Ephorus fuit Lacedæmoniorum Chilo, immo ſi fides Diog. Laërtio, πρῶτος εἰσηγήσατο, ἐφόρους τοῖς βασιλεῦσι παραζευγνύναι, *primus inſtituit, Ephoros Regibus adjungere; id quod Satyrus ad Lycurgum refert*, ut addit Idem. Ex quo liquet, apud Herodotum ergo, quando & Ille ait I. 65. τοὺς ἐφόρους καὶ γέροντας ἔστησε Λυκοῦργος, nihil mutandum, quod volebat Marshamus, cui ad Secul. XVII. *Vocem* ἐφόρους illic *in textum irrepſiſſe ſuſpicio eſt.* Communior tamen eſt ſententia, à Theopompo Laconum Rege Ephoros primum conſtitutos 130. annis poſt Lycurgum. Vide Plut. in *Lycurgo*, & Ariſtot. *Polit.* V. 11. IDEM.

11 Πιτ7ακὸς] Hic vero ſummo refertur jure in hanc Philoſophorum claſſem, qui ἐπηνώρθωσαν τὰ κοινὰ, quippe qui & Νομοθέτης fuit, Dion. Halic. *lib.* II. *p.* 95. ſeu Νόμων δημιουργὸς, Ariſtot. *Polit.* II. 10. Sed & Patriam domi bellique feliciter adminiſtravit, dum eam tyrannide liberavit, & ſingulari certam in: pro ea contra Phrynonem Athenienſium ducem depugnavit. Vide utrumque apud Diog. Laert. *Tyrannidem* ei tribuit Valer. Max. IV. 1. 6. ſed *à Civibus delatam*, in bello ſcilicet contra Athenienſes, ut Idem Val. VI. *ext.* 1. & contra Exules, quorum Dux Alcæus Poëta, & ejus Frater, ut Ariſtot. *Polit.* III. 10. ex quo etiam liquet, fuiſſe eum revera Æſymnetam, cujus tamen poteſtas erat minime perpetua, ſed ſimilis Dictatoriæ apud Romanos, cum qua etiam comparatur à Dionyſ. Halic. IDEM.

12 Κλεόβουλος] In Septem illis Sapientibus numeratur ab omnibus, etiam à Platone in *Protagora*, & Diogene Laërtio, qui Hujus ideo Vitam æque expoſuit ac Reliquorum. Sed & ipſo Plutarcho in *Convivio Septem Sapientum*. Idem tamen de *EI Delphico* tradit eſſe, qui dicant, vere tantum quinque fuiſſe Sapientes, at *Cleobulum Lindiorum tyrannum*, & *Periandrum Corinthiorum*, *nihil habuiſſe virtutis & Eruditionis, ſed potentia & multitudine amicorum ac gratia occupaſſe hanc gloriam & nomen Sapientum invaſiſſe, ac ſententias quaſdam ſparſiſſe per Græciam ſimiles illis, quæ profectæ erant à Reliquis.* De quo utcunque ſit, receptus eſt ille à Scriptoribus in hunc ordinem, longe conſtantius, quam *Periander*, cui alium alii, Plato *Myſonem Chenenſem* ſubſtituit. Id vero ex illo Plutarchi loco diſcimus, revera eum quoque πολιτεύσασθαι, ſi quidem appellat τὸν Λινδίων τύραννον. Credo fuiſſe etiam Æſymnetam, vel *Prytanim*, quomodo appellabatur *ſummus* Rhodiorum *Magiſtratus*, teſte Livio XLII. 45. ſeu, qui erat apud Rhodios ἀρχὴ μάλιστα αὐτοκράτωρ, ut ait Appianus *lib.* IV. *Belli Civ.* Certe enim ipſe Cleobulus in Epiſtola ad Solonem, quam exhibet Laërtius, dicit τὰν Λίνδον δαμοκρατεομέναν, h. e. *Lindiorum Civitatem eſſe democraticam*, ſeu *Democratice regi*, atque ideo eam offert Soloni in exilium abeunti; æque ac Thales eum invitabat Miletum, ita tamen, ut ſignificaret ſe metuere, ne hanc rejiceret, ὅτι καὶ Μιλήσιοι τυραννεόμεθα,

&

ναξίμανδρος δὲ ἡγήσατο τῆς 14 εἰς Απολλωνίαν ἐκ Μιλήτου ἀποικίας. 15 Αλλὰ καὶ Ξενοφῶν στρατιώτης ἀγαθὸς ἦν, καὶ ἀμείνων στρατηγὸς, ὅτε Κύρῳ συνανέβη, καὶ Κῦρος μὲν καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀπέθανον, καλούσης δὲ τῆς χρείας τὸν δυνησόμενον σῶσαι τοὺς Ελληνας, καὶ ἀγαγεῖν τὴν ὀπίσω εἰς τὰ οἰκεῖα, οὗτος ἐκεῖνος ἦν. Πλάτων δὲ ὁ Αρίστω-

mander vero coloniæ Mileto Apolloniam *miſſæ* dux fuit. Sed & Xenophon miles erat bonus, & melior dux, quando cum Cyro expeditionem obiit, & Cyrus quidem, & qui cum ipſo erant, occubuerunt, quum vero neceſſitas poſtularet hominem, qui poſſet ſervare Græcos, & domum reducere, hic ille fuit. Plato Ariſtonis filius

& Solon ἐχθαίρει πάντας Αισυμνήτας. Ex quo jam patet, Τυράννους & Αισυμνήτας promiſcue poni, quia habebant *Æſymnetæ* ad tempus revera *Tyrannicam* h. e. abſolutam poteſtatem. Adde & Ariſtotelem de Mileto, & *Tyrannide* iſtic orta ex *Prytanum* potentia, *Polit*. v. 5. Nam, ut ait ibidem, πολλῶν ἦν καὶ μεγάλων κύριος ὁ Πρύτανις, *multarum & magnarum rerum dominus erat Prytanis*. Sed maxime, quæ infra diſputamus de Demetrio Phalereo, qui & ipſe in Democratia *Tyrannus* à quibuſdam vocabatur. Cæterum Cleobulus iſte quum *Lindius* fuerit, & ab omnibus ita vocetur, à Plutarcho etiam *Lindiorum Tyrannus*, unde ergo hic dicitur, *Rhodios* juviſſe, vel utilem ſe iis præbuiſſe? Nempe *Lindus* erat una ex tribus antiquis oppidis in inſula Rhodo, antequam Urbs Rhodus ibi eſſet exſtructa. *Lindii* ergo *Rhodii* erant, ſed olim καθ' αὐτοὺς ἐπολιτεύοντο, *ſeparatam habuerunt Remp.* æque ac *Jalyſus* & *Camirus*, reliqua duo oppida. Sed poſtea, quum Urbs Rhodus exſtrueretur tempore belli Peloponneſiaci, συνῆλθον πάντες εἰς τὴν Ῥόδον, *coierunt omnes in unam Urbem Rhodum*. Vide Strabon. *lib*. XIV. *pag*. 655. PERIZ.

13 Αναξίμανδρος] Celebris & hic fuit Philoſophus, ſectæ Jonicæ, ſeu Phyſicæ, cujus ideo Vitam & Dogmata expoſuit quoque Laërtius. Thaletis fuit *Diſcipulus*, μαθητὴς, Strabo *lib*. XIV. *p*. 635. & πολίτης h. e. *Mileſius* itidem fuit, *lib*. I. *p*. 7. eique in Philoſophia propaganda *ſucceſſit*, Θάλην διαδέχεται, Clem. Alex. *Strom*. *lib*. I. *p*. 301. Primum eum poſt Homerum excoluiſſe Geographiam ait Strabo. Vide & Agathem. *init*. IDEM.

14 Εἰς Απολλωνίαν ἐκ Μιλήτου] Cave intelligas hic illam præcipuæ famæ *Apolloniam*, in Epiro ad mare Adriaticum ſitam. Plures hoc nomine fuerunt, Vide Stephanum Byz. Hæc autem eſt, quam ille ſecundam memorat, & πρὸς τῇ Σαλμυδήσσῳ locat, additque eſſe ἀποικίαν Μιλησίων καὶ Ῥοδίων. Nempe quam plurimas emiſerunt Mileſii colonias, maxime ad Pontum Euxinum, & Propontidem, adeo ut Strabo *lib*. XIV. *p*. 635. Ὁ Εὔξεινος πόντος ὑπὸ τούτων συνῴκισται πᾶς, καὶ ἡ προποντὶς, &c. *Euxinus Pontus omnis & Propontis conditis Urbibus ab iis incolitur*. Inter has Urbes in littore Ponti Europêo ſupra Byzantium eſt hæc *Apollonia*, ſic dicta ab Apolline, quem Mileſii maxime colebant, & cui idcirco hæc eorum colonia fuit ſacrata, templo Apollinis præcipuo iſtic exſtructo, unde Coloſſum ejus Dei Romam deportavit M. Lucullus. *Coloniam* itaque *Mileſiorum*, ἄποικον Μιλησίων, appellat eam Strabo *lib*. VII. *p*. 319. & Scymnus Chius. IDEM.

15 Αλλὰ καὶ Ξενοφῶν στρατιώτης . . . .] Diſtinctio vitioſa in omnibus, nam poſt, συνανέβη punctum majus eſt ſcribendum & comma ponendum poſt ἀπέθανον. Facit nempe comparationem inter artem Cyri imperatoriam & Xenophontis. Interpretatio quoque hic haud idonea. SCHEFF. Nec diſtinctionem malam nec comparationem inter artem Cyri & Xenophontis Imperatoriam hic inſtitui video. Senſus talis eſſet: *Xenophon quoque miles ſtrenuus erat, meliorque dux, quum in Perſas cum Cyro profectus, Cyro quidem cum ſuis in prælio cæſo, neceſſitate autem poſtulante aliquem, qui Græcos domum ſalvos reduceret, ipſe id feliciter præſtaret*. KUHN.

Αλλὰ καὶ Ξενοφῶν &c.] Diſtinctio, quam Schef-

 ferus

στωνος Δίωνα κατήγαγεν εἰς Σικελίαν, καὶ δι' ὧν αὐτῷ συνεβούλευε, καὶ ἐδίδασκε, διὰ τούτων τυραννίδα τὴν Διονυσίου κατέλυσε. Σωκράτης δὲ τῇ μὲν Ἀθηναίων πολιτείᾳ οὐκ ἠρέσκετο· 16 τυραννικὴν γὰρ, καὶ μοναρχικὴν ἑώρα τὴν δημοκρατίαν οὖσαν· Καὶ διὰ ταῦτα 17 οὔτε ἐψήφισεν Ἀθηναίοις τὸν 18 τῶν δέκα

filius Dionem reduxit in Siciliam, & per ea, quæ ſuaſit ac docuit eum, tyrannidem Dionyſii ſubvertit. At Socrati neutiquam placebat Athenienſium reſpublica: videbat enim democratiam tyrannicam eſſe & monarchicam. Et ideo neque cum Athenienſibus ſuffragio ſuo decem duces morti adjudicavit, ne-

ferus voluit fieri poſt συνανέβη, mihi haud plane diſplicet. Ut ita priore periodo memoret Auctor rem ipſam, & ejus tempus quo ſcilicet probaverit ſe Xenophon *ſtrenuum Militem & Meliorem Ducem*: poſteriore vero exponat rei, quam affirmaverat, documentum, ſeu in quo conſtiterit, & conſpecta fuerit, illa ejus imperatoria Virtus, quod nempe Cyrus quidem cum ſuis perierit, ipſe vero ſuperſtites Græcos, per tot infeſtas gentes, domum reduxerit incolumes. Nulla hic comparatio tamen artis Imperatoriæ inter Cyrum & Xenophontem, quam ſtatuit Schefferus. In Vulgatis perperam certe priora hæc à ſequentibus, καὶ ἀμείνων, &c. diſtrahebantur maxima diſtinctione, qua cauſa Schefferus recte *Vitioſam* hic *diſtinctionem* potuit arguere. Hiſtoriam vero rei geſtæ abunde explicuit ipſe Xenophon ſeptem libris de hac Expeditione, à Cyro Minore ſuſcepta contra Fratrem, Artaxerxen Mnemona, ſcriptis, & Ἀναβάσεως Κύρου nomine inſignitis. PERIZ.

16 Τυραννικὴν γὰρ καὶ μοναρχικὴν ἑώρα τὴν δημοκρατίαν οὖσαν Ἀθηναίοις] Nullus dubito, poſtremum hoc vocabulum à mala eſſe manu, & ex gloſſa profectum hominis, qui credidit hunc Dativum requiri ad perficiendam Participii vim & Syntaxin. Opinionem hanc mihi injecerunt MSti Codices, qui pariter, raro in talibus conſenſu, rejecerunt illud poſt θάνατον, certo, niſi fallor, indicio, ex margine in textum, locis adeo diverſis, irrepſiſſe. Neque vero requiritur ullo modo, non tantum quia proxime præceſſit, τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ, ſed & quia abſque illo integerrimus eſt hujus commatis ſenſus, ſi participium, quod uſitatiſſimum Græcis, accipiamus poſitum pro Infinito. Sic Ant. Lib. *Fab.* 4. Ἀποδείκνυσιν Ἀμβρακίαν οὖσαν ἑαυτοῦ. *Fab.* 41. Ὡς ἔγνω αὐτὴν παρελθοῦσαν. Lucian. *de Morte Peregr.* Ἔπαυσε δίψει ἀπολλυμένους τοὺς πανηγυριστάς. Iſæus *Or.* I. *p. m.* 368. Ἀποφαίνουσι ἐκεῖνον βουλόμενον βεβαιοῦν. Julian. *Or.* I. *p.* 28. Ταύτην τὴν παλαιὰν ἀλαζονείαν ἤλεγξε τῶν Μήδων τῦφον ὄντα κενὸν, pro εἶναι. Sic ergo & hic: Videbat Democratiam illorum οὖσαν, h. e. εἶναι, Τυραννικὴν, quia ſcil. populus tunc omnia ex libidine & impetu agebat, leges figens atque refigens, honores & pœnas, non ex merito, ſed ex arbitrio, diſpertiens. Simile quid de Platone ait Cicero *Famil.* I. 9. *Atque hanc quidem ille* (Plato) *cauſam ſibi ait non attingendæ Reip. fuiſſe, quod quum offendiſſet populum Athenienſem prope jam deſipientem ſenectute, tùm eum nec perſuadendo nec cogendo regi poſſe vidiſſet.* IDEM.

17 Οὔτε ἐψήφισε τὸν τῶν δέκα στρατηγῶν θάνατον] Veriſſimum eſt, quod monuit Faber, agi hic, non de *Decem* illis, qui ſucceſſerunt quodammodo XXX. Tyrannis, ut putabat Schefferus, ſed de *Decem Ducibus*, qui præfecti erant bello contra Laconas, & claſſi, qua eos vicerunt ad Arginuſas. Tales enim *Decem* στρατηγοὺς *quotannis creatos* Athenis tradunt Harpocration & Suidas. Certe creari ſolitos in bellis, non tantum ex hac Hiſtoria conſtat, ſed & ex Miltiadis Vita. Nam & ille inter Decem στρατηγοὺς fuit, quum pugnaretur in campo Marathonio contra Perſas. Vide Herodotum VI. 103. & Nep. in *Milt.* Erant autem hi, & dicebantur, στρατηγοὶ ἐπὶ τῶν ὅπλων, vel ἐπὶ τοὺς ὁπλίτας, & habebant jus vocandæ concionis, Vide Petitum *ad Leges Atticas pag.* 149. Cæterum peccat in eo Faber, quod hic legi vult τῶν ἐκεῖ, quia ſcit. Xenophon tradit, octo tantum accuſatos & damna-

δέκα ϛρατηγῶν θάνατον, ἀλλ' 19 ἐδὲ τοῖς Τριάκοντα ἐκοινώνει τῶν ἀσεβημάτων.

neque cum Triginta *Tyrannis* quicquam ſcelerum commune habuit. Quan-

damnatos, reliquos duos, ut prælii & culpæ, ita & periculi aut pœnæ fuiſſe expertes. Quibus vere reponit Kuhnius, Veteres de hac Hiſtoria agentes, δέκα tamen ϛρατηγὺς, *Decem Duces*, memorare ſolitos. Adde iis diſertiſſima verba Valerii Maximi IX. 8. *quæ* (civitas Ath.) *Decem UNIVERSOS Imperatores ſuos, & quidem à pulcherrima victoria venientes, capitali judicio exceptos necavit.* Parum accurate ſine dubio, quia tantum ſex vel ſeptem ſunt *Necati*, at Octo vel Novem damnati. Nam quod Xenophon alibi (*lib.* I. *Memorab. Socratis pag.* 414. *ed. Steph.*) *Novem* ait à populo pœnæ deſtinatos, non temere eſt, nec *ſolus*, ut putabat Kuhnius, hoc tradit. Nam & Diod. Siculus *lib.* XIII. *pag.* 217. & 221. *Septem occiſos, duos fugâ ſalutem quæſiviſſe*, & Unum ex decem illis ducibus Cononem miſſum eſſe factum refert. Scriptores autem, qui celebre hoc exemplum per aliam occaſionem narrant, quia longe maxima pars totius Collegii, uno tantum aut altero ſummum excepto, damnata eſt, ipſum in hac Hiſtoria Collegium memorant, idque per integrum ejus numerum deſignant, ut ſæpe fit. Sic à Paulo I. *Corinth.* XV. 5. Chriſtus dicitur *primum Cephæ, deinde* τοῖς δώδεκα, apparuiſſe, cum tamen revera Undecim tunc tantum eſſent Apoſtoli. Vide hac de re Scalig. *ad Euſeb. An.* 1734. Rutgers. *Var. Lect.* I. 8. & Uſſer. *Annales An.* 2265. Erat autem Socrates tunc temporis in Senatu Quingentorum, & quidem inter Prytanes: quorum hoc erat munus Athenis, ut Senatum & Populum convocarent, reſque ſingulas ad populum ferrent. Idem.

Οὔτε ἐψήφισεν Ἀθηναίοις τ' τ'] Ita edidi obſecutus utrique MS. & prorſus aliud egiſſe videtur Vir Doctus, dum ſcribit MSS. Codices τὸ Ἀθηναίοις rejicere poſt θάνατον. Ἀθηναίοις autem idem valet, quod σὺν Ἀθηναίοις, vel potius hic notat *in gratiam Athenienſium*, quæ dativi conſtructio apud Græcos & Romanos ſcriptores frequentiſſima eſt. Vid. Cl. Periz. *ad lib.* VII. *cap.* 7. Ceterum hoc Socratis factum laudat quoque Themiſtius in *Orat.* 20. & Diog. Laertius in *Socrate lib.* II. *Segm.* 24. cujus verba erronee admodum vertit Interpres ἀλλὰ καὶ μόνος ἀποψηφίσασθαι τῶν δέκα ϛρατηγῶν. *ſoluſque adverſus decem potentiſſimos duces ſententiam ferre auſus eſt.* Vertendum omnino, *ſed & ſolus decem duces ſuffragio ſuo abſolvit.*

18 Τῶν δέκα ϛρατηγῶν] Cornelius Nepos *vita Thraſib. cap.* 3. *Prætores*, Juſtinus *lib.* V. *cap.* 10. *electos, qui rempublicam regerent.* Xenophon. *lib.* II. *Hiſt. Græc.* ἄρχοντας appellant. Videndum igitur, utrum eo ſenſu etiam ϛρατηγῶν vocabulum à Græcis uſurpetur. Mihi profecto gloſſema eſt, ab inepto aliquo interprete textui appoſitum. Nam, ut τὺς τετταράκοντα elliptica locutione, ſic τὺς δέκα Græci dicunt, ut vel ex Suida manifeſtum eſt. Vide Diodorum *lib.* XIV. Scheff. Fallitur Schefferus, hic enim de iis agitur ducibus, qui ad Arginuſas cum viciſſent, corpora militum, vi tempeſtatis impediti ſepelire non potuerunt; unde illis, poſtquam Athenas reverſi ſunt, exitium creatum, quod ex Xenophonte in *Hiſtor. Græc.* & Diodoro *lib.* XIII. notiſſimum eſt. Uterque autem illos vocat ϛρατηγὺς, ut & erant, ſed pro τ' ι' ϛρατηγῶν, (id eſt *decem*) ſcripſiſſe Ælianum puto τ' η' ϛρατηγῶν (id eſt *octo*) totidem enim damnatos auctor eſt Xenophon. Faber. Recte Faber de Hiſtoria, ſed emendationem non probo. Quamvis enim conſtet, octo duces damnatos & ex iis ſex, qui Athenas redierant à prælio, interemptos eſſe, nihilominus Græci ſemper rotundo numero δέκα ϛρατηγὺς nominant, quia totidem ducibus rei ſumma à populo ante commiſſa erat. Plato in *Apologia.* Laërt. in *vita Socrat.* &c. δέκα ϛρατηγὺς habent. Valer. Max. *lib.* I. *cap.* 2. *Diomedon unus ex decem ducibus, qui eadem pugna Athenienſibus victoriam, ſibi vero damnationem pepererunt* &c. Ariſtides Sophiſta orationem ſcripſit hac inſignem ἐπιγραφῇ: ὁ ἐπιτιμῶν Καλλιξένῳ ἐπὶ τῷ μὴ θάψαι τὺς δέκα. *Objurgatoria in Callixenum, quod non ſepeliendos decem illos duces cenſuiſſet.* Solus, quod ego quidem ſciam, Xenophon. *lib.* I. *Memorab.* ἐννέα ϛρατηγὺς habet. At *lib.* I. *Hiſt. Græc.* ab octo ducibus iſtam ait pugnam depugna-

των. Ἔνθα δὲ ἐχρῆν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγωνίζεσθαι, ἀλλ' ἐνταῦθά γε ἀπροφάσιστος ἐκεῖνος στρατιώτης ἦν. Ἐστρατεύσατο οὖν [20] ἐπὶ Δήλιον, καὶ εἰς Ἀμφίπολιν, καὶ εἰς Ποτίδαιαν. [21] Ἀριστοτέλης δὲ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, οὐ τὸ λεγό-

Quando autem pro patria decertare oportebat, tunc utique ſine ulla exceptione militem agebat. Geſſit itaque arma apud Delium, Amphipolim & Potidæam. Ariſtoteles vero patriam ſuam, non illud quod dicitur, in

tam eſſe, quia *Conon* & *Leo* non interfuerant prælio ad Arginuſas. KUHN.

19 Οὐδὲ τοῖς Τριάκοντα ἐκοινώνει] Reſpicit aliud æque illuſtre conſtantiæ Socraticæ exemplum, quod etiam ſolent illius Laudatores priori ſubjicere. Nempe quod XXX. Tyranni, quum ſuis ſceleribus quam plurimos Civium vellent habere implicitos, mandaverint quinque Civibus, inque iis Socrati, ut Leonem Salamine ducerent Athenas, morte illic mulctandum; ſolus autem Socrates iis non obtemperaverit. Vide Platon. *Apol. Socr. p.* 32. & Diog. Laërt. in *ejus Vita*, & Xenoph. *Memorab. Socr. lib.* IV. *p. m.* 486. Hinc ergo proprie hîc dicitur, nullo eum modo fuiſſe τοῖς Τριάκοντα *participem Scelerum*, κοινωνὸν τῶν ἀσεβημάτων, quod erant illi quatuor Cives, & multi alii aliis occaſionibus. Ipſe Socrates *Epiſt.* 7. ab Allatio edita de eadem re, ἦν δὲ γνώμη αὐτῶν (τῶν Τριάκοντα) ἐμὲ κοινωνὸν ποιεῖσθαι τοῦ ἀδικήματος. PERIZ.

20 Ἐπὶ Δῆλον] Imo ἐπὶ Δήλιον. Athenæus *lib.* V. ὁ Πλάτων φησὶ τρεῖς στρατείας στρατεύσασθαι Σωκράτην, τὴν μὲν εἰς Ποτίδαιαν, τὴν δὲ εἰς Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ εἰς Βοιωτούς. ὅτε καὶ συνέβη τὴν ἐπὶ Δήλιον μάχην γενέσθαι. Sic hic locus legendus eſt, vulgati habent ἐπὶ Δηλίῳ. Idem auctor *præcedenti libro:* περιτρέπει δὲ κατὰ πάντας τοὺς ἱστορικοὺς τὴν ἐπὶ Δήλιον στρατείας. &c. Laërtius *vita Socratis*, Xenophontem ſervavit ἐν τῇ κατὰ Δήλιον μάχῃ. Vide Ciceronem *lib.* I. *de Divin.* Libanium *dec.* 29. Simplicium *ad Epictet. cap.* 31. denique Socratem ipſum *epiſt.* I. non ita pridem edita a Leone Allatio. SCHEFF. Hoc ante me omnes viderunt, legendum Δήλιον. Id enim paſſim Græci referunt. Vide Laertium & alios. FABER. Certum quidem eſt in Noſtro legendum ἐπὶ Δήλιον, ſed apud Athenæum loco à Cl. Scheffero laudato omnia quam maxime ſana exiſtimo. conſtanter enim de hoc prælio Græci dicunt, ἡ ἐπὶ Δηλίῳ μάχη, *pugna ad Delium commiſſa*, niſi ratio conſtructionis aliud exigat. Tum enim ἐπὶ Δήλιον longe aliud ſignificat, quam τὸ, ἐπὶ Δηλίῳ. Exempla dabunt hujus locutionis Thucydides *lib.* IV. *Hiſt. p. m.* 328. Lucian. II. *de Ver. Hiſt.* Plato in *Apolog.* Plut. in *Alcib.* Suidas in ἐπὶ Δηλίῳ. Unius Heſychii verba adducam, quia rem ipſam breviter exponunt. ἐπὶ Δηλίῳ μάχη, Δήλιον, τὸ ἐν Βοιωτίᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν, ὃ ἐτείχισαν Ἀθηναῖοι, καὶ περὶ αὐτοῦ Βοιωτοῖς μαχεσθέντες ἡττήθησαν, Ἱπποκράτους στρατηγοῦντος, *Delium, in Bœotia templum Apollinis, quod muro cinxerant Athenienſes, & de illo cum Bœotiis prælium ineuntes victi ſunt, duce Hippocrate.* Cæterum, quæ Noſter ex Platonis *Sympoſio* de Socrate habet, quod ſcilicet in bellum profectus non ſemel ſit, ea Athenæus *lib.* V. rationibus convellere conatur. KUHN. Primus, quod quidem ſciam, Leo Allatius, Vir Doctiſſimus, *ad Socratis Epiſt.* I. hunc emendavit locum, docens legendum Δήλιον, non Δῆλον, quæ conjectura eſt certiſſima, licet in contrarium eant MSti, quorum Lugd. habet ἐστρ. γοῦν ἐπὶ Δῆλον. Cæterum Auctor inverſo ordine has Expeditiones memorat. Prima enim fuit ad *Potidæam*, Urbem Thraciæ ad mare Ægeum, quæ ab Athenienſibus obſeſſa cauſam vel prætextum dedit Bello Peloponneſiaco. Altera ad *Delium* oppidum Bœotiæ, juxta Tanagram, ubi victi ſunt Athenienſes à Bœotis & Thebanis. Vide Leon. Allat. *ad d. l.* & Holſtein. *ad Stephanum.* Tertia ad *Amphipolin* juxta Fl. Strymonem, in quo prælio periit Braſidas Dux Lacedæmoniorum, & Cleon Athenienſium. Vide de his expeditionibus Diodor. Sic. *lib.* XII. & Thucyd. *lib.* I. &c. Rejicit autem omnem hanc Socratis militiam Athenæus *lib.* V. *cap.* 15. ſed quem egregie refutat Caſaubonus. Unum miror, quod Athen. dicat, *Thucydidem tradere, nullam plane pugnam accidiſſe ad Potidæam*, καθόλου (ſic enim diſtinguo) μάχης μηδε-

λεγόμενον δὴ τοῦτο, [22] εἰς γόνυ πεσοῦσαν, ἀλλ' ἐπὶ στόμα, ἀνέστησεν αὖθις. [23] Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς, καὶ Αθή-

in genua prolapſam, ſed in os, erexit denuo. Demetrius autem Phalereus, & Athenis ſumma cum gloria rempubl.

μηδεμιᾶς συμπεσούσης, ὡς Θουκυδίδης: eique argumento nihil reponat Caſaubonus; quum non tantum Diod. Siculus, ſed & ipſe Thucydides *lib.* I. *cap.* 62. ad *Potidæam*, antequam obſideretur, acri prælio pugnatum referat. Periz.

21 Ἀριστοτέλης] Nam hoc unicum laboris præmium pro inſtitutione filii à Philippo rege petiit & tulit, ſi Laertio, Plutarcho in *vita Alexand.* & *lib. adverſ. Colot.* credimus. Plinius *lib.* VII. *cap.* 29. Ammonius *vita Ariſtotelis.* & Maximus Valerius *lib. v. cap.* 6. ad Alexandrum referunt. Scheff. Quod Valerium attinet, mendo non uno videtur laborare iſto loco. *Ariſtoteles*, inquit, *ſupremæ vitæ reliquias ſenilibus ac rugoſis membris in ſummo literarum otio vix cuſtodiens, adeo valenter Patriæ ſaluti incubuit, ut eam ab hoſtilibus armis ſolo æquandam in lectulo Athenienſi jacens, equitum Macedonum manibus, quibus objecta erat, eriperet. Ita urbs non tam ſtrata atque everſa Alexandri, quam reſtituta, Ariſtotelis notum eſt opus.* Quis non videat his verbis vitium ſubeſſe? Pighius locum ita reſtituendum cenſet. *Itaque non tam urbs Stagira everſa Alexandri quam reſtituta Ariſtotelis n. e. o.* Quam lectionem ſtudioſos non rejecturos ſperat. Johannes Sariſberienſis in *Polycratico lib.* VII. *cap.* 6. hunc Valerii locum ſuo è codice hunc in modum deſcripſit; *ut eam ab hoſtibus armis ſolo æquatam, in lectulo Athenis jacens, quidam Macedonum manibus, quibus adjecta erat, eriperet. Ita urbe ſtrata atque deverſa Alexandrique familiaritate qua reſtituta eſt Ariſtotelis &c.* ex his ruderibus hanc lectionem eruerem, *ut* &c. *in lectulo Athenis jacens quaſi Macedonum manibus, quibus dejecta erat, erigeret. Ita urbs ſtrata atque everſa, non tam Alexandri familiaritate reſtituta, quam Ariſtotelis notum eſt opus.* Judicet eruditus lector, utram malit correctionem. Cæterum poſtquam *Ariſtoteles* à Philippo pariter & Alexandro reſtaurationem patriæ impetraſſet, malevoli quidam jam olim Stagira exulantes obſtiterunt, ὥστε μὴ προσβῆναι τὸ κωμίον εἰς ἀξίωμα πόλεως. καὶ νῦν ἔτι ἀοίκητόν ἐστι, *quo minus viculus ad urbis dignitatem aſſurgeret, & etiamnum deſertus eſt.* inquit Dion Chryſoſtomus in *concione habita in patria*, ex *epiſtola* quadam ipſius Ariſtotelis. Kuhn.

Ἀριστοτέλης δὲ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα &c.] Plutarchus in *Alex.* à Philippo impetraſſe Ariſtotelem ait, ut Stagira, patria ejus, Urbs veteris Thraciæ ad ſinum Strymonium maris Ægei, bello everſa, reſtitueretur. Sed alii diſerte, Urbem à Philippo, qui bella iſtis in partibus atrociſſima geſſit dirutam, at ab Alexandro poſtea precibus Ariſtotelis exorato reſtitutam tradunt. In qua certe ſententia & Noſter fuit; Vide *infra* XII. 54. Reſtitutæ autem Urbi Leges quoque ſcripſit Ariſtoteles, Laërt. in *ejus Vita.* Et Plutarch. πρὸς Κολώτην *extr.* Atque ita etiam inter Νομοθέτας à Noſtro referri potuiſſet. Locutionem hanc, εἰς γόνυ πεσεῖν, abunde hic illuſtravit Doctiſſ. Kuhnius. At εἰς στόμα πεσόντες habes apud Noſtrum *Hiſt. Anim.* v. 49. *init.* Plutarchus in *lib. Non poſſe ſuav. vivi ſec. Epicurum*, de Ariſtotele ait, τὴν πατρίδα κειμένην ἐν ἐδάφει ἀνέστησεν, *patriam in ſolo jacentem ſuſcitavit.* Periz.

22 Εἰς γόνυ πεσοῦσαν] εἰς γόνυ πεσεῖν, *in genua labi* dicitur civitas, cujus opes bello vel alia calamitate fractæ labefactatæque ſunt: at τὸ, εἰς στόμα πεσεῖν notat πανωλεθρίαν urbis, ſumpta metaphora ab iis, qui in acie aut vulneribus confecti linquente animo in genua ſe ſubmittunt, aut plane moribundi & in ora proni concidunt. Herod. in *Erato.* ἡ ναυμαχία εἰς γόνυ τὴν πόλιν ἔβαλε, *hæc pugna navalis urbem in genua ſubſidere coegit vel graviſſime afflixit*, Appianus in *Libycis.* Σκιπίων διὰ μιᾶς τῆσδε νίκης εἰς γόνυ τὰ τῶν Καρχηδονίων καταβαλὼν &c. *Scipio hac unica victoria res Carthaginenſium in genua dejecit & labefecit.* & paulo poſt, ἐξ ἀσεβείας εἰς γόνυ πεσόντας, *ex impietate male mulctati & excepti.* Kuhn.

23 Δημήτριος] Vide Laërtium in *ejus vita.* Suidam. Strabonem *lib.* IX. *p.* 398. Cice-

Ἀθήνησιν ἐπιφανέστατα ἐπολιτεύσατο, ἕως ἂν αὐτὸν ὁ συνήθης Ἀθηναίοις φθόνος ἐξέωσε· καὶ ἐν Αἰγύπτῳ δὲ, συνὼν τῷ Πτολεμαίῳ, 24 νομοθεσίας ἦρξε. Τίς δὲ ἀντιφήσει, καὶ Περικλέα τὸν Ξανθίπ-

bl. rexit, uſque dum ſolita Athenienſibus invidia eum expulit: & in Ægypto apud Ptolemæum ſcribendis legibus præfuit. Quis vero inficias iverit, etiam Periclem Xanthippi filium philoſo-

ron. *or. pro Rabirio.* SCHEFF. *Demetrius* præfuit Athenienſibus, dante Caſſandro Macedonum Rege, per decennium, poſtea, eo mortuo, Antigonum metuens, in Ægyptum ſe contulit ad Ptolemæum Soterem. KUHN.

24 νομοθεσίας ἦρξε] Demetrius hic, Theophraſti auditor, poſt mortem Caſſandri profectus eſt in Ægyptum ad Ptolemæum Sotera, ſeu Primum, à quo propter eruditionis famam, haud dubie etiam, quia Ptolemæus erat Antigoni & Demetrii Poliorcetæ, à quibus Phalereus fuerat ejectus ex Urbe patria, inimicus, benigne prorſus fuit exceptus, adeo ut non ipſe tantum abundaverit omnibus copiis, ſed & amicis Athenas munera miſerit luculenta, ut ait Plut. *de Fuga.* Non temere autem hic dicitur *legibus ſcribendis præfuiſſe*, cum Ptolemæus iſte Regum Alexandrinorum fuerit primus, & ideo haud dubie, firmato jam ſibi poſt bella civilia regno, Ægyptiis leges Novas dedit ſuæ Monarchiæ congruas, eaſque ad componendas Demetrium hunc adhibuit, Virum Eruditum, & qui præcipue de rebus Politicis quamplurima ſcripſit, veluti de *Legibus Athenienſium*, de *Demagogia*, de *Politica* &c. quæ videri poſſunt apud Laërtium. Neque dubito, quin & ſub hoc Ptolemæo Bibliothecam curaverit Alexandrinam. Nam hujus Ptolemæi tempore jam exſtitiſſe illic Bibliothecam, diſerte ſatis docet Suidas in Ζηνόδοτος, quem ait floruiſſe *ſub Ptolemæo Primo*; *ejus liberos erudiiſſe, & Alexandrinis præfuiſſe Bibliothecis.* Jam vero Plut. in *Apophth. Regum & Ducum*, Demetrium hunc tradit *Ptolemæo ſuaſiſſe, ut compararet ſibi, & legeret, libros de Regno & Ducatu*, περὶ βασιλείας καὶ ἡγεμονίας. Quin immo etiam ille *Ptolomæus Primus*, h. e. Soter, *conſtituiſſe* dicitur, teſte Plutarcho in *lib. Non poſſe ſuav. vivi ſec. Epic. p.* 1095. *Muſeum* Alexandrinum, quod male itidem Caſaubonus atque alii Interpretes *ad Suetonium Claudio* 42. ex conjectura referunt ad Ptolemæum Philadelphum, ipſi etiam Interpretes Plutarchi in incerto relinquunt, dum Πτολεμαῖος ὁ πρῶτος, συναγαγὼν τὸ Μουσεῖον, &c. ſine diſtinctione legunt, & ideo perperam vertunt, *Ptolemæus, qui primus Muſicos conduxit*, Lectorem ita à Muſeo illo Alexandrino ſemel in perpetuum conſtituto abducentes, quaſi res iſtic deſignaretur, quæ à Variis & ſæpe factitata eſſet. Sed & hinc ortum putem, quod in Hiſtoriâ Verſionis LXX. Interpretum ſub Philadelpho factæ, Demetrius hic, tanquam cujus ex conſilio res geſta ſit, memoretur. Quamvis enim Philadelpho graviſſimis de cauſis, quas memorat Laërtius, fuerit jam ab initio ejus regni inviſus, & ideo relegatus ab eo, ac ad mortem aſpidis morſu adactus, tamen, quum conſtet aliunde, Demetrium hunc fuiſſe tunc in Ægypto, & Philadelphi patrem in pleriſque, in Legibus, & Libris, ejus conſilio uſum, non temere prorſus Phalerei mentionem in hac Hiſtoria fieri, credendum eſt. Cenſeam itaque rem cœptam ex conſilio Demetrii ſub Ptolemæo Sotere, & ejus extremis annis. Sed quia aliquantum temporis inter initum conſilium ac perfectum intercedere debuit, dum literis arceſſebantur ex Judæa Interpretes, vel certe Exemplaria petebantur, idcirco rem, quæ apud Judæos magnæ fuit ſine dubio deliberationis, ſub Philadelpho demum perfectam, & ea de cauſſa illius temporibus tribui. Mirum etiam videri alicui poſſet, hunc Demetrium à Pauſan. in *Atticis* dici *Tyrannum Athenienſibus datum* à Caſſandro, ſed *Tyrannide dejectum* à Dem. Poliorcete; & à Phædro *lib.* V. ſimiliter *Tyrannum* vocari, qui *imperio improbo occupaverit Athenas:* quum cæteri, Strabo, Diod. Sic. Cicero, aliique, ejus adminiſtrationem certatim laudent, immo Strabo *lib.* IX. *pag.* 398. diſerte affirmet, *non modo eum Democratiam non ſuſtuliſſe, ſed & meliorem reddidiſſe.* Verum tamen, quia erat Urbi

ἧττον φιλόσοφον γενέσθαι, καὶ Ἐπαμινώνδαν τὸν Πολύμνιδος, καὶ Φωκίωνα τὸν Φώκου, καὶ Ἀριστείδην τὸν Λυσιμάχου, καὶ 25 Ἐφιάλτην τὸν Σοφωνίδου· καὶ ἔτι κάτω τοῦ χρόνου 26 Καρνεάδην καὶ Κριτόλαον· 27 εἴγε καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκοντο καὶ ἐκεῖνοι ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων πρεσβεύοντες, καὶ

loſophum fuiſſe, & Epaminondam Polymnidis, & Phocionem Phoci, & Ariſtidem Lyſimachi, & Ephialtem Sophonidæ *Filios:* & ſeriori quoque tempore Carneadem & Critolaum: ſiquidem & illi Romam perrexerunt pro Athenienſibus legationem obeuntes, ſalutemque ii impetraverunt.

Urbi datus ἐπιμελητὴς à Caſſandro, & ita facto ipſo præcipuam iſtic obtinebat poteſtatem atque auctoritatem, immo pene plus, quam ipſe populus, videbatur poſſe, ideo, licet ſua illa poteſtate minime abuteretur, *Tyrannus* tamen Athenienſium, æque ac Lindiorum Cleobulus, & Civitas hoc ejus *imperio improbo*, quia non à Populo acceperat, & Populus id invitus ferebat, oppreſſa dicitur. PERIZ.

25 Ἐφιάλτην] Non Trachinium, qui dux Perſis extitit ad Thermopylas. Vide Pauſaniam *Att.* Sed Athenienſem, qui adverſus Macedones fortiſſime defendit Halicarnaſſum. Meminit Diodorus *lib.* XVII. *p. m.* 506. SCHEFF.

Ἐφιάλτην τ͂ Σοφωνίδου] De hoc *Ephialte* egimus jam *ſupra ad* II. 43. ubi æque ac hic jungitur *Ariſtidi*, *Phocioni*, *Epaminondæ*, &c. Unum hoc addendum eſt, graviter hic in eo deſcribendo erraſſe Schefferum, dum ait, fuiſſe *Non Trachinium, qui dux Perſis exſtitit ad Thermopylas, Vide Pauſan. Atticis. Sed Athenienſem, qui adverſus Macedones fortiſſime defendit Halicarnaſſum, Diod. lib.* XVII. Recte prius, at vero poſterius perperam prorſus affirmatur. Etenim ille, qui Halicarnaſſum defendit, meruit ſub Dario Codomanno contra Alexandrum, poſt victoriam ad Granicum jam reportatam, inque ea defenſione pro Perſis fortiter pugnans interiit Anno Mundi 3672. Vide Diod. Siculum *lib.* XVII. *p.* 505. . . . . 508. At hic *Ephialtes Sophonidæ F.* memoratur à Diod. *lib.* XI. *An. M.* 3512. quo anno occiſus traditur. Sed & æqualis hic fuit Cimoni, & Pericli, ut conſtat ex Plutarcho in *Utriuſque Vita.* Ut adeo plus ſeſquiſeculo antiquior fuerit illo, quem nobis hic obtrudunt Notæ. PERIZ.

26 Καρνεάδην καὶ Κριτόλαον] Meminit Cicero *lib.* II. *de Oratore*, tertiumque addit, *Diogenem*. *Atque ego*, inquit, *ex iſtis ſæpe audivi, cum dicerent, pergratum Athenienſes & ſibi feciſſe, & multis principibus civitatis, quod, cum ad ſenatum Legatos de ſuis maximis rebus mitterent, tres illius ætatis nobiliſſimos philoſophos miſiſſent, Carneadem & Critolaum & Diogenem.* Idem tradit *lib.* IV. *Quæſt. Tuſc.* & confirmat Gellius *lib.* XVII. *c. ult.* atque M. Catonis ætate accidiſſe ſcribit. Plinius *lib.* VII. *c.* 30. *Cato Cenſorius in illa nobili trium ſapientiæ procerum ab Athenis legatione, audito Carneade, quam primum legatos eos cenſuit dimittendos, quum illo viro argumentante, quid veri eſſet, haud facile diſcerni poſſet.* SCHEFF. Macrobius hic Noſtro facem allucet *l.* I. *Saturn. de trium*, inquit, *philoſophorum ingeniis noſtra antiquitas gloriata eſt. Illos dico, quos Athenienſes quondam ad Senatum legavere impetratum, uti mulctam remitteret, quam civitati eorum fecerat propter Oropi vaſtationem, ea mulcta fuerat talentum fere quingentum. Erant iſti Philoſophi Carneades ex Academia, Diogenes Stoicus, Critolaus Peripateticus, quos ferunt ſeorſim quemque oſtentandi gratia, per celeberrima urbis loca magno conventu hominum diſſertaviſſe. Fuit, ut relatum eſt, facundia Carneades violenta & rapida: ſcita & tereti Critolaus, modeſta Diogenes & ſobria. Sed in ſenatum introducti, interprete uſi ſunt Cælio ſenatore.* Hinc etiam lux Ciceroni *lib.* XII. *Epiſt. ad Att. quibus COSS. Carneades & ea legatio Romam venerit, ſcriptum eſt in tuo annali. Hæc nunc quæro, quæ cauſa fuerit?*

28 καὶ † αὐτοὶ σωτηρίαν εὕραντο. Οἵπερουν 29 εἰς τοσοῦτον ἐνέτρεψαν τὴν σύγκλητον βουλὴν, ὡς εἰπεῖν αὐτοὺς· Ἐπέμψαν Ἀθηναῖοι πρεσβεύοντας, 30 οὐ τοὺς πείσοντας, * ἀλλὰ γὰρ
τοὺς

runt. Qui in tantam negandi verecundiam Senatum adegerunt, ut dicerent *Senatores:* Miſerunt Athenienſes legatos, non qui perſuaderent, ſed qui cogerent nos facere,
quæ-

† αὐτοῖς. * ἀλλὰ καὶ.

rit? de Oropo opinor. Sed certum neſcio, &, ſi ita eſt, quæ controverſiæ? Epiſt. 24. Controverſiam vide apud Pauſaniam in *Achaicis p.* 216. & 17. confer Gellium *lib.* VII. *cap.* 14. quem Macrobius ad verbum exſcripſit. Ciceron. *lib.* II. *de Orat.* & *l.* IV. *Academ. Quæſt.* Lactant. *lib.* V. *divin. Inſtit. c.* 15. & 17. KUHN.

Καρνεάδην καὶ Κριτόλαον] Horum ille fuit Academicus ſecta, immo, ſecundum Suidam & Lucianum in *Macrobiis*, τῆς νεωτέρας Ἀκαδημίας ἀρχηγὸς, alter Peripateticus. Recte autem dicit Auctor, ἔτι κάτω τοῦ χρόνου, *inferiori adhuc tempore.* Floruerunt enim demum poſt Regnum Macedonicum, & ejus ultimum Regem Perſea, debellatum triumphatumque. Certe tunc Romam venerunt cum Diogene Stoico legati ab Athenienſibus, ut mulcta *quingentorum talentorum*, h. e. nongentorum millium Carolinorum, noſtrate pecuniâ, ipſis remitteretur, in quam ad Oropiorum, quorem urbem & agros diripuerant, querelas, à Sicyoniis, quos quaſi recuperatores dederat illis Senatus Romanus, erant damnati. Sed hi Philoſophi legati, qui omnium tunc temporis erant eloquentiſſimi, diverſo licet Eloquentiæ genere pro diverſitate ſectarum, impetrarunt ab Senatu, ut hæc mulcta ad *centum talenta* redigeretur, h. e. 180000 Carolinos, quam neque ipſam poſtea perſolverunt. Vide Pauſan. in *Achaicis p.* 216. *extr.* & Gell. VII. 14. Aldobrandinus *ad Laërtium in Carneade*, putat ex hoc Æliani loco, alia de cauſſa fuiſſe miſſos, ſeu ut ait, *pro impetranda ſalute*, quia ſc. Ælianus Oropi nullam facit mentionem, ſed id tantum dicit, καὶ αὐτοὶ (ubi prorſus aſſentior Geſnero, Fabro, Schefſero, legentibus αὐτοῖς) σωτηρίαν εὕραντο, *& illis ſalutem obtinuerunt.* Sed profecto in remiſſione tam grandis mulctæ *ſumma ſalus* ſita tunc erat Athienienſibus, qui, ut diſerte ait Pauſanias, *per bella Macedonica præ cæteris. Græcis maxime afflicti* πενίας ἐς τὸ ἔσχατον τηνικαῦτα ἧκον, *in extremam paupertatem tunc devenerant.* De Legatione hac & Legatis Vide etiam Schefferum & Kuhnium, ut & Jonſium *de Scriptoribus Hiſt. Philoſ.* II. 14. PERIZ.

27 Εἴγε καὶ] Mediceus οἴγε καὶ. nec male.

28 Καὶ αὐτοὶ σωτηρίαν] Alii αὐτοῖς, ut & poſt paulo pro αὐτοὺς πείσοντας legerunt οὐ τοὺς πείσοντας. Utrumque bene. FABER. Scribendum αὐτοῖς, quod miror Fabrum omiſiſſe notare. SCHEFF. Pro αὐτοὶ legit Geſnerus αὐτοῖς, quod attinet τοὺς αὐτοὺς πείσοντας &c. vitium ibi non agnoſco, cum hic inde ſenſus emergat.. *Athenienſes legatos, qui nos ſuada in ſuam adducerent ſententiam, imo vero qui nos cogerent decernere quæ volunt.* ἀλλὰ γὰρ eſt ejus quod dictum eſt ἐπίπληξις, quaſi non ad ſuadendum venerint legati, ſed ad cogendum. Ita dicit textus majori cum emphaſi, quod correctio voluit. KUHN.

29 Εἰς τοσοῦτον ἐνέτρεψαν] Non ſola hic *reverentia aut pudor* ſignificatur, nedum *gravitas dicendi*, ſed *ex verecundia negandi id.* quod rogabatur ab hiſce legatis, facta *prioris ſententiæ mutatio*: Nam & *verecundia* huic verbo ineſt, ut notum, & liquet ex ſequenti βιασομένους, & *mutatio.* Unde etiam pro ſimplici mutatione vel facti vel conſilii ſæpe ponitur. Vide Suidam in ἐντρεπομένους, quod interpretatur de *verſis in fugam*, ἐγκλίνουσι.. Sic Heſych. ἐντρέπεται, exp. μετατροπὴν λαμβάνει, ἐπιστρέφεται, κάμπτεται· Lucianus *de Morte Pereg.* οὐδ᾽ ὅσον ὀλίγον ἐντρέψαντες τῆς καταχλίσεως ſc. ἑαυτούς h. e. *avertentes ſe, declinantes ſe.* PERIZ.

30 Αὐτοὺς πείσοντας] Legendum eſt οὐ τοὺς quod & Geſnerus monuit. Firmant idem MSS. omnes. SCHEFF.

Αὐτοὺς πείσοντας, ἀλλὰ γὰρ τοὺς βιασ.] Hic vero miror, quare tandem admittere noluerit Kuhnius in Addendis emendationem omnium aliorum Interpretum facillimam ſimul & certiſſimam, quum inſuper agnoſcat *ab*
omni-

τοὺς [31] βιασομένους ἡμᾶς δρᾶσαι, ὅσα θέλουσιν. Ἐγὼ καὶ πολιτείαν φαίην καὶ τὸ [32] Περσαίου, εἴγε Ἀντίγονον ἐπαίδευσε, [33] καὶ τὸ Ἀριστοτέλους, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππου, νέῳ ὄντι, φιλοσοφῶν ἦν δῆλος. Καὶ [34] Λύσις δὲ ὁ γνώριμος ὁ Πυ-

quæcunque illi volunt. Ego *vero* adminiſtrationem reipub. dixerim etiam illud Perſæi, quod Antigonum docuit; & illud Ariſtotelis, ſiquidem & ipſe apud adoleſcentem adhuc, Alexandrum Philippi, manifeſte philoſophum egit. Sed & Lyſis,

omnibus eam MStis firmari. Quapropter quum & de meis idem teſtari debeam, & ſenſus ita exoriatur planiſſimus, nihil hæſitans eam in textum recepi. Quid enim aliud conſequimur hac difficultate admittendi alienam criſin, & identidem novum quid excogitandi, quam ut Lectores nimia illa ſententiarum varietate fatigemus, & Criticum commentandi genus reddamus plane inviſum, ut cui nullus ſit modus, nulla certi ſpecies, aut veri fides. Neque vero illud ἀλλὰ γὰρ ab Æliano adhibetur, tanquam emphatica ſuperiorum correctio, ut vult Vir Doctus, neque reſpondet hic affirmanti locutioni, ſed, ut ſolet ἀλλὰ ſolum, neganti. Sic IV. 5. οὐχ ἑαυτῷ σπουδάζων τὸν γάμον, ἀλλὰ γὰρ τῇ τοῦ Πειρίθου χάριτι τοῦτο δράσας. IV. 8. ὡς τοὺς Θηβαίους μὴ μόνον εἰς Πελοπόννησον ἀφικέσθαι, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸν Εὐρώταν διελθεῖν. XII. 1. ἀφίκετο δὲ οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ γὰρ πρὸς βίαν. Vide & II. 42. & XIV. 5. In quibus omnibus intendit emphaſin, & notat, *ſane, enimvero.* Plane ut in *extr. hujus Cap.* ἐγὼ μὲν γὰρ, *ego quidem certe.* Periz.

31. βιασομένους] Propter vim orationis atque eloquentiæ, quæ in Carneade præſertim fuit maxima. Patet ex allato Plinii loco, & Cicerone, nullam unquam in ſuis diſputationibus rem defendiſſe ſcribit, quam non probarit, nullam oppugnaſſe, quam non everterit. Scheff.

32 Περσαίου, εἴγε Ἀντίγονον] Haud immerito *Perſæum* Philoſophis adſcribit Πολιτικοῖς, ſiquidem non tantum docuit Regem, ſed & *de Rep. Lacedæmoniorum* ſcripſit, (Vide Athen. IV. 8.) immo & in bello Antigoni contra Achæos, Corintho & ejus præſidio præfectus, periit. *Antigonus* autem iſte eſt Gonatas, cujus tempore illum floruiſſe ait Suidas, & ad quem Zenonis audiendi ſtudioſum à Zenone grandævo Perſæus eſt miſſus. At Pauſanias in *Corinth. pag.* 51. hunc Perſæum, Zenonis diſcipulum, Corintho præfectum, & ibi cæſum ab Achæis, ad Antigoni tempora Φίλιππον ἐπιτροπεύοντος, qui *Tutor fuit Philippi*, refert, ſed falſi arguitur à Polybio II. 43. & Plut. in *Arato*, *pag.* 1034. & 1037. ubi is inſuper Perſæum, non periiſſe Corinthi, ſed *evaſiſſe Cenchreas* ait. Malim hic autem, quemadmodum legit Sluisk. ἐγὼ δὲ πολιτείαν φαίην καὶ τὸ Περσαίου, pro ἐγὼ καὶ πολ. niſi quis utrumque cenſeat retinendum, ἐγὼ δὲ καὶ πολ. Periz.

33 Καὶ τὸ Ἀριστοτέλους &c.] Audi Plut. *de Alexandri Virtute*, πλείονας παρὰ Ἀριστοτέλους τοῦ καθηγητοῦ, ἢ παρὰ Φιλίππου τοῦ πατρὸς ἀφορμὰς ἔχων, διέβαινεν ἐπὶ Πέρσας. *pluribus ab Ariſtotele præceptore, quam à Philippo patre, ſtimulis excitatus, tranſiit contra Perſas.* Sed & ibidem paulo poſt Ariſtotelem ei ſuaſiſſe ait, ut Græcis uteretur ἡγεμονικῶς, quaſi *Dux* eorum eſſet *& Præſes*, at Barbaris δεσποτικῶς, quaſi *Dominus.* Idem.

34 Λύσις ὁ γνώριμος ὁ Πυθαγόρου] Cornelius Nepos, in *Epaminonda: Philoſophiæ præceptorem habuit Lyſim Tarentinum, Pythagoræum.* Diodorus Sic. *Excerp. lib.* VI. Λύσις ὁ Πυθαγόρειος διδάσκαλος Ἐπαμινώνδου. Conſule Laertium. de genere locutionis vide Ind. in ὁ. Scheff. Et Iamblichum *p.* 163. & 209. Kuhn.

Λύσις δὲ ὁ γνώριμος &c.] Celebris hic fuit inter diſcipulos Pythagoræ, cujus poſt mortem quia Pythagorei male habebantur, vel potius graviſſime infeſtabantur, ædibus, in quas convenerant, inflammatis à contraria Cyloniorum factione, Lyſis ex incendio evadens exceſſit ex Italia, & ita Thebas venit, ut notiſſimum eſt vel ex Nepote. Erat autem tunc, quando Italiam reliquit, adhuc juvenis, ut docet Plutarch. *de Socratis Dæmonio*, periiſſe tradens Pythagoreos, qui erant

Πυθαγόρου, καὶ αὐτὸς Ἐπαμινώνδαν ἐξεπαίδευσεν. Εἰ τις οὖν [35] ἀπράκτους λέγει τοὺς φιλοσόφους, ἀλλὰ εὐήθη γε αὐτοῦ καὶ ἀνόητα ταῦτα. Ἐγὼ μὲν γὰρ τὴν σὺν αὐτοῖς ἀπραγμοσύνην, καὶ τὸν τῆς ἡσυχίας ἔρωτα, καὶ ἁρπάσαιμι ἐπιδραμών.

ſis, Pythagoræ diſcipulus, Epaminondam erudivit. Si quis igitur nihil rerum agere philoſophos dicit, ille vero ſtulta dicit & inepta. Certe Ego quidem hanc cum ipſis inertiam, & tranquillitatis ſtudium, etiam accurrens raperem.

Metaponti, πλὴν Φιλολάου καὶ Λύσιδος, νέων ὄντων ἔτι, ῥώμῃ καὶ κουφότητι διωσαμένων τὸ πῦρ, *præter Philolaum & Lyſidem, adhuc juvenes, robore & agilitate per ignem ruentes*, vel ſaltu *trajicientes*. Hinc jam explic. Jamblichus *de Vita Pyth. p.* 208. qui tamen Crotone id factum narrat, nominatque Archippum & Lyſidem; eos autem dicit τελειοτάτους ὄντας καὶ εὐρωστοτάτους h. e. *ætate integerrimos*, in flore ipſo ætatis; *& robuſtiſſimos*. PERIZ.

35 Ἀπράκτους] Hoc eſt otioſos, ſicut vocat Fabius *declamatione* CCXLVIII. contemplationi tantum deditos, & imperitos rerum, atque ideo ineptos ad publica negotia & non idoneos. Sic enim multi veterum de Philoſophia ſtatuebant, nullum facientes diſcrimen inter hominem pallidum & triſtem, & numerantem ſyllabas, verborumque monſtra parturientem, & inter verum aliquem philoſophum. Sed quam abſurda hæc ſit ſententia, patet ex propoſitis exemplis, elegantiſſimaque diſputatione inter Muſonium & regem quendam Syriæ, deſcripta apud Stobæum *ſerm.* XLVI. Item integro Plutarchi *libro* περὶ τοῦ ὅτι μάλιστα τοῖς ἡγεμόσι δεῖ τὸν φιλόσοφον διαλέγεσθαι. *Plato* dicit apud Ciceronem *lib.* I. *Epiſt. ad Q. Fratrem ep.* I. qui locus integer hic pertinet, *tum demum fore beatas reſpubl. ſi aut docti & ſapientes eas regere cœpiſſent, aut qui regerent, omne ſuum ſtudium in doctrina ac ſapientia collocaſſent*. Adde Noſtrum *infra* VII. *cap.* 13. SCHEFF. Vide Ciceronem *lib.* I. *Officiorum*, ubi ait, *atque illi, quorum ſtudia vitaque omnis in rerum cognitione verſata eſt* (ἄπρακτοι deſcribuntur) *tamen ab augendis hominum utilitatibus & commodis non receſſerunt.* &c. *Nos certe ſumus, qui dicimus, & Zenonem & Chryſippum majora egiſſe, quam ſi duxiſſent exercitus, geſſiſſent honores, leges tuliſſent, quas non uni civitati, ſed toti humano generi tulerunt*, inquit Seneca *de Vita Beata ſub finem*, ubi de Otio Sapientis prolixius agit: confer eundem *de Tranquill. Animi cap.* 3. huc etiam faciunt, quæ diſputat Ariſtoteles *lib.* X. *Ethic. cap.* 7. & ibidem Euſtratius, & Thomas. II. 2. *q.* 182. de vita contemplationi dedita, quod ſcilicet præferenda ſit vitæ, quæ in rerum actu verſatur. KUHN.

ΚΕΦ. ιη'.

Περὶ συνουσίας Μίδου τοῦ Φρυγὸς, καὶ Σειληνοῦ, καὶ τῶν ὑπὸ τούτου παραδόξως λεχθέντων.

CAP. XVIII.

De colloquio Midæ Phrygis & Sileni, & de iis quæ incredibiliter ab hoc dicta ſunt.

Περιηγεῖταί τινα [1] Θεόπομπος συνουσίαν [2] Μίδου τοῦ Φρυγὸς, καὶ

Narrat Theopompus, colloquium quoddam inter Midam Phry-

1 Θεόπομπος] Hoc vero feſtiviſſimum commentum eſt, cujus etiam Strabo *lib.* VII. ſed pauciſſimis verbis mentionem facit. vide & quos ibi laudat Caſaubonus. Inquit quoque Dio-

καὶ ³ Σειληνοῦ. ⁴ Νύμφης δὲ παῖς ὁ Σειληνὸς

Phrygem & Silenum interceſſiſſe. Hic

Dionyſius *epiſt. ad Pomp.* Adde Photium *p. m.* 37. ubi ait, Theopompum hæc habere eo in libro, qui *Thaumaſia* inſcribitur. Scheff. Hoc commentum iiſdem fere coloribus expinxit Theopompus, quibus Poëtæ aureum ſeculum. Ideoque bene Noſter *ſub finem capitis* eum vocat μυθολόγον, *Fabulatorem.* citat autem ſubinde θαυμάσια *Theopompi* Apollonius in *Hiſtoria commentitia cap.* 1. & 10. ubi notas Meurſii vide ſis. Kuhn.

2 Μίδᾳ τῷ Φρυγὶ] Traditur hic Midas ex Thracia, ubi ab Orpheo ſacris erat initiatus, veniſſe, & occupaſſe Phrygiam, ut refert Conon apud Photium, *variis Artibus.* Violentam memorat Polyæn. VII. 5. qua ſuos quaſi ad ſacra cum cymbalis & tympanis produxerit, & ita elicuerit veteres incolas ad ea ſpectanda, ſed quos tunc à ſuis occultos enſes gerentibus occidi juſſerit. Alii tradunt, eum, *Gordii* Phrygum jam Regis *Filium*, (Vide *infra* IV. 17.) ut Romam Numa, ſic *Phrygiam religionibus impleviſſe, quibus tutiorem ſe omni vita, quam armis reddiderit*, Juſtin. XI. 7. quæ certe Ars primis fuit gentium conditoribus maxime ſolita. Neque tamen neglexit ille civium de ſe rumores aut ſuſurros, atque ideo traditur habuiſſe multos ὠτακουστὰς, ſeu delatores, qui, quæcunque viderant aut *audierant*, ad ipſum deferrent, unde ortam putant Scholiaſtæ Fabulam de longis ejus ſeu Aſininis Auribus, eodem accipiendis ſenſu, quo *longæ Regibus* tribuuntur *Manus.* Sed & Opulentia ejus, forſan & Avaritia, deſignata fuit per fabulam, qua dicebatur à Baccho impetraviſſe, ut quicquid contingeret, in aurum verteretur, ut & qua formicæ traduntur infanti in os ingeſſiſſe frumentum. Vide *infra* XII. 45. & Val. Max. I. 6. *ext.* 2. Cæterum ad religioſas illas Artes retulerim hoc quoque colloquium cum Sileno, quem ſomno vinoque ſepultum apud fontem vino infectum in ſuam redegiſſe traditur poteſtatem, & ab eo varia edoctus, maxime de vitæ humanæ miſeria, & longe beatiore Hominum poſt ſua fata conditione: Vide Plutarchi *Conſol. ad Apollon.* Sed & multa alia de Origine rerum ac Naturali Philoſophia Silenus ipſe interroganti Midæ reſpondiſſe fertur. Unde & Virgilius *Ecloga* 5. Silenum inducit vinctum, & ita adactum ad id, ut caneret, quomodo ex ſeminibus primis *magnum per inane coactis, ipſe tener mundi concreverit orbis.* Nullus ergo dubito, hunc Silenum, qui Divinæ dicitur naturæ fuiſſe particeps, certe Homine major & auguſtior, jactatum callido conſilio à Mida, tanquam qui ſibi eſſet Auctor ſuarum legum atque inſtitutorum, plane ut Numa ſibi ferebat eadem ratione nocturnos eſſe congreſſus cum Nympha Egeria, & pene omnes Primi Legum conditores commercium aliquod cum Diis prætulerunt, ut non modo reciperentur tanto facilius, ſed & ſanctius ſervarentur, ſuæ Leges. Sive jam Midas revera aliquod animal extraordinariæ formæ ceperit idque oſtentaverit, quaſi Divini quid in eo ineſſet, ut Sertorius ſuam Cervam, ſive ſimulaverit tantum, à Sileno, inter Semideos tunc jam noto, ſe de omnibus admoneri. Certe Fons ille, apud quem Silenus iſte captus dicebatur, Xenophontis tempore appellabatur *fons Midæ*, uti refert ille *Cyri Exped. lib.* 1. *init.* Hiſtoriam Midæ pluribus expoſuit Simſonius An. 2308. quem vide. Periz.

3 Σειληνοῦ] MSti & heic & deinceps, Σιληνοῦ, ſed utrumque dixiſſe liquet cum ex vario etymo, quod huic vocabulo dederunt ipſi Veteres, (Vide *infra cap.* 40. & Suidam ac Etymol. Magnum) tum ex Vario itidem (Vide Caſaub. *de Satyr. Poëſi pag.* 55.) Metro primæ ſyllabæ apud Poëtas. Hæc ipſa Varietas ſuſpectam reddidit qualemcunque Græcam hujus vocabuli originem: quapropter Doctiſſ. Bochartus *Geogr. Sac. Canaane*, I. 18. ex Hebr. שילה *Siilo*, & Jacobi prophetia de eo, *Sileni* vocabulum, & ſimul omnem ejus Hiſtoriam, ſi non vere, certe ingenioſe prorſus & ſcite, deducit. Mihi tamen veriſimilius videtur ex obſoleto vocabulo, vel potius a Græco σείω. Vide *infra ad caput* 40. unde & Latinorum *Silus*, (nam & Latina pene omnia Græcæ ſunt originis)

 illud

ληνὸς, οὗτος, Θεῶ μὲν ἀφανέστερος τὴν | Hic Silenus erat Nymphæ filius, & Deo

illud eſſe formatum, quum nihil Sileno magis proprium fuerit, quam quod naribus eſſet *Simus* vel *Silus*. Unde & Plautum *Rud.* II. 2. II. eo alludere vix dubito, quando ſervum inducit, qui ſuum herum ita deſcribit, *Recalvum ac Silonem ſenem, ſtatutum, ventrioſum, Tortis ſuperciliis, contracta fronte.* Priora enim prorſus conveniunt cum Sileni deſcriptione, quam facit Lucianus in *Concilio Deor.* dicens eum *Calvum ſenem & ſimum naribus.* Reliqua cum eâ, quam facit Idem in *Baccho*, ubi appellat eum βραχὺν πρεσβύτην, ὑπόπαχυν, προγάστορα, ῥινόσιμον, ὦτα μεγάλα ὄρθια ἔχοντα, νάρθηκι ἐπερειδόμενον, *parvum Senem, obeſulum, ventrioſum, ſimis naribus, aures habentem magnas & arrectas, thyrſo nitentem.* Sed magis etiam cum ipſa Figura Sileni, prout nobis illa occurrit in variis gemmis vel ſculpturis, quarum unam ex Leon. Auguſtini *Parte* I. hic exhibemus.

Vides Silenum cum Satyro, quaſi puero. Vides uvam, & thyrſum, quæ Bacchi Comitem deſignant. Vides vincula, quibus fingitur ligatus apud Virgil. *Ecl.* 6. ut & in hac Midæ hiſtoria, id quod diſerte iſtic Servius tradit. Sed quod nunc maxime agimus, vides *ſenem*, qui nares habet ſuperiori parte depreſſas, qui proprie *Sili*, vel *Silones*, dicuntur. Adi Feſtum. Vides *Statutum*, quod non accipio de ſtatura juſta, ut volunt Plautini Interpretes, quum paſſim dicatur fuiſſe ſenex brevis ſtaturæ, βραχὺς πρεσβύτης, σμικρὸν γερόντιον, ut Lucianus ait, ſed de eo, qui amplis & firmis ſubnixus eſt pedibus, niſi quando titubant mero, qui, ut Lucianus *d. l.* ait, eſt ὑπόπαχυς h. e. *corpuſculo obeſiore.* Denique vides *Ventrioſum*, h. e. προγάστορα, *Tortis ſuperciliis, & contracta fronte*, tum *aures habentem arrectas*, ſeu *longas & magnas*, & νάρθηκι ἐπερειδόμενον, *thyrſo nitentem.* Calvities non ſatis apparet, neſcio an vitio pictoris, certe alibi magis eſt conſpicua. Vide Caput *Sileni* apud eundem Auguſt. *n.* 17. & in *Theſauro Brandeb.* Begeri *pag.* 16. Fingitur autem ab Antiquis fuiſſe Educator & Præceptor, ac Cuſtos & Perpetuus Comes, Bacchi. Unde Diod. Siculus *lib.* III. *p.* 212. eum dicit παιδαγωγὸν καὶ τροφέα Διονύσου; immo εἰσηγητὴν καὶ διδάσκαλον γενόμενον τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων, καὶ μεγάλα συμβάλλεσθαι τῷ Διονύσῳ πρὸς ἀρετήν τε καὶ δόξαν. *Doctorem præſtantiſſimarum artium, multa Baccho contuliſſe ad virtutem & gloriam.* Inde ergo eſt, quod inducitur Silenus à Veteribus, Cicerone, Virgilio, Plutarcho, Æliano, diſſerens ex interiori philoſophia de rebus naturalibus ac moralibus. Sed & hinc interpretor *gemmam* 320. ex Gorlæi *Dactyliothecæ*, auctius nuper à Cl. Collega editæ, *Parte* II. in qua *Xenocratis* Nomen exhibetur, ſed Sileni Aſino vecti Figura. Fuit enim Xenocrates celeberrimus philoſophus, & primi nominis ac ordinis inter Diſcipulos Platonis, ut liquet ex *Cap. ſeq.* Nihil itaque mirum, in ejus Gemma conſpici Silenum, Philoſophum antiquiſſimum. Dein Xenocrates hic inter φιλοπότας, *bibendi cupidos*, refertur *ſupra* II. 41. immo ex certamine bibendi in feſto Bacchi, quod *Congiorum* dicebatur, diſceſſiſſe victor traditur. Quis non videat, quam pulchre ergo & hac in parte conveniat illi cum Sileno? Denique Plato Ariſtotelem & Xenocratem ut in *hujus Vita* teſtatur Laërtius, comparans, illum Equo, hunc *Aſino* aſſimulabat, haud dubie, quia continuo quidem, ſed tardo, gradu procedebat, ſecus quam Ariſtoteles,

τὴν φύσιν, τοῦ ἀνθρώπου δὲ ὁ κρείττων καὶ — Deo quidem inferior naturâ, at Homine

les, quem fræno indigere idem cenſebat. Etiam hinc ſimilitudo quædam Xenocratem inter & Silenum elici poteſt, ſiquidem Silenus *Aſino* vehi ſolebat. Unde & Lucian. *d. l.* ἐπ' ὄνου τὰ πολλὰ ἐποχούμενον ait, & ille in Gemmis ita plerumque conſpicitur. Menagius vero *ad Laërt.* memorat Gemmam à Chiffletio inter Socraticas editam, in qua *Xenocrates* appareat Aſino inſidens. Forſan hæc ipſa eſt, quam in Gorlæi *Dactyl.* nunc reperimus. Sed tamen ea *Silenum* apparere expreſſum non tantum declarant ejus inſignia, Aſinus & Thyrſus, ſed & ſimilis plane Gemma, quæ manifeſte *Silenum* exhibet, ab Ill. Spanhemio *ad Juliani Cæſares pag.* 338. edita. Utriuſque ectypum ſubjeci, ut lectoribus fiat judicandi copia.

Cæterum crediderunt Multi Veterum, *Silenos* & *Satyros* fuiſſe eoſdem, niſi quod *Sileni* appellentur proprie, qui inter Satyros ſint Vetuli Senes; Alii *Silenos* appellatos antiquiſſimo tempore, qui poſtea dicti ſint *Satyri*. Hinc paſſim *Sileni* & *Satyri* vocabula confundi, & de iiſdem promiſcue adhiberi videas. Ita Silenus hic à Mida captus, *Satyrus* vocatur ab Himerio apud Photium *p.* 1128. Contra vero Marſyan, quem alii *Satyrum* dicunt, Herodotus VII. 26. *Silenum*, quaſi appellativo nomine, vocat. Quin ideo etiam *Silenos* in plurali crebro legas. Plutarchus *de Diſcrim. Adul. & Am.* Ἡρακλῆς Κέρκωψί τισι, καὶ Σειληνοῖς ὁ Διόνυσος ἐτέρπετο, *Hercules Cercopibus quibuſdam, & Silenis Bacchus delectabatur.* Ubi manifeſte *Sileni* ponuntur pro Satyris. Vide & *infra ad Caput* 40. ut & Caſaubon. *de Satyr. Poeſi pag.* 64. 65. Sed præterquam quod Gemmæ ac Scalpturæ diverſos illis tribuant pedes, Sileno humanos, æque ac Lucianus & alii, at Satyris caprinos: ut & quod eos diſtinguat diſerte non tantum Lucianus, ſed & Euripides in *Cyclope*, ubi Silenum inducit Satyrorum Patrem, tum Plato, ac Diodorus, aliique: crediderim itaque, *Silenum* fuiſſe unicum, & Hominem, Dionyſi ſeu Bacchi educatorem, qui dein, ut nutrices ſolebant ſuas alumnas, ſic ipſe Bacchum ubique ſit ſecutus, quaſi comes ejus & cuſtos. Diverſum porro fuiſſe ab *Satyris*, ſed tamen, poſtquam hi quoque in comitatum Bacchi fuerunt adſciti à Poëtis, ſæpiſſime cum iis confuſum, tanto magis, quoniam illis fingebatur præfectus: *Satyros* autem fuiſſe animalia ex maximo Simiorum genere, Hominem proxime referentia, & feminas appetentia. Vide omnino Pauſaniam in *Atticis p.* 21. qui tamen & ipſe *Silenos* cum *Satyris* confundit, ut & quæ *infra* notavi *ad Caput* 40. *not.* 5. Idem.

4 Νύμφης παῖς] Satyri atque adeo Sileni, Satyrorum magiſtri patreſque, Nymphis dicuntur geniti. Strabo ex Heſiodo id probavit *lib.* x. *p.* 325. Quidam à Deucalione genus paternum Satyrorum accerſiverunt. unde Heſychius, τὸ Δευκαλίδαι, interpretatur Σάτυροι. alii Centauris originem Satyrorum vindicant,

καὶ θανάτου ἦν. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἀλλήλοις διελέχθησαν, καὶ ὑπὲρ τούτων ὁ Σειληνὸς ἔλεγε πρὸς τὸν Μίδαν· τὴν μὴν Εὐρώπην, καὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν Λιβύην νήσους εἶναι, ἃς περιρρεῖν κύ-

mine & Morte ſuperior. Multa vero alia ſunt inter ſe colloquuti, tum hæc Silenus aliquando Midæ retulit: Europam, Aſiam; & Libyam inſulas eſſe, quas undique Oceanus cir-

ut videre eſt apud Caſaubonum *lib.* I. *de Satirica poëſi.* Sunt etiam, qui Silenum cum Pane & Sylvano confundunt, *Gloſſ.* Philoxeni. *Silbanus*, Πὰν, Σιληνός. Plato autem *de Legibus* VII. Πᾶνας καὶ Σιληνοὺς καὶ Σατύρους diſtincte recenſet. KUHN.

5 Ἀνθρώπου δὲ κρείττων] Quod genus *dæmonas* appellare ſolebant veterum paganorum theologi. B. Auguſtinus *lib.* VIII. *de Civ. Dei cap.* 14. ex ipſorum mente. *Dæmones medii, quemadmodum diis, quibus inferius habitant, poſtponendi, ita hominibus ſuperius, quibus præferendi ſunt. Habent enim cum diis communem immortalitatem corporum, animorum autem cum hominibus paſſiones.* Adde Apulejum *de Deo Socrat.* & Platonem in *Convivio.* Cæterum an & Silenus iſtiuſmodi fuerit dæmon, in incerto eſt. Illud plane conſtat, captum à Mida rege ſive vi, ut *Cicero* innuere videtur *lib.* I. *Tuſc. Quæſt.* ſive vino & ebrietate, uti placet Athen. *lib.* II. & Maximo Tyrio *diſſert.* XXX. multa eum ſapienter docuiſſe, fuiſſeque, ſi judicium Ger. Johan. Voſſii ſequimur, virum pro temporibus illis & naturæ & antiquitatis omnis ſcientiſſimum. Vide ipſum *lib.* I. *Theol. Gent. cap.* 21. Tertullianum *de Pallio. cap.* 2. *lib. adverſ. Hermog.* & *de Anima.* Cononis διήγησιν apud Photium, Plutarchum *lib. de Conſol. ad Apoll.* SCHEFF. Maximus Tyrius *diſſert.* XXX. Silenum vocat Σάτυρον καὶ δαίμονα φίλοινον, *Satyrum & vinoſum dæmonem.* Apud Poëtas audit *Silenus Pater* & inter ſemideos ἡμιθέους cenſetur, ut Satyrorum tota natio. Suidas monet Σειληνὸς per ει ſcribendum, cum *Silenum* ſenem notat, quod tamen non perpetuum eſt. Cæterum *Silenus* ille, ut dudum ab aliis obſervatum, veteribus ubique introducitur, divinæ & humanæ ſapientiæ rerumque graviſſimarum doctrina præditus, quod vel ex iſto Bacchylidis patet: ὡς ἀπὸ Σειληνοῦ εἰρημένον, *quaſi à Sileno pronunciatum*, eâdem ſignificatione, quâ trito proverbio ajunt, ex *tripode dictum.* Hanc ῥῆσιν laudati Auctoris, neglecta interpunctione, cum ſequentibus malè conjungit Scaliger in *Auſon. Lection. lib.* II. *cap.* 18. de *Sileno* vid. Syneſium *de calvitii encomio pag.* 68. Xenoph. *lib.* I. *de Exped. Cyr.* & Etymologicum in Σειληνός. Euſeb. *lib.* III. *de Præp. Evangel. pag.* III. de varia ſcriptione vocis Σειληνός. Caſaub. *lib.* I. *de Poëſ. Satyr.* KUHN.

6 Καὶ θανάτου ἦν] MS. A. κρείττων ἐστὶ καὶ θάνατον ἦν. MSS. B. & C. κρείττων εἰ καὶ ἀθάνατος ἦν. Suſpicor legendum κ. ὁ καὶ ἀθάνατος ἦν SCHEFF. Videtur irrepſiſſe in codices illos gloſſema, quo quis in margine explicaverat, τὸ κρείττων θανάτου per ἀθάνατος. Vulgata ſane longe præferenda omnibus aliis lectionibus. nec aliter locum laudavit Caſaub. *lib.* I. *de Poëſi Satyr.* De Silenorum immortalitate aliquid habet Pindarus, dum Silenum cum Olympio ita colloquentem exhibet. ὦ τάλας, ἐφήμερε, νήπιε, βαδίζεις χρήματά μοι διαπρεπόντων; *ô miſer, unicum vivens diem, infans, venis pecuniam mihi oſtentans.* ἐφήμερον i. e. *mortalem* vocat Olympium, ſeque ipſum mortalitatis exſortem hoc pacto inſinuat. vide Scholiaſtem *Ariſtoph. in Nubibus.* Pauſanias contra II. *Eliacor.* ait: Θνητὸν δὲ εἶναι τὸ γένος τῶν Σιληνῶν εἰκάσαι τις ἂν μάλιστα ἐπὶ τοῖς τάφοις αὐτῶν. ἐν γὰρ τῇ Ἑβραίων χώρᾳ Σιληνοῦ μνῆμα, καὶ ἄλλου Σιληνοῦ Περγαμηνοῖς ἐστιν. *Mortale autem genus Silenorum eſſe maxime aliquis ex ſepulchris ipſorum colligere poſſit. Nam in Hebræorum regione Sileni monumentum extat, & alterius Sileni apud Pergamenos.* Hic merito diſquirendum, quinam *Silenus* ille ſit, cujus monumentum apud Hebræos Pauſanias noverat? Iſaacus Voſſius *Obſervationibus ad Me-*

κύκλῳ τὸν Ὠκεανόν. 7 Ἤπειρον δὲ μόνην εἶναι

circumfluat. Continentem vero unicam

Melam. lib. I. *cap.* VIII. credit, *hanc fabellam exinde ortam eſſe, quia Moſes cum cornibus pingebatur. Quid mirum autem*, inquit, *Si homini cornuto etiam auriculæ acutæ ab aliis fuerint additæ, quo plane eſſet Silenus.* KUHN.

Ἀνθρώπου δὲ κρείττων καὶ θανάτου ἦν] MS. Sluisk. κρ. ἢ καὶ θανάτου ἦν. at Lugd. plane, ut Pariſ. B. &. C. εἰ καὶ ἀθάνατος ἦν. Videtur legendum, εἰ καὶ θανάτου ἦν, hoc ſenſu, *Homine major, ſiquidem & Morte major erat.* Εἰ ita ſimpliciter ponitur pro *ſiquidem, quoniam.* Sic in *Actis Ap.* IV. 9. εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται; γνωστὸν ἔστω ὑμῖν h. e. *quandoquidem. Infra* IV. 9. οἱ δὲ ἐξεπλάγησαν, εἰ τὸν ἄνδρα ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τὸν τοσοῦτον ἠγνόησαν. h. e. *propterea quod.* Diis autem adſcitum opera Bacchi Silenum cum Pane & Satyris dicit vel queritur Momus apud Lucian. in *Concil. Deor.* ὁ δὲ καὶ ὅλην φρατρίαν εἰσεποίησεν ἡμῖν, καὶ θεοὺς ἀπέφηνε τὸν Πᾶνα, καὶ τὸν Σιληνόν, καὶ Σατύρους Et hinc in hoc ipſo Midæ colloquio Silenus apud Plut. in *Conſol. ad Apollon.* ſe ab Hominibus plane diſtinguit, eoſque appellat δαίμονος ἐπιπόνου, καὶ τύχης χαλεπῆς ἐφήμερον σπέρμα, *Dei ærumnas afferentis, & Fortunæ adverſæ Mortale Semen.* Sed tamen habebatur, ut Noſter ait, Diis inferior, atque adeo ablegandus ad Semideos, ſeu Dæmonas, qui ex ſchola Platonica proprie erant Miniſtri Deorum præcipuorum. De ortu autem ejus res eſt incertiſſima apud Veteres. Noſter, qui tantum *ex Nympha natum* dicit, ſequitur extra controverſiam Heſiodum, qui & ipſe, ut refert Strabo *lib.* X. *p. m.* 471. Satyros ex *Nymphis ortos* tradidit. PERIZ. Mediceus adſtipulatur Codici Sluiskiano.

7 Ἤπειρον] Quidam *Atlantidem* Platonis, aut, ſi mavis, eam orbis partem, quæ *America* vocatur, innui à Sileno exiſtimant. vid. quæ Clar. Rupertus *ad Val. Max. lib.* IV. *cap.* 6. *diſſert.* 2. obſervat. cætera, quæ Silenus tradit, fabulis involuta ſunt. KONIG.

Ἤπειρον δὲ μόνην &c.] Fabuloſa hæc ducit, & fabulis accenſet *Meropida* hanc terram tum Noſter, tum Apollodorus apud Strabon. *lib.* VII. *p. m.* 299. Et merito. Nullus tamen dubito, quin Veteres aliquid crediderint vel ſciverint, ſed quaſi per nebulam & caliginem, de America, partim ex antiqua traditione ab Ægyptiis vel Carthaginienſibus accepta, partim ex ratiocinatione de forma & ſitu Orbis terrarum, unde colligebant, ſupereſſe in hoc Orbe etiam alias terras præter Aſiam, Africam, & Europam. Diſertiſſime Ariſtot. *de Mundo cap.* 3. *Terram Habitatam pleraque Hiſtoria in Inſulas & Continentes diviſit; ignorans, omnem hanc eſſe unam Inſulam Atlantico mari circumdatam. Probabile autem, multas etiam alias huic obverſas* (ἀντιπόρθμους) *procul ſitas jacere, quaſdam hoc noſtra majores, quaſdam minores: nobis autem omnes, præter hancce, ignotas*, vel *inviſitatas.* Mox iterum: *quod Inſulæ in mari Mediterraneo ſint, id hanc* Οἰκουμένην *eſſe in mari Atlantico, & alias, magnas illas Inſulas, in Univerſo Oceano.* Quia vero Græci in Occidentali parte cogniti orbis habitabant, nec ita procul à freto Gaditano & columnis Herculis, ubi finis erat Europæ & Africæ, ac vaſtum exoriebatur mare, quod appellabant Atlanticum, hinc in eo potiſſimum, & primum forſan ex conjectura, locabant ignotas haſce inſulas. Sed quum dein inſulas ibi revera tandem inveniſſent, & quidem fecundiſſimas, certius illud crediderunt, appellaruntque eas *Fortunatas*, ſed quas diverſo plane numero memorabant, (Vide Voſſ. *ad Melam.* III. 10.) haud dubie, quia omnes, quas unquam iſtic repererant terras, communi hoc nomine vocarunt. Multa vero de iis, utpote procul ſitis, liberius fabulati ſunt, atque ideo, ſicuti Theopompus in hac *Meropide* Homines beatiſſimos, & altero tanto nobis majores ac longæviores, ita plerique in iis Animas Heroum locarunt. Euſebius *Chron. Gr. p.* 13. ait ſolitos Veteres divinis honoribus afficere Viros meritis illuſtres poſt eorum mortem, ac dicere, τὰς αὐτῶν ψυχὰς εἰς τὰς τῶν μακάρων νήσους ἰέναι, *animas eorum in inſulas beatorum ire.* Diſertius Heſiod. ἔργ. 166. Heroas fabularis Hiſtoriæ poſt mortem *habitare apud Oceanum in Beatorum inſulis, ubi terra ipſis ter quotannis fructus dulces ferat.* Vide *ibi* Tzetzen. Adde & Horat. *Epod.* 16. Immo vero etiam *Elyſium campum*, & *ſedem Piorum*, τὸν τῶν εὐσεβῶν χῶρον, iſtic ideo lo-

εἶναι ἐκείνην ἣ τὴν ἔξω τούτε τ κόσμε. Καὶ

eam eſſe illam, quæ extra hunc mun-

locaviſſe videtur Homerus *Odyſſ.* Δ. 563. cui adde interpretem Strabonem *lib.* I. *p.* 3. & *lib.* III. *p.* 150. Ex quo liquet, ſecutos dein Poetas Elyſium campum diſerte *ad inſulas Beatorum*, τὰς τῶν Μακάρων νήσους, retuliſſe. Unde & Euſtathius *ad d. l.* Ηλύσιον πεδίον περὶ τὰ τὰ κατὰ Δύσιν πέρατα τῆς γῆς, ὃ καὶ Νῆσοι Μακάρων παρὰ τοῖς ὕστερον λέγεται. Νῆσοι μὲν, ὅτι περὶ τὴν ἔξω θαλασσάν εἰσιν, ὅ ἐστι, περὶ αὐτὸν τὸν Ωκεανόν· Μακάρων δὲ, διὰ τὸ τῶ τόπε εὐδαίμον, καὶ μακάριον, ὃ τοῖς πᾶσι τεθρύλληται. *Elyſius campus fuit apud Occidentales totius Terræ Fines, qui à poſterioribus dicitur etiam Inſulæ Beatorum. Inſulæ quidem, quia ſunt in Extero mari*, h. e. *in ipſo Oceano: Beatorum vero, propter loci felicitatem & beatitudinem quæ etiam per omnes eſt divulgata.* Sed & inde Lucianus quoque in *Jove Confut. p.* 185. conjungit in utrumque locum animas Heroum ſeu Beatorum, ἐν Μακάρων νήσοις πίνειν μετὰ τῶν Ηρώων ἐν τῷ Ηλυσίῳ λειμῶνι κατακείμενος, *in inſulis beatorum bibere cum Heroibus accumbens in prato Elyſio.* Sed vel maxime huc pertinent, quæ Plato in *Timæo* & *Critia* memorat credita etiam Poſidonio & Straboni (quem vide *lib.* II. *pag.* 102.) de *Atlantide* inſula, quam Solon ab Ægyptiis Sacerdotibus acceperit eſſe ſitam *extra Columnas Herculis in mari Atlantico*, ſed *Africa ſimul & Aſia majorem*, quæ *bis quotannis fructus ferret*, & *opulentiſſimos ac potentiſſimos aleret populos*, ſed *quæ tandem graviſſimis terræ motibus ac diluviis ſubſederit, adeo ut dein inveniri non potuerit, & Oceanus copioſo iſtic luto obſeſſus navigari nequeat.* Conveniunt poſteriora hæc cum eo, quod inter Fortunatas memoratur à Ptolemæo ἀπρόσιτος νῆσος, *inacceſſa inſula*, ſeu quæ adiri non poteſt: cujus appellationis ratio haud dubie ex hac traditione de Atlandide ſubmerſa, petenda eſt. Haud minori, opinor, ſpecie, quum qua Euſtathius *ad Hom. Odyſſ.* A. *p.* 18. ad eam refert *inſulam Calypſus*, haud dubie, quia hæc ab Homero fingitur Filia Atlantis, & ejus inſula ab eodem dicitur iſtic eſſe ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης, *ubi umbilicus eſt maris*, h. e. ex ſententia Euſtathii, quæ in medio Oceani Atlantici ſit ſita, atque ideo ipſa illa *Atlantis*, quæ ex Solonis & Strabonis traditione, ποτὲ οὖσα, ὕστερον ἠφανίσθη, *olim vere exiſtens poſtea eſſe deſierit*, ſeu evaſerit inſula Καλυψῦς, q. d. *Occultationis*: Concludens inde, Poetam non plane, πλάττειν h. e. *fingere eam* Calypſus inſulam. Sed & quod illuc navigantes luto dein inhibitos tradiderunt Ægyptii, etiam hoc firmatur aliquatenus ex Ariſtotele de *Mirabil. Audit. p. m.* 1165. ubi narrat *Gaditanos quoſdam aliquando ventis jactatos deveniſſe in quædam loca deſerta, alga & junco obſita, quæ minima exundatione mergerentur.* Veriſimile prorſus, illos, qui Ægyptiis retulerunt Atlantidem à ſe inveniri non potuiſſe, & luto ac cœno inhibitam ſuam navigationem, in eadem appuliſſe loca. Accedit his jam certior traditio de Carthaginienſibus, ſeu Phœnicibus Gaditanis, qui invenerint in mari Atlantico inſulam Magnam, multorum dierum navigatione remotam ab Africa verſus Occidentem, fertilem adeo, ὡς τι δοκεῖν ταύτην οὖσαν θεῶν τινῶν, οὐκ ἀνθρώπων, ὑπάρχειν ἐνδιαίτημα, *ut videatur illa Deorum quorundam, non Hominum, eſſe Domicilium*, ut ait Diodorus, *lib.* V. *p.* 299. quem videas velim, ut & Ariſtot. *de Mirabil. Aud. p.* 1157. Reſpexit eam haud dubie quoque Virgilius, notiſſimis illis verſibus, *Æn.* VI.

> ——— ——— *jacet extra ſidera Tellus*
> *Extra Anni Soliſque vias, ubi cœlifer Atlas*
> *Axem humero torquet ſtellis ardentibus aptum.*

Vide etiam, præter Rupertum *ad Val. Max.* IV. 6. Eraſm. Schmidii *Diſſert. de America*, Pindaro ejus adjectam, & Bernecc. *Quæſt. Miſcell. in Tac. Quæſt.* 882. Cæterum ex his narrationibus de tali Fortunata adeo regione, eâque ampliſſima, in Oceano Atlantico, ortæ ſunt ſine dubio hæ quoque fabulæ, quas ex Theopompo hic refert Ælianus, qui δεικνὺς ait ἐκείνην τὴν ἔξω τῶδε τῶ κόσμε, quaſi certum plane ſit, extra notum illis Orbem aliam fuiſſe Terram. Neque obſtat, quod hi *Meropes* ex ſua regione ad *Hyperboreos* primum veniſſe traduntur, quum adeo amplam ſtatuerint eam regionem, ut

Καὶ τὸ μὲν μέγεθος αὐτῆς ἄπειρον διηγεῖτο· [9] τρέφειν δὲ τὰ ἄλλα ζῶα μεγάλα, [10] καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ τῶν ἐνταῦθα διπλασίονας τὸ μέγεθος· καὶ χρόνον ζῆν αὐτοὺς, οὐχ ὅσον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνον διπλοῦν. Καὶ πολλὰς μὲν εἶναι καὶ μεγάλας πόλεις, καὶ βίων ἰδιότητας, καὶ νόμους αὐτοῖς τετάχθαι ἐναντίως κειμένους τοῖς παρ' ἡμῖν νομιζομένοις. Δύο δὲ εἶναι πόλεις ἔλεγε μεγέθει μεγίστας, οὐδὲν δὲ ἀλλήλαις ἐοικέναι· καὶ τὴν μὲν ὀνομάζεσθαι Μάχιμον, τὴν δὲ Εὐσεβῆ. Τοὺς μὲν οὖν Εὐσεβεῖς ἐν εἰρήνῃ τε διάγειν καὶ πλούτῳ βαθεῖ, [11] καὶ λαμβάνειν τοὺς καρποὺς ἐκ τῆς γῆς [12] χωρὶς ἀρότρων καὶ βοῶν· [13] γεωργεῖν δὲ καὶ σπείρειν οὐδὲν αὐ-

dum exiſtit. Et magnitudinem ipſius immenſam eſſe narrabat: alere autem reliqua animalia grandia, & homines duplo majores iis, qui hanc habitant: & vivere eos non tantum temporis, quantum nos, ſed etiam illud duplum. Et multas quidem eſſe magnaſque civitates, ac vitæ peculiares rationes, & leges apud eos plane noſtris contrarias eſſe conſtitutas. Duas vero urbes eſſe magnitudine maximas dixit, nihil verò ſibi invicem ſimiles: & alteram quidem nominari *Bellicoſam*, alteram *Piam*. *Pios* igitur in pace vitam agere, & ampliſſimis divitiis, fructumque ex terra capere, ſine aratris & bubus, ne-

ut ad noſtræ terræ fines utrinque extendere ſe deberet. Tzetzes vero *ad Heſiod. d. l.* & maxime *ad Lycophronem v.* 1204. apud Britanniam, vel in eâ, collocat loca, in quæ animæ defunctorum mittantur. PERIZ.

8 Ἔξω τοῦ κόσμου] Tertullian. *cap.* 2. *de Pallio. viderit Anaximander, ſi plures* (mundos) *putat: viderit ſi quis alius ad Meropas, ut Silenus penes aures Midæ blattit, aptas ſane grandioribus fabulis.* KUHN.

9 Τρέφειν δὲ ἄλλα ζῶα μεγάλα &c.] In ultimas Schefferi, Fabri, Kuhnii Edd. irrepſit hoc vitium, quo omittitur τὰ, quum priores, ipſa etiam Romana, immo & MS. uterque legant pariter, τρέφειν δὲ τὰ ἄλλα &c. quod, quia certiſſimum eſt, & quia per incuriam vocula iſthæc videtur excidiſſe, reſtitui. Miror autem Interpretes, etiam Priores integram adhuc lectionem, adeo perperam reddidiſſe, vertendo *alere diverſa animalia grandia*, quum liquido plane alius ſit ſenſus: nempe, *alere autem reliqua animalia in præcipuam magnitudinem. Reliqua*, ſcil. omnia præter *Hominem*, de quo ſeparatim agit. PERIZ. Mediceus & Sluiſk. τρέφειν τε τὰ ἄλλα ζῶα. & paulo poſt Iidem τῶν ἐνταυθοῖ.

10 Καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ τῶν ἐνταῦθα ὂν διπλασίονας] Neſcio unde illud ὂν in hunc devenerit locum. Reperio in prima Ed. atque ideo & in ſeqq. ſed in neutro Codicum MS. quorum Sluiſk. habet τῶν | ἐνταυθοῖ διπλ. Lugd. τῶν ἐνταῦθα διπλ. Priorem prætulerim, & forſan inde orta eſt Vulgata, ex qua illud ὂν, obſecutus MStis, ejeci. PERIZ.

11 Καὶ λαμβάνειν τοὺς καρποὺς ἐκ τῆς γῆς χωρὶς ἀρότρων] MSti pariter inſerunt φασὶ ante χωρὶς. Mallem φησὶ ſcil. Σιληνός. Sed neutro opus. Mox, ut MSti B. & C. ſic & Lugd. καὶ διαζῆν ὑγιεῖς καὶ ἄνοσοι. Sed vulgatam tuentur tum Prima Ed. tum MS. Sluiſk. Et eſt illud ἦδ' ὅς uſitata dialogorum & narrationum parentheſis. Vide *infra* x. 13. & paſſim apud Platonem, Homerum, alioſque. IDEM.

12 Χωρὶς ἀρότρων &c.] Ita Poëtæ περὶ τοῦ χρυσοῦ γένους·

—— ἐσθλὰ δὲ πάντα
Τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
Αὐτομάτη, πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελημοὶ
Ἥσυχοι ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.

KUHN.

13 Γεωργεῖν δὲ καὶ σπείρειν οὐδὲν αὐτοῖς ἔργον εἶναι] Vertunt

αὐτοῖς ἔργον εἶναι. 14 Καὶ διατελοῦσιν (ἦδ᾽ ὅς) καὶ ἄνοσοι, καὶ καταστρέφουσι τὸν ἑαυτῶν βίον γελῶντες εὖ μάλα, καὶ ἡδόμενοι. Οὕτω δὲ ἀναμφιλόγως εἰσὶ δίκαιοι, ὡς μήτε τοὺς θεοὺς πολλάκις ἀπαξιοῦν ἐπιφοιτᾷν αὐτοῖς. 15 Οἱ δὲ τῆς Μαχίμου πόλεως, μαχιμώτατοί τε εἰσι καὶ αὐτοὶ, καὶ γίνονται μεθ᾽ ὅπλων, καὶ ἀεὶ πολεμοῦσι, καὶ καταστρέφονται τοὺς ὁμόρους, καὶ παμπόλλων ἐθνῶν μία πόλις κρατεῖ αὕτη. Εἰσὶ δὲ οἱ οἰκήτορες οὐκ ἐλάττους διακοσίων μυριάδων. Ἀποθνήσκουσι δὲ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον νοσήσαντες, σπάνιον δὲ τοῦτο, ἐπεὶ τάγε πολλὰ ἐν τοῖς πολέμοις, ἢ λίθοις, ἢ ξύλοις παιόμενοι· ἄτρωτοι γάρ εἰσι σιδήρῳ. Χρυσοῦ δὲ ἔχουσι καὶ ἀργύρου ἀφθονίαν, ὡς ἀτιμότερον εἶναι παρ᾽ αὐτοῖς τὸν χρυσὸν τοῦ παρ᾽ ἡμῖν σιδήρου. Ἐπιχειρῆσαι δέ ποτε καὶ διαβῆναι τούτους εἰς τάσδε τὰς ἡμεδαπὰς νήσους ἔλεγε, καὶ διαπλεύσαντάς γε τὸν Ὠκεανὸν μυριάσι χιλίαις τῶν ἀνθρώπων, ἕως Ὑπερβορέων ἀφικέσθαι· καὶ πυθομένους τῶν παρ᾽ ἡμῖν τούτους εἶναι τοὺς εὐδαιμονεστάτους, καταφρονῆσαι 16 ὡς φαύλους, καὶ ταπεινῶς πράττοντας, καὶ διὰ ταῦτα ἀτιμά-

neque ſolere eos agrum colere, neque ſerere. Et ſemper ſunt (ajebat ille etiam à morbis immunes, ac vitam cum morte commutant ridentes prorſus ac lætantes. Adeo vero ſine controverſia juſti ſunt, ut neque Dii dedignentur ſæpe ad eos accedere. Qui verò *Bellicoſam* urbem incolunt, bellicoſiſſimi quoque ſunt, & naſcuntur cum armis, ac bella ſemper gerunt, finitimoſque in ſuam poteſtatèm redigunt, atque in plurimas gentes hæc una civitas imperium tenet. Incolæ vero ejus ſunt non pauciores ducentis myriadibus. Moriuntur autem aliâs quidem ægrotantes, ſed tamen raro id *accidit*, ſiquidem in bellis plerumque *moriuntur*, lapidibus aut fuſtibus percuſſi: nam ferro vulnerari nequeunt. Auri argentique maximam poſſident copiam, ita ut minoris apud ipſos æſtimetur aurum, quam apud nos ferrum. Eos vero dicebat quondam etiam in haſce noſtras inſulas tranſire conatos, & trajecto Oceano cum mille myriadibus hominum ad Hyperboreos perveniſſe: quumque audiviſſent hos populos inter

tunt *agricultura ſeminationeque nihil eis opus eſſe.* Sed ſenſus eſt, *neque ſolere eos agrum colere, neque ſerere.* Aliquid enim dicitur alicui ἔργον εἶναι, quod facere ſolet. Sic IV. 29. de Democrito, ᾧ ἔργον τοῦτο ἦν, ſcil. γελᾷν, *qui ridere ſolebat, id maxime agebat.* VIII. 2. ἔργον δὲ ἦν ἀρχὴ τούτῳ τῷ Ἱππάρχῳ ἡ περὶ τοὺς πεπαιδευμένους σπουδὴ, *ſolita erat quam maxime huic Hipparcho cura Eruditorum, hoc unum maxime agebat, ut coleret Eruditos. Supra* III. 14. καὶ τὸ ἔργον αὐτοῖς, αὐλεῖσθαί ἐστι, *habent pe-nes ſe quotidie tibicines, præbent iis ſemper aures.* PERIZ.

14 Καὶ διατελοῦσιν (ἦδ᾽ ὅς) καὶ ἄνοσοι] MSS. B. & C. διατελοῦσιν ὑγιεῖς καὶ ἄνοσοι, quæ lectio optima videtur. SCHEFF.

15. Οἱ δὲ τοῦ Μαχίμου] Hic in MS. C. fit novum caput, cujus titulus: περὶ τῶν ἐν Μαχίμῳ κατοικούντων. ſine ratione. IDEM.

16 Ὡς φαύλους καὶ ταπεινῶς πράττοντας] Sluisk. φαύλως. Sed perinde eſt, utrum eligas. Refertur autem utraque locutio ad Fortunam & con-

μάσαι προελθεῖν περαιτέρω. 17 Τὸ δὲ ἔτι θαυμασιώτερον, προσετίθει· Μέροπάς τινας οὕτω καλουμένους ἀνθρώπους οἰκεῖν παρ᾽ αὐτοῖς ἔφη πόλεις πολλὰς καὶ μεγάλας· ἐπ᾽ ἐσχάτῳ δὲ τῆς χώρας αὐτῶν τόπον εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι Ἄνοστον, ἐοικέναι δὲ χάσματι, κατειλῆφθαι δὲ οὔτε ὑπὸ σκότους, οὔτε ὑπὸ φωτὸς, ἀέρα δὲ ἐπικεῖσθαι ἐρυθήματι μεμιγμένον θολερῷ. Δύο δὲ ποταμοὺς 18 περὶ τοῦτον τὸν τόπον ῥεῖν, καὶ τὸν μὲν Ἡδονῆς καλεῖσθαι, τὸν δὲ Λύπης· καὶ παρ᾽ ἑκάτερον τούτων ἑστηκέναι δένδρα τὸ μέγεθος πλατάνου μεγάλης· φέρειν δὲ καρποὺς τὰ μὲν περὶ τὸν τῆς Λύπης ποταμὸν, 19 τοιαύτην ἔχοντας τὴν φύσιν· ἐάν τις αὐτῶν ἀπογεύσηται, 20 τοσοῦτον ἐκβάλλει δάκρυον,

ter noſtrates eſſe beatiſſimos, contempſiſſe eos tanquam viles, humilique fortunâ agentes: & idcirco indignum duxiſſe progredi ulterius. Quod vero etiam mirabilius, adjecit: *Meropas*, homines quoſdam ita vocatos, habitare apud eos dixit multas magnaſque Urbes: in extremo autem regionis illorum locum eſſe, & nominari, (*Irremeabilem*) ſimilem voragini, neque vero tenebris illum, neque lumine circumdari, ſed aërem ei incumbere ſpiſſo, vel obſcuro, rubore mixtum. Circa eum vero locum duos labi fluvios, & quidem alterum *Voluptatis* vocari, alterum *Triſtitiæ:* & ad utrumque arbores ſitas eſſe magnitudine platani magnæ: quæ autem

conditionem hominum. φαῦλοι ſunt hic *viles*, nec digni, quos bello tibi acquiras. Ταπεινῶς πράττειν dicuntur, qui *tenui utuntur fortuna.* Conjunxit utrumque etiam Dio Chryſoſt. Τρωικῷ de Græcis abs Troja reverſis, ἅπαντες γὰρ ἦσαν ταπεινοὶ, καὶ φαύλως ἔπραττον οἱ τῆς στρατιᾶς μετασχόντες, ubi tamen maxime Animus notatur abjectus, ſed propter Adverſam Fortunam. Paulo ante Sluisk. μυριάσι χιλίαις ἀνθρώπων omiſſo τῶν, quod neque deſiderem ego, ſi abſit. PERIZ.

17 Τὸ δὲ ἔτι θαυμασιώτερον] Etiam hic fit novum caput in MS. B. cujus titulus. περὶ τοῦ τὸ ποιοῦ καλουμένου ἀνόστου σημείωσαι, liquet facile, quid de his titulus ſit cenſendum. SCHEFF. Pro τὸ ποιοῦ legerem τόπου τοῦ &c. eſt σημείωσις illa Græculi alicujus, qui non tam novum caput ordiri, quam locum ſibi inſignem enotare voluit. KUHN.

Τὸ δὲ ἔτι θαυμασ. &c.] Jam ante monui, in Sluisk. Codice nulla exhiberi Capitum argumenta, quod vetuſtatis eſt ſignum, ſed exhiberi ea in Lugd. A quo idcirco Caput hoc, æque ac à Regiis B. & C. dividitur in tres partes, quæ ſingulæ ſuum habent titulum ſeu argumentum. Secunda pars incipit hiſce verbis, Οἱ δὲ τῆς Μαχίμου &c. Et præſcriptum habet, περὶ τῶν ἐν Μαχίμῳ κατοικούντων. At tertia pars hic loci ſtatuitur cum hoc Indice, περὶ τοῦ τόπου τοῦ καλουμένου Ἀνόστου. Uti legenda hæc monuerat Kuhnius. Subjicitur autem hiſce verbis ſeparato verſu, non ſolum σημείωσαι, ſed uberius, σημείωσαι παράδοξον ὅλον h. e. *nota rem, quæ tota eſt paradoxa.* Cæterum ex his jam liquido colligimus, librarios ſuperiorum temporum diſtraxiſſe Auctorem noſtrum pro arbitrio in Capita, quanto ſeriores, tanto in plura, & ſæpe inepte prorſus ſeparaviſſe, quæ ille conjunctim ſcripſerat. PERIZ.

18 Περὶ τὸν τόπον τοῦτον] Mediceus & Geſn. Ed. παρὰ τὸν τόπον τοῦτον.

19 Ἔχοντα τὴν φύσιν] Lege ἔχοντας. Nam refertur ad καρποὺς, non ad δένδρα. FABER. Recte monet Faber ἔχοντας legendum, cum ad præcedens καρποὺς, non δένδρα referatur. SCHEFF.

Τοιαύτην ἔχοντα τὴν φύσιν] Adeo certum puto, quod monuit Faber, legendum ἔχοντας, ſc. καρποὺς, ut non veritus ſim flagitante id ſenſu recipere in textum, licet MSti vulgatæ lectioni aſſentiantur. Mox etiam malim δακρύων, quod voluit Brunnerus, probante Scheffero PERIZ.

κρυον, ὥστε κατατήκεσθαι, πάντα τὸν ἑαυτοῦ βίον τὸν λοιπὸν θρηνοῦντα, καὶ οὕτω τελευτᾷν. Τὰ δὲ ἕτερα τὰ παραπεφυκότα τῷ τῆς Ἡδονῆς ποταμῷ, ἀντίπαλον ἐκφέρειν καρπόν. Ὃς γὰρ ἂν γεύσηται τούτων, τῶν μὲν [21] ἄλλων τῶν πρότερον ἐπιθυμιῶν παύεται· ἀλλὰ καὶ εἴ του ἤρα, καὶ αὐτοῦ λαμβάνει λήθην, καὶ γίνεται κατὰ βραχὺ νεώτερος· καὶ τὰς ἤδη διελθούσας ἀναλαμβάνει ὀπίσω. Τὸ μὲν γὰρ γῆρας ἀποῤῥίψας, ἐπὶ τὴν ἀκμὴν ὑποστρέφει, εἶτα ἐπὶ τὴν τῶν μειρακίων ἡλικίαν ἀναχωρεῖ, εἶτα παῖς γίνεται, εἶτα βρέφος, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐξαναλώθη. Καὶ ταῦτα, [22] εἴ τῳ πιστὸς ὁ Χῖος λέγων, πεπιστεύσθω. Ἐμοὶ δὲ δεινὸς εἶναι δοκεῖ μυθολόγος, καὶ ἐν τούτοις, καὶ ἐν ἄλλοις δέ.

ΚΕΦ.

autem ad flumen Triſtitiæ ſunt, ferre fructus, tali indole præditos: ſi quis eos guſtet, tantum emittit lacrymarum, ut contabeſcat ejulans per univerſum vitæ ſuæ reliquum tempus, & ſic moriatur. Alteras vero, fluvio Voluptatis adſitas, contrarium ferre fructum: qui enim hunc guſtat, ab reliquis priſtinis cupiditatibus abſiſtit: ſed & ſi quid amavit, ejus quoque oblivionem capit, paulatimque fit junior, ac ſuperiores ætates, & jam tranſactas, recipit rurſus. Abjecta enim ſenectute in robur ipſum revertitur, deinde in adoleſcentium ætatem redit; tum puer, dein infans evadit, & poſtea exſtinguitur. Et hæc, ſi cui fide dignus videtur ea narrans Chius ille, credantur. Mihi vero egregius eſſe fabulator tum in his, tum in aliis, videtur.

CAP.

20 Τοσοῦτον ἐκβάλλει δάκρυον] Mallet Ampliſſ. D. Brunnerus δακρύων, propter præcedens τοσοῦτον. Nec eſt dubium, quin ſic legi debeat. SCHEFF. At ſimilis loquutio occurrit apud Plutarchum in *Alcibiade p. m.* 209. πολὺ δὲ καὶ δάκρυον τῷ χαίροντι τῆς πόλεως ἀνεκέκρατο. Δάκρυον autem apud Græcos eſt nomen collectivum, perinde ac vox דמעה apud Hebræos, quam per δάκρυον etiam vertunt Græci Interpretes *Eccleſiaſt. cap.* IV. 2. ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων.

21 Ἄλλων τῶν πρότερον] MSS. B. & C. habent προτέρων. SCHEFF.

Τῶν πρότερον ἐπιθυμιῶν] Diſerte ita Sluiſk. At Lugd. videtur voluiſſe, ſed per ſcripturæ compendium, προτέρων, quod ex Regiis B. & C. adfert Schefferus. Verior ſine dubio eſt vulgata, & melioribus codicibus nixa. PERIZ.

22 Εἴ τῳ πιστὸς ὁ Χῖος.] Intelligit *Theopompum*, qui patria *Chius* fuit, diſcipulus Iſocratis, ſcriptor rerum ſui temporis, ſeu inde ubi deſiit Xenophon & Thucydides: ſed potiſſimum rerum à Philippo patre Alexandri geſtarum. Diligentiam ejus laudant quam maxime Athenæus, & Dionyſ. Hal. in *Epiſt. ad Pompejum*, eumque nec ſumptibus peperciſſe ajunt, quo minus ſedulo & coram in omnia prius inquireret, antequam ea traderet memoriæ. Sed & collegiſſe eum ait Dionyſius, *ſi quid* θαυμαστὸν, ἢ παράδοξον, *unaquæque terra vel mare ferat.* Hinc ergo & ortus videtur libellus, quem θαυμασίων, *Admirabilium*, nomine ſcripſit, & in quo, teſte Servio *ad Ecl.* VI. hanc fabulam de Sileno retulit. Cæterum incuſant ejus digreſſiones ac parabolas, (Dion. Hal. *d. l.*) *ut non ſatis tempeſtivas, & multum ludicri continentes*, qualis ſit illa *de Sileno in Macedonia viſo.* Forſan ea occaſione de Phrygio egit. Si ita, videtur tunc & ille plures ſtatuiſſe Silenos, atque eos etiam pro Satyris habuiſſe. Maledicentiam ejus cum alii, tum maxime arguit Polybius in *Excerptis de Virt. & Vitiis ex Lib.* VIII. PERIZ.

ΚΕΦ. ιθ'.

Περὶ διαφορᾶς Ἀριστοτέλους πρὸς Πλάτωνα.

Λέγεται τὴν διαφορὰν Ἀριστοτέλους πρὸς Πλάτωνα [1] τὴν πρώτην ἐκ τούτων γενέσθαι. Ουκ [2] ἠρέσκετο αὐτοῦ τῷ βίῳ ὁ Πλάτων, οὐδὲ τῇ κατασκευῇ τῇ περὶ τὸ σῶμα. [3] Καὶ γὰρ ἐσθῆτι ἐχρῆτο [4] περιέργῳ ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ὑποδέσει. Καὶ [5] κουρὰν δὲ ἐκείρετο καὶ ταύτην ἀήθη Πλάτωνι. Καὶ

CAP. XIX.

De diſſidio Ariſtotelis à Platone.

Diſſidium Ariſtotelis adverſus Platonem ex his fertur initium cepiſſe. Non probabat ejus vitam Plato, neque corporis ornatum. Nam Ariſtoteles & veſtibus & calceamentis nimii ac ſupervacui ornatus utebatur. * Tonſura etiam tondebatur, & ipſa Platoni inſolita. Annulos quo-

1 Τὴν πρώτην] Ambigui hæc ſunt ſenſus, certe idonea ad Lectores non ſatis attentos vel peritos in errorem inducendos, quaſi ἐμφατικῶς hæc ita dicerentur de diverſis diverſi temporis diſſidiis, quorum hocce fuerit *primum*, quum tamen Ariſtoteles, poſtquam ſemel à vivo Platone defecit, ſimul in perpetuum defecerit, & Plato poſt hocce tempus, quo jam *annos* LXXX. vixiſſe dicitur, mox fuerit mortuus, ſiquidem plerique eum deceſſiſſe tradunt *annos* LXXXI. *natum*. Vide Menag. *ad Laërt. in Platone num.* 3. Et tantum abeſt, ut ſæpius Ariſtotelem à Platone vivo defeciſſe affirmaverint Veteres, ut ne ſemel quidem id feciſſe ſerio contendat Ammonius, qui illius vitam exſecutus eſt. A plerisque tamen diſſidium hoc memoratur, certe à Noſtro, etiam IV. 9. Laërt. in *Ariſtotele*, Aliiſque, ut de eo dubitandum vix ſit. Ejus autem Originem, cauſas, & initia hoc Capite expoſuit Auctor, atque adeo de *primis ejus Initiis* verba hæc accipienda. Sic X. 19. καλῷ ὄντι καὶ νέῳ καὶ πρώτῳ ὑπηνήτῃ h. e. *cui primum incipiebat lanugo ſuboriri*. Vide & *ſupra ad Cap.* 24. Adjectiva ſimiliter Adverbiorum modo vel ſenſu poſita. PERIZ.

2 Ηρέσκετο] Uterque Codex ἠρέσκετο, quæ forma eſt uſitatior in hoc verbo. Sic II. 13. ὁ δὲ αὐτοῖς οὐκ ἠρέσκετο. III. 17. Σωκράτης τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ οὐκ ἠρέσκετο. Et *alibi*. PERIZ. Edidi ἠρέσκετο obſequutus Codicibus MSS.

3 Καὶ γὰρ ἐσθῆτι] Hæc omnia notæ habebantur effeminati & delicatioris animi, ſicut ipſe ſtatim indicat. SCHEFF.

4 Περιέργῳ] Vertebatur *pretioſioribus*. Sed non id proprie voluit Auctor, neque ſane illud hac voce denotatur, verum quicquid eſt nimii ac ſupervacui laboris in inanes ornamentorum delicias impenſi. Sic IV. 11. περιειργάσθαι τὸν Σωκράτην τοῦ οἰκιδίου, *nimis delicatum fuiſſe in curanda & ornanda domo*, h. e. inania ejus generis nimium curaſſe. Vide me *ſupra ad* II. 44. Studium hoc ſui, ſupra quam Philoſophum decet, ornandi memorat etiam Laërtius in *Ariſtotele*, eadem enumerans, ἐσθῆτι ἐπισήμῳ χρώμενος, καὶ δακτυλίοις, καὶ κουρᾷ, *inſigni utens Veſte*, *Annulis*, *Tonſura*. PERIZ.

5 Κουρὰν ἐκείρετο] Conſentit Laërtius in *vita Ariſtotelis*. Erat hoc autem contra morem hominis, duritiem vitæ, patientiam & ſimilia profeſſi, hoc eſt, Philoſophi. Qui & vulgo propterea, ut barbam, ſic capillos intonſos geſtare ſolebant. Seneca *Epiſt.* V. *Illud te admoneo, ne facias aliqua, quæ in habitu tuo, aut genere vitæ notabilia ſint. Aſperum cultum, & intonſum caput, & negligentiorem barbam, & indictum argento odium, & cubile humi poſitum. Satis ipſum nomen* Phi-

Καὶ [6] δακτυλίους δὲ πολλοὺς φορῶν ἐκαλλύνετο ἐπὶ τούτῳ. Καὶ μωκία δέ τις ἦν αὐτοῦ περὶ τὸ πρόσωπον· καὶ ἄκαιρος στωμυλία λαλοῦντος κατηγόρει καὶ αὕτη τὸν τρόπον αὐτοῦ. Πάντα δὲ ταῦτα ὡς ἔστιν ἀλλότρια φιλοσόφου, δῆλον. Ἅπερ οὖν ὁρῶν ὁ Πλάτων οὐ προσιέτο τὸν ἄνδρα· προετίμα δὲ αὐτοῦ [7] Ξενοκράτην, καὶ Σπεύσιππον, καὶ [8] Ἀμύκλαν, καὶ ἄλλους, τῇ τε λοιπῇ δεξιούμενος αὐτοὺς τιμῇ, καὶ οὖν καὶ τῇ

quoque complures geſtans eo ipſo ſe efferebat. Sed & in vultu ejus inerat quædam *aliorum* irriſio: & intempeſtiva garrulitas loquentis, etiam illa ingenium ejus arguebat. Hæc autem omnia quam ſint philoſopho indigna, manifeſtum eſt. Quæ videns Plato, non probabat Virum: ſed præferebat ei Xenocratem, Speuſippum, Amyclam, & alios, quos tum reliquis honoribus excipiebat, tum

Philoſophiæ etiamſi modeſte tractetur, invidioſum eſt. Idem alii faciebant, qui duriores volebant haberi. Teſtatur Horatius de Poëta quodam

Nanciſcetur enim nomen pretiumque poëtæ,
Si tribus Anticyris caput inſanabile nunquam
Tonſori Licino commiſerit ——

Delicatiores contra, elegantiæque ſtudioſiores capillos frequenter pectere, & ad certum modum præcidi curare ſolebant. vide Athenæum *lib.* XI. SCHEFF.

Κουρὰν] Solebant enim Philoſophi delicatiorem corporis ornatum aſpernari, atque ideo vix utebantur tonſoribus, comamque habebant naturaliter promiſſam. Hinc Lucianus Peregrinum in formam & habitum Philoſophi tranſeuntem commemorans, ait, ἐκόμα ἤδη, &c. *Comam jam alebat, ſordido veſtiebatur pallio, peram habebat ex humeris ſuſpenſam, & ſcipionem in manu.* Similiter Gellius Philoſophum deſcribens IX. 2. *palliatum* dicit *& crinitum, barbaque prope ad pubem uſque porrectâ.* Sed tamen etiam in hac longiore vel ſpiſſiore coma ineſſe quid poterat ſupervacuæ curæ & philoſopho indignæ. Hinc Ariſtoteles *Polit.* II. 6. Hippodamum Mileſium, qui de Republica ſcripſit, accuſatum ait à nonnullis, ut qui viveret περιεργότερον τριχῶν τε πλήθει (*crinium multitudine*) καὶ κόσμῳ πολυτελεῖ Inde factum dein, ut Philoſophi quidam in contrarium abeuntes comam penitus ſibi demerent. Certe Juvenalis II. 15. hujuſmodi ſeveris tribuit *breviorem ſupercilio comam.* Et apud Noſtrum XI. 10. Zoilus traditur *barbam* quidem *habuiſſe prolixam, ſed caput uſque ad cutem raſum.* PERIZ.

6 Δακτυλίους πολλοὺς] Luxurioſorum hoc erat, plures ſimul annulos geſtare, immo complures ſæpe uno in digito. Seneca *Nat. Quæſt.* VII. 31. *Exornamus annulis digitos, & in omni articulo gemma diſponitur.* Vide Meurſium *de Luxu cap.* 5. Qui tamen in eo, quod ex Martialis V. 11.

Sardonychas, ſmaragdos, adamantas, jaſpidas, uno
Verſat in articulo Stella, Severe, meus:

colligit, *plures etiam in ſingulis articulis geſtatos*, me ſibi aſſentientem non habet. Dicere enim voluit Martialis, Stellam uno in annulo unius articuli plures habere gemmas. Memorabile etiam eſt, quod Ariſtot. *Polit.* VII. 2. de Carthaginienſibus tradit, *toties*, vel *tot annulis ornari, quot ſtipendia fecerint.* IDEM.

7 Ξενοκράτην, καὶ Σπεύσιππον, καὶ Ἀμύκλαν] Priores duo ſatis ſunt noti, quorum idcirco Vitam, tanquam præcipuorum inter Platonis diſcipulos, & ejus Succeſſorum in curanda Academica Schola & ſecta Platonica, expoſuit proxime poſt *Platonis* Vitam Laërtius. *Speuſippus* inſuper erat ex ſorore Platonis natus. At *Xenocrates* fuit Chalcedonius, de cujus virtute & fama apud Athenienſes vide illuſtre exemplum, quod ex Cicerone refert Val.

τῃ κοινωνίᾳ τῶν λόγων. [9] Ἀποδημίας δέ ποτε γενομένης τῷ Ξενοκράτει εἰς τὴν πατρίδα, ἐπέθετο τῷ Πλάτωνι Ἀριστοτέλης, χορόν τινα τῶν ὁμιλητῶν τῶν ἑαυτοῦ περιστησάμενος, ὧν ἦν [10] Μνάσων τε ὁ Φωκεὺς, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι. Ἐνόσει δὲ τότε ὁ Σπεύσιππος, καὶ διὰ ταῦτα ἀδύνατος ἦν συμβαδίζειν τῷ Πλάτωνι. Ὁ δὲ Πλάτων ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγεγόνει, ὁμοῦ † τι καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν [11] ἐπελελοίπει τὰ τῆς μνήμης αὐτόν. Ἐπιθέμενος οὖν αὐτῷ καὶ ἐπιβουλεύων ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ φιλοτίμως πάνυ τὰς ἐρωτήσεις ποιούμενος, καὶ τρόπον τινα καὶ ἐλεγκτικῶς, ἀδικῶν ἅμα καὶ ἀγνωμονῶν ἦν δῆλος. Καὶ διὰ ταῦτα ἀποστὰς ὁ Πλάτων [12] τοῦ ἔξω περιπάτου, ἔνδον ἐβάδιζε σὺν

† τε.

tum diſſertationum ſuarum communione. Xenocrate vero quondam in patriam profecto aggreſſus eſt Platonem Ariſtoteles, circumdans eum ſuorum diſcipulorum caterva, inter quos erat Mnaſon Phocenſis, & alii ejuſdem indolis. Laborabat tunc ex morbo Speuſippus; & ideo Platonem comitari non poterat. Plato autem octoginta annos erat natus, ſimul etiam propter ætatem eum defecerat aliquantum memoria. Intendens igitur in eum, & meditans inſidias Ariſtoteles, magnaque cum ambitione quæſtiones proponens, & quodammodo etiam reprehendens eum, injurium ſimul & ingratum ſeſe declarabat. Proinde abſtinens deambula-

Val. Max. II. 10. 2. *ext.* *Amyclas* vero minus fuit celebris, ſed tamen ab Laërtio inter Diſcipulos Platonis in *Hujus Vita* memoratur, & dicitur *Amyclus Heracleota.* Idem.

8 Ἀμύκλαν] Ἀμυκλον, ſcribit Laërtius, *prædicto loco.* Scheff.

9 Ἀποδημίας δέ ποτε] Totum hoc, ut falſum confictumque, negat Ammonius in *vita ejus.* Idem.

10 Μνάσων ὁ Φωκεὺς] MS. Lugd. Φωκαεὺς, quaſi ex *Phocæa* eſſet ortus, ſed *Phocenſem* etiam Athenæus dicit VI. 18. addens *mille habuiſſe eum ſervos*, & ideo *male audiviſſe apud Phocenſes.* Nihil itaque mirum, etiam hic eum notari, ut perverſæ indolis hominem, inter diſcipulos Ariſtotelis. Periz.

11 Ἐπελελοίπει] Verbo monendum cenſui, utrumque hic Codicem legere ἐπελελοίπει, prout ſæpe Pluſquam perfectum Tempus ſolo Perfecti Augmento inſtruitur, non modo apud Poëtas, ſed & Hiſtoricos, etiam Noſtrum. Sic πεφοινίκτο XIII. 1. νενόμιστο Plut. in *Inſt. Lac.* Idem.

12 Τοῦ ἔξω περιπάτου] Vertebatur *exteriore deambulatione*, quaſi intelligeretur certus locus, qui ex pluribus ambulationi idoneis, & Academiæ circumjectis, eſſet exterior. Sed ſine dubio ſimpliciter intelligitur ambulatio in quocunque publico loco, unde opponitur ὁ ἔξω περίπατος, & βαδίζειν ἔνδον, quod ἔνδον exponitur deinde ἐν τῷ κήπῳ τῷ ἑαυτοῦ. Plane ut II. 10. Platoni Timotheus dicitur obviam factus βαδίζοντι ἔξω τοῦ τείχους. Ut adeo ὁ ἔξω περίπατος notet hic *ambulationem extra ſuas ædes aut hortos.* Vel ſic tamen certo loco plerumque factam, nullus dubito, quum in *extremo Capitis* dicatur Plato per Xenocratem recepiſſe τὸ σύνηθες χωρίον, *locum conſuetum*, ſed & mox legatur Xenocrates rogaſſe quendam τῶν ἐν τῷ περιπάτῳ, *eorum qui in illo ambulationis loco tunc præſentes erant.* Erat autem Academia, ubi habitavit & mortuus eſt Plato, extra urbem, προάστειον ἀλσῶδες *ſuburbanum prædium, nemoroſum*, ut Suidas ait, ſeu, ut Plutarch. in *Sulla*, δενδροφορώτατον. Vide & Meurſ. in *Ceramico*, *cap.* 20. & 27. Iſtic ergo quin multæ fuerint amœnæ *ambulationes*, περίπατοι, nullum eſt dubium. Sed & Philoſophi maxime Ambulando diſſerebant & docebant. Hinc περίπατος pro philo-

σὺν τοῖς ἑταίροις. Τριῶν δὲ μηνῶν διαγενομένων, ὁ Ξενοκράτης ἀφίκετο ἐκ τῆς ἀποδημίας, καὶ καταλαμβάνει τὸν Ἀριστοτέλη βαδίζοντα, οὗ κατέλιπε τὸν Πλάτωνα. Ὁρῶν δὲ αὐτὸν μετὰ τῶν γνωρίμων, οὐ πρὸς Πλάτωνα ἀναχωροῦντα ἐκ τοῦ περιπάτου, ἀλλὰ [13] καθ' ἑαυτὸν ἀπιόντα εἰς τὴν πόλιν, ἤρετό τινα τῶν ἐν τῷ περιπάτῳ, [14] ὅποι ποτὲ εἴη Πλάτων· ὑπώπτευε γὰρ αὐτὸν μαλακίζεσθαι. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, Ἐκεῖνος μὲν οὐ νοσεῖ, ἐνοχλῶν δὲ αὐτὸν Ἀριστοτέλης παραχωρῆσαι πεποίηκε τοῦ περιπάτου, καὶ ἀναχωρήσας ἐν τῷ κήπῳ τῷ ἑαυτοῦ φιλοσο-

latione extra ædes ſuas Plato, domi cum familiaribus ambulabat. Exactis vero tribus menſibus, Xenocrates à peregrinatione reverſus, invenit Ariſtotelem deambulantem, ubi reliquerat Platonem. Videns autem eum cum familiaribus non ad Platonem redire ex illa Ambulatione, ſed in urbem ſeorſum abire, interrogabat quendam ex iis, qui erant in Peripato, ubinam eſſet Plato; exiſtimabat enim eum infirma uti valetudine. At ille reſpondit: Non male habet, ſed Ariſtoteles ei moleſtiam faceſſens effecit, ut Peripato deceſſerit, & ita ſece-

loſophiæ ſtudio, vel Schola ſeu Philoſophantium Cœtu, ubicunque is eſſet. Sic Athenæus VIII. 13. ἀναπεπταμένου τοῦ Πλάτωνος περιπάτου, *aperta Platonis ſchola.* *Infra* V. 9. Ariſtoteles dicitur *primum caſtra ſecutus, dein pharmacopolam egiſſe*, παρεισφρυεὶς δὲ εἰς τὸν περίπατον, καὶ παρακούων τῶν λόγων, h. e. *cum veniſſet in Peripatum, & audiviſſet iſtius loci diſſertationes, evaſiſſe Philoſophus.* IV. 9. de Eodem, ἀντοικοδόμησεν αὐτῷ (Πλάτωνι) διατριβὴν, καὶ ἀντιπαρεξήγαγεν ἐν τῷ περιπάτῳ ἑταίρους ἔχων. non utique *in Peripato* Platonis, ſed in qualicunque alio: nam *Peripatus* Platonis & Ariſtotelis diverſo erant Loco, ut adeo nequeat vere dici, niſi ad breve tempus, de quo *hoc Capite* agitur, Ariſtotelem in eundem Locum *contra Platonem ſuos eduxiſſe diſcipulos*: quum diſerte teſtentur omnes, qui Illum ab Hoc defeciſſe narrant, Eum Academiam reliquiſſe & ceſſiſſe Platoni, & abiiſſe in alium Locum. Vide Suidam in Ἀριστοτέλης. Atque ideo videtur iſtic (IV. 9.) notare *Peripatus* non Locum, ſed ipſum Philoſophiæ docendæ actum & modum. Hæſit autem dein *Peripati* vocabulum maxime in Schola Ariſtotelis, unde & Ariſtotelicorum ſecta proprie Περιπατητικὴ fuit dicta, ut notum. Unde Plutarchus *Sympoſ.* II. 2. Λαμπρίᾳ δὲ ἀνάγκη περὶ τοῦ κήπου κυδαίνοντι τὸν Περίπατον καὶ τὸ Λύκειον ἔργῳ μαρτυρεῖν Ἀριστοτέλει, *Lampriæ vero neceſſe eſt, præferenti Peripatum & Lyceum* h. e. Ariſtotelicam Pholoſophiam, Horto, h. e. Epicureæ Philoſophiæ *reipſa declarare ſe Ariſtotelicum.* Habuit vero & Ille & ejus dein ſucceſſores in Lyceo ſuum *Peripatum*, à perpetuo iſtic ambulandi docendique uſu ſic proprie dictum. Sed tamen etiam Aliorum Scholis vel Auditoriis tributum hocce vocabulum, liquet ex ſuperioribus. Quin inde forſan explicandum erit, quod Antiſthenes Cynicæ ſectæ Princeps, Socratis diſcipulus, Ariſtotele paulo antiquior, *vocatus primum* (πρῶτον) *Peripateticus*, à Suida dicitur, h. e. Philoſophus ex Peripato Socratis. Certe enim ab Ariſtotelica diſciplina nomen illud habuiſſe nequit. Ita vero etiam *Academia* pro qualicunque loco Philoſophiam docendi diſcendive extra Athenas ponitur. Sic Plut. *de Aud. Poëtis*, ubi adverſus luctum præcipit, φιλοσοφεῖν, πολιτεύεσθαι, προελθεῖν εἰς ἀγορὰν, καταβαίνειν εἰς Ἀκαδημίαν, γεωργίαν ἐφέπειν. IDEM.

13 Καθ' ἑαυτὸν ἀπιόντα] *Ad ſua, ad ſuas ipſius ædes.* Sic *Act. Apoſt.* XXVIII. 16. τῷ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτόν. IDEM.

14 Ὅποι ποτὲ εἴη Πλάτων] MS. Lugd. ὁ Πλάτων. Sic paulo ante ἐπέθετο τῷ Πλάτωνι ὁ Ἀριστοτέλης. Et mox, ἐδεῖν ὅτε εἰσιὼν πρὸς τὸν Πλάτωνα ὁ Ξενοκράτης, ubi in Vulgatis & MS. Sluisk.

λοσοφεῖ. Ὁ δὲ Ξενοκράτης ἀκούσας, παραχρῆμα ἧκε πρὸς Πλάτωνα, καὶ κατέλαβε διαλεγόμενον τοῖς σὺν ἑαυτῷ. Ἦσαν δὲ μάλα συχνοὶ, καὶ ἄξιοι λόγου, καὶ οἱ μάλιστα δοκοῦντες τῶν νέων ἐπιφανεῖς. Ἐπεὶ δὲ ἐπαύσατο τῆς ὁμιλίας, ἠσπάσατό τε, 15 ὡς τὸ εἰκὸς, τὸν Ξενοκράτην φιλανθρώπως, καὶ αὖ πάλιν ὁ Ξενοκράτης ἐκεῖνον ὁμοίως. Διαλυθείσης δὲ τῆς συνουσίας, οὐδὲν οὔτε εἰπὼν πρὸς τὸν Πλάτωνα Ξενοκράτrs, οὔτε ἀκȣ́σας, συναγαγὼν τοὺς ἑταίρους, καὶ τῷ Σπευσίππῳ πάνυ ἰσχυρῶς ἐπέπληξε, παραχωρήσαντι τοῦ περιπάτου Ἀριστοτέλει, αὐτός τε ἐπέθετο τῷ Σταγειρίτῃ κατὰ τὸ καρτερὸν, καὶ εἰς τοσοῦτον περιῆλθε φιλοτιμίας, ὡς ἐξελάσαι αὐτὸν, καὶ ἀποδοῦναι τὸ σύνηθες χωρίον τῷ Πλάτωνι.

ſecedens in horto ſuo philoſophiam docet. His auditis Xenocrates confeſtim ſe ad Platonem contulit, & offendit eum differentem ad eos, qui ipſi aderant. Erant autem frequentiſſimi, & memorabiles, & maxime illuſtres habiti inter adoleſcentes. Ille vero quum differendi finem feciſſet, humaniter, ut credibile eſt, Xenocratem ſalutavit, rurſumque illum ſimiliter Xenocrates. Soluto autem congreſſu nihil *hac de re* cum Platone loquutus, neque *ex Eo* audiens, collectis ſuis commilitonibus, & prorſus vehementer objurgavit Speuſippum, quod Ariſtoteli ceſſiſſet Peripato, & ipſe, quam potuit maximis viribus, Stagiritam aggreſſus eſt, & eo uſque contentionis pervenit, ut eum ejiceret, & conſuetum locum Platoni reſtitueret.

Sluisk. articulus ὁ prætermittitur. IDEM.

15 Ὡς τὸ εἰκὸς] Vertebatur *pro more ſolito*. At neutiquam illud hæc phraſis ſignificat, ſed, *ut veriſimile eſt*, ſeu, *ut rationi conſentaneum & par eſt*. Sic XIV. 18. Πολλῷ γὰρ ὥστε πικροτέραν, ὡς τὸ εἰκὸς, εἶναι τιμωρίαν. h. e. *ut* ex facto ipſo *liquet*, ſeu *probabile eſt. Supra* I. 24. ἦν γὰρ, οἷα εἰκὸς, πολέμιος τῷ Ἡρακλεῖ. Vide & III. 27. IDEM.

ΚΕΦ. κʹ.

Περὶ Λυσάνδρου, καὶ δώρων ἀνακομισθέντων αὐτῷ.

1 Λυσάνδρῳ τῷ Σπαρτιάτῃ εἰς Ἰωνίαν ἀφικομένῳ 2 οἱ κατὰ τὴν Ἰω-

CAP. XX.

De Lyſandro, & allatis ei muneribus.

Lyſandro Spartiatæ, quum in Joniam veniſſet, hoſpites per Jo-

1 Λυσάνδρῳ] Videtur memoria lapſus noſter hæc ſcripſiſſe. Nam à luxu Lyſander non fuit alienus. Vide *infra lib.* XIII. *cap.* 8. & alii plerique Ageſilao tribuunt. Conſule Athenæum *lib.* XIV. *cap.* 21. Plutarch. in *Apophtheg.* & *vita Ageſilai.* SCHEFF. Hæc de Ly-

Ἰωνίαν· ξένοι πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἀπέπεμψαν, ἀτὰρ οὖν καὶ βοῦν, καὶ πλακοῦντα. Ὁ δὲ ἀπιδὼν εἰς τὸν πλακοῦντα, ἤρετο, τί βούλεται τὸ πέμμα ἐκεῖνο εἶναι; ὁ δὲ κομίζων ἀπεκρίνατο, ὅτι ἐκ μέλιτος, καὶ τυροῦ, καὶ ἄλλων τινῶν 3 κατεσκεύασται. Ὁ δὲ Λύσανδρος,

Joniam, multa quidem etiam alia, ſed & bovem & placentam dono miſerunt. Ille vero placentam intuitus, rogabat, quidnam illud cupediarum eſſet? Cui quum is, qui attulerat, reſponderet, ex melle, caſeo, & aliis quibuſdam confectum eſſe:

Lyſandro nondum oblito patriæ diſciplinæ, à quâ deinde in gratiam Jonum ſæpius in diverſa ablit, multumque ſibi indulſit. vide Plutarchum in *Vita ejus* & *infra notata ad lib.* XIII. *cap.* 8. KUHN.

2 Οἱ κατὰ τὴν Ἰωνίαν ξένοι πολλὰ &c.] Ex More illorum temporum, quibus ſolebant Hoſpites ſibi invicem, ſed maxime adventantibus peregre, hoſpitalia mittere munera. Homer. *Il.* Z. 218.

> Οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήια καλά,
> Οἰνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν,
> Βελλεροφόντης δὲ χρύσεον δέπας ἀμφικύπελλον,

Qui alter alteri dederunt pulchra hoſpitalia, Oeneus quidem cingulum purpura ſplendens, Bellerophon vero aureum poculum, utrinque patens. Vide alia ex eo tempore apud Feyth. *de Antiq. Homer.* II. 11. Sic etiam in Hiſtoriis Cypſelus Rex Arcadum, Heraclidis, Peloponneſo jam occupata, Arcadiam quoque bello petentibus, juſſit apud Polyæn. I. 7. fruges in via adventantibus diſponi, quibus cum veſcerentur milites Heraclidarum, dixit eos ξένια παρ' αὐτῶν ἔχειν, quia oraculum præceperat Heraclidis, ut pacem cum Arcadibus facerent, ſi ξένια παρ' Ἀρκάδων λάβοιεν, *hoſpitalia munera ab Arcadibus accepiſſent.* Sed & apud Terent. *Phorm.* I. 2. 18. Hoſpes in Cilicia ad ſe invitaverat Demiphonem, *modo non montes auri pollicens:* ubi Donatus, *More Veterum*, ait, *quia Hoſpites Hoſpitibus multa donabant.* Neque privati tantum, ſed & Populi, hoſpitii jure invicem contracto, muneribus excipiebant alios advenientes. Sic Armenii per Legatos Corbuloni *Hoſpitale donum, coronam auream, tradebant*, Tac. *An.* XIV. 24. Et hinc Legatis amicorum ſeu fœderatorum munera ab eo Populo vel Rege, ad quem miſſi erant, dabantur. Certe Romani apud Liv. XLV. 24. non Maſiniſſæ tantum, ſed & Carthaginienſium Legatis, *Munera ex inſtituto dedere utriſque, aliaque hoſpitalia comiter conſervavere.* Ipſorum contra Legati queruntur *Ibidem, cap.* 25. à Perſeo Macedonum Rege *nihil ſibi aut venientibus aut manentibus hoſpitaliter aut benigne factum.* Cæterum hiſce, quæ de Lyſandro narrat Auctor, ſimilia plane referuntur ab aliis de Ageſilao, non tantum, quum ejuſmodi munera à Thaſiis inſulanis in Mari Ægeo prope Thraciam ipſi ingererentur, (Vide Athen. XIV. 11.) ſed & quum à Tacho Ægyptiorum Rege. Vide Nepot. *Ages. cap. ult.* Neque tamen idcirco *memoria lapſus Noſter.* Nam certe multos Lyſander per Aſiam habuit hoſpites: unde vix quiſquam dicitur à Nep. in *Lyſandro cap.* I. admiſſus in δεκαδαρχίαν ab illo paſſim conſtitutam, *niſi qui Hoſpitio ejus contineretur.* Et licet ex continuo cum Iönibus commercio potuerit tandem Lyſander etiam διατεθρύφθαι τὸν βίον, *vitam egiſſe luxuria diffluentem*, ut *infra* Æl. XIII. 8. ait, tamen reliqua certe vita *temperantiſſimus* fuit *ex inſtitutis* Laconum, εὔτακτος πρὸς τοὺς ἐθισμοὺς, immo κρείττων χρημάτων, καὶ ἀπὸ τῆς ἡδονῆς, *ſupra cupiditatem pecuniæ, omniſque voluptatis*, ut in *Ejus Vita* Plutarchus. Qui & in Comparatione Lyſandri ac Sullæ, illum tradit ubivis declaraſſe σώφρονα καὶ λακωνικὴν ... κεκολασμένην τὴν δίαιταν, *victum frugalem & Laconicum & continentem*, atque ideo illi tribuit, τὸ ἐγκρατείας καὶ σωφροσύνης τὸ πρωτεῖον, *continentiæ & frugalitatis primas.* PERIZ.

3 Κατεσκεύασται] Uterque MS. διεσκεύασται, quod idcirco haud dubie verius. Sic XII. I. de Virginibus *pulcherrime ornatis*, ἦσαν δὲ κάλλιστα διεσκευασμέναι. Etenim σκευασθῆναι de ornatu corporis & apparatu ciborum æque dicitur,

δρ@, ἀλλὰ τοῦτο μὲν (εἶπε) 4 δότε τοῖς Ειλωσι· ἐλευθέρου γὰρ οὐκ ἔστι βρῶμα. Τὸν δὲ βοῦν προσέταξε κτ̀ τὰ πάτρια σκευασθῆναι, καὶ ἐδείπνησεν ἡδέως.

esse: At illud quidem, inquit Lyſander, date Helotibus. Non enim eſt liberi hominis cibus. Bovem vero patriis moribus apparari mandavit, & *ex eo* cum voluptate comedit.

citur, Ita XI. 12. de *Placenta*, plane ut hîc, πλακοῦντα κάλλιστα ἐσκευασμένον IX. 37. σκευασθῆναι ῥόφημα, *ſorbitionem parari.* At Lucian. *de Morte Peregr.* καὶ ὅλως, μάλα τραγικῶς ἐσκεύαστο, *& breviter, prorſus Tragicum in modum erat ornatus.* IDEM.

4 Δότε τοῖς Ειλωσι] Secuti ſumus Genevenſem editionem, quam firmant, quæ Plutarchus habet de Ageſilao. Geſneriana, & Romana habent εἰδόσι. Unde Interp. *iis date, qui noverunt.* Quia delicatorum & gulæ deditorum hic cibus, enervans & emolliens fortes animos. Hæc igitur *Helotibus*, hoc eſt ſervis, dari vult, quo facilius eis luxuria corruptis imperaretur. Plutarchus de Ageſilao in *apopht. Lac. Cum eum Thaſii omnibus precibus orarent, ut acciperet omnis generis eſculenta, anſeres, bellaria, & placentas, juſſit helotibus distribuere. Cujus rei cauſam cum quærerent, reſpondit, eos qui fortitudinem ſectarentur & colerent, non oportere tales delicias recipere.* SCHEFF. Lectio Ειλωσι omne fert punctum. ita Corn. Nep. de *Ageſilao:* unguenta, coronas, ſecundamque menſam ſervis diſpertiit, quod Plutarchus dixit: πέμματα, τραγήματα, καὶ μύρα ἐκέλευσε τοῖς Ειλωσι διδόναι. KUHN. Quod Peruſcus, Geſnerus, & Tornæſius ſuperiori ſeculo ediderunt, δότε τοῖς εἰδόσι, idem exhibent MSti, ſed alio ordine. Nam Sluisk. legit τοῖς εἰδόσι δότε. Lugd. τοῖς εἰδόσι δὴ τότε. Recepta nunc lectio profecta eſt, non ex Genevenſi Stœriana Ed. ut putat Schefferus, ſed ex Tornæſianis, quæ in præfatione Caſauboni Emendationes jactant. Inde Pariſina Liberti, & illa Genevenſis ac aliæ eam hauſerunt. At undecunque profecta ſit, veriſſima eſt, quantumvis in contraria euntibus MStis, & ideo probatur à Scheffero & Kuhnio. *Helotes* autem recte opponuntur *Liberis*, quia publici erant Lacedæmoniorum ſervi, ſic dicti ab oppido Lacedæmoniis vicino, cui nomen *Helos.* Ejus enim incolas quum Heraclidæ in ſocietatem recepiſſent Civitatis, & mox ſecundi eorum Reges Sous & Agis excluſiſſent ac tributa iis impoſuiſſent, rebellarunt illi, ſed victi ſunt & in ſervitutem redacti, ita ut non licuerit eos manumittere, aut in exteras vendere oras. Vide Plutarch. in *Lycurgo*, & Strabonem *lib.* VIII. tum Corn. Nep. in *Pauſan.* atque ibi Interpretes. Adde Cragium *de Rep. Lacedæm.* I. 11. Quam dura in ſervitute, ὑβριστικῶς πάνυ, fuerint habiti, docet Athen. XIV. 21. Vide & *infra* XII. 19. PERIZ.

ΚΕΦ. κα'.

Περὶ μεγαλοφροσύνης τοῦ Θεμιστοκλέους.

CAP. XXI.

De magnanimitate Themiſtoclis.

Ἐπανῄει ποτὲ 1 ἐκ διδασκαλείου 2 παῖς ἔτι ὢν Θεμιστοκλῆς. Εἶτα

Puer adhuc Themiſtocles quodam tempore è ludo literario re-

1 Ἐκ διδασκαλείου] Habebant Veteres quoque ludos literarios, quos cujuſvis generis pueri frequentabant, etiam Illuſtrium Virorum liberi, qui à pædagogis ſervis ducebantur in ludum, ac reducebantur, ut hicce Themiſtocles. Sic apud Thucyd. VII. 29. dicuntur Thraces, occupata Micaleſſo, occidiſſe etiam omnes pueros in Schola, ἐμπεσόντες

τες

τα προσιόντος [3] Πεισιστράτου, ὁ παιδαγωγὸς ἔφη τῷ Θεμιστοκλεῖ, μικρὸν ἐκχωρῆσαι τῆς ὁδοῦ, προσάγοντος τοῦ τυράν-

redibat: ita tunc obvio Piſiſtrato, pædagogus dixit Themiſtocli, de via decederet paululum, tyranno acce-

τες διδασκαλείῳ παίδων, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι, *irruentes in ludum puerorum, qui maximus erat iſtic.* Notum eſt Alcibiadis factum, in ejuſmodi διδασκαλεῖον παίδων ingredientis, & petentis librum Homeri. Vide *infra* XIII. 38. Adde & de Clazomeniis, XII. 9. Sed & in hiſce ludis literariis, qui Athenis videntur plures fuiſſe, & variorum Magiſtrorum, recitabant etiam Sophiſtæ quandoque ſuas Diſſertationes variis de rebus. Sic apud Platonem in *Hippia Majore*, *pag.* 286. ille ipſe Hippias ſe Orationem *de Pulchro*, rogatu Adoleſcentis cujuſdam, recitaturum ait tertio poſt die, ἐν τῷ Φειδοστράτου διδασκαλείῳ *in Philoſtrati magiſtri ludo literario*, invitatque Socratem, ut ad ſe audiendum eo veniat, & alios ſecum adducat. Erant etiam Puellarum Scholæ. Hinc jam apud Terent. *Phorm.* I. 2. 36. de Lenonis puella, *in quo hæc diſcebat ludo*, & illuc ab amatore *ducebatur reducebaturque.* Nam & Puellæ in publicas ducebantur Scholas à Nutricibus ſuis, etiam apud Romanos. Sic enim Virginia, quam ſuæ libidini deſtinaverat Decemvir Appius, dicitur à Livio III. 44. *cum Nutrice veniſſe in forum: namque ibi in tabernis literarum ludi erant.* Quod Dionyſ. Hal. *lib.* XI. ait, Appium vidiſſe *legentem* ἐν Γραμματικοῦ, *in ludo Grammatici:* ἦν δὲ τὰ διδασκαλεῖα τῶν παίδων τότε περὶ τὴν ἀγορὰν, *Erant autem ludi literariii puerilis ætatis tunc apud forum.* Sic & Faliſci à Camillo obſeſſi κοινῷ ἐχρῶντο τῷ διδασκάλῳ, ὥσπερ Ἕλληνες, ſc. παίδων, *communi*, vel *publico*, *utebantur puerorum Magiſtro*, *ſicut Græci*, quibus itaque uſitatum hoc fuit, ſeu perpetuum. Adde Plutarch. in *Camillo*, qui item ait, τοὺς παῖδας αὐτῶν εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτᾷν, *pueros ipſorum in ludos itare:* Hinc Afranius apud Feſtum in v. *Remeare: Vetuit me ſine mercede proſum Paccius Remeare in ludum.* Quæ verba ſunt alicujus pueri de Præceptore ſuo. Quin & ipſis in Caſtris habuere aliquando hujuſmodi ludos, unde Sueton. in *Calig.* 45. illic *obſides abductos è literario ludo* memorat. Scilicet inter obſides ſumebant etiam, & vel maxime, Pueros, ut ex Hiſtoria Porſennæ ſatis conſtat, quos tamen liberaliter educabant, & ideo in Caſtris quoque ludo dabant literario. Adoleſcentes vero ſuos mittebant ſæpe in alias Urbes, ut liberales perciperent diſciplinas. Ita Romani ſuos ablegabant primum in Etruriam, poſtea ad Maſſilienſes, denique in Græciam, potiſſimum Athenas, ſed & Rhodum, & Apolloniam. Græci vero undique ad celebres contendebant philoſophos, Pythagoram, Platonem, &c. quorum *Diſcipuli*, ἑταῖροι, variis ex Locis totius Græciæ orti, paſſim memorantur. Ipſi quoque Tranſalpini ſæpe in unam aliquam Urbem mittebant ex tota Regione ſtudiorum gratia ſuos Adoleſcentes. Sic *Auguſtodunum Caput gentis* Æduorum *nobiliſſimam Galliarum ſubolem, liberalibus ſtudiis ibi operatam*, habuit, Tac. *Ann.* III. 43. In Oriente vero jam olim apud Perſas, οἱ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες διάγουσι μανθάνοντες δικαιοσύνην, *pueri ludos frequentantes, agunt iſtic, ut diſcant juſtitiam*, Xenophon *Cyripæd. lib.* I. Et additur mox, licere omnibus Perſis, mittere ſuos liberos εἰς τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδασκαλεῖα, *in communes juſtitiæ ſcholas*, quarum διδασκάλους δημοσίους, *publicos Doctores*, ibidem dicit. Apud Hebræos munus id docentes adoleſcentes in publica veluti ſchola, ſuſtinebant ipſi Prophetæ, ut liquet ex Eliſæi diſcipulis, novam ædificaturis ſcholam propter prioris anguſtiam II. *Regum* VI. 1. &c. *Sedebant* autem in iis, ut iſtic dicitur, & ad pedes quidem magiſtri, unde uſitata & propria hæc phraſis evaſit de magiſtro & Diſcipulis. Vide Lucæ X. 39. & *Act. Ap.* XXII. 3. ubi miris modis & incaſſum ſe torquent Viri Eruditiſſimi, Scaliger, & Petitus, quum ſimpliciſſima ſit locutio, ſolitam diſcipulorum ſeſſionem declarans. Diſtinguendum tamen illic putem hoc modo, ἀνατεθραμμένος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ πεπαιδευμένος. &c. PERIZ.

2. Παῖς ἔτι ὤν] Exempla alia ex quibus liquet, & mature & celeriter incipere, quod ad ultimum ſui finem perventurum eſt, extant apud Valer. Maxim. *lib.* VIII. *cap.* 7. Ful-

ῥάννου. Ὁ δὲ καὶ πάνυ ἐλευθερίως ἀπεκρίνατο· αὕτη γὰρ εἶπεν αὐτῷ οὐχ ἱκανὴ ὁδός;

accedente. At ille prorſus libere reſpondit: nunquid, enim ait, hæc ei via

Fulgoſium *l.* III. *c.* I. Benè Vopiſcus in *Probo*, neminem, (inquit) perveniſſe unquam ad virtutem *ſummam jam maturum, niſi qui puer ſeminario virtutum generoſiore concretus aliquid inclytum deſignaſſet.* In *fine cap.* 3. Kuhn.

3 Πεισιστράτου] Vel hæc narratio arguit liquido ſatis perverſam quorundam Chronologiam, qui Piſiſtrati mortem locant in anno LV. ante pugnam Marathoniam: qua ratione Themiſtocles, qui & huic pugnæ interfuit, ſed tanquam juvenis, quem deinde Miltiadis tropæa ſomno identidem & lecto excitaverint, LX. tunc annos attigiſſe jam debuiſſet, quandoquidem ex hac Hiſtoria minimum illi quinque vel ſex annos ante Piſiſtrati mortem tribuere par eſt. Sed & ita poſt LXX. demum ætatis annos victoriam ad Salamina reportaſſet. Quid plura? Certus ſatis eſt ille Error. Et tamen Doctiſſ. Simſonius An. M. 3459. qui eſt, ut dixi, LV. ante Marathoniam Pugnam, mortuum tradit Piſiſtratum, idque *certum eſſe* aſſeverat. Decepit eum Auctor ἱστοριῶν Συναγωγῆς, ſeu Ὀλυμπιάδων Ἀναγραφῆς, cum Euſebio Scaligeri editus, qui initia *Piſiſtratidarum*, ut ait, conjicit in Annum primum Olymp. 50. Idem enim facit Simſonius, tribuens dein ipſi Piſiſtrato, ab hoc initio uſque ad ejus Mortem, 33. annos ex Ariſtotele & Aliis. Porro autem ejus filiis adſcribere videtur tyrannidem 36. annorum, ſiquidem eo demum anno poſt Patris mortem, qui A. M. eſt 3495. Athenis expulſos refert Piſiſtratidas. In quo poteſt videri (nam locum non allegat) ſecutus auctoritatem Herodoti, *lib.* V. *cap.* 65. ubi is ait de Piſiſtratidis Urbe ejectis, ἄρξαντες μὲν Ἀθηναίων ἐπ' ἔτεα ἓξ καὶ τριήκοντα, *quum imperaſſent Athenienſibus annis* 36. Cæterum quum poſt hanc ejectionem Piſiſtratidarum anno demum XX. ut diſerte ait Thucyd. VI. 59. vel XXV. ut ille Auctor *Olympiadum*, acciderit pugna Marathonia, eique interfuerit etiam Hippias Piſiſtrati Filiorum natu maximus, qui tamen ante Patris, *decrepiti* ſenis, ut ait Valer. Max. VIII. 9. mortem, provectæ jam erat ætatis, nemo non videt, huic Chronologiæ non modo Themiſtoclis, ſed neque Hippiæ ætatem ſatis congruere. Deinde vero Ariſtot. *Polit.* V. 12. accurate agens de tempore Patris & Filiorum, hiſce tantum 18. annos diſerte tribuit. Quod ſi verum eſt, ut videtur, tum ſane Themiſtocles puer facile ultimos Piſiſtrati annos attigiſſe potuit, ut ita in prœlio ad Marathonem habuerit ipſe annos 43. vel 44. ad Salamina 54. Hippias vero, qui jam in Exilio Patri fuerat comes, & Conſiliorum particeps, immo Auctor, (Vide Herod. I. 61.) & cui idcirco, Patre mortuo, minimum 30. annos tribuere debemus, pugnam Marathoniam obierit jam ſenex tamen, & minimum 67. vel 68. annorum. Superior autem ille Herodoti locus explicandus eſt omnino ex Ariſtotele, qui *d. l.* de Piſiſtrato ait, *in illis tribus & triginta annis tantum ſeptendecim regnavit, Filii vero* 18. *ut ita omnes fuerint anni* 35. Nempe hoc ipſum eſt, quod Herodotus tradit, *Piſiſtratidas*, h. e. Piſiſtratum & Filios ejus, *Athenienſibus præfuiſſe in annos* 36. Nam diſcrepantia unius anni in his, & maxime in ſummis, quæ conficiuntur ex Annis diverſorum Regnantium, nullius eſt momenti, quum in iis plerumque Annum cœptum pro Abſoluto accipiat Hic, Ille omittat. *Olympiadum* vero Auctor in ſtatuendis *Piſiſtratidarum* initiis ſine dubio erravit, eaque cum Simſonio anticipavit annis duodeviginti. Cauſſa erroris fuerit forſan etiam hæc, quod *Piſiſtratidarum* appellationem apud Herodotum acceperint nonnulli tantum de Liberis Piſiſtrati, quum ea contineatur etiam ipſe *Piſiſtratus*, idque uſitatum ſit apud Græcos in hujuſmodi locutionibus. Sic apud Ariſtotelem *d. l.* ἡ τῶν Κυψελιδῶν τυραννὶς duraviſſe dicitur annos 73. ex quibus dein 30 ipſi *Cypſelo* adſcribuntur, reliqui ad explendum numerum 73. Filio & Nepoti ejus. Quin ipſum hoc *Piſiſtratidarum* nomen ibidem eodem accipitur modo, & in Patrem ac Filios dividitur. Vide & Noſtrum V. 13. & VI. 13. Maxime tamen in iſtum errorem induxere illum Hiſtoriarum per Olympiadas Collectorem (ſive is ipſe fuerit Scaliger, ſive alius) Tatianus con-

ὁδός; οὕτως ἄρα εὐγενές τι καὶ μεγαλόφρον ἐνεφαίνετο τῷ Θεμιστοκλεῖ καὶ ἐξ ἐκείνου.

via non ſufficit? Adeo generoſum quiddam & magnanimum in Themiſtocle refulſit jam ex illo tempore.

ΚΕΦ.

CAP.

contra Græcos, & Clemens Alex. *lib.* I. *Strom.* Nam uterque *Onomacritum* Athenienſem, qui compoſuiſſe creditur carmina Orpheo tributa, *fuiſſe* vel *inveniri* dicunt, ſimul κατὰ τὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν ἀρχὴν, & περὶ τὴν Πεντηκοστὴν Ολυμπιάδα. Sed nullus dubito, ſi numerus Olympiadis à librariis non eſt vitiatus, quin illi duplicem & diverſi temporis deſignationem, à diverſis Auctoribus factam, temere conflaverint in unam unius deſignationem. Nam potuit ſane Onomacritus à quibuſdam fuiſſe relatus ad *Olympiadem* 50. licet male, (nam ſæpe in his erratum) ab Aliis vero rectius ad *tempora Piſiſtratidarum*, ſiquidem ab Herodoto VII. 6. dicitur ab Hipparcho Urbe ejectus, ſed poſtea poſt mortem Hipparchi Piſiſtratidis, qui ſupererant, ſe iterum junxiſſe, & una cum iis aſcendiſſe ad Xerxem, eumque ad bellum contra Græcos incitaſſe. Sic æqualis ejus, Laſus Hermionenſis, à Scholiaſte Ariſtoph. *ad Veſpas p.* 531. dicitur γεγονὼς κατὰ τὴν ΝΗ Ολυμπιάδα, ὅτε Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπου, *exſtitiſſe Olymp.* LVIII. *quando fuit Darius Hyſtaſpis.* Atqui Darius ille demum ad regnum pervenit anno ultimo Olymp. LXIV. Diverſi igitur etiam hæc eſt Temporis deſignatio, ſed in unum male conflata. Ceterum illos, ut dixi, potiſſimum ſecutus eſt Collector iſte Olympiadum, ſiquidem in eundem Annum I. Olymp. L. conjecit ſimul *Onomacriti* ætatem, & *Piſiſtratidarum* Tyrannidem, cujus initium referendum erat ad ultimum annum Olymp. LIV. Inde enim, ſi conjungamus 33. annos Piſiſtrati, quibus tamen modo tyrannidem tenuit, modo in exilio egit, & 18. annos Filiorum ejus, habebimus 51. annos ab initio Tyrannidis uſque ad ejus Finem. Quos etiam, ſed rotundo numero, tribuit ei Eratoſthenes, male in eo reprehenſus à Scholiaſte Ariſtoph. *ad Veſpas, p.* 464. δοκεῖ δὲ ἡ Τυραννὶς καταστῆναι, ὥς φησιν Ἐρατοσθένης, ἐπὶ ἔτη Ν. τοῦ ἀκριβοῦς διαμαρτάνων, Ἀριστοφάνους μὲν τεσσαράκοντα καὶ ἓν φήσαντος, Ἡροδότου δὲ ἓξ καὶ τριάκοντα. *Videtur hæc Tyrannis duraviſſe uſque ad annos L. ut ait Eratoſthenes, à vero aberrans, quum Ariſtophanes* (Byzantinus, illius Diſcipulus) *XLI. dicat, Herodotus vero XXXVI.* Non multum profecto erravit Eratoſthenes, niſi ſi erroris accuſari debeat, quod rotundo numero L. ſcripſit pro LI. ſed & cum Herodoto facillime in concordiam redigi poteſt, quum is in iſta computatione, ut ex Ariſtotele liquet, omiſerit Annos Exilii Piſiſtratei, Eratoſthenes addiderit, quo obſervato pulchre ſatis inter ſe conveniunt. Sed quid Ariſtophane Byz. faciemus? Nihil reperio, niſi quod ille forſan oſtenderit præceptorem ſuum Eratoſthenem, τοῦ ἀκριβοῦς ἁμαρτάνειν, *à veriſſimo*, ſeu *ab exactiſſima veritate*, *aberraſſe*, h. e. Tyrannidem iſtam non annos L. ſed LI. duraſſe: atque adeo legendum in illis Scholiis ſit πεντήκοντα καὶ ἕν, ſeu ΝΑ. pro ΜΑ. facillimo in his librariorum lapſu: quod etiam Meurſius faciendum cenſuit in *Fort. Athen. cap.* 10. Sed idem ille Meurſius ibidem mira prorſus confidentia omnes hoſce Scriptores erroris inſimulat. *Errare omnes*, ait, *oſtendam.* At quo argumento? Nempe unico hoc, quod ille Olympiadum Collector ad Olymp. L. referat *Piſiſtratidarum Tyrannidem*, eique favere videatur Tatianus. Tribuit ergo iſti Tyrannidi annos LXVIII. At vero iniquiſſimum eſt, tam putido argumento explodere conſenſum tot illuſtrium Auctorum, Herodoti, Ariſtotelis, Eratoſthenis, Ariſtophanis, Iſocratis. Et præterea certiſſimus eſt Meurſii error, atque illorum, quibus nititur. Nam revera demum ultimo Olymp. LIV. anno, *Comia Archonte*, cœpiſſe Piſiſtrati Tyrannidem docet nos diſertiſſime Epocha Attica Marmoris Arundeliani. Eundem Archontem memorat Plutarchus in *Solone*. Accedit etiam Euſebius, qui ad An. III. Olymp. LIV. adſcripſit Πεισίστρατος Ἀθηναίων ἐτυράννησε. Quæ ſequuntur, καὶ εἰς Ἰταλίαν παρῆλθε, haud dubie corrupta ſunt, ſive exciderit Ἄβαρις, de quo duobus annis ante præceſſerat veniſſe eum in Græciam, ſive pro Ἰταλίαν legendum ſit Αἰγιλίαν, vel Αἰθαλίδας, quæ ſunt Nomina Popu-

pulorum (Δήμων) Atticæ. Sed & Idem ad Olymp. LVIII. an. I. adſcripſit Πεισίστρατος Ἀθηναίων τὸ Β. ἐτυράννευσε, nempe poſt prius exilium. Meurſius errore illo, quem dixi, occupatus, omnia hæc turbat, & priora Euſebii ad poſterius Piſiſtrati exilium, & poſteriora ad reditum ejus ultimum refert, perperam prorſus, in *Piſiſtrato cap.* 5. Denique Chronologiæ huic convenit omnis Hiſtoria tum hæc Themiſtoclis, tum illa eorum, qui iidem Piſiſtratum juvenes, & Periclem ſenes audiverunt, teſte Plutarcho in *Pericle* & Valerio Max. VIII. 9. 2. tum etiam illa Chilonis, Unius ex ſeptem Sapientibus, & Ephori Laced. qui quum referatur ad Olymp. LV. vel LVI. monuiſſe dicitur Patrem Piſiſtrati, ne uxorem duceret fecundam, quo tamen ille neglecto Uxorem dein duxerit, & Piſiſtratum genuerit, ut narrant nobis Herodotus, & Diogenes Laertius. Quæ omnia jubent, ut Piſiſtrati initium, & mors, ſerius collocetur, quam voluerunt Meurſius, Simſonius, Aliique: utque Filiis ejus, non XXXVI. ſed XVIII. tantum tribuantur anni, quibus Athenas tenuerint. Periz.

ΚΕΦ. κβ΄.

Περὶ τῆς τοῦ Αἰνείου εὐσεβείας, καὶ τοῦ τῶν Ἑλλήνων ἐλέους πρὸς τοὺς Τρῶας.

Ὅτε ἑάλω τὸ Ἴλιον, οἰκτείραντες οἱ Ἀχαιοὶ τὰς τῶν ἁλισκομένων τύχας, [1] καὶ πάνυ Ἑλληνικῶς τοῦτο ἐκήρυξαν, ἕκαστον τῶν ἐλευθέρων ἕν, ὅ, τι καὶ βούλεται, τῶν οἰκείων ἀποφέρειν [2] ἀράμενον. Ὁ οὖν [3] Αἰνείας [4] τοὺς

CAP. XXII.

De pietate Æneæ, & Græcorum miſericordia in Trojanos.

Quum captum eſt Ilium, Achivi, captivorum fortunas miſerati, hoc Græcis vel maxime dignum per præconem pronunciarunt, ut ſinguli ex liberis civibus, quod vellent, unum aliquod rerum ſua-

1 Καὶ πάνυ Ἑλληνικῶς] Sicut Barbaris tribuebant Græci, quicquid inhumanum erat & ſervile, ſic ſibi propria jactabant omnia humana, liberalia, & decora, atque ideo illa Βαρβαρικὰ, hæc Ἑλληνικὰ dicebant. At vero in hac Hiſtoria conſtanter leguntur Græci iſtius temporis Trojanos, non Viros tantum, ſed & Matronas, neque illas ex plebe, ſed ex Regia Familia, ſine ulla miſericordia abduxiſſe in ſervitutem. Credibile eſt ergo, conceſſiſſe hoc eos Æneæ, & qui circa eum erant, vel quia una cum Antenore prodiderat ſibi Trojam, ut Menecrates Xanthius tradidit apud Dionyſium Hal. vel, ut Alii apud Eundem, quia capta jam inferiore Urbe in ſuperiorem ſe receperat cum multis aliis, atque inde acriter Græcis reſiſtebat, uſque dum iſtic, vel in monte Ida, data tandem fuit Æneæ & Comitibus ejus diſcedendi, quo vellent, copia cum iis rebus, quas ſecum aſportare poſſent. Proditio ejus, quæ vulgo fertur, valde mihi ſuſpecta eſt, quum non Romani tantum, ſed & Græci antiquiſſimi, immo ipſe Homerus, laudibus eum ornent, proditores autem ne quidem à victoribus laudari ſoleant. Crediderim ergo inde rem ortam, quod, ut ait Livius, *pacis reddendæque Helenæ ſemper auctor fuerat.* Periz.

2 Ἀράμενον] Hujus vocabuli in Verſione ratio habita erat nulla, quum tamen Emphaſis in eo hæreat vel præcipua. Etenim id vult Auctor, Græcos permiſiſſe Trojanis, ut ſecum auferrent, non, quæ quoquo modo poſſent, ſed ea tantum, quæ ſinguli ſuis manibus vel humeris *ſublata* aſportare poſſent. Ea enim gratia additur hoc ἀράμενον verbo ἀποφέ-

4 τοὺς πατρῴους θεοὺς βαστάσας ἔφερεν, ὑπεριδὼν τῶν ἄλλων. Ἡσθέντες οὖν ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς εὐσεβείᾳ οἱ Ἕλληνες, καὶ δεύτερον αὐτῷ κτῆμα συνεχώρησαν λαβεῖν. Ὁ δὲ τὸν 5 πατέρα πάνυ σφόδρα γεγηρακότα ἀναθέμενος ὤμοις ἔφερεν. Ὑπερεκπλαγέντες οὖν καὶ ἐπὶ τούτῳ οὐχ ἥκιστα, 6 πάντων αὐτῷ τῶν οἰκείων κτημάτων ἀπέστησαν· ὁμολογοῦντες, ὅτι πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς γειναμένους δι' αἰδοῦς ἄγοντας, καὶ οἱ φύσει πολέμιοι ἥμεροι γίνονται.

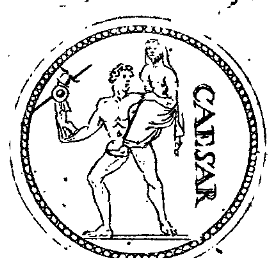
ΚΕΦ.

ſuarum in humeros ſublatum ſecum auferrent. Æneas igitur, cætera negligens, deos patrios humeris portans ferebat. Græci pietate viri oblectati, permiſerunt ipſi etiam alteram rem ſumere. Ille vero patrem prorſus ſenio confectum humeris impoſitum ferebat. Obſtupeſcentes igitur etiam hoc facto non minimum, ei omnibus ſuis bonis ceſſerunt: declarantes ita, erga pios homines, qui Deos & parentes reverenter colunt, etiam natura inimicos fieri mites.

CAP.

περιφέρειν." Unde & mox dicitur βαστάσας ἔφερεν, & ἀναθέμενος ὤμοις ἔφερεν. Sic Herodian. VII. 10. 15. ἀράμενοι τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὤμων, ἀνάγουσι. & IV. 2: 8. τὴν μὲν κλίνην ἀράμενοι κατακομίζουσι. Matth. IV. 6. Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε. Eadem eſt vis vocis βαστάσας, ut vel ex Lexicis eſt notum. IDEM.

3 Αἰνείας] Autorem Gentis Romanæ. vide Lycophronis *Caſſandram verſ.* 1260. Xenophontem in *Cyneg.* Senecam *de benef. lib.* III. *cap.* 37. item qui laudantur in Bigotiani codicis notis. Virgil. *lib.* II. *Æneid.* Calabr. XIII. *Ep. Græc. lib.* I. εἰς φιλοστοργίαν, ibique Brodæum. Alciat. *embl.* 82. Conſtant. Land. in *Numiſm.*

tanis. PERIZ.

5 Πατέρα] Hinc *Æneas* apud Virgilium paſſim audit *pius.* in fratribus Catanenſibus eadem pietas laudatur apud Photium *p. m.* 232. Stobæum *Serm.* 77. KUHN. Appian. Alexandr. *lib.* IV. *Bell. Civ.* οἷόν που καὶ τὸν Αἰνείαν

SCHEFF. Adde Hellanicum in Τρωϊκοῖς apud Dionyſ. Halicarn. *lib.* I. *Antiq. Rom. p.* 28. & 29. & *ſeq.* Peireſc. *excerpta. p.* 223. KUHN.

4 Τοὺς πατρῴους θεοὺς] Intelligit potiſſimum *Deos Penates*, qui paſſim cum *Patriis* junguntur. Cic. *pro Sulla cap.* 31. *Dii Patrii ac Penates, qui huic Urbi atque imperio præſidetis.* Sic Liv. I. 47. & Nepos *Themiſt.* 7. Sed præter hos Penates etiam Palladium ab Ænea in Italiam deportatum ferunt, quod idcirco gens Julia ipſis in Nummis Æneæ tribuit, manibus id præferenti, ſicuti humeris Patrem. Damus hic ejuſmodi Nummum ex Arſcho-

γράφουσιν αἰδέσιμον τοῖς πολεμίοις γενέσθαι φέροντα τὸν πατέρα.

6 Πάντων αὐτῷ,] Non improbo. ſuſpicor tamen non ſcripſiſſe Noſtrum αὐτοῦ. SCHEFF. Αὐτῷ hîc ἐμφατικώτερον eſt. *illi* tam pio & laudato viro. KUHN.

ΚΕΦ. κγ'.

Περὶ Ἀλεξάνδρου.

1 Καλὰ μὲν οὖν Ἀλεξάνδρου τὰ ἐπὶ Γρανίκῳ, καὶ τὰ ἐπὶ Ἰσσῷ, καὶ πρὸς Ἀρβήλοις μάχη, καὶ 2 Δαρεῖος ἡρημένος, καὶ Πέρσαι δουλεύοντες Μακεδόσι. 3 Καλὰ δὲ, καὶ τῆς ἄλλης ἁπάσης Ἀσίας νενικημένης, καὶ Ἰνδοὶ δὲ καὶ οὗτοι Ἀλεξάνδρῳ πειθόμενοι. Καλὸν καὶ τὸ πρὸς τῇ Τύρῳ, καὶ 4 τὰ ἐν Ὀξυδράκαις, καὶ τὰ ἄλλα αὐ-

CAP. XXIII.

De Alexandro.

Præclara vero ſunt Alexandri illa ad Granicum, & illa ad Iſſum *geſta*, & pugna ad Arbela, & Darius debellatus, & Perſæ ſervientes Macedonibus. Præclara vero, etiam reliqua Aſia omni devicta, Indi quoque & ipſi Alexandro parentes. Præclarum etiam, quod ad Tyrum *eſt geſtum*, & quæ in Oxydracis, & reliqua ejus. Quid

1 Καλὰ μὲν οὖν Ἀλεξάνδρῳ] Reſtitui Ἀλεξάνδρου: poſtulantibus id MStis, qui per compendium ſcripturæ ita exhibent & hic, & quando mox iterum Ἀλεξάνδρου etiam in editis occurrit, quum Ἀλεξάνδρῳ in ſequentibus ſcribant integrum. Sed & ſic ſolet loqui Noſter. Mox, καὶ τὰ ἄλλα αὐτοῦ. Item, ἐκεῖνα δὲ οὐκ ἔτι καλὰ Ἀλεξάνδρου. *Supra* II. 16. Φωκίωνος δὲ καὶ τοῦτο ἔγωγε ἔγνων καλὸν. Vide etiam *ad* I. 4. PERIZ.

2 Δαρεῖος ἡρημένος] Vertitur *Darius captus.* At captus ab Alexandro non fuit, ſed ſæpius victus, & fugatus, inque fuga à ſuis occiſus. Senſus ergo eſt, *Victus & debellatus.* Sic mox *cap.* 29. Ὅτε καὶ Ἰνδοὺς ἑλὼν, *quando & Indos domuit.* VIII. 7. Ἀλέξανδρος, ὅτε Δαρεῖον εἷλε, εἱστία γάμους, h. e. *poſtquam Darium debellavit.* Polyæn. I. 1. 3. Διόνυσος Ἰνδοὺς ἑλὼν, αὐτοὺς τε Ἰνδοὺς ἄγων συμμάχους εἰς τὴν Βακτρίων ἐνέβαλεν. Heſiod. Θεογ. 325. de Chimæra,

> Τὴν μὲν πήγασος εἷλε, καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης,

h. e. non *cepit*, ſed *occidit*, *vicit.* Vide & *ſupra ad* II. 25. IDEM.

3 Καλὰ δὲ καὶ τῆς ἄλλης] Elliptice, καλὰ δὲ καὶ τὰ τῆς ἄλλης, quanquam alibi hoc genus non obſervaverim, credamque particulam τὰ hic excidiſſe. SCHEFF. τῆς ἄλλης hîc refertur ad νενικημένης, abſolute. *pulchrum vero hoc quoque, quod reliqua Aſia devicta, Indi etiam Alexandro erant dicto audientes.* Ita apte cohæret oratio, commate ſimul poſt νενικημένης adhibito, & majori interpunctione poſtpoſita τῷ πειθόμενοι. KUHN.

4 Ἐν Ὀξυδράκαις] Gentis nomen. Vide Curtium *lib.* IX. *cap.* 4. quoſque ibi Clar. Johan. Freinshemius, locos ex aliis Scriptoribus adducit. SCHEFF. τὰ ἐν Ὀξυδράκαις *res in Oxydracis geſtæ*, cum ſcilicet Alexander è muro in urbem hoſtibus plenam præcipiti ſaltu ſe immitteret *&c.* apud Curtium *lib.* IX. Nam Auctor ſequitur vulgatam opinionem eorum, qui hæc in oppido Oxydracarum contigiſſe volunt. At enim Arrianus notat falſo hoc jactitatum, αὐτίκα, inquit, ἐν Ὀξυδράκαις τὸ πάθημα τοῦτο γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ ὁ πᾶς λόγος κατέχει· τόδε ἐν Μαλλοῖς, ἔθνει αὐτονόμῳ Ἰνδικῷ, συνέβη, καὶ ἥτε πόλις Μαλλῶν ἦν, καὶ οἱ βαλόντες Ἀλέξανδρον Μαλλοί. οἱ δὲ ἔγνώκησαν μὲν συμμίξαντες τοῖς Ὀξυδράκαις, καὶ οὕτω διαγωνίζεσθαι. ἔφθη δὲ διὰ τῆς ἀνύδρου ἐπ' αὐτοὺς ἐλάσας, πρίν τινα ὠφέλειαν αὐτοῖς παρὰ τῶν Ὀξυδράκων γενέσθαι, ἢ αὐτοὺς ἐκείνοις τι ἐπωφελῆσαι. *primum (enim) vulgo jactatur hoc Alexandro uſu eveniſſe in Oxydracis, quod tamen in Mallis, libera Indorum*

αὐτοῦ. Τί γὰρ δεῖ νῦν στενοχωρίᾳ λόγου περιλαμβάνειν τοσαύτην ἀνδρὸς εἰς ὅπλα ἀρετήν; Ἔστω δὲ καὶ [5] τῆς Τύχης Ἀλεξάνδρου ἀγαπώσης τὰ πλεῖστα, εἴ τις εἴη δύσερις. Καλὸς δὲ οὖν Ἀλέξανδρος, [6] μὴ ἡττώμενος τῆς Τύχης, μηδὲ πρὸς τὴν ἐξ αὐτῆς

Quid enim opus eſt verborum anguſtia complecti nunc tam late patentem Viri in armis virtutem? Immo ſint ſane etiam pleraque illa Fortunæ *opera*, quæ Alexandrum dilexerit, ſi quis litigioſus ita velit. Præclarus tamen eſt Alexander, non victus à Fortuna,

gente, contigit, & tum ipſa urbs Mallorum erat, tum ii, a quibus vulnus inflictum Alexandro, Malli quoque: qui quidem ſtatuerant Oxydracis ſe jungere atque ita pugnæ ſubire diſcrimen. Alexander autem per ſteriles arenas raptim ducto exercitu eos occupavit, priuſquam aut Malli Oxydracis aut Oxydracæ Mallis auxilio venirent. confer epitom. Stephan. *de Urbibus* in Ὀξυδράκαι. KUHN.

Τὰ ἐν Ὀξυδράκαις] Populus eſt Indiæ, inter fluvios Indum & Hydaſpen, vicinus Mallis: Strabo *lib.* XV. *p.* 701. Hinc, quod alii *in Mallis*, id alii, inque iis & Noſter, *in Oxydracis* accidiſſe memorant. Illud autem Alexandri facinus hocce eſt, quod, oppidum alterutrius populi oppugnans, in murum aſcendit ſolus, inque Urbem hoſtibus plenam deſiluit, atque ibi contra omnes pugnans, cum præſentiſſimo vitæ diſcrimine, vix vivus, irrumpentibus tandem ſuis, evaſit, nec niſi graviſſime vulneratus. Vide Curtium IX. 4. Stephanus Byz. Ptolemæum Regi ſuccurriſſe, & inde Σωτῆρα appellatum ait. Aſſentitur ei Plutarchus *de Fort. Alex.* & Alii. Sed ex ipſo Ptolemæo refutat id Curtius *d. l.* & Arrianus *lib.* VI. PERIZ.

5 Τῆς τύχης Ἀλεξάνδρου] Cui quidam apud veteres omnia Alexandri præclare facta tribuebant. Patet ex *libello* Plutarchi περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς. In quo accurate integrum hoc argumentum tractatur. Addenda tamen ad meliorem rei intellectum, quæ vir Clariſſimus, J. H. Bœclerus ſubtiliter de ſingulari heroum fortuna diſput. in *Charact. Politicis Vellejanis cap.* 2. §. 71. SCHEFF. Reſpicit Auctor ſine dubio libellos Plutarchi, περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς, *De Alexandri Fortuna, an Virtute.* Nam inuſitata Alexandri facinora tam brevi temporis & ætatis ſpatio perpetrata, materiem præbuerunt Sophiſtarum Diſſertationibus, in quibus illa modo *Virtuti* ejus adſcribebantur, modo *Fortunæ*, ἴδιον καὶ μόνης αὐτῆς ἔργον ἀποφαινομένῃ Ἀλέξανδρον, *proprium & ſui ſolius opus pronuncianti Alexandrum*, ut loquitur Plutarchus, qui tamen ejus *Virtutem* potiſſimum laudat. At Curtius X. 5. *Fatendum eſt tamen, quum plurimum Virtuti debuerit, plus debuiſſe Fortunæ, quam ſolus omnium mortalium in poteſtate habuit.* PERIZ.

6 Μὴ ἡττώμενος τῆς τύχης] Vertebatur, *quod fortunæ non ſuccubuit.* Sed vel ſic ambigua eſt eorum ſententia, quum diverſis plane modis & Græca & Latina exponi queant. Etenim *ſuccumbunt fortunæ*, ἡττώμενοι τῆς τύχης, quos aut *quorum animum vel proſpera fortuna afflatu ſuo nimium effert, vel adverſa infringit*, ut loquitur Livius XLV. 41. qui vel ab Adverſa victi animum deſpondent, vel Secunda elati in inſolentiam, temperare ſibi nequeunt, quo minus in peſſima ruant vitia præcipites. Neutrum convenire in hunc locum res ipſa clamat, quia Alexander Adverſam non eſt expertus, at ab Secunda in varia vere præcipitatus eſt vitia, qualia *fortunæ* ejus *vitia* commemorat Curtius X. 5. 33. immo & Noſter *hoc* in *ipſo capite.* Deinde ἥσσων, vel κρείττων τῆς τύχης dicitur etiam, qui patet vel non patet telis Fortunæ: quo ſenſu Curtius *d. l.* ait de Alexandro, *fortunam ſolus omnium mortalium in poteſtate habuit*, h. e. potuit cogere ſuum in obſequium. Paulo aliter Vellejus II. 35. de Catone, *ſemper fortunam in ſua poteſtate habuit*, ne ſcilicet ullam in partem nocere ei poſſet, quaſi ſupra fortunam eſſet poſitus. Cæterum neque illud voluit Ælianus. Quid ergo? Nimirum, quod nunquam fatigatus fuit Alexander à Fortuna, quo minus ſua Virtute eam ſubſequeretur, ſeu quod Fortunæ non ceſſerit ejus Fortitudo, neque ullam ab ipſa oblatam prætermiſerit occaſionem rei bene gerendæ. Confirmant hanc interpreta-

τῆς εἰς αὐτὸν προθυμίαν ἀπαγορεύων. Excitationem proxima, quæ ſequuntur, μηδὲ πρὸς τὴν ἐξ αὐτῆς εἰς αὐτὸν προθυμίαν ἀπαγορεύων, h. e. *neque animum aut ſpem abjiciens ſequendi pronum ejus favorem.* Sic Plut. *de Fort. Alex. Or.* II. Καὶ δὴ διηρείδετο πρὸς τὴν Τύχην, οὐκ ἂν ἔκαμνε καὶ ἀπηγόρευσε προσταττόμενος. *Et, firmabatur* (virtute) *adverſus Fortunam, non autem fatigabatur, aut animum dejiciebat quaſi contra eam in acie poſitus.* Julian. *Or.* I. *p.* 46. Ἄλλοι δὲ πρὸς τοὺς πόνους ἀπαγορεύοντες. Sed diſertiſſimum habemus Interpretem hujus ſententiæ Apulejum I. *Florid. p. m.* 221. *Nam ſolus* (Alexander) *à condito ævo inexſuperabili imperio orbis auctus, FORTUNA SUA MAJOR fuit, ſucceſſuſque ejus* (Fortunæ) *ampliſſimos & provocavit, ut ſtrenuus, & æquiparavit, ut Meritus, & SUPERAVIT, ut MELIOR*, ſcil. Virtute. IDEM.

7 Δὶ οὗ μηνὸς] Videtur deeſſe nomen menſis. Δῖος quidem eſt menſis quidam Bithynis. *Dyſtrus* vero Aprilis Macedonibus. GESN. Locus, ſi quis alius in hoc auctore fœde depravatus. Cui utrum medicinam afferam, judicent eruditi. mihi ſatis eſt, ſententiam de eo meam quoquo modo aperuiſſe. Ea igitur hæc eſt: videri hoc capite partim de virtutibus & vitiis, partim etiam de morte Alexandri agi, eorumque proponi ſententiam, qui ipſum non veneno, ſed crapula periiſſe prodiderunt. Indicant quodammodo ea verba; Ἀλέξανδρος κακῶς τοσαύτας τοῦ μηνὸς ἡμέρας ἑαυτὸν ζημιοῖ διὰ τὸν οἶνον. Nam κακῶς ἑαυτὸν ζημιοῦν nil aliter hoc loco ſignificare arbitror, quam ſibi ipſi malum, pernitiem, & exitium afferre. Deinde, quod de ſingulari menſe noſter, plane convenit in illum, quo extinctus eſt. Eo enim multa inſtituit convivia & cum maximo potatore Protea, etiam certamen πολυποσίας iniit. Auctor Ephippus apud Athenæum *lib.* X. Curtius *lib.* X. *cap.* 4. & alii. Reſpondet tertio dierum numerus, quorum mentio fit *hoc capite*, ſi cum iis conferatur, quibus Alexander & convivia adornavit & extinctus eſt. Nominat enim noſter diem vigeſimum, quo cœnavit apud Bagoam, & ſequentem quo quievit. Idem facit Plutarchus in *ipſius vita*, ex diariis regiis, quæ non Eumenes modo Cardianus, ſed & Deodatus Erythræus compoſuit, teſte Athenæo *lib.* X. tuna, neque ad Ejus erga ſe ſtudium defe-

Ut proinde nihil valeat, ſi quis Plutarchum Bagoæ nil meminiſſe dicat. Nam & Plutarchus nomen Bagoæ prætermiſiſſe, & Noſter alio auctore uſus eſſe potuit. Quæ cum ita ſeſe habeant, pro δὶ οὗ, id eſt ineptis vocabulis, nomen menſis ſcriberem, & δαισίου, non tam mutatione literarum, quam ſubſtitutione earum, quæ in MS. codice forſan exoleverant, hic legerem. Ariſtobulus apud Plutarchum: τελευτᾷ τριακάδι δαισίου μηνός. &c. Atque ita ante me Schottum quoque video hunc locum emendaſſe *lib.* III. *obſerv. Hiſtor.* 34. nulla tamen ratione adjecta. Quo magis in ſententia mea perſto, eamque haud ineptam viſum iri confido. SCHEFF. Verba δὶ οὗ in mendo cubare extra controverſiam eſt, levi autem mutatione reſtitueretur locus, ſi male divulſa vox coaleſceret in Δίου. Δῖος menſis. Macedonici nomen eſſe negari non poteſt. Noſter etiam hoc loco nihil aliud agit, quam ut ex ephemeridibus doceat, quot dies Alexander decurrente menſe *Dio* inter pocula decoxerit, atque irreparabili temporis ζημίᾳ ſe ipſum mulctaverit, aut multa falſiſſima de Alexandro in ephemeridas eſſe relata neceſſe eſt. Verum *toto hoc capite* ne γρῦ quidem invenias de morte illius Regis, quæ in menſem Dæſium incidit: adde quod ea hoc menſe ab Alexandro acta dicuntur, quæ in ægrotum minimè cadunt. Primum enim à compotatione apud Eumæum Alexander poſtridie diem fere totum ſomno dedit, niſi quod pauliſper ſurgens iter in craſtinum pronunciavit. At Dæſio menſe Alexander febrili jactatus æſtu σμικρὸν ὕπνωσε, *paululum dormitavit.* Deinde Noſter ait Alexandrum ſummo mane (πρωῒ) caſtra moviſſe. *Dæſio* menſe nihil tale geſtum. Ad ultimum ſeptimo & vigeſimo die menſis Dii Alexander apud Bagoam cœnaturus per decem ſtadia ad domum Eunuchi contendit. At eodem *Dæſii* menſis die Alexander tam male ſe habuit, ut poſtridie animam efflaret circa veſperam. His & aliis argumentis, quæ quilibet paulo diligentior ex Noſtro & Plutarchi *Alexandro* haurire poterit, adductus, Δίου malui legere quam Δαισίου. Et nullam plane, ut dixi, vel morbi vel mortis mentionem *hoc capite* fecit Auctor, ſed male ſibi conſuluiſſe Alexan-

 drum

Ἐκεῖνα δὲ οὐκ ἔτι καλὰ *Ἀλεξάνδρου. defetiſcens. Verum illa Alexandri non ſunt

drum inquit, quod jacturam tot dierum, quos inter perpotandi dormiendique vices conſumpſit, ſuo ſibi jumento accerſivit, niſi Ephemeridum fidem in dubium vocemus. huc pertinet quod Plutarchus *lib.* I. *ſympoſ.* notat, in regiis ephemeridibus Alexandri συνεχέσατα, καὶ πλεισάκις ſcriptum fuiſſe, ὅτι τὴν δὲ τὴν ἡμέραν ἐκ τοῦ πότου καθεύδων, ἔστι δὲ ὅτε καὶ τὴν ἐφεξῆς, *quod hoc vel illo die dormiverit à compotatione, nonnunquam etiam, quod inſequenti.* Cur igitur ad Dæſium menſem reſtringere volumus, quod ſæpius & aliis quoque menſibus ab Alexandro perpetratum conſtat. *Dii* Macedonum menſis meminit Suidas in *hac voce.* Joh. Tzezes *Schol. in Heſiod. Op. & Dies.* confer & Valeſium *notis in Euſeb. Hiſt. Eccleſ. p.* 137. *edit. Mogunt.* KUHN.

Δὶ οὖ μηνὸς] Eâdem ſyllabarum vel vocum diſtinctione MSti. Sed vel ſic corrupta hæc ſunt haud dubie, ut monuit jam dudum Geſnerus, cui vera ſuboluit lectio. Nam *videri excidiſſe nomen Menſis* præfatus, addit, *Δῖον eſſe menſem quendam Bithynis*, & *Dyſtron Macedonibus.* Schottus tamen & Schefferus maluerunt legere Δαισίου μηνὸς, quia illo menſe Alexander traditur mortuus ex crapula; apud Plutarchum. Sed recte cenſuit Kuhnius, non hic agi de morte Alexandri, immo referri talia, quæ in Menſem, quo ille mortuus, neutiquam conveniant: Verius itaque eſſe, & propius, ut legamus Δίου μηνὸς. Neque Ego dubitem, quin ita ſit faciendum. Nam non *Bithynis* tantum, ſed & Macedonibus primus fuit Anni, reſpondens Romanorum Octobri. In ejus initium incidit æquinoctium autumnale, ut teſtatur Galenus *Epidem.* I. Vide Petav. *ad Epiphan. Hæreſ.* LI. *pag.* 139. & Valeſ. *ad Euſeb. Hiſt. Eccl. pag.* 173. PERIZ.

8 Ευμαίῳ] An Ευφρῃ? Nam *Eumæum* neminem illis temporibus vixiſſe reperio. In MS. B. eſt Εὐλαίῳ. Sed Εὐλαῖος amnis eſt, qui ſe immittit Tigri, apud Arrian. *lib.* VII. Ευφρει ideo placet, quia in fine, ubi ejus fit mentio, additur καὶ ἐκεῖνος, quod non haberet locum, ſi de eo nihil præceſſiſſet. SCHEFF. Ut MS. B. ſic & Lugd. Εὐλαίῳ. At Sluisk. παρὰ Εὐμαίῳ. Schefferus, quia *Eumæum neminem illis temporibus reperit*, mavult Ευφρει, quoniam *Ejus* etiam *in fine Capitis fit mentio*, cum hac emphaſi, καὶ ἐκεῖνος, quod *locum non habere putat, ſi nihil de eo præceſſerit.* At nulla hæc eſt ratio. Neque alia ejus emphaſeos eſt cauſa, quam quæ adegit Ælianum, ut unum *Eumenem* ex tot Scriptoribus nominaret. Ea vero eſt Celebritas Viri. Si quid hic mutandum, crediderim legendum παρὰ Μηδίῳ. Apud *Hunc* enim, non apud *Eumenem* ſeverum & bellicoſum virum, commeſſari & potare ſolebat Alexander, idque fecit etiam ultimo vitæ menſe, ut liquet ex Plutarcho & Arriano. Sed & Hic Eum idcirco τῶν ἑταίρων ἐν τοῖς τότε τῶν πιθανώτατον, *amicorum tunc temporis maxima auctoritate præditum*, dicit *lib.* VII. *p.* 497. additque Regias Ephemerides ſcribere eadem locutione, qua Noſter utitur, Alexandrum πίνειν παρὰ Μηδίῳ κωμάσαντα. PERIZ.

9 Τοσοῦτον ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἔζησεν] MSS. B. & C. ἡμέρας ἔζομεν. SCHEFF. Etiam hic Lugd. congruit MStis Gallicanis B. & C. legentibus ἔζομεν. Sed recte vulgatum tuentur alii & Sluisk. Nam eleganter dicuntur homines tantum *vivere*, quantum vigilant, & res ſerias agunt. Sic Plin. *Præfat. Nat. Hiſt.* quum dixiſſet eam ſcriptam *horis nocturnis: hoc ſolo præmio contenti*, addit, *quod dum iſta muſinamur, pluribus horis VIVIMUS. Profecto enim Vita Vigilia eſt.* Ipſe Alexander apud Curt. IX. 6. 22. *Eâ ſtirpe ſum genitus, ut Multam prius, quam longam, Vitam debeam optare.* Valer. Max. VIII. 7. 3. de Varrone, *non annis, quibus ſeculi tempus æquavit, quam ſtylo Vivacior fuit.* Sed & hinc ſomnus *Mortis Frater* frequenter dicitur. Vide *ſupra* II. 35. PERIZ.

10 Τετράδι μετ' εἰκάδα] h. e. non *Vigeſimo quarto*, ſed *Vigeſimo ſeptimo:* Sicuti mox εἰκάδι τῇ τρίτῃ vertendum eſt *Vigeſimo octavo:* neutiquam *tertio*, ut fecerat Vultejus. Offenderat ad hæcce etiam Geſnerus, ſuſpicans pro τρίτῃ legendum πέμπτῃ. Sed nihil mutandum. Solent enim Græci in ſuis menſibus dies ultimæ Decadis, minuendo ſemper numero ad exemplum decreſcentis Lunæ, deſignare. Plutar. in *Solone p. m.* 92. Τὰς ἀπ' εἰκά-

δρου. 7 Δίου μηνὸς, φασὶ, πέμπτῃ ἔπινε παρ' 8 Εὐμαίῳ· εἶτα ἕκτῃ ἐκάθευδεν ἐκ τοῦ πότου, καὶ 9 τοσοῦτον ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἔζησεν, ὅσον ἀναστὰς χρηματίσαι τοῖς ἡγεμόσιν ὑπὲρ τῆς αὔριον πορείας, λέγων, ὅτι ἔσται πρωΐ. Καὶ ἑβδόμῃ εἱστιᾶτο παρὰ Περδίκκᾳ, καὶ ἔπινε πάλιν, καὶ ὀγδόῃ ἐκάθευδε. Πέμπτῃ δὲ ἐπὶ δέκα τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ταύτῃ ἔπινε, καὶ τῇ ἑπομένῃ τὰ εἰθισμένα ἔδρα, τὰ ἐκ τοῦ πότου. Παρὰ Βαγώᾳ δὲ ἐδείπνησε 10 τετράδι μετ' εἰκάδα. Ἀπεῖχε τῶν βασιλείων ὁ Βαγώα οἶκος 11 δέκα σταδίους· εἶτα 12 τῇ † τρίτῃ ἐκά-

ſunt amplius laudanda. Dii menſis quinta die, ut ferunt, perpotavit apud Eumæum, deinde ſexta crapulam edormivit, neque plus illo die vixit, quam ut ſurgens cum ducibus de craſtina profectione ageret, dicens, eam ſummo mane futuram. Septima deinde die convivio acceptus eſt apud Perdiccam, ſeque rurſus vino ingurgitavit, & octava dormivit. Decimo quinto autem die ejuſdem menſis, etiam tunc potavit, ac ſequenti fecit, quæ potationem ſequi ſolebant. Vigeſimo ſeptimo cœnavit apud Bagoam. Diſtabat à regia Bagoæ domus ſtadiis decem:

† πέμπτῃ.

εἰκάδος, οὐ προστιθεὶς, ἀλλ' ἀφαιρῶν καὶ ἀναλύων, ὥσπερ τὰ φῶτα τῆς Σελήνης, ἧς ἑώρα, μέχρι τριακάδος ἠρίθμησεν: *Dies à Vigeſimo, non addendo, ſed detrahendo & retexendo, velut lumina Lunæ, quam videbat, uſque ad Trigeſimum numeravit.* Exemplum rei Vide apud Eund. in *Alexandro extr.* & adde inprimis, quæ hic notavit Kuhnius. Idem.

11 Δέκα σταδίους] Interpres habet, *ſtadiis decem.* Quicquid ſit, unum & viginti ſtadia abfuiſſe domum Bagoæ à regia, Græcus ait, ſi modo integer ſit numerus & incorruptus. Scheff. In qua hoc extet editione, quod Vir doctiſſimus dicit, non excogito. Romana certe legit δέκα, nec aliter Geſneriana, Genevenſis, quas merito Interpres ſecutus eſt. Kuhn.

Δέκα σταδίους] Nota hic inſigne ſpecimen indecoræ μικρολογίας in ſcribendo, qua uſus eſt Schefferus in omnibus ſuis edd. Tradit enim, *Interpretem habere, Stadiis Decem. Quicquid ſit; Unum & Viginti Stadia abfuiſſe domum Bagoæ à Regia, Græcum dicere, ſi modo integer ſit numerus & incorruptus.* Haud injuria miratur Kuhnius, ex qua tandem editione ille hæc habeat, quæ de *Græco* affirmat, cum *Romana, Geſneriana, & Genevenſis legant* δέκα. Addo omnes Alias, ipſas etiam, quod magis mireris, Schefferianas. Sed certam reperi, at ridiculam prorſus, tantæ ſocordiæ originem. Secutus eſt Schefferus in prima ſua Editione, ut jam ante monui, textum Stœrianæ Genevenſis, eamque ante oculos habuit, cum Notas componeret. Iſtic autem vox δέκα in duos dividitur verſus, ut poſterior hoc modo incipiat, κα σταδίους: Hæc temere prorſus accepit ille pro *XXI. Stadiis*, non reſpiciens priorem voculæ ſyllabam. Ne dubites, etiam in Notis Primæ & Secundæ Ed. quaſi verba textus, quæ expoſiturus eſt, exhibet, non δέκα, ſed κα σταδίους: licet in illis ipſis editionibus, inque ipſo earum contextu, librarii rectius, &, ut oportebat, expreſſerint Stœrianam. Scilicet hi ſunt fructus multæ & feſtinatæ ſcriptionis. Cæterum de Bagoa hoc, qui antea Dario, dein Alexandro in deliciis, & apud eum potentiſſimus fuit, vide Curtium vi. 5. & x. 1. & Athen. xiii. *p.* 603. Periz.

12 Τῇ τρίτῃ] Scilicet μετ' εἰκάδα, vel φθίνοντος ex præcedentibus. Interpres locum ita reddidit, quaſi Alexander vigeſimo quarto die menſis Dii cœnatus apud Bagoam, poſtea tertio dormiviſſet, quod nimis ridiculum eſt. Vidit rei abſurditatem Geſnerus, ideoque in margine ſuæ editionis appoſuit πέμπτῃ, ut vigeſimus quintus inde exoriretur dies. Verum enim vero nec interpretatio admitti poteſt nec cor-

ἐκάθευδε. Δυοῖν οὖν θάτερον, ἢ Ἀλέξανδρος κακῶς τοσαύτας τοῦ μηνὸς ἡμέρας ἑαυτὸν ζημιοῖ διὰ τὸν οἶνον, ἢ οἱ ταῦτα γράψαντες ψεύδονται. Ἔξεστι δὲ ἐκ τούτων ἐννοεῖν, καὶ [13] τοῦ λοιποῦ χρόνου τὰ ὅμοια αὐτοὺς λέγοντας, ὧν καὶ [14] Εὐμενὴς ὁ Καρδιανὸς [15] καὶ ἐκεῖνός ἐστι.

cem: dein Vigeſimo octavo dormivit. Ex duobus igitur alterum *ſit oportet:* aut Alexander male tot diebus iſtius menſis ſe ipſe mulctavit per vinolentiam, aut, qui hæc tradiderunt, mentiuntur. Ex illis autem colligere licet, eos etiam de reliquo tempore ſimilia dicere, in quibus Eumenes Cardianus ipſe eſt.

correctio. Attici enim, cum ad vigeſimum menſis diem numerando pervenerunt à vigeſimo nono die ἐξ ὑποστροφῆς retro numerant hoc modo. εἰκὰς *dies vigeſimus*, ὑστέρα δεκὰς, *vigeſimus primus*, ἐννάτη μετ' εἰκάδα, *vigeſimus ſecundus*, ὀγδόη, *vigeſimus tertius*, ἑβδόμη, *vigeſimus quartus*, ἕκτη, *vigeſimus quintus*, πέμπτη, *vigeſimus ſextus*, τετάρτη, *vigeſimus ſeptimus* &c. Ex his liqueret poteſt, τετράδι μετ' εἰκάδα apud Noſtrum non eſſe die *vigeſimo quarto*, ut Interpres & cum eo Simſon *Chronico p. 4. p.* 110. ſed *ſeptimo*, nec τὸ, τῇ τρίτῃ ἐκάθευδε reddi debere, *vigeſimo tertio dormivit*, ſed potius *octavo*. vid. Demoſthen. in *de Falſâ Legat.* & ibi Ulpianum. cujus verba aſcribam, ut pro viribus emendem, εἶτα ἐκ τῆς πρώτης καὶ εἰκάδος ἐξ ὑποστροφῆς (οἱ Ἀθηναῖοι ἀριθμοῦσι) τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν εἰκάδα, ὑστέραν δεκάτην καὶ τὴν δευτέραν δεκάδα, ἐννάτην, καὶ τὴν τρίτην δεκάδα, ὀγδόην, καὶ ὁμοίως οὕτως ἕως τῆς τριακάδος. quis dubitet legendum, τὴν πρώτην εἰκάδα, ὑστέραν δ. ex *Etymologico magno*, quod ita habet: ὑστέρα δεκάτη ἡ ἐξ εἰκάδος ἡμέρα καλεῖται ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν, ἣν ἡμεῖς πρώτην καὶ εἰκοστὴν καλοῦμεν. quibus aperte indigitat non vigeſimum ſecundum, ſed primum eſſe, qui apud Demoſthenem audit ὑστέρα δεκάτη. Heſych. δεκάτη πρoτέρα ἡ πρὸ εἰκάδος, ὡς ὑστέρα ἡ μετ' εἰκάδα. Solent Attici hanc quoque numerandi rationem inire, ut πρώτη φθίνοντος dicatur vigeſimus nonus dies menſis, δευτέρα φθίνοντος *octavus* &c. uti videre eſt apud Iulium Pollucem *lib.* 1. *cap.* 7. ubi pro εἰκοστάδος omnino legendum εἰκάδος. Plutarcho autem in *Alexandro* δεκάτη φθίνοντος eſt *vigeſimus primus*, ἐννάτη φθίνοντος *vigeſimus ſecundus* menſis dies & ſic deinceps. vide imprimis Phavorinum in πρώτη ἱσταμένου. KUHN.

13 Τοῦ λοιποῦ χρόνου] Nec enim iſto tantum menſe, ſed & aliis temporibus vino plurimum indulſit, quæ omnia accurate erant in antedictis regiis diariis annotata. Unde & Philinus apud Plutarch. *Symp. lib.* 1. *quæſt.* 6. vanitatis eos arguit, qui non tam potando cum amicis, quam diſſerendo Alexandrum tantum temporis conſumſiſſe dicebant. Nam, inquit, ἐν ἐφημερίσι βασιλικαῖς συνεχέστατα γέγραπται καὶ πλειστάκις, ὅτι τὴν δὲ τὴν ἡμέραν ἐκ τοῦ πότου ἐκάθευδεν. SCHEFF.

14 Εὐμενὴς ὁ Καρδιανὸς] Rectiſſime Leopardus *lib.* 11. *cap.* 12. Εὐμένης ὁ Καρδιανός. Ipſe namque autor hujus rei. Vide Athenæum *loco ſupra citato.* Conſentit quoque in hanc emendationem Clar. Freinshemius in *Catalog. Scriptorum de rebus Alex.* Adde quoque Voſſium *lib.* 1. *cap.* 10. *de Hiſt. Græc.* IDEM.

Εὐμένης ὁ Καρδιανὸς καὶ ἐκεῖνος] In omnibus Edd. ſuperioris ſeculi legitur, ἐν μὲν ὁ καρδ. Atque ita etiam in Sluisk. reperi. Primus fuit, qui reponendum monuit *Eumenis* nomen, Doctiſſimus ille Leopardus *Miſcell.* 11. 12. Secutæ ſunt ejus ſententiam Tornæſianæ, & Reliquæ hujus ſeculi; Probant vero non Freinshemius tantum, & Schefferus, ſed & Codex Lugd. ut & res ipſa. Scripſit enim Eumenes hic *Ephemeridas* Alexandri. Vide Athen. x. 9. Fuit autem inter Comites ſeu Duces ejus; Vir plane Illuſtris, cujus vitam ideo nobis reliquit Nepos & Plutarchus. *Cardianus* dicitur ab oppido Thraciæ in Cherſoneſo, quod *Cardia* vocabatur. Paulo ante Lugd. legit οἱ ταῦτα ἀναγράψαντες. Quod non temere eſt, quum pene proprium ſit hiſtoricis ſcriptionibus denotandis illud verbum. Sic Arrian. VII. *p.* 496.

Αὐτὸν

Αὐτὸν μὲν ἀπηλλάτ]εσθαι, εἰσὶν οἱ ἀνέγραψαν. *p*.499. Οὕτως ἐν τοῖς ἐφημερίσι τοῖς βασιλείοις ἀναγέγραπ]αι. Athen. *d. l.* ἃς (ἐφημερίδας) ἀνέγραψαν Εὐμένης τε ὁ Καρδιανὸς, καὶ Διόδο]ος ὁ Ερυθραῖος. Adde Noſtrum XII. 19. Periz.

15 Καὶ ἐκεῖνος] Forte pro ἐκεῖνος legendum Εφιππος. vide Athenæum. Faber. vide indicem in ἐκεῖνος & quæ notavi ſuperius. Scheff. Ita enim Noſtri ſtylus eſt. ſæpe ἐκεῖνος, οὗτος αὐτὸς per pleonaſmum vel emphaſin nominibus, quæ præiverunt, ſubjiciuntur, ut, Εὐαγόρας ὁ Λάκων καὶ ἐκεῖνος &c. Kuhn.

ΚΕΦ. κδ'.

Περὶ φιλοκαλίας Ξενοφῶντος.

1 Ξενοφῶντι ἔμελε τῶν ἄλλων σπουδαίων, καὶ οὖν καὶ 2 ὅπλα καλὰ ἔχειν. Νικῶντι γὰρ, ἔλεγε, τοὺς πολεμίους 3 τὴν καλλίστην στολὴν ἁρμόττειν· καὶ 4 ἀποθνήσκοντα ἐν τῇ μάχῃ.

CAP. XXIV.

De Xenophontis pulchritudinis amore.

Xenophonti cum alia honeſta curæ fuerunt, tum ut haberet arma pulchra. Ajebat enim, ſi viciſſet hoſtes, elegantiſſimum ſe decere ornatum: & ſi vitam amitteret in prælio,

1 Ξενοφῶντι] Hiſtoriam habes apud Xenophontem ipſum *lib.* III. *exp. Cyri p. m.* 130. Scheff.

2 Ὅπλα καλὰ ἔχειν] Idem Annibalis ingenium. De quo Livius *lib.* XXI. *cap.* 4. *veſtitus nihil inter æquales excellens, arma atque equi conſpiciebantur.* Idem optimi cujuſque ducis. Idem.

3 Τὴν καλλίστην στολὴν ἁρμόττειν] Verterat Vultejus, *elegantiſſima quoque ſe ſtola indutum iri.* Rectius Geſnerus, *elegantiſſimo quoque ſe ornatu dignum eſſe.* Egregius enim hic eſt locus, ex quo liquet, στολὴν, non de *Veſtibus* omnino, nec de *certo genere veſtis* tantum, ſed de toto *ornatu & cultu corporis*, etiam eo, qui unice in *armis* conſiſtit, adhiberi. Thomas Magiſter in *v.* ἐσθὴς differentiam quoque memorat inter ἐσθῆτα & στολὴν nam ait, τὴν μὲν ἐσθῆτα ἐπὶ τῶν ἁπλῶς ἐνδυμάτων τάττεσθαι, τὴν δὲ στολὴν ἐπὶ τῶν διαφόρων σχημάτων τῶν ἐσθήτων, οἷον, ἄλλη στολὴ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἄλλη τῶν Βαρβάρων. *Veſtem dici ſimpliciter de indumentis, at Stolam de diverſis veſtium figuris, veluti, alia eſt Stola Græcorum, & alia Barbarorum.* Videtur velle, deſignari ea voce præcipuum *veſtimenti* genus, quod diverſæ fuerit formæ apud alios alioſque populos. At vera vocis ſignificatio eſt qualecunque corporis *ornamentum* ad aliquam rem peragendam, à verbo στέλλεσθαι, quod proprie *mitti*, ſed dein etiam *ad aliquid parari* vel *ornari* notat, & vel maxime *armis* ad pugnam vel certamen ineundum. Hinc Achilles apud Homer. *Il.* Ψ. 285. in funere Patrocli exhortans Græcos ad certamen Equeſtre, Ἄλλοι δὲ στέλλεσθε κατὰ στρατὸν, *Alii vero per exercitum parate vos*, & ita mittite vos ad certamen: ubi Euſtath. id exponit, ἐντρεπίζεσθε εἰς ἀγῶνα, καὶ, ὡς εἰπεῖν, κοσμήθητε. Addens, *tale quid ſignificare* τὸ στέλλεσθαι, *& derivata ejus*, inter quæ memorat & στολήν. Inde jam στολὴ apud Dionyſ. Halic. *lib.* VI. de Caſtore & Polluce, nunciantibus victoriam, ad Regillenſem lacum partam, πολεμικὰς ἐνδεδυκότας στολὰς, diſerte pro *Lorica* ponitur. At apud Noſtrum omnem *armaturam* ſeu *ornatum militarem* notat, ut liquet ex *ſeqq.* in quibus tantum de Armis agitur. Digniſſimus etiam eſt locus Xenophontis ipſius *lib.* III. Αναβ. qui conferatur, quoniam voculæ illius vim hoc in loco vel maxime illuſtrat. Sic ergo ibi de ſe loquitur, ἐσταλμένος εἰς πόλεμον, ὡς ἐδύνατο κάλλιστα, νομίζων, εἰ μὲν νίκην διδοῖεν οἱ Θεοὶ, τὸν κάλλιστον κόσμον τῷ νικᾶν πρέπειν, &c. *ORNATUS*

χῃ κεῖσθαι [5] καλῶς ἐν καλῇ τῇ πανοπλίᾳ. Τῷ γὰρ ἀνδρὶ τῷ γενναίῳ ταῦτ' εἶναι τὰ ἐντάφια, τὰ ὡς ἀληθῶς κοσμοῦντα αὐτόν. Λέγεται οὖν ὁ τοῦ Γρύλλου τὴν μὲν [6] ἀσπίδα Αργολικὴν ἔχειν, τὸν δὲ θώρακα Ἀττικὸν, τὸ δὲ [7] κράνος Βοιωτιουργὲς, τὸν δὲ [8] ἵππον Ἐπιδαύριον. Φιλοκάλου δὲ ἔγωγε ἂν εἶναι φαίην τὰ τοιαῦτα ἀνδρὸς, καὶ ἀξιοῦντος ἑαυτὸν τῶν καλῶν.

lio, jacere ſe decore in armatura ſplendida. Nam hæc eſſe ſtrenuo viro ornamenta funebria, quæ vere ipſum ornent. Dicitur igitur hic Grylli *filius* habuiſſe clypeum quidem Argolicum, loricam vero Atticam, galeam autem Bœotici operis, equum porro Epidaurium. Talia vero, ego dixerim, viri eſſe elegantiæ ſtudioſi, ſeque dignum his, quæ pulchra ſunt, judicantis.

TUS in Bellum, quam potuit pulcherrime, exiſtimans, ſi quidem victoriam dederint Dii, pulcherrimum ORNATUM convenire victoriæ, ſin &c. Plane ut hic τὴν καλλίςην ςολὴν ἁρμόττειν. Similiter vero de aliis quoque ornamentis totius corporis vox ea adhibetur. Sic *infra cap.* 43. *Citharœdus* dicitur *canens in certamine publico*, exorta ſubito ſeditione, *confugiſſe* σὺν αὐτῇ ςολῇ *in aram*, h. e. *cum omnibus ornamentis*, quibus citharœdi ſolebant ornari quum ſe in ſacrum certamen dare vellent. Sic totus veſtitus Silenorum *cap.* 40. dicitur itidem collective ἡ ςολή. PERIZ.

4 Αποθνήσκοντα] Uterque MS. ἀποθνήσκοντι, qui conſenſus facit, ut pene putem id ab Auctore profectum. Prîmus Editor id videtur mutaſſe, quia Syntaxin non inveniebat, & ſequens Infinitum credebat deſiderare Accuſativum. At repeti poterat ex proximis ſuperioribus ἁρμόττειν, quo facto conſtructio erit ſatis ſalva. IDEM.

5 Καλῶς ἐν καλῇ πανοπλίᾳ] Alibi jam monui Græcos morituros pretioſiſſima veſtimenta induere conſueviſſe. Quemadmodum autem, qui in pace erant, veſtimentis, pallio puta & ſimilibus, ita qui in bello, armis ſeſe exornabant. Exemplum eſt apud Curtium *lib.* v. *cap.* 8. ubi Artabazus ad ſuos, qui mortem animo jam præconceperant: *Nos vero pretioſiſſimam veſtem induti, armiſque quanto maximo cultu poſſumus, regem in aciem ſequemur, ea quidem mente, ut victoriam ſperemus, mortem non recuſemus.* SCHEFF. Audiamus ipſum Xenoph. *lib.* III. Αναβ. *pag.* 236. ἐκ τούτου Ξενοφῶν ἀνίςαται, ἐςαλμένος εἰς πόλεμον ὡς ἐδύνατο κάλλιςα, νομίζων, εἰ μὲν νίκην διδοῖεν οἱ θεοὶ, τὸν κάλλιςον κόσμον τῷ νικᾷν πρέπειν. εἴτε τελευτᾷν δέοι, ὀρθῶς ἔχειν, τῶν καλλίςων ἑαυτὸν ἀξιώσαντα, ἐν τούτοις τῆς τελευτῆς τυγχάνειν, *Poſtea ſurgit Xenophon, ad bellum quam potuit elegantiſſime adornatus. Exiſtimabat enim, ſi victoriam Dii annuerent, cultu victores pulcherrimo dignos eſſe: ſin moriendum, bene ſecum agi, quod cultu cohoneſtatus quam maxime decoro caderet.* vide Eundem *de Inſtit. Cyri. l.* VI. *p. m.* 134. KUHN.

6 Ασπίδα Αργολικὴν] Quæ hic nominantur arma, pro optimis habita apud Græcos veteres. Conſule Pollucem *lib.* I. *cap.* 10. §. 13. SCHEFF. Equum quidem, quem Noſter Epidaurium dicit, Xenophon ſe Lampſaci ex inopia fatetur vendidiſſe quinquaginta Daricis: amici autem, cum valde eo delectatum Xenophontem inaudiviſſent, redemptum à ſe equum gratis ei reſtituerunt. *lib.* VII. ἀναβ. KUHN. Quæ memorantur hic arma, in iis Gentibus, quarum Epitheto illa ornantur, fuerunt præſtantiſſima. Unde Pollux *lib.* I. *cap.* περὶ ὁπλοποιῶν ait, εὐδόκιμα δὲ θώραξ Ἀττικουργὴς, κράνος Βοιωτιουργὲς, ἀσπὶς Αργολικὴ, &c. Ασπίδες autem ſeu *clypei* ab Argivis etiam primum orti traduntur & inventi, immo leguntur adhibiti primum in prœlio, inter fratres Acriſium & Prœtum commiſſo. Apollod. *lib.* II. de iis, καὶ πολεμοῦντες εὗρον ἀσπίδας πρῶτοι, *Et belligerantes invenerunt primi clypeos.* Adde Plinium *Nat. Hiſt.* VII. 56. & Pauſan. in *Corinth. pag.* 52. *ed. Ald.* Quin & ludi Argis celebrabantur, qui dicebantur, Ασπὶς ἐν Αργει, quibus victori prœmium non corona, ſed *clypeus*, dabatur. Vide

de Hyginum *fab.* 170. & 273. Neque tamen credas velim, eam, quam ille refert, fuiſſe horum ludorum originem, ſeu, quod inde ſequeretur, tempore Danai, qui proavus fuit Acriſii & Prœti, clypeos jam fuiſſe in uſu. Nam ſeriori etiam tempore pelles animalium adhuc pro clypeis adhibitas, vel ex Herculis inſignibus patet, quæ erant *clava* pro telo, & *pellis leonina*, non in ſpolii tantum oſtentationem, (nam ſic multa alia potuiſſet circumferre) ſed & in uſum clypei. Sic *exſectum tergus Elephanti* fuiſſe dicitur *parma Antæi*, antiquiſſimi Herois & Gigantis, apud Pomp. Melam I. 5. ſed ex traditione poſteriorum oppidi Tinge accolarum, quod ab eo fertur conditum. Verum hæc & ſimilia ſunt incertiſſimæ fidei. Cujus generis etiam eſt, quod Phoroneus ipſo Danao longe vetuſtior, dicitur arma ſeu clypeum jam paraviſſe & dediſſe Junoni apud Hyginum *fab.* 274. Ubi Vide Munkerum. Erant autem hi clypei Argolici prorſus rotundi. Hinc Virgil. III. *Æn.* 638. de Polyphemo,

Lumen, quod torva ſolum ſub fronte latebat,
Argolici clypei, aut Phœbeæ lampadis inſtar.

Sed & Homerus paſſim ἀσπίδας, εὐκύκλους & ὀμφαλοέσσας dicit. Differebant ergo à θυρεοῖς, *ſcutis*, quippe quæ erant oblonga, atque idcirco videmus apud Livium & Dionyſ. Halic. claſſi Romanorum civium primæ Servium Tullium dediſſe Clypeos & loricas, Ἀσπίδας Ἀργολικὰς, καὶ θώρακας; at reliquis *ademiſſe loricas.* & *dediſſe* ἀντὶ τῶν ἀσπίδων θυρεοὺς, *pro clypeis ſcuta*, quia ſcilicet, qui longioribus illis ſcutis utebantur, non indigebant loricis. Adde Illuſtriſſ. Spanhemium *ad Juliani Orat.* I. *p.* 242. Periz.

7 Κράνος Βοιωτιουργὲς] Ipſe Xenophon περὶ Ἱππικῆς *in extr.* commendat ejuſmodi galeam, quia *muniat omnia, quæ eminent ex lorica, nec impediat proſpectum.* Κράνος γε μὴν, ait, κράτιστον εἶναι νομίζομεν τὸ Βοιωτιουργές. Τοῦτο γὰρ αὖ στεγάζει μάλιστα πάντα τὰ ὑπερέχοντα τοῦ θώρακος, ὁρᾶν δὲ οὐ κωλύει. Cæterum ut hic Βοιωτιουργὲς κράνος dicitur, ſic XII. 58. Χρυσοῦν κάτοπτρον Κορινθιουργές. Et χαλκώματα Κορινθιουργῆ apud Strabon. *lib.* VIII. *p.* 382. Euſtath. *ad Il. B. p.* 219. *ed. Baſil.* Ἦν δέ τι καὶ σχῆμα κιόνων Κορινθιουργὲς λεγόμενον. *Erat & figura quædam columnarum, Corinthica dicta.* Idem.

8 Ἵπποι Ἐπιδαύριοι] Hi quoque Equi erant celebres, unde & Virgilius de Equis acturus *Georg.* III. 44. ab *Epidauro* ſe vocari ait, eamque appellat *Equorum domitricem.* Idem.

ΚΕΦ. κε'.

Περὶ Λεωνίδου, καὶ τῶν τριακοσίων ἐθελοντὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀποθανόντων.

Ὁ Λεωνίδης ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ [1] τριακόσιοι, τὸν [2] μαντευ-

CAP. XXV.

De Leonida, & trecentis illis, qui ultro pro ſalute Græciæ ſe morti obtulerunt.

Leonides Lacedæmonius, & qui cum ipſo erant trecenti, ad Pylas

1 Τριακόσιοι] Sic Seneca *Suaſor.* II. & Cicero *de finibus*, alii *quingentos* & *ſexcentos habent.* Vide, quos *ad Juſtini l.* II. *c.* II. notat Vir Cl. Matth. Berneggerus. Scheff. Trecenti fuerunt Lacedæmonii, quos καθεστῶτας, i. e. *jam conſiſtentis ætatis* filiiſque auctos Leonidas elegerat, & ipſe pater Pliſtarchi. vide Herodotum *lib.* VII. *cap.* 205. qui numerum *trecentorum* excedunt, Theſpienſes & Thebani fuerint, qui partim volentes, partim inviti prælio interfuerunt. Herod. *l. c. cap.* 222. de ipſo Leonidâ Sto-

τευόμενον αὐτοῖς θάνατον εἵλοντο [3] ἐν Πύλαις, καὶ ὑπὲρ τ Ἑλλάδος εὖ καὶ καλῶς ἀγωνισάμενοι τέλους ἔτυχον εὐκλεοῦς, καὶ δόξαν ἑαυτοῖς ἀθάνατον ἀπέλιπον, καὶ φήμην ἀγαθὴν δι' αἰῶνος.

las mortem vaticinio ſibi denunciatam ſponte ſubierunt, & pro Græcia bene & pulchre pugnantes illuſtrem ſortiti ſunt finem, ac perpetuam ſibi gloriam & nomen optimum in ſempiternum reliquerunt.

bæum. vid. *ſerm.* VII. KUHN.

2 Μαιλευόμθρον] Reſpicit Auctor oraculum, quo Lacedæmoniis de belli eventu interrogantibus reſponſum: *aut Regi Spartanorum, aut urbi cadendum eſſe.* quod vide apud Herodot. *lib.* VII. *cap.* 220. ſimulque vaticinium Megiſtiæ, ὃς ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρὰ, ἔφρασε τ μέλλοντα ἔσεσθαι ἅμα ἠοῖ σφι θάνατον, *qui exta inſpiciens indicavit mortem Græcis ad Thermopylas collectis primo mane imminere.* Valla legit ἅμα, redditque, *illis pariter ac ſibi impendere.* IDEM.

3 Ἐν Πύλαις] Portæ Urbium ſic proprie dicebantur, cum ædium dicerentur θύραι, ut monet Scholiaſtes *ad Thucydidem* II. 14. Hinc jam anguſti aditus regionum per montes ſimiliter πύλαι appellantur. Curtius III. 4. *Aberat ea regio L. ſtadia ab aditu, quo Ciliciam intramus. Pylas incolæ dicunt, arctiſſimas fauces, munimenta, quæ manu ponimus, naturali ſitu imitante.* Ut Cilices illi, ſic & Græci ſuæ regionis aditum per Oetam dicebant ſimpliciter *Pylas*, unde conventus Græcorum illo in loco *Pylæa* vocabatur, & Legati *Pylagoræ*. Vide Suidam in *v.* Πύλαι. Uſitatius tamen, certe apud Latinos, *Thermopylæ* appellatur. Optime omnium locum hunc deſcribit Livius XXXVI. 15. *Extremos ad Orientem montes Oetam vocant, quorum quod altiſſimum eſt, Callidromon appellatur, in cujus valle ad Maliacum ſinum vergente iter eſt non latius quam* LX. *paſſus. Hæc una militaris via eſt, qua traduci exercitus, ſi non probibeantur, poſſint. Ideo* Pylæ, *& ab aliis, quia calidæ aquæ in ipſis faucibus ſunt*, Thermopylæ *locus appellatur, nobilis Lacedæmoniorum adverſus Perſas morte magis memorabili, quam pugna.* PERIZ.

ΚΕΦ. κϛ'.

Περὶ Πινδάρου τ τυράννου.

CAP. XXVI.

De Pindaro tyranno.

[1] Πίνδαρος ὁ Μέλανος υἱὸς [2] Ἀλυάττου ἢ θυγατριδοῦς τ Λυδοῦ, διαδεξάμενος τὴν Ἐφεσίων τυραννίδα, πρὸς μὲν τὰς τιμωρίας πικρὸς ἦν καὶ ἀπαραίτητος, [3] τά γε μὴν ἄλλα

Pindarus Melanis filius, Alyattæ vero Lydi ex filia nepos, ſuſcepta Epheſiorum tyrannide, in ſuppliciis quidem *ſumendis* aſper & inexorabilis erat, in reliquis vero *rebus* filii

1 Πίνδαρος] Hiſtoriam hanc habet Polyænus *lib.* VI. SCHEFF.

2 Ἀλυάττου δὲ θυγατριδοῦς τοῦ Λυδοῦ] Eodem modo, quo in *Libro* Danielis Δαρεῖος ὁ Μῆδος, & Κῦρος ὁ Πέρσης. Rex enim *Lydiæ* Alyattes fuit, æque, ac iſti ſuarum Gentium, & illuſtris quidem Rex per cauſam bellorum, quæ geſſit cum Cimmeriis, qui Aſiam invaſerant, dein cum pleriſque Joniæ Populis, denique cum Aſtyage; quo in bello inter præliandum accidit celebris illa Solis defectio, quam Thales Mileſius prædixiſſe fertur. Vide Herod. *lib.* I. PERIZ.

3 Τάγε μὴν ἄλλα ἐδόκει] Mediceus, & Sluisk.

ἄλλα ἐδόκει [4] Φιλόπαις εἶναι καὶ [5] σώφρων, καὶ τοῦ μὴ δουλεῦσαι τὴν πατρίδα τοῖς Βαρβάροις πολλὴν πρόνοιαν ἔθετο. Εδειξε ταῦτα οὕτως ἔχειν ἐκεῖνα δήπου. Επεὶ γὰρ Κροῖσος ὁ πρὸς μητρὸς αὐτοῦ θεῖος καταστρεφόμενος τὴν Ιωνίαν, καὶ πρὸς τὸν Πίνδαρον πρεσβείαν ἀπέστειλεν, ἀξιῶν Εφεσίους ὑπ' αὐτῷ γενέσθαι· [6] ὡς δ' οὐκ ἐπείσθη, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν Κροῖσος. Επεὶ δέ τις τῶν πύργων ἀνετράπη, ὁ κληθεὶς ὕστερον προδότης, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ἑώρα τὸ δεινὸν, συνεβούλευσεν ὁ Πίνδαρος Εφεσίοις, ἐκδήσαντας ἐκ τῶν πυλῶν καὶ

7 τῶν

filii amans & moderatus eſſe videbatur, magnamque curam adhibuit, ne Barbaris ſerviret patria. Hæc ita ſe habere, illa utique declarant. Quum enim Crœſus, ipſius avunculus, Joniam occupans, legationem etiam ad Pindarum mitteret, Epheſios ſibi ſubjici poſtulans: ille vero quum non pareret, Crœſus obſedit urbem. Quum autem turrium quædam ſubverſa concidiſſet, quæ poſtea Proditrix appellata eſt, & præ oculis diſcrimen cerneret, conſilium dedit Epheſiis Pindarus, ut ex portis & mœnibus funes

ad

τάγε μὴν ἄλλα καὶ ἐδόκει.

4 Φιλόπαις] Feſtivus, facilis ac moderatus. Videtur & alibi Ælianus φιλόπαις pro φιλοπαίγμων dixiſſe. GESNER.

Φιλόπαις καὶ σώφρων] Sic quidem & MSti. Nihilo tamen minus ſuſpecta mihi eſt hæc lectio. Quæ enim in his idonea ſatis oppoſitio, *Aſper erat in ſuppliciis ſumendis, at in aliis rebus erat filii amans*? Deinde quid, obſecro, in *hoc Capite* habemus, quod inſolitum quendam aut notabilem adeo in Liberos amorem declaret, quos utique etiam acerbiſſimi Tyranni amare ſolent & fovere, modo novercali odio à ſecundis uxoribus non exaſperentur. Quid multa? Legendum putem, Vel φιλόκαλος, h. e. *honeſti amans*: Unde Caſſius Epicureus *ad Cicer. Famil.* XV. 19. *Qui a nobis* φιλήδονοι *vocantur, ſunt* φιλόκαλοι καὶ φιλοδίκαιοι, *omneſque virtutes & colunt & retinent*; Vel φιλόπατρις, h. e. *Patriæ Amans.* Sic apud Sponium *Itin. Tom.* II. *p.* 411. in Lapide Attico inter Elogia Honorum ac Laudum φιλόπατριν habemus. Et apud Reineſium *pag.* 508. Sardiani laudant quoſdam juvenes φιλοπάτριδας καὶ φιλοπάτορας, *patriæ & patris ſui amantes.* Plutarchus in *Timoleonte p.* 237. cum ſimiliter φιλόπατριν καὶ πρᾶον διαφερόντως fuiſſe ait. Immo apud Lucianum in *Peregrino* plebs dicitur eum vocaſſe ἕνα φιλόσοφον ἕνα φιλόπατριν, *unicum Philoſophum, unicum patriæ amantem.* Sed & idem Lucianus, ſive quicunque Alius, *Dialogum*, in quo inducit *Patriæ Amantiſſimum* inſcripſit itidem φιλόπατριν: Certior foret hæc conjectura, abſque ſequenti eſſet commate, in quo demum hujus vocabuli vis, & diſertius, exprimitur. Jenſius tamen & ipſe ita ſcripſiſſe Ælianum conjecit, ut literis ad me datis ſignificavit. Vel denique φιλάνθρωπος, *humanus.* Plane ſicuti II. 4. Phalaridis celebratæ crudelitati opponitur itidem illuſtre ejus φιλανθρωπίας exemplum. Scribitur autem hoc vocabulum ex more Librariis uſitato in MStis, immo & in primis Edd. ut jam *ſupra* II. 33. oſtendi, φιλᾶνος, vel etiam φιλανῶπος, quod forte, quia poſterioribus non videbatur ſatis Græcum, vel non ſatis intelligebatur, corruptum ideo fuit in vulgatum φιλόπαις, tanto magis, quia Filii mentio in ſequentibus occurrit. Geſnerus quoque, ut deprehendi, poſtquam hæc jam eram commentatus, vidit & ipſe, ex vulgata oriri abſurdam ſententiam, niſi inuſitata juvetur interpretatione, atque ideo, quum verſum eſſet à Vultejo ſimpliciter *benignus ac ſapiens*, (quod reliquæ tamen Verſiones, licet manifeſte alienum à Græco, retinuerunt, haud dubie, quia nihil inveniebant melius) ille in margine notavit hæc ipſa, *Feſtivus, Facilis ac Moderatus. Videtur & alibi Ælianus* φιλόπαις *pro* φιλοπαίγμων *dixiſſe.* Poſterius hoc notat *jocandi* vel *ludendi ſtudioſum*: quo ſen-

ſu

7 τῶν † τειχῶν ⁸ θώμιγγας συνάψαι ⁹ τοῖς κίοσι τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος νεὼ, οἱονεὶ τὴν πόλιν ἀνάθημα ἐῶντας εἶναι τῇ Ἀρτέμιδι, ἀσυλίαν διὰ τούτων ἐπινοῶν

ad columnas templi Dianæ alligarent, quaſi urbem ſinerent Dianæ eſſe anathema, per hæc id Epheſo, ne ſpoliaretur, commentus. Tum vero ſuaſit,

† θριγκῶν.

ſu mihi certe nuſquam occurrit τὸ φιλόπαις, nec putem occurriſſe Geſnero. Solet cæteroquin, & vel maxime, notare, *Deditum amoribus puerorum*, ut notum eſt, ſed quod tamen hic voluerunt neque illi, qui Ælianum nobis corruperunt. PERIZ. Pro φιλόπαις legendum φιλόπατρις in privatis ſcholis monuit Avus noſter: & ſane ſimilis earundem vocum confuſio per ſcripturæ compendium contigit in Ariſtenæti *Epiſt.* 15. *lib.* 1. ὁ δὲ Φρύγιος τῆς φιλόπαιδος (leg. φιλοπάτριδος cum Mercero) γυναικὸς ὅλον κατηνόησε τὸν σκοπόν· ὡς διὰ τούτων ἐκείνη σπονδὰς πρὸς Μιλησίους πραγματεύεται τῇ πατρίδι. At præferenda omnino videtur conjectura, quam Vir Eruditiſſimus J. Corn. de Pauw in familiari ſermone mecum communicavit, πᾶσι φίλος εἶναι καὶ σώφρων. Paulo poſt pro ὡς δὲ οὐκ ἐπείσθη Avus malebat ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη.

5 Σώφρων] Videtur interpres σοφὸς legiſſe, ſed alterum melius & propius ab auctoris mente. In MS. A. eſt σώφων. perperam. SCHEFF.

6 Ὡς δ' οὐκ ἐπείσθη] Jenſius noſter malit, ὁ δ' οὐκ ἐπείσθη. Ut ita oratio ipſa & conſtructio evadat paulo rotundior, & hoc ipſum pendeat ex ſuperiori ἐπεὶ. Sed dubitem, quia nihil mutant MSti, & Veteres ſæpe variant una in Periodo conſtructionem. *Infra* v. 17. Ἐλέγετο γὰρ ἀκουσίως, οἱ δὲ μεμηνὼς, τοῦτο δρᾶσαι. Quin ipſa hæc vocula ἐπεὶ apud Græcos in tranſitione ſæpe notat *nam*, *ſiquidem*, vel etiam abundat. *Supra cap.* 10. Ἐπεί τοι Λακωνικὸς καὶ οὗτος νόμος, ὅταν &c. *Eſt vero & hæc Lex Laconica*, & 11. 41. ἐπεί τοι καὶ Ἡρόδοτος ἱκανὸς τεκμηριῶσαι, *ſiquidem*, vel *nam*. Sic ergo & hæc, quia inſuper illud γὰρ adeſt, verti poſſent ſimpliciter, *Crœſus enim*, vel *ſiquidem Crœſus* &c. ut ita Auctor per ἐπεὶ incipiat exponere rationes, & rerum documenta ad probandum id, quod modo affirmaverat. Sed & ſicuti hic ἐπεὶ & ὡς in priorem Periodi partem junguntur, ſic UT & QUUM apud Livium 1. 29. *UT vero jam Equitum clamor exire jubentium inſtabat*, &c. *raptim quibus quiſque poterat elatis*, *QUUM larem ac penates tectaque relinquentes exirent*, *jam continens agmen migrantium impleverat vias*. Poſſit etiam Verbum Subſtantivum ἦν intelligi in Participio καταστρεφόμενος, ut fit 11. 4. Ita ſenſus foret; *Quum enim Crœſus Joniam vaſtaret*, *tunc etiam ad Pindarum miſit legationem* &c. *Ut vero non auſcultavit* Pindarus, *urbem obſedit Crœſus*. PERIZ.

7 Τῶν τειχῶν] Eſt, qui corrigit θριγκῶν. Nobis placet veterem ſcripturam propius ſequi & τειχῶν ſubſtituere. Herodotus in *Clio*. ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι, ἐξάψαντες ἐκ τοῦ νηοῦ σχοινίον ἐς τὸ τεῖχος. Atque ſic & Polyænus, qui habet etiam reliqua pæne ad verbum. firmat quoque MS. B. SCHEFF.

Τῶν τειχῶν] Repoſui τειχῶν, ut jubet MS. Lugd. & Schefferi B. In Sluisk. compendiaria, & ambigua ideo, eſt ſcriptura. Herodotus quoque & Polyænus, eandem referentes Hiſtoriam, τείχη in eâ itidem memorant. Vide Schefferum. Geſnerus tamen minime inepta conjectura legerat θριγκῶν, qua voce ſignificantur pinnæ murorum; ſed ſimplicius & propius eſt prius illud, rectiuſque ita ſimpliciter cum *portis* junguntur *muri*. PERIZ.

8 Θώμιγγας] Non multum abit, quod Cylon ejuſque ſocii fecerunt, cum, Tyrannide fruſtrà affectatâ, ad Minervæ ſimulachrum ſupplices confugiſſent. Nam ſuaſu Megaclis Archontis ad dicendam cauſam in Areopagum ab arce deſcenderunt, ἐκ τοῦ ἕδους τῆς Θεοῦ ἐξάψαντες τὴν ἱκετηρίαν· ἧς διαῤῥυείσης, λίθοις αὐτοὺς ἔβαλλον οἱ Ἀθηναῖοι, *ramumque olivæ ſupplicem alligarunt Deæ ſimulachro*, *quo diſſoluto*, *Athenienſes lapidibus eos petebant*, ac ſi Dea nollet ſupplices admittere. Supplices, ipſam ἱκετηρίαν manibus tenentes, antequam ex arce ad judicium deſcenderent, eam ex ſimulachro Minervæ religarant: quæ tamen inter deſcendendum abrupta miſeros deſtituit, lapidibuſque Athenienſium expoſuit. quid ἱκετηρία in *indice* v. KUHN.

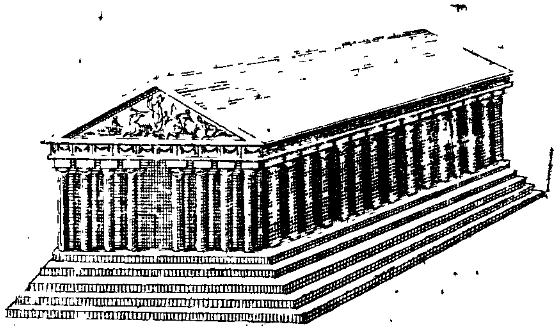
9 Τοῖς

νοῶν τῇ Ἐφέσῳ. 10 Ὁ δὲ συνεβούλευε προσελθόντας δεῖσθαι τοῦ Λυδοῦ. 11 Προβαλλομένων δὲ τὴν ἱκετηρίαν τῶν Ἐφεσίων, γελάσαντά φασι τὸν Κροῖσον, καὶ δεξάμενον πρᾴως τὸ στρατηγηθὲν, τοῖς μὲν Ἐφεσίοις συγχωρῆσαι 12 τὴν μετ᾽ ἐλευθερίας † φυγήν· τῷ δὲ Πινδάρῳ προστάξαι τῆς πόλεως ἀπαλλάττεσθαι. Ὁ δὲ οὐκ ἀντεῖπε· τῶν φίλων δὲ τοὺς συναπαίρειν αὐτῷ βουληθέντας παραλαβὼν,

ſit, ut ipſi Lydum adirent ac ſupplicarent. Præferentibus igitur ſupplicum inſignia Epheſiis, riſiſſe Crœſum ajunt, & clementer hoc commentum accepiſſe, & Epheſiis quidem conceſſiſſe cum libertate fugam: Pindaro autem imperaviſſe, ut civitate excederet. Qui nihil contradixit: ſed amicis, qui ſecum diſcedere vellent, aſſumptis, filium & maximam

† ζωὴν, vel σωτηρίαν.

9 Τοῖς κίοσι τοῦ τῆς Ἀρτ. ναῷ] *Columnæ* erant in Veterum templis quamplurimæ, unde & frequentes circum illa porticus. Hoc autem Dianæ Epheſinæ templum habuit 127. *columnas*, & *altitudine* quidem 60. *pedum*, teſte Plinio *Nat. Hiſt.* XXXVI. 14. At in Nummis ornatur illud quatuor tantum columnis, quarum in medio Dianæ ſtatua viſitur. (Vide Nummum Claudii inter Arſchotanos *Tab.* XIX.) Sed hæ ſine dubio fuerunt quatuor Angulares. Nam quadratum fuit Templum, ſed in oblongum, ut nuper etiam ex ipſis ejus ruderibus & fundamentis deprehendit Sponius. Vide eum *Itin. Tom.* I. *p.* 253. Ex cujus *Tom.* II. *p.* 109. exhibemus hic Templum Minervæ Atticæ, ut liqueat tanto clarius, quomodo templa columnis ab exteriori parte fuerint circumdata, & por-

tæ ac mœnia Urbis per funiculos columnis templorum quaſi alligari potuerint. PERIZ.

10 Ὁ δὲ συνεβέλευε] An τότε δὲ συνεβ.? Certe talem nexum poſtulat ſententia. Viderint, quibus plurium MStorum eſt copia. IDEM.

11 Προβαλλομένων δὲ τὴν ἱκετηρίαν] Vertebatur, *exponentibus igitur preces Epheſiis.* Neutiquam accurate. Senſus eſt, *præferentibus autem ſupplicum inſignia.* Ea vero apud Græcos maxime conſiſtebant in *ramis oleæ.* Livius XXIX. 16. *Obſiti ſqualore & ſordibus, velamenta ſupplicum, ramos oleæ, ut Græcis mos eſt, porrigentes.* Et XXIV. 30. *ramos oleæ, ac velamenta alia ſupplicum porrigentes.* Unde apud Eurip. in *Supplicibus*, modo *v.* 10. ἱκτὴρ θαλλὸς, modo *v.* 102. ἱκέσιοι κλάδοι. Cæterum ille ipſe etiam *oleæ ramus* dicebatur ἱκετηρία, quia potiſſimum erat, ut dixi, ſupplicum inſigne. Harpocration, ἱκετηρία καλεῖται ἐλαίας κλάδος στέμματι ἐστεμμένος, *appeltur oleæ ramus lana involutus.* Hinc Dionyſ. Halic. utrumque conjungit *lib.* VI. Legati advenerunt ἱκετηρίας καὶ στέμματα προϊσχόμενοι. Et paſſim ἱκετηρίας ἀναλαβεῖν dicuntur apud eum Supplices, h. e. *ſumpſiſſe in manus*,

ἑῶν, τὸν υἱὸν καὶ τῆς οὐσίας τὸ πλεῖστον τῇ πόλει παρακαταθέμενος, καὶ ἕνα τῶν συνήθων Πασικλέα ἀποδείξας ἐπίτροπον, καὶ τοῦ παιδὸς, καὶ τῶν χρημάτων, ἀπῆρεν εἰς Πελοπόννησον, τυραννικοῦ βίου φυγὴν αὐθαίρετον ἀλλαξάμενος, ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιῆσαι τὴν πατρίδα ὑποχείριον Λυδοῖς.

mam rerum ſuarum partem civitati concredidit: unoque ex familiaribus Paſicle, tum filii, tum bonorum, conſtituto curatore, deceſſit in Peloponneſum, regiam vitam cum exilio voluntario commutans, tantum ne patriam ſub jugum Lydorum mitteret.

nus, & ita prætendiſſe. Longus quoque *Paſtoral.* II. *p.* 47. Καὶ ἱκετηρίας θέντες ἱκέτευον τιμωρίας ἀξιωθῆναι. *Et ſupplicum inſignia* in concione omnium oculis *exponentes*, *rogabant*, &c. Maxima autem ſupplicum habebatur ratio, ut pene nefas, certe nimis ſuperbum, exiſtimaretur, rejicere eos. Hinc Heſiod. Εργ. 325. Hoſpitibus æquiparat,

Ἶσον δ᾽ ὅς θ᾽ ἱκέτην, ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξει,

Par eſt, *ſive quis Supplici*, *ſive quis Hoſpiti male fecerit.* Immo ſicuti erat Ζεὺς ξένιος, (*infra* IV. I.) *Jupiter*, *qui injurias hoſpitum vindicabat:* ſic & ἱκετήσιος, (Hom. *Odyſſ.* N. 213.) *qui ſupplices curabat.* PERIZ.

12 Τὴν μεθ᾽ ἐλευθερίας φυγὴν] Geſnerus, ζωὴν vel σωτηρίαν. Et certe liquet vel Paſiclis exemplo in ſequentibus, manſiſſe in urbe. Sed & Polyænus fœdus ſcribit Crœſum feciſſe cum eis. καὶ πρὸς Εφεσίους ἐπὶ ἐλευθερίᾳ συνθήκας ἐποιήσατο. quid ergo ſi credamus ſcripſiſſe Noſtrum φιλίαν? SCHEFF. Φυγὴ hoc loco idem eſt quod ἀποφυγὴ, *effugium*, *liberatio à malis*, ut Crœſus Epheſiis *conceſſerit una cum libertate ſolutionem obſidii & à belli calamitatibus liberationem.* an excidit è textu ἀπὸ? ut ſcripſerit *Noſter* ἀποφυγὴν eo, quo dixi, ſenſu. Idem vitium in Euſebio mihi videor obſervaſſe lib. IV. *de Præpar. Evangel. p.* 169. verba ita ſe habent: ὧν ἐξ αἰῶνος οὐδεὶς, ἢ μόνος ὁ Σωτὴρ καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, πᾶσιν ἀνθρώποις τὴν φυγὴν (l. ἀποφυγὴν) προεκήρυξεν. τὸ ἀποφυγὴν hîc reſtituendum eſſe ex alio geminogermano loco aſtrui poteſt. Nam *lib.* III. *p.* 122. ejuſdem *Præparat.* ita loquitur? ὃς (ἡμέτερος Σωτὴρ) δὲ παλαιᾶς πλάνης πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἀποφυγὴν προκηρύξας &c. en προκηρύξαι ἀποφυγὴν, non φυγὴν, *promulgare libertatem*, *liberationem.* Sin aliquis lectionis vulgatæ πρόμαχος, τὸ φυγὴν pro ἀποφυγὴν accipiat, me non adeo repugnante id faciet. KUHN.

Τὴν μεθ᾽ ἐλευθερίας φυγήν.] Ineptiſſimus in his eſt ſenſus, & menti Auctoris plane contrarius, quaſi *Crœſus indulſerit Epheſiis exilium*, ſeu *fugam*, *cum libertate*, quum ex re ipſa liqueat, datam illis facultatem manendi in patria, utendi ſua libertate, ac fruendi bonis: Pindarum vero juſſum eſſe ſolum, migrare ex patriâ. Kuhnius quidem φυγὴν accipere videtur pro ἀποφυγῇ, h. e. *effugio*, *liberatione à malis.* Sed neque prius hic locum habet, quia non coacti ſunt *effugere* è patria, neque poſteriori ſenſu φυγὴ occurrit, niſi ſi forte adſit Genitivus, quo deſignentur mala, quæ quis effugerit, aut à quibus liberatus ſit, ut liquet vel ex ipſo Euſebii loco, quem adfert. Aſſentior itaque Eruditis, qui hæc corrupta cenſent. Geſnerus conjecit ζωὴν, vel Σωτηρίαν, Schefferus φιλίαν. Longius hæc videntur ſecedere, quam par eſt, à vulgata Lectione. Sed tamen, fateor, vix quidquam habeo melius. Neque juvant me multum MSti, quorum Sluisk. liquido exhibet vulgatum. At. Lugd. unicam tantum dubiæ vocis literam. Scribit enim τ. μεθ᾽ ἐλευθερίας φ. Quid inde eliciendum ſit, viderint, qui ſunt in conjectando ſagaciores. Senſus poſtulat, ut dixerit Auctor, vel quod voluit Geſnerus, *conceſſam Epheſiis cum libertate vitam*, aut *ſalutem*, vel forte *Bona*, aut etiam, ut directa magis ſit oppoſitio inter Pindarum, & reliquos Epheſios, *Patriam*, qua Pindarus, qui Vitam ac Bona retinebat & ipſe, ejectus fuit. An ergo τὴν μεθ᾽ ἐλευθερίας Πόλιν, vel ἐφ᾽ h. e. Εφεσον, vel Οὐσίαν?! Sed nihil affirmo: nam potuit etiam aliquid excidiſſe, ut conceſſerit iis Crœſus facultatem *diſcedendi vel manendi.* Prætulerim tamen

hiſce

hiſce omnibus, quod proximum vero videtur, ut pro φυγὴν legamus μονὴν, *manſionem*, quod maxime ſenſus requirit. Sic Ariſtophanes in *Avibus p.* 561. Ορᾷ τι κέρδος ἐνθάδ' ἄξιον μονῆς; *ſpectat ne aliquod lucrum, dignum cur hic maneat?* Thucydides I. 131. καὶ οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τὴν μονὴν ποιούμενος, *neque iſtic ita manens & habitans publico bono.* In *extremo capitis* illa ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιῆσαι &c. malim in Præterito, quam, quod Editores fecerunt, in Futuro, vertere, *eo quod patriam s. j. L. mittere noluiſſet*, vel *non miſiſſet.* Sic *cap.* 47. ὑπὲρ δὲ ὧν ἐκαινούργει &c. ὑπὲρ τούτων διέφθειρε τὴν χάριν. At in ſenſu Futuri *infra* IX. 10. PERIZ. Parens meus ſuſpicabatur Ælianum ſcripſiſſe τὴν μεθ' ἐλευθερίας εὐχὴν, ut Crœſus illis conceſſerit votum cum libertate, vel potius τὴν μεθ' ἐλευθερίας φειδὼ, *veniam cum libertate.* quam poſteriorem conjecturam certiſſimam eſſe apparet ex Polyæni *lib.* VI. *Stratag. cap.* 5. Κροῖσος λιμῶν τὴν θεὸν ἐφείσατο τῆς πόλεως, ὥσπερ ἀναθήματος.

ΚΕΦ. κζ.

Περὶ Πλάτωνος πενίας, καὶ πῶς φιλοσοφίας ἐπεχείρησεν.

Πέπυσμαι καὶ τοῦτον τὸν λόγον, εἰ δὲ ἀληθής ἐστιν, [1] οὐκ οἶδα· ὃ δ' οὖν πέπυσμαι, ἐκεῖνό ἐστι. Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος [2] ὑπὸ πενίας (φασὶ) καταπονούμενος [3] ἔμελλεν ἐπὶ στρατείαν ἀποδημῆσαι. Καταληφθεὶς δὲ ὑπὸ Σωκράτους ὠνούμενος ὅπλα ὁ Πλάτων, ἀνεστάλη τὴν ὁρμὴν, διαλεχθέντος αὐτῷ τοῦ Σωκράτους, ἃ εἰκὸς ἦν, καὶ πείσαντος φιλοσοφίας [4] ἐπιθυμῆσαι.

CAP. XXVII.

De Platonis paupertate, & quomodo ad philoſophiæ ſtudium acceſſerit.

Hoc etiam audivi, ſed an verum ſit, neſcio: quod igitur audivi, illud eſt. Plato filius Ariſtonis, afflictus paupertate, ut ajunt, profecturus erat in militiam. At deprehenſus à Socrate, dum arma emit, retractus eſt ab illo impetu, diſſerente apud ipſum Socrate, quæ oportebat, & ſuadente, ut Philoſophiæ ſtuderet.

1 Ουκ οἶδα] Bene. Nam alii quidam etiam diligentiſſimi vitæ ejus ſcriptores nihil meminere, quod ſciam. SCHEFF.

2 Υπὸ πενίας] Satis ſane nobilis erat Plato, ortus quippe per patrem à Codro, per matrem à Solonis fratre: at non opulentus. Suidas: Πλάτων ὁ φιλόσοφος πένης ἦν, καὶ μόνον τὸν ἐν Ακαδημίᾳ ἐκέκτητο κῆπον. Sed & inde, quum Choragus eſſet, Dio ſubminiſtravit ei pecuniam. Dicit quidem Laërtius illum fuiſſe ἐν εὐπορίᾳ, ſed neutiquam id fuit per Patrem ſuum, verum per Dionyſium, à quo acceperat ſuper 80. talenta, h. e. 144000. Carolinorum. Cæterum militavit ſane etiam Plato, & ter quidem; aliam autem occaſionem, vel momentum temporis, quo primum quaſi captus fuerit à Socrate, relicta non *Militia*, ſed *Tragœdia*, retulit Noſter *ſupra* II. 30. PERIZ.

3 Εμελλεν ἐπὶ στρατείαν ἀποδημῆσαι] MSS. B. & C. ἀποδημήσειν. SCHEFF. Lectio MSS. elegantior eſt vulgatâ propter præcedens ἔμελλε, quod Grammatici negant conſtrui temerè debere cum Aoriſto; μέλλω ποιήσειν dicendum, non vero μέλλω ποιῆσαι vide *Eclog.* Thom. Mag. KUHN. Lugd. ἔμ. ὑπὸ στρατείαν ἀποδημήσεσθαι, quod poſterius etiam Pariſienſes B. & C. præferunt, teſte Scheffero, & probat Kuhnius, nec male. Sic in ſimili plane narratione II. 30. Καὶ ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι,

Et

Et alibi paſſim. Nolim tamen prorſus explodere conſtructionem hujus verbi cum Aoriſto. Certe enim Noſter v. 20. Καὶ μελλόντων ἀλῶναι λιμῷ. Ant. Lib. *fab.* 5. Ὅτι ἔμελλε τοῦ παιδὸς ἀφελέσθαι τὰς ὄψεις. PERIZ.

4 Ἐπιθυμῆσαι] Mediceus ἐπιθυμεῖν.

ΚΕΦ. κη΄.

Πῶς ὁ Σωκράτης τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου τῦφον ἀνέστειλεν.

Ὁρῶν ὁ Σωκράτης τὸν Ἀλκιβιάδην τετυφωμένον ἐπὶ τῷ πλούτῳ, καὶ μέγα φρονοῦντα [1] ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς, ἤγαγεν αὐτὸν [2] εἴς τινα τόπον, ἔνθα ἀνέκειτο [3] πινάκιον ἔχον γῆς περίοδον, καὶ προσέταξε τὴν Ἀττικὴν ἐνταῦθα ἀναζητεῖν. Ὡς δὲ εὗρε, προσέταξε [4] τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἰδίους διαθρῆσαι. Τοῦ δὲ εἰπόντος, ἀλλ᾽ οὐδαμοῦ γεγραμμένοι εἰσίν. Ἐπὶ τούτοις, εἶπε, μέγα φρονεῖς, οἵπερ οὐδὲν μέρος τῆς γῆς εἰσιν;

CAP. XXVIII.

Quomodo Socrates faſtum Alcibiadis retuderit.

Socrates quum videret Alcibiadem ob divitias inflatum, & ob agros ſuperbientem, adduxit eum in locum, in quo tabula quædam, ambitum terræ complexa, erat repoſita, & juſſit Atticam ibi requirere. Quam quum inveniſſet, ſuos fundos eum juſſit oculis indagare. Quum vero responderet ille, at nuſquam picti ſunt. Iis ergo, inquit, te effers, qui nulla pars ſunt terræ?

1 Ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς] Stobæus, qui ad verbum cætera retinet, in quibuſdam ita variat, ut non ex ſuo ingenio variaſſe, ſed in meliore Æliani codice ſic reperiiſſe videatur. Nam poſt verbum ἐπὶ, commode hæc interponit τῇ περιουσίᾳ καὶ τ. α. pro ἐπί τινα τόπον, habet εἴς τινα τῆς πόλεως τόπον, quibus verbis morem Mathematicorum veterum exponit, publice ſuſpendendi tabulas hujuſmodi, cujus *infra* etiam veſtigia extant, ubi de Metone aliiſque aſtronomis agit. Idem poſt προσέταξε, ſcribit, τῷ Ἀλκιβιάδῃ, poſt τούτοις, οὖν. Sed & pro οἵπερ, quod eſt apud noſtrum, habet οἱ περὶ. Quæ lectio haud dubie melior. οἱ enim reſpicit antecedens ἀγροὶ: περὶ οὐδὲν vero eleganter Græcis dicitur. Quemadmodum ex *Lyſia* & aliis conſtare poteſt. SCHEFF. Plato in *Alcibiad.* I. dictum ab eo refert, οὐδενὸς ἀνθρώπων ἐνδεὴς εἶναι εἰς οὐδέν· τὰ γὰρ ὑπάρχοντά σοι μεγάλα εἶναι, ὥστε μηδενὸς δεῖσθαι, ἀπὸ τοῦ σώματος ἀρξάμενον τελευτῶντα εἰς τὴν ψυχήν. *& in omnibus opis humanæ neutiquam indigum eſſe, & opibus tam magnis ſe abundare, ut nec corpori nec animo adjumento quiſquam poſſet eſſe*, hæc inflatum divitiis hominem ſonant! qui tamen, ut ibidem Socrates ait, habuit tantum, γῆς πλέθρα οὐδὲ τριακόσια, *agri jugera non plane trecenta in pago Echiade*, & tantilla terræ portio merito in tabula Geographica nuſquam apparuit. KUHN.

2 Ἐπί τινα τόπον] Exſcripſit hoc Caput Stobæus *Serm.* XXII. iiſdem plane verbis, niſi quod partim ex alio codice, partim de ſe, ſententiæ, ut videtur, illuſtrandæ gratia, voculam ſubinde addidit, aut aliter exhibuit. Hic habet εἴς τινα τῆς πόλεως τόπον, ubi quod additur, τῆς πόλεως, haud dubie à Stobæo eſt: at illud εἰς, pro vulgato ἐπὶ, videtur eſſe Æliani. Certe enim Sluisk. quoque legit εἴς τινα τόπον. Sed & res geſta *in* illo loco, non *ad* locum illum, quod proprie eſt ἐπὶ. Sic οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. PERIZ. Ex Mediceo, Sluisk. & Stobæo reſtitui εἴς τινα τόπον.

3 Πινάκιον &c.] Tabulam Geographicam intelligit, qualem *Anaximander* Mileſius edidit primus, teſte Strabon. *lib.* I. Herodot. *lib.* V. prodit ejuſmodi tabulam æneam, cui to-

totius terræ ambitus erat inciſus, ab Ariſtagora, Mileti tyranno, ad *Cleomenem* Lacedæmonium allatam. v. Voſſ. *de Philol. c.* 11. Kuhn.

Πινάκιον ἔχον γῆς περίοδον] h. e. *Tabulam, quæ ambitum*, vel *itinera, terræ continet.* Solebant hoc titulo uti, qui Geographica ſcribebant. Celebris eſt apud Veteres Eudoxi Cnidii Γῆς Περίοδος. Vide Voſſium *de Hiſt. Græcis.* Noſter IV. 20. diſtinguit τὴν περίοδον, & τὸν περίπλουν, ita ut ad maritima itinera poſterius, ad terreſtria prius referat. Sed & Suidas in *v.* Σκύλαξ, tanquam diverſos ejus libros memorat, Περίπλουν τὸν ἐκτὸς τῶν Ἡρακλέους στηλῶν, & γῆς Περίοδον. Cæterum Strabo *lib.* I. Homerum facit ἀρχηγέτην τῆς γεωγραφικῆς ἐμπειρίας, *primum Auctorem Scientiæ Geographicæ.* Anaximandrum vero Mileſium, Thaletis diſcipulum, circa tempora Cyri, ἐκδοῦναι ait πρῶτον γεωγραφικὸν πίνακα, *edidiſſe primum Tabulam Geographicam*, at Euſtathius *præfat. ad Dionyſii* Περιήγησιν, hujus Scientiæ & Tabularum originem refert ad Seſoſtris tempora. Ille enim πολλὴν, ut ait; περιεληλυθὼς γῆν, πίναξί τε δέδωκε τὴν περίοδον, καὶ τῆς τῶν πινάκων ἀναγραφῆς οὐκ Αἰγυπτίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ Σκύθαις εἰς θαῦμα μεταδοῦναι ἠξίωσεν, *quum multum terræ circumiiſſet, in Tabulas contulit hunc circuitum, & iſtam Tabularum ſcripturam non modo Ægyptiis, ſed & Scythis tradere quaſi in admirationem voluit.* In Mercurii quoque Ægyptii libris feruntur fuiſſe ſcripta περί τε τῆς κοσμογραφίας, καὶ γεωγραφίας, ſed & χωρογραφία τῆς Αἰγύπτου. Vide Clementem Alex. στρωμ. *lib.* VI. Periz.

4 Τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἰδίους διαθρῆσαι] Stobæus, καὶ τοὺς ἰδίους ἀγροὺς αὐτοῦ διαθρῆσαι. Quod non temere eſt. Nam & Lugd. τοὺς ἀγ. τοὺς ἰδίους αὐτῷ διαθρῆσαι. Sed & frequens eſt Græcis τὰ ἴδια αὐτῶν. Theognis *v.* 439.

> Νήπιος, ὃς τὸν ἐμὸν μὲν ἔχει νόον ἐν φυλακῇσι,
> Τὸν δ᾽ αὐτοῦ ἴδιον οὐδὲν ἐπιστρέφεται.

Stultus eſt, qui meum quidem obſervat animum, ſuum vero ipſius nihil curat. Et ita paſſim. Idem.

ΚΕΦ. κθ'.

Περὶ Διογένους πενίας καὶ τύφου.

Διογένης ὁ Σινωπεὺς συνεχῶς ἐπέλεγεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὅτι [1] τὰς ἐκ τῆς τραγῳδίας ἀρὰς αὐτὸς ἐκπληροῖ καὶ ὑπομένει. [2] Εἶναι γὰρ πλάνης, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος, πτωχὸς, δυσείμων, βίον ἔχων τὸν ἐφήμερον.

CAP. XXIX.

De Diogenis mendicitate & faſtu.

Diogenes Sinopenſis continuo dicebat de ſe ipſo, explere ſe & ſuſtinere *uſitatas* tragœdiæ exſecrationes. Nam erronem ſe eſſe, domo & patria carentem, pauperem, male veſtitum, & in diem vivere. Et tamen

1 Τὰς ἐκ τῆς Τραγῳδίας ἀρὰς] Frequentiſſimæ enim erant in Tragœdiis diræ, & imprecationes, veluti ex perſona Thyeſtis, Oedipi, Medeæ &c. Periz.

2 Εἶναι γὰρ πλάνης] Mallem ἄπολις. Ita enim ſcribitur apud Julian. in *epiſt. ad Themiſtium*, ubi hujus dicti fit mentio. Quanquam & ibi corruptus locus videatur. Scheff. Mallet Vir doctus ἄπολις pro πλάνης. Sed ratio emendationis nulla apparet: ideoque πλάνης recte ſuo loco manſerit. Laert. in *Diog.* utrumque conjungit, dicitque eum profiteri ſolitum, diras Tragicas in ſe recidiſſe, εἶναι γοῦν ἄπολις, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος, πτωχὸς, πλανήτης, βίον ἔχων τὸν ἐφήμερον, *eſſe enim ſe ſine urbe, lare, patria, mendicum, erronem,*

ρον. Καὶ ὅμως ἐπὶ τούτοις μέγα ἐφρόνει οὐδὲν ἧττον, ἢ Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῇ τῆς οἰκουμένης ἀρχῇ, ὅτε καὶ Ἰνδοὺς ἑλὼν εἰς Βαβυλῶνα ὑπέστρεψεν.

men in his nihilo ſibi minus placedat, quàm Alexander in terrarum orbis imperio, quando ſubactis etiam Indis Babylonem erat reverſus.

nem, & *in diem vivere.* Arriani *Epictet. l.* III. Cynicum bonum fuiſſe ait, γυμνὸν, ἄοικον, ἀνέστιον, αὐχμῶντα. ἄδουλον, ἄπολιν, ἀκτήμονα, χαμαὶ κοιμώμενον, οὐ γυνὴ, οὐ παιδία, οὐ πραιτωρίδιον, ἀλλὰ γῆ μόνον καὶ οὐρανὸς, *nudum, ſine domo & lare, ſqualidum, ſine ſervo, urbe, poſſeſſionibus, humi cubantem, non uxor illi, non liberi, non prætorium, ſed terra tantum & cælum.* Nihil enim Diogenes habuit præter illa quatuor Empedoclis elementa, & magiſtrum ſuum *Antiſthenem* ſolebat veluti vituperando laudare. *ipſe me*, ajebat, *mendicum fecit ex divite, & pro domo ampla fecit habitare in dolio.* Macrob. *lib.* VII. *Satur. cap.* 3. ultima verba eo ordine locavi, quo Sarisber. in *Polycrat.* ea allegavit. Vitam Diogenis *toroſulis* illis & *formoſulis* nepotibus eleganter exhibet exprobratque Hieronym. *lib.* II. *adverſus Iovin.* quem ſuo quodam more Sarisberienſis deſcripſit *l.* V. 17. qui etiam ex Hieron. emaculandus, in voce *emorathios.* legendum enim ἡμερόβιος. quod Noſter effert, βίον ἔχων τὸν ἐφήμερον. *in diem vivens.* de πλάνης *Indic.* vid. de ſuperba Diogenis paupertate Dionem Chryſoſt. *orat.* IV. *de regno.* KUHN.

ΚΕΦ. λʹ.

Περὶ σωφρόνων τινῶν.

Ἀμοιβέας ὁ κιθαρῳδὸς [2] σωφρονέστατος ἐλέγετο, καὶ γυναῖκα

CAP. XXX.

De quibuſdam continentibus.

Amœbeas citharœdus maxima continentia præditus fuiſſe dicitur:

1 Ἀμοιβέας] Lege, Ἀμοιβεὺς. Sic enim Ariſteæ nominatur apud Athenæum *lib.* XIV. Clementi *lib.* III. *Strom.* imo Æliano ipſi *lib.* VI. *Hiſt. Anim. cap.* I. ubi etiam cætera hujus capitis invenias. SCHEFF. Ἀμοιβέας æque ac Ἀμοιβεὺς rectè dixeris, ut Ἀντιφάτης & Ἀντιφατεὺς, Γηρυόνης καὶ Γηρυονεὺς, Euſtath. *in Odyſſ.* Nam hujuſmodi nomina, quæ vocant propria, varias quandoque κλίσεις ſortiuntur. vid. Etymolog. Magnum in ἐλιεύς. KUHN.

Ἀμοιβέας] Noſter *Hiſt. Animal.* VI. I. tum Plutarchus, Athenæus, Clemens Alex. & Ovidius ſcribunt hujus Citharœdi nomen Ἀμοιβεύς. Sed cum uterque Codex diſerte heic præferat Ἀμοιβέας, aſſentior Kuhnio, nihil hic mutandum, quod voluerat Schefferus. Solent enim eorundem Nominum diverſæ plerumque uſurpari formæ diverſis in locis. Sic vulgo *Proteus*, at Πρωτέας *infra* XII. 26. Ἀστρεὺς Athenæo & aliis. Noſtro I. 26. & Callimacho Ἀστερίας. *Ariſteus* Liberi Patris Filius apud Cicer. *Verrina* IV. *Ariſteas Proconneſius* Gell. IX. 4. Sic Ἰφικλεὺς, & Ἰφικλέας. Immo ſic Ἡρακλεὺς, Ἡρακλέης, Ἡρακλῆς, Ἡρακλέας, Ἡρακλᾶς: *Perſeus, Perſes, Perſa: Achilleus, Achillas.* Vixit autem hic Citharœdus tempore Zenonis Stoici, qui cum diſcipulis ſuis eum audire ſolebat, ut refert Plut. in *lib. de Morali virtute.* Meminit ejus & Ovidius *de Arte Am.* III. 299. tanquam præcipui Citharœdi.

Tu licet & Thamyran ſuperes & Amœbea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.

Vide ibi Nic. Heinſium Virum Illuſtrem, & mihi Venerandum, quippe qui quum viveret, meam adoleſcentiam ſuæ amicitiæ ornamento comiter cohoneſtavit. PERIZ.

2 Σω-

κα ὡραιοτάτην ἔχων [3] μὴ ὁμιλεῖν αὐτῇ. [4] Καὶ [5] Διογένης ὁ τῆς τραγῳδίας ὑποκριτής. [6] Κλειτόμαχος δὲ ὁ παγκρατιαστὴς, εἴποτε καὶ κύνας εἶδε συμπλεκομένους, ἀπεστρέφετο. [7] Καὶ ἐν συμποσίῳ εἴ τις ἀφροδίσιος λόγος παρεῤῥύη, ἀναστὰς ἀπηλλάττετο.

tur, quumque venuſtiſſimam uxorem haberet, non coiviſſe cum ea. Item Diogenes tragicus hiſtrio. Clitomachus vero pancratiaſtes, ſi quando etiam canes videbat coëuntes, ſeſe avertebat. Et in convivio, ſi quis de rebus venereis ſermo incidiſſet, ſurgens diſcedebat.

ΚΕΦ. CAP.

2 Σωφρονέστατος ἐλέγετο &c.] Lugd. σωφρονέστατος ἐγένετο, καὶ γυναῖκα ὡρ. ἔχ. μὴ ὁμιλεῖ αὐτῇ. Haud male, modo legas ὡμίλει. Res vero tanto magis memoranda, quia erat νεόγαμος, ut ait Clem. Alex. *lib.* III. *p.* 447. Solebant autem Citharœdi & Cantores abſtinere Venere, ne vocem corrumperent. Quo reſpexit Ælius Lamia, cui Domitianus uxorem abduxerat, quando apud Suet. *Dom. cap.* 10. Imperatori laudanti ſuam vocem reſpondit ἐυτακτῶ, ut veriſſime iſtic legendum monuit Feliciſſimus Criticus, Joh. Fr. Gronovius. Senſus enim eſt, *continenter vivo*, nec ruo præter modum in Venerem, quia uxore careo. Sic Epictetus *cap.* 35. Θέλεις Ὀλύμπια νικῆσαι; δεῖ σ' εὐτακτεῖν. *Vis Olympia vincere? Debes ergo continenter vivere.* IDEM.

3 Μὴ ὁμιλεῖν αὐτῇ] Noſter in *adducto loco* addit, παρὰ πάντα τὸν χρόνον, παρ' ὃν ἀγωνιζόμενος ἐς τὰ θέατρα ᾔει. Merito. vide *quæ notamus ad lib.* X. *cap.* 2. SCHEFF.

4 Καὶ Διογένης &c.] Videtur aliquid exci-diſſe, & id quidem, quod de hoc Diogene prædicari debebat, æque ac de Amœbea & Clitomacho quædam prædicantur. Sed & Auctor *Hiſt. An.* VI. I. ejus mentionem faciens, neutiquam ſolo defungitur nomine, ſed ait, Διογένης δὲ ὁ τῆς τραγῳδίας ὑποκριτὴς τὴν ἀκόλαστον κοίτην ἀπεῖπατο παντελῶς πᾶσαν, *repudiavit omnino omnem Veneris concubitum.* Cætera, quæ de Clitomacho hic ſequuntur, *ibidem* quoque iiſdem pene verbis narrantur, ut vix dubitem, inde explendum, quod hic in Diogene memorando deſideratur. PERIZ.

5 Διογένης] De hoc à Philoſopho hujus nominis diverſo vide Suidam, in ipſius nomine. SCHEFF.

6 Κλειτόμαχος δὲ ὁ παγκρατιαστὴς] Celeberrimus hic Pancratiaſtes, patria Thebanus, de quo vide omnino Pauſan. *Eliac.* II. 192. 193. *Pancratiaſtæ* vero dicebantur, qui pugilatu & lucta certabant. Vide Oct. Falconerii *Inſcript. Athleticas*, *pag.* 72. Averſabatur autem tantopere hic Clitomachus ipſam Venereæ rei mentionem non caſtimonia quadam animi, ſed ſtudio cavendi, ne minueret ad eam pellectus vires corporis, qua ratione omnes Athletæ ſolebant ἐγκρατεύεσθαι, ut ait Paulus I. *ad Corinth.* IX. 25. Vide & *infra* Scheffer. *ad* X. 2. & XI. 3. PERIZ.

7 Καὶ ἐν συμποσίῳ] Meminit Plutarchus in *Sympoſio lib.* VII. *quæſt.* 7. SCHEFF.

ΚΕΦ. λα'. | CAP. XXXI.

Περὶ Νικίου σπουδῆς περὶ τὴν ἰδίαν τέχνην.

De Niciæ diligentia, quam in artem ſuam contulit.

1 Νικίας ὁ ζωγράφος τοσαύτην περὶ τὸ γράφειν σπουδὴν εἶχεν, ὥστε ἐπιλαθέσθαι πολλάκις αὐτὸν τροφὴν προσενέγκασθαι 2 προστετηκότα τῇ τέχνῃ.

Nicias pictor tanto tenebatur pingendi ſtudio, ut ſæpenumero cibum capere oblivisceretur, arti impalleſcens.

1 Νικίας] Nicomedis filius, præſtans imprimis in pingendis animalibus, uti ſcribit Pauſanias in *Atticis*. Plutarchus *lib. An ſit gerenda reſp.* Νικίας ὁ ζωγράφος οὕτως ἔχαιρε τοῖς τῆς τέχνης ἔργοις, ὥστε τοὺς οἰκέτας ἐρωτᾶν πολλάκις, εἰ λέλουται, καὶ εἰ ἠρίστηκεν. Adde eundem *lib. Non ſuaviter vivi* &c. Et Stobæum *ſerm.* XXVII. & XXIX. SCHEFF. *Niceam* vocat Plin. *lib.* XXXV. *cap.* 3. at ex *ſeq. cap.* 5. patet legendum eſſe *Nicias* vid. & M. Antoninum *lib.* V. *de Vitâ ſuâ*, & ibi Gattakerum *p.* 185. KUHN. Νικίας &c.] Vixit tempore Alexandri, & Ptolemæi, qui Ptol. teſte Plutarcho in *lib. Non poſſe ſuaviter vivi ſec. Epic.* talentis 60. emere voluit ipſius νεκυίαν, ſed quam illi patriæ ſuæ, Urbi Athenienſi, donare maluit. Certus enim eſt error Plinii *Nat. Hiſt.* XXXV. II. referentis, tot talenta obtuliſſe Niciæ Attalum Regem, quippe cujus nominis primus Rex minimum 100. annis ſerius vixit. Ipſe Plinius *ibid.* Niciam Praxitelis æqualem facit: at ejus ætas omnino ad tempora Alexandri eſt referenda. De ipſo *Nicia* Vide potiſſimum Fr. Junii *Pictores*. PERIZ.

2 Προστετηκότα τῇ τέχνῃ] Vertebatur minus proprie, *intentum arti.* Malim *impalleſcentem arti.* Sic Plutarchus *de Exilio*, προστετηκέναι τοῖς ἀνιαροῖς, *in cogitatione rerum triſtium eſſe defixum & intabeſcere.* Proprie enim τήκεσθαι dicitur, quod quaſi tabe quadam conſumitur. Hinc qui Amore ardent & depereunt, dicuntur κατατήκεσθαι, *infra* XII. I. Καὶ περιχεῖ ἥμιν ὁ Ἀρταξέρξης ἐφλέγετο, καὶ κατετήκετο. Sed & Luctu, *ſupra cap.* 18. Τοσοῦτον ἐξέβαλλε δακρύων, ὡς τε κατατήκεσθαι θρηνοῦντα. Cæterum ſimile prorſus de Carneade, ita *cogitationibus inhærente, ut manum ad menſam porrigere oblivisceretur, cum cibi capiendi cauſa recubuiſſet*, tradit Valer. Max. VIII. 7. *ext.* 5. IDEM.

ΚΕΦ. λβ'. | CAP. XXXII.

Περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ Ηρακλέους κιθαρίζειν μανθανόντων.

De Alexandro & Hercule citharam pulſare diſcentibus.

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, παῖς ὢν οὔπω πρόσηβος, ἐμάνθανε κιθαρίζειν. Τοῦ δὲ διδάσκοντος 1 κρούσαι

Alexander Philippi filius, puer necdum pubertatem attingens, cithara diſcebat pſallere. Magiſtro au-

1 Κροῦσαι χορδήν τινα σὺν μέλει καὶ ἣν ἀπ.] Lugd. σὺν μέλει καὶ ἁρμονίᾳ, ἣν ἀπ. Sed nihil addiderim, quin potius deleverim inſuper καὶ, ſi quid in his foret mutandum. Μέλος proprie eſt

σαι κελεύσαντος χορδήν τινα σὺν μέλει, καὶ ἣν ἀπῄτει τὰ κιθαρίσματα· καὶ τί διοίσει, ἔφη, ἐὰν ταύτην κρούσω; ἑτέραν δείξας. Ο δὲ οὐδὲν ἔφη διαφέρειν τῷ ² μέλλοντι βασιλεύσειν, ³ ἀλλὰ οὐκ ἐπὶ τέχνῃ κιθαρίζειν μέλλοντι. Εδεισε δὲ ἄρα οὗτος, ⁴ μὴ ὢν ἀπαίδευτος, τὸ τοῦ Λίνου πάθος. Τὸν γὰρ Ηρακλέα ὁ Λῖνος ἔτι

autem jubente chordam quandam pulſare modulis convenientem, & quam poſtulabant cantica: & quid intererit, inquit, ſi hanc pulſavero? aliam oſtendens. Ille vero nihil intereſſe dixit regnaturi, ſed non eodem modo nihil intereſſe ejus, qui ex arte pſallere velit. Timuit nimirum hic, quum non indoctus eſſet homo, ne ſibi

eſt cantus. Heſych. Μέλος, ἦχος ἡδὺς, ᾆσμα, ῥυθμὸς, ἀλαλαγμός. Hinc diſtinguebant Græci inter ῥυθμὸν & μέλος. Illa voce *modos* certi Temporis ſeu Spatii, hac *cantum* ſeu *ſonos* diverſæ Altitudinis notabant. Vide *Politica* Ariſtot. VIII. *cap.* 5. 6. 7. ubi identidem μέλη καὶ ῥυθμοὺς diſtinguit. Idem facit Ariſtides Quinctil. *de Muſica lib.* I. Sed & Linus hic apud Diod. Sic *lib.* III. dicitur *inventor* fuiſſe ῥυθμῶν καὶ μέλους. Diſertius exponit ea Quinctilianus *Inſtit. Orat.* I. 10. *Vocis rationem Ariſtoxenus muſicus dividit in* ῥυθμὸν & μέλος ἔμμετρον, *quorum alterum Modulatione, alterum Canore ac Sonis conſtat.* Mox ad Orationes hæc transferens, dicit *alterum* (ῥυθμὸν) *ad collocationem verborum, alterum* (μέλος) *ad flexus vocis pertinere.* Vide & IX. 4. Hinc jam exponendum, quod Gellius ait XVI. 18. Κανονικὴ (Geometria) *Longitudines & Altitudines vocis emetitur, Longior menſura vocis* Ρυθμὸς *dicitur, Altior* Μέλος. Liquet ex his, quid proprie ſit Μέλος in cantu. Cæterum facit forſan ad hunc locum etiam alia apud eundem Ariſtot. *Pol.* VIII. 5. diſtinctio Muſices in ψιλὴν οὖσαν, καὶ μετὰ μελῳδίας, h. e. quando tantum citharâ pſallitur, & quando ſimul ad citharam cantatur. Qui illud faciebant, κιθαρισταὶ dicebantur, & ψιλοκιθαρισταὶ, qui hoc Κιθαρῳδοί. Vide *infra* IV. 2. & maxime Athenæum XIV. 9. Senſus itaque loci hujus eſſe queat, *Magiſtrum juſſiſſe eum ſimul cum cantu pulſare chordam quandam, quam poſtulabant cantica:* tanto magis quia certe Apollodorus *lib.* II. ait Herculem non ψιλὴν κιθαρίζειν, ſed κιθαρῳδεῖν didiciſſe ab Lino. Sed tamen vel ſic putem, non male χορδὴν σὺν μέλει, ab interprete verti, *chordam convenientem* (niſi malis *convenienter*) *modulis*, ſeu *metris*. Simile eſt hoc ſenſu, ſed ad res alias tranſlato, οὐκ ἔξω μέλους. *Infra* XII. 60. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο οὐκ ἔξω μέλους. Periz.

2 Μέλλοντι βασιλεύσειν] Sunt qui putent legendum βασιλεύειν, quia ſcilicet μέλλω futuri ſignificationem habet. ſed falluntur: nam apud Lucianum eſt μέλλω φιλοσοφήσειν; apud Demoſthenem ἔμελλον κελεύσειν. addo amplius legi apud Lucianum alicubi, μελλήσων πείσεσθαι τὰ ὕστατα. Faber. Aliæ editiones habent βασιλεύσειν, quod ex Luciano & Demoſthene probat Faber. Sed βασιλεύειν eſt in ipſo ejus textu, & quia ſequitur κιθαρίζειν, rectius fuerit hoc ſaltem loco nihil mutari. Scheff. βασιλεύσειν habet & Romana editio, quam hic ſequendam exiſtimo. Non tamen falluntur qui μέλλω etiam cum præſenti βασιλεύειν conſtruunt. Xenophon enim *eodem loco*, μέλλων κλωπεύειν & μέλλων λήψεσθαι dixit in *de Lacedæm. Rep.* Kuhn.

3 Αλλ' οὐκ ἐπὶ &c.] Error graviſſimus ex re nihili legendum ἀλλ' οὖν. ô ſi ſcribere vacaret &c. Faber. Faber ἀλλ' οὖν ἐπί. Bene. Scheff. ἀλλ' οὐκ ſcilicet διαφέρει οὐδὲν, *ſed non item parum refert, ſed maxime ejus intereſt, qui ex arte cytharam velit tractare.* Sic non opus eſt manu medica. Kuhn.

Αλλὰ οὐκ ἐπὶ τέχνῃ] Explicari hæc poſſunt quidem per Ellipſin repetendæ etiam Voculæ Negantis, uti fit à Kuhnio: ſed multo eſt elegantius, atque aptius, quod voluit Faber, & probavit Schefferus, ἀλλ' οὖν, h. e. *at certe, attamen.* IV. 20. Λέγουσι δὲ Δωρεία ὄντα τὸν Ιπποκράτην, ἀλλ' οὖν καὶ τοῦ Δημοκρίτου, χάριν τῇ Ιάδι φωνῇ συγγράψαι τὰ συγγράμματα. Adde XIV. 22. Theoph. *Inſtit. de Adoptionibus*, *in extr.*

ἔτι παῖδα ὄντα κιθαρίζειν ἐπαίδευεν. Ἀμουσότερον δὲ ἁπτομένου τοῦ ὀργάνου, ἐχαλέπηνε πρὸς αὐτὸν ὁ Λῖνος. Ὁ δὲ ἀγανακτήσας ὁ Ἡρακλῆς, τῷ πλήκτρῳ τοῦ Λίνου καθίκετο, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

ſibi eveniret, quod Lino evenit. Nam Herculem puerum adhuc Linus fidibus canere docuit. Verum quum imperitius ille inſtrumentum tractaret, objurgavit eum Linus. At Hercules incenſus ira, plectro Linum percuſſit & interfecit.

Ἡ δὲ θέσις, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ὡς θέσις οὐκ ἔῤῥωται, ἀλλ' οὖν τὸν οἰκέτην ἐλεύθερον ἀποδείκνυσι, *Hæc autem Adoptio, etiamſi maxime tanquam adoptio non eſt rata, at certe ſervum illum facit liberum.* PERIZ.

4 Μὴ ὢν ἀπαίδευτος τὸ τοῦ Λίνου πάθοι] Iſthæc verba ὢν ἀπαίδευτος omnino delenda. quod apud Schefferum eſt, nihil ad rem. FABER. Locus hic videtur vitioſus, licet libri omnes ita habeant; etiam editio Romana, quæ eſt prima; ſcribendum autem πάθος. Ita namque Noſter ipſe *infra cap.* 36. τὸ περὶ Σωκράτην πάθος αἰνιττόμενος. Interpretatio eſſet talis: *Timuit nimirum, ut qui vir eſſet non plane imperitus, id quod Linus paſſus eſt, &c.* Faber verba ὢν ἀπαίδευτος, expungit. at videtur *Noſter* dare voluiſſe cauſam, cur de *Lino* cogitare potuerit citharœdus, ſcilicet, quod eſſet μὴ ἀπαίδευτος, ſicut nempe vulgo eſſe ſolebant. SCHEFF. Bene iſta quidem Schefferus: at quod τὸ πάθοι mutatum ivit in πάθος, infectum vellem. ita enim locus elegantiſſimus male conturbatur. res in vado eſt, ſi poſt μὴ interpunctio minor reponatur, & ſubintelligatur πάθοι. Timuit enim citharœdus, ne, ſi inficetum Alexandro reſponſum dediſſet, ſibi contingeret, quod Lino quondam. ille enim ab Hercule interfectus eſt, quod male cytharam pulſantem ἀγροικότερον καὶ ἀμουσότερον, *aſperius* & *ſubruſtice* increpaſſet. vide Pauſan. in *Bœoticis.* Apud Plautum in *Bacchid.* diſcipulus ad pædagogum

> *Eja*, inquit, *nunc eſſe ego opinor Hercules, tu autem Linus.*

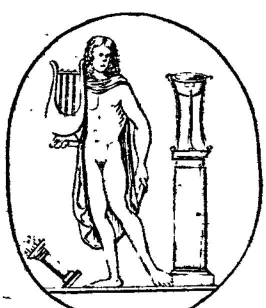
confer Suidam in ἐμβαλόντα & quos codex Konigianus habet Diodor. *l.* IV. Loënſem *lib.* X. *cap.* 30. KUHN. Veriſſime hunc locum explicuit, immo & emendavit Schefferus. Et miror, quî fiat, ut, quæ tam liquida & clara ſunt, approbare ſe tamen nequeant aliis Interpretibus. Legit ille πάθος pro πάθοι, in quo aſſentientem ſibi habet Codicem Lugd. Sed & ita Noſter, non tantum *cap.* 36. Τὸ περὶ Σωκράτην πάθος αἰνιττόμενος: verum etiam V. 19. Ἐπεὶ δὲ εἶδον οἱ δικασταὶ τοῦ ἀνδρὸς τὸ πάθος, & alibi ſæpius. Faber tamen, *nihil ad rem*, pronunciat, *quod apud Scheffetum eſt*, & *omnino deleri* jubet ὢν ἀπαίδευτος, ſatis pro imperio urens & ſecans. Kuhnius diſtinctione juvare vulgatam nititur, ſcil. μὴ, ὢν ἀπαίδευτος, τὸ τοῦ Λίνου πάθοι. Ut ſenſus ſit illorum, ὢν ἀπαίδευτος, *ſi aſperius & ſubruſtice ageret* cum Alexandro. At quam neutiquam commodum certe Faber in his verbis vulgatæ lectionis, quomodocunque diſtinctis, invenire potuerit ſenſum, liquet ex eo, quod prorſus illa ejecerit. Dein ἀπαίδευτος ita abſolute poſitum notat ſimpliciter *indoctum*, qui nihil legit, didicit, novit. rerum ad animi cultum pertinentium: cæteroqui vero notat *imperitum* iſtius artis, de qua agitur. *Supra* I. 7. Ἰατρικῆς οὐκ ἀπαίδευτον. Contrarium illi eſt πεπαιδευμένος. VIII. 2. Ἡ περὶ τοὺς πεπαιδευμένους σπουδὴ, h. e. *ſtudium in Doctos.* Niſi ergo exciderit alterum μὴ, ante τὸ τοῦ Λίνου, vera eſt haud dubie Schefferi lectio, qua Magiſter hic dicitur *non indoctus fuiſſe*, nec ignarus rerum antea geſtarum, unde exemplum ſibi capere poſſet. PERIZ.

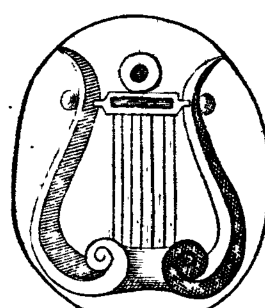
5 Ἁπτομένου ὀργάνου] Reſtitui ex MStis, & priſcis Edd. Articulum, qui ex Schefferi, Fabri, Kuhnii Edd. exciderat. IDEM.

6 πλήκτρῳ τοῦ Λίνου &c.] Infelix ille Herculis præceptor, Linus, patria fuit Thebanus, filius Iſmenii, ut refert Pauſan. in *Bœoticis.* Sed plures fuere Lini, de quibus vide Euſtath. *ad Il.* Σ. *p.* 1222. 1223. *Ed. Baſil.* & Nicol. Loëns. *Miſcell.* X. 3. Eorum autem poſtremus fuit hic ab Hercule occiſus, qui præceptor etiam *Thamyris* & *Orphei* fuiſſe dicitur à Diodoro *lib.* III. *p.* 201. Unde arguitur error Nicomachi Geraſſeni *Enchir.*

Har-

Harmonici lib. II. *init.* à quo *Orpheus* traditur *docuiſſe Amphiona*, *Thamyrin*, *&* *Linum*, *Linus vero Herculem.* At Orpheus ex plerorumque ſententia æqualis fuit Herculis, & una cum eo particeps expeditionis Argonauticæ. Dicitur idem Linus à Diod. εὑρετὴς πρῶτος ῥυθμῶν καὶ μέλους, quod Suidæ eſt quaſi per modum expoſitionis, τῆς λυρικῆς μούσης πρῶτος γενέσθαι ἡγεμών. Sed & *literas*, à *Cadmo* in Græciam *allatas ex Phœnicia*, fertur *in Græcam contuliſſe linguam*, *aptando iis figuram & appellationem.* Sic enim Diod. *d. l.* ἔτι δὲ Κάδμου κομίσαντος ἐκ Φοινίκης τὰ καλούμενα γράμματα, πρῶτον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μεταθεῖναι διάλεκτον, καὶ τὰς προσηγορίας ἑκάστῳ τάξαι, καὶ τοὺς χαρακτῆρας διατυπῶσαι. Quæ perperam prorſus accepit & vertit Rhodomannus: *Et quod Cadmus literas, è Phœnicia allatas, primus ad Græcorum enuntiationem tranſtulerit, ſuum cuique nomen attribuens, & characterem effingens.* Etenim, ut patet ex re ipſa, pendet conſtructio ex ſuperioribus, Διονύσιος φησὶ, Λῖνον γενέσθαι &c. Atque adeo ſenſus eſt non *Cadmum*, ſed *Linum* ea feciſſe, *quum Cadmus* ipſas *literas* vel literarum ſcientiam *jam attuliſſet.* Inane tamen eſt, quod iſtic traditur. Appellatio enim literarum Græcarum eſt eadem, quæ Phœniciarum. Figura quoque non niſi tractu temporis paulatim mutata fuit. Si quid veri habet hæc traditio, accipienda eſt de figura literarum inverſa ab ſiniſtra in dextram, ſecus quam exarantur Phœniciæ, quæ ſola in literis ex Phœnicia allatis facta eſt mutatio à Græcis. Videtur certe aliquid circa literas factum à Lino: quum etiam Suidas, licet minus recte, ipſum *Linum è Phœnicia ad Græcos literas attuliſſe* tradat. Cæterum Apollod. *lib.* II. dicit Linum κιθάρᾳ πληγέντα ὑφ' Ἡρακλέους ἀποθανεῖν, ipſa ergo *cithara percuſſum.* Utcunque ſit, oportet & *citharam & plectrum* primis illis temporibus fuiſſe ſatis incondita & gravia, ut alterutro percuti quis tam duro ictu potuerit, quo periret. De *Cithara* nihil mirum eſt, ſi conſideretur ejus forma, quam exhibeo ex Gemma *Theſ. Brand. p.* 56. præferente Apollinem cum Cithara vel Lyra, ut & ex Boiſſardi *Part.* IV. *p.* 82.

Cl. Begerus cenſet in priori gemma Apollinem ſiniſtra manu tenere plectrum. Sed dubitem, an ſi ita ſit, ſatis integre illud in gemma conſpici & ex ea exprimi potuerit. Putem enim plectrum habuiſſe aliquid pectinis, quo veluti radebatur cithara. Hinc apud Athenæum IV. 7. πάσας ἅμα τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἐπιτρέχοντες, *qui omnes chordas ſimul plectro percurrebant.* Sed & ideo à Græcis Κρέκειν, & κερκὶς, κερκίζειν dici videntur ſimul de textorum *pectine*, & Citharïſtarum *plectro*. Et habemus certe ſpeciem plectri, non tam pulſantis, quàm radentis fides, apud Leon. Auguſt. *Parte* I. *p.* 144.

Sed & crediderim tanto facilius, pectinis aliquid, ſeu exiles quaſi dentes, habuiſſe prima Plectra, quia ſuſtinuiſſe videntur vices manus & digitorum, quibus maxime olim utebantur in fidibus. Certe enim & Plectrum *Pectinis* voce deſignabatur, & Cithara promiſcue *Digitis* ac *Plectro pulſata* legitur. Liquet utrumque ex Virgil. VI. *Æn.* 645.

> *Nec non Threïcius longa cum veſte Sacerdos*
> *Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum*
> *Jamque eadem Digitis, jam Pectine pulſat eburno.*

Similiter Martialis XIV. 165. de promiſcuo *digitorum* ac *plectri* uſu:

> *Fervida ne trito tibi Pollice puſula ſurgat,*
> *Exornent* (al. *Exorent.* an *Exercent?*) *docilem garrula Plectra lyram.*

Adde his Athenæum *lib.* X. *cap.* 9. *p.* 637. Διείρας τὴν εὐώνυμον χεῖρα πρὸς τὴν ἐπιβολὴν, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χρησόμενος τῷ πλήκτρῳ, *extendens ſiniſtram manum ad tractandas fides, & dextra uſurus plectro.* Niſi tamen hic locus ſit intelligendus potiſſimum de ejuſmodi organis, quæ ſimul tractabantur digitis in ſuperiori parte, ſimul plectro pulſabantur. Sic videre licet feminam, ſine plectro tamen, utriſque Digitis ludentem teſtudine apud Boiſſardum *Parte* IV. *p.* 145. Sed & eo ducit nos Ovidius *Metam.* XI. 169. ubi Apollo *lyram Suſtinet à læva, tenuit manus altera plectrum. Artificis ſtatus ille fuit, tum ſtamina docto Pollice ſolicitat.* Vide & Auctorem *Carm. ad Piſonem. Sive chelyn digitis & eburno verbere pulſas.* Sæpiſſime tamen ſolis plane Digitis pulſabantur: unde Gellio IX. 7. *Nerviæ in fidibus digito* dicuntur *pulſari.* Et Pollux IV. 9. Epigonum primum pulſaſſe ait ἄνευ πλήκτρου, *ſine plectro.* Antiquius ergo fuerit *Plectro* uti, & ideo Lacedæmonii Pſalten mulctarunt, ὅτι δακτύλοις κιθαρίζει, *quod* non plectro, ſed *digitis citharam pulſaret*, atque adeo ab antiquis moribus deſciſceret. Sed tamen antiquiſſimum vere & ſimpliciſſimum fuit digitis pulſare fides, atque ideo etiam Sappho demum dicitur prima inveniſſe *plectrum* apud Suidam. Quod quamvis neutiquam pro vero habeam, & antiquiorem longe plectri uſum ſciam, memorati quippe jam vetuſtiſſimis Poetis, atque ipſi Homero, id tamen inde colligo, ex ipſorum veterum ſententia Citharam vel Lyram prius extitiſſe ſolam ſine plectro, atque adeo tunc, rudiore, ut ita dicam, Minerva, tantum digitis pulſatam. Poſtea vero plectrum quoque adhibitum loco Digitorum, idque ideo formam habuiſſe primum quaſi manus, ſeu *Pectinis*, κερκίδος. Sed tandem invaleſcente arte magis etiam invaluiſſe, & artis tunc fuiſſe, ut ſolis Digitis ſine Plectro pulſarentur fides. Quamobrem etiam ipſis in Nummis, Gemmis, Statuis, occurrunt paſſim citharæ Digitis potiſſimum pulſatæ, rarius Plectro. Vide Urſini *Familias* in *Pomponia Gente*, Boiſſard. *Parte* III. *p.* 144. & Leon. Auguſtinum *Parte* II. *Tab.* 10. Adde Ill. Spanhemium in *Eruditiſſimis Obſervationibus ad Callimachum pag.* 470. Sed, ut redeamus ad figuram *Plectri*, reperitur illud etiam, ſed rarius in Gemmis, Nummis, Marmoribus & forma quidem oblonga, imo etiam forma quaſi ferulæ vel crucis cujuſdam; Prius apud L. Auguſt. *P.* II. *Tab.* 9. Poſterius apud Sponium in *Miſcell. p.* 21.

Convenit prius cum veteri Onomaſtico P. Danielis apud Turneb. *Adverſ.* XXVIII. 6. ubi *Plectrum* exponitur *Haſtella*, *unde citharæ modulatus*. Neque vero mirum, diverſam nobis exhiberi Plectrorum formam, cum & Cithararum diverſa fuerit, licet & illæ pariter uno ſui generis vocabulo, vel certe diverſis promiſcue, deſignentur, etiam a Grammaticis & Lexicographis. V. Heſych. & Suidam. Hinc Noſter XIV. 23. τὴν λύραν ἁρμόσάμενος ἐκιθάριζε. Dionyſ. Halic. VII. *p.* 476. Καὶ Κιθαρισταὶ λύρας ἑπταχόρδους ἐλεφαντίνας κρέκοντες. Nec enim ex ejuſmodi locutionibus conficiendum eſt, quod volebat Feithius *Antiq. Homeric.* IV. 4. *Citharam* & *Lyram* fuiſſe unum idemque, cum revera diverſæ aliquantum fuerint, ut notum jam eſt. Vide Scaligerum *ad Manilium lib.* V. & Hyginum *Poet. Aſtronom.* II. 7. Cæterum ex his omnibus id tamen patet, Plectra cithararum non fuiſſe ejus formæ, ut facile quis iis alium occidere potuerit. Quare crediderim ferme, veriora dicere illos, qui Linum ipſa *cithara* tradunt ab Hercule occiſum: tanto magis, quia omne id, quo quis alium dicitur *percuſſiſſe*, appellari poſſit πλῆκτρον, quæ forte erroris fuit cauſa. PERIZ.

ΚΕΦ. λγ'.

Περὶ Σατύρου τοῦ αὐλητοῦ.

Σάτυρος ὁ αὐλητὴς 1 Ἀρίστωνος τοῦ φιλοσόφου πολλάκις ἠκροᾶτο, καὶ κηλούμενος ἐκ τῶν λεγομένων, ἐπέλεγεν·

> 2 Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ
> ἐν πυρὶ θείην;

3 τοὺς

CAP. XXXIII.

De Satyro tibicine.

Satyrus tibicen ſæpe Ariſtonis philoſophi erat auditor, & his, quæ dicerentur, mire affectus, ajebat:

> *Cur ego non igni trado hoc nihil utile telum?*

ſigni-

1 Ἀρίστων] Chius fuit ille, Stoicæque philoſophiæ. Laert. in *Zenone* eum *Siren* cognominatum refert, quia πειστικὸς ἦν καὶ ὄχλῳ πεποιημένος, *Suada in ejus ſeſſitabat labris, & ad demulcendum populum factus erat.* Ideoque & Satyrum tibicinem eloquentiæ ſuæ dulcedine adeo cepit, ut Philoſophiæ amore incenſus tibias ſe exuſturum minaretur. KUHN.

Ἀρίστων] Fuit hic patria Chius, diſcipulus Zenonis, dictus *Siren*, quia facultate perſuadendi valebat, & quaſi ab natura factus erat ad conciones apud Populum habendas, ut ex Laërtio docuit jam Kuhnius. Sed & lubens apud quoſvis diſſerebat ſemper de rebus ad virtutem pertinentibus. Quapropter à Sophiſtis reprehenſus, *Utinam*, dixit, *etiam bruta intelligerent ſermones ad virtutem excitantes*, ut refert de eo Plutarchus *de Exilio*, *init.* Vixit tempore Antigoni Gonatæ. PERIZ.

2 Εἰ μὴ ἐγὼ] Mallem τί μὴ ἐγώ. SCHEFF. Non vellet Vir doctiſſimus, ſi proverbialem ἀποσιώπησιν, quæ dicto omnem gratiam conciliat, animadvertiſſet. Dabo ex Homeri *Iliad.* Σ. integrum locum, ut res eo magis eluceſcat. Pandarus apud Poëtam, cum ſæpius tela ſua, quæ in hoſtem emiſerat, irrita caderent, tandem iratus, ni domum, inquit, reverſus, tela iſta manibus meis confracta in ignem conjecero, ſtatim mihi hoſtis caput amputet opto: verba hæc ſunt:

> Εἰ δέ κε νοστήσω καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι
> Πατρίδ' ἐμήν, ἄλοχόν τε καὶ ὑψηρεφὲς μέγα δῶμα,

Αὐτίκ'

3 τοὺς Αὐλοὺς αἰνιττόμενος, καὶ τρόπον τινα τὴν τέχνην ἐκφαυλίζων παραβολῇ τῇ πρὸς Φιλοσοφίαν.

ſignificans Tibias, & quodammodo ſuam artem ad Philoſophiæ ſtudium comparatam extenuans.

> Αὐτίκ᾽ ἔπειτ᾽ ἀπ᾽ ἐμοῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φὼς,
> Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην.

ex his verſibus ultimum Satyrus ſuum fecit more veterum, quo Homeri verſus, ut notiſſimos tum temporis, cum quodam ſcriptionis compendio vel ἀποσιωπήσει citare ſolent. confer Ariſtoclem apud Euſeb. *Præp. Evang. p.* 757. KUHN.

Εἰ μὴ ἐγὼ &c.] Pulchre hunc locum vindicavit & expedivit Kuhnius, male tentatum à Scheffero. Eſt enim Homeri *Il.* E. 215. qui, ut ſolent Homerica, ad aliam rem, ab *Sagittis* ad *Tibias*, à Tibicine tranſlatus eſt. PERIZ.

3 Τοὺς αὐλοὺς] Vertebatur *Tibiam*, ſed perperam. Nec enim proprium hoc eſt linguæ Græcæ, pluralem in Tibiis adhibere, quando una tantum intelligitur. Uſitatum autem erat Veteribus, duas ſimul tibias inflare, ut ex multis ſtatuarum & ſacrificiorum monumentis liquet, quæ apud Bartholinum *de Tibiis* videri poſſunt. IDEM.

ΚΕΦ. λδʹ.

Νόμος Λάκωσι, καὶ Ῥωμαίοις κοινός.

Ὅτι [1] Λάκωσι, καὶ Ῥωμαίοις νόμος ἦν [2] μὴ ἐξεῖναί τινι ὀψωνεῖν, μήτε ἃ βούλεται, μήτε ὅσα βούλεται. Προσέταττον γὰρ διά τε τῶν ἄλλων σωφρονεῖν τοὺς πολίτας, καὶ διὰ τῆς τραπέζης οὐχ ἥκιστα.

CAP. XXXIV.

Lex Romanis & Lacedæmoniis communis.

Lacedæmoniis & Romanis lex erat, ne cui licitum eſſet obſonare, quicquid, vel quantum, ipſi liberet. Nam civibus quum in aliis *rebus* temperantiam præceperunt, tum non minime in menſa.

1 Λάκωσι καὶ Ῥωμαίοις] De Lacedæmoniis habes *infra*, XIV. 7. quæ huc pertinent. Scilicet non admitti in eorum Urbem *Coquos præterquam carnis*, qua de re vide Cragium *de Rep. Laced. lib.* III. *Tab.* 5. *Inſtit.* 3. Hinc Ageſilaus Thaſiis offerentibus ipſi, præter boves & oves, etiam bellaria, πέμματα καὶ τραγήματα, reſpondit, οὐ νόμιμον εἶναι Λακεδαιμονίοις, χρῆσθαι τούτοις τοῖς ἐδέσμασι, *non eſſe jus Lacedæmoniis, uti ejuſmodi cibis*, apud Athenæum XIV. 21. Confer & Noſtrum *ſupra cap.* 20. & Plutarchum in *Ageſilao.* Romanorum vero leges ſumptuariæ ſatis notæ ſunt ex Gellio & Macrobio, ſed & paſſim citantur à Feſto, Plinio, & Cicerone, qui *Famil.* VII. 26. *terrâ nata* dicit *eſſe Lege excepta.* Scilicet *olera & poma* concedebantur conviviis etiam ex lege Licinia. Sed maxime huc facit Æmilia lex, *quâ*, ut ait Gellius II. 24. *non ſumptus cœnarum*, ut reliquis ferme legibus, *ſed ciborum Genus & Modus præfinitus eſt.* Lata hæc lex à Conſule Lepido, qui poſt mortem Sullæ turbavit Remp. Cæſar dein rerum potitus *legem præcipue ſumptuariam exercuiſſe* dicitur à Sueton. *cap.* 43. *diſpoſitis circa macellum cuſtodibus, qui obſonia contra vetitum retinerent.* Non temere autem duos hos populos conjungit Noſter, quippe cum *Leges ſumptuarias ex Rhetris Lycurgi & Axonibus Romam tranſlatas diuque obſervatas* diſerte tradat Amm. Marcell. *lib.* XVI. PERIZ.

2 Μὴ ἐξεῖναί τινι ὀψωνεῖν] De Laconibus teſtatur Dicæarchus apud Athenæum *lib.* IV. De Romanis, cenſoriæ leges ac ſumptuariæ, & inter eas Lex Æmilia præcipue, qua Gellius non modo ſumptum cœnarum, ſed ciborum genus & modum definitum fuiſſe tradit. Vide eum *lib.* II. *cap.* 24. Scheff. Adde Sarisburienſ. *Polycrat. lib.* VIII. *cap.* 7. aut Macrobium potius *lib.* II. *Saturn. c.* 3. unde ſua deſcripſit Sarisbur. Tertulliani *Apologet. c.* 3. Kuhn.

ΚΕΦ. λέ.

Ὅτι ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ γελᾶν οὐκ ἐξῆν.

Λόγος δέ τις διαῤῥεῖ, καὶ οὗτος Ἀττικὸς, ὃς λέγει, πρότερον ἐν [1] Ἀκαδημίᾳ μηδὲ γελάσαι ἐξουσίαν εἶναι. Ὕβρει γὰρ καὶ ῥαθυμίᾳ ἐπειρῶντο τὸ χωρίον ἄβατον [2] φυλαχθῆναι.

CAP. XXXV.

Quod in Academia ridere non licebat.

Fama etiam percrebuit, & ea quidem Attica, quæ refert, ne ridendi quidem poteſtatem in Academia olim fuiſſe. Nam laſciviæ & ignaviæ inacceſſum hunc locum ſervare conabantur.

ΚΕΦ. CAP.

1 Ἀκαδημίᾳ] A loco ſeriis conſecrato riſum Antiqui abeſſe voluerunt, quemadmodum nec in templis ſpuere aut emungi licuit. Arrian. *Epictet. lib.* IV. ad hominem ſordibus obſitum: ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἱερὰ ἡμῖν συνέρχῃ τοιοῦτος, ὅπου πτύσαι οὐ νενόμισται, οὐδὲ ἀπομύξασθαι, ὅλος ὢν πτύσμα καὶ μύξα, *imo etiam nobiſcum, templa ingrederis, ubi nec ſpuere fas eſt nec emungi, cum tu, quantus quantus es, ſputum & mucus ſis.* Rabbini etiam riſum ſuis Synagogis exeſſe jubent his verbis: אין נוהגים בבית הכנסת קלות ראש כגון שחוק ושיחה בטלה ואין אוכלין בהן ואין שותין בהן : *Non ſolent exercere in Synagogis laſcivam petulantiam, vel ridendo vel otioſa verba deblaterando. nec ibi comedunt aut bibunt. Col-bo* in קדושת ממונה. Locum Romæ, ubi non licuit deſpuere, Varro dabit *de LL. lib.* IV. *p. m.* 26. Nazianzenum adde, qui in *Epitaph. Patris* laudat in Nonnâ matre ſua, τὸ σιωπῇ τιμᾶσθαι τὰ ἅγια, τὸ μήποτε νῶτα δοθῆναι τῇ σεβασμίῳ τραπέζῃ, μηδὲ καταπτυσθῆναι θεῖον ἔδαφος, *quod ſilentio honoravit ſancta, quod nunquam terga obvertit menſæ venerabili, nec ſacrum conſpuit pavimentum.* Kuhn.

2 Φυλαχθῆναι] MSS. B. & C. habet φυλάττειν. Scheff. Ut MSS. B. & C. ita Lugdun. φυλάττειν. Sluisk. retinet vulgatum. Cæterum laſcivia ab Academia prorſus erat aliena, unde & *infra* IX. 29. Οἱ ἐν Λυκείῳ, ἢ ἐν Ἀκαδημίᾳ, opponuntur νεανίσκοις ἀκολάστοις, *adoleſcentibus laſcivis. & intemperanter viventibus.* Sed & Ariſtoph. Νεφελ. *p.* 181. tribuit Academiæ σώφρονας ἡλικιώτας, *æquales*, vel potius *juvenes, modeſtos*, ſeu *temperantes*. Periz.

ΚΕΦ. λϛʹ.

Διά τι ὁ Ἀριστοτέλης ἀπέλιπε τὰς Ἀθήνας.

Ἀριστοτέλης ὅτε ἀπέλιπε τὰς Ἀθήνας [1] δέει τῆς κρίσεως, [2] πρὸς τὸν ἐρόμενον αὐτὸν, τίς ἐστιν ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις; ἔφη, παγκάλη· ἀλλ' ἐν αὐτῇ

[3] Ὄχνη ἐπ' ὄχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ,

τοὺς Συκοφάντας λέγων. Καὶ πρὸς τὸν ἐρόμενον, διά τι ἀπέλιπε τὰς Ἀθήνας;

CAP. XXXVI.

Cur Ariſtoteles reliquerit Athenas.

Ariſtoteles quum judicii metu Athenas reliquiſſet, interroganti ipſum, qualis eſſet civitas Athenienſium? reſpondit, Pulcherrima: ſed in ea

Ut pyra quæque pyris, ſic ficus ficubus ipſæ
Succedunt,

Sycophantas intelligens. Et interroganti, cur reliquiſſet Athenas? reſpon-

1 Δέει τῆς κρίσεως] MSS. B. & C. διὰ τὴν κρίσιν. alterutrum ex gloſſa eſt. SCHEFF. Puto lectionem MSS. ſapere explicationem τοῦ δέει τῆς κρίσεως, *metu judicii.* Ariſtoteles Athenis Chalcidem demigravit. Nam Eurymedon Cereris hierophanta impietatis dicam philoſopho impingere volebat, ut Laërtius in *vita ejus* tradit. alii impietatis reum fuiſſe volunt ob pæana Hermiæ Eunucho ſcriptum. Origenes *lib.* I. *contra Celſum* τὸ περὶ Ἀριστοτέλους ἱστορούμενον hunc in modum recenſet. οὗτος ἰδὼν συγκροτεῖσθαι μέλλον καθ' αὐτοῦ δικαστήριον ὡς κατὰ ἀσεβοῦς, διά τινα δόγματα τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, ἃ ἐνόμισαν ἀσεβῆ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀναχωρήσας ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, ἐν Χαλκίδι τὰς διατριβὰς ἐποιήσατο, ἀπολογησάμενος τοῖς γνωρίμοις καὶ λέγων· ἀπίωμεν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, ἵνα μὴ ἀφορμὴν δῶμεν Ἀθηναίοις δεύτερον ἄγος ἀναλαβεῖν παραπλήσιον τῷ κατὰ Σωκράτους. καὶ ἵνα μὴ δεύτερον εἰς φιλοσοφίαν ἀσεβήσωσι. *hic* (Ariſtoteles) *judicium ſibi jamjam parari videns, ut impio, propter quædam philoſophiæ ſuæ dogmata, quæ Athenienſes putabant impia, Athenis diſcedens, Chalcidem ſcholam tranſtulit, ita diſcipulis ſuum excuſans abitum: abeamus Athenis, ne anſam demus Athenienſibus iterum ſcelus piaculare, illi, quod in Socratem commiſerunt, ſimile perpetrandi, & ne ſecunda vice in Philoſophiam ſint impii.* confer etiam Athenæum *l.* XV. *p.* 696. Chalcide autem hauſto veneno mortuum Suidas in Ἀριστοτέλης ait. Heſychius Mileſius ſcribit καταδικασθῆναι πιεῖν ἀκόνιτον, *condemnatum eſſe* Ariſtotelem *ad bibendum cicutam.* quâ arte Plato Socratis poculum declinarit, vide apud Euſeb. *de Præp. Evangel. p.* 650. KUHN.

Δέει τῆς κρίσεως] Etiam hic MStis B. & C. paria facit Lugd. legens itidem διὰ τὴν κρίσιν. Utrum ex gloſſa & interpretatione librariorum ſit ortum, decernere nequeo. Putem tamen ſcriptam illorum Codicum lectionem eſſe genuinam. Solet enim ita Noſter. Sic *cap.* 23. Διὰ τὸν οἶνον. Et *alibi.* Κρίσις hic notat κατ' ἐξοχὴν *judicium capitale.* XIV. 43. οὐδέποτε μετὰ ταῦτα κυβεύων ὑπὲρ τῆς ἀνθρώπου κρίσεως ἤκουσεν. *Nunquam poſt illa inter aleam capitalem hominis cauſam cognovit.* Matth. V. 21. ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει, *reus erit judicii capitalis.* Metuebat autem Ariſtoteles accuſationem ἀσεβείας, quod *Pæana*, h. e. hymnum ſacrum, compoſuerat in Eunuchum Hermiam, quo crimine eum accuſabat, vel accuſatorem immittebat, Eurymedon Sacerdos. Vide Laërt. in *Ejus vita.* Athenæus XV. 16. negat illud carmen fuiſſe *Pæana.* Contulit autem Ariſtoteles relictis Athenis ſe Chalcidem Eubœæ, unde fabula videtur orta inter Chriſtianos Patres, & dein alios, quod in Euripum ſe præcipitaverit, quia ejus reciprocationis natu-

νας; ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐ βούλεται Ἀθηναίους δὶς ἐξαμαρτεῖν εἰς φιλοσοφίαν· 4. τὸ περὶ Σωκράτην πάθος αἰνιττόμενος, 5 καὶ τὸν κατ' αὐτὸν κίνδυνον.

ſpondit: nolle ſe *committere*, ut Athenienſes bis peccarent in philoſophiam: id quod Socrati accidit, innuens, & ſuum ipſius periculum.

ΚΕΦ. CAP.

turam aut cauſam cognoſcere non potuerit. Vide Tan. Fabri *Epiſt.* I. 14. Accidit autem illa accuſatio & fuga Ariſtotelis ſtatim *poſt mortem Alexandri*, ut diſerte ait Dionyſ. Halic. in *Epiſtola ad Ammæum de Demoſthene*, quaſi eam unice exſpectaviſſent Accuſatores. Chalcide vero, vel, vexatus etiam iſtic ab accuſatoribus ejuſdem criminis, aconitum ultro bibit, ut tradunt (Vide Laërtium, & hic Kuhnium) nonnulli: vel morbo paucis annis poſt deceſſit, ut tradit Dionyſius. PERIZ.

2 Πρὸς τὸν ἐρόμενον] Antipatrum regem intelligit. Vide Ammonium in *vita ejus*, ubi eadem. SCHEFF.

Πρὸς τὸν ἐρόμενον] *Antipater* is fuit, ut ex Ammonio jam docuit Schefferus, qui & vivo Alexandro, & poſt ejus mortem, Macedoniæ & Græciæ præfuit, quemque Ariſtoteles teſtamento conſtituit ἐπίτροπον πάντων, *curatorem ſupremum omnium ſuorum*, teſte Laërtio, qui & Novem eum Epiſtolas ad Antipatrum ſcripſiſſe ait, quarum unam citat Noſter XIV. 1. PERIZ.

3 Ὄχνη] verſus ſunt Homeri, quos leviter inflectit. Extant autem *Odyſſ.* H.

Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
Αὐτὰρ ἐπὶ σαφυλῇ σαφυλὴ, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

Ita prior legitur in melioribus, non ὄχνη, ut eſt apud Noſtrum. SCHEFF. Utraque lectio, ὄγχνη & ὄχνη apud autores recepta eſt. vide Laërt. in *Vita Ariſtot.* Heſychium in *hac voce*, Diodorum *lib.* II. *Hiſt. pag.* 139. KUHN.

Ὄχνη] Homer. *Odyſſ.* H. 120. ὄχνη (vel ὄγχνη) ἐπ' ὄχνῃ &c. quo declaratur, maximam fuiſſe eorum fructuum multitudinem in Hortis Alcinoi, de quibus ibi agit Homerus. Ariſtoteles vero alludens ad *Sycophantas*, eorumque multitudinem, quæ erat Athenis, & ſimul Vocis originem, expoſteriori verſu tranſtulit mentionem *Ficuum* in priorem, in quo ineſt Verbum γηράσκει, unde ſenſus pendet. Vide omnino Euſtath. *ad d. l. Homeri. Sycophantæ* autem à *ficubus*, quæ contra legem exportabantur, *deferendis* ſunt dicti, ut tradit Athenæus III. 2. Aliique. Hinc paſſim poni videas pro delatoribus & calumniatoribus apud Græcos & Latinos, ut vel ex Comœdiis Plauti & Terentii notum eſt. Ipſæ ejus generis accuſationes dicuntur eadem ratione συκοφάσεις ἄδικοι, à Laërtio V. 8. De re autem ipſa, de Sycophantarum multitudine Athenis, de damnatione Socratis, & fuga Ariſtotelis vide etiam *infra* XII. 52. 3. PERIZ. Mediceus ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ, quomodo legitur apud Homerum.

4 Τὸ περὶ Σωκράτην πάθος] Uterque ſcriptus Σωκράτους. At Editi omnes Σωκράτην: quod rectius videtur. PERIZ.

5 Καὶ τὸν κατ' αὐτὸν κίνδυνον] Lege καθ' αὑτόν. FABER. in MSS. B. & B C. legitur ἑαυτοῦ κίνδυνον, quod præfero. SCHEFF. Cæterum de multitudine Sycophantarum ἐπιπολαζόντων Athenis vide Noſtrum *l.* XII. *c.* 52. Theopompus ſcripſit, καὶ ναυτῶν καὶ λωποδυτῶν, ἔτι δὲ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν καὶ ψευδοκλητήρων, *Athenas plenas eſſe ſcenicis, nautis, graſſatoribus. inſuper & falſis teſtibus, ſycophantis, & iis, qui cauſas falſis advocatis teſtibus tuebantur.* Dalecampius ψευδοκλητῆρες apud Athen. interpretatur *p.* 258. *apparitores, qui falſa renuntiant.* & iterum *notis in h. l.* ea dicit, quæ nihil ad rem. Nam in foro Attico ψευδοκλητεύειν erat *falſos ſubornatoſque ad cauſam probandam advocare* teſtes, & qui hujus criminis accuſatus convictuſque erat, ψευδοκλητείας damnabatur. vide Pollucem *l.* VIII. *c.* 6. *Onomaſt.* KUHN. Vereor, ut ſatis recte inſpexerint Codices B. & C. qui ex iis proferunt ἑαυτοῦ κίνδυνον. Etenim Lugd. noſter, qui illis congruere ſolet, clare & diſerte legit τὸν καθ' ἑαυτὸν κίνδυνον, quod tamen genuinum eſſe vix putem, quum καθ' ἑαυτὸν & Noſtro & Aliis ſignificet *per ſe ſolum, ſeorſim.* Κατ' αὐτὸν hic ferri poſſe, & notare *Ipſum*, de quo agitur, ut certius liqueat: vide Vigeri *Idiotiſmos Cap.* IV. *Reg.* 6. PERIZ.

ΚΕΦ. λζ.

Νόμος Κείων κατὰ γερόντων.

[1] Νόμος ἐστὶ Κείων· οἱ πάνυ παρ' αὐτοῖς γεγηρακότες, [2] ὥσπερ ἐπὶ ξένια παρακαλοῦντες ἑαυτοὺς, ἢ ἐπί τινα ἑορταστικὴν θυσίαν [3] ἀνελθόντες, καὶ στεφανωσάμενοι, πίνουσι κώνειον, ὅταν ἑαυτοῖς συνειδῶσιν, ὅτι πρὸς τὰ ἔργα [4] τὰ τῇ πατρίδι λυσιτελοῦντα ἄχρηστοί εἰσιν, ὑπολῃρούσης ἤδη τι αὐτοῖς καὶ τῆς γνώμης διὰ τὸν χρόνον.

CAP. XXXVII.

Lex Ceorum de ſenibus.

Lex eſt apud Ceos, ut ii, qui ſenio plane confecti ſunt, tanquam ad hoſpitalem menſam ſe invitantes, aut ad quoddam ſolenne ſacrificium adſcendentes, & coronati, cicutam bibant, quando ſibi ipſis conſcii ſunt, ſe ad curanda patriæ commoda inutiles eſſe, animo jam ob ætatem aliquantulum delirante.

1 Νόμος ἐστὶ] Habet Heraclides in *Rebuspubl.* ſed ibi nominantur Κῷοι, prava forſan ſcriptione. Adde Strabonem *l.* x. *p.* 486. & ibi Menandrum. vide quoque *notas* Jos. Scalig. *in Varronem de LL.* Ait porro etiam in eos valuiſſe hanc legem, qui annum quadrageſimum exceſſiſſent, qui numerus minor videtur, quam ut cum Noſtro conveniat, qui γεγηρακόσι tantum ait ſcriptam fuiſſe. Vide *infra l.* IV. *c.* I. SCHEFF. Forſan Dn. Schefferus incidit in verſionem latinam Strabonis quæ habuit XL. annos. Græca aliud ſonant, nempe προςέταττεν, ὡς ἔοικεν, ὁ νόμος τοὺς ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότας κωνειάζεσθαι (ita enim pro κονειάζεσθαι legit Caſaubon.) τοῦ διαρκεῖν τοῖς ἄλλοις τὴν τροφὴν, *videtur autem lege cautum, ut qui ſexaginta annos exceſſerant, cicutæ hauſtu necarentur, ne aliis deeſſent alimenta.* Valerius tamen vidit etiam *nonagenariam* & ſummæ dignitatis feminam veneno ſumpto obiiſſe *Julide.* vid. locum *l.* II. *c.* I. in *externis.* Cæterum quæ ratio cicutam bibendi ab Auctore ſubjungitur, ea Stoicum dogma refert. Stoici enim εὔλογον ἐξαγωγὴν exiſtimabant, ſi ſenectus *cœperit concutere mentem, parteſque ejus convellere, ſi corpus miniſteriis fuerit inutile.* Seneca *epiſt.* 58. 70. Cato etiam ſapienti cenſet è vita excedendum, cum *plura ſunt aut fore videntur, quæ officia ſecundum naturam obeunda impediant.* apud Ciceron. *lib.* III. *de Finibus.* vide & Laërtium in *Zenone.* Alexandr. Aphrodiſ. *lib.* II. *de Animaꝰ* ubi diſputat contra Stoicos, *quod virtus non ſufficiat ad beatitudinem fol.* 156. *Venet. edit.* Quod autem locum Strabonis ſupra laudatum attinet, Stephanus *de Urbibus* pro κονειάζεσθαι legit ἀγωνίζεσθαι, *quem ſatis mirari nequeo: videtur enim legiſſe apud Strabonem* κονίεσθαι *vel* κονίζεσθαι, *quæ vox* ἀγωνίζεσθαι *ſignificat.* Sunt verba Caſauboni. mihi, quod aliorum pace dixerim, videtur legiſſe Stephanus ἀκονίζεσθαι ab ἀκόνιον vel ἀκόνιτον, quod notat herbam venenatam, de qua Poeta,

Miſcent aconita novercæ.

eſſet itaque ἀκονίζεσθαι idem quod κωνειάζεσθαι, aconito ſcilicet vel cicuta expugnare Spiritum. vid. Stephan. *de Urbibus* in ἀκόναι. KUHN.

Νόμος ἐστὶ Κείων] Sluisk. Κῴων. Lugd. Κίων. Sed rectum eſt, quod editur. De more hoc *Ceorum* Vide Stephanum Byz. in *v.* Ἰουλίς, quoſque hic allegant Schefferus & Kuhnius. PERIZ.

2 Ὥσπερ ἐπὶ ξένια] *Tanquam qui ad hoſpitalem menſam ſe invicem invitant. Infra* IX. 15. Ποιοῦντες δὲ θυσίαν ἐπὶ ξένια ἐκάλουν τὸν Ἀπόλλωνα καὶ Ὅμηρον. *Hiſt. Anim.* I. I. Ὥσπερ οὖν ἐπὶ ξένια κληθέντες. Polyæn. I. 7. Κύψελος ἀπαντήσας ἐπὶ ξένια τοὺς Ἡρακλείδας καλεῖ. Ubi male id muta-

tatur in ξένια vel ξενίαν: quamvis fatendum ſit, etiam hic, at non *lib.* IX. ξενίαν præferre Codicem Lugd. quod in Polyæno volebat Caſaubonus. Sed & Homerus *Odyſſ.* Ω. 313. *Ille quidem ita abiit; ſed animus nobis ſperabat,*

> Μίξεσθαι ξενίῃ, ἠδ᾽ ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν,
> *Miſceri hoſpitali menſa, & præſtantia dona dare.*

Paulo ante *v.* 285. dixerat, *dimittere viciſſim exceptum* δώροις καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ. Videtur autem in his intelligi ſemper τράπεζα. Paſſim enim ita Homerus

> Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα.

ſciat nunc primum ex Diis Jupiter, ac hoſpitalis menſa. Erant vero in tali convivio prorſus læti & feſtivi, ſicuti etiam, quando ad ſacrificium feſtivum ac ſolenne adſcendebant in templa, quod reſpicit Noſter. De *Coronarum* frequenti item uſu in rebus lætis, & maxime in ſacris, vide *ſupra ad* III. 3. Hic vero ſi abeſſet illud καὶ ante ἐστεφανωμένοι, non equidem deſiderarem. PERIZ.

3 Ἀνελθόντες] Interpretis Codex συνελθόντες. FABER.

4 Τὰ τῇ πατρίδι λυσιτελοῦντα] Lugd. λυσιτελῆ. PERIZ.

ΚΕΦ. λη΄.

Ευρισκόμενά τινα πρῶτον ἐν Ἀθήναις.

[1] Ὅτι ἐν Ἀθήναις εὑρεθῆναι λέγουσι πρῶτον [2] τὴν Ἐλαίαν, καὶ [3] τὴν Συκῆν, ἃ καὶ πρῶτον ἡ Γῆ ἀνέδωκε. [4] Δίκας τε δοῦναι καὶ λαβεῖν εὗρον

CAP. XXXVIII.

Quædam Athenis primum inventa.

Athenis ajunt primum repertam eſſe Olivam & Ficum, quæ etiam primum ea Terra protulit. Item jus ſuum alteri dare & accipere, primi

1 Ὅτι ἐν Ἀθήναις &c.] Athenæus XV. 13. Athenienſes πάντων τῶν καλλίστων εἰσηγητὰς τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ γενομένους, *omnium præſtantiſſimarum rerum vitæ humanæ inventores fuiſſe* ait. Vide & Iſocratem *Panathenaico.* PERIZ.

2 Τὴν ἐλαίαν] *Oleam* inveniſſe dicitur vel protuliſſe Minerva, litigans cum Neptuno de terra Attica. Vide Diod. Sicul. *lib.* V. *pag. m.* 340. & Meurſium *de Regno Attico* I. 10. At Plutarchus in *Themiſtocle* confictam hanc fabulam à primis Regibus putat, ut ita cives ſuos à mari & Neptuno, forſan etiam à maritimis prædationibus, averterent ad culturam terræ & fructuum collectionem, quos inter Oleæ excellebant, quum frequentiſſimus fuerit apud Veteres olei in victu humano uſus. Unde apud Ariſtotelem *Polit.* I. 7. Ἐλαιουργίων fit mentio, & in Congiariis *Oleum* vel maxime inter plebem dividebatur Romæ. IDEM.

3 Τὴν συκῆν] Hanc inveniſſe ac dediſſe Phytalo dicitur Ceres, quoniam hoſpitio eam exceperat, quum filiam quæreret, quod ex ejus Epitaphio tradit Pauſan. *in Atticis.* Athenæus III. 3. terram Atticam copioſe ferre ficus ait, eamque *arborem hominibus purioris vitæ ducem fuiſſe*, fructum autem ejus ab Athenienſibus dici ἡγητηρίαν, quia ficus prima ex mitioris alimenti fructibus fuerit inventa. Hinc *ſeq. cap.* Athenienſes primis temporibus ante fruges inventas dicuntur *ficubus* ſe paviſſe, ut alii *glandibus*, alii aliis fructibus. Sed & in S. Scriptura paſſim jungitur *Ficus Viti*, ut quibus ſe homines maxime oblectent & expleant. Mirum vero, nullam hic nec frumenti, aut *tritici*, nec *Vini* fieri mentionem, quum ea item à pleriſque adſcribantur Athenienſibus, ut à quibus in reliquam Græciam fuerint propagata. IDEM.

4 Δίκας τε δοῦναι καὶ λαβεῖν] Interpres *pœnas dare*

εὗρον Ἀθηναῖοι πρῶτοι. Καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν διὰ τῶν σωμάτων πρῶτοι ἐπενόησαν,

mi Athenienſes invenerunt. Et Certamen, quod fit corporibus, primi

dare & repetere. Sed proprie notat, *jus ſuum alteri dare, & ab altero accipere ex ſententia judicii*, ſive illud jus jam ſit pœna, ſive aliud quid alteri debitum; atque adeo *ſe & lites ſuas judicio permittere*. Sic Thucydides I. 28. Corcyræi δίκας ἤθελον δοῦναι ἐν Πελοποννήσῳ παρὰ πόλεσιν, αἷς ἂν ἀμφότεροι ξυμβῶσιν: *volebant jus experiri apud eas civitates in Peloponneſo, in quas utrique* (Corcyræi & Corinthii) *convenirent*. Scholiaſtes exp. ἐπιτρέψαι δικαστηρίῳ καὶ κριθῆναι, δίκας ἀμφοτέρους διδόναι καὶ δικάσασθαι. Et *cap*. 85. Ἑτοίμων ὄντων αὐτῶν δίκας δοῦναι· ἐπὶ δὲ τὸν διδόντα, οὐ πρότερον νόμιμον, ὡς ἐπ' ἀδικοῦντα, ἰέναι: *paratis illis judicium ſubire; Iniquum autem eſt bello prius aggredi eum, qui jure vult agere, tanquam injurium*. Manifeſtum itaque, his locutionibus deſignari ſimpliciter *judicia*, quibus ſuum jus alteri datur, & viciſſim accipitur. Quia tamen, ut injuriæ & actoris petitioni ſatisfiat, ſæpe reus ab Judice puniri debet, hinc illæ phraſes etiam κατ' ἐξοχὴν de *pœna* ſæpe adhibentur. Sic apud Diod. Sicul. *lib*. IV. Minos venit Athenas, δίκας αἰτῶν τοῦ Ἀνδρόγεω φόνου, *jus & pœnam de cæde Androgei* filii ſui *poſtulans*. Et Oraculum reſpondit Athenienſibus, fore ut liberarentur malis, *ſi de illa cæde* τῷ Μίνωι δίκας δῶσιν, ἃς ἂν ἐκεῖνος δικάσῃ, *Minoi pœnas dent, quas ille exigeret*. Apud Polyæn. I. 13. Rhodii, quum, quam credebant Helenam, per tumultum occidiſſent, ut Manibus Tlepolemi, qui ad Trojam perierat, ſatisfacerent, ὡς ἱκανὴν δίκην ἐπὶ τοῦ Τληπολέμου λαβόντες, τὸν Ἑλένης θάνατον, ἀνεχώρησαν, *abierunt, ut qui morte Helenæ idoneam ſatis pœnam ob Tlepolemi mortem cepiſſent*. Cæterum Auctor Noſter, quia Judicia *Legibus* exercentur, potuit ergo iſtis locutionibus Earum originem, ab Athenienſibus quoque repetendam, reſpexiſſe. Etenim Ceres una cum frugibus dedit prima Athenienſibus *Leges, ſecundum quas Homines ſibi invicem JUS TRIBUERE ſolent*, ut ait Diod. Sic. *lib*. V. Λέγουσι δέ τινες, ὅτι καὶ Νόμους εἰσηγήσατο, καθ' οὓς ἀλλήλοις τὸ ΔΙΚΑΙΟΝ ΔΙΔΟΝΑΙ συνεθίσθησαν ἄνθρωποι, καὶ τὴν παραδοῦσαν αὐτοῖς Θεὰν ἀπὸ τούτων Θεσμοφόρον προσηγόρευσαν. Eas vero Triptolemo proprie dediſſe fertur, unde ejus antiquiſſimæ Leges de *Parentibus honorandis, Diis oblatione fructuum colendis, Animalibus non lædendis*, tempore Xenocratis etiamdum exſtabant Eleuſine. Vide Meurſii *Themidem Att*. I. I. Ceres autem ut Græcis & Athenienſibus *Theſmophoros*, & ejus ſacra *Theſmophoria*, ſic Latinis *Legifera*, Virgil. *Æn*. IV. 58. Vide ibi Servium, qui, *invento uſu frumentorum, ex agrorum diſcretione nata eſſe jura* ait, quum *antea paſſim homines ſine lege vagarentur*. Calvus, Vetus Poëta, apud Eundem, de *Cerere*

Et Leges ſanctas docuit, & cara jugavit
Corpora connubiis, & magnas condidit Urbes.

Ovid. *Metam*. V. 342.

Prima dedit fruges, alimentaque mitia terris,
Prima dedit Leges.

Ab Eâ igitur acceptas Leges Athenienſes Primi in uſum hominum intuliſſe dicuntur. Cicero *pro Flacco cap*. 26. *Adſunt Athenienſes, unde humanitas, doctrina, religio, fruges, JURA, LEGES, ortæ, atque in omnes terras diſtributæ putantur*. Iſocrates *Panegyr. p. m*. 94. de Urbe Athen. Πρώτη γὰρ καὶ Νόμους ἔθετο, καὶ Πολιτείαν κατεστήσατο. Δῆλον δ' ἐκεῖθεν. Οἱ γὰρ ἐν ἀρχῇ περὶ τῶν φονικῶν ἐγκαλέσαντες, καὶ βουληθέντες μετὰ λόγου, καὶ μὴ μετὰ βίας, διαλύσασθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους, ἐν τοῖς Νόμοις τοῖς ἡμετέροις τὰς κρίσεις ἐποιήσαντο περὶ τούτων. *Prima etiam Leges condidit, & Remp. conſtituit. Manifeſtum hoc inde; qui enim in primis rerum initiis de cæde alios incuſabant, & volebant oratione, non vi, controverſias inter ſe dirimere, Judicia ſibi de iis conſtituerunt noſtris Legibus*. Vides hic *Leges*, & *Judicia* conjungi, & utrorumque originem primam ad Athenienſes referri. Neque vero interceſſerim, quo minus Noſter hoc loco etiam proprie, vel potiſſimum, *Judicia* intellexiſſe cenſeatur, tanto magis, quia *Judicia* prius exſtitere, quam

Le-

σαν, καὶ ἀπεδύσαντο, καὶ [6] ἠλείψαντο, mi excogitaverunt, & exuerunt ſe, un-

Leges, apud omnes pene populos, unde *Arbitria Principum*, tanquam Judicum, *pro Legibus* tunc *erant*, teſte Juſtino I. I. Sed res ea eſt notiſſima. Athenis autem *Primum* à Plinio VII. 56. traditur in *Areopago capitis judicium eſſe actum*. Intelligit, opinor, judicium, quo Mars à Neptuno accuſatus, ſedentibus XII. Diis, cauſam dixiſſe fingitur cædis, quo alluditur *infra* VIII. 12. Hinc jam Val. Max. V. 3. *ext.* Areopagum appellat *divini atque humani certaminis venerabile domicilium.* Poſtea Cephalus dicitur ibi judicatus, quum uxorem Procrin ignarus occidiſſet, dein Dædalus, qui Talaum occiderat, vide Apollod. *lib.* III. *pag.* 200. & 206. & Diod. Sic. *lib.* IV. Denique Oreſtes poſt cædem matris, qua occaſione primum illud Judicium fuiſſe inſtitutum vult Æſchylus *Eumenid.* 685. Sed maxime huc pertinet, & Ælianum illuſtrat locus Demoſthenis *adv. Ariſtocratem p.* 438. de Areopago, ἐν μόνῳ τούτῳ τῷ Δικαστηρίῳ Θεοὶ δίκας φόνου καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν ἠξίωσαν καὶ δικασταὶ γενέσθαι διενεχθεῖσιν ἀλλήλοις. *In ſolo hoc judicio Dii voluerunt quidem judicari, & judicare ipſos inter ſe litigantes.* Manifeſtum hinc, phraſi hac ita ſimpliciter poſita denotari ab Aeliano, ut ab initio dixi, ipſa judicia, in quibus Actor λαμβάνει δίκας, Reus δίδωσι: quin ipſum reſpici haud dubie Areopagi judicium, quippe omnium in Græcia vetuſtiſſimum. Et ideo reliqui quoque Græciæ populi antiquiſſimis temporibus ad hoc Judicium aliquando provocarunt adverſarios. Sic Meſſenii apud Pauſaniam *Meſſen. p.* 115. dicuntur voluiſſe ſuas cum Lacedæmoniis controverſias permittere Areopago Atheníenſium, ὅτι δίκας τὰς φονικὰς τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐδόκει δικάζειν ἐκ παλαιοῦ, *quia hocce Judicium jam ab antiquo tempore judicabat cauſam cædis.* Nec dubito, hanc rem aut ſimiles reſpexiſſe Iſocratem *d. l.* PERIZ.

5 Ἀγῶνα] Hoc apud neminem invenio. SCHEFF. Hippaſus apud Athenæum γυμνάσια Lacedæmoniis deberi tradit *lib.* I. *Deip. p.* 14. Photius ex Anonymo *de Vita Pythag. p.* 716. Ἀθηναῖοι καὶ στρατηγικοὶ γεγένηνται ἀρχῆθεν, καὶ γραφικῆς εὑρετικοὶ καὶ πάσης τέχνης βαναύσου τε καὶ πολεμικῆς, ἔτι δὲ καὶ λόγων καὶ μαθημάτων. *Athenienſes etiam à prima origine boni duces belli, picturæque inventores fuerunt, omniumque artium, tam manuariarum quam militarium, eruditionis etiam & diſciplinarum.* Servius *ad hæc Virgil.* III. *Æn. Exercent patrias oleo labente palæſtras Nudati ſocii*, notat, *palæſtræ uſum primum apud Athenienſes repertum eſſe*, id quod ad Noſtrum apprimè facit. KUHN.

Ἀγῶνα τὸν διὰ τῶν σωμάτων] Hærent hic Interpretes, & diſerte quidem *hoc apud neminem inveniſſe* teſtatur Schefferus. Kuhnius *Gymnaſia* ab Hippaſo apud Athenæum Lacedæmoniis tribui monet, ſed tamen Servio *ad Æn.* III. notari, *palæſtræ uſum primum apud Athenienſes repertum eſſe*, docet. At vero diſtinguendum erat inter Γυμνάσια & Ἀγῶνας. Illa fuerunt exercitia, quibus exercebantur juvenes roboris ac valetudinis acquirendæ firmandæve cauſa. Vide *ſupra* II. 5. Sed & ſæpe præparabantur iis ad publica certamina, ſeu Ἀγῶνας. Fiebant autem *nudo* corpore, unde & dicta ſunt Γυμνάσια. Et hæc quidem ipſi Athenienſes, ipſe Plato *lib.* V. *de Rep. p. m.* 452. à Lacedæmoniis & Cretenſibus profecta agnoſcunt, ὅτε ἤρχοντο τῶν γυμνασίων πρῶτον μὲν Κρῆτες, ἔπειτα Λακεδαιμόνιοι. *Quando cœperunt iſta nudorum exercitia primum Cretenſes, dein Lacedæmonii.* Nam *Nudorum* ea eſſe & intelligi, liquet ex eo, quod diſerte in proximis ait, & ridet, *nudos homines*, γυμνοὺς ἄνδρας, iſtic *cerni.* Sed & hinc apud Eundem in *Theæteto p.* 169. dicuntur Lacones jubere in palæſtris ſuis alios ἀπιέναι ἢ ἀποδύεσθαι, *abire vel ibi etiam exuere veſtes ad certandum.* Nec enim quum ipſorum adoleſcentes, etiam puellæ, iſtic certarent nudi, admittebant oculos ſpectatorum. Verum diſertiſſime Thucydides I. 6. de iiſdem, ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι, *primi*, in his exercitiis, *prorſus nudati ſunt.* Scilicet ἀπεδύοντο omnes, ſed non plane ἐγυμνώθησαν, quin immo retinebant διαζώματα περὶ τὰ αἰδοῖα, ſed quæ etiam abjecerunt Lacedæmonii, eoſque ſecuti ſunt deinceps reliqui, etiam in Olympicis certaminibus, ut docet ibidem Thucyd. & ejus Scholiaſtes, ac Pauſanias *Atticis p.* 42. Præterea nuſquam frequentior fuit *Gymnaſiorum* uſus, quam Lace-

το· κὴ [7] ἵππους ἔζευξε πρῶτος [8] Εριχθόνιος.

unxeruntque: & Equos primus Erichthonius junxit.

cedæmone, unde illis quaſi propriæ tribuuntur *Palæſtræ*. Vide Platon. in *Theæteto*, *initio*, & Propertium III. 14. At vero ab his *Gymnaſiis* longe diverſi erant Ἀγῶνες, h. e. *Certamina publica* in feſtis & ſolennitatibus maxime fieri ſolita. Hæc autem Certamina peragebantur quidem ad poſtremum etiam artibus ingenii, quæ tunc dicebantur *Muſica*, at apud antiquiſſimos tantum conſiſtebant in exercitiis *Corporis*, unde Noſter ἐμφατικῶς ait, ἀγῶνα τὸν διὰ τῶν σωμάτων. Talem autem *Agona* revera tradebantur Athenienſes omnium Primi inſtituiſſe, ſcil. eum, qui dicebatur Ἀθήναια, vel Παναθήναια. *Photius ex Helladio, *Biblioth*. p. 1590. Πρῶτα μὲν τὰ Παναθήναια συνέστη, εἶτα τὰ Ἐλευσίνια &c. memorat enim porro *Theſſalica*, *Peliæ in honorem* inſtituta, ab Acaſto ſcil. ejus filio, Vide Plin. VII. 56. tum *Iſthmia*, tum *Olympia*, dein *Nemea*, denique *Pythia*. Scilicet *Panathenæa* priora (ſed quæ proprie dicenda ſunt *Athenæa*, cum *Panathenæa* deinceps à Theſeo fuerint inſtituta,) cœperunt ſub Erichthonio, ut ex Marmore Atticæ Epochæ liquet, & Harpocratione in Κανηφόροι. at *Eleuſinia* ſub Pandione II. Reliqua dein ab Helladio memorata circa tempora demum Theſei. Et ne dubites Ælianum iſtæc *Athenæa* intelligere vocabulo Ἀγῶνος, ſubjicit mentionem *Erichthonii*, qui *equos primus junxerit*, in iſto ſcilicet Certamine, quod *Equeſtre* fuit. Nam *Gymnicum* primum fuit Eleuſinium. Ariſtides *Eleus*. Γυμνικὸν γενέσθαι πρῶτον Ἐλευσῖνι τῆς Ἀττικῆς, κὴ τὸ ἆθλον εἶναι τῦ καρπῦ τῦ φανέντος, πειρωμθμ́ων τῶν ἀνθρώπων, ὅσον εἰς ἰσχὺν ἐκ τῆς ἡμέρυ τροφῆς ἐπίδοσαν, *Gymnicum* certamen *primum fuiſſe factum Eleuſine Atticæ*, & *præmium* ejus *eſſe fruges* recens *ortas*, *experimentum capientibus hominibus*, *quantum profecerint ad robur* corporis *ex miti illo alimento*. Certum itaque, Ἀγῶνα non tantum ἱππικὸν, ſed & γυμνικὸν, in Attica primum cœptum & excogitatum, atque adeo & illa, quæ certaminibus his erant perpetua & propria, ἀποδύσασθαι & ἀλείψασθαι. Quin immo quia per gymnaſia & palæſtram præparabantur homines gymnicis agonibus, ideo poſt eos Eleuſine primum conſtitutos ipſam quoque artem palæſtricam Athenienſis ille Theſeus reperiſſe traditur, quum antea homines non arte quadam, ſed ſolis viribus luctarentur. Plane ut Romani ſub Romulo quidem bella geſſerunt, ſed *artem bellandi* à Tullo, dein Hoſtilio acceperunt. Ita vero exortæ poſt Agonas jam conſtitutos demum palæſtræ, h. e. Πάλης διδασκαλεῖα. Vide omnino Pauſaniam *Atticis cap*. 39. Gymnaſia vero & palæſtræ ad corpus robore firmandum unice comparatæ, invaluerunt potiſſimum apud Spartanos, & iis propriæ quodammodo evaſerunt. Sed nihil iſta illorum Gymnaſia ad Agones, de quibus hic agitur, pertinent. Eorum vero gloriam Pauſanias in *Arcadicis init*. hanc gloriam Athenienſibus videtur ereptum ire, ſiquidem eo tempore, quo *nondum Panathenæa priora*, ſeu *Athenæa fuerint inſtituta*, nempe ipſius jam Cecropis primi tempore, à Lycaone Ἀγῶνα, Λύκαια dictum, inſtitutum ait, ſed & à quibuſdam *Agona Olympicum ante natos homines ab Saturno & Jove luctando*, at à *Curetibus currendo peractum* tradi. Verum hæc quum fabuloſa ſint prorſus, declarant ergo & ipſa, *primum* omnium ejuſmodi ἀγώνων fuiſſe Ἀθηναϊκὸν, ut ante quem nulli, niſi fabuloſi, extitiſſe dicantur: quamvis & Plinius VII. 56. *ludos Gymnicos in Arcadia à Lycaone* primum inſtitutos affirmet. PERIZ.

6 Ηλείψαντο] Proprium hoc adeo evaſit Gymnaſiis, & Gymnicis Certaminibus, ut alterum ab altero vix ſeparetur. Ergo Thucyd. I. 6. de Lacedæmoniis, ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι, κὴ εἰς τὸ φανερὸν ἀποδύντες, λίπα μετὰ τῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο, h. e. *oleo ungebantur*, *quum ſe nudarent ad certandum*. Athen. XV. 10. ἐλαίῳ χρωμθμ́ων κὴ γυμναζομθμ́ων. Nero apud Sueton. *cap*. 12. quum inſtituiſſet quinquennale certamen Græco more, *dedicatis thermis & gymnaſio*, *Senatui quoque & Equiti oleum præbuit*. Quin adeo juncta hæc erant, ut, quum Atticæ leges prohiberent, ne *ſervi Exercerentur*, vetarent ſimul, *ne Ungerentur ſolo oleo*. Æſchines κατὰ Τιμάρχυ. Δῦλον, φησὶν ὁ νόμος, μὴ Γυμνάζεσθαι, μηδὲ Ξηραλοιφεῖν ἐν ταῖς Παλαίστραις. Jam vero ut apud Athenienſes primum inventa dicitur Olea, ſic & regio

regio earum fuit feraciſſima. Hinc Pauſan. in *Phocicis*, *Tithoreæ Oleum* ait *abundantia eſſe infra oleum Atticum & Sicyonium:* certo argumento iſtic ergo copioſum prorſus eſſe. Quin & hodie Athenienſes oleo conficiendo, & Conſtantinopolim aliaſque in Urbes mittendo, unice victitant. Vide Meurſ. *de Fort. Athen. cap. ult.* Nihil itaque mirum, eos quoque Primos adhibuiſſe oleum ad hæc certamina. Hinc τὸ ἔλαιον τῶν Παναθηναίων apud Schol. *Ariſtoph. ad* Νεφελ. *p.* 181. Iſtis enim Panathenæis, licet primitus eſſent equeſtria tantum vel curulia certamina, addita poſtea ſunt etiam *Gymnica*, ut ex Hiſtoria Androgei conſtat, qui Athenas venit, Παναθηναίων συντελουμένων, atque iſtic vicit ἐν τοῖς ἀγῶσι τοὺς ἀθλητὰς ἅπαντας, ut ait Diod. Sic. *lib.* IV. Sed & Schol. Ariſtoph. *d. l.* ἔθος δ' ἦν τοῖς ἀσκουμένοις, ἀλειψαμένοις ἐν τῷ ἡλίῳ, τρέχειν, *mos erat illis, qui exercebant ſe, currere, poſtquam ſe unxiſſent in ſole.* Quin etiam *victoribus* iſtic *dabatur hydria olei*, Schol. *Pindari ad Nem. Od.* 10. τοῖς ἀθληταῖς τοῖς τὰ Παναθήναια νενικηκόσι δίδοται ὑδρία ἐλαίου πλήρης. Cæterum ſicuti *Gymnica* acceſſerunt Panathenæis, ſic tandem & *Muſica*. Vide Plut. in *Pericle p. m.* 160. Periz.

7 Ἵππους ἔζευξε &c.] Intelligendum hoc de *quadrigis*, ex Virgilio & Plinio docuit Scheffferus. Addo etiam, de *Agone*. Nam Erichthonius fuit, qui Athenæa, vel Panathenæa, primus inſtituit, teſte Harpocr. & Suida. Id Virgilius quoque reſpicit, quando ait *rapidiſque rotis inſiſtere Victor.* Hygin. *Poet. Aſtron.* II. 13. *Eum primo tempore adoleſcentiæ ludos Minervæ Panathenæa feciſſe, & ipſum quadrigis concurriſſe, pro quibus factis inter ſydera dicitur collocatus.* Alii Trochilum Argivum primum ajunt junxiſſe quadrigas. Hinc Tertull. *de Spectaculis cap.* 9. poſtquam Erichthonium memoraſſet, addit, *ſi vero Trochilus Argivus auctor eſt currus, Junoni id opus ſuum dedicavit.* Alii Oenomaum Pelopis Socerum. Nam quod Schefferus *de Re Vehicularia* I. 2. increpat hoc affirmantem Savaronem *ad Sidonium*, eumque *Auctorem veterem pro hac ſententia afferre poſſe nullum*, ipſum vero *Sidonium facere illum peritum aurigandi, non quadrigarum auctorem*, in eo humani quid patitur. Nam præter Corippum, quem recte ſupplevit Savaro, & Sidonium, etiam Caſſiod. *Variar.* III. 51. id teſtatur: *Primus enim hoc apud Elidem, Aſiæ* (l. *Achaiæ*) *civitatem, Oenomaus fertur ediiſſe. Hoc* ſcil. *Spectaculum* agitandorum curruum. Idem.

ΚΕΦ. λθ'.

Τί τινες πάλαι ἤσθιον.

Ὅτι [1] βαλάνους Ἀρκάδες, Ἀργεῖοι δ' [2] ἀπίους, Ἀθηναῖοι δὲ σῦκα, Τιρύν-

CAP. XXXIX.

Quid olim quidam comederint.

Arcades glandes, Argivi pyra, Athenienſes ficus, Tirynthii vero

1 Βαλάνους] Hinc ab Apolline ipſo dicti Βαλανηφάγοι. Vide Pauſaniam in *Arcadicis.* Scheff. Galenus *lib.* II. περὶ τροφῶν δυνάμεως: πολλοῖς τῶν σιτηρῶν ἐδεσμάτων ὁμοίως τρέφουσιν αἱ βάλανοι, καὶ τόγε παλαιὸν, ὥς φασι, ἀπὸ τούτων μόνων διέζων οἱ ἄνθρωποι. Ἀρκάδες δὲ καὶ μέχρι πολλοῦ χρόνου τῶν ἄλλων ἁπάντων Ἑλλήνων τοῖς Δημητρείοις καρποῖς χρωμένων, *Glandes æque nutriunt ac multi ex frumento cibi, & antiquitus quidem, ut ajunt, his ſolis homines vitam tolerabant, Arcades vero etiam diutius, cum jam omnes Græci frugibus uterentur.* Apollon. apud Philoſtrat. *lib.* VIII. *cap.* 3. de Arcadibus ἀγροικότατοι, inquit, ἀνθρώπων εἰσὶ καὶ συώδεις τά τε ἄλλα, καὶ τὸ γαστρίζεσθαι τῶν δρυῶν, *homines ſunt quam maximè agreſtes & cum ob alia ſuibus ſimillimi, tum vero ob quernas glandes, quibus ſe ingurgitant.* Etymol. Magnum in *voce* Κελθή. ὀπτὰς βαλάνους ἔτρωγον οἱ ἀρχαῖοι, *toſtas glandes rodebant antiqui.* Kuhn. Artemidorus *lib.* II. *cap.* 25. Ὀνειροκρ. Δρῦς ἄνδρας σημαίνει πλουσίους, διὰ τὸ τρόφιμον· ταύτης γὰρ

ρύνθιοι δὲ 3 ἀχράδας δεῖπνον εἶχον, 4 Ἰνδοὶ κα-

vero pyra comederunt, Indi arundines,

τὸν καρπὸν ἤσθιον οἱ Ἀρκάδες· καὶ ὁ Ἀρχαῖος φησίν· Ἀρκάδες ἔσαν βαλανηφάγοι.

2 Ἀπίους] ἀχράδας. Plutarchus in *quæſt. Græcis*: Τοὺς πρώτους Ἀργείων ὑπὸ Ἰνάχου καταχθέντας ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὰ πεδία ἀχράσι διατραφῆναι λέγουσι. Heſychius ἀχράδα, ἄπιον, Λάκωνες. Nulla ergo inter hos & Tirynthios differentia. SCHEFF. Vid. Meurſii *Laconica lib.* I. *cap.* 12. Peloponneſus olim *Apia* dicta, διὰ τὸ ἐπιδαψιλεύειν ἐν αὐτῇ τὸ φυτὸν, ὃ τοὺς ἀπίους φύει, *quod abundaret ibi planta illa, quæ pyra gignit.* Athenæus *lib.* XIV. Phavor. in ἄπιος. hodie *Morea* appellatur, itidem ab arborum, quæ mora ferunt, frequentiâ. KUHN.

Ἀπίους . . . . ἀχράδας] Unum idemque illa ſignificant. Sunt enim diverſa vocabula unius fructus, quorum alterum, ut ferme fit, apud Argivos, alterum apud Tirynthios & Laconas, maxime invaluit. Apud cæteros Græcos promiſcue videtur utrumque fuiſſe in uſu, ſed maxime tamen Ἄπιος. Unde quum Ariſtoph. in Ἐκκλησ. *p. m.* 734. Ἀχράς τις dixiſſet, Scholiaſtes exp. ὁ λεγόμενος παρ' ἡμῖν Ἄπιος· οὕτω γὰρ καὶ Πλάτων ἐν Νόμοις Ἀπίους εἴρηκεν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ παρ' Ἀλέξιδι, καὶ ἐν Ἀγρίοις Φερεκράτης. Athen. XIV. 27. ex Iſtro in *Argolicis* tradit, Peloponneſum ἀπὸ τῶν ἀπίων dictam olim Ἀπίαν. At quum inter antiquiſſimos Peloponneſi Reges fuerit Apis, & inde olim regio appellata dicatur ab Aliis, (vide Schol. *Homeri ad Il.* A. 30.) crediderim verius eſſe, quod Plutarch. in *Quæſt. Græc.* 51. ait, *Pyra*, ἀχράδας, *quia primum viſa Græcis fuerint in Peloponneſo, quum ea Regio etiam dum vocaretur Apia, inde* Ἀπίους *fuiſſe dicta.* Vult ergo Pyra primum iſtic inventa, & appellata à Peloponneſiis ἀχράδας: at reliquos Græcos, quum ea in Peloponneſo primum vidiſſent, ea dein appellaſſe Ἀπίους. Et videtur ſane hoc nomen dein præ altero invaluiſſe, ſiquidem Athenæus de *pyris* agens, ἀπίους ſemper vocat, & Grammatici non Ἀπίους, ſed Ἀχράδας, & quidem per Ἀπίους, explicant, tanquam per vocabulum magis tunc notum. Sed & hinc radix vel herba radicem formâ pyri habens, dicebatur Ἄπιος. Vide Heſychium. De *Glandibus* Arcadum Vide Meurſ. *ad Lycoph. p.* 220. PERIZ.

3 Ἀχράδας] In MS. B. & C. eſt ἀχυράδας. SCHEFF. *Gl.* Cyrilli ἀχρὰς, *Junipirum. Gl.* Philoxeni, *Pirum. aſtrum* (l. piraſtrum.) ἀχράς. Etym. ἀχρὰς, ἀγρία ἄπιος. De his ſylveſtribus pyris cum Galeno *l. c.* dixeris συῶν ταῦτα βρώματα, καὶ τούτων οὐχ ἡμερῶν ἀλλὰ τοῖς ὄρεσι διαιτωμένων, *ſuum hæc ſunt cibaria, idque non domeſticorum & cicurum, ſed in montibus paſcentium. Cæterum quis ignoret unamquamque gentem non communi lege naturæ, ſed his, quorum apud ſe copia eſt, veſci ſolitam? verbi gratia, Arabes & Saraceni & omnis eremi barbaria camelorum lacte & carnibus vivit, quia hujuſcemodi animal pro temperie & ſterilitate regionum facile apud eos & gignitur & nutritur* &c. *E regione ſeptentrionales populos ſi ad eſum aſinorum, camelorumque compellas, ſimile putabunt eorum veſci carnibus, ac ſi lupum comedere cogantur, aut corvum. In Ponto & Phrygia vermes albos & obeſos, qui nigello capite ſunt, & naſcuntur in lignorum carie, pro magnis reditibus paterfamilias exigit, & quomodo apud nos attagen & ficedula, mullus & ſcarus, in deliciis computantur: ita apud illos* ξυλοφάγον *comediſſe luxuria eſt. Quorſum Orientales & Libyæ populos, quia per deſertum & calidam eremi vaſtitatem locuſtarum nubes reperiuntur, locuſtis veſci moris eſt. Hoc verum eſſe Johannes quoque Baptiſta probat*, &c. *Syri & crocodilis terrenis, Afri etiam lacertis viridibus veſci ſolent. In Ægypto & Palæſtina propter boum raritatem nemo vaccam comedit* &c. *Nomades & Troglodytæ & Scythæ & Hunnorum nova feritas ſemicrudis veſcuntur carnibus. Porro Ichthyophagi, gens errans in littore maris rubri, ſuper petras ſolis calore ferventes aſſant piſces, & hoc ſolo alimento victitant. Sarmatæ, Quadi, Vandali & innumerabiles aliæ gentes equorum & vulpium carnibus delectantur. quid loquar de cæteris nationibus, cum ipſe adoleſcentulus in Gallia viderim, Scottos, gentem Brittannicam, humanis veſci carnibus, & cum per ſylvas porcorum greges, & armentorum pecudumque reperiant, paſtorum nates, & fœminarum papillas ſolere abſcindere, & has ſolas ciborum delitias arbitrari.* Hieronymi verba ſunt *lib.* I. *adverſus Jovinian.* KUHN.

4 Ἰν-

καλάμους, [5] Καρμανοὶ Φοίνικας, [6] κέγχρον δὲ Μαιῶται καὶ [7] Σαυρομάται, [8] τέρμινθον δὲ καὶ [9] κάρδαμον Πέρσαι.

nes, Carmani palmas, Mæotæ & Sauromatæ milium, Perſæ terebinthum & naſturtium.

4 Ἰνδοὶ καλάμους] Conſule Diodorum Siculum *lib.* II. *Bibl.* qui & *ejuſdem operis primo libro* hunc Ægyptiorum veterum fuiſſe cibum ſcribit. Scheff.

Ἰνδοὶ καλάμους] Scil. δεῖπνον εἶχον. Sed minus accurate. Veſcebantur Indi milio, oryza, & ſimilibus: at hiſce calamis ſeu arundinibus exprimebant ſuccum, quem *biberent*, ut notum eſt ex Aliis. Lucanus III. 237.

Quique bibunt tenerâ dulces ab arundine ſuccos.

Hæ autem Arundines ſunt eædem, ex quibus noſtrum exprimitur & dein excoquendo denſatur Saccharum, quam artem Veteres ignorarunt. Vide omnino Salmaſium *Plin. Exercit. pag.* 1018. & qui Virum vere Eruditiſſimum ſtudioſe nimis captat ſemper & inſectatur, Iſ. Voſſium *ad Melam.* III. 7. Nam quam temere Hic ſæpe agat, ſi non mala fide, adverſus Salmaſium, vel hæc ipſa lis indicio ſit. Exiſtimat vitioſi aliquid ineſſe in verſu Varronis Atacini, *Indica non magna nimis arbore creſcit arundo:* Addit, *Auget, non ſanat, ulcus Cl. Salmaſius, cum LEGIT, Indica nam magna* &c. At vero Salm. *d. l.* rogitans ipſe, *An ergo reponendum, Indica nam magna?* reſpondet & ipſe, *Nihil muto.* Tantum abeſt, ut ita *legat*, aut legi voluerit. Sed nec ſatis liquido illius ſententiam refellit Voſſius, quod tamen gloriatur ſolita ſibi magnificentia. Cenſet Salmaſius, Saccharum antiquorum, non quidem eſſe Mannam aut aëreum mel, licet quidam Veterum id crediđiſſe videantur, & ex Recentioribus non pauci, ſed quos dilucide jam refutavit Matthiolus *ad Dioſcor. lib.* II. & *Epiſtol. lib.* I. verum eſſe id tamen diverſum à noſtro Sacchăro, quod illud ex aliis & majoribus calamis, qui *Bambu* vocentur, proveniat tanquam gummi, durum, at fragile, quum Noſtrum conficiatur ex illo liquore, quem Veteres Indi bibebant expreſſum ex *tenera arundine*, vel *arbore non nimis magna.* Cui ſententiæ nihil obſtat, quod hodie ex hujus quoque generis arundine, ſi forte adoleſcat, exoriatur ſaccharum aliquod concretum Nam ſicuti nunc, qui colunt has arundines, non patiuntur eas adoleſcere, quia ex *teneris* uberiorem aſſequuntur liquorem, ſeu Sacchari materiam, ſic neque Veteres id patiebantur, quia item ex *teneris* exprimebant ſibi potionem. Ut adeo veriſimilius ſit, ex majoribus alterius generis arundinibus collectum tunc Saccharum, quod ad Romanos Græcoſque exportabatur, adhibebaturque *tantum ad Medicinæ uſum*, ut ait Plinius, immo de quo dubitabant Veteres, utrum eſſet mel ex rore cœli coactum, an ex ipſius arundinis dulci & pingui humore genitum. Sed quum ipſi Veteres haud ſatis exploratam habuerint ſui Sacchari originem, nihil mirum, & nobis eſſe obſcuram. Periz.

5 Καρμανοὶ φοίνικας] Habitarunt illi ad ſinum Perſicum verſus Orientem, & mediterraneum tractum. Vide Dionyſ. *Perieg.* v. 1082. & Alios. Frequens iſtic *palma.* Strabo XVI. *p.* 739. Οὗτος (φοίνιξ) πλεῖστος ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ, πολὺς δὲ καὶ ἐν Σούσοις, καὶ ἐν τῇ παραλίᾳ Περσίδι, καὶ ἐν τῇ Καρμανίᾳ. Vide & *ſupra* I. 31. Idem.

6 Κέγχρον δὲ &c.] *Mæotæ* ſunt pars *Sarmatarum*, ad paludem Mæotin habitantes. Quod *milio* maxime veſcantur docet Plinius XVIII. 10. ut jam monuit Schefferus. Cæteroquin illud Indis præcipue, ut jam dixi, erat adſcribendum, uti faciunt Diod. Sicul. *lib.* II. *p.* 86. & Dionyſ. *Perieg.* 1126. Quin *ex India in Italiam* ſuo tempore *invectum eſſe milium*, nigrum colore, amplum grano, teſtatur Plin. XVIII. 7. Idem.

7 Σαυρομάται] Lege Plinium *lib.* XVIII *cap.* II. Scheff.

8 Τέρμινθον *Terebinthum.*] Dioſcorides I. 76. fructum ejus edulem dicit, ſed ſtomacho adverſari. Quare vix dubitem, Auctorem Noſtrum intelligere Terebinthum, quam ait Theophraſtus, *Hiſt. Plant.* IV. 5. reperiri in India & Bactriane, quæ fructus ferat amygdalis ſimiles, immo ſuavitate præſtantiores. Deſignare videtur Piſtaceas, quæ etiam *reſinoſæ* ſunt *tactu*, ut Terebinthus ipſa eſt, ut & ejus quoque fructum deſcribit Plinius XIII. 6. cui tamen, æque ac Dioſcoridi,

Terebinthus eſt arbor Syriæ, Judææ, Arabiæ, non Perſidis, aut Indiæ. Utcunque ſit, non Noſter tantum, ſed & Strabo XV. *p.* 734. dicit Perſas uti in adoleſcentia Καρποῖς ἀγρίοις, Τερμίνθῳ, δρυοβαλάνοις, ἀχράδι, *fructibus ſylveſtribus, Terebintho, glandibus, pyris.* Adde Athenæum II. 25. ubi *oleum* ait in Uſum ipſius *Regis* exprimi ex *Terebintho.* Sed maxime XIV. 17. ubi ex Vetuſtis *Georgicorum* Scriptoribus diſerte tradit, Τέρμινθον νῦν Πιστάκια οἱ Σύροι καλοῦσι, *Terebinthum nunc Piſtacia Syri vocant.* PERIZ.

9 Κάρδαμον] Lege Xenophontem, Herodotum, & fragmenta Cteſiæ veteris ſcriptoris rerum Perſicarum. Cæterum cur eo cibo uſi fuerint, Suidas aperit his verbis in Κάρδαμα. ἐπιεικῶς ἔχειν τὰ κάρδαμα καὶ πτύσματος. καὶ διὰ τοῦτό φασι τοὺς Πέρσας χρῆσθαι. φυλάττονται γὰρ πολλὰ πτύειν, καὶ ἐρᾶν, καὶ ἀπομύττεσθαι. SCHEFF. *Rigidum & parcioris victus, in morem Lacedæmoniorum, regnum Perſarum fuit: ita, ut in pulmento ſale uteretur & cardamo.* Hieronymus *in cap.* 7. *Danielis.* confer Strabonem *p.* 504. KUHN.

Κάρδαμον *naſturtium.*] Schol. Ariſtoph. Νεφ. *p.* 236. Κάρδαμα εἶδος βοτάνης ἀγρίας παρὰ Πέρσαις, *genus herbæ ſylveſtris apud Perſas.* Vide & Briſſonium *de Regno Perſ. lib.* II. Utebantur autem eo etiam apud Græcos Philoſophi quidam frugaliter victitantes. Unde apud Lucianum *Timone p.* 95. Philoſophus inducitur, dicens, μᾶζα μὲν ἐμοὶ δεῖπνον ἱκανὸν, ὄψον δὲ ἥδιστον θύμον ἢ κάρδαμον, *Offa mihi ſatis eſt in cœnam, ſuaviſſimum autem obſonium cæpa aut naſturtium.* Ceterum credunt plerique Græcæ eſſe originis id vocabulum, dictumque quaſi Καρηδάμον, h. e. quod *domet* ſeu tentet *caput.* Ego vero vix dubitem, ex Perſica id repetendum lingua, non tantum, quia iſtic magna abundabat copia, & frequentiſſimi fuit uſus, adeo ut etiam *cardamo* ſe oblectare debuerint pueri pro obſonio, ut quidem teſtatur Xenophon: ſed vel maxime, quia Strabo nos docet *d. l.* Κάρδα dici iſtic τὸ ἀνδρῶδες καὶ πολεμικὸν, *virile & bellicoſum*, atque inde adoleſcentes appellari Κάρδακας, in quorum quotidiano victu memorat quoque illud Κάρδαμον. Cui & Plinius XIX. 8. tribuit vim *excitandi torporem*, & XX. 13. *exacuendi animum:* Dioſcorides, παρορμᾶν τὰ ἀφροδίσια, *excitandi Venerem.* De illis vero, qui Κάρδακες dicebantur, vide & Euſtath. *ad Il. B. extr.* qui interpretatur *Milites*, cum quo convenit, quod Hebr. קרדום *Kardom* notat *Securim.* Forſan etiam inde *Carmani*, eliſa litera D. æque ac *Carduchi*, quos *Bellicoſos* fuiſſe ait Xenophon *Exped. Cyri, lib.* III. *extr.* PERIZ.

ΚΕΦ. μ'.

Περὶ Σατύρων, Τιτύρων, καὶ Σιληνῶν.

ΟΤι 1 οἱ συγχορευταὶ Διονύσου 2 Σάτυροι ἦσαν, οἱ ὑπ' ἐνίων 3 Τίτυροι ὀνο-

CAP. XL.

De Satyris, Tityris, & Silenis.

Comites Bacchi fuerunt Satyri, quos nonnulli Tityros appellant.

1 Οἱ συγχορευταὶ] Propria eſt Baccho χορεία, unde *cap.* 42. de Bacchis Baccho operantibus dicitur, τῆς χορείας ταύτης τοῦ Διονύσου, *iſtius Bacchi choreæ*, h. e. cultus, ſaltationibus peragendi. Athen. XI. 3. Ἐν ᾠδαῖς ἔμελπον τὸν Διόνυσον χορεύοντες, καὶ ἀνακαλοῦντες Διθύραμβον. Sed & *Chori* Scenici Ejus olim Numen celebrabant unice. Ulpian. *in Demoſt. Mid.* ἐκ πάσης ἡλικίας ἠγωνίζοντο χοροὶ τῷ Διονύσῳ. Ex his choris ortæ ſunt Comœdiæ, & Tragœdiæ, quæ ideo etiam ipſi fuerunt ſacræ, & ejus feſto apud Athenienſes agebantur. Vide *ſupra ad* II. 13. & 30. Quin ideo & Hiſtriones dicuntur eleganter οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, apud Athen. V. 13. Hinc ergo & ipſe dicitur χορεύειν, & Διόνυσος χορευτής, & χορομανής apud Orpheum in *Hymnis:* Satyri vero ei συγχορεύειν, quia perpetui erant ipſius

ὀνομαζόμενοι Ἔχον δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τῶν ⁴ τε-

lant. Hoc autem nomen habuerunt ab

ipſius Comites. Eurip. *Bacchis* 130. Παρὰ δὲ μαινόμενοι Σάτυροι, εἰς δὲ χορεύματα Συνῆψαν Τριετηρίδων, Αἷς χαίρει Διόνυσος. *Juxta ſunt furentes Satyri, Ad choreas vero convenerunt Trieteridum, quibus delectatur Bacchus.* Ovid. *Faſt.* III. 737. de Baccho,

Ibat arenoſo Satyris comitatus ab Hebro.

Sed & inde σατυρικῶν χοροὶ, de quibus vide Dion. Halic. VII. *p. m.* 477. Vide & *infra* x. 6. PERIZ.

2 Σάτυροι] Simiarum genus, teſte Plinio *lib.* VIII. *cap.* 54. & Solino *cap.* 40. Has ergo Dionyſius in deliciis habebat, ſicut & hodie à magnis & principibus viris fieri videmus. Diodorus Sicul. *lib.* III. *Bibl.* Καὶ σατύρους φασὶν αὐτὸν (Διόνυσον) περιάγεσθαι, καὶ τούτους ἐν ταῖς ὀρχήσεσι καὶ ταῖς τραγῳδίαις τέρψιν καὶ πολλὴν ἡδονὴν παρέχεσθαι τῷ θεῷ. Adde reliqua. Plutarchus tamen hos Satyros, adulatores potius Dionyſii fuiſſe cenſet. Vide eum *lib. de Adul. & Amici diſcrim.* & Lucianum περὶ ὀρχήσεως. SCHEFF. Per *Satyros* hoc loco non intellexerim *Simias*, ſed illos de plebe deorum infima, quos colluſores & thiaſotas Baccho dedit Gentilium vanitas. Noſter vocat συγχορευτὰς Βάκχου, qui luſibus, choreis, jocis, habitu motuque corporum ad riſum compoſito Deaſtrum oblectabant. Cæterum ridiculum judicat Caſaubonus ὁ πάνυ, σατύρους deducere παρὰ τὸ σεσηρέναι, *quod more irridentium detorto ac depravato vultu eſſent,* quia etymon illud analogia, cujus maxima ratio habenda, deſtituitur. Probabilius exiſtimat à σάθη Σάθυρος & corruptione literæ unius σάτυρος dici: nec à veritate abluderet, in σάτυρ Dorico verbo, quod *ludere* ſignificat, originationem Satyrorum quærere. Tandem vero in eam deſinit ſententiam, ut non abſurde σατύρους, quaſi סְתוּרִים eſſe dictos exiſtimes, *quia in ſpeluncis atque montibus latere putabantur, unde in conſpectum hominum raro venirent.* Hæc ille *lib.* I. *de Satyr. Poëſi. p.* 52. & *ſeq.* vide & Voſſ. *inſtit. Poët. lib.* II. *cap.* 19. Hieron. in *vita Paull.* Thuanum *lib.* CXXIII. Cuper. *l.* I. *c.* 12. KONIG.

3 Τίτυροι] Vide Appianum in *Lyb.* Anonymus, quem citat Brodæus in *Miſcell.* ἀμέλει δὲ καὶ πίθηκον θρέψει δεινὸς καὶ τίτυρον κτήσασθαι. SCHEFF. Anonymus ille eſt Theophraſtus in *Ethic. Character. cap.* 6. in quem locum Caſaubonus pluſcula congeſſit de *Tityris.* Heſychio τίτυρος eſt σάτυρος, κάλαμος. KUHN.

Τίτυροι ὀνομαζόμενοι] Verum hoc eſt, ita vocatos etiam Satyros, maxime à Dorienſibus. Euſtath. *ad Iliad.* Σ. *pag.* 1214. Παρὰ γοῦν Ἀλεξανδρεῦσιν ἦν μόναυλος κάλαμος, Οσίριδός φασιν εὕρημα, καλούμενος Τιτύρινος τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δωριεῦσιν, εἴτ' οὖν Σατυρικός. Τίτυροι γὰρ Δωρικῶς οἱ Σάτυροι. Sed tamen neque hæc eſt Grammatica ejus Vocabuli origo, neque quam Noſter adfert. Etenim *Tityrus* eſt ruſticum proprie ſignificans: hinc & in Bucolicis uſitatum. Servius *ad Virg. Ecl.* I. *Etiam hoc ſciendum, & perſonas hujus operis ex majori parte nomina de rebus ruſticis habere conficta, ut* Melibæus &c. & Tityrus: *Nam Laconum lingua* Tityrus *dicitur Aries major, qui gregem anteire conſueverit.* Sed complures ejus Vocabuli ſignificationes collegit Schol. *Theocriti Idyll.* III. Τοὺς ἀργοὺς Τιτύρους λέγουσι, νῦν δὲ ὄνομά ἐστιν αἰπόλου, κατ' ἐμφέρειαν τοῦ χρηστήριος. Ἄλλως, ὄνομα κύριον ὁ Τίτυρος Τινὲς δέ φασιν, οὐκ Σειληνός ἐστι, οὐ Σικελιώτης, Ἄλλοι δὲ τοὺς τράγους, Ἕτεροι τοὺς Σατύρους· Ἔνιοι ὄνομα πόλεως Κρήτης· Ἄλλοι δὲ τοὺς προσπόλους τῶν Θεῶν· Τινὲς δὲ καὶ Κάλαμον. Οὐκ ἔστι δὲ ἄλλο, ἢ ὄνομα αἰπόλου τινος, ſcil. hîc loci. Mox *ibid.* Τίτυρος δὲ ὁ Πίθηκος ὁ μικρὰν ἔχων οὐρὰν· ἐνταῦθα δὲ ὄνομα κύριον. Et *ad Idyll.* VII. Τίτυρος ὄνομα κύριον αἰπόλου. Τινὲς δὲ παρὰ Δωριεῦσι τοὺς Σατύρους ἀποδεδώκασι λέγεσθαι Nempe ergo Τίτυρος proprie notabat *arietem*, vel Τράγον, *Hircum*, forte à τιτύσκομαι, h. e. ut exp. Suidas, στοχάζομαι, *collineo*, quia iſthæc animalia, quando alium petunt capite, prius quaſi ſpeculari ſcopum ſolent. Hinc jam adhibetur etiam ad notandos *Simios mitiores.* Theophraſtus *Charact. Eth. cap.* 5. Πίθηκον θρέψαι καὶ τίτυρον κτήσασθαι, καὶ Σικελικὰς περιστεράς. Vides manifeſte poni pro animali, quod opulentiores homines voluptatis cauſa ſibi comparant, atque ideo jungi πιθήκῳ *Simiæ.* Porro & hoc inde factum, ut tribueretur tam-

4 τερετισμάτων, οἷς χαίρουσι Σάτυροι. | ab inconditis & ſolutis plane canticis,

tanquam proprium nomen *Paſtoribus* apud Græcos & Latinos. Hi vero quia plerumque *otioſi* erant, & *fiſtulis* tempus fallere ſolebant, ideo Schol. *Theocr.* exponit etiam Τιτύρους per τοὺς ἀργοὺς *otioſos*, & per κάλαμον *fiſtulam*. Hinc jam μόναυλος ille κάλαμος apud Euſtath. dicebatur in Italia τιτύρινος. Habemus utrumque in *Tityro* apud Virg. *Ecl.* I. primo quidem verſu, *otioſum*, at altero, μονάυλῳ *fiſtula ludentem*, ut pene ad eas ſignificationes alluſiſſe putem:

Tityre, tu patulæ RECUBANS ſub tegmine fagi
Sylveſtrem tenui Muſam meditaris AVENA.

Ex his jam facile intelligitur, quomodo hæc vox ad *Satyros* quoque denotandos fuerit adhibita. Ejus enim rei ratio hæc eſſe potuit, quod Τίτυρος etiam ſignificavit *Simium*; ad quod genus prima *Satyrorum* origo videtur referenda. Dein, quum Dorienſes in Sicilia & Italia multa audirent de Satyris Bacchi, videntur etiam illis tribuiſſe hoc nomen *Tityrorum*, propter convenientiam partim Nominum, partim morum cum ſuis illi Paſtoribus, quos, per otium ludicris deditos, æque ac *Satyri* fuiſſe dicuntur, appellabant *Tityros*. Adde quod & Tibicines, qui in pompis ſimul cum cantu ludicros motus & ridiculos ciebant, Itali appellarint Τιτυριστάς. Appian. *B. Punico p.* 35. de pompa triumphali, Χορὸς κιθαριστῶν τε καὶ Τιτυριστῶν, βαινόντων ἐν τάξει μετ᾽ ᾠδῆς καὶ μετ᾽ ὀρχήσεως. Addit eos vocari *Lydos*, ut adeo videantur hæc orta ex illo more ſaltandi de quo Livius VII. 2. Conveniebat autem illa Tibicinum ſaltatio cum Satyricâ Græcis uſitata, in primis in Satyrico Dramate, ſed & olim in omni Tragico. v. Etym. Magn. v. Τραγῳδία. Quapropter etiam Dionyſ. Halic. qui omnia Romana ad Græcas origines vult referre, appellat iſtas ſaltationes in pompis Circenſi, triumphali, funebri, Romæ uſitatas, σατυρικὴν παιδίαν καὶ ὄρχησιν, & ipſos ludiones χορὸν σατυριστῶν. Et tamen vel ſic non ita confundebantur *Satyri* & *Tityri* etiam in Bacchico comitatu & cultu, ut non aliquando etiam, diſtinguerentur. Certe ita Strabo *lib.* X. *p.* 468. inter προπόλους Bacchi nominat *Silenos*, *Satyros*, *Bacchas*, *Lenas*, *Thyias*, *Mimallones*, *Naides*, *Nymphas*, & ultimo loco, ut diverſos à prioribus, τοὺς Τιτύρους προσαγορευομένους. Similiter *p.* 470. *invenerunt quædam nomina*, *quibus appellarunt* τοὺς προπόλους, καὶ χορευτὰς, καὶ θεραπευτὰς τῶν ἱερῶν, Καβείρους, καὶ Κορύβαντας, καὶ Πᾶνας, καὶ Σατύρους, καὶ Τιτύρους. Nempe manifeſtum, accipere eum vocem *Tityrorum*, ut qua ſignificentur etiam πρόπολοι θεῶν, & ſpeciatim Bacchi; quam ſignificationem quoque Scholiaſtes Theocriti attulerat, haud dubie inde ortam, quod Paſtores erant olim inter Ruſticos quaſi Deorum προφῆται, quos Hymnis ſuis celebrabant. PERIZ.

4 Τερετισμάτων] Cælius etiam hoc transfert, & τερετίσματα *cantus laſcivos* vertit. GESNER.

Τερετισμάτων] Interpres vertit, *laſcivis & procacibus ſaltationibus.* At certum eſt, denotari ea voce qualiacunque tandem *Cantica*. Etymol. M. Τερετίζειν format ἀπὸ κρούματός τινος τῶν μουσικῶν, τοῦ λεγομένου Τάρειν. Addit, ἀφ᾽ οὗ τερετίζειν λέγεται τὸ ᾄδειν. Recte exponit *Canere*, ſed quam aſſignat voci originem, haud dubie falſa eſt. Vix dubito, eam formatam à ſtridulo cicadarum ſtrepitu, ut multa apud Græcos & Latinos inventa ſunt, verba ex ſonitu, quem edunt animalcula. Sic τιτίζειν de pullis, de aliis Alia. Suidas certe τερετίσματα deducit ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ τέττιγος, ἢ τῆς χελιδόνος, *à ſimilitudine tranſlata à cicada aut hirundine*. Atque ideo Clemens Alex. *Protrept. init.* de *Cicada* in citharam Eunomi inſiliente: ἐτερέτιζεν ὡς ἐπὶ κλάδῳ, *quaſi ramo inſideret*. Cum his jam convenit quam pulcherrime, quod Suidas Τερετιζόμενοι exp. τὸ αὐτὸ μέλος ᾄδομεν, *eandem cantilenam canimus*. Verum id conciliare nequeo, quod Τερετίσματα dein exp. ᾠδαὶ ἀπατηλαὶ, ἢ ᾄσματα ἔκλυτα, *cantilenæ fallaces*, *aut cantica effœminata*, *diſſoluta*. Congruunt Suidæ & Heſychius, qui item exp. ᾠδαὶ ἀπατηλαὶ, τὰ τῆς κιθάρας κρούματα, καὶ τὰ τῶν τεττίγων ᾄσματα: & Etymol. M. Auctor, qui eum plane deſcripſit. Sed quid *cantui cicadarum* commune cum

can-

ϱοι. [5] Σάτυροι δὲ ἀπὸ τοῦ σεσηρέναι. [6] Σιληνοὶ δὲ ἀπὸ τοῦ σιλλαίνειν· τὸν γὰρ σιλλὸν ψόγον λέγουσι μετὰ παιδιᾶς δυσα-

cis, quibus gaudent Satyri. Satyri vero dicti ſunt ab oris rictu. Sileni vero à σιλλαίνειν. Σιλλὸν autem dicunt reprehen-

cantilenis fallacibus? Verterim *cantilenæ inconditæ, à modulis aberrantes.* Nam ἀπατηλὸς eſt proprie qui rectam viam non inſiſtit. Vide Euſtath. *ad Il.* Z. *pag.* 494. Heſych. Ἀπατηλὸν ψευδές. Ἀπατηπκὸν (nam novum hoc eſt Vocabulum; quod in Edito non fuit animadverſum) παραλογιστικόν. Ἀπαίητον τὸ ἀνωμάλως συγκείμενον. Convenit hoc cum eo, quod ſequitur apud Suidam, ἄσματα ἔκλυτα, h. e. *ſoluta* ſcil. metro: & quod Simonides apud Athen. xv. 8. τέττιγας ἀμέτρους dicit, intelligens, ut docuit iſtic Caſaub. *malos poetas aut cantores.* Ita ergo hic accipio τερετίσματα, pro *canticis inconditis & ſtridulis Satyrorum.* Reſtitui autem ex Edd. omnibus, οἷς χαίρ. Σάτυροι. Σατ. δὲ &c. Exciderat illud Σάτυροι ex Kuhniana per incuriam haud dubie, Typographo illi nimis quam frequentem. Sed tamen abeſt etiam à C. Sluisk. PERIZ.

5 Σάτυροι &c.] Aliena & pene ridicula eſt hæc Etymologia. Σεσηρέναι ſignificat *labia habere diducta*, ut fit ab hominibus in riſu, & à canibus in ira, de quibus proinde ſæpius id adhibetur. Si quid analogiæ ad *Satyros* in ea Significatione poteſt reperiri, at quæ erit in Grammatica Vocis ipſius Formatione ex illo Verbo? Cæterum adeo varia ſunt & incerta, quæ de *Satyris* traduntur, ut nihil ſit miri, ſi varia quoque ejus vocabuli à Doctis proferantur etyma. Veriſimillimum eſt, quod tradiderunt Alii ex Veteribus, derivatum à voce σάθη, ut ab ἅλμη ἁλμυρὶς. Σάθη notat membrum virile. *Satyri* autem dicuntur fuiſſe maxime libidinoſi, quod affirmant non modo, qui hoc nobis reliquerunt etymon, ſed & Alii paſſim. Nihil oportunius eſt loco Aretæi *de Acutis morbis cap.* 12. οἱ Σάτυροι τοῦ Διονύσου ἱεροὶ ἐν τῇσι γραφῇσι καὶ τοῖσι ἀγάλμασι ὄρθια ἴσχουσι τὰ αἰδοῖα. Eadem de iis tradit Diod. Sic. I. *p. m.* 79. Immo hinc morbus nimiæ in Venerem pruriginis dictus eſt Σατυρίασις. Quod ſi vocabulum hoc primitus impoſitum fuiſſet qualibuſcunque Comitibus Bacchi, crederem ex Chaldaica & Syriaca dialecto formatum à voce סטר *ſetar*, quod *latus* notat, quaſi *latrones*, h. e. perpetui ſatellites Bacchi. Sed vix dubito, nomen hoc primitus datum, ſylveſtribus feris ex Simiorum genere, qui ſunt, ut ait Plinius VIII. 54. *hominis figuræ proximi, & mira ſolertia:* immo etiam in Venerem pronisſimi, ut non tantum hodiernæ teſtantur Περίοδοι, ſed & Pauſanias *in Atticis pag.* 21. ac Theocritus *Idyll.* IV. atque ibi Schol. Iſthæc autem animalia habita ſunt olim pene pro Hominibus, unde à Geographis inter populos Africæ referuntur *Satyri.* Vide Melam. I. 8. & III. 9. & Plin. v. I. & 8. Fuerunt certe Comitibus Bacchi, ut pingi hi ſolebant, ſimilia. Docet id Ælianus *Hiſt. Anim.* XVI. 21. in India tradens eſſe ζῷα Σατύροις ἐμφερῆ τὰς μορφὰς, *animalia Satyris quoad formam ſimilia.* Diſerte autem *Satyros* inter Animalia, ſeu inter *Simias* referunt Plin. VIII. 54. *Efferatior Cynocephalis natura, ſicut mitiſſima Satyris.* Iſidorus *lib.* XII. *cap.* 2. *de Beſtiis: Satyri ſunt facie admodum grata, & geſticulatis motibus inquieti.* Quin tale animal, & ea quidem forma, qua pinguntur à Græcis *Satyri*, qui Comites ſunt Bacchi, juxta Dyrrachium captum & ad Sullam perductum, & variis linguis interrogatum, ſed vocem hircinæ aut equinæ ſimilem edidiſſe, & pro monſtro habitum, refert Plutarchus in *Sulla.* At credula & ſuperſtitioſa Antiquitas Ruſticorum hominum iſthæc animalia habuit pro Semideis vel Diis ſylveſtribus, eoſque diverſis in locis diverſis inſignivit appellationibus, in Arcadia *Panum*, in Theſſalia & Thracia *Satyrorum*, in Italia *Faunorum*, qui tamen omnes, quanquam diverſi, in unum tandem referebantur cenſum Semideorum. Ovid. *Metam.* I. 192. inducit Jovem ita loquentem,

Sunt mihi Semidei, ſunt ruſtica numina Nymphæ,
Faunique, Satyrique, & monticolæ Sylvani.

In hunc ordinem Semideorum jam relatos fuiſſe *Satyros* hos *Agreſtes*, ut eos vocat Horatius in *Arte*, antequam in miniſterium Bac-

δυσαρέστου. Εσθὴς δ' ἦν τοῖς Σιληνοῖς 7 ἀμφίμαλλοι χιτῶνες. Αἰνίττεται δὲ ἡ στολὴ τὴν ἐκ τοῦ Διονύσου φυτείαν, καὶ τὰ τῶν οἰνάδων, καὶ τὰ τῶν κλημάτων δάση.

henſionem cum ingrato plane luſu. Veſtitus vero erat Silenis, tunicæ utrinque villoſæ. Deſignat autem is veſtitus Bacchi plantationem, & vinearum palmitumque hirſutam denſitatem.

ΚΕΦ. CAP.

chi adſciſcerentur cui ſolæ tunc tribuebantur Nymphæ cum Sileno, erudite docuit Caſaub. *de Satyrica Poëſi* I. 2. Sed poſtea viſum eſt hominibus, Sylveſtres hos *Satyros*, quod erant protervi, petulantes, inquieti, nullius Dei in familiam rectius adſcribi poſſe, quam Bacchi, cujus comites erant ſemper Ebrii, ideoque & ridiculi, laſcivi, libidinoſi. Vide & Diod. Sic. de Oſiride Ægyptiorum *lib.* I. *p.* 16. & de Græcorum Dionyſo *lib.* III. *p.* 213. Cæterùm eo jam facto, plura iis dein Poëtæ attribuerunt, quam Natura tribuerat ſylveſtribus illis Satyris aut Similis: plane ſicuti Sileno longe quoque plura adſcripſerunt poſteriores, quam fecerant primi. PERIZ.

6 Σιληνοὶ &c.] De *Sileno* jam egimus *ſupra ad caput* 18. Eum nonnulli confuderunt tandem cum *Satyris*, atque ideo etiam in plurali nobis obtrudunt *Silenos*. Sed perperam, ſi Hiſtoricam ejus ſpectemus originem, quam iſtic dedimus erutam. Ei vero congruere quum debeat, magis certe, quam iſti confuſioni, ſi quæ eſt liquida ſatis Nominis hujus Etymologia, nemo non videt alienam ergo eſſe, quam ἀπὸ τοῦ σιλλαίνειν derivat Noſter, quod ipſe ita explicat, ut *Satyris*, qui erant vel fingebantur φιλοκέρτομοι, procaces, & prompti εἰς ψόγον, καὶ παιδιὰν δυσάρεστον, conveniat potius illa ſignificatio, quam *Sileno*, ſeni, ebrioſo quidem & hilari, ſed tamen διδασκάλῳ τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων, καὶ μεγάλα συμβαλλομένῳ πρὸς ἀρετήν τε καὶ δόξαν τῷ Διονύσῳ, ut ait Diod. Siculus. Veriſimilior itaque foret illorum ſententia, qui Σειληνὸν, & hunc Senem, & ipſum Bacchum, credunt dictum παρὰ τὸ σείεσθαι ἐν τῷ ληνῷ, à *motu*. quem faciunt calcantes uvam in *alveo*. Vide Suidam. Sed tamen putem Ego, ejuſdem eſſe hanc Vocem originis, cujus eſt *Silus*, ut *ſupra* dixi. Id autem non eſt à σιμὸς, ut vult Voſſius in v. *Silanus*, quum *Silus* & *Simus* differant, & hoc notet hominem, qui nares habet plane depreſſas, at *Silus* eum, qui ſuperiore quidem parte habet depreſſas, at inferiore repandas & ſurſum reductas (Vide Feſtum & *Gloſſ.* Iſidori) quales tribuuntur Sileno. Rectius ergo derivabitur τὸ *Silus* à σείω *moveo*, quia, qui tales habent nares, eas facilius & frequentius movent, maxime in riſu. Certe Analogia derivationis eſt opportuniſſima. Ut enim à σείω σέιλος *ſilus*, ſic ab εἴκω εἴκελος: à δίω, δείω, δείδω, δείελος, δειλὸς: à δίω δήω, *invenio*, δῆλος: (V. Etym. M.) ab αὔω, *ſicco*, αὐλή: ab ἄω *ſpiro* vel αὔω *reſono* αὐλὸς: à δάω, δαίω *uro* δαλὸς: à βάω, βαίνω, βηλὸς &c. Inde ergo σειλὸς, *ſilus*, & σειληνὸς, vel quia *ſilas* habebat nares, vel quia multum ſe movebat, ſive tanquam perpetuus comes Bacchi, ſive etiam, ſi ita vis, ἐν τῷ ληνῷ, Unde certe Bacchus Ληναῖος cognominabatur, ἀπὸ τοῦ πατῆσαι τὰς σταφυλὰς ἐν ληνῷ, ut ait Diod. Siculus. IDEM.

7 Ἀμφίμαλλοι χιτῶνες] Aptæ erant tales tunicæ Seni. Dicebantur autem χορταῖοι, haud dubie, quia, ut ait Noſter, ſignificabant τὰ τῶν οἰνάδων δάση, *vinearum denſa*, vel *hirſuta*. Heſych. Χορταῖος, δασὺς χιτὼν, οἷος τῶν Σειληνῶν Χορταιόζαμος ὁ Σειληνός. Diſertiſſime Dion. Halic. VII. *p.* 477. σκευαὶ δὲ αὐτοῖς ἦσαν, τοῖς μὲν εἰς Σειληνοὺς εἰκασθεῖσι μαλλωτοὶ χιτῶνες, οὓς ἔνιοι χορταίους καλοῦσι, καὶ περιβόλαια ἐκ παντὸς ἄνθους· *Ornatus ipſis erat, illis quidem, qui Silenis aſſimilati fuerant, villoſæ tunicæ, quas nonnulli χορταίους vocant, & pallia ex omni flore confecta.* Adde Suidam. PERIZ. & Caſaubonum *de Satyrica Poeſi lib.* I. *p.* 141.

ΚΕΦ. μα΄.

Πολλαὶ τοῦ Διονύσου μετωνυμίαι.

Ὅτι [1] τὸ πολυκαρπεῖν οἱ ἀρχαῖοι ὠνόμαζον φλύειν· ὅθεν τὸν Διόνυσον [2] Φλεῶνα ἐκάλουν, καὶ [3] Προτρύγην,

CAP. XLI.

Multa Bacchi cognomina.

Veteres abundare fructibus nominarunt φλύειν: unde Bacchum Phleonem appellarunt, & Protrygam, &

1 τὸ πολυκαρπεῖν οἱ Αρχ. ὠν. φλύειν] Sic & MSti. Sed tamen crediderim pene cum Ampl. Cupero *Obſerv.* III. 12. & Henr. Stephano in *Theſauro L. G.* legendum hic φλέειν: tum propter analogiam derivati hinc cognominis φλεών, tum propterea, quod φλέειν potiſſimum, non φλύειν, exponitur ab Heſychio γέμειν, εὐκαρπεῖν, πολυκαρπεῖν. Neque aliter Etymol. M. cujus Auctor etiam huic verbo ſubdit φλεὺς, inuſitatum reliquis Græcis (Vide in *v.* Βασιλεὺς) cognomen *Bacchi apud Chios*, παρὰ τὸ εὐκαρπεῖν, quaſi ergo contractum id eſſet ex φλεοῦς. Videntur tamen dixiſſe etiam φλείω (Suidas in φλοίσβου), & φλίω, (unde φλιοῦς apud Heſych. ἡ τῶν καρπῶν ἔκφυσις, & φλίος vel φλεῖος, quæ etiam notant Bacchum: vide Etymol. in *v.* κελὸς, ſed & φλύω, quod Suidæ eſt ἀναζέω, ἤγουν βράζω, *ebullio, exæſtuando ejicio.* Heſych. φλύσει exp. ἀποβαλεῖ, ἐμέσει, ζέσει, h. e. *ejiciet, evomet, effervescet.* Fiunt hæc à plenis & abundantibus, ſicuti & ab hominibus multi ſermonis effunduntur ſæpe inania, & nugatoria, quod item eſt φλύειν. Sed & hinc de Baccho φλυοῦς apud Schol. Apoll. à Kuhnio citatum. Solent vero à librariis hæc ſæpe confundi. Suidas in φλεδονεία. Τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ φλύω, ὃ καὶ φλέω λέγεται. Lege, φλέω, ὃ καὶ φλύω. Nam quum utrumque ſit idem, à φλέω potius venit φλεδονεία, quam à φλύω Sed & ita diſerte habet Etymol. M. in *v.* φλεδών. PERIZ.

2 Φλεῶνα ἐκάλουν] Etymologicum Magnum aliter ſcribit hoc Bacchi cognomen in *voce* κελῖος, τὸ δὲ Φλῖος, inquit, (σημαίνει δὲ τὸν Διόνυσον) διφορεῖται· τινὲς μὲν γὰρ διὰ τοῦ ι γράφουσιν αὐτό, τινὲς δὲ διὰ τῆς ει διφθόγγου. *Φλῖος dupliciter effertur. vel enim ſimplici jota, vel diphthongo* ει *ſcribitur.* in *voce* φλοῦ autem ita habet: Φλεὺς ὁ Διόνυσος ἐν Χίῳ παρὰ τὸ εὐκαρπεῖν, *Bacchus dicitur in Chio* Φλοῦς *ab ubertate fructus.* Scholiaſt. *Apollon. in Argon.* non φλεὺς, ſed, quod malim, φλυοῦς legit, vel φλυοῦς ἀπὸ τοῦ φλύειν τὸν οἶνον, ὅ ἐστιν εὐθηνεῖν. Cæterum Cuperus *lib.* III. *Obſ. cap.* 12. cenſet legendum pro φλύειν φλέειν, propter analogiam cum voce Φλεῶνα. ſed φλέειν, φλείειν, φλίειν & φλύειν unum idemque verbum eſt, unde Bacchus Φλειοῦς & Φλιοῦς. Φλέως &c. promiſcue dicitur. Sic Φεὰ urbs Eleatica Homero Φειὰ dicitur. Gentile autem eſt Φιοῦς. KUHN.

3 Προτρύγην] De hac ſcriptione dubito, putoque legendum προτρυγητὴν, aut προτρύγαιον. Pollux *lib.* I. *cap.* I. 23. inter cognomenta Deorum προτρύγαιοι. SCHEFF. Uti Vir Doctus *cap.* 29. *hujus libri* de lectione vocis πλάνης pro πλανήτης dubitavit; ita ſibi hoc quoque loco ſcrupulum putat injectum à προτρύγης pro προτρυγητὴς. Mihi utraque vox non diſplicet, adeoque προτρύγης Auctori ſervetur intactus: eadem forma in Orphicis Sol Φάνης dicitur, apud Macrob. *Saturnal.* I. *cap.* 20. vel ut alii numerant. 28 qui aliis Φανητής. KUHN.

Προτρύγην] Schefferus malit προτρυγητὴν aut προτρύγαιον, ſed obnitente Kuhnio. Si quid hic vitii, crediderim id hærere in Accentu, legendumque προτρυγὴν, ut jam ſuſpicatus eſt Cuperus *d. l.* quia ad eundem modum dicitur ἀτρυγής. Adde apud Heſych. προτρυγία, ſed pro quo προτρύγεια legit Meurſius, h. e. ἑορτὴ Διονύσου καὶ Ποσειδῶνος, videri formatum à προτρυγής. Sic autem dicebatur Bacchus, ut & προτρύγαιος apud Achillem Tat. *lib.* II. ἦν γὰρ ἑορτὴ προτρυγαίου Διονύσου τότε, haud dubie, quia ille percipiebat primitias vindemiarum. Sic Nepotes illius Ruſtici, quem Saturnus

γην, καὶ Σταφυλίτην, καὶ Ομφακίτην, καὶ ἑτέρως πως διαφόρως.

& Staphylitam, & Omphacitam, & aliis quibuſdam diverſis vocabulis.

dicitur docuiſſe vini conficiendi & vitium curandarum rationem, quum Avo à Vicinis occiſo, ſibi necem conſciviſſent, in Aſtra dein relati, vocati ſunt προτρυγητῆρες, teſte Plutarcho in *Parall. rerum Græcar. & Rom.* §. 9. PERIZ.

ΚΕΦ. μϛ'.

Περί τινων μαινομένων γυναικῶν.

¹ Ἐλέγη καὶ Κελαινὴ Προίτου θυγατέρες· ² μαχλους δὲ αὐτὰς ἡ τῆς

CAP. XLII.

De quibuſdam amentibus feminis.

Elega & Celæna filiæ erant Prœti: eas Regina Cypri reddidit plane

1 Ἐλέγη καὶ Κελαινὴ] Longe aliter hæc narrat Apollodorus, *lib.* II. *Bibl.* filiasque Prœti, Lyſippen, Iphinoen & Iphianaſſam nominat. SCHEFF.

Ἐλέγη καὶ Κελαινὴ &c.] Aliter eas appellat non Apollodorus modo, ſed & Servius *ad Virgil. Ecl.* VI. Nempe *Lyſippen*, *Iphionen*, *Iphianaſſam*, vel, ut Servius duas poſteriores, *Ipponoen*, *Cyrianaſſam.* Neque id mirum, in hiſce nominibus quandam reperiri diſcrepantiam, quum & in mulieribus ſit, ac tempore, quo res geſta. Alii enim dicunt, ipſas Prœti filias tempore Prœti in furorem effuſas, & ſanatas à Melampode: alii Argivas mulieres generatim eo furore percitas tempore Anaxagoræ, qui Prœti fuit nepos vel pronepos, & ab illo Melampode eadem ratione, quam & priores referunt, curatas tradunt. Poſterior hæc ſententia videtur probabilior & propter ætatem Melampodis & propter auctoritatem Scriptorum, qui alteris diligentiores & fide digniores. Sunt illi, Diod. Sic. IV. *pag.* 271. Pauſanias *Corinth. p.* 60. & Euſtath. *in Hom. Il. β. p. m.* 218. Ut adeo pene putem, prioris ſententiæ errorem ex eo natum, quod iſtæ mulieres Argivæ ſub imperio Prœti ejuſque poſterorum dictæ fuerint *Prœtides*, haud dubie quia inſuper inter eas credibile eſt exſtitiſſe non tantum, ſed & præcipuas fuiſſe ac duces iſtius furoris illas, quæ erant ex ipſo Præto ortæ. Certe quam Apollodorus dicit *Prœti filiam*, *Iphianaſſam* Melampodi nuptam, eam Diodorus ait *filiam Megapenthis*, atque ita neptem Prœti. Confer, quæ mox de Minyadibus dicemus. Cæterum non tradiderunt Veteres, eas vel totas, vel ex parte, verſas in vaccam, ſed tantum inſaniviſſe, Veneris, ut Noſter ait, vel Dionyſi, aut Junonis, ut Apollodorus & Servius, œſtro percitas. Sic Herodotus IX. 33. Diod. Siculus, Pauſanias, Ælianus Noſter, tum Callimachus, Stephanus Byz. Apollodorus, Euſtathius, Plinius, Vitruvius, & quem ille citat VIII. 3. Epigrammatis Auctorem. Quin neque talis Prœtidum μεταμόρφωσις in Antonino Lib. aut Ovidio reperitur, licet hic quidem Prœtidum furore liberatarum à Melampode meminerit *Metam.* XV. 326. & ab earum purgamine fontem Clitorium accepiſſe vim abſtemiam tradat. Neque vero Virgilius *Ecl.* VI. aliud quid dixit hoc carmine

Prœtides implerunt falſis mugitibus agros.

quam, ut exponit Servius, quod illæ in furorem datæ *Putarint ſe vaccas*, atque ideo *in ſaltus abierint*, *timuerint aratra*, & ſic *falſos* ediderint *mugitus*; neutiquam vero id voluit, accepiſſe eas vaccæ formam. Ut adeo non videam cauſæ ſatis, quare Nummum Peparethiorum, qui feminam exhibet poſteriori parte vaccam, Prœtidum uni adſcribam. PERIZ. De Peparethiorum nummo egit Parens meus

τῆς Κύπρου βασιλὶς εἰργάσατο. Ἐπὶ μέρους δὲ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἔδραμόν φασι [3] γυμναὶ μαινόμεναι· ἐξεφοίτησαν δὲ καὶ εἰς ἄλλας χώρας τῆς Ἑλλάδος, παράφοροι οὖσαι ὑπὸ τῆς νόσου. Ἀκούω δὲ ὅτι καὶ ταῖς [4] Λακεδαιμονίων γυναιξὶν [5] ἔπεσέ τις οἶστρος βακχικὸς, καὶ ταῖς τῶν Χίων. Καὶ αἱ τῶν Βοιωτῶν δὲ ὡς ἐνθεώτατοι ἐμάνησαν, καὶ [6] ἡ τραγῳδία βοᾷ. Μόνας δὲ ἀφηνιάσαι τῆς χορείας ταύτης λέγουσι τοῦ Διονύσου [7] τὰς Μινυῶν θυγατέρας, Λευκίππην, καὶ Λει-

plane laſcivas. In quibuſdam ergo, ut fertur, Peloponneſi locis cucurrerunt nudæ furenteſque: eruperunt vero etiam in alias regiones Græciæ, percitæ iſto morbo. Audio etiam Lacedæmoniorum feminis oeſtrum obveniſſe Bacchicum, & Chiorum. Sed & Bœotorum mulieres ut Deo hoc maxime plenæ inſanierint, etiam tragœdia clamat. Solas vero Minyadas, Leucippen, & Ariſtippen & Alcithoën, ajunt, hanc Bacchi choream de-

meus in *Notit. Diſſ. de Morte Judæ pag.* 17.

2 Μάχλους] *Laſcivas, libidine incenſas.* Sic Heſiod. ἔργ. 584. Μαχλόταται δὲ γυναῖκες ſcil. ſunt in media æſtate. Quin immo ipſum hoc vocabulum Μαχλοσύνη de his Prœti filiabus eum adhibuiſſe docet nos Suidas. Ex quo colligimus, eum ergo ſenſiſſe, æque ac Noſtrum, à Venere hunc furorem his feminis immiſſum, quum Alii, qui fontem Clitorium, in quem earum purgamina à Melampode dicuntur abjecta, accepiſſe vim vino contrariam tradiderunt, ita, ut qui ex eo biberent, fierent abſtemii, Baccho eum furorem acceptum ferre videantur. PERIZ.

3 Γυμναὶ μαινόμεναι] Quas poſtea Melampus paſtor ſanavit helleboro. Vide, quæ ex Plinio, Dioſcoride, ac Sexto Philoſopho notat Politianus *lib.* I. *Miſc. cap.* 50. SCHEFF.

4 Λακεδαιμονίων] Idem Theophraſtus apud Suidam *v.* Βάκις. IDEM.

5 Ἔπεσέ τις οἶστρος] Minime prætermittendum videtur, quod Lugd. habet ἐπέπεσε. Sic pene VI. 7. σεισμὸς ἐπιπεσὼν τῇ Σπάρτῃ Jenſius non male conjecerat ἐνέπεσε, quia ſic Noſter I. 24. φιλονεικία ἐμπίπτει αὐτοῖς: & Lucian. in *Contempl.* ἐμπ. φόβος: & *de Conſcrib. Hiſt.* Νόσημα. Sanavit autem Lacænas Bacis Arcadicus ex oraculo Apollinis. Vide Me *infra ad* XII. 50. PERIZ.

6 Ἡ τραγῳδία βοᾷ] Tragœdiæ enim complures compoſitæ ſunt de facinore Baccharum Bœotiarum, ſeu Thebanarum, quarum præcipua, Agave, adjuta à reliquis filium Penthea diſcerpſit. Vide Euripidis *Tragœdiam*, quæ appellatur Βάκχαι. Ejuſdem argumenti aliam, *Pentheus* dictam, fecit Æſchylus, ſed quæ periit. IDEM.

7 Τὰς Μινυῶν θυγατέρας] Paulo aliter hæc memorat Plutarchus in *Quæſt. Græcis*, hæcque Μινυάδων nomina fuiſſe ſcribit: Λευκίππη, Ἀρσινόη, καὶ Ἀλκαθόη. Leucippes vero filium Ἵππασον vocatum eſſe. Antoninum vide in *Metam.* qui mediam Ἀρσίππην vocat. Porro hic Μινύου pro Μινυῶν legendum recte monuit Cuperus *lib.* III. *Obſ. c.* 12. SCHEFF. Fateor equidem ita loqui etiam, Anton. *Metamorph.* X. Μινύου, inquit, τοῦ Ὀρχομενοῦ ἐγένοντο θυγατέρες Λευκίππη, Ἀρσίππη καὶ Ἀλκαθόη, *Orchomeni filio Minyæ filiæ fuerunt Leucippe, Arſippe & Alcathoe.* Sed hoc nihil impedit, quo minus Noſter ſcripſerit Μινυῶν, ob eam, *quæ maximè in orando valet, numerorum libertatem. Nam & Livius ſæpè ſic dicit, Romanus prælio victor, cum Romanos viciſſe ſignificat; & contra Cicero ad Brutum, populo, inquit impoſuimus & oratores viſi ſumus, cum de ſe tantum loqueretur, quod genus non orationes modo ornat, ſed etiam quotidianus ſermonis uſus recipit*, Quintil. *lib.* VIII. *Inſtit. cap.* 6. Eadem Enallage Græci Μινυῶν dicunt ſæpius pro Μινύου. ita Strabo *lib.* IX. καλεῖ Μινύειον τὸν Ὀρχομενὸν ἀπὸ ἔθνους τῶν Μινυῶν. ἐντεῦθεν δὲ ἀποικῆσαι τινὰς τῶν Μινυῶν εἰς Ἰωλκόν φασιν, ὅθεν τοὺς Ἀργοναύτας Μινύας λεχθῆναι, *vocat autem* (Homerus) *Orchomenum Minyeium à gente*

Ἀρσίππην, καὶ Ἀλκιθόην· αἴτιον δὲ, ὅτι * ἐπόθουν τοὺς γαμέτας, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐγένοντο τῷ Θεῷ μαινάδες. Ὁ δὲ ὀργίζεται, καὶ αἱ μὲν περὶ τοὺς ἱστοὺς εἶχον, καὶ ἐπονοῦντο περὶ τὴν Ἐργάνην εὖ μάλα φιλοτίμως· ἄφνω δὲ κιττοί τε καὶ ἄμπελοι τοὺς ἱστοὺς περιεῖρπον, καὶ τοῖς ταλάροις ἐνεφώλευον δράκοντες. 9 Ἐκ δὲ τῶν ὀρόφων ἔσταζον οἴνου καὶ γάλακτος σταγόνες. Τὰς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἀνέπειθεν ἐλθεῖν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ δαίμονος. Ἐνταῦθά τοι 10 καὶ

detrectaſſe: cauſa erat, quod maritos amarent, & idcirco bacchari in honorem Dei noluerunt. Ille vero excanduit; at hæ quidem telis inhærebant, atque operam Minervæ ſummo ſtudio dabant: ſubito vero hederæ viteſque circum telas ſerpebant, & in calathis dracones nidulabantur, & de laquearibus vini lactiſque ſtillæ decidebant. Illas vero ne hæc quidem, ut accederent ad cultum dei, adducere poterant. Tunc ergo pa-

gente Minyarum, atque inde quoſdam ex Minyis coloniam in Iolcum deduxiſſe ajunt, unde Argonautæ dicti Minyæ. vid. Appollon. *Argonaut. lib.* I. & ibi docta *Scholia*. Pauſan. in *Bœotic. p.* 310. Fuit Minyas ille Orchomeni vel potius Neptuni & Hermippæ filius, qui Orchomeniis à ſe dedit *Minyarum* nomen, genuitque iterum Orchomenum juniorem, qui ſine filio deceſſit. KUHN.

Τὰς Μινυᾶν θυγατέρας] Nic. Heinſius *ad Ovid. Metam.* IV. I. probante Cupero & Scheffero, legit Μινύου. Si tamen genuina eſt vulgata lectio, ut certe vult Kuhnius, & volunt MSti, tum vero per nullam ea interpretanda eſt Enallagen Numeri, quaſi diceretur Μινυῶν pro Μινύου, quod Idem vult; nec enim in Genealogicis hæc Enallage reperitur uſitata, ut ex gr. Mater Anci Marcii dicatur fuiſſe *filia Numarum*, aut Agave mater Penthei, *filia Cadmorum*: ſed explicanda eſſet omnino, vel de tota Civitate Orchomenia, cujus Populus dicebatur Μινύαι, à *Minya Chryſis* (Anton. Liber. & Schol. Apoll. etiam hunc dicit *Orchomenon*) Filio, *Orchomeni* Patre: vide Pauſan. *Bœot. pag.* 311. vel de illuſtri familia *Minyarum* in Urbe Orchomeno. Euſtath. *ad Hom. Il.* B. *pag.* 206. Orchomenon in Bœotia dicit cognominari Μινύειον, vel propter fluvium *Minyan*, vel ὅτι γένος λαμπρὸν, οἱ Μινύαι, ἀπό τινος Μινύου βασιλέως κληθὲν, ἐν αὐτῇ ποτε ἤνθησεν, *quod ſplendidum genus, Minyæ, a quodam Minya Rege ita vocatum, in ea Urbe olim floruerit.* Atque ita, quando jam dicitur θυγατέρες Μινυῶν, phraſis foret pene eadem, quæ παῖδες Κῴων &c. At quando θυγατέρες Μινύου, ut de hiſce ait Plut. *Quæſt. Gr.* 38. & Anton. Lib. *fab.* 10. accipiendum id foret eodem modo, quo paulo ante expoſuimus *Prœtidas* ſeu *Prœti filias* non tam de veris Prœti filiabus, quam de ejus poſteris, ſeu neptibus aut proneptibus. Sic ergo & hæ Minyades, licet dicantur à quibuſdam Μινύου θυγατέρες, tamen non videntur ipſius *Minyæ* fuiſſe *Filiæ*, ſed ex eo progenitæ. Certe enim neque Pauſanias, neque Schol. Apollonii *Argon.* I. 239. haſce memorant inter *Filias Minyæ*. Sed & ne dubites de hac locutione, tali ſenſu, ipſe Apollon. *d. l.* Argonautas ait appellatos *Minyas*, quia eorum præſtantiſſimi & plurimi (οἱ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι) gloriabantur ſe eſſe ἀφ᾽ αἵματος non Minyæ, ſed *Filiarum Minyæ*, quum tamen ipſe Jaſon, Dux eorum, non Filiam, ſed *Neptem Minyæ* habuerit Matrem. Verum in Genealogiis ſæpe uſu venire, ut illa promiſcue ponantur, res eſt notiſſima. Primam harum Minyadum Ovidius dicit Metam. IV. 168. *Leuconoen*: at Secundam Ant. Lib. *Arſippen*, Plutarch. *Arſinoen*: Tertiam Idem *Alcathoen*, Ovidius *Alcithoen* Nolim alterum ex altero mutari, ut volebat Heinſius. Sæpe enim per ipſos Veteres A tranſit in I. Sic *Mithradates Mithridates*, *Maſſaniſſa Maſiniſſa*, *Maſſalia Maſſilia*. PERIZ.

8 Ἐπόθουν τοὺς γαμέτας] Interpres. quod *maritos ambirent*. melius, quod *maritos* (abſentes ſcili-

10 καὶ πάθος εἰργάσαντο 11 ἔξω Κιθαιρῶνος, οὐ μεῖον τοῦ ἐν Κιθαιρῶνι. Τὸν γὰρ τῆς 12 Λευκίππης παῖδα ἔτι ἁπαλὸν ὄντα, καὶ νεαρὸν, διεσπάσαντο, 13 οἷα νεβρὸν, τῆς μανίας ἀρξάμεναι αἱ Μινυάδες, εἶτα ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰς ἐξ ἀρ-

patraverunt facinus extra Cithæronem, non levius eo, quod in Cithærone *perpetratum eſt*. Nam Leucippæ filium tenerum adhuc, & juvenculum, quaſi hinnulum, diſcerpſerunt Minyades, incipientes jam furore

licet vel mortuos) *deſiderarent*. & paulo poſt meminit textus filioli, quem Leucippe jam ex marito ſuſceperat. Ergo *ambire* hic non poteſt quadrare. Kuhn.

Ἐπόθουν τοὺς γαμέτας] Neque *ambirent* verterim, ut Interpres, neque *deſiderarent*, *abſentes ſcil. vel mortuos*, ut Kuhnius. Habuerunt enim maritos, eoſque vivos & præſentes; Vide Plutarch. *d. l.* Senſus ergo eſt, *quod amarent maritos*, atque ideo non paterentur per hæc ſacra ſe ab illis avelli, ut faciebant reliquæ mulieres, quæ Bacchantes à Viris ſuis aufugiebant in montes & ſaltus: unde per artes, veluti per citharam Orphei, à Viris ſubornati, reductas aliquando legimus. Vide Palæph. Sic *infra* IX. 38. de Alexandro M. ἐπόθει κτῆμα ἀγαθοῦ στρατιώτου, h. e. *amabat*, *magni faciebat*, ita ut, ſi exiſteret, videre mallet præ lyra, Paridis. Et XIII. I. de Atalanta, καὶ ἐρημίας ἐπόθει, *& ſolitudinem amabat*, in ea potius vitam agebat, quam in cœtu virorum. Periz.

9 Ἐκ τῶν ὀρόφων] è laquearibus. Anton. *Metam.* X. ἐκ τῶν κελεόντων ἐῤῥύη, *è pedibus textorii mali fluxit ei nectar & lac.* quod magis videtur convenire cum mulierum ἐνεργείᾳ. Kuhn.

10 Καὶ πάθος] Lege καὶ ἄγος. Certa eſt emendatio. Faber. Sed ſic ſcribendum foret ἅγος, aſpero ſpiritu. Sic enim *piaculum* ſignificat. Sane infra quoque habetur διὰ τὸ ἅγος. Unde Faber emendationem ſuam haurit. Verum & eo loco ἄγος ſcribendum. Scheff. Cur rejicienda ſit vox πάθος, cauſam non dixit Faber. ideoque vulgata ſine ulla ratione ejicienda non eſt lectio. πάθος Græcis notat etiam *indignum quodvis & horrendum facinus*, *calamitatemque* graviſſimam, *morbos*, puta *mortem*, *cædem* &c. Arrianus *lib.* I. *de Alex.* ἀναβ. πάθος Ἑλληνικὸν vocat *Thebarum everſionem*. τὸ πάθος Θυέστειον, quid ſit, notum ſatis. ita hoc loco πάθος, filioli inter Baccharum manus diſcerpti miſeram notat mortem. Cæterum nec τὸ ἄγος aſpirandum videtur, ſi Thucydidi credimus, qui Κυλώνειον ἄγος habet *l.* I. *p.* 82. Cyrillus *de different. Vocum* ab Eraſm. Schmidio editus. ὁ ἀγὸς *dux*, τὸ ἄγος *ſcelus*, *placulum*, τὸ ἄγος *veneratio*, res venerationem habens. ἅγιος *ſanctus*, ἄγιος, μιαρὸς, *impurus* eſt Etymol Magno in ἄγιος. Idem.

Καὶ πάθος εἰργάσαντο] Res enimvero mira, Tan. Fabrum pro πάθος legi velle ἄγος, idque *certam* pronunciare *emendationem*. Atqui eodem prorſus modo, in ſimili plane negotio, de cæde filii dixit Noſter XII. 20. κατατολμᾶν πάθος, Verba ſunt, τιμωρίαν δὲ ἀρὰ ταύτην ἐκτίνουσι διὰ τὸ πάθος τὸ ἐν Θρᾴκῃ κατατολμηθὲν, ſcil. à Progne & Philomela. Si quid hic liceat tentare, mallem in ſuperioribus addere ὡς. Nempe, τὰς δὲ ὡς οὐδὲ ταῦτα &c. Sic enim concinnior erit nexus, quum in Vulgato per ordinem narrationis Hiſtoricæ prioribus hocce prorſus nec opinum & inexſpectatum adhuc ita continuo jungatur. Ἔξω Κιθαιρῶνος, plane ἐμφατικῶς dicitur hoc ſenſu, licet non eſſent in Cithærone, celebri illa Mænadum ſede, illo facinorum Bacchicorum teſte. Facinus autem præcipuum in Cithærone perpetratum, quod Auctor deſignat, eſt cædes Penthei iſtic facta a Matre Agave & materteris. Vide Pauſan. in *Corinth. pag.* 46. Ovid. *Metam.* III. *ext.* Euripid. *Bacchis*, &c. Periz.

11 Ἔξω Κιθαιρῶνος] *Cithæron* mons Bœotiæ, Dionyſio ſacer, ubi Orgia celebrari mos fuit. Vide Ovid. & Strabonem. Itaque mallem illud ἔξω Κιθαιρῶνος reddere; *procul à Cithærone*. Nam *extra montem* hoc quidem ſenſu Latine dici non exiſtimo. Scheff. Senſus Auctoris eſſet. *Tum vero deſignarunt facinus extra Cithæronem* (domi ſcilicet) non

ἀρχῆς [14] ἦξαν [15] Μαινάδας. Αἱ δὲ ἐδίωκον αὐτὰς διὰ τὸ ἄγος. Ἐκ δὴ τούτων ἐγένοντο ὄρνιθες, καὶ ἡ μὲν ἤμειψε τὸ εἶδος εἰς κορώνην, ἡ δὲ εἰς νυκτερίδα, ἡ δὲ εἰς γλαῦκα.

rore illo jactari, atque inde ad eas, quæ jam ab initio fuerunt, Mænadas ſe proripuerunt. Hæ vero illas ob admiſſum ſcelus perſequebantur. Propterea factæ ſunt aves: & una mutavit formam in cornicem, altera in veſpertilionem, tertia in noctuam.

ΚΕΦ.

CAP.

non inferius eo, quod in Cythærone peractum. per πάθος τὸ ἐν Κιθαιρῶνι intelligitur Penthei cædes, quem mater Agave in Cithærone membratim diſcerpſit, cum eo veniſſet Baccharum exploraturus orgia. *Apollod. l.* III. KUHN.

12 Λευκίππης παῖδα] *Hippaſum* nomen. Plutarchus *Græc. Quæſtion.* 37. GESNER.

13 Οἷα νεβρὸν] Solebant nempe Orgia Bacchi tali ritu celebrari. SCHEFF.

14 Ἧξαν] Lege ἦξαν ab ἄτω id eſt ἀΐσσω. FABER. Benè. vide Noſtrum II. 44. SCHEFF. Lectio vulgata nata eſt ex incuria typographorum. Nam Romana Editio dudum legit ἦξαν, quod poſtliminio in ſuum locum reſtituendum duxi. eſt enim integre ἤϊξαν. vid. Plut. π. π. α. KUHN.

Ἧξαν Μινυάδας] ἦξαν habet Romana & Baſil. Ed. at Geſnerus & reliqui deinceps ἧξαν. MSti ἦξαν. Prius illud magis congruit cum impetu proripientium ſe Baccharum, atque idcirco ſecutus Fabrum & Kuhnium illud retinui. Sic apud Maximum Tyr. *Diſſert.* x. οἰστρούμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ πάθους πρὸς τὴν ὕβριν, τὸ μὲν Ἔφηβον οὐκ ἔπεισαν, ἦξαν δὲ οἱ δυστυχεῖς ἐπὶ βρόχον, *incitati ab affectu in libidinem, Ephebo non perſuaſerunt, infelices vero venerunt ad laqueum.* Sed longe erit vehementius & aptius, ſi etiam iſtic legamus ἦξαν, h. e. *ruerunt* cum impetu quodam animi. At præter Ejus & Codicum MS. (fatebor enim) auctoritatem repoſui Μαινάδας pro Μινυάδας, ſicuti conjecerat Cuperus. Res certiſſima eſt. Nam etſi vel maxime *omnes Orchomeniorum mulieres* etiam Μινυάδες dicerentur, æque ac mariti earum Μινύαι, non tamen id locum hic haberet, ubi Auctor manifeſtam utique & clariſſimam facit oppoſitionem inter illas tres Minyadas, ἀρξαμένας τῆς μανίας, *incipientes* tunc demum *illum Furorem*, & reliquas mulieres, τὰς ἐξ ἀρχῆς Μαινάδας, *quæ jam ab initio* iſtius feſti *fuerant Mænades*, ſeu *Furentes Bacchæ.* Kuhnius in *Indice v.* ἥκω, quum recte rejeciſſet prius alieniſſimam Schefferi interpretationem, exponit poſteriora hæc, *ad alias ſui generis nominiſque Minyadas, quibuſcum primum fuerant verſatæ.* At vero ita abſolute poſitum, οἱ ἐξ ἀρχῆς, non ſignificat Homines, quibuſcum aliquando verſati ſumus. Sed αἱ ἐξ ἀρχῆς Μινυάδες forent, *quæ jam ab initio fuerunt Minyades*, quod certe de reliquis mulieribus nihilo magis dici poteſt, quam de his Tribus, quibus per iſtam locutionem illæ opponuntur. Αἱ ἐξ ἀρχῆς Μαινάδες ſunt, quæ, ſimul ac *feſtum celebrare ſacerdos Juſſerat*, ut loquitur Ovid. *Metam.* IV. *init.* paruerant, καὶ ἐγένοντο μαινάδες τῷ θεῷ, ut modo dixit Noſter, quod illæ Tres tunc necdum voluerant facere, atque ideo non erant ἐξ ἀρχῆς Μαινάδες. Sic *ſupra cap.* 4. ὅπερ οὖν ἐξ ἀρχῆς ἔπραττε h. e. ex eo tempore, quo conſederat ad agendum de republica, ante iſtum Filii caſum. Et alibi ſæpiſſime. Vide & *infra ad* IV. 5. PERIZ.

15 Μινυάδας] Cuperus, probante Gronovio, legit Μαινάδας, & certe illas ipſas, intelligit, quas ſupra dixit μαινομένας SCHEFF. Res eodem recidit, quocunque legas modo, Μινυάδας enim hoc loco erant μαινάδες & vice verſa. Vulgatam tamen præfero. Nam non tantum Minyæ filiæ dicuntur Μινυάδες, verum etiam omnes Orchomeniorum mulieres, quorum mariti dicti ſunt Μινύαι. vide Schol. *in Apollon. lib.* I. *Argonaut.* KUHN.

ΚΕΦ. μγ΄.

Περὶ κιθαρῳδοῦ ὑπὸ τῶν Συβαριτῶν φονευθέντος.

Ἐν Συβάρει κιθαρῳδοῦ ᾄδοντος ἐν τῇ ἀγωνίᾳ, ἣν ἐπετέλουν τῇ Ἥρᾳ, [1] στασιασάντων ὑπὲρ αὐτοῦ τῶν Συβαριτῶν, καὶ τὰ ὅπλα λαβόντων ἐπ᾽ ἀλλήλους, φοβηθεὶς ὁ κιθαρῳδὸς σὺν αὐτῇ στολῇ κατέφυγεν εἰς τὸν τῆς Ἥρας βωμόν. Οἱ δὲ οὐδὲ ἐνταῦθα ἐφείσαντο τοῦ κιθαρῳδοῦ. Ὀλίγῳ δὲ ὕστερον ἐδόκει [2] αἷμα ἐν τῷ τῆς Ἥρας ναῷ ἀναβρύειν, οὐδὲν ἔλαττον πηγῆς ἀεννάου. Συβαρῖται δὲ ἔπεμψαν εἰς Δελφούς. Ἡ δὲ Πυθία ἀπεκρίνατο.

Βαῖν᾽ ἀπ᾽ ἐμῶν τριπόδων, ἔτι τοι φόνος ἀμφὶ χέρεσσι

Πουλὺς ἀποστάζων ἀπὸ λαΐνου οὐδοῦ ἐρύκει.

CAP. XLIII.

De citharœdo à Sybaritis occiſo.

Quum Sybare citharœdus caneret in certamine, quod in honorem Junonis celebrabant, & Sybaritæ propter eum in ſeditionem ſecederent, atque adverſus ſe invicem arma caperent; citharœdus ille cum ipſo ornatu confugit in aram Junonis. At illi ne in iſto quidem loco manus à citharœdo abſtinuerunt. Paulo vero poſt ſanguis videbatur in Junonis templo ſcaturire, non ſecus quam perennis ſolet fons. Sybaritæ vero Delphos conſultum miſerunt: Pythia autem reſpondit:

Cede meis adytis, manibus namque undique multus

Deſtillans ſanguis ſaxo te liminis arcet:

1 Στασιασάντων ὑπὲρ αὐτοῦ τῶν Συβαριτῶν] Haud dubie ergo & hic Citharœdus fuit in partibus, ſeu inter ſodales, vel adjutores Telyos, qui ſublata ejus tyrannide occiſi ſunt omnes, etiam ipſis in aris, ad quas confugerant: unde ſimul & ſtatua Junonis ſe avertiſſe, & ex Templi ſolo emerſiſſe fons, & ipſi Sybaritæ mox bello à Crotoniatis victi periiſſe, traduntur. Vide Athen. XII. *cap.* 4. ex Heraclide Pontico: quem locum jam attulit Schefferus. Sed alii Telyn hunc, quem Συβαριτῶν δημαγωγὸν Diod. Sic. Βασιλῆα modo, modo Τύραννον, Herodotus vocat, omnia iſtic potuiſſe ajunt, quingentos civium primores in exilium expuliſſe, eos, quum confugiſſent Crotonem, ſibi dedi, miſſis legatis, poſtulaſſe, & quum non dederentur, bellum Crotoniatis feciſſe, quo bello Sybaris deleta ſit. Vide Herodot. v. 44. Diod. Sic. XII. *p.* 77. Oportet ergo, acciderit inteſtinus ille Sybaritarum tumultus poſt cœptum jam bellum, & acceptam cladem, qua efferati illi in auctorem belli, Telyn, & ejus ſatellites, impetum fecerint. Dicuntur autem Sybaritæ opes ſuas amiſiſſe ἐν ἡμέραις ἑβδομήκοντα, *intra*

3 Ου σε θεμιστεύσω, Μουσῶν θεράποντα κατέκτας
Ηρης πρὸς βωμοῖσι, 4 θεῶν τίσιν οὐκ ἀλεείνας.
Τοῖς δὲ κακῶς ῥέξασι 5 δίκης τέλος οὐχὶ χρονιστὸν,
6 Ουδ' ἀπαραίτητον, οὐδ' εἰ Διὸς ἔγγονοι εἶεν.

Non tibi fata canam: ſtraviſti quippe *miniſtrum*
Muſarum, ipſius cæſum *Junonis ad aras*,
Vindictam minime veritus vitanſve Deorum.
At meritis male non longa eſt dilatio pœnæ,
Nec veniæ ſpes eſt, non, ſi ipſo ſint Jove nati.

7 Αλλ' | *Sed*

dies LXX. ut ait Strabo *lib.* VI. *p.* 263. quos numerare oportet non ab initio belli, ſed ab accepta clade, poſt quam intra tot dies iſtæc rerum mutatio facile accidere potuit PERIZ.

2 Αιμα ἐν τῷ τῆς Ηρας ναῷ] Meminit hujus prodigii Athenæus *lib.* XII. *cap.* 4. ubi de reliquo Sybaritarum excidio. SCHEFF.

3 Ου σε θεμιστεύσω] τὸ θεμιστεύω ſolenne fuit interrogantibus verbum. Ita enim interrogationem incepiſſe ferunt, qui oraculum conſulebant: ὦ τύχη καὶ Λοξία τῷ δέ τινι θεμιστεύεις; *ô fortuna & Loxia quid vel quomodo alicui reſpondis?* Simplic. *in* II. *Phyſ. Ariſtot. fol.* 75. KUHN.

4 Θεῶν τίσιν οὐκ ἀλεείνας] Non amo verſiones, quæ fiunt metro, quoniam, ut plurimum, non ſatis exprimunt ſenſum Auctoris, quod tamen præcipuum & pene unicum eſt Verſionis Officium. Quia vero in omnibus hujus Auctoris edd. carmina carminibus ſunt reddita, nolui ab hac conſuetudine, & quaſi lege mihi lata, abire in alia, ſed quia ſtudui, quam proxime poteſt, Græca exprimere Latinis, nec quidquam prætermittere eorum, quæ ſententiam vel faciunt vel augent, omnia immutare debui. Hæc ipſa verba verterat Vultejus, *Non immortales hoc Dii patientur inultum*, quaſi Græca hæc per meram interminationem pœnæ jungerentur prioribus, quum manifeſtus ſit nexus ſimul & ſenſus, *occidiſti illum*, *nihil metuens*, aut *cavens*, *pœnam* vel *vindictam Deorum*. Sic Heſiod. Εργ. 826. ὑπερβασίας ἀλεείνων, h. e. *delicta cavens*, *vitans*. Sic *ibidem* ſæpius ἀλέασθαι *talem diem*, h. e. *cavere*, *metuere*, tanquam infauſtum. PERIZ.

5 Δίκης τέλος] Eleganter notat ipſam pœnam, ejuſve eventum integrum. Nam quia quicquid abſolutum & perfectum eſt, dicitur τέλος ἔχειν, hinc paſſim τέλος cujuſcunque Rei pro ipſa illa Re ponitur. Homer. *Il.* Π. 630.

Εν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ.

ubi Schol. ὁ πόλεμος μὲν γὰρ χειρῶν δεῖται πρὸς κατόρθωσιν, βουλὴ δὲ καὶ ἐκκλησία λόγων, *Bellum quidem indiget manibus ad rem bene gerendam, at Senatus vel Concio Sermonibus.* Sed poſteriora hæc non ſatis reſpondent Homericis, quæ hunc habent ſenſum: *Res belli ſitæ ſunt in manibus*, *at Verba ſunt conſilii*, *ſita ſunt in conſilio*, vel *propria ſunt deliberationi.* Heſ. Εργ. 669.

Εν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶντε κακῶντε.

h. e. *In illis* (Diis, Deorum poteſtate) *enim ſita ſunt ſimul bona & mala.* Mimnermus apud Stobæum *Serm.* XCVI.

—— —— Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι·
Η μὲν ἔχουσα τέλος γήραος ἀργαλέου,
Η δ' ἑτέρη θανάτοιο. ——

ubi τέλος γήραος, τέλος θανάτοιο, pro *ipſa ſenecta*, & *ipſa morte*, manifeſte ponuntur. IDEM.

6 Απαραίτητον] Lege contrario ſenſu παραιτητόν. FABER. Scribendum igitur οὐδὲ παραιτητόν. SCHEFF. Nihil mutandum. conſtat enim Atticos ſæpe negativas particulas inculcare orationi κατὰ πλεονασμόν. vide Budæum in

com-

Ἀλλ' αὐτῶν κεφαλῇσι, καὶ ἐν σφετέροισι τέκεσσιν
Εἰλεῖται, καὶ πῆμα δόμοις ἐπὶ πήματι βαίνει.

Ἢ δὲ

Sed capiti ipſorum incumbet, capitique nepotum,
Et generi eveniet poſt cladem mox nova clades.

Ne-

comment. G. L. p. m. 1178. & ſeq. Apollon. lib. I. Argon.

Οὐδέ τι οὐδ' ἄλοχος κλειτὴ Φθιμένοιο λέλειπται
Οὐ πόσιος μεθόπισθε.

Thucyd. *l.* III. ὅλην πόλιν διαφθεῖραι μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους, *urbem totam magis ire perditum potius, quam mali Autores.* ubi Scholia, ἡ οὐ ἀπόφασις περιττὴ &c. καὶ τῇ συνηθείᾳ δὲ πολλάκις παρελκούσαις ἀποφάσεσι χρώμεθα, οὐ μὰ τὸν Δία. οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα, ὡς καὶ τὸ, ἀπαγορεύω σοι μὴ ποιεῖν. *negatio* οὐ *abundat* &c. *Utimur autem in communi uſu loquendi etiam ſuperfluis negationibus; ut, non*non per Iovem,* οὐ μὰ *non non per Apollinem, hujus generis eſt etiam illud: probibeo tibi, ne facias.* Nec opus adeo eſt, ut longius exempla in hanc rem petamus. Noſter ipſe largam eorum meſſem de ſuo dabit. *Hiſt. Anim. lib.* X. *cap.* 33. οὐκ ἐδύναντο οὐκ ἔτι. *non potuerunt amplius.* & *lib.* XV. *cap.* I. οὐ μὴν οὐ δύνανται. vid. *indicem* in οὐ. Cicero hoc dicendi genus *l.* V. *de fin. bon. & mal.* imitatus eſt. *Itaque*, inquit, *ne ſi jucundiſſimis quidem nos ſomniis uſuros putemus, Endymionis ſomnum nobis nolimus dari.* ubi fruſtra ſunt, qui *velimus* legerunt. Interim non pugnaverim cum iis, qui hîc geminam negationem non tam πλεονασμὸν, quam emphaſin majoremque negandi vim inferre volunt. confer & Phavorinum in ἀποφάσεις δύο &c. Eſt itaque τὸ οὐδὲ ἀπαραίτητον, idem quod οὐδὲ παραιτητὸν ſtylo Attico. His addam locum ex Ariſtotele Noſtro geminum germanum *lib.* II. *Phyſic.* ἀπορήσειεν ἄν τις διατί ποτε οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων σοφῶν τὰ αἴτια περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς λέγων, περὶ τύχης οὐδὲν διώρισε, *dubitet aliquis, cur nemo ex antiquis ſapientibus, qui cauſas generationis & corruptionis percenſent, de fortuna nibil definiverit.* Alexander Aphrodiſ. *commentario in h. l.* accuſat Philoſophi dictionem ὡς ἀκατάλληλον, *ut male cohærentem.* dicendum enim erat, περὶ τύχης τι διώρισε, *de fortuna aliquid definivit*, διότι πρόκειται τὸ ἀποφατικὸν ἐν τῷ οὐδείς. *quia negativa jam ante in voce* οὐδεὶς *extat.* Hæc Alexander eadem ratione ductus, qua Tanaquil. Faber *notis in h. l.* His occurrit Simplicius & Platonem ait ab Aphrodiſienſi multo magis reprehendendum fuiſſe, qui dixit (*l.* VII. *de LL.*) οὐδεὶς εἰς οὐδὲν οὐδενὸς ἂν γένοιτο ἄξιος, quibus cum convenit illud Euripidis in *Cyclope:* ἀκούει οὐδὲν οὐδεὶς οὐδενός. addit denique Simplicius, καὶ θαυμάσαι μᾶλλον ἔδει τὸ χωρίον, καὶ ἀκριβῶς καὶ ἐντρεπτικῶς ἡρμηνευμένον, quæ verba innuunt non fruſtra geminari negationes apud Græcos. Kuhn.

Οὐδ' ἀπαραίτητον] Faber & Schefferus Οὐδὲ παραιτητόν. *Nihil* vero *mutandum* pronunciat Kuhnius, & Οὐδὲ ἀπαραίτητον *ſtylo Attico eſſe idem* ait, *quod* οὐδὲ παραιτητόν, ſcilicet, quia Attici *ſæpe negativas particulas inculcent orationi* κατὰ πλεονασμὸν ἢ ἔμφασιν. Poſterius hoc, ſi de geminandis negationum particulis intelligatur, haud facilé negaverit jam quiſquam. Vide præter Budæum, quem Vir Doctiſſ. allegavit, etiam Caſaubonum *ad Sueton. Claud.* I. multis id firmantem. Cæterum ut vocula negandi unica per pleonaſmum ſimpliciter integræ accedat ſententiæ, vel voci, qua aliquid negationis continetur, ut ſunt quæ A habent præfixum; atque ita nihil interſit, quod ad ſenſum, ſive illa addatur, ſive omittatur, h. e. ut perinde ſit, ſive dicam ſimpliciter ἀδύνατον, ſive οὐκ ἀδύνατον, ſive οὐ δυνατόν: ejus rei nullum mihi uſquam occurrit exemplum aut documentum. Quin immo contraria reperiuntur ubivis. Sed Noſtro Auctore erimus contenti. I. 7. ᾖσαν ἄρα οἱ σῦς οἱ ἄγριοι ἰατρικῆς οὐκ ἀπαίδευτοι, καὶ θεραπείας ἅμα. I. 16. καλῶν ἐνταφίων μὴ ἀμοιρήσειν. II. 32. μήτε ἂν ἧκε χάριν ἀμοιρῆσαι. III. 47. οὐδὲν ἀδικήσας τοὺς Ἀθηναίους. VII. I. καὶ οὐδὲ τῆς αἰτήσεως ἠτύχησε. XIV. 5. οὐκ ἔδοξαν ἀνάξιοι τοῦ ἄρχειν. Similia paſſim, ὅσα κόνις: ſed in quibus omnibus οὐ cum vocabulis A præfixum habentibus neutiquam παρέλκει, ut ſolet in geminatis negationum particulis. ſed ſimpliciter negat ſententiam integram, cui inſerta eſt. Viſne

Η ͅ δίκη οὐκ ἐβράδυνε. [8] Κροτωνιάταις γὰρ ἐναντίον ὅπλα θέμενοι, ἀνάστατοι ὑπ' ἐκείνων ἐγένοντο, καὶ ἡ πόλις αὐτῶν ἠφανίσθη.

Neque vero tarda fuit pœna. Quum enim adverſum Crotoniatas arma cepiſſent, everſi ſunt ab illis, & civitas eorum deleta eſt.

utriuſque locutionis uno in loco exemplum? Habes I. 21. Καὶ δόξαν μὲν ἀπεστειλε τῷ Πέρσῃ τῆς προσκυνήσεως, οὐ μὴν ἔδρασεν οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν αἰσχύνην φερόντων· πάντα οὖν, ὅσα ἠβουλήθη, κατεπράξατο, οὐδὲ ἠτύχησέ τι ἐκ τοῦ Πέρσου. Vides hic utrumque: vides etiam diverſam ſeu contrariam ſignificationem, tum illorum οὐ μὴν ἔδρασεν οὐδὲν, tum horum οὐδὲ ἐτύχησέ τι. Nempe hæc, ἀτυχεῖν & ſimilia, habent quidem implicitam quandam negationem, ſed tamen etiam cum ea cenſentur aliquid affirmare, immo ſæpe exuiſſe videntur ipſo uſu vim negandi. Ejus generis eſt ex. gr. Ἀληθὴς, quod proprie non notat *Verum*, ſed id quod non latet, non eſt obſcurum, nec oblivioni datum. Quod vero ejuſmodi eſt, ſeu quod nullo nobis modo latet, illud demum eſt nobis verum. Non tamen negaverim, occurrere locutiones, in quibus unica negandi vocula videatur παρέλκειν, immò etiam duæ pariter. Æſchines *contra Timarch.* οὔτ' αὐτὸς ἐξαρνοῦμαι, μὴ οὐ γεγονέναι ἐρωτικός. Creduntur hic illa, μὴ οὐ pariter abundare, licet geminata ſint in emphaticam, ut dicitur, negationem: ſed revera in hiſce & ſimilibus negatio illa, ſive ſimplex ſit, ſive duplex, neutiquam abundat, ſed vere negat. Cæterum quod noſtris auribus accidit iſtic inſolitum, id oritur ex vi verbi. Significat enim τὸ ἐξαρνοῦμαι in hiſce, *nec enim ipſe negans dico me non fuiſſe* &c. Plane ut apud Latinos, *Timeo ne illud facias*, ſignificat, *timens cupio, ut ne illud facias*, *in timore ſum*, *quia deſidero. ut ne* &c. Sed & ſimilia pene ſunt illa, *Crepare*, *Fremere* aliquid: *Iſtuccine interminata ſum abiens tibi*? apud Terent. *Eun.* V. I. 14. h. e. *interminando edixi tibi*? Vide ejus generis multa *ad Sanctii Minervam pag.* 222. & alibi. Locus Thucydidis III. 36. de decreto Athenienſium contra Mitylenæos, πόλιν ὅλην διαφθεῖραι μᾶλλον, ἢ οὐ τοὺς αἰτίους, facillime expediri poſſet legendo, ἢ αὐτοὺς αἰτίους, *quam ſolos noxios.* Sic pulchra foret oppoſitio, inter Ὅλην πόλιν, & Αὐτοὺς αἰτίους. De τῷ Αὐτὸς Vide *ſupra* II. 29. Sed ſi integer eſt ille locus, tum vero etiam ſine pleonaſmo commodum ſatis habet ſenſum, qui hic eſt, viſum eſſe truculentum & grave, velle *potius totam delere civitatem*, in qua multi etiam erant inſontes, *quam non perdere omnes noxios.* Uſitatum hoc eſt Tyrannidi, & iracundæ crudelitati, perdere potius omnes ſine diſcrimine ſive ſontes ſive inſontes, quam non omnes pœnæ & vindictæ ſubjicere inimicos & noxios. Qui totam ἡβηδὸν delet civitatem, ille certus eſt, etiam noxios in ea pœnam ſubituros, at qui tantum ſontes decrevit punire, periculum illi eſt, ne aliquis ſontium evadat, in obſcuro aut in reliqua latens multitudine. Hæc vera eſt iſtius loci ſententia, ſi ita ſcripſit Thucydides, & non potius, ἢ αὐτοὺς αἰτ. *quam ſolos noxios.* Eam vero diſertius erutam dare volui, quia etiam Vir Clariſſimus, Noviſſimus Editor Thucydidis, interpretationem iſtam Kuhnii ex hiſce Notis laudat & ſequitur. Multo autem minus hoc certe in loco Æliani perſuadere mihi queo, idem plane Græcis, vel Atticis fuiſſe, οὐδ' ἀπαραίτητον, quod οὐδὲ παραιτητὸν, vel ſolum ἀπαραίτητον, vix dubito, quin recte conjecerit Faber. Miror tamen, utrumque Cod. MS. pariter vulgatæ favere: forte quia vocabulum ἀπαραίτητος jam *ſupra cap.* 35. & *alibi* apud Noſtrum occurrit: vel quia ſcriba quiſpiam, minime attentus, οὐχὶ χρονιστὸν accepit de pœna *non diuturna*, vel *non diu duratura*, & ita hocce, quod ſequitur, flexit quoque, ſeu corrupit, in mitiorem ſententiam, pœnæ ſcilicet neutiquam talis, ut deprecando averti aut evadi nequeat. PERIZ.

7 Ἀλλ' αὐτῶν κεφαλῆσι &c.] Confer XIII. 2. ἔτισεν οὖν ὁ Μακαρεὺς οὐ μεμπτὴν τὴν δίκην, τοῦτο δὴ τὸ ποιητικὸν, σὺν τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ, καὶ τῇ τῆς γυναικὸς, καὶ οὖν καὶ τῇ τῶν παίδων προσέτι. Et adde, quæ ibi Kuhnius. Sed & quod in Decalogo Deus Opt. Max. ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς, τοῖς μισοῦσί με. IDEM.

8 Κροτωνιάταις γὰρ ἐναντία] Edidi ἐναντίον, quod præferunt MSti, & uſitatæ eſt Græcis elegantiæ. Sic Homerus *Il.* Γ. 252. νείκεα---

Νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥστε γυναῖκες.

Lo-

Locutio eſt ſatis nota, & obvia etiam in Lexicis. Vulgatum videtur ab Editoribus ortum, quia proxime ſequitur ὅπλα, cui illud accommodare volebant, quum multo tamen ſit concinnius, quod habent MSti. PERIZ.

ΚΕΦ. μδ'.

Περὶ τινὸς δυναμένου βοηθεῖν τοῖς ἑταίροις, καὶ μὴ βοηθοῦντος, καὶ ἑτέρου βοηθοῦντος μὲν, ἀποτυχόντος δέ.

CAP. XLIV.

De quodam, qui poterat quidem ſociis auxilium ferre, non tamen ferebat: & alio, qui volebat quidem ſuccurrere, ſed cui infeliciter ceſſerat.

Νεανίσκοι [1] τρεῖς εἰς Δελφοὺς ἀφικόμενοι θεωροὶ [2] συμπολῖται κακούργοις [3] συμπεριτυγχάνουσιν. Ὁ μὲν εἷς ἀπέδρα τοὺς λῃστάς· [4] ὁ δὲ ἕτερος αὐτῶν συνεπλάκη τῷ λοιπῷ τῶν κακούργων, τῶν ἄλλων προαναλωθέντων, καὶ τοῦ μὲν λῃστοῦ ἥμαρτεν, ὥστε δὲ τὸ ξίφος κατὰ τοῦ φίλου. Τῷ ἀποδράντι οὖν ἡ Πυθία ἀνεῖλε τάδε,

[5] Ἀνδρὶ φίλῳ θνήσκοντι παρὼν πέλας οὐκ [6] ἐβοήθεις.
Οὔ σε θεμιστεύσω· περικαλλέος ἔξιθι νηοῦ.

Καὶ

Tres adoleſcentes ejuſdem civitatis, iter Delphos ad conſulendum oraculum facientes, in maleficos pariter incidunt. Unus igitur ſe ſubducens fugit latrones: ſecundus vero congreſſus eſt, reliquis jam interfectis, cum ſuperſtite ſceleratorum, & à latrone quidem aberravit, in amicum vero enſem impulit. Ei igitur, qui fugerat, talia reſpondit Pythia,

Occidi ſocium præſens es paſſus amicum.
Non tibi vaticinor: pulchro te proripe templo.

At

1 Τρεῖς] Atqui duorum tantum mentionem facit in ſequentibus. Scribendum igitur eſt δύο. Et ſic habet Simplicius *ad Epictetum cap.* 39. ubi hæc ipſa eſt hiſtoria. Niſi forte mavis τινὲς, quod eſt propius à veteri ſcriptura. Sic putabam olim. Nunc nil muto, etſi Simplicius tantum loquatur de duobus. Sunt enim revera tres apud Noſtrum: unus, qui aufugit, alter qui pugnans aberrat à latrone, tertius, qui ferro transfigitur, idcirco alius eſt ab eo, qui aufugerat, quod & inde patet, quia fugitivus ille oraculum conſuluit. KUHN.

2 Συμπολῖται] Rejiciunt hoc vocabulum Pollux & Scholiaſtes Ariſtophanis, tanquam minus probæ monetæ, licet eo uſum fateantur ipſum Euripidem plus ſemel. Vide Illuſtris Grævii *Notas* oppido eruditas *ad Luciani Solœciſten*. PERIZ.

3 Συμπεριτυγχάνουσιν] Uterque MS. περιτυγχάνουσιν.

4 Ὁ δὲ ἕτερος] MSS. B. & C. ὁ δὲ δεύτερος, quod probo. SCHEFF. MSS. lectio explicat τὸ ἕτερος. Nam ἕτερος ἐπὶ δυοῖν, ἄλλος ἐπὶ πολλῶν. ἕτερος de duobus, ἄλλος de multis dicitur. Thomas Magiſter in *Ecl. Att.* KUHN.

Καὶ τῷ ἑτέρῳ δὲ ἀνεῖλε τάδε, ἐρομένῳ τὴν Πυθίαν·

> Ἔκτεινας 7 τὸν ἑταῖρον ἀμύνων· οὔ σ' ἐμίανεν
> Αἷμα, πέλεις δὲ χέρας καθαρώτερος, ἢ πάρος ἦσθα.

At alteri Pythiam conſulenti reſpondit ea:

> *Adjutans ſocium perimis; nil polluit iſta*
> *Te cædes, manibus mage purum, ac ante ſolebas.*

Ὁ δὲ ἕτερος] Lugd. diſerte, æque ac B. & C. Pariſienſes, ὁ δὲ δεύτερος, idque merito probat Schefferus. Nam revera hic de Tribus agitur, atque adeo locum non habet τὸ ἕτερος, quod, ut ipſe Kuhnius ex Thoma Mag. docet, *de duobus* tantum dicitur, cum de pluribus dicatur ἄλλος. Error hîc ortus ex eo, quod ſequitur, καὶ τῷ ἑτέρῳ &c. Neque vero ex Simplicio Hiſtoria ipſa apud Noſtrum eſt emendanda, quum certus ſit in alterutro error, & vel Simplicius unam Trium hominum, ſed duorum Oraculorum, Hiſtoriam in duas diſtraxerit, vel Noſter duas Hiſtorias diverſorum Hominum & Oraculorum in unam contraxerit. PERIZ.

5 Ἀνδρὶ φίλῳ] &c.] Ipſos quoque verſus Oraculi paulo aliter exhibet Simplicius; ut jam Schefferus monuit. Nempe

> Ἀνδρὶ φίλῳ θνήσκοντι παρὼν πέλας οὐκ ἐπαμύνας,
> Ἤλυθες οὐ καθαρός· περικαλλέος ἔξιθι σηκοῦ.

Poſterius ita:

> Ἔκτεινας τὸν ἑταῖρον ἀμύνων, οὔ σε μιαίνει
> Αἷμα φόνου, σὺ πέλεις καθαρώτερος, ἢ πάρος ἦσθα.

Quæ Ælianus nobis reliquit, paulo videntur concinniora: ſed tanto magis dubitem, utrum genuina ſint ipſius Oraculi carmina, quæ plerumque non erant elegantioris notæ: an vero limam ab aliis paſſa. Verſionem poſterioris diſtichi plane aliam feci, quam edebatur: prioris retinui. Deberet tamen etiam in eo prioris verſus ſententia paulo propius exprimi, quod ita forſan fieri poſſet,

> *Non ſuccurrebas, præſens in morte, Sodali.* PERIZ.

6 Ἐβοήθεις] Simplicius habet ἐπαμύνας, & mox. ἤλυθες οὐ καθαρὸς περικαλλέος ἔξιθι σηκοῦ. SCHEFF.

7 Τὸν ἑταῖρον] Simplicius σὸν, quod rectius. οὔ σε μιαίνει αἷμα φόνου· σὺ πέλεις καθαρώτερος. IDEM.

ΚΕΦ. με´.

Χρησμὸς Φιλίππῳ δοθείς.

CAP. XLV.

Oraculum Philippo redditum.

1 Φιλίππῳ, φασὶ, 2 χρηστήριον ἐκπεσεῖν ἐν Βοιωτοῖς ἐν Τροφωνίου,

Philippo ferunt in templo Trophonii in Bœotia oraculum datum, opor-

1 Φιλίππῳ] Vide Valer. Maximum *lib.* I. *cap.* 8. meminit & Cicero *de fato.* Similia oracula vide apud Plut. *fine Lyſandri*, Suidam *voce* Δαφίδας, & alios. SCHEFF.

2 Χρηστήριον ἐκπεσεῖν ἐν Βοιωτοῖς ἐν Τροφωνίου] Notanda locutio, qua declaratur frequens fuiſſe oraculis, ut *ſortibus* darentur, urna aut alio quocunque vaſe *emiſſis.* Hinc *Sortes* pro oraculorum reſponſis, etiam quæ ſortibus non dabantur. Sic de Delphico oraculo Val.

νίου, φυλάττεσθαι δεῖν τὸ ἅρμα. Ἐκεῖνον οὖν δέει τοῦ χρησμοῦ, λόγος ἔχει, μηδέποτε ἀναβῆναι ἅρμα. Διπλοῦς οὖν ἐπὶ τούτοις ὑποῤῥεῖ λόγος. Οἱ μὲν γάρ φασι, τὸ τοῦ Παυσανίου ξίφος, ᾧ τὸν Φίλιππον 3 διεχρήσατο, ἅρμα ἔχειν ἐπὶ τῆς λαβῆς διαγεγλυμμένον ἐλεφάντινον· ὁ δὲ ἕτερος, τὴν Θηβαϊκὴν, τὴν καλουμένην Ἅρμα, περιελθόντα 4 λίμνην ἀποσφαγῆναι· Ὁ μὲν πρῶ-

oportere, ut caveat currum. Illum igitur, metu oraculi, nunquam aſcendiſſe currum, tradit fama. Super his jam duplex fama fertur. Nam alii dicunt, Pauſaniæ gladium, quo Philippum peremit, in capulo currum ex ebore ſculptum habuiſſe: alii vero, quum circuiret Thebaïcam paludem, cui Currus nomen erat, trucidatum eſſe. Prior quidem Hiſto-

Val. Max. I. 8. *ext.* 8. *Cujus ex oraculo reddita vox eſt, inventurum Equum, ſed ut eo perturbatus periret. Inde quum jocabundus quaſi deluſa ſacrarum Sortium fide reverteretur,* &c. Liv. I. 56. *Delphos mittere ſtatuit, neque reſponſa Sortium ulli alii committere auſus, Filios* &c. Atqui Pythia iſtic tripodi inſidens, concepto quaſi Deo, Voce dabat reſponſa. Idem XXXVIII. 13. *Fanum ibi* (ad Hierancomen in Aſia) *auguſtum Apollinis & oraculum: Sortes verſibus haud inconditis dare vates dicuntur.* Ubi autem Sortibus revera dabatur reſponſum, iſtic dicebantur proprie *ſortes Excidere.* Liv. XXII. I. *Sortes ſua ſponte attenuatas, unamque Excidiſſe ita ſcriptam: Mavors telum ſuum concutit.* Similiter itaque & hic, quia multa olim oracula Sortibus reſpondebant, ἐκπεσεῖν dicitur χρηστήριον, *excidiſſe oraculum*, licet in Trophonii tamen oraculo nihil ejuſmodi fieret. Vide Pauſaniam, qui accuratiſſime illud deſcripſit, & ſingulatim omnia expoſuit, in *Bœoticis.* Adde Maxim. Tyr. *Diſſert.* 26. & Livium XLV. 97. Deſcendebant videlicet Conſultores in ſpecum, unde, quid vidiſſent, vel audiviſſent, referebant ad Sacerdotes, qui illud dein interpretabantur ſuo modo & more. Legimus tamen apud Obſeq. *cap.* 110. aliquem *extuliſſe tabulam æneam, in qua ſcripta erant, quæ ad res Romanas pertinerent.* Scilicet retulit inventam iſtic tabulam ad Sacerdotes, ut reliqui, quicquid vidiſſent iſtic, vel audiviſſent. Erat autem hoc oraculum & Templum Trophonii prope Lebadiam Bœotiæ Urbem. Nam graviſſime errat Schefferus ipſe *ad Obſeq. d. l.* quando arguit Laurenbergium in *Tabula ſua* ita exhibentem illud Templum: idque *in Urbe ipſa fuiſſe* potius cenſet ex eo, quod Obſequens *Lebadiæ* illud locat. Diſerte enim Max. Tyr. dicit eſſe περὶ Λεβαδίαν πόλιν, *circa Urbem:* & Pauſan. *pag.* 789. διείργειν ἀπ' αὐτῆς, *abeſſe ab eâ* Urbe aliquantulum. *Lebadiæ* ergo ſignificat apud Obſeq. juxta Lebadiam, in ſuburbanis Lebadiæ, quo modo loquuntur ſæpiſſime Auctores, Græci & Latini. Vide quæ notavi *ſupra ad* II. 25. Trophonius autem ille fingitur Filius fuiſſe Apollinis, ſed erat Ergini. Peritus autem ædificandi, templum Delphicum exſtruxit. Sed & callidus fur fuit, qui fratrem laqueis implicitum, ne deprehenderetur, occidit, teſte Pauſania. Et tamen poſtea pro Deo iſtic vel Heroe eſt cultus, immo & Ludi in ejus honorem Lebadiæ fuerunt celebrati, qui dicebantur Τροφώνεια ἐν Λεβαδείᾳ. Vide Inſcript. apud Sponium *Itin. Tom.* II. *p.* 483. Quin tandem Ille etiam *Jupiter Trophonius* vocabatur: Sic Obſequens, ſic Livius, ſic Strabo *lib.* IX. *p.* 413. Eo ſcilicet more, quo Novis aut Peregrinis Diis *Jovis* nomen dabatur pro Prænomine apud Græcos, *Jani* apud Latinos; Ita *Juppiter Ammon. Juppiter Agamemnon. Janus Quirinus, Janus Curiatius.* Romanorum tamen Publicani in Bœotia, quum de Amphiarai & Trophonii agris, tanquam Deorum immortalium agris, qui lege cenſoria erant excepti, ageretur, negabant, Immortales eſſe ullos, qui aliquando Homines fuiſſent, ut tradit Cic. *de Nat. Deor.* III. 19. Periz.

3 Διεχρήσατο] Hoc vero vocabulum alibi haud legas: ideo mihi admodum eſt ſuſpectum, neque dubito, quin ſcribendum ſit

Διε-

πρῶτος λόγος, δημώδης· ὁ δὲ, οὐκ εἰς πάντας ἐξεφοίτησεν.

ſtoria vulgaris eſt: iſta vero non exiit ad omnes.

διεχειρίσατο. διαχειρίζειν pro *interficere* legitur etiam apud Arrian. SCHEFF. Hanc notam Viro docto non excidiſſe perquam vellem, διαχειρίσασθαι pro *interficere* Græcis elegantioribus uſitatiſſimum eſt. Herodianus *lib.* III. *cap.* II. ἐπὰν ἀμφοτέρους διαχειρήσηται, *cum utrumque interfeciſſet.* & alibi Pollux *lib.* VI. *cap.* 44. ἀποχειροῦσθαι, διαχειροῦσθαι inter occidendi vocabula numerat. Thomas in *Eclogis* διαχρῶμαι τὸν δεῖνα καὶ διαχειρίζομαι καὶ διεργάζομαι κρεῖττον ἢ φονεύω, *elegantius dixeris* διαχρῶμαι. i. e. *interficio hunc vel illum*, vel διαχειρίζομαι &c. *quam* φονεύω *occido* &c. Herodotus etiam καταχρῶμαι in hac ſignificatione habet *lib.* I. vid. Etymol. Magnum in ἀπεχρήσατο. Habeat ergo Noſter ſalvum ſibi ſuum διεχρήσατο. KUHN.

4 Λίμνῃ] Omnes alii urbem vocant illum locum. Pauſan. in *Bœot.* ἑξῆς δὲ πόλεως (de Thebis loquitur) ἐρείπιά ἐστι Ἅρματος καὶ Μυκαλησσοῦ. Stephanus: Ἅρμα, πόλις Βοιωτίας τῆς Ταναγρικῆς. adde Strabonem, Heſychium & alios. videndum igitur, an vocabulum λίμνῃ hic rectè ſe habeat? SCHEFF. Bœoticæ urbes ſæpe juxta lacus & paludes leguntur conditæ apud Strabonem *lib.* IX. Pauſan. *Bœotic.* *p.* 299. ubi ſæpe accidit, ut lacus eſſet urbi ὁμώνυμος: quod autem Ἅρμα nomen fuerit & lacus & pagi, id vel inde aliquis ſuſpicetur, quod illud Oppidum etiam dictum ſit λουτρὰ Ἀμφιαράου, *balnea Amphiarai*, ut Phavorinus tradit voce ἅρμα. Lactantius Placidus *lib.* VII. *Thebaid. Statii ad verſum*

Jamque erit illa dies, quo te quoque conſcia fati
Templa colent &c.

Civitas enim, inquit, in illo loco poſt eſt condita, in quo hiatus terræ Amphiaraum recepit, quæ Amphi arma (ἀμφὶ ἅρμα) vocatur ut *Homerus ait: quod ille* (l. illic) *currus, quem Græci arma* (ἅρμα) *vocant, deciderit: in qua etiam oraculum eſt, quod Amphiaraon* (Ἀμφιαράειον vel Ἀμφιαράου) *vocatur.* ubi nota Lactantium ἀμφὶ ἅρμα urbem illam ab Homero dictam exiſtimare, quaſi nomen ex Ἀμφιαράου ἅρμα contractum eſſet. Sed longe aliter ſe res habet, ut ex hoc Homeri verſu patet:

Οἵ τ' ἀμφ' Ἅρμ' ἐνέμοντο καὶ Εἰλέσιον καὶ Ἐρυθράς.

ubi ἀμφ' ἅρμα eſt περὶ ἅρμα, ut *Scholia* Homeri bene monent. Valerius Max. *lib.* I. *cap.* 8. in genere. *locum*, inquit, *qui in Bœotia Quadriga vocatur, ſemper vitavit* (Philippus) unde colligere eſt, ἅρμα eſſe vocabulum περιεκτικὸν totius campi, in quo lacus, urbs, templum erant Amphiarao ſacrata. Cæterum unde Bœotia multis fuerit obſita lacubus, Etymolog. Magnum habet voce Εἰλέσιον. Cæterum urbem & lacum, de quibus jam ſermo eſt, etiam Euphorion hoc verſu nominat Ἀμφιαράου λοῦτρα:

Κλειτορὶς (αὐλητὴς) Ὠρωπός τε καὶ Ἀμφιαράεια λουτρά.
Clitoris Oropuſque & balinea Amphiarai.
KUHN.

5 Ὁ δὲ οὐκ εἰς &c.] Lege ὁ δὲ Δεύτερος οὐκ εἰς &c. FABER. Probo. SCHEFF.

Ὁ δὲ οὐκ εἰς πάντας &c.] Faber probante Scheffero, interponit δεύτερος: legens, ὁ δὲ δεύτερος οὐκ &c. ſed neutiquam id probant MSti. Neque vero requirit Linguæ ratio, qua ſæpe ὁ δὲ ponitur ſimpliciter pro *altero.* Sic bis ἡ δὲ de duabus alteris cum oppoſitione ad primam ex tribus, apud Heſiod. Θεογ. 322. de Chimæra

Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί, μία μὲν χαροποῖο λέοντος,
Ἡ δὲ χιμαίρης, ἡ δ' ὄφιος κρατεροῖο δράκοντος.

Ejus tria erant capita, unum terribilis Leonis, Alterum Capræ, alterum rurſus (h. e. tertium) *ſerpentis validi draconis.* Vere autem ait Æl. non eſſe pervulgatum illud alterum, quo, quum circumiret lacum, qui vocabatur Ἅρμα, à *curru*, cum quo Amphiaraus iſtic ferebatur terra hauſtus, cæſum fuiſ-

ſe

ſe Philippum traditur. Nam certe Val. Max. I. 8. *ext.* 9. tantum abeſt, ut iſtic ſciret vel crederet occiſum, ut contra affirmaverit, ipſum *vitaſſe ſemper locum, qui in Bœotia vocatur Quadriga.* PERIZ.

ΚΕΦ. μϛʹ.

Νόμος Σταγειριτῶν.

1 Σταγειριτῶν νόμος οὗτος καὶ πάντῃ Ἑλληνικός. Ὃ μὴ κατέθου, φησὶ, μὴ λάμβανε.

CAP. XLVI.

Lex Stagiritarum.

Stagiritarum hæc eſt lex, plane ejuſmodi, ut Græcam agnoſcere poſſis. Quod non depoſuiſti, inquit, ne tollas.

1 Σταγειριτῶν] De his apud alios nil invenio. Servarunt alias Athenienſes, qui ab Ægyptiis, ſicut hi ab Hebræis habere videntur. Conſule, quæ obſervat Petitus *Leg. Att. pag.* 534. Bibl. quoque talis conſuetudo fuit, de qua Noſter *infra* IV. *cap.* I. SCHEFF.

ΚΕΦ. μζʹ.

Περὶ Τιμοθέου, καὶ ἄλλων οὐδὲν ὠφεληθέντων ὑπ' ἰδίας ἀνδραγαθίας.

1 Τιμόθεον τὰ μὲν πρῶτα 2 ἐπῄνουν Ἀθηναῖοι· ἐπεὶ δὲ 3 ἔδοξεν ἁμαρτεῖν, ἃ ἔδοξεν, ἡ φθάνουσα αὐτὸν ἀνδραγαθία ἀλλ' οὐδὲ ὀλίγον ἔσωσεν, οὐδὲ μὴν 4 αἱ τῶν προγόνων ἀρεταί. Θεμιστοκλῆς δὲ οὐδὲν ὤνητο, οὔτε ἐκ τῆς ναυμαχίας, τῆς περὶ Σαλαμῖνα, οὔτε ἐκ τῆς πρεσβείας τῆς εἰς Σπάρτην· λέγω δὲ ἣν ἐπρέσ-

CAP. XLVII.

De Timotheo, & aliis, quibus ſua virtus non profuit.

Timotheum primum quidem laudibus Athenienſes extulerunt: poſtquam vero peccaviſſe viſus eſt, quæcunque viſus fuerit, nihil eum, ne parum quidem, juvit priſtina fortitudo, ſed neque majorum virtutes. Themiſtocles vero nihil habuit præſidii, neque ex navali pugna ad Salamina, ne-

1 Τιμόθεον] Plutarchus in *Sylla.* SCHEFF.

2 Ἐπῄνουν] Quo eum honore & veneratione coluerint, vide *ſupra* II. 10. & adde III. 16. PERIZ.

3 Ἔδοξεν ἁμαρτεῖν, ἃ ἔδ.] Auctor iſta locutione videtur quaſi in medio relinquere & in incerto, quid ille deliquerit. Sed Nepos in *Timotheo* nos docet, accuſatum à Charete, quaſi eum in pugna, imprudenter ab ipſo commiſſa, deſeruiſſet. Hoc crimine in judicium vocatus ab Ariſtophonte quodam, (Vide Plutarch. *de exilio*) & damnatus in exilium abiit, inque eo eſt mortuus. Neque enim *interfectus* eſt, ut in Latino Æliani noſtri *Indice* in omnibus Edd. tradebatur ex hoc loco, in quo Verbum, ἔσωσεν, male videtur ac-

ἐπρέσβευσε [5] κλέπτων τὴν τῶν Ἀθηναίων τείχισιν. Ἔφυγε γὰρ κἀκεῖνος οὐ τὰς Ἀθήνας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν. Καὶ Παυσανίαν δὲ τὸν Λακεδαιμόνιον οὐδὲν ὤνησεν ἡ ἐν Πλαταιαῖς νίκη· ὑπὲρ δὲ ὧν ἐν Βυζαντίῳ [6] ἐκαινούργει, καὶ ἐνόσει Περσικὰ, ὑπὲρ τούτων διέφθειρε καὶ τὴν χάριν τὴν ἐπὶ τοῖς πρώτοις. [7] Φωκίωνα δὲ ἡ εὐφημία, ἡ καλοῦσα αὐτὸν Χρηστὸν, οὐδὲν ὠφέλησεν, οὐδὲ τὰ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἅπερ οὖν διε-

neque ex legatione in Spartam: dico eam, quam obiit, quum Athenienſium munitionem Spartanis eluſis perfici curaret. Exulavit enim & ille non ſolum ex Athenienſium urbe, verum etiam è tota Græcia. Et Pauſaniæ Lacedæmonio nihil profuit victoria ad Platæas: eo enim, quod Byzantii novas res moliebatur, & Perſis ſtudebat, illam quoque gratiam, quam ex ante actis *ſibi conciliarat*, corrupit. Phocionem vero Fama, quæ illum appellabat Bonum, non eripuit, neque vero ſeptuaginta illi & quinque anni, quos

accepiſſe, & ad ſolam retuliſſe vitam, Indicis illius Auctor. PERIZ.

4 Αἱ τῶν προγόνων ἀρεταὶ] Reſpicit *Cononem*, cujus filius fuit Timotheus, & qui præfectus claſſi Perſarum vicit Lacedæmonios, ex eorumque manubiis reſtituit Athenis ſuas munitiones ab illis dejectas. Vide Juſtinum, Nepotem, Alioſque. IDEM.

5 Κλέπτων τὴν τῶν Ἀθ. τείχισιν] Vertebatur à Vultejo, *quum Athenienſium munitionem occultaret.* Tornæſius, & ceteri deinceps maluerunt, *hac fraude* (ſcil. legationis) *tegens*, *quod Athenienſes ſuos muros exſtruebant*. Sed ſenſus eſt, *furtim perficiens Athenienſium munitionem*, eluſis per eam legationem Spartanis. Etenim κλέπτειν τι dicimur, quum facimus aliquid, ignaro, vel non animadvertente, eo, qui illud fieri nolebat. Sic *ſupra* I. 4. de Canibus in Nilo bibentibus furtim, ne deprehenderentur à Crocodilis, παραθέουσι δὲ τὴν ὄχθην, καὶ παρακλέπτοντες πίνουσι. Sic κλέπτειν τὴν ἀρχὴν apud Dionyſ. Halic. *lib.* IV. dicitur Ser. Tullius, h. e. *uſurpare imperium*, artibus quibuſdam *irrependo*, præter legitimam Populi deſignationem; Et *lib.* IX. de Vejentibus, κλέπτειν τὰς ἐξόδους, *exire ita, ut Fabii id non animadvertant*. Hinc de *furtivo amoris uſu*, κλέμμα ἐρωτικὸν apud Noſtrum *Hiſt. Anim.* I. 2. Sic *Furta* apud Latinos non tantum Amoris ſunt, ſed & Belli. *Furandi melior* Tacit. Ann III. 74. h. e. ſubito incurſu & clam contra hoſtes aliquid agendi. Sic ergo & Themiſtocles per legationem iſtam Lacedæmoniis eluſis quaſi eripuit Athenarum munitionem, vel ejus perficiendæ, illis ignaris & invitis, facultatem & occaſionem Athenienſibus præbuit. IDEM.

6 Ἐκαινούργει &c.] Pauſanias iſte Rex Spartanorum, quum Byzantii arroganter & violenter multa egiſſet in ſocios, revocatus eſt ab Ephoris, & injuriarum damnatus. Deinde vero profectus eſt clam & ſua ſponte in Aſiam, *novaſque res* patriæ ſuæ *molitus eſt*, conſpirans cum Rege Perſarum. Voluit enim in patria ſua καταλῦσαι τὴν Ἐφορείαν, *Ephororum poteſtatem tollere*, ut diſerte ait Ariſtot. *Polit.* V. I. & ſibi *Monarchiam* aſſerere, ut Idem ait V. 7. & VII. 14. Sed ut in his adjuvaretur à Perſis, *ſtuduit eorum rebus*, idque egit, ut illi Græciæ totius evaderent domini. Vide Thucyd. *lib.* I. *cap.* 95. & 128. &c. Hoc autem eſt νοσεῖν τὰ Περσικὰ, non, ut inepte vertebatur, *Perſico morbo laborare*. Πολιτικῶς enim hæc ſunt accipienda, & ita maximum profecto eſt νόσημα, conſpirare clam cum publicis hoſtibus, iiſque ſubjectam velle patriam. Sic de *ſeditione*, qua conflictabantur Chii, νοσήσαντες νόσον ταύτην βαρυτάτην, *laborantes iſthoc malo quam graviſſime*, *infra* XIV. 25. Thucydides crimen Pauſaniæ vocat

διεβίωσεν [8] οὐδὲν ἀδικήσας τοὺς Αθηναίους ἐν βραχεῖ· [9] ἐπεὶ δὲ ἔδοξεν [10] Αντιπάτρῳ τὸν Πειραιᾶ προδιδόναι, Αθηναῖοι κατέγνωσαν αὐτοῦ θάνατον.

quos vixerat ita, ut nulla Athenienſes affeciſſet injuria, ne minima quidem in re: ſimul ac vero viſus eſt Antipatro Pyræeum velle prodere, mortem ipſius decreverunt Athenienſes.

cat Μηδισμὸν, h. e. quod faveret Medis contra patriam. Plane ut Noſter IV. 7. eum dicit Μηδίζοντα. *Medi* enim & *Perſæ* promiſcue dicuntur. IDEM.

7 Φωκίωνα] Hiſtoriam prolixe refert Diodorus *lib.* XVIII. *pag.* 639. SCHEFF.

8 Ουδὲν ἀδικήσας τοὺς Αθηναίους ἐν βραχεῖ] Lege οὐδὲν ἀδικήσας τοὺς Αθηναίους οὐδ' ἐν βραχεῖ. FABER. Non inconcinnè. SCHEFF. Vulgata etiam ſatis concinna eſt. KUHN.

9 Επεὶ δὲ ἔδοξεν Αντιπάτρῳ] Vide Plutarchum in *vita Phocionis.* GESNER.

10 Αντιπάτρῳ] Vel potius Caſſandro, ejus Filio, aut Nicanori hujus Præfecto. Antipater enim tunc paulo ante erat mortuus. Vide Plutarch. in *Phoc.* & Corn. Nepotem. Mox παραδοῦναι habet MS. Sluisk. pro προδιδόναι. PERIZ. Cum Sluiſkiano paria facit Mediceus, nec male. nam παραδιδόναι pro *prodere* etiam uſurparunt S. Scriptores N. T. ut Johan. *Euang.* XVIII. 2. & Paulus *Ep.* I. *ad Corinth.* XI. 23.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ τέταρτον.

ÆLIANI

VARIÆ HISTORIÆ

LIBER IV.

ΚΕΦ. α΄.

Ἐθνῶν ἔθη διάφορα.

Λέγει τις νόμος Λευκανῶν. [1] Ἐὰν ἡλίου [2] δύναντος ἀφίκηται ξένος, καὶ παρελθεῖν ἐθελήσῃ εἰς στέγην τινὸς, εἶτα μὴ δέξηται τὸν ἄνδρα, ζημιού-

CAP. I.

Gentium & populorum diverſi mores.

Lucanorum quædam lex ſancit. Si occidente jam Sole venerit peregrinus, volueritque ſub tectum alicujus devertere, is vero hominem non rece-

1 Ἐὰν ἡλίου] Similis Charondæ lex apud Stobæum *ſerm.* XLII. Hoſpitalitatis nomine Lucanos alioquin laudat etiam Heraclides in *Politiis.* SCHEFF. Legis iſtius, & hoſpitalitatis antiquæ apud pleraſque gentes, Ratio declaratur his verbis, *Sole occidente.* Humanitatis enim illius cauſa fuit unica, quod nullæ tunc eſſent tabernæ vel cauponæ, in quas deverterent peregrinantes. Quo fiebat, ut niſi reciperentur à quopiam, pernoctare deberent in plateis ſub dio, vel in tentoriis quibuſdam, quæ ſibi ipſi in publicis viis feciſſent. Res manifeſta eſt, cum ex Lothi Hiſtoria *Geneſ.* XIX. qui Angelos Sodomam venientes, & ſibi ignotos, ultro tamen ſuas in ædes invitavit, ut *iſtic manerent*, & *ſurgentes mane ſuum perſequerentur iter*, ipſis *in platea ſe manſuros* reſpondentibus; tum maxime ex Levitæ in Urbe Gibea *Judic.* XIX. Is enim *ſediſſe* dicitur *in platea civitatis*, *quia non erat quiſpiam, qui reciperet eum in domum ſuam adpernoctandum*, eaque de re tanquam inhumana prorſus mox queritur, addens nullius rei neceſſariæ penuriam ſibi eſſe, atque adeo oneri ſe non futurum iis, qui ſe modo reciperent ſub tectum: Certo argumento, nulla tunc fuiſſe publica peregrinantibus diverſoria, & ideo commune humanitatis officium quaſi flagitaſſe

μισοῦσθαι αὐτὸν καὶ ὑπέχειν δίκας [3] τῆς κακοξενίας, [4] ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τῷ ἀφικομένῳ, καὶ τῷ Ξενίῳ Διΐ.

ceperit, ut mulctetur, & pœnas luat inhoſpitalitatis, ut mihi quidem videtur, & illi, qui advenit, & Jovi Hoſpitali.

Οτι Dar-

taſſe iſtam hoſpitalitatem. Similiter apud Ovid. *Metam.* VIII. 630. de Jove & Mercurio in oppido quodam.

Mille domos adiere, locum requiemque petentes;
Mille domos clauſere ſeræ: tamen Una recepit.

Quod de Tentoriis dixi, quæ ſibi ipſi tenderent, liquet ex Jona, *cap.* 4. qui ad Nineven extra Urbem tugurium ſibi ſub arbore paravit. Adde Dionyſ. Halic. *lib.* VIII. de Volſcis Romam ad ſpectandos iſtic ludos profectis, κατεσκήνουν οἱ πλείους ἐν ἱεροῖς τε καὶ δημοσίοις τόποις, οὐκ ἔχοντες καταγωγὰς ἐν οἰκίαις τε καὶ παρὰ ξένοις, *tentoria ſibi faciebant plerique in ſacris & publicis locis, quum non haberent diverſoria in ædibus & apud hoſpites.* Immo & in via iter facientes, ubi eos nox opprimebat, ejuſmodi ſibi tentoria figebant. Sic legati Lavinienſium redeuntes Roma dicuntur ἐσκηνωμένοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ὅπου ἑσπέρα αὐτοὺς κατέλαβεν, *tentorium ſibi fixiſſe in ipſa via, ubi veſpera eos oppreſſerat* apud Eundem, *lib.* II. Vide & *infra cap.* 9. *init.* Ex hac ergo neceſſitate peregrinantium, ſeu inopia diverſoriorum, orta eſt illa humanitas, & φιλοξενία, quam non Paulus modo paſſim præcipit, ſed & ipſe Chriſtus inter præcipua humanitatis debitæ officia, quorum ratio etiam in ultimo ſit habenda judicio, commemorat, Matth. XXV. 35. ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· *peregrinus eram, & recepiſtis me.* Sed & hæc cauſa talium Legum apud alias fuit gentes, & tam ſanctæ neceſſitudinis inter hoſpites conſtitutæ, cui ipſe Juppiter, Ζεὺς Ξένιος, præeſſet, & *jus daret*, ut ait Virg. *Æn.* IV. Quia vero interveniebant aliquando fraudes ab iis, qui in tecta aliorum recipiebantur, & quia inter peregrinos multi tantum animi gratia vagabantur, ſeque alieno ita ſuſtentabant cibo, hinc jam olim Heſiod. Εργ. 715. ruſticum ſuum monet,

Μηδὲ πολύξεινον, μηδ᾽ ἄξεινον καλέεσθαι.

ut ne nimis ſit hoſpitalis, neque tamen inhoſpitalis vocetur. Immo vero hinc, quum tandem multi gravarentur ignotos ſibi homines recipere, ortæ ſunt illæ ipſæ tabernæ diverſoriæ ſeu cauponæ. Sic certe quum apud Suecos & Gothos olim, æque ac apud Germanos, (apud quos, teſte Tacito *de Germ. cap.* 21. *Quemcunque mortalium arcere tecto nefas habetur: pro fortuna quiſque apparatis epulis excipit.*) ſumma fuiſſet hoſpitalitas, adeo ut ſi quis viatorem tecto arcuiſſet, idque ter convictus fuiſſet feciſſe, immiſſo igne ædes ejus incenderentur, publica Gentis lege, ut refert Joh. Magnus *Hiſt. Goth.* IV. I. & 2. Ea vero humanitate ita publicitus ſancita quum multi abuterentur tandem, & ruſticis quælibet imperarent vel eriperent, inde factum, ut publicis itidem legibus tabernæ conſtituerentur, in quibus præberentur viatoribus quælibet neceſſaria juſto pretio. Vide Joh. Loccenium *Antiq. Sueogoth. cap.* 22. & leges ipſas in Ragnaldi Ingemundi *Legibus Suecorum cap.* 22. & 23. Sed & ita apud Græcos quoque & Romanos olim cœperunt uſitatæ eſſe Cauponæ, quæ tamen erant & habebantur *ſordidæ.* Hinc Rhodiorum Legati apud Livium XLV. 22. *Antea quum Romam veniſſemus, ex publico Hoſpitio in Curiam gratulatum vobis veniebamus, nunc ex ſordido Diverſorio, vix meriede recepti.* Vide & *infra* XIV. 14. ubi quis peregre πανδοκείῳ exceptus putat ſe hoſpitalitate tunc adhuc uſitata excipi, atque ideo, re deinde animadverſa, indignatus ex illo loco abit. PERIZ.

2. Δύναντος] δύνοντος legendum, vel δύντος, quod miror non obſervaſſe Fabrum. SCHEFF. δύναντος rectè, à δύνας, *Gl.* Cyrilli: δύνει ὁ ἥλιος *occidit* (Sol.) Heſychius & Suidas δῦναι agnoſcunt. Timon in *Sillis* de amore ſenum.

Ἠνίκ᾽ ἐχρῆν δύνειν νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι.
Huic amor exoritur, cui jam vita occidit ipſa.

Οτι [5] Δαρδανεῖς, [6] τοὺς † ἀπὸ τῆς Ιλλυρίδος, ἀκούω τρὶς λούεσθαι μόνον παρὰ πάντα τὸν ἑαυτῶν βίον, ἐξ ὠδίνων; καὶ γαμοῦντας, καὶ ἀποθανόντας.

[7] Ινδοὶ [8] οὔτε δανείζουσιν, οὔτε ἴσασι

Dardanenſes ex Illyrico ter ſolum per univerſam eorum vitam audio lavari, poſt partum, quum nuptias faciunt, & quum mortem obierunt.

Indi pecuniam fœnori non locant, ne-

† ἐπὶ.

Dalecampius apud Athen. *lib.* XIII. *p.* 601. vertit. *dum eſt occidendum, ſerviamus voluptatibus*, minus rectè. vid. & Ind. in δύνω. KUHN.

3 Τῆς κακοξενίας· ἐμοὶ δοκεῖ, &c.] Neſcio quid ſibi velit major illa diſtinctio poſt κακοξενίας. Arctiſſimo enim nexu ſyntaxeos cohærent ὑπέχειν δίκας τῷ ἀφικομένῳ, καὶ τῷ Ξενίῳ Διΐ. PERIZ.

4 Εμοὶ δοκεῖ] Ita MSS. At lubens reſcriberem ἐμοὶ δοκεῖν, Ut *lib.* I. *cap.* 17. ὧν, ἐμοὶ δοκεῖν, ὁ σπουδαῖος οὐδέτερον ἐπαινέσεται. & Dio Chryſoſt. *Orat.* I. πάνυ γὰρ οὖν καλῶς σὺν ἄλλοις πλείοσιν Ομηρος, ἐμοὶ δοκεῖν, καὶ τοῦτο ἔφη. Eodem Græciſmo utitur Auctor *infra lib.* XIV. *cap.* 4. & *lib.* VI. *de Nat. Anim. cap.* 15.

5 Δαρδανεῖς] Habet Nicolaus Damaſcenus apud Stobæum *ſerm.* V. SCHEFF.

6 Τοὺς ὑπὸ τῆς Ιλλυρίδος] Pro ὑπὸ legit Geſnerus ἐπὶ. Vellem niſi velles ἀπό. KUHN. Sluisk. legit ἀπὸ, quod non dubito verum eſſe. Sic *ſupra* II. 33. Χερρονήσιοι οἱ ἀπὸ Κνίδου. Heracl. *de Politiis*, Χαλκιδεῖς οἱ ἀπ' Ευρίπου. Sic in Nummis & Auctoribus Græcis ac Latinis, Μαγνῆτες ἀπὸ Σιπύλου, *à Sipylo*. Vide Excellentiſſ. Spanhemium *de præſtantia & uſu Num. pag.* 894. Υπὸ in tali deſcriptione jungitur Dativo vel Accuſativo, cujus ibidem exempla habet Vir Summus. Sed & ita Pauſanias *Eliac.* II. *cap.* 13. Χαλκιδέων τῶν ὑπὸ τῷ Ευρίπῳ *Achaic. cap.* 7. Μαγνησίαν τὴν ὑπὸ τὸ Πήλιον. Maluit ita etiam Kuhnius in *Addendis*, & prætulit recte præ illo ἐπὶ, quod Geſnerus ſubſtitutum volebat τῷ ὑπό. PERIZ.

7 Ινδοὶ] Damaſcenus apud Stobæum *prædicto loco*, Diodorus Siculus & alii. SCHEFF.

8 Ουτε δανείζουσιν, οὔτε ἴσασι δανείζεσθαι &c.] Δάνειον propric notat, quod mutuum datur ſine uſura aut fœnore. Atque inde Fœnori opponitur, ſeu τόκῳ, inprimis apud Sacros Scriptores. Sed & quando fœnoris addebatur conditio, dicebatur δάνειον ἔντοκον, vel ἐπὶ τόκῳ. At quia tandem fœnus apud Græcos invaluit, nec facile amplius pecunia dabatur mutua ſine uſuræ conditione. hinc factum, ut δάνειον & δανείζειν ſignificet etiam, & directe quidem, pecuniam dare fœnori. Unde in Latinis Comœdiis *Daniſtæ* ſunt fœneratores. Vide Salmaſ. *de Uſuris cap.* 2. Et ita etiam hic loci accipitur, ſed & neſcire fœnus convenit juſtitiæ Indorum, ac ſimplicitati, quæ in illis laudatur, & quâ fiebat, ut rariſſimæ iſtic eſſent lites. Strabo *lib.* XVI. *p.* 709. καὶ ἐν τοῖς νόμοις δὲ καὶ ἐν τοῖς συμβολαίοις τὴν ἁπλότητα ἐλέγχεσθαι ἐκ τοῦ μὴ πολυδίκους εἶναι· *& in legibus & in contractibus ſimplicitatem declarari eo, quod non habent multas lites.* Quin neque bella ante Alexandrum M. geſſiſſe, aut excepiſſe ab aliis, dicuntur à Megaſthene apud Arrian. in *Indicis, pag. mihi* 518. Quando vero Nic. Damaſc. apud Stobæum *Serm.* XLII. ait παρ' Ινδοῖς ἐάν τις ἀποστερηθῇ δανείου ἢ παρακαταθήκης, οὐκ ἔστι κρίσις, ἀλλ' αὐτὸν αἰτιᾶται ὁ πιστεύσας, id vero accipio laxius de pecunia mutua, ſive uſuræ aut fœneris lex ſit addita, ſeu minus. PERIZ.

9 Παρακαταθήκην] Emendandus hic locus ex Polluce, quem vide. FABER. Puto Fabrum reſpexiſſe, quæ habentur *lib.* VII. *cap.* 6. & pro παρακαταθήκην putaſſe ſcribendum παρακαταθήκης δίκην. Quid opus eſt emendatione, cum locus integer ſit vitiique expers? KUHN.

Παρακαταθήκην] Vertitur *depoſitum*. Et ſic ſane ut plurimum accipitur. Dubitabam tamen, an, quia hic maxime de pecunia mutua, & fide agitur alteri præſtanda, deque ſyngraphis eam in rem faciendis, intelligendum itaque hîc iſta voce potiſſimum ſit *pignus*, quod item apud creditorem *deponitur*, & æque ac *ſyngrapha* ad obligandam fidem pertinet, quando quis ab alio *mutuam* accepit *pecuniam* Et ſane παρακαταθήκη à Suida & Heſychio exponitur ἐνέχυρον h. e. *pignus*. Sed

&

σι δανείζεσθαι. Ἀλλ᾽ οὐδὲ θέμις, ἄνδρα Ινδὸν οὔτε ἀδικῆσαι, οὔτε ἀδικηθῆναι. Διὸ οὐδὲ ποιοῦνται συγγραφὴν, ἢ 9 παρακαταθήκην.

Νόμος ἐστὶ 10 Σαρδῷος. Τοὺς ἤδη γεγηρακότας τῶν πατέρων οἱ παῖδες 11 ῥοπάλοις τύπτοντες ἀνῄρουν, καὶ ἔθαπτον, αἰσχρὸν ἡγούμενοι, τὸν λίαν ὑπέργηρων ὄντα ζῆν ἔτι, ὡς πολλὰ ἁμαρτάνοντος τοῦ σώματος, τοῦ διὰ τὸ γῆρας πεπονηκότος. Τῶν δὲ αὐτῶν

neque accipiunt. Sed neque fas eſt, hominem Indum injuriam aut inferre, aut pati. Proinde neque ſyngrapham faciunt, aut depoſitum.

Lex eſt Sardoa. Filii patres jam ſenio confectos clavis cæſos interimebant, & ſepeliebant, abſurdum arbitrantes, decrepitum ſenem amplius vivere, quippe quum ſæpius delinquat corpus, quod ſenectute laborat. Eorundem lex erat hujuſmodi.

& Harpocration in *v.* Ὅρος ita ait vocari inſcriptionem *prædiorum*, quæ declaret, ὅτι ὑπόκειται δανειστῇ, *obligata eſſe ea creditori*, idque probat ex Menandri Fabula, quæ appelletur Παρακαταθήκη. Satis liquet, in ea actum de prædiis *oppigneratis*, atque adeo credibile eſt, inde quoque iſta Voce inſignitam hanc comœdiam. Jam vero creditæ pecuniæ nomine uſitatum ubique fuit, ut caveatur creditori vel per *ſyngraphum*, vel per *pignus:* & per hoc quidem antiquiſſimo tempore. Atque hinc, ſicuti Diod. Siculus *lib.* I. ait δανείσασθαι ἀσύγγραφα, & μετὰ συγγραφῆς: ſic Demoſthenes *contra Timotheum*, *pag.* 698. de creditore, οὔτε γὰρ ἐπ᾽ ἐνεχύρῳ, οὔτε μετὰ μαρτύρων ἔδωκε, *neque ſub Pignore*, *neque coram teſtibus* (h. e. ut arbitror, *ſyngrapha*, cui *Teſtes* etiam ſubſcribere ſolebant apud Athenienſes. Vide Exemplum Syngraphæ apud Demoſth. *contra Lacritum p.* 592) pecuniam illi *dedit.* Similiter Latini: *qui ſub Pignoribus ſolebat pecunias mutuas accipere l.* 12. *Dig. de Pigner. act.* Præterea habet *pignus* aliquid commune cum *depoſito*, ita ſaltem, ut utrumque eadem voce deſignari aliquando, haud ſit abſurdum. Certe ipſi JCti Romani, aliquando *res Pignori Depoſitas* dicunt. Sic *alienam mancipium ſcit apud ſe Pignori Deponi*, & ſimpliciter *alienum apud ſe Deponi l.* 36. *Dig. de condict. ind.* Senſus igitur & nexus hujus loci eſſe videtur; quia Indis nefas eſt fruſtrari alium, aut injuria afficere, idcirco in Mutuo dando & accipiendo neque Syngrapham faciunt, neque Pignus dant, ad fidem firmandam. Sed & quia *Pignus* eſt ſimpliciſſimum & antiquiſſimum genus firmandæ fidei, accepto *Mutuo*, & quia utrumque *creditur* alteri viciſſim, ideo Nic. Dam apud Stobæum *d. l.* memorat cum *Mutuo* tantum *Pignus*, non etiam *Syngrapham*, dicens, *ſi quis fraudetur* δανείου, ἢ παρακαταθήκης, *Mutuo aut Pignore*, *non datur de eo judicium*, *ſed ſe ipſe incuſat*, *qui Credidit* alteri. Quorum ſenſum eſſe puto, non quod negetur Actori ſuum jus perſequi, quaſi male fecerit; Sed quod talia judicia iſtic fuerint ignota & inuſitata propter infrequentiam talium litium aut injuriarum, quas facere nefas iſtic erat. Plane ſicuti neque Indorum quiſquam αἰτίην ἔσχε ψεύσασθαι, teſte Arriano in *Indicis p.* 532. h. e. *accuſatus unquam fuit mendacii*, aut *perfidiæ.* Ex quo ipſo etiam liquet, nullam ergo iſtic fuiſſe cauſam ſyngraphæ faciendæ, vel pignoris dandi ad firmandam ſibi fidem apud Creditorem. Si quis tamen de τῇ παρακαταθήκῃ aliter ſentiat, non magnopere reluctabor, quum ab Auctoribus non ſatis ſit declaratum, utrum *pignus*, an *depoſitum* hic intelligi velint. PERIZ.

10 Σαρδῷος] De his nondum habeo compertum. De aliis noſter ipſe teſtatus eſt *ſupra* III. *cap.* 37. quibus adde Padeos ex Herodoto *lib.* III. Athenienſes & Lucanos ex Damaſceno apud Stobæum *ſerm.* XLII. & Valer. Maximo *lib.* II. *cap.* I. SCHEFF.

11 Ῥοπάλοις] Interpres *fuſtibus*. Sed propius eſt *clavis* Sic X. 22. Dioxippus Athleta, ῥόπαλον λαβὼν, Corragum Macedonem ador-

τῶν ἐϛὶ νόμ☉ τοιȣ̃τ☉. [11] Ἀργίας ἦσαν δίκαι, καὶ [13] τ̓ εἰκῆ ζῶντα ἔδει κρίνεσθαι, ϗ διδόναι τὰς εὐθύνας, ἀποδεικνύντα, [14] ὅθεν ζῆ.

[15] Ἀσσύριοι τὰς ὡραίας γάμου παρθένους ἀθροίσαντες εἴς τινα πόλιν, ἀγορὰν αὐτῶν προκηρύττουσι· καὶ ἕκαϛ☉, [16] ἣν ἂν πρίηται, ἀπάγει νύμφην.

[17] Βύ-

modi. Propter ignaviam in jus vocabantur, & qui otioſe viveret, eum in Judicio rationes reddere oportebat, unde viveret, declarantem.

Aſſyrii virgines conjugio maturas in civitatem aliquam conducunt, earumque mercatum palam denunciant: & quam quiſque emerit, ſponſam abducit.

By-

ortus eſt, & haſta excuſſa vicit. Herculi etiam tribuitur cum leonina, unde apud Ariſtoph. *Ranis*, Bacchus muliebriter & viriliter ſimul ornatus quum inducitur, habere fingitur crocotum & cothurnum, & contra, tanquam Hercules quiſpiam, λεοντῆν καὶ ῥόπαλον, *leoninam pellem*, *& clavam*. Proverb. quoque XXV. 18. conjunguntur ῥόπαλον, καὶ μάχαιρα, καὶ τόξευμα, *clava*, *gladius*, *& ſagitta*. Victimæ quoque cædebantur ῥοπάλοις, ut ex Briſſonio in Indice notatum videmus. PERIZ.

12 Ἀργίας δίκαι] *Otii dica vel accuſatio.* vide Pollucem de Athenienſibus, qui etiam otii crimen in judicium adduxerunt *l.* VIII. *c.* 6. & Ærodium *l.* IV. *Decretorum. cap.* I. KUHN.

Ἀργίας ἦσαν δίκαι] Utiliſſima hæc lex etiam apud Lucanos viguit, teſte Nic. Damaſc. apud Stobæum *Serm.* XLII. & Ægyptios teſte Herodoto II. 177. denique Athenienſes, vide Valer. Max. II. 6. *ext.* 3. & 4. & Petitum *ad LL. Atticas p.* 424. Adde Lacedæmonios, *ſupra* II. 5. Videntur conſtituenda ea Lege id ſpectaviſſe Veteres, non tantum, ut Cives ſuos ad laborem & artem publice conducibilem excitarent, ſed & , ut eos ad opus faciendum adigendo ab ſeditionibus averterent. Plane uti milites ſuos Romani ea etiam de cauſa variis operibus occupabant, eaque, ut ait Tacitus *Ann.* I. 35. *adverſus otium caſtrorum Quærebant.* Vide & *infra ad* IX. 25. PERIZ.

13 Τὸν εἰκῆ ζῶντα] Senſum, qui tandem exoritur, non vim vocabuli, expreſſit Vultejus, vertens, *qui otioſe viveret.* Proprie eſt, *qui vivit ita, ut nihil agat, unde vivat.* Sic *cap.* 12. opponitur, videre picturam εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε, & μηδὲν ἀργύριον καταβαλεῖν atque ita demum ad eam videndam admitti: Iſtic ergo εἰκῆ notat *nullo dato pretio*, vel *nulla re facta*, *ut videas*. Sic Matth. V. 22. ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτȣ̃ εἰκῆ, *nulla iraſcendi cauſa data.* Proverb. XXVIII. 25. ἄπιϛ☉ ἀνὴρ κρίνει εἰκῆ, *temere*, *nec attendens rationi.* Aquila, Interpres Veteris Teſtamenti, in *tertio Decalogi præcepto*, *non uſurpabis nomen Domini* εἰς εἰκῆ, *ſine juſta Cauſa*, qualis eſt Invocatio, &c. IDEM.

14 Ὅθεν ζῆ] In MSS. B. & C. eſt ὁπόθεν ζῆ. quod videtur melius. SCHEFF. Nihil muto, aut præfero vulgatæ. Noſter *lib.* XIV. *cap.* 26. ὅθεν τὰ πρῶτα ἐτρέφετο. Dio Chryſoſtomus *orat. de ſervit. & libert.* οὐκ ἀπορῶσαι, ὅθεν τὰς παῖδας θρέψωσι. KUHN.

Ὅθεν ζῆ] Ut B. & C. Pariſienſes, ſic & Lugd. ὁπόθεν At Sluisk. tuetur vulgatum. PERIZ.

15 Ἀσσύριοι] Idem, quem ante dixi, Nicol. Damaſcenus περὶ ἐθῶν. Strabo *lib.* XVI. & Herodotus in Κλει. qui duo poſtremi tamen in aliquibus à noſtro diſſentiunt. SCHEFF.

16 Ἣν ἂν πρίηται] Ex illis ſcilicet, quæ formoſæ ſunt. Nam deformes non emebantur, ſed cum dote & prœmio elocabantur illis, qui ducere eas vellent minimo. Prœmium autem illud ex pretio formoſarum conficiebatur. Vide Herodot. I. 196. & Nicol. Damaſc. *de moribus Gentium* apud Stobæum *Serm.* 42. Neque vero id ſolis *Aſſyriis*, aut *Babyloniis*, (nam Hos nominat Herodotus) ſed & aliis Gentibus fuit in uſu. De *Getis* Pomp. Mela II. 2. *Virgines non à Parentibus Viris traduntur*, *ſed publice aut locantur ducendæ aut veneunt. Probæ formoſæque*

in

17 Βύϐλιος ἀνὴρ ἐν ὁδῷ περιτυχὼν οὐδὲν ὧν μὴ κατέθετο ἀναιρεῖται· οὐ γὰρ ἡγεῖται τὸ τοιοῦτον εὕρημα, ἀλλὰ ἀδίκημα.

18 Δερ-

Byblius homo in via, ſi incidit in aliquid, nihil tollit eorum, quæ non poſuerat: non enim hoc inventum, ſed injuriam arbitratur.

Der-

in pretio ſunt; ceteras qui habeant, mercede quærunt ur. Et ita de *Armeniis* ait Imp. Juſtinianus Novell. XXI. feminas iſtic *emi à futuris maritis.* Huc referendum, quod modo dos, modo munera, ab ipſo ſponſo dicuntur apud Varios Populos dari feminis, immo aliquando etiam earum Parentibus. De Germanis Tacitus *cap.* 18. *Dotem non Uxor marito, ſed uxori Maritus affert.* De Hebræis vide, quæ notavi olim in *Diſſert. Triade pag.* 116. & adde I. Sam. XVIII. ubi quum David recuſaret filiam Regis Sauli, hac ſolâ ratione, *quod eſſet pauper*, reſpondet Saulus, *non delectari ſe Dote*, quam ſcil. David debuiſſet dare, ſed loco dotis deſiderare ſe *centum præputia Palæſtinorum*; quæ etiam David ipſi numeravit. De Græcis Primis diſerte Ariſtoteles *Polit.* II. 6. τὰς γυναῖκας ἐωνοῦντο παρ' ἀλλήλων, *uxores Emebant alii ab aliis.* Hinc apud Dion. Chryſoſt. Τρωικῷ. Agamemnon, increpans Helenam ab Alexandro ſeu Paride abductam, dicit, Helenæ Patrem *captum eſſe donis.* Sic & apud Anton. Liber. *fab.* 39. Procus promittit πλεῖστα παρὰ τοὺς ἄλλους μνηστῆρας ἀποίσειν ἕδνα, *plurima ſe ſupra alios procos allaturum dona nuptialia.* Denique Ixion Socerum occidiſſe dicitur, quia exigebat acerbius ἕδνα, quæ ipſe ei promiſerat. Vide Schol. Pindari *ad Pyth. Od.* qui addit, ἔθος γὰρ τοῖς Παλαιοῖς, τὸν Νυμφίον τοῖς Πατράσι δῶρά τινα ἐνάγειν. Satis ex hiſce liquet, recte ergo ab Euripide in *Medea v.* 910. dici Jaſonem παρεμπολῶντα ἀλλοίους γάμους h. e. *ementem*, in quo hæſitabat Vir Doctus *Obſerv.* I. 20. Manſerunt immo hæc in uſu quodam, etiam poſt Heroica tempora, & ortas hinc etiam apud Romanos opinor *Donationes ante Nuptias*, licet eas *Veteribus Prudentibus penitus incognitas*, pronunciet Juſtinianus *Inſtit.* §. 3. *de Donat.* haud dubie, quia non eo olim jure erant præditæ, quo poſtea. Cæteroquin enim non tantum apud Græcos eas olim, etiam in Hiſtorico tempore, reperimus uſitatas; Veluti I. *Machab.* X. 54. Alexandrum Balam, qui ſe pro Rege Syro-Macedonum gerebat, petentem Ptolemæi Filiam in matrimonium, promittere *Ipſi*, & *Ejus Filiæ*, *Dona Ipſo digna.* Sed & apud Romanos: Unde Imp. Alexander reſcribit Attalo *l.* 2. *Cod. de Donat. ante Nupt. Si Præſidi provinciæ probaveris, ut Eutychiam duceres, Munera te Parentibus ejus dediſſe; niſi Eutychia tibi nupſerit, tibi reſtitui, quod dediſti, jubebit.* Periz.

17 Βίϐλιος] Vide *ſupra lib.* III. *cap.* 46. Puto Ægyptios intelligi, de quibus vide, quæ in hanc rem notat Petitus *Leg. Att.* Scheff. Idem de Dyrbæis ex Cteſiæ *Perſicis* annotare & poſteris tradere voluit Stephanus *de Urbibus*, niſi compilator locum conſpurcaſſet. Δυρβαῖοι, *inquit*, εὐδαίμονες ἄνδρες καὶ πλούσιοι καὶ δίκαιοι, οὔτε ἀδικοῦντες, οὔτε ἀποκτείνοντες ἄνθρωπον· ἐὰν δ' εὕρωσιν ἐν τῇ ὁδῷ ἢ χρυσὸν ἢ ἄλλο τι, *Dyrbæi viri beati & divites juſtique, nec injuria afficientes, nec interficientes hominem. Si vero in via invenerint aurum aut aliud quid,* (non tollunt, οὐκ ἀναιροῦνται vel ſimile deeſt.) Philo apud Euſebium *de Præp. Evangel.* de Hebræorum legibus: ἃ μὴ κατέθηκεν, μηδ' ἀναιρεῖσθαι μήτε ἐκ περκοσιᾶς, μήτ' ἐκ λωοῦ, μήτ' ἐξ ἅλωνος. *quæ non depoſuiſti, non tollas, ſive ex horto ſit, ſive à torculari, ſive ex area. lib.* VIII. Kuhn.

Βίϐλιος ἀνὴρ] Qui tandem erunt *Biblii*? Schefferus *Ægyptios putat intelligi.* Sed cur illi ita vocarentur? an quia Βίϐλοι, ſeu Βύϐλοι, *Papyri*, apud eos inventæ? Nihili hæc ſunt. Intelliguntur *Byblii* ſine dubio. *Byblus* autem eſt celebris Urbs Phœnices, Adonidi ſacra. Vide Lucian. *de Dea Syria pag.* 878. tum Strabonem, & Dionyſ. *Perieg.* Scribi eam per Υ non tantum ex Scriptoribus quamplurimis, ſed & ex Nummis conſtat. Abſtinentiam illam ab alieno etiam in *Æthiopibus* Nic. Damaſc. & in *Aphytæis* laudat Heraclides *de Polit.* adeo ut *januas* ædium iſtic dicat eſſe *apertas*, & *peregrinum quendam, qui vinum emerat*, ſubito proficiſci coactum,

[11] Δερβίκκαι τοὺς ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη βεβιωκότας ἀποκτείνουσι, τοὺς μὲν ἄνδρας [19] καταθύοντες, ἀπάγχοντες δὲ τὰς γυναῖκας.

Derbiccæ omnes, qui ſupra ſeptuaginta annos vixerunt, interficiunt, viros mactando, mulieres vero ſtrangulando.

[20] Κόλχοι δὲ τοὺς νεκροὺς ἐν βύρσαις

Colchi mortuos ſuos in pellibus ſepe-

vinum nulli commendatum reliquiſſe, & *alio mercatu redeuntem*, ita uti reliquerat, *reperiſſe intactum*. PERIZ.

18 Βερβίκκαι] Retinenda eſt correctio Iſaaci Caſauboni, qui Δέρβικες ſcribere nos monet, *ad Strabonis lib.* XI. Nulla enim *Berbiccarum* gens, ſed *Derbicum*, de qua vide Plinium *lib.* VI. *cap.* 16. Curt. III. 2. Cteſiam in *frag. rerum Perſicarum*. Euſebius *lib.* I. *Præp. Evang* ἱστοροῦνται Μασσαγέται καὶ Δέρβικες ἀθλιωτάτους ἡγεῖσθαι τῶν οἰκείων τοὺς αὐτομάτως τελευτήσαντας. SCHEFF. Memini tamen me legere Ουερβίκκας quosdam inter Mauritanos. FABER. Vide Hieronym. *lib.* II. *adverſus Jovinian.* vid. Leopard. *l.* XII. *c.* 22. KUHN.

Βερβίκκαι] Quod monuerunt Leopardus in *Miſcell.* Caſaubonus *ad Strabonem*, Holſtenius *ad Stephanum*, quod probarunt Scheſferus & Kuhnius, id confirmat Codex Sluisk. & Medic. I. ac Mediol. legens, ut illi volunt, Δερβίκκαι, quod idcirco recepi in contextum. Sunt autem Populus Aſiæ juxta Hyrcanos. PERIZ.

19 Καταθύοντες] Multum latet in hoc vocabulo: plus certe, quam Lector parum peritus animadvertat. Nec enim ſimpliciter ſignificatur, eos quoquo modo mactatos, ſed mactatos tanquam Victimas, quarum præſiciæ dantur Diis, reliqua Comeduntur ab hominibus. Quod ita vere à Derbiccis factum fuerit, docet Strabo *lib.* XI. τοὺς δ' ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονότας σφάττουσι, ἀναλίσκουσι δὲ τὰς σάρκας οἱ ἄγχιστα γένους· τὰς δὲ γραίας ἀπάγχουσιν, εἶτα θάπτουσι. Vides eos *mactari & Comedi à proximis genere*, quod Noſter uno hoc verbo expreſſit, quia ex ſacrificiis plerumque inſtruebantur convivia. Similia de Indis tradit Mela III. 7. *Quidam proximos, parenteſque, priuſquam annis aut ægritudine in maciem eant, velut hoſtias cædunt, cæſorumque viſceribus epulari, fas, & maxime pium eſt.* Et Plutarchus de Scythis in *Orat.* I. *de Alex. Fortit.* &c. Eum ait, *perſuaſiſſe Sogdianis, patres alere & non occidere*, & per eum, *Scythas ſepelire mortuos, non comedere*, οὐ κατεσθίειν. Vide & Sextum Emp. *Pyrrhon. Hypot.* III. 24. Καταθύειν autem eſt proprie, in altari quid offerre Diis. Anton. Lib. *fab.* 18. θύοντος αὐτοῦ παρὼν ὁ παῖς ἐδαίσατο τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἀρνὸς, πρὶν ἐπὶ τὸν βωμὸν καταθῦσαι: ubi manifeſte καταθύειν propius quid notat, & diſertius, quam θύειν, quod laxius *ſacrum facere* iſtic ſignificat. Noſter *infra cap.* 8. τὸν Ἆπιν κατέθυσεν ὄνῳ. PERIZ.

20 Κόλχοι] Damaſcenus *de moribus* apud Stobæum *ſerm.* CXX. & CXXII. Scholiaſtes *Apollonii lib.* III. *Argon.* ubi autorem hiſtoriæ hujus laudat Nymphodorum. SCHEFF. Qui varios gentium ritus in ſepeliendis ſuis amat diſcere, Stobæum adeat *Serm.* CCLXXVII. & Noſtrum *Hiſtor. Animal. lib.* X. *cap.* 22. ubi de Barcæis iſta habet. Βαρκαῖοι, γένος δὲ τοῦτό ἐστι Ἑσπέριον, τῶν ἀποθανόντων νόσῳ τοὺς νεκροὺς ὑβρίζοντες, ὡς ἀνάνδρων καὶ μαλακῶς τεθνεώτων, θάπτουσι πυρί· τοὺς δὲ ἐν πολέμῳ βίον καταστρέψαντας, ὡς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ ἀρετῆς μετειληχότας, γυψὶ προβάλλουσιν, ἱερὸν τὸ ζῶον εἶναι πεπιστευκότες. Interpres vertit, *Barcæi, gens Hiſpanica ex aliquo morbo mortuos per contumeliam igne cremant* (ſepeliunt), *ut muliebriter & ignaviter defunctos: eos vero, qui in bello occubuerunt, ut viros bonos & fortes, & eximiæ virtutis, vulturibus objiciunt, quia ſacrum putant eſſe hoc animal.* Hæc verſio Cl. Bochartum ſeduxit, dum Barcæos *gentem Hiſpanicam* dicit. Nam *Part.* II. *Hieroz. p.* 311. *Barcæi quidem, inquit in Hiſpaniâ nulli ſunt; ſed legendum* Βακκαῖοι, *ut in Stephano*: Βακκαῖοι, Ἱσπανίας ἔθνος. *Baccæi, gens Hiſpanica, nempe qui aliis Vaccæi, neque dubium quin ſic ſcripſerit Ælianus.* Verum enim vero fruſtra eſt Vir Doctiſſ. cum ſua emendatione. Non enim iſta Æliani ſatis aſſecutus eſt Interpres. Βαρκαῖοι, γένος δὲ τοῦτό ἐστιν ἑσπέριον. Quibus non *Hiſpanos* fecit *Barcæos*, ſed *Heſperios*, qui ab Heſperia, parte Mauritaniæ, in

σαις θάπlουσι, καὶ [21] καταῤῥάψαντες, ἐκ τῶν δένδρων ἐξαρτῶσι.

[22] Λυδοῖς ἦν ἔθος πρὸ τοῦ συνοικεῖν τὰς γυναῖκας ἀνδράσιν, ἑταιρεῖν· ἅπαξ δὲ καταζευχθείσας, σωφρονεῖν. Τὴν δὲ ἁμαρτάνουσαν εἰς ἕτερον, συγγνώμης τυχεῖν ἀδύνατον ἦν.

ſepeliunt, & inſutos ex arboribus ſuſpendunt.

Lydis moris erat, ut mulieres, antequam maritis jungerentur, corpus proſtituerent: ſemel autem copulatæ, continentes eſſent. Quæ vero poſtea cum alio rem habuiſſet, hæc veniam conſequi nulla ratione poterat.

ΚΕΦ.

CAP.

in qua hortos Heſperidum ſitos volunt, dicuntur. Ipſæ enim Heſperides nomen habent ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ Εσπερίᾳ κατοικεῖν, *eo quod in Heſperia habitent*. Scholiaſtes *Apollon. in lib.* IV. *Argon.* quem bona fide deſcripſit Phavorinus *voce* Εσπερίδες. Huc faciunt Æthiopes ἑσπέριοι & promontorium, cui ἑσπέρου κέρας nomen eſt apud Melam *l.* III. *c.* 9. Plinius *Heſperium* vocat. Apud Petronium in *Satyr.* mare Atlanticum *Heſperiæ undæ* nomine venit hoc verſu:

Heſperiæ concham laudabat miles in undâ.

vide Etymolog. Magnum in Εσπερία θάλασσα & Voſſii *Obſervat. ad Melam. lib.* III. *cap.* 10. Plinius, *Deinde Heſperii, Perorſi, quos in Mauritaniæ confinio diximus lib.* VI. *cap.* 30. Hos Barcæos agnoſcit etiam Polyænus *lib.* VII. *Stratag. p.* 518. 25. confer Porphyr. *in Horat. lib.* I. *od.* 36. Ex his patet non Hiſpaniam ſtatim aut Italiam cogitandum eſſe, ſi alicubi Heſperiæ facta ſit mentio. Ælianum itaque vertendum cum aliis putem hunc in modum. *Barcæi, gens autem Heſperia eſt.* de *Barce* Ptolemæum vide *lib.* III. *Geogr.* de Heſperia, vel Heſperiade urbe Cyrenaïcâ Melam *l.* I. *c.* 8. & ibi Voſſium. KUHN.

Κόλχοι &c.] Quod Noſter & Apollonius Rhod. *Argonaut.* III. 203. &c. tribuit *Colchis*, id Plutarchus videtur reſpicere, quando ſimilia de *Scythis* memorat, in *lib.* εἰ αὐτάρκης ἡ κακία &c. *Nihil intereſſe Theodori, utrum ſupra terram*, ſcil. in Cruce, *an ſub terra putreſcat. Scytharum ſepulturas hujuſmodi, eſſe*, vel *haberi, felices.* Scil. dum apud Scythas cadavera ſuſpenduntur ex arbore, & ibi computreſcunt, ſicuti in Cruce apud Alios relinquuntur putredini, qui in ea perierunt. Adde Silium Italic. *lib.* XIII. *p.* 552.

At gente in Scythica ſuffixa cadavera truncis
Lenta dies ſepelit, putri liquentia tabo.

PERIZ.

21 Καταῤῥάψαντες] MSS. B. & C. exhibent καταῤῥάξαντες, quod placet. SCHEFF. καταῤῥάπlω locum hic habet, non καταῤῥάξαι. Nam in probe conſutis coriis mortui ex arboribus penduli erant, καταῤῥάξαι autem eſt *humi projicere*, quod minime quadrat hoc quidem loco. KUHN.

22 Λυδοῖς] Meminit Herodotus in *Clio.* SCHEFF.

Λυδοῖς ἦν ἔθος &c.] Similia pene de *Augilis* in Africa, Mela I. 8. *Feminis eorum ſolenne eſt, nocte, qua nubunt, omnium ſtupro patere, qui cum munere advenerint: & tum cum plurimis concubuiſſe, maximum decus: in reliquum pudicitia inſignis eſt.* Nec abhorrent, quæ de *Cypriis* tradit Juſtinus XVIII. 5. ubi videas velim *Notas Bernecceri*. PERIZ.

ΚΕΦ. β'.

Περὶ Νικοστράτου τοῦ κιθαριστοῦ διαφορᾶς πρὸς Λαόδοκον τὸν κιθαρῳδόν.

Νικόστρατον τὸν [1] κιθαριστὴν, λόγος τις περίεισι λέγων, Λαοδόκῳ τῷ κιθαρῳδῷ διαφερόμενον ὑπὲρ μουσικῆς εἰπεῖν, ὅτι ἄρα ἐκεῖνος μὲν ἐστιν ἐν μεγάλῃ τῇ τέχνῃ μικρὸς, αὐτὸς δὲ ἐν μικρᾷ μέγας. Ου μόνον δὲ ἄρα ἐστὶ σεμνὸν οἰκίαν αὐξῆσαι καὶ πλοῦτον, ἀλλὰ γὰρ καὶ τέχνην, εἴγέ τι δεῖ προσέχειν Νικοστράτῳ εὖ καὶ καλῶς τοῦτο εἰπόντι.

CAP. II.

De Nicoſtrati cithariſtæ lite cum Laodoco citharœdo.

Hiſtoria quædam circumfertur, tradens, Nicoſtratum cithariſtam, quum de arte muſica litigaret cum Laodoco citharœdo, dixiſſe, illum in magna arte exiguum eſſe, ſe vero in exigua magnum. Non ergo ſolum laudabile eſt, familiam & opes amplificare, ſed etiam artem, ſi Nicoſtratum recte & bene hoc dicentem audire oportet.

1 Κιθαριστὴν] Κιθαρῳδὸς in eo differt à *Cithariſta*, qui & ψιλοκιθαριστὴς, quod ille cytharam pulſet accinatque inſimul, hic vero ſine voce utatur cythara. Moſchopulus περὶ σχεδῶν. κιθαρῳδὸς ὁ μετὰ κιθάρας ᾄδων, κιθαριστὴς ὁ ταύτῃ χρώμενος. Hinc Plinius *lib.* VIII. *cap.* 56. *Cithara ſine voce cecinit Thamyras primus. cum cantu Amphion, ut alii, Linus.* KUHN. De *Cithariſtis* & *Citharœdis*, eorumque diſcrimine, vide quæ jam diximus *ad* III. 32. PERIZ.

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ Πολυγνώτου καὶ Διονυσίου γραφέων.

Πολύγνωτος [1] ὁ Θάσιος, καὶ [2] Διονύσιος ὁ Κολοφώνιος, γρα-

CAP. III.

De Polygnoto & Dionyſio pictoribus.

Polygnotus Thaſius, & Dionyſius Colophonius, pictores erant.

1 Πολύγνωτος] De *Polygnoto* Vide Suidam & Harpocr. qui docent fuiſſe Thaſium patria, ſed aſcitum in civitatem Athenienſium, quia varia gratis pinxerat. Floruit teſte Plinio *Nat. Hiſt.* XXXV. 9. *ante* XC. *Olympiadem*, quæ incidit in Bellum Peloponneſiacum, & Regnum Darii Nothi. Pinxit autem maxime moralia, unde Ariſtot. *Polit.* VIII. 5. vult Adoleſcentes non ſpectare aut *contemplari opera Pauſonis*, ſed *Polygnoti*, *aut ſimilium* ἠθικῶν. Tale quid habemus ex. gr. apud Pauſan. in *Phocicis*, ubi pinxiſſe dicitur *effigiem Hominis, quod patrem inſolentius tractaſſet, apud inferos pœnas luentis.* PERIZ.

2 Διο-

γραφέες ἦσαν. Καὶ ὁ μὲν Πολύγνωτος ἔγραφε τὰ μεγάλα, 3 καὶ ἐν τοῖς τε-

rant. Et Polygnotus quidem magna pingebat, & ex ſingulis juſta ſtatura pictis

2 Διονύσιος] De eo vide Junii *Pictores:* ſed qui tamen in eo videtur errare, quod ex Uno facit Duos, vel certe quod ab Hoc diverſum facit, quem Plinius XXXV. 10. ait *nihil aliud quam Homines pinxiſſe, & ob id Anthropographum cognominatum.* Vel potius, omnes hi pinxere Homines, ſed *Polygnotus* ut erat Ethicus Pictor, & maxime ἀγαθῶν ἠθογράφος *Homines meliores*, quam vulgo nunc ſunt, forte etiam Heroas majoris, quam deinde fuerunt, ſtaturæ & virtutis pinxit. Unde Ariſtoteles *de Poetica cap.* 2. κρείττους, exponit ipſe, βελτίονας ἢ καθ᾽ ἡμᾶς *meliores quam nunc ſunt.* Pauſon vero *Homines in ſuis vitiis* potiſſimum, & maxime obſcænos exhibuit. Unde Ariſtoteles in *Politicis* noluit Adoleſcentes *ſpectare opera Pauſonis.* Dionyſius denique Homines, ut ſunt, neque virtutibus Heroicis & priſcis excellentes, neque vitiis coopertos. Quod enim Ariſtoteles de hiſce Pictoribus ait, eos pinxiſſe κρείττους, χείρους, ὁμοίους, referri debet ad proxime ſuperiora, ubi dixit, eos, qui exprimere & imitari volunt Homines aliquid agentes, neceſſario exprimere βελτίονας ἢ καθ᾽ ἡμᾶς, ἢ χείρονας, ἢ καὶ τοιούτους, h. e. *meliores quam noſtro ſunt tempore Homines, vel deteriores iis, vel plane Tales ut nunc ſunt.* Et ita addit dein, etiam Poetas illos exprimere, veluti Homerum βελτίους, Cleophontem ὁμοίους, Hegemonem Parodiarum inventorem χείρους. Denique eadem ratione differre etiam Tragœdiam & Comœdiam, ἡ μὲν γὰρ, ait χείρους, ἡ δὲ βελτίους μιμεῖσθαι βούλεται τῶν νῦν, *Comœdia quidem deterioris & vilioris notæ Homines vult exprimere, at Tragœdia meliores, quam nunc vulgo ſunt*, ſeu Heroas. Quin immo *ſeq. Capite* etiam apud Noſtrum accipienda ſunt eodem modo μιμεῖσθαι τὰς εἰκόνας, εἰς τὸ κρεῖττον & εἰς τὸ χεῖρον poſtulante id iſtic re ipſa, quum ceteroqui phraſes iſtæ etiam ſimpliciter rem bene vel male geſtam notare ſoleant. Ceterum Dionyſium hunc ſicuti Aelianus ait minora pinxiſſe, ſic *ibidem* Plinius eum referre videtur inter *minoris picturæ celebres.* PERIZ.

3 Καὶ ἐν τοῖς τελείοις εἰργάζετο τὰ ἆθλα] Laxe & obſcure nimis vertebatur, *atque in perfectis certamina ſubibat.* Nam quæ illa *perfecta?* Agitur de pictura; an ergo perfecta ejus opera intelliguntur? Proximum certe illud eſt, quod cogitemus. At quis certamen ſubiit unquam operibus non perfectis? Quid multa? Intelligitur *juſta ſtatura rerum, quæ pinguntur:* qua in re differebant ab ejus operibus opera Dionyſii, qui in aliis illum optime imitabatur. Τέλειος enim notat maxime animal ſtaturæ adultæ, ſeu quæ, & qualis, in confirmata eſt ætate. Sic VII. 13. ἀλλ᾽ οἵγε νέοι, ὥσπερ οἱ πῶλοι πρὸς τὸν τέλειον ἀποβλέπουσιν ἐμὲ, h. e. *ut pulli adultum equum.* Ubi vide omnino Doctiſſ. Kuhnium. XIII. 1. de Atalanta, μέγεθος μὲν γὰρ, ἔτι παῖς οὖσα, ὑπὲρ τὰς τελείας ἦν γυναῖκας, *adultas feminas. Hiſt. Anim.* II. 42. μάχεται δὲ ὁ τέλειος ἱέραξ καὶ πρὸς ἀλώπεκα, ubi recte vertitur, *juſtæ magnitudinis & integræ ætatis accipiter.* Jamblichus *de Vita Pythag. p.* 208. de duobus, qui ſoli evaſerant ex incenſis ædibus, in quibus congregati erant Pythagorei, οὗτοι τελειότατοι ὄντες καὶ εὐρωστότατοι διεξεπαίσαντο ἔξω πως. Hinc ergo putem, etiam Jovem τέλειον, & Junonem τελείαν appellatas, quo nomine ἐτιμῶντο ἐν τοῖς γάμοις, ὡς πρυτάνεις ὄντες τῶν γάμων, *honorabantur in nuptiis, tanquam præſides nuptiarum*, ut ait Suidas in *v.* τέλειος, quia nuptiæ ſunt τῶν τελείων, ſi ordinem ſequamur naturæ. Sed & nuptias hinc τέλος appellari, quia ſunt veluti conſummatio adoleſcentis ætatis, unde τέλειοι ſunt οἱ γεγαμηκότες, Euſtathio *ad Il.* Β. *p.* 246. & Λ. *p.* 832. quibus qui præerant Dii, recte idcirco τέλειοι & ipſi dicuntur. Sed & alii atque omnes primi ordinis ac majorum Gentium Dii, ſic vocantur, de quo vide omnino Illuſtr. Spanhemium *ad Callimachum Hymn. in Pall. v.* 131. Neque minor hæſitatio eſt in iſto, εἰργάζετο τὰ ἆθλα, quod Interpres, Vultejus, reddidit, *certamina ſubibat.* Sed in Indice ea verſio repudiatur, ac præfertur *operæ manu pretium merebatur.* Diverſus ab utroque paululum abeo; nam ſenſum eſſe arbitror, *faciebat*, vel *adquirebat ſibi certaminis præmia.* Nam etiam Pictores certaſſe inter ſe in publicis Agonibus, notum eſt, & diſerte docet Plinius XXXV. 9. ac

τελείοις εἰργάζετο τὰ ἆθλα· [4] τὰ δὲ τοῦ Διονυσίου, πλὴν τοῦ μεγέθους, [5] τὴν τοῦ Πολυγνώτου τέχνην ἐμιμεῖτο εἰς τὴν ἀκρίβειαν, [6] πάθος, καὶ ἦθος, καὶ [7] σχημάτων χρῆσιν, [8] ἱματίων λεπτότητας, καὶ τὰ λοιπά.

pictis conficiebat ſibi certaminis prœmia: Dionyſii vero picturæ, excepta magnitudine, Polygnoti artem imitabantur accuratiſſime, affectus, & indolem, & formas corporis, prout obveniunt, & veſtium ſubtilitates, & reliqua.

ΚΕΦ. CAP.

Noſter IX. 11. Ἐργάζεσθαι autem paſſim notat *parare ſibi aliquid ſuo labore*. Vide Illuſtrem Grævium *ad Heſiod.* ἔργ. 43. PERIZ.

4 Τὰ δὲ τοῦ Διονυσίου] Meminit hujus rei etiam Plutarchus *vita Timoleontis*. SCHEFF.

5 Τὴν τοῦ Πολυγνώτου τέχνην] Princeps enim iſthæc omnia commentus eſt. Plinius *lib.* XXV. *cap.* I. *Polygnotus Thaſius primus mulieres lucida veſte pinxit, capita eorum mitris verſicoloribus operuit, plurimumque picturæ primus contulit. Siquidem inſtituit os adaperire, dentes oſtendere, vultum ab antiquo rigore variare.* SCHEFF. Ariſtoteles *cap.* 2. *de Poët.* ἐπεὶ δὲ μιμοῦνται οἱ μιμούμενοι πράττοντας, ἀνάγκη δὲ τούτους ἢ φαύλους εἶναι &c. ἤτοι βελτίονας ἢ καθ' ἡμᾶς ἢ χείρονας ἀνάγκη μιμεῖσθαι, ὥσπερ οἱ γραφεῖς Πολύγνωτος μὲν κρείττους, Παύσων δὲ χείρους, Διονύσιος δὲ ὁμοίους εἴκαζε. *Cum vero ii, qui imitantur, agentes imitentur, qui neceſſario aut boni ſunt aut mali, ſequitur nos vel eos imitari, qui nobis ſunt meliores, vel pejores, uti pictores ſolent. Polygnotus enim præſtantiores expreſſit, Pauſon pejores, Dionyſius ſimiles.* Adeoque *Polygnotus* in rebus optimis, divinis puta artem ſuam exercuit. Pauſon autem humiliora & pejora, animalia bruta ſc. & alia ſibi ſumpſit pingenda. hujus generis pictores dicti ſunt ῥυπαρογράφοι i. e. *ſordidarum rerum pictores*. Plinius *lib.* XXXV. *cap.* 10. *Dionyſius denique non ille Siculus Tyrannus, ſed pictor hujus nominis ſui ſimiles penicillo expreſſit.* homines ſcilicet. Et iterum, *Dionyſius nihil aliud quam homines pinxit, ob hoc anthropographus cognominatus.* KUHN.

6 Πάθος, ἦθος] Illud *perturbationes animi & affectus* notat, hoc *indolem. & mores.* Sic de duritie virginis adverſus amantem Ant. Lib. *fab.* 39. μισήσασα τὸ ἦθος Ἀφροδίτη. Utrumvis autem pingendo exprimere, artis erat maximæ. Plinius XXXV. 10. de Ariſtide Thebano: *is omnium primus Animum pinxit, & Senſus omnes expreſſit, quos vocant Græci* Ἤθη *item perturbationes.* h. e. πάθη. Ariſtot. *de Poëtica cap.* 6. ὁ μὲν γὰρ Πολύγνωτος ἀγαθὸς ἠθογράφος, ἡ δὲ Ζεύξιδος γραφὴ οὐδὲν ἔχει ἦθος. PERIZ.

7 Σχήματος χρῆσιν] Uterque MS. σχημάτων, quod repoſui. Sunt autem σχήματα exteriores figuræ, & formationes corporis. Sic *ſupra* II. 44. de milite itidem picto; ἀπειλῶν δὲ ὅλου τοῦ σχήματος, *minas intentans tota corporis figura & ſtatu.* XIV. 22. ubi, quum dixiſſet, Cives metu Tyranni alter alteri τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐκ τοῦ προσώπου διαδεικνῦναι, mox illam *varietatem in habitu & forma oris ac vultus* vocat τὸ τῶν σχημάτων ποικίλον Plutarch. *Alexandro*, de Calano Indo in rogo, ἐν ᾧ κατεκλίθη σχήματι, τοῦτο διατηρῶν, *ſervans eam corporis formam, quâ decumbebat in rogo.* Vide & Tan. Fabrum *ad Luciani Peregrinum p.* 477. *ed. Amſt.* Cæterum Χρῆσις notat hic, prout formantur, & pictori obveniunt formanda illa σχήματα. Sic Epictetus *cap.* 14. in quacunque re, quæ obvenit, cogitare debes, τίνα δύναμιν ἔχεις πρὸς τὴν χρῆσιν αὐτοῦ, h. e. *ut recte eâ utaris.* IDEM.

8 Ἱματίων λεπτότητας] *Veſtium ſubtilitates.* Sic Polyæn. I. 1. 1. Bacchi exercitum ait ornatum ἐσθῆσι λεπταῖς. Cæterum vix dubito, quin hic intelligantur veſtes pellucidæ, quæ debent eſſe λεπταί. Nam ita Plin. XXXV. 9. *Polygnotus Thaſius primus mulieres lucida veſte pinxit.* IDEM.

ΚΕΦ. δ'.

Νόμος Θηβαϊκὸς [1] περὶ τεχνιτῶν καὶ γραφέων.

Ακούω κεῖσθαι νόμον Θήβησι προστάττοντα τοῖς τεχνίταις, καὶ τοῖς γραφικοῖς, καὶ τοῖς πλαστικοῖς, [2] εἰς τὸ κρεῖττον τὰς εἰκόνας μιμεῖσθαι. Απειλεῖ δὲ ὁ νόμος τοῖς [3] εἰς τὸ χεῖρόν ποτε ἢ πλάσασιν, ἢ γράψασι, [4] ζημίαν τὸ τίμημα δρᾷν.

CAP. IV.

Lex Thebana de artificibus & pictoribus.

Audio legem eſſe Thebis, præcipientem artificibus, tum pingendi tum fingendi peritis, ut rerum formas honeſtiore modo exprimerent. Iis autem, qui eas in deterius aut finxiſſent, aut pinxiſſent, minatur lex mulctam ſe picturæ ipſius pretium irrogaturam.

1 Περὶ τεχνιτῶν καὶ γραφέων] Dixi jam antea, Argumenta Capitum, ut vocantur, eſſe à librariis profecta, & idcirco diverſa in diverſis Codicibus, nec ſemper congrua vero argumento. Id quod in *hoc Capite* deprehendere licet. Nam perperam hic mentio fit τεχνιτῶν καὶ γραφέων, quum Auctor τεχνιτῶν vocem generatim poſuerit, eamque diviſerit in γραφικοὺς καὶ πλαστικούς. Sed & Lugd. Codex, qui Argumenta Capitibus præſcripta habet, nobis exhibet, Νόμος κατὰ ἀδίκων γραφέων, at *ſuperiori Capiti* præfixit, περὶ γραφέων καὶ πλαστῶν. PERIZ.

2. Εις τὸ κρεῖττον &c.] Sine dubio hæc, & ſequens locutio εἰς τὸ χεῖρον, reſpicit dignitatem & honeſtatem moralem rerum, quæ pinguntur, ut vere cenſuit Voſſius in *Graphices* §. 14. Scilicet volebat lex illa, ut effigies hominum Deorumve pingerentur quam honeſtiſſimo ornatu, habitu, forma, at minime ridiculo aut fœdo. Nam ut quam peritiſſime pingant pictores, ſatis ipſo vel lucri vel gloriæ ſtudio incitantur, nec opus eſt, lege id ſanciri. PERIZ.

3 Εις τὸ χεῖρον] Refert hoc Voſſius ad turpitudinem argumenti, quaſi prohibitum fuerit, ne quid obſcæni pingeretur, *lib. de Graphic.* §. 17. Mihi locus de arte ipſa accipiendus videtur, putoque id patere ex præcedenti εἰς τὸ κρεῖττον, quod de honeſtate accipi debere non exiſtimo. Scilicet de imaginibus & ſtatuis hoc ſanciebant, maxime deorum, quos fœdari putabant, ſi turpius formarentur. SCHEFF. Lex Thebana utrumque complexa eſt. Etenim & optima quæque archetypa bene & examuſſitatim non in deterius voluit pingi, & ne turpia & inhoneſta picturæ genera, ſuo lenocinio exempla vitiorum commendarent ſpectantibus *bene cavit*, *quam enim cladem moribus hominum per ſe pronis in vitia afferant* hujuſmodi picturæ, Terentius in *Eunucho* demonſtrauit *Act.* III. *Scen.* 5. confer & Clement. Alexandr. in *Protrept.* Illuſtrat Noſtrum Plinius *lib.* V. *epiſt.* 10. *Ut pictores*, inquit, *pulchram abſolutamque faciem raro, niſi in pejus*, (εἰς τὸ χεῖρον) *effingunt: ita ego ab hoc archetypo labor & decido.* confer. & *lib.* IV. *ep.* 18. & Horatium *lib.* II. *Epiſt.* I. *ſub finem.* KUHN.

4 Ζημίαν τὸ τίμημα δρᾷν] Uſitatum eſt, ut τὸ τίμημα ponatur pro æſtimatione litis, ſeu maleficii & ejus pœnæ. Atque ita Dionyſ. Halic. *lib.* X. *p.* 674. τὸ μέντοι τίμημα οὐκ ἐπ' αὐτοῖς ζημιοῦσιν κατέλιπον, *æſtimationem vero* culpæ ſeu pœnæ *non permiſerunt ipſis punientibus.* Sed & Noſter conjungit utrumque etiam V. 12. ζημίαν ἐτιμήσαντο τῷ Δημάδῃ ταλάντων ἑκατὸν, *mulctam æſtimarunt Demadi centum talentis.* Et ita etiam hunc locum interpretantur Vultejus & Reliqui Editores, quorum Verſio exhibet *pro pœna mulctam pecuniariam irrogare.* At rectius in Indice expo-

ponitur de *pretio* Picturæ, ut ſcil. qui tale quid contra decorum & honeſtum pinxiſſet, mulctetur ipſa pictura vel ejus pretio. Sic enim Auctores paſſim certam apponunt pœnam ad illud ζημίαν. Iſocr. *adv. Callimachum p.* 914. προειπόντος Λυσάνδρου θάνατον τὴν ζημίαν, εἴ τις &c. *Lyſandro denunciante pœnam mortis, ſi quis* &c. Propius etiam eſt huic loco, quod Apollod. II. 6. 2. de Hercule, qui expiari volebat, quum Iphitum Euryti F. occidiſſet, & qui ab oraculo jubebatur ſe vendere ac tres annos ſervire, ac δοῦναι ποινὴν τοῦ φόνου τὴν τιμὴν Εὐρύτῳ, *dare Euryto pretium illud in pœnam*, vel *piaculum, cædis*. Dubitem tamen & putem nunc, priorem expoſitionem eſſe veriorem, quia τίμημα proprie notat qualemcunqne pœnalem rei æſtimationem. Hinc Pollux *lib.* VIII. de judiciis agens, τὰ δὲ τιμήματα ait eſſe ζημίαν, φυγὴν ἀτιμίαν, θάνατον, δεσμὸν, στίγματα, στήλην, *mulctam, exilium, infamiam, mortem, carcerem, ſtigmata, proſcriptionem.* Atque ita & Noſter *Hiſt. Anim.* XVII. 19. ἐὰν δὲ τούτων τις θηράσηται Γαλάτης, τίμημα οἱ ἐκ τῶν νόμων τῶν ἐπιχωρίων θάνατός ἐστι. *ſi quis Galata ex iis avibus aliquam venetur & capiat, illi ex legibus regionis pœna eſt mors.* PERIZ.

ΚΕΦ. έ.

Τίνες εὐεργεσιῶν ἐμνήσθησαν.

Εὐεργεσιῶν ἀπεμνήσθησαν, καὶ χάριτας ὑπὲρ αὐτῶν ἀπέδοσαν, [1] Θησεὺς μὲν Ἡρακλεῖ· [2] Αἰδωνέως γὰρ αὐτὸν τοῦ Μολοττῶν βασιλέως δήσαντος, ὅτε ἐπὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἦλθε μετὰ Πειρίθου ἁρπασόμενος αὐτὴν ὁ Θησεὺς, οὐχ ἑαυτῷ σπουδάζων τὸν γάμον, ἀλλὰ γὰρ τῇ τοῦ Πειρίθου χάριτι τοῦτο δράσας· Ἡρακλῆς [3] εἰς τοὺς Μολοττοὺς ἀφικόμενος ἐῤῥύσατο τὸν

CAP. V.

Qui beneficiorum memores fuerint.

Beneficiorum memores fuerunt, & gratias pro iis retulerunt, Theſeus Herculi: quum enim Aïdoneus rex Moloſſorum ipſum in vincula conjeciſſet, quando venerat cum Pirithoo Theſeus, ad rapiendam ejus conjugem, non ſibi has nuptias parans, ſed in gratiam Pirithoi illud faciens: Hercules, quum veniſſet in Moloſſorum terram, libe-

1 Θησεὺς] Adde Diodorum *lib.* IV. *Bibl.* Euſeb. in *Chronic.* Plutarchum & alios, quos citat G. I. Voſſius *lib.* I. *Theol. Gentil. cap.* 19. SCHEFF.

2 Αἰδωνέως] Cedrenus & Tzetzes eum vocant Ἀΐδην, vel Αἴδην. Sed perinde eſt, utrum illi Nomen tribuas. Nam & ita Pluto ᾅδης paſſim dicitur, at idem Αἰδωνεὺς apud Lucianum *Dial. Mort. p.* 278. ſine dubio autem Plutonis nomine Rex ille appellatus eſt, quia Theſeus & Pirithous non redierunt in patriam, Pirithous nunquam, at Theſeus non, niſi poſtquam ab Hercule liberatus fuit ex Regis hujus carcere, qui ita erat ipſi ᾅδης. Crediderim etiam totam Proſerpinæ quaſi à Plutone raptæ fabulam inde ortam, quod filiam tunc opulenta quædam mulier amiſit, raptam ab hoc Rege, & per Græciam fruſtra quæſitam à Matre. Pauſanias in *Atticis* dicit *Regem Theſprotidis*, quæ erat regio vicina, & ſæpe pro *Moloſſide* promiſcue ponitur. Vide Palmerii *Græciam Ant.* II. 8. Addit Pauſanias eſſe iſtic flumina, quæ Homerus tribuerit Inferis, unde confirmatur, Fabulam iſtam ex

τὸν Θησέα, καὶ διὰ ταῦτα ἐκεῖνος αὐτῷ βωμὸν ἀνέστησε. Καὶ [4] οἱ Επτὰ ἐπὶ Θήβας Πρώνακτι καὶ ἐκεῖνοι χάριτας ἀπέδοσαν. Διὰ γὰρ αὐτοὺς [5] ἀπολομένου τοῦ Πρώνακτος, τὸν ἀγῶνα ἔθεσαν ἐπ' αὐτὸν, ὃν οἱ πολλοὶ οἴονται [6] ἐπ' Αρχεμόρῳ τεθῆναι † ἐξάρχῳ. Καὶ Ηρακλῆς δὲ χάρι-

beravit Theſea, eamque ob cauſam Hic aram Illi erexit. Et Septem illi *Duces*, qui adverſus Thebas *ſunt profecti*, Pronacti gratiam quoque repoſuerunt. Quum enim ipſorum cauſa periiſſet Pronax, in honorem illius ludos inſtituerunt, quos plerique putant in honorem Archemori pri-

† ἐξ ἀρχῆς.

ex hac Hiſtoria ortam. Vide & Euſtath. *ad Dionyſii Perieg. v.* 425. Cæterum Plutarchus ait, non Uxorem Regis Moloſſorum, ſed *Filiam*, quæ κόρη fuerit dicta, rapere voluiſſe Pirithoum. Quod & Cedrenus tradit, ſed qui Hiſtoriam longe aliis narrat circumſtantiis. Vide Eum *pag.* 81. Ed. Regiæ. Sed perinde eſt, utrum illi Nomen tribuas. Nam & ita Pluto Αδης paſſim dicitur, at idem Αιδωνεὺς apud Lucianum *Dial. Mort. p.* 278. ſine dubio autem Plutonis nomine Rex ille appellatus eſt. PERIZ.

3 Εις τὺς Μολοσσὺς] MSti hic quoque Μολοττοὺς, ut paulo ante. Hujus autem Gentis Canes magnitudine & robore fuerunt inſignes & celebres. Hinc apud Plaut. *Capt.* I. I. 18. *Moloſſici canes* pro magnis & pinguibus. Nihil ergo mirum, huic Regi in hac Hiſtoria tribui Canem, cum quo committebat procos ſuæ Filiæ; & inde ortam *Cerberi* Fabulam. IDEM.

4 Οι ἑπτὰ] De his vide Diodorum Siculum *libro ante dicto*. Per ἀγῶνα autem ludos Nemeos intelligit, de quorum initiis & cauſis auctores inter ſe diſſentiunt. SCHEFF.

Οι ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις] Sic etiam Codex Lugd. Nec male ita dicitur. Sed tamen cum proprie hoc Bellum vocetur τῶν Επτὰ ἐπὶ Θήβας, & quum ita hic legat etiam Sluisk. codex, non dubitavi id recipere. Euſeb. *Chron. Gr.* ΨΠδ. οἱ Επτὰ ἐπὶ Θήβας ἐστράτευσαν. Diod. Sicul. IV. *p.* 268. οἱ μὲν ὖν Επτὰ ἐπὶ Θήβας τοιοῦτον τῆς στρατείας τὸ πέρας ἔχον. Iſocrates *Panegyr.* de Adraſto, ὄντος ἐκ τῆς στρατείας δεδυστυχηκὼς τῆς ἐπὶ Θήβας. Sic στρατεύειν ἐπὶ τὴν Ελλάδα de Xerxe *infra* V. II. bis. PERIZ. At mox in *hoc cap.* occurrit, τούτοις γὰρ ἐπὶ τοῖς Μολιονίδαις συστρατεύσασιν αὐτῷ quod vulgatum tuetur. Sed utrumque uſitatum eſſe docet Doctiſſimus Stanlejus *ad init. Tragœd. Æſchyli*, quæ inſcribitur Επτὰ ἐπὶ Θήβαις.

5 Απολυμένυ] Lege ἀπολομένυ. FABER. Satis rectè vulgata. vide indicem in ὀλέω. KUHN. Ut Faber conjecit, ſic legit Sluisk. codex, ἀπολομένυ, h. e. *quum periiſſet.* Periit autem apud Nemeam infans quidam, Lycurgi F. conſumptus à Dracone, quum nutrix ipſum depoſuiſſet in apio, ut monſtraret aquam Septem illis Ducibus. Infans autem ille dictus eſt *Opheltes*, ſed poſtquam periit & tali quidem caſu, vocatus eſt *Archemorus*, ὅτι αὐτοῖς (τοῖς Επτὰ) ἀρχὴ μόρυ ἐγένετο ὁ τῦ παιδὸς θάνατος, *quod ipſis principium Fati exſtiterit pueri mors.* Vide Schol. *Pindari ad Nemea*, tum Pauſan. *Argolicis*, Hygin. *fab.* 74. Apollod. *lib.* III. Alioſque. Verum ab hoc infante, *Archemoro*, diverſum facit Noſter iſtum *Pronactem*, quem nihilo minus Kuhnius putat fuiſſe Eundem. Sed certum eſt auctoritate Æliani, neque ſolâ, fuiſſe alium revera Hominem, & aliam Hiſtoriam. Pauſan. in *Laconicis cap.* 18. memorat *Lycurgum Pronactis*, qui pugnaverit cum Amphiarao, ſed quam pugnam diremerint Adraſtus & Tydeus, qui fuere ex illis Septem. Kuhnius credit hunc Lycurgum fuiſſe *Pronactis*, non Filium, ſed Patrem, quia Opheltes, propter quem Neméus Agon vulgo dicitur inſtitutus, fuerit revera Lycurgi Filius. Sed præterquam, quod Græca locutio Filium denotet, certum etiam eſt, Lycurgum hunc fuiſſe *Filium Pronactis* ex Apollod. *lib.* I. *cap.* 9. §. 13. ubi inter *Talai* filios memorat, præter *Adraſtum*, etiam *Pronactem*, Hujus vero *Lycurgum.* Id quod conferri jam debet cum Schol. *Pindari ad Nemea*, ὑποθ. 3. ubi plane, ut Noſter, nonnullos ἐπ' Αρχεμόρῳ inſtituta ait Nemea, οἱ δὲ ἐπὶ τῷ Ταλαοῦ παιδὶ, Αδρά-

ειτας ἀπέδωκε [7] Νέστορι. Νηλέως γὰρ αὐτὸν οὐ βουλομένου [8] καθῆραι, οἱ μὲν ἄλλοι παῖδες σύμψηφοι ἦσαν τῷ Νηλεῖ, ὁ δὲ Νέστωρ οὐχί. Καὶ διὰ ταῦτα ἑλὼν τὴν πόλιν Ηρακλῆς, τὸν μὲν Νη-

primum inſtitutos. Et Hercules gratias rependit Neſtori. Quum enim Neleus eum expiare nollet, ceteri quidem filii Neleo aſſentiebantur, Neſtor vero nequaquam. Quamobrem

Αδράστου δὲ ἀδελφῷ: *in honorem* (Pronactis) *qui Filius fuit Talai, Frater Adraſti.* PERIZ.

6 Επ' Αρχεμόρῳ τεθῆναι ἐξάρχῳ] ἐξάρχῳ i. e. πρώτῳ. Interpres ex Archemoro *ducem* nobis finxit, vertendo, *Archemoro duci.* Videtur autem *Pronactem* Auctor diſtinguere ab *Archemoro*, quod ſecus eſſe poteſt. Habuit enim ille Lycurgi filius non unum nomen, Opheltesque dicebatur & Pronax. Statius *lib.* v. *Theb.* Λυκοῦργος ὁ Πρώνακτος, *Lycurgus Pronactis*, ſc. pater, apud Pauſaniam in *Laconicis.* cum autem Pronax iſte, adhuc puer à ſerpente occiſus, ſua morte ſub belli Thebani initium malum omen dediſſet Achivis, Archemorus nominatus eſt ἀρχὴ, inquit Lactantius *in Stat. lib.* VI. *archi, enim Græce principium dicitur.* μόρος, *moros mors ſermone eodem nuncupatur.* vide Pauſan. in *Argolicis.* KUHN. Nullam ego video rationem, quare infans iſte dicatur ἔξαρχος, quod *Præfectum* notat, vel Eum, qui quid primus Facit: quorum neutrum cadit in *Archemorum*, Adde quod frequentiori in Uſu fuit hoc vocabulum ſequiori demum ætate, & apud Patres Chriſtianos. Quare non dubito, licet MSti vulgatam tueantur, recte Geſnerum conjeciſſe ἐξ ἀρχῆς: quod etiam Faber & Schefferus videntur admiſiſſe. Sic III. 4. ὅπερ οὖν ἐξ ἀρχῆς ἔπραττε, *quod ab initio faciebat.* III. 42. αἱ ἐξ ἀρχῆς Μαινάδες, *quæ, jam ab initio ſacri, erant Mænades.* Vide ibi Notas. Dionyſ. Hal. *lib.* XI. *extr.* μένειν ἐπὶ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἐθισμοῖς, *manere in priſtinis conſuetudinibus.* Heſiod. Θεογ. 156. σφετέρῳ ἤχθοντο τοκῆϊ ἐξ ἀρχῆς, *uſque à natalibus ſuis infeſtabantur à ſuo patre.* Julian. *Or.* I. *p.* 44. πολλὰ χαριζόμενος ἐξ ἀρχῆς, *multa largitur, quæ nova ſunt*, ſeu *ab ipſo initium trahunt.* Opp. enim illi, qui alienis muneribus, quid addit. Similiter ergo ἐξ ἀρχῆς hoc loco ſignificabit, *quando primum inſtitutus eſt* ille Agon Nemeus. PERIZ.

7 Νέστορι] Conſule Apollodori *lib.* II. *Bibl.* qui non diſſenſiſſe à reliquis Neſtorem, ſed puerum tunc apud Gerenios habitaſſe ſcribit. SCHEFF. Scholia *in Homerum p.* 205. cum Noſtro faciunt, dum Herculem Neſtori peperciſſe notant, *quod vel junior exiſtens apud Gerenios extra limen patrium alebatur*, vel quod συνεβούλευσεν εἰσαχθῆναι Ηρακλέα, ὥς τινές φασιν, *conſuluerat Herculem recipiendum, ut nonnulli ajunt.* Philoſtratus in *Heroicis* vera eſſe aſſerit, quæ de Geryonis bobus dicantur, ὡς ἀφέλοιντο αὐτὰς τὸν Ηρακλέα Νηλεύς τε καὶ οἱ Νηλεῖδαι, πλὴν Νέστορος, *quod ſcilicet eas Neleus ac cæteri præter Neſtorem, Nelei filii abſtulerint Herculi.* τὸν γάρ τοι Ηρακλέα δικαιοσύνης μισθὸν τῷ Νέστορι δοῦναι Μεσσήνην, ἐπεὶ μηδὲν, ὧν οἱ ἀδελφοὶ περὶ τὰς βοῦς ἥμαρτε, *Herculem enim Neſtori Meſſenem, ut præmium juſtitiæ, tradidiſſe, quod non cum fratribus boves abegerat.* Cæterum Vir quidam doctiſſimus mavult legere πύλην pro πόλιν, quod probo. KUHN.

8 Καθῆραι] Vertitur, *hoſpitio recipere.* Mirum profecto, talem toties repeti verſionem, quæ tyrones nihil juvat, ſed in errorem dat præcipites, in primis quum jam olim Geſnerus in margine notaverit *purgare*, idque retinuerint Edd. ante Schefferum. Et ſane is ſenſus eſt. Volebat enim Hercules luſtrari, eo quod uxorem ac liberos interemerat. Hygin. *fab.* 21. *Neleum cum* X. *Filiis occidit, quoniam is eum purgare ſive luſtrare noluit, quum Megaram Creontis F. Uxorem ſuam, & Filios, Therimachum & Ophiten, interfecerat.* Adde Apollod. II. 6. qui tamen eum expiari ob Iphiti, Amici ſui, cædem voluiſſe ait. Cæterum Neſtor ſervatus fuit, tantum, quia aberat Pylo. Vide quæ notavi *ad Hygin. fab.* 10. in Ed. Munkeri, Scholia tamen Homeri *ad Iliad.* Λ. 691. cum Noſtro ſentiunt. Non male autem Kuhnius in *Notis* mox pro τὴν πόλιν legere mavult τὴν Πύλον. Nam *Pylos* fuit πόλις Nelei & Neſtoris. PERIZ.

9 Ου μόνον δὲ ἐφείσατο Νέστορος, ἀλλὰ] Lugd. nul-

Νηλέα, καὶ τοὺς ἄλλους παῖδας αὐτοῦ, ἀπέκτεινεν· 9 οὐ μόνον δὲ ἐφείσατο Νέστορος, ἀλλὰ καὶ τὴν βασιλείαν τὴν πατρῴαν ἔχειν ἔδωκεν. Καὶ 10 Ἀθηναῖοι δὲ πανδημεὶ τοῖς Ἡρακλέους ἀπογόνοις ἀπέτισαν χάριτας. Ἐπεὶ γὰρ καὶ ἐκείνων ὁ προπάτωρ εὐεργέτης ἐγένετο τοῦ Θησέως, οἱ Ἀθηναῖοι διὰ ταῦτα 11 κατήγαγον αὐτοὺς

obrem etiam capta urbe Hercules Neleum & reliquos ejus filios interemit: Neſtori vero non ſolum pepercit, verum etiam paternum ei regnum dedit habendum. Athenienſes etiam publice gratias poſteris Herculis perſolverunt. Quoniam enim progenitor illorum de Theſeo bene meritus fuerat, idcirco deduxerunt eos

nullam agnoſcens negationem legit μόνου δὲ ἐφείσατο. Neque vero ideo rejicienda eſt hæc lectio, quia ſequitur ἀλλὰ καὶ. Nam & ita *cap.* 8. de Dionyſio, καὶ παμπόλλους μυριάδας κατηγωνίσατο, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν μείζω ἐποίησε. Nihil tamen definio. Cæterum Pauſan. *Corinth. cap.* 18. ait Herculem Neſtori Meſſeniam, tantum quaſi depoſitum, dediſſe, eoque prætextu Heraclidas eam ſibi denuo vindicaſſe, quod habet ex Iſocrate in *Archidamo p. m.* 284. Sed & ab Ovidio *Metam.* XII. 542. Neſtor apud Trojam inducitur de Hercule locutus tanquam Hoſte ſuo, & cui nihil debeat. PERIZ.

10 Ἀθηναῖοι] Euryſtheus enim filiis Herculis inſidias ſtruens, ab Athenienſibus, ad quos illi confugerant, cum ſuis interfectus eſt. vide Apollodorum *lib.* II. Meminit Libanius *decl.* XVII. & *decl.* XIV. SCHEFF.

11 Κατήγαγον αὐτοὺς εἰς Πελοπόννησον] Neutiquam hæc ita ſunt accipienda, quaſi celebris ille Reditus Heraclidarum in Peloponneſum tunc evenerit, quippe qui aliquandiu poſt demum accidit, nec per Atticam, aut ope Athenienſium, ſed per mare vel ſinum Jonii maris. Quid ergo? Tentarunt ſæpius Heraclidæ redire in Peloponneſum, & regna iſtic avita recuperare, etiam ante Bellum Trojanum. Et primum quidem, ejecti Peloponneſo confugerunt Athenas, ubi liberaliter ab Athenienſibus ſunt accepti. Quod cum audiviſſet Euryſtheus, eoſque ſibi dedi poſtularet, Athenienſes pro iis ſuſceperunt bellum, inque eo Euryſtheum & liberos ejus interemerunt. Sic Heraclidæ tunc quidem redierunt in Peloponneſum, ſed irrito ſucceſſu. Nam peſtilentia vexati, & ab oraculo admoniti, eam mox iterum reliquerunt, tanquam cito nimis repetitam. Vide Apollod. *lib.* II. *cap.* 8. Videtur autem Noſter ita loqui, quaſi hæc acciderint poſt mortem Theſei, ſiquidem ejus meminit, ſed non tanquam qui ipſe hanc gratiam retulerit Heraclidis, verum ut propter quem, & cujus memoriæ in honorem, id fecerint Athenienſes. At Diodorus & Pauſanias hæc facta ab ipſo Theſeo memorant, quamvis ille ultimis vitæ annis quibus hoc accidiſſe debuiſſet, infelix fuerit, & patriâ extorris. Ælianus vero ſequitur haud dubie Iſocratem, qui auxilium hoc Heraclidis præſtitum contra Euryſthea exaggerans jungit oratorio more cum vero Reditu, hac ratione, quod niſi tunc Athenienſes eos ſervaſſent, redire nunquam potuiſſent. ἀφορμὴν γὰρ λαβόντες τὴν δι' ἡμῶν αὐτοῖς γενομένην σωτηρίαν, κατῆλθον μὲν εἰς Πελοπόννησον, κατέσχον δὲ Ἄργος, Λακεδαίμονα, &c. Quare, addit, oportebat Lacedæmonios dein hujus beneficii memores nunquam hanc terram invadere, ἐξ ἧς ὁρμηθέντες αὐτῶν οἱ πρόγονοι εἰς τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατέστησαν, *ex qua profecti ipſorum majores ad illam devenerunt fortunam.* Vix dubito Auctorem noſtrum Oratoria hæc Iſocratis quem multum ſequi ſolet, (Vide mox *cap.* 8.) ſecutum, iiſque deceptum. Forte tamen etiam deceptus eſt uterque ab Euripide, qui hac de re Tragœdiam compoſuit, *Heraclidas*, in qua rem geſtam refert ad Regnum Demophoontis, atque adeo ad tempus poſt mortem Theſei, immo etiam poſt bellum Trojanum, haud dubio errore: licet eum ſequatur etiam Anton. Lib. *fab.* 33. Nam ante illud dudum jam perierat Euryſtheus, quippe qui regnum Atreo, & hic demum Agamemnoni, reliquit. Res ergo geſta eſt ſine dubio extremis Theſei annis, vel ſub Meneſtheo,

τοὺς εἰς Πελοπόννησον. [12] Καὶ Ἡρακλῆς δὲ ἀπέδωκε χάριτας [13] τοῖς ἐκ Κλεωνῶν τριακοσίοις καὶ ἑξήκοντα. Τούτοις γὰρ [14] ἐπὶ τοῖς Μολιονίδαις συστρατεύσασιν αὐτῷ, καὶ ἀποθανοῦσιν εὖ καὶ καλῶς, ἀπέστη τῶν ἐν Νεμέᾳ τιμῶν, [15] ἃς ἔλαβε παρὰ τῶν [16] Νεμέων, ὅτε [17] τὸν ἐπιχωριάζοντα αὐτοῖς, καὶ λυμαινόμενον αὐτῶν τὰ ἔργα, ἐχειρώσατο λέοντα.

Καὶ

eos Athenienſes in Peloponneſum. Hercules etiam Cleonenſibus illis trecentis & ſexaginta gratiam reddidit. Illis enim, quum adverſus Molionidas una cum ipſo profecti eſſent, & fortiter honeſteque cecidiſſent, honores Nemeæ ceſſit, quos à Nemeenſibus acceperat, quum leonem in illorum regione verſantem, & arva eorum diſperdentem, occidiſſet.

Item

neſtheo, ab Athenienſibus, non tam propter Theſea, quam quia Athenis jam olim nefas habebatur, ſupplices dedere hoſtibus. Vide *ad Caput ſequens.* PERIZ.

12 Καὶ Ἡρακλῆς δὲ ἀπέδωκε] Hiſtoriam habes apud Pauſaniam in *Eliacis*. SCHEFF.

13 Τοῖς ἐκ Κλεωνῶν] *Cleonæ* eſt Urbs inter Corinthum & Argos, juxta Nemeam. Vide Strabonem *lib.* VIII. *p.* 377. Pauſan. *Corinth.* vel *Argolicis*, *cap.* 15. Euſtath. *ad Iliad.* B. *p.* 220. Iſtic autem occidit Hercules Molionidas ad Iſthmia ituros. Vide Pauſan *Eliac.* I. *cap.* 2. & Plutarchum, περὶ τοῦ μὴ χρᾷν ἔμμετρα &c. Sed poſtquam ſæpius incaſſum contra eos profectus eſſet, & multos ſuorum amiſiſſet, inter quos haud dubie, vel qui ipſi forſan, fuerunt hi Cleonæi. Vide Pauſan. *d. l.* & Apollod. II. 7. ubi quando ait, τότε μὲν οὖν οὐκ ἀνεχώρησεν Ἡρακλῆς, delenda omnino negandi particula. Nam re vera receſſit tum Hercules, & αὖθις *iterum*, *& tertiis quidem Iſthmiis*, aggreſſus eſt Molionidas. PERIZ.

14 Ἐπὶ τοῖς Μολιονίδαις] Fuerunt Filii Actoris & Moliones, *Eurytus* & *Cteatus* dicti, qui cum bellicoſi eſſent, Augeæ Patruo ſuo tulerunt auxilium contra Herculem, eumque repulerunt. Quapropter Hercules quum eos aperto marte vincere non poſſet, per inſidias occidit. Dicti autem ſunt *Molionidæ* à poſterioribus, at ab Homero *Moliones*, ſive à Matre *Molione*, quæ Filia Moli, ſeu potius à Patre Actore, qui & *Molus* fuerit vocatus. Vide Euſtath. *ad Iliad.* Λ. *p.* 834. & Ψ. *p.* 1442. Cæterum feruntur hi unum habuiſſe corpus, ſed duo capita, quatuor brachia & pedes: qua re denotatur fuiſſe eos fratres maxime concordes, φιλαδέλφους, καὶ μιᾷ ψυχῇ ἐν δυσὶ σώμασι διοικουμένους. ut ait Euſtath. *d. l. ad Il.* Λ. & Plutarch. περὶ φιλαδελφ. *initio.* IDEM.

15 Ἃς ἔλαβε παρὰ τῶν Νεμ.] Scilicet Agon ille inſtitutus eſt à Septem Ducibus ad memoriam pueri à Dracone interempti celebrandam, deinde vero quum Hercules Nemeum Leonem occidiſſet, multa ille in hoc Agone immutavit, eumque Jovi conſecravit, ut ait Schol. *Pindari ad Nemea* Ὑποθ. ς. Veriſimile ergo eſt, varios tunc honores etiam ipſi à Nemeis delatos, quos Cleonæis nunc detulit, Sociis ſuis contra Molionidas, tanto magis, quia & antrum illud & lucus, in quo Nemea celebrabantur, erat juxta Cleonas. Vide Strabon. *lib.* VIII. Hinc Marc. Capella *lib.* I. *rictus Cleonæos* tribuit Herculi, quia pellem iſtius leonis circumferebat. Sed & & Cleonæos una cum Argivis & Corinthiis præfuiſſe huic Agoni ſcribit Pindari Scholiaſtes. IDEM.

16 Νεμέων] Malim Νεμεέων per duplex ε Stephano a Νεμέα gentilitia ſunt Νέμεοι, Νεμεῆται, & Νεμαῖοι, lego Νεμεαῖοι. GESNER.

17 Τὸν ἐπιχωριάζοντα αὐτοῖς] Abeſt ultima vox ab Sluisk. nec male. Nam ſenſus abſque eo ſatis eſt perſpicuus. PERIZ.

18 Καὶ Μενεσθεὺς] Meminit ante dictus Pauſanias in *Atticis*. SCHEFF. Vide Homerum *Iliad.* δ. & Scholia ibidem de Πετεῶο. & Plutarch. in *Theſeo*. KUHN.

Μενεσθεὺς δὲ ὁ Πετεῶο] Fuit hic ex poſteris

E-

Καὶ [18] Μενεσθεὺς ἢ ὁ Πετεῶο περὶ τοὺς Τυνδαρίδας οὐκ ἐγένετο ἀχάριςος. [19] Εκβαλόντες γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς Θησέως υἱοὺς, καὶ τὴν μητέρα τὴν Θησέως, Αἴθραν, αἰχμάλωτον λαβόντες, ἔδωκαν τὴν βασιλείαν τῷ Μενεσθεῖ. Διὰ ταῦτα πρῶτος ὁ Μενεσθεὺς [20] Ανακτάς τε, καὶ Σωτῆρας ὠνό-

Item Meneſtheus Petêi filius non ingratus fuit adverſus Tyndaridas. Quum enim illi Theſei liberos expuliſſent, matremque ejus, Æthram, captivam abduxiſſent, regnum tradiderunt Meneſtheo. Quamobrem primus eos Meneſtheus Reges & Servatores ſalutavit. Darius etiam Hy-

Erechthei Regis Athenienſium, qui proavus illius. Excitavit vero Populum contra Theſea, quum is profectus eſſet cum Pirithoo in Moloſſorum terram. Quin & evocaſſe creditur Tyndaridas, certe ſuaſit ille Athenienſibus, ut eos in Urbem ſuam admitterent, poſtquam Aphidnæ ab iis eſſent captæ. Vide Plut. in *Theſeo*, & Pauſan. in *Atticis*. Regno accepto, & expulſo Theſeo, Dux fuit Athenienſium in Bello Trojano: unde frequens ejus mentio apud Homerum. Vide *Il.* B. 559. Δ. 327. & 338. Sed defuncto iſtic, & ultimo quidem Belli anno, ſucceſſit Demophoon Theſei F. in regno Athenienſium. Fuere etiam, qui Theſea ipſum poſt Meneſthea iterum regnaſſe Athenis crederent, inſigni errore, quem refert & irridet Pauſanias *Atticis cap.* 3. Sed qui locus minime eſt intellectus, & male exhibetur verſus ab Editoribus. Exponit iſtic Pauſanias errores quoſdam plebis, temere omnia credentis, de Theſeo, & addit tunc: Λέγεται δὲ καὶ ἐς τὸν Θησέα, ὡς αὐτός τε ἐβασίλευσε καὶ ὕςερον Μενεσθέως τελευτήσαντος, καὶ ἐς τετάρτην οἱ Θησεῖδαι γενεὰν διέμειναν ἄρχοντες. Vertitur, *Non defuerunt, qui memoriæ prodiderint, ipſum etiam regnaſſe Theſeum, & poſt Meneſthei mortem regnum ad quartum uſque poſteritatis gradum in familia ejus permanſiſſe.* At quiſquamne fuit, qui contrarium tradiderit, vel negaverit *Theſeum regnaſſe* Athenis? Quis in eo error, vel ſaltem, quid in eo novum aut ſingulare? Senſus immo eſt, *Dicitur etiam de Theſeo, eum ipſum regnaſſe etiam poſt mortem Meneſthei, tum in quartam uſque generationem Theſidas perſeveraſſe in imperio.* Hic nempe is error erat, Theſea, de quo potiſſimum iſtic agitur, etiam poſt Meneſthei mortem, vel adhuc, vel denuo, regnaſſe Athenis. Periz.

19 Εκβάλλοντες γὰρ ἐκεῖνοι &c] Lege omnino ἐκβαλόντες, quod uterque præfert Codex, & poſtulat Syntaxis. Sequitur enim καὶ λαβόντες. Cauſa autem iſtius mali & belli fuit, quod Theſeus Helenam rapuit vixdum nubilem, ipſe jam plusquam quinquaginta annos natus. In quo raptu ſicut adjutus fuit à Pirithoo, ſic viciſſim cum eo profectus eſt ad rapiendam illi Moloſſorum Regis Uxorem, vel Filiam. Helenam autem depoſuit *Aphidnis*, qui erat ex pagis ſeu δήμοις Atticæ apud Matrem ſuam, Æthram. Cæterum Caſtor & Pollux, qui Tyndarei credebantur Filii, Helenam, ſororem ſuam, repetierunt bello ab Athenienſibus, & quum tandem cognoviſſent Aphidnis eam eſſe in cuſtodia apud Æthram, pagum expugnarunt, & Theſei matrem ceperunt abduxeruntque Spartam, quæ idcirco inter ancillas Helenæ etiam in Bello Trojano memoratur ab Homero *Iliad* Γ. & Aliis. Vide Pauſan. *Phocic. cap.* 25, Sed quod minus veriſimile putat, & recte Euſtath. *pag.* 298. eamque fuiſſe aliam, ſed ejuſdem nominis ſui ac paterni, cenſet. Aſt Ego crediderim, erraſſe potius Homerum, quem etiam accuſare videtur Plutarch. in *Theſeo.* Nam certe in his hominibus neutiquam ſervata fuit Hiſtoriæ fides, nec habita ætatis ratio. Sic enim & Helena fingitur fuiſſe ſoror Caſtoris & Pollucis, ex eâdem Matre, immo ex eodem ovo ſeu partu: quum tamen hoc tempore Helena fuerit tantum puella X. annorum, vel paulo plus, at Tyndaridæ illi jam ſeptuagenarii, & jam dudum antea comites expeditionis Argonauticæ. Probabilius ergo eſt, quod Alii tradiderunt, He-

ὀνόμασι. Καὶ 21 Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπου, 22 παρὰ Συλοσῶντος λαβὼν ἱμάτιον ἔτι 23 ἰδιώτης ὤν, ὅτε ἐγκρατὴς ἐγένετο τῆς βασιλείας, ἔδωκεν αὐτῷ τῆς πατρίδος τὴν ἀρχὴν, τῆς Σάμου. 24 Χρύσεα χαλκείων, φαίη τις ἄν.

Hyſtaſpis filius, quum adhuc privatus amiculum à Syloſonte acce-piſſet, poſtquam regni compos factus eſt, dedit ei imperium in patriam, Samum: Aurea æreis, dixerit aliquis.

Helenam fuiſſe genitam ex Nemeſi, ſed educatam à Leda matre Tyndaridarum, in cubiculo laqueato, quod à Græcis olim dicebatur ὤον vel ὤϊον: quia vero ὠὸν denotabat etiam *ovum*, inde fabulam Helenæ ex *Ovo* natæ ortam. Vide Hadr. Junium *Animadv.* I. 15. qui tamen credit cum quibuſdam Veterum, Ledam & Nemeſin fuiſſe eandem, eamque *Nemeſin* poſt mortem appellatam. Adde Munker. *ad Hygin. fab.* 77. & 79. denique Illuſtriſſ. Spanhemium *ad Callimachum Hymno in Dianam v.* 232. De ᾠῷ *ovo* Vide & Euſtath. *ad Il.* Ψ. *p.* 1442. ſed maxime Athenæum II. 16. PERIZ.

20 Ἄνακτάς τε, καὶ Σωτῆρας] Sic *ſupra* I. 30. de Iiſdem Σωτῆρες καὶ ἀγαθοὶ παραστάται. Ἄνακτες vero dicebantur Reges & Dii omnes, ſed κατ' ἐξοχὴν hi Tyndaridæ. Vide Plut. *d. l.* Euſtath. *ad Il.* A. *p.* 16. & Grammaticos Veteres. IDEM.

21 Καὶ Δαρεῖος] Eadem de Dario teſtatur Herodotus *lib.* III. Strabo *lib.* XIV. Valer. Maximus *lib.* V. *cap.* 2. meminit & Julianus *Epiſt.* 29. SCHEFF. Vid. parœmiographos *de proverbiis*; Συλοσῶντος χλαμύς. & ἕκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρία. KUHN.

22 Παρὰ Συλοσῶντος λαβὼν &c.] *Syloſon* iſte fuit Frater Polycratis, Tyranni Samiorum. Dedit autem amiculum illud Dario, inter δορυφόρους Cambyſis tunc agenti, in Ægypto: quo ſe tunc quoque contulerat Syloſon, per Fratrem patriâ ſuâ ejectus. Vide quos jam laudavit Schefferus, Herodotum III. 39. & & 193. &c. ac Strabonem *lib.* XIV. *p.* 638. PERIZ.

23 Ἰδιώτης ὢν] δορυφόρον τῶν Περσῶν μονάρχου vocat Julianus. SCHEFF.

24 Χρύσεα χαλκείων] Homericum hoc eſt, & in adagium abiit. Apud illum *Iliad.* Z. 236. dicitur arma ſua permutaſſe Glaucus cum armis Diomedis, ſed

Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι ἐννεαβοίων.

h. e. *pretioſa vilibus mutans.* PERIZ.

ΚΕΦ. ϛʹ.

Χρησμὸς ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων.

Ὅτι, ἡνίκα ἐβούλοντο Λακεδαιμόνιοι τὴν Ἀθηναίων ἀφανίσαι πόλιν,

CAP. VI.

Oraculum pro Athenienſibus.

Quum Lacedæmonii vellent civitatem Athenienſium fundi-

1 Τὴν κοινὴν ἑστίαν] Hinc, cum in conſilio habito de ea re, *multi delendum Athenienſium nomen urbemque incendio conſumendam cenſerent, negarunt ſe Spartani ex duobus Græciæ oculis alterum eruturos.* Iuſtin. *lib.* V. *cap.* 8. Porro à Phocenſibus hæc dicta ſcribit Ulpianus in *Enarrat. ad Demoſth. de falſa legat.* SCHEFF. Plura elogia Athenarum exhibet Athen. *p.* 178. de re ipſa Polyænus. *p.* 74. KUHN.

Τὴν κοινὴν ἑστίαν] Ita vocavit Athenas Pythia, quia nuſquam facilius recipiebantur peregrini & exules, quam iſtic. Quæ etiam cauſa eſt, quare in eam Urbem, tanquam ad

λιν, ἠρώτησαν τὸν Θεὸν, καὶ ἀπεκείνατο, [1] τὴν κοινὴν ἑστίαν τῆς Ἑλλάδος μὴ κινεῖν.

ditus delere, conſuluerunt Deum, & is reſpondit, Communem aram Græciæ ne moverent.

ad communem Aram Miſericordiæ, undique ex Græcia confugerint ſupplices jam antiquiſſimis temporibus. Hinc Euripides Tragœdiam ſcripſit, quam appellavit Ἱκέτιδες, *Supplices*, in qua Adraſtus cum Matronis Argivis Athenienſium opem implorant, & impetrant. Sed & in *Heraclidis* Supplices hoſce Heraclidas quoque inducit apud Aram Miſericordiæ, quos item in tutelam ſuam receperint Athenienſes contra Euryſtheum. Neque aliter Hiſtorici. Thucyd. I. 2. refert Atticam eo ipſo auctam, *quod in civitatem ſuam recipiebat eos, qui aliunde veniebant, bello vel per ſeditionem ſedibus ſuis ejecti.* Illuſtrat hoc exemplo celebri Strabo *lib.* IX. *pag.* 393. tradens, quum Heraclidæ rediiſſent in Peloponneſum, *multos Peloponneſios migraſſe in Atticam, inque iis etiam Melanthum*, atque ita per illos Exules *floruiſſe Atticam copiâ civium.* Adde Theophilum JCtum *Inſtit. de Jure Nat. Gent. & Civili.* ubi hac in re opponit Lacedæmonios & Athenienſes, quorum Illi peregrinos non admiſerint, Hi è contrario tam *alieni fuerint ab illa* ξενηλασίᾳ, ut etiam *coluerint Aram Miſericordiæ, & advenas receperint adeo prompte, ut ſæpe etiam bellum pro iis ſumpſerint.* Tale eſt, quod pro Heraclidis contra Euryſtheum, ac dein pro Jonibus, aliiſque Exulibus ex Peloponneſo, contra Heraclidas geſſerunt. Sed inprimis huc pertinet, quod ait Iſocrates *Panegyr. p.* 100. de Athenienſibus: ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διετέλεσαν, ΚΟΙΝΗΝ τὴν πόλιν παρέχοντες, καὶ τοῖς ἀδικουμένοις ἀεὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπαμύνουσαν, *omni tempore perſeverarunt, COMMUNEM ſuam Civitatem & Adjutricem præbere illis Græcis, qui injuria erant affecti.* Adfert dein exempla Adraſti & Heraclidarum. Vide & *infra ad* VI. 10. PERIZ.

ΚΕΦ. ζ'.

Ὅτι ἐνίοτε μὲν μήτε ἐν θανάτῳ κακῶν ἐστιν ἀναπαῦσαι, καὶ περὶ Παυσανίου.

Οὐκ ἦν ἄρα τοῖς κακοῖς οὐδὲ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος, ἐπεὶ μηδὲ τότε [1] ἀναπαύονται· ἀλλ' [2] ἢ παντελῶς ἀμοιροῦσι ταφῆς, ἢ καί, ἐὰν φθάσωσι ταφέντες, ὅμως καὶ ἐκ τῆς τελευταίας τιμῆς, καὶ τοῦ κοινοῦ πάντων σωμά-

CAP. VII.

Quod aliquando ne in morte quidem requiem impetrent mali, & de Pauſania.

Malis ſane ne mors quidem prodeſt, quoniam neque tunc quieſcunt: ſed aut prorſus carent ſepultura, aut quamvis jam antea ſepulti fuerint, tamen etiam ſic ſupremum honorem, & communem omni-

1 Ἀναπαύονται] Videtur ſane, ut recte cenſuit Schefferus, reſpicere Auctor illam veterum opinionem, qua putabant errare animas eorum, nec recipi in Acheruntem, qui ſepulti non eſſent. Hinc Plautus in *Moſtell.* II. 2. 68. inducit quendam, qui occiſus fuerat ab hoſpite, nec ſepultus, dicentem, *Nam me Acheruntem recipere Orcus noluit.* Sed & hæc opinio, ſaltem ex parte, legis iſtius erat cauſa apud Atticos, cujus meminit Noſter V. 14. ut ſi quis incideret in cadaver inſepultum, ei omnino injiceret terram. Vide *ibi No-*

μάτων ὅρμου, καὶ ἐκεῖθεν ἐκπίπτουσι. Λακεδαιμόνιοι γοῦν Παυσανίαν μηδίσαντα, οὐ μόνον λιμῷ ἀπέκτειναν, ἀλλὰ γὰρ καὶ 3 τὸν νεκρὸν 4 ἐξέβαλον αὐτοῦ 5 ἐκτὸς τῶν ὅρων, φησὶν 6 Ἐπιτιμήδης.

omnium corporum portum, iterum amittunt. Pauſaniam igitur Lacedæmonii, quum ad Medorum partes animum adjeciſſet, non ſolum fame ſuſtulerunt, ſed inſuper etiam cadaver ejus extra fines ejecerunt, ut refert Epitimedes.

Notas Kuhnii. Pertinet huc etiam Elegans phraſis, *condere manes, animas, umbras ſepulchro.* Vide Cuper. *Obſerv.* I. 20. PERIZ.

2 Ἢ παντελῶς ἀμοιρῆσαι ταφῆς] Hæc ex religione paganorum intelligenda ſunt, ſecundum quam animæ, quarum corpora ſepultura carebant, aut non juſto modo defleta erant, perpetuum errare dicebantur, nec Stygiam paludem tranſmittere poſſe. Virgilius *lib.* VI. *Æn.* ubi de umbris, quas Charon portitor vel accipiebat in cymbam, vel ſubmovebat:

Hæc omnis, quam cernis, inops inhumataque turba eſt:
Portitor ille, Charon: hi, quos vehit unda, ſepulti.
Nec ripas datur horrendas, nec rauca fluenta
Tranſportare prius, quam ſedibus oſſa quierint.
Centum errant annos, volitantque hæc littora circum. SCHEFF.

Cicero *lib.* II. *de leg. cap.* 17. *Impii non ſolum vita cruciati, atque dedecore, verum etiam ſepultura ac juſtis caruerunt.*

3 Τὸ νεκρὸν] Repoſui τὸ, quod uterque habebat Codex, & poſtulat Græcæ Linguæ Genius. Sic *ſupra* I. 16. de Socrate & ad ipſum, καὶ γὰρ ἂν καὶ συγκεῖσθαι σὺν τῷ κόσμῳ τὸ νεκρὸν οὐ πάνυ τι ἀδόξως, h. e. *cadaver ipſius.* Dionyſ. Halic. *lib.* III. de Patre Horatiæ, οὔτε εἰς τὴν οἰκίαν εἴασεν εἰσκομισθῆναι τὸ νεκρὸν τῆς θυγατρός. PERIZ. Noſter *lib.* XIV. *de Nat. An. cap.* 27. ἠμέλησαν τοῦ κυνὸς τὸν νεκρὸν, ὡς ὑπὲρ αὐτῶν τεθνεῶτος.

4 Ἐξέβαλον] Hoc matrem ipſius feciſſe, ſcribit Plutarchus in *Parallelis:* item Polyænus *lib.* VII. Diodorus vero Siculus in totum negat, & propinquis ejus ait conceſſum, ut ſepelirent. vide eum *lib.* XI. Et Cornel. Nep. in *fine Pauſaniæ.* SCHEFF.

5 Ἐκτὸς τῶν ὅρων] Quod fiebat illis, qui crimina atrociſſima commiſiſſent. Plutarchus *de ſera Numinis vindicta:* τὰς Ἀθήνησι τῶν ἐναγῶν σωμάτων ῥίψεις, καὶ νεκρῶν ἐξορισμοὺς, οὐδὲ παίδων παισὶν ἰδεῖν ὑπῆρξε τῶν ἀποφυγόντων ἐκείνων. Extant exempla apud Diodorum *dicto libro* in Dionyſio Syracuſarum Tyranno. Imprimis enim Tyranni hac pœna affecti lege etiam Romana, uti patet ex Quintil. *declam.* CCLXXIV. Item proditores, uti diſcimus ex Photio *p. m.* 1454. aut quicunque quid adverſus patriam meriti eſſent. Hyginus *fab.* 72. *Creon Menœti filius edixit, ne quis Polinicem, aut qui una venerunt, ſepulturæ traderet, quod patriam oppugnatum venerint.* Adde Freinshem. *ad Curt.* III. 2. 50. & Plutarchum *Amat. Narrat.* ubi de Democrita & ejus filiabus, quæ templum, in quo pleræque Lacedæmoniorum mulieres congregatæ erant, accenderunt, ſeque ipſas poſt interfecere. SCHEFF. Totum caput egregiè, ni fallor, *Noſtrique* mentem, illuſtrabit hic locus ex *orat.* Lycurgi *contra Leocratem*, ἐψηφίσατο ὁ δῆμος, Κριτίου εἰπόντος, τὸν μὲν νεκρὸν (Φρυνίχου) κρίνειν προδοσίας, κἂν δόξῃ προδότης ὢν, ἐν τῇ χώρᾳ μὴ τεθάφθαι, τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἀνορύξαι καὶ ἐξορίσαι, ἔξω τῆς Ἀττικῆς, ὅπως ἂν μὴ κέηται ἐν τῇ χώρᾳ μηδὲ τὰ ὀστᾶ τοῦ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν προδιδόντος. *Decernit populus, Critia auctore, ut mortuus Phrynichus in judicium vocetur proditionis nomine, convictuſque criminis in regione ne ſepultus ſit, ſed refoſſa ejus oſſa foras extra Atticam projiciantur, ut ne oſſa quidem proditoris ſitu in regionis ſita ſint regione.* En hominem improbum ſepultum quidem, ſed brevi poſt refodiendum & Atticis finibus ejiciendum. Ergo *hoc capite* Noſter id unice agit, ut oſtendat improbos, i. e. *proditores patriæ inſepultos abjici ſolitos*, aut ſepulchris erutos eſſe, ſi quidem

poſt

poſt mortem demum fuerit deprehenſa proditio. Dion. Chryſoſt. putat non ſepultos eſſe proditores, ὅπως μηδὲν ᾖ σημεῖον ἐνταῦθα ἀνδρὸς πονηροῦ, *ne aliquod hominis improbi in poſterum extet monumentum* vel *indicium*, in *orat. Rhodiacâ*. Kuhn.

6 Ἐπιτιμήδης] Quis hic ſit *Epitimedes*, diſcere hactenus non potui. Nec enim quenquam ejus nominis autorem apud veteres, memini legiſſe. Puto igitur vitioſam eſſe ſcripturam. Scheff. Hic *Epitimedes* forte eſt *Epitimæus*. Sic enim appellatum fuiſſe Timæum conſtat ex Diodoro & Strabone. Faber. Nempe jam ante Fabrum ſcripſeram in *addendis* ad editionem meam ſecundam: forte Ἐπιτίμαιος ſcribendum. Sic enim à convitiandi ſtudio vocatus eſt Timæus primum à Callimacho Iſtro, mox & aliis. vid. Athen. *lib.* vi. *cap.* 20. Scheff. Suidas in *v.* Τίμαιος, ab Athenienſibus ob maledicendi cacoethes Τίμαιον dictum ait Ἐπιτίμαιον καὶ Γραοσυλλέκτριαν. Strabo *lib.* xiv. ex Artemidoro, Ἐπιτίμαιον κληθῆναι ſcribit, tanquam Sycophantam. ubi Caſaubonus in *Comment.* benè Ἐπιτίμαιος legit. Noſter vero Ἐπιτιμήδης, ut *ſupra* Δυσμενίδας dixerat invidos & malevolos. Alioquin Ἐπιτιμήδης fuit Philoſophus Sectæ Cyrenaïcæ, auditor Antipatri. vid. Laërtium in *Ariſtippo* Kuhn.

Ἐπιτιμήδης] Uterque Codex Ἐπιτιμίδης. Crediderim cum Scheffero, Fabro, Kuhnio, intelligi Timæum, qui nomine *Epitimæi* ab continuas obtrectationes fuit appellatus, eoque nomine etiam citatur ab Athenæo vi. 20. Facile autem ΕΠΙΤΙΜΑΙΟΣ potuit corrumpi in ΕΠΙΤΙΜΙΔΗΣ, niſi quis malit credere, ut facit Kuhnius, conſulto ita appellatum ab Auctore eâ forma, qua *ſupra* iii. 7. δυσμενίδας vocavit, qui erant proclives in *malevolentiam*, h. e. δυσμένειαν. Periz.

ΚΕΦ. η΄.

Περὶ μεταβολῆς τύχης.

Εἶτα τίς οὐκ οἶδε τὰς τῆς τύχης μεταβολὰς ὀξυῤῥόπους καὶ ταχείας; [1] Λακεδαιμόνιοι δὴ [2] Θηβαίων ἄρξαντες, αὐτοὶ πάλιν ὑπ᾽ ἐκείνων οὕτως ἐχειρώθησαν, ὡς τοὺς Θηβαίους μὴ μόνον εἰς Πελοπόννησον ἀφικέσθαι, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸν Εὐρώταν διελθεῖν, καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων τεμεῖν χώραν· [3] καὶ ὀλίγου καὶ τὴν πόλιν κατέλαβον, εἰ μὴ Ἐπαμεινώνδας ἔδεισε,

CAP. VIII.

De fortunæ viciſſitudine.

Quis vero faciles & celeres fortunæ commutationes ignorat? Certe Lacedæmonii quidem quum Thebanos habuiſſent in ſua poteſtate, ipſi adeo ab illis viciſſim fuerunt victi, ut Thebani non ſolum in Peloponneſum pervenerint, verum etiam Eurotam tranſierint, & Lacedæmoniorum terram vaſtarint. & propemodum urbem etiam ipſam cepiſ-

1 Λακεδαιμόνιοι γοῦν] Vide Juſtinum *lib.* vi. *cap.* 7. quique *ibi* auctores nominantur à Bongarſio & Berneggero. Scheff. MSS. Λακεδαιμόνιοι δὴ ut repoſui.

2 Θηβαίων ἄρξαντες] Intelligit tempus, quo Lacedæmonii Cadmeam, arcem Thebanorum, tenuerunt ſuo præſidio, quod in eam clam immiſit ſceleratus Thebarum Polemarchus, Leontiades, ut Collegam ſuum, Iſmeniam, & contrariam factionem opprimeret. Lacedæmonii ergo Urbem permiſerunt iſti Leontiadæ & ejus Amicis, æque ac Athenas paulo ante xxx. Tyrannis: atque ita eam revera in ſua habuerunt poteſtate, ſiquidem iſti Thebarum Tyranni ut ſe hoc Laconum præſidio tuebantur, ita viciſſim illorum ad nu-

σε, μὴ Πελοποννήσιοι πάντες συμπνεύσωσι, καὶ ὑπὲρ τῆς Σπάρτης ἀγωνίσωνται.

Διονύσιος ὁ τύραννος 4 καταστὰς ὑπὸ Καρχηδονίων εἰς πολιορκίαν, οὐδεμιᾶς αὐτῷ σωτηρίας ὑποφαινομένης, αὐτὸς μὲν ἄθυμος ἦν, καὶ ὑπενενόει δρασμόν. Τῶν δὲ ἑταίρων αὐτῷ τις, 5 Ελλοπίδης ὄνομα, προσελθὼν ἔφατο· Ω Διονύσιε, καλὸν ἐντάφιον ἡ τυραννίς. Αἰδεσθεὶς οὖν ἐπὶ τούτῳ ἀνερρώσθη τὴν γνώμην, καὶ σὺν ὀλίγοις 6 παμπόλλους μυριάδας κατηγωνίσατο, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν μείζω ἐποίησε.

Καὶ

piſſent, niſi veritus eſſet Epaminondas, ne univerſi Peloponneſii conſpirarent, & pro Sparta dimicarent.

Dionyſius tyrannus à Carthaginienſibus in obſidionem redactus, quum nulla ipſi ſalus affulgeret, ipſe quidem animum jam deſponderat, & fugam meditabatur. Verum ex familiaribus quidam, nomine Ellopidas, accedens ad eum dixit: O Dionyſi, pulchrum eſt tyrannis ſepulturæ ornamentum. Pudore igitur ſuffuſus animum firmavit, & cum paucis multas plane myriades ſuperavit, ſed & imperium fecit majus.

A-

tum ac voluntatem urbem ſuam regebant, uſque dum anno quarto poſt & ipſi ab Exulibus, quorum dux erat Pelopidas, cæſi ſunt, & præſidium illud è Cadmea ejectum. Vide Xenoph. *lib.* v. Ελληνικῶν, præter Nepotem & Plut. in *Pelopida*. PERIZ.

3 Καὶ ὀλίγου καὶ τὴν &c.] h. e. *& parum abfuit, quin & Urbem cepiſſent.* Sic Lucian. *adv. Indoctum pag.* 557. *ed. Salm.* καὶ ὀλίγου πληγὰς ἐνέτριψα αὐτῷ, *& parum abſuit, quin plagas illi inflixiſſem.* Cæterum Alii tradunt, Epaminondam non receſſiſſe ultro, aut metu quodam conſpirationis omnium Peloponneſiorum pro Spartanis, verum quum una cum Peloponneſiis acriter oppugnaſſet Spartam, repulſum fuiſſe. Vide Juſtin. VI. 7. & Diod. Sicul. *lib.* XV. Noſter vero in hiſce aſſentientem ſibi habet Polyænum II. 3. 5. & ſecutus eſt *Orationem* Iſocratis, *Archidami* Lacedæmonii nomine vocatam, & ſcriptam, in qua ille promittit fore, ut non tantum Athenienſes, aliique, ſed & Peloponneſii omnes, à Thebanis male habiti, licet eorum Socii, mox concurrant ad Spartam periculo eripiendam. De re ipſa etiam ſic ait, εἰς τοῦθ' ἡ τύχη τὰ πράγματα μετέστησεν αὐτῶν (Θηβαίων) ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον ὑφ' ἡμᾶς ὄντες, νῦν ἡμῖν προστάττειν ἀξιοῦσιν, *eo uſque mutavit fortuna res eorum. ut qui ſuperiori tempore nobis fuerant ſubjecti, nunc nobis imperare velint.* Accidit autem hoc periculum Spartanis nono anno poſt eos ex arce Cadmea ejectos. IDEM.

4 Καταστὰς ὑπὸ Καρχηδονίων] Hauſit & hoc ex Iſocratis *Archidamo*, ut præclare jam obſervavit Kuhnius, idque ita, ut pleraſque illius locutiones retinuerit. Sic enim hæc ipſa Iſocrates: Διον. ὁ Τυρ. καταστὰς εἰς πολ. ὑπὸ Καρχ. οὐδεμιᾶς αὐτῷ σωτηρίας ὑπολειπομένης. Deinde vero ex eodem Oratore ſumpſit quoque Hiſtoriam ipſam, remque geſtam cum *Carthaginienſibus*, quos Diodorus Sic. non tantum *lib.* XX. ſed & *lib.* XIV. *p.* 240. ut & Plutarchus in *Apophth.* prætermittunt, ab *Syracuſanis* deficientibus ſubito, & acerrime eum oppugnantibus, conjectum in hanc deſperationem Dionyſium, tradentes. IDEM.

5 Ελλοπίδης] Hic Diodoro Siculo, qui eandem hiſtoriam proponit *lib.* XX. Ελωρις SCHEFF. Autor hæc ferè ad verbum deſcripſit ab Iſocrate in *Archidamo p. m.* 297. ut & quod ſequitur de *Amynta.* Operæ pretium fuerit ipſum locum adire. Cæterum verba Ellopidæ etiam *Theodora* inculcavit *Juſtiniano* marito, cum mota ſeditione civiumque animis à ſe abalienatis fugam adornaret ex urbe regia. vid. Procopii *Perſica lib.* I. *pag.* 41. KUHN.

6 Παμ-

Καὶ [7] Ἀμύντας δὲ ὁ Μακεδὼν ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν προσοίκων βαρβάρων, καὶ ἀποβαλὼν τὴν ἀρχὴν, γνώμην μὲν εἶχεν, ὡς καὶ ἀπολείψων τὴν χώραν τελέως· ἠγάπα γὰρ, εἰ δυνηθείη διασῶσαι αὐτὸν γοῦν μόνον. Ἐπεὶ δὲ ἐν τούτοις ἦν, ἔφατό τις πρὸς αὐτὸν τὴν Ἐλλοπίδου φωνήν. Καὶ μικρὸν χῶρον καταλαβὼν, καὶ ἀθροίσας ὀλίγους στρατιώτας, ἀνεκτήσατο τὴν ἀρχήν.

Ὅτι τὸν [8] Ὦχον οἱ Αἰγύπτιοι [9] τῇ ἐπιχωρείῳ φωνῇ [10] Ὄνον ἐκάλουν,

Amyntas etiam Macedo, quum à finitimis Barbaris victus, regnum perdidiſſet, conſilium ceperat regionem etiam prorſus relinquendi: ſatis enim habebat, ſi poſſet ipſum ſe ſolum conſervare. Quum vero in eo jam eſſet quidam ad ipſum vocem Ellopidæ elocutus eſt: Itaque occupato parvo loco, collectiſque militibus paucis, recuperavit imperium.

Ochum Ægyptii vernacula lingua Aſinum appellabant, inertem ejus ani-

6 Παμπόλλους] Lege, παμπόλλας. Faber. Abſit, ut tam eleganti Atticiſmo, quem alibi in his libris repetitum memini, Autorem noſtrum orbare velimus! vide indicem in *hac voce*. Kuhn.

Παμπόλλους μυρ.] Sic diſerte omnibus literis Uterque Codex: ut adeo nullum ſit dubium. quin recte hanc Syntaxin contra Fabrum vindicaverit Kuhnius. Periz.

7 Ἀμύντας] Habet hanc hiſtoriam Diodorus, *libro eodem:* ſed expulſum ab Illyriis, donaſſe regionem cæteram Olynthiis ſcribit. Scheff.

Ἀμύντας δὲ ὁ Μακεδὼν] Pater hic fuit Philippi. Secundo autem Regni anno ab Illyriis fuit victus adeo, ut regno excidiſſe jam videretur, ſed reſtitutus eſt auxilio Theſſalorum intra tres menſes. Vide Iſocratem *d. l.* & Diod. *lib.* XIV. *pag.* 307. Periz.

8 Ὦχον] Noſter *lib.* X. *Hiſt. Anim. cap.* 28. Ὦχος ὁ Πέρσης ἀπέκτεινε μὲν τὸν Ἆπιν, ἐξεθείωσε δὲ τὸν ὄνον, ἐς τὰ ἔσχατα λυπῆσαι θέλων Αἰγυπτίους. *Ochus Perſa Apin quidem interfecit, aſinum autem Deum fecit, Ægyptios in ſummum luctum doloremque conjicere ſatagens.* Plut. *de Iſide & Oſiride* notat Ochum μάχαιραν dictum ab Ægyptiis, τοῦ τρόπου τὴν σκληρότητα καὶ κακίαν ὀργάνῳ παρεικάζουσι, *morum acerbitatem & malitiam inſtrumento ſanguinario aſſimilantibus.* Kuhn.

9 Τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ ὄνον] Sed quæ iſta φωνὴ ἐπιχώριος? an Νάρσης? Ita certe apud Strabon. *lib.* XV. nominatum invenio, habet alias hiſtoriam Plutarch. *de Iſid. & Oſir.* ex Dinone. Scheff.

10 Ὄνον ἐκάλουν] Ratio hic reddenda erat, quare hoc etiam exemplum referatur *ad mutationem fortunæ*, εἰς τὰς μεταβολὰς τῆς τύχης, quum præferre videatur ſolam petulantiæ dicacis vindictam. Sed res ita ſe habuit. Deſciverant iterum Ægyptii à Perſis. Rex Ochus alienior à bellis non ſuſcepit ipſe contra eos expeditionem, ſed Duces ſuos cum exercitibus miſit, qui infeliciter rem geſſerunt. Quapropter *contemptus ab Ægyptiis fuit, idque tuliſſe* fertur διά τε τὴν ἀργίαν, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς εἰρηνικὸν *propter ignaviam & animum proclivem ad otium.* Quum vero Phœnices & Cyprii jam imitarentur Ægyptios, & ex eo *contemptu* ruerent & ipſi in defectionem, tum tandem ipſe Ochus ſuſcepit bellum, in quo & reliquos & Ægyptios domuit ita, ut etiam Apin eorum occiderit *&c.* Vide Diod. Sicul. *lib.* XVI. *pag.* 439. Ergo quum ita Contemtus domi deſideret, & omnia patienter ferret, ab Ægyptiis, qui ſemper fuerunt dicacis linguæ, tandem *Aſinus* fuit vocatus, διὰ τὴν ἀργίαν αὐτοῦ, ſeu, ut Noſter, διὰ τὸ νωθὲς αὐτοῦ h. e. *propter ignaviam & ſegnitiem vel pigritiam ipſius.* At contra, quum eos viciſſet, & crudeliter victoriam exercuiſſet, tum demum μάχαιραν eum appellarunt, ad truculentiam ejus denotandam, ut tradit Plutarch. *de Iſide & Oſir.* Cæterum graviſſime hic errat Schefferus, quando quærit, *quæ fuerit illa* ἐπιχώριος φωνὴ, dubitatque, *an* fue-

rit

λουν, [11] τὸ νωθὲς αὐτοῦ τῆς γνώμης ἐκ [12] τῆς ἀσθενείας τοῦ ζώου διαβάλλοντες. Ἀνθ᾽ ὧν ἐκεῖνος τὸν [13] Ἆπιν πρὸς βίαν κατέθυσεν Ὄνῳ.

animum per ignaviam animalis traducentes. Quamobrem ipſe Apin per vim viciſſim immolavit Aſino.

Δίων ὁ Ἱππαρίνου, φυγὰς ὢν ὑπὸ Διονυσίου, [14] μετὰ δισχιλίων στρατιωτῶν αὖθις κατεπολέμησεν, καὶ ὃ πρότερον αὐτὸς ἦν, τοῦτο ἐκεῖνον εἰργάσατο, φυγάδα.

Dion Hipparini filius, in exilium pulſus à Dionyſio, cum bis millè militibus eum rurſus expugnavit, & quod ipſe prius erat, id Eum fecit, Exſulem.

Συρακούσιοι δὲ [15] ἐννέα τριήρεσι πρὸς

Syracuſani novem triremibus con-

rit Νάρσης, quoniam cum *ita certe apud Strabon. lib.* XV. *nominatum inveniat.* Etenim Strabo in *extremo iſtius libri* tradit, *Darii Hyſtaſpis ſucceſſores deſiiſſe* εἰς Νάρσην, *quem occiderit Bagoas Eunuchus*, & cui ſucceſſorem dederit Darium Codomannum. *Narſes* autem iſte neutiquam fuit hic Artaxerxes Ochus, ſed ejus Filius & Succeſſor, quem Diodorus Ἀρσὴν appellat, & quem ultimum iſtius familiæ Regem revera interemit Bagoas, æque ac Patrem ipſius. PERIZ.

11 Τὸ νωθὲς αὐτοῦ] Diodorus *lib* XVI. Τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ Περσῶν ἀποστάντων κατὰ τοὺς ἀνωτέρω χρόνους, Ἀρταξέρξης ὁ ἐπικληθεὶς Ὦχος, αὐτὸς μὲν οὐκ ὢν φιλοπόλεμος, ἐφ᾽ ἡσυχίας ἔμενεν. SCHEFF. Parens meus exiſtimabat Auctorem alludere ad verſum Homeri *Iliad.* Λ. 558.

> Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ὄνος παρ᾽ ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας
> Νωθής.

ubi ὄνος etiam dicitur νωθὴς, quam vocem Suidas explicat per τὸ ἀσθενὴς, cujus ſubſtantivum mox uſurpat Ælianus, quod tamen ad qualitatem ὄνου non referendum, verum ad ſenſus, quibus magis imbecillis præditus eſt, quam alia animalia, quæ ſunt multo agiliora, unde Heſiod. in ἔργ. *v.* 62. narrat Jovem Vulcano mandaſſe, ut Pandoræ adderet ἀέναος, h. e. dulcedinem, quæ puellis adeſſe ſolet. Et ipſe Auctor *lib.* VII. *cap.* 19. *de N. A.* ait νωθέστερος πῶς δοκεῖν πρόβατον καὶ ὄνον. & *lib.* X. *cap.* 28. Λέγουσι δὲ οἱ Πυθαγόρειοι, ὡς λόγος, ὑπὲρ τοῦ ὄνου καὶ ἐκεῖνα μόνον τοῦτον τῶν ζώων μὴ γεγονέναι κατὰ ἁρμονίαν. ταύτῃ τοι καὶ πρὸς τὸν ἦχον τῆς λύρας εἶναι κωφότατον. & ſic apud Phædrum *lib.* I. *fab.* 29. Aper irridens aſinum ait:

> —— *Et, facilis vindicta eſt mihi:*
> *Sed inquinari nolo ignavo ſanguine.*

12 Τῆς ἀσθενείας] Lego ἀκηδίας: nam ἀσθενείας abſurdum, & a re alienum eſt. FABER. At enim ἀκηδία eſt etiam ἀσθένεια quædam non corporis, ſed & mentis & vigoris. Igitur ἀσθένειαν accipio pro *hebetudine & ſocordia* iſtius animantis. ita Ariſtoteles ἀῤῥωστίαν διανοίας, habet pro mentis obtuſa imbecillitate, ita Philoſtratus *lib.* I. *de Vit. Apoll. cap.* 8. uſurpavit vocem ἀσθένεια. οἱ μὲν (ἄνθρωποι), inquit, ὑπ᾽ ἀσθενείας οὐδὲ τὰ αὐτῶν οἴδασι. Interpres Florentinus reddit. *homines ob ingenii imbecillitatem* (ſocordiam) *quæ ad ſe pertinent, non ſatis norunt:* Poſidonius *hiſtoriarum* IX. inquit, πολλούς τινας ἑαυτῶν οὐ δυναμένους προΐστασθαι, διὰ τὸ τῆς διανοίας ἀσθενές, *multos, qui ſibi per mentis imbecillitatem præeſſe nequeunt, prudentioribus ſe dedere in clientelam* &c. apud Athenæum *p.* 293. KUHN.

Τῆς ἀσθενείας τοῦ ζώου] Nihil hic mutant MSti: neque ergo tentanda hæc ſunt conjecturis, ut fecit Faber. Etenim ἀσθένεια notat etiam ſegnitiem, & pigritiam, quæ eſt quædam animi imbecillitas. Sic plane *ſupra* II. 40. de Simia & Elephante, καί εἰσιν αἱρεθῆναι πάνυ ἀσθενεῖς, *& prorſus faciles ſunt captu*, quia ſcil. per vinum incidunt in languorem & ſegnitiem. ut *obliviſcantur*, ſicuti ait Auctor, *hic ſui roboris, illa aſtutiæ.* Similiter Polyæn. I. 17. ἀσθενέστερον ἀγωνισάμενοι, *languidius pugnantes*. PERIZ.

13 Ἆπιν] Meminit Noſter *infra lib.* VI. *cap.* 8. & *lib.* X. *Hiſtor. Anim. cap.* 28. Plutar-

πρὸς [16] ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα τὰς τῶν Καρχηδονίων παραταξάμενοι, κατὰ πολὺ ἐκράτησαν.

ΚΕΦ.

contra centum & quinquaginta triremes Carthaginienſium oppoſiti, longè ſuperiores extiterunt.

CAP.

tarchus *de Iſide & Oſiride* ita de ipſo: *Apin quoque ad extremum mactavit, & cum Amicis epulando abſumpſit. Igitur gladium* (μάχαιραν) *vocarunt, & etiamnum in recenſione regum appellant.* Habet hiſtoriam & Suidas in Ωχος & in καχοῖς, ſed ibi male σῶχος ſcribitur. SCHEFF.

14 Μετὰ διχιλίων] Ariſtot. *ad Alex. cap.* 9. μετὰ τρισχιλίων ὁπλιτῶν, *cum tribus millibus militum gravis armaturæ* Syracuſas adverſus Dionyſium navigavit. KUHN.

Μετὰ διχιλίων στρατιωτῶν] Lugd. μετὰ ω̄ στρατιωτῶν. An voluit μετὰ ω̄ στρατιωτῶν h. e. 800. Nam quanto minor fuit numerus militum, tanto illuſtrius eſt exemplum iſtius μεταβολῆς τῆς τύχης. Et ſane Plutarchus in *Dione* diſerte ait, octingentos tantum milites ab eo conſcriptos, quibuscum invaſerit Siciliam, licet ſecum ſumpſerit arma hominum διχιλίων, *duorum millium*, quia ſcil. non dubitabat, complures in ipſa fore Sicilia, qui in hanc expeditionem lubentes nomen daturi eſſent. Sed tamen nihil mutare auſim, quia Ariſtot. *Rhet. ad Alex. cap.* 9. quem Noſter in his duobus exemplis ante oculos habuit, ut recte monuit Kuhnius, Dioni tribuit, τρισχιλίους στρατιώτας: pro quo tamen crediderim legendum iſtic ex Noſtro διχιλίους. Cæterum ex vita Dionis & Dionyſii plura iſtius Viciſſitudinis rerum humanarum documenta adferri potuiſſent, veluti, quod mox Dio viciſſim occiſus fuit ab amicis, quod Dionyſius recuperavit tyrannidem, & ex ea iterum dejectus fuit a Timoleonte, & ex Rege evaſit viliſſimus ganeo & agyrta. Vide *infra* VI. 12. & IX. 8. Sed res eſt notiſſima. PERIZ.

15 Ἐννέα τριήρεσι] Fidem omnem res excedit, & puto plane vitium eſſe in numero, quod fortaſſe certius poſſet oſtendi, ſi expoſuiſſet Noſter, de qua victoria (plures enim retulerunt) loqueretur. SCHEFF. Reſpicit Auctor ad bellum illud Carthaginenſe, quod cum Dionyſio patre geſtum Diodorus *lib.* XIV. *p. m.* 273. & ſeq. perſequitur. Cum vero rebus Dionyſii afflictis, & urbe Syracuſarum à Carthaginienſibus arctè obſeſſa, de Siciliæ imperio actum videretur, e Peloponneſo ſubſidio venerunt Corinthii cum ſociis, & Carthaginenſes ad internecionem ceciderunt. Ariſtot. *Rhet. ad Alex. c.* 9. Κορίνθιοι Συρακουσίοις ἐννέα τριήρεσι βοηθήσαντες, Καρχηδονίους ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ναυσὶ ἐπὶ τοῖς λιμέσι τῶν Συρακουσίων ἐφορμῶντας, τὴν δὲ πόλιν ἅπασαν πλὴν τῆς ἀκροπόλεως ἔχοντας οὐδὲν ἧττον κατεπολέμησαν. *Corinthii Syracuſanis novem ſuccurrentes triremibus, Carthaginienſes, qui centum quinquaginta navibus portus Syracuſanos obſederant, totamque urbem, arce excepta, tenebant, præter ſpem debellarunt.* adde *Diodorum l. c. p.* 294. Facile hinc apparet, Syracuſanos metropolim Corinthum in belli feliciter confecti gloriam adſciviſſe, vel potius id omne novem Corinthiorum triremibus vindicaſſe, quicquid proſpere geſtum erat ab octoginta navibus. Diodor. *p.* 291. KUHN.

16. Ἑκατὸν καὶ εἴκοσι] Nullum eſt mihi dubium, quin hæſitationi Schefferianæ præclare ſuccurrerit Kuhnius, & ex Ariſtotele illuſtraverit Ælianum. Nam & ille *d. l.* Dionis exemplo, Dionyſium profligantis exigua prorſus manu, jungit confeſtim, æque ac Noſter, hocce Syracuſanorum, vel Corinthiorum illis opitulantium, qui paucis plane navibus egerint ingentem Carthaginienſium claſſem in fugam tempore Dionyſii Majoris. Et magis etiam congruit Ariſtoteli Ælianus in MStis, quam in Edd. ſiquidem, ut ille Carthaginienſium naves facit ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, ſic plane Sluisk. Æliani Codex πρὸς ρ̄ καὶ ν̄ h. e. 100 & 50. Et ſane minima eſt diſcrepantia inter has minoris formæ literas κ, quæ εἴκοσι, 20, notat, & ν, ut facillimè in iis errare potuerit vel librarius quiſpiam, vel primus Editor Æliani. Lugd. vero Codex habet πρὸς ρ̄ καὶ ῆ, inter quam literam & alteram multum etiam eſt ſimilitudinis, ſive minorem aſpicias figuram, η & ν, ſive majorem, Η & Ν, maxime prout illæ in MStis exaratæ occurrunt. Ut adeo vix dubitem illud εἴκοσι eſſe corruptum, atque illius loco recipiendum πεντήκοντα. PERIZ. Πεντήκοντα totidem litteris etiam exhibet Mediceus, ex quo illud in contextum recepi.

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ Πλάτωνος ἀτυφίας, καὶ Ἀριστοτέλους ἀχαριστίας.

Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἐν Ὀλυμπίᾳ [1] συνεσκήνωσεν ἀγνῶσιν ἀνθρώποις, καὶ αὐτὸς ὢν αὐτοῖς ἀγνώς. Οὕτως δὲ αὐτοὺς ἐχειρώσατο, καὶ ἀνεδήσατο τῇ συνουσίᾳ, συνεστιώμενός τε αὐτοῖς [2] ἀφελῶς, καὶ συνδιημερεύων ἐν πᾶσιν, ὡς ὑπερησθῆναι τοὺς ξένους τῇ τοῦ ἀνδρὸς συντυχίᾳ. Οὔτε δὲ Ἀκαδημίας ἐμέμνητο, οὔτε Σωκράτους· αὐτό γε μὴν τοῦτο ἐνεφάνισεν αὐτοῖς, ὅτι καλεῖται Πλάτων. Ἐπεὶ δὲ ἦλθον εἰς τὰς Ἀθήνας, ὑπεδέξατο αὐτοὺς εὖ μάλα φιλοφρόνως. Καὶ οἱ ξένοι, ἄγε, εἶπον, ὦ Πλάτων, ἐπίδειξον ἡμῖν καὶ τὸν ὁμώνυμόν σου τὸν Σωκράτους ὁμιλητὴν, καὶ ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν ἥγησαι τὴν ἐκείνου, καὶ [3] ἀποσύστησον τῷ ἀνδρὶ, ἵνα τὶ καὶ αὐ-

CAP. IX.

De Platonis modeſtia, & Ariſtotelis ingrato animo.

Plato filius Ariſtonis Olympiæ cum ignotis hominibus, ignotus iis & ipſe, contubernium iniit. Ita vero eos cepit & ſibi devinxit convictu illo, cibum cum iis ſumens ſimpliciter, & totos dies in omnibus rebus ſimul exigens ut peregrini majorem in modum gauderent fortuito Viri illius contubernio. Neque vero Academiæ, neque Socratis mentionem ullam fecit: hoc tamen ſolum iis declaravit, ſe Platonem appellari. Quum vero Athenas veniſſent, perhumaniter eos excepit. Tum Hoſpites, Age, inquiunt, ô Plato, monſtra nobis etiam illum tibi Cognominem, Socratis diſcipulum, & duc nos in Academiam ejus, & commenda Viro,

1 Συνεσκήνωσεν] Quod ſibi Veteres in peregrinis locis, ubi Hoſpites habebant nullos, tentoria figere fuerint ſoliti, docuimus jam *ſupra ad cap.* I. Id autem potiſſimum facere debuerunt in ludis Olympicis, ad quorum ſpectaculum maxima hominum multitudo undique concurrebat. Hinc Lucian. *de Morte Peregr. init.* vocat Olympia πολυανθρωποτάτην τῶν Ἑλληνικῶν πανηγύρεων, *frequentiſſimum omnium in Græcia Sacrorum conventuum.* Cœperunt tamen tandem in hujusmodi ludorum locis exſtrui publica deverſoria ſeu ſtabula, ſed tantum Athletis. Sic apud Spon. *in Miſcell. Erud. Ant. Sect.* X. *p.* 363. exſtructæ memorantur καταλύσεις τοῖς ἀπὸ τῆς οἰκουμένης ἐπὶ τὰ Ἴσθμια παραγενομένοις Ἀθληταῖς, *deverſoria Athletis, qui ex toto terrarum orbe ad Iſthmia venerint.* Sed ſerius illa quoque iſtic exſtructa fuerunt a quodam Romano, cujus tamen Nominis deſignationem neutiquam percepit Sponius, edens Π. ΛΙΚΙΝΙΟΣ, ΠΥΑΙΜ. ΠΡΕΙΣΚΟΣ: & vertens *P. Licinius Pyem. Priſcus.* Nihili eſt illud Πυαιμ. Lege & diſtingue, Π. Υ. ΑΙΜ. h. e. Πόπλιος Υἱὸς Αἰμιλίᾳ, *P. F. Æmiliâ*, ſcil. tribu. Res eſt certiſſima. PERIZ.

2 Ἀφελῶς] Verti *ſimpliciter*, ſed intelligo, ſine faſtu, aut affectatione præcipuæ cujuſdam ſapientiæ vel dignitatis. Sic VII. I. Ἀφελέστερον ἐχρῆτο τῷ κάλλει, *non magnopere curabat aut oſtentabat formam.* IDEM.

3 Ἐπισύστησον] Variant Codices, nec agnoſcunt

αὐτοῦ ἀπολαύσωμεν. Ὁ δὲ ἠρέμα ὑπομειδιάσας, ὥσπερ οὖν καὶ εἰώθει, ἀλλ' ἐγώ, φησιν, αὐτὸς ἐκεῖνός εἰμι. Οἱ δὲ ἐξεπλάγησαν, εἰ τὸν ἄνδρα ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τὸν τοσοῦτον, ἠγνόησαν, ἀτύφως αὐτοῦ συγγενωμένου καὶ ἀνεπιτηδεύτως αὐτοῖς, καὶ δείξαντος, ὅτι δύναται καὶ ἄνευ τῶν συνήθων λόγων χειροῦσθαι τοὺς συνόντας.

[4] Ὅτι Πλάτων τὸν Ἀριστοτέλη ἐκάλει [5] Πῶλον. [6] Τί δὲ ἐβούλετο αὐτῷ τὸ ὄνομα ἐκεῖνο; Δηλονότι ὡμολόγηται, τὸν πῶλον, ὅταν κορεσθῇ τοῦ μητρῴου γάλακτος, λακτίζειν τὴν μητέρα. [7] Ἠνίττετο οὖν καὶ ὁ Πλάτων ἀχαριστίαν τινὰ τοῦ Ἀριστοτέλους. Καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὰ μέγιστα εἰς φιλο-

ro, ut aliquem ex eo quoque fructum percipiamus. At ille leniter ſubridens, quemadmodum ſolebat, Ego vero, inquit, ille ipſe ſum. Illi vero obſtupuerunt, quod penes ſe tantum virum habentes ignorarint, quum ipſe ſine affectatione ulla cum iis egiſſet, & ſpecimen dediſſet, poſſe ſe etiam abſque conſuetis illis ſermonibus, conciliare animos eorum, qui ſibi adeſſent.

Plato vocabat Ariſtotelem Pullum. Quid vero ipſi nomen hoc *ſignificare* voluit? Nempe conſtat, pullum, quum ſaturatus eſt lacte materno, calcibus petere matrem. Significabat igitur tacite etiam Plato ingratum quodam modo Ariſtotelis animum. Etenim & ille, quum maxima

ſcunt hoc vocabulum. Nam Sluisk. ἀπόστησον; Lugd. ἀποσίστησον, corrupti haud dubie uterque. Certe commodus ſatis & oportunus eſt vulgatæ lectionis ſenſus. Plane enim, ut Noſter de Platone, ſic, quod ad rem ipſam æque ac phraſin, de Socrate Epictetus *Enchir. cap.* 68. ubi monet, ne ſemper Philoſophum agas, & aliis præcipias, quid faciendum ſit, addens, μέμνησο, ὅτι οὕτως ἀφῃρήκει πανταχόθεν καὶ Σωκράτης τὸ ἐπιδεικτικόν. Ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν βουλόμενοι φιλοσόφοις ὑπ' αὐτοῦ συσταθῆναι, κἀκεῖνος ἀπῆγεν αὐτούς: *Memento, ita & Socratem ſibi undiquaque ademiſſe oſtentationem. Veniebant ad illum, qui volebant ab ipſo duci ad Philoſophos, & ille abduxit eos.* PERIZ. Vulgata lectio hic tolerari nequit. nam ἐπισυστῆσαι *congregare* notat, & de iis, qui novas res moliuntur, uſurpari ſolet, quod hic locum non habet. Legendum igitur ἀποσύστησον ex Codice Mediceo. Suidas. Ἀποσυστῆσαι οὐδὲν πλέον τοῦ συστῆσαι σημαίνει.

4 Ὁ Πλάτων τὸν Ἀριστοτέλη] Novum hic Caput videtur conſtituendum, ſiquidem, quod ſequitur, nihil pertinet ad ſuperiora, niſi quod item de Platone agat. Mox Sluisk. τί δὲ ἐβούλετο αὐτῷ τὸ ὄνομα ἐκεῖνο, αὐτῷ ſcil. Πλάτωνι. Id quod ex conjectura prætulerat jam Faber, & videtur ſane præferendum vulgato. Senſus ita erit; quid *Platoni*, ſeu *apud Platonem, ſignificare volebat hoc nomen.* PERIZ. Mediceus quoque habet αὐτῷ, ut edidi. Ceterum præcedentia verba ὁ Πλάτων τὸν &c. novi capitis initium omnino conſtituere videntur, quod recte monuit Cl. Perizonius, & clare evincit ſcriptura Codd. MSS. ex quibus Ὅτι pro vulg. ὁ reſtitui.

5 Πῶλον] ἵππον, ait Helladius in *Chreſtomathia* apud Photium, διὸ καὶ ὁ ἵππος τὸν ἑαυτοῦ φιλεῖ πατέρα δάκνειν. Adde Laertium in *Ariſtotele*. Reprehendit ſerio & graviter hanc Ariſtotelis ingratitudinem Theodoretus *ſerm.* v. *circa finem*, quem vide. SCHEFF. Vid. Heinſ. *in Maxim. Tyr. p.* 26. KUHN.

6 τί δὲ ἐβούλετο αὐτοῦ] Lege αὐτῷ. FABER. Ego nihil mutem. SCHEFF.

7 Ἠνίττετο καὶ οὖν Πλάτων] Sic per incuriam ſatis magnam ultimæ Edd. Schefferi, Fabri, Luhnii: quum priores omnes & MSti uno con-

λοσοφίαν παρὰ Πλάτωνος λαβὼν σπέρματα καὶ ἐφόδια, εἶτα ὑποπλησθεὶς τῶν ἀρίστων, καὶ ἀφηνιάσας, ἀντῳκοδόμησεν αὐτῷ διατριβὴν, καὶ [8] ἀντιπαρεξήγαγεν ἐν τῷ περιπάτῳ ἑταίρους ἔχων καὶ ὁμιλητὰς, καὶ ἐγλίχετο ἀντίπαλος εἶναι Πλάτωνι.

maPhiloſophiæ ſemina & adminicula à Platone accepiſſet, mox exſaturatus jam optimis quibuſque, ſubducens ſe *Platoni*, ſcholam contra eum aperuit, & in Peripato contra eum diſcipulos & auditores, quos habebat, eduxit, & ita Platoni adverſarius eſſe ſtudebat.

conſenſu habeant id quod reſtitui. PERIZ.

8 Ἀντιπαρεξήγαγεν] Noſter *ſupra lib.* III. *cap.* 19. Laërtius *vitâ ejus.* ſed negat Ammonius in *vita ipſius.* SCHEFF.

Ἀντιπαρεξήγαγεν ἐν τῷ περιπάτῳ] De *Peripato*, & tota Hiſtoria Ariſtotelis à Platone deſciſcentis Vide *ſupra* III. 19. & *ibi* Notas. PERIZ.

ΚΕΦ. ι.

Πῶς εἶχε πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων ὁ Περικλῆς.

Εἶτα οὐκ [1] ἦν τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων θεραπευτικὸς ὁ Ξανθίππου Περικλῆς· ἐμοὶ μὲν δοκεῖ. Ὁσάκις γοῦν ἔμελλεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν παριέναι, ηὔχετο [2] μηδὲν αὐτῷ ῥῆμα [3] ἐπιπολάσαι τοιοῦτον, ὅπερ οὖν ἔμελλεν ἐκτραχύνειν τὸν δῆμον, προσαντές αὐτῷ γενόμενον, καὶ ἀβούλητον δόξαν.

ΚΕΦ.

CAP. X.

Quo animo fuerit erga populum Athenienſem Pericles.

Quid vero? An non populum Athenienſem colere norat Pericles, Xanthippi filius? Mihi quidam ita videtur. Quotiescunque ergo in concionem erat proditurus, optabat, ut ſibi nullum ejuſmodi verbum occurreret, quod populum exaſperare poſſet, adverſum illi exiſtens, & quod ingratum videretur.

CAP.

1 Ἦν δήμου τοῦ Ἀθην.] Uterque Codex, ἦν τοῦ δήμου τοῦ Ἀθην. Quod idcirco repoſui. PERIZ.

2 Μηδὲν αὐτῷ ῥῆμα] Plutarchus in *Pericle*: πρὸς τὸ βῆμα βαδίζων ηὔχετο τοῖς θεοῖς μηδὲν ἐκπεσεῖν ἄκοντος αὐτοῦ πρὸς τὴν προκειμένην χρείαν ἀνάρμοστον Exemplum veræ popularitatis, uti à Latinis appellatur: de qua videndus Cicero ut plurimis aliis locis, ſic imprimis in *Orat. de petendo Conſulatu.* SCHEFF.

3 Ἐπιπολάσαι] Non notat *excidere*, ut vertebatur, ſed *ultro occurrere*, *verſari in ore & lingua.* Sic in Senatu apud Dionyſ. Hal. *lib.* XI. Senatores, qui *ultro*, & *antequam rogantur*, *exſurgunt* ad dicendum, ἐπιπολάζοντες, καὶ πρὶν ἢ κληθῆναι προεξανιστάμενοι dicuntur. Sed & *ſupra* I. 15. Noſter columbas ait Templo Veneris ἐπιπολάζειν h. e. *verſari in eo.* PERIZ.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Σωκράτους φιλοκαλίας.

1 Διογένης ἔλεγε, καὶ τὸν Σωκράτην αὐτὸν τρυφῆσαι. 2 Περιειργάσθαι γὰρ 3 καὶ τῷ οἰκιδίῳ, καὶ τῷ 4 σκιμποδίῳ, καὶ ταῖς 5 βλαύταις δὲ, αἷσπερ οὐκ ἐχρῆτο Σωκράτης ἔστιν ὅτε.

CAP. XI.

De Socratis ornatus ſtudio.

Diogenes Socratem etiam ipſum deliciis uſum ajebat. Nimii enim ornatus fuiſſe ſtudioſum in parvula domo, & lectulo, ſed & ſandaliis, quibus aliquando ſolebat uti.

1 Διογένης ἔλεγε] Quis? Philoſophus ille Cynicus, an Hiſtoricus quiſpiam? magis in illud inclino, quanquam neminem ſciam, qui hoc de eo prodiderit. Scheff.

2 Περιειργάσθαι γὰρ καὶ τῷ οἰκιδίῳ] h. e. immodicam & ad res exiguas ſe extendentem adhibuiſſe curam domunculæ ſuæ. *Supra* II. 44. de Pictore, καὶ πλέον οὐδὲν περιείργασται τῷ θέαν Ubi vide, quæ notavi. Nullum vero eſſe debebat dubium, quin Cynicus ille fuerit hic Diogenes, qui iſta objecit Socrati. Solet enim Noſter illum ſolo *Diogenis* nomine, tanquam iſtius Nominis celeberrimum denotare. Vide *infra* XIII. 28. & XIV. 33. & *alibi*. Aliquando tamen addit ὁ Σινωπεύς. Veluti VIII. 14. Periz.

3 Καὶ τῷ οἰκιδίῳ] Aut hæc falſa ſunt, aut de ſingulari ejus cura etiam in minimis accipienda. Nam quantum ad præſtantiam cultus, ejus Socrates parum ſtudioſus fuit. Antiphon Sophiſta, inimicus alioquin ejus, apud Xenophontem *lib.* I. *Memor.* ad ipſum Socratem: σιτία σιτῇ καὶ ποτὰ πίνεις τὰ φαυλότατα, καὶ ἱμάτιον ἠμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ θέρους τε καὶ χειμῶνος, ἀνυπόδητός τε καὶ ἀχίτων διατελεῖς. Scheff. *Socratis* elegantiam & munditiem Cynicus ut ſuperfluam, περίεργον, nimiſque quæſitam reprehendit. Solebat enim *Socrates* interdum crepidatus lotuſque amicorum convivia inire, & domunculam curta cum ſupellectile poſſidebat. Plato in *Sympoſ.* introducit Socratem, cum apud Agathonem cœnaturus eſſet, λελουμένον, καὶ τὰς βλαύτας ὑποδεδεμένον, ἃ ἐκεῖνος ὀλιγάκις ἐποίει, *lotum crepidiſque ſubſtrictum, quod ille tamen rarò faciebat.* In *Oeconom.* Xenophontis Socrates interrogatus, quantum pecuniæ ex divenditis rebus ſuis redigere poſſet, ἐγὼ μὲν οἶμαι, inquit, εἰ ἀγαθοῦ ὠνητοῦ ἐπιτύχοιμι εὑρεῖν ἄν μοι σὺν τῇ οἰκίᾳ καὶ τὰ ὄντα πάντα πάνυ ῥᾳδίως πέντε μνᾶς. *Puto equidem quod emptorem ex voto nactus, omnia mea una cum domo facile veneant quinque minis.* At Demetrius Phaleræus locupletiorem nobis fingit Socratem, καὶ ἐκεῖνο φησὶν οὐ μόνον τὴν οἰκίαν ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ μνᾶς ἑβδομήκοντα τοκιζομένας ὑπὸ Κρίτωνος, & *ei non domum tantum fuiſſe ait, verum etiam minas ſeptuaginta apud Critonem fœnore occupatas.* Has divitias Socratis, uſuramque *Diogenes* ignoravit, quoniam præter οἰκίδιον, σκιμπόδιον, & βλαύτας nihil habuit invenitque, quod eidem exprobraret. De parva domo *Socratis* Fabulam elegantem dedit Phædrus *lib.* III. 48. Kuhn.

4 Σκιμποδίῳ] Significat lectum humilem, incurvos habentem pedes. Vide Suidam, ſed maxime Nunneſium *ad Phrynichi Ecl. pag.* 8. Periz.

5 Βλαύταις] Vide quæ notamus *infra lib.* IX. *cap.* II. MSS. B. & C. βλάταις, quod puto eſſe pravum. Scheff.

Βλαύταις] Calcei fuerunt maxime domeſtici, ſeu *genus ſandalii*, σανδαλίου τι εἶδος, ut ait Pollux *Onom.* VII. 22. Clemens Alexand. in *Pædagogo* Chriſtianis præcipit, qui non poſſint nudis pedibus incedere, ut geſtent βλαύτας, quas Attici κονίποδας dixerint, quia eſſent humiles, nec longe removeant pedes a pulvere. Hinc apud Ariſtoph. *in Equitibus* tribuuntur hominibus in convivio accum-

bentibus, qui ſæpe alienis utantur Βλαυτίοις, quando inde ſurgunt ſubito ad exonerandum ventrem. Ut ergo etiam hic non male jungantur cum σκιμποδίῳ, & rarius ab Socrate dicantur uſurpata. Sed tamen etiam publici uſus fuiſſe, & majoris operæ, liquet ex eo, quod *infra* IX. II. Parrhaſio delicati cultus Pictori adſcribantur unâ cum *ſcipione*, & quidem ita, ut aureis fibulis ligulas τῶν βλαυτῶν conſtrinxerit. Neque aliter tanquam Cynici cujuſdam ornamenta, *ſcipio* & βλαυτία, memorantur juncta, ac dedicantur Veneri in *Veteri Epigrammate* apud Suidam *v.* Βλαύτης. Utrobique enim *ſcipio* additus, declarat τὰς βλαύτας etiam publici eſſe uſus. PERIZ. Βλαύτης Ἀττικῆς meminit Syneſius in *Calvitii Encomio pag.* 77. τέμνεται δὲ καὶ κατατέμνεται, καὶ οὐδὲν ὅ, τι οὐ τῶν τοῖς ὁρῶσι φρίκην φερόντων, ἤγε καὶ περιστέλλονται, βλαύτης Ἀττικῆς ἀκερδέστερον.

ΚΕΦ. ιβ'.

Περὶ Ἑλένης εἰκόνος ὑπὸ Ζεύξιδος γραφείσης.

[1] ὉΖεῦξις ὁ Ἡρακλεώτης, ὅτε [2] τὴν Ἑλένην ἔγραψε, πολλὰ ἐχρηματίσατο ἐκ τούτου τοῦ γράμματος. Οὐ γὰρ εἰκῆ, καὶ ὡς ἔτυχε, [3] τοὺς βουλομένους [4] ἀνέδην εἴα ὁρᾷν αὐτὴν, ἀλλ᾽ ἔδει ῥητὸν ἀργύριον καταβαλεῖν, εἶτα οὕτω θεάσασθαι. Ὡς οὖν μίσθωμα τοῦ Ἡρακλεώτου λαμβάνοντος ὑπὲρ τῆς γραφῆς, ἐκάλουν οἱ τότε Ἕλληνες ἐκείνην τὴν Ἑλένην, Ἑταίραν.

CAP. XII.

De imagine Helenæ à Zeuxide picta.

Zeuxis Heracleotes quum pinxiſſet Helenam, magnum ex ea pictura quæſtum fecit. Non enim gratis, neque quemvis obvium, qui vellet, libere contemplari eam ſinebat, ſed oportebat præfinitam pecuniam dependere, & ita demum eam ſpectare. Quum igitur capturam ex hac pictura faceret Heracleotes ille, Græci, qui tunc vivebant, Helenam iſtam vocabant Meretricem.

1 Ο Ζεῦξις] Plinio eſt *Zeuſis lib.* XXXV. *cap.* 5. ubi eandem habes hiſtoriam. Similiter & Plauto ſcribitur in *Pœnulo*, & aliis. SCHEFF. Vid. Leopard. *emendat. l.* XII. *c.* 16. KUHN. Zeuxidem huic picturæ verſus Homericos ex *Iliad.* Γ adjeciſſe narrat Valerius Maximus *lib.* III. *cap.* 7. *ext.* 3.

> Οὐ νέμεσις Τρῶας τε καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
> Τοιῇ δ᾽ ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.
> Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.

2 Τὴν Ἑλένην] Cujus poſt alios meminit & Cicero in *Rhetoricis.* SCHEFF.

Ἑλένην ἔγραφε] Quam pinxit Crotoniatis in templo Junonis Laciniæ dedicandam, & ut formoſiſſimam pingeret, ex omnibus illorum virginibus, publico decreto, exhibitæ illi ſunt quinque nudæ, ad quarum exemplar conſummatam unius Helenæ pulchritudinem exprimeret. Vide Plinium XXXV. 9. qui tamen *Agrigentinis* eam pictam, haud dubie per errorem, tradit, tum Dionyſ. Halic. ἐν τῶν Ἀρχαίων ἐξετάσει, & maxime Cicer. *de Invent.* II. I. Cæterum quum hæc proprie ſit picta populo Crotoniatarum, crediderim diverſam ergo eſſe ab eâ, quam Noſter hîc memorat, & forſan ex illa Hanc fuiſſe repetitam, & per Græciæ populos circumlatam quæſtus faciendi gratia: tanto magis, quoniam & Athenis publica in porticu poſita fuit talis Helena, a Zeuxide picta, ut ex Euſtathio *ad Iliad.* Λ. docuit jam Junius. Ingen-

gentes autem opes Pictor ille collegit, eaſque Olympiæ oſtentavit ita, ut in pallio nomen ſuum aureis literis intexi curaverit, teſte Plinio *d. l.* Æqualis fuit Archelao Macedoni, & Socrati, vel paulo antiquior. Vide *infra* XIV. 17. Vitium autem eſt Typographicum Kuhnianæ, ex qua & in hancce pervenit, quod hic legitur ἔγραφε pro ἔγραψε, quod reponendum eſt, quodque poſtulat rei geſtæ & jam factæ ratio, ac Edd. reliquarum & MSS. conſenſus. PERIZ.

3 τοὺς βουλομένους] Quod alias moris erat. Vide *ſupra l.* II. *cap.* 44. SCHEFF.

4 Ἀναίδην] Video Geſnerum malle ἀνέδην. Et ſic legiſſe videtur Interpres, quia habet *libere*, quod non eſt ἀναίδην. Potuit ἂν ἰδεῖν ſcripſiſſe, & retuliſſe ad βουλομένους, de quo tamen judicet quiſque, quod volet. SCHEFF. Placet ἀνέδην, quod ſæpe cum αι ſcribitur. KUHN. Vere, opinor, conjecit Geſnerus ἀνέδην. Nam ita uterque Codex MS. niſi quod Sluisk. habet ἀνίδειν, ex quo tamen facillime formaveris id, quod voluiſſe videtur Schefferus, ἂν ἰδεῖν, non ἰδεῖν, ut ille. Et ſane nihil ſignificatur τῷ Ἀνέδην, *libere*, *ſolute*, quod non diſerte ſatis & magis proprie expreſſum jam ſit illis, ἐκεῖ καὶ ὡς ἔτυχε. Quod ſi mei res fuiſſet arbitrii, maluiſſem ſimpliciter τοὺς βουλομένους ἂν εἶναι ὁρᾷν αὐτήν. PERIZ.

ΚΕΦ. ιγ'.

Ἐπικούρου γνώμη, καὶ εὐδαιμονία.

Ἐπίκουρος [1] ὁ Γαργήττιος ἔλεγεν, ᾧ ὀλίγον οὐχ ἱκανὸν, ἀλλὰ τούτῳ γε οὐδὲν ἱκανόν. Ὁ αὐτὸς ἔλεγεν, ἑτοί-

CAP. XIII.

Epicuri ſententia & felicitas.

Epicurus Gargettius dicebat: Cui parum non eſt ſatis, ei vero nihil ſatis eſt. Idem dicebat, ſe

1 Γαργήττιος] A pago aliquo Athenienſium. Stobæus *ſermon.* XV. Ἐπίκουρος ὁ Γαργήττιος κέκραγε, λέγων· ᾧ ὀλίγον οὐχ ἱκανὸν, τούτῳ γε οὐδὲν ἱκανόν. ἔλεγε δὲ ἑτοίμως ἔχειν καὶ τῷ Διῒ ὑπὲρ εὐδαιμονίας ἀγωνίζεσθαι, μάζαν ἔχων καὶ ὕδωρ. Sic Clemens Alexandrinus *lib.* II. *Strom.* Ἐπίκουρος ἐν μὴ πεινῆν, μηδὲ διψῆν, μηδὲ ῥιγοῦν τὴν εὐδαιμονίαν τιθέμενος, τὴν ἰσόθεον ἐπιφώνησε φωνὴν, ἀσεβῶς εἰπὼν, ἐν τούτοις κἂν Διῒ περὶ μάχεσθαι. Adde Senecam. *Epiſt.* XIX. Suidas Γαργήττειον nominat. SCHEFF. *Epicurum* frugaliter & duriter vixiſſe, paſſim legere eſt. Ipſe in ſuis Epiſtolis ὕδατι μόνον ἀρκεῖσθαι φησὶ καὶ ἄρτῳ λιτῷ, *ſe aqua tantum contentum eſſe & ſimplici pane.* Laërt. in *Vit. ejus.* Seneca *Epiſt.* XVIII. *gloriatur* (*Epicurus*) *non toto aſſe ſe paſci: Metrodorum, qui nondum tantum profecerit, toto*, ex ejus *epiſtola ad Polyænum.* vide etiam *Epiſt.* XXI. XXV. & CX. ubi ſub perſona Attali: *diſce*, inquit, *parvo eſſe contentus: & illam vocem magnus atque animoſus exclama: habeamus aquam, habeamus polentam, Jovi ipſi de felicitate controverſiam faciamus. Epicurus omnes libros ſuos replevit oleribus & pomis, & vilibus cibis, dicens, eſſe eis vivendum, quia carnes & exquiſitæ epulæ ingenti cura & miſeria præparentur, majoremque pœnam habeant in quærendo, quam voluptatem in abutendo.* &c. *Ubi aqua & panis ſit, & cætera his ſimilia, ibi naturæ ſatisfactum. Quicquid ſupra fuerit non ad vitæ neceſſitatem ſpectare, ſed ad vitium voluptatis &c.* (τῶν Ἐπικουρείων οἱ πλείους, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ κορυφαίου ἀρξάμενοι μάζῃ καὶ τοῖς ἀκροδρύοις ἀρκούμενοι φαίνονται, τά τε συγγράμματα ἐμπεπλήκασι, τὸ ὀλιγοδεὲς τῆς φύσεως ἀφηγούμενοι, καὶ τὸ ἐκ τῶν λιτῶν καὶ εὐπορίστων ἱκανῶς αὐτῆς τὸ ἀναγκαῖον ἰώμενοι παραστάντες. Porphyrius περὶ ἀποχ. *lib.* I. Audiamus denique ipſum *Epicurum*: βρυάζω, inquit, τῷ κατὰ τὸ σωμάτιον ἡδεῖ, ὕδατι καὶ ἄρτῳ χρώμενος, καὶ προσπτύω ταῖς ἐκ πολυτελείας ἡδοναῖς, οὐ δι' αὐτὰς, ἀλλὰ διὰ τὰ ἐξακολουθοῦντα αὐταῖς δυσχερῆ. *Abunde meo ſuppetit corpuſculo voluptas, dum aqua & pane victito, & voluptates ſumptibus*

ἑτοίμως ἔχειν, καὶ τῷ Διῒ [2] περὶ εὐδαιμονίας διαγωνίζεσθαι, [3] μάζαν ἔχων καὶ ὕδωρ. Ταῦτ' οὖν ἐννοῶν ὁ Ἐπίκουρος, τί βουλόμενος [4] ἐπῄνει τὴν Ἡδονὴν, εἰσόμεθα ἄλλοτε.

ſe cum Jove etiam paratum eſſe de felicitate certare, modo aquam habeat & offam. Quum hæc igitur ſentiret Epicurus, quid voluerit Voluptatem laudans, alias ſciemus.

ptibus paratas conſpuo, non propter ſe, ſed propter moleſtias, illarum pediſſequas. Stobæus *Sermon.* XXXIX. *p. m.* 139. confer de Hyperboreis non ὀψοφάγοις, ſed ſolam ἀκροδρύων χρῆσιν ἀγαπῶσι Cyrillum Alexandr. *pag.* 134. *lib.* IV. *contra Julian.* & *lib.* VII. plurimos eſſe ait apud Chriſtianos, qui νεανικῶς ſe abſtineant à pane & oleo, λαχάνοις τε καὶ ὀρόβοις τὴν ἀπαραίτητον τῆς γαστρὸς τιθασσεύειν χρείαν; *oleribusque & ervo inexorabilem ventris neceſſitatem placent.) Hoc quidem Epicurus: licet à turpi ſequacium grege contraxerit infamiæ notam*, ex Hieron. *lib.* II. *adverſ. Iovin.* Sarisbur. *Polycrat. lib.* XIII. *cap.* 8. Lactantius *lib.* III. *Inſtitutionum, Epicurum*, inquit, *ut ad ſe multitudinem contraheret appoſita ſingulis quibuſque moribus loqui. Deſidioſum vetat literas diſcere*, &c. *Ita homo aſtutus ex variis diverſiſque modis circulum cogit, & dum ſtudet placere omnibus, majore diſcordiá ſecum ipſe pugnavit, quam inter ſe univerſi.* KUHN.

ὁ Γαργήττιος] Plenius Laertius, cui in ejus *vita* eſt Ἀθηναῖος, τῶν δήμων Γαργήττιος. Eſt enim *Gargettus* inter Pagos vel Populos Atticæ, de quo vide Meurſium & Sponium. PERIZ. Et Columnam *ad Ennii Fragmenta ex* VII. *Annal. pag.* 138.

2 Περὶ εὐδαιμονίας] Sic & Sluisk. At Lugd. æque ac Stobæus, qui ipſa Æliani verba repetit *Serm.* XVII. ὑπὲρ εὐδαιμονίας. PERIZ.

3 Μάζαν καὶ ὕδωρ] Sic ipſe Epicurus in *Epiſtola ad Menœceum* apud Diog Laert. *num.* 131. καὶ μάζα καὶ ὕδωρ τὴν ἀκροτάτην ἀποδίδωσι ἡδονήν. *Offa & aqua ſummam præbent voluptatem.* De re ipſa & temperantia Epicuri, vide quæ hic notarunt Schefferus & Kuhnius. IDEM.

4 Ἐπῄνει τὴν ἡδονὴν] Sluisk. ἐπαίνει. Videtur voluiſſe ἐπαινεῖ. Paulo ante Lugd. περὶ μὲν οὖν ἦν. Cæterum Ἡδονὴ, *Voluptas*, illa Epicuri non conſiſtebat in voluptatibus libidinoſis, ſed in perfecta doloris & perturbationis privatione, ut ipſe teſtatur apud Laert. *d. l. Quando igitur*, ait, *Voluptatem dicimus Finem* (bonorum), *non dicimus voluptates intemperantium, neque eas, quæ ſitæ ſunt* ἐν ἀπολαύσει, *in fructu* (Veneris, ut liquet ex *ſeqq.*) *id quod quidam imperiti aut diſſentientes putant, ſed illud*, μήτε ἀλγεῖν κατὰ σῶμα, μήτε ταράττεσθαι κατὰ ψυχὴν, *neque dolere corpore, neque perturbari animo. Ibidem paulo ante, Corporis ſanitatem, & animi tranquillitatem*, ἀταραξίαν, *beate vivendi finem eſſe* ait. Adde his Torquatum Epicuri dogmata defendentem apud Cicer. *de Finibus* I. 11. *Maximam illam Voluptatem habemus, quæ percipitur omni Dolore detracto. Nam quoniam cum privamur dolore, ipſa liberatione & vacuitate omnis moleſtiæ gaudemus: omne autem id, quo offendimur, Dolor: Doloris omnis privatio recte nominata eſt Voluptas.* Mox, *Omni autem privatione Doloris putat Epicurus terminari ſummam Voluptatem.* Iterum, *ſumma Voluptas eſt, ut Epicuro placet, Nihil Dolere.* Vides, quæ fuerit ejus Ἡδονὴ: a qua tamen neutiquam excludebatur Corpus, quia, ut ibidem Torquatus ille *cap.* 17. *Animi Voluptates & Dolores naſci fatemur e Corporis voluptatibus & doloribus.* Immo vero, teſte Gellio IX. 5. ipſe Epicurus Voluptatem definit σαρκὸς εὐσταθὲς κατάστημα, *Carnis ſanam*, vel *firmam, conſtitutionem*, haud dubie, quia tunc Animus optime fungitur ſuo officio. Nihil itaque mirum, toties deſideraſſe Epicurum, ad ſummam Voluptatis ac Felicitatis obtinendam, dari ſibi ſolum ὕδωρ καὶ μάζαν, ἢ ἄρτον λιτὸν, *aquam & pultem, aut panem vilem*, quia ſic & corpus & animum recte poterat regere, & in officio continere. Ad Animi tamen Ἀταραξίαν requirebat quoque juſtitiam & probitatem, ſi fides ipſi. *Ipſe enim Epicurus*, ut Caſſius ad Cicer. *Famil.* XV. 19. ait dixit, οὐκ ἔστιν ἡδέως, ἄνευ τοῦ καλῶς καὶ δικαίως ζῆν, quod ita interpretatur Cic. *de Finibus* I. 18. *non poſſe jucunde vivi, niſi ſapienter, honeſte, juſteque vivatur, nec ſapienter, honeſte, juſte, niſi jucunde.* Cæterum illud *Nihil dolere* adeo proprium erat Epicu-

reæ

rcæ Voluptatis, ut in eo ipſe diſcrepare ſe tradat a Cyrenaicis & Ariſtippo, qui Finem Bonorum collocabant in *Gaudio*: Vide apud Laert. *num.* 136. Ad hanc ergo Ariſtippi ſententiam alludit Ariſtoteles Epicuro antiquior, *Polit.* VII. I. τὸ ζῆν εὐδαιμόνως, εἴτ' ἐν τῷ χαίρειν ἐστὶν, εἴτ' ἐν Ἀρετῇ τοῖς ἀνθρώποις, εἴτ' ἐν ἀμφοῖν. *Beate vivere, ſive in Gaudio ineſt, ſive in Virtute, ſive in Utroque.* Periz.

ΚΕΦ. ιδ'.

Περὶ χρημάτων φειδοῦς καὶ φυλακῆς.

Πολλάκις τὰ [1] κατ' ὀβολὸν μετὰ πολλῶν πόνων συναχθέντα χρήματα, [2] κατὰ τὸν Ἀρχίλοχον, [3] εἰς πόρνης γυναικὸς ἔντερον [4] καταίρουσιν. Ὥσπερ γὰρ ἐχῖνον λαβεῖν μὲν ῥᾴδιον, συνέχειν δὲ χαλεπὸν, οὕτω καὶ τὰ χρήματα. Καὶ [5] Ἀναξαγόρας ἐν τῷ περὶ

CAP. XIV.

De pecuniarum parſimonia & cuſtodia.

Sæpe pecuniæ, multo cum labore per ſingulos conquiſitæ obolos, ſecundum Archilochum, in ſcorti inteſtinum effunduntur. Quemadmodum enim echinum capere quidem eſt facile, retinere vero difficile, ſic & Pecunias. Et Anaxagoras in

1 Κατ' ὀβολὸν] Sic *Unciatim* Terent. Phorm. I. I. 9. *Quod ille Unciatim vix de demenſo ſuo, ſuum defraudans genium, comparſit miſer.* Erat autem *Obolus* argenteus minimi pretii nummus apud Græcos, noſtro reſpondens Stufero. Hinc paſſim adhibetur ad notandam rem vilem, & exigui pretii. Sic *Diobolares meretrices* apud Feſtum. *Negat ſe debere tibi triobolum*, h. e. ne minimum quidem apud Plaut. *Bacchid.* II. 3. 26. Vide Budæum *de Aſſe*. Periz.

2 Κατὰ τὸν Ἀρχίλοχον] Antiquiſſimum Poëtam, Jamborum, ut vulgo fertur; repertorem, citatum ſæpe ab Ariſtotele aliiſque. Vide & *infra* X. 13. & Valer. Max. VI. 3. Idem.

3 Εἰς πόρνης γυναικὸς ἔντερον] Hæc enim meretricum ſententia, *probus eſt amator, qui relictis rebus rem perdit ſuam.* Plautus in *Truculento Act.* II. *ſcen.* I. Scheff. κεκρυμμένον & ſenſus turpiculus ſubeſt voci ἔντερον. Ita Stoici τὴν συνουσίαν pro ſua ἀδιαφορίᾳ definiunt ἐντέρου παράτριψιν &c. Nec multum abludit illud Varronis *Octageſ.* περὶ νομισμάτων. *in quo nobilius eſt Philippeum, quod accipimus, quam quod bibimus: cum alterum abdamus in bulgam, alterum in veſicam.* Kuhn.

4 Καθαίρουσι] Hoc vocabulum ſuſpectum eſt. καθαίρειν enim nauticum; & de appellentibus uſurpatur: mallem καταρρέουσι, i.e. confluunt, videturque ſimile quid in ſuis habuiſſe Vultejus. Scheff. Nicetas in *Annal. p.* 116. hoc *Archiloci* dictum ita produxit, τὸ τοῦ Ἀρχιλόχου ἄντικρυς ἐπεραίνετο, ὅ φησιν, εἰς ἔντερον πόρνης πολλάκις μεταρρυΐσκεσθαι τὰ χρόνῳ καὶ πόνῳ συλλεγέντα μακρῷ. *tum illud Archilochi dictum obtinebat locum, quo ait, ſæpe in meretricis inteſtinum transfluere, quæ longo tempore & labore collecta erant.* Non tamen auſim in Noſtro mutare τὸ καταίρουσι, quod notat extremam prodigalitatem, qua male ſani juvenes ſinunt plenis quaſi velis in barathrum meretricium ſuas ferri divitias. vide & Propert. *lib.* III. *Eleg.* 12. & ibidem *notas Jani Gebhardi.* Bene Gazæus in *Theophraſto*, τοῦ χρημάτων αἱ μεταβολαὶ τοὺς μὲν πλεονεκτεῖν ἐφιεμένους ἐκδιδάσκουσιν, ὡς οὐδὲν βέβαιον πολλῷ ῥεύσαντες ἱδρῶτι συνεκτήσαντο, ὡς ἄπιστον καὶ ἀφυλάκτου πράγματος ἐπιλαβόμενοι, *opum jactura eos, qui plus habendi cupiditate incenduntur, edocet, quam inſtabile ſit, quod multo ſudore diffluentes pararunt, quamque infidam rem & cuſtodiæ impatientem amiſerint.* Seneca *epiſt.* 115. *majore tormento pecunia poſſidetur, quam quæritur.* Kuhn.

περὶ Βασιλείας φησὶ, [6] χαλεπὸν χρήματα συναγείρασθαι, χαλεπώτερον δὲ φυλακὴν τούτοις περιθεῖναι.

in *libro* de Regno ait, difficile eſt pecunias cogere, ſed difficilius cuſtodiam eis circumdare.

Καταίρουσιν] Verbum proprium navibus peregre redeuntibus in portum. Sic *cap.* 25. de Portu Piræo, τὰ πλοῖα τὰ καταίροντα ἐν αὐτῷ. *Hiſt. Anim.* I. I. de Homine in inſulam appellente, ἐὰν δὲ Ἕλλην κατάρῃ ξένος. Julian. *Orat.* I. de Conſtantio, qui dederit Antiochiæ λιμένας εὐόρμους τοῖς καταίρουσι, *portus bonæ ſtationis illis qui appellunt.* Ita vero etiam hæc Bona, quaſi curſu ſuo peracto, in inteſtinum meretricis καταίρουσι, deveniunt tandem & effunduntur. Recte ergo hoc Verbum ab Auctore adhibitum, nec cauſa erat ulla, cur Schefferus id muratum iret. Vide hic Notas Kuhnii. PERIZ.

5 Ἀναξαγόρας ἐν τῷ περὶ βασιλείας] Qui liber non eſt *Anaxagoræ* Philoſophi, ſed Rhetoris, unius ex Iſocratis diſcipulis, ut bene cenſet Cl. Menagius *ad Laërt. p.* 49. & in *Addendis p.* 4. SCHEFF. Meurſius *in Chalcidium* hunc *Anaxagoram* Zenodotæum Grammaticum eſſe exiſtimat. KUHN.

6 Χαλεπώτερον δὲ] De bonis fortunæ, ut vocant, præclarè Syneſius *de Regno*, καὶ δεῖ μὲν ἐπὶ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ (μακαρισμοῦ) τοῦ θεοῦ, δεῖ δὲ νοῦ, δεῖ δὲ τέχνης, δεῖ δὲ καιροῦ, δεῖ δὲ ἔργων πολλῶν καὶ πολλαχοῦ καὶ παντοδαπῶν δὲ τούτων, ὧν οὔτε πεῖρά ἐστιν, οὔτε ἔχει πειρωμένοις εὐμάρειαν. οὐ γὰρ ὥσπερ παραγίνεται τοῖς ἀνθρώποις μακαρισμὸς, οὕτως ἀπραγματεύτως διασώζεται. *Præterea ad eam* (beatitudinem) *conſervandam opus eſt Dei auxilio, opus intellectu, opus arte, tempeſtiva occaſione, multiſque rebus, iiſque ubivis geſtis & variis, quæ aut experiri non eſt, aut ſi experiaris, cum difficultate conjuncta ſunt. Non enim ut beatitudo homini affluit, ita ſine negotio conſervatur.* & *paulo poſt.* δεῖ δὲ πόνων ἐπὶ τὴν φυλακὴν, καὶ τοῦτ᾽ ἐστιν ὃ πάλαι λέγω, τὸ χαλεπὸν, καὶ μυρίων ὀμμάτων δεόμενον, *cuſtodia autem laboribus opus habet, & hoc illud eſt, quod dudum dixi, difficile eſſe & ſexcentos requirere oculos.* KUHN.

ΚΕΦ. ιέ.

Περί τινων ἐν νόσῳ μουσικὴν, καὶ ἄλλα μεμαθηκότων, καὶ ἰσχυρῶν γεγενημένων.

CAP. XV.

De quibuſdam qui in morbo muſicam & alia didicerunt, deque iis, qui in eo robur auxerunt.

Ἱέρωνα, φασὶ, τὸν Σικελίας τύραννον τὰ πρῶτα ἰδιώτην εἶναι, καὶ ἀνθρώπων ἀμουσότατον, καὶ [1] τὴν ἀγροικίαν ἀλλὰ μηδὲ κατ᾽ ὀλίγον τοῦ ἀδελφοῦ

Hiero Siciliæ tyrannus primum fuiſſe rudis dicitur, & hominum imperitiſſimus, ac inſcitia ne pauxillum quidem à fratre Gelone dif-

1 Τὴν ἀγροικίαν] Sicuti ſuperius ἰδιώτην vertere malui *rudem*, quam *privatum*, ut fecerat Vultejus, & retinuerant ſecuti illum Editores; ita hanc vocem non tam *ruſticitatem*, ut illi, quam *inſcitiam* reddidi. Agitur hic enim unice de liberalibus doctrinis, quo nomine idem Gelo, cui hic tribuitur ἀγροικία, mox vocatur ἄμουσος. Exemplum ejus rei in Gelone habes apud Plutarch. *Apophth. pag.* 175. ubi *quum in convivium lyra eſſet illata, & ceteri ea uterentur ac cantarent, ipſe equum induci juſſit, & facile in eum atque agili motu inſiluit.* En hominem ἄμουσον, (Vide & Cicer. *Tuſc. quæſt.* I. 2.) ſed neutiquam ingenio & moribus *agreſtem*, aut *inhumanum*. Qua etiam arte eluſerit inſidiantes, & regnum ſibi firmaverit pro concione, docet ipſe Æl. XIII. 33. qui cum etiam VI. II. ait, δημοτικώ-

δελφοῦ διαφέρειν τοῦ Γέλωνος. Ἐπεὶ δὲ αὐτῷ συνηνέχθη νοσῆσαι, μουσικώτατος ἀνθρώπων ἐγένετο, τὴν σχολὴν τὴν ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας εἰς ἀκούσματα πεπαιδευμένα καταθέμενος. Ῥωσθεὶς οὖν [2] Ἱέρων συνῆν [3] Σιμωνίδῃ τῷ Κείῳ, καὶ Πινδάρῳ τῷ Θηβαίῳ, καὶ [4] Βακχυλίδῃ τῷ Ἰουλιήτῃ. Ὁ δὲ Γέλων ἄνθρωπος ἄμουσος.

Μου-

ferens. Verum quum ipſi eveniſſet, ut morbo laboraret, factus eſt hominum literatiſſimus, quum otium, quod ei corporis imbecillitas imponebat, doctis ſermonibus audiendis impenderet. Confirmatus igitur vivebat cum Simonide Ceo, & Pindaro Thebano, & Bacchylide Julieta. At Gelo indoctus fuit homo.

Do-

τικώτερον, ἢ κατὰ τὴν τῶν Μονάρχων ἐξουσίαν, *magis popularem, quam pro Monarcharum poteſtate.* Plura & majora de Gelone Vide apud Herodotum VII. 154. *& ſeqq.* ut & de ejus Humanitate ac Sapientia Plutarch. *de ſera Numinis Vind. p.* 552. Cæterum eodem modo Suidas exponit τὸ Ἀγροικίζω, Et Ἄγροικος, ἄφρων, δύσκολος, σκληρὸς, καὶ ἀπαίδευτος. Et Heſych. Ἀγροικίζετον, ἀπαιδευτίζετον Sed & Plutarchus *in Apophthegm.* & nominatim *Ariſtidis* conjungit ἀγράμματον καὶ ἄγροικον, de de homine, qui ſcribere non poterat. PERIZ.

2 Ἱέρων συνῆν Σιμωνίδῃ] Negat Biſciola fieri hoc potuiſſe, cum tempora non conveniant, mixtoſque eſſe inter ſe diverſos Hicrones. Vide *T.* II. *Hor. ſubſ. lib.* II. *cap.* 19. SCHEFF. Neſcio quid voluerit aut ſpectaverit Biſciola, quando negavit ætatem Simonidis congruere in tempora hujus Hieronis, atque ideo mixtos hic diverſos Hicrones. Manifeſte enim hic agitur de antiquiore Hierone, Gelonis Fratre, in cujus, non autem poſterioris illius, ætatem vere competit ætas Simonidis, etiam illo longe tamen majoris natu, quippe qui jam floruit tempore Hipparchi, qui Piſiſtrati Filius multum cum illo egit, ut teſtatur Noſter VIII. 2. Vixit tamen uſque ad tempora Pauſaniæ Lacedæmonii, & Tyrannidem hujus Hieronis, & cum utroque familiariter. Vide Noſtrum IX. 1. & 41. & XII. 25. Adde Platonem *Epiſt.* 2. *ad Dionyſium.* PERIZ. Simonidem Hieroni coævum fuiſſe docet & Cicero *lib.* 1. *de Nat. Deor. cap.* 22.

3 Σιμωνίδῃ τῷ Κείῳ] Melico Poëtæ, Leoprepis Cei filio. Nam Jambicus fuit de Amorgo Inſula. vide quæ notavit Hermol. Barbarus *in cap.* 24. *lib.* VII. *Plinii.* Ita habent notæ Codicis *Bigotiani.* SCHEFF. Cæterum ratio temporum non repugnat, quo minus *Hiero*, Gelonis frater, ejuſque in regno ſucceſſor verſatus ſit cum *Simonide* Melico. Hic enim uſque ad Olymp. 78. provixit, *Hierone* jam regnante Syracuſis, Olymp. 75. vel 76. Idem præter Noſtrum aſſerunt Xenoph. in *Hierone.* Athenæus *lib.* XIV. Pauſan. in *Atticis.* Adde quod Simonides ille octogenario, imo ut Lucianus ait in *Macrobiis*, nonagenario major obierit & vicerit choro octogenarius, Plut. *an ſeni ſit reſp. gerenda.* vide & Syneſii *epiſt.* 49. KUHN.

4 Βακχυλίδῃ τῷ Ἰουλιήτῃ] A civitate quadam Ceæ inſulæ, vide Stephanum, & Suidam. SCHEFF.

Βακχυλίδῃ τῷ Ἰουλιήτῃ] Fuit ille Simonidis ἀδελφιδοῦς, teſte Strabone *lib.* X. *p.* 486. Nam & Simoniden Ἰουλιήτην fuiſſe, ex oppido *Julide* in inſula Ceo, diſerte ibidem ait Strabo, & præter eum Suidas. Sic vero & apud Anton. Lib. *Fab.* 1. Κτήσυλλα ἐγένετο Κεία τὸ γένος ἐξ Ἰουλίδος. Ejus autem fabulæ ultima verba, dum parum recte *Julietæ* & *Cei* diſtinguuntur, manifeſto ſunt corrupta & peſſime verſa. Χρησμὸν δὲ Ἑρμοχάρει ὁ θεὸς ἀνεῖπεν ἱδρύσασθαι ἱερὸν παρὰ τοῖς Ἰουλιήταις, ἐπώνυμον Ἀφροδίτης Κτησύλλης. Ἔχρησε δὲ καὶ τοῖς Κείοις. Οἱ δὲ θύουσι ἄχρι νῦν Ἰουλιῆται μὲν Ἀφροδίτῃ, Κτήσυλλαν ὀνομάζοντες, οἱ δὲ ἄλλοι Κτήσυλλαν Ἑκαέργην. Vertuntur poſteriora, *Ceis etiam oraculum datum eſt; hique etiamnum Veneri ſacrificant, Cteſyllam eam appellantes, alii Cteſyllam Hecaergam.* In qua Verſione diſtinctio inter Julietas & reliquos Ceos turpiter prætermittitur, ſed & Venus *Hecaergæ* nomine dicitur appellata præter Auctoris mentem. Lege omni-

no

Μουσικώτατον δὲ λέγουσι, καὶ [5] τὸν Πτολεμαῖον γενέσθαι τὸν δεύτερον καὶ αὐτὸν νοσήσαντα. Λέγει δὲ καὶ Πλάτων, [6] τὸν Θεάγην φιλοσοφῆσαι δι' οὐδὲν ἄλλο, ἢ διὰ τὴν νοσοτροφίαν. Εἰργοῦσα γὰρ αὐτὸν ἐκείνη τῶν πολιτικῶν, συνήλασεν εἰς τὸν τῆς Σοφίας ἔρωτα. Τίς δὲ οὐκ ἂν νοῦν ἔχων συνηύξατο καὶ Ἀλκιβιάδῃ νόσον, καὶ Κριτίᾳ, καὶ Παυσανίᾳ τῷ Λακεδαιμονίῳ, καὶ ἄλλοις; Ἀλκιβιάδῃ μὲν, καὶ Κριτίᾳ, ἵνα μὴ ἀποδράντες Σωκράτους, [7] ὁ μὲν ὑβριστὴς γένηται, καὶ [8] ποτὲ μὲν φιλολάκων, ποτὲ δὲ βοιωτιάζῃ τὸν τρόπον, καὶ αὖ πάλιν θετταλίζῃ, καὶ τοῖς Μήδων καὶ Περσῶν

Doctiſſimum etiam Ptolemæum ſecundum ajunt evaſiſſe, dum ægrotabat & ipſe. Plato quoque affirmat, Theagem nulla alia de cauſa Philoſophiæ operam dediſſe, quàm morbi diuturnitate. Nam quum is eum à civilibus rebus arceret, compulit ad Sapientiæ ſtudium. Quis vero Vir prudens non optaſſet etiam morbum Alcibiadi, & Critiæ, & & Pauſaniæ Lacedæmonio, & aliis? Alcibiadi quidem, & Critiæ, ne aufugientes à Socrate, ille quidem inſolens evaderet, & nunc Spartanis faveret, nunc Bœotiorum mores exprimeret, & iterum Theſſalorum

no & diſtingue, Οἱ δὲ θύουσι ἄχρι νῦν, Ἰουλιῆται μὲν Ἀφροδίτην Κτησύλλαν ὀνομάζοντες. Et verte *Hi vero* (generatim *Cei*, ſed qui mox dividuntur in *Julietas* & *Reliquos*) *ſacra faciunt*, ſcil. Cteſyllæ, *ad hoc uſque tempus*, *Julietæ quidem eam Cteſyllam Venerem appellantes*, *Reliqui vero Cteſyllam Dianam.* PERIZ.

5 Πτολεμαῖον] Strabo *lib.* XVII. *p.* 548. Reges Ptolemaicos ait ad Elephantorum venaturam aliaque perveſtiganda ſuos dimiſiſſe homines; διαφερόντως δ' ὁ Φιλάδελφος ἐπικληθεὶς, φιλιστορῶν, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος διαγωγάς ἀεί τινας καὶ τέρψεις ζητῶν καινοτέρας. *is præcipue, qui cognomento fuit Philadelphus, cognitionis rerum apprime ſtudioſus, cum propter corporis imbecillitatem ſemper novæ alicujus oblectationis materiam quæreret.* ex Xylandri *interpretatione.* KUHN.

Πτολεμαῖον τ. δεύτερον] Intelligit Philadelphum, Soteris F. a quo Bibliotheca Alexandrina cœpit, ut notum eſt, & qui ideo a Tertull. *Apologet. cap.* 11. dicitur, *Ptolemæorum Eruditiſſimus (quem Philadelphum ſupernominant) & omnis literaturæ ſagaciſſimus, cum ſtudio Bibliothecarum Piſiſtratum, ut opinor, æmularetur.* Adde Athen. XII. 9. Quod ad hanc Eruditionem pervenerit per cauſam imbecillitatis, docet etiam Strabo *lib.* XVII. allegatus jam a Kuhnio. PERIZ.

6 Θεάγην] Verba Platonis *lib.* VI. *Politic.* hæc ſunt: Θεάγει τὰ μὲν ἄλλα πάντα παρεσκεύαστο πρὸς τὸ ἐκπεσεῖν φιλοσοφίας· ἡ δὲ τοῦ σώματος νοσοτροφία ἀπείργουσα αὐτὸν τῶν πολιτικῶν, κατέχει, *Theages quidem omnibus illis inſtructus eſt, quæ poſſent efficere, ut Philoſophia excideret, corporis autem continui morbi, qui eum à rebus politicis prohibent, eundem detinent.* Æneas in *Theophraſto* citat hunc Platonis locum ita: ἀλλὰ μὴν καὶ Θεάγει τῷ ἡμετέρῳ π. συμβαίνει) π. τ. ἐ. φ. ἡ δὲ ν. κατείργουσα ἐπέχει. varia hæc lectio inde videtur eſſe, quod ἀπὸ μνήμης locum allegavit Gazæus, id quod à Barthio in notis omiſſum. Hunc *Theagen* male *Phragen* nominat Rhodiginus *lib.* XIX. *cap.* 18. ut notat Leopardus *lib.* XII. *cap.* 22. KUHN. Vide Leopardum *Emend.* XII. 22. oſte[illegible]em, hauſiſſe hæc Ælianum ex Platone *de Republica.* Theages autem ille diſcipulus fuit Socratis, & ideo etiam Dialogum *Theagis* nomine inſcriptum nobis reliquit Plato. Quod vero Cælius Rhodiginus eum appellat *Phragen*, videtur ortum ex corrupta lectione MSti Ælianei, quo ille fuit uſus. Nam certe & in Lugd. codice reperi τὸ Φράγην. PERIZ.

7 Ὁ μὲν ὑβριστὴς γένηται] Perperam hæc vertun-

σῶν ἀρέσκηται, 9 ἐν Φαρναβάζου γενόμενος τυραννικώτατος δὲ καὶ φονικώτατος 10 ὁ Κριτίας γενόμενος, καὶ τὴν πατρίδα ἐλύπησε πολλὰ, καὶ αὐτὸς μισούμενος 11 τὸν βίον κατέστρεψε.

Καὶ 12 Στράτων δὲ ὁ Κοῤῥάγου εἰς δέον ἔοικε νοσῆσαι. Εὖ γὰρ γένους ἥκων, εὖ δὲ καὶ πλούτου, οὐκ ἐγυμνάζετο· κάμνων δὲ τὸν σπλῆνα, καὶ θεραπείας δεηθεὶς τῆς ἐκ τῶν γυμνασίων, τὰ μὲν πρῶτα, ὅσον ἐς τὸ ὑγιᾶναι, ἐχρῆτο αὐτοῖς· χωρῶν δὲ ἐς τὸ πρόσω τῆς

rum; denique etiam Medorum & Perſarum moribus delectaretur, apud Pharnabazum agens: Critias vero cum tyrannidis ſtudioſiſſimus evaſiſſet, & in cædes maxime proclivis, cum multa intulit patriæ mala, tum & ipſe omnium odiis expoſitus vitam cum morte commutavit.

Straton etiam filius Corrhagi utiliter ægrotaſſe videtur. Nam quum eſſet ex illuſtri familia oriundus, & divitiis abundaret, nullam dabat operam gymnaſio: ſed ex ſplene laborans, & remedii indigens in exercitiis ſiti, primum quidem, quantum

tuntur, *ne fugientes a Socrate, alter Socratem injuria læſiſſet.* Senſus eſt, *ne deficientes a Socrate*, ſeu ejus præceptis, *alter quidem inſolens, petulans, contumelioſus fieret* in quosvis alios, non proprie Socratem. Sic ὑβριστὴς Μενοίτιος Heſiod. Θεογ. 514. & ὑβριστὴς Πελίης, de Pelia Iaſonis Patruo. Sic Noſter de Ebriis I. 19. Καὶ τρυφῶντες ἀσωτίᾳ καὶ ὑπὲρ τὴν χρείαν χρώμενοι ὕβριζον. Et de feliciſſimo Victore, Philippo poſt pugnam ad Chæroneam VIII. 15. ἐπαρθεὶς δὲ τῇ εὐπραγίᾳ, ὅμως λογισμοῦ ἐκράτησε, καὶ οὐχ ὕβρισε. Sed diſerte Xenophon ἀπομνημ. *lib.* I. opponit σώφρονα & ὑβριστὴν ita, ut δίκαιον & ἄδικον. οὐκ ἄν ποτε ὁ δίκαιος ἄδικος γένοιτο, οὐδὲ ὁ σώφρων ὑβριστής. Quin Equis tribuitur: Veluti, δυσηνίοις ὕβρει φερομένοις, à Baſilio Magno *de Leg. Græc. cap.* 19. ubi tamen male vertitur, *Equis effrenibus, & regi neſcientibus.* Senſus eſt, *effrænibus, ac cum laſcivia & protervia currentibus.* Periz.

8 Ποτὲ μὲν φιλολάκων, ποτὲ δὲ βοιωτιάζει τὸν τρόπον &c.] Peſſime hæc itidem vertebantur, *nunc Spartanorum, nunc Bæotiorum partes fovens.* Agitur enim de moribus & vitiis omnium illarum gentium ab Alcibiade expreſſis. Diſerte hoc ſignificatur voce τρόπος, quæ paſſim notat totam hominis indolem, vel gentis alicujus morem. *Supra* II. 19. λακωνικῶς τε ἅμα, καὶ κατὰ τὸν ἐπιχώριον σφίσι τρόπον ἐλέγξαντες. & VI. 12. Fortunæ viciſſitudo in Dionyſio non vulgare eſt Hominibus documentum εἰς σωφροσύνην καὶ τρόπου κόσμον. Theocritus *Idyll.* XXIII. 2.

Τὰν μορφὰν ἀγαθῶ, τὸν δὲ τρόπον οὐκ ἔθ' ὁμοίω,

formâ boni, ſed indole non paris adoleſcentis. Voluit ſine dubio Noſter idem, quod de Alcibiade tradunt Nepos, Plutarchus, & Athenæus. Hujus verba ex *lib.* XII. *cap.* 9. adſcribam ex parte. ὅτι ἐν Ἰωνίᾳ μὲν ὢν Ἰώνων ἐφαίνετο τρυφερώτερος, ἐν Θήβαις δὲ σωμασκῶν καὶ γυμναζόμενος, τῶν Θηβαίων αὐτῶν μᾶλλον Βοιώτιος. (Plane ut Noſter, Βοιωτιάζειν,) ἐν Θετταλίᾳ δὲ ἱπποτροφῶν &c. Idem.

9 Ἐν Φαρναβάζου γενόμενος] Interpres, *adhærens Pharnabazo*, male. ſubintelligitur enim οἰκίᾳ & vertendum, cùm *eſſet apud Pharnabazum*, vel *in aula Pharnabazi in Phrygia.* Plutarchus in *vita ejus.* Kuhn.

Ἐν Φαρναβάζου γενόμενος] Recte hæc explicuit Kuhnius. Cæterum Plutarchus hoc non apud Pharnabazum, ſed Tiſſaphernen accidiſſe narrat in *Alcib.* Τισσαφέρνῃ δὲ τῷ Σατράπῃ συνὼν, ὑπερέβαλλεν ὄγκῳ καὶ πολυτελείᾳ τὴν Περσικὴν μεγαλοπρέπειαν: *quum vero apud Tiſſaphernen Satrapem eſſet, ſuperabat faſtu & ſplendore Perſicam*

τῆς τέχνης, 13 καὶ ἐν ἔργῳ τιθέμενος αὐτὴν, 14 Ὀλυμπιάσι μὲν ἐνίκησεν 15 ἡμέρᾳ μιᾷ πάλην, καὶ παγκράτιον, 16 καὶ τῇ ἑξῆς Ὀλυμπιάδι, καὶ ἐν Νεμέᾳ δὲ, καὶ Πυθοῖ, καὶ Ἰσθμοῖ.

Δημοκράτης ὁ παλαιστὴς καὶ αὐτὸς νοσήσας τοὺς πόδας, παρελθὼν εἰς τοὺς ἀγῶνας, καὶ στὰς ἐν τῷ σταδίῳ, περιγράφων ἑαυτῷ κύκλον, προσέταττε τοῖς ἀντιπαλαισταῖς ἔξω τῆς γραμμῆς αὐτὸν προέλκειν. Οἱ δὲ ἡττῶντο ἀδυνατοῦντες· ὁ δὲ εὖ διαβὰς ἐν τῇ στάσει καὶ ἐγκρατῶς, στεφανούμενος ἀπῄει.

tum ad recuperandam valetudinem, iis uſus eſt: quum vero in arte illa multum proficeret, & eam diligenter exerceret, in Olympiis quidem una die vicit luctam & pancratium, & ſequenti Olympiade, & in Nemea, & in Pythiis & in Iſthmiis (*ſimiliter vicit.*)

Democrates luctator etiam ipſe, quum laboraſſet ex pedibus*, in certamina prodiit, & conſiſtens in ſtadio, circumſcripto ſibi circulo, jubebat adverſarios ſe extrahere extra lineam. At illi quum id nequirent, victi ſunt: & ipſe quum bene & firmiter in ſtatione ſua perſtitiſſet, coronatus abiit.

cam magnificentiam. Similiter in *Libello, de diſcrimine Adulatoris & Amici*, ἐπεὶ δὲ πρὸς Τισσαφέρνην ἀφίκετο &c. Et ſane prius & diutius fuit apud Tiſaphernen, eumque à Lacedæmoniis alienavit, & ad partes Athenienſium traduxit, quum primum urbe patria excidiſſet: ad Pharnabazum vero adiit extremo demum vitæ tempore, & ab eo eſt interfectus inſtinctu Laconum. Vide Plutarchum & Nepotem. MSS. hic habent γινόμενος. PERIZ.

10 Ὁ Κριτίας &c.] Hunc quoque cum Alcibiade tanquam Diſcipulum Socratis laudat Noſter II. 13. Sed videtur hîc ante oculos habuiſſe Xenophontem *de Factis & dictis Socr. lib.* I. ubi ſimiliter de iiſdem Socratis Diſcipulis, Κριτίας καὶ Ἀλκιβιάδης πλεῖστα κακὰ τὴν πόλιν ἐποιησάτην· Κριτίας μὲν γὰρ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πάντων πλεονεκτίστατός τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο. Sed & ſicuti hic dicuntur ἀποδράντες Σωκράτους, ſic ibi eodem ſenſu, in duali, ἀποπηδήσαντε Σωκράτους. Critias autem quum inter XXX. Tyrannos fuiſſet peſſimus, occiſus eſt in prælio contra Thraſybulum & Exſules. IDEM.

11 Βίον κατέστρεψε] Omnium odio ſibi conflato vitâ exceſſit. Xenoph. *lib.* II. *Hiſt. Græcæ*, Philoſt. *lib.* I. *de Vit. Soph.* in *Critia*, quem vide ſis. KUHN.

12. Στράτων δὲ ὁ Κορράγου] Alexandrinus hic fuit, ſed habitavit Ægii in Peloponneſo, ubi Ægienſes exſtruxerunt porticum prope Urbem, in qua ſe ille exerceret. Vide Pauſan. non tantum *Eliac.* I. *cap.* 21. ſed & *Achaic. cap.* 23. PERIZ.

13 Καὶ ἐν ἔργῳ τιθέμενος αὐτὴν] Vertit Vultejus, *& jam ſpecimen ejus daret.* Quod, cum tot alia ejus mutarint, miror retinuiſſe omnes deinceps Editores, quum à Græcis ſit alieniſſimum. Senſus eſt, *& eam diligenter exercens, eam faciens opus ſuum.* Sic plane *cap.* 20. Democritum ferunt, ἐπιθυμῆσαι λαθεῖν, καὶ ἐν ἔργῳ θέσθαι σφόδρα πάνυ τοῦτο, *deſideraviſſe latere, & prorſus diligenter id curaſſe.* Sic paſſim τοῦτο ἔχειν ἔργον. Vide I. 26. & VIII. 15. Similiter VIII. 2. ἔργον ἦν τῷ Ἱππάρχῳ ἡ περὶ τοὺς πεπαιδευμένους σπουδή, *cura & opus præcipuum erat Hipparcho curare Eruditos.* IDEM.

14 Ὀλυμπιάσι μὲν] Leg. Ὀλυμπιάδι. Pro μὲν forte μ' aut alius Olympiadum numerus legi debet. GESNER. Placet emendatio Geſneri, pro μὲν conjunctione numerum μ' ſcribentis. Si modo ea Olympiade *Straton* vicit. De quo conſulendus eſt Anonymus in *Olymp.* quem jam ad manus non habemus. Sed jam magis pla-

placet emendatio erudititiſſ. Meurſii qui *lib.* III. *Att. Lect. cap.* 28. ex dicto Anonymo pro καὶ τῇ ἑξῆς, reſtituit, ἐπὶ τῇ ϛοηʹ Ὀλυμ. eamque reſtitutionem firmat ex *lib.* II. Pauſan. *Eliac.* Scheff.

15 Ἡμέρᾳ μιᾷ] Memorat Pauſanias idem in *Att. p. m.* 230. Scheff.

16 Καὶ τῇ ἑξῆς Ὀλυμπιάδι] Nullus dubito, quin in his, forte & in ſequentibus, aliquid hæreat vitii, vel exciderit aliquid. Nihil tamen nos juvant MSti. Sed erudita, ut ſolet, conjectura ſuccurrit Æliano Meurſius *Lect. Attic.* III. 28. legens ἐπὶ τῇ ΡΟΗ ὀλυμπ. h. e. 178. *Olympiade*, qua Stratonem hunc pancratii & luctæ uno die abſtuliſſe coronam diſerte teſtatur Anonymus *in Deſcript. Olymp.* & Pauſan. *Eliacis.* Putem tamen vel ſic nondum perſanata eſſe omnia. Nam haud dubie aliquid etiam diſertius in reliquis certaminibus à Stratone factum memoravit Auctor. Periz.

ΚΕΦ. ιϛʹ.

Παλαιῶν τινων ἰδιότητες.

Ἐὰν προσέχῃ τις [1] Καλλίᾳ, φιλοπότην αὐτὸν ἐργάσεται ὁ Καλλίας· ἐὰν [2] Ἰσμηνίᾳ, αὐλητήν· ἀλαζόνα, ἐὰν Ἀλκιβιάδῃ· [3] ὀψοποιὸν, ἐὰν Κρωβύλῳ· δεινὸν εἰπεῖν, ἐὰν Δημοσθένει· στρατηγικὸν, ἐὰν Ἐπαμινώνδᾳ· μεγαλόφρονα, ἐὰν Ἀγησιλάῳ· καὶ χρηστὸν, ἐὰν Φωκίωνι· καὶ δίκαιον, ἐὰν Ἀριστείδῃ· καὶ σοφὸν, ἐὰν Σωκράτει.

CAP. XVI.

Veterum quorundam mores peculiares.

Si quis animum præbeat & auſcultet Calliæ, ſtatim reddet eum temulentum Callias: ſi Iſmeniæ, tibicinem: ſi Alcibiadi, jactatorem & ſuperbum: ſi Crobylo, coquum: ſi Demoſtheni, eloquentia præſtabilem: ſi Epaminondæ, ducendi exercitus militaris peritum: ſi Ageſilao, magnanimum: ſi Phocioni, probum & bonum: ſi Ariſtidi, juſtum; & ſi Socrati, ſapientem.

1 Καλλίᾳ] Prodigum hunc fuiſſe, & voluptatibus deditum declarat Noſter etiam *cap.* 23. Lucian. *Jove Confutato* jungit Calliam & Alcibiadem, eoſque appellat ἀκόλαστα μειράκια, *intemperantes adoleſcentes.* Athenæus quoque IV. 19. Calliam hunc Hipponici Filium inter τοὺς ἀσώτους. *intemperantes*, *notiſſimum* ait *etiam puerorum magiſtris.* Nempe frequens ejus mentio apud Ariſtophanem. Vide illius *Aves pag.* 544. ubi Schol. eum τὰ πατρῷα διεσπαρκέναι εἰς ἀσέλγειαν, *paterna bona diſſipaſſe in libidinem* ait, ſed & Eupolin eum exagitaſſe in Comœdia, quæ vocata ſit *Adulatores.* Hinc jam Plutarchus *Præceptis Polit. Convivia, in quibus Socrates auditur*, fingi ait *exhibita vel à Callia, vel ab Alcibiade.* Nempe illi inter auditores Socratis opulenti maxime erant, & munifici. Vide & *infra* ad *cap.* 23. Periz. *Calliæ* meminit Noſter *lib.* III. *de Nat. Anim. cap.* 42. Πορφυρίωνα δὲ οὐκ οἶδα καταθύσαντα οὐδένα ἐπὶ δεῖπνῳ, οὐ Καλλίαν, οὐ Κτήσιππον τοὺς Ἀθηναίους.

2 Ἰσμηνίᾳ] Choraulen vocat Plinius. Hunc enim puto eſſe, cujus meminit *lib.* XXXVII. *cap.* 1. Laert. in *Crat.* Plut. in *Pericle.* Stephan. in Θίσβη. Apulejus *de Deo Socrat.* quos *ad Laert.* Menagius laudat. adde Laert. in *Zenon.* Plut. in *lib. non poſſe ſuaviter vivi ſecundum Epicurum.* Scheff.

Ἰσμηνίᾳ] Patriâ fuit Thisbæus ex Bœotia, & celebris plane Tibicen. Utrumque docet Euſtath. *ad Iliad.* B. ἡ δὲ Θίσβη πολίτην μὲν ἔχει

τὸ πρέπουσον αὐλητὴν, Ἰσμηνίαν. Θηβαῖος γὰρ ἦν. Lucian. *Ad Indoctum*. ait *Tibias eum emiſſe Corinthi ſeptem talentis*, h. e. 12600. Carolinis noſtratibus. Meminit ejus etiam Plutarchus *Sympoſ.* II. I. Quos adde citatis à Menagio *ad Laertium* in *Cratete*, & *Zenone*. PERIZ.

3 Ὀψοποιὸν, ἐὰν Κρωβύλῳ] Meminit Clemens Alexandrinus *lib.* VII. *Strom.* SCHEFF.

Crobyli hujus in ſimili plane loco mentionem tanquam ὀψοποιοῦ, facit etiam Clemens Alexandr. *Strom. lib.* VII. allegatus jam à Scheffero. Forſan fuit is Sycophanta ille Athenienſis, qui Platoni obvius, quum Chabriam eſſet defenſurus, Socraticam Cicutam illi occentabat, ut refert Laertius in *Platone*, *num.* 24. IDEM.

ΚΕΦ. ιζ.

Πυθαγόρου θαυμάσια καὶ δόξαι.

CAP. XVII.

De quibuſdam Pythagoræ mirabilibus, & opinionibus.

1 Ἐδίδασκε Πυθαγόρας τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι 2 κρειττόνων γεγένηται σπερμάτων, ἢ κατὰ τὴν φύσιν τὴν θνητήν. 3 Τῆς γὰρ αὐτῆς ἡμέρας ὤφθη καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν 4 ἐν Μεταποντίῳ,

Pythagoras homines docuit, ſe præſtantiori ſemine natum, quam mortalis eſt natura. Nam eodem die, & eadem hora viſus fuit, Metaponti, ut ait, & Crotone.

1 Ἐδίδασκε Πυθαγόρας] Vide *ſupra lib.* II. *cap.* 26. GESNER.

2 Κρειττόνων σπερμάτων] Divino ſemine Se prognatum jactitavit. Nam *Pythagoras* Apollinis filius eſſe creditus eſt. vid. Porphyr. in *vitâ Pythagor. p.* 181. 89. *Edit. Anglic.* Dionyſius junior ea vanitate laborans ſcribere de ſe ipſo ſuſtinuit,

Δωρίδος ἐκ μητρὸς Φοίβου κοινώμασι βλαστών,
Doride matre ſatus, Phœbi genuina propago.

Plutarch. *Orat.* II. *de Alex. fortuna.* Perictionem quoque, matrem Platonis Phantaſmate Apollinis compreſſam præter Laërtium, Hieronymus tradit ex Speuſippo, Clearcho, Anaxilide *lib.* II. *de Philoſophiâ.* vid. *lib.* I. *adverſus Jovinian.* Cæterum dogmata *Pythagoræ* eleganter perſequitur Philoſtratus *lib.* VI. *de Vit. Apollon.* ubi inter alia habetur. γλῶτταν τε ὡς πρῶτος ἀνθρώπων συνέχε, βοῦν ἐπ' αὐτῇ σιωπῆς εὑρὼν δόγμα (cum conſiderarem); *quo pacto primus inter homines linguam frænaverat, ſilentii dogma inveniens, quod, ut proverbio dicimus, bos eſt in lingua.* Interpres h. l. inepte vult, *Pythagoram à bove ſilentii documentum ſumpſiſſe.* Alluditur potius ad tritum illud. βοῦς ἐπὶ γλώττῃ, *bos in linguâ*, quod in eos jacitur, qui pecuniâ ſignata imagine bovis ſilentium ſibi imperari patiuntur. Quod igitur bos, ut ita dicam, argenteus apud proditores facit, id ipſum Pythagoræ dogma quinquennalis ſilentii valuit apud diſcipulos. KUHN.

3 Τῆς γὰρ αὐτῆς ἡμέρας] Adde *lib.* II. *cap.* 26. & Apollonium *Hiſtor. Mirab.* SCHEFF.

4 Ἐν Μεταποντίῳ, καὶ ἐν Κρότωνι]. Uterque Codex, Sluisk. & Lugd. interponunt pariter φησὶ, legentes, ἐν Μεταποντίῳ, φησὶ, καὶ ἐν Κρ. Qui conſenſus neutiquam repudiandus eſt, ſiquidem Pythagoras dicitur illud ipſe *docuiſſe*, & hoc argumento, *quod viſus ſit* &c. probaſſe. Sic certe eum etiam ipſum Abari ſuam divinitatem affirmaſſe ait Jamblichus I. 19. adeo, ut dixerit, ἥκει ἐπὶ θεραπείᾳ καὶ εὐεργεσίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἥκοι, καὶ διὰ τοῦτο ἀνθρωπόμορφος. *Se, ut curaret & beneficiis afficeret homines, veniſſe, & ideo humana ſpecie*, &c. Hinc jam apud Lucianum in *Gallo* inducitur

ja-

τίῳ; φησὶ, καὶ ἐν Κρότωνι. Καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ δὲ παρέφηνε χρυσοῦν τὸν ἕτερον τῶν μηρῶν. 5 Καὶ Μυλλίαν δὲ τὸν Κροτωνιάτην ὑπέμνησεν, 6 ὅτι Μίδας ὁ Γορδίου ἐστὶν ὁ Φρύξ. Καὶ τὸν ἀετὸν δὲ τὸν λευκὸν 7 κατέψησεν † ὑπομείναντα

tone. Sed & Olympiæ alterum femur aureum oſtendit. Myllian vero Crotoniaten admonuit, eſſe eum Midam, filium Gordii, Phrygem. Aquilam quoque albam, quæ ſe ei ſubmittebat, contrectavit.

† ὑποπτήσαντα.

jactans, οὕτω διέθηκα τοὺς κατ' ἐκεῖνα Ἕλληνας, ὥστε Θεὸν ἤδη με: *ita imbui & cepi Græcos illorum locorum, ut Deum me prædicarent.* Cæterum de re ipſa Vide *ſupra ad* II. 26. ut & de *Aureo Femore.* PERIZ.

5 Καὶ Μυλλίαν δὲ τὸν Κροτωνιάτην] Interpres *Milonem Crotoniatam.* Fuit ergo in ipſius Codice, Μύλωνα τὸν Κροτωνιάτην. Sed vulgata lectio non diſplicet, cum duobus locis apud Laertium, & uno apud Porphyrium; ſeu Malchum in *vita Pythagoræ*, καὶ Μυλλίαν τὸν Κροτωνιάτην ἀνέμνησεν, ὅτι εἴη Μίδας ὁ Γορδίου. Idem alio loco Μυλλίαν inter diſcipulos ipſius commemorat. Meminit & Malchus in *extremo ſui opuſculi.* SCHEFF. Et Jamblichus *lib.* I. *cap.* 28. Ipſe *Pythagoras* reminiſci potuit ſe fuiſſe Euphorbum Trojani belli tempore, ταῦτα λέγων ἠλαζονεύετο, μηχανώμενος πείθειν, ὅπερ ἐδίδασκεν, ὡς προβεβίωκεν ἡ ψυχή. &c. ταύτης τῆς ἀλαζονείας ὕστερον Ἀπολλώνιος ὁ Καππαδόκης ἐραστὴς γενόμενος πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἐμυθολόγει περὶ τῶν ἐν Ἰνδοῖς σοφῶν, ὡς ἴσασιν οἵτινές ποτε γεγόνασι, εἰς μάρτυρας ἔξω οἰκουμένης καταφεύγων. *Hæc dicens* (Pythagoras) *vanus erat, doctrinam ſuam, quâ animam ante corpus vixiſſe voluit, hominibus perſuadere ſatagens.* &c. *Hujus vanitatis amore poſteà captus Apollonius Cappadox, de Indorum ſapientibus apud Græcos fabulatus eſt, quod illi ſciant, quinam fuerint ante, ad teſtes confugiens extra mundum poſitos*, inquit Gazæus in *Theophraſto*, ubi pluribus confutat Apollonium, talia de Brachmanibus jactitantem, quæ nec fabuloſus Cteſias, nec Arrianus hiſtoricus tradiderunt, & ſi tanti fuerunt θαυματουργοὶ, cur non *Alexandrum* Macedonem miraculis ſuis à depopulatione patriæ repulerunt? καὶ ὁ καιρὸς ἀπῄτει τὸ πλάσμα, ὡς αὐτὸν Ἀλέξανδρον, ἐπεὶ τῶν φαινομένων κατέπληττεν, ὥδιν ἀφανεῖς βοῦς ἀναπλάττοντες καταπλήξωσι. dedi ipſa verba Gazæi, ut Barthius edidit, qui *Animadverſionibus* in *h. l.* ait: *Notandus uſus* βοῦς ἀφανεῖς ἀναπλάττειν, *proverbii.* Mihi locus male diſtinctus & corruptus videtur eſſe. nam poſt ὥδιν interpungendum, & pro ἀφανεῖς βοῦς legendum ἀφανισμοῖς. notum in MSS. β. & μ. eodem fere modo ſcribi. Gazæus itaque ita emendatus hoc dicere voluit: *tempus quoque figmentum exigebat, ut ipſum Alexandrum, cum rebus apparentibus non moveretur, evaneſcendo percellerent*, (Brachmanes), fundus emendationis extat apud Philoſtratum *lib.* III. *cap.* 3. ubi Indorum philoſophi dicuntur habitaſſe in nube, quæ tumulum circumdabat, ibique ſe nunc viſibiles, nunc inviſibiles, ut lubebat, feciſſe. Ad hoc ipſum Gazæus reſpexit, dum ſapientulis illis exprobrat, quare non Alexandrum, nulla re viſibili perterritum, inviſibiles facti terruerint, cum in acie novaculæ res Indorum ſtarent. Qui Philoſtratum *l. c.* inſpiciet, ſtatim deprehendet ἀφανεῖς βοῦς è Gazæo furcillandos eſſe. Legendum itaque vel ἀφανισμοῖς, vel ἀφανεῖς ἑαυτοὺς. KUHN.

6 Ὅτι Μίδας ὁ Γορδίου] Scilicet per μετεμψύχωσιν, per quam Pythagoras fuerat Euphorbus. De *Myllia Crotoniate* vide hic Schefferum; De *Mida* Vide me *ſupra ad* III. 18. & adde Hyginum *Fabb.* 191. & 274. De *Gordio* ejus Patre agit Juſtinus XI. 7. In *ſeqq.* de *Aquila Alba*, recte accipiendis & interpretandis, quam graviter ſint hallucinati interpretes doctiſſimi, & ipſe Schottus, Vide apud Hunc *Obſervat.* III. 33. PERIZ.

7 Κατέψησεν ὑπομείναντα αὐτὸν] Geſn. ὑποπτήσαντα. Jamblich. ita: ἀετόν τε ὑπερπετώμενον μεταγαγεῖν (λέγε) καὶ καταψήσαντα πάλιν ἀφεῖναι. Pertinebat autem & hoc ad faciendam de ſe fidem divinitatis. Aves enim internuntios deorum eſſe paulo ante tradiderat. Et docet Plutarchus *vitæ Numæ*, ex veterum ſuperſtitione. SCHEFF. Geſn. pro ὑπομείναντα legit ὑποπτήσαντα. Mihi videtur non correctione, ſed explicatione locus indigere. ὑπομεί-

τα αὐτόν. Αλλα † καὶ [8] ὑπὸ τοῦ Κόσα [9] τοῦ ποταμοῦ διαβαίνων [10] προσερρήθη, τοῦ ποταμοῦ εἰπόντος αὐτῷ, χαῖρε Πυθαγόρα.

Ελεγε δὲ [11] ἱερώτατον εἶναι τὸ τῆς Μαλάχης φύλλον. Ελεγεν, [12] ὅτι πάν-

vit. Tranſiens etiam fluvium Coſam, appellatus eſt ab eo, dicente, *Salve Pythagora.*

Dicebat etiam, ſanctiſſimum eſſe folium Malvæ. Dicebat, Numerum eſſe

† καὶ ποτε Νέσσον τὸν ποταμὸν διαβαίνων. ex Laert.

μένειν, hic eſt, *ſe contrectandum præbere.* itaque Pythagoras manu demulſit aquilam contactus patientem, vel quæ ſe ei contrectandam præbuerat, qui ſenſus planiſſimus eſt. Noſter *Hiſt. Anim. lib.* XVI. *cap.* 18. ψηλαφήσεις, ὁ δὲ ὑπομένει, *ſi eum contrectaveris, manus eſt patiens.* vide Porphyr. *de Vit. Pythag. p.* 191. Jamblichum *l. c.* KUHN.

8 Υπὸ τοῦ Κόσα] Ita *ſupra.* Interpres utrobique *Neſſum* nominat hoc flumen. Et ſic Laërtius: καί ποτε inquit, Νέσσον τὸν ποταμὸν διαβαίνων &c. Vide tamen quæ *ſupra* à nobis annotata ſunt. SCHEFF. Cyrillus *lib.* III. *adverſus Julian. p.* 87. ex Porphyrio bis appellat hunc fluvium Καύκασον, & ἐπεγνώκε τινὸς τὸ προσειρηκότων αὐτῷ δαιμονίων πεφθέγχθαι τὴν πρόσρησιν, *vi cujuſdam dæmonii Pythagoræ aſſiſtentis* (paredri) *hanc factam eſſe ſalutationem*, vere judicat. KUHN.

Υπὸ τοῦ Κόσα τοῦ ποταμοῦ] De hoc loco, ſeu hujus loci Fluvio, quem Æliani Codices Κόσαν, Interpretes *Neſſum* appellant, ſatis egi *ad* II. 26. Poſt illa incidi in Voſſianam *Appendicem Obſervationum ad Melam*, ubi ille ad II. 2. *audacter affirmat pro* Κύδητος *legendum eſſe* apud Scylacem Κέσσινος, eumque eſſe illum, quem alii *Neſſon* vel *Neſton* appellent: ad quod probandum adfert hunc Æliani locum, ſed ita, ut prius eum corrigat in hoc Fluvii nomine. Jubet enim legi ὑπὸ τοῦ Κεσσίνου ποταμοῦ. Quia ergo ex hac ſua emendatione Ælianus Κέσσινον dicat Fluvium, qui allocutus ſit Pyhagoram, Alii vero eum *Neſſon* vocent, inde conjicit eundem eſſe utrumque. Sed primo diſertiſſime Scylax ipſe diverſos facit Νέσσον & illum Κύδητον. Sic enim ſolito ſibi ordine progrediens, ait, καὶ ποταμὸς Νέσος, Αβδηρα πόλις, Κύδητος ποταμός. Deinde vixit, & tot Amicos ac diſcipulos (nam magno numero id audiviſſe dicuntur à Jamblicho *p.* 28.) habuit in Italia, non in Thracia, Pythagoras. Nam quod Apollonius Dyſcolus in *Samo* videtur locare hunc fluvium, id vitii manifeſtum eſt. Sunt enim Ejus eadem, quæ Æliani, verba, niſi quod nomen Fluvii, ut ubique apud Alios, ſic & apud Eum, per Librarios ſit corruptum. Legitur enim iſtic, ὑπὸ τοῦ Νέσσου ποταμοῦ. Quapropter nullus adhuc dubito, quin unum ex illis Nominibus fluviorum Italicorum, quæ attuli *ad* II. 26. reponendum ſit in hoc loco & in hac Hiſtoria. PERIZ.

9. Τοῦ ποταμοῦ] Geſner. mallet, τὸν ποταμόν: ſed nihil opus. Nam poſt ποταμοῦ ſcribendum comma, & ποταμοῦ ad προσερρήθη referendum. SCHEFF.

10 Προσερρήθη] Occurrens opinor illi tali habitu, qualem affingebant fluminibus, facie torva, capillis cæruleis, alga cinctis *&c.* SCHEFF. Mera vox ſine perſona fuit; quantum quidem ex verbo προσερρήθη colligere datur. KUHN.

11 Μαλάχης φύλλον] Inter *Symbola* Pythagoræ & hoc recenſetur. μαλάχην ἐμφύτευε μὲν, μὴ ἔσθιε δὲ, *malvam quidem in horto tuo plantato, verum ea ne veſcitor.* KONIGIUS.

Ιερώτατον εἶναι τὸ τῆς Μαλάχης φύλλον] Hinc inter Symbola Pythagoræ fuit, Μαλάχην μεταφύτευε μὲν, μὴ ἔσθιε δὲ, quod æque ac reliqua explicat Jamblichus in *Protrept. p. m.* 158. ſed ita, ut mihi quidem ſatisfaciat minime. Verba ejus ſunt, quæ obiter emendabo: Επιστρέφεσθαι τῇ αὐτοῦ φύσει, καὶ τῇ πρὸς τὸν ἥλιον διατάσει, καὶ συμπαθείᾳ, μὴ ὀρκοῦ, μηδὲ ἐπίμενε μόνῳ τούτῳ, ἀλλὰ τὴν διάνοιαν μεταβίβαζε, καὶ ὥσπερ μεταφύτευε, καὶ ἐπὶ τὰ ὁμογενῆ φυτὰ καὶ λάχανα. Vertuntur illa, *inſiſte ejus naturæ & contentioni verſus Solem, & naturæ conſenſui; ne jurato, neque huic ſoli inhæreto, ſed mentem cogitationemque transfer, & quaſi ad ejuſdem generis plantas & holera transplantato.* Alieniſſima ab hoc loco eſt mentio *jurandi:* Atque idcirco ipſe Arcerius in *Notis* pro ὄρκου, legi jubet, μὴ ὄκνει, quod foret, *ne ſegniter age, ne cunctare.* Sed legendum omnino, μὴ ἀρκοῦ, μηδὲ ἐπίμενε &c. h. e. *ne acquieſce in eo, ne*

πάντων σοφώτατον ὁ [13] Ἀριθμός· δεύτερος δὲ, [14] ὁ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα θέμενος. Καὶ τὸν σεισμὸν ἐγενεαλόγει οὐδὲν ἄλλο εἶναι, ἢ [15] σύνοδον τῶν τεθνεώτων. Ἡ δὲ ἶρις, ἔφασκεν, [16] ὡς ἡ γῆ τοῦ Νείλου ἐστί. Καὶ ὁ πολλάκις ἐμπίπτων τοῖς ὠσὶν ἦχος, Φω-

eſſe omnium ſapientiſſimum: ſecundum vero eum, qui nomina rebus impoſuerit. Terræ motus nullam aliam originem eſſe dicebat, quam cœtum mortuorum. Et Iris, dicebat, terra Nili eſt. Et ſonus, qui ſæpe accidit auribus, vox eſt Dæmonum.

ne ſatis id habe. Sic Epictetus *cap.* 30. ἀρκοῦ ἐν παντὶ τῷ εἶναι φιλόσοφος, *ſatis hoc tibi ſit in omni negotio, quod ſis Philoſophus.* Vult itaque Jamblichus, *ut attendat homo ad naturam malvæ, & ejus converſionem ad ſolem, & quaſi Sympathian; neque tamen acquieſcat aut maneat in eo ſolo, ſed cogitationem ſuam transferat & quaſi propaget etiam ad alias ejuſdem generis plantas & olera.* Deinde vero τὸ ἐσθίειν exponit per ἀφανίζειν τὰς τοιαύτας παρατηρήσεις, *tales obſervationes delere & exſtinguere.* Crediderim potius, Malvam judicatam ſanctiſſimam à Pythagora, quia ſimpliciſſimus & antiquiſſimus fuit hominum victus, unde Heſiod. ἔργ.

—— Οὐδ' ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς,
Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.

Ad quem Heſiodi verſum vide Athenæum 1. 18. ſed maxime Plutarch. *Convivio Septem Sap. pag.* 157. 158. ubi inter alia ait, *Deli in templum ferri malvam & ſimiles herbas,* τῆς πρώτης ὑπομνήματα τροφῆς καὶ δείγματα, *monumenta & ſpecimina primi alimenti;* ſed & malvam ac aſphodelum *laudari* inſuper *ad valetudinem* ἐν τοῖς μάλιστα τῶν λαχάνων, *inter olera quæ vel maxime* laudantur eo nomine. Quin apud Ariſtoph. *Pluto p.* 56. Paupertas dicitur hominibus præbere loco panis *Malvæ folia*, ut victum paratu facillimum, ſed quo non uterentur, qui panem habebant. Veriſimile itaque Pythagoram commendaſſe ideo malvam, quam & *ſacram* dicebat, *propagandam* poſteris, ut monumentum antiquiſſimi victus, & forſan reſpexiſſe etiam locum Heſiodi, ex quo certe videtur illud ſumſiſſe ἀπόφθεγμα: ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός. Vide Jamblich. 1. 29. Deinde vero quum prorſus ex uſu vulgari excluderet *cibos ſacros*, τὰ νομιζόμενα ἱερὰ, ut ait Jamblich. 1. 24. cumque in ordinem referret *malvam*, non opus, ut longe quæramus rationem illius, quare voluerit eam coli, ſed non *Comedi*. Cæterum ſimiliter pene loquebatur de Gallo: Ἀλεκτρυόνα τρέφε μέν, μὴ θῦε δέ. Vide Jamblich. 11. *Symb.* 18. PERIZ.

12 Ὅτι πάντων σοφώτατός ἐστιν ὁ ἀριθμός] Sluisk. ὅτι π. σοφώτατον ὁ ἀριθμός. Lugd. ultimas ſyllabas vocis σοφωτ. compendio ſcriptionis prætermiſit. Veriſſimam eſſe lectionem Sluiſkiani, vix dubito, maxime, quia & Jamblichus *de Vita Pythag. cap.* 18. inter quæſtiones & reſponſa Pythagoræ refert hoc ipſum, Τί τὸ σοφώτατον; Ἀριθμός· δεύτερον δὲ, τὸ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα τιθέμενον. Nempe addictiſſimus e[illegible] Pythagoras Arithmeticæ & Geometriæ, Laert. in *Pythag. n.* 12. Vide ibi Menagium: quas proinde diſciplinas Auditores ejus diſcebant omnium primas, antequam rerum Naturam indagarent. Gell. *Noct. Attic.* 1. 9. Numeros enim per omnem rerum naturam eſſe diſperſos, immo eſſe principium omnium rerum, cenſebat. Vide Jamblich. *de Vita* Pythag. *cap.* 12. & 28. Manifeſte autem hîc in MStis diſtinguitur poſt ἀριθμὸς, ut nullum ſit dubium, quin recte ita diſtinxerit Schefferus. De re ipſa vide hic etiam Kuhnium. PERIZ. Jubentibus MSS. repoſui, ὅτι πάντων σοφώτατον ὁ ἀριθμός· δεύτερος δὲ, ὁ.

13 Ἀριθμὸς εὑρὼν δεύτερος] Emendatio Caſauboni & luculentiſſima & veriſſima, itaque ſic edi juſſi. FABER. Sic ex emendatione Caſauboni *ad* XV. *Athenæi c.* 3. propoſita, ediderunt pridem. ante legebatur ὁ ἀριθμὸς δεύτερος, quod putabam retineri poſſe, ſi poſt ἀριθμὸς ſcriberetur colon, quoniam & Jamblichus ſic habet, *c.* 10. τί τὸ σοφώτατον; ἀριθμός. δεύτερον δὲ, τὸ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα

τιθέ

φωνὴ 17 τῶν κρειττόνων. 18 Οὐχ οἷόν τε

num. Non licebat autem controverſiam

τιθέμενον. Sed fortaſſis etiam Jamblichus eſt mendoſus. nam clare Proclus de Pythagoricis. τούτων γὰρ λόγῳ σοφώτατον μὲν εἶναι τὸν ἀριθμὸν, δεύτερον δὲ τὸν τὰ ὀνόματα θέμενον. SCHEFF. Romana Editio etiam legit ὁ ἀριθμὸς δεύτερος. quod ſi interpunctio major, ut Cl. Schefferus monet, interveniat, nolim ulterius aliquid mutare. Docuit enim Pythagoras numerum eſſe ſapientiſſimum quia θεὸς ἐστι ὁ ἀριθμὸς in ἱερῷ λόγῳ, *libro ita inſcripto* & *Pythagoræ* tributo, ubi etiam ἀριθμὸς ἀριθμῶν ὁ θεὸς ὑμνεῖται, *Deus celebratur numerus numerorum*. Hierocles *in Aureum Pythagor. carmen p.* 225. in βίων πράσει Luciani *Pythagoras* ait, ἐπὶ τουτέοισι δὲ γνώσεαι τὸν θεὸν ἀριθμὸν ἐόντα, *præterea ſcies Deum eſſe numerum*. Ergo ſecundum Pythagoram à Deo ut numero inventus eſt numerus, qui æque ac inventor ſapientiſſimus merito dicitur, ut eodem recidat, ſive numerum dixeris ſapientiſſimum, ſive ejus inventorem. Utrumque enim Dei eſt, quod enim Plato ait, μείζονά τινα δύναμιν εἶναι ἢ ἀνθρωπείαν, τὴν θεμένην τὰ πρῶτα ὀνόματα τοῖς πράγμασι, *majorem humana poteſtatem eſſe quæ prima rebus nomina indidit*; id de numero etiam dixere. De numero ut Deo ita etiam Pythagoræi cecinerunt:

Κέκλυθι κύδιμ' ἀριθμὲ, πάτερ μακάρων, πάτερ ἀνδρῶν.

O numere exaudi genitor divumque hominumque.

Hippaſus eundem ſtatuit παράδειγμα πρῶτον ὑπάρχειν τῆς κοσμοποιΐας, *primum exiſtere exemplum productionis mundi*. Cæterum ut Pythagoras numerum omnium ſapientiſſimum aſſeruit, ita Simonides tempus, quod ſecundum Ariſtotelem *l.* IV. *Phyſic.* eſt ἀριθμὸς κινήσεως, τὸ σοφώτατον dixit. hujus enim beneficio omnia addiſci & inveniri poſſe. Euenus autem idem tempus σοφώτατον, pariter & ἀμαθέστατον, quia omnia cum tempore diſci & iterum oblivioni tradi queunt. Ariſtot. *l.* IV. *Phyſic.* ἐν τῷ χρόνῳ πάντα γίνεται καὶ φθείρεται· διὸ οἱ μὲν σοφώτατον ἔλεγον· ὁ δὲ Πυθαγόρειος Πάρων ἀμαθέστατον, ὅτι καὶ ἐπιλανθάνονται ἐν τούτῳ. ubi vide Simplicium in *Comment.* KUHN.

14 Ο. τοῖς πράγμασι.] Ita Proclus & Iamblichus in præcedentibus. Cic. *aut qui primus, quod ſumma ſapientia Pythagoræ viſum eſt, omnibus rebus impoſuit nomina.* Male hoc inventum Gothofredus in *Indice Pythagoræ* ipſi tribuit. SCHEFF.

15 Σύνοδον τεθνεώτων] Mira philoſophia! alii ut Thales & Democritus à vi aquarum terræ motus effici ſtatuunt: Ariſtoteles *lib.* II. *Meteorol. cap.* 8. Terræ motum fieri τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ πυρὸς θερμαινομένης. Verius alii cauſam putarunt ventorum vim in cavis terræ. vid. Cl. Sturmii *Diſput. de Terræ motu*. KONIGIUS. Hanc Philoſophiam Pythagoræ ſymbolicam nec damnare facile nec explicare poſſis, quia jam olim de ſenſu ejus genuino antiquis non conſtabat, ob libros vel ab ipſis ſuppreſſos Pythagoræis, vel injuria temporis deperditos. KUHN.

Σύνοδον τῶν τεθνεώτων] Forſan, quia, ut ait Seneca *Natur. quæſt.* VI. 13. *Antequam terra movetur, ſolet mugitus audiri, ventis in abdito tumultuantibus.* Cæterum cauſas *Terræ motus* ex ſententia Veterum expoſuit Seneca, *dicto Libro*. Pythagoras autem terræ motum prædixit aliquando, guſtata ex puteo aqua, teſte Jamblicho I. 23. PERIZ.

16 Ὡς ἡ γῆ τοῦ Νείλου] Lego αὐγὴ τοῦ ἡλίου & in verſione, *Et irin dicebat a ſole reſplendente fieri*. Nam irim a ſolis repercuſſo ſplendore oriri plerique conſentiunt, & Anaximenes dicebat ἶριν γίνεσθαι κατ' αὐγασμὸν ἡλίου πρὸς νέφει πυκνῷ apud Plutarchum in *Placitis Philoſophorum*. GESNER. Nihil certius. FABER. Probe, mea quidem ſententia, Geſn. emendat; αὐγὴ τοῦ ἡλίου. vide Plutarchum *lib.* III. *de placitis Philoſ.* SCHEFF. Et Senecam *lib. Natur. Quæſtion. cap.* 3. 4. *& ſeq.* An hic aliquid mutandum ſit in vulgata lectione, valde dubito. Nam Iridem ὡς γῆν τοῦ Νείλου, eſſe dixit Pythagoras μυστικῷ τρόπῳ συμβολικῶς. ita mare dixit δάκρυον, *lacrymam*, *urſas polares Rheæ manus*, *Pleiades*, *Muſarum lyram*, *Planetas canes Proſerpinæ*. Porphyr. in *Vita Pythag.* Cur autem Iris ut *Nili terra* ſymbolice dicta ſit, non niſi conjecturari licet in tanta Auctorum penuria, qui διεξοδικῶς de Symbolis Pythagor. ſcripſerunt. Nili ſcilicet terra non fru-

τε δὲ ἦν [19] διαπορῆσαι ὑπέρ τινος αὐτῷ, ἢ τοῖς λεχθεῖσί τι προσερωτῆσαι, ἀλλ', ὡς χρησμῷ θείῳ, οὕτως οἱ τότε προσεῖχον τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. [20] Ἐπιστρεφομένου δὲ τὰς πόλεις αὐτοῦ, διέῤῥει λόγος, ὅτι Πυθαγόρας ἀφίκετο [21] οὐ διδάξων, [22] ἀλλ' ἰατρεύσων.

Προσ-

ſiam illi facere de quoquam, neque ultra ea, quæ dicta eſſent, quicquam interrogare: ſed tanquam oraculo divino, ita ejus dictis, ii, qui tunc erant, acquieſcebant. Quumque circuibat civitates, fama ſpargebatur, Pythagoram venire, non docendi, ſed medendi cauſa.

Ju-

frugum tantum fertiliſſima habetur, verum etiam varia herbarum florumque abundantia diſcolor, iridis imaginem oculis repræſentat, quamvis flores alat minus odoratos, *quia nebuloſus & roſcidus aër eſt à Nilo flumine*, ſi Plinio credimus *lib.* XXI. *cap.* 7. ἡ γὰρ Αἴγυπτος καὶ διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐκρασίαν καὶ διὰ τοὺς κηπεύοντας τὰ σπανίως καθ' ὥραν ἐν ἑτέροις φυόμενα τόποις, ἄφθονα φέρει καὶ διὰ παντός. καὶ οὔτε ῥόδον οὔτε λευκόϊον, οὔτ' ἄλλο ῥᾳδίως ἄνθος ἐκλιπεῖν οὐδὲν οὐδέποτε εἴωθε. *Ægyptus ob circumfuſi aëris temperiem & olitorum induſtriam, quæ parcius etiam ſuo tempore alibi proveniunt, copioſiſſima gignit, & perenni fœcunditate, ut nunquam roſæ, violæ aliuſve quivis flos facile non ſuppetat.* ut Dalecampius vertit locum Athenæi *lib.* V. *p.* 196. An igitur Pythagoras à terra Nili, multiplici florum colore picta mutuatus eſt ſymbolum ſuum, iridemque cum ea compoſuit; ita, ut *flos nobiliſſimi odoris, qui diverſi coloris ſpecie floret, ſicut arcus cæleſtis, Iris inde dictus ſit.* Sin vero præſens ſymbolum φυσικώτερον de principiis Iridis exponere placuerit, nec illud ἀπροσδιόνυσον; modo ſua Noſtro conſtet lectio. Kuhn.

Ὡς ἡ γῆ τοῦ Νείλου ἐστί] Ita & MSti. Nihilominus tamen blanditur mihi vehementer, æque ac Scheffero, conjectura Geſneri, legentis, ὡς αὐγὴ τοῦ ἡλίου ἐστί. Niſi unum hoc obſtet, quod hæc non propria Pythagoræ, ſed communis ei fuerit ſententia cum multis aliis Philoſophorum filiis: Noſter autem hic nihil referat, niſi quod illi proprium eſt, & aliis pene paradoxum. Crediderim ergo ſcripſiſſe ὡς αὐγὴ τοῦ Νείλου ἐστί. De Nilo enim multa fabulabantur Veteres mira & extraordinaria, quin ex altero eum Orbe oriri credebant. Vide Melam. I. 9. Periz. Pro ἡ γῆ τοῦ Νείλου Parenti meo ſcribendum videbatur πηγὴ τοῦ Νείλου, quam conjecturam ſibi quoque in mentem veniſſe per literas mihi ſignificavit Vir Eruditiſſimus J. Caſp. Hagenbuchius.

17 Τῶν κρειττόνων] Hoc eſt dæmonum. vide Malchum in hac hiſtoriola, & quæ nos habemus in Indice, *hac voce.* Scheff.

18 Οὐχ οἷόν τε δὲ ἦν &c.] h. e. *non licebat, non poterat quiſquam.* Sic in *Præfat. Hiſt. Anim.* ἐμαυτῷ ταῦτα, ὅσα οἷόν τε ἦν, ἀθροίσας, *mihi illa, quæ licebat, quæ poterant colligi, colligens:* Epictetus *cap.* 38. οὐχ οἷόν τε τοῦτο γενέσθαι. Cæteroquin occurrit maxime hæc phraſis ipſis Perſonis tributa. Polyæn. I. 19. 2. οὐχ οἷοί τε ἦσαν προβαίνειν, *non poterant progredi.* Et ita Noſter paſſim. De ſilentio Pythagorico & veneratione, qua ejus Diſcipuli illum proſequebantur, res eſt notiſſima. Vide Gell. *Noct. Att.* I. 9. Jamblichum, & paſſim Alios. Periz.

19 Διαπορῆσαι ὑπέρ τινος αὐτῷ] Adde λεχθέντων, quæ vox excidit, ſed in Cod. MS. Vulteji erat. Faber. Meo judicio, ὑπέρ τινος αὐτῷ διαπορῆσαι, *controverſiam illi movere* eſt, ita, ut αὐτῷ pertineat ad διαπορῆσαι, nec opus ſit, τοῖς, λεχθέντων Fabri. Sic Poëta, *ſolus tibi certet Amyntas.* Cæterum de Pythagoræ auctoritate Cicero videatur *lib.* I. *de Natur. Deor.* Valer. Maxim. *lib.* VIII. *cap.* 15. ubi τὸ διαπορεῖν eleganter reddit, *in diſputationem deducere.* Kuhn.

20 Ἐπιστρεφομένου τὰς πόλεις] Mallem εἰς τὰς &c. Faber. Sed forte neceſſe non eſt. Scheff.

21 Οὐ διδάξων &c.] Jamblichus addit, ipſum Pythagoram dixiſſe, *ſe, ut hominibus medelam afferret, ac beneficia præſtaret, veniſſe.* Konig.

22 Ἀλλ' ἰατρεύσων] Nam *Medicinæ* quoque

peri-

Προσέταττε δὲ ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας [23] καρδίας ἀπέχεσθαι, καὶ [24] ἀλεκτρυόνος λευκοῦ, καὶ [25] τῶν θνησειδίων παντὸς μᾶλλον, καὶ μὴ χρῆσθαι [26] βαλανείῳ, μηδὲ βαδίζειν [27] τὰς λεωφόρους· ἄδηλον γὰρ εἰ καθαρεύουσι καὶ αὐτὰ ἐκεῖνα.

Jubebat etiam idem Pythagoras à corde abſtinere, & albo gallo, & ante omnia ab animalibus morticinis, & non uti balineo, neque per vias publicas ingredi: incertum enim eſſe, an hæc ipſa ſint pura.

peritus erat. Vide *infra* IX. 22. & *ibi* Notas, ut & Laërt. *Pythag.* 12. atque *ibi* Menagium. Neque tamen intercedo, ſi quis hæc malit referre ad animum à vitiis purgandum & ſanandum. Nam certe animum ille magis curabat, quam corpus. Quomodo per Muſicam ebrios comeſſatores curaverit, vide apud Baſil. Magnum, ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν &c. §. 18. PERIZ.

23 Καρδίας ἀπέχεσθαι]. Hoc præcipiebat etiam iis, quibus cæteroqui permittebat quorundam animalium eſum. Illos enim Corde tamen & Cerebro plane abſtinere jubebat, quia ſint Duces & ſedes quædam τοῦ φρονεῖν καὶ τοῦ ζῆν, *ſapientiæ & vitæ*, ut ait Jambl. *de Vita Pyth. cap.* 24. Idem vero, myſtice, *Corde non edendo*, denotari, ſeu prohiberi docet *Invidiam* in *Protrept. Symb.* 30. quod multo magis arridet mihi, quam illud Laërtii, qui §. 18. *dolorem & triſtitiam* vetari eo tradit. Etenim invidiæ maxime proprium eſt, cor ſuum edere, & macreſcere alterius rebus opimis. Vide ejus deſcriptionem apud Ovidium *Metam.* II. 761. & *ſeqq.* Myſticum quid ea in re agnoſcit etiam Noſter, & Accipitri tribuit *Hiſt. Anim.* II. 42. Καρδίαν δὲ οὐκ ἂν φάγοι ποτὲ ἱέραξ, τελεστικὸν δήπου δρῶν καὶ μυστικὸν ἐκεῖνος τοῦτο. *Cor neutiquam comederet Accipiter, faciens in eo illud ſacrum & myſticum.* IDEM.

24 Ἀλεκτρυόνος λευκῆς] Corrige λευκοῦ. Laertius in *vita Pythagoræ*, ἀλεκτρυόνος μὴ ἅπτεσθαι λευκοῦ, ὅτι ἱερὸς τοῦ μηνὸς καὶ ἱκέτης. Plutarchus in *Sympoſ. lib.* IV. *cap.* 5. Τοὺς Πυθαγορικοὺς ἱστοροῦσι καὶ ἀλεκτρυόνα λευκὸν σέβεσθαι. SCHEFF. λευκῆς retinendum, quamvis, ut Cl. Schefferus monet, MSS. B. & C. etiam legant λευκοῦ. Veteres enim dixerunt τήν τε θήλειαν ἀλεκτρυόνα κατὰ ταυτὸ καὶ τὸν ἄρρενα, & gallinam pariter & gallum ἀλεκτρυόνα. Ariſtoph. in *Nubibus.* ubi Scholiaſtes multis exemplis veterum Comicorum probat ἡ ἀλεκτρυών rectè dici æque ac ἀλεκτρύαινα. vid. Servium *in lib.* V. *Æneid. p.* 350. *Edit Baſil.* KUHN.

Ἀλεκτρυόνος λευκῆς] Neſcio ſane, qui illud irrepſerit in hunc locum, quum non tantum Plutarchus, Laërtius, Jamblichus hic memorent ἀλεκτρυόνα λευκὸν, ſed & MSti, tum Schefferiani, ſeu Pariſini, tum Mei uterque, tum Mediceus Primus, quem Gudius vidit habeant hic λευκοῦ. Poſtulat id etiam ratio; Abſtineri enim volebat Pythagoras Gallo, quia ſacer eſt Soli ac Lunæ, & quia σημαίνει τὰς ὥρας, *declarat horas ſuo cantu*, ut ait Laërt. §. 34. Id autem non Gallina facit, ſed Gallus. Quapropter non veritus ſum reponere, quod volebat Schefferus, & tot rationibus ſubnixum eſt. De *Gallo* vide etiam Menagium *ad d. l. Laërtii.* PERIZ.

25 Θνησειδίων] Hoc à Judæis hauſiſſe Pythagoram volunt eruditi. Grot. *ad Levit.* 17. 15. verum & alios à morticinis abſtinuiſſe Porphyrius docet *lib.* III. *de abſtin. ab anim.* idem ſpeciatim prodidit de iis, qui ſacris Eleuſiniis initiabantur. confer quoque Philoſtrat. *lib.* I. *cap.* I. Cæterum quod de balneo ſequitur, id Jambl. *lib.* I. *cap.* 18. ita refert: ὅτι οὐ δεῖ τὰς λεωφόρους βαδίζειν ὁδοὺς, οὐδὲ ἐν βαλανείῳ λοῦσθαι· ἄδηλον γὰρ ἐν πᾶσι τούτοις, εἰ καθαρεύουσιν οἱ κοινωνοῦντες. i. e. *per vias publicas non eſſe eundum, neque in aquiminarium intingendum, nec in balneo lavandum eſſe: incertum enim in his omnibus, num communicantes quieſcant.* Hic ſuſpecta vox καθεύδουσι, & fortaſſis ex Æliano legendum καθαρεύουσι. KONIGIUS. Ego bona cum pace aliorum legerim ita cum Viro laudato. KUHN.

Τῶν θνησειδίων]. Sic & Laërt. in *Pyth.* §. 33. Videtur id ſumptum à Judæis, à quibus non pauca accepiſſe Pythagoram, affirmat Joſeph. *lib.* II. *contra Apion.* Sed & alii ſimiliter ab iis abſtinebant, etiam in veſtitu, & cal-

calceis, æque ac Pythagoras, qui ne veſtimenta quidem ἐκ τῶν θνησειδίων admittebat. Vide Philoſtrat. in *Apollon.* I. I. Certe apud Romanos *nefas habebatur Flaminicis calceos aut ſoleas fieri ex mortuæ pecudis corio*, ſed licebat fieri *ex occiſæ alioqui aut immolatæ.* Ratio hæc additur, *quoniam ſua morte exſtincta omnia funeſta ſunt.* Vide Feſtum in *Mortuæ.* Periz.

26 Βαλανείῳ] Quotidie utebantur lotionibus etiam Pythagorei. Jamblich. I. 21. μετὰ δὲ τὸ ἄριστον λουτρῷ χρῆσθαι. Quid ergo? Publico balneo non utebantur, quia incertum erat, an eſſet purum, nec ne. Chriſtiani quoque balneis publicis ferme abſtinebant, ut liquet ex Epiphanii *Panario*, *Hæreſi* xxx. §. 24. Diſerte Athanaſ. *de Virginit.* ad Virginem, οὐ προβήσῃ εἰς βαλανεῖον. Idem.

27 Τὰς λεωφόρους] Lege τὰς λεωφόρους: ſubaudiendum enim ὁδοὺς. Faber. Benè. Noſter enim *H. A. l.* VIII. *c.* 13. ἐν ταῖς λεωφόροις habet. Kuhn.

Τὰς λεωφόρους] Repoſui τὰς, ut voluerunt *ad h. l.* Viri Doctiſſimi, & poſtulat ratio Grammatices. Sed & diſerte ita Codices Sluisk. & Lugd. Quin Ipſum hoc Apophthegma Pythagoræ ſic effertur, τὰς λεωφόρους ὁδοὺς ἐκκλίνων, διὰ τῶν ἀτραπῶν βάδιζε, *publicas vias devitans, per ſemitas incede.* Vide Jambl. *Protrept. Symb.* 5. Idem I. 18. Οὐ δεῖ τὰς λεωφόρους βαδίζειν ὁδούς. Exponit ille id ita, ut ſignificetur eo, vulgarem vitam, conſuetudines, opiniones relinquendas, & amplectenda divina, religioſa, arcana. Porphyr. *de Vita Pyth.* ſimpliciter, διὰ τοῦ ταῖς τῶν πολλῶν ἕπεσθαι γνώμαις ἐκώλυεν, *quo vetabat ſequi ſententias vulgi.* Vide & Menagium *ad Laërt. in Pythag.* §. 17. Periz.

ΚΕΦ. ιη'.

Περὶ αἰδοῦς καὶ τιμῆς τοῦ Διονυσίου πρὸς Πλάτωνα.

Ὅτε [1] κατῆλθε Πλάτων ἐν Σικελίᾳ κλητὸς, [2] πολλὰ ἐπὶ πολλοῖς ἐπιστείλαντος τοῦ Διονυσίου, καὶ [3] ἀνήγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα ὁ νέος Διονύσιος, αὐτὸς μὲν ἡνιοχῶν, [4] παραι-

CAP. XVIII.

De reverentia & honore, quem Dionyſius Platoni exhibuit.

Quum Plato in Siciliam veniret vocatus à Dionyſio, qui crebras epiſtolas ad eum miſerat, & Dionyſius ille junior in currum eum impoſuiſſet, ipſe aurigam agens, Ariſtonis

1 Κατῆλθε ἐν Σικελίᾳ] Dicerem εἰς Σικελίαν. Faber. probo. Scheff. Non poſſum probare, Atticiſmum textu exturbari. ἐν Σικελίᾳ enim Attice idem eſt quod εἰς Σικελίαν. vide indicem in ἐν. Kuhn. Nihil hic mutandum. Solent enim ita Attici, ut jam monuit Kuhnius. Vide etiam Vigerium *cap.* IX. *Sect.* 3. *Reg.* 9. In Scriptoribus quoque ſacris frequens eſt ea locutio. Lucas XXIII. 42. Μνήσθητί μου, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Periz.

2 Πολλὰ ἐπὶ πολλοῖς ἐπιστείλαντος] h. e. *quum alia ſuper alia ſcriberet ad eum evocandum.* Sic paſſim τὸ ἐπιστέλλειν pro aliquid alicui per literas ſignificare, mandare, promittere. *Infra* X. 20. Ὅτι ὁ Πέρσης ἐπέστειλε πρὸς Ἀγησίλαον, φίλον αὐτὸν ἔχειν, ἀντεπέστειλε δὲ Ἀγησίλαος, ὅτι οὐ δυνατὸν, φίλον αὐτὸν Ἀγησιλάου ἰδίᾳ εἶναι. Idem.

3 Ἀνήγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα] Plinius *lib.* VII. *cap.* 3. *Platoni ſapientiæ antiſtiti, Dionyſius tyrannus, alias ſævitiæ ſuperbiæque natus, vittatam navem miſit obviam, ipſe quadrigis albis egredientem in littore excepit.* Scheff.

4 Παραιβάτην] Sluisk. παραιβάτην, quod crediderim genuinum. Sed & priſcæ ita habent Edd. Schefferus primum mutavit haud dubie per incuriam. Videtur autem Auctor reſpicere & ſequi Homerum, qui dicit παραιβάται, & jungit itidem ἡνιόχοις, *Iliad.* Ψ. 132.

ἐπιβάτην δὲ ποιησάμενος τὸν Ἀρίστωνος. [5] Τότε δή φασι Συρακούσιον ἄνδρα, [6] χαρίεντα, καὶ τῶν Ὁμήρου μὴ ἀπαίδευτον, ἡσθέντα τῇ ὄψει ταύτῃ, ἐπειπεῖν τὰ ἐξ Ἰλιάδος ἐκεῖνα, παρατρέψαντα ὀλίγον·

Μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων
Βριθοσύνῃ· δεινὸν γὰρ [7] ἄγε βροτὸν, ἄνδρα τ' ἄριστον.

Ὅτι [8] ὑπόπτης ὢν εἰς πάντας ὁ Διονύσιος, ὅμως εἰς Πλάτωνα τοσαύτην [9] ἔσχεν αἰδῶ, ὡς ἐκεῖνον μόνον εἰσιέναι πρὸς αὐτὸν μὴ ἐρευνώμενον, καίτοι Δίωνος αὐτὸν ἐπιστάμενος ἑταῖρον εἰς τὰ ἔσχατα εἶναι.

nis vero Filium ſeſſorem faciens. Tunc ajunt Syracuſanum virum, elegantem, Homerique *poëmatum* non imperitum, delectatum illo ſpectaculo, hæc ex Iliade paululum immutata dixiſſe eam in rem:

Immenſum ſtridet ſub pondere
faginus axis:
Namque gravem vehit ille hominem, primumque virorum.

Dionyſius vero, quum in omnes ſuſpicax exiſteret, tamen reverentiam habuit tantam erga Platonem, ut ille ſolus ſine ſcrutatione ad eum accederet, tametſi ſciret, illum intimum Dionis amicum eſſe.

ἀλλ' ἴσαν ἐν δίφροισι παραιβάται, ἡνίοχοί τε.

De his παραιβάταις & ἡνιόχοις, & in quo differant, vel conveniant. Vide Euſtath. *ad Iliad.* Λ. *pag. m.* 803. PERIZ.

5 Τότε δὲ φασιν] Uterque Codex τότε δή. Quod verum eſt. Sic δὴ τότε paſſim apud Poëtas. Vide Heſiod. ἔργ. 430. & θεογ. 542. IDEM.

6 Χαρίεντα] h. e. *politum*, *elegantem*, *facetum*. Sic Lucian. *de Morte Peregr.* circa finem, εἰ μὲν ἂν ἴδοιμί τινα χαρίεντα, ψιλὰ ἄν, ὥσπερ σοὶ, τὰ πραχθέντα διηγήμην, πρὸς δὲ τοὺς βλάκας, καὶ πρὸς τὴν ἀκρόασιν κεχηνότας ἐτραγῴδουν. Ubi τῷ χαρίεντι *ſapienti*, opponuntur *ſtulti*, & *biantes ad quamlibet narrationem*. Vide ibi Fabrum, & quem allegat, Caſaubonum *ad Athenæum* I. I. IDEM.

7 Ἄγε βροτὸν] Homerus *Iliad.* E. 839. Δεινὴν γὰρ ἄγεν θεὸν *&c.* Intelligens Minervam & Diomeden. In his autem verbis conſiſtunt, quæ χαρίεις ille dicitur ab Auctore Noſtro, παρατρέψαι ὀλίγον. Cæterum ut Homerus, ſic Lugd. ἄγεν, quod putem verius. IDEM.

8 Ὑπόπτης ὢν εἰς πάντας &c.] Illa εἰς πάντας abſunt à Sluisk. ſed ut opinor, per incuriam librarii. Mox uterque Codex non ἔσχεν, ſed ἔσχεν αἰδῶ, quod licet leviſſimum, verbo tamen monere volui. Cæterum exiſtimare aliquis poſſet, Hiſtoriarum haud ſatis peritus, agi hic de Dionyſio Majore, ſeu Patre, ſiquidem *initio Capitis* ſimpliciter *Dionyſius* nominatur, qui ad ſe vocaverit Platonem, ac dein demum *Dionyſius junior*, quaſi à Patre miſſus obviam Platoni, ut vehiculo eum regio exciperet, & in aulam deduceret: Porro etiam, quia hic dicitur ita ἐμφατικῶς, *ſuſpicax adverſus omnes*, id quod in Dionyſio Patre veriſſimum fuit. Unde Plato *Epiſt.* 7. ait ſuaſiſſe ſe Dionyſio minori, ut fidos ſibi compararet amicos, ne vitam ageret, qualem Pater, qui πένης ἀνδρῶν φίλων καὶ πιστῶν, *inops hominum, amicorum & fidelium*, & πιστεύων οὐδενὶ, μόγις ἐσώθη, *nemini fidens, difficulter manſit incolumis.* Rebus ipſis & exemplis plane extraordinariis id declaratum vide apud Plutarch. *Dione pag.* 961. & Valer. Max. IX. 13. 4. Ita enim erat ille εἰς πάντας ὑπόπτης, ut neque Uxores, neque Filias exciperet, nedum Fratres, aut Filios. Sed tamen agitur hic revera de Dionyſio F. Pater enim nunquam vocavit

cavit Platonem in Siciliam, ſed filius id fecit maximo ambitu & ſtudio, nec ſemel, ſed bis. Sed & quod hic dicitur, idem de Filio ait Plutarch. *Dione, pag.* 965. Ἐξαιρέτως δὲ περὶ τοῦ Διονυσίου πίστις, (ſcil. ἦν τοῦ Πλάτωνι) ἣν οὐδεὶς ἄλλος εἶχεν, ἀδιερεύνητον αὐτῷ πλησιάζειν, *præcipue vero fides Platoni erat apud Dionyſium, quæ* aut *qualis nulli erat alteri, adeo ut ad eum accederet nulla ſcrutatione excuſſus.* Quod vero non prima ſtatim mentione *Dionyſii* addidit Auctor deſcriptionem ſeu Epitheton τοῦ Νέου, inde vero diſcimus non ſemper ita fieri ab Aliis, ut nos quidem faciendum cenſemus. Sic *ſupra* II. 25. *in initio* ait ſimpliciter, τὴν ἔκλειψιν τοῦ μηνὸς τοῦ Θαργηλιῶνος: at vero poſtea demum plenius, τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔχλη ἱσαμένου. Periz.

9 Εἶχεν αἰδῶ] Ita omnes, etiam Faber. Sed ſcribendum eſt cum circumflexo αἰδῶ, quia eſt conctractum ex αἰδόα. Scheff. Non pauca ſunt nomina, quæ ex οα in ω contrahuntur, nec tamen, ut communis fert canon, circumflexum unquam habent. ut Λητόα Λητώ, ἠχόα ἠχώ. ita etiam αἰδόα αἰδώ. Phavorinus tamen & alii accuſandi caſum αἰδῶ ſcribunt. οὐ γὰρ πτωτικόν ἐστι τὸ ω ἀλλ᾽ ἀπὸ κράσεως. ἀπὸ γὰρ τοῦ αἰδόα γίνεται αἰδῶ, quod placet. Kuhn.

ΚΕΦ. ΙΘ.

Ὅτι παιδείαν ἐτίμησε Φίλιππος, καὶ περὶ Ἀριστοτέλους.

Φίλιππος ὁ Μακεδὼν οὐ μόνον ἐλέγετο [1] τὰ πολέμια εἶναι ἀγαθὸς καὶ εἰπεῖν δεινὸς, ἀλλὰ καὶ παιδείαν ἀνδρειότατα ἐτίμα. Ἀριστοτέλει γοῦν χορηγήσας πλοῦτον ἀνενδεῆ, [2] αἴτιος γέγονε πολλῆς καὶ ἄλλης πολυπειρίας, ἀτὰρ οὖν καὶ [3] τῆς γνώσεως τῆς κατὰ τὰ ζῶα· καὶ [4] τὴν ἱστορίαν αὐτῶν

CAP. XIX.

Quod doctrinam coluerit Philippus, & de Ariſtotele.

Philippus Macedo non ſolum bello magnus & dicendi peritus ferebatur, ſed & doctrinam maximi faciebat. Ariſtoteli igitur copioſas præbens divitias, cauſa fuit cum multæ & alius eruditionis, tum etiam ejus ſcientiæ, quæ verſatur circa animalia: & horum Hiſtoriam Ni-

1 Τὰ πολέμια εἶναι ἀγαθὸς,] Lugd. εἶναι τὰ πολέμια ἀγαθός. Crediderim illud εἶναι, quod ſæpius vidi ita diverſis jactari locis, ab interpretis potius aut Librarii, quam Auctoris eſſe manu. Sic *cap.* 17. Καὶ τὸν σεισμὸν ἐγνωκέναι λέγει οὐδὲν ἄλλο εἶναι, ἢ σύνοδον τῶν τεθνεώτων. Sic editur. At Sluisk. οὐδὲν ἄλλο, ἢ σύνοδον εἶναι τῶν τ. Lugd. οὐδὲν ἄλλο εἶναι, ἢ σύνοδον εἶναι τῶν τ. Quis dubitet, illic certe iſtud εἶναι ex gloſſa ortum? Periz.

2 Αἴτιος γέγονε] Lugd. αἴτιον γεγ. At Sluisk. vulgatum tuetur. Idem.

3 Τῆς γνώσεως τῆς κατὰ τὰ ζῶα] Tradunt aliqui Alexandrum Philippi filium Ariſtoteli Hiſtoriam animalium offerenti ſeptingenta (alii octingenta) talenta auri rependiſſe. Gesner.

4 Καὶ τὴν ἱστορίαν] τὴν περὶ ζώων, quam & hodie inter alia ejus viri ſcripta habemus ſuperſtitem. Cæterum à noſtro plerique inter veteres diſſentiunt, nec Philippi, ſed Alexandri liberalitate ferunt conſecutum, quibus ad ſcribendum tantum opus habuit neceſſe. Plinius *lib.* VIII. *cap.* 16. *Alexandro Magno rege inflammato cupidine animalium naturas noſcendi delegataque commendatione Ariſtoteli ſummo in omni ſcientia viro aliquot millia hominum in totius Aſiæ Græciæque tra u parere juſſa, omnium quos venatus, aucupia, piſcatuſque alebat, quibuſque vivaria armenta, alvearia, piſcinæ, aviaria in cura erant, ne quid uſquam ignoraretur ab eo. Quos percunctando quinquaginta ferme volumina illa præ-*

αὐτῶν ὁ τοῦ Νικομάχου [5] διὰ τὴν τοῦ Φιλίππου περιουσίαν ἐκαρπώσατο· [6] καὶ Πλάτωνα δὲ ἐτίμησε, καὶ Θεόφραστον.

Nicomachi filius per divitias Philippi conſecutus eſt: ſed & Platonem ac Theophraſtum honoravit.

ΚΕΦ. CAP.

clara de animalibus condidit. Adde Athenæum *lib.* IX. SCHEFF. Ibidem Athenæus hanc Animalium hiſtoriam πολυτάλαντον; i. e. *multorum talentorum* vocat. ὀκτακόσια γὰρ εἰληφέναι τάλαντα παρ' Ἀλεξάνδρου τὸν Σταγειρίτην λόγος ἔχει. *fertur enim Stagirita octingenta ab Alexandro talenta accepiſſe*, i. e. Budæo *lib.* II. *de Aſſe* ad calculum ſedente, aureorum quadringenta & octo millia. Noſter autem hanc liberalitatem Philippo vindicat, forte, quod ei operis incepti, filio vero conſummati impenſæ debeantur. KUHN.

4 Τὴν ἱστορίαν] h. e. *cognitionem ipſorum* Animalium. Sic ἵστωρ vir prudens & ſapiens. Heſiod. ἔργ. 790.

Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέῳ ἤματι, ἵστορα φῶτα
Γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος
ἐστίν.

Viceſima vero in magna, medio die, ſapientem virum Generare oportet; *majorem enim in modum talis mente intelligens erit.* Apulejus *de Dogmate Platonis. Sed ille* (Plato profectus eſt in Siciliam) *primo Hiſtoriæ gratia, ut naturam Ætnæ, & incendia concavi montis intelligeret.* Quem locum minime intellexit Colvius, alios iſto nomine accuſans. Putat enim dici Platonem iviſſe in Siciliam animo ſcribendi Hiſtoriam rerum geſtarum. Rectius Saliſberienſis hæc percepit, dum ita expreſſit, *ut Hiſtoriam Naturæ cerneret in Ætna, & incendiorum intelligeret rationem.* Revera enim *Hiſtoria* hic notat ſcientiam, ut etiam Caſaubonus *ad Diog. Laërt.* III. 18. exponit. Cæterum ex hoc loco probari poſſit Titulus operis Ariſtotelici Vulgatus, qui eſt περὶ ζώων ἱστορίας, ſaltem ita, ut Græcum ſatis habeatur ἱστορία τῶν ζώων. Non negaverim tamen magis genuinum eſſe, quem ex ipſius Ariſtotelis ſcriptis eruit & firmavit Doctiſſ. Mauſſacus. Nempe ἱστορία περὶ ζώων. Vide Eum de hac Inſcriptione operis, & ejus conſcribendi occaſione à Philippo, vel Alexandro potius, Ariſtoteli data, in *Prolegomenis* ad Ariſt. *Hiſt. de Animalibus. Octingenta* autem illa *Talenta*, quæ Alexander apud Athen. *lib.* IX. erogaſſe dicitur Ariſtoteli ad hoc opus conficiendum, ſunt nobis 1440000. Carolinorum. PERIZ. Confer Wowerum *de Polymathia cap.* 28.

5 Διὰ τὴν τοῦ Φιλίππου περιουσίαν] Multo malim cum Lugd. διὰ τὴν ἐκ Φιλίππου περιουσίαν: *per illas opes, quæ à Philippo ſunt erogatæ.* Sic paſſim, I. 22. δῶρα τὰ ἐκ βασιλέως διδόμενα. VIII. 12. de Philippo, τὰ ἐξ αὐτοῦ δῶρα. V. 9. ἀναλωσάμενος τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς χρήματα. PERIZ.

6 Καὶ Πλάτωνα δὲ ἐτίμησε καὶ Θεόφραστον] Platoni tamen etiam male dixit, licet ejus conſilio Perdiccæ dato provinciam acceperit regendam, atque ita occaſionem & facultatem Regni poſt Fratris Perdiccæ mortem occupandi. Vide Athenæum *lib.* XI. *cap. ult.* Theophraſtus vixit quidem tempore Philippi, ſed tamen floruit maxime poſt mortem non Philippi tantum, ſed & Alexandri. Unde Ptolemæus & Caſſander, qui poſt fata Alexandri alter Ægyptum, alter Macedoniam, tenuerunt, eum honoraviſſe dicuntur apud Laërtium. Immo familiarius egiſſe cum Philippo Caſſandri Filio natu maximo legimus apud Plut. *Sympoſ.* II. I. Sed tamen longævus valde fuit, & ideo jam ſupra XL. annos natus, quum moreretur Philippus Macedo. IDEM.

ΚΕΦ. κʹ.

Περὶ Δημοκρίτου, ϗ τῆς περὶ αὐτοῦ, Θεοφράστου, Ιπποκράτους, καὶ ἄλλων δόξης.

Δημόκριτον [1] τὸν Αϐδηρίτην λόγος ἔχει τά τε ἄλλα γενέσθαι σοφὸν, [2] καὶ δὴ καὶ ἐπιθυμῆσαι λαθεῖν, καὶ ἐν ἔργῳ θέσθαι σφόδρα πάνυ τοῦτο. Διὰ ταῦτά τοι καὶ [3] πολλὴν ἐπῄει γῆν. Ηκεν οὖν [4] καὶ πρὸς τοὺς Χαλδαίους (καὶ) εἰς Βαϐυλῶνα, καὶ πρὸς τοὺς Μάγους, καὶ τοὺς Σοφι-

CAP. XX.

De Democrito, & Theophraſti, Hippocratis, aliorumque de ipſo exiſtimatione.

Democritum Abderitam fama fert tum in aliis rebus fuiſſe ſapientem, tum vero etiam latere deſideraſſe, atque id diligenter prorſus curaſſe. Quapropter etiam multas obivit terras. Venit ergo & ad Chaldæos (atque) Babylonem, & ad Sophiſtas Indorum. Bona à patre Damaſip-

1 Τὸν Αϐδηρίτην] Titulum Latinum hujus capitis mutavi; erat enim plane ridiculus. FABER. Argumenta Capitum, quia certum eſt, non eſſe ab Auctore profecta, eaque in Sluisk. Codice occurrunt nulla, in Lugd. rara, in quo & hoc ipſum fruſtra quæras, ita factum eſt, ut ad eorum ſententiam & Verſionem aliquando non adtenderim. Certe hoc ipſum, undecunque hauſtum, ab Editoribus peſſime eſt verſum. Quapropter velim emendes ejus verſionem hoc modo: *De Democrito, & de Theophraſti, Hippocratis, Aliorumque de ipſo Exiſtimatione.* Uterque Codex τὸν Αυδηρίτην. Atque ita mox iterum. Sed & ſic Suidas in Δημόκριτος, ac Laërtius in prioribus Edd. At in melioribus jam legitur, ut in Nummis, Αϐδηρίτης. PERIZ.

2 Καὶ δὴ ϗ ἐπιθυμῆσαι λαθεῖν] Laert. in *ipſius vita:* δοκεῖ δὲ ϗ Ἀθήνας ἐλθεῖν, ϗ μὴ σπουδάσαι γνωσθῆναι, δόξης καταφρονῶν. SCHEFF.

3 Πολλὴν ἐπῄει γῆν] De hac peregrinatione ipſius, videndus Menagius in *Obſerv. in prædict. loc. p.* 236. SCHEFF. Peregrinando enim latere voluit Democritus, ὡς ἀτίμητος μετανάστης, *ut erro, qui in nullo honore eſt.* Hebræi etiam peregrinationum pediſſequam dicunt obſcuritatem nominis his verbis:

דרך גורמת לאדם שלשה דברים ממעטת פריה ורביה ממעטת את היצאה וממעטת את השם

Tria homini à peregrinatione ſuccreſcunt, damnum fœcunditatis, opum, & nominis vel famæ: plura de Democriti contemptu gloriæ Laert. in *vita ejus.* vid. Victor. *Var. Lect.* XIX. *c.* 22. Gattakeri *notas in M. Antonin. p.* 288. Ipſe Democritus talia jactat apud Euſeb. *de Præpar. Evangel. lib.* X. *cap.* 4. ἐγὼ δὲ τῶν κατ' ἐμαυτὸν ἀνθρώπων πλείστην γῆν ἐπεπλανησάμην, ἱστορέων τὰ μήκιστα, καὶ ἀέρας τε καὶ γαίας πλείστας εἶδον, καὶ λογίων ἀνδρῶν πλείστων ἐπήκουσα &c. Vergerius vertit. *plus ego terrarum obii, quam ullus æqualium, disjunctiſſima quæque luſtravi, cæli ſolique genera cognovi quam plurima, eruditos homines permultos audivi* &c. Edidit etiam Babyloniorum ἠθικοὺς λόγους, *Ethicam Philoſophiam*, Euſeb. *ibid.* KUHN.

4 Καὶ πρὸς τοὺς Χαλδαίους, ϗ εἰς Βαϐυλῶνα] Nihil hic notant Interpretes, nihil mutant MSti. Nullus tamen dubito, quin delendum ſit poſterius καὶ. Nam *Babylona* profectus eſt, ut audiret *Chaldæos*, ſicut in Perſidem, ut *Magos*, in Indiam, ut *Gymnoſophiſtas*. Diog. Laërt. in *Proœmio, init.* γεγενῆσθαι γὰρ παρὰ μὲν Πέρσαις Μάγους, παρὰ δὲ Βαϐυλω-

φιστὰς τῶν Ἰνδῶν. Τὴν δὲ τοῦ ⁵ Δαμασίππου τοῦ πατρὸς οὐσίαν εἰς τρία μέρη νεμηθεῖσαν ⁶ τοῖς ἀδελφοῖς (δὲ αὐτοῦ) τοῖς τρισὶ, τὸ ἀργύριον μόνον λαβὼν ἐφόδιον τῆς ὁδοῦ, τὰ λοιπὰ τοῖς ἀδελφοῖς εἴασε. Διὰ ταῦτά τοι καὶ Θεόφραστος αὐτὸν ἐπῄνει, ὅτι περιῄει κρείττονα ἀγερμὸν ἀγείρων Μενε-
λάου,

maſippo diviſa in tres portiones tribus fratribus, ipſe ſolum argentum in viaticum accepit, reliqua fratribus reliquit. Propterea ſane laudavit eum etiam Theophraſtus, quod circumierit meliorem faciens collectionem, quàm Menelaus, & Ulyſſes. Nam illi circumerrabant
re

βυλωνίοις ἢ Ἀσσυρίοις Χαλδαίους, καὶ Γυμνοσοφιστὰς παρὰ Ἰνδοῖς. Hinc *Magi* & *Chaldæi* ſæpe junctim memorantur, tanquam præcipui Sapientes Orientis. Idem Laërt. in *Democrito*, ὅτι Μάγων τινῶν διήκουσε καὶ Χαλδαίων. Et in *Pythag.* καὶ παρὰ Χαλδαίοις ἐγένετο καὶ Μάγοις. Chaldæi vero Babyloniorum proprie Sapientes fuerunt. Diod. Sic. *lib.* I. *pag.* 115. *Non alienum eſt nunc agere* περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι καλουμένων Χαλδαίων. Et mox: Χαλδαῖοι τοίνυν τῶν ἀρχαιοτάτων ὄντες Βαβυλωνίων. Vide & Strabonem *lib.* XVI. *pag.* 739. Cæterum ut hic excludendum puto illud καὶ, ſic addendum Laërtio in *Democrito*. Ἀποδημῆσαι αὐτὸν καὶ εἰς Αἴγυπτον πρὸς τοὺς ἱερέας, γεωμετρίαν μαθησόμενον, καὶ πρὸς τοὺς Χαλδαίους εἰς τὴν Περσίδα, καὶ εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν γενέσθαι. Lege, καὶ πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ εἰς τὴν Περσίδα &c. Chaldæi enim non fuerunt in Perſide, ſed in Babylonia. Suidas tamen in Δημόκριτος ſimiliter, μαθητὴς καὶ Μάγων, καὶ Χαλδαίων Περσῶν. Sed & iſtic excidiſſe Καὶ, Portus certe cenſet. Dubitem tamen Ego, an Suïdas potius ipſe erraverit, deceptus alio Laërtii, quem ſequi ſolet, loco. Ille enim in *init. Democr.* eum puerum audiviſſe ait *Magos & Chaldæos*, quos notiſſimus ille *Rex Perſarum Xerxes* apud patrem ejus reliquerit. Οὗτος μάγων τινῶν διήκουσε, καὶ Χαλδαίων, Ξέρξου τοῦ Βασιλέως ἐπιστάτας τῷ πατρὶ αὐτοῦ καταλιπόντος. PERIZ.

5 Δαμασίππου] Vel Hegeſiſtrati aut etiam Athenocriti. Nam ab aliis hi ejus parentes traduntur. Vide Suidam & Laertium. SCHEFF.

6 Ἀδελφοῖς δὲ αὐτοῦ] Deleo iſtud δὲ, & lego αὐτοῦ *ſuis*. FABER. Mallem ego ἀδελφοῖς τοῖς αὐτοῦ. SCHEFF. δὲ αὐτοῦ hic innuit *Democritum* ipſum diviſiſſe fratribus patrimonium, quod & Laertius probat, τρίτον τε ὄντα ἀδελφὸν, νείμασθαι τὴν οὐσίαν. *cum inter fratres tertius eſſet, diviſiſſe eum ajunt opes.* Tres illi fuerunt, *Damaſus*, (Suid. Δαμαστὴς,) *Herodotus*, & hic ipſe *Democritus*. Jonſius in *Hiſtor. Philoſoph. lib.* II. *cap.* I. KUHN.

Τοῖς ἀδελφοῖς δὲ αὐτοῦ τοῖς τρισὶ] Faber τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ: *fratribus ſuis*, expungens illud δὲ. Schefferus mallet, τοῖς ἀδ. δὲ αὐτοῦ. Sed hiſce conjecturis, quæ tribuunt Democrito diſerte tres Fratres, repugnat Hiſtoria, quæ duos tantum illi aſſignat, Herodotum, & Damaſum. Vide Suidam, & Menagium ad *Laërt.* Kuhnius ergo retinet δὲ αὐτοῦ; & exponit ita, ut *Democritus diviſerit ipſe* fratribus patrimonium. Sed & ſic præter *ipſum*, αὐτὸν, forent in hoc loco tres fratres: vel certe Auctor illo ſenſu parum perſpicue fuiſſet locutus. Mallem Ego δὲ αὐτοῦ intelligere de Patre, qui Filiis ſuis, tribus inter ſe Fratribus, *diviſerit* patrimonium omne in tres partes, ſed ex quo, ſeu cujus ſua parte, Democritus nihil ſumpſerit, niſi numeratam pecuniam. Verum quum, à Sluisk. Codice prorſus abſit illud δὲ αὐτοῦ, & ſalvo, immo clariore, ſenſu abſit, prorſus putem ex margine aut gloſſa eſſe ortum. Ita enim nihil ſupererit hæſitationis, & vel in medio relinquitur, à quo patrimonium illud diviſum fuerit, vel à Patre diviſum dicitur, in tres partes pro numero trium fratrum. Cæterum non poſſum, quin obiter hic notem incuriam Doctiſſimorum Hominum, quorum alter nimium credidit ſuæ memoriæ, alter ſe priori decipiendum præbuit nimis profecto indiligenter. Prior eſt Jonſius, qui in *Scriptoribus Hiſt. Philoſ.* II. I. ex hoc loco refert, quod nequaquam in eo reperitur. *Herodotus Democriti frater*, ait, *memoratur ab Æliano Hiſt. Var.* IV. 20. *cujus tamen Nomen ſilet Laërtius, indicans quidem tres fuiſſe*
fra-

λάυ, καὶ Οδυσσέως. 7 Εκεῖνοι μὲν γὰρ ἠλῶντο αὐτόχρημα 8 Φοινίκων ἐμπόρων μηδὲν διαφέροντες. Χρήματα γὰρ ἤθροιζον, καὶ τῆς περιόδου, καὶ τοῦ περίπλου ταύτην εἶχον τὴν πρόφασιν. 9 Οτι οἱ Αβδηρίται ἐκάλουν 10 τὸν Δημόκριτον 11 Φιλοσοφίαν, 12 τὸν δὲ Πρωταγόραν Λόγον. Κατεγέλα

re ipſa nihil diſcrepantes à mercatoribus Phœnicibus. Pecunias enim colligebant, eamque habuerunt cauſam tum terreſtris, tum maritimæ peregrinationis. Abderitæ Democritum nominabant Philoſophiam, Protagoram vero Sermonem. Deridebat autem omnes Democritus, & aje-

fratres Democritum, Damaſum, ſed tertium, quem ex Æliano jam damus, reticet. At nihilo magis ab Æliano, quam à Laërtio, memoratur Nomen Herodoti aut Fratrum Democriti, ſed memoratur à Suida. Et tamen hunc tam manifeſtum Jonſii errorem ſequitur Menagius *ad Laërt.* IX. 39. loco hoc non inſpecto. Nam ait, *Alter Democriti frater fuit Herodotus, ut diſcimus ex Æliano Variæ Hiſt.* IV. 20. Periz. Δὶ ἀυτῦ ignorat quoque Mediceus.

7 Εκεῖνοι μὲν γὰρ ἠλῶντο, &c.] Videtur hæc hauſiſſe ex ſermone Neſtoris apud Homerum *Odyſſ.* Γ. 301. ubi de Menelao, Πολὺν βιοτὸν καὶ χρυσὸν ΑΓΕΙΡΩΝ ΗΛΑΤΟ; & ipſius Menelai *Odyſſ.* Δ. 90.

Εως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων
ΗΛΩΜΗΝ. ———

Vide & Strabonem, etiam Kuhnio citatum, *lib.* I. *pag.* 38. 39. 40. ubi hæc Homeri loca exponit, & diſerte χρηματισμοῦ χάριν moras egiſſe ait Menelaum in iis maxime locis, unde locupletari poterat, ſi non gratis, tum vero βίᾳ καὶ λῃλασίᾳ, *vi & latrocinio.* Similiter Ulyſſes in reditu à Troja omnium primum ad terram Ciconum appulit, eorumque Urbem Iſmaron vaſtavit, atque ipſos occidit. Vide *Odyſſ.* I. 40. Nempe turpe ducebant Græci, vacuos ſe redire à tam diutina expeditione: idcirco piraticæ ſe dabant in reditu. Vide Strabon. *lib.* III. *pag.* 150. Periz.

8 Φοινίκων ἐμπόρων] Phœnices longe lateque κατ' ἐμπορίαν πόθῳ χρημάτων, *mercaturâ & divitiarum cupiditate ducti*, navibus vagati ſunt. Quos imitatus *Menelaus* & *Ulyſſes*, Cyprum, Phœniciam, Ægyptumque χρηματισμοῦ χάριν, *pecuniæ colligendæ cauſa* adiverunt, doniſque ſe locupletarunt principum ac dynaſtarum, qui haberent, quod largirentur, idque libenter facerent ob nominis eorum ſplendorem & gloriam, quam bello Trojano feliciter confecto ſibi pepererant. Homer. *Odyſſ.* III. & IV. Strabo *lib.* I. *Geograph. p.* 26. & *ſeq.* Non idem animus Democrito, non propoſitum peregrinandi φοινικικὸν erat. Sed ille patria exceſſerat, δι' ἔρωτα παιδείας καὶ καθ' ἱστορίαν ὧν πρότερον ἠγνόει, τέρψιν ἅμα καὶ ὠφέλειαν τῇ ψυχῇ παρασκευάζουσαν. τυφλοὶ γὰρ πρὸς ὀξὺ βλέποντας, ἀναποδήμητοι πρὸς ἐκδεδημηκότας. *Ob doctrinæ amorem & ad ea imbibenda, quæ tum quidem ignorabat, ſed paulo poſt & prodeſſe & oblectare animum poterant. Qui enim in patria conſenuit præ peregrinationibus expolito, cæcus eſt Lynceo compoſitus* Philone judice in *de Abrahamo.* Cæterum antequam hinc ad alia diſcedam, ſtrictim præcipuas peregrinationum cauſas apud Antiquos receptas attingam. Nam olim peregre ibant κατ' ἐμπορίαν, *mercaturam exercentes*, vel κατὰ λῃστείαν, *prædandi cauſa*, vel κατὰ πρεσβείαν, *ob legationem*, ἢ καθ' ἱστορίαν, *propter cognitionem.* Illa vero hiſtoria complectitur vel θέαν τῆς ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς, *ſimplicem regionum exterarum, urbium, morumque notitiam*, vel in ſpecie παιδείαν, *Philoſophiam literaſque humaniores.* Hæ apud Antiquos humaniores præcipuæ fuerunt cauſæ τῆς ἔξω μονῆς. Kuhn.

Φοινίκων ἐμπόρων] Celebres hi fuerunt, & primi ac præcipui ex Oriente Græcis noti, propter illud mercaturæ ſtudium, & frequentes ea de cauſa navigationes. Teſtatur id etiam Joſeph. *lib.* I. *contra Apion. pag.* 920 *Ed. Baſil.* & Strabo *lib.* XVI. *p.* 749. ubi ἐμπορικοὺς vocat, denique Homerus *Odyſſ.* O. 414.

 &

λα δὲ πάντων ὁ Δημόκριτος, καὶ ἔλεγεν αὐτοὺς μαίνεσθαι, ὅθεν καὶ 13 Γελασῖνον αὐτὸν ἐκάλουν οἱ πολῖται. Λέγουσι δὲ οἱ αὐτοί. 14 τὸν Ἱπποκράτην περὶ τὴν πρώτην ἔντευξιν ὑπὲρ τοῦ Δημοκρίτου δόξαν λαβεῖν, ὡς μαινομένου· προϊούσης δὲ αὐτοῖς τῆς συνουσίας, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσαι τὸν ἄνδρα. Λέγουσι δὲ,

ajebat eos inſanire, unde etiam Gelaſinum, id eſt, *Riſorem*, eum cives ſui appellarunt. Dicunt iidem, in primo congreſſu Hippocraten de Democrito opinionem concepiſſe tanquam de ſtulto: poſtquam vero longius ipſorum ſermo proceſſiſſet, mirum in modum admiratum eſſe ho-

& *ſeqq.* Quin immo quia illi præ cæteris Mercaturæ, hinc ſimpliciter non tantum ἔμποροι, ut hic, ſed & κάπηλοι paſſim vocantur, & divites quidem, ſed obſcuri & ignobiles habebantur. Vide Anton. Lib. *Fab.* 39. ubi ratio, quod parentes Arceophontis eſſent οὐκ ἐπιφανεῖς, hæc ſola redditur, ἦσαν γὰρ ἐκ Φοινίκης: ut autem liqueat fuiſſe mercatores, additur fuiſſe tamen *prorſus opulentos*. Vide iſtic etiam Munkerum. PERIZ.

9 Ὅτι οἱ Ἀβδηρῖται] Novum caput eſt. FABER. Hic Faber novum caput faciendum fuiſſe cenſet, & ſane alibi quoque ita ſolet ordiri, neque tamen eſt perpetuum. vide *ſupra lib.* IV. I. & *infra* IX. 29. SCHEFF.

10 Τὸν Δημόκριτον φιλοσοφίαν] Sic & MSti. Non male tamen Schefferus, probante id etiam Menagio, præfert Σοφίαν. Nam ita Suidas, Clemens Alex. & Alii. Juſtius etiam ipſa *Sapientia* videtur opponi *Orationi*. Niſi tamen Auctor maluerit φιλοσοφίαν & λόγον hic opponere eo ſenſu & modo, quo *Philoſophi* & *Sophiſtæ* diſtinguebantur, quorum illi veram ſectabantur ſapientiam ac virtutem, hi Diſputationes ac Diſſertationes de omni re in omnem partem. Sic *Protagoras* à Gellio V. 3. *inſincerus quidem Philoſophus, ſed acerrimus Sophiſtarum* dicitur *fuiſſe*, & qui id maxime docuerit, *quanam verborum induſtria* quis poſſet τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν. Neque aliter Cicero *de Oratore* III. 33. *Philoſopho* (Socrati) *ſuccubuit Orator* Gorgias. De *Protagora* Vide plura apud Platonem in *Protag.* & Laërtium. Vide & *ſupra* I. 23. judicio famæ publicæ, ſed male, prælatum *Democrito*. PERIZ.

11 Φιλοσοφίαν] Suidas: ἐπεκλήθη δὲ σοφία ὁ Δημόκριτος. Placet. Ita enim Clemens quoque VI. *Strom.* Δημόκριτος δὲ ἐκ τῶν μετεώρων παρατηρήσεως πολλὰ προλέγων Σοφία ἐπωνομάσθη. SCHEFF.

12 Τὸν δὲ Πρωταγόραν λόγον] Suidas: καὶ μισθὸν ἔπραξε τοὺς μαθητὰς μνᾶς ἑκατόν. διὸ καὶ ἐπεκλήθη λόγος ἔμμισθος. Laertius videtur ei titulum Democriti tribuere: ſed quia proxime præcedit mentio Democriti, locum ejus mutatum exiſtimo, aut verba, ἐκαλεῖτο δὲ, non ad Protagoram, ſed Democritum referenda. SCHEFF. Plato, in *Menone*, *Protagoram* inquit, per quadraginta annos, nemine in tota Græcia animadvertente, juvenes deceptos argento emunxiſſe, καὶ τοὺς συγγινομένους μοχθηροτέρους ἀποπέμψαι ἢ παρελάμβανε. & *diſcipulos à ſe dimiſiſſe improbiores, quam ante acceperat.* KUHN.

13 Γελάσινον] Suidas: ἐπεκλήθη καὶ γελασῖνος, διὰ τὸ γελᾶν πρὸς τὸ κενόσπουδον τῶν ἀνθρώπων. vide *infra cap. ult.* Adde quoque Lucianum in *Auct. Vitar.* Senec. II. *de ira* & *de Tranquill. cap.* 15. Juven. *Sat.* X. SCHEFF. Suidas Γελασῖνος habet in vocibus Γελασῖνος & Δημόκριτος. quo quid emendatius eſt? dentes, etiam, qui inter ridendum apparent, γελασῖνοι dicuntur, non γελασινοὶ, ut legitur apud Pollucem *lib.* II. *cap.* 4. 21. Martial. *lib.* VII. *Epigr.* 24. *nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt.* KUHN.

Γελάσινον] Kuhnius ex Suida & Martiali malit Γελασῖνον. Firmatur hæc ſcriptura à Codice Sluisk. ubi diſerte ita ſcribitur. In Lugd. male Γελασινόν. PERIZ.

14 Τὸν Ἱπποκράτην] Lege *epiſtolas* ejus *ad Senat. Abder. Philopœmen.* & *Demagit.* quæ ſunt inter *Græcas epiſtolas.* SCHEFF. Dicam hic obiter quod mihi in mentem venit legenti Hippocratem, videri ſcilicet falſo adſcriptas Hippocrati illas epiſtolas fuiſſe, quæ ſub ejus nomine circumferuntur. FABER.

15 Δωριέα ὄντα] Putabam olim Κῷον eſſe legendum, pro Δωριέα, quia *Cous* vulgo dicitur *Hip-*

ἦ, 15 Δωριέα ὄντα τὸν Ἱπποκράτην, 16 ἀλλ' οὖν τὴν 17 τοῦ Δημοκρίτου χάριν, τῇ Ἰάδι φωνῇ συγγράψαι τὰ συγγράμματα.

hominem. Dicunt præterea, Hippocratem fuiſſe Dorienſem, ſed in gratiam Democriti Jonica lingua ſuos libros conſcripſiſſe.

Hippocrates. Nunc nihil cenſeo mutandum; à genere namque ſic appellabatur. Pætus in *epiſtolis Græcis* de Hippocrate: τῷ γένει μὲν ἦν ἐστὶ Δωριεὺς, πόλεως δὲ Κῶ, πατρὸς δὲ Ἡρακλείδου. Scheff. Strabo *lib*. xiv. de Rhodiis, Δωριεῖς δ' εἰσὶν, ὥσπερ καὶ Ἁλικαρνασεῖς καὶ Κνίδιοι καὶ Κῷοι. Kuhn.

Δωριέα ὄντα] Nempe *Dorienſes*, qui relicti erant Megaris ab Heraclidis poſt tempora Codri, ſeceſſiſſe in varias colonias traduntur, Rhodum, Con, (unde Hippocrates) & vicina. Strabo *lib*. xiv. *pag*. 653. Inde ergo *Dorice Rhodi loquebantur*, ut ait Sueton. *Tiber*. *cap*. 56. Et Pauſan. in *Phocicis*, Septem ſapientes enumerans, ex Jonia Thaletem Mileſium, ex Æolibus & Lesbo inſula Pittacum, at *ex iis, qui in Aſia ſunt, Dorienſibus, Cleobulum Lindium*, h. e. Rhodium, nominat. Vide *hic*, etiam Kuhnium, & Menagium *ad Laërt*. ix. 42. Periz.

16 ἀλλ' οὖν καὶ τοῦ Δημοκρίτου χάριν] Uterque Codex interponit τὴν. Lugd. ἀλλ' οὖν καὶ τὴν τοῦ Δ. Sluisk. ἀλλ' οὖν τὴν Δημοκρίτου χ. Poſterius hoc crediderim verum. Senſus eſt, Hippocratem quidem Dorienſem fuiſſe, nihilo tamen minus Jonica uſum dialecto in gratiam Democriti. ἀλλ' οὖν vide *ſupra ad* iii. 32. Hippocratem inter Auditores Democriti memorat Suidas. De congreſſu ipſius cum Philoſopho vide Laërt. in *Democrito*, & *Epiſtolas* Hippocratis, maxime illam, quæ eſt *ad Damagetum*. Periz. Edidi ἀλλ' οὖν τὴν τοῦ Δ. obſequutus MSS. quorum ſcripturam merito tuetur Cl. Perizonius.

17 Τοῦ Δημοκρίτου χάριν] Contra differentem. aliaſque afferentem rationes vide Hieron. Mercurialem *Var. Lect*. ii. *c*. 18. Scheff.

ΚΕΦ. κα'.

Παιδικὰ Σωκράτους, καὶ Πλάτωνος.

CAP. XXI.

Amaſii Socratis & Platonis.

Ὅτι παιδικὰ ἐγένετο 1 Σωκράτους μὲν Ἀλκιβιάδης, 2 Πλάτω-

Socratis amor fuit Alcibiades, Platonis vero Dion: at Dion fru-

1 Σωκράτους &c.] Hinc paſſim dicitur cum *Alcibiade* ſub uno pariter cubuiſſe pallio. Vide Luciani *Amores*, ubi ex diverſa perſona modo excuſat, modo incuſat illud Socratis factum. Sed & eo reſpicit in *Vitarum Auctione*, Socratem appellans παιδεραστὴν, ſed *mox* addit, οὐ τῶν σωμάτων ἐραστὴν, ἀλλὰ ψυχῆς καλῆς. Ipſa tamen Xanthippe, ſed moroſiſſima Socratis Uxor, ſuſpectos habuiſſe videtur hoſce amores, ſi vera ſunt, quæ Noſter *infra* xi. 12. Sed & Athenæus *lib*. xiii. *cap*. 2. de pulchritudine corporis agens, *Socratem, qui omnia contemnebat, tamen pulchritudini Alcibiadis fuiſſe imparem*, ἥττονα, ait. Cæterum de honeſtis Græcorum amoribus egimus *ſupra ad* iii. 9. & 10. & 12. De hoc autem Socratis Amore Vide Nepot. *Alcib. cap*. 2. & ibi Lambinum. Periz.

2 Πλάτωνος Δίων] Vide Laërt. *Platone* §. 30. ubi & epigramma Platonis exhibet, quod ita deſinit,

Ὦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίων.

O Dion, qui meum animum in furorem rapis, h. e. extra ſe, ſeu *præ amore*, vel *deſiderio* (nam eſt

τωνος δὲ Δίων· ὁ μέν τοι Δίων 3 καὶ ἀπώνητό τι τοῦ ἐραστοῦ.

fructum etiam aliquem ab amatore percepit.

eſt epigramma in mortuum) *percellis.* IDEM.

3 Απώνητό τι] Quid? num, quod eum juvit ad occupandum imperium? Vide Laertium in *vita ejus.* SCHEFF. Plutarchus in *vita Dionis*, *Platonem* ſcribit obſtitiſſe *Dioni* bellum contra *Dionyſium* molienti δι' αἰδῶ τῆς πρὸς Διονύσιον ξενίας καὶ γῆρας, *reſpectu hoſpitii, quod ipſi cum Dionyſio intercedebat, & ſenectutis*, Speuſippum vero una cum aliis juviſſe eum non parum. Philoſtratus contra aſſerit, *Platonem* ὑπὲρ τῆς τῶν Σικελιωτῶν ἐλευθερίας ἀγῶνα ἄρασθαι, συλλαβόντα τῆς διανοίας ταύτης τῷ Δίωνι, *pro libertate Siculorum multum laboraſſe, dum Dionis ſententiam adjuvit. l.* VII. *Vit. Apollon. cap.* I. Ea propter malim τὸ ἀπώνατό τι &c. tam ad Philoſophiam referre, quâ non tinctus à Platone Dio eſt, ſed imbutus, quàm ad auxilium qualecunque Tyrannum ſtatu deturbandi, quo Plato diſcipulum ſuum juvit. KUHN.

Καὶ ἀπώνητό τι] Miror Schefferum, quærentem, *num* his verbis id velit Auctor, *quod* Plato Dionem *juverit ad occupandum imperium.* Certiſſime enim hæc referuntur, non tam ad fortunam, quam ad animum doctrinis emendatum; & manifeſta eſt oppoſitio inter Alcibiadem & Dionem. Ille enim nihil profecit ad frugem, ſed, ut Noſter ait ipſe *cap.* 15. *deſciſcens à Socrate*, & ejus diſciplinis, ὑβριστὴς, *inſolens & protervus* evaſit homo. At Dio ex Platonis inſtitutione & conſuetudine multo melior evaſit vir, moreſque ſuos ad virtutem compoſuit. Vide Plutarch. & Nep. in *Dione*, Cicer. *de Offic.* I. 45. & maxime Epiſtolam Platonis *ad Dionis Propinquos.* PERIZ.

ΚΕΦ. κβ'.

Περὶ Ἀθηναίων ἁβροσύνης.

1 Οἱ πάλαι Ἀθηναῖοι ἁλουργῆ μὲν ἠμπείχοντο ἱμάτια, ποικίλους δὲ

CAP. XXII.

De Athenienſium deliciis.

Veteres Athenienſes purpurea ſibi circumdabant pallia, pictas vero

1 Οἱ πάλαι Ἀθηναῖοι] Antequam reſp. ipſorum à Solone corrigeretur. Vide Diodorum Siculum in *excerpt. l.* VI. à Valeſio editis. Adde Clem. Alexand. *lib.* I. *Pæd. cap.* 10. ubi hæc ipſa hiſtoria habetur. SCHEFF.

Οἱ πάλαι Ἀθηναῖοι] Hauſta hæc ſunt, ſive abipſo Auctore, ſeu potius ab Athenæo, (qui *lib.* XII. *cap.* I. iiſdem verbis, ſed paulo pluribus, ea refert, & quem Noſter ſequi ſolet) ex Heraclidis Pontici libro *de Voluptate*, diſerte citato ab Athenæo, in quo ille Voluptatis cauſam agit, eamque commendat: atque ideo accipienda hæc ſunt, non tanquam ab Hiſtorico integra fide, ſed tanquam ab Oratore dicta. Thucydides quidem *lib.* I. *cap.* 6. in *priſcis Athenienſibus* ante ſua tempora agnoſcit cultum τρυφερώτερον, ſed in quo tamen tantum notat *lineas tunicas*, & *cicadas aureas crobylo crinium innexas.* Diodorus quoque in *Excerpt. ex lib.* VI. Jonicam luxuriem & mollitiem quandam illis ante Solonis νομοθεσίαν tribuit. Nequaquam tamen veriſimile putem, illos ante Marathoniam pugnam tanta jam luxuria communiter in veſtibus uſos, quum poſt eam demum per bella Perſica inclaruerint, ac florere cœperint opibus & commerciis. Fuerint ſane exempla quædam jam tunc talis luxuriæ edita, ſed neutiquam illa crediderim fuiſſe adeo vulgata. Plane uti Auctor noſter XII. 32. Philoſophos quoſdam memorat, qui purpureis fuerint veſtibus uſi. Inde vero neutiquam ſequitur, Philoſophos com-

ἢ [2] ἐνέδυνον χιτῶνας· [3] κορύμβους ἢ ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν, † [4] χρυσοὺς ἐνείροντες αὐταῖς [5] τέττιγας,

† χρυσᾶς.

vero induebant tunicas; corymbos etiam colligantes ex crinibus capitis, iiſque aureas cicadas inſeren-

communiter ita fuiſſe veſtitos. Vide & Ferrarium *de Re Veſtiar. Parte* II. *lib.* IV. *cap.* 14. PERIZ.

2 Ἐνέδυνον] Recte ita. Sed nec male Athenæus ὑπέδυνον, quod & retinuit, qui item illum ſequitur & citat, Euſtath. *ad Iliad.* X. *pag.* 1388. IDEM.

3 Κορύμβους] *Corymbus* in mulieribus, *ſcorpius* in pueris, κρωβύλος in viris dicitur πλέγμα τριχῶν εἰς ὀξὺ λῆγον, Suidas. GESNER.

Κορύμβους] Sic & Athenæus & Euſtath. *d. l.* Hinc vero arguitur obſervatio Grammaticorum plerorumque, qui ita diſtinguunt κρωβύλον & κόρυμβον, ut illum tribuant Viris, hunc Feminis. Vide Scholia Thucyd. & Suidam in Κρωβύλος. Etenim κόρυμβος notat omne, quod eſt *excelſum.* Hinc κόρυμβα dicebantur etiam *Apluſtria navium.* Vide Heſych. qui & κόρυμβον exp. τὴν ἀκρόπολιν: addens, καὶ καθόλου πάντα τὰ μετέωρα, καὶ εἰς ὕψος ἀνατείνοντα κορύμβους λέγουσι. Et ita κόρυμβος pro *colle*, Dionyſ. Halic. *lib.* IX. *pag.* 429. Καταλαβόμενοι δὲ τὸν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς Ῥωμαίων κόρυμβον, *quum occupaſſent collem qui erat ſupra caput Romanorum.* Sic vero ponitur tandem etiam pro ornamento, quod ſupra caput eminet, atque idem eſt, quod κρωβύλος: unde Euſtat. *d. l.* derivat à κάρα *caput*, unde κόρυς *galea* & κόρυμβος: Et Heſych. κρωβύλον ait eſſe Κόρυμβον τῆς ἐμπλοκῆς. Quod de Viris quoque adhibeatur, manifeſtum eſt ex hoc loco, ſed & quando apud Suidam occurrit ex Veteri Poëta, κόμην τρέφων χρυσῷ στρόφῳ κεκορυμβωμένην, *Comam alens aureo funiculo in corymbum faſtigiatam*, de Viro id fuit dictum. Magis tamen invaluit de Viris κρωβύλου nomen apud Atticos, quod etiam affirmat Pollux *Onomaſt.* II. 18. Erat autem κόρυμβος, ſive κρωβύλος, ἐμπλοκὴ ἀνηνεγμένη ἀπὸ μέσου τοῦ μετώπου ἐπὶ τὴν κορυφήν, ut ait Heſych. in Κρωβ. h. e. *complicatio capilli ſubducta à media fronte in verticem.* Scholiaſtes Thucyd. addit ἀπολήγειν εἰς ὀξὺ, *deſinere in acutum.* Unde Xenophon apud Suidam Galeis quoque tribuit κρωβύλον, eumque ἐγγυτάτω τιαροειδῆ, h. e. *proxime accedentem ad figuram Tiaræ.* Et Euſtath. *ad Iliad.* Λ. *p. m.* 791. confert cum *cornu.* Κέρας ἐστιν ἡ ἐμπλοκὴ τῶν τριχῶν, καθὰ παρ' Ἀθηναίοις ὁ κρωβύλος, ὃς τῶν εὐγενῶν καὶ ἰθαγενῶν ἦν δεῖγμα. Ex quo etiam liquet fuiſſe *inſigne nobilium & ingenuorum civium.* Tertullianus *de Velandis Virgin. Crobylos* etiam *Barbaris* tribuit, in quo videtur reſpicere Suevos, quorum *inſigne* erat, ut ait Tacit. *de Germ. cap.* 38. *obliquare crinem, nodoque ſubſtringere*, ſeu *horrentem capillum retro ſequi, ac in ipſo vertice religare in altitudinem ac terrorem hoſtibus*, quod eſt *Crobylum* facere. Vide Salmaſ. *de Coma pag.* 265. & 272. ut & Hadr. Junium *de Coma cap.* 1. Et Gonſalium *ad Petronii illud pag.* 51. *Corymbio dominæ pueri adornat caput.* PERIZ.

4 Χρυσοῦς ἐνείροντες &c.] Geſtabant has Cicadas περὶ τὸ μέτωπον καὶ τὰς κόμας, *circa frontem & capillos*, ut ait Euſtath. *ad Il.* X. *pag.* 1388. Scholiaſtes Ariſtophanis *ad Nubes* III. 3. duplicem iſtius moris reddit rationem: Nempe quod *cicadæ, quum ſint* Μουσικοὶ, *cantandi peritæ, conſecratæ fuerunt Apollini*, is autem Deus *Urbi ſit* πατρῷος, *Patrius*: Vel quod *Athenienſes fuerint* αὐτόχθονες, *æque ac cicadæ.* Addit autem habuiſſe eas in crinibus cicadas *Antiquiſſimos Athenienſium.* Hinc eleganter ibidem Ariſtophanes priſca & obſoleta vocat Ἀρχαῖά γε, καὶ διιπολιώδη, καὶ τεττίγων ἀνάμεστα. Et in *Equitibus* v. 1. hominem antiquæ gravitatis dicit ὁρᾶν τεττιγοφόρον, h. e. *aſpectu eſſe quaſi unum ex illis priſcis, qui cicadas geſtabant.* Sed & Senes, vel certe adulti, ita ſe ornabant. Lucian. in *Navigio, haud longe ab initio*, οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν εἶναι, κομᾶν τοὺς γέροντας, ἀναδουμένους κρωβύλον, ὑπὸ τέττιγι χρυσῷ ἀνειλημμένον. *Majores noſtri, quibus pulchrum videbatur, ſenes comam alere, religantes Crobylum, aurea cicada connexum.* Reſpici his verbis Thucydidem, docent ſequentia. Nam continuo ſubjicitur, *Euge, quod nobis in mentem revocas Thucydidis Scripta, quæ in Proœmio de Veteri noſtra luxuria dixit.* Explicandus itaque ex hiſce celebris ille Thucydidis locus, de quo jam egimus, qua ille parte neque à

γας, καὶ κόσμον ἄλλον πρόσθετον περιαπτόμενοι χρυσοῦ, προῄεσαν. Καὶ 6 ὀκλαδίας αὐτοῖς δίφρους οἱ παῖδες ὑπέφερον, ἵνα μὴ καθίζωσιν ἑαυτοὺς εἰ-

rentes, aliaque ornamenta ex auro adſcita ſibi circumligantes prodibant in publicum. Sed & ſequebantur eos pueri cum ſellis plicatilibus, ne temere, & ut caſus tulerit, in quovis

Scholiaſte, neque ab Interprete, ſatis eſt intellectus. Ille etenim Thucydides *cap.* 6. & vere in *Proœmio* ſuæ Hiſtoriæ, illos ἀναδουμένους κρωβύλον, (quam locutionem retinuit Lucianus) ait fuiſſe τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων: id quod Scholiaſtes exponit per ἀντίπτωσιν, ut ait, pro, τοὺς εὐδαίμονας τῶν πρεσβυτέρων. Sequitur eum Interpres Latinus, qui vertit, *è majoribus natu locupletiores.* At vero ſenſus eſt, *qui apud illos*, (primos Athenienſes) *grandes jam natu erant inter opulentos.* Πρεσβύτεροι enim hic notat non tempore antiquiores homines, ſed *ſeniores*, γέροντας, ut diſertius ait Lucianus. Ex eodem videmus etiam uſum cicadarum, nempe ut conſtringant tanquam fibula illum tutulum. Quod liquido affirmatur à Virgilio in *Ciri v.* 127. de Capillo Niſi,

AUREA ſolenni comptum quem Fibula ritu
Cecropiæ tereti nectebat Dente CICADAE

Vide ibi Scaligerum & Taubmannum. PERIZ.

5 Τέττιγας] Confirmat Thucydides *lib.* I. οἱ πρεσβύτεροι, inquit, τῶν εὐδαιμόνων διὰ τὸ ἁβροδίαιτον οὐ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν. Videtur hunc locum noſter in animo habuiſſe, cum hæc ſcriberet, ac proinde ſupra pro κορύμβους, κρωβύλους legendum eſſe. De viris certe non de fœminis loquitur. κόρυμβοι autem non virorum erant, ſed fœminarum. Scholia *adducti loci*: Κρωβύλος ἐστὶν εἶδος πλέγματος τῶν τριχῶν, ἀπ' ἑκατέρων εἰς ὀξὺ ἀπολῆγον, ἐκαλεῖτο δὲ τῶν μὲν ἀνδρῶν κρωβύλος, τῶν δὲ γυναικῶν κόρυμβος, τῶν δὲ παίδων σκορπίος. Et Pollux κρωβύλον magis Atticorum eſſe ait *lib.* II. *cap.* 3. Κοσύμβη (al. κορύμβη) οὐκ Ἀττικὸν, ἀλλὰ μᾶλλον ὁ κρωβύλος. Ita Clemens *lib.* II. *Pædag.* πο-

δήρεις ἠμπίσχοντο, καὶ κρωβύλον, ὃ ἐμπλοκῆς ἐστι εἶδος, ἀνεδοῦντο χρυσῶν, ἐνέρσει τεττίγων κοσμούμενοι. Legitur tamen hæc historia verbis noſtri apud Athen. *lib.* XII. unde iterum conſtare poteſt, quod jam aliquotiens indigitavimus, multa noſtrum ex eo auctore accepiſſe. Porro quod ad curam capillorum apud Atticos, etiam Theſei exemplo apparet. Quem Pauſanias in *Atticis* ait habuiſſe πεπλεγμένην εὐπρεπῶς τὴν κόμην. Servius generalem hunc morem fuiſſe teſtatur omnibus antiquis *lib.* x. *Virgilii Æn.* ubi poëta de Lauſo & Ænea

------- ------ ------ terra ſublevat ipſum
Sanguine turpantem comptos de more capillos.

Antiquo, inquit, *more viri ſicut mulieres componebant capillos: quod verum eſſe & ſtatuæ antiquorum docent, & perſonæ, quas in Tragœdiis videmus ſimiles in utroque ſexu, quantum ad ornatum pertinet corporis.* SCHEFF. Vid. Meurſ. *lib.* I. *de Fort. Attica. cap.* I. KUHN.

6 Ὀκλαδίας] Ariſtoph. in *fine Equitum*

Ἔχε νῦν ἐπὶ τούτοις τουτονὶ τὸν ὀκλαδίαν
Καὶ παῖδ' ἐνόρχην, ὅσπερ οἴσει τόνδε σοι.
Cape nunc etiam ad hæc ſellam iſtam complicatilem
Et puerum integrum, qui ferat hanc tibi.

Ex quibus patet, ditiores habuiſſe pediſſequum, qui in publicum prodeuntes à tergo cum ſella plicatili ſequebatur, Scholiaſtes ὀκλαδίαν deſcribit, συγκεκλασμένον δίφρον καί ποτε μὲν ἐντεινόμενον, ποτὲ δὲ συστελλόμενον. *ſellam complicatam, pro tempore modo tenſam, modo relaxatam.* Heſychius, ὀκλαδίας, θρόνος πτυκτὸς, δίφρος ταπεινὸς, ὃν οἱ ἀκόλουθοι φέρονται τοῖς εἰς τὰς ἀγορὰς ἐξιοῦσι πλουσίοις, καὶ πεποίηται τοὔνομα παρὰ τὸ ὀκλάσθαι. ὀκλαδίας eſt *thronus plicatilis*, *ſella*

εἰκῆ, καὶ ὡς ἔτυχε. Δῆλον δὲ, ὅτι καὶ ἡ τράπεζα ἦν αὐτοῖς, καὶ ἡ λοιπὴ δίαιτα ἁβροτέρα. Τοιοῦτοι δὲ ὄντες τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἐνίκησαν.

vis loco conſiderent. Manifeſtum eſt autem, menſam *ergo* etiam & reliquam vitæ rationem ipſis fuiſſe delicatiorem. Et tamen ejuſmodi quum eſſent, vicerunt pugna Marathonia.

ſella humilis, quam ſubſequæ ferunt ditioribus in forum prodeuntibus, factum nomen eſt ab ὀκλᾶσθαι i. e. *ſe flectere.* Herodotus Perſarum principes dicit διφροφορευμένους *lib.* III. quod Heſychius explicat, τοὺς φορείοις φερομένους *eos, qui lecticis geſtantur.* de his vide Etymolog. Magnum in διφροφόρος. Pollux ex Pherecrate vocat δίφρους δισοχεῖς (ita enim lego, non δυσοχεῖς) *ſellas duplici tænia vel loro intenſas, lib.* x. *cap.* II. Hunc morem ſuo tempore nondum exoleviſſe Syneſius *Orat. de regno* innuit his verbis: τῶν τε ἀκολούθων οἱ τοὺς χθαμαλοὺς σκιμποδίσκους ὀκλαδίας ἐπὶ τῶν ὤμων ἀναλαθέμενοι, ἐφ᾽ ᾧ τοῖς ἐωνημένοις ἐν ταῖς ἀγυιαῖς εἶναι καθέζεσθαι, Σκύθαι πάντες εἰσίν. ubi vide Petavii *notas*. Kuhn.

Ὀκλαδίας δίφρους] Sellæ erant plicatiles, & humiles, ut adeo facile portari uſquequaque potuerint à pediſſequis, quorum magna cum multitudiue prodibant iſtic opulentiores, eoſque in omnes adhibebant uſus. Et ſicut Viri inter eos habebant, qui circumferrent ſibi has Sellas, ſic Feminæ habebant ſuas *flabelliferas*, & *ſandaligerulas*, Plaut. *Trinum.* II. I. 22. Immo prodibant, etiam illæ, quæ quæſtum faciebant vulgando corpore, cum *grege* ſemper ancillarum. Sic Thais apud Terent. *Eunucho*, Bacchis in *Heaut.* De *Sellis* ipſis Vide hic omnino Eruditas Kuhnii notas. Periz. Pauſanias *lib.* I. *cap.* 27. ἀναθήματα δὲ ὁπόσα ἄξια λόγου, τῶν μὲν ἀρχαίων, δίφρος ὀκλαδίας ἐστὶ Δαιδάλου ποίημα. Adde Ill. Spanhemii *Obſerv. ad Callimachi Hymn. in Jovem v.* 67.

ΚΕΦ. κγ΄.

Περὶ τινων ἀσώτων.

CAP. XXIII.

De quibuſdam prodigis.

[1] Ὅτι Περικλέα, καὶ [2] Καλλίαν τὸν Ἱππονίκου, καὶ Νικίαν [3] τὸν Περ-

Periclem, & Calliam filium Hipponici, & Niciam Pergaſeum, in-

1 Ὅτι Περικλέα καὶ Καλλίαν] De neutro quid hujuſmodi reperio. Ac de Callia quidem ſcribit Athenæus *lib.* XII. ὡς μετὰ γραΐδίου βαρβάρου διατελεῖν ἀναγκαζόμενος τὸν βίον ἐτελεύτησε, quod de tali mortis genere non poteſt accipi. De *Pericle* vero palam falſus eſt. Et fieri poteſt, ut memoria lapſus ſit Ælianus, cum hæc ſcriberet. Ita enim Athenæus, τὸν δὲ Νικίου τοῦ Περγασῆθεν πλοῦτον ἢ τὸν Ἰσχομάχου τίνες ἀπώλεσαν; οὐκ Αυτοκλῆς (vel potius Αὐτοκλέης) καὶ Ἐπικλέης οἱ μετ᾽ ἀλλήλων ζῆν προελόμενοι, καὶ πάντ᾽ ἐν ἐλάττονι ποιούμενοι τῆς ἡδονῆς; ἐπειδὴ δὲ πάντα κατηνάλωσαν, κώνειον πιόντες ἅμα τὸν βίον κατηνάλωσαν. Haud abſimile exemplum Seneca proponit in Apicio, quod videſis apud eum in *Conſol. ad Helvid. cap.* 10. Scheff. Arbitror legendum ex Athenæo Αὐτοκλέα, ſive Αὐτοκλέα, & idem cenſuit Schefferus. Faber.

Ὅτι Περικλέα &c.] Vel ex hoc Capite probari poteſt liquido, Auctorem noſtrum Athenæo eſſe poſteriorem, ſiquidem in iis, quæ hic tradit, non tantum ſequitur Athenæum, ſed & dum eum incurioſe ſequitur, vitio memoriæ ſe præcipitat in errores maximos. Etenim memorat Athenæus *lib.* XII. de Luxuria agens, *cap.* 8. inter luxurioſos, aut

Περγασῆθεν, τὸ ἀσοτεύεσθαι, καὶ ὁ πρὸς ἡδονὴν βίος, εἰς ἀπορίαν περιέστησεν. Ἐπεὶ γὰρ [4] ἐπέλιπε τὰ χρήματα αὐτοὺς, οἱ τρεῖς κώνειον, τελευταῖαν

intemperantia, & vita voluptaria, ad paupertatem redegerunt. Poſtquam enim defecit eos pecunia, tres illi cicutam ſibi invicem propinantes,

aut Voluptati deditos, etiam Periclem, Περικλέα δὲ τὸν Ὀλύμπιον, φησὶν, ὡς ἀπήλλαξεν ἐκ τῆς οἰκίας τὴν γυναῖκα, καὶ τὸν μεθ' Ἡδονῆς Βίον προείλετο· ᾤκει τε μετὰ Ἀσπασίας, καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς Οὐσίας εἰς ταύτην κατηνάλωσε. *Periclem Olympium ait Heraclides Ponticus in libro de Voluptate, exegiſſe domo uxorem, & Vitam voluptariam prætuliſſe: habitaſſe vero cum Aſpaſia, & potiſſimam partem bonorum in eam conſumpſiſſe.* Plutarchus vero Periclen fuiſſe temperantem & frugalem cætera in vita ait, ſed tamen amores Aſpaſiæ non præterit, & ei à Comicis ideo πολλὴν ἀσέλγειαν, *multam libidinem & intemperantiam*, in eo genere exprobratam non diſſimulat. Sequitur dein apud Athenæum *proximo Capite* mentio *Calliæ*, & *Niciæ*, æque ut hic ſibi invicem juncta; & de *Callia* quidem ſatis accurate exponens, unde divitiæ ipſius fuerint ortæ, & quomodo iiſdem verbis quibus Noſter, ὁ πρὸς ἡδονὴν βίος εἰς πτωχὸν περιέστησεν αὐτὸν, ὥστε &c. De *Nicia* vero addit, *Divitias ejus & Iſchomachi conſumpſiſſe Ipſos cum duobus Amicis, eoſque ita conjunctos vixiſſe, omnia poſthabentes Voluptati: tandem vero, poſtquam omnia abſumpſerant, prodidiſſe etiam vitam, cicutam pariter bibentes.* Liquet clariſſimum in in modum, Auctorem hæc ſumſiſſe ex Athenæo, inprimis quando conſideratur ejus Error in his commiſſus, cujus nulla poteſt alia dari cauſa vel occaſio, niſi hæc ipſa, quod memoria illi parum fideliter ſuggeſſerit, quæ apud Athenæum legerat de horum Trium voluptaria & prodiga vita. Quod enim iſtic de *Niciæ Amicis* legerat, tranſtulit lata prorſus memoriæ culpa etiam ad *Calliam* & *Periclem:* quum hic quidem, tantum abſit, ut talem habuerit finem vitæ, & propter *luxuriam* quidem, ut & vivens minus jucundus & charus uxori ac liberis fuiſſe dicatur propter *Parſimoniam*, & mortuus fuerit, in maxima dignitate, ſcil. στρατηγοῦ & ex *Peſtilentia*, ut docet nos Plutarchus. *Callias* vero diſerte dicatur ab Athenæo redactus eo per voluptariam vitam, *ut apud Barbaram Anum vivere coactus, in egeſtate victus quotidiani mortuus fuerit:* nec certe quiſquam alius talem *Calliæ* mortem memoriæ prodiderit, qualem Noſter hic refert, PERIZ.

2 Καλλίαν τὸν Ἱππονίκου] De *Callia* hoc jam egimus *ad Caput* 16. Privignus erat Periclis, & ex nobili familia, in qua Nomen *Calliæ* & *Hipponici* alternis fuerat, ut ipſi affirmabant, repetitum; unde Ariſtoph. in *Avibus pag.* 554. Ἱππόνικος Καλλίου, κἀξ Ἱππονίκου Καλλίας. Ubi vide Scholia. Dives adeo fuit, ut æque, ac apud Romanos Craſſus *Dives*, ſic ille cognominaretur ὁ Πλούσιος. Plutarch. in *Pericle pag.* 165. Cæterum quod ingentes illas opes à majoribus acceptas, & penes illos relictas, quum eſſent apud ipſos depoſitæ ab Eretrienſibus quibuſdam, conſumpſerit, declarat *d. l.* Ariſtophanes, quando Calliam, tanquam avem, inducens ait, ὡς πτερορρεῖ, h. e. *ut abjicit ſuas pennas.* Quæ Suidas adferens exponit, quod bona ſua perdiderit, & pauper evaſerit, πένης ἐγένετο. Scholiaſtes quoque Ariſtophanis *ad Concionatr. pag.* 748. *Callias quiſpiam fuit Dives, qui patrimonio abſumpto in Meretrices, in reliquum vitæ tempus Pauper fuit.* IDEM.

3 Τὸν Περγασῆθεν] *Pergaſe* erat δῆμος Tribus Erechtheidis. Vide Harpocrat. in Περγασῆθεν. Solent autem Athenienſes vel à Patris, vel à Δήμου, nomine deſcribi. Sic Θουκυδίδης ὁ Ἀλωπεκῆθεν apud Plutarch. in *Pericle.* Κόνων Μενεκράτου Κολωνῆθεν, apud Sponium. Et ſic paſſim. Sed & Alienigenæ ita à Patria & aliis Urbibus deſcribebantur. Baſil. Magnus *de Græcis* &c. Εὐκλείδη τῷ Μεγαρόθεν, *Megaris orto.* Lucian. in *Vitar. Auct.* de Democrito & Heraclito: τὸν γελῶντα τὸν Ἀβδηρόθεν, καὶ τὸν κλαίοντα τὸν ἐξ Ἐφέσου. Hic autem *Nicias* longe alius fuit ab illuſtri illo Duce Athenienſium in Sicilia. PERIZ.

4 Ἐπέλιπε τὰ χρήματα αὐτοῖς] Mallem legere αὐτοὺς. vide *indicem* in ἀπολείπω. SCHEFF. Nolim aliquid mutare. Nam utraque ſyntaxis in

ταίαν πρόποσιν, ἀλλήλοις προπιόντες, ⁴ ὥσπερουν ἐκ συμποσίου ⁵ ἀνέλυσαν.

tes, extremam propinationem, quaſi è convivio diſceſſerunt.

ΚΕΦ.

CAP.

in hujuſmodi verbis, ut ſunt ἀπολείπω, ἀφαιρῶ frequens eſt. rectè enim dixeris ἀπολείπει με τόδε vel ἀπολείπει μοι τόδε, ἀφαιρῶ σε τοδε vel ἀφαιρῶ σοι τόδε. Thomas in *Eclog. Atticis*. KUHN. Quod *mallet* Schefferus, probat Sluisk. Codex, qui diſerte habet αὐτοὺς. Et certe Noſter ita ſolet. III. 19. Ἐπελελοίπει τὰ τῆς μνήμης αὐτόν. XII. 37. Τῶν ξύλων αὐτοὺς ἐπιλιπόντων. Sed & Thomas Magiſter, quem contra Schefferum adfert Kuhnius, Dativum ex Syneſio tantum, at Accuſativum ex Antiquioribus probat. PERIZ. Conjecturam Schefferi firmat non ſolum Sluisk. ſed & Mediceus, e quibus idcirco αὐτοὺς pro αὐτοῖς reſtitui.

5 Ὥσπερ οὖν ἐκ συμποσίου] Lucretius *lib.* III. *cur non ut plenus vitæ conviva recedis.* Stoici etiam monent ſapientem ſine ulla indignatione, ἐκ τοῦ βίου ἀπαλλάττεσθαι ὥσπερ ἐκ συμποσίου, *ê vita diſcedere ut è convivio.* KUHN.

6 Ἀνέλυσαν] Egregius hic eſt locus, & oportunus plane ad explicandum Paulum, qui *Philipp.* I. 23. Ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι. & II. *Timoth.* IV. 6. Ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. De quibus locis velim videas, quæ notavit Pater meus de *Ratione ſtudii Theol. pag.* 168. &c. Revera enim errant hic Interpres vulgatus, & qui eum ſequuntur, quando in priore loco reddunt *diſſolvi*, in poſteriore *reſolutionis*. Melius Beza, Caſtalio, etiam Pater meus, *revertendi* ſenſu illa expoſuerunt. Sed omnium tamen optime Coccejus vertit ſimpli- *ad diſcedendum*, & Galli Janſeniſtæ, *de ſortir de cette vie*. Etenim ſicut Latini *decedere* abſolute ponunt pro mori, & quaſi decedere de hac terra & ſtatione mortali, ſic Græci ἀναλύειν, quaſi *diſcedere e medio*, ut ex hoc loco & illis Pauli eſt manifeſtum. Ratio ſignificationis eſt, quod ἀναλύειν notat generatim ſolvere aliquid, quod prius ligatum fuerat, & dein ex quocunque loco, in quem veniſti, iterum *abire*, ſive *revertaris* ad Tua, ſeu alio abeas, quoniam qui diſcedit alicunde, quo prius venerat, ſolvit Equum, ut eo iterum avehatur. Hinc Judithæ XIII. I. Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, ἐσπούδασαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ (Ολοφέρνου) ἀναλύειν, *abire è conſpectu illius & compotatione*. Similiter III. Macchab. *cap.* II. V. & VII. Concurrit quidem ſæpe ſignificatio *Reverſionis*, ſed id fit caſu, non vi ipſius vocabuli. Sic mox *cap.* 25. ἀναχθεὶς ἐκ Σικελίας notat caſu, *reverſus per Mare ex Sicilia*, ſed vi vocabuli ſimpliciter, *vectus in altum*. Vide *cap.* 5. Et ideo hoc ipſum Ἀνάγεσθαι etiam de *diſceſſu ex hac vita* uſurpatur II. 34. Contraria his ſunt, ut κατάγεσθαι, unde καταγωγὴ pro *diverſorio* & *ſtatione navium*, ita & καταλύειν, *ſupra* I. 32. & *infra* XIV. 14. unde κατάλυσις, pro *hoſpitio*, ſeu *tentorio* apud Diodorum Sicul. *lib.* XVII. *p.* 568. Ἐπὶ τὴν ἰδίαν κατάλυσιν παραγενόμενος, *quum in ſuum tentorium veniſſet*. Phraſin autem hanc ſumptam potiſſimum ab Equis, liquet ex illuſtri loco Homeri *Odyſſ.* Δ. 21. ubi Famulus nunciat Menelao veniſſe duos Hoſpites, rogatque an Eos recipi velit, nec ne, Ἀλλ' εἴπ' εἰ σφῶιν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους, *ſed dic, an iis ſolvere equos debeamus, & in ſtabulum ducere.* PERIZ.

ΚΕΦ. κδʹ.

Πῶς ἂν ἡ Φιλία διαμένοι μάλιστα.

1 Λεωπρεπὴς ὁ Κεῖος, ὁ τοῦ Σιμωνίδου πατὴρ, ἔτυχέ ποτε 2 ἐν παλαίστρᾳ καθήμενος, εἶτα μειράκια πρὸς ἀλλήλους οἰκείως διακείμενα ἤρετο τὸν ἄνδρα, πῶς ἂν αὐτοῖς ἡ Φιλία διαμένοι μάλιστα. Ὁ δὲ εἶπεν, ἐὰν ταῖς ἀλλήλων ὀργαῖς ἐξίστασθε, καὶ μὴ ὁμόσε χωροῦντες τῷ θυμῷ, εἶτα παροξύνητε ἀλλήλους κατ' ἀλλήλων.

1 Λεωπρεπὴς] Suidæ binis locis eſt Λεωπρεπής. SCHEFF. Recte utrumque. *v. not. ad lib.* XXX. *c.* 20. KUHN.

Λεωπρεπὴς] Hinc paſſim Σιμωνίδης ὁ Λεωπρέπιος, Herodot. VII. 228. & Σιμ. ὁ Λεωπρέπους, Pauſan. in *Eliac.* II. 9. Suidas Σιμ. ὁ Λεωπρεποῦς. De ipſo *Simonide* egimus *ſupra ad Cap.* 15. PERIZ.

CAP. XXIV.

Qua ratione maxime conſervatur amicitia.

Leoprepes Ceus, pater Simonidis, ſedebat aliquando in palæſtra, tum adoleſcentes inter ſe amici, quomodo duratura maximè illis eſſet amicitia, interrogabant virum. Ille vero reſpondit: ſi alter alterius iræ ceſſeritis, neque affectui obviam euntes, vos invicem irritetis.

2 Ἐν παλαίστρᾳ] More ſcilicet Philoſophorum, qui illic coire & diſputationes ſuas inſtituere ſolebant. Vide Hieronymum Mercurialem *Artis Gymnaſticæ lib.* I. *cap.* 7. SCHEFF. Solebant & in Gymnaſiis otioſi homines ſedere, & exercentes ephebos ſpectare, ac dein confabulari. Vide quæ notavi *ad* III. 7. PERIZ.

ΚΕΦ. κεʹ.

Περὶ Θρασύλλου παραδόξου μανίας.

1 Θράσυλλος ὁ Αἰξωνεὺς παράδοξον καὶ καινὴν ἐνόσησε μανίαν.

1 Θράσυλλος ὁ Αἰξωνεὺς] Auctor hujus rei Heraclides Ponticus apud Athenæum in *fine lib.* XII. Sed ibi Θρασυλλάος Αξωνεὺς vocatur. Melior tamen noſtri lectio. Nam Αἰξωνεὺς apud Athenienſes tribus Cecropidis non Αξωνεύς. vide Meurſium in *lib. de Pop. Ath.* SCHEFF.

CAP. XXV.

De admirabili dementia Thraſylli.

Thraſyllus Æxoneus inaudito quodam ac novo dementiæ morbo

Similem morbum tangit Ariſt. *de mirab. auſcult. pag.* 183. huc etiam intendit digitum Horat. *lib.* II. *ep.* 2. KUHN.

Θράσυλλος ὁ Αἰξωνεὺς] Athenæus *lib.* XII. *extr.* Θρασύλλαν vocat. Præfert Schefferus Noſtri lectionem. Fecerim id & Ego, licet in multis

νίαν. Ἀπολιπὼν γὰρ τὸ ἄστυ, καὶ κατελθὼν εἰς τὸν Πειραιᾶ, 2 καὶ ἐνταῦθα οἰκῶν, τὰ πλοῖα τὰ καταίροντα ἐν αὐτῷ, πάντα ἑαυτοῦ ἐνόμιζεν εἶναι, καὶ 3 ἀπεγράφετο αὐτὰ, καὶ αὖ πάλιν ἐξέπεμπε, καὶ τοῖς περισωζομένοις καὶ εἰσιοῦσιν εἰς τὸν λιμένα 4 ὑπερέχαιρε. Χρόνους δὲ διετέλεσε πολλοὺς συνοικῶν τῷ ἀρρωστήματι τούτῳ. Ἐκ Σικελίας δὲ ἀναχθεὶς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ,

morbo laboravit. Nam urbe relicta, migrabat in Piræeum, atque ibi habitans, omnes naves, in eum appulſas, ſuas eſſe putabat, & in rationes ſuas referebat, iterumque emittebat eas, & iis, quæ ſalvæ in portum ingrederentur, ſupra modum gaudebat. Multos autem annos perſeveravit huic morbo implicitus. Cæterum frater ejus reverſus è Sicilia,

tis nominibus utraque forma ſit uſitata. Sic *Charillus* & *Charilaus* Rex Lacedæmonis. Vide *ſupra ad* I. 27. Similiter infamis ille ænei Tauri fabricator *Perillus* & *Perilaus*. Αἰξωνεὺς notat eum, qui eſt ex pago ſeu populo, ſic dicto, tribus Cecropidis. Vide Harpocrat. & Suidam. PERIZ.

2 Καὶ ἐνταῦθα] Uterque MS. conjunctionem ignorat.

3 Ἀπεγράφετο αὐτὰ] *Referebat in Rationes ſuas, in Libellum ſui Cenſus.* Elegans eſt hæc locutio, ex qua diſcimus etiam genuinam & primam Verbi illius ſignificationem, eamque in iſta forma tam Activam, quam Paſſivam. Nam ſicuti hic Activi ſenſus ſpeciem habet, ſic Paſſivo occurrit Lucæ II. I. Ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, *ut ſinguli homines nomen ſuum profitentes referantur in publicas tabulas.* Cum quo loco, ſi quis hanc interpretationem in dubium vocare auſit, conferri velim verba Dionyſii Halic. *lib.* IV. *p. m.* 215. de Servio Tullio; *Concione dimiſſa*, ταῖς ἑξῆς ἡμέραις ἀπογράφεσθαι κελεύσας τοὺς ὑποχρέους, *proximis diebus quum juſſiſſet obæratos*, ſcil. ut iis ſuccurreret, *referri in tabulas*, quas ideo mox appellat ἀπογραφάς. Nemo, opinor, negabit paſſive hic ſumi illud verbum. Et quo minus negetur, en tibi diſertiorem adhuc locum ex Plutarchi *Quæſt. Rom.* 43. Διὰ τί οἱ πρεσβεύοντες εἰς Ῥώμην ἐπὶ τὸν τοῦ Κρόνου ναὸν βαδίζοντες, ἀπογράφονται πρὸς τοὺς ἐπάρχους τοῦ ταμείου, *Cur Legati Romam, Saturni ædem adeuntes deſcribuntur*, nomina ſua profitentes, *apud Ærarii præfectos.* Sic εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας ἀπογραψάμενος apud Polybium in *Excerptis de Virt. & Vit. p. p. m.* 1482. h. e. *cujus nomen annotatum eſt in albo Athletarum.* Sic Ariſtoteles *Polit.* IV. 13. ubi inter Artes Politicas, quibus homines infimæ plebis abſque invidia arceri poſſint à Reip. adminiſtratione, vel à Comitiis & Judiciis, etiam hanc memorat. *Alicubi*, ait, *licet quidem omnibus* ἀπογεγραμμένοις, *intereſſe comitiis, & judicia exercere. Si vero illi* ἀπογραψάμενοι *ea negligant, tum graves illi mulctæ imponuntur, ut ita propter hanc mulctam fugiant nonnulli* τὸ ἀπογράφεσθαι: *propterea vero quod non dederunt nomina ſua*, διὰ δὲ τὸ μὴ ἀπογράφεσθαι, *non exerceant judicia, neque participes ſint comitiorum:* atque ita non quidem directe, ſed per hanc artem & ambagem, excludantur à Comitiis & Judiciis homines infimæ plebis. Manifeſtum eſt, eodem accipi in his ſenſu, & paſſivo quidem, τὸ ἀπογράφεσθαι & ἀπογράψασθαι, quæ hic notant relationem civium in tabulas publicas, ſeu in aliquam tribum. Apud Athenienſes enim quicunque cives ad idoneam pervenerant ætatem, *ſcribebantur & referebantur in aliquam tribum & curiam.* Unde idem Ariſt. III. I. eos etiam vocat ſimpliciter ἐγγεγραμμένους: παῖδας, dicit, τοὺς μήπω δι' ἡλικίαν ἐγγεγραμμένους: remque ipſam φυλετεύειν: nam *ibidem* de Cliſthene ait, πολλοὺς ἐφυλέτευσε ξένους, *multos peregrinos* in civitatem adſcivit *referens eos in tribum.* Iſocrates *de Pace p.* 418. jungit τὰς φρατρίας καὶ τὰ ληξιαρχικὰ γραμματεῖα, *quæ* ait *impleri alienigenis*, ſcil. per iſtas ἀπογραφάς. Liquet etiam ex his, quod ἀπογραφὴ, & ἀπογράφεσθαι, licet etiam *cenſum bonorum*, ἀποτίμησιν οὐσιῶν, recte notet, & ſua ſignificatione aliquando complectatur, potiſſimum tamen, ſeu certe gene-

τοῦ, παρέδωκεν αὐτὸν ἰατρῷ ἰάσασθαι, 5 καὶ ἐπαύσατο τῆς νόσου οὗτος. Ἐμέμνητο δὲ πολλάκις τῆς ἐν μανίᾳ διατριβῆς, καὶ ἔλεγε μηδέποτε ἡσθῆναι τοσοῦτον, ὅσον τότε ἥδετο ἐπὶ ταῖς μηδὲν αὐτῷ προσηκούσαις ναυσὶν ἀποσωζομέναις.

lia, tradidit eum medico, ut ſanaretur, atque ita liberatus eſt a morbo. Sæpiſſime igitur actæ in amentia vitæ recordabatur, & ſe nunquam gaudium percepiſſe tantum dicebat, quantum tunc percipiebat ex navibus illis, quæ ad ſe nihil pertinerent, ſervatis.

generatim, denotet qualemcunque relationem in tabulas & plerumque ipſorum tantum hominum: Hinc ſæpe etiam ὄνομα additur. Plutarch. in *Pericle extr.* *Populus conceſſit* Pericli, cujus legitimi jam liberi erant mortui, licet per ejus legem Nothi à Rep. excluderentur, *ejus* tamen, *Nothum filium* ἀπογράψασθαι εἰς τοὺς φράτορας, ὄνομα θέμενον τὸ αὐτοῦ. Dionyſ. Halic. *lib.* x. de Civibus in Militiam Nomen dantibus; *concurrebant in loca deſignata*, ἀπογραφόμενοί τε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τὰ ὀνόματα, καὶ τὸν στρατιωτικὸν ὀμνύντες ὅρκον. Certum itaque eſt, quum ne Judæa quidem ipſa, nedum ſinguli cives ex ſuis bonis, ſub Herode, aut illo tempore, tributum tulerint Romanis, intelligi à Luca *d. l.* ſolam Hominum numerationem & deſcriptionem, Auguſti juſſu iſtic factam, id quod aliis quoque rationibus demonſtravi in *peculiari Diſſertatione de illa* Ἀπογραφῇ *iſtius Loci.* PERIZ.

4 Ὑπερέχαιρε.] Uterque MS. ὑπέχαιρε. ſed præfero vulgatum.

5 Καὶ ἐπαύσατο τῆς νόσου οὕτως] Uterque Codex οὗτος. Sic reſtituimus ex iiſdem Codicibus, II. 41. Εἶτα ἐβουλήθη σοφίσασθαι τὸ λόγιον ἐκεῖνος, pro quo edebatur ἐκεῖνο. Vide quæ iſtic notavimus, & adde Noſtrum *Hiſt. Anim.* II. 42. Καρδίαν δὲ οὐκ ἂν φάγοι ποτὲ ἱέραξ, τελεστικὸν δήπου δρῶν καὶ μυστικὸν ἐκεῖνος τοῦτο. Athenæus hic omiſit pronomen: nam ait συλλαβὼν αὐτὸν παρέδωκεν ἰατρῷ, καὶ τῆς μανίας ἐπαύσατο. PERIZ. οὗτος etiam habet Mediceus.

ΚΕΦ. κϛ'.

Περὶ Ἠλέκτρας.

1 Ξάνθος, ὁ ποιητὴς τῶν μελῶν, 2 ἐγένετο δὲ οὗτος πρεσβύτης

CAP. XXVI.

De Electra.

Xanthus, poëta Melicus, qui fuit antiquior Steſichoro Himeræo, di-

1 Ξάνθος ὁ ποιητὴς] Non temere addit Auctor hanc deſcriptionem, quia fuit & Hiſtoriarum Scriptor illius Nominis, patria Lydus. Cæterum ex hoc Poëta Melico multa hauſiſſe Steſichorum ait Athenæus XII. 1. Atque ideo antiquum ſane oportet fuiſſe, ſiquidem Steſichoro fuit antiquior, qui temporibus Cyri, Crœſi, & Phalaridis vixit. Μέλη autem ſunt carmina, quæ cantabantur, vel ſimpliciter Cantica, atque ideo, quia inter ejus generis Carmina, præcipua erant Lyrica, hinc *melici Poëtæ*, ſeu ποιηταὶ τῶν μελῶν, accipiuntur vulgo pro Lyricis. Vide Turnebum *Adverſar.* I. 4. & Cuper. *Obſerv.* II. 10. Sed tamen non tantum, quæ ad Lyram cantabantur, erant Μέλη, verum etiam, quæ ad Tibias. Sic de Bucolico Carmine *infra* X. 18. μέλη βουκολικά. Hinc ergo diſtinguebantur, ut dicerentur κιθαρῳδικὰ μέλη, πυρρίχικὰ μέλη, &c. Vide *ſupra ad* III. 8. Sed & cujuſcunque generis Carmina, quia μελῳδίαν habebant, μέλη quoque appellabantur, ut docuit

τῆς [3] Στησιχόρου τοῦ Ἱμεραίου, λέγει [4] τὴν Ἠλέκτραν τοῦ Ἀγαμέμνονος οὐ τοῦτο ἔχειν τοὔνομα πρῶτον, ἀλλὰ Λαοδίκην. Ἐπεὶ δὲ Ἀγαμέμνων ἀνῃρέθη, τὴν δὲ Κλυταιμνήστραν ὁ Αἴγισθος ἔγημε, καὶ ἐβασίλευσεν, ἄλεκτρον

dicit Electram Agamemnonis filiam, non appellatam fuiſſe ab initio hoc nomine, ſed Laodicen. Poſtquam vero de medio ſublatus eſt Agamemnon, & Ægiſthus uxorem duxit Clytæmneſtram, regnavitque, tunc

cuit Caſaubonus *ad Athen.* XIV. 8. Præcipue tamen eo vocabulo abſolute poſito, ut hic ſit, intelliguntur *Lyrica*, & *Bucolica*, ad Lyram aut Tibiam cantari ſolita. Et ſolebant talia iidem Poëtæ componere; certe Steſichorus non Lyrica tantum ſed & Bucolica condidit, ut traditur à Noſtro X. 18. Cæterum *Xanthus* iſte Voſſii *Poëtis Græcis* addi poteſt ac debet. PERIZ.

2 Ἐγένετο τῶν οὗτος πρεσβευτὴς &c.] Caſaubonus monet πρεσβύτερος legendum eſſe. Athenæus *lib.* XII. Ξάνθος ὁ μελοποιὸς πρεσβύτερος ὢν Στησιχόρου, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Στησίχορος μαρτυρεῖ. Idem probat Faber quoque. poſſis credere ſcripſiſſe πρέσβυς. Suevit enim Noſter aliquando uti poſitivo pro Comparativo. vide Indicem in *Poſitivus*. SCHEFF. Mihi placet τὸ πρεσβεύτης, quod in textu eſt, ſi modo rectè accipiatur. Ut enim πρεσβεύειν, inter alia denotat, *priorem antiquioremque eſſe*, uti patet ex *hoc loco* Tatiani *contra Gentes*: Χρὴ τῷ πρεσβεύοντι κατὰ τὴν ἡλικίαν πιστεύειν μᾶλλον, ἤπερ τοῖς ἀπὸ πηγῆς ἀρυσαμένοις Ἕλλησι. *fides potius habenda eſt illi, qui ætate prior antiquiorque eſt, quam Græcis ex fonte hauſturis:* ita putem apud Noſtrum πρεσβεύτης Στησιχόρου ſonare, *antiquior Steſichoro:* quamvis τὸ πρεσβευτὴς non ab ipſo Æliano, ſed ejus potius compilatore eſſe crediderim. KUHN. Quum Auctor in *hiſce Capitibus* multum uſus ſit Athenæi *lib.* XII. & videatur hanc quoque deſcriptionem Xanthi ex eo ſumpſiſſe libro, atque ibi Athenæus de Xantho ſic loquatur, καὶ Ξάνθος δ' ὁ μελοποιὸς, πρεσβύτερος ὢν Στησιχόρου: vix dubitem idcirco, legendum hic etiam πρεσβύτερος, ut voluerunt Caſaubonus, Faber, Schefferus. Idque tanto magis, quia πρεσβευτὴς ita nude poſitum ſine ulla circumſtantia, quæ ſignificationem vocis inuſitatam deſignet, neutiquam videtur accipiendum pro illo πρεσβύτερος, quæ ſignificatio inſuper nullis dum exemplis eſt probata. MSti tamen nihil mutant. PERIZ.

3 Στησιχόρου τοῦ Ἱμεραίου] Celebris ille fuit Poëta, atque ideo hic unice ad ætatem Xanthi declarandum memoratur. Noſter eum ait X. 18. Τῆς βουκολικῆς μελοποιίας ὑπάρξασθαι, *primum fuiſſe Auctorem Bucolicorum carminum.* Suidas eum etiam *conſtituiſſe chorum citharœdicum*, atque inde nomen accepiſſe. Athenæus XIII. 8. etiam compoſuiſſe illum, vel *conſtituiſſe cantica Amatoria*, quæ dicebantur παιδιὰ, vel παιδικά. Dictus ab eo etiam eſt certus talorum jactus, ut docet Euſtath. *ad Iliad.* Ψ. *pag.* 1398. *ed. Baſil.* Ἐλέγετο δέ τις ἐν ἀστραγάλοις καὶ Στησίχορος, ὁ τὴν ὀκτάδα σημαίνων, ἐπεὶ ὁ ἐν ἡμέρᾳ τῇ σικελικῇ τάφος τοῦδε τοῦ Μελοποιοῦ ἐξ ὀκτὼ γωνιῶν συνέκειτο. Lege ἐν Ἱμέρᾳ. Senſus enim eſt, *dicebatur in his jactibus etiam quidam* Steſichorus, *qui ſcilicet octo deſignat, quia ſepulchrum iſtius Melici Poëtæ in Himera Siciliæ octo angulis conſtabat.* IDEM.

4 Τὴν Ἠλέκτραν] De Electra, Laodicea (Λαοδίκη) prius dicta habes apud Euſtath. *ad Iliad.* I. 145. Ad Electræ nomen alluſum à Sophocle in *dramate hujus nominis:*

Πάρεστι δ' ἀλγεῖν ἐς τοσόνδε τοῦ χρόνου,
Ἄλεκτρα γηράσκουσαν ἀνυμέναιά τε.
Dolendi rationem habet quæ jam diu,
Conſenuit thori & hymenæi neſcia.

vid. Etymol. Magnum & Phavorin. in Ἠλέκτρα. ſunt qui *Laodicen* ab *Electra* diſtinguunt. vid. Phavorin. in *voce* Ἀγαμέμνων, qui tamen voce Χρυσόθεμις ſibi non conſtare videtur. KUHN. Vide Meziriacum *ad Ovidii Epiſt. Heroid.* III. 8.

Τὴν Ἠλέκτραν τοῦ Ἀγαμ.] Homerus certe eam non *Electram*, ſed *Laodicen* appellavit *Iliad.* I. *v.* 145. ubi Agamemnon offert Achilli in

τρον οὖσαν, καὶ ⁵ καταγηρῶσαν παρθένον, Αργεῖοι Ηλέκτραν ἐκάλεσαν, διὰ τὸ ἀμοιρεῖν ἀνδρὸς, καὶ μὴ πεπειρᾶσθαι λέκτρου.

tunc ipſam carentem conjugali lecto, & virginem jam conſeneſcentem, Electram nominarunt Argivi, quod expers mariti eſſet, & lectum conjugalem non cognoviſſet.

ΚΕΦ.

CAP.

in matrimonium, quam velit filiarum ſuarum. *Sunt mihi domi*, inquit, *Filiæ*,

Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ιφιάνασσα.

In his *Laodicen* eſſe Electram, liquet ex hoc Æliani loco, ſed & monet id Euſtathius tanquam ex quorundam ſententia, qui putent eam vel duplex habuiſſe nomen, vel ita cognominatam κατὰ λόγον τινὰ σκώμματος, διὰ τὸ πολὺν χρόνον ἄλεκτρον μένειν. Iſtum Euſtathii locum plane deſcripſit Phavorinus in χρυσόθεμις. Ut adeo male Idem fecerit, quando in Αγαμέμνων illi tribuit *quatuor* Filias, *Chryſothemin*, *Laodicen*, *Iphigeniam*, & *Electram*. Quum & Ipſe in Ηλέκτρα, dicat, ἡ παρ' Ομήρῳ Λαοδίκη, διὰ τὸ πολυχρόνιον τῆς παρθενίας, οἷον ἄλεκτρός τις, ὡς Ευριπίδης. Cæterum etiam hinc diſcimus, quomodo plerumque poſteriora Nomina Hominum invaluerint in Hiſtoria præ prioribus. Cujus rei exempla dedi complura in *Originibus Babylonicis*, de *Nimrodi* nomine agens. Quibus adde hunc ipſum *Steſichorum* hujus Capitis, qui illud quoque nomen accepit demum ex eo, quod Κιθαρῳδίᾳ χορὸν ἔστησε πρῶτος, quum antea *Tiſias* eſſet dictus, ut docet nos Suidas. PERIZ.

⁵ Καταγηρῶσαν παρθένον] Nupſit tamen Pyladæ, & ex eo genuit duos Filios, ut Pauſanias in *Corinth. cap.* 16. ex Hellanico tradit. Confirmat has nuptias etiam Hyginus *fab.* 122. Neutiquam ergo adeo vetula fuit virgo, aut in virginitate ſua prorſus conſenuit. Quapropter, & quia *Electra* uſitatum fuit feminarum illuſtrium in Græcia nomen, (nam ſic appellata fuit & Dardani mater, & una ex Danai etiam, atque Oceani filiabus) immo & plures occurrant Viri, inter quos Alcmenæ Pater, qui Ηλεκτρύων ſunt dicti, putem itaque aliam fuiſſe iſtius Nominis cauſam & ſignificationem. Nempe ἠλέκτωρ ſignificavit *Solem*, unde Homerus *Iliad.* Τ. de Achille

τεύχεσι παμφαίνων, ὥς τ' Ηλέκτωρ Υπερίων.
Armis fulgens tanquam Sol Hyperion.

Vide ibi Euſtath. *pag. mihi* 1259. & adde Suidam ac Heſych. Id vero ab ἥλιος forſan, vel ab eo ipſo, unde illud ἥλιος, formatum eſt, vel potius ab hoc ipſo λέκτρον, *lectus*, quia ſol nunquam quieſcit. Cæterum ab illo ἠλέκτωρ derivatur ἤλεκτρον, *electrum*, ita dictum ob fulgorem Soli pene ſimilem. Sed & hinc Αλέκτωρ & ἀλεκτρύων *Gallus*, qui Solis ortum primus denunciat. Inde jam Nomina ſunt Propria Ηλεκτρύων, & Αλεκτρύων quoque, quod apud Homerum *Iliad. p.* 602. occurrit, & Ηλέκτρα, vigilantiam quandam, opinor, aut ſplendorem denotantia. Grammatici autem & Melicus ille Xanthus, ſuæ tamen etymologiæ in hac *Electra* rationem habuerunt oportunam, quod illa diu ſane manſit innupta, πολὺν χρόνον, ut ait Euſtath. ἄλεκτρος. IDEM.

ΚΕΦ. κζ.

Περὶ Παμφαοῦς δώρου, καὶ Διοτίμου.

Ὅτι [1] Παμφαὴς ὁ Πριηνεὺς Κροίσῳ τῷ Λυδῷ, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ περιόντος, [2] τριάκοντα μνᾶς ἐδωρήσατο. Παραλαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν, μεστὴν ἅμαξαν ἀργυρίου [3] ἀπέπεμψεν αὐτῷ.

Ὅτι Διογένης λαβὼν [4] παρὰ Διοτίμου τοῦ Καρυστίου νόμισμα ὀλίγον, ἔφη·

[5] Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
Ἄνδρα τε, καὶ οἶκον.

ἐδόκει

CAP. XXVII.

De Pamphais dono, & Diotimi.

Pamphaës Prienenſis Crœſo Lydo, ſuperſtite adhuc ipſius patre, triginta minas dono dedit. Qui quum imperium accepiſſet, currum argento plenum ei remiſit.

Diogenes, accepto exiguo nummo à Diotimo Caryſtio, dixit:

Dii tibi dent, quæ mente optas, & quanta, Virumque,
Atque Domum.

Vi-

1 Παμφαὴς ὁ Πριηνεὺς] Idem Nicolaus Damaſcenus in *Excerpt.* niſi quod χιλίας ςατῆρας dono dediſſe ſcribat, quod eſt vero ſimilius. Sed & de *Crœſo* ait ei currum μεςὸν χρυσίου miſiſſe Pamphai. hunc Pamphaën Epheſium facit Nicolaus ille *l. c.* KUHN. Nicolaus Damaſc. qui *lib.* VII. hanc Hiſtoriam quoque retulit, ut videre eſt in *Excerptis* Valeſii *pag.* 454. non *Epheſium* dicit aut *facit* hunc Pamphaen, quod ait Kuhnius, ſed *Jonem.* *Priene* autem erat in Jonia apud Miletum. Vide Geoghraphos. PERIZ.

2 Τριάκοντα μνᾶς] Exigua ſane ſumma: inprimis ſi conſideremus, maximo deſideratam opere, & adhibitam ad conducendos Milites, ut liquet ex Nicolao Dam. Facit enim Carolinos tantum, ſeu Florenos noſtrates, nongentos. Sed neque congruit cum ſumma, quam expreſſit Nicolaus. Ille enim χιλίους ςατῆρας, *mille ſtateras*, Crœſo donatos refert. At hi ſive Aurei, ſive Argentei ſint neutiquam conveniunt cum XXX. Minis Noſtri Auctoris. Crediderim vero quia in Aſia frequentes erant Aurei Stateres, & quia ſic demum rei momento congruet aliquantulum pecuniæ modus, intelligi Aureos. Sed & diſerte Nicolaus Dam. *Stateres* iſtos in *ſeqq.* per χρυσοὺς interpretatur, dum ait, Crœſum, quum accepiſſet τοὺς χιλίους χρυσοὺς, *mille Aureos*, exercitum contraxiſſe. Quum vero Aurei ſtateres ſinguli valuerint XX. Drachmas argenteas, ut docuit Gronovius Pater, ita Mille Stateres facient Minas ducentas, ſeu non λ΄. τριάκοντα, ſed σ΄. διακοσίας μνᾶς. PERIZ.

3 Ἀπέπεμψεν αὐτῷ] Lugd. αὐτοῖς. An ex compendio ſcripturæ pro ΑΥΤΩΙ Κ. h. e. αὐτῷ Κροίσῳ? Certe enim ille Nominativus deſideratur. Sæpe tamen etiam omittitur a Noſtro. Vide & *infra* VIII. 17. & Me *ad* XIII. 40. IDEM.

4 Διοτίμου τοῦ Καρυστίου] *Caryſis* eſt inſula Caryenſium. *Caryſtus* vero una Cycladum, & civitas Eubœæ. GESNER. Puto eundem innuere, quem ſupra *lib.* II. *cap.* 41. inter bibones numeraverat. Ibi autem eſt Athenienſis, ut hoc patris ejus nomen fuerit, ſed nunc ſcriptum corrupte. SCHEFF. Romana

Edi-

ἐδόκει δὲ πως ὁ Διότιμος μαλθακώτερος εἶναι.

Videbatur autem aliquo modo mollior aut effeminatior eſſe Diotimus.

Editio legit Καρυτίυ, & ipſo literarum ductu inſinuat, legendum Καρυςίυ, *Caryſtii*, quod in textum admittere non dubitavi. KUHN.

Τῦ Καρυςίυ] Ut priſcæ Edd. ſic & Lugd. Codex Καρυσίυ. A Sluisk. abeſt. Sed recte repoſuit Kuhnius Καρυςίυ. Eſt autem Caryſtus Urbs Eubœæ. PERIZ. Τῦ Καρυςίυ omittit quoque Mediceus.

5 Σοὶ δὲ θεοὶ] Verſus Homeri *Odyſſ.* VI. quibus Ulyſſes *Nauſicaæ*, *Alcinoi* filiæ, nuptias maritumque apprecatur. Diogenes vero ad Diotimum, qui mollis erat & muliebris patientiæ, transfert, atque ita tectè ſub voti titulo hominis perverſam pathicamque libidinem perſtringit. Supplenda etiam verſio latina hoc modo:

Dii Tibi dent, animo quantum expetis ipſa, maritum
Scilicet atque domum.

Apud Latinos etiam uſitatum, ut, ſi quem viderent mollem veſtitu, inceſſu, victu, geſtibus, & aliis, eum dicerent *Virum quærere.* Scalig. *Auſon. Lection.* I. *cap.* 27. KUHN.

Σοὶ δὲ θεοὶ &c.] Homerica hæc ſunt, ex Oratione Ulyſſis ad Nauſicaam Alcinoi Filiam, *Odyſſ.* Z. 180. in quibus notandum, conjungi ita Ἄνδρα τε καὶ οἶκον, quia *domus* vel maxime ratio habebatur in matrimonio. Hinc Latini *domum ducere.* Sed diſertius, & plane, ut Homerus, ſic Terent. *Andr.* V. 3. 30. de Filio, qui Uxorem quæſiverat, *Domus*, *Uxor*, *Liberi inventi invito Patre.* Hinc jam ἄοικοι Græcis, qui Uxorem non habebant Heſiodus ſuos Ruſticos jubet Ἐργ. 602. Θῆτα ἄοικον ποιεῖσθαι, h. e. *comparare ſibi ſervum cœlibem.* PERIZ.

ΚΕΦ. κη'.

Ὅτι ὁ Φερεκύδης φθειρίασιν ἔπαθεν διὰ ἀθεότητα.

CAP. XXVIII.

Quod Pherecydes in phthiriaſin inciderit, propter impietatem in deos.

1 Φερεκύδης ὁ Σύριος τὸν βίον ἀλγεινότατον ἀνθρώπων κατέστρεψε, 2 τοῦ παντὸς αὐτῷ σώματος
3 ὑπὸ τῶν φθειρῶν ἀναλωθέντος, καὶ γενο-

Pherecydes Syrius miſerrimam omnium hominum vitam exegit, toto ejus corpore à pediculis conſumpto, & quum fœda ejus facies

1 Φερεκύδης ὁ Σύριος] Antiquiſſimus hic fuit Philoſophus, vel potius Sophus, ſeu Sapiens, ut tunc dicebantur, æqualis Thaleti, Præceptor Pythagoræ, Primus omnium, ut tradunt Græci, qui proſâ ſcripſerit diſſertationes, ſicuti dein Hecatæus primus Hiſtorias. Vide Suidam in Ἑκαταῖος, & adde Plinium *Nat. Hiſt.* VII. 56. *Proſam orationem condere Pherecydes Syrius inſtituit, Cyri Regis ætate*, & maxime Salmaſium *Plin. Exercit. pag.* 841. &c. Oriundus fuit non ex Syria, ſed ex inſula Syro, in mari Ægeo inter Cycladas. Vide Menagium *ad Laërtium* I. 119. PERIZ. Porphyrius *de vita Pythag. pag.* 38. ὡς γὰρ Φερεκύδην τὸν Σύριον αὐτοῦ διδάσκαλον γενόμενον εἰς Δῆλον ἐπεπόρευτο, νοσοκομήσων αὐτὸν περιεκτῆ γενόμενον τῷ ἱστορουμένῳ τῆς φθειριάσεως πάθει, καὶ κηδεύσων. Adde Suidam in Ἐπηλυγάζοντας. & Χεροὶ δῆλα.

2 Τοῦ παντὸς αὐτοῦ σώματος] MSS. B. & C. αὐτοῦ, quod puto eſſe præferendum. SCHEFF. Vulgata ſatis commoda. KUHN. Ut MS. B.

γενομένης αἰσχρᾶς αὐτῷ τῆς ὄψεως, τὴν ἐκ τῶν συνήθων ἐξέκλινε συνουσίαν. Οπότε δέ τις προσελθὼν ἐπυνθάνετο,

cies evaſiſſet, colloquia familiarium vitavit. Quum vero quis accedens interrogaret, quomodo ſe haberet? per

B. & C. Pariſienſes, ſic & Lugd. αὐτοῦ. Sed vulgatum ſervat Sluisk. Et recte id tuetur Kuhnius. Periz.

3 Ὑπὸ τῶν φθειρῶν] Laertius auctor, quoſdam tradere eum in agro Magneſio eſſe mortuum, alios è monte Corycis ſe ipſum dejeciſſe. Ab his omnibus diſſentit Plutarchus in *Pelopida*, ubi refert, hoſtiæ inſtar, ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀναιρεθέντα, καὶ τὴν δορὰν αὐτοῦ κατά τι λόγιον ὑπὸ τῶν βασιλέων φρουρουμένην. De *Pherecyde* tamen firmat idem Plutarchus in *Sylla*, Pauſan. in *Atticis*, Ariſtot. *lib.* v. *Animal. cap.* 31. Sammonicus Serenus, Suidas, Apulejus *Floridis*, & Noſter *infra lib.* v. *cap.* 2. Plinius *lib.* vii. *cap.* 51. *Pherecydes Syrius copia ſerpentium ex corpore ejus erumpente exſpiravit.* Serpentes hoc loco ſunt id genus animalium, quos φθεῖρας appellat Ælianus: teſtis ille ipſe Plinius *lib.* ix. *cap.* 33. *Naſcuntur* inquit, *intra hominem tineæ tricenum pedum, aliquando & plurium longitudine, jam in carne exanimi, viventium quoque hominum capillo, qua fœditate & Sylla dictator & Alcman ex clariſſimis Græciæ poëtis obiere.* Porro his quos Plinius enumerat, adde *Acaſtum Peliæ filium* ex Helladii *Chreſtomathia* apud Photium. Et ex Plutarchi *Sylla*, Calliſthenem Olynthium, Mutium JCtum, & Eunum quendam. Scheff. His ſubnecte *Herodem*, *Act.* xii. qui γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξε, *à vermibus corroſus exſpiravit*: *Alexandrum Pſeudomantin*, qui ἀπέθανε σκωλήκων ζέσας, *mortuus eſt vermibus exæſtuans*: Lucianus in *vita ejus*. *Pheretimam*, Cyrenarum reginam, quæ ζῶσα εὐλαίων ἐξέζεσε, *viva pediculis ebullivit.* Herod. *lib.* iv. *in fine*. *Platonem* denique, de quo *Myronianus* in ὁμοίοις φησὶ Φίλωνα παροιμίας μνημονεύειν περὶ τῶν Πλάτωνος φθειρῶν, ὡς οὕτως αὐτοῦ τελευτήσαντος, *in libro, quem inſcripſit*, ὅμοια, *ait*, *Philonem proverbii, Platonis pediculi, mentionem feciſſe, ac ſi hoc mortis genere defunctus eſſet.* Laertius in *vita ejus*, ut & *Speuſippum*, Platonis ſucceſſorem. Laert. in *vita ejus*: *Arnulphum* imperatorem Rolevinck *Faſciculo temporum*. *Democritum* ex M. Antonino *lib.* iii. *de Vita ſua*. *Caſſandrum* Antipatri filium, de quo Pauſanias in *Bœoticis*: ἐπλήσθη ὕδερῳ καὶ ἀπ' αὐτοῦ, ζῶντι ἐγίνοντο εὐλαί. Suidas de neſcio quo in λείβει. ὁ δὲ φθειρσὶν ἐξεζήσας ἐσθιόμενός τε καὶ κατὰ μικρὰ λειβόμενος ἀποθνήσκει, *ille vero pediculis ſcaturiens exeſuſque & ſenſim contabeſcens moritur.* Mitto alios tam è veteri quam recentiore hiſtoria, qui à parvis illis animalculis, quæ inter cutem & crinem gigni ſolent è concretis ſordibus, juſto Dei judicio exeſi ſunt. Vel Cl. Bochartum *Hieroz.* P. i. *p.* 620. 21. vide, qui plura dabit exempla. Qui tamen, hæc *non ſine magno errore ad phthiriaſin referri alibi probavimus*, inquit, *pag.* ſcil. 583. ubi refellere ſatagit eos, qui τὸ σκωληκόβρωτος, *Act.* xii. de pediculis explicant, cum Lucas velit Herodem à *veris vermibus* eroſum eſſe: ac ſi *Pediculi* veri vermes non ſint. certe Iſidorus *Orig. lib.* xii. *cap.* 5. *Pediculi*, inquit, *vermes cutis, à pedibus dicti.* imo etiam *ſerpentes* dicuntur à Plinio *lib.* vii. *cap.* 51. & Apulejo in *Florid.* Nec ad rem facit, quod pediculi *vivis, non mortuis infeſti ſint, morituri que hominis corpus deſerant.* Nam vivi utique adhuc ſunt, quorum corpora phthiriaſis exedit, tam lentâ tabe, ut ſentiant ſe mori. vid. Ælianum *lib.* v. *V.H. cap.* 2. Nec Plinius dubitat affirmare etiam in *carne exanimi* generari pediculos, *lib.* xv. *cap.* 33. in morbo pediculari ſcilicet. Confer Ariſtotelem *Hiſt. Anim. lib.* v. *cap.* 32. Non equidem diffiteor Auctores non φθεῖρας, ſed σκώληκας vel εὐλὰς, nominare locis à Bocharto laudatis: ſed hoc partim κατ' εὐφημισμὸν factum, quo male ominata verba vitare ſolebant Ethnici: unde ſæpius φθειρίασιν circumlocutione deſignant, & ipſos pediculos modo *tetra & fœda capitis animalia*, modo *animalia exeſura corpus* περιφραστικῶς appellant. vid. Valerium *lib.* i. *cap.* i. & Plinium *l. c.* & *alibi*. partim ex uſu Græcæ linguæ, ut quæ promiſcuè utitur his vocibus, cum de morbi hujus fœditate ſermo eſt. Quapropter legas eundem à quibuſdam dici εὐλαῖς, ab aliis vero φθειρσὶ efferbuiſſe. vide Suidam in ἀπώνατο. & *curculio*, σκώληξ, *vermis*, in *Gl.* Cyrilli audit φθεὶρ σίτου, *pediculus frumenti*, & Scarabæum, qui & *Taurus*, ſunt qui *pediculum terræ* appellitent. Plin. *lib.* xxx. *cap.* 6. Quapropter apud

το, [5] ὅπως διάγοι; [6] διὰ τῆς ὀπῆς τῆς κατὰ τὴν θύραν διείρας τὸν δάκτυλον, ψιλὸν γεγονότα τῆς σαρκὸς, ἐπέλεγεν, οὕτω διακεῖσθαι καὶ τὸ πᾶν αὐτοῦ σῶμα. Λέγουσι δὲ Δηλίων παῖδες, [7] τὸν θεὸν τὸν ἐν Δήλῳ, [8] μηνίσαντα αὐτῷ, τοῦτο ποιῆσαι. Καθήμενον γὰρ ἐν Δήλῳ * μετὰ τῶν μαθητῶν, ἄλλα τε πολλά, φασι, περὶ τῆς ἑαυτοῦ σοφίας

per foramen januæ digitum, qui prorſus emacruerat, protendens addebat, ita totum ſe corpus ſuum habere. Dicunt autem Delii, Deum, qui in Delo *colitur*, ſuccenſentem ei hoc *malum* intuliſſe. Sedentem enim in Delo cum diſcipulis, cum alia multa ferunt de ſua dixiſſe ſapientia, tum vero & illud, nulli deorum

S. Lucam σκωληκόβρωτος adhuc mihi tantundem valet ac Heſychio φθειρόβρωτος in *de Vit. Philoſ.* KUHN.

4 Τὴν ἐκ τῶν συνήθων ἐξέκλινε συνουσίαν] Illud ἐκ hic eſt ſuſpectum. vix enim recte dicitur συνουσία ἐκ συνήθων. puto ſcriptum fuiſſe τὴν μὲν τῶν, videturque exigere ſequens δὲ, quod ferè ad μὲν refertur. SCHEFF. Abſit ut corrigamus, quod *Noſter* paſſim adhibet inter ſtyli elegantias. Hoc enim modo circumloqui amat adjectiva, ut hoc loco ſit ἡ ἐκ συνήθων συνουσία, ἡ συνήθης vel συνήθων, *conſuetudo familiarium*. ita *lib.* VI. *Hiſt. Anim. cap.* 15. ἡ ἐξ ἐμοῦ μνήμη i. e. ἐμὴ, *mea commemoratio*. vide indicem in ἐκ. KUHN.

5 Ὅπως διάγει] Repoſui, quod uterque habet Codex, διάγοι. Solet hæc forma ita adhiberi. Sic in hac ipſa Hiſtoria apud Laërtium in *Pherecyde n.* 118. Πυθαγόρου παραγενομένου, καὶ πυνθανομένου, πῶς διακέοιτο. PERIZ.

6 Διὰ τῆς ὀπῆς] Pythagoræ ad ſe venienti ita digitum monſtraſſe ſcribit Ariſtoxenus *de vita Pythag.* & docet Laertius *in vita ejus* &c. Heraclides in *republica Samiorum*. Imo meminit ipſe in *epiſtola ad Thaletem*, & tangit Syneſius in *encomio calvitiei*. SCHEFF. Non tantum digitum per foramen inviſentibus oſtendit, verum etiam adjecit, cum percontarentur, quomodo valeret, χροῒ δῆλον, Laert. vel, ut Suidas habet, χροῒ δῆλον, *vel ex cute ſumma apparet*, quod deinde in proverbium abiit de rebus manifeſte in deterius refluentibus. KUHN.

7 Τὸν θεὸν ἐν Δήλῳ] Tan. Faber corrigit, θεὸν τὸν ἐν Δήλῳ, quod & Cl. Menagio *ad Laertium* diſplicuit. SCHEFF. Ego hic quoque manum abſtinuerim criticam. KUHN.

Τὸν Θεὸν ἐν Δήλῳ] Tan. Faber, teſtante Menagio *ad Laërtium*, voluit θεὸν τὸν ἐν Δήλῳ. Sed quod rejiciunt pariter Schefferus, & Kuhnius: at probant MSti, conſentientes in hanc Lectionem, τὸν θεὸν, τὸν ἐν Δήλῳ. Quod nullus dubito eſſe genuinum, & ideo lubens admiſi. Deus autem ille eſt Apollo. PERIZ.

8 Μηνίσαντα αὐτῷ] Ethnicis quoque creditum eſt, morbum pedicularem à divina nemeſi enormiter peccantibus immitti. Pauſan. in *Bœoticis*: τοῦτον μὲν (Σύλλαν) τοιαῦτα ἐς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις καὶ θεοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐκμανέντα ἐπέλαβεν ἀχαριστότατη νόσος πασῶν. φθειρῶν γὰρ ἐξήνθησεν (malim ἀπλήσθησεν), ἥτε πρότερον εὐτυχία ἐς τοιοῦτον περιῆλθεν αὐτῷ τέλος. *illum vero adeo in Græcas urbes Græcorumque Deos furentem morbus invaſit omnium fœdiſſimus. pediculis enim plenus d.floruit, & prior illa felicitas hunc finem ſortita eſt.* Unde Sidon. Apollin. *lib.* III. *ep.* 3. *morbum Sullanum* dixit hanc peſtem, ubi Savaro. KUHN.

9 Μηδενὶ τῶν θεῶν θῦσαι &c.] Impietatis & ἀθεότητος hæc magnam præferunt ſpeciem, ſed tamen Pherecyden hunc inter Ἀθέους, aut eos, qui providentiam Deorum negarint, neque ab Auctore Noſtro II. 31. neque ab Aliis, referri videas. Quin e contrario Θεολόγος cognominatur apud Plutarchum & Laërtium, quia ſcripſit Librum, Θεολογίαν dictum, in quo omnium rerum initia refert ad Deum, qui condiderit cœlum, & terram, & mare. Vide Salmaſ. *Plin. Exerc. pag.* 842. Quid ergo? Genuinum hic agnoſco Præceptorem Pythagoræ, qui præcipua quæque ab illo hauſit. Certe Philoſophia Hujus & Theologia tota erat myſtica & ænigmatica. Idem vero de ſua teſtatur ipſe Pherecydes, ſi ipſius eſt Epiſtola *ad Thaletem* apud Laërtium. Sed &

φίας εἰπεῖν, καὶ δὴ καὶ τοῦτο, [9] μηδενὶ τῶν θεῶν θῦσαι, καὶ ὅμως οὐδὲν ἧττον ἡδέως βεβιωκέναι καὶ ἀλύπως, οὐ μεῖον τῶν ἑκατόμβας καταθυόντων. Ὑπὲρ ταύτης οὖν τῆς κουφολογίας βαρυτάτην ζημίαν ἐξέτισεν.

deorum ſe ſacra feciſſe, & tamen nihilo minus ſe ſuaviter vixiſſe & jucunde, haud minus, quam qui hecatombas ſacrificarent. Hujus igitur vani ſermonis graviſſimam exſolvit pœnam.

& ipſam μετεμψυχώσεως doctrinam Ille ab Hoc hauſit. Hinc Heſych. Mileſius de Pherecyde, οὗτος πρῶτος τὸν περὶ μετεμψυχώσεως λόγον εἰσήνεγκε, *Primus opinionem de Animorum translatione ex uno corpore in aliud, in medium protulit.* Cic. *Tuſc. quæſt.* I. 16. *Pherecydes Primum dixit Animos hominum eſſe ſempiternos*, ſcil. per illam μετεμψύχωσιν. Ex ea vero ſequebatur ſecundum Pythagoram, ne occiderentur aut Diis offerrentur animalia, ſed ut iis potius darentur placentæ, thus, & ſimilia. Vide Jamblich. *de Vita Pythag. cap.* 11. & *cap.* 28. *pag.* 137. Nam adeo non rejiciebat Providentiam & religionem Pythagoras, ut dicatur docuiſſe, ἐξαρτᾶσθαι ἐξ οὐρανοῦ καὶ οἰκονομεῖσθαι πάντα, *à Cœlo pendere & gubernari omnia*, idque cum aliis probaviſſe rationibus, tum ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τῶν ἱερῶν, *ab efficacia Sacrorum.* Sic ergo crediderim, etiam Pherecyden non omnia rejeciſſe Sacra, ſed ea tantum, quibus mactabantur animalia, unde mox ἑκατόμβας memorat: atque adeo voluiſſe homines ſuo exemplo revocare ad antiqui moris Sacrificia, quæ conſiſtebant tantum in ſuffitu, & rebus terra natis, unde & vox θύειν orta eſt, licet ea deinceps tranſlata ſit ad Sacra victimarum vel maxime denotanda. Illud ipſum tamen Delii interpretabantur impie factum, quia ſcil. Hecatombæ, & ſimiles victimarum cædes, jam prorſus erant uſitatæ & receptæ communiter ab omnibus pene populis, ac forſan Deliis utiles, quum ab alienigenis maxime hi ſumptus ſacrorum in Delo fierent. PERIZ.

ΚΕΦ. κθʹ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου γελοῖον.

Οὐ γὰρ δὴ δύναμαι πείθειν ἐμαυτὸν, μὴ γελᾷν [1] ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ

CAP. XXIX.

De Alexandro ridiculum quiddam.

Non poſſum mihi ipſi perſuadere, quo minus rideam Alexandrum Phi-

* Κόσμους εἶναι ἀπείρους γελοίως Ἀλέξανδρος ἐπίστευεν. *Mundos eſſe infinitos Alexander ridicule credidit*] Iſte Titulus Capiti huic erat præſcriptus, ſed plane à Mente Auctoris alienus. Nec enim id ridetur in Alexandro, certe non riſiſſet Democritus, qui ipſe id non credidit tantum, ſed & alios docuit: Verum, quod cupiditati ejus unus orbis vix ſufficiebat, ſeu, ut Valer. Max. de ipſo ait VIII. 14. *Anguſta homini poſſeſſio gloriæ fuit, quæ Deorum omnium domicilio ſufficit.* Quapropter, quum Tituli hi non ſint ab Auctore profecti, ſed ab imperitis librariis, (Vide & *ſupra cap.* 4.) & ideo in quibuſdam MStis, veluti Sluisk. nulli compareant, in aliis Varii, & à Vulgatis diverſi, non dubitavi hunc removere, & reponere, quem Lugd. exhibebat, περὶ Ἀλεξάνδρου γελοῖον PERIZ.

1 Ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ] Hiſtoriam habet Val. Max. *lib.* VIII. *cap.* 15. & alludit Juvenalis *Sat.* X. *v.* 168. SCHEFF.

2 Ἀπείρους ἀκούων εἶναι] h. e. *innumerabiles*, ut liquet ex oppoſitione μηδὲ τοῦ ἑνὸς, cum in hoc loco, tum apud Plutarch. *de Oracul.* de-

δρῳ τῷ Φιλίππου· εἴγε [2] ἀπείρους ἀκούων εἶναί τινας κόσμους, λέγοντος [3] Δημοκρίτου ἐν τοῖς συγγράμμασιν, ὅδε ἠνιᾶτο, μηδὲ τοῦ ἑνὸς καὶ [4] κοινοῦ κρατῶν. Πόσον δὲ ἐπ᾽ αὐτῷ Δημόκριτος [5] ἐγέλασε καὶ αὐτὸς, τί δεῖ καὶ λέγειν, ᾧ ἔργον τοῦτο ἦν;

Philippi filium: ſiquidem quum audiret innumerabiles eſſe quoſdam mundos, tradente id Democrito ſuis in ſcriptis, ille vero indoluit, quod necdum unius & cogniti potiretur. Quantum vero deriſurus eum fuiſſet ipſe Democritus, quid opus eſt referre, quum id maxime ſolebat?

defectu, τὰ κωλύοντα ποιεῖν κόσμους ἀπείρους, οὐκ ἀπείργει πλείονας ἑνὸς ποιεῖν. *quæ prohibent ſtatuere mundos innumerabiles, ea non impediunt, quo minus ſtatuamus plures Uno*. Sed & ita Heſiod. Ἀσπ. 472. Λαὸς ἀπείρων θάπτε Κύκνον, de multitudine hominum. Julian. *Orat*. I. ἀπείρων εἶχες ἱππέων πλῆθος, *innumerorum Equitum*. Sed & illud ſenſiſſe Democritum, hoc ipſo vocabulo tradunt Latini. Valer. Max. *d. l. Anaxarcho ex auctoritate Democriti Innumerabiles eſſe mundos referenti*. Cicero *Acad. Quæſt*. IV. 17. *Democritum dicere Innumerabiles eſſe mundos*. Faciebat autem Democritus mundos ἀπείρους, καὶ γεννητοὺς, καὶ φθαρτοὺς, ut ait Laërtius *n*. 44. h. e. *qui generentur identidem & pereant*, ſeu ut Cic. *de Finibus* I. 6. id interpretatur, *innumerabiles mundi, qui & oriantur & intereant quotidie*, vel, ut Idem *de Nat. Deor*. I. 24. qui *omnibus minimis temporum punctis alii naſcantur, alii cadant*. Nempe infinitos ille numero ſtatuebat atomos, quorum concurſu fortuito & motu inſtabili oriri cenſebat & mutari continuo iſthæc mundorum ſyſtemata. Quam ſententiam, ut & alia multa, à Democrito recepit Epicurus. PERIZ.

3 Δημοκρίτου] Plutarchus Anaxarchum talia diſſerentem audiviſſe ſcribit *lib. de Tranq.* ſed hic forte protulit ex iſto. SCHEFF.

4 Κοινοῦ] Omiſerat id Interpres, forſan, quia non perſpexit vocis ſenſum. Verti Ego, *cogniti*. Nam ea eſt vis vocabuli, ut notet, quod omnibus eſt cognitum, & ſic vulgare. Opponitur enim voculæ Τίνας, quæ Incognitos eſſe nobis declarat illos innumerabiles mundos. Sic Dionyſ. Halic. *Epiſt. ad Pompejum*, de Platone & ejus ſtylo, τὴν κοινότητα διώκει τῶν ὀνομάτων, *nota omnibus vocabula quærit*, vel *ſectatur*. PERIZ.

5 Ἐγέλασε] *Deriſerit* Interpres, quaſi Democritus hæc dicentem audierit Alexandrum. Menagius quoque *ad Laërt. in Dem*. 44. quum hoc caput integrum deſcripſiſſet, ſubdit quæſtionem, *An Alexandri M. jam Imperatoris tempora attigerit Democritus beneficio longiſſimæ ætatis*; *veriſimile* tamen putat, *non attigiſſe*. Scilicet hanc hæſitationem illi injeciſſe videtur locus hic male intellectus. Nam cæteroqui nullo attigit modo Alexandri res geſtas Democritus, quippe qui æqualis fuit Darii Nothi & Hippocratis, Socrate major natu, & mortuus à pleriſque traditur proximo poſt Darii illius mortem anno, qui eſt ſexageſimus nonus ante Alexandri Regnum. Sed neque id voluit, nec debuit velle Auctor, ſiquidem non Plutarchus tantum *de Animi Tranquill. p*. 466. quod contra Ælianum notat Schefferus, ſed & Valer. Max. *d. l.* diſerte ait Alexandrum hæc de tot mundis audiviſſe non ex ipſo Democrito, ſed ex *Anaxarcho, innumerabiles eſſe mundos ex auctoritate Democriti præceptoris referente* Sed & Noſter, Democritum ea non coram in colloquio *dixiſſe*, ſed in *ſcriptis ſuis* ait, & ex iis id relatum Alexandro. Manifeſtum itaque, Verbum hoc Aoriſti temporis non exponendum eſſe *deriſerit*, ſed *deriſurus fuiſſet*, vel *eſſet*. Solet autem eo etiam modo & ſenſu poni id tempus. Sic IX. 10. Ἀλλ᾽ ἔγωγε οὐκ ἂν μετῴκησα ὑπὲρ τοῦ &c. *cap*. 24. Οὗτος κατεκλίθη, *ille recubuiſſet*, vel *recubiturus eſſet*. XIV. 47. Οὐκ ἄν με ἠρώτησας, εἰ &c. *non me interrogares, ſi oculos meos haberes*. IDEM.

Mediceus & Sluisk. ἐγέλασεν αὐτός, omiſſa particula καί.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ πέμπτον.

ÆLIANI

VARIÆ HISTORIÆ

LIBER V.

ΚΕΦ. α'.

Οτι Ταχὼς δι' ἁβροτέραν δίαιταν ἐτελεύτησεν.

[1] Ταχὼς ὁ Αἰγύπτιος, ἕως μὲν ἐχρῆτο τῇ ἐπιχωρείῳ διαίτῃ, καὶ εὐτελῶς διεβίω, ὑγιεινότατος ἀνθρώπων διῆγεν. Επεὶ δὲ [2] εἰς Πέρσας ἀφίκετο, καὶ εἰς τὴν ἐκείνων τρυφὴν ἐξέπεσε,

CAP. I.

Quod Tachos per lautiorem victum vitam finierit.

Tachos Ægyptius, donec uſus eſt patrio victu, & frugaliter vixit, maxime omnium hominum fuit ſanus. Poſtquam vero ad Perſas venit, & in illorum luxum prolapſus eſt,

1 Ταχὼς ὁ Αἰγύπτιος] Rex fuit Ægyptiorum, qui primo bellum geſſit contra Perſas & eorum Regem Artaxerxen, inque illud aliquot Græcorum millia conduxit, quibus præfecit Ageſilaum Spartanum. Sed dein quum hunc offendiſſet, & contra ipſum inſurrexiſſet ejus vel Filius, vel Cognatus, Nectanebis, & huic ſe junxiſſet Ageſilaus, tum vero Tachos ille fugit per Arabiam ad Regem Perſarum, à quo veniam impetravit, ſed iſtic, quum jam bellum contra Ægyptios ipſi eſſet à Rege mandatum, mortuus eſt. Mire horum Regum Hiſtoriam confundunt ipſi Veteres, & maxime Diodorus, qui *lib.* XV. *pag.* 400. Tachon à Perſis rediiſſe ad Ageſilaum, & ab eo adjutum, victo Nectanebe, reciperaſſe regnum, & dimiſiſſe Ageſilaum cum muneribus tradit, *Tachon* in his memorans pro Nectanebi, & *Nectanabin* pro Mendeſio illo, qui Nectanebin oppugnavit. Vide Plutarchum in *Ageſilao*, cum quo conſentiunt Athenæus XIV. I. & Corn. Nepos in

πεσε, τὸ ἀηθὲς τῶν σιτίων οὐκ ἐνεγκὼν, ὑπὸ δυσεντερίας τὸν βίον κατέστρεψε, τῆς τρυφῆς ἀλλαξάμενος θάνατον.

eſt, quum non poſſet ferre inſolentiam ciborum, vitam dyſenteria finivit, & luxuriam cum morte commutavit.

in *Ages.* Neque eſt, quod quis dicat, quæ Diodorus refert, de initio belli accipienda, & poſtea demum ad Nectanebin tranſiiſſe Ageſilaum, quum utique Diodorus ſuæ narrationi continuo ſubjiciat, Ageſilaum à Tacho dimiſſum in reditu eſſe mortuum, quem Alii à Nectanebi dimiſſum & ſic mortuum ſcribunt. Similiter in his erravit Nepos in *Chabria*, quem ultro ait *cap.* 2. *Nectanebin ut adjuvaret, profectum, regnum illi conſtituiſſe*, quum & Plutarch. & Diod. & Polyæn. III. 11. 5. eum in partibus fuiſſe Tachus, Plut. etiam, eum ſtuduiſſe ne tranſiret ad Nectanebin, diſerte tradat. PERIZ.

2 Εἰς Πέρσας] Eo enim confugit metu Ageſilai regis Lacedæmoniorum, quem quod propter brevitatem corporis riſiſſet, infeſtum ſibi fecerat. Vide Athenæum *lib.* XIV. Plutarchum in *vita Ageſilai*. Cæterum qui noſtro Ταχὼς. Cornelio Nepoti *Thacus* ſcribitur in *Ageſilao cap. ult.* §. 2. SCHEFF. Diodor. *lib.* XV. *Tachum* ait ab *Ageſilao* adjutum regnum Ægypti recuperaſſe. id quod de belli initio acceperim. poſtea enim ad *Nectanebin* tranſiit, Tachumque ad Perſas confugere compulit. KUHN.

ΚΕΦ. Β.

Φερεκύδης πῶς τέθνηκεν.

Ὅτι [1] Φερεκύδης Πυθαγόρου διδάσκαλος, ἐμπεσὼν εἰς τὴν ἀρρωστίαν, [2] πρῶτον μὲν ἴδρου ἱδρῶτα θερμὸν, ἰξώδη, [3] ὅμοιον ὡς μύξαις, ὕστερον δὲ [4] θηριώδη, μετὰ δὲ ἐφθειρίασε.

CAP. II.

Quomodo mortuus ſit Pherecydes.

Pherecydes præceptor Pythagoræ, quum incidiſſet in languorem, primum quidem ſudabat ſudorem calidum, viſcoſum, & mucori ferme ſimilem, poſtea vero pedicula-

1 Φερεκύδης] Vide, quæ notavi *ſup.* IV. 28. & adde Ariſtot. V. *de Anim. cap.* 285. SCHEFF.

2 Πρῶτον μὲν ἴδρου ἱδρῶτα] Nempe hic morbus oritur ex ſuperfluo & calido humore, ὅταν ὑγρασία πολλὴ ἐν τῷ σώματι ᾖ; ut ait Ariſtot. *Hiſt. Animal. cap.* 285. Adde Aëtium *lib.* VI. *cap.* 67. Serenus Sammon. de Phthiriaſi:

Sed quis non paveat Pherecydis fata Tragœdi,
Qui nimio ſudore fluens animalia tetra
Eduxit, turpi miſerum quæ morte tulerunt.

3 Ὅμοιον ὡς μύξαις] Vix hæc lectio bona. quid enim vult illud ὡς? an non illud ipſum quod ὅμοιον? igitur aut delendum aut ſcribendum ὅ. ταῖς μύξαις. SCHEFF. Nihil hoc quidem loco rejiciendum. Nam ὡς ſæpe per pleonaſmum elegantem Græcis uſurpatur. Polybius *lib.* I. *p.* 52. ὡς ἐπὶ τῆς Λιβύης, ubi vide *notas* Clar. Jac. Gronovii, Herodianus *lib.* III. *cap.* II. δριμύτεροι ὡς πρὸς τὰς ἐννοίας οἱ ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν ἄνθρωποι. *Orientales acumine ingenii valent præ cæteris*, ubi fruſtra ſunt qui ὡς Latine reddere conati ſunt. Suidas ad τὸ, ὥς γ' ἐμοὶ κρίνῃ, παρέλκει ὡς, inquit. vid. Indicem in ὡς. Cæterum quod ad rem ipſam actinet, notavit Photius ex Agatharchide,

σε. Καὶ διαλυομένων τῶν σαρκῶν εἰς τοὺς φθεῖρας, ἐπεγένετο τῆξις, καὶ οὕτω τὸν βίον κατήλλαξεν.

larem; deinde phthiriaſi laboravit. Quumque carnes in pediculos abirent, ſupervenit tabes, & ita vitam amiſit.

de, acridophagorum genti πτερωτὰ γίνεσθαι φθειρῶν, *alatos quoſdam pediculos è corporibus ſubnaſci*, μετὰ τῆς τῶν θηρίων ἐκφύσεως καὶ λεπτῶν ἀναχεομένων ἰχώρων, *una cum animalculis enatis tenui exoriente ſanie* &c. Strabo *l.* XVI. *Geogr.* de eadem gente. τὰ τετταράκοντα ἔτη σπανίως ὑπερβάλλουσιν, ἀποθηριουμένης αὐτῶν τῆς σαρκός. quod reddit Xylander. *raro quadrageſimum ſuperant annum, carne jam in ferinam verſa.* malim, *carne jam in beſtiolas vel pediculos reſoluta.* Hoc enim ſignat hoc loco τὸ ἀποθηριοῦσθαι. KUHN.

Ὅμοιον ὡς μύξαις] Sollicitat hæc Schefferus, rogitans, *quid vult illud* ὡς, *annon illud ipſum, quod* ὅμοιον? Pronunciat igitur aut delendum, aut ſcribendum ὅμ. ταῖς μ. Kuhnius vulgatam lectionem tuetur per pleonaſmum. Sed nihil in his rejiculum, nihil etiam abundans, aut πλεονάζον. Significat enim ὡς, *ferme, propemodum, quodammodo.* Hinc paſſim cum Nominibus Numerum notantibus jungitur, velut, ὡς πεντήκοντα, *ferme quinquaginta.* Lucas *Act. Ap.* XIII. 18. Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. XIX. 34. Πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων. Ita vero & ille ipſe locus, quem attulit Kuhnius ex Herodiano III. II. Δριμύτεροι ὡς περὶ τὰς ἐννοίας οἱ ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν ἄνθρωποι, vertitur à Politiano, *ac ſunt Ferme ad Orientem mortales acerrimis ingeniis.* Nec puto illum fruſtra in eo eſſe. Μύξαι quid ſint, liquet ex Heſiod. Ἀσπ. 267. de Triſtitia, quaſi Homine, Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, *illius quidem ex naribus mucus fluebat.* PERIZ.

4 Θηριώδη] *viroſum.* GESNER. θηριώδη, quod Interpres reddit *belluinum*, Geſnerus mutat in *viroſum*: mihi ἱδρὼς θηριώδης eſt *ſudor animalcula gignens.* KUHN. Malui *Pedicularem* h. e. pediculis exiguis exuberantem. Nam θηρία etiam *Pediculos* notare, abunde hic docuit Doctiſſ. Kuhnius. PERIZ. Haud dubie ſcripſit Auctor ἐθηριώθη, *vermibus ſeu pediculis infeſtatus fuit*, & ſic Avus noſter conjecerat. Facillimo enim librarii lapſu augmentum verbi a ſimili præcedentis particulæ poſtrema litera abſorptum, & τὸ θ in δ mutato, adjectivum loco verbi poſitum fuit.

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν.

Ἀριστοτέλης τὰς νῦν [1] Ἡρακλείους στήλας καλουμένας, πρὶν κληθῆναι

CAP. III.

De Columnis Herculis.

Ariſtoteles affirmat columnas, quæ nunc Herculis appellantur,

1 Ἡρακλέους στήλας] Mela I. 5. quum Montes præaltos, in littore extremo Africæ & Europæ ſibi ex adverſo objectos, *Columnas Herculis* vocatos memoraſſet, ſubjicit hanc appellationis rationem, ſed fabuloſam: *Addit Fama nominis fabulam, Herculem ipſum junctos olim perpetuo jugo diremiſſe colles, atque ita excluſum antea mole montium Oceanum, ad quæ nunc inundat, admiſſum.* Fuerint ergo non tam Columnæ iſtic erectæ, quaſi monumentum peregrinationis, per orbem terrarum eo uſque factæ, quam Veri Montes, qui illam acceperint appellationem, ex facto, vel in honorem Herculis: id quod cum Noſtro magis convenit, quam quod alii de Veris Columnis iſtic poſitis tradunt. Atque ita omnes excelſos valde montes Κίονας, *columnas* appellari docet Euſtathius *ad Odyſſ. A.* p. m.

θῆναι τοῦτο, φησὶ [2] Βριάρεω καλεῖσθαι αὐτάς. Ἐπεὶ δὲ [3] καθῆρε γῆν καὶ θάλασσαν Ἡρακλῆς, καὶ ἀναμφιλόγως εὐεργέτης ἐγένετο τῶν ἀνθρώπων,

tur, antequam ita vocarentur, Briarei dictas eſſe. Poſtquam vero Hercules terram mareque purgaſſet, & ſine dubio bene meritus eſſet de homini-

p. m. 18. de Atlante Cœlum ſuſtinente iſtic agens, & à Piandro etiam Aetnam dici οὐρανίαν κίονα tradens. Ceterum Iſocrates *Orat. ad Philippum p.* 250. Herculem, ait, poſtquam viciſſet & occidiſſet *Reges Gentium*, τῶν ἐφ' ἑκατέρας τῆς ἠπείρου τὴν παραλίαν κατοικούντων, *littus utriuſque continentis*, h. e. in utroque Maris Mediterranei littore (ſic enim verba Iſocratis ſunt accipienda, male iſtic verſa, quaſi ſolam *Aſiam* denotarent) *habitantium*, *feciſſe* τὰς στήλας τὰς Ἡρακλέους καλουμένας τρόπαιον μὲν τῶν βαρβάρων, μνημεῖον δὲ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων, ὅρους δὲ τῆς τῶν Ἑλλήνων χώρας *columnas illas, quæ Herculis appellantur, ut tropæum eſſent Barbarorum, monumentum vero virtutis ſuæ & periculorum, terminos autem Regionis Græcorum.* PERIZ.

[2] Βριάρεω] Locum Ariſtotelis ignoro, dubitóque an in iis extet, quæ ad nos ex multis ejus viri ſcriptis pervenerunt. Interim veram eſſe lectionem credo ex Heſychio, apud quem Βελάρεω στῆλαι explicantur αἱ Ἡράκλειοι λεγόμεναι. Porro quis hic Briareus fuerit, cujus mentio fit hoc loco, non ſum ſatis certus. Puto tamen eum intelligi, quem crudeliſſimum tyrannum fuiſſe, alioque nomine *Ægeum* appellatum docent Virgilius *lib.* VI. *Æneid.* Servius *ad eum locum*, Apollonii Scholiaſtes, Timocles apud Athenæum *lib.* VI. Pauſanias in *Corinthiacis* & alii. Eraſmus *Chiliad.* I. *cent.* 7. vetuſtiſſimum Herculem ſic nominatum ſcribit, auctorem non laudat. Sed forte habet ex Scholiaſte Pindari, qui hoc Herculis inter alia cognomentum aſſerit fuiſſe, & Gyraldus monet in *Syntagm.* Imo potius ex Clearcho, qui apud Zenobium in οὗτος ἄλλος Ἡρακλῆς, meminit *Briarei* καλουμένου Ἡρακλέος ante Tyrium Herculem, quem & ad columnas iſtas ait profectum, & ſic inde acceperint nomen. Euſtath. *ad Dionyſ. Perieg.* de ijſdem columnis: *olim vocabantur Saturni columnæ, deinde columnæ Briarei: nam uſque ad illos montes protendebantur eorum fines.* SCHEFF. *Briareus*, *Ægæon*, *Gyges* eſt gigas centimanus, tribus nobilis nominibus, de quo inter alios Phavorin. in Αἰγαίων. Demetrius Caletianus *Briareum* unum ex Cyclopibus ait fuiſſe, qui habuit filios Sicanum & Ætnam. apud Dionem Pruſæum vocatur, θεὸς πρεσβύτερος, οὗ πλεῖσται μὲν κεφαλαί, πλεῖσται δὲ χεῖρες, additque illi ipſi litem, quæ inter Neptunum & Solem de poſſeſſione Corinthi fuit, ſuo arbitratu decidendam à litigantibus commiſſam eſſe, in *Corinthiaco.* confer & Tzezem *in Lycophron.* Heſychius in voce Αἰγαίων dicit per *Ægæum* intelligi a quibuſdam *Briareum*, & *Neptunum*, ut non abſurdum adeo ſit, ſi quis Βελάρεω columnas Neptuno vindicet. KUHN.

Βελάρεω] Diverſa plane tradunt de *Briareo* Veteres. Plerique ex Homero *Iliad.* A. 403. eum tuliſſe auxilium Jovi contra alios Deos, qui Jovem vincire volebant: vel etiam contra Titanas, Vide Schol. *ad Æſchyli Prom. Vinct.* 351. Alii eum inter Gigantes oppugnaviſſe Jovem, & fulmine detruſum in Tartara, in qua ſententia fuit Virgilius. Vide *Æn.* VI. & X. Adde Senecam *Herc. Oet.* 167. Alii etiam unum & Cyclopibus in Sicilia fuiſſe ajunt, qui liberos genuerit *Sicanum*, & *Ætnam.* vide Schol. *Theocriti ad Idyll.* I. 65. Sed, quod magis ad hunc locum facit, erat ille δαίμων θαλάσσιος, *Deus Marinus*, qui ſedem habuit in Eubœa, unde θαλασσοκρατήσας, *dominationem mari obtinens*, inſulas Cycladas ſubegit, & quia etiam *Ægæon* dicebatur, mari *Ægæo* nomen dedit, quæ tradit ex Arriano Euſtath. *ad Hom. Iliad. d. l.* Columnæ itaque iſtæ, quæ terminabant mare Mediterraneum, in quo dominabatur Briareus, primum *Saturni*, at dein *Briarei* fuerunt dictæ, διὰ τὸ μέχρι τῶν τῇδε ὅρων διήκειν τὰ κατ' ἐκείνους, *quia illorum res geſtæ*, vel *potentia*, *ad illos uſque fines ſe extendebat*, ut ait Euſtath. *ad Dionyſ. Perieg.* 64. Vide ad hunc locum etiam Schefferum & Kuhnium. Neutiquam tamen Briareus

πων, τιμῶντες αὐτὸν, τὴν μὲν Βριάρεω μνήμην παρ' οὐδὲν ἐποιήσαντο, Ηρακλείους δὲ προσηγόρευσαν.

minibus, qui ipſum honorantes, Briarei quidem memoriam rejecerunt, & Herculis columnas cognominarunt.

reus eſt idem, qui *Gyges*, & quando id tradit Phavorinus, ut facit in voce Αἰγαίων, errat. Etenim Briareus dicebatur etiam *Ægæon*, ſed *Gyges* vel *Gyas* erat ipſius Frater. Vide Heſiod. Θεογ. 149. Palæphatum, Apollodorum, Hyginum, Servium *ad Æn.* x. & Schol. Æſchyli *Prom. Vinct. d. l.* PERIZ.

3 Καθῆρε] *Purgaſſet*, ſcil. à latronibus, tyrannis, & monſtris, ut ex Laboribus ejus conſtat. Hinc εὐεργέτης τῶν ἀνθρώπων à Noſtro dicitur factus, & ab Euſtat. *ad Dionyſ. Perieg.* 434. decreviſſe εὐεργετεῖν τοὺς ἁπανταχοῦ γῆς, *beneficiis afficere homines ubivis terrarum.* IDEM.

ΚΕΦ. δ'.

Περὶ φυτῶν τινων ἐν Δήλῳ θαλλόντων.

Ὅτι ἀναθῆλαι λόγος ἐστὶ Δηλίος φυτὰ ἐν Δήλῳ, [1] ἐλαίαν καὶ φοίνικα, [2] ὧν ἁψαμένην τὴν Λητὼ, εὐθὺς ἀποκυῆσαι, τέως οὐ δυναμένην τοῦτο δρᾶσαι.

CAP. IV.

De arboribus quibuſdam naſcentibus in Delo.

Delii ferunt, in Delo prodiiſſe arbores, olivam & palmam, quibus apprehenſis Latonam confeſtim edidiſſe partum, quum ante id facere non potuiſſet.

ΚΕΦ.

CAP.

1 Ελαίαν καὶ φοίνικα] Res ſatis eſt nota. Vide tamen, quæ Munkerus *ad Hygin. fab.* 140. notavit. PERIZ.

2 Ὧν ἁψαμένην] Hyginus *fab.* 140. *Ibi* (in Delo inſula) *Latona oleam tenens parit Apollinem & Dianam.* Adde *fab.* LIII. & Catull. *Hymno ad Dianam.* Vindicant hoc tamen ſibi Epheſii apud Tacit. III. *An. cap.* 61. SCHEFF. Scholiaſtes Apollonii *in lib.* I. *Argonaut.* ἔθος ἐστὶ ταῖς κυούσαις τῶν παρακειμένων λαμβάνεσθαι καὶ ἀποκουφίζειν ἑαυτὰς τῶν ἀλγηδόνων, ὡς καὶ ἡ Λητὼ ἐλάβετο τοῦ φοίνικος. *ſolent parturientes proxima quæque arripere atque ita dolores ſuos levare, quemadmodum & Latona palmam comprehendit.* KUHN.

ΚΕΦ. ε´.

Περὶ Ἐπαμινώνδου ἀκτημοσύνης, καὶ μεγαλοφροσύνης.

Ἐπαμινώνδας ἕνα εἶχε [1] τρίβωνα, καὶ αὐτὸν ῥυπῶντα· εἴ ποτε δὲ αὐτὸν ἔδωκεν εἰς [2] γναφεῖον, αὐτὸς ὑπέμενεν οἴκοι δι' ἀπορίαν ἑτέρου. Ἐν δὴ τούτοις τῆς περιουσίας ὤν, [3] τοῦ Περσῶν βασιλέως πέμψαντος αὐτῷ πολὺ χρυσίον, οὐ προσήκατο: καί, [4] εἴ τι ἐγὼ νοῶ, μεγαλοφρονέστερος ἦν τοῦ διδόντος ὁ μὴ λαβών.

CAP. V.

De Epaminondæ inopia, & animi magnitudine.

Epaminondas unum habebat pallium, idque ſordidum: ſi quando vero illud dediſſet in fullonis officinam, ipſe ſe domi continebat ob inopiam alterius. In ea igitur copia poſitus, quum ei Perſarum rex multum auri miſiſſet, non accepit: &, ſi quid ego intelligo, majore animo fuit is, qui non accepit, quam qui donavit.

1 Τρίβωνα,] Τρίβων vulgare erat pallium Græcorum, vile, & quotidiano uſu detritum; nam à τρίβειν, *terere*, eſt dictum. Cæterum antiquiſſimis temporibus tale pallium tribuitur cujuſcunque, etiam primi, ordinis hominibus. Nam ſicuti hic Epaminondæ datur, ſic *infra* VII. 13. Ageſilao Regi Spartanorum. Quin immo Ariſtophanes generatim tribuit Athenienſibus ſuis, ſed maxime ſenibus, quoniam juvenes jam eo tempore incedebant nitidius veſtiri. Poſtquam vero opulentia & luxuria Græcas civitates & mores invaſit, tum vero τρίβων erat pauperiorum hominum, & maxime philoſophorum. Sic Plutarch. *de Iſide*, οὔτε γὰρ φιλοσόφους αἱ τριβωνοφορίαι ποιοῦσιν, οὔτε ἰσιακοὺς αἱ λινοστολίαι. Et Lucian. *de morte Peregrini*, Ἀποθέμενος τὴν πήραν καὶ τὸ τριβώνιον. Sed Vide hæc omnia copioſe ſatis exſequentem Ferrarium *de Re Veſtiaria*, *Parte* II. *Lib.* IV. *cap.* 14. 15. 16. 17. & paſſim Salmaſium *ad Tertull. de Pallio*. PERIZ.

2 Γναφεῖον] Solebant Veteres, quia veſtimenta gerebant plerique alba, ea ſubinde dare fulloni ad eluendas ſordes, & ideo alia habere debebant, quæ interim geſtarent, quæ tamen non habuit Epaminondas. Hinc jam apud Homerum *Odyſſ.* Θ. 249. ab Alcinoo inter inſtrumenta opulentiæ memorantur εἵματα ἐξημοιβά, *veſtes quæ mutari inter ſe ſolent*, induendo per vices. Heſych. ἐξημοιβά exp. ἀλλακτά, διὰ τὸ πλῆθος, *quæ propter multitudinem inter ſe mutari ſolent.* Addit, ἐξημοιβαὶ ἕτεραι. Sed & apud Orientales res ita ſeſe habebat, ut liquet ex *Geneſ.* XLV. 22. ubi Joſephus dicitur dediſſe fratribus ſuis binas, at Benjamino quinque, חלפות שמלות *mutationes veſtium*, LXX. Καὶ πᾶσιν ἔδωκε διστοὺς στολάς, τῷ δὲ Βενιαμὶν ἔδωκε πέντε ἐξαλλασσούσας στολάς. Similiter Romanorum in Hiſtoriis Valerianus Imperator Probo *veſtes Triplices* dari juſſit, Flav. Vopiſc. in *Probo*, *cap.* 5. Quidam etiam complura magno numero habebant veſtimenta, & ſæpius ea mutabant. Vide Meurſium *de Luxu Rom. cap.* 4. At Lacedæmonii adoleſcentes ac pueri ex inſtitutis Lycurgi, ἀνὰ τοῦ ἱματίοις, vel, ut paulo ante dixerat, ἱματίων μεταβολαῖς, διαθρύπτεσθαι, ἑνὶ ἱματίῳ δι' ἔτους προσεθίζεσθαι debebant, *pro eo*, *quod* alii Græci *mutationibus veſtium mollitiem quandam præferebant*, *uno veſtimento per annum aſſueſcere*, ut ait Xenoph. *Rep. Laced.* IDEM.

3 Τοῦ Περσῶν βασιλέως] Artaxerxis. Rem prolixe deſcribit Cornelius Nepos in *Epaminonda*. SCHEFF. Intelligit Artaxerxem Mnemona. Vide, ut monuit jam Schefferus, Nepotem in *Epam. cap.* 4. Hujus conſtan-

tiam

tiam contra pecuniæ illecebras laudat Auctor etiam *infra* XI. 9. & Frontinus *Strategem.* IV. 3. 6. PERIZ

4 Ει τι ἐγὼ νοῶ] Medic. & Sluisk. εἴγε ἐγὼ νοῶ.

ΚΕΦ. ϛʹ.

Περὶ Καλάνου ἑκουσίας τελευτῆς.

[1] Ἄξιον δὲ καὶ [2] τὸ Καλάνου τοῦ Ἰνδοῦ τέλος ἐπαινέσαι, [3] ἄλλος δ' ἂν εἶπεν, ὅτι καὶ ἀγασθῆναι. Ἐγένετο δὲ τοιοῦτον. Κάλανος ὁ Ἰνδῶν σοφιστὴς μακρὰ χαίρειν φράσας Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Μακεδόσι, καὶ τῷ βίῳ, ὅτε ἐβουλήθη ἀπολῦσαι αὐτὸν [4] ἐκ τῶν τοῦ σώματος δεσμῶν, ἐγεγένητο

CAP. VI.

De ultronea morte Calani.

Eſt & Calani Indi finis dignus, quem laudemus, alius forte dixiſſet, quem etiam admiremur. Fuit autem ejuſmodi. Calanus ſophiſta Indorum quum longum vale dixiſſet Alexandro, & Macedonibus, & vitæ, quando ſe ipſum corporis vinculis liberare voluit, extructa tum qui-

1 Ἄξιον δὲ καὶ] Particula καὶ deſideratur in utroque codice MS.

2 Τὸ Καλάνου τοῦ Ἰνδοῦ τέλος] Adde Plutarchum in *Alexandro.* Strabonem *lib.* XV. Diodorum Siculum *lib.* XVII. *Bibl.* Athenæum *lib.* X. Ciceron. *de Divinat.* I. & *Quæſt. Tuſc.* II. Arrianum *lib.* VII. Val. Max. *lib.* I. *cap. ult.* Suidam. Cæterum hunc *Calanum* ſic à ſalutando vocatum à Græcis, qui ſua lingua *Sphines* dicebatur, memorat Plutarchus *ſupra dicto loco.* SCHEFF. Clearchus περὶ ὕπνου: καλοῦνται δὲ ὥς φασιν οἱ φιλόσοφοι παρὰ μὲν Ἰνδοῖς Καλλάνοι, παρὰ δὲ Σύροις Ἰουδαῖοι, τοὔνομα λαβόντες ἀπὸ τοῦ τόπου. *dicuntur autem Philoſophi apud Indos quidem Callani, apud Syros vero Iudæi, nomen trahentes a loco.* quod ultimum apertè falſum eſt. KUHN.

3 Ἄλλος δ' ἂν εἶπεν] Longe aliter ſenſit Lucianus de *Morte Peregrini*, *pag.* 772. qui, quum retuliſſet, Peregrini diſcipulum voluiſſe hunc aſſimilare Brachmanibus Indorum, addit; ὥσπερ οὐκ ὂν, καὶ ἐν Ἰνδοῖς εἶναί τινας μωροὺς, καὶ κενοδόξους ἀνθρώπους, *quaſi fieri non poſſit, ut etiam in India ſint ſtulti quidam & vani homines.* PERIZ.

4 Ἐκ τῶν τοῦ σώματος δεσμῶν] Nam & hi æternum animum credebant. Pertinet huc quod Calanus, cum in rogum aſcenderet, dixiſſe fertur: *O præclarum diſceſſum è vita, cum, ut Herculi contigit, mortali corpore cremato in lucem animus exceſſerit.* Cicero. SCHEFF. Animam ἀτεχνῶς ἐν τῷ σώματι διαδεδεμένην plane in corpore vinctam Plato in *Phædone* ait. alius apud Euſtath. corpus vocat θυλάκιον κρεῶν *ſacculum carnis*, *in Odyſſ. p.* 1450. Marcion cum ſuis hanc doctrinam cupide arripuit dixitque τὸ σῶμα δεσμός ἐστι ψυχῆς· καὶ πάντων τῶν κακῶν αὐτό ἐστι αἴτιον. *corpus eſt animæ vinculum & omnium malorum cauſa*, quod refutat eleganter Origenes *Dial. contra Marcionitas p.* 138. *Edit. Wetſteniane.* Eodem verò argumento contra ipſum Origenem qui à Propheta Jeremia animas dici δεσμώτιδας voluerat, utitur Methodius περὶ ἀναστάσεως λόγῳ apud Photium *pag.* 479. *Ed. Hoeſch.* KUHN.

5 Ἐν τῷ Καλλίστῳ] Hoc ſolus autor noſter. Melius alii, judicio Bocharti *Par.* I. *Geog. Sac. lib.* IV. *cap.* 13. quia *Calanus* moriturus dixiſſe fertur, ſe Alexandrum μετ' ὀλίγον χρόνον ἐν Βαβυλῶνι ὄψεσθαι, quod non conveniret, ſi Babylone fuiſſet mortuus. Refert Plut. & Arrianus. Etiam Κάλλιστον eſſe nomen proprium ſuburbii, ut Interpres cenſuit; ambigo, & autores idoneos hujus rei adhuc quæro. SCHEFF. Error Interpretis fluxit ex eo, quod Princeps Editio, quam aliæ ſecutæ ſunt, habuit ἐν τῷ Καλλίστῳ προαστείῳ; illud gran-

νητο μὲν ἡ πυρὰ [5] ἐν τῷ καλλίστῳ προαστείῳ τῆς Βαβυλῶνος· καὶ ἦν τὰ ξύλα αὖα, καὶ πρὸς εὐωδίαν εὖ μάλα ἐπίλεκτα, κέδρου, καὶ [6] θύου, καὶ κυπαρίττου, καὶ μυρσίνης, καὶ δάφνης· αὐτὸς δὲ γυμνασάμενος γυμνάσιον τὸ εἰωθὸς, (ἦν δὲ αὐτὸ δρόμος) ἀνελθὼν ἐπὶ μέσης τῆς πυρᾶς ἔστη ἐστεφανωμένος καλάμου κόμῃ. Καὶ ὁ μὲν Ἥλιος αὐτὸν προσέβαλλεν· [7] ὁ δὲ αὐτὸν προσεκύνει· καὶ τοῦτο ἦν τὸ σύνθημα εἰς τὸ ἐξάπτειν τὴν πυρὰν τοῖς Μα-

quidem eſt pyra in pulcherrimo ſuburbio Babylonis: & ligna erant arida & ad bene olendum ſelectiſſima, cedri, & thyæ, & cupreſſi, & myrti, & lauri; ille vero ſolitum exercitium quum obiiſſet, (erat autem id curſus) aſcendens in media ſtrue conſtitit coronatus lanugine arundinum. Et *Sol quidem affulgebat ipſi: ille vero eum adorabat: atque hoc erat ſignum Macedonibus, ut pyram incenderent. Et hoc quidem ita fiebat, at

grandiuſculum & unciale K nominis proprii auctoritatem conciliavit appellativo: ſcribendum autem καλλίστῳ, Nam in *pulcherrimo Babylonis ſuburbio* pyram *Calano* exſtructam dicit. Et imitatur Noſter Thucydidem, qui *lib.* II. de Ceramico, Athenienſium publico Sepulchreto, ἔστι, inquit, ἐπὶ καλλίστου προαστείου τῆς πόλεως. Sunt quidem, qui alibi in Perſia id factum ſcripſere, ſed mirum adeo non eſt nec novum Græcis ſcriptoribus, ut in hiſtoria Calani adverſis inter ſe frontibus concurrant. Componatur ſaltem Arrianus *lib.* VII. cum Noſtro & erit contradictionum meſſis uberrima. Athenæus *lib.* X. Χάρης &c. περὶ Καλάνου (εἶπε) τοῦ Ἰνδοῦ φιλοσόφου, ὅτι ῥίψας ἑαυτὸν εἰς πυρὰν συνημμένην ἀπέθανε. *quod in ardentem ſe miſerit rogum atque ita obierit.* Oneſicritus, qui Alexandri gubernavit navem & coram vidit Κάλανον καιόμενον, *combuſtum Calanum*, inquit, quod ἐμπηδήσας εἰς τὸ πῦρ, *in ignem inſiliens perierit*, Noſter vero aliud. Solebant quidem non ita agere Brachmanes, ἀλλ' ἐπειδὰν νήσωσι πλησίον παραστάντες, ἀκίνητοι ἀνέχονται περιοπτώμενοι, εἶτ' ἐπιβάντες, κατὰ σχῆμα καίονται, οὐδ' ὅσον ὀλίγον συντρέψαντες τῆς κατακλίσεως. *poſtquam rogum conſtruxerunt prope aſtantes ſe aduri patiuntur immobiles, deinde aſcendentes & in uno eodemque* corporis *habitu durantes uruntur, nec vel tantillum immutant reclinatum corpus.* Lucianus in *Vita Peregrini.* Philo Jud. in *de Abrahamo* refert, Ἰνδῶν τοὺς γυμνοσοφιστὰς ἄχρι τοῦ νῦν ἐπειδὰν ἄρχηται καταλαμβάνειν ἡ μακρὰ καὶ ἀνίατος νόσος τὸ γῆρας, πρὶν βεβαίως κρατηθῶσι, πῦρ ἄψαντας, αὐτοὺς ἐμπιπράναι, δυνηθέντας ἔτι πρὸς πολὺ ἴσως ἀντισχεῖν, *Indorum Gymoſophiſtas etiamnum, ſenectute, morbo illo diuturno & inſanabili, ingruente, antequam plane ingraveſcat, ſe ipſos rogo incenſo comburere, etiamſi longius forte obluctari ſenio poſſint. Calanum* quoque ſpontanea ſui ipſius exuſtione ſenectutis mala occupare voluiſſe Arrianus indigitat *lib.* VII. vid. Ciceron. II. *Tuſc. Quæſt.* & Strab. *p.* 720. Ammian. *l.* XXIX. *c.* 9. KUHN.

6 Καὶ θρύου] καὶ θύου vel θυίου. GESNER. θρύου retinendum. Ita enim Noſter etiam in *Hiſt. Anim. lib.* XIV. *cap.* 14. τεθηλότι ἀεὶ θρύον, *ſemper virens juncus.* Heſychius more Grammaticorum, θρύον, εἶδος βοτάνης. Suidas meminit θρυίνης ψιάθου *tegetis ex junco confectæ*, vide Plinium *l.* XXI. *cap.* 18. IDEM.

Θρύου] Sic quidem & MSti. Sed tamen nullus dubito veram eſſe Geſneri emendationem, legentis θύου, quam & probavit Schefferus. Nam quid *junco* paluſtri, quod notat θρύον, rei eſt cum *lignis odoratis*? Inter ea vero quum fuerit θύον, & ab Homero *Odyſſ.* E. 60. jungatur *Cedro*, plane ut hic ſit, male me facturum credidi, ſi hoc non admitterem, uti jam admiſerat Schefferus. Verba Homeri ſunt

——— ——— ——— τηλόθι δ' ὀδμὴ
Κέδρου τ' εὐκεάτοιο, θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει
Δαιομένων ———

Procul vero odor cedrique fiſſilis thuriſque per inſu-

Μακεδόσι. Καὶ τὸ μὲν ἐδρᾶτο, ὁ δὲ [8] περιληφθεὶς τῆς φλογὸς, [9] ἀτρέστως εἱστήκει, καὶ οὐ πρότερον ἀνετράπη, [10] πρὶν ἢ διελύθη. Ενταῦθα, φασὶν, ἐκπλαγῆναι καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ εἰπεῖν, ὅτι μείζονας ἀντιπάλους αὐτοῦ

at ille circumdatus flammis intrepide conſtitit: neque ante eſt ſubverſus, quam exſpiraſſet. Tunc ajunt etiam Alexandrum ſtupore quodam perculſum dixiſſe, Calanum potentiores adverſarios debellaſſe, quam ipſe.

inſulam redolebat Ardentium. Pene putem, hunc locum reſpexiſſe Ælianum. Hinc jam inter res pretioſas Mercatorum Babyloniorum memoratur in *Apocal.* XVIII. 12. πᾶν ξύλον θύϊνον. Et θυόεντα ἔλαια apud Callimachum *Hymno in Apoll.* 38. ſignificat *odorata olea.* Athenæus V. 11. Triclinium in Navi ab Hierone exſtructa, lacunar & parietes *ex cupreſſo* habuiſſe ait, fores vero *ex ebore & thyo.* PERIZ. Noſter *lib.* II. *de N. An. cap.* 11. καὶ τράπεζαί τε παρέκειντο θύϊνα τε καὶ ἐλέφαντος.

7 Ὁ δὲ αὐτὸν προσεκύνει] Lucian. *de Morte Pereg. pag.* 781. Ὡς πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἀσπασάμενος, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τοὺς Βραχμᾶνας φασὶ ποιεῖν, ἐπιβήσεσθαι τῆς πυρᾶς: *quod Oriente Sole ſalutato, ut ſane Brachmanas dicunt facere, inſcenſurus ſit pyram.* PERIZ.

8 Περιληφθεὶς τῆς φλογὸς] Patet excidiſſe ὑπὸ, ut ſit ὑπὸ φλογὸς, *ille flamma circumdatus* &c. KUHN. Cl. Perizonius *ad lib. cap.* 23. hunc locum allegans quoque legit ὑπὸ τῆς φλογὸς contra fidem MSS. Neque inuſitatam eſſe hujus præpoſitionis ellipſin docuit Cl. Bos in *ſpecimine Myſt. Ellipſ. Gr. pag.* 159. Obiter hic emendabo locum Polybii *lib.* XIV. *cap.* 4. πολλοὶ δὲ τῷ πυρὶ περιληφθέντες, ὑπὸ τῆς φλογὸς κατεπρήσθησαν. Leg. πολλοὶ περικαταληφθέντες ὑπὸ τῆς φλογὸς, κατεπρήσθησαν. neque aliter MS. cujus lectionem firmat Diodorus Sic. *lib.* IV. *Bibl.* ἅφνω δὲ φλεγομένων τῶν βασιλείων, τὸν μὲν Ἰάσονα ταχέως ἐκπηδῆσαι, τὴν δὲ Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα τοῦ πυρὸς περικαταλαβόντος διαφθαρῆναι.

Περιληφθεὶς τῆς φλογὸς ἀτρέστως εἱστήκει] Sic plane Sluisk. At Lugd. reliqua eodem modo, ſed pro ἀτρέστως legit, ut B. & C. Pariſienſes, ἀτρέπτως. Præfert hoc Schefferus, quia ſequitur, οὐ πρότερον ἀνετράπη. Vulgatum tuetur Kuhnius. Et ſane ferri poteſt. Notat enim *intrepide.* Sic XIV. 31. ἡ δὲ ἀτρέστως πάνυ καὶ ἐμμελῶς εἶπε, *illa vero intrepide & facete reſpondit.* Suidas ἀτρέστως, ἀφόβως. Sed tamen ut vere dicam, malim & Ego hoc in loco ἀτρέπτως, *quiete, ſine ullo motu* Corporis, quod de eo tradunt omnes, & quod videri utique potuit à ſpectatoribus. PERIZ.

9 Ἀτρέστως] MSS. B. & C. ἀτρέπτως. atque ita legit interpres in ſuo, & legendum eſſe docent ſequentia. Nam ἀτρέστως eſt *ſine timore.* quod hic non attenditur. SCHEFF. Cur hoc loco ἀτρέστως *intrepidè* non attendendum, cauſam video nullam. Nam τὸ ἄτρεστον, *animus timore vacuus* efficit gignitque τὸ ἄτρεπτον, i. e. *erectum ſuique ſimilem vultus, corporis & animi conſtantiam.* ἄτρεστα οἰκεῖν ex Euripide habet Noſter *l* III. H. A. *c.* 15. & *alibi.* KUHN.

10 Πρὶν ἢ διελύθη] *Antequam in cineres diffluxit.* hæc enim διάλυσις hoc loco innuitur. Geſnerus eodem ſenſu *conſumtus eſſet.* KUHN.

11 Ταξίλην] Mirum, inter Hoſtes, quos vicerit Alexander, *Darium* & *Porum*, memorari quaſi tertium *Taxilam*, Indorum Regem, quum is nunquam contra Alexandrum pugnaverit, ſed ſe ultro ei permiſerit, immo etiam ante, quam Alexander ad Indos pervenit, per legatos ei ſuam ſocietatem obtulerit. Vide Diod. Sic. *lib.* XVII. Curtium VIII. 12. Plut. *Alex.* & Arrian. *lib.* IV. Quin hic ipſe *Taxilas* Calanum quoque induxit, ut ad Alexandrum iret, ſi fides Plutarcho. Cauſa autem iſtius deditionis erat Taxilæ, quod bellum & odium ipſi eſſet inveteratum in vicinos Reges, & maxime Porum, id quod etiam Max. Tyrius teſtatur *Diſſert.* 38. PERIZ.

12 Πρὸς τὸν πόνον] h. e. *dolorem, cruciatum.* Quicquid enim durum eſt & triſte, id hoc vocabulo denotatur à Græcis. Sic Heſiod. ἔργ. 91. *Prius enim vivebant Homines in terra,*

τοῦ Κάλανος κατηγωνίσατο. Ὁ μὲν γὰρ πρὸς Πῶρον, καὶ 11 Ταξίλην, καὶ Δαρεῖον διήθλησεν· ὁ δὲ Κάλανος 12 πρὸς τὸν πόνον, καὶ τὸν θάνατον.

ipſe. Nam Alexander cum Poro, Taxila, & Dario pugnaverat; Calanus vero cum dolore & morte.

Νόσφιν ἄτερ κακῶν, καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο,
Νούσων τ' ἀργαλέων, αἵ τ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.

Abſque malis & abſque dura Miſeria, Moleſtiſque morbis, qui ſenectam viris adferunt. Sic *v.* 113. Νόσφιν ἄτερ πόνων καὶ ὀϊζύος, *abſque doloribus & ærumna.* Noſter *ſupra* IV. 1. τοῦ σώματος διὰ τὸ γῆρας πεπονηκότος, *corpore per ſenectutem jam afflicto*, & quod ideo ſibi jam oneri eſt. Similiter Latini, Plaut. *Capt.* V. 1. *propter meum caput labores homini eveniſſe optimo*, quia ſcil. datus ille erat in lapicidinas. Terent. *Heaut.* I. 1. ad Senem in lachrymas erumpentem, *ſi quid laboris eſt, nollem, ſed quid iſtuc Mali eſt, quæſo.* Cæterum Vir Illuſtr. Ez. Spanhemius in literis ad me datis malebat πρὸς τὸν πυρὰν, ut pulchrior ſit Paronomaſia, & oppoſitio ad illa de Alexandro, ὁ μὲν γὰρ πρὸς Πῶρον, & quia Pellæo Heroi haud facile quis negaverit πόνον. Quæ ſane elegans eſt obſervatio, cui vellem favere Codices MS. PERIZ.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ Ἀναχάρσιδος.

1 Οἱ μὲν Σκύθαι περὶ τὴν ἑαυτῶν πλανῶνται. Ἀνάχαρσις δὲ, ἅτε ἀνὴρ σοφὸς, 2 καὶ περαιτέρω προήγαγε τὴν πλάνην. Ἧκε γοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὁ Σόλων ἐθαύμασεν αὐτόν.

CAP. VII.

De Anacharſi.

Scythæ in ſua tantum *regione* oberrant. Anacharſis vero, tanquam vir ſapiens, etiam ulterius errorem produxit. Venit enim in Græciam, & Solon admiratus eſt eum.

ΚΕΦ. CAP.

1 Οἱ μὲν Σκύθαι] Adde Laertium in *ipſius vita.* SCHEFF. Plutarch. in *Solone* & in *Conviv. 7. Sapient.* KUHN. Juſtin. II. 2. *Nec domus illis ulla, aut tectum, aut ſedes eſt, armenta & pecora ſemper paſcentibus, & per incultas Solitudines errare ſolitis.* De *Anacharſi* Vide *ſupra ad* II. 41. PERIZ.

2 Καὶ περαιτέρω προήγαγε] More veterum ſapientum. Exemplo ſunt Thales, Plato, Solon, plurimique alii. Hinc & Laertius de Socrate, ἀποδημίας οὐκ ἐδεήθη, καθάπερ οἱ πλεῖους. vide Diodor. Sicul. *lib.* 1. *Bibl.* SCHEFF.

ΚΕΦ. η'.

Πῶς τινες τὰ σκώμματα ἤνεγκαν.

Τὰ σκώμματα καὶ αἱ λοιδορίαι οὐδὲν μοι δοκεῖ δύνασθαι. Ἐὰν γὰρ ¹ στερεᾶς γνώμης λάβωνται, καταλέλυνται· ἐὰν ᾖ ἀγεννοῦς καὶ ταπεινῆς, ἴσχυσε, καὶ οὐ μόνον ἐλύπησε πολλάκις, ἀλλὰ καὶ ἀπέκτεινε. Τούτων ἀπόδειξις ἐκεῖνα ἔστω· ² Σωκράτης μὲν

CAP. VIII.

Quomodo aliqui tulerint ſcommata.

Scommata & convicia nihil mihi videntur poſſe. Nam ſi in firmum incidant animum, diſſolvuntur, ſeu pereunt: at ſi in degenerem & abjectum, valent, & ſæpe non ſolum moleſtia afficiunt, verum etiam ad mortem adigunt. Argumento hiſce ſint

1 Στερεᾶς γνώμης] Muſonius apud Stobæum *ſerm.* XVII. Μικρόψυχον τὸ ἀγανακτεῖν, ἢ ἐπιλέγεσθαι περὶ τῶν τοιούτων. πρᾴως δὲ καὶ ἡσύχως οἴσειν τὸ συμβὰν, ἐπεὶ καὶ πρέπον τοῦτο τῷ βουλομένῳ εἶναι μεγαλόφρονι. Adde reliqua. Seneca *Conſolat. ad Helviam: Nemo ab alio contemnitur, niſi à ſe ante contemptus eſt. Humilis & projectus animus ſit iſti contumeliæ opportunus*, &c. & *libro de conſtantia Sapient. cap.* 10 *Sapiens a nullo contemnitur, magnitudinem ſuam novit, nullique tantum de ſe licere, renunciat ſibi & omnes has, quas non miſerias animorum, ſed moleſtias dixerim, non vincit, ſed ne ſentit quidem.* Adde Hugonem Grotium *lib.* II. *cap.* I. §. 10. *de I. B. & P.* Scheff. Luc. in *Piſcatore.* οἶδα, ὡς οὐκ ἂν τι ὑπὸ σκώμματος χεῖρον γένοιτο, ἀλλὰ τοὐναντίον, ὅπερ ἂν ᾖ καλὸν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀποσμώμενον τοῖς κόμμασι λαμπρότερον ἀποστίλβει καὶ φανερώτερον γίνεται, *ſcio, quod nihil convitiis fiat deterius, quin potius, quod pulchrum in ſe eſt, ut aurum ictibus contuſum, ſplendidius emicat & illuſtrius redditur.* Quapropter convitiatores *non quærunt illidere dentem ſolido, ſed fragili*, ut Horatii verbis utar. Lacedæmonii autem à pueris didicerunt τὸ σκώπτειν καὶ σκωπτόμενον μὴ δυσχεραίνειν, *ſcommata dicere & dicta æquo animo pati.* Qui vero tenerioris frontis erant, eadem deprecabantur & ſtatim ὁ σκώπτων ἐπέπαυε. vide præter Xenoph. in *de Rep. Lacedæm.* Porphyrium *lib.* IV. περὶ ἀποχῆς. *p.* 52. Kuhn.

Στερεᾶς γνώμης λάβωνται] *In firmum & conſtantem incidant animum.* Sic II. 13. Ἀριστοφάνης λαβόμενος ὑποθέσεως οὐ μάλα ἀνδρικῆς. Sicuti autem hic mutatur forma Numeri in Verbis, δοκεῖ, λάβωνται, καταλέλυνται, ἴσχυσε, ἐλύπησε. Sic X. 3. Τὰ τῶν περδίκων νεόττια ἐπειδὰν τάχιστα τοὺς πόδας ἔξω ποιήσῃ τοῦ λέμματος, ἐντεῦθεν ἤδη δρομικώτατά εἰσι. Lugd. Codex hic habet λάβηται. Periz.

2 Σωκράτης μὲν οὖν] De Socrate ridente Ariſtophanis convicia, Vide *ſupra* II. 13. & Plutarch. *de Aud. Poëtis.* Idem.

3 Ἐγέλα] Seneca *de conſt. cap.* 18. Muſonius apud Stobæum *ſermon.* XX. Scheff.

4 Πολίαγρος δὲ] Hic quoque exagitatus fuit à Comicis, ſed eo nomine, quod uxorem ſuam aliis proſtitueret, muneribus captus. Hinc Plutarch. *de Audiendis Poëtis*, ait, quando Ulyſſes apud Homerum inducitur tanquam gaudens eo ipſo, quod videret Penelopen ſua verborum humanitate à procis obtinere multa munera, εἰ μὲν ἐπὶ τῇ δωροδοκίᾳ καὶ πλεονεξίᾳ χαίρει, τὸν κωμῳδούμενον ὑπερβάλλει μαστροπείᾳ Πολίαγρον, *ſiquidem gaudet acceptis muneribus & ſtudio habendi, ſuperat lenocinio ipſum illum a Comicis laceratum Poliagrum.* Subjicit dein verſus de illo, qui videntur ex Comœdia quadam ſumpti, εὐδαίμων Πολίαγρος

ὁράτιον

μὲν οὖν κωμῳδούμενος ³ ἐγέλα· ⁴ Πολίαγρος δὲ ⁵ ἀπήγξατο.

ſint illa: Socrates, quum in comœdia proſcinderetur, ridebat: Poliager vero ſe ipſum ſtrangulabat.

οὐράνιον αἶγα πλουτοφόρον τρέφων; *Felix Poliager cœleſtem alens capram, quæ divitias illi affert.* Per hanc *capram* deſignatur haud dubie ejus Uxor. Videmus ex his, quam recte Noſter *Socrati* junxerit & oppoſuerit *Poliagrum*, æque, ac illum, κωμῳδούμενον, ſed contrario plane effectu. PERIZ.

⁵ Ἀπήγξατο] Certum eſt, Ἄγχεσθαι, ἀγχόνην, & ἀπάγχεσθαι notare potiſſimum conſtrictionem faucium, ſeu id genus mali, quo fauces quoquo modo compreſſæ intercludunt vitæ ſpiritum. Quia vero inter genera mortis voluntariæ uſitatiſſimum, & ſimpliciſſimum, & ideo etiam antiquiſſimum fuit, ſuſpendio ſibi præcludere & coarctare fauces, idcirco ad id proprie denotandum ſæpiſſime illa vocabula adhibentur à Veteribus. Atque ideo non intercedo, quo minus & hic, & compluribus aliis in locis, ἀπάγχεσθαι notet *ſe ſuſpendere*, ſicut & Suidas ἀπήγξατο exponit βρόχον ἧψε, *laqueum nexuit*, ut ſolent ſuſpendio necem ſibi conſciſcentes. At vero ut id ſolum notet neceſſario ubivis, *nec unquam Græcis in alia fuerit notione acceptum*, quod affirmat Salmaſius, immo nunquam adhibitum fuerit, niſi in denotanda tantum violentia, quæ laqueo fit in collo, & ita tantum, ut ſi illa non laqueo, ſed digitis vel manu fiat, tunc locum non habeat ex uſu & genio Linguæ Græcæ τὸ Ἀπάγχεσθαι, id ſane durum mihi videtur dictu, & ab omni abhorrens veriſimilitudine, præſertim quum conſtet, & agnoſcatur ultro, ἄγχεσθαι & ἀγχόνην de quacunque ſuffocatione, etiam quæ fit nimio animi dolore, ſed & ipſum ἀπάγχειν Activum de alia, quam quæ fit laqueo, uſurpari à Priſcis Scriptoribus. Quæ ſi vera ſunt, ut ſunt, Ego ſane prius illud de τῷ Ἀπάγχεσθαι neutiquam affirmaverim, etiamſi certus eſſem, apud Nullos Eorum, qui ad nos pervenerunt, occurrere aliter, quam de Laqueo uſurpatum. Nam quot millia Auctorum interciderunt, apud quos illud æque occurrere potuit alio ſenſu, ac Ἄγχεσθαι apud Eos, qui ſuperſunt? Quid porro Ἄγχεσθαι & Ἀπάγχεσθαι differunt ex uſu & Genio Linguæ, quam quod Πνίγεσθαι & Ἀποπνίγεσθαι, & ut illud Rem ipſam ſeu Actionem, Hoc Finem ejus notet? Quid? ſi jam conſideremus rationem & naturam Linguæ Vernaculæ, cujus ſemper liberior fuit Uſus, quam Intermortuæ & Alienæ? quis eam conſiderans ſibi perſuadere poſſit, Græcos homines infinito numero, & diverſiſſimorum in pleriſque ſenſuum, conſenſiſſe tamen caſu quodam præter rationem & analogiam in re liberrimi Arbitrii in id, ut, quum τὸ Ἄγχεσθαι cum omnibus derivatis etiam de Animi anxietate & incluſi doloris ſtrangulatione adhiberent, & adeo frequenter, ut hinc Latini acceperint, & illo ſenſu unice adhibuerint ſuum *Angere*, *Anxius* &c. noluerint tamen iidem pariter τὸ Ἀπάγχεσθαι aliter, quam de Laqueo adhibere? Quæ ratio poſtulabat, ut omnes ita pariter ſua voluntate abſtinerent ab alio vocabuli uſu, quem Analogia tamen palam non permittebat modo, ſed & ingerebat omnibus? Sed quid moramur, aut Analogiam urgemus? quum ex ipſo uſu & Auctoritate Veterum res ſit plane liquida. Etenim diſertiſſime de *Animo* Verbum illud Archilochus adhibuit, & expoſuit Ariſtoteles, qui *Polit.* VII. 7. quum dixiſſet *Animum Hominis magis in Amicos, ſi ab iis contemni ſe ſentiat, irritari, quam in ignotos*, ſubjicit, διὸ καὶ Ἀρχίλοχος προσηκόντως τοῖς φίλοις ἐγκαλῶν, διαλέγεται πρὸς τὸν ΘΥΜΟΝ, Οὐ γὰρ δὴ παρὰ φίλων ἀπάγχεο; *Ideo etiam Archilochus, ut oportebat, Amicos incuſans, alloquitur ANIMUM: Nonne ab Amicis Vexabaris*, ſeu *Cruciabaris*? Quid volumus expreſſius, quid liquidius? Non Corpus, non Collum, applicito exterius laqueo, ſed Animus dolore ex injuriis Amicorum concepto dicitur hic Ἀπάγχεσθαι. Quapropter nullus ego dubito, quin ſicut ἀγχόνη æque ac ἀπάγχεσθαι, notat quam ſæpiſſime ſuſpendium, ſic ἀπάγχεσθαι æque ac ἀγχόνη notet etiam ex animi dolore ac tædio videndi, vel audiendi, vel patiendi rem moleſtam, mori, aut necem ſibi conſciſcere. Utrumque habemus apud Ariſtophanem, qui in Ἀχαρν. *pag.* 376. Ταῦτα δῆτ' οὐκ ἀγχόνη; *Hæ res nonne ſunt maximum tædium, quod* mor-

mortem conciliare valeat? At in Νεφέλ. *pag.* 179. Ὥστ' μ' ἀπάγχεσθ', ὅταν ὀρχεῖσθαι Παναθηναίοις δέοι αὐτοὺς. *Ut præ tædio videndi moriar, quando oportet eos ſaltare in Panathenæis.* Quid quæſo aliud hic eſt ἀπάγχεσθαι? quam iſtic ἀγχόνη, aut quam ἀποπνίγεσθαι apud Lucian. *Dial. Meretr. pag.* 750. Ταῦτά με ἀποπνίγει, καὶ μάλιστα ὁπόταν λέγῃς, ὡς πολλὰ ἔδωκας. *Hæc me mori cogunt, & maxime quando dicis multa te dediſſe.* Et præſertim *pag.* 706. Ἑαυτὸν δὲ ἀποπνίγεσθαι τούτων γιγνομένων, *ſe autem præ dolore & indignatione periiſſe* (ὑπερβολικῶς) *quum iſta fierent*, vel *fieri videret.* Quis vero dubitet in eadem pagina eodem igitur modo hæc quoque verba exponi debere: ἀπηγξάμην γὰρ ἄν, εἴ τι τοιοῦτο ἐγένετο, *periiſſem ſane, ſi tale quid factum eſſet.* Adde jam ipſos Veteres, quod unus dixerat ἀπάγχεσθαι, alterum de quovis genere mortis accepiſſe, & ſimpliciter per ἀποθανεῖν, vel *mori*, reddidiſſe. Ita certe Virgilius, *mori me denique coges*, fecit ex Theocriteo illo, ἀπάγξασθαί με ποιήσεις. Et quod Heraclitus de Epheſiis dixit in Epiſtola *ad Hermodorum*, & apud Strabonem, *Dignum illis eſſe*, ἡβηδὸν ἀπάγξασθαι, *ut omnes puberes pereant*, id Laërt. in *Heracl.* ait ἡβηδὸν ἀποθανεῖν; & Cicero v. *Tuſc. quæſt. eſſe morte mulctandos.* Denique quod Appian. *B. Civ.* IV. 612. *Getam videbatur Filius cremare*, ὡς ἀπαγξάμενον, id Dio *lib.* XLVII. *pag.* 333. ὡς τεθνηκότα, *ut mortuum*, ait. Putem igitur quum ſatis certum ſit, τὸ ἀπάγχεσθαι ſignificare etiam *maxima triſtitia affligi, & ita ſtrangulari, ac mori*, quumque proprie dicta ſtrangulatio uſitatiſſimum fuerit genus mortis voluntariæ, ex nimio metu aut ægritudine animi: ideo illud ἀπάγχεσθαι notaviſſe hanc quidem præcipue, ſed dein etiam aliam qualemcunque mortem, quam quis ſibi ea de cauſa arceſſit, vel ultro conſciſcit, & in qua ſic præ ægritudine perit. Plane ut ἀποκαρτερεῖν, & διακαρτερεῖν, de iis maxime quidem dicitur, qui inedia mortem ſibi conſciſcunt, nihilo tamen minus etiam de iis, qui quasvis neceſſitates, frigus, ſitim, &c. ferre perſeverant, adhibetur. Vide Suidam in Ἀπεκαρτέρησεν, & Ἀποκαρτερήσαντα, ac me *infra* XIII. 23. Quopropter niſi quis Judæ mortem ita accipere malit, ut ille ex culmine tecti, aut quocunque alio edito loco ſe ſuſpenderit, ſed dein, laqueo vel abrupto vel ſoluto per impetum, qui fieri ſolet, demiſſi corporis, procidens ita ex alto, diſruptus fuerit, h. e. πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε; niſi quis, inquam, ita rem accipere malit, nullam tum ſane video aut reperio magis idoneam rationem conciliandi Matthæum & Lucam de illa morte, quam hæc eſt ex latiore illa, & qualemcunque voluntariam hominis animo anxii & deſperati mortem complexa, verbi iſtius ſignificatione, petita. Quin ipſe Salmaſius, qui eo *ſuſpendium* omnino notari ſenſit, adeo nullam invenit, ut illos pene inſimulet diſcrepantiæ, dum ait, *Judam ſibi mortem conſciviſſe conſtans fama fuit & vera; quo genere mortis periiſſet, incertum habebatur. Nihil de Præcipitio Matthæus, nihil de Suſpendio Lucas. Alii Præcipitio, alii Suſpendio exſtinctum tradiderunt.* Quod quid eſt aliud, quam in diverſa plane illos abiiſſe, & ita alterutrum tradidiſſe rem minus veram? Periz.

ΚΕΦ. θ'.

Περὶ Ἀριστοτέλους.

1 Ἀριστοτέλης ἀσωτευσάμενος τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς χρήματα, ὥρμησεν

CAP. IX.

De Ariſtotele.

Ariſtoteles quum paterna abliguriiſſet bona, in militiam abiit. Dein-

1 Ἀριστοτέλης] Suidas: Τίμαιος φησὶ κατ' Ἀριστοτέλους, εἶναι αὐτὸν εὐχερῆ, θρασὺν, προπετῆ, ὀψιμαθῆ, μισητὸν ὑπάρχοντα, καὶ τὸ πολυτίμητον ἰατρεῖον ἀποκεκλεικότα. πρὸς δὲ, χασείμαρ-

γον,

μησεν ἐπὶ στρατείαν· εἶτα ἀπαλλάττων κακῶς ἐν τούτῳ, φαρμακοπώλης ἀνεφάνη. [2] Παρεισρυεὶς δὲ εἰς τὸν περίπατον, καὶ παρακούων τῶν λόγων, ἀμείνων πεφυκὼς πολλῶν, εἶτα [3] ἕξιν περιεβάλετο, ἣν μετὰ ταῦτα ἐκτήσατο.

Deinde quum male hoc ei procederet, pharmacopola evaſit. Furtim vero irrepens in peripatum, & obiter audiens ſermones illos, quum indole eſſet multis præſtantiore, habitum mentis ſibi comparavit, quam deinde poſſedit.

ΚΕΦ.

CAP.

γον, ὀψαρτυτὴν, ἐπὶ στόμα φερόμενον ἐν πᾶσι. Athenæus *lib.* VIII. Τίμαιος ὁ Ταυρομενίτης καὶ Ἀριστοτέλη τὸν φιλόσοφον ὀψοφάγον φησὶ γεγονέναι. Apud eundem *dicto libro.* Epicurus ἐν τῇ περὶ ἐπιτηδευμάτων ἐπιστολῇ, prodit, ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείαν ὥρμησε, καὶ ὅτι ἐν ταύτῃ κακῶς πράττων, ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν· εἶτα ἀναπεπταμένου τοῦ Πλάτωνος περιπάτου, φησὶ, παραβαλὼν ἑαυτὸν προσεκάθισε τοῖς λόγοις, οὐκ ὢν ἀφυὴς, καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τὴν θεωρουμένην ἐξῆλθεν· Sed hæc omnia falſa ſunt & ficta. Vide eruditiſſimum Caſaubonum *ad Laertii Epicurum*, ubi ſimilia de *Ariſtotele* dicuntur verius, quam probantur. Adde Franciſc. Patritium *Diſcuſſion. Peripatet. Tom.* I. *l.* I. *p.* 2. ut ſuadent notæ Codicis *Bigotiani.* SCHEFF. Adeas licet etiam excerpta Polybii *de Virtut. & Vitiis. p.* 1393. & 99. quem Suidas, ut ſolet, ad verbum exſcripſit. Cæterum Ariſtotelem plurimi dentatis chartis dictisque lacerarunt. Themiſtius enim *Orat.* IV. ait. Κηφισοδώρους καὶ Εὐβουλίδας καὶ Τιμαίους, Δικαιάρχους καὶ στρατὸν ὅλον τῶν ἐπιθεμένων Ἀριστοτέλει &c. *Cepheſidoros, Eubulidas, Timæos & Dicæarchos totumque exercitum Ariſtoteli Stagiritæ infeſtum quî potero facile percenſere? quorum orationes etiamnum virulentos & contentioſos ſpirant animos.* Quibus adde Alexinum Eriſticum, Democharem, Lyconem Pythagoricum, ex Ariſtocle Peripatetico *lib.* VII. *de Philoſ.* cujus ῥῆσιν dabit Euſeb. *lib.* XIV. *Præp. Evang. p.* 791. ubi inter alia habet, eorum, qui *Ariſtotelem* calumniati ſunt, καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ βιβλία τεθνηκέναι τῶν σωμάτων μᾶλλον. KUHN.

Ἀριστοτέλης &c.] Hauſta hæc ſunt ex Epicuri ſcriptis, ut liquet ex Laërtio in *Epicuro*, & Athen. VIII. 13. cujus verba licet à Scheffero & aliis jam allata, hic quoque repetimus, ut conferantur cum Noſtro: ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείαν &c. *cum conſumpſiſſet paterna bona, in militiam ruit, & in ea infeliciter agens, pharmacopolam agere aggreſſus eſt, dein aperta Platonis ſchola, ut ait* Epicurus, *ſe ipſum ſermonibus iſtis applicuit, & aſſedit, non ignavæ indolis homo, & paulatim ad ſcientiam pervenit.* Addit ſolum hæc dixiſſe Epicurum, nullum Alium, neque ex illis, qui ex profeſſo contra Ariſtotelem ſcripſerunt. PERIZ.

2 Παρεισρυεὶς δὲ &c. καὶ παρακούων] Non recte hæc erant expreſſa ab Interprete. Nam παρακούειν notat plerumque, *nolle audire, negligenter audire, non auſcultare*; ſed &, *obiter atque eminus audire.* Et ita ſumitur hic loci. Senſus ergo eſt, *Ariſtotelem furtim irrepſiſſe in Peripatum, & tantum obiter primum audiviſſe ſermones: ita tamen factum Philoſophum.* IDEM.

3 Ἕξιν περιεβάλετο,] *animi indolem & facultatem.* Sic Imp. Julian. *Orat.* I. *p. m.* 41. *Videndum nunc*, εἰ μετὰ ἀρετῆς καὶ τῆς βελτίστης ἕξεως ἅπαντα γέγονε, *an omnia cum virtute, & optima animi affectione ſint facta.* Sic de *Fortunæ ſtatu*, Iſocr. *Panath. p.* 580. Spartanos ait poſt cladem non potuiſſe καταστῆσαι σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὴν αὐτῶν ἕξιν, ἧσπερ ἐξέπεσον, *ſe reſtituere in fortunam, qua exciderant.* Et plane, ut hic, Plutarchus, in *Bruto*, *init.* Ἄνδρα τῇ μὲν ἐν λόγοις ἕξει πολλῶν φιλοσόφων λειπόμενον, *Virum facultate dicendi multis Philoſophis inferiorem.* Et Plato in *Theage*, *extr.* Νῦν δὲ πᾶσα ἐκείνη ἡ ἕξις ἐξερρύηκεν, *nunc vero omnis illa facultas*, vel *habitus animi effluxit.* IDEM.

ΚΕΦ. ί.

Νηῶν τινων καὶ ὁπλιτῶν ἀριθμὸς, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἀπώλεσαν.

[1] Νηΐτην στόλον Ἀθηναῖοι εἰργάζοντο ἑαυτοῖς ἀεὶ φιλοπόνως· κατὰ χρόνους δὲ τὰ μὲν κατορθοῦντες, τὰ δὲ ἡττώμενοι, ἀπώλεσαν τριήρεις μὲν [2] ἐν Αἰ-

CAP. X.

Navium aliquarum & armatorum numerus, quos amiſerunt Athenienſes.

Athenienſes ſemper ſummo ſtudio navium claſſem ſibi compararunt: variis vero temporibus, nunc bene rem gerentes, nunc victi, ami-

1 Νηΐτην στόλον] Pleraque hujus capitis debentur Iſocrati, in *Oratione de Pace p. m.* 417. Εἰς Αἴγυπτον μὲν γε διακόσιαι πλεύσασαι τριήρεις αὐτοῖς πληρώμασι διεφθάρησαν. περὶ δὲ Κύπρον πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐν δὲ τῷ Πόντῳ μυρίους ὁπλίτας αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων ἀπώλεσαν, ἐν Σικελίᾳ δὲ τέτταρας μυριάδας καὶ τριήρεις τετταράκοντα καὶ διακοσίας, τὸ δὲ τελευταῖον ἐν Ἑλλησπόντῳ διακοσίας. τὰς δὲ κατὰ δέκα καὶ πέντε καὶ πλείους τούτων ἀπολλυμένας, καὶ τοὺς κατὰ χιλίους καὶ δισχιλίους ἀποθνήσκοντας, τίς ἂν ἐξαριθμήσειε; *ducentæ quidem naves in Ægyptum ſolventes cum ipſis claſſiariis perierunt. circa Cyprum vero centum quinquaginta. In ponto ſuorum & auxiliariorum militum gravis armaturæ decem millia deſiderarunt. in Sicilia autem quadraginta millia cum ducentis quadraginta triremibus. In Helleſponto ducentæ amiſſæ ſunt. quoties autem modo decem, modo quinque, aut plures peſſum iverint, & mille vel bis mille homines cæſi ſint, quis quæſo enarraverit?* Conferantur iſta cum Æliano, & apparebit eum Iſocratis lectorem imitatoremque ſedulum fuiſſe. KUHN.

2 Ἐν Αἰγύπτῳ διακοσίας] Diodorus habet τριακοσίας. vide eum *lib.* XI. & XIII. convenit magis Thucydides *lib.* I. quanquam ad ducentas iſtas acceſſiſſe & ipſe dicat naves quinquaginta. Belli porro cum Ægyptiis mentionem facit etiam Juſtinus *lib.* III. *cap.* 6. SCHEFF. Præclare obſervavit Kuhnius, ex Iſocratis *Oratione de Pace* hæc ab Auctore ſumpta. Agit id iſtic Iſocrates, ut oſtendat, Athenienſes poſt tempora Xerxis imperium maris affectantes minus fuiſſe felices, ſed variis in locis ac temporibus graves mari accepiſſe clades. Cæterum quæ de Ægypto memorat, acciderunt primis annis Artaxerxis Longimani, quando Ægyptii duce Inaro defecerunt, & ab Athenienſibus adjuti ſunt miſſa ducentarum navium claſſe, quæ naves ab ipſis illis Athenienſibus debuerunt incendi, quum, abducto flumine à Perſis, deſtitutæ eſſent in ſicco. Vide Thucyd. *lib.* I. *cap.* 104. & 109. ac Diodor. Sicul. *lib.* XI. *p.* 280. qui non *trecentas*, ut male Schefferus, ſed *ducentas* naves ab Athenienſibus miſſas, æque ac Reliqui, tradit. De claſſiariis vero, ſeu ipſis militibus, πληρώμασι, diſerte ait etiam Thucyd. *cap.* 110. *paucos ſervatos, plurimos periiſſe.* PERIZ.

3 Σὺν τοῖς πληρώμασι] De hoc nihil ante dictus auctor. Naves tantum accendiſſe ſcribit. Cæterum quæ fuerint πληρώματα apud Græcos, dixi *lib.* II. *cap.* 3. *de Militia Navali.* SCHEFF.

4 Περὶ Κύπρον] An eo bello, quod duce Cimone ibi geſtum? atqui tunc fuere victores. vide Corn. Nepot. IDEM.

Περὶ Κύπρον δὲ &c.] Intelligunt Iſocrates & Noſter haud dubie bellum, quod Cimon extremis Vitæ ſuæ annis, tempore Artaxerxis Longimani, geſſit ad Cyprum contra Perſas, quando Salamina & Citium obſedit, & Perſæ navali ac terreſtri prœlio fuerunt victi. Jungit enim hoc bellum Thucydides quoque ſuperiori pro Ægyptiis & Inaro. Vide Eum *lib.* I. *cap.* 112. Profectus eſt Cimon

Αἰγύπτῳ διακοσίας, [3] σὺν τοῖς πληρώμασι· [4] περὶ Κύπρον δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· [5] ἐν Σικελίᾳ τεσσαράκοντα καὶ διακοσίας· [6] ἐν δὲ Ἑλλησπόντῳ διακοσίας. Ὁπλῖται δὲ ἀπώλοντο αὐτοῖς ἐν Σικελίᾳ μυριάδες τέσσαρες, [7] χίλιοι δὲ ἐν Χαιρωνείᾳ.

amiſerunt triremes in Ægypto quidem ducentas, una cum claſſiariis: ad Cyprum vero centum & quinquaginta: in Sicilia quadraginta & ducentas: in Helleſponto ducentas. Armaturæ gravis milites eis perierunt, in Sicilia quadraginta millia, at in Chæronea mille.

ΚΕΦ.

CAP.

mon ad hoc bellum cum 200. triremibus, ſed quarum 60. miſit in Ægyptum Amyrtæo, qui poſt Inarum à Perſis victum & abductum regnabat adhuc in paludibus Ægypti. Vide Plutarchum in *Cimone*. Adde etiam Diod. Sicul. *lib.* XII. *init.* Neque vero obſtat huic expoſitioni, quod Athenienſes *tunc fuere victores*, in quo hæſitat Schefferus. Nam etiam victorias aliquando exiſtere damnoſas, adagium *Cadmeæ victoriæ* ſatis ſuperque declarat, neque victorias ab hiſce damnorum exemplis eſſe excludendas ipſe utique Auctor docet, quando diſerte præmiſit hæc paſſos Athenienſes, *cum Victores*, *tum Victos*. Crediderim tamen Iſocratem, utpote Oratorem, & cauſæ, quam agit, h. e. *Paci* faventem, Oratoria αὐξήσει exaggeraſſe iſtius belli mala, quod ſine cauſa idonea ultro erat ſuſceptum ſolius victoriæ, prædæ, & imperii augendi ſtudio, ut teſtatur Plutarchus. PERIZ.

5 Ἐν Σικελίᾳ] Cui bello Nicias præfuit. Habes omnia apud Thucydidem *lib.* VII. Diodorum *lib.* XIII. & Plutarchum in *Nicia.* SCHEFF. Bellum hoc ſatis notum. Cæterum numerus navium conflatus iterum Oratorio more ex omnibus diverſo tempore in Siciliam miſſis, non Athenienſium modo, ſed & Sociorum navibus. Nam cæteroqui cum Alcibiade & Nicia miſſæ ſunt tantum 134. triremes, Thucyd. VI. 43. & dein tribus ferme annis poſt, aliæ 65. ſub Demoſthene, VII. 20. His ſi addantur 40. Triremes, quas decem annis ante in Siciliam miſerant, apud Thucyd. IV. 2. habebimus ita demum hunc 240. numerum. Aliter, & majore numero, neque tamen huic congruo, Diodorus *lib.* XIII. *pag.* 331. 335. 336. ſed cui neutiquam tantum tribuerim fidei in his rebus, quantum Thucydidi. PERIZ.

6 Ἐν Ἑλλησπόντῳ] Ad Ægospotamos, ſuperati à Lacedæmoniorum duce Lyſandro. vide Diodorum *prædicto libro.* SCHEFF.

Ἐν δ' Ἑλλησπόντῳ διακ.] Deſignant nobiliſſimam Athenienſium cladem ad Ægoſpotamos, profectam à Lacedæmoniis ductu Lyſandri. Habuerunt iſtic Athenienſes claſſem navium centum & octoginta, in quem numerum conſentiunt Xenophon *de rebus Græcor. lib.* II. *init.* & Diod. Sicul. XIII. *pag.* 388. PERIZ.

7 Χίλιοι δὲ] Et plures, bello cum Philippo. Conſule Diodor. *lib.* XVI. & Suidam *voce* Δημοσθένης. SCHEFF. Schefferus ad celebrem illam pugnam contra Philippum Macedonem infeliciter pugnatam refert, in qua perierunt Mille Athenienſes, & bis mille ſunt capti, teſtibus Pauſania *Achaic. cap.* 10. & Diod. XVI. *pag.* 555. Et veriſimile eſt Noſtrum eam reſpicere, quum etiam infra ejus, & ſimili quidem locutione, faciat mentionem VI. 1. & XII. 53. Sed tamen & Thucydides cladem *mille militum*, χιλίων ὁπλιτῶν, Athenienſibus iſtic illatam à Bœotis & Locrenſibus memorat I. 113. eodem tempore, quo geſtæ ſunt res in Ægypto & Cypro, modo expoſitæ. PERIZ.

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ Θρᾳκῶν βασιλέως ὠμότητος κατὰ τῶν αὐτοῦ υἱῶν.

1 Ο Θρᾳκῶν βασιλεὺς (τὸ δὲ ὄνομα λεγέτω ἄλλος) ὅτε ὁ Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν, εἰς Ροδόπην τὸ ὄρος ἀπέδρα. Τοῖς δὲ ἓξ παισὶν αὐτοῦ συνεβούλευε μὴ στρατεύειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. 2 Δῆλον δὲ, ὅτι φιλέλλην ἦν ὁ ἀνήρ. Οἱ δὲ οὐκ

CAP. XI.

De crudelitate regis Thracum erga liberos.

Rex Thracum (nomen vero alius dicat) quum Xerxes Græciam bello peteret, aufugit in montem Rhodopen. Sex vero ſuis filiis ſuadebat, ut ne contra Græciam militarent. Ex quo manifeſtum eſt, eum Græcis fuiſſe amicum. Illi vero *patri*

1 Θρᾳκῶν βασιλεὺς] Habet, ut opinor, ex Herod. *lib.* VII. quoniam & ipſe nomen ejus non prodit. Tantum enim ita ſcribit ὁ τῶν Βισαλτέων βασιλεὺς γῆς τε τῆς Κρηστωνικῆς Θρῆϊξ. Niſi velimus Θρῆϊξ eſſe nomen proprium ejus regis, quod non credit Ælianus. SCHEFF. Nec quiſquam opinor crediturus eſt. KUHN.

2 Θρᾳκῶν βασιλεὺς] Primæ Edd. Romana & Baſil. habent, ὁ Θρακ. βασ. Geſneriana omiſit Articulum, haud dubie, vitio Typographi. Nam & MSti pariter eum tuentur. Revocavi ergo, qui à Tornæſianis, Scheſferianis &c. Geſnerianæ negligentiam ſecutis, aberat. Cæterum Regem hunc Herodot. VIII. 116. ait fuiſſe *Biſaltarum ac terræ Creſtonicæ.* Quæ terra & Gens quum fuerit ad Occidentem fluv. Strymonis verſus Græciam, alienior poſſet videri ab hoc loco mentio montis *Rhodopes*, quam tamen facit etiam Herodotus. Etenim Rhodope à Ptolemæo *Geogr.* III. II. diſerte collocatur ὑπὲρ τὸν Νέσον ποταμὸν καὶ τὸν Ευρον (l. Ἕβρον) ποταμὸν, *ſuper Neſum*, vel *Neſtum fluvium*, & *Hebrum fluv.* Similiter Plin. IV. II. Atque ideo ab Ortelio aliiſque iſtic tantum exhibetur, loco ſane à *Biſaltis* quam longiſſime remoto. Quod enim *Biſaltæ* eo loci, ubi dixi, habitaverint, vel ex Herod. ipſo liquet, qui VII. 115. Xerxis iter in Græciam enarrans, poſtquam illum trajeciſſe Strymonem memoraſſet, tranſiiſſe ait per regionem, ἣ καλέεται Βισαλτίη. Adde Thucyd. IV. 109. qui item jungit iſtic *Biſalticam* & *Creſtonicam* infra Strymona, è regione montis Atho. Et maxime Livium XLV. 29. ubi ait Macedoniam à Romanis diviſam in varias Regiones, quarum Prima habitura ſit, *quod agri inter Strymonem & Neſſum amnem ſit, acceſſura huic parti trans Neſſum, Orientem verſus, quæ Perſeus tenuiſſet* &c. *trans Strymona autem vergentia ad Occaſum, Biſalticam Omnem, cum Heraclea.* Turbat idem tamen *ſeq. capite*, ubi eandem Diviſionem & Regiones repetit, *Pars prima*, ait, *Biſaltas habet fortiſſimos Viros (trans Neſſum amnem incolunt & circa Strymonem) & multas frugum proprietates, & metalla & oportunitatem Amphipolis, quæ objecta &c.* Quomodo, ſi *Biſaltica omnis* erat *ad occaſum Strymonis*, nunc *Biſaltæ* locantur *trans Neſſum*? Vitii hæc reor manifeſta: ſed non æque manifeſta eſt emendandi ratio. Forte ex gloſſa ortum τὸ *incolunt*, legendumque *P. pr. Biſ. h. f. Viros; trans Neſſum autem & circa Strymonem multas fr.* &c. Ut ad *Rhodopen* revertamur, vix dubito ejus nomen communicatum olim cum reliquis montibus ſupra Macedoniam & Strymona fluv. Certe Herodotus IV. 49. apud *Pæonas* locat infra Æmum. Vide & Thucyd. II. 96. ſed maxime Strabonis *lib.* VII. *Epitomen pag.* 331. Ὅτι ὁ Στρύμων ποταμὸς ἄρχεται ἐκ τῶν περὶ τὴν Ροδόπην Αγριανῶν, *Stry-*

οὐκ ἐπείϑησαν· ὑποςρέψαντας ȝ αὐτοὺς πάντας ³ ἐξετύφλωσε, μὴ ποιήσας ⁴ ἑλληνικά.

tri morem non geſſerunt: reverſis itaque omnibus oculos eruit, faciens minime Græca.

Strymon fluvius oritur ex Agrianibus juxta Rhodopen. PERIZ.

2 Δῆλον δὲ, ὅτι φιλέλλην ἦν] Lugd. δηλονότι φιλ. &c. Sed præfero Vulgatum. Sic x. 20. Εἰ δὲ εἴη Λακεδαιμονίοις κοινῇ φίλος, δῆλον, ὅτι καὶ αὐτῷ ἔςαι. Xenophon *de Rep. Laced.* δῆλον δ' ὅτι τ̃ μέλλοντα κλωπεύειν, ἀγρυπνεῖν δεῖ. IDEM.

3 Ἐξετύφλωσε, μὴ ποιήσας ἑλληνικά.] Ultimum vocabulum neuter Codex omnibus literis exhibet. Cæterum *excoecavit* iſte Thraciæ Rex ideo forſan Filios, quia *Occidere Thracem Thraci nefas erat.* Demoſth. *adv. Ariſtocratem p. m. 452. ext.* οὐκ ὄντος νομίμου τοῖς Θρᾳξὶν ἀλλήλους ἀποκτιννύναι. Quod vero illam *excæcationem* minime ἑλληνικὴν pronunciat Auctor, ô quam longe aliter ſe res habuit inter Græcos, jam Chriſtianos, maxime poſt tempora Juſtiniani Rhinotmeti, quia in eo exemplum fuit Imperatoris, cui præciſæ erant nares, & quem tamen hæc deformitas ab Imperio obtinendo, vel potius recuperando, non prohibuit. Ergo, quum id non amplius valeret ſatis ad Imperio arcendum, in oculos deinceps ſæviebatur, maxime à Græcis, quos inter neque mater Irene pepercit ita ſævire in unicum, quem habebat, Filium. Ab illis ad Latinos iſta crudelitas eſt propagata, ut vel ex exemplo Ludovici, illius Pii, Bernhardum Italiæ Regem, ſui Fratris Filium, tali afficientis ſupplicio conſtat. IDEM.

4 Ἑλληνικά] MS. C. ἑλληνικῶς. SCHEFF. Iterum explicat MSti lectio Noſtrum, ἑλληνικὰ enim Atticè, communiter ἑλληνικῶς dicitur. KUHN.

ΚΕΦ. ιϛ'.

Ὅτι ὁ Δημάδης ἐζημιώϑη, ψηφισάμενος ϑεὸν τὸν Ἀλέξανδρον.

CAP. XII.

Demades mulctatus, quod decretum fecerat, ut Alexander Deorum numero haberetur.

Οὐ δύναμαι ȝ Ἀϑηναίων μὴ οὐ φιλεῖν ταῦτα. Ἐκκλησίας οὔσης Ἀϑη-

Non poſſum non illa Athenienſium exoſculari. Pro concione

1 Θεὸν τ̃ Ἀλ. τρισκαιδέκατον] Præcipui, quos Græci veteres colebant, dii erant duodecim, vel οἱ δώδεκα à numero appellari, quos Ennius his verſibus comprehendit.

Juno, Veſta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars,
Mercurius, Jovis, Neptunus, Vulcanus, Apollo.

Meminit Pauſanias in *Atticis.* ςοὰ, inquit, ὄπισϑεν ᾠκοδόμηται γραφὰς ἔχουσα ϑεοὺς δώδεκα καλουμένους. His Demades adſcribi vult *Alexandrum*, eumque decimum tertium conſtitui. SCHEFF. Demades ille Macedonico conductus auro quævis ſcribere aut facere in gratiam Regis *Alexandri* auſus eſt, & deinde abſurda pſephiſmata vel decreta his verbis tueri: τοῦτο τὸ ψήφισμα οὐκ ἐγὼ ἔγραψα, ἀλλὰ πόλεμος, τῷ Ἀλεξάνδρου δόρατι γράφων, *illud decretum non ego ſcripſi, ſed bellum, idque Alexandri haſtâ.* Demetr. Phaleræus *de Elocut.* Plutarchus in *Vita Phocion.* ait, eum ſolitum dicere, neminem fore, qui ſibi vitio vertat hæc vel illa dicta vel facta πολιτευόμενος ναυάγια τ̃ πόλεως, *cum res urbis naufragas adminiſtraret.* Tandem illum ipſum Macedones, quorum totus fuerat, uno cum filio miſerrimè tru-

Ἀθηναίοις παρελθὼν ὁ Δημάδης, ἐψηφίσατο [1] θεὸν τ Ἀλέξανδρον τρισκαιδέκατον. Τῆς δ' ἀσεβείας ὁ δῆμος τὸ ὑπερβάλλον μὴ ἐνεγκὼν, ζημίαν ἐτιμήσαντο [2] τῷ Δημάδῃ [3] ταλάντων ἑκατὸν, ὅτι θνητὸν αὐτὸν δὴ τ Ἀλέξανδρον ὄντα [4] ἐνέγραψε τοῖς Ὀλυμπίοις.

ne Athenienſium Demades progreſſus, ſuffragio ſuo ſcivit Alexandrum Deum tertiumdecimum. At populus nimiam illius impietatem non ferens, Demadi irrogavit mulctam centum talentorum, quod Alexandrum illum, qui mortalis utique erat, inſcripſiſſet Olympiis.

trucidarunt, *ibidem*. Cæterum Joh. Stobæus *Serm.* CXLVII. habet, Philippum Alexandri patrem etiam τρισκαιδέκατον θεὸν, *decimum tertium Deum* cognominatum, cum Cleopatræ filiæ nuptias ingenti pompa celebraret, & poſtridie in theatro interfectus jaceret. Vide locum & adde Diodor. *lib.* XVI. *p.* 480. 82. imprimis Æneam Gazæum in *Theophraſto. p.* 43. adi *ſupra lib.* II. *cap.* 19. & notas Salmaſii *in Hiſtor. Auguſt. p. m.* 138. Breviter, voluit Alexander πάρεδρος haberi XII. Deorum, quos Græci dicebant Ὀλυμπίους, & Athenienſes dedicatâ arâ publice colebant. vid. *ſupra l.* II. *c.* 9. KUHN.

Θεὸν τ Ἀλέξανδρον τρισκαιδέκατον] Non ergo plebejis & vulgaribus Diis, ſed Diis majorum gentium, qui erant XII. numero, adſcribi volebat Alexander. Vide *ſupra* II. 19. Et ita Hadrianum quoque Imperatorem Cyziceni τρισκαιδέκατον Θεὸν ἀνηγόρευσαν, ſicuti Apollo Pythius Pugilem Cleomeden ὕςατον ἡρώων, ut refert Socrates *Hiſt. Eccleſ.* III. 23. & poſterius quidem ex Pauſaniæ *Eliacis* II. *Duodecim* autem illi erant Juppiter, cum Fratre Neptuno, tribus Sororibus, tum quatuor Filiis, & Filiabus tribus. Hinc pariter una eorum erat Ara Athenis. Plutarchus in *Nicia pag.* 531. inter prodigia refert τὸ πρόχθὲν περὶ τ βωμὸν τ Δώδεκα Θεῶν. Ad hoc inſtar inſtruxit Auguſtus convivium, in quo Convivæ habitu illorum Deorum accumbebant. Sueton. *Aug.* 70. *Cœna quoque ejus ſecretior in fabulis fuit, quæ vulgo* δωδεκάθεος *vocabatur, in qua Deorum Dearumque habitu diſcubuiſſe convivas, & ipſum pro Apolline ornatum exprobrant.* Vide & Noſtrum VIII. 12. PERIZ.

2 Τῷ Δημάδει] Perperam ita editur. Reſcribe τῷ Δημάδῃ, ut volunt MSti, & Analogia Declinationum. Dicebatur enim Δημάδης, δημάδυ. Vide *infra* XII. 43. & paſſim Plutarchum atque Alios. IDEM.

3 Ταλάντων ἑκατὸν] Tanta vero ſumma hominem privatum & rhetorem multatum, vix eſt veriſimile. Quid? ſi cum Athenæo ſcriberemus δέκα ταλάντων. Videretur profecto vero propius. Habet autem Athenæus hanc hiſtoriam *l.* VI. *c.* 13. SCHEFF. Etiamſi populus Athenienſium majorem mulctam Demadi irrogaſſet, is tamen nihil ſolvere aut voluit aut potuit. Septies enim convictus de vi legibus & decretis illatâ infamiaque notatus, publicè dicendi libertatem amiſerat. Nec tamen mulctam impoſitam vel ex parte ſolvit. Plut. in *Phoc.* KUHN.

Ταλάντων ἑκατὸν] h. e: 180000. Carolinorum, quæ maxima profecto eſt indictæ privato Homini mulctæ Summa. Quapropter quum Athenæus VI. 13. eandem referens Hiſtoriam dicat eum mulctatum δέκα ταλάντοις, h. e. 18000. Carolinorum, pene putem ita voluiſſe & Noſtrum. Idem ſenſit Schefferus, & inania ſunt, quæ Kuhnius illi opponit, Demaden ſcilicet mulctam ſolvere nec voluiſſe nec potuiſſe, atque ideo Populum facile illi, non ſoluturo ſcilicet, etiam majorem potuiſſe irrogare. Revera enim homo iſte ſatis opulentus fuit, adeo, ut, quum aliquando quid feciſſet volens & prudens contra Leges, ultro & ante quam exigeretur, mulctam legibus ſtatutam attulerit & perſolverit, quæ erat 100000. Drachmarum, h. e. 30000 Carolinorum. Vide Plutarch. in *Phocione p.* 755. Propter iſtam ergo hominis opulentiam, & quia illis etiam temporibus Athenienſes ſolebant ſane grandes ſuis civibus irrogare mulctas, incertus ferme ſum, utrum Athenæi, an Noſtri lectionem præferam; malim tamen Athenæo aſſentiri. PERIZ.

4 En-

4 Ενέγραψε τοῖς Ολυμπίοις] h. e. τοῖς δώδεκα. Iidem enim ſunt, & ſic dicti, quod Jovi, cum à Titanibus oppugnaretur, auxilio veniſſent. Diodorus Siculus *lib.* IV. Ζεὺς τοὺς μὲν συναγωνισαμένους τῶν θεῶν μόνους ὠνόμασεν Ολυμπίους. SCHEFF.

Ενέγραψε τοῖς Ολυμπίοις] Lugd. ἀνέγραψε. *Olympii* dicebantur, quia erant Ολύμπια δώματ' ἔχοντες, ut paſſim Poëtæ, h. e. *in Olympo*, ſeu *Cælo*, *habitantes*. Sic autem appellabantur illi majorum Gentium & Cœleſtes Dii. Eaque appellatione diſtinguebantur ab Heroibus & inferis Diis. Porphyrius in *Nympharum antro:* Τοῖς μὲν Ολυμπίοις Θεοῖς ναούς τε, καὶ ἕδη, καὶ βωμοὺς ἱδρύσαντο, χθονίοις δὲ καὶ Ηρωσι ἐσχάρας, ὑποχθονίοις δὲ βόθρους καὶ μέγαρα: *Olympiis Diis Templa, & ædiculas, & Aras exſtruunt, Terreſtribus vero & Heroibus Focos, Inferis autem ſcrobes & cryptas.* PERIZ.

ΚΕΦ. ιγ'.

Οτι οἱ Αθηναῖοι ἀγχίστροφοι πρὸς νεωτερισμούς.

Ησαν δ' ἄρα [1] Αθηναῖοι δεινῶς εἰς τὰς πολιτείας εὐτράπελοι, καὶ ἐπιτήδειοι πρὸς τὰς μεταβολὰς παντὸς μᾶλλον. Βασιλείαν μὲν γὰρ ἤνεγκαν σωφρόνως [2] ἐπὶ Κέκροπος, καὶ Ε-

CAP. XIII.

Quod Athenienſes ad novas res proclives fuerint.

Athenienſes omnino in varias reipublicæ formas erant mobiles, & ante omnia aptiſſimi ad *faciendas* mutationes. Nam Regnum quidem ſub Cecrope, Erechtheo, The-

1 Αθηναῖοι &c.] Ingenium Athenienſium plane temporarium & propitio Vertumno natum præter ſacrum ex *Act.* XVII. & profanum Platonis Comici teſtimonium apud Sextum Empiricum *p.* 70. *adverſus Mathemat.* ſatis oſtendit Dio Chyſoſt. in πολιτικῷ, ubi ait, οὐ κατηγοροῦσιν ἀλλήλων, οὐκ ἐξελαύνουσι, οὐ τοὺς μὲν εἰς τὴν βουλὴν εἰσάγουσι καὶ ἑτέρους ἐξάγουσιν; οὐχ ὥσπερ ἐν σεισμῷ πάντα κινεῖται καὶ πάντα μετέωρά ἐστι, καὶ οὐδὲν βέβαιον. εἰς τοῦτο ἥκουσιν, ὥστε μὴ ἀρκεῖσθαι τοῖς αὐτῶν ἡγεμόσιν, ἀλλ' ὥσπερ ἐν τοῖς ἀνιάτοις νοσήμασι, δέονται ξένων ἰατρῶν. *nonne ſe invicem accuſant, ejiciunt? nonne alios in ſenatum legunt, alios inde pellunt? annon omnia, ut in terræ motu fluctuant, omnia in ſuſpenſo ſunt nihilque ſtabile. eò tandem deventum, ut ſuis ducibus non contenti quaſi in morbis incurabilibus peregrinis opus habeant medicis.* Hæc ille de populo Attico. KUHN.

2 Επὶ Κέκροπος, καὶ Ερεχθέως, καὶ Θησέως] Plura in hoc Capite occurrunt obſervatu digniſſima, quorum primum eſt, quod, quum Athenienſes habuerint multos Reges, ex omnibus tamen nominet hoſce tantum Auctor. Ratio eſt, quia hi Tres omnium clariſſimi. De *Cecrope* notum eſt, fuiſſe primum Regni & Civitatis ac Legum iſtic conditorem, à quo Hiſtoria & Chronologia Athenienſium ideo incipit, ut vel ex Marmore Arundeliano conſtat. Hinc paſſim illi *Cecropidæ* vocantur. *Erechtheus* vero, Sextus à Cecrope Rex, non minus celebris fuit apud poſteros, adeo ut & ab eo Athenienſes *Erechthidæ* dicerentur. Quin ipſe Theſeus, quintus licet ab Erechtheo, tamen & ipſe ex illo potiſſimum à Poëtis cognominabatur ἐρεχθείδης, ut obſervat Pauſan. *Achaic. cap.* 17. Sed & Homerus *Iliad.* B. 547. Athenas dicit, etiam poſt Theſea, δῆμον Ερεχθῆος μεγαλήτορος. Refertur idem *Erechtheus* etiam inter Heroas Eponymos, & ſacra illi fiunt ad aram Neptuni. Vide Pauſan. in *Atticis*. Cæterum ſicut ille poſt *Cecropem*, ſic poſt illum *Theſeus*, fuit omnium dein Regum nobiliſſimus, de quo videri poteſt Plutarchus. Id tantum hic dicam, Athenienſes non adeo tamen σωφρόνως Hujus Regnum tuliſſe, quippe quem, optime licet de ſe meritum, ejecerunt in exilium.

Ἐρεχθέως. καὶ Θησέως, καὶ 3 τῶν Κοδριδῶν κάτω. Τυραννίδος ἐπειράθησαν ἐπὶ τῶν Πεισιστρατιδῶν· 4 ἀριστοκρατία

Theſeo, & Codridis deinceps moderate tulerunt. Tyrannidem experti ſunt ſub Piſiſtratidis: Ariſtocratia uſi

lium. Sed Auctor nullam hic ejus rei habet rationem, quippe quum agat tantum de mutationibus totius Reip. PERIZ.

3 Τῶν Κοδριδῶν κάτω] Neſcio quid ſibi velit Codex Lugd. qui nobis ingerit τῶν Κοδρικωδωνήτων. Τυρ, &c. ex quo, viderint alii, ſi quid vulgata & Sluiskiana lectione melius eruere queant, quod non putem. Cæterum notandum hic, quod etiam Codri poſteris tribuat *Regnum*, βασιλείαν, quum Alii diſerte tradant poſt Codri Mortem id in Rep. Athen. ſublatum. Clariſſimus eſt locus Pauſaniæ *Meſſen. cap.* 5. ubi ait Meſſenicum bellum cœpiſſe, quando Athenis nondum erant οἱ τῷ κλήρῳ κατ' ἐνιαυτὸν Ἄρχοντες, *Annui Archontes ſorte lecti*, qui ſunt illi *Novem*, de quibus mox. Addit, *Nam Melanthi poſteris, qui vocantur Medontidæ*, à Medonte Codri F. Melanthi N. Archontum Perpetuorum Primo, *ademit primum Populus magnam poteſtatis ſuæ partem, & Ἀντὶ Βασιλείας, Loco Regni, tranſtulit eos ad Magiſtratum rationibus reddendis obnoxium, poſtea vero dedit illis imperium Decem tantum Annorum.* Et Vellejus I. 2. *Eodem tempore Athenæ ſub Regibus eſſe deſierunt, quorum ultimus Rex fuit Codrus.* Sed tamen, quia non multum diſcriminis erat inter priores Reges, & illos Archontes Perpetuos, immo & Decennales, ſiquidem unus obtinebat ſummum Magiſtratum per omne vitæ ſuæ tempus, vel per X. annos, ideo & hi Βασιλεῖς quoque ſunt vocati à multis Scriptoribus. Certe ita Pauſan. *Achaic. cap.* 2. Pythiam ait dediſſe Medonti Βασιλείαν τὴν Ἀθηναίων. Et Euſebius ſemper Eos, etiam illos Decennales, dicit βασιλεύειν. *Num.* 1363. Ἀθήνησιν ἡ διὰ βίου καταλύθη Ἀρχή. Μετὰ Ἀλκμαίωνα δὲ τὴν Βασιλείαν Ἀθηναίων κατεστάθησαν Ἄρχοντες δεκαετεῖς, *Athenis Perpetui Archontes ſublati ſunt. Poſt Alcmæonem vero* XXX. *Regem Athenienſium conſtituti ſunt Archontes Decennales.* De his vero ſemper dein dicit ἐβασίλευσεν, *Regnavit*, ille vel iſte, uſque ad Ann. 1433. quo Annui cœperunt. Iſtic ergo ait. Μετὰ τοὺς Βασιλεῖς, Ἄρχοντες ἐνιαύσιοι ᾑρέθησαν ἐξ εὐπατριδῶν, *Poſt Reges, deſignati ſunt Archontes Annui ex Nobilibus.* Sed & in ipſa Athenienſium Epocha Marmoris Arundeliani hoc diſcrimen obſervatur inter Archontes, Priores illos Codridas, & hos Annuos, ut illi dicantur βασιλεύειν, hi tantum Ἄρχειν. Satis ita liquet, recte Codridis etiam tribui ab Auctore Βασιλείαν. IDEM.

4 Ἀριστοκρατίᾳ δὲ ἐχρήσαντο] Obſervant viri docti, perperam collocata eſſe hæc Æliani verba, quia ſi hunc ordinem retinemus, decem illi archontes fuiſſent ante triginta tyrannos, quod tamen & contra hiſtoriam, & contra noſtrum ipſum eſt, qui decem hos illis triginta alias poſtponit. Igitur erudititiſſimus Joannes Meurſius in *Archont. lib.* III. hæc verba ita collocat & emendat. Ἀριστοκρατίᾳ δὲ ἐχρήσαντο μέχρι τῶν τετρακοσίων. εἶτα ὕστερον ἐγένετο ἀναρχία περὶ τὴν τῶν τριάκοντα κατάστασιν. τελευταῖον δὲ καὶ τῶν πολιτικῶν καθ' ἕκαστον ἔτος ἦρχον τῆς πόλεως. *Hoc*, inquit, *vult dicere Ælianus. Varias mutationes experti Athenienſes, poſtquam denique anarchiam paterentur, cum Triginta imperarent, tandem rurſus è civibus ſuis conſtitutos, qui annos ſingulos, more priſtino, principatum urbis tenerent.* Adde, quæ hic ipſe diſputat *cap.* 10. *Fortunæ Atticæ*, nam id integrum huc pertinet. Conſule etiam Mauſſacum *ad Harpocrat. p. m.* 153. & Sigonii *Remp. Athen.* SCHEFF. Videtur Noſter voluiſſe hoc capite non tam ſeriem temporum, quam temporarium & mutabile Athenienſum ingenium proponere, quo aliam atque aliam Reipublicæ formam amplexi ſint, iterumque abjecerint, ideoque ſi non exacte obſervat rationem ordinemque chronologicum, id ei, ut à ſcopo ſuo alienum, fraudi ne ſit, ſufficit, ſi nobis Athenienſes νεωτεροποιοὺς exemplis probet per ſaturam congeſtis. *Nec non & illud nimiæ eſt ſuperſtitionis, ut quæque ſint tempore, ea etiam facere ordine priora: non quin frequenter ſit hoc melius, ſed quia interdum plus valent ante geſta, ideoque levioribus ſuperponenda*

τίᾳ δὲ ἐχρήσαντο μέχρι τῶν Τετρακο-

uſi ſunt uſque ad Quadringentos. Dein-

ſunt inquit Quintil. *lib.* IX. *cap.* 4. Confer Plinium *lib.* III. *epiſt.* 9. Rabbinorum huc ibat regula: אין מוקדם ומאוחר בתורה *non eſt præmiſſum & poſtpoſitum in lege*, id eſt, non ea ordinis in hiſtoriâ ſacrâ habetur ratio, ut ſuo quæque tempore reddantur, ſed interdum quod ordine poſtponendum erat, primo loco ponitur ob dignitatem rei, & vice verſa. v. Abeneſr. *Gen.* 11. Noſter autem ordinem invertere non ſine cauſa voluit. Cum enim decemviri inſtar herbæ ſolſtitialis pauliſper floruerint, nec adeò Rem turbaverint publicam, inter quadringentos oligarchicos & triginta tyrannos eos inculcavit medios, uti Neſtor Homericus κακὺς εἰς μέσσον ἔλασσεν. ipſos autem triginta Tyrannos, qui ſua ambitione graviſſimis patriam calamitatibus affecerunt, loco dedit ultimo, ut omnium perditiſſimos. Præterea non opus eſt, ut turbatum hiſtoriæ ordinem exiſtimemus, ſi verba, εἶτα ὕστερον δέκα &c. accipiantur non de decemviris, qui Triginta Tyrannos exceperunt, ſed de eo tempore, quo abrogato CCCC. imperio Athenienſes iterum τὸ σύστημα τῆς πολιτείας ἐκ τῶν πολιτῶν συνεστήσαντο, *ſtatum Reipublicæ ad civium autoritatem revocarunt.* Diodorus *lib.* XIII. *Biblioth. p.* 165. Numerantur equidem novem archontes, qui in democratia ſummæ rerum præerant: Noſtro autem placuit numerus rotundus, ut fieri amat in hiſtoria. & quomodo de decemviris illis, qui Triginta tyrannis ſurrogati ſunt, vere dixerit Noſter, καθ' ἕκαστον ἔτος ἦρχον τῆς πόλεως, *quotquot annis præfuerunt urbi*? Vix enim deguſtarunt magiſtratum, cum eo iterum abire coacti ſunt. Hoc ſuæ expoſitioni non convenire vidit Meurſius, ideoque mendum in δέκα quæſivit invenitque. legit enim δὲ καί. Sic emendatio peperit emendationem! Quod ſupra dixi de *numero rotundo* vel præpoſtera narratione ſimplicius eſt nec novo tibicine egere videtur. Si tamen nec illud placuerit erudito Lectori, reliquum utique nihil aliud fuerit, quam ut mendum agnoſcamus in voce δέκα, Noſtrumque dicamus ſcripſiſſe ἐννέα, quod primum in ἕνδεκα, inde in δέκα tranſiit. Vice verſâ Meurſius apud Xenophontem *lib.* II. *Græc. Hiſtor. p. m.* 373. pro ἕνδεκα rectè legendum cenſet δέκα. Emendationem τοῦ δέκα in ἐννέα etiam approbat Edwardus Simſonius *Chronici P.* III. *p.* 73. Cæterum nec in eo videtur Noſter exacte ſeriem temporum obſervaſſe, quod Ἄρχοντας perpetuos, decennales, & annuos, qui inter Reges & Piſiſtratidarum tyrannidem medii fuerunt, non recenſuit, quamvis hunc ſaltum non tam Æliano, quam ejus compilatori tribuerem. KUHN.

Ἀριστοκρατίᾳ &c.] Locus profecto egregius, & qui breviter variam Atticæ Reip. formam exſequitur, ſed quem minime intellexerunt Viri Doctiſſimi, non Scaliger modo, qui id *ad Euſeb.* 1333. de ſe fatetur ingenue, ſed & Schefferus, Kuhnius, Simſonius, Mauſſacus, Valeſius, & ipſe Meurſius *de Archont.* III. 15. variis modis tentantes lectionem, quæ ſincera eſt & integra. Hærent potiſſimum in illis δέκα τῶν πολιτῶν, & vel turbatum incuſant Hiſtoriarum ordinem, vel mutari ea volunt, quia deſignari iis putant *Novem annuos Archontas*, qua in ſententia ſunt Simſonius, Valeſius, Kuhnius, ſed quam refutat Mauſſacus *ad Harpocrat. v.* δέκα, qui *Decemviros* putat deſignari, Reip. præfectos, poſt remotos XXX. Tyrannos, ipſe viciſſim iſtic refutatus à Valeſio, & jam ante à Meurſio. At nemo exponit nobis præter Meurſium *d. l.* quam, & cujus temporis, hic intelligant *Ariſtocratiam*, quos *Quadringentos*, quam *Anarchiam*. Nam certe *Novem* illi etiam ante Piſiſtratidas, & poſt XXX. Tyrannos, immo & ſub utriſque exſtitere in Rep. Quid ergo? Auctor *Regno Regum* & Archontum ſubjicit continuo *Tyrannidem* Piſiſtrati, non quod hæc illis Archontibus Perpetuis, aut Decennalibus, ſtatim ſucceſſerit, ſed quod forma utriuſque imperii fuerit eadem, h. e. Monarchica. Dein *Ariſtocratiam* memorat, quæ fuerit uſque ad *Quadringentorum* Senatum in Rep. conſtitutum. Nempe *Ariſtocratia* hæc exſtitit vel maxime ſub illis Novem Archontibus primum conſtitutis, quando præcipua fuit Eorum poteſtas, uſque ad tempora Solonis, qui Senatum *Quadringentorum* induxit, & Novem Archontum poteſtatem majorem in modum imminuit: atque

χοσίων. 6 Εἶτα ὕϛερον Δέκα τῶν πο-
λιτῶν

Deinde in ſingulos annos Decem ex
ci-

atque ideo dicitur primus conſtituiſſe Democratiam, qualis deinceps exſtitit, ſed ab hoc gradu poſtea etiam in deterius longe mutata. Quod Ariſtocratia tum fuerit, liquet ex eo, quod Euſeb. *Ann.* 1433. ait primos illos lectos ἐξ Εὐπατριδῶν, *ex Nobilibus*, male propterea reprehenſus à Scaligero, quia ſcilicet *Athenis Democratia eſſet, non Ariſtocratia.* Immo vero *Ariſtocratia* tunc erat, in eo potiſſimum ſita, quod Magiſtratum gererent οἱ Εὐπατρίδαι, ſed & *Democratia*, in quantum illi erant Populo ὑπεύθυνοι. Hinc Iſocrates in *Panathen.* favens Ariſtocratiæ, vel etiam, ut ait, *Oligarchiæ*, id agit, ut oſtendat optimam fuiſſe Atticæ Reip. formam & fortunam, quæ Regno erat proxima. Laudat enim *pag.* 616. antiquum Populum, qui poſt Reges, *conſtituerit Democratiam, non illam omnia miſcentem, ſed* Ἀριϛοκρατίᾳ χρωμένην, *quæ Ariſtocratice regeretur.* Similiter *pag.* 630. Lycurgum ait ſuam Remp. non inveniſſe ipſum, ſed ab Athenienſibus ſumpſiſſe, & *Democratiam conſtituiſſe*, τὴν Ἀριϛοκρατίᾳ μεμιγμένην, ἥπερ ἦν παρ' ἡμῖν, *Ariſtocratia mixtam, qualis apud Nos erat.* Illam autem Reip. formam duraviſſe ait *p.* 626. uſque ad *tempora Solonis & Piſiſtrati.* Sed diſertiſſimus in hanc rem eſt locus Ariſtotelis *Polit.* II. 10. ubi ait Solonem Ὀλιγαρχίαν καταλῦσαι, λίαν ἄκρατον οὖσαν, καὶ δουλεύοντα τὸν δῆμον παῦσαι, καὶ Δημοκρατίαν καταϛῆσαι τὴν πάτριον, μίξαντα καλῶς τὴν πολιτείαν, *ſuſtuliſſe Oligarchiam, quæ judicio populi non ſatis erat obnoxia, & finem impoſuiſſe ſervituti populi, & Democratiam conſtituiſſe avitam, miſcendo pulchre Remp.* Adeo diverſa erat Reip. forma ante Solonem! Diverſitatem autem hanc induxit, non tantum eo, quod infimos ex plebe admiſit ad Judicia, ſed & quod Novem Archontum poteſtatem, in qua ſita erat vis Ariſtocratica, imminuit. Nam quod illi Archontes plurimum tunc potuerint in Rep. diſerte tradit Thucydides I. 126. ἐμφατικῶς addens, τότε δὲ, *TUNC vero*, ſcil. ita ſe res habebat, neutiquam poſtea. Quod Solon iis pleraque ademerit, Suidas in *v.* Ἄρχων. Κύριοι ἦσαν, ὥϛε τὰς δίκας αὐτοτελεῖς ποιεῖσθαι· ὕϛερον δὲ Σόλωνος αὐτοῖς νομοθετήσαντος, οὐδὲν ἕτερον αὐτοῖς ἐπελεῖπτο, ἢ μόνον ὑποκρίνειν τοὺς ἀντιδίκους. *Jus habebant lites per ſe plane dijudicandi: ſed quum Solon illis leges ſcripſiſſet, nihil dein ab illis perficiebatur, niſi quod* (vertit ita Portus) *reſpondebant adverſariis.* in Notis addens, *N. L. Fortaſſe tamen leg.* τοῖς ἀντιδίκοις; ὑποκρίνειν *autem poni pro* ὑποκρίνεσθαι, *pro quo uſitatius ſit* ἀποκρίνεσθαι. Ego vero, nihil minus, dixerim, nec mutandum quidquam. Archontes illi poſt Solonem debebant litigantium cauſam prius & obiter cognoſcere, vel examinare, & ita dein inducere in judicium. Illud Suidas dicit ὑποκρίνειν, Alii ἀνακρίνειν. Porro autem inſtituit Solon illos *Quadringentos*, βουλὴν τῶν τετρακοσίων, ſcil. ex ſingulis Tribubus, quæ quatuor tunc erant, Centum. Vide Plut. in *Solone.* Hic Senatus præerat Concioni, conſtituebat formabatque res ad populum ferendas, tractabatque Politica. Vide Libanium in *Argumento Androt. Demoſth.* Recte ergo Noſter *Ariſtocratiam* duraviſſe, uſque dum *Quadringenti* in Rep. cœperunt tempore Solonis. At peſſime Meurſius *Ariſtocratiam* conſtituit poſt tempora demum Solonis & Piſiſtrati, quando ſumma erat Democratia, per Cliſthenem & Ephialten omnibus reliquiis Ariſtocratiæ ſublatis. Ceterum *Ariſtocratiam* hanc, & hos *Quadringentos* omittit, Alios licet Quadringentos, de quibus mox, memoret, Strabo *lib.* IX. *p. m.* 397. mutationem iſtic Reip. Athenienſium itidem quidem exponens, verum minus accuratam, ſeu paucioribus verbis, & ex Regno tranſeuntem ſtatim in Democratiam, tyrannide & oligarchia quadam interruptam. Ἐβασιλεύοντο μὲν οὖν Ἀθηναῖοι πρότερον, εἶτ' εἰς Δημοκρατίαν μετέϛησαν. Τυράννων δὲ ἐπιθεμένων αὐτοῖς, Πεισιϛράτου καὶ τῶν Παίδων, ὕϛερον τε Ὀλιγαρχίας γενομένης, τῆς τε τῶν Τετρακοσίων, καὶ τῆς τῶν Τριάκοντα Τυράννων, οὓς ἐπέϛησαν Λακεδαιμόνιοι, τούτους μὲν διεκρούσαντο ῥᾳδίως, ἐφύλαξαν δὲ τὴν Δημοκρατίαν μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας. *Athenienſes itaque prius Reges habuerunt, deinde in Democratiam tranſierunt. Tyranni vero, Piſiſtratus & Filii, quum invaſiſſent eos, ac poſtea Oligarchia exſtitiſſet, cum illa Quadringentorum, tum illa Tyran-*

norum

λιτῶν καθ' ἕκαστον ἔτος ἦρχον τῆς πό-λεως·

civibus rempublicam geſſerunt: poſtre-

norum XXX. *quos Lacedæmonii illis impoſuerunt, facile quidem eos depulerunt, ſervarunt autem Democratiam uſque ad imperium Romanorum.* Videlicet, ille, æque ac Iſocrates, poſt Reges *Democratiam* ſtatim inducit: cujus tamen quia varii fuerunt gradus, & varii Magiſtratus, immo quia primum illa fuit Ἀριστοκρατίᾳ μεμιγμένη καὶ χρωμένη, ut ait Iſocrates, ideo Noſter eam accurate prorſus diviſit in Tres potiſſimum partes, in *Ariſtocratiam* uſque ad tempora Solonis & Senatum Quadringentorum, in Remp. ſub *Decem* illis Annuis Magiſtratibus, quando validior jam erat Democratia, & denique in *Anarchiam*, quæ erat vera Ochlocratia ſeu exceſſus Democratiæ, ſed quo tempore, ut erat perturbationis plenum, exorta eſt etiam Oligarchia quædam, tum illorum *Quadringentorum*, ſed ad breve momentum, per ipſos Athenienſes, tum illorum XXX. *Tyrannorum*, quos Lacedæmonii illis impoſuerunt. Diverſi autem hi *Quadringenti* ab illis, quos Noſter memorat, ut proxima docebimus Nota. PERIZ.

5 Τῶν τετρακοσίων] Intelligit Kuhnius, Mauſſacus, & Meurſius, haud dubie & reliqui, *Quadringentos* illos, qui ſeptimo anno ante XXX. Tyrannos acceperunt à Populo, volente quidem, ſed decepto, Remp. quorum præcipui erant Piſander, Phrynichus, &c. de quibus copioſe Thucydides. *lib.* VIII. Ratio eſt, quod Horum crebra mentio apud Oratores, & Philoſophos, quorum præcipui Iſocrates, Demoſthenes, *&c.* Plato, Ariſtoteles *&c.* proxime poſt illa tempora floruerunt. Hinc & Grammatici, veluti Harpocration, Τετρακοσίους non alios interpretantur, quam hoſce. Accedit etiam, quod neque alii tunc exſtiterint *Quadringenti*, ſiquidem Solonis *Quadringenti* mutati jam fuerant poſt ejectos Piſiſtratidas in *Quingentos*. Sed neutiquam tamen Illos ab Æliano intelligi, certum eſt; Non modo, quod illi eodem anno conſtituti ſunt & ſublati, ſeu tantum per *quatuor menſes præfuerunt Civitati*, ut ex Ariſtotele docet Harpocration, (Vide & Thucyd. *d. l.*) atque ideo conſtantem illi ac receptam aliquandiu Reip. formam, de qua hic agitur, minime exhibuerunt; Sed vel maxime, quod neutiquam ad illos uſque duraverit Vetus *Ariſtocratia*; quippe quum perturbatiſſima jam Democratia omnia tunc obtineret, quod ipſum cauſa fuit revocandi Remp. ex illis turbis ad pauciores, ſeu ad quadringentos. Thucyd. VIII. 53. Neceſſario itaque intelligendi ſunt *Quadringenti* à Solone inſtituti, cum quibus orta eſt, ut dixi, nova quædam Reip. forma, magis Democratica, quæ deinceps invaluit, uſque ad Piſiſtratum, & dein iterum poſt Piſiſtratidas ejectos. Manſit enim poſt illos ejectos iſte Senatus, licet cum aliqua mutatione, ſed ita, ut Ejus poteſtas per eam evaſerit major, ſicuti ipſa quoque Reſp. tunc magis adhuc evaſit Democratica. Fuit autem tunc *Quingentorum*, ſicuti poſtea etiam *Sexcentorum*, qui in inſcriptionibus tempore primorum Cæſarum frequentes. Apud Sponium *Itiner. Tom.* II. *p.* 347. Η βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρειοπάγου, καὶ ἡ βουλὴ τῶν X̄. καὶ ὁ δῆμος &c. quæ peſſime Sponius interpretatur, ἡ βουλὴ τῶν Χιλίων, licet fateatur *ſe illud Conſilium Mille Hominum nuſquam reperiſſe, neque in Lapidibus.* Immo vere X̄ notat hic *Sexcentos.* Confer ex *pag.* 471. ejuſdem plane temporis inſcriptionem, ubi integris literis τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρειοπάγου, καὶ τῇ βουλῇ τῶν Ἑξακοσίων, καὶ τῷ δήμῳ. Sic & Dio Chryſoſt. *Orat.* 50. *init.* Ceterum *Sexcenti* illi conſtituti ſunt poſt tempora Alexandri Magni ſub Antigono & Demetrio, quando duæ novæ Tribus additæ ſunt X. prioribus. Vide Plutarchum in *Demetrio pag.* 893. IDEM.

6 Εἶτα ὕστερον Δέκα τῶν πολιτῶν &c.] In his *Decem* inveniendis vel præcipua eſt hæſitatio. Meurſius idcirco totum ordinem invertit, & hoc Comma poſt ſequens ponit. Nec id ſatis habet, ſed & pro δέκα legit ȝ ϗ, ut ſenſus ſit, poſt XXX. Tyrannos ejectos, iterum creatos ſingulis annis, qui Urbi præeſſent more priſtino. At ea quidem vis eſt, nec unquam *antea* deſierant in ſingulos annos creari Archontes, ne ſub XXX. quidem. Schefferus, & maxime Mauſſacus *ad Harpocrat.* intelligunt X. illos, qui poſt XXX. Ty-

λεως· τελευταῖον ϗ ἐγένετο ἡ Αναρχία

poſtremo Anarchia fuit, quum Triginta

Tyrannos ſunt conſtituti & Reip. præfecti: atque ideo Ælianum προχειρισμοῦ, ſeu turbati ordinis, inſimulant. Sed refutant eos Kuhnius & Valeſius, hoc potiſſimum argumento, quod illi X. ne uno quidem integro anno præfuerint Civitati. Quod quum veriſſimum ſit, quis non videt, quam ſit alienum de Illis hoc in loco cogitare, præſertim quum Eos etiam ante iſtos xxx. memoret Auctor. At nihilo minus abſurdum, quod volebat Kuhnius, Novem Archontas hic deſignari, eoſque numero rotundo dici ita ſimpliciter Δέκα τῶν πολιτῶν, *Decem ex Civibus*. Nam quid certi foret in Hiſtoria, ſi Magiſtratus, qui perpetuo & certo numero ſunt & dicuntur *Novem*, vocarentur ita abſolute *Decem*? Sed & quia hæc interpretatio nullo probari poterat exemplo, confugit tandem ille ad Criſin, & cum Simſonio, (addo & Valeſium *ad Harpocr.*) legi vult Εννέα, ut ita *Novem* illi Archontes hiſce tamen verbis intelligantur. Sed neque id patitur ſeries rerum, aut mens Auctoris, qui mutationes Reip. memorat, & ideo hic intelligit Novos Magiſtratus, qui poſt illam *Ariſtocratiam*, & poſt illos *Quadringentos*, cœperint tum demum potiſſimas in Rep. partes agere. *Novem* autem illi Archontes valuerunt maxime in illa *Ariſtocratia*, ante illos *Quadringentos*: tantumque abeſt, ut hoc demum tempore cœperint, quod ſeries illa poſtularet, ut è contrario, quum antea plurimum potuiſſent, hoc tempore potuerint parum & quaſi conſenuerint. Quid ergo? Poſt ejectos Piſiſtratidas mutata eſt denuo aliquantum Reſp. à Cliſthene, cujus frater fuit avus maternus Periclis. Ille enim ab Herodoto VI. 131. dicitur conſtituiſſe Athenienſibus τὰς φυλὰς, καὶ τὴν δημοκρατίαν, *Tribus* illo ſcil. numero, quo dein fuerunt, h. e. Decem, & *Democratiam*, quam ſcil. magis intendit, quam fecerat Solon, cujus cæteroqui Remp. reſtituit. Vide Iſocr. *Areopag. p.* 338. Ita vero factum, ut dein Senatus *Quadringentorum* fieret *Quingentorum*, in quem ex ſingulis Tribubus quotannis legerentur Quinquaginta: ſed &, ut Magiſtratus multi conſtituerentur *Decem* numero, pro numero Tribuum. Inter hos ſtatim exſtitere *Decem* ϛρατηγοὶ, quos certe tempore Belli Perſici primi, contra Darium geſti, jam reperimus; & ita, ut Polemarchus, unus ex Novem Archontibus, illis tunc adjungeretur in Bello, tanquam Undecimus, qui, ſi illi paribus ſententiis diſſiderent, ſuâ eos dirimeret. Vide Herod. I. 109. Τὸ γὰρ παλαιὸν Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν Πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι ϛρατηγοῖσι. *Olim enim Athenienſes dederunt Polemarcho jus ſuffragandi cum Strategis.* Ex quo, *olim*, liquet, neque illud tempore Herodoti amplius fuiſſe in uſu. Ceterum quum poſt Perſas & ipſum Xerxem depulſum Athenienſes majorem in modum invaluiſſent, & ſibi jam imperium armis unice quærerent in Inſulas maris Ægei, & varias continentis Civitates, tum vero tota eorum Reſp. ad bella deinceps gerenda ſe compoſuit, & plus auctoritatis etiam in Foro & Concione dedit illis *Strategis*, adeo ut plurimum illi tunc in Rep. poſſent. Hinc pleriſque ſequentium temporum Illuſtribus Viris legimus additam hanc deſcriptionem. *Supra* I. 25. Φωκίωνι μόνῳ, τῷ Ἀθηναίων ϛρατηγῷ, γράφων προςετίθει τὸ χαίρειν. VI. 10. Περικλῆς ὁ ϛρατηγῶν Ἀθηναίοις. Immo poſtea etiam Imperatores Romani ab Athenienſibus hoc magiſtratu honorari ſe lubentes ſunt paſſi. Julian. *Or.* I. de Conſtantio. Βασιλεὺς ὢν καὶ κύριος πάντων, Στρατηγὸς ἐκείνων ἠξίου καλεῖσθαι. Scilicet, ordinarius ille tunc erat Magiſtratus, & ideo quotannis, etiamſi nullum foris eſſet bellum, creabantur tamen hi *Decem Strategi*. Vide Harpocrat. & Suidam: Sed & in Urbe illi convocabant Populum, & quæ vellent, ad eum ferebant. Hinc paſſim apud Demoſth. *de Corona p.* 318. Συγκλήτου ἐκκλησίας ὑπὸ Στρατηγῶν γενομένης. Quin & aliis dabant Concionem, unde *pag.* 336. habemus ψήφισμα *ſcitum populi*, convocati βουλῆς καὶ ϛρατηγῶν γνώμη, *ex ſententia Senatus* Quingentorum, *&* *Strategorum.* Porro vocabant etiam Senatum. Res clara eſt ex *pag.* 323. ubi in Concione ab illis convocata decernitur ad eorum relationem, ut Prytanes & Strategi convocent Senatum, & Legatos decernant ad Philippum.

χία περὶ τὴν τῶν Τριάκοντα κατάστασιν. | ginta *Tyranni* eſſent conſtituti. Hanc

pum. Dein vero dicuntur in Senatu, & ex ejus ſententiâ, Prytanes & Strategi χρηματίσαι, τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀνενεγκόντες, *verba feciſſe, referentes quæ decreta erant in Concione*, & ita *Decreviſſe Legatos Cephiſophonta* &c. Sed & accipiebant illi Cenſus hominum, (Demoſth. *contra Phænipp.*) & ex eo *deſcribebant Cives* opulentos εἰς συμμορίας, *in claſſes*, (de quibus Vide Harpocr. & Ulpian. *ad Demoſt. Olynth.* II.) *& conſtituebant Trierarchos.* Vide Demoſth. *contra Bœotum.* Sed quod Reſp. in eorum potiſſimum manu facto ipſo fuerit, liquet ex Demoſth. *Olynth.* II. *pag.* 9. ubi ait, *Antea quidem tributum conferebatis* κατὰ συμμορίας, *ſecundum claſſes, nunc vero ſecundum illas Claſſes regunt vos. Rhetor eſt Dux utrarumque, & Strategus ſub eo, & adjutores Trecenteni. Reliqui attributi eſtis, Alii His, Alii Illis.* Leguntur eadem in Orat. *de Rep. Ord. p.* 70. Sed minus recte. *Rhetorem* autem, mea quidem ſententia, primo loco nominat, & illi quaſi ſubjicit *Strategum*, ad invidiam Demagogis faciendam, quos ibi incuſat. Cæteroquin enim Strategi debent fuiſſe Principes iſtius πολιτείας, quum ipſi illas Claſſes conſcriberent, eæque ad uſum belli pertinerent. Erant quidem etiam alii Ἡγεμόνες τῶν συμμοριῶν, proprie ſic dicti, ſed hi ſemper erant, qui omnium eſſent opulentiſſimi, atque adeo tantum ordine Ἡγεμόνες, ut Romæ *Principes Senatus*. Sed tamen & Lycurgus Rhetor apud Harpocrationem in Δοκιμασθεὶς, tres commemorans ſolennes δοκιμασίας h. e. *probationes & inquiſitiones*, ex legibus in vitam electorum Magiſtratuum, *Rhetores* quoque præmittit Στρατηγοῖς, dum primam ait τῶν Ἐννέα Ἀρχόντων, ſecundam τῶν Ῥητόρων, tertiam denique τῶν Στρατηγῶν. Nempe *Rhetores* hi erant electi, vel ſorte ducti, qui jus habebant de publicis rebus loquendi ad populum, & quorum ideo magna item fuit dignitas in immodica illa Democratia. Vide de iis Petitum *ad Leges Atticas pag.* 259. Adde jam, quod Leges quoque tulerint ad Populum, etiam de rebus non Bellicis. *Infra* VI. 10. *Pericles* στρατηγῶν *legem ſcripſit, ne Reip. eſſet particeps, qui non eſſet natus ex civibus, Patre & Matre.* Sed & eandem legem poſtea, quum denuo factus eſſet στρατηγὸς, ut diſerte Plutarchus in *Pericle*, abrogavit. Στρατηγὸς αἱρεθεὶς, εἰσηγήσατο λυθῆναι τὸν νόμον περὶ τῶν νόθων. Manifeſtum ſic ſatis, quam tunc *Vim* in Rep. obtinuerint *Strategi*. *Auctoritatem* porro eorum variis in rebus, & *Dignitatem* maximam velim videas apud Plut. in *Cimone p.* 483. & Stobæum *Serm.* XLI. (in *al. Ed.* CXLI.) ex Eupolide. Si quis adverſus hæc dicat, Archontes tamen fuiſſe potioris ordinis & dignitatis, quippe per quorum primum deſignabatur Annus, cujus etiam Nomen præſcribebatur omnibus populi Scitis & SCtis, is ſciat velim, Archontes tunc habuiſſe quidem multa adhuc veſtigia priſtinæ poteſtatis, cæteroqui tamen deveniſſe ferme eo, quo Conſules Romani tempore Imperatorum. Hinc Plut. in *Pericle* notat, Eum, qui plurimum vere poterat in Rep. & qui fuit Strategus, nunquam fuiſſe tamen Archontem, neque ἐπώνυμον, neque in Reliquis, haud dubie, quia non deſideravit. Etenim judicia Archontibus primum adempta ſunt à Solone, dein per illum Senatum *Quadringentorum* ſeu *Quingentorum* factum eſt, ut ex eo Prytanes & Proëdri maxime regerent concionem, & ita, uno verbo, curarent Politica; Denique quicquid habuerunt *Strategi*, id omne olim fuerat etiam penes *Archontes*, inter quos idcirco erat *Polemarchus.* Hinc Iſocrates paſſim queritur deſciviſſe Remp. in eo quoque à majoribus, quod illi *Eoſdem* habuerint προστάτας τῆς πόλεως, *Magiſtratus Urbis*, καὶ στρατηγοὺς, ſecus quam ſuo tempore fiat, quo illi Magiſtratus non ſint ſimul στρατηγοί; ſed ſemper alii. Vide *de Pace p.* 402. 404. & *Panathen. pag.* 624. Noſter vero in hiſce potiſſimum memorat eos, penes quos erat *Vis* Reip. ex voluntate populi, non qui priſtinæ dignitatis quaſdam ſervabant reliquias. Sic memoravit etiam *Quadringentorum* Senatum nulla Areopagitarum facta mentione, licet hi Dignitate eſſent priores, & ideo in Inſcriptionibus ſemper ponantur ante illos, ut ex iis, quas ex Sponio ſupra attuli, patet. Ratio eſt, quia cum Reſp. eſſet plane jam Democratica, maxima neceſſario poteſtas fuit illorum

Qua-

σιν. Ταύτην δὲ τὴν οὕτως ἀγχίστροφον μεταβολὴν τοῦ τρόπου [8] εἰ ἐπαινεῖν χρὴ, ἀλλὰ ἔγωγε τοῦτο οὐκ οἶδα.

Hanc tam proclivem ſententiæ commutationem an laudare opor- 7
teat, id ego ſaneignoro.

ΚΕΦ. CAP.

Quadringentorum, ſeu *Quingentorum*, qui prius tractabant res ad populum ferendas, & per vices erant Prytanes, & Proëdri, atque ita ſummam Remp. quæ erat penes Concionem, revera regebant. Similiter vero, quum Reſp. jam eſſet bellis prorſus dedita, & unice per ea quæreret opes & magnum imperium, tunc ſumma certe auctoritas & ἀρχὴ aliquandiu fuit penes *Decem Strategos*, qui ſingulis tunc annis creabantur, & quam ἀρχὴν tunc potiſſimum Illuſtriſſimi quique deſiderabant. Certe nullos alios *Decem*, qui potiori jure in annum dicantur ἄρξαι τῆς πόλεως in illo temporis intervallo, ante xxx. Tyrannos, repertum iri, certus ſum. Sed & diſerte Plutar. in *Politicis præceptis p.* 813. ex omnibus Atheniensium Muneribus & Magiſtratibus hunc ſumit tanquam præcipuum, & maximæ auctoritatis ac potentiæ, dum ait, æquum eſſe, ut is, qui majores magiſtratus Ἀρχὰς, veluti Στρατηγίας *Athenis*, *Prytanias Rhodi*, *Bœotarchias Thebis*, accepit, non reſpuat minores, ſi à Populo ingerantur. Quin ad hoc exemplum deinde etiam Reſpublicæ Græcorum, quæ poſt Alexandri M. tempora potiſſimum exortæ, ex variis conſtabant Populis in unum Gentis totius Concilium coeuntibus quotannis, & res communes iſtic ordinantibus, ſummum ſuæ gentis & Concilii Magiſtratum itidem appellabant Στρατηγόν. De Achæis ait Polybius II. 42. eos quotannis creaviſſe Scribam & duos Στρατηγοὺς, ſed poſtea viſum illis, unum modo conſtituere, eique totam remp. permittere. Quin & alibi, etiam in Aſia, multarum Urbium ſummi Magiſtratus Στρατηγοὶ dicebantur, ut ex innumeris pene liquet Græcorum Nummis. Quapropter etiam Epictetus, pene itidem ut Plutarchus, in *Enchirid. cap.* 26. aliquot enumerans præcipuos Magiſtratus, ait, σὺ δὲ αὐτὸς, οὐ Στρατηγὸς, οὐ Πρύτανις, ἢ Ὕπατος εἶναι θελήσεις, ἀλλ᾽ ἐλεύθερος. PERIZ.

7 Ἀναρχία περὶ τὴν] *Anarchia* appellabatur ab Athenienſibus tempus xxx. Tyrannorum, quippe qui ſoli tunc, Lacedæmoniis ſervientes, omnem vim Magiſtratuum obtinerent. Xenoph. *de rebus Græc. p.* 270. *Sequente anno*, poſtquam ſcil. Athenæ Lacedæmoniis ſe dediderant, *Pythodorus Athenis Archon fuit*, *ſed quem Athenienſes*, *quia in illa Oligarchia electus fuit*, *non nominant*, *verum* Ἀναρχίαν τὸν ἐνιαυτὸν καλοῦσιν, *Anarchiam illum annum vocant.* Ergo Archontes tum quidem erant, immo & Strategi, verum nihil nec illi poterant, nec Populus, quum omnis poteſtas eſſet penes illos xxx. quorum creandorum prætextus erat novis legibus *Remp. conſtituere*, ſed conſtituerunt, ut Triumviri Romæ. Hinc Plut. in *Lyſia*, quaſi Archon tunc nullus fuiſſet, ἐπὶ Ἀναρχίας τῆς πρὸ Εὐκλείδου. Περὶ hic denotat tempus. Sic XIV. 10. Χλαμύδα, ἣν εἰώθεις φέρειν περὶ τὴν στρατηγίαν, *quando Strategus eras.* Cæterum illa tamen mutatio Athenienſibus vitio verti non debuerat ab Auctore, quippe quæ Lacedæmoniorum, non ipſorum, ſponte eſt facta. PERIZ. Ἀναρχίαν Athenienſium in tertiam & nonageſimam Olympiada incidiſſe docet Suidas in Θεόπομπος. Χῖος, ῥήτωρ, υἱὸς Δαμασιστράτου, γεγονὼς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀναρχίας Ἀθηναίων, ἐπὶ τῆς ἐνενηκοστῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος.

8 Εἰ ἐπαινεῖν χρὴ] Reſpiciunt hæc *initium ſuperioris Capitis*, οὐ δύναμαι δὲ Ἀθηναίων μὴ οὐ φιλεῖν ταῦτα. PERIZ.

ΚΕΦ. ιδʹ.

Νόμος Ἀττικὸς περὶ σωμάτων ταφῆς, καὶ βοῶν σφαγῆς.

Νόμος καὶ οὗτος Ἀττικός· [1] ὃς ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώ-

CAP. XIV.

Lex Attica de corporum ſepultura, & boum mactatione.

Lex etiam hæc eſt Attica: ſi quis in inſepultum cadaver hominis inci-

1 Ὃς ἂν ἀτάφῳ] Vide Petitum *de Legib. Athen.* adde Sophocl. Schol. *in Antigon.* ubi de hac conſuetudine, & Fabium *decl.* v. SCHEFF. πάντως γῆν ἐπιβάλλειν, hic eſt, ad minimum aliquot terræ aut pulveris pugillos mortuo injicere prætereuntem. χυτὴ γῆ, dicitur illa paulatim congeſta terra, Scholia Græca in *Sophoclis Antigon.* ubi de hujuſmodi mortuo, qui ſcilicet ita ſepultus erat, ait: οὐ κατὰ βάθος ἦν τεθαμμένος, ἀλλ' ὡς εἶχε ἐπιβεβλημμένη ἦν ἡ ἄμμος. τοῦτο δὲ ἐποίησεν ὁ θάψας νόμου χάριν. οἱ γὰρ νεκρὸν ὁρῶντες ἄταφον καὶ μὴ ἐπαμησάμενοι κόνιν, ἐναγεῖς ἐδόκουν &c. λόγος δὲ ὅτι Βουζύγης Ἀθήνησι κατηράσατο τοῖς περιορῶσι ἄταφον σῶμα. *non altè terra erat obrutus, ſed obiter injectus pulvis. idque fecit legis reſpectu, qui eum ſepelivit. Qui enim mortuum inſepultum videbant, nihilque pulveris illi inſpergentes præteribant, piaculum commiſiſſe videbantur. Ajunt etiam Athenis Buzygem devoviſſe eum, qui corpus hominis præteriens inſepultum fineret.* vide Horat. *lib.* I. *Carm. Od* 28. & ibi Acronem, Noſtrum. *Hiſt. An. lib.* II. *cap.* 42. Huc facit ex Suida fragmentum Auctoris neſcio cujus: ἰδὼν ναυηγοῦ σῶμα ἐῤῥιμμένον ἀκηδῶς καὶ ὀλιγώρως, παρελθεῖν οὐκ ἐτόλμησα, ἀλλὰ ἔθαψα τὸν τεθνεῶτα, θέαμα τῷ ἡλίῳ οὐδαμῆ φίλον ἀποκρύπτων ἀνθρωπίνῳ θεσμῷ. *cum in corpus naufragi temerè abjectum inſepultumque incidiſſem, non auſus ſum præterire, ſed mortuum ſepelivi & lege humanâ ſpectaculum ſoli nequaquam gratum contexi.* in voce ἀκηδὴς Quintil. *Declam.* VI. *Inde ignotis quoque corporibus tranſeuntium viatorum collatitia ſepultura, inde injecta ab alienis humus.* Ne verò ſolis hominibus hæc lex videatur lata, Ægyptii de accipitre tradunt, illum non tantum hominis mortui vicem dolere, verum etiam jacenti γῆν ἐπαμήσασθαι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐν οἷς τὸ ἡλιακὸν κατοικεῖν πεπιστεύκασι φῶς, *terram inſpergere oculis, quibus ſolis,* (cui accipitrem ſacrarunt) *lumen ineſſe credunt.* Porphyr. περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων. *lib.* IV. *p.* 54. *ex* Plutarcho *de Iſide & Oſir.* Servius *in Virgil.* VI. *Æneid. Qui de pietatis generibus ſcripſerunt, primum locum in ſepultura eſſe voluerunt. unde, quum pontificibus nefas eſſet cadaver videre, magis tamen nefas fuerat, ſi viſum inſepultum relinquerent. Genus autem ſepulturæ fuerat, injectio pulveris.* Philo de Hebræis ſuis: μὴ ταφῆς νεκρῶν (lect. vulg. malim præ νέκυν *Vergeri*) εἴργειν, ἀλλὰ καὶ γῆς αὐτοῖς, ὅσον γε εἰς τὴν ὁσίαν, περιεπιβάλλειν, *mortuorum ſepulturæ ne intercedas, ſed etiam terræ aliquantulum, dicis ſaltem gratia eis ſuperinjice,* apud Euſeb. *de Præpar. Evangel. p.* 358. & 368. ubi eadem ex Joſepho allegata. KUHN.

Ὃς ἂν ἀτάφῳ &c.] De hoc more apud Romanos æque, ac apud Athenienſes, uſitato, ſatis dixit *ad hunc locum* Kuhnius, & Kirchmann. *de Funer.* III. 21. vel potius Meurſ. *ad Lycophr. p.* 191. unde is pleraque habet. Adde Turneb. *Adv.* XVI. 22. Minus recte vero Lactant *Divin. Inſtitut.* VI. 12. *Peregrinorum & pauperum ſepulturam* ait *illos virtutis juſtitiæque Doctores* (intelligit Philoſophos Gentilium) *prorſus non attigiſſe.* Attigit certe legiſlator Athenienſium *Solon*, ut diſerte Noſter ait *Hiſt. Anim.* II. 42. Ille autem erat unus ex Clariſſimis illis Septem Sapientibus, qui præcipui inter Græcos, vel certe primi, fuerunt *Virtutis juſtitiæque Doctores.* Memorabile etiam eſt non tantum, quod ibidem de Accipitre refert Noſter,

θρώπου, πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ
γῆν· 2 θάπτειν δὲ πρὸς δυσμὰς 3 βλέ-
ποντας. Καὶ τοῦτο δὲ ἦν φυλαττό-
μενον παρ' αὐτοῖς· 4 Βοῦν ἀρότην, καὶ
ὑπὸ ζυγὸν πονήσαντα σὺν ἀρότρῳ, ἢ
καὶ

incidat, ut omnino ei terram inji-
ciat: ſepeliat vero *mortuos* ita, ut
ad occaſum ſpectent. Sed & hoc ſer-
vabatur apud ipſos: Bovem arato-
rem, & qui ſub jugo laborat cum
ara-

ſed & quod ex Æthiopum Hiſtoriis tra-
ſter, dit v. 49. de Elephante. Ὅτι ἂν τὸν ἐλέφαντα
θεασάμενος ἐλέφας νεκρὸν, οὐκ ἂν παρέλθοι, μὴ τῇ
προβοσκίδι γῆν ἀρυσάμενος καὶ ἐπιβαλὼν, ὁσίαν τινὰ
ἀπόῤῥητον ὑπὲρ τῆς κοινῆς φύσεως πλῶν, καὶ φεύγων
ἄγος. εἶναι γὰρ τὸ μὴ δρᾶσαι τοῦτο ἐναγές. *Ele-*
phas ſi Elephantem viderit mortuum, non præ-
terit, niſi proboſcide terram effodiat & illi in-
jiciat, ita jus quoddam reconditum reſpectu
communis naturæ præſtans, & fugiens Piacu-
lum: Illud enim non præſtare eſt impium. PE-
RIZ.

2 Θάπτειν δὲ πρὸς δυσμὰς βλέποντας] Jungunt
hæc ita ſuperioribus Interpretes, ut tantum
de inhumato illo Cadavere dici putent, & ideo
malint in Singulari βλέποντα Quapropter
etiam Vultejus & Geſnerus verterunt, *& ſe-*
peliat ad Occaſum ſpectans, ſcil. *Cadaver.*
Tornæſius vero, & Reliqui deinceps, *& ita*
ſepeliat, ut ad Occaſum ſpectet. Sed nihil
omnino mutandum, nec mutant MSti. Ne-
que vero de inſepultis & ignotis hominibus
tantum intelligenda illa putem, ſed vel ma-
xime de Civibus Athenienſium quibuſcunque,
qui omnes ita ſepeliebantur. Vide Plut. in
Solone, & Noſtrum *infra* VII. 19. Vix itaque
dubitem, quin hæc ſit altera & diverſa a ſu-
periori Lex, illi addita, quia item de Sepul-
tura agit. Cæterum Laërt. in *Solone* contra-
rium de Athenienſibus affirmat, ſcil. τοὺς νε-
κροὺς πρὸς ἀνατολὰς ἐστραμμένους, & ipſa ſepul-
chra πρὸς ἕω βλέπειν, *ſpectare Orientem.* No-
ſtro aſſentitur Plutarchus. In concordiam
redigere eos tentat Kuhnius *ad* VII. 19. Sed
nullam video ejus conciliandæ rationem, niſi
dicamus perinde eſſe in ſitu corporis ſepulti,
ſive *Orientem*, ſive *Occidentem ſpectare* eo-
dem ſenſu dicatur. Quod durum eſt dictu.
IDEM.

3 Βλέποντας] Non habet adjectivum hoc,
quo poſſit referri. præcedit enim σώματι &
αὐτῷ, quæ nec genere nec numero conve-
niunt. Kirchmannus in *opere de Funere. lib.*
III. *cap.* 8. edidit βλέποντα, quaſi in eo in-
telligi debeat ἄνθρωπον, cum ſuperius ſit σῶ-
μα ἀνθρώπου. SCHEFF. Kirchmannus ſecutus
eſt Caſaubonum *notis in Laërt. vitâ Solon.*
Cæterum βλέποντας rectius pronunciaveris
quia lex de pluribus ſignificanter loqui-
tur & ſubintelligit νεκροὺς *mortuos.* vid. *in-*
fra lib. VII. *cap.* 19. KUHN.

4 Βοῦν ἀρότην] Habet idem Petitus *de Legib.*
Att. p. 398. Alias non Athenienſes ſolum,
ſed & in univerſum omnes veteres bove ara-
tore abſtinuerunt. Varro *lib.* II. *cap.* 5.
Bos ſocius hominum in ruſtico opere & Cereris
miniſter. Ab hoc antiqui manus ita abſtineri
voluerunt, ut capite ſanxerint, ſi quis occidiſ-
ſet. Plinius *lib.* VIII. *cap.* 45. *Socium labo-*
ris agrique culturæ habemus hoc animal, tan-
tæ apud priores curæ, ut ſit inter exempla,
damnatus à populo Romano die dicta, qui con-
cubino procaci rure omaſum ſe edisse negante,
occiderat bovem: actuſque in exilium, tan-
quam colono ſuo interempto. Et Poëtæ fer-
reo demum ſeculo edi cœpiſſe ſcribunt. U-
ti patet ex Arato, Virgilio & aliis. Adde,
quæ notavit Biſciola *Tom.* II. *lib.* IV. *cap.*
17. *Hor. Subſ.* & Barth. *lib.* I. *Adv. cap.* 15.
SCHEFF. Pythagoras quoque voluit, ſuos
βοὸς ἀροτῆρος ἀπέχεσθαι, *à bove aratore ſe abſ-*
tinere, Euſtathius *in Odyſſ.* 1717. rationem
adfert, quia ſoli conſecrati ſunt boves. vide
Plutarchum *Orat.* II. de σαρκοφαγίᾳ. ſi duæ
illæ *Orationes* Plutarchi ſunt, Cujacium *l.*
IV. *Obſerv. c.* 20. Noſtrum *lib.* XII. *Hiſt.*
Anim. cap. 34. Stobæum *Serm.* 165. Colu-
mellam *lib.* VI. *de Re Ruſtica* in *præfatione.*
Porphyr. *lib.* II. περὶ ἀποχῆς. Apud Lyndios
tamen βοῦς ἀρότης Ἡρακλεῖ θύεται, *bos arator Her-*
culi cæditur. vide Philoſtratum *lib.* II. *Ico-*
num. ut & apud Athenienſes in feſto, quod
vocant Διϊπόλια, Noſter *lib.* VIII. *cap.* 3.
vid. Cl. Bocharti *P.* I. *Hierozoic. p.* 314.
Adde quod Thebani etiam Apollini Πολιῷ ἐρ-
γάτας βοῦς θύειν νομίζουσιν ex hiſtoria, quam ha-
bes

ἢ σὺν [5] τῇ ἁμάξῃ, μηδὲ τοῦτον θύειν, ὅτι καὶ οὗτος εἴη ἂν [6] γεωργὸς, καὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις καμάτων κοινωνός.

arato, vel etiam cum plauſtro, ne mactent, quoniam etiam ille eſt agricola, & humani generis laborum ſocius.

bes apud Pauſaniam in *Bœoticis*. *p*. 290. KUHN.

Βοῦν ἀρότην] Abunde ad hunc locum monuerunt & declararunt Viri Eruditiſſimi, Schefferus & Kuhnius, abſtinuiſſe Veteres pleroſque à *Bove Aratore* in ſacris faciendis; nec tamen id fuiſſe perpetuum, ne apud Athenienſes quidem, quippe qui feſtum habuerint, βουφόνια dictum: Vide *infra* VIII. 3. Unum Ego addam, ab illis prætermiſſum, quod tamen vel maxime ad hunc locum pertinet: Auctorem ſcilicet Legibus de Sepultura mortuorum agentibus hanc de Bove non immolando haud temere addidiſſe, quia nempe Solon diſerte & in perpetuum ſanxit, non generatim, ſed tantum in Funere, μὴ ἐναγίζειν βοῦν, *bove non Parentare*, ut refert Plutarchus. Cæteroquin enim Bubus, certe poſtea, adeo non abſtinebant aliis in ſacris, ut Iſocrates in *Areopag*. *p*. 344. exprobret ſui temporis hominibus, *Trecentos Boves* eos ſacris devoviſſe. PERIZ.

5 Τῇ ἁμάξῃ] Ἅμαξα eſt proprie plauſtrum onerarium. Hinc Heſ. ἔργ. 426. &c. Ruſticum ſuum jubet ſibi comparare ἅμαξαν & ἄροτρα duo. Imponebant enim ἁμάξαις onera, unde Idem *v*. 692. cavere eum jubet, ne imponat ὑπέρβιον ἄχθος ἐφ' ἅμαξαν, *nimium onus in plauſtrum*. Sed & inde Ἁμαξεῖα eſt *Onus plauſtrorum*, ὁ τῶν ἁμαξῶν φόρτος, ut Suidas exp. Trahebantur autem à *Bubus*, ut liquet etiam ex Proverbio apud Suidam, Ἅμαξα τὸν βοῦν ἕλκει, quod notat, meliorem regi à deteriore. Sed & in Bello Plauſtra, quæ vehendis oneribus adhibebantur, ἅμαξαι dicebantur. Sic XII. 64. ἅμαξαι περσικαὶ, quæ ſequebantur exercitum Ptolemæi. Et apud Plutarch. in *Æmilio* ἅμαξαι dicuntur, quæ arma Macedonica in Triumphali pompa Pauli vehebant. Denique & in Urbibus erant; unde Xenophon *de Rep. Lacedæm.* *pag*. 397. Laconas ait habuiſſe tantum Nummos æreos decem Minarum, quæ *requirerent ſpatium* in ædibus, & quum apportatur, ἁμαξῶν ἀγωγὴν, *plauſtrorum actum*. IDEM.

6 Γεωργὸς] Eleganter Pythagoras apud Ovid. *Metam*. XV. 141.

Cumque Boum dabitis cæſorum membra palato,
Mandere vos veſtros ſcite & ſentite COLONOS.

IDEM.

ΚΕΦ. ιε'.

Δικαστήρια ἐν Ἀθήναις περὶ τῶν σφαγέων.

CAP. XV.

Loca ubi judicia Athenis exercebantur in homicidas.

Ὅτι [1] δικαστήρια ἦν Ἀττικὰ, περὶ μὲν τῶν ἐκ προνοίας ἀποκτεινάντων, [2] ἐν Ἀρείῳ πάγῳ· [3] περὶ δὲ τῶν

Judicia erant Athenienſibus, de iis qui conſulto aliquem occiderant, in Areopago: qui vero præ-

1 Δικαστήρια] Habes Hæc omnia accuratius apud Pollucem *lib*. VIII. *Onomaſt. cap*. 10. & Pauſaniam in *Atticis*. SCHEFF.

2 Ἐν Ἀρείῳ πάγῳ] Quæcunque hic traduntur, memorantur ita etiam à Pauſania & Polluce, ut notatum à Scheffero. Adde iis Demoſth. *adv. Ariſtocr. p*. 438. 439. Sciendum tamen, neutiquam hæc ita ſemper obſervata fuiſſe.

τοῦ ἀκουσίως, [4] ἐν Παλλαδίῳ· περὶ δὲ τῶν κτεῖναι μὲν ὁμολογούντων, ἀμφισβητούντων δὲ, ὅτι δικαίως, [5] ἐπὶ Δελφινίῳ γίνονται αἱ εὐθύναι.

præter voluntatem ſuam, in Palladio: at qui cædem quidem ſe feciſſe confitebantur, jure vero feciſſe contendebant, de iis in Delphinio jus dicebatur.

ΚΕΦ. CAP.

fuiſſe. Fuit ſane Areopagus Athenis locus antiquiſſimis jam temporibus judiciis de cæde deſtinatus. Unde, ut fabuloſa mittam, Meſſenii dicuntur jam tempore illo, quo Athenis adhuc erant Archontes Perpetui, Lacedæmonios ante Bellum provocaſſe ad Arbitrium vel Argivorum, vel Amphictyonum, vel denique *Areopagitarum*, quod, ut ait Pauſan. in *Meſſenicis cap.* 5. ille confeſſus judicabat jam tunc ἐκ παλαιοῦ, *antiquitus*, δίκας τὰς φονικὰς, *lites de cæde*. Sed judicabantur tamen illic etiam alterius generis crimina. Tacit. *An.* II. 55. *Theophilum quendam* memorat *Areo judicio falſi damnatum*. Sic Æſchylus, quod *myſteria enunciaverat* in fabula quadam, dicitur capitis judicatus ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ apud Clem. Alex. *Strom.* II. *p.* 387. Et de ſimplici *vulnere* Lucianus in *Timone p.* 88. Προσκαλοῦμαί σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον. Sed de vulnere res nota eſt etiam ex Polluce *lib.* VIII. Quin immo iſtic etiam, quæ in *Delphinio* ſecundum hanc Noſtri & Aliorum ſententiam judicari debebant, fuiſſe judicata liquet ex Gellio XII. 7. Quid? quod etiam publicis attendebat moribus, τῇ εὐνομίᾳ civium? Docet id nos tota Iſocratis *Oratio Areopagitica*. Sed & in politicis maximam habuit auctoritatem à tempore Solonis uſque ad Periclem, qui eam imminuit. Vide Iſocratem *d. Orat.* Ariſt. *Polit.* II. 10. & V. 4. Cicer. *de Offic.* I. 22. PERIZ.

3 Περὶ δὲ τοῦ ἀκουσίως] ſc. ἀποκτεινάντων. Sed Sluisk. habet ἀκουσίων, ſcil. φόνων. Et ita in hac re Ariſtot. *Polit.* IV. 16. Περὶ τε τῶν ἐκ προνοίας, καὶ περὶ τῶν ἀκουσίων Demoſth. *adv. Ariſtocr. p.* 438. δικαστήριον τὸ τῶν ἀκουσίων φόνων. Et Pollux VIII. 10. de Palladio, ἐν τούτῳ λαγχάνεται περὶ τῶν ἀκουσίων φόνων. Sed tamen præfero vulgatum. Cæterum etiam in *Palladio*, inde, ut ajunt, dicto, quod ibi Palladium Trojanum, Diomedi à Demophoonte ademptum, fuerit collocatum, alterius generis judicia fuerunt exercita. Certe Iſocrates *adv. Callimachum pag.* 910. Cratino ait diem dictam homicidii *in Palladio*, quod alterius Ancillæ caput ita contriviſſet, ut ex eo vulnere moreretur, quod utique ἐκ προνοίας debuiſſet eſſe factum. PERIZ. Παλλαδίου mentio fit in inſcriptione, quam exhibet Sponius in *Miſcell. Erudit. Antiq. Sect.* X. *pag.* 320. ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙ ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ. Confer Harpocrationem in *v.* Βουλεύσεως & Ἐπὶ Παλλαδίῳ. & Suid. in Ἐπὶ Παλλαδίῳ.

4 Ἐν Παλλαδίῳ] Pollux ἐπὶ Παλλαδίῳ. GESN.

5 Ἐπὶ Δελφινίῳ] Erat Templum Apollinis ſic cognominati, quod exſtruxit Ægeus Theſei pater, qui & illic habitavit, ut conſtat ex Polluce VIII. 10. & Plut. in *Theſeo*. Theſeus etiam primus ibi dicitur judicatus & abſolutus, quum Pallantidas occidiſſet, & Latrones Scirona & Sinin. Addit Pauſan. in *Atticis pag.* 28. *Antequam Theſeus abſolveretur, neceſſum fuiſſe omnibus, qui cædem admiſerant, fugere, vel viciſſim occidi* Atqui Oreſtes dudum antea confeſſus cædis in Matrem perpetratæ reus, abſolutus fuerat Athenis, quia jure eam occiderat. Vide Demoſth. *adv. Ariſtocr. p.* 439. Illud vero judicium non in *Delphinio*, quod tunc necdum exſtabat, verum in Areopago peractum traditur. Addunt his Tribus Judiciis etiam alia Pauſanias & Pollux, immo & Demoſthenes ac Ariſtoteles *dictis locis*. PERIZ.

ΚΕΦ. ιϛ΄.

Ὅτι παιδίον διὰ ἱεροσυλίαν θάνατον κατεκρίθη.

Ὅτι ἐκ τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος [1] στεφάνου πέταλον χρυσοῦν ἐκπεσὸν [2] ἀνείλετο παιδίον, οὐ μὴν ἔλαθεν. Οἱ οὖν δικασταὶ παίγνια καὶ ἀστραγάλους προὔθηκαν τῷ παιδὶ, καὶ τὸ πέταλον. Ὁ δὲ καὶ αὖθις ἐπὶ τὸν χρυσὸν κατηνέχθη· καὶ διὰ ταῦτα ἀπέκτειναν αὐτὸν ὡς θεοσύλην, οὐ δόντες συγγνώμην τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τιμωρησάμενοι διὰ τὴν πρᾶξιν.

CAP. XVI.

Puer ſacrilegii nomine capitis damnatus eſt.

Puer aureum folium, quod ex Dianæ corona deciderat, ſuſtulit, nec vero latuit. Judices igitur crepundia & talos propoſuerunt puero, & folium illud aureum. Ille vero iterum delatus eſt ad aurum: & propterea occiderunt eum tanquam ſacrilegum, ætati veniam non dantes, ſed punientes eum propter id quod fecerat.

ΚΕΦ. CAP.

1 Στεφάνου] Nam Deorum ſtatuæ plerumque erant aureis *coronis* ornatæ. Hinc Heſiod. Θεογ. 17. Ἥβην, & Aviam hujus Dianæ, Φοίβην v. 136. dicit χρυσοστέφανον: ſicuti Venerem ἐϋστέφανον v. 196. & 1008. Similiter apud Romanos; unde Plaut. *Trinum.* I. 2. 46. *Nam nunc Ego ſi te ſurripuiſſe ſuſpicer Jovi coronam de capite è Capitolio.* Et ita paſſim in Nummis Coronati conſpiciuntur Dii. Per πέταλον autem intellige *folium*, ſeu *laminam folii ſpecie.* Nam coronæ illæ aſſimulabant plerumque frondes aut fructus, quibus ipſis etiam Dii coronabantur. Hinc Artemidorus II. 34. Στεφανοῦν θεοὺς ἄνθεσι καὶ κλάδοις τοῖς προσήκουσι καὶ νενομισμένοις ὁσίοις, ἀγαθὸν πᾶσι, *Coronare Deos floribus & ramis convenientibus & habitis ſanctis, bonum eſt omnibus.* Ita accipiendum videtur, quod Clemens Alex. *Protrept. p.* 34. Antiochum Cyzicenum loco aureæ ſtatuæ feciſſe ex alia materia ſimilem, πετάλοις κεχρυσωμένην. Confer II. 18. & VIII. 1. *extr.* PERIZ.

2 Ἀνείλετο παιδίον] Pueri mater ſacerdos Dianæ Braurone, quod diſcimus ex fragmento Hyperidis apud Pollucem *lib.* IX. *cap.* 4. κόρη, inquit, νόμισμα παρ᾽ Ἀθηναίοις ἦν, ὡς Ὑπερίδης, τῷ παιδίῳ τῆς ἐν Βραυρῶνι ἱερείας τῶν ἀναθημάτων τι λαβόντι παραβληθῆναι λέγων ἐπὶ πυρὰν (lego πεῖραν) συνέσεως κόρην. *κόρη numiſma eſt apud Athenienſes, ut Hyperides ait, puero ſacerdotis illius Deæ, quæ eſt Braurone, donarium aliquod ſumenti, Coren eſſe propoſitam, ad explorandum ejus intellectum. Cum vero ille iterum ad aureum donarium manus extenderet, judicio feciſſe ſacrilegium viſus damnatuſque eſt.* V. loc. KUHN.

ΚΕΦ. ιζ΄.

Περὶ Ἀθηναίων δεισιδαιμονίας.

Ὅτι τοσοῦτον ἦν Ἀθηναίοις δεισιδαιμονίας· εἴτις [1] πρινίδιον ἐξέκοψεν [2] ἐξ Ηρῴου, ἀπέκτειναν αὐτόν· ἀλλὰ

CAP. XVII.

De Athenienſium ſuperſtitione.

Tantum ſuperſtitionis inerat Athenienſibus: Si quis vel parvam ilicem excidiſſet è luco Herois, eum

1 Πρινίδιον ἐξέκοψεν] Nefas enim fuit, arborem excidiſſe è Luco, aut quidquam, quod ſacrum erat, in ſuum convertiſſe uſum. Immo vero ne frondem quidem licuit ex luco ſumere, ac dare pecoribus ægris, neque paſcere in loco ſacro. Unde apud Ovidium *Faſt.* IV. 747. Paſtor, rogans ſibi veniam,

Sive Sacro pavi, ſedive ſub arbore ſacra,
Pabulaque è buſtis inſcia carpſit ovis.
Si mea fax ramo lucum ſpoliavit opaco,
Unde data eſt ægræ fiſcina frondis ovi.

Sic cum Hyrnethoni Temeni Filiæ exſtructum eſſet ἡρῷον, addita eſt illi loco & agro lex, ut neque avulſa ventis ex oleis aut ex aliis arboribus iſtius loci liceat domum auferre, aut in ſuum adhibere uſum: ſed prorſus iſtic relinquere ea oportebat, tanquam ſacra Hyrnethoni. Vide Pauſan. *Corinth.* *cap.* 28. PERIZ.

2 Ἐξ Ηρῴου] Verterim *ex luco Herois alicujus.* Emphaſis enim in eo eſt, & magis id declarat vim ſuperſtitionis, quod ita puniverint, non modo eum, qui violaſſet lucum majoris Dei, ſed etiam qui *Herois.* Erant enim *Heroes* Dii tantum medioxumi, ſeu terreſtres. Hinc Porphyrius, ut *ad cap.* 12. oſtendimus, collocat Eos cum χθονίοις medios inter *Olympios Deos* & *Inferos.* Neque alii credebantur quam veri fuiſſe Homines, ſed priſci temporis, & majoris ſtaturæ ac virtutis, qui poſt mortem ſuam relati eſſent in Deos. De eorum ſtatura elegans eſt locus Pauſaniæ *Eliac.* II. 5. ubi ait Polydamantem fuiſſe hominum maximum, πλὴν τῶν Ηρώων καλουμένων, καὶ εἴ τι ἄλλο ἦν πρὸ τῶν Ηρώων θνητὸν γένος, *exceptis illis, qui Heroes vocantur, & ſi quod aliud ante Heroas mortale genus fuit.* Addo Ariſtot. *Polit.* VII. 14. *init.* Relati credebantur poſt mortem ſuam in cœlum, & ideo divinis colebantur honoribus. Qua de re Vide Illuſtriſſ. Viri Ezech. Spanhemii *Obſervationes ad Julian. Or.* I. *pag.* 67. & 295. Hinc ſi quis Novus illis accedebat, paſſim is, etiam in Nummis, Ηρως dicitur, & τιμὰς ἡρώων accipere. Sic apud Polyæn. I. 18. Athenienſes dicuntur Codro ἀναστήσασθαι τιμὰς τῶν Ηρώων. Hinc ergo Ηρῷον Sacellum, quo talis Heros colitur. Ita habuimus modo feminæ Hyrnethonis ἡρῷον ex Pauſ. *Corinth.* Idem in *Phocic. cap.* 4. ἡρῷον ἥρω ἀρχηγέτου. Anton. Liber. *fab.* 33. Τὸ ἡρῷον τὸ τῆς Ἀλκμήνης. Tale Ηρῷον hic intelligitur, cujuſmodi plura erant Athenis, ſicuti plures habebant Heroas, quos colerent, inter quos tamen præcipui erant *Eponymi*, de quibus Vide Pauſan. in *Atticis* & *Phocicis.* IDEM.

3 Τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερὸν στρουθὸν] Fuit, cum nunc locum vitioſum haberem, & pro στρουθὸν, πορεῖαν ſcriberem, certumque intelligerem ſerpentem, ſeu draconem, quem Æſculapio conſecratum ejuſque miniſterio dedicatum, ex hoc ipſo ſcriptore *lib.* VIII. *Hiſt. Anim.* *cap.* 12. didiceram. Sciebam enim paſſerem, quem vulgo illa vox latine ſignificat, nullibi huic Deo ſacrum reperiri. Verum quoniam nil temere mutandum, cenſeo interpretationem ſupereſſe, ſecundum quam intelligi hic locus poſſit, atque priſca ejus lectio retineri. Nimirum ſi dicamus, ἱερὸν στρουθὸν non ſacrum Æſculapii paſſerem, ſed ſacram ejus alitem, quæcunque ea denique ſit, ſignificare, ac fortaſſe gallum aut galli-

nam

ἀλλὰ καὶ Ἀτάρβην, ὅτι τὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸν ἱερὸν στρουθὸν ἀπέκτεινε πατάξας,

eum morte mulctabant: ſed & Atarben, quod Æſculapii ſacrum paſſe-

nam intelligi poſſe, quam Æſculapio immolari conſueviſſe teſtis Feſtus *l.* IX. & Plato in *Phædone*, quando moriturus Socrates Critoni dicit, ἀλεκτρυόνα ὀφείλομεν Ἀσκληπιῷ. Ita enim veteres Græcos hoc nomen invenio accepiſſe. Gerhard. Joh. Voſſius *Idolol. lib.* III. *cap.* 86. *Quandoque vox* στρουθὸς *generalem habet ſignificationem, ac gravioribus etiam alitibus competit. Imo Cæſar Scaliger ex Nicandro, qui priſco more loqui amat, colligit,* στρουθὸν *antiquiſſimis dictam eſſe gallinam, eoque & ſtruthiocamelum, non tam paſſerem marinum, quam gallinam marinam reddi debuiſſe.* SCHEFF. Nondum adeo in anguſtum, ut Comicus ait, noſtræ coguntur copiæ, ut hic caſcâ quâdam ſignificatione στρουθὸς accipiamus pro *gallo gallinaceo.* Eſt enim ὁ ἱερὸς στρουθὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ paſſerculus ille, qui in fano Æſculapii, ut aviculæ id genus ſolent, nidulum ſuum ſuſpenderat, & loci ſanctitate ab omni injuria defendebatur. Hunc Athenienſes ut Æſculapii hoſpitem ſupplicemque, ſacrum reputarunt Deo, apud quem habitabat. ita Herodotus *l.* I. *c.* 159. refert, Cumæos miſiſſe legatos ad Branchidas, qui *Apollinem* conſulerent, an Pactyam Lydum, qui ſupplex ad eos confugerat, Perſis ad necem depoſcentibus dederent. Oraculo reddito, Pactyam Perſis dedendum eſſe, unus ex legatis de induſtria templum Apollinis perluſtrans ἐξαίρεε τοὺς στρουθοὺς καὶ ἄλλα ὅσα ἦν νενοσσευμένα ὀρνίθων γένεα ἐν τῷ νηῷ, *paſſeres aliaſque aviculas, quæ in templo nidulatæ erant ſuis exemit nidulis. Quo facto hanc vocem emiſſam adyto ferunt,* ἀνοσιώτατε ἀνθρώπων, τί τάδε τολμᾷς ποιέειν; τοὺς ἱκέτας μου ἐκ τοῦ νηοῦ κεραΐζεις; *Hominum impuriſſime, cur iſta auſus es facere? Itane meos ſupplices templo exturbas?* Ex quibus ſatis patet, aviculas illi Deo ſacras haberi, in cujus æde nidificarunt. Varro ideo hirundines vocat *hoſpitas* Apollinis apud Arnobium *lib.* VI. *contra gentes.* Sunt etiam, qui iſta *Pſalmi* גם צפור &c. explicant de paſſerculis & hirundinibus in altari Domini nidificantibus. Quapropter talis quoque fuit paſſer, quem eliſit ictu Atarbes, eoque nomine ab Athenienſibus interfectus eſt. His viſum fuit ſubjicere locum è Plinio geminum germanum noſtro. Ita autem ille: *Tiberio principe ex fœtu ſupra Caſtorum ædem genitus pullus* (corvi), *in oppoſitam ſutrinam devolavit, etiam religione commendatus officinæ domino. Is maturè ſermoni aſſuefactus, omnibus matutinis evolans in roſtra, in forum verſus, Tiberium, dein Germanicum & Druſum Cæſares nominatim, mox tranſeuntem Pop. Rom. ſalutabat, poſtea ad tabernam remeans, plurium annorum aſſiduo officio mirus. Hunc ſive æmulatione vicinitatis manceps proximæ ſutrinæ, ſive iracundiâ ſubitâ, ut voluit videri, excrementis ejus impoſitâ calceis maculâ, exanimavit, tanta plebis conſternatione, ut primo pulſus ex ea regione, mox & interemptus ſit, funuſque innumeris aliti celebratum exequiis:* &c. *Adeo ſatis juſta cauſa pop. Rom. viſa eſt exequiarum ingenium avis, aut ſupplicii de cive Romano, in ea urbe, in quâ multorum Principum nemo deduxerat funus.* confer & Dionem Chryſoſtomum in ῥοδιακῷ. KUHN.

Τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερὸν στρουθὸν] Etiam hunc Lucianus *in Jove Tragœdo p.* 205. παρέγγραπτον dicit, h. e. *aſcitum* in Societatem Deorum. Nam revera & ille ex Homine factus erat Heros, ſed inter primos & antiquiſſimos. Quæ autem fuerit hæc ejus *Avis*, quis etiam ille *Atarbes*, ignoro. Dubitem de *Paſſere*, de quo ceteroqui non inelegans eſt conjectura Kuhnii, nempe, non omnes paſſeres fuiſſe ſacros Æſculapio, ſed *Sacrum* hic dici talem paſſerem, qui forte nidum tunc habuerit in templo Æſculapii; dubitem tamen, quia Atarbes dicitur avem intereniſſe πατάξας, *percutiens, verberans*, quum paſſeres vix admittant quenquam tam prope, ut ab eo percuti queant. Si *Gallum gallinaceum* intelligamus, ut voluit Schefferus, omnia erunt magis expedita. Gallus enim adeo proprius fuit & Sacer Æſculapio, ut Pictores vel Figuli formare eum fuerint ſoliti, ita, ut Gallum manu geſtaret. Vide Plutarch. *de Oracul. defectu pag.* 400. Solent autem ejuſmodi A-

ves

τάξας, οὐκ ἀργῶς τοῦτο Ἀθηναῖοι παρεῖδον, ἀλλ' ἀπέκτειναν Ἀτάρβην, καὶ οὐκ ἔδοσαν 4 οὔτε ἀγνοίας συγγνώμην, οὔτε μανίας, πρεσβύτερα τούτων

paſſerem occidiſſet feriendo, non ſegniter id neglexerunt Athenienſes, ſed morti adjudicarunt Atarben, neque dederunt veniam ignorantiæ, ne-

ves Sacræ nutriri in Deorum templis. Plutarch. *de Fortuna Roman. pag.* 325. Χῆνες ἱεροὶ περὶ τὸν νεὼν τῆς Ἥρας ἐτρέφοντο θεραπεύοντες τὴν Θεόν, *Anſeres ſacri in templo Junonis colebantur, venerantes Deam.* Legerim autem hîc, non ὅτι, ſed ὅτε τοῦ Ἀσκ. Concinnior ita erit nexus. PERIZ. Cl. Fabrettus in *Syntagm. de Columna Trajani cap.* 7. τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερὸν στρουθὸν *cornicem* interpretatur, eamque Æſculapio dicatam fuiſſe ait propter matrem ejus *Coronida*, unde & ipſe *Coronides* ab Ovidio dicitur *lib.* XV. *Met. v.* 624. atque hinc etiam in gemma, quam hic quoque exhibui,

expreſſum Æſculapium, dextra *cornicem*, læva *baculum* tenentem fingit contra fidem veterum monumentorum, in quibus Æſculapii baculo inhæret ſerpens lubricis amplexibus, quin imo ex pileo evidenter apparet, in hac gemma repræſentari Medicum, qui multis ſeculis poſt Æſculapium vixerit, forte ipſum Galenum, quem pileo ornatum quoque præferunt Nummi Pergamenorum: aviculâ vero, quam dextra tenet, coturnicem deſignari opinor, utpote quæ maximum in medicina uſum præſertim contra epilepſiam præſtare credebatur.

4 Ουτε ἀνίας] Geſnerus legit ἀβουλίας. Caſaubonus, ἀνοίας, quod eſt propius à veteri ſcriptura firmatque MS. A. in MSS. B. & C. legitur ἀγνοίας. SCHEFF.

Ουτε ἀνίας συγγνώμην] Neſcio unde illud ἀνίας devenerit in Edd. niſi ſi primo Editori arriſerit illa παρονομασία, quæ eſt in ἀνιας & μανίας, ac de ſuo nobis eam dederit. Certe enim, qui nunc excuſſi ſunt Codices, legunt vel ἀνοίας, ut Pariſ. A. & Sluisk. vel ἀγνοίας, ut Pariſ. B. & C. ac noſter Lugd. Illud ἀνοίας conjecit dudum etiam Caſaubonus, ſed legendum omnino cum poſterioribus ἀγνοίας. Nam quid ἄνοια, *dementia*, tantum differt à μανίᾳ, *Inſania*? Deinde vero, ut in *ſeqq.* μεμηνὼς reſpicit μανίαν, ita hic dici quid debet, quod reſpondeat τῷ Ἀκουσίως in *ſeqq.* Hoc autem eſt ἀγνοία, *ignorantia*, *imprudentia.* Nam qui quid *ignarus* facit is vero id facit ἀκουσίως, *non conſulto*, non ἐκ προνοίας, quod *cap.* 12. τῷ Ἀκουσίως opponebatur. Herodianus I. 13. ἀγνοίᾳ τῶν πραττομένων, *ignoratione eorum quæ fiunt.* PERIZ. Arrianus *lib.* VI. *de Exp. Al. cap.* 25. ἴασιν δὲ τῶν παρόντων ἰδέᾳ, τῆς ἀγνοίας προσποίησιν μᾶλλόν τι, ἢ τὴν ὡς γινωσκομένων ἐπιχώρησιν. quem locum adfert Suidas in *v.* ἐπιχώρησις. ubi ἀγνοίας quoque reſtituendum ex MS. & Arriano pro vulg. ἀνοίας.

5 Οἱ δὲ μεμηνὼς] Hæc non intelligo. quo enim pertinent οἱ δέ? ſententiam eſſe puto, fuiſſe alios qui dicerent, eum (Atarben) feciſſe hoc non ſpontè, alios feciſſe per furorem, ſed Athenienſes neutrum exceptionis loco voluiſſe accipere. certe, niſi explices hoc modo non conveniet ſuperioribus, in quibus dicitur, Athenienſes nec imprudentiam nec inſaniam attendiſſe. Græca tamen quomodo emendari debeant non ſatis video. SCHEFF. οἱ δὲ ſcil. φασὶ. *alii vero*, ajunt. Solet enim Noſter tam conciſè loqui. aliud exemplum hujus locutionis extat in *fragmentis* Ælian. voce ἀπάνατο. vide *infra l.* VIII. *c.* 19. KUHN. De ratione hujus Conſtru-ctionis

των ἀμφοτέρων τὰ ἐκ θεοῦ ποιησάμενοι. Ἐλέγετο γὰρ ἀκουσίως, [5] οἱ δὲ μεμηνὼς τοῦτο δρᾶσαι.

neque inſaniæ, utriſque his antiquiora ducentes ea, quæ erant Dei. Dicebatur enim haud conſulto, ab aliis vero, per furorem id feciſſe.

ctionis Vide quæ notavi *ad* II. II. Ut & *infra ad* XIII. 20. & maxime *cap.* 43. & XIV. 18. Solet autem illud *οἱ δὲ* ut recte monuit Kuhnius, ſæpe ita poni, quando alia & diverſa narratio exponitur, idque ut intelligatur *φασὶ*, licet id conſtructioni ſuperiorum aliquando non videatur ſatis reſpondere. Sic XII. 35. Σιβύλλαι τέσσαρες, ἡ Ἐρυθραία &c. οἱ δὲ φασι, καὶ ἑτέραι ἐξ. XIII. 23. ἀπήντησε γὰρ αὐτῷ τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκοπῆναι ὑπὸ Ἀλκάνδρου, ὡς μὲν φασι, λίθῳ βληθείς. *Hiſt. Anim.* I. 6. Γλαύκης ἀκούω, ἐρασθῆναι κύνα, οἱ δὲ οὐ κύνα, ἀλλὰ κριόν. PERIZ.

ΚΕΦ. ιη΄.

Περὶ ἐγκύου γυναικὸς θάνατον καταγνωσθείσης.

Ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ, ἐπεί τινα φαρμακίδα συνέλαβον, καὶ ἔμελλον θανατώσειν, [1] οὐ πρῶτον αὐτὴν ἀπέκτειναν, [2] πρὶν ἀπεκύησεν. [3] Ὅτε γὰρ συνελήφθη, ἐκύει. Τὸ

CAP. XVIII.

De muliere prægnante, quæ capitis damnata eſt.

Senatores Areopagi, quum veneficam quandam prehendiſſent, & eam morti tradere vellent, non prius ipſam interemerunt, quam partum edidiſſet. Nam quum prehenderetur,

1 Οὐ πρῶτον] Et ſic non Græcorum modo, ſed & Ægyptiorum & Romanorum legibus cautum erat. Quintilianus *declamat.* CCLXXVII. *Supplicium prægnantis lex differri in diem partus jubet.* Plutarchus *de ſera numinis vindicta: Legem Ægyptiam nonne videntur recte quidam Græcorum deſcripſiſſe, quæ jubet gravidam, ſi mortis fuerit damnata, aſſervari, donec pariat.* Idem teſtatur Diodorus *lib.* II. Briſſon. *lib.* II. *cap.* 20. *Antiquit. Select.* Cauſam vide apud Hug. Grotium *lib.* II. *de I. B. & P. cap.* 21. §. 14. SCHEFF. Ulpianus *l.* 3. *ff. de Pœnis. Prægnantis mulieris conſumendæ damnatæ pœna differtur, quoad pariat. Ego quidem, & ne quæſtio de ea habeatur, ſcio obſervari, quamdiu prægnans eſt.* confer Covarruv. *lib.* IV. *Variar. c. ultim.* Freherum *lib.* I. *Parergῶn. cap.* 17. & quos laudat Gothofredus *in Ulpiani locum ante citatum.* quibus adde hæc Philonis περὶ φιλανθρωπίας: πάντων ἀνοσιώτατον ἑνὶ καιρῷ καὶ ἡμέρᾳ μιᾷ ἔγγονον ὁμοῦ καὶ μητέρα κτείνειν. συνιέναι δέ μοι δοκοῦσιν ὁρμηθέντες ἔνιοι τῶν νομοθετῶν καὶ τὸν ἐπὶ ταῖς κατακρίτοις γυναιξὶν εἰσηγήσασθαι νόμον, ὃς κελεύει τὰς ἐγκυούσας ἂν ἄξια θανάτου δρῶσι, μὴ θανεῖν, μέχρις ἂν ἀποτέκωσιν, ἵνα μὴ ἀναιρεθῇ μὲν συναπόληται τὸ κατὰ γαστρός, *omnium impiiſſimum eſt, fœtum una cum matre uno eodemque tempore & die necare* (Levit. 22.) *Id vero legiſlatores nonnulli intellexiſſe & ad ferendam legem de damnatis mulieribus mihi moti videntur, quæ prægnantes, ſi quæ capitis damnari mereantur, ad ſupplicium dare vetat ante partum, ne cum illâ interfectum ſimul pereat quod utero clauditur.* vide *Synopſin Puerperii* à Bartholino editi KUHN. Adde Menagii *Amœnitates Jur. Civ. cap.* 21.

Οὐ πρῶτον αὐτὴν ἀπέκτειναν &c.] Hinc Coronis gravida ex Apolline, & ab eo propter adulterium ſagittis confixa apud Ovid. *Metamorph.* II. 609.

Potui

τὸ ἀναίτιον οὖν βρέφος ἀναλύοντες τῆς καταδίκης, τὴν αἰτίαν μόνην ἐδικαίωσαν τῷ θανάτῳ.

retur, prægnans erat. Innoxium itaque infantem abſolventes à damnatione, eam, quæ culpam admiſerat, ſolam morte mulctarunt.

——— *Potui pœnas tibi, Phœbe, dediſſe,*
Sed peperiſſe prius, duo nunc moriemur in una.

Plura in hanc rem Vide apud Schefferum & Kuhnium. PERIZ.

2 Ὅ τε καὶ συνελήφθη ἔκυε] Videtur hic aliquid depravatum, quid ſi? ὅτε δὲ τὸ συλληφθὲν ἔκυε. GESNER. Caſaubonus corrigit: ἣν καὶ συνελήφθη καὶ ἔκυε. Ut ſit ſenſus, priuſquam in lucem edidiſſet, quod erat conceptum & in utero gerebatur. Geſner. ὅτε δὲ τὸ συλληφθὲν ἔκυε. Sequerer Caſaubonum. Niſi quis mallet ſcribere, ἣ ἔκυε, repetita littera ex fine præcedentis verbi, quam videtur per ſimilitudinem abſorpſiſſe. SCHEFF. Verba illa, ὅτε καὶ συνελήφθη ἔκυε, parentheſi includenda, ut μεταξυλογία, & ita accipienda, *cum enim comprehenderetur, gravida jam erat.* συλλαμβάνειν enim ſignificat vel *auxiliari*, vel *concipere*, vel etiam *comprehendere maleficum*, quæ ultima ſignificatio eſt hujus loci, vide Thomam Magiſtrum in *hac voce.* Juvant etiam MS. B. & C. qui, notante Scheffero, habent, ὅτε γὰρ συλλήφθη, atque adeo more ſuo explicant Noſtrum. vid. Indicem in καί. KUHN.

3 Ὅ, τε καὶ συνελήφθη, ἔκυε] Cum non tantum Excerpta Pariſienſium Codicum, ſed & meus uterque, immo & Mediceus Primus à Gudio excuſſus, diſerte habeant, ὅτε γὰρ συνελήφθη, ἔκυε, *cum enim prehenderetur, gravida erat*, non dubitavi id recipere. Nam quæ Alii hic tentarunt MStis deſtituti, condonanda ipſis ſunt. Reſpicit vero Auctor hiſce verbis ſuperius illud, ἐπεί τινα φαρμακίδα συνέλαβον, quo ſenſu etiam hoc συνελήφθη accipiendum eſt. PERIZ.

ΚΕΦ. ιθ'.

Αἰσχύλος ἀσεβείας κριθεὶς πῶς διεσώθη.

CAP. XIX.

Æſchylus impietatis nomine condemnatus quomodo evaſerit.

Αἰσχύλος ὁ τραγῳδὸς [1] ἐκρίνετο ἀσεβείας ἐπί τινι δράματι. Ἑτοί-

Æſchylus tragœdus ob quoddam drama impietatis damnabatur. Quum-

1 Ἐκρίνετο ἀσεβείας ἐπὶ &c.] h. e. non jam *damnatus erat*, ut recepta Verſio, ſed *judicabatur*, vel ſummum *damnabatur*. Quid vero fuit, quo ita peccavit Æſchylus? An Fabula, quæ dicitur *Eumenides*? Primus enim illarum crinibus angues inſeruit, ut nos docet Pauſan. *Atticis cap.* 28. Sed & Auctor Vitæ ejus inter cauſas Exilii, in quod tandem abiit, hanc quoque refert, quod chorum Eumenidum tanto induxerit numero, populumque iis ita terruerit, ut infantes exanimarentur, & fœtus abjicerentur à gravidis: id quod ex Polluce confirmat iſtic Stanlejus. An vero Crimen ejus fuit, quod, ut notant Herodotus, II. 156. & Pauſan. *Arcad.* 37. Primus Poëtarum ſecutus Ægyptiorum potius Theogoniam, quam Græcorum, Dianam auſus eſt dicere Filiam, *non Latonæ*, quæ

Ετοίμων οὖν ὄντων Αθηναίων [2] βάλλειν αὐτὸν λίθοις, [3] Αμεινίας ὁ νεώτερος ἀδελφὸς, [4] διακαλυψάμενος τὸ ἱμάτιον, ἔδειξε τὸν πῆχυν ἔρημον τῆς χειρός. Ετυχε δὲ ἀριστεύων ἐν Σαλαμῖνι ὁ Αμεινίας, ἀποβεβληκὼς τὴν χεῖρα, [5] καὶ πρῶτος Αθηναίων τῶν ἀριστείων ἔτυχεν. Επεὶ δὲ εἶδον

Quumque Athenienſes jam parati eſſent eum lapidibus obruere, Aminias junior frater, quum aperuiſſet pallium, cubitum oſtendit manu carentem. Fortiſſime autem pugnarat Aminias in Salamine, ubi manum amiſit, & primus Athenienſium fortitudinis præmium conſequutus eſt. Ubi

quæ ex illorum ſententia Nutrix fuerit Apollinis & Dianæ, *ſed Cereris*. Verum neque hæc, neque prior illa, cauſa eſt hujus judicii & periculi. Veram enim nobis reliquit Clemens Alex. *Strom.* II, *p.* 387. Αἰσχύλος τὰ μυστήρια ἐπὶ σκηνῆς ἐξειπὼν ἐν Αρείῳ πάγῳ κριθεὶς, οὕτως ἀφείθη, ἐπιδείξας μὴ μεμυημένον, *Æſchylus, quum Myſteria in ſcena enunciaſſet, cauſam dicens in Areo pago ita evaſit, cum docuit, ſe non fuiſſe initiatum.* Adde Ariſtot. *Ethicis* III. I. ubi agens de eo, qui quid peccat invitus vel ignarus, & hoc colore ſe excuſat, οἷον λέγοντές φασιν ἐκπεσεῖν αὐτοὺς, ἢ οὐκ εἰδέναι, ὅτι ἀπόρρητα ἦν, ὥσπερ Αἰσχύλος τὰ μυστικὰ, *ſicuti qui dicunt ſe ſibi excidiſſe, aut neſciviſſe, eſſe illa arcana, ſicuti Æſchylus ſe neſciviſſe Myſtica.* KUHN.

2 Βάλλειν αὐτὸν λίθοις] Athenienſibus quoque uſitatum fuit hoc genus ſupplicii. Cicero de *Offic.* III. II. *Athenienſes Cyrſilum quendam, ſuadentem, ut Xerxem reciperent, lapidibus obruerunt.* Sed & reliquis Græcis, à quibus eo ſupplicii genere ad Trojam exſtinctus dicitur Palamedes. Et inde Lucian. *de morte Peregr.* inter Bacidis, ut ait, Verſus hunc quoque exhibet *pag.* 775.

Λάεσσι βαλέειν τοῦτον τάχα πάντας Αχαιούς.

Oportet, *ut illum omnes Græci lapidibus petant.* Et antea de Parianis *pag.* 766. ſi quis eum parricidii inſimularet, λίθοις εὐθὺς ἐβάλλετο. Vide & Meurſium *ad Lycophr. Caſſandram p.* 182. PERIZ.

3 Αμυνίας] Autori *vitæ Æſchyli* eſt Αμεινίας, de re ipſa conſule Diodorum Siculum *lib.* XI. Heraclidem apud Euſtrat. III. *Nicom.* I. SCHEFF. Ariſtoph. in *Veſpis* Αμυνίας quoque legit. Etymologicum. ὡς φαίνει Φανίας, ἀμύνω, Αμυνίας, ὥσπερ χαίρω Χαιρίας καὶ πλεονασμῷ τοῦ β Χαβρίας. Cæterum non tantum *Amynias* in pugua navali ad Salaminem mancus eſt factus, verum ante in campo Marathonio alter Æſchyli frater *Cynegirus* utramque manum amiſit, navim jam fugientem retinere conatus. vid. Juſtin. *lib.* II. & alios, & ipſe Æſchylus in eadem pugna fratris fortitudinem æmulatus eſt ſtrenuè, ut ex Pauſania in *Atticis* videre eſt. KUHN. Quum uterque MS. legat Αμεινίας, & ita eum vocet etiam Auctor *Vitæ Æſchyli*, immo & Herodotus VIII. 84. & 93. non dubitavi id recipere. Utrumque enim Αμεινίας & Αμυνίας æque eſt Proprium Nomen, & diverſis ideo locis à Suida ponitur. Quem Ariſtophanes Αμυνίαν dicit, is vere etiam erat Αμεινίας. Vide Scholia *ad* Νεφέλ. *pag.* 124. Supereſt ergo ſolus Diod. Siculus, qui hunc Αμυνίαν vocet; ſed forſan, ſi excuterentur ejus Codices MSti, æque pateret Ejus, ac Æliani, Editionum error. Ex ſequentibus liquet, Athenienſes, quando quieti conſiſtebant, habuiſſe manus intra pallium contractas, de qua re Vide Meurſ. *Spicil. ad Theocr. p.* 84. Apud Lacedæmonios vero etiam Lege *jubebantur* Adoleſcentes *intra pallium continere manus.* Xenophon *de Rep. Laced. p. m.* 395. καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπέταξεν ἐντὸς μὲν τοῦ ἱματίου τὼ χεῖρε ἔχειν. PERIZ.

4 Διακαλυψάμενος &c.] Quintilianus *lib.* II. *Inſtit. cap.* 25. *M. Aquiliam defendens Antonius quum ſciſſâ veſte cicatrices quas is pro patria pectore adverſo ſuſcepiſſet, oſtendit, non orationis habuit fiduciam, ſed oculis populi Romani vim attulit, quem illo ipſo aſpectu maxime motum in hoc ut abſolveret reum,* cre-

δὴν οἱ δικασταὶ τοῦ ἀνδρὸς τὸ πάθος, ὑπεμνήσθησαν τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ ἀφῆκαν τὸν Αἰσχύλον.

Ubi vero judices viderunt viri cladem, quam erat paſſus, redierunt in facinorum ejus memoriam, Æſchylumque abſolverunt.

creditum eſt. vide & ſequentia *l. c.* KUHN.

5 Καὶ πρῶτος Ἀθηναίων &c.] Intellige *primum* ordine ex iis, qui poſt illud prœlium ſtatim communi Græcorum decreto honorati ſunt τοῖς ἀριστείοις. Nam plures fuiſſe tunc iis ornatos docet Herod. VIII. 93. qui & virtutem Aminiæ exponit *cap.* 84. Adde Diod. Sic. XI. *pag.* 22. Ipſe etiam Æſchylus in pugna Marathonia cum altero fratre Cynægiro fortiſſime rem geſſit, ſed & dein in pugnis Salaminia ac Platæenſi. Vide Pauſan. in *Atticis*, & *Vitam Æſchyli*. Nihilo minus in exilio tamen eſt mortuus in Sicilia, ſed quod, utrum fuerit voluntarium, an coactum, incertum facit diverſitas ſententiarum, quæ reperitur apud ipſos Veteres. Ego poſterius crediderim. PERIZ.

ΚΕΦ. κ'.

Περὶ Ταραντίνων νηστείας, καὶ Ῥηγίνων.

CAP. XX.

De Tarentinorum jejunio, & Rheginorum.

Ταραντίνων πολιορκουμένων [1] ὑπὸ Ἀθηναίων, καὶ μελλόντων ἁλῶναι λιμῷ, οἱ Ῥηγῖνοι ἐψηφίσαντο μίαν ἡμέραν ἐν ταῖς δέκα νηστεύειν, καὶ [2] ἐκείνης [3] τὰς τροφὰς ἐκχωρῆσαι Ταραν-

Quum Tarentini ab Athenienſibus obſiderentur, periculumque eſſet, ne fame vincerentur, Rhegini diem unum ex decem jejunare decreverunt, & ejus alimenta concedere Ta-

1 Ὑπὸ Ῥωμαίων] Nihil ad hunc locum notant Viri Eruditiſſimi, Schefferus & Kuhnius, haud dubie, quia nihil in Hiſtoriis reperiebant, quod ad illuſtrandum hujus Capitis argumentum pertineret, licet Bella Romanorum à tot Scriptoribus & tam copioſe fuerint conſcripta, ut res tam illuſtris, irrita Tarentinæ Urbis obſidio, neutiquam nobis ignota eſſe deberet. Sed quid, facerent, quum corruptus ſit hic locus, nec abſque MStorum ope, aut certiſſima rei geſtæ demonſtratione, ad alios transferri populos tota debeat Hiſtoria. At egregium ſe nobis hoc in Capite præſtat Codex Sluisk. qui diſerte legit ὑπὸ Ἀθηναίων, Id quod confirmatur à duobus Codicibus Regiis, ut me docuit Cl. Boivinius. Lugd. vero Noſter magis etiam corruptus eſt, quam ſunt Editiones, ſed unde tamen novo patet exemplo, quantopere corrumpi ſoleant Nomina Propria. Legit enim, ταραντίνων πολιορκουμένων ὑπὸ Ῥωμαίων. Neque aliter Codex Regius 3064. Cæterum à Romanis bis obſeſſa fuit hæc Urbs, ſed & Capta: Prius poſt quam Pyrrhus ex Italia exceſſit, à Papirio, Vide Scalig. *ad Euſeb.* 1742. Dein Bello Annibalico, à Fabio. Nunquam vero Illi ab ea diſceſſerunt re infecta. Athenienſes vero, quum varia molirentur in Sicilia ac Italia, adverſos ſibi habuerunt Tarentinos, qui illos non modo in

ραντίνοις. Ἀποστάντων οὖν αὐτῶν ἐσώθησαν, καὶ μεμνημένοι τοῦ πάθους, ἑορτὴν ἄγουσι τὴν καλουμένην Νηστείαν οἱ Ταραντῖνοι.

Tarentinis. Ita vero decedentibus illis ſervati ſunt, & memores calamitatis feſtum agunt Tarentini, quod Jejunium appellabant.

in forum ac ſtationem, ſed ne ad aquam quidem admiſerunt, ut refert Thucyd. VI. 44. In hac ergo expeditione quin aliquid, ſed irriti conatus, obiter tentaverint contra Tarentinos, atque adeo hic legendum ſit, ΥΠ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ex Codice Sluisk. & Regiis, pro ΥΠΟ ΡΩΜΑΙΩΝ, haud magnâ ſane diſcrepantiâ, vix dubito. PERIZ. Mediceus etiam exhibet ὑπὸ Ἀθηναίων. quod præferendum duxi.

2 Ἐκείνοις] Mallem ἐκείνας. SCHEFF.

Ἐκείνοις τὰς τροφὰς ἐκχωρῆσαι Ταραντίνοις] Sine dubio etiam hic aliquid eſt vitii. Quamobrem varie hæc tentarunt Eruditi. Schefferus mallet ἐκείνας. Faber inſuper τῆς τροφῆς. Tu vero lege, mi Lector, ſine hæſitatione, καὶ ἐκείνης (ſcil. ἡμέρας) τὰς τροφὰς ἐκχωρῆσαι Ταρ. *& illius* diei *alimenta concedere Tarentinis*. Legunt ita mei MSti uno conſenſu. Quibus accedunt Duo Codices Regiæ in Galliis Bibliothecæ, quod iterum me monuit Humaniſſ. Boivinius. PERIZ.

3 Τὰς τροφὰς ἐκχωρῆσαι] Lego τῆς τροφῆς. FABER. Vix opus erit propter ἀντίπλωσιν. KUHN.

ΚΕΦ. κα'.

Ὅτι ἡ Μήδεια τὰ οἰκεῖα τέκνα οὐκ ἀπέκτεινεν.

CAP. XXI.

Quod Medea proprios liberos non occiderit.

Λέγει τις λόγος, τὴν φήμην τὴν κατὰ τῆς Μηδείας ψευδῆ εἶναι. Μὴ γὰρ αὐτὴν ἀποκτεῖναι τὰ τέκνα, [1] ἀλλὰ Κορινθίους. Τὸ δὲ μυθολόγημα τοῦτο ὑπὲρ τῆς Κολχίδος, καὶ τὸ δρᾶμα, [2] Εὐριπίδην φασὶ διαπλάσαι, δεηθέντων Κορινθίων· καὶ ἐπικρατῆσαι τοῦ

Hiſtoria quædam tradit, famam de Medea falſam eſſe. Non enim illam liberis ſuis mortem intuliſſe, ſed Corinthios. Fabulam vero de Colchide, & Tragœdiam, Euripidem ajunt confinxiſſe, rogantibus Corinthiis: & mendacium

1 Ἀλλὰ Κορινθίους] Qui eos obruerunt lapidibus propter munera, quæ attulere à matre. Vide Pauſaniam *Corinth. cap.* 3. KUHN. & apud Barneſium in *Vita Euripidis* §. 17. PERIZ. & Brodæum *ad Epigram. Gr. lib.* III. *pag.* 321.

2 Εὐριπίδην] In Tragœdia, cujus nomen eſt *Medea*, quam vide una cum Scholiaſte. SCHEFF. Ita & Minoëm Tragici falſis criminibus traduxerunt, ut Plato in *Minoe* contendit, ſimulque monet, non eſſe Poëtas irritandos iis, qui ad poſteros ſui memoriam ſine labe transfundi cupiunt. KUHN.

3 Μέχρι τοῦ νῦν ἐναγίζουσι] Scilicet ex Oraculi monitu, quum eorum Liberi prius infe-

τοῦ ἀληθοῦς τὸ ψεῦδος διὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ ἀρετήν. Ὑπὲρ δὲ τοῦ τολμήματος, φασι, τῶν παίδων 3 μέχρι τοῦ νῦν ἐναγίζουσι τοῖς παισὶ Κορίνθιοι, 4 οἱονεὶ δασμὸν τούτοις ἀποδιδόντες.

cium ſupra veritatem valuiſſe propter poëtæ præſtantiam. Pro ſcelere vero in pueros etiam nunc, ut fertur, Corinthii inferias faciunt Pueris, quaſi tributum iis reddentes.

feſtarentur à Diis Manibus illorum Medeæ Filiorum. Ergo Sacra his annua ſunt conſtituta, in quibus Corinthiorum Liberi tondebantur, & atras geſtabant veſtes. Vide *ibidem* Pauſan. Periz.

4 Οἱονεὶ δασμὸν ἀποδιδόντες] Vide quam negligenter Editio Editionem ſit ſecuta, præſertim quia error non magnopere vitiabat ſenſum. MSti pariter poſt δασμὸν addunt τούτοις. Illud ipſum agnoſcunt etiam Editiones omnium Primæ, Romana, & Baſileenſis. At Tigurina Geſneri per incuriam haud dubiam omiſit. Sic factum, ut deinceps in nullâ amplius, neque in Tornæſianis, neque Schefferianis, compareat. Idem.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ἕκτον.

ÆLIANI

VARIÆ HISTORIÆ

LIBER VI.

ΚΕΦ. α'.

Περὶ τινων καθ' ἄλλων ὀργῆς, ἀπανθρωπίας, ὕβρεως, ἀδικίας, ἐπάρσεως.

[1] Αθηναῖοι, κρατήσαντες Χαλκιδέων, κατεκληρούχησαν *αὐτῶν τὴν γῆν εἰς δισχιλίους κλήρους, [2] τὴν Ιππόβοτον καλουμένην χώραν. [3] Τεμένη

CAP. I.

De quorundam in alios ira, inhumanitate, contumeliâ, injuria, arrogantia.

Athenienſes, devictis Chalcidenſibus, terram eorum, quæ Hippobotos dicebatur, in duo millia ſortium diviſam colonis aſſignarunt. Tem-

1 Αθηναῖοι] Hiſtoriam habet Herodotus in *Therpſichore*. SCHEFF. Notabile eſt, quod in Neutro Codice appareat hic ullum indicium Novi Libri, quod in Sluisk. ſolet ſemper Rubris Literis Majoribus declarari. Idem de Regiis omnibus teſtatur Doctiſſ. Boivinius, & veriſimiliter colligit inde, nihil ex Libro Sexto nunc ſupereſſe, ſed Librarios, ut hunc defectum diſſimularent, Librum Unum, ſeu Quintum, in Duos diviſiſſe. Quin ex Mediceo notat Gudius. *Conjungitur cum libro* v. *& ſpatium relinquitur vacuum pro libro Sexto, ſeptem folia vacua.* Cæterum res, de qua hic loquitur Ælianus geſta eſt paulo poſt ejectos Piſiſtratidas, tempore Darii Hyſtaſpis, ſed ante Marathonium bellum. Cauſa autem iræ adverſus Chalcidenſes in Eubœa, de quibus agitur, erat, quod ſuppetias miſiſſent Cleomeni Regi Spartanorum, qui Atticam invaſerat, ut Iſagoram Athenienſibus daret Tyrannum, & expelleret Cliſthenem cum ſua factione. Vide

μένη δὲ ἀνῆκαν τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῷ 4 Λιλάντῳ ὀνομαζομένῳ τόπῳ· τὴν δὲ λοιπὴν

Templa vero Minervæ dederunt in loco, quem Lilantum vocant: reliquam

de Herodot. v. 77. qui tamen circumſtantias quaſdam omittit, veluti de *Columnis Locationum*, quaſdam aliter refert, veluti de *Sortibus* prædiorum, vel colonis iſtic collocatis, quos ille facit *quatuor millium*, quod & veriſimilius. Certe XL. *Sortes* ſunt nimis exiguæ numero. Sed Sluisk. habet εἰς β κλήρους, h. e. διχιλίους, *duo millia ſortium*. Idque confirmat Codex Regius, qui fuit Strategi, tum Alter Numeri 3132. ex priore manu, nam recentior ſubſtituit vulgatum. Quapropter crediderim iſtam lectionem eſſe omnium optimam, etiam præ Herodotea. Cæterum Athenienſes tanto magis ſuccenſebant Chalcidenſibus, quod hi eorum eſſent Coloni jam ante Bellum Trojanum eo miſſi. Vide Strabon. X. *pag*. 446. 447. PERIZ. Pro τεσσαράκοντα repoſui διχιλίους ex MS. Mediceo, cujus ſcripturam vindicavit Parens in *Præfat. Tom*. IV. *Theſ. Antiquitatum Græc. præfixa*.

2 Ἱππόβοτον] Puto Ἱπποβοτῶν ſcribendum. Nam apud Herodotum eſt Ἱπποβατέων χώρη. Sic autem vocabantur, qui Reipubl. præerant, apud Chalcidenſes. vide Strabon. *lib*. X. *pag*. 447. & ibi Caſaub. SCHEFF. Ego nihil mutem. FABER.

Τὴν Ἱππόβοτον κ.λ.] Herod. *d. l.* χώρην, ait, τῶν Ἱπποβατέων, & addit, Οἱ δ' Ἱπποβάται ἐκαλέοντο, οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων, *Opulenti inter Chalcidenſes vocabantur Hippobatæ*, h. e. *Equorum inſcenſores*. Malit ergo & hic loci Schefferus ἱπποβατῶν. Sed cum Fabro nihil mutandum cenſeo. Nam MSti tuentur vulgatum, & utrumque recte de eodem agro dici poteſt. Erat enim ſimul τῶν Ἱπποβατῶν & ipſe ἱππόβοτος, h. e. *equos alens*. Sic paſſim apud Homerum Ἄργος ἱππόβοτον. Emendaverim potius Strabonem, qui *lib*. X. *pag*. 447. videtur idem voluiſſe, quod Herodotus. Nam ait Chalcidenſes multas miſiſſe colonias in Italiam & Siciliam, quando ἡ τῶν Ἱπποβοτῶν καλουμένη ἐπεκράτει πολιτεία· προέστησαν γὰρ αὐτῆς ἀπὸ τιμημάτων ἀριστοκρατικῶς ἄρχοντες. Homines enim illi non dicebantur ἱπποβοτοὶ, vel ἱπποβόται, ſed ἱπποβάται, ut ex Herodoto patet. Videmus autem ex illo Strabonis loco Remp. Chalcidenſium fuiſſe olim in manu iſtorum *Hippobatarum*, h. e. Civium, qui opulentiores erant, & equos in uſum Reip. alere poterant. Nam ubi tale quid requirebatur, iſtic plerumque erat Ariſtocratia, vel Oligarchia, ut notat Ariſtoteles *Polit*. IV. 3. hos ipſos etiam *Chalcidenſes* in exemplum adferens. PERIZ. Nihil omnino mutandum cenſeo in *loco cit*. Strabonis, quum ἱπποβότας, non vero ἱπποβάτας, Chalcidenſium opulentiſſimos fuiſſe teſtetur Plutarchus in *Camillo*. καὶ Χαλκιδέων δὲ τοὺς Ἱπποβότας λεγομένους, πλούτῳ καὶ δόξῃ διαφέροντας, ἐξέβαλεν. Sed & Herodotus *l. c.* ex MS. Florent. Ἱπποβοτέων & Ἱπποβόται, ſcripſit, quare & apud eundem *lib*. VI. *cap*. 100. pro Ἱπποβοτέων reſcripſerim Ἱπποβοτέων. & ſicut Ἱππόβοτος χώρα dicta fuit pars regionis Chalcidenſis, ita pratum quoddam in Media ſitum a Strabone *lib*. XI. vocatur λειμὼν Ἱππόβοτος.

3 Ἀνῆκαν] Interp. *Templa Minervæ reliquerunt*, ut ſit ſenſus, Athenienſes Minervæ templa, quæ ante fuerant in campo condita, reliquiſſe intacta. malim accipi locum de *campo Minervæ ſacrato*, ita, ut locus ille partim τέμενος fuerit, partim ad colendum ferendumque redemptoribus ceſſerit. KUHN.

Τεμένη δὲ ἀνῆκαν &c.] h. e. ut interpretor, ex terra Chalcidenſium, loca quædam in Lilanto, Agro juxta Fluvium ſic quoque dictum, ſepararunt, & permiſerunt, vel dederunt & conſecrarunt, ſuæ Minervæ. Ἀνιέναι enim ſæpe ita ponitur pro *Concedere*, *permittere quid alicui*. Sic Lucian *de Morte Peregr. pag*. 758. Τὸν τῇ πατρίδι ἀνέντα πεντακισχίλια τάλαντα, *qui patriæ ſuæ reliquit*, vel *conceſſit*, 5000. *Talentorum*. Τεμένη autem ſunt quælibet loca ex profano uſu exempta, & Diis conſecrata, cujus generis quia etiam Luci & Templa erant, hinc paſſim τέμενος etiam pro *Luco* vel *Templo* ponitur. Heſ. Ἀσπ. 58. Ἐν τεμένει Ἀπόλλωνος, *in Luco Apollinis*. Dio Chryſoſt. Τρωικῷ *extr*. Caſſandram ait ἐν τῷ τεμένει φθαρῆναι τῆς Ἀθηνᾶς, ἐχομένην ἀγάλματος, *in Templo Minervæ ſtupratam*,

πὴν ἐμίσθωσαν, [5] καὶ τὰς ϛήλας τὰς πρὸς τῇ βασιλείῳ ϛοᾷ ἑϛηκυίας, αἵπερ οὖν τὰ τῶν μισθώσεων ὑπομνήματα εἶχον. Τοὺς δὲ αἰχμαλώτους ἔδησαν, [6] καὶ οὐδὲ ἐνταῦθα ἔσβεσαν τὸν κατὰ Χαλκιδέων θυμόν.

[7] Λακεδαιμόνιοι Μεσσηνίων κρατήσαν-

quam terram pretio elocarunt, & columnas, ad Regiam porticum collocatas, quæ monimenta continebant elocationum. Captivos vero in vincula dederunt, & ne his quidem factis iram adverſus Chalcidenſes extinxerunt.

Lacedæmonii Meſſeniis ſuperatis,

tam, quum teneret ejus ſtatuam. Vide & Heſych. *Lilantus* campus vel *Lelantus*, ut Strabo, fuit ſupra Chalcidem, in quo fontes erant aquæ calidæ ac ſalubris ad depellendos morbos, & venæ æris ac ferri mixtæ. Vide Strabon. *lib.* x. *pag.* 447. Flumen *Lelantum* habes apud Plinium IV. 12. qui illi addit continuo *aquas calidas, quæ Hellopiæ vocentur.* Ab *ære ibi primum reperto* tota quondam inſula *Chalcis* fuit dicta, ut ex Callidemo ibidem refert Plinius. Ab Sluisk. abeſt τόπον, nec ſane deſideratur. Abeſt etiam à Codice Regio Strategi, & Codici 3132. recentior demum manus adjecit. PERIZ. Deſideretur eadem vox quoque in Mediceo.

4 Λιλάντον] Λίλαντον ſemper &. Strabo nominat. vide eum *lib.* x. præcipue *p. m.* 447. ubi campum ſic oſtendit appellatum. SCHEFF. Euſtathius etiam per ι legit Λιλάντιον à λιλαίω, *cupio, in Iliad. p.* 279. 1198. KUHN.

5 Καὶ τὰς ϛήλας] Caſaubonus legit, καὶ τὰς ϛήλας ἔϛησαν τὰς περὶ &c. Melius haud dubie Meurſius: τ. δ. λ. ἐμίσθωσαν κατὰ ϛήλας τὰς π. τ. Ut ſit ſenſus: elocarunt agrum Chalcidenſem juxta columnas hujus porticus. vide eum *lib.* VI. *Att. Lect. cap.* 17. & in *Ceramico cap.* 3. SCHEFF. Accuſandi caſus Atticis pro nominativo uſurpatur, ita, ut ſæpe ab illo incipiant orationem, poſtea tamen quaſi ſui obliti deſinant non aliter ac ſi nominativus præceſſiſſet. Arrianus *lib.* I. *de Rebus geſtis Alex.* ἠγγέλθη αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν τοὺς Ἀσπενδίους, οἳ οὐδὲν τῶν συγκειμένων πρᾶξαι ἐθέλοιεν. ubi Ἀσπενδίους pro οἱ Ἀσπένδιοι. & ita alibi *eodem libro* loquitur. Scholiaſtes Thucydidis *in lib.* III. *pag.* 195. μετάβασιν ἀπὸ αἰτιατικῆς εἰς εὐθεῖαν, *tranſitionem ab accuſativo ad rectum* veteri Atticiſmo videtur aſſerere. ideoque τὰς ϛήλας &c. ita in formulam communis Syntaxeos redigerem: καὶ αἱ ϛῆλαι αἱ περὶ τῇ βασιλείᾳ ϛοᾷ ἑϛηκυῖαι αἵπερ &c. *& columnæ ad porticum, ut vocant Regiam ſtantes, illæ inquam indicium elocationis præferebant.* nec repugnabo, ſi quis hic accuſativum abſolute velit poſitum pro καὶ τῶν ϛηλῶν τῶν περὶ τῇ β. ϛ. ἑϛηκυιῶν, *etiam erectis vel collocatis ad porticum regiam columnis*, quæ more vetuſto pacta conventa & alia quævis acta publica ſervabant inciſa & inſcripta. vid. *Obſervat.* Lucæ Holſtenii *ad Porphyrium de Vit. Pythag. p.* 68. prius tamen malim. Phavorin. αἰτιατικὴν ἀντὶ εὐθείας παραλαμβάνειν Ἀττικῶν ἐϛι, *accuſandi caſum pro recto adhibere Atticorum eſt.* Ariſtoph. *Avibus* δεινόν γε, τὸν κήρυκα, τὸν παρὰ τοὺς βροτοὺς οἰχόμενον, εἰ μηδέποτε νοϛήσει πάλιν. *indignum eſt ſi præco ad homines miſſus nunquam redeat.* vid. Scholia *ibidem. p.* 416. *Edit. Baſil.* & *notas ad lib.* II. *Noſtri cap.* 13. quibus hæc Caſauboni *in Polyænum* addas, *p.* 659. *putet aliquis mendum in hac ſententia eſſe: non eſt tamen, ſed eſt καινοπρεπείας non invenuſtæ σχῆμα, quo ejus ætatis Sophiſtæ mirifice delectabantur. Paſſim etiam in Æliani ſcriptis oppido quam elegantibus & eruditis id obſervabis.* Quod igitur σχῆμα in nominandi caſu abſolute poſito agnovit Caſaubonus, id ipſum etiam hic loci in quarto caſu manifeſte ſe ingerit legentibus: ideoque ſine emendatione Noſter ſibi ſuam καινοπρέπειαν poſtliminio habeat. KUHN.

Καὶ τὰς ϛήλας &c.] Lege cum Meurſio & Scheffero κατὰ τὰς ϛήλας, h. e. *Secundum illud, quod tradunt hæ columnæ* &c. Nam ut ita abſolute Accuſativus ponatur pro Nominativo, & nihil ſequatur, quod de eo enuncietur, id mihi abſurdum videtur. Saltem deleri ita deberet τὸ αἵπερ οὖν. Tunc enim ſenſus foret, *Et quod ad columnas* &c. *continebant*

σαντες, 8 τῶν μὲν γινομένων ἁπάντων ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ τὰ ἡμίση ἐλάμβανον αὐτοὶ, καὶ 9 τὰς γυναῖκας τὰς ἐλευθέρας εἰς τὰ πένθη βαδίζειν ἠνάγκαζον, καὶ τοὺς ἀλλοτρίους, καὶ μηδὲν σφίσι προσήκοντας, νεκροὺς κλαίειν. 10 Τοὺς δὲ τῶν ἀνδρῶν ἀπέλιπον γεωργεῖν, οὓς δὲ ἀπέδοντο, οὓς δὲ ἀπέκτειναν.

tis, omnium, quæcunque Meſſenia ferret, dimidiatam partem ſibimet ipſi ceperunt, & mulieres liberas in funera prodire coëgerunt, & alienos, neque quicquam ad ſe pertinentes, mortuos deflere. Ex viris vero aliquos reliquerunt colendo ruri, nonnullos vendiderunt, nonnullos etiam interfecerunt.

Αθηναῖοι δὲ ὕβρισαν καὶ ἐκείνην τὴν ὕβριν.

Athenienſes vero etiam hanc exer-

bant illæ monumenta locantium. De Accuſativo ſatis ipſe egi II. 13. Sed non ubique locum hoc habet, nec niſi, ubi Latine exponi poteſt vel per Ablativum abſolutum, vel per Ellipſin τοῦ *quod ad.* Quo conſtructionis modo etiam apud Latinos occurrit. Exempla attuli complura *ad Sanctii Minervam pag.* 130. 146. & 545. Cæterum *Regia* illa *porticus*, βασίλειος στοὰ, erat Athenis, ſic dicta, quia iſtic ille ex Annuis Novem Archontibus, qui *Rex* dicebatur, jus dicebat. Vide Meurſium *Ceramico Gem. cap.* 3. & *Attic. Lect.* VI. 17. Hæc quum jam ita ſcripſiſſem, perlatæ ſunt ad me literæ Eruditiſſimi Boivinii, quibus ſuam de hoc loco conjecturam mecum communicavit. Suſpicatur ille legendum forſan, κἀν ταῖς στήλαις, ταῖς πρὸς τῇ βασιλείῳ στοᾷ ἑστηκυίαις. ἐτήρουν τὰ τ. μ. ὑπομνήματα, deleto εἶχον. Conjectura hæc eſt, ſed commodi ſenſus: & conjecturis agi oportet, ubi MSti conſpirant, ut hic faciunt, in manifeſtum errorem. PERIZ.

6 Καὶ οὐδὲ] Cuperus καὶ οἶδε, quia nihil amplius feciſſe videntur. SCHEFF. Imo ira Athenienſium intra hos ſe terminos non continuit. Captivos enim duabus minis redimi à ſuis paſſi equidem ſunt, at vincula eorum in arce conſecrarunt, ut apud poſteros extaret aliquod fædæ captivitatis monumentum. vide Herod. *l.* VII. *c.* 77. hoc eſt quod Noſter ait οὐδὲ ἐνταῦθα &c. KUHN.

Καὶ οὐδὲ ἐνταῦθα] Mediceus καὶ οὐδὲν ἐντ.

7 Λακεδαιμόνιοι] Adde Juſtinum *lib.* III. *cap.* 5. & Pauſan. *lib.* IV. *p. m.* 122. SCHEFF.

8 τῶν μὲν γινομένων &c.] Humani ſane & benigni fuerunt victores, ſi Meſſeniis omnium, quæ habebant, dimidiam tantum partem abſtulerunt, quum alii illis temporibus non modo omnia victis eripere ſolerent, ſed & ipſos inſuper vel occidere vel vendere, id quod etiam hi ipſi Lacones mox feciſſe in Meſſenios dicuntur. Neque vero quiſquam extitit, qui Laconum Clementiam in Meſſenios multum laudaverit, neque certe id agit Auctor hoc Capite. Quid ergo? Nempe ſimpliciſſima hæc verba, quæ nihil vitii habent, & quæ ſi quis ad juvandam juventutem explicanda cenſuiſſet, clamarent continuo naſutuli, ea à nemine non intelligi, neutiquam tamen intellecta fuerunt à Tot Editoribus, qui ſine animadverſione ulla hanc retinuerunt verſionem Vulteji, *quæcunque in Meſſenia erant, dimidiatam* &c. At vero γινομένων, non notat hic *res, quæ erant* iſtic, ſed quæ quotannis *naſcebantur & producebantur, fruges, & fructus terræ.* Sic *ſupra* I. 15. ἐξ ὧν νεοττοὶ οὐ γίνονται αὐταῖς. Plut. in *Solone*, plane ut hic, ἐγεώργουν ἐκείνοις ἕκτα τῶν γινομένων τελοῦντες, *Agrum colebant illis ſextam partem fructuum ſolventes.* Thucyd. VI. 54. de Piſiſtratidis, εἰκοστὴν πρασσόμενοι τῶν γιγνομένων, *viceſimam partem annui proventus exigentes.* Et de Hominibus ipſis, quum naſcuntur, Noſter XIII. 1. Ταύτην ὁ πατὴρ γενομένην ἐξέθηκε. Firmat hanc expoſitionem & indubiam reddit ipſa Hiſtoria, quæ ita factum tradit. Pauſan. *Meſſen.* 14. Spartanos ſcribit Meſſeniis illlis, quos ἀπέλιπον γεωργουμένων τροφῶν σφίσιν ἀποφέρειν εἰς Σπάρτην πάντα ἡμίσεα, *alimentorum vero, quæ ex agricultura proveniunt, ut Spartam deferrent omnia dimidia.* Vide iſtic etiam antiquiſſimi Tyrtæi carmen. PERIZ.

ὕβριν. Εὐτυχίας γὰρ λαβόμενοι, τὴν εὐπραγίαν σωφρόνως οὐκ ἤνεγκαν. Τὰς γοῦν παρθένους [11] τῶν μετοίκων [12] σκιαδηφορεῖν ἐν ταῖς πομπαῖς ἠνάγκαζον ἑαυτῶν κόραις, τὰς δὲ γυναῖκας ταῖς γυ-

exercuerunt inſolentiam. Nacti enim meliorem fortunam, non tulerunt modeſte illam felicitatem. Inquilinorum itaque puellas adigebant, ut umbellas ſuis puellis in pompis ſacris præ-

9 Καὶ τὰς γυναῖκας] Tyrtæus Poëta vetus de Meſſeniis

> Δεσπότας οἰμώζοντες ὁμῶς, ἄλοχοί τε καὶ αὐτοὶ
> Εὖτέ τιν᾽ οὐλομένη μοῖρα κίχοι θανάτου.

Pauſanias in *Meſſeniacis:* προείρητο δὲ καὶ ἐπὶ τὰς ἐκφορὰς τῶν βασιλέων καὶ ἄλλων τῶν ἐν τέλει, καὶ ἄνδρας ἐκ τῆς Μεσσηνίας καὶ τὰς γυναῖκας ἐν ἐσθῆτι ἥκειν μελαίνῃ. Nota, etiam viros ſervilia hæc miniſteria coactos facere, non tantum fæminas. SCHEFF. Confer Homer. *Iliad.* T. KUHN.

Τὰς γυναῖκας τὰς ἐλευθέρας &c.] Conjunctim hæc ſunt accipienda. Ingenuæ enim feminæ non prodibant in funus, niſi propinquorum, multo minus *lamentabantur* tanquam præficæ, quod tamen Meſſenias facere coegerunt Lacones. Hujuſmodi enim mulieres cæteroqui pretio conducebantur, & apud Græcos quidem dicebantur *Caricæ* vel *ex Caria*, Heſych. in Καρῖναι. Apud Latinos vero *Præficæ*. Vide Feſtum. Conferri cum hoc facto Lacedæmoniorum debet, quod mortuo Auguſto quidam in Senatu Romano cenſuerunt, funus triumphali pompa ducendum, *canentibus næniam principum liberis utriuſque ſexus*, Suet. *Aug. cap.* 100. Sed & hoc nimium iſtic habebatur, & ideo rejectum eſt. At in Græcia res tanto erat indignior, quia iſtic feminæ minus prodibant in publicum, nec *in celebritate verſabantur*, ut ait Nepos, quia metuendum erat, ne quæ fierent inſidiæ illis, ſi conſpecta eſſent forma. Cujus rei in exſequiis illuſtre habemus exemplum apud Lyſiam *Orat.* 1. *non longe ab initio*. PERIZ.

10 Τοὺς δὲ τῶν ἀνδρῶν] h. e. *quoſdam*. Sic XIII. 46. καὶ τοὺς μὲν διεσκόρπισεν, οὓς δὲ ἀπέκτεινεν, αὐτὸν δὲ περιεσώσατο. Ubi male Faber. IDEM.

11 Τῶν μετοίκων] *Inquilini* pleriſque locis Græciæ vix diſtinguebantur à Servis. Immo Ariſtot. *Polit.* III. 1. Πολλαχοῦ οὐδὲ τούτων (ſcil. τοῦ δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι, *vocari in jus & vocare*) τελέως οἱ μέτοικοι μετέχουσι, ἀλλ᾽ ἀνάγκη νέμειν προστάτην. *Multis in locis neque eorum plane participes ſunt inquilini, ſed neceſſe illis ſibi adoptare Patronum.* Tales προστάτας certe Athenis etiam habebant μέτοικοι. Unde Iſocr. *de Pace p.* 402. eleganter, *tales moribus credimus eſſe noſtros Inquilinos, quales ſibi* τοὺς προστάτας νέμωσιν, *Patronos adoptaverint.* IDEM.

12, Σκιαδηφορεῖν] Hoc enim ſervile ac liberis hominibus indignum veterum opinione miniſterium. vide Laurentium Pignorium *de Servis p.* 221. SCHEFF. In *Edit.* Patavina eſt *p.* 206. KUHN.

Σκιαδηφορεῖν] Scil. ne Sole adurerentur, qua gratia *ſequebantur* eas Filiæ Inquilinorum cum σκιαδίοις. Ariſtoph *Avibus p.* 611. Φέρε μοι σκιάδειον, ἵνα ἀκολουθεῖν δοκῶ κανηφόρῳ. *Da mihi Flabellum, ut videar ſequi Canephoram.* Σκιάδια erant ejuſmodi inſtrumenta, quæ explicari & complicari poterant, & quibus Virgines ſe tuebantur adverſus Solis radios. Ariſtoph. *Equitibus p.* 362. Τὰ δ᾽ ὦτά σου ἐξεπετάννυτο, ὥσπερ σκιάδιον, καὶ πάλιν ξυνήγετο, *aures tuæ expandebantur, & iterum complicabantur, tanquam flabellum.* Ubi Schol. exp. σκέπασμά τι, ὅπερ αἱ γυναῖκες παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἔχουσι θέουσαι, ὑπὲρ τοῦ μὴ καίεσθαι τὰς ὄψεις ὑπὸ τοῦ ἡλίου· ἐκτείνεται δὲ καὶ συστέλλεται πρὸς τὸν κατεπείγοντα καιρόν. *Umbraculum aliquod, quod habent Feminæ apud Athenienſes, currentes, ne adurantur earum vultus à Sole; Extenditur autem & contrahitur, prout tempus id poſtulat.* Sed quid ſibi vult illud θέουσαι, *Currentes*? Legendum haud dubie θεῶσαι vel θεωροῦσαι, *Sacris ſpectaculis & pompis operam dantes.* Sic Socrates apud Stobæum *Serm.* 183. ad Uxorem, οὐχ ἵνα θεάσῃ, πορεύῃ, ἀλλ᾽ ἵνα θεαθῇς. Dicit autem Scholiaſtes Γυναῖκας. Non ergo ſolæ Virgines iis utebantur, ſed & Matronæ: Neque ergo ratio eſt, quare hoc in Æliani loco negemus, ταῖς γυναιξὶ Ἀθηναίων σκιαδηφοροῦντας γυναῖκας, quod facit Kuhnius,

γυναιξὶ, 13 τοὺς δὲ ἄνδρας 14 σκαφηφορεῖν. 15 Σι-

præferrent, & mulieres mulieribus, viri vero alveolos in iis geſtarent. Si-

nius, qui putat, quando Γυναῖκες nominantur, addendum omnino ὑδρειαφορεῖν, quia hoc etiam facere debebant Inquilinorum Uxores. Sed id Auctor hic loci non voluit, atque ideo non magis fecit mentionem *hydriarum*, quam *Sellarum*, δίφρων; unde & διφροφόροι dicebantur Virgines τῶν μετοίκων. Vide Suidam, & Etymol. M. Periz.

13 Τὰς δὲ ἄνδρας σκαφηφορεῖν] Mutila hæc verba cenſet Meurſius in *Panathen. cap.* 21. & ſic reſtituenda: τὰς δὲ ἄνδρας, σφίσι σκαφηφορεῖν. De re ipſa conſule Harpocrationem in Σκαφηφόροις. Scheff. Mutilum eſſe locum arbitror, lego ἄνδρας ἀνδράσι σκαφ. Faber. Locus mihi non videtur mutilus. Cum enim inquilinorum uxores cogerentur Athenienſium uxoribus ὑδριαφορεῖν, & virgines virginibus σκιαδηφορεῖν, reliquum erat, viros non aliis quam viris σκαφηφορεῖν, etiamſi non dixeris. Etymolog. Magnum voce ἀσκοφορεῖν. ἐν ταῖς Διονυσιακαῖς πομπαῖς τὰ μὲν ὑπὸ τῶν ἀστῶν πράττεται, τὰ δὲ τοῖς μετοίκοις ποιεῖν ὑπὸ τῶν νομοθετησάντων προστέτακται. οἱ μὲν γὰρ μέτοικοι, χιτῶνας ἐνδεδυμένοι χρῶμα ἔχοντας φοινικοῦν καὶ τὰς σκάφας φέρουσι· ὅθεν καὶ σκαφηφόρος λέγεται· οἱ δὲ ἀστοὶ ἐσθῆτα ἔχουσιν ἣν βούλονται, καὶ ἀσκοὺς κατὰ τῶν ὤμων φέρουσι καὶ διὰ τοῦτο ἀσκοφόροι καλοῦνται. *in feſtivis Bacchi pompis alia civibus, alia inquilinis à legislatoribus imperata. inquilini enim puniceis induti tunicis alveos ferunt: unde & σκαφηφόρος alvearius nomen habet. Cives autem veſtem, quam cuique libitum, ſumunt & utres humeris geſtant: unde ἀσκοφόροι utrigeri dicuntur.* σκαφηφόρος reddidi *alvearius* ex *Gloſſar.* Cyrilli, quod σκάφη, *ſcafa, lintreum* (vel linter) *alveum* interpretatur. alii reddunt, *ligonem*. Cæterum in textu omnino excidit poſt γυναιξὶ τὸ ὑδρειαφορεῖν, *hydriam geſtare*, quod onus inquilinorum uxoribus proprium erat. ita intelligendus Heſychius: ὑδριαφόροι μέτοικαι, *inquilinæ*, quarum mariti in pompis σκαφηφόροι, filiæ σκιαδηφόροι. vel διφροφόροι. ita plerique omnes qui de hoc argumento ſcripſerunt, niſi quis velit ex hoc Noſtri loco colligere, geminum τὸ ὑδριαφορεῖν & σκιαδηφορεῖν officium inquilinorum uxoribus datum eſſe. Kuhn.

Τὰς δὲ ἄνδρας σκαφηφορεῖν] Neſcio quare Meurſius in *Panathen. cap.* 21. interponat σφίσι, aut Faber ἀνδράσι. Neque enim σκάφαι ita inſerviebant Viris, ut σκιάδια Feminis. Miror etiam verti ab illo *Ligones*, quod ſecutus eſt Interpres Harpocrationis in Μετοίκιον & Σκαφηφόροι: quum tamen σκάφαι fuerint hic revera *alvei*, in quibus aliquid geſtari poterat, ſicuti in Navibus τὰ σκάφη dicebantur proprie τὰ κοιλώματα τῶν νηῶν, ἃ ἡμεῖς γαστέρας καλοῦμεν, ut ait Schol. Thucyd. 1. 50. ergo illa potiſſimum pars navium, quæ onus earum continebat. Vide & Suidam. Cæterum haſce σκάφας Schol. Ariſtoph. *ad Equites p.* 360. interpretatur ξύλινα ἀγγεῖα *lignea vaſa*. Quod vero ſuum habuerint uſum in ſacris ad geſtandas res ad ſacra adhibendas, liquet ex Athenæo viii. 3. Ταύτῃ ὅταν θύωσιν αἱ Δηλιάδες, προσφέρουσιν αὐτῇ σκάφας πάντων πλήρεις ἀγαθῶν, πλὴν ἰχθύων. *Huic igitur Deæ quum ſacra faciunt Deliorum feminæ, adferunt ei Alveolos plenos omnium bonarum rerum, præterquam piſcium.* Atque hac de cauſa Heſych. σκαφηφόρους quum dixiſſet appellari inquilinos, addit, *Scaphas enim ferebant in Panathenæis*, ἵνα ὡς εὖνοι (lege, ὡς ἔνιοι, *ut quidam* volunt, ſeu tradunt,) ἀριθμῶνται μετέχοντες τῶν θυσιῶν. Scilicet *Participes* erant *ſacrificiorum*, dum geſtabant res ad eorum uſum pertinentes, non ad ſolum ſervitium aut faſtum civium, licet vel ſic revera tamen Inquilini illi fuerint quaſi bajuli quidam, pro Civibus illa geſtantes, & præterea ſatis duriter in hoc negotio tractarentur, quippe quum iis in hac pompa ne hiſcere quidem aut mutire licuerit, ut patet ex Proverbio, Συστομώτερος σκάφης. Vide Meurſ. *Attic. Lect.* iv. 9. Periz.

14 Σκαφηφορεῖν] Hoc Noſter ὕβριν *contumelioſam* tractationem vocat. Heſychius autem mitius interpretatur, & inquilinos eâ de cauſa in Panathenaïcis ſcaphas geſtaſſe ait, ὡς εὖνοι ἀριθμῶνται μετέχοντες τῶν θυσιῶν, *ut inter eos, qui Athenienſibus bene vellent, numerarentur, dum ſacrificiorum fiunt participes.* Kuhn.

15 Σικυώνιοι] Similis Tarentinorum in de-

 victos

15 Σικυώνιοι δὲ 16 Πελλήνην ἑλόντες, τάς τε γυναῖκας τῶν Πελληνέων καὶ τὰς θυγατέρας 17 ἐπ' οἰκήματος ἔστησαν. Ἀγριώτατα ταῦτα, ὦ θεοὶ Ἑλλήνιοι, καὶ οὐδὲ ἐν βαρβάροις καλὰ, κατά γε 18 τὴν ἐμὴν μνείαν.

Ἐπεὶ τὴν 19 ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἐνίκησεν ὁ Φίλιππος, ἐπὶ τῷ πραχθέντι 20 αὐτός τε ἤρετο, καὶ οἱ Μακεδόνες πάντες. Οἱ δὲ Ἕλληνες δεινῶς αὐτὸν κατέπτηξαν, καὶ ἑαυτοὺς κατὰ πόλεις ἐνεχείρισαν αὐτῷ φέροντες. Καὶ τοῦτο γε ἔδρασαν Θηβαῖοι, καὶ Μεγαρεῖς,

Sicyonii quum cepiſſent Pellenam, uxores & filias Pellenenſium in lupanari proſtituerunt. Immaniſſima illa ſunt, ô Dii Græci, & ne in Barbaris quidem decora, ut mea fert memoria.

Quum viciſſet Chæronenſem pugnam Philippus, elatus erat animo cum ipſe, tum Macedones omnes, propter rem geſtam. Græci vero magno metu eum metuebant, ſeque oppidatim ei offerentes ultro tradebant: idque fecere Thebani, & Mega-

victos Carbinates crudelitas, de qua vide Athenæum *lib.* XII. SCHEFF.

16 Πελλήνην] Erat Urbs Achaiæ, vicina Sicyoniis. Vide Pauſaniæ *Achaica in extr.* Inde gentile eſt Πελληνεὺς, apud Stephanum *de Urbibus*. Bellum geſſerunt Sicyonii contra Achæos ſub Regibus ſuis ante tempora Belli Trojani. Nam poſtea, quum Heraclidæ Peloponneſum occupaſſent, Argivorum Reip. fuerunt additi: Pauſan. *Corinth.* PER.

17 Ἐπ' οἰκήματος] Οἴκημα Atticis τὸ πορνεῖον, *Lupanar*, notat. Vide Harpocr. & Heſych. Plenius LXX. Ezech. XVI. 24. καὶ ᾠκοδόμησας σεαυτῇ οἴκημα πορνικόν. Cæterum facinus illud Sicyoniorum diriſſimum revera fuit. Nihilo humanius tamen egerunt Tarentini, quum Carbinates in Japygia expugnaſſent. Eorum enim Uxores, Filias, & Pueros in ipſis Templis nudos omnium expoſuerunt libidini, ut refert Athen. XII. 5. Nec abhorret ab his factum Locrenſium in Filias Dionyſii Junioris, de quo Noſter IX. 8. PERIZ. Οἴκημα pro lupanari adhibuit quoque Lucianus in *Eunucho*. μεταπεμψάμενοι ἤν τινας τῶν ἐξ οἰκήματος γυναικῶν. & Dio Coccej. in *Excerpt. pag.* 673. ἀλλά τάγε οἰκήματα ἐν αὐτῷ τῷ παλατίῳ ἀποδειχθέντα καὶ τὰς γυναῖκας τὰς τῶν πρώτων, τούς τε παῖδας τοὺς τῶν σεμνοτάτων, οὓς ἐς αὐτὰ καθίζων ὕβριζεν. Sed & τέγος, quod idem valet, pro lupanari quoque uſurpari obſervat Henr. Valeſius *ad Euſebii Hiſtor. Eccleſ. pag.* 11. *cap.* 13.

18 Ἐμὴν μνείαν] Magis placet γνώμην. FABER. Vix aſſentior. reſpicit nimirum, quid barbaris probari vel improbari ſoleat, ad quod narrandum memoria magis quam judicio eſt opus. SCHEFF. Bene Fabri emendationem rejecit Schefferus, id quod confirmat Noſter *lib.* XII. *cap.* 32. *Hiſt. Anim.* ubi iterum uſus hac locutione eſt: κατά γε τὴν μνείαν τὴν ἐμὴν, *quod ego quidem ſciam* vel *meminerim*, inquit. KUHN.

19 Ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην] Juſtinus *lib.* IX. *cap.* 4. Diodorum *lib.* XVI. SCHEFF.

20 Αὐτός τε ἤρετο] Sed mox moderatiſſime ſe geſſit, inprimis erga Athenienſes. Vide *infra* VIII. 15. & qui iſtic laudantur à Kuhnio. PERIZ.

21 Καὶ Εὐβοεῖς, οἱ ἐν τῇ Ἀκτῇ πάντες.] Vertitur, *Thebani, Megarenſes, Corinthii, Achivi, Elienſes, & Eubœi, qui in littore habitabant omnes.* Quid ergo? an Populi illi Omnes tantum in littore habitarunt, an vero ſoli intelliguntur Eubœi? quum inſula hæc ſit ſane oblonga, vix quidquam ſpatii, quod Mediterraneum poſſis dicere, habens. Nam quum ſuperiora omnia per Καὶ nectantur, eaque copula hic omittatur, neceſſario *illi omnes in littore* accipiendi ergo ſunt, non tanquam alius populus, ſed tanquam deſcriptio ſuperiorum. Certe ita accepit Interpres. Sed nugæ hæ ſunt. Neque vero dubito, quin legi debeat κ. Εὐβ. καὶ οἱ ἐν &c. Et per Ἀκτὴν intelligi Atticam regionem, ſitu ipſo oppoſitam Eubœæ, & in his diſtinctam ab Urbe ipſa Athenarum, quæ licet ſe tuere-

tur

ρεῖς, καὶ Κορίνθιοι, καὶ Ἀχαιοὶ, καὶ Ἠλεῖοι, [21] καὶ Εὐβοεῖς, οἱ ἐν τῇ Ἀκτῇ πάντες. Οὐ μὴν ἐφύλαξε τὰς πρὸς αὐτοὺς ὁμολογίας ὁ Φίλιππος, ἀλλ' [22] ἐδουλώσατο πάντας, [23] ἔκδικα καὶ παράνομα δρῶν.

garenſes, & Corinthii, & Achivi, & Elienſes, & Euboei, qui in Acte habitabant omnes. At non ſtetit Philippus iis, quæ cum illis pepigerat, ſed omnes in ſervitutem redegit, iniqua faciens & injuſta.

tur & munitionibus reparandis operam daret, regio tamen ipſa, & regionis illius oppidula ac pagi permittere ſe debuerunt Philippo. Stephauus *de Urb.* Ἀκτὴ οὕτως ἡ Ἀττικὴ ἐκαλεῖτο, addens varias iſtius appellationis rationes. Adde Harpocrat. Suidam, & Strabon. *lib.* IX. *init.* qui & *lib.* I. *p.* 58. *extr.* Τόν τε πειραιᾶ νησιάζοντα πρότερον, καὶ πέραν τῆς Ἀκτῆς κείμενον, οὕτως φασὶν ὀνομασθῆναι, *Pyræum quoque prius inſulam fuiſſe, & ultra Acten* (h. e. Atticam) *ſitam, inde ita ferunt appellatam.* PERIZ.

22 Ἐδουλώσατο πάντας] Pauſan. *Atticis cap.* 25. *Clades ad Chæroneam omnibus Græcis cauſa fuit mali, nec minus in ſervitutem redegit eos, qui communem cauſam negligebant, quam qui cum Macedonibus ſteterant.* In Græco eſt μετὰ Μακεδόνων ἐτάχθησαν, ſed nullus dubito legendum κατὰ, *contra.* IDEM.

23 Ἔκδικα δρῶν] Hinc Demoſthenes *Orat. Philipp.* III. appellat *Philippum* τὸν ἐν μέσῃ τῇ Ἑλλάδι αὐξανόμενον λῃστὴν τῶν Ἑλλήνων, *latronem Græcorum in medio totius Græciæ convaleſcentem.* Utque pueri talis & teſſerulis, ita Rex ille luſit juramentis, qui luſus adhuc in mundo

Luditur & ludetur in omne volubilis ævum. KUHN.

ΚΕΦ. Β.

Περὶ ἀνδρείας τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἁρματιδίου.

[1] Ὁ Ἁρματιδίου τοῦ Θεσπιέως παῖς παραγενόμενος [2] σύμμαχος Ἀθηναίοις μετὰ καὶ ἄλλων πολιτῶν, τὰ μὲν πρῶτα ἐμάχετο εὖ καὶ καλῶς· καταναλωθέντων δὲ αὐτοῦ τῶν ὅπλων, ψιλαῖς ταῖς χερσὶ πρὸς καθωπλισμένους ἀγωνιζόμενος, εὐκλεῶς τὸν βίον ἐτελεύτα.

CAP. II.

De fortitudine filii Harmatidii.

Harmatidii Theſpienſis filius, qui cum aliis civibus auxilio venerat Athenienſibus, primum quidem bene ac ſtrenue pugnavit: deinde vero abſumptis ejus armis, nudis manibus adverſus armatos dimicans, vitam glorioſe finivit. Paterno itaque

1 Ἁρματιδίου] Ἁρματίδεω nominat Herodotus *lib.* VII. *cap.* 27. SCHEFF.

Ὁ Ἁρματιδίου &c.] Hæc quidem ex memoria ſcripſit Auctor, quæ cauſa eſt vera, quare hunc Juvenem, non Suo, quod non veniebat in mentem, (erat autem *Dithyrambus*) verum Paterno tantum Nomine deſcripſerit. Sed & hinc ortum, vitio illius memoriæ, quod Theſpienſes hos proprie *Athenienſium* ſocios dicat, quum fuerint Spartanorum, & una cum Leonida & Trecentis Spartanis pugnaverint ad Thermopylas contra Xerxen. Vide Herodot. VII. 222. & 227. PERIZ.

2 Σύμμαχος Ἀθηναίοις] Quid ſi Noſtro hîc me-

τα. Πατρόθεν οὖν τὸν νεανίαν προσειπὸν, 3 κυδαίνων αὐτὸν Ὁμηρικῶς. Τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ εἴ τῳ ἐπιμελὲς εἰδέναι, 4 ἀλλαχόθεν εἴσεται.

que nomine juvenem appellavi, Homerice eum celebrans. Ipſius vero nomen ſi cui curæ eſt cognoſcere, aliunde ſciet.

ΚΕΦ. CAP.

memoriola vacillavit? Athenienſes enim ad Artemiſium ſtabant cum claſſe id temporis, cum prælium ad Thermopylas commiſſum, & Theſpienſes Lacedæmoniorum ſocii duce Leonida ſtrenue Perſarum impetum ſuſtinuerunt. Rectius itaque non Ἀθηναίοις, ſed Λακεδαιμονίοις σύμμαχος &c. hoc loco eſſet. KUHN.

3 Ὁμηρικῶς] Stylo Homeri, qui fortiſſimum quemque πατρόθεν vel Patronymico nomine illuſtriorem reddit, hinc Πηλειάδης dicitur Achilles, Λαερτιάδης Ulyſſes, Ἀτρείδης Agamemnon &c. ad hunc modulum Noſter dixit Ἁρματίδου τοῦ Θεσπιέως παῖς, *filius Harmatidii Theſpienſis* i. e. *Dithyrambus*. Præprimis autem reſpicit Noſter locum Homeri *Iliad.* Κ. ubi Agamemnon Menelaum his inſtruit mandatis:

> Φθέγγεο δ' ᾗ κεν ἴῃσθα, καὶ ἐγρήγορθαι ἄνωχθι,
> Πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,
> Πάντας κυδαίνων. μηδὲ μεγαλίζεο θυμῷ.

In quem locum Syneſius *Orat. de Regno* ita commentatur. ὃς (Ποιητὴς) αὐτὸ που τοῦτο πρῶτον κατανοήσας, ὅτι πλείστην ἔχει ῥοπὴν εἰς εὐψυχίαν ἀνδρῶν τὸ μηδὲ τοὺς ἀγελαίους ἀγνοεῖσθαι τῷ βασιλεῖ, οὐκ ὀνόματι μόνον καλοῦντα τοὺς στρατιώτας πεποίηκεν Ἀγαμέμνονα· ἀλλ' οὗτος αὐτῷ καὶ τὸν ἀδελφὸν νουθετεῖ πρὸς τῇ προσηγορίᾳ πατρόθεν καὶ ἐκ γενεῆς ἄνωθεν ὀνομάζειν ἄνδρα ἕκαστον, καὶ πάντας κυδαίνειν, μηδὲ μεγαλίζεσθαι καὶ τὸ κυδαίνειν δὲ αὖ, εὖ λέγειν ἐστὶν, εἴ τῳ τι ἀγαθὸν ἢ πραχθὲν ἢ εὐτυχηθὲν συνηπίστατο. *ita alicubi Poeta primus animadvertens, quod plurimum momenti habeat ad confirmandos militum animos, ſi nec gregarii regem lateant, non tantum Agamemnonem ſiſtit nomine milites compellantem: ſed fratrem quoque idem admonet, ut unumquemque virum præmiſſo nomine, etiam à patre & altius à genere compellet, & elogio condecoret, nec ſuperbius ſe jactitet.* κυδαίνειν *enim eſt*, *honorifice mentionem alicujus facere, ſi quandam bene aut feliciter rem eum geſſiſſe noſſet.* Ita πολλοὶ πατρόθεν ὀνομάζουσι Κλεοβουλίνην, ænigmatum Poëtriam, quam Pater Cleobulus Εὔμητιν dixerat: Plutarch. in *Sympoſ.* KUHN.

Κυδαίνων αὐτὸν Ὁμ.] Reſpicit illa Homeri *Iliad.* Κ. 68. 69. ubi Agamemnon monet fratrem, quomodo res ipſi gerenda ſit in prœlio,

> Πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,
> Πάντας κυδαίνων. ————

Unumquemque ut paterno nomine & genere compellaret, omnes laudans. Ubi Euſtath. πατρόθεν μὲν οὖν τινα προσφωνεῖ τις, ὡς τὸ Λαερτιάδη. ἐκ γενεῆς δὲ, ἤγουν ἐκ προγόνων, ὡς τὸ Διογενές. Τὸν γὰρ ἀρχηγὸν τοῦ γένους, Δία, ἡ λέξις ἐμφαίνει. Πατρόθεν *quis appellat aliquem, veluti, Laërtiades*, de Ulyſſe; *ex Genere, vel à majoribus, veluti, Diogenes.* de pleriſque Heroibus; *Nomen enim hoc Jovem declarat generis Auctorem.* Cæterum non tantum Homerus, ſed & alii apud Græcos, etiam directe, per ſolum nomen paternum deſignare ſolebant Homines. Noſter *infra* XIII. 32. Ὦ Σωφρονίσκου ſcil. παῖ, *O Fili Sophroniſci*, qui erat Socrates. Herodot. I. 6. Ὦ παῖ Τισάνδρου. Plura hujus generis, ut & phraſeon, πατρόθεν ὀνομάζειν, ἀναγορεύειν, καλεῖσθαι, χρηματίζειν, exempla, attuli jam olim in *Diſſert. Triade pag.* 30. &c. PERIZ.

4 Ἀλλαχόθεν] Ex Herodoto, qui eum Διθύραμβον appellat. Cæterum hoc factum in Thermopylis, ubi Leonidas Spartanorum rex cum paucis ingentes Xerxis copias per quatriduum detinuit. SCHEFF.

ΚΕΦ. γʹ.

Περὶ Ἰσάδα παιδός.

Ὅτι Λακεδαιμόνιοι [1] Ἰσάδαν, ἔτι παῖδα ὄντα, [2] καὶ μήπω τοῦ νόμου καλοῦντος αὐτὸν εἰς ὅπλα, ὅτι ἐκ τοῦ γυμνασίου ἐκπηδήσας ἠρίστευσεν, ἐστεφάνωσαν μέν· ὅτι δὲ πρὸ τῆς ἀπαιτουμένης ἡλικίας, καὶ [3] μὴ τὰ ἐπιχώρια ἔχων ὅπλα, ὥρμησεν εἰς τοὺς ἐχθρούς, [4] ἐζημίωσαν.

ΚΕΦ.

CAP. III.

De Iſada puero.

Lacedæmonii Iſadam puerum adhuc, necdum Lege eum ad pugnam vocante, quoniam exiliens gymnaſio rem bene geſſerat, corona donaverunt: quoniam vero ante requiſitam ætatem, nec cum receptis patriæ armis in hoſtes irruerat, mulcta affecerunt.

CAP.

1 Ἰσάδας] Vid. Plutarch. in *Vita Ageſilai.* Polyænus *lib.* II. *Stratag. p.* 127. *Iſidam* appellat. Konig.

2 Καὶ μήπω τοῦ νόμου &c.] Sic apud Romanos lege vetitum erat, *minorem* 17. *annis* καταλέγεσθαι στρατιώτην, *legi militem*, Plut. in *Gracchis p.* 837. Neque tamen à C. Graccho id primo inductum eſt in Remp. ſed ex ſuperiori tempore ab eo repetitum. Nam jam tempore Belli Punici II. apud Livium XXV. 5. legimus decreviſſe Senatum, *Tribuni pl. ad populum ferrent, ut, qui minores* XVII. *annis ſacramento dixiſſent, iis perinde ſtipendia procederent, ac ſi ſeptem & decem annorum, aut majores, milites facti eſſent.* Certo argumenro, jam tum id vetitum fuiſſe, ut ita in hoc graviſſimæ neceſſitatis caſu contraria Lex ferri debuerit, qua id permitteretur, quod; ut apparet, SCto permitti non poterat, quum SCtum Legem tollere non poſſet. Periz.

3 Μὴ τὰ ἐπιχώρια ἔχων ὅπλα] Plut. in *Ageſil. p.* 615. fuiſſe ait γυμνὸν καὶ ὅπλων τῶν σκεπόντων, καὶ ἱματίων, *nudum ab armis, quæ tegunt corpus, & à veſtibus:* tantumque in una manu habuiſſe λόγχην *lanceam*, altera ξίφος *gladium.* Polyænus II. 9. paulo aliter rem refert, ſed tamen etiam ille *nudum* prorſus fuiſſe tradit, & tantum enſem habuiſſe axilla occultatum. Cæterum ἐπιχώρια ὅπλα ſimpliciter notat *ſolita, uſitata arma*, Sic Xenoph. *de Rep. Lacedæm. p. m.* 396. Καὶ γὰρ δὴ ἐπιχώριον, ἐν τοῖς φιλιτίοις λέγεσθαι, ὅ, τι ἂν καλῶς τις ἐν τῇ πόλει ποιήσῃ, *nam etiam in more erat poſitum, memorari in convictibus, quid quiſque egregii in civitate feciſſet.* Idem.

4 Ἐζημίωσαν] Mille drachmis, teſte Plutarcho, qui unam hanc addit rationem, quia χωρὶς ὅπλων, *ſine ſcuto*, pugnaverat. Cenſebant ſcilicet Ephori, qui mulctarunt Iſadam, idem, quod inter Romanos Manlius Torquatus, quum de Filio victore, quod contra edictum Conſulum pugnaſſet, ſumeret ſupplicium, *plus eſſe in imperio*, ac diſciplina & legibus, *quam in victoria*, ut ait Florus I. 14. 2. Idem.

ΚΕΦ. δ'.

Περὶ τȣ̃ τὴν Λυσάνδρου θυγατέρα ἐγγυησαμένȣ.

Ο μὲν Λύσανδρος ἐτεθνήκει, [1] ὁ δὲ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἔτι ζῶντος ἐγγυησάμενος, ἐπεὶ καὶ ἡ παῖς ἐρήμη πατρὸς ἀπελείπετο, καὶ ὁ Λύσανδρος μετὰ τὴν τȣ̃ βίου καταστροφὴν ἀνεφάνη [2] πένης ὤν, [3] ὅδε ἀνεδύετο ὁ ἐγγυησάμενος, καὶ οὐδὲ ἔφασκεν ἄξεσθαι γυναῖκα. Ἐπὶ τούτοις οἱ Ἔφοροι τὸν ἄνδρα ἐζημίωσαν. Οὔτε γὰρ Λα-

CAP. IV.

De eo qui Lyſandri filiam ſibi deſponderat.

Lyſandro vita defuncto, ille, qui ſuperſtitis adhuc filiam ſibi deſponderat, quum & puella orba parente relinqueretur, & Lyſander poſt obitum pauper reperiretur, tergiverſabatur iſte ſponſus, & ſe nolle eam ducere uxorem dixit. Ob eam cauſam punierunt eum Ephori. Neque enim Lacedæmonio, neque etiam

1 Ὁ δὲ τὴν] Non unus, verum plures fuere, teſte Plutarcho in *Lacon. Apopht.* & Noſtro ipſo *lib.* X. *cap.* 15. SCHEFF.

2 Πένης ὢν] Cum Lyſander contra Lycurgi leges multam auri argentique vim Spartæ intuliſſet, poſt Athenienſes feliciter debellatos, ſibi ne drachmam quidem ex tanta præda ſervavit & patriam ornare, quam domum ſuam maluit. niſi quis dixerit Lyſandrum potius labefactaſſe fundamenta Spartanæ Reipublicæ, dum cives avaritiam docuit, quâ perituram eſſe Spartam oracula cecinerant. Eleganter de eo Plutarchus in *Vitâ*, τὴν πατρίδα ἔπαυσε θαυμαζομένην ἐπὶ τῷ μὴ θαυμάζειν πλȣ̃τον. *finem attulit admirationi, in qua erat Patria, quod divitias non admiraretur.* De hac renuntiatione ſponſaliorum Petr. Ærodius agit *l.* II. *R. I. c.* 3. *Tit.* 36 vide *infra l.* X. *c.* 15. KUHN.

3 Ὅδε ἀνεδύετο] proprie, *retro regrediebatur* ab eo, quod promiſerat. Sic Lucian. *de Morte Peregrini*, qui palam promiſerat ſe præcipuæ cujuſdam conſtantiæ in contemnenda morte exemplum editurum, ipſum ſe immittendo in ignem, ȣ̓ μὴν ȣ̓δὲ ῥᾴδιον αὐτῷ ἔτ' ἀναδῦναι, *neque vero facile illi amplius erat retro regredi*, ubi velim videas Fabrum. Cæterum quæ hic traduntur, adverſari penitus videntur legibus Lycurgi, & Juſtino III. 3. qui de Illo ait, *Virgines ſine dote nubere juſſit, ut Uxores eligerentur, non Pecuniæ.* Et ſuffragantur ei Plutarchus, Aliique. Quin adeo ſine Dote inibantur ibi matrimonia, ut Juvenes cœlibes & Virgines pariter in obſcurum concluderentur locum, & quam quiſque ibi cepiſſet, ducere cogeretur ἄπροικον, *ſine dote*, ſi fides Hermippo apud Athenæum XIII. *init.* Dices, *mulctatum* fuiſſe hunc juvenem, qui in ducenda uxore ita palam præcipuam habebat rationem pecuniæ. Et ſane Plut. in *Lyſandro, in extr.* ait fuiſſe Lacedæmone etiam δίκην κακογαμίȣ, *judicium male initi matrimonii*, cui obnoxios fuiſſe potiſſimum illos, qui *affines ſibi quærerent & caperent, non tam bonos & amicos, quam opulentos.* Sed ex eo ipſo, quod talia facerent, ſatis liquet, eos, qui opulenti hominis Filiam ducerent, ſolitos etiam Lacedæmone tunc accipere cum ea, ſive dotis, ſive quocunque alio nomine, pecuniam, quod unum hic volo. Quin Ariſtoteles *Polit.* II. 7. diſerte ait, Lacedæmonios μεγάλας διδόναι προῖκας, *magnas dare dotes.* Videntur ergo Lacedæmonii legem Lycurgi hac in parte eluſiſſe, ſicuti Romani Patres in gratiam Filiarum legem Voconiam, quæ Feminas ab hæreditate etiam paterna excludebat, variis itidem eluſerunt artibus. Et haud dubie alio, quam Dotis, nomine dederunt primum Filiabus magnam hæreditatis partem, unde tot iſtic ἐπίκληροι virgi-

Λακωνικὰ ἐφρόνει, οὔτε ἄλλως Ἑλληνικὰ, φίλου τε ἀποθανόντος ἀμνημονῶν, καὶ τῶν συνθηκῶν τὸν πλοῦτον προτιμῶν.

etiam Græco homine digna ſentiebat, ſimul mortuo amico nullam præſtans memoriam, & pactis divitias potiores ducens.

gines, *quæ* κλῆρον, *agrum*, *poſſidebant*, de quibus *ibidem* Ariſtoteles, adeo ut dicat, *Feminarum eſſe Duas ferme Partes ex Quinque Totius Agri*. PERIZ.

ΚΕΦ. ε'.

Περὶ Ἀθηναίων πρέσβεων.

Ὅτι 1 Ἀθηναῖοι τοὺς εἰς Ἀρκαδίαν ἀποσταλέντας πρεσβευτὰς, ἐπεὶ ἑτέραν ὁδὸν ἦλθον, καὶ οὐ τὴν προστεταγμένην, καί τοι κατορθώσαντας, 2 ὅμως ἀπέκτειναν.

CAP. V.

De legatis Athenienſium.

Athenienſes miſſos in Arcadiam legatos, quoniam alia via profecti fuerant, non ea, quæ præſcripta erat, tametſi rem bene geſſiſſent, tamen morte mulctarunt.

1 Ἀθηναῖοι] Tale quid Plutarch. in *vita* x. *Rhetor.* de Antiphonte memorat. Hic enim una cum Archeptolemo Spartam legatus à Quadringentis miſſus, quod hoſtium navi vectus & per Deceleam terrâ profectus erat, accuſatus poſtea & condemnatus domi eſt, & pœna quæ proditoribus debetur, de eo ſumpta, cadaver inſepultum abjectum, & cum tota poſteritate inter infames relatus eſt. KONIGIUS.

2 Ὅμως ἀπέκτειναν] Immodicæ enim vero ſeveritatis id fuit, qua tamen deterior longe eſt illa crudelitas Cn. Piſonis, qui Centurionem occidi juſſit, quoniam juſſus militem non occiderat, cujus innocentiam certiſſimâ fide nec opinato cognoverat, & Piſoni lætus renunciabat, apud Senecam *de Ira* 1. 16. PERIZ.

ΚΕΦ. ϛ'.

Λακωνικοὶ νόμοι.

Ἦ γὰρ οὐ καὶ ταῦτα Λακωνικά; 1 Νόμος ἐστὶ τοῖς Σπαρτιάταις, τὸν παρεσχόμενον υἱοὺς τρεῖς ἀτέλειαν ἔχειν φρουρᾶς· 2 τὸν δὲ πέντε, πασῶν τῶν

CAP. VI.

Laconicæ leges.

Nonne vero hæc quoque digna ſunt Laconibus? Lex eſt Spartanis, ut qui tres filios exhiberet *reipublicæ*, is ab excubiis haberet im-

1 Νόμος ἐστὶ] De his Lycurgi legibus vide Plutarchum in *Lycurgo*. Xenophontem *de republ. Spart.* Juſtinum *lib.* III. *cap.* 3.

2 Τὸν δὲ πέντε] Ariſtoteles immunitatem hanc conceſſam refert ei, qui quatuor genuiſſet. Verba extant in II. *Pol. c.* 9. ἔστι

τῶν λειτουργιῶν ἀφεῖσθαι. [3] Γαμεῖν δὲ [4] ἀπροίκους ἔτι. [5] Βάναυσον δὲ εἰδέναι τέχνην ἄνδρα Λακεδαιμόνιον οὐκ ἐξῆν.

immunitatem: qui vero quinque, ab omnibus publicis muneribus liberaretur. Item ut ducant indotatas plane.

αὐτοῖς νόμος τὸν μὲν γεννήσαντα τρεῖς υἱοὺς, ἄφρουρον εἶναι, τὸν δὲ τέτταρας ἀτελῆ πάντων. Porro ſimilis Perſarum lex, de qua Strabo *lib.* XV. Uſum rationemque ejus vide apud Muſonium in *Sentent.* Stobæi. *ſerm.* LXXIII. SCHEFF. Huc facit jus trium liberorum apud Romanos, quo parentes fruebantur qui vel totidem liberos Reipublicæ genuerant, vel, matrimonium minus fœlix experti hoc juris à bonitate principis impetraverant. nonnunquam etiam mortuis liberis matri in ſolatium jus trium liberorum datum eſt. commoda huic juri annexa recenſet Halicarnaſſ. *lib.* III. *Antiq. Roman. p. m.* 119. Appianus *lib.* II. *Bell. Civil.* Euſeb. in *Chronicis*, Juſtinian. in *Inſtitut.* Cod. Theodoſ. *de jure liberorum*, Plin. *lib.* VII. *ep.* 15. Claudius jus quatuor liberorum fœminis conceſſit, auctore Suetonio in *vita ejus.* KUHN.

Τὸν δὲ πέντε] In Lugd. numerus eſt corruptus, una expreſſus nota, quæ majuſculæ G. figuram præferens videtur *ſex* vel *Nonaginta* deſignare. At Sluisk. omnibus literis exhibet πέντε. Crediderim tamen aliquid vitii in eo hærere: & verius eandem legem exponi, ſed breviter, apud Ariſtotelem *Polit.* II. 7. Τὸν μὲν γεννήσαντα τρεῖς υἱοὺς, ἄφρουρον εἶναι· τὸν δὲ τέτταρας, ἀτελῆ πάντων, *qui tres genuit liberos, immunem eſſe ab excubiis: qui quatuor, ab omnibus oneribus.* Propius vero eſt, legem ſtatuiſſe aliquid de eo, qui tribus liberis unum adjeciſſet, quam penitus eum prætermiſiſſe, quod ex Æliani loco colligendum foret. Ut vero Ariſtoteles immunes illos ab excubiis vocat ἀφρούρους, ſic Xenophon *de Rep. Laced.* eos, qui excubias agere debebant, ἐμφρούρους dicit, ſed quod Interpres neutiquam percepit: οὐδὲ γὰρ ὑπὸ φανοῦ τὸν ἔτι ἔμφρουρον ἔξεστι πορεύεσθαι. Vertit Interpres; *neque enim ſub lumine eum, qui adhuc intra præſidium ſit, proficiſci licet.* At voluit Xenophon, *neque enim eum, qui adhuc excubiis agendis obligatus eſt, ingredi cum tæda licet.* PERIZ.

3 Γαμεῖν ἀπροίκους] *Ut uxores eligerentur, non pecuniæ, ſeveriusque matrimonia ſua viri coercerent*, inquit Juſtinus. Ariſtotelem vide *prædicto loco*, & Hermippum apud Athenæum *l.* XIII. *c.* I. Veriſſimum, quod ait Antiphanes.

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν βαρύτερον τῶν φορτίων
Οὕτως γυναικὸς προῖκα πολλὴν φερούσης. SCHEFF.

Adeundus Plutarchus in *Lacon. Apophthegm.* KUHN.

4 Ἀπροίκους ἔτι.] Quaſi nihil prorſus ſignificet illud ἔτι, ita nulla ejus in Verſione habetur ratio. Et ſane παρέλκειν apud Atticos tradit Schol. Ariſtoph *ad* Ἐκκλησ. *p.* 720. Mihi vero videtur intendere orationem, & ea gratia ſæpe addi negationibus. Sic Heſiod. Ἀσπ. 50. de Hercule & Jolao, fratribus recens natis, οὐκ ἔθ' ὁμὰ φρονέοντε, κασιγνήτω γε μὲν ἤστην, *neutiquam ſimiles*, vel *paria cogitantes*, *fratres licet eſſent.* Ἐργ. 172. Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι ἀνδράσιν. *utinam ego neutiquam intereſſem Quintis hominibus*, h. e. quintæ ætati hominum. Noſter XII. 52. de Urbe Athenienſium, ἐνεπιδημῆσαι μὲν εἶναι ἡδίστην, ἐνοικῆσαι δὲ ἀσφαλῆ μηκέτι εἶναι, *ſuaviſſimam quidem eſſe ad peregrinandum in ea, ad inhabitandum vero neutiquam eſſe tutam.* Xenophon *de Rep. Lacedæm. p.* 395. εἰ τις ταῦτα φύγοι, μηδενὸς ἔτι τῶν καλῶν τυγχάνειν, *ſi quis illa facere detrectet, eum nihil plane conſequi eorum, quæ pulchra habentur.* De re ipſa jam egimus *ad Caput* 4. PERIZ.

5 Βάναυσον δὲ εἰδέναι] Meminit Polyænus II. *Ageſ.* 7. Cauſam vide apud Plutarchum in *fine Numæ.* Et in *Inſtit. Lacon.* & in *vita Lycurgi.* Nos quoque olim quædam de hac re indigitavimus in *diſſertatione noſtra de Novis tabulis.* SCHEFF.

Βάναυσον δὲ εἰδέναι τέχνην &c.] Scilicet, ut ait Xenophon *de Rep. Laced. pag. m.* 397. Lycurgus ingenuis hominibus τῶν μὲν ἀμφὶ χρηματισμὸν ἀπεῖπε μηδενὸς ἅπτεσθαι· ὅσα δ' ἐλευθερίαν ταῖς πόλεσι παρασκευάζει, ταῦτα ἔταξε μόνα ἔργα αὐτῶν νομίζειν, *vetuit ea attingere, quæ*

ἦν. [6] Φοινικίδα δὲ ἀμπέχεσθαι κατὰ τὰς μάχας, ἀνάγκη ἦν· ἔχειν δὲ τὴν [7] χρόαν καὶ σεμνότητός τι· πρὸς ταύτῃ γε μὴν καὶ τὴν [8] ῥύσιν τοῦ ἐπιγενομένου αἵματος ἐκ τῶν τραυμάτων [9] ἔτι δὲ μᾶλλον [10] ἐκπλήττειν τοὺς ἀντιπάλους [11] βαθυτέρας τῆς ὄψεως γινομένης, καὶ φοβερωτέρας μᾶλλον.

Oτι

plane. Artem illiberalem noſſe, nulli viro Lacedæmonio licebat. In præliis indutum eſſe punicea veſte, neceſſe erat; colorem enim illum habere etiam aliquid majeſtatis: præterea vero fluxum ſanguinis supervenientis de vulneribus etiam magis terrere hoſtes, † aſpectu magis ſaturo & magis formidabili.

La-

ad pecuniam acquirendam pertinent; at quæ libertatem civitatibus parant, ea juſſit ſola ducere ſua eſſe opera, vel ſibi decora. Ergo facere & curare tantum ea voluit, quæ cives ſuos bello, quo defendi debebat libertas, redderent idoneos. Hoc autem non faciebant artes opificum; nam ut Idem ait *p.* 393. οἱ πολλοὶ τῶν τὰς τέχνας ἐχόντων ἑδραῖοί εἰσι, *plerique, qui artes exercent, ſedentarii ſunt*. Sed in aliis quoque Civitatibus olim, quia pleræque in Græcia bellis erant gerendis accommodatæ, ὁ βάναυσος τεχνίτης, ut ait Ariſtot. *Polit.* III. 3. *non erat particeps Reip.* Immo, ut *ibidem* Ille, ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, παρ' ἐνίοις ἦν δοῦλον τὸ βάναυσον, ἢ ξενικόν, διόπερ οἱ πολλοὶ τοιοῦτοι καὶ νῦν. Η δὲ βελτίστη πόλις οὐ ποιήσει βάναυσον πολίτην, *priſcis temporibus apud quoſdam Opifices erant Servi, aut Peregrini, idcirco etiam nunc plerique tales. Optima autem Civitas opificem non faciet civem.* Quinam autem ſint βάναυσοι, docet idem VIII. 2. Periz. Βάναυσοι τέχναι a Romanis dicebantur *artes ſellulariæ*. Dionyſ. Halic. *lib.* II. *cap.* 28. de Romulo. ἐπιδιφρίους μὲν καὶ βαναύσους καὶ προσαγωγοὺς ἐπιθυμιῶν αἰσχρῶν τέχνας, ὡς ἀφανιζούσας καὶ λυμαινομένας τά τε σώματα καὶ τὰς ψυχὰς, τῶν μεταχειριζομένων δούλοις καὶ ξένοις ἐπέδωκε μεθοδεύειν. Apud Lucianum *de Paraſito*, τὰς βαναύσους τέχνας, *mechanicas artes* inepte vertit Interpres, qui & in *Somnio*, εἰ δέ τινα τέχνην τῶν βαναύσων τούτων ἐκμάθοιμι, *quod ſi mechanicam aliquam artem didiciſſem.* ubi pro τέχνην forte ſcribendum τεχνῶν. Suidas in Θεοδόσιος. ἀλλ' εἰς ν' ἐτῶν ἡλικίαν ἐληλυθὼς διετέλεσε, βαναύσους τέ τινας μετιὼν τέχνας. Quatenus vero βάναυσος & τεχνίτης inter ſe differant, docet Ammonius *de differ voc.* τεχνίτης καὶ βάναυσος διαφέρει. Τεχνίτης μὲν γάρ ἐστιν ὁ λογικῆς τινος τέχνης ἔμπειρος καθεστώς. Βάναυσος δὲ ὁ (leg. ὁ) διὰ λόγου τινὸς ἐπιτηδεύματος.

6 Φοινικίδα] Xenophon *de Rep. Laced.* Schol. Ariſtoph. in *Pace:* ταῖς φοινικίσιν ἐχρῶντο Λακεδαιμόνιοι, ἵνα μὴ αἰσθάνωνται τοῦ αἵματος διὰ τὴν ὁμοιότητα, καὶ ἵνα τρωθέντες μὴ νοηθῶσι τοῖς πολεμίοις. *Puniceis induti Lacedæmonii erant, ne ſanguinem aut ipſi viderent ob coloris ſimilitudinem, aut hoſtes animadverterent eos eſſe vulneratos.* Noſter id ait factitatum, ut quandam gravitatem ipſo colore ſibi parerent, ſimulque puniceæ veſtes ſanguinis profluvio ſaturatioris coloris redditæ, hoſtibus terrorem offunderent. vid. Suid. in καλχαίνειν. Hieronymus *in Cap.* III. *Eſaiæ*, τὰ διαφανῆ Λακωνικὰ, accipit de tenuiſſimis veſtibus, quibus Lacedæmoniorum corpora tegebantur. Sed hic veſtitus nec bellicus fuit, nec antiquæ & indeflexæ Lacedæmoniorum reipublicæ convenire videtur. Interpr. error notatur in indice, *voce* ὄψις. Kuhn.

7 Χρόαν καὶ σεμνότητός] Καὶ abeſt a Mediceo, & Sluisk.

8 Ῥύσιν] Miror locum hunc intactum reliquiſſe Fabrum. Neque enim dubitari poteſt, quin legi debeat ῥοῦσιν. Scheff. Locum intactum etiam Vir doctus reliquiſſet vellem. ῥύσις enim idem quod ῥεῦσις. ῥύσις ὕδατος Suidæ explicatur per ῥεῦσις. Heſychio ῥύσις, ἀπόῤῥοια *defluxus* eſt. Exempla Auctorum in re tam clara, tam certa non adducam. Kuhn. *

9 Ἔτι γε μᾶλλον] Uterque Codex ἔτι δὲ μᾶλλον. Mox βαθυτέρας ὄψεως recte exponitur à Kuhnio in *Indice*. Revera enim βαθὺ Græcis dicitur etiam omne id, quod *multum,*

magnum,

Οτι οὐκ ἐξῆν ἀνδρὶ Λάκωνι [12] οὐδὲ σκυλεῦσαι τὸν πολέμιον. Οι δὲ καλῶς ἀγωνισάμενοι, καὶ ἀποθανόντες, [13] θαλλοῖς ἀνεδοῦντο καὶ κλάδοις ἑτέροις, καὶ [14] δι' ἐπαίνων ἤγοντο· οἱ δὲ τελέως ἀριστεύσαντες, καὶ Φοινικίδος αὐτοῖς ἐπιβληθείσης, ἐνδόξως ἐθάπτοντο.

Lacedæmonio nè ſpoliare quidem occiſum hoſtem licebat. Qui vero ſtrenue pugnaſſent, & occubuiſſent, oliva & aliis ramis redimiti, laudibus ferebantur: qui vero omnibus numeris abſolutam virtutem præſtitiſſent, ii etiam, injecta illis veſte punicea,glorioſe ſepeliebantur.

magnum, & plenum eſt. Sic βαθὺς πλοῦτος *ſupra* III. 18. βαθεῖα ἑσπέρα apud Polyæn. I. 28. 2. Neutiquam ergo id hic ſollicitandum, quod Fabrum feciſſe, & Schefferum probaſſe, miror. Cæterum Valer. Max. qui idem Lacedæmoniorum inſtitutum refert, aliam ejus reddit cauſam. Nempe ait II. 6. 2. *ad diſſimulandum & occultandum vulnerum ſuorum cruorem Pœniceis in prælio tunicis utebantur: non, ne ipſis aſpectus ejus terrorem, ſed, ne hoſtibus fiduciæ aliquid afferret.* PERIZ.

10 Εκπλήττειν] In eundem fere modum Maximus Valerius *lib.* II. *cap.* 6. *Ad diſſimulandum & occultandum vulnerum ſuorum cruorem, Pœniceis*, inquit, *in prælio tunicis utebantur; non ne ipſis aſpectus ejus terrorem, ſed ne hoſtibus fiduciæ aliquid afferret.* Adde Plutarchum in *Inſtit. Laconicis.* SCHEFF.

11 Βαθυτέρας ὄψεως] Lego βαρυτέρας. FABER. quod amplector. SCHEFF. Nollem factum. Vide *Indicem* in Βαθὺς & Οψις. KUHN.

† *Adſpectu magis ſenſum penetrante*] Malim *colore magis ſaturato.* nam & *alibi* hic Auctor πορφύραν βαθυτάτην dixit, & κυανοῦν βαθύτατον de plenis & ſaturatis hiſce coloribus. GESNER.

12 Οὐδὲ σκυλεῦσαι] Ne ſpoliis intenti pugnam negligerent, ſed ſimul cum paupertate ordinem ſervarent, teſtis ipſe legiſlator apud Plutarch. *Apopht.* SCHEFF. Patet tamen ex Thucydide *lib.* v. *Hiſt.* Lacedæmonios hujus legis ſæpe oblitos τοὺς νεκροὺς σκυλεῦσαι, *cæſos ſpoliaſſe.* hoſtem tamen ſemel fugientem non longe inſecuti ſunt. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μέχρι μὲν τοῦ τρέψαι χρονίους τὰς μάχας καὶ βεβαίους τῷ μένειν ποιοῦνται, τρέψαντες δὲ βραχείας καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις. Lacedæmonii pugnant diu & conſtanter, donec hoſtem fugaverint, fugatum autem nec diu nec longe perſequuntur. cauſam hujus rei dabit Plutarchus in *Vita Lycurgi.* KUHN.

Σκυλεῦσαι τὸν πολέμιον] Vertebatur, *ne manubias quidem hoſti detrahere.* Sed hoc maxime fit vivis hoſtibus. At agitur hic de hoſtium occiſorum ſpoliis. Unde apud Plut. in *Apophth. Laconicis* rogatur Lycurgus, διότι τοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς ἀπηγόρευσε σκυλεύειν, *quare hoſtium cadavera vetuerit ſpoliare.* Et rogabatur id tanto magis, quoniam cæteroqui apud alias id gentes erat in uſu, ut oſtendi *Animadv. Hiſtoricis cap.* 7. Sed & quum reliquæ gentes ſpolia de hoſtibus capta publice ſuſpenderent in templis maxime, ideo etiam Cleomenes rogatus fuit, quare Spartani τοῖς θεοῖς οὐκ ἀνατιθέασι τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων σκῦλα, *Diis non ſuſpendant hoſtium ſpolia.* Reſpondente illo, *quia de timidis*, & victis, *capta ſint.* Lycurgus vero optimam reddidiſſe rationem dicitur, quare etiam mortuos noluerit ſpoliari; ne ſcil. in prœlio remitterent de pugnæ ardore, dum inhiarent illis ſpoliis: & ſimul ut Laconicam ſervarent frugalitatem, quæ illis hoſtium ſpoliis poterat corrumpi. PERIZ.

13 Θαλλοῖς ἀνεδοῦντο] Apud Polyæn. I 21. 1. Piſiſtratus ſuis παράγγελμα ἔδωκε· θαλλῷ στεφανοῦσθαι, *præcepit, ut coronarent ſe oliva*, ad ſimulandam ſcil. pactionem fœderis & pacis. Heſych. Θαλλὸς, κλάδος ἐλαίας, ἄνθος, γέννημα, καὶ πᾶν τὸ θάλλον· κυρίως δὲ κλάδος ἐλαίας, ἢ φοίνικος βλάστημα, *ramus olivæ, flos, germen, & quicquid viret, ſed proprie ramus olivæ, vel ſurculus palmæ.* Hic autem deſignatur Oleæ ramus, nam *oleagina corona* apud Laconas erat *virtutis bellicæ præmium.* Diſerte Herodot. VIII. 124. ait dediſſe illos Eurybiadæ poſt pugnam ad Salamina ἀριστήια, ἐλαίας στέφανον. IDEM.

14 Δι' ἐπαίνων ἤγοντο] h. e. ſimpliciter, *lau-*

da-

dabantur. Sic III. 22. Δὶ αἰδῦς τὺς θεὺς καὶ γεναμένυς ἄγειν, *Deos & parentes venerari*. VIII. 2. Σιμωνίδην διὰ σπυδῆς ἄγων, *favens Simonidi, & amans, ac deſiderans eum*. Cæterum laudationes illæ eorum, qui pugnantes pro patria periiſſent, non apud Lacedæmonios tantum, ſed & alios Græcos, maxime Athenienſes, frequenti fuerunt in uſu. Habemus ejuſmodi Laudationem inter *Orationes* Lyſiæ. Vide in primis Thucyd. II. 34. ubi morem hunc laudandi mortuos accurate exponit, & talis Laudationis exemplum ſubjicit. Similia etiam apud barbaras gentes fuerunt in uſu. Quum Theodoricus Rex Viſigothorum in Gallia occubuiſſet in prœlio contra Attilam Hunnorum Regem, Gothi, quum eum inter denſiſſima cadavera reperiſſent, *cantibus honoratum, inimicis ſpectantibus, abſtulerunt*, ut refert Jornandes *de Rebus Geticis. cap.* 41 De Canticis, quibus Viri fortes poſt mortem ſuam laudabantur, plura dixi *Animad. Hiſt. cap.* 6. Adde Tacit. *de Mor. Germ. cap.* 2. & ibi Notas. PERIZ.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ σεισμοῦ τῇ Σπάρτῃ ἐπιπεσόντος.

Ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι [1] τοὺς ἐκ Ταινάρου ἱκέτας παρασπονδήσαν-

CAP. VII.

De terræ motu qui Spartæ contigit.

Quando Lacedæmonii ſupplices ex Tænari *templo* contra fidem

1 Τὺς ἐκ Ταινάρυ οἰκέτας] Pauſanias, qui hanc hiſtoriam recenſet *lib.* IV. Lacedæmonios quoſdam ait fuiſſe, ob noxam capitis damnatos, eoſque ſupplices fugiſſe ad Tænarum, indeque per vim ab ara eſſe abſtractos. Adde eundem *lib.* VII. & Suidam voce ἀπ᾽ἔσπασι. Sed cum noſtro facit Thucydides *lib.* I. Terræmotus meminit præter alios etiam Diodor. *lib.* II. SCHEFF.

Τὺς ἐκ Ταινάρυ οἰκέτας] Qui tandem hi οἰκέται, *domeſtici Servi*, ex Tænaro, ſeu *Tænarenſes*, ut vertebatur? Nulli omnino. *Tænarum* eſt promontorium Laconicæ, ubi templum fuit Neptuni, in quod confugerunt *Supplices*, quiqui tandem illi fuerint. Nam Pauſan. in *Meſſen. cap.* 24. ſatis declarat ſe neſcire, qui fuerint, dum ait homines Lacedæmonios, damnatos crimine, ὅτῳ δὴ, *quodcunque illud fuerit, confugiſſe* ἱκέτας ἐς Ταίναρον, *ſupplices Tænarum*, ſeu, ut in *Achaic. c.* 25. ἐς ἱερὸν ἐπὶ Ταινάρῳ τῦ Ποσειδῶνος, *templum Neptuni in Tænaro*. At Thucyd. I. 128. & Suidas in ταινάριον, *Helotas* fuiſſe tradunt, æque ac Noſter. Omnes autem in eo conveniunt, conſiſtere hanc Hiſtoriam unice in *Supplicibus* violatis, & ejus criminis pœna ab illo Deo immiſſa, in cujus templum *ſupplices* illi confugerant. Hinc & Noſter de Lacedæmoniis ait παρασπονδήσαντες, quia ſcil. fecerunt contra jus Deorum, & datam haud dubie fidem, dum quando illos ſupplices ex Templo *ſurgere juſſerunt*, promiſerunt iis ſalutem, & tamen mox abductos occiderunt. Quum itaque tota hoc velit Hiſtoria, & in illam ejus longe præcipuam circumſtantiam conſentiant omnes, qui cæteroqui videntur diſſentire, ea vero circumſtantia hic penitus in vulgata lectione ſit omiſſa, & ideo neque ullus dubito, quin recte prorſus Sluisk. MS. cui accedit Codex Regius Strategî, legit τὺς ἐκ Ταινάρυ ἱκέτας, h. e. *ſupplices templi Tænarii*. Sed & mox, quamvis ibi nihil nos juvet nec Sluisk. ille, nec Regius codex, legerim ſine hæſitatione, ἦσαν δὲ οἱ ἱκέται τῶν Εἱλώτων, *erant autem illi ſupplices ex Helotibus*. Confirmat me multum, quod eodem plane modo Thucyd. *d. l.* quem Noſter reſpexiſſe videtur, de hoc crimine, quod vocat τὸ ἀπὸ Ταινάρυ ἄγος, *piaculum Tænari*, agens, ait, οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι ἀναστήσαντες ποτὲ ἐκ τῦ ἱερῦ τῦ Ποσειδῶνος ἀπὸ Ταινάρυ Εἱλώτων τὺς ΙΚΕΤΑΣ ἀπαγαγόντες διέφθει-

σαντες ἀνέστησαν καὶ ἀπέκτειναν, (ἦσαν δὲ οἰκέται τῶν Εἱλώτων) ² κατὰ μῆνιν τοῦ Ποσειδῶνος σεισμὸς ἐπιπεσὼν τῇ Σπάρτῃ, τὴν πόλιν ἀνδρειότατα κατέσεισεν, ὡς ³ πέντε μόνας ἀπολειφθῆναι οἰκίας ἐξ ἁπάσης τῆς πόλεως.

dem datam ſurgere juſſerunt, & occiderunt, (erant autem hi ſervi ex Helotarum genere) per iram Neptuni terræmotus Spartæ accidens, vehementiſſime concuſſit urbem, ut ex univerſa illa urbe quinque ſolum ædificia relinquerentur.

ρου. *Lacedæmonii enim quum ſurgere juſſiſſent ex Templo Neptuni in Tænaro ſupplices Helotarum, abductos interemerunt.* Vides hic τοὺς ἱκέτας τῶν Εἱλώτων, ut apud Noſtrum cenſui legendum. Vides agi, non de *ſervis Tænarenſibus*, ſed de *Supplicibus*, *qui in Templum Neptuni in Tænaro confugerant*. Vides etiam ἀναστῆσαι non notare in hac Hiſtoria, homines ſuis *ſedibus moviſſe*, ut voluerunt Interpretes, ſed *juſſiſſe ex templo & ab Ara ſurgere*. Vides denique, quæ ratio ſit, quare Noſter dicat, κατὰ μῆνιν τοῦ Ποσειδῶνος Terræmotum tam gravem obveniſſe Spartanis, quam rationem fruſtra in Vulgata lectione & interpretatione quæras. PERIZ. Amplexus ſum lectionem MSS. qui præferunt τοὺς ἐκ Ταινάρου ἱκέτας, eoſque οἰκέτας τῶν Εἱλώτων fuiſſe Auctor mox indicat.

2 Κατὰ μῆνιν Ποσειδῶνος] E cujus templo abſtractos occiderant Elotas. Notum eſt etiam aliâs Neptuno terræ motus adſcribi. vide Senecam *lib.* VI. *Quæſt. Natur. cap.* 23. dè ipſa hiſtoria Suidas in Ταίναρος, qui tamen ſua ex Scholiis Ariſtoph. *in Acharnenſes* fideliter deſcripſit, Polyænus *lib.* I. *Stratag. p.* 65. KUHN.

3 Πέντε οἰκίας] Diodorus *lib.* XI. συνέβη πεσεῖν τὰς οἰκίας ἐκ θεμελίων καὶ τῶν Λακεδαιμονίων πλείους τῶν δισμυρίων φθαρῆναι. *Accidit, ut domus funditus corruerent & plusquam viginti millia Lacedæmoniorum obruerentur.* IDEM.

Πέντε μόνας] Sic plane Polyæn. I. 41. 3. Λακεδαιμονίων ἡ πόλις ἐσείσθη, καὶ πέντε μόναι διεσώθησαν οἰκίαι. Vide & Diodorum Sicul. *lib.* XV. *p.* 378. ubi addit, accidiſſe rem paulo ante Meſſeniacum bellum tertium. PERIZ.

ΚΕΦ. η'.

Περὶ Ἀρταξέρξου ἀναιρέσεως.

Ἀρταξέρξην, τὸν καὶ Ὦχον ἐπικληθέντα, ὅτε ἐπεβούλευσεν αὐτῷ ¹ Βαγώας ὁ εὐνοῦχος, ὃς ἦν Αἰγύπτι-

CAP. VIII.

De occidione Artaxerxis.

Ajunt Artaxerxem, qui etiam Ochus cognominatus eſt, quum ei inſidias Bagoas eunuchus, qui erat Æ-

1 Βαγώας ὁ εὐνοῦχος] Poſterius vocabulum prioris eſt interpretatio. Perſis enim ſpado vel eunuchus, *bagoas*, Plinius *lib.* XXX. *cap.* 4. *Babylone natæ palmæ regiæ uno in horto Bagoi. Ita enim vocant ſpadones, qui apud eos etiam regnavere.* SCHEFF.

Βαγώας ὁ εὐνοῦχος] Fuit hic homo, licet Eunuchus, & Ægyptius, tamen etiam ad Bellum, & contra Ægyptios quidem, ſumma ferme cum poteſtate adhibitus ab Ocho. Et poſtea tantum apud Eum potuit, ὥστε τῆς βασιλείας κύριον εἶναι, *ut ſummam in Regno haberet poteſtatem, nec quidquam ageret Ochus præter ejus ſententiam, & poſt Ochi mortem ſucceſſores ipſe conſtituerit, quos vellet, & omnia Regis habuerit, præter Appellationem*, ut ait Diod. Sicul. *lib.* XVI. Et ſane Ocho ſucceſſorem dedit Filium natu minimum, Arſa-

γύπτιος, φασὶν ἀναιρεθέντα καὶ κατακοπέντα [2] τοῖς αἰλούροις παραβληθῆναι. Ετάφη δέ τις ἄλλος ἀντ᾽ αὐτοῦ, καὶ [3] ἀπεδόθη ταῖς βασιλικαῖς θήκαις. Θεοσυλίαι μὴν τοῦ Ωχου καὶ ἄλλαι μὲν λέγονται, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν Αιγυπτον. Τῷ δὲ Βαγώᾳ οὐκ ἀπέχρησε τὸ ἀποκτεῖναι τὸν Ωχον· ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ λαβὰς μαχαιρῶν ἐποίησε, τὸ φονικὸν αὐτοῦ ἐκδεικνύμενος [4] διὰ τούτων. Εμίσησε δὲ αὐτὸν, ἐπεὶ τὸν [5] Απιν ἐν Αιγύπτῳ γενόμενος ἀπέκτεινε καὶ οὗτος, [6] ὡς ὁ Καμβύσης πρότερον.

ΚΕΦ.

Ægyptius, ſtruxiſſet, interemptum & in fruſta concifum, felibus projectum fuiſſe. Sepultus autem eſt ejus loco alius, & regiis conditoriis traditus. Sacrilegia vero Ochi cum alia feruntur, tum maxime, *quæ* in Ægypto *commiſit.* At Bagoæ non ſatis fuit occidiſſe Ochum; ſed etiam ex ejus femoribus gladiorum manubria fecit, per ea ipſius animum ad cædes propenſum declarans, Odio autem eum habuit, quod Apin, in Ægypto quum eſſet, trucidarat & ipſe, ſicut Cambyſes antea.

CAP.

Arſamen, eoque iterum interfecto, regnum ſuo beneficio tranſtulit ad Darium Codomannum. Ut plane ita ille in Aula Perſica dominationem in ipſos exercuerit Reges, ſicuti poſtea Stilicones, Ricimeres, & ſimiles Magiſtri Militum in ultimos Imperii Occidentalis Auguſtos, & Majores Domus in Francorum primæ familiæ Reges. Periz.

2 Τοῖς αἰλέροις] Suidas *voce* λαβαῖς, neſcio ex quo auctore ſcribit, non felibus objeciſſe Artaxerxis carnes, verum comediſſe. Quod an certum ſit, in medio relinquo. Id ſaltem non ignoro uſitatum priſcis, magnæque iræ indicium hoc fuiſſe. Patet exemplo Locrenſium, qui Dionyſii Tyranni uxoris filiarumque oſſa pylis contuſa ſimul cum carne in pulmenti modum præpararunt præceperuntque, ut de eo omnes guſtarent, teſte Athenæo *lib.* XII. & Noſtro *infra* IX. *cap.* 8. Scheff.

3 Απεδόθη ταῖς βασιλικαῖς θήκαις] Mediceus & Sluisk. ἐδόθη ταῖς β θ. quod præſtat. Ovidius *lib.* II. *Met.* 326. *corpora dant tumulo.* *& in Ibin. Et dare plebejo corpus inane rogo.* & de Numa, qui teſtamento caverat, ne corpus ſuum poſt mortem combureretur, Plutarchus ſimiliter ait, πυρὶ μὲν οὐκ ἔδοσαν τὸν νεκρὸν, αὐτοῦ κωλύσαντος, ὡς λέγεται.

4 Διὰ τούτων] Malim, quod videtur, ſed per compendium, ſcripſiſſe Lugd. διὰ τοῦτο. Sic paſſim. *Supra* I. 15. ὁ ἄῤῥην ἐμπίπλησι αὐτοῖς ἀπολαύειν αὐτῶν τὸν φθόνον διὰ τοῦτο. Τὸ φονικὸν αὐτοῦ his ipſis etiam verbis memoravit jam Auctor II. 17. ubi Vide Notas, & adde Val. Max. IX. 2. Periz.

5 Απιν] Sacrum Ægyptiorum bovem. vide Noſtrum *l.* X. *Hiſt. An. cap.* 8. Scheff.

6 Ο Καμβύσης] Juſtinus *lib.* I. *cap.* 9. *Cambyſes offenſus ſuperſtitionibus Ægyptiorum, Apis cæterorumque Deorum ædes dirui jubet.* Adde Suidam in Ωχος. Idem.

Ως ὁ Καμβύσης] Nam & ille quum Ægyptum domuiſſet, irridens Ægyptios, Apin vulneravit & occidit. Vide Herodot. III. 27. 28. &c. ubi & Apis accuratè; ut & ejus inventi feſtivitas, exponitur. Periz.

ΚΕΦ. Θʹ.

Περὶ θησαυροῦ ὑπὸ Δελφῶν ζητουμένου ἐν Πυθοῖ.

Ἐπεὶ καὶ [1] ἐκ τῶν Ὁμήρου ποιημάτων ἧκεν εἰς Δελφοὺς λέγουσα δόξα, παλαιόπλουτον εἶναι τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος χωρίον, ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐκείνοις·

> [2] Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει
> Φοίβου Ἀπόλλωνος Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ.

[3] τοὺς Δελφοὺς ἐπιχειρῆσαι διασκάπτειν

CAP. IX.

De theſauro quæſito à Delphis in templo Apollinis.

Quoniam ex Homeri quoque carminibus fama ad Delphos pervenerat, tradens Apollinis ſedem ditiſſimam antiquitus eſſe, his verſibus:

> *Nec quas* divitias *Phœbi, qui oracula reddit,*
> *Saxea ſaxoſâ in Pytho complectitur ædes.*

Delphos ajunt, terram circa aram &

1 Ἐκ τῶν Ὁμήρου] Hi verſus ſunt Homeri *Iliad.* I. quorum prior recitatur etiam *lib.* VI. *Hiſtor. Anim.* GESNER.

2 Οὐδ' ὅσα &c.] Verſus hi ſunt 404. & 405. ex *Iliade* I. ubi Achilles ait, nullas divitias, quantas quantas, ſibi eſſe ψυχῆς ἀντάξιον, *dignum vitæ pretium.* In iis vero, quid Homerus intellexerit, quando Apollinem cognominat ἀφήτορα, ipſi Veteres incerti ſunt, ut videri poteſt apud Euſtath. *ad hæc Homeri verba.* Triplicem enim adfert ſignificationem, vel quod ſignificet τοξότην *jaculatorem*, ab ἀφίημι, ἀφήσω, unde & ἥμων, ὁ ἀκοντιστής, vel *Prophetam*, & *oraculi datorem*, ex A, quod eſt ὁμοῦ, *ſimul*, & φάω *dico*, vel denique quod Strabo tradat, ſicuti id tradit *lib.* IX. *p.* 421. quoſdam accepiſſe illud vocabulum ſenſu *theſauri*, atque ita ἀφήτορος οὐδὸν ſignificare *theſaurum ſubterraneum*, quæ & cauſa ſit, quare Phocenſes duce Onomarcho noctu effoderint humum. Prima omnium expoſitio forſan alicui arriſerit, tanquam Homeri loco & menti ſic ſatis congrua, tanto magis, quoniam & Apollo & Diana jaculatione multum dicuntur uſi. Unde *jaculatricem Dianam* dicit Ovid. *Metam.* V. 375. Sed tamen quia à verbo ἵημι & compoſitis non deſcendunt ejus formæ & terminationis vocabula, deſcendunt autem complura à verbo φάω & φημὶ, veluti ὑποφήτωρ, συμφήτωρ, & ſimilia, vix dubito ſecundam ſignificationem ac derivationem eſſe reliquis præferendam. Atque ita Suidas, Ἀφήτορος, οὐ κοινότερον, ἀλλὰ τοῦ Πυθίου, οἷον ὁμοφήτορος, διὰ τὸ οἷον εἰς λόγους ἔρχεσθαι τοῖς χρησμῳδουμένοις. *Aphetoris non eſt appellativum, ſed* proprium *Pythii, quaſi collocutoris, quia quodammodo in colloquium venit cum illis, qui oracula accipiunt.* Heſych. Ἀφητορεία, μαντεία. Ἀφήτορος, προφητεύοντος, ἢ τοῦ τοξότου. Sed ex Prioris Vocabuli interpretatione ſatis liquet Poſterioris interpretationem priorem eſſe veriorem. Verſum hunc Homeri etiam in *Hiſt. Anim.* VI. 13. attulit Noſter de Hominum aviditate agens, οὓς οὐκ ἂν ἐμπλήσαι ποτὲ ἕως θανάτου, Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς Ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει. Ubi vertitur, *quos ſane nunquam ne Orbis quidem terræ explere queat*, quaſi per λάϊνον οὐδὸν Ἀφήτορος, cum Strabone intelligerent *terræ viſcera.* Sed ſenſus eſt, quos nunquam ad mortem

πτειν λόγος ἔχει τὰ περὶ τὴν ἑστίαν, καὶ τὸν τρίποδα· γενομένων δὲ σεισμῶν περὶ τὸ μαντεῖον ἀνδρικῶν, παύσασθαι σωφρονήσαντας.

& tripodem effodere aggreſſos: ſed quum terræ motus vehementes fierent circa oraculum, ab incœpto deſtitiſſe ſapientiores factos.

ΚΕΦ.

CAP.

tem uſque expleverint neque illæ divitiæ, quas templum Delphicum continet: ut ex hoc Auctoris loco patet. Divitias illas Templi reſpicit etiam Lucianus in *Timone*, *p* 85. Ω Μίδα, καὶ Κροῖσε, καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὡς οὐδὲν ἄρα ἦτε ὡς πρὸς Τίμωνα, καὶ τὸν Τίμωνος πλοῦτον, *O Mida, & Crœſe, & Donaria Delphica, quam nihil eratis, comparata Timoni & ejus divitiis.* Periz.

3 Τοὺς Δελφοὺς &c.] Scilicet Cives æque, ac ipſa Urbs, dicebantur Δελφοί. Hinc Stephanus, Τὸ ἐθνικὸν ὁμωνύμως τῇ πόλει, *Gentile nomen idem eſt, quod Urbis.* Callimachus *Hymno in Apoll. v.* 98.

—— —— —— —— τοῦτο
Δελφός τοι πρώτιστον ἐφύμνιον εὕρετο λαός.

Ubi Vide Illuſtriſſ. Spanhemium. Quod vero Auctor hic narrat, accidit tempore Sacri ſeu Phocici belli, quando non tamen ipſi *Delphici*, ſed Phocenſis Onomarchus cum ſuis tentavit noctu effodere humum, ut invenirent divitias, quas iſtis Homeri verſibus decepti credebant eſſe terra conditas, non tam, ut arbitror, quia ἀφήτορος οὐδὸν interpretabantur, quod putat Strabo, τὸν κατὰ γῆς θησαυρισμὸν, *repoſitum ſub terra theſaurum*, ſed quia non reperiebant in templo opes tam antiqui, ſeu Homerici, temporis, & deprædationem ante ſua tempora factam ignorabant. Atque idcirco tradit ipſe Strabo, fuiſſe poſtea, qui ante direptionem Templi à Phocenſibus factam, *aliam priorem & antiquam* ἐπινοοῦσι, non, ex Hiſtoriis probant, aut affirmant, ſed, *excogitant, ex conjectura tradunt*, eam ſcilicet, *quæ divitias ab Homero memoratas aſportaverit*, hac ratione, quia *ad tempora Onomarchi* videbant οὐδὲ ἴχνος αὐτοῦ (πλούτου) σωθῆναι, *ne veſtigium quidem illarum divitiarum eſſe ſervatum.* Confer omnino cum hoc Strabonis loco Euſtathium *ad Homeri Iliada* I. *p.* 662. Cæterum, quos Noſter σεισμοὺς ἀνδρικοὺς vocat, Strabo dicit μεγάλους, ex qua collatione patet, quomodo igitur interpretari debeamus, certe Noſter interpretatus ſit, σεισμὸν μέγαν. Atque ita etiam Lucian. *de Morte Peregr. pag.* 781. σεισμὸν μέγαν vocat, qui acciderit juxta rogum Peregrini, & tamen in locis proximis non fuerit animadverſus. Periz. Templum Delphicum a Phlegyis, qui poſt mortem Zethi & Amphionis Thebas ceperunt, primum direptum fuiſſe docet Scholiaſtes *Homer. Iliad.* N. 303. ex Pherecyde, cujus direptionis videtur meminiſſe Strabo *lib.* IX. *pag.* 421.

ΚΕΦ. ι.

Νόμος περὶ ἀστῶν παρὰ Περικλέους τεθείς.

[1] Περικλῆς, στρατηγῶν, Ἀθηναίοις, νόμον ἔγραψεν, ἐὰν μὴ τύχῃ τις [2] ἐξ ἀμφοῖν ὑπάρχων ἀστῶν, τούτῳ μὴ μετεῖναι τῆς πολιτείας. [3] Μετῆλθε δὲ ἄρα αὐτὸν ἡ ἐκ τοῦ νόμου νέμεσις. Οἱ γὰρ δύο παῖδες, οἵπερ οὖν ἤστην αὐτῷ, Πάραλός τε καὶ Ξάνθιπ-

CAP. X.

Lex de civibus à Pericle lata.

Pericles, quum prætor eſſet, Athenienſibus legem ſcripſit, ut gerendæ reipublicæ non eſſet particeps, niſi qui utroque *parente* cive natus eſſet. Tetigit autem ipſum legis iſtius divina ultio. Nam duo filii, qui erant ipſi, Paralus & Xanthip-

1 Περικλῆς] Suidam vide in Δημοποίητος. Noſtrum *infra lib.* XIII. *cap.* 24. legis autor Solon, & Pericles poſt eum. vide Plutar. *Parallela.* KUHN.

2 Ἐξ ἀμφοῖν ὑπάρχων ἀστῶν] Ita exhibet & Fabri editio. At docet apertè cum res ipſa, tum illud ἀμφοῖν, quod eſt numeri dualis, legendum eſſe ἀστοῖν. Ipſe Noſter ita habet loco, quem notavi in ſuperioribus. SCHEFF. Vix neceſſe erit hic mutare aliquid. Nam Græci etiam duali copulant pluralem. Plutarchus de hac ipſa lege agens. ἐκ δυοῖν Ἀθηναίων in *Pericle.* Idem in *Camillo* δυοῖν ὑπάτων καθισταμένων, *duobus deſignatis Conſulibus.* ita & Laërtius in *Socrate*, ἐκ δυοῖν Ἀθηναίων. KUHN. Antiqui Athenienſes facile olim in civitatem recipiebant peregrinos, & ex eo validi evaſerunt ac potentes, ut teſtatur Thucyd. *lib.* 1. *init.* & Theophilus *Inſtit.* 1. 2. *pag.* 12. Vide & Noſtrum XIV. 5. & quæ notavi *ſupra ad* IV. 6. Quin etiam poſt Piſiſtratidas ejectos Cliſthenes πολλοὺς ἐφυλέτευσε ξένους, καὶ δούλους, καὶ μετοίκους, h. e. *in tribus retulit peregrinos, & ſervos, & inquilinos*, apud Ariſtot. *Polit.* III. 1. At poſtea Pericles, abundante jam multitudine, & aucta majorem in modum opulentia Athenienſium, hanc legem tulit. Adeo verum eſt, quod ait Ariſtot. *ibidem* III. 3. qui antea quoſvis receperunt, ipſi dein εὐποροῦντες τοῦ ὄχλου κατὰ μικρὸν παραιροῦνται τοὺς ἐκ δούλου πρῶτον ἢ δούλης, εἶτα τοὺς ἀπὸ γυναικῶν· τέλος δὲ μόνον τοὺς ἐξ ἀμφοῖν αὐτῶν πολίτας ποιοῦσιν, *abundantes multitudine paulatim recidunt primum illos, qui ex ſervo vel ſerva ſunt nati, dein eos, qui tantum ex mulieribus Atticis: ad extremum vero ſolos faciunt cives, qui ex utroque Cive ſunt.* Legendum enim iſtic videtur pro ἀμφοῖν αὐτῶν ex Noſtro ἀμφοῖν ἀστῶν. Cæterum lex iſta Periclis, quum ipſius liberi, quos ex legitima Uxore habuerat, jam periiſſent, ſuadente vel rogante ipſo Pericle, qui nothum etiam habebat ex Aſpaſia, ſublata eſt. Vide Plutarch. Atque ita dein facillime iterum dabant exteris Civitatem, adeo ut Iſocrates *de Pace pag.* 400. exprobret Athenienſibus, *quod ſe efferant eo, quod aliis nobiliores ſint nati: facilius autem adſciſcant in ſuæ nobilitatis communionem eos, qui velint, quam Triballi faciant aut Lucani.* Quis ergo non miretur Imp. Claudium apud Tacit. *Ann.* XI. 24. *Lacedæmoniis* jungere ita abſolute *Athenienſes* in eo, quod pariter *victos pro alienigenis arcuerint* a ſua Civitate. Prima capitis hujus verba rectius forſan diſtinxeris, Περικλῆς στρατηγῶν, Ἀθηναίοις νόμον ἔγραψεν, *Pericles, quum Prætor eſſet, Athenienſibus legem ſcripſit.* PERIZ.

3 Μετῆλθε δὲ ἄρα αὐτὸν ἐκ τοῦ νόμου νέμεσις] Sluisk. ἡ ἐκ τοῦ ν. ν. Quod haud dubie rectum, & ideo à me admiſſum eſt. Nemeſis enim illa & vindicta divinitus in eum ſævit propter in-

θιππος, ἀλλὰ οὗτοι μὲν κατὰ τὴν νόσον τὴν δημοσίαν τοῦ λοιμοῦ ἀπέθανον. Κατελείφθη δὲ ὁ Περικλῆς ἐπὶ τοῖς 4 νόθοις, οἵπερουν 5 οὐ μετέχον τῆς πολιτείας κατὰ τὸν πατρῷον νόμον.

thippus, communi illo peſtilentiæ morbo mortem obierunt. Relictus autem ſuperſtes eſt Pericles cum nothis, qui excluſi erant ab adminiſtranda republica per legem paternam.

inſolentiam & faſtum, quem illa lege declaravit, qua ſuæ ſocietatis participes eſſe vetuit, qui non ex utroque cive eſſent nati, ſeu, qua Athenienſes immane quantum prætuliſſe viſus eſt cæteris. Hinc & Plutarchus ait Periclem poſt mortem filiorum exiſtimatum ab ipſis Athenienſibus δίκην ἵνα δεδωκέναι τῆς ὑπερoψίας, καὶ τῆς μεγαλαυχίας ἐκείνης, καὶ νεμεσητὰ παθεῖν, *pœnam quandam dediſſe iſtius faſtidii & arrogantiæ, ac pati divinam ultionem.* PERIZ.

4 Νόθοις] Unus tamen memoratur tantum à Plutarcho & à Suida in *v.* Δημοποίητος. Et is dicebatur quoque *Pericles*, ac poſtea inter illos στρατηγὸς fuit, qui ad Arginuſas pugnarunt feliciter quidem contra Laconas, ſed tamen, quia quoſdam ſuorum reliquerant inſepultos, damnati ſunt, & à populo occiſi. IDEM.

5 Ου μετέχον τῆς τῆς πολιτείας] Mihi ſimplicius paulo & uſitatius videtur, quod præfert Lugd. qui omittit τῆς. Sic *paulo ante* μετεῖναι τῆς πολιτείας. Sed tamen nihil hic definio. Nam & ſic *ſupra* III. 19. Διὰ τὴν ἡλικίαν ἐπελελοίπει τὰ τῆς μνήμης αὐτὸν, pro μνήμη. IDEM.

ΚΕΦ. ια'.

CAP. XI.

Περὶ Γέλωνος τὴν ἀρχὴν ἀποδοῦναι βουλομένου.

De Gelone volente ſubditis imperium reddere.

1 Γέλων 2 ἐν Ἱμέρᾳ νικήσας Καρχηδονίους, πᾶσαν ὑφ' ἑαυτὸν τὴν Σι-

Gelo, quum ad Himeram viciſſet Carthaginienſes, univerſam Sici-

1 Γέλων] Meminit hujus Strabo *lib.* X. Juſtinus *lib.* XXIII. *cap.* 4. SCHEFF.

2 Ἐν Ἱμέρᾳ νικήσας &c.] Quo Strategemate & ſucceſſu Hamilcarem, vel, ut alii, Imilconem Ducem Carthaginienſium vicerit & ceciderit Gelo juxta Himeram Urbem Siciliæ, Vide apud Diod. Sicul. *lib.* XI. Accidit hæc victoria eodem anno, quo Xerxes Græciam invaſit, & eo quidem die, quo Leonidas cum ſuis Trecentis vicit & occubuit ad Thermopylas, ſecundum Diod. at ſecundum Herodotum VII. 166. eo die, quo Græci vicerunt Xerxem ad Salamina. Pacem dein petivere Carthaginienſes, & impetravere, ſed legibus à Gelone dictis, ut duo millia talentûm ſolverent ad ſarciendas belli impenſas, vide ibidem Diodor. *p.* 256. De hac Pace ita data intelligendum eſt, quod ait Schol. Pindari *ad Pyth. Od.* 2. *init.* τὴν Καρχηδόνα ὑπ' αὐτοῖς γενέσθαι, ὥστε καὶ ὑπακούειν. *Carthaginem illis* (Geloni & Hieroni) *ſubjectam, ita ut dicto eſſent illis audientes*, ſcil. dum leges pacis ab illis accipiebant, inter quas etiam hanc refert Scholiaſtes ille ex Theophraſto *de Rebus Etruſcis*, ut ne amplius humanas mactarent victimas. Nam hoc ad Carthaginienſes eſſe referendum, certum eſt ex nexu rerum, quo illud adfertur quaſi exemplum & documentum ejus, quod Carthaginienſes Geloni fuerunt dicto audientes. Conſtat etiam, talia illos potiſſimum feciſſe ſacra. Sed & diſerte Plutarch. *de Sera Num. Vind. p.* 552. *ea ut omitterent, Carthaginienſibus à Gelone imperatum in hâc pace dan-*

Σικελίαν ἐποιήσατο. 3 Εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν 4 γυμνὸς, ἔφατο ἀποδιδόναι τοῖς πολίταις τὴν ἀρχήν. 5 Οἱ δὲ οὐκ ἤθελον, δηλονότι πεπειραμένοι αὐτοῦ, καὶ δημοτικωτέρου, ἢ κατὰ τὴν τῶν* μονάρχων ἐξουσίαν. Διά ταῦτά τοί καὶ 6 ἐν τῷ τῆς Σι-

Siciliam in poteſtatem ſuam redegit. Poſtea nudus in forum progreſſus, dixit reddere ſe civibus imperium. Illi vero noluerunt *recipere*, experti videlicet illum, etiam magis popularem, quam ſolent, qui poteſtatem monarchæ tenent. Propter hanc igitur

da tradit. Male ergo Simſonius *ad Ann. M.* 3525. id de *Tyrrhenis* dictum putavit, & ſuperiora inſuper Scholiaſtis verba ita interpretatur, *ut Carthaginem ipſam in ſuam poteſtatem redegerint*, quod nunquam fecit Gelo aut Hiero. PERIZ.

3 Εἶτα ἐλθὼν] Habes hæc prolixe deſcripta apud Diodorum Siculum *lib.* XI. *Bibl.* SCHEFF.

Εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν &c.] Sic pene & Diod. Siculus, ac Polyænus I. 27. Sed Herodot. VII. 155. tradit jam antea, quum quoſdam Syracuſanorum Exules armata manu reduceret, accepiſſe imperium in Syracuſas, plebe ſe & Urbem ei dedente. Et ſane potentem valde jam antea oportet fuiſſe, ſiquidem Græci ad eum potiſſimum in Siciliam miſerant Legatos, ut ſibi ſuppetias contra Xerxem ferret. Sed forſan tunc Auctoritate jam valuit maxima apud Syracuſanos, at hoc demum tempore ſupremam in illos vel perpetuam accepit Poteſtatem. Atque inde & Noſter mox ait, Syracuſanos (nam de illis intelligendus eſt) jam ante expertos ipſius popularitatem, majorem, quam Monarchis ſit ſolita. At *infra* tamen XIII. 37. aliam Noſter hujus Facti occaſionem & cauſam memorat. PERIZ.

4 Γυμνὸς] Intellige τῶν ὅπλων, quod contra morem tyrannorum, qui nunquam inermes in concionem prodire ſolebant. Claudianus VI. *Honor. Conſ.* convenit

—— —— Sors iſta Tyrannis
Muniti gladiis vivant, ſeptique venenis.

Sic Antoninus Caracalla ſub veſte Senatoria lorica munitus Senatum ingreditur apud Spartanos. SCHEFF. Diodorus *l. c.* addit quod etiam ἀχίτων ἐν ἱματίῳ ſine tunica in veſte prodierit. atque hoc reſpectu à Noſtro *nudum* dici eum exiſtimo. KUHN.

Γυμνὸς] Neutiquam id in hac Hiſtoria de armis tantum eſt intelligendum, ſed & de Veſtibus, ut ex Diodoro jam contra Schefferum monuit Kuhnius. Adde Polyæn. *d. l.* qui ait eum exuiſſe ad extremum etiam τὴν ἐσθῆτα *veſtem*, atque ita ſtetiſſe *nudum*. Id vero etiam Noſtrum ſenſiſſe, liquet ex eo, quod addit ſtetiſſe ideo etiam imaginem ejus in Templo Junonis *nudam*, h. e. non Inermem tantummodo, nam id non foret extraordinarium aut inſolitum, ſed & ſine Veſte exteriore. Vide & *infra* XIII. 37. ubi diſerte ait, ſtatuam ei poſitam ἐν ἀζώστῳ χιτῶνι, *in diſcincta tunica*, ſine exteriore veſtimento. PERIZ.

5 Οἱ δὲ οὐκ ἤθελον] Atque ſic, quod ante tyrannicum erat imperium, juſtum fecerunt. vide Grot. II. 4. 14. *de I. B. & P.* SCHEFF.

6 Ἐν τῷ τῆς Σικελίας Ἥρας ναῷ] Hic locus vitii manifeſtus eſt, & MSS. in vulgatam lectionem conſpirant, ex cujus veſtigiis forte legendum ἐν τῷ τῆς Σικελίας ἡρῴῳ. Gelonem enim poſt mortem inter Heroas relatum fuiſſe a Siculis tradit Diodor. Sic. *lib.* XI. *pag.* 30. ἐνταῦθα δ' αὐτοῦ ταφέντος, ὁ μὲν δῆμος τάφον ἀξιόλογον ἐπεστήσατο, ἡρωικαῖς τιμαῖς ἐτίμησε τὸν Γέλωνα. Statuam Gelonis a Syracuſanis etiam in magno honore habitam fuiſſe Plutarchus in *Timoleonte*.

7 Ἑστήκει αὐτοῦ εἰκών] Ita & Faber: at *infra lib.* XIII. *c.* 33. ubi rem eandem habet, ſcribit εἰκόνα & ſic poſtulat ratio grammatica, quod & ipſum Faber monere neglexit. SCHEFF. Non puto neglexiſſe Fabrum, quod monere non debuit. vidit enim ſine dubio, τὸ ἑστήκει hoc loco ſumi neutraliter pro *ſtetit*: *infra* vero

Σικελίας Ηρας ναῷ ⁷ ἕστηκεν αὐτοῦ εἰκὼν, γυμνὸν αὐτὸν δεικνῦσα, καὶ ὡμολόγει τὴν πρᾶξιν τοῦ Γέλωνος ⁸ τὸ γράμμα.

tur cauſam etiam ſimulacrum ipſius in delubro Junonis, quod in Sicilia eſt, nudum ſtetit, & factum Gelonis declarabat inſcriptio.

ro τὸ ἔστησαν Συρακούσιοι accipiendum μεταβατικῶς pro *collocarunt* εἰκόνα. KUHN.

8 Τὸ γράμμα] Interpres vertit *pictura*, quod Cuperus *lib.* 1. *Obſer. cap.* 7. malè factum exiſtimat. *Neque pictura erat*, inquit, *ſed ſtatua, an igitur inſcriptio per* τὸ γράμμα *ſignificatur: cum veriſimile ſit actionem hanc, utpote cauſam poſitæ ſtatuæ, baſi inſcriptam fuiſſe, an vero* γράμμα *eſt ipſa ſtatua? cum* γράφειν *&* γράμμα *non de ſola pictura ponatur, ſed etiam de aliis effingendi modis. hinc* πλαστογράφος *& alia.* Hæc ille. mihi ſimpliciter τὸ γράμμα eſt ἡ εἰκὼν, cujus modo erat facta mentio. IDEM.

Τὸ γράμμα] Accipiendum eſt hoc, ut & ſuperiora, de *pictura*, ſeu Tabula picta, vel, ſi cui id minus placeat, legendum tunc putem ἐπίγραμμα, ut notetur *inſcriptio* ſtatuæ, quæ rem geſtam declaraverit, vel ipſa res expreſſa. Sic IX. 11. loco plane ſimili, Παῤῥάσιος ὁ ζωγράφος οὐκ μὲν πορφυρίδα ἐφόρει, καὶ χρυσοῦν στέφανον περιέκειτο, μαρτυροῦσι καὶ ἄλλοι, καὶ τὰ ἐπιγράμματα δὲ ἐπὶ πολλῶν εἰκόνων αὐτοῦ. Sed & ipſum hoc γράμμα pro *inſcriptione*, ſeu *titulo*, occurrit apud Suidam, & in *Fragm.* Callimachi *fr.* 71. *Collectionis Bentleianæ*, οὐδὲ τὸ γράμμα ἠδέσθη, τὸ λέγον, μ' υἷα Λεωπρέπεος. *Neque inſcriptionem*, ſcil. ſepulchri, *veritus, quæ ſignificabat, me eſſe Simonidem filium Leopreps.* Ut adeo etiam hic Locus ſine ulla emendatione ita videatur accipiendus. PERIZ.

ΚΕΦ. ιβ.

CAP. XII.

Περὶ Διονυσίου εὐδαιμονίας, καὶ οἵου τέλους αὐτῆς ἔλαχεν.

De Dionyſii felicitate, & qualem ejus exitum ſortitus ſit.

Διονύσιος δὲ ὁ δεύτερος τὴν ἀρχὴν εἶχεν ¹ εὖ μάλα πεφραγμένην τοῦτον τὸν τρόπον. Ναῦς μὲν ἐκέκτητο οὐκ ἐλάττονας τῶν τετρακοσίων, ² ἑξή-

Dionyſius junior imperium habebat optime munitum hoc modo. Naves poſſidebat non pauciores quadringentis, hexeres & quinquere-

1 Εὖ μάλα πεφραγμένην] Lugd. εὖ μάλα περιπεφραγμένην. quod non eſt plane rejiculum. PERIZ.

2 Ἑξήρεις καὶ πεντήρεις] Quomodo hexeres, cum penteres, quæ minores erant, non ita diu ante pater ejus princeps invenerit? Diodorus *lib.* XIV. ἤρξατο δὲ (de Dionyſio loquitur) ναυπηγεῖσθαι τετρήρεις καὶ πεντήρεις καὶ σκάφη, πρῶτος ταύτην τὴν κατασκευὴν τῶν νεῶν ἐπινοήσας. Puto igitur τετρήρεις aut τετρήρεις pro ἑξήρεις emendandum eſſe. Sed de hac re amplius diſputamus *lib.* 1. *de Militia Navali cap.* 3. SCHEFF. Plinius *lib.* VII. *cap.* 56. inventionem navis ſex ordinum remis inſtructæ non Dionyſio attribuit, ſed Xenagoræ Syracuſano. cum igitur nondum conſtet de primo hexeris inventore, nolim in textu aliquid mutare. Certe τετρήρη, *quadriremem* primò molitos eſſe Carthaginienſes, συναυπήγησε δὲ αὐτὴν Βόσπορος αὐτόχθων. *ſtruxit autem illam Boſporus indigena.* inquit Clemens *lib.* 1. *Stromat.* Ergo ego quidem verba Diodori ita acceperim, quaſi in Sicilia quinqueremis &c. inventum aſſerant Dionyſio, cum ante eum nemo ibi naves id genus habuiſſet. KUHN.

Ἑξήρεις καὶ πεντήρεις] Quum Dionyſius pater auxerit formam & magnitudinem navium bellicarum, &, triremibus jam pridem Corinthi inventis, ipſe fecerit primus quadriremes & quinqueremes, teſte Diodoro *lib.* XIV. *pag.* 419.

2 ἑξήρεις καὶ πεντήρεις· πεζῶν δὲ δύναμιν εἰς δέκα μυριάδας, ἱππεῖς δὲ 3 ἐννεακισχιλίους. Η δὲ πόλις τῶν Συρακουσίων λιμέσιν ἐκεκόσμητο μεγίστοις, καὶ τεῖχος αὐτῇ περιεβέβλητο ὑψηλότατον. Σκεύη δὲ εἶχεν ἕτοιμα ναυσὶν ἄλλαις πεντακοσίαις. Τεθησαύριστο δὲ αὐτῇ καὶ σῖτος εἰς ἑκατὸν 4 μεδίμνων

remes: Peditum copias uſque ad centum millia, equitum novem millia. Urbs vero Syracuſanorum maximis erat ornata portubus, & murus ei altiſſimus circumdatus. Inſtrumenta vero parata continebat aliis navibus quingentis. Reconditum etiam in ea erat frumentum uſque

419. nihil cauſæ video, quare hanc lectionem cum Scheffero ſollicitemus, & *Hexeres* inde removeamus. Nihil enim uſitatius eſt, quam homines, initio augendi ſemel facto, ulterius ſubinde progredi. Ipſæ triremes ante Bella Perſica Græcis adhuc erant raræ, ut diſerte tradit Thucyd. *lib.* I. quid mirum ergo, ſi Dionyſius, qui paulo poſt bellum Peloponneſiacum fecit jam quadriremes & quinqueremes, dein etiam fecerit Hexeres; quod tanto veriſimilius, quia & hæ dicuntur inventæ à *Syracuſio* homine, apud Plinium VII. 56. Raræ tamen manſerunt ſequentibus ſeculis, certe apud Romanos non ſatis fuerunt in uſu. Unde quum illi Latine dicerent *biremes*, *triremes*, *quadriremes*, & *quinqueremes*, reliquas plurium ordinum naves Græcis vocabulis expreſſerunt. Liv. XXXVII. 23. *Regia* (Antiochi) *claſſis ſeptem & triginta majoris formæ navium erat, in quibus tres Hepteres, & quatuor Hexeres.* Numerus autem ille in his navibus deſignabat, ut notum eſt, tot remorum ordines in utroque latere. PERIZ.

3 Εννεακισχιλίους] Variant Scriptores, ſicut alias, ita hic in numero: Diodorus *lib.* XVI. εἶχε ἱππεῖς δὲ μυρίους. SCHEFF.

4 Μεδίμνων] Menſura hæc eſt Atticis uſitatiſſima, qua maxime modum Aridorum exprimebant. Continebat autem *ſex modios*, ut diſerte ait Nepos in *Attico cap.* 2. *univerſos frumento donavit, ita ut ſingulis ſex Modii tritici darentur, qui modus menſuræ Medimnus Athenis appellatur.* Vel, quod idem eſt, continebat *quadringenta & octo chœnicas.* Vide Scholia Ariſtoph. *ad* Νεφέλας *pag.* 164. Noſtratis menſuræ continet duos *Schepelos* cum dimidio, ſiquidem *Modius* dimidio *Schepeli* minor eſt. Polybius II. 15. ait Italiam adeo eſſe fertilem, *ut ſæpe ſuo tempore*, (quod tamen tempus præceſſit illam opulentiam & luxuriam Romanorum) *medimnus Siculus tritici venditus fuerit quatuor obolis, at hordei, duobus.* Male iſtic vertitur *modius* à Caſaubono. Sed ſequitur ille Budæum *de Aſſe*, qui de hoc loco agens miratur exiguum hoc pretium, quum apud Ciceronem legamus modium tritici fuiſſe in Sicilia æſtimatum duobus aut tribus ſeſtertiis, atque ideo μέδιμνον à Polybio pro *Modio* dictum cenſet. At omnium rerum longe majus erat pretium Romæ, tempore Ciceronis, quam Polybii, quando priſca adhuc parcimonia & paupertas ſupererat, quum paulo poſt, & maxime poſt Sullanas victorias, incredibile quantum opulentia & luxuria ibi invaluerit. Quantum & quam brevi illæ iſtic progreſſæ tunc fuerint, docere vel unus poteſt Plinius, qui *lib.* XXXVI. 15. tradit eo anno, quo mortuus eſt Sulla, *domum pulchriorem non fuiſſe Romæ, quam Lepidi* tunc Conſulis; *at hercule intra annos* XXXV. *eandem centeſimum locum non obtinuiſſe.* Præterea declarat ſatis Polybius, non ordinarium illud fuiſſe pretium, ſed extraordinarium, & quod etiam in iſta argenti penuria idoneum ſit ad demonſtrandam maximam rei frumentariæ iſtic abundantiam, ut adeo nullus dubitem, quin *medimnus* ibi ſolito, ſed Siculis, ſenſu ſit accipiendus. *Siculus* autem *medimnus* capiebat quinque modios. PERIZ.

5 Καὶ δόρατα. καὶ κνημῖδας περιττάς] εἶχε addiderim. GESNER. Omnino tale quippiam deſideratur, SCHEFF. Nihil deſideratur, ſi, legas περιττή, quod à præcedente & ſubſequente ας vitium contraxit. KUHN. Sluisk. & Regius 3132. καὶ δόρατα, καὶ κνημίδ. περιττ. καὶ θώρακες, καὶ καταπέλτ. Vitii aliquid ſine dubio hæret in hoc loco. Atque ideo Geſne-

μνων μυριάδας. Καὶ ὁπλοθήκη νενησμένη ἀσπίσι, καὶ μαχαίραις, 5 καὶ δόρασι, καὶ κνημίδι περιττοτάτῃ, καὶ θώρακι, καὶ καταπέλτῃ. 6 Ὁ δὲ καταπέλτης εὕρημα ἦν αὐτοῦ Διονυσίου. Εἶχε δὲ καὶ συμμάχους παμπόλλους. Καὶ τούτοις ἐπιθαῤῥῶν ὁ Διονύσιος 7 ἀδάμαντι δεδεμένην ᾤετο τὴν

que ad centum medimnorum myriades; Et armamentarium erat refertum ſcutis, & gladiis, & haſtis, & ocreis quamplurimis, & thoracibus, & catapultis. Catapulta autem inventum fuit ipſius Dionyſii. Præterea ſocios habebat quamplurimos. Et his rebus confidens

Geſnerus voluit interponi εἶχε, idque probavit Schefferus. Kuhnius leviori opere rem expediri poſſe cenſuit, ſi legamus περιττὴ, ſcil. ὁπλοθήκη. At mihi veram lectionem digito commonſtrare videtur Sluisk. à quo adjutus legerim, καὶ ὁπλοθήκη νεν. ἀσπ. καὶ μαχ. καὶ δόρασι: καὶ κνημίδες περιτταὶ, καὶ θώρακες, καὶ καταπέλται. Nominativi hi eadem accipiendi ſunt conſtructione, qua ὁπλοθήκη. Utrobique eſt Ellipſis verbi Subſtantivi, quæ Dionyſium vel Urbem Syracuſanam habuiſſe utraque illa per hanc conſtructionem declarat. Cæterum Plutarch. in *Timoleonte pag.* 242. ait Dionyſium Filium habuiſſe in arce, quum eam dederet Timoleonti, *omnis generis machinas, & tela*, ac denique ὅπλων, inquit, ἀπέκειντο μυριάδες ἑπτὰ τεθησαυρισμένων ἐκ παλαιοῦ, *ſcutorum jam olim* (ſcil. à Patre) *repoſitorum erant iſtic ſeptem myriades.* PERIZ. Huic loco admodum corrupto unice medicinam adfert Mediceus, cujus lectionem idcirco in contextum admiſi: κνημὶς περιττοτάτη, ut apud Ovid. *lib.* IV. *Faſt. v.* 441. *Plurima lecta roſa eſt.* & Homer. *Iliad.* T. 222. πλείστη καλάμη.

Αἶψά τε φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν,
Ἧστε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν.

6 Ὁ δὲ καταπέλτης εὕρημα ἦν αὐτοῦ Διονυσίου] Plinius hoc genus machinæ (de quo conſulendus Lipſius in *Poliorcet*) Syros ſcribit inveniſſe *lib.* VII. *cap.* 56. Diodorus, Syracuſios *ante dicto loco*: Καὶ γὰρ, ait, τὸ καταπελτικὸν εὑρέθη κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν Συρακούσαις, ὡς ἂν τῶν κρατίστων τεχνιτῶν πανταχόθεν εἰς ἕνα τόπον συνηγμένων. Nota hic in genere artificibus Syracuſas convocatis tribui, quod à noſtro privatim Dionyſio adſcribitur. Dionyſio inquam, ſed juniori, contra Diodorum Siculum, qui jam prioribus temporibus hoc telum inventum aſſerit. Porro verba Plinii aut de alio genere accipienda ſunt: aut pro *Syri*, *Syracuſii* ſcribendum. Ac fortaſſe illud *Syri* nihil aliud, quam compendium τοῦ *Syracuſii*. Ita enim crebro in MSS. codicibus, nomina præſertim propria abbreviantur. SCHEFF.

Ὁ δὲ καταπέλτης &c.] Πέλτη notat æque ἀκόντιον, δόρυ, *jaculum*, *haſtam*, ac ἀσπίδα, *parmam*, docente Heſychio. Hinc ergo καταπέλτης, *catapulta*, machina, unde jacula, haſtæ, pila mittebantur in hoſtes, quum è Balliſtis mitterentur Saxa. Plautus *Curcul.* V. 3. 11. *quia ego ex te hodie faciam pilum catapultarium, Atque ita te nervo torquebo, itidem ut catapultæ ſolent.* Sed pleraque ad eam deſcribendam & explicandam pertinentia, vide apud Lipſium *Poliorcet.* III. 2. Cæterum Plinius VII. 56. à *Syris* inventam dicit *catapultam*, pro quo Schefferus non abſurde ſuſpicatur legendum *Syracuſiis*. Malim tamen Ego vulgatum retinere. Nam certe in Syria & Judæa dudum ante Dionyſios Siciliæ Tyrannos tales Machinæ fuere in uſu. Hinc Uzzias II. Paralip. XXVI. 15. feciſſe dicitur *machinas*, *quas collocaverit in Turribus* לירוא בחצים ובאבנים גדלות *ut jacularetur ex iis ſagittas & lapides magnos.* Vides hic Catapultas & Balliſtas, atque ita non temere earum inventionem primam *Syris* vel *Syrophœnicibus* adſcribi. In Græciam tamen *ex Sicilia* venere, & demum tempore Philippi. Hinc Archidamus Ageſilai F. quum vidiſſet καταπελτικὸν βέλος τότε πρῶτον ἐκ Σικελίας κομισθὲν, *catapultarium telum tunc primum ex Sicilia allatum*, *exclamavit*, *ô Dii*, *periit virtus viri.* Vide Plu-

τὴν ἀρχὴν κεκτῆσθαι. Ἀλλ᾽ οὗτός γε 8 πρώτους μὲν 9 ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφούς· 10 εἶδε δὲ καὶ τοὺς υἱοὺς βιαίως ἀποσφαγέντας, καὶ τὰς θυγατέρας καταισχυνθείσας, εἶτα ἀποσφαγείσας γυμνάς. Οὐδεὶς δὲ τῶν ἀπ᾽ αὐτοῦ ταφῆς τῆς νομιζομένης ἔτυχεν. Οἱ μὲν γὰρ ζῶντες κατεκαύθησαν, οἱ δὲ κατατμηθέντες εἰς τὸ πέλαγος ἐξερρίφησαν.

dens Dionyſius, adamante firmatum obtinere ſe putabat imperium. At ille primum fratres ſuos morte affecit: vidit porro etiam filios per vim trucidatos, & filias ſtupratas, ac deinde nudas occiſas. Nemo vero ab eo *genitus* ſepulturam juſtam adeptus eſt. Nam alii vivi combuſti ſunt, alii conciſi & in mare projecti. Id

Plutarch. in *Apopth.* PERIZ.

7 Ἀδάμαντι δεδεμένην] *adamante vinctum.* proverbialiter dicitur de imperio tam probe fundato, ut ſine convellentium exitio nequeat convelli. Diodorus *lib.* XVI. *Biblioth.* τυραννίδα vocat ϖεριβόητον, καὶ δεδεμένην, ὡς ἔφασαν, ἀδάμαντι. Plut. in *Dione* indicat, ipſum Dionyſium patrem dicere ſolitum, ſibi eſſe & ſuæ Tyrannidi ἀδαμαντίνους δεσμοὺς, *vincula adamantina*, metum ſcilicet, vim, navium multitudinem, & barbarorum cuſtodiam μυρίανδρον. Hos quidem

—— Si figit adamantinos
Summis verticibus dira neceſſitas
Clavos, non animum metu,
Non mortis laqueis expedies caput.

dicat aliquis merito ex Horat. *lib.* III. *Car. Od.* 14. KUHN.

Ἀδάμαντι δεδεμένην] Quicquid durum, firmum, & maxime munitum eſt, *adamantinum* dicitur Græcis & Latinis. Sic apud Ovid. *Metam.* IV. 453. Furiæ dicuntur

Carceris ante fores clauſas adamante ſedere.

Vide Illuſtrem Grævium *ad Heſ.* Ἀσπ. *v.* 135. & Clariſſ. Kuhnium *ad hunc locum*, cujus obſervationibus adde, phraſin hanc Patris proprie fuiſſe, neque id Plutarchum modo dicere, ſed & Diodorum *lib.* XVI. *pag.* 512. D. Filius, ait, *accipiens maximum regnum ſupra omnes per Europam Dynaſtias, & Tyrannidem*, τὴν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς λεγομένην, ἀδάμαντι δεδέσθαι, *quæ a Patre dici ſolebat, vincta eſſe adamante.* Et Plutarchus etiam in *lib. de Garrulitate p.* 508. Dionyſii majoris Tyrannidem, ἀδαμαντίνην καὶ ἄρρηκτον, ait vulgo dictam. PERIZ.

8 Πρώτους] Lego πρῶτον: ſequitur enim εἶτα. FABER. Verum illud εἶτα abeſt longius, neque huc refertur. vid. Indicem. SCHEFF.

9 Ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφοὺς] *Ut, quibus conſortium regni debebat, ne ſpiritus quidem conſortium relinqueret, tyrannidem in ſuos prius quam in exteros auſpicatus.* Juſtinus *lib.* XXI. *c.* 1. SCHEFF. Non tamen omnes interemit. Vide *ſupra ad* II. 41. *initio*, ubi tres memorantur ejus fratres, vel certe duo, qui poſt Dionem occiſum, tyrannidem Syracuſis tenuerunt. PERIZ.

10 Εἶδε δὲ] Vide Noſtrum *infra lib.* IX. *cap.* 8. SCHEFF.

Εἶδε δὲ καὶ τοὺς υἱοὺς &c.] Eodem pene modo Plutarchus in *Timoleonte pag.* 242. Καὶ γὰρ υἱῶν ἐνηλίκων θανάτους, καὶ θυγατέρων καταπορνεύσεις παρθένων, ἐπεῖδε, καὶ τὴν αὐτὴν ἀδελφὴν καὶ γυναῖκα, ζῶσαν μὲν εἰς τὸ σῶμα ταῖς ἀσελγεστάταις ὑπὸ τῶν πολεμίων ἡδοναῖς παραχρησθεῖσαν, βίᾳ δ᾽ ἀποθανοῦσαν μετὰ τῶν τέκνων, καὶ καταποντισθεῖσαν εἰς τὸ πέλαγος. *Etenim vidit ille filiorum adultorum mortes, & filiarum virginum ſtuprationes, eandemque ſororem ſimul & uxorem, vivam libidinoſiſſimis voluptatibus in corpus conſtupratam ab hoſtibus, violenta dein morte occiſam cum liberis, & in mare merſam.* Paſſus autem illa eſt, maximam certe partem, à Locrenſibus in Italia, qui ab eo, quum Syracuſis excidiſſet pulſus a Dione, peſſime habiti, viciſſim, quum ille poſt mortem Dionis in Siciliam rediiſſet, ejecto illius præſidio,

σαν. Τοῦτο δὲ ἀπήντησεν αὐτῷ, Δίωνος τοῦ Ἱππαρίνου [11] ἐπιθεμένου τῇ ἀρχῇ. Αὐτὸς δὲ ἐν πενίᾳ μυρίᾳ διάγων κατέστρεψε τὸν βίον γηραιός.

Λέγει δὲ Θεόπομπος, ὑπὸ τῆς ἀκρατοποσίας τῆς ἄγαν [12] αὐτὸν διαφθαρῆναι τὰς ὄψεις, [13] ὡς ἀμυδρὸν βλέπειν· ἀποκαθῆσθαι δὲ [14] ἐν τοῖς κουρείοις, καὶ γελωτοποιεῖν. Καὶ ἐν τῷ μεσαιτάτῳ τῆς Ἑλλάδος ἀσχημονῶν διετέλει, βίον διαντλῶν ἀλγεινότατον. Καὶ

Id adeo evenit ei, quum Dion, filius Hipparini, imperium invaſiſſet. Ipſe vero in extrema paupertate agens, ſenex vitam finivit.

Theopompus autem dicit, nimio meri potu oculos ejus corruptos, ita ut cæcutiret: ſediſſe vero in tonſtrinis, riſumque aliis feciſſe. Atque in medio plane Græciæ turpiter agens perſeveravit, vitam ſuſtinens miſerrimam. Et erat documentum non vul-

dio, uxórem ejus & duas filias vulgo conſtupratas occiderunt, ut & filium natu minorem. Nam natu major cum eo inde abierat ad recuperandam Syracuſarum tyrannidem. Vide Strabonem *lib.* VI. *pag.* 259. Adde Noſtrum IX. I. PERIZ

11 Ἐπιθεμένου τῇ ἀρχῇ] Immo vero evenerunt illa Dionyſio, ſeptem minimum annis poſt mortem Dionis. Nam quum illo occiſo, primum Callippus, deinde Hipparinus per duos annos, poſtea Nyſæus Syracuſas tenuiſſent, jamque etiam Dionyſius ſpe nova ad recuperandam Siciliæ tyrannidem erectus, ex Italia & Locrenſi Urbe navigaſſet Syracuſas, tum demum Locrenſes, ejecto illius præſidio, de Uxore ejus ac Liberis apud ſe relictis tam diram ſumſerunt ultionem. Vide Strabon. *d. l.* & adde Juſtin. XXI. 3. IDEM.

12 Αὐτὸν διαφθαρῆναι &c.] Verba ſunt Athenæi *lib.* X. *pag.* 435. ex Theopompo, quem ait inter φιλοπότας καὶ μεθύσους retuliſſe etiam Dionyſium Juniorem, ὃν καὶ τὰς ὄψεις ὑπὸ τοῦ οἴνου διαφθαρῆναι. Vide locum, ubi idem etiam auctoritate Ariſtotelis ac Theophraſti confirmatur. IDEM.

13 Ὡς ἀμυδρὸν βλέπειν] Juſtinus *lib.* XXI. *cap.* 2. *ex nimia luxuria oculorum valetudinem contraxit, adeo ut non ſolem, non pulverem, non denique ſplendorem ferre lucis ipſius poſſet.* Idem tradidere Theopompus & Ariſtoteles ἐν τῇ Συρακουσίων πολιτείᾳ. vide Athenæum *lib.* X. SCHEFF.

14 Ἐν τοῖς κουρείοις] Quæ hominum viliſſimorum ſcurrarumque fuit conſuetudo. vide Plutarch. *lib. de Garrulitate.* Reddit hic locus lucem ei, qui eſt apud Juſtinum *antedicto libro cap.* 5. ubi ait: *Non contentus* (erat Dionyſius) *in publico vagari, ſed potare, nec conſpici in popinis, lupanaribuſque, ſed totis diebus deſidere.* Adde Plutarch. *vita Timoleontis.* SCHEFF.

Ἐν τοῖς κουρείοις] Sic *ſupra* III. 7. Ψογερούς τινας καθεζομένους ἐν ἰατρείῳ. Vide quæ iſtic notavi. Neque vero in tonſtrinis tantum ſedebant otioſi homines, ſed & in omnibus officinis. Sic Plutarch. in *Nicia, p.* 531. Γέροντας ἐν ἐργαστηρίοις συγκαθεζομένους, *ſenes in officinis pariter ſedentes.* Diog. Laërt. in *Socrate,* 21. eum ait *de rebus moralibus philoſophari cœpiſſe,* ἐπί τε τῶν ἐργαστηρίων, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, *in officinis, & in foro.* Plutarch. in *Timol.* Dionyſium ait ſediſſe ἐν μυροπωλίῳ *in unguentaria taberna.* PERIZ.

15 Δεῖγμα οὐ τυχὸν] Demoſthenes hoc ipſo exemplo utitur in *Orat. contra Leptinem* ad deprimendos Athenienſium ſpiritus. οὐδέ γε, inquit, ὁ νῦν ἂν Διονύσιος ἤλπισεν ἄν ποτ' ἴσως πλοίῳ στρογγύλῳ καὶ στρατιώταις ὀλίγοις Δίωνα ἐλθόντα ἐπ' αὐτὸν ἐκβαλεῖν τὸν τριήρεις πολλὰς καὶ ξένους καὶ πόλεις κεκτημένον. ἀλλ' οἶμαι τὸ μέλλον ἄδηλον πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ μικροὶ καιροὶ μεγάλων πραγμάτων αἴτιοι γίνονται. διὸ δεῖ μετριάζειν ἐν ταῖς εὐπραγίαις καὶ προορωμένους τὸ μέλλον φαίνεσθαι. *neque Dionyſius, qui hodienum ſupereſt, unquam ſibi perſuaſerat, fore, ut Dio cum paucis militibus navi onerariæ impoſitis contra ſe inſurgens regno ejiceret tot triremibus, mercenariis militibus urbibuſque munitum. Verum enimvero futura omnibus opinor hominibus incerta & inexplorata eſſe, & breve momentum magnarum rerum cauſa exiſtit. Ideoque res ſecun-*

Καὶ ἦν εἰς δεῖγμα οὐ τὸ τυχὸν τοῖς ἀνθρώποις εἰς σωφροσύνην καὶ τρόπου κόσμον ἡ τοῦ Διονυσίου ἐκ τῶν τηλικούτων εἰς οὕτω ταπεινὰ μεταβολή.

vulgare mortalibus, ad *ampleɛtendam* temperantiam & morum honeſtatem illa *fortunarum* Dionyſii ex tantis in tam abjectas mutatio.

dæ moderate ferendæ ſunt, ac in futurum ut conſulas videndum. KUHN.

Δεῖγμα οὐ τὸ τυχὸν &c.] Sic Diod. *lib.* XVI. de eodem, τὸν δ' ἴδιον βίον καὶ τὴν μεταβολὴν ἔχε παράδειγμα τοῖς καυχωμένοις ἀφρόνως ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις. *Vita ſua & ejus viciſſitudine præbuit exemplum iis, qui ſtolide ſe efferunt proſperis rebus.* Adde Valer. Max. VI. 9. *extr.* 6. PERIZ.

ΚΕΦ. ιγ'.

Περὶ τυραννίδων, αἳ εἰς ἐγγόνους ἐν Ἑλλάδι διήρκεσαν.

CAP. XIII.

De tyrannidibus, quæ uſque ad poſteros in Græcia perdurarunt.

[1] Καλῶς τὸ Δαιμόνιον [2] ἐπὶ τριγονίαν τυραννίδας μὴ ἄγον, ἀλλὰ ἢ παραχρῆμα ἐκτεῖβον τοὺς τυ-

Rectè Deus Tyrannides ad tertiam generationem non producit, ſed aut confeſtim tyrannos tan-

1 Καλῶς τὸ Δαιμόνιον &c.] Vide Euſtathium in *Commentariis*, & Strabonem *lib.* IX. Itidem in tranſlatione lege *Non quanta Delphis.* GESNER.

2 Ἐπὶ τριγονίαν τυραννίδας μὴ ἄγον] Seneca Tragœdus in *Troade*:

Violenta nemo imperia continuit diu.

Seneca Philoſophus *lib.* I. *de Clementia: Tyrannorum exſecrabilis ac brevis poteſtas eſt.* Adde Ariſtotelem *Politic.* V. *c.* 12. SCHEFF.

Ἐπὶ τριγονίαν] Culpa eſt penes educationem, & animum eorum, qui in ſpem ſucceſſionis educati à teneris aliorum hominum contemptu, & inſolentia, ex ſuæ in alios poteſtatis amplitudine. Ita enim evenit, ut raro, ita jam educatus, retineat ipſe & relinquat ſuis liberis tyrannidem, vel deſpoticam illam & militarem poteſtatem. Notabile in hanc rem eſt, quod per tria integra ſæcula, quibus Imperium Romanum quamplurimos habuit Cæſares & Imperatores, nullus omnino exſtiterit, qui imperium à patre naturali acceptum propagaverit ad filium ab ſe genitum: nam de adoptivis, qui aliter plerumque ſunt educati, non loquor. Primus exſtitit Conſtantinus M. qui Patri Conſtantio Chloro ſucceſſerit, & filios ſuos habuerit ſucceſſores, ſeu in cujus familia imperium εἰς τριγονίαν duraverit. PERIZ.

3 Πίτυος δίκην] Vide in *Chiliadibus* Eraſmi *pinus in morem*, & Πίτυος δίκην in *Indice Euſtathii in Homerum.* GESNER. MSS. B. & C. πίτυος. SCHEFF. Græcorum proverbium de funditus eradicatis, ut nec renaſcendi ſpes reliqua ſit. Herod. *lib.* VI. ὁ Κροῖσος προηγόρευε τοῖσι Λαμψακηνοῖσι μετιέναι Μιλτιάδεα· εἰ δὲ μή, σφέας πίτυος τρόπον ἀπείλεε ἐκτρίψειν· πλανωμένων δὲ τῶν Λαμψακηνῶν ἐν τοῖς λόγοισι, τί θέλει τὸ ἔπος εἶναι τό σφι ἀπείλησεν ὁ Κροῖσος, πίτυος τρόπον ἐκτρίψειν, μόγις κοτὲ μαθὼν τῶν τις πρεσβυτέρων εἶπε τὸ ἐόν, ὅτι πίτυς μούνη δενδρέων πάντων ἐκκοπεῖσα βλαστὸν οὐδένα μετίει, ἀλλὰ πανώλεθρος ἐξαπόλλυται. *Crœſus denunciavit Lampſace-*

τυράννους [3] πίτυος δίκην, [4] ἢ † παίδων ἐξιχύον. Μνημονεύονται δὲ ὑφ᾽ Ἐλλήνων ἐξ αἰῶνος καὶ εἰς ἐγγόνους διαρκέσαι αἵδε, ἥτε [5] Γέλωνος ἐν Σικελίᾳ, καὶ ἡ [6] τῶν Λευκανίων παρὰ Βοσ-

† παῖδας ἐξιχύον.

tanquam piceas exſtirpat, aut in liberos *eorum* vim ſuam exercet. Memorantur autem Græcis intra hominum memoriam hæ *ſolum tyrannides* etiam ad poſteros permanſiſſe,

pſacenis, ut Miltiadem dimitterent: ni fieret, minatus eſt, ſe illos in morem pinus exſtirpaturum. *Lampſacenis autem à ſenſu dicti illius aberrantibus, nec, quid ſibi minæ vellent, aſſecutis, vix tandem quidam è ſenioribus rem acu tangens expoſuit, ſolam pinum ex omnibus arboribus, ſi excidatur, non renaſci, ſed plane emori.* Gellius tamen in *excerptis lib.* VIII. inquit, *Herodotum parum vere dixiſſe, unam ſolamque pinum arborum omnium cæſam nunquam denuo ex iiſdem radicibus pullulare.* confer Plinium *lib.* XVI. *c.* 10. Euſtathium *in Iliad.* I. *p.* 42. KUHN.

Πίτυος δίκην] *Inſtar piceæ*, vel *pinus*. Illa enim arbor cæſa dicitur neutiquam renaſci, & repullulare. Suidas Δίκην, τρόπον, adferens porro ex Veteri Auctore, καὶ ὁ μὲν ἐξετρίβη πίτυος δίκην, ῥιφεὶς εἰς θάλασσαν. *Et ille quidem exciſus eſt, inſtar piceæ, abjectus in mare.* Vide & apud Parœmiographos, Zenobium, Diogenianum, Apoſtolium, πίτυος τρόπον, & Doctiſſimi Kuhnii *notas ad h. l.* PERIZ.

4 Η παίδων ἐξιχύον] ἢ παῖδας ἐξισχύον GESN. Aliquid latere arbitror, quod divinare non poſſum. FABER. Barthius ἐκ παίδων, quaſi ut radicibus deorſum actis, ſic ex filiis exſtirpandi. vide eum *lib.* VI. *Adverſ. cap.* 21. Faber hic ait, aliquid latere, quod divinare non poſſit. Mihi non videtur quicquam mutandum. δαιμόνιον ἐξιχύον τυράννου παίδων dicitur, cum fato nulli eis conceduntur, vel ſi conceſſi fuerint, eripiuntur liberi, quibus Tyrannidem ſuam reddere poſſint firmiorem. SCHEFF. τῶν παίδων ἐξιχύειν eſt in liberos Tyrannorum pœnam πανωλεθρείας, quam parentes debebant, derivare, ut ipſi ſtirpitus cum tota ab origine gente miſerrimè intereant. vide indicem in Ἐξιχύειν. KUHN.

Παίδων ἐξιχύον] Sic plane Lugd. At Sluisk. ultimas vocis literas non exhibet. Ἐξιχύειν autem non notat aliquem viribus ſuis ſpoliare, ut hic vertit Interpres, ſed majorem in modum valere. Syracid. VII. 6. μὴ οὐκ ἐξισχύσεις ἐξᾶραι ἀμαρτίας, *non valebis eo uſque, ut tollas peccata.* Hic vero ἐξιχύει παίδων eſt *valere & vim ſuam exercere in liberos tyrannorum.* Vide quæ in Indice notavit Kuhnius. PERIZ.

5 Γέλωνος] De *Gelone* & *Cypſelidis* videndus Ariſtoteles *loco antea prolato.* De Leucane illiuſque poſteris habes apud noſtrum & Strabon. Adde, quæ ibi habet Caſaubonus. SCHEFF. His adde Clearchum, cujus tyrannis Heracleæ in Ponto ad uſque τριγονίαν perduravit, apud Memnonem in Photii *Biblioth. p. m.* 365. Bacchiadæ tyrannidem quoque tenuerunt per 200. ferè annos. Strabo *lib.* VIII. quem vide. Iſocrates in *Panathenaico* antiquos Atticæ oborigines adeo Diis acceptos fuiſſe ait, ὡς, ὃ δοκεῖ χαλεπώτατον εἶναι καὶ σπανιώτατον, εὑρεῖν τινας τῶν οἴκων τῶν τυραννικῶν καὶ βασιλικῶν ἐπὶ τέτταρας ἢ πέντε γενεὰς διαμείναντας καὶ τοῦτο συμβαίνειν μόνοις ἐκείνοις, *ut, quod difficillimum rariſſimumque videtur eſſe, inveniantur quædam tyrannicæ, & regiæ familiæ, quæ per quatuor vel quinque ætates duraverint, idque non aliis unquam contigerit. &c.* Doctiſſimus Wolfius ultima verba aliter accepit quam par erat. KUHN.

Ητε Γέλωνος ἐν Σικελίᾳ] Non video, qua de cauſa inter Tyrannides, quæ εἰς τριγονίαν duraverint, *illam Gelonis* referat Auctor, quum ille nec Filio, nec Nepoti eam reliquerit, ſed Fratribus Hieroni, & dein Thraſybulo, quo armis expulſo conſtituta eſt Democratia liberrima, quæ viguit uſque dum, annis 60. poſt, nova Dionyſii Tyrannis exorta eſt. An ergo Fratres & Succeſſores Gelonis credidit ejus fuiſſe Filium & Nepotem? an vero, quod pene putem, licet nihil me juvent MSti, legendum ΙΕΡωνος, pro ΓΕΛωνος minima mutatione. *Hiero* enim is, qui tempore Punici belli I. & II. vixit, tyrannidem communicavit cum *Filio* Gelone, & ſucceſſorem dein habuit *Nepotem* Hieronymum, ut

Βόσποροv, καὶ ἡ 7 τῶν Κυψελιδῶν ἐν Κορίνθῳ.

ſiſſe, Gelonis illa in Sicilia, & Leucaniorum in Boſporo, & Cypſelidarum Corinthi.

ut conſtat ex rerum Romanarum Scriptoribus. Adde quod antiqui illius *Gelonis* & ſucceſſorum tyrannis ex ſententia Ariſtotelis & Diodori Siculi *lib.* XI. *p.* 30. duravit octodecim tantum annos, at iſta *Hieronis* annos quinque & quinquaginta, ut etiam hac ratione mereatur potius, quam illa, inter tyrannides, quæ diutius duraverint, referri. Denique ætatis ordo, ſi ratio ejus eſt habita, hic potius *Hieronem* poſtulet, quam *Gelonem*, qui inter *Cypſelidas*, & *Leuconem* eſt medius, quum tamen *Leuco* & *Leuconii* medio hic loco ponantur, & recte quidem, ſi *Hieronem* recipiamus, ante quem regnavit *Leuco*, poſt *Cypſelidas*. PERIZ.

6 Τῶν Λευκανίων περὶ Βόσπορον] Sic Lugd. At Sluiſk. τ Λακανίων περὶ Βοσπ. Præferrem hic περὶ, quod propius quid notat. Reges enim hi dicuntur paſſim *Boſporani*, βοσπόρου, ἐν βοσπόρῳ. Ariſtot. *Oeconom.* II. 8. Ἡρακλεώτῃ πέμποντες ναῦς τεσσαράκοντα ἐπὶ τοὺς ἐν βοσπόρῳ τυράννους. Sic Strabo, Plutarchus, Aliique: intellige autem Boſporum Cimmerium. At vero corruptum eſt haud dubie illud Λακανίων. Melius λευκανίων editur, quamvis & hoc ipſum mirer, quum nobiliſſimus inter hoſce Reges, & à quo ſine dubio appellatio hæc formata eſt, fuerit *Leucon*, Λεύκων, paſſim ab omnibus ita dictus. Sic certe Diodorus, Strabo, Plutarchus, Athenæus, & Æneas in *Tacticis*. Lucianus tamen in *Toxari*, *pag.* 89. nominat quendam *Leucanora*, *Regnantem* ἐν βοσπόρῳ. *Leuconis* autem illius laudes memoraſſe videtur Chryſippus. Nam Strabo *lib.* VII. *p.* 301. Ὅρα δὲ καὶ ἃ λέγει Χρύσιππος περὶ τ τοῦ Βοσπόρου βασιλέων τ περὶ Λεύκωνα: *conſidera etiam, quæ Chryſippus tradit de Boſporano Rege Leucone.* Hinc & Plutarchus *de Stoicis contradict. pag.* 1043. ait à Chryſippo Sapientes ablegari pecuniæ cauſa *ad Leuconem Ponticum* ἐς Παντικάπαιον, quæ erat Sedes iſtorum Regum, quos ibidem vocat τοὺς ἐν βοσπόρῳ Τυράννους. Adde Eundem *adverſus Stoicos pag.* 1061. Athenæum VI. 16. Æneam *cap.* 5. & maxime Strabonem *lib.* VII. *pag.* 310. ubi de Panticapæi, ſeu Boſpori, Regibus hiſce ait, ἐκαλοῦντο δὲ τύραννοι, καίπερ οἱ πλείους ἐπιεικεῖς γεγονότες, ἀρξάμενοι ἀπὸ Παρισάδου καὶ Λεύκωνος. *Vocabantur autem Tyranni, quamvis plerique eorum modeſti fuerint, uſque à Pariſade & Leucone.* Crediderim autem ex his omnibus, corruptum ergo eſſe etiam illud Λευκανίων, ita a Librariis ſcriptum, quia nomen Gentis Λευκανῶν, *Lucanorum*, ipſis erat multo notius, quam quod hic legi debebat, Λευκωνίων. Sed & Regius Codex Strategi, in quo item, ut in Sluisk. legitur περὶ Βόσπ. habet etiam Λακωνίων. Ex quo id ſaltem liquet, varie in hoc Nomine proprio erratum, idque hic ad Λάκωνας, illic ad Λευκανοὺς deflexum. Cæterum non male hæc Tyrannis accenſetur iis, quæ diu duraverunt, ſiquidem duravit omnium diutiſſime. Vide Caſaubonum *ad Strabonem d. l.* De *Leucone* ipſo vide Demoſthenem *adv. Leptinem p. m.* 365. 366. PERIZ. τῶν Λευκωνιδῶν pro Λευκανίων emendat Joſ. Scaliger *lib.* III. *Can. Iſagic. pag.* 342. Dio. Chryſoſt. *Orat.* II. *de regno*, Λεύκωνα accenſet regibus, qui moderate vivendo vitam longius produxerunt. Ceterum in Mediceo quoque legitur περὶ Βόσπορον

7 Κυψελιδῶν] Melius ſcribi putarim per λ ſimplex, ut Suidas habet, & verſus quoque recitat. Vide *infra lib.* XII. *cap.* 35. GESN. *Cypſelidarum* Tyrannidem ad ἐκγόνους, *nepotes*, tranſmiſſam Noſter ait. Strabo etiam *lib.* VIII. ad τριγονίαν tertiam generationem vel nepotes pertigiſſe ſcribit, quibus Oraculum *Cypſelo* datum videtur contradicere his verbis:

> Ὄλβιος οὗτος ἀνὴρ, ὃς ἐμὸν δόμον ἐσκαταβαίνει
> Κύψελος Ἠετίδης, βασιλεὺς κλειτοῖο Κορίνθου,
> Αὐτὸς καὶ παῖδες, παίδων γε μὲν οὐκ ἔτι παῖδες.
> *Eſt hic vir felix, qui noſtras venit ad ædes*
> *Cypſelus Eetides, claræ rex ille Corinthi,*
> *Ipſe equidem & nati, ſed non qui natus ab illis.*

Hoc oraculo motus Scaliger ſtatuit morte Periandri, filii Cypſeli, tyrannidem exſtinctam. Sed quia Lycophron, filius Periandri natu minor, jam erat à patre διάδοχος τυραν-

ϱαννίδος, *ſucceſſor tyrannidis* deſignatus, &, niſi à Corcyræis occiſus eſſet, Corinthum tyrannus veniſſet, Noſter eum inter Tyrannos recenſuit. vid. Herodot. *lib.* III. *cap.* 53. Kuhn.

Τῶν Κυψελλιδῶν] Repoſui Κυψελιδῶν. Nam Κύψελον etiam in verſu eum appellant Græci. Quod autem *Cypſelidarum* tyrannis, ſeu potius Cypſeli τυϱαννεῦσας οἶκος, μέχϱις τϱιγονίας duraverit, diſerte ait Strabo *lib.* VIII. *p.* 378. Aſt illa οἴκου τϱιγονία in iſta Tyrannide non erat probanda, quod tentat Kuhnius, per *Lycophronem Periandri Filium*, à Patre jam ſene ad excipiendam tyrannidem ab exilio revocatum, ſed in eo à Corcyræis interfectum; verum, ut diſerte facit Ariſtoteles *Polit.* V. 12. per *Pſammetichum Gordiæ Filium*, qui ex eadem familia poſt *Periandrum* liberis orbum regnavit annos tres. Duraviſſe eam ait *ibidem* Ariſtoteles ultra annos 73, ejuſque rationem hanc reddit, quod Cypſelus fuerit popularis, Periander vero bellicoſus. Illos autem *Cypſelidas* Lacedæmonii tandem expulere Corintho, ut ait Plutarchus *de Herodoti Malign.* Periz.

ΚΕΦ. ιδ΄.

Πεϱὶ Δαϱείου ἐπιβουλευθέντος.

CAP. XIV.

De Dario inſidiis petito.

Ημεϱώτατον δὲ Δαϱείου τοῦτο τὸ ἔϱγον ἀκούω τοῦ παιδὸς τοῦ Υστάσπου. Αϱίβαζος ὁ Υϱκανὸς ἐπεβούλευσεν αὐτῷ, μετὰ καὶ ἄλλων ἀνδϱῶν, [1] οὐκ ἀφανῶν τῶν ἐν Πέϱσαις. Ην δὲ ἡ ἐπιβουλὴ ἐν κυνηγεσίῳ. Απεϱ πϱομαθὼν ὁ Δαϱεῖος [2] οὐκ ἔπτηξεν, ἀλλὰ [3] πϱοστάξας αὐτοῖς λαβεῖν τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἵππους, [4] ἐκέλευσεν αὐτοῖς διατείνασθαι τὰ παλτὰ, καὶ δϱιμὺ ἐνιδὼν, τί οὖν οὐ δϱᾶτε τοῦτο,

Manſuetiſſimum vero Darii, qui filius fuit Hyſtaſpis, hocce factum audio. Aribazus Hyrcanus inſidias illi ſtruxerat, una cum aliis non obſcuris in Perſide viris. Struebantur autem hæ inſidiæ inter venandum. Quod quum reſciſſet Darius, nihil territus eſt, ſed quum juſſiſſet eos arma ſumere & equos, mandavit iis, ut intentarent jacula, torvumque aſpiciens, quid igitur non

1 Ουκ ἀφανῶν τῶν ἐν Πέϱσαις] Si addicerent MSti, malim, μετὰ καὶ ἄλλων ἀνδϱῶν, οὐκ ἀφανῶν τούτων ἐν Πέϱσαις. Periz.

2 Ουκ ἔπτηξεν] Simile fere exemplum in *Tito* apud Suetonium *cap.* 9. qui inſidiatoribus in ſpectaculo juxta ſe collocatis arma gladiatorum inſpicienda dedit. Adde *infra lib.* XIII. *cap.* 37. Scheff.

3 Πϱοστάξας αὐτοῖς λαβεῖν τὰ ὅπλα] Medic. & Sluisk. αὐτοὺς. ut *lib.* X. *cap.* 9. πϱοσέταξε τὸν παῖδα πϱίασθαι τὴν λοπάδα. Sed utraque conſtructio Græcis placuit.

4 Εκέλευσεν αὐτοῖς διατείνασθαι τὰ ὅπλα] Lugd. διατείνεσθαι. At Sluisk. ἐκέλευσεν αὐτοὺς διατείνασθαι τὰ πάν cum ſupraſcripto τ. quaſi vellet πάντα. Regii Codd. & ille quidem Strategi, τὰ πέλ. cum ſupraſcripto τ. at alius numeri 3132. a prima manu habuit τὰ πάλ. itidem cum τ. ſuperius ſcripto. Unde Eruditiſſ. Boivinius legendum ſuſpicatur τὰ πέλτας, vel τὰ παλτά. Quod poſterius haud dubie verum eſt. Παλτὸν enim proprie dicebatur jaculum Perſicum ſeu Medicum. Pollux *lib.* I. *cap.* 10. quum enumeraſſet ὅπλων

το, [5] εἶπεν, [6] ἐφ' ὃ καὶ ὡρμήσατε; Οἱ δὲ ἰδόντες ἄτρεπτον ἀνδρὸς βλέμμα, ἀνεστάλησαν τὴν ὁρμήν· τὸ δέος δὲ αὐτοὺς κατέσχεν οὕτως, ὡς καὶ ἐκβαλεῖν τὰς αἰχμὰς, καὶ [7] ἀφαλέσθαι τῶν ἵππων, καὶ προσκυνῆσαι Δαρεῖον, καὶ ἑαυτοὺς παραδοῦναι, ὅ, τι καὶ βούλοιτο πράττειν. Ὁ δὲ διέστησεν ἄλλους ἄλλῃ, καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ

non facitis, inquit, id, quod tanto ſtudio decreviſtis? At illi quum intrepidum viri vultum viderent, ſtudium illud & conſilium remiſerunt: metus autem ita eos cepit, ut haſtas abjicerent, & deſilientes ab equis Darium adorarent, ſeque dederent illi, ut quicquid etiam vellet, de ſe faceret. Ille vero ſegregavit eos, alios

ὅπλων ὀνόματα, adjungenda illis dicit καὶ τὰ βαρβαρικὰ, interque ea memorat τὸ παλτὸν Μηδικὸν, quod exponit ἀκόντιον. Vide & Suidam v. παλτὰ, & Briſſon. *de Regno Perſar. lib.* III. Quin & eadem plane phraſi Xenophon *Cyripæd. lib.* I. de Babyloniis ſeu Aſſyriis, οἱ δ' αὖ πολέμιοι, ὡς εἶδον τοὺς Μήδους προκινηθέντας, διαλειπόμενοι οἱ μὲν τὰ παλτὰ, οἱ δὲ τὰ τόξα, ἕστησαν. Ut adeo nullum mihi ſit dubium, quin ex ſententia Doctiſſimi Viri, ſuffragantibus inſuper ex parte MStis, emendandus ſit hic Æliani locus, in quo ut proprium teli Perſici vocabulum, librariis ignotum, exprimitur, ita mox occurrit uſitatius de iiſdem telis, τὰς αἰχμάς. PERIZ. Elegantiſſimæ conjecturæ Cl. Boivinii favet Mediceus, ex quo παλτὰ repoſui. Quale vero genus jaculi fuerit παλτὸν, docet Xenophon *lib.* I. *de Cyri Exp. pag.* 352. de Moſynœcis: ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ (ἔχοντες) παλτὸν ὡς ἑξάπηχυ, ἔμπροσθεν μὲν λόγχην ἔχον, ὄπισθεν δὲ αὐτοῦ τοῦ ξύλου σφαιροειδές. Nihil igitur commune habuit παλτὸν cum ſecuri, quæ a Perſis باطه vocatur, ut exiſtimavit Doctiſſimus Relandus in Diſſert. *de Vet. Ling. Perſ.* nam Xenophon *paulo poſt* ait Moſynæcos, qui vario armorum genere inſtructi erant, etiam habuiſſe σαγάρεις σιδηρᾶς *ſecures ferreas.* Equitibus etiam παλτὰ tribuit idem Xenophon *lib.* I. *p.* 263. *de exp. Cyri* ſicut autem παλτὰ mox αἰχμαὶ ab Æliano, ita βέλη eadem miſſilia dicuntur a Diodoro Siculo *lib.* XIV. *pag.* 253. ἐπεὶ δ' ἤγγισαν οἱ μετὰ Κύρου τοῦ τοῦ βασιλέως στρατοπέδου, τοσοῦτον ἐπ' αὐτοῖς ἐῤῥίφη βελῶν πλῆθος, ὅσον εἰκός ἐστιν ἐκ δυνάμεως ἐνεχθῆναι συνεστώσης ἐκ μυριάδων τεσσαράκοντα· οὐ μὴν ἀλλὰ βραχὺν χρόνον παντελῶς τοῖς παλτοῖς διαγωνισάμενοι, τὸ λοιπὸν ἐκ χειρὸς ἤδη τὴν μάχην συνίσταντο. Verum ſtrenue nugatur Euſtathius vocem hanc Perſicam derivans ἀπὸ τοῦ πάλλειν, eamque confundens cum παλτός. Ita enim ille *ad Homeri Iliad.* H. 171. Παλάσσω παράγεται ἀπὸ τοῦ πάλλω τὸ κινῶ, ἐξ οὗ καὶ πάλος, ὁ κλῆρος .... καὶ παλτὸν, εἶδός τι ὅπλου, ἐξ οὗ καὶ ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ δίπαλτος φονεὺς, καὶ παλτὸν πῦρ, τὸ κεραύνιον.

5 Εἶπεν] Neuter codicum MSS. hoc verbum agnoſcit.

6 Ἐφ' ὃ καὶ ὡρμήσατε] Peſſime verſum, *cujus gratia veniſtis.* Etenim ὁρμᾶν æque & ſæpius refertur ad motus & impetus Animi, quam Corporis Sic *ſupra* II. 30. de Platone, ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησε. Julian. *Or.* I. *pag.* 48. Λείπεται δὲ λοιπὸν, καθάπερ αὐτὸς ὥρμηκας, τὸ πάντας εὖ ποιεῖν. *Supereſt ergo id reliquum, prout animus tuus ſua ſponte in id rapitur*, ſeu *prout ipſe in id effuſus es tua ſponte, bene omnibus facere.* Polyæn. I. 9. Ὁρμὴ δ' ἐστὶν αὐτοῖς, χωρεῖν ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν, *animus illis eſt*, vel *Conſilium, eundi in Iſthmum.* PERIZ.

7 Ἀφελέσθαι] ἀφαλέσθαι GESN. Poſſis & ἀφάλασθαι. FABER. quod videtur optimum. SCHEFF. Mihi placet Geſneri ἀφαλέσθαι, *deſilire*, cujus ſimplex ἀλέσθαι, *ſalire* Strabo *l.* X. *p.* 311. & Heſychius habent. at de ἅλασθαι vel ἀφάλασθαι, nondum ſum certior factus. KUHN.

Ἀφιλέσθαι τῶν ἵππων] Mirum profecto, ita Codice in utroque ſcriptum reperiri. Sed tamen quum jam Vultejus & reliqui omnes in verſione ediderint *deſilientes*, & porro pariter conjecerint Geſnerus, Schefferus, Faber, Kuhnius, legendum ἀφαλέσθαι, quod &

ἐπὶ τὰ τῆς Ἰνδικῆς ὅρια ἀπέπεμψε, τοὺς δὲ ἐπὶ τὰ Σκυθικά. Καὶ ἐκεῖνοι ἔμειναν αὐτῷ πιστοὶ, διὰ μνήμης ἔχοντες τὴν εὐεργεσίαν.

in aliam partem, & hos quidem ad Indiæ confinia dimiſit, illos vero ad Scythica. Atque illi fideles ipſi manſerunt, memores iſtius beneficii.

& res ipſa poſtulat, recepi hanc veram haud dubie conjecturam. Eam vero docuit me inſuper Cl. Boivinius, firmari etiam à Regio Codice Strategi, ut & prima manu Codicis 3132. PERIZ. & a Mediceo.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ἕβδομον.

ÆLIANI

VARIÆ HISTORIÆ

LIBER VII.

ΚΕΦ. α'.

Περὶ Σεμιράμιδος, καὶ πῶς τὴν τῶν Ασσυρίων ἀρχὴν κατέσχε.

ΣΕμίραμιν τὴν Ασσυρίαν ἄλλοι μὲν ἄλλως ᾄδουσιν· 1 ὡραιοτάτη δὲ ἐγένετο γυναικῶν, εἰ καὶ ἀφελέστερον ἐχρῆτο τῷ κάλλει. Αφικομένη δὲ

CAP. I.

De Semiramide, & quomodo regnum Aſſyriorum ſibi vendicaverit.

Semiramin Aſſyriam alii aliter quidem celebrant: ſed tamen fuit illa inter feminas ſpecioſiſſima, tametſi negligentius formam curaret.

1 Ὡραιοτάτη &c.] Senſus eſt *Varia quidem & diverſa traduntur de Semiramide, ſed in eo conveniunt omnes, fuiſſe illam formoſiſſimam.* Relinquit ergo Auctor quaſi in medio Semiramidis originem, quam alii ab Dea ortam *Derceto*, alii ancillam παλλακευομένην, vel ſimpliciter ἑταῖραν, fuiſſe produnt. Vide Diod. Sicul. *lib* 11. qui utramque ſententiam, priorem ex Cteſia copioſe, alteram ex Athenæo & Aliis breviter, exponit, ſed quam poſteriorem prætulerunt etiam Plutarchus Ερωτικῷ & Plinius, laudati jam à Scheffero. Neque vero dubito & Noſtrum illos ſequi, ſiquidem Iidem etiam hoc addunt, quod Ælianus nobis hic narrat, eam ſcilicet, accepto in paucos dies ſummo imperio, in vincula dediſſe & occidiſſe Ninum, maritum ſuum. PERIZ.

2 Κλητὴ κατὰ κλέος τῆς ὥρας] Plutarchus in *Amatorio* Syram fuiſſe ſcribit, Regiique famuli ancillam. Diodorus Siculus *lib.* 11. ex Athenæo aliiſque Scriptoribus ἑταίραν, id eſt mere-

δὲ πρὸς τὸν τῶν Ασσυρίων βασιλέα, [2] κλητὴ κατὰ κλέος τῆς ὥρας, ὅδε ἐντυχὼν τῇ ἀνθρώπῳ, ἠράσθη αὐτῆς. Η δὲ ᾔτησεν ἐκ τοῦ βασιλέως τὴν βασίλειον στολὴν [3] λαβεῖν δῶρα, καὶ πέντε ἡμερῶν τῆς Ασίας ἄρξαι, [4] καὶ τὰ ἀπὸ ταύτης προστατ]όμενα δράσαι· καὶ οὐδὲ τῆς αἰτήσεως ἠτύχησεν. Επεὶ δὲ ἐκάθισεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἔγνω διὰ χειρὸς καὶ γνώμης ἔχουσα πάντα, προσέταξε τοῖς δορυφόροις, [5] αὐτὸν τὸν βασιλέα κτεῖναι· καὶ οὕτω τὴν τῶν Ασσυρίων ἀρχὴν κατέσχε. Λέγει δὲ ταῦτα [6] Δείνων.

ret. Quum vero veniſſet ad Regem Aſſyriorum, vocata propter famam pulchritudinis, ille ubi vidit Feminam, ſtatim ejus amore eſt captus. At illa petiit ab rege, ut ſtolam regiam muneri acciperet, Aſiæque imperaret quinque dies, & ille quæ ab ipſa jubeantur, faceret: neque ejus, quod petiit, tulit repulſam. Quum vero collocaſſet eam Rex ſuper thronum, ipſaque jam cognoſceret, in ſua ſe manu & voluntate habere cuncta, mandavit ſatellitibus, ipſum ut regem interficerent: atque ita Aſſyriorum imperium obtinuit. Refert autem illa Dinon.

ΚΕΦ. CAP.

meretricem. Cum Plutarcho conſentit Plinius *lib.* XXXV. *cap.* 10. *Echionis*, ait, *nobiles picturæ ſunt*, *Liber pater*, *Semiramis ex ancilla adipiſcens regnum &c.* Scheff. *Semiramidem* Nini filiam facit Conon apud Photium, quem vide *p.* 222. *Ed. Hœſch.* Kuhn.

3 Λαβεῖν δῶρα] Videtur Auctor ſentire, petiiſſe illa Semiramin, tanquam dona nuptialia, & pignora amoris: ſiquidem continuo jungit amorem Nini, & illam feminæ petitionem. De donis autem Nuptialibus, quæ proprie ἕδνα dicebantur, egimus *ſupra ad* IV. 1. Periz.

4 Καὶ τὰ ἀπὸ ταύτης] Lego ἀφ' αὐτῆς. Faber. Bene. Scheff. Non opus eſt correctione. Kuhn.

Καὶ τὰ ἀπὸ ταύτης προσταττόμενα δράσαι] Vertebatur, *& eorum, quæ in hoc tempore gererentur, poteſtatem*, ſatis laxo mehercule, & alieno ſenſu. Nec enim conveniunt τὰ προσταττόμενα, & *quæ gererentur.* Sed tamen vel durior eſt Ellipſis in Græco, qua intelligendum ſit πάντας, h. e. omnes homines, qui ibi erant, præter ipſos Ninum & Semiramin: vel legendum δρᾶσθαι, leviſſima mutatione & ſenſu oportuniſſimo. Sic τὰ δρώμενα καὶ τὰ ὁρώμενα, *quæ fiebant & videbantur*, apud Dionyſ. Halic. *lib.* III. *pag.* 155. Noſter *ſupra* V. 6. καὶ τὸ μὲν ἐδρᾶτο. Periz.

5 Αὐτὸν τὸν βασιλέα κτεῖναι] Diodorus tantum in vincula conjectum ab illa ſcribit. Nimirum ſi Plutarcho credimus, detentum aliquamdiu in carcere, poſtremo necari juſſit. Porro ab his omnibus diſſentit Trogus, aut qui eum in compendium redegit Juſtinus. Hic enim *lib.* I. *cap.* I. *deceſſiſſe Ninum* ait, hoc eſt naturali morte defunctum eſſe, *relicto impubere & uxore Semiramide.* Semiraminque imperium non ob aliud aggreſſam eſſe, quam quod immaturo tradere non auderet. Scheff. Vide Mureti *Var. Lect. l.* VI. *c.* 18. Kuhn.

6 Δείνων] Scriptor rerum Perſicarum, Corn. Nepos in *Conone.* vixit ſub Philippo Amyntæ filio. Meminit ejus Noſter *l.* I. *Hiſt. Anim. c.* 10. Kuhn. Celebris eſt Hiſtoricus, qui vixit tempore Philippi Macedonis, & ſcripſit de rebus Gentium Orientalium, maxime Perſicis, in quibus illi *plurimum ſe credere* ait Corn. Nepos in *Conone.* Vide Voſſium. Periz.

ΚΕΦ. Β.

Περὶ Στράτωνος καὶ Νικοκλέους τρυφῆς.

[1] Στράτων ὁ Σιδώνιος λέγεται τρυφῇ καὶ [2] πολυτελείᾳ ὑπερβαλέσθαι σπεῦσαι ἀνθρώπους πάντας. Καὶ Θεόπομπος ὁ Χῖος παραβάλλει αὐτοῦ τὸν βίον [3] τῇ τῶν Φαιάκων

CAP. II.

De Stratonis & Nicoclis luxu.

Strato Sidonius dicitur omnes homines luxu & magnificentia ſuperare ſtuduiſſe. Et Theopompus Chius comparat ejus vitam Phæacum comeſſationibus, quas

1 Στράτων ὁ Σιδώνιος] Fuit rex Sidoniorum teſte Athenæo *lib.* XII. ubi integram hanc hiſtoriam invenies. SCHEFF. Ex Theopomp. *lib.* XV. *de rebus Philipp.* KUHN. *Strato* quiſpiam, Sidoniorum Rex fuit tempore Alexandri, qui eum regno exuit. Vide Curtium IV. I. Cum quo congruere aliquantum videtur, quod Max. Tyr. *Diſſert.* IV. luxurioſum hunc *Stratonem* redactum dicit ἐπὶ πενίαν, *ad paupertatem*. Sed tamen, quum Hieronymus *lib.* I. *adv. Jovinianum.* & ex eo Kuhnius, memorent *Stratonem Sidonis Regulum, qui manu propria ſe voluerit confodere, ne imminentibus Perſis ludibrio foret, quorum fœdus Ægyptii Regis ſocietate neglexerat*, nullus dubito, quin reſpiciat Hieronymus Sidoniorum defectionem à Perſis tempore Ochi Artaxerxis factam, in qua illi Ægyptiis ſe junxerunt: (Vide quæ notavimus *ſupra ad* IV. 8. & Diod. Sicul. *lib.* XVI.) atque adeo, quin *Strato* ille, ab Hieronymo memoratus, immo & à Noſtro, ſit idem qui à Diodoro dicitur *Tennes*, & à Perſis juſſu Ochi fuit occiſus. Convenit etiam hoc tempus in ætatem *Nicoclis*, Euagoræ F. Salaminii Regis. Probabile autem, *Stratonis* nomen fuiſſe Regibus Sidoniis frequens, ab *Aſtarte* Dea, præcipuo Sidoniorum Numine, (vide Seldenum *de Diis Syris*) formatum, ſed quod Græci ſuo more in ſpeciem nominis Græci flexerint. Cæterum quæ Auctor Noſter hoc capite narrat, habet ea ex Athenæo *lib.* XII. *cap.* 8. qui & ipſe ex Theopompo Chio, & ejus *Philippicis Hiſtoriis*, hauſiſſe illa fatetur: ex quo liquet, non debere ergo hunc *Stratonem* ac *Nicoclem* infra Philippi, aut ad Alexandri, tempora demitti. PERIZ.

2 Πολυτελείᾳ] *Magnificentia, luxu, ſumptu magno, quem quis facit.* Sic Athenæus *d. l.* πυνθανόμενοι παρὰ τῶν ἀφικνουμένων τάς τε παρασκευὰς τῶν οἰκιῶν, καὶ τὰς πολυτελείας τῶν θυσιῶν. Iſocrates *ad Nicoclem pag.* 40. Τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐνδείκνυσο ἐν μηδεμιᾷ τῶν πολυτελειῶν, τῶν εὐθὺς ἀφανιζομένων. *Magnificentiam in nullis oſtende ſumptibus, qui cito intereunt.* Julian. *Orat.* I. *pag.* 35. *Spectabat*, vel *Proponebat ſibi Indorum divitias*, καὶ Περσῶν τὴν πολυτέλειαν, *& Perſarum magnificentiam.* Vide ibi Illuſtriſſ. Spanhemium, ut & *ad pag.* 7. IDEM.

3 Τῇ τῶν Φαιάκων &c.] *Phæacum* τρυφὴ & ἀπολαυστικὸς βίος, h. e. *voluptaria vita*, in adagium abiit ex Homero apud Græcos & Latinos. Rex eorum erat Alcinous, qui, ut ſolebant Phæaces, Ulyſſem liberaliter excepit, & palam de ſe & Phæacibus profitetur *Odyſſ.* Θ. 248.

> Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε, χοροί τε,
> Εἵματά τ' ἐξημοιβὰ, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί;

Nobis ſemper jucunda eſt cœna, & cithara, & ſaltationes, & Veſtium mutatio, & calida balnea, & cubilia. Quos verſus ex Home-

κων διαίτῃ, ἥνπερ καὶ Ὅμηρος κατὰ τὴν ἑαυτοῦ μεγαλόνοιαν, ὥσπερ εἴθιστο, [4] ἐξετραγῴδησεν. Τούτῳ γε μὴν [5] οὐχ εἷς παρῆν ᾠδὸς, κατᾴδων αὐτοῦ τὸ δεῖπνον, καὶ καταθέλγων αὐτόν· ἀλλὰ πολλαὶ μὲν παρῆσαν γυναικῶν μουσουργοὶ, καὶ αὐλητρίδες, καὶ ἑταῖραι κάλλει διαπρέπουσαι, καὶ ὀρχηστρίδες. Διεφιλοτιμεῖτο δὲ ἰσχυρῶς καὶ πρὸς [6] Νικοκλέα τὸν Κύπριον, ἐπεὶ καὶ ἐκεῖνος πρὸς

quas Homerus pro grandi ſuæ mentis ſpiritu, ut ſolitus eſt, magnifice decantavit. Huic vero non unus præſto erat cantor, qui ad cœnam ipſius cantaret, & ipſum oblectaret: ſed multæ aderant mulieres cantrices, tum tibicinæ, tum meretrices forma excellentes, & ſaltatrices. Ambitioſe vero certabat etiam cum Nicocle Cyprio, quoniam & Hic cum Illo. Erat autem illa contentio

ro ſæpe memorat Athenæus. Habitabant in inſula, quæ poſtea dicta eſt *Corcyra*, hoc nomine ſatis nota. Vide Euſtath. *ad Hom. Odyſſ. E. p.* 204. Cæterum in illorum Phæacum & Alcinoi convivio, quo excipiebant Ulyſſem, erat unus tantum Cantor, qui *Demodocus* dicebatur, quo reſpicit Auctor, quando mox ait, Stratoni non *Unum* fuiſſe *cantorem* in epulis, ſed Plures, & Feminas quidem. Periz.

4 Ἐξετραγῴδησεν] *Magnifice illud deſcripſit, & grandi ſtylo*, qualis eſſe ſolet Tragicorum. Sic Lucian. *de M. Peregrini pag.* 781. Πρὸς δὲ τοὺς βλᾶκας ἐτραγῴδουν τι παρ' ἐμαυτοῦ, *magnifice quid apud homines ſtultos narrabam à me ipſo* de illo exitu Peregrini, h. e. mirabiles quaſdam, & quæ ad ſtuporem illos redigere poſſent, circumſtantias fingebam & enarrabam. Periz. Polybius *lib.* vi. *Hiſt. cap.* 13. τὰς ἐπιτυχίας τῶν ἡγουμένων ἐκτραγῳδῆσαι καὶ συναυξῆσαι.

5 Οὐχ' εἷς παρῆν ᾠδὸς] Reſpicit locum Poëtæ. Nam in Phæacum convivio, quod deſcribit, unus tantum cantor aderat, verſus hic eſt

Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν.

Sch. Cæterum ex hac Homerica Phæacum deſcriptione natum eſt, ut homines luxu diffluentes dicerentur, *Phæaces aut ſponſi Penelopes, nebulones Alcinoique*: & *Phæacum diæta* vita eſt mollitie & luxu effeminata & in cute curanda plus æquo operata. Kuhn.

6 Νικοκλέα] Qui & ipſe Rex Salaminis Cypriorum fuit. Anaximenes auctor apud prædictum Athenæum. Scheff.

Νικοκλέα τὸν Κύπριον] Confuſa eſt Hiſtoria Regum Cypriorum, partim quia plures ſimul iſta in Inſula Reges fuèrunt, partim quia plures etiam ejuſdem fuerunt vel cognati Nominis, nec Hiſtoria eorum à quoquam eſt accurate ſatis tradita. Deinde diverſis Nominibus, modo *Nicocles*, modo *Nicocreon*, Unus idemque Rex ex ſententia Leopard. *Emend* i. 10. & Caſauboni *ad Athen.* viii. 9. appellatur. Denique, quod maxime huc pertinet, duo fuerunt *Nicocles*, Cypri Reges: Prior, qui ſucceſſit Euagoræ, & quem laudavit Iſocrates: Alter, qui Ptolemæi Soteris juſſu ad mortem eſt adactus quartodecimo anno poſt mortem Alexandri. Nempe Euagoræ, Salaminio proprie Regi, ſucceſſit tempore Artaxerxis Mnemonis, anno ante Philippi Macedonis Regnum quarto decimo, Filius *Nicocles* ab Iſocrate laudatus. Dein Alexandri tempore, quum is Tyrum oppugnaret, reperimus apud Curtium & Arrianum, Regem Salaminis *Pnytagoram*, qui ſine dubio idem eſt, quem Diod. Siculus tempore Artax. Ochi jam memorat *lib.* xvi. ſed nominat *Protagoram*; quod tamen nomen corruptum credo ex altero rariore, licet & Iſocrates in *Euagora pag.* 476. huic Filium quoque tribuat *Protagoram*, qui, ut videtur, ante Patrem fuit defunctus. Ex quo id ſaltem liquet, fuiſſe ergo in hac familia

πρὸς αὐτόν. Ην δὲ ἡ ἅμιλλα ὑπὲρ οὐδενὸς σπουδαίου, ἀλλὰ ὑπὲρ τῶν προειρημένων. Καὶ πυνθανόμενοι παρὰ τῶν ἀφικνουμένων τὰ παρ᾽ ἀλλήλοις, εἶτα ἀντεφιλοτιμοῦντο ἑκάτερος ὑπερβαλέσθαι τὸν ἕτερον. Ου μὴν εἰς τὸ παντελὲς ἐν τούτοις διεγένοντο· 7 ἀμφότεροι γὰρ 8 βιαίου θανάτου ἔργον ἐγένοντο.

tio de nulla re ſeria, ſed de iis, quæ jam dicta ſunt. Et ſciſcitantes uterque ex iis, qui adventabant, quæ apud alterum fierent, ita uterque alterum viciſſim ſuperare contendebat. Neque tamen in perpetuum in illis perſtiterunt: uterque enim violenta morte interiit.

milia uſitatum Nomen, ſive *Pnytagoras*, ſive *Protagoras*. Denique poſt Alexandri mortem legimus apud Diodor. *lib.* XIX. Ptolemæum in bellis Civilibus contra Antigonum, remotis aliis Cypri Regibus, præfeciſſe Cypro *Nicocreontem*; At *lib.* XX. duobus annis poſt, dicitur idem Ptolemæus miſiſſe quoſdam ex Ducibus ſuis ad *Nicoclem Paphiorum* Regem, qui ei mortem denunciarent & inferrent, propterea quod clam amicitiam iniiſſet cum Antigono. Quo facto & ille periit, & omnis familia Paphiorum Regum, ſeu Fratres ejus una cum Feminis, voluntaria morte. Polyænus eodem iſtius Familiæ fata enarrans VIII. 48. *Nicoclem* dicit *Cypriorum Regem*. Quæritur jam, quis fuerit prodigus ille *Nicocles*. Simſonius A. M. 3695. cenſet ab Athenæo, atque ita etiam ab Æliano, intelligi hunc poſteriorem. Et favet huic ſententiæ, quod ille violenta morte eſt exſtinctus, quod de ſuo *Nicocle* affirmant etiam Athen. & Ælianus. Sed tamen quum *Nicocles* poſterior, ſi idem eſt, qui *Nicocreon*, crudeliſſimus fuerit tyrannus, atque alienus ab omni liberalitate, cumque regnum tenuerit in perpetuis bellis, quæ geſta ſunt ſtatim poſt Alexandri mortem, neque opulentus valde fuerit, & præterea ejus tempore Regnum *Sidoniorum* tenuerit, non prodigus quiſpiam, ſed frugalis ille Abdalonymus, ac denique per ætatem ſuam vix memorari potuerit à *Theopompo in Philippicis:* ideo crediderim hunc Æliani *Nicoclem* eſſe potius illum Euagoræ Filium, qui vere opulentus fuit Rex, cujus magnificentiam in funere patris, *choris*, & *muſica*, & *gymnicis agonibus*, *immo equeſtribus*, *ac navalibus certaminibus*, declaratam prædicat Iſocrates *Euagoræ init.* & qui porro huic Iſocrati, ut in *ejus Vita* tradit Plutarchus, donaviſſe dicitur pro ſcripta ad ipſum Oratione XX. *Talenta*, h. e. 36000. Carolinorum. Videtur autem ille excidiſſe Regno per *Pnytagoram* antea memoratum tempore Artax. Ochi. Certe exſtitit illo tempore, *Nicoclis* hujus haud dubie Filius, *Euagoras* junior, qui in exilio vixit, & per Regem Perſarum τὴν πατρῴαν ἀρχὴν, *Paternum Regnum Salaminis* recuperare ſtuduit, ut refert Diod. Sicul. *lib.* XVI. *pag.* 444. PERIZ.

7 Ἀμφότεροι] De Nicocle teſtatur Polyænus, laqueo vitam finiviſſe (*lib.* VIII.). SCHEFF. De Stratone autem Hieronymus ex Veterum monumentis hæc nobis conſervavit *lib.* I. *adverſus Jovinianum. Strato, regulus Sidonis manu propria ſe volens confodere, ne imminentibus Perſis ludibrio foret, quorum fœdus Ægyptii regis ſocietate neglexerat, retrahebatur formidine, & gladium, quem arripuerat, circumſpectans, hoſtium pavidus expectabat adventum. Quem jam jamque capiendum uxor intelligens, extorſit acinacem de manu, & latus ejus transverberavit, compoſitoque ex more cadaveri ſe moriens ſuperjecit, ne poſt virginalia fœdera alterius coitum ſuſtineret.* Tanti dux fœmina facti. KUHN.

8 Βιαίου θανάτου] Paulo aliter de iis Maxim. Tyr. *Diſſert.* IV. ubi, quum luxurioſos memoraſſet, *Aſſyrium*, intelligens haud dubie Sardanapalum, & *Phœnicium Stratonem*, & *Nicoclem Cyprium*, ſubjicit *luxuriam deducere homines ad extremum*, *vel in Ignem*, *ut Aſſyrium*, *vel ad Paupertatem*, *ut Phœnicium*, *vel in vincula*, *ut Cyprium*. In Sluiskiano hic, omiſſo illo ἀμφότεροι, legitur βιαίου τοῦ θαν. &c. PERIZ. Mediceus quoque ignorat τὸ ἀμφότεροι, quod tamen in hac hiſtoria ad-

adhibuit Athenæus: Simili loquutione utitur Anna Comnena *lib.* xv. *Alexiados pag.* 462. καὶ αὐτίκα πλεῖστοι μὲν μαχαίραις ἔργον ἐποιήσαντο. & Scriptor incertus apud Suidam in *v.* ἄτολμος. Ἐπεὶ πινύων ὑπ' ἀθλμίας ἦτος τῷ θεῷ ἠπείθησε, τῶν παρόντων παίδων οἱ φασὶ τὸν πρεσβύτην ἔργον τῆς παρούσης νόσου γενέσθαι. quæ poſtrema verba haud recte cepit Interpres vertens, *ajunt præſentium liberorum maximum natu præſentis morbi cauſam ipſi fuiſſe.* At Græca poſtulant, *ajunt filiorum natu maximum præſenti morbo exſtinctum fuiſſe.* Achilles Tatius *lib.* IV. *de* Cl. & *Leuc. Amor. pag.* 259. Γοργίας ἦν μὲν, ἔφη, Αἰγύπτιος στρατιώτης· νῦν δὲ οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἔργον γέγονε τῶν βουκόλων. h. e. *a paſtoribus interemtus eſt.*

ΚΕΦ. γ'.

Λύπης ἀνασταλτικός τις Ἀριστίππου λόγος.

Ὅτι [1] Ἀρίστιππος ἑταίρων αὐτῷ τινων ὀδυρομένων βαρύτατα, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα πρὸς αὐτοὺς εἶπε λύπης ἀνασταλτικὰ, καὶ ταῦτα δὲ [2] ἐν προοιμίῳ· ἀλλ' [3] ἔγωγε ἥκω παρ' ὑμᾶς, οὐχ ὡς συλλυπούμενος, ἀλλ' ἵνα παύσω ὑμᾶς λυπουμένους.

ΚΕΦ.

CAP. III.

Sermo Ariſtippi quidam, ad ſedandum dolorem idoneus.

Ariſtippus, quum quidam ex neceſſariis ejus graviſſime lamentarentur, cum alia multa ad cohibendum luctum idonea illis dixit, tum vero & hæc in exordio: At ego non venio ad vos, ut una lamenter, ſed ut vos à luctu abducam.

CAP.

1 Ἀρίστιππος] Alienus hic erat, ut qui maxime, à dolore & triſtitia, quippe qui, Auctor Cyrenaicorum, *omne bonum in voluptate ponebat, virtutemque ob eam rem cenſebat laudandam, quod efficiens eſſet voluptatis*, ut ait Cicero *de Offic.* III. 33. Vide Noſtrum etiam *infra* XIV. 9. ubi Ariſtippus homines jubet tantum frui præſentibus, nec ſollicitari præteritis aut futuris. Erat patria Cyrenaicus, Socratis diſcipulus, ſed diverſo ab Socrate ingenio, & in multis ſententiâ. Periz.

2 Ἐν προοιμίῳ] In Sluisk. ἐν προοιμίοις. Mox abeſt ab eodem codice, ὑμῖν, & forſan recte. Nam cum in eadem periodo bis occurrat ὑμᾶς, neutiquam poſtulat ſenſus integritas illud ὑμῖν. Cæterum in Lugd. totum hoc Caput eſt prætermiſſum. Periz. Ut Sluiskianus, ſic & Mediceus legit ἐν προοιμίοις, atque ignorat τὸ ὑμῖν, quod etiam hinc exſulare juſſi

3 Ἔγωγε ἥκω παρ' ὑμᾶς] Similiter Seneca in *Conſolat ad Marciam: Alii molliter agant & blandiantur: Ego confligere cum tuo mœrore conſtitui.* Nimirum *vehementius*, ut mox ait, *contra inveterata pugnandum eſt.* Et ut Curtius loquitur, *medici quoque graviores morbos aſperis remediis curant.* Idem Seneca *Ep.* 99. *Hi qui ſibi lugere ſumpſerunt, protinus caſtigentur & diſcant, quaſdam etiam lacrymarum ineptias eſſe.* Scheff. M. Antoninus *lib.* VII. μὴ συνεπιθρηνεῖν, μὴ σφύζειν. *lamentantibus ne collamenteris, neve commovearis.* ubi vide *notata* Gattakero *p.* 276. Non tamen τὸ συλλυπεῖσθαι ſimpliciter damnatur, ſi quidem modum ſervet, & amici ægritudinem allevet, non augeat, aut alat. Kuhn.

ΚΕΦ. δʹ.

Περὶ μύλης ἐπαίνου.

Ὅτι Πιττακὸς [1] πάνυ σφοδρῶς ἐπῄνει τὴν μύλην, τὸ ἐγκώμιον αὐτῆς ἐκεῖνο ἐπιλέγων, ὅτι ἐν μικρῷ τόπῳ [2] διαφορά ἐστι

CAP. IV.

De laude molæ.

Pittacus vehementer prorſus laudabat molam, id ejus encomium addens, quod in exiguo loco variis modis daretur ſeſe exercere. Extabat

1 Πάνυ σφοδρῶς ἐπῄνει] Nam & ipſe hac ratione ſolebat exerceri. Laertius in *vita ejus:* Τούτῳ γυμνάσιον, σῖτον ἀλεῖν, ὥς φησι Κλέαρχος, Plutarchus in *Convivio ſapientum:* καὶ γὰρ Πιττακὸς ἀλεῖ, μεγάλας Μιτυλάνας βασιλεύων. Adde Clementem *l.* III. *Pædag.* SCHEFF. μύλης ἐγκώμιον *Pittacum* conſcripſiſſe Noſter ait: argumentum encomii fuit, quod mola in exiguo loci ſpatio multis ſeſe exercendi copiam faciat. habuit igitur Theodor. Zwingerus *Theatri vol.* XIX. *lib.* II. *tit. de Mola* Ælianum, non quidem *l.* XIV. *Var. Hiſt.* ſed hoc ipſo loco autorem, quo nixus tradidit *Pittacum* molæ conſcripſiſſe encomium, nec opus eſſet Doctiſſ. Gattakeri *nota in Antonin. Imperat. pag.* 6. *quo auctore dicat* (hoc Zwingerus) *neſcio.* Nec ad rem facit, quod Pictorius *ad Marbodeum de gemmis* queritur, molæ laudes poëtam nullum celebraſſe. Forte enim hic Æliani locus Pictorium latuit, vel, ſi ſcivit, in Poëtis Pittacum cenſere noluit, vel denique de juſto Poëmate loquitur. KUHN.

2 Διαφόροις ἐστὶ γυμνάσασθαι] Sluisk. ut & Regius Strategi διάφορα. Regius 3132. idem prima manu ſcriptum habuit, ſed poſtea corruptus eſt. Lugd. more ſuo ultimas vocabuli literas, incerta prorſus nota, ſeu ſcripturæ compendio, abſorpſit. Mihi vero magnopere arridet Sluiskiana lectio. Major enim emphaſis, & majoris commodi expoſitio, eſt in eo, quod in exiguo loco aliquis ſe diverſo genere exercitii exercere poſſit, quam quod plures iſtic homines exercendi corporis facultatem habeant. Quid enim juvat me, quod etiam alii ſe iſtic exercere queant? at juvat multum, ſi me, modo hac, modo illa, parte corporis potiſſimum exercere poſſim diverſo exercitii genere. Etenim in piſtrino, qui erat locus Molæ, frumentum in molam immittebatur, mola verſabatur, farina excipiebatur, conficiebatur panis. Et ſane Pittacus quoque apud Plutarch. *in Conv. Septem Sap.* non tantum dicitur *molere* ſolitus, ſed & *panes*, ſeu *placentas*, *ſibi ipſe* ex farina *conficere*, ἀλῶν τὰ σιτία, καὶ πέττων ἑαυτῷ. Similiter Iſidorus Pelus. *lib* I. *Ep.* 470. Τὸν μύλωνα ἠνέργει, καὶ ἐνεργῶς γυμναζόμενος, καὶ τὴν τροφὴν ἐργαζόμενος, *in piſtrino ipſe opus faciebat, & acriter ſe exercens, & cibum ſibi conficiens.* Syntaxis autem eadem eſt, quæ *ſupra* v. 6. αὐτὸς δὲ γυμναστέμενος γυμνάσιον τὸ εἰωθὸς. PERIZ. Mediceus cum reliquis MSS. conſentit: διάφορα autem hoc loco uſurpatur vice adverbii, quomodo ſæpiſſime ſolet Noſter.

3 Ἆσμα] Nominatur & a Polluce *lib.* VII. Hujus initium puto erat Ἄλει μύλα ἄλει. GESN.

4 Ἐπιμύλιον οὕτω καλούμενον.] Sic omnis cantilena molentium vocabatur. Porro exemplum ἐπιμυλίου extat apud Plutarchum in *ante dicto loco*, & ſic incipit. Ἄλει μύλα ἄλει. SCHEFF. Athenæus *lib.* XIV. Pollux *lib.* IV. *cap.* 7. Sextus Empir. *p.* 340. Cæterum locus è Plutarcho laudatus conjunctim legendus ita. ἄλει μύλα ἄλει. καὶ γὰρ Πίττακος ἀλεῖ μεγάλας Μιτυλάνας βασιλεύων, *mola mole mola, nam & Pittacus molit qui magnæ Mitylenæ dominatur.* ita Lydæ mulieres inter molendum cantu laborem fallere ſolebant. Ibidem Pittacus non tantum ſibi molere dicitur, ſed etiam πέττειν τὰ σιτία, *cibum pinſere vel coquere.* KUHN.

Ἐπιμύλιον οὕτω καλούμενον] Dubitabam, an Auctor

ἐςὶ γυμνάσασθαι. Ἦν δέ τι [3] ᾆσμα [4] ἐπιμύλιον οὕτω καλούμενον.

tabat autem cantilena quædam, quæ ad molam cantabatur, ſic dicta.

tor voluerit, canticum illud appellatum eſſe *Pittacus*, quia de Eo hic agit: Tum quia Ἐπιμύλιον certe non eſt Nomen Proprium, & varia fuerunt ᾄσματα ἐπιμύλια, quæ aliis Nominibus Propriis deſignabantur, veluti Ἱμαῖος, Ἐπαυτλαῖος, Vide Heſych. in Ἱμαῖος, & Caſaub. *ad Athen.* XIV. 3. & Euſtathium *ad Hom. Iliad.* Σ. *p.* 1223. & *ad Iliad.* Φ. *p.* 1324. unde & liquet, varia fuiſſe cantica, proprio Viri alicujus nomine inſignita, ut Canticum Meſſorum, *Lityerſes* dictum, de quo vide *ſupra ad* I. 27. Denique quia revera fuit ἐπιμύλιος ᾠδὴ, in qua *Pittacus*, & hoc ejus factum, commemorabatur, & quæ ideo *Pittacus* potuit eſſe appellata. Occurrit illa apud Plutarch. *d. l.* Ἄλει μύλα, ἄλει, καὶ γὰρ Πιττακὸς ἀλεῖ, μεγάλας Μιτυλάνας βασιλεύων. *Mole Mola, mole, nam & Pittacus molit, magnæ Mitylenæ Rector.* Sed tamen nihil definio, quia Auctor non ſatis diſerte aut liquido id declarat. Certe male ex hoc loco Theod. Zuingerus, & cum eo Kuhnius, conficiunt *Pittacum Molæ Encomium conſcripſiſſe, quod* ἐπιμύλιον *nuncuparit.* Nihil enim aliud dicit Ælianus, quam Pittacum laudare ſolitum molam, & ejus laudis hanc potiſſimum dediſſe rationem, quod per eam quis exercere ſe quam optime poſſit. Ἐγκώμιον enim hic non notat carmen aliquod, ſed breve laudis Elogium, quo potiſſima laudis pars & ratio continetur. PERIZ.

ΚΕΦ. ε.

CAP. V.

Περὶ τῆς ἐν πολλοῖς αὐτουργίας τοῦ τε Ὀδυσσέως καὶ τοῦ Ἀχιλλέως.

De manuario in multis rebus Ulyſſis & Achillis labore.

[1] Καὶ Λαέρτης δὲ [2] αὐτουργῶν ὑπὸ τοῦ παιδὸς πεφώραται, [3] καὶ φυτὸν ξύων, καί τοι γηράσκων

Laërtes etiam ipſe ſibi miniſtrans deprehenſus eſt à filio, & purgans arborem, quamvis jam eſſet extre-

1 Καὶ Λαέρτης] Cohærent hæc cum præcedenti capite, ſed ab eo, qui titulos capitibus præpoſuit, à ſe invicem divulſa ſunt & conjunguntur in MS. B. Porro, quæ de Laerte ejuſque filio, id eſt Ulyſſe, Noſter, ea deſumpta ſunt ex Homeri *Odyſſ.* Ω. ubi latius hæc explicantur. SCHEFF. Plutarchus in *an ſeni ſit gerenda reſpublica. Laertem* οἰκουροῦντα domi deſidentem parum honoris indeptum eſſe ait. & *de Tranquillitate animi* ὁ Λαέρτης εἴκοσιν ἔτη καθ' ἑαυτὸν ἐν ἀγρῷ διαιτώμενος γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε παρετίθει, τὴν μὲν πατρίδα καὶ τὸν οἶκον καὶ τὴν βασιλείαν ἔφυγε, τὴν δὲ λύπην μετ' ἀπραξίας καὶ κατηφείας ἀεὶ συνοικοῦσαν εἶχε. *Laertes per viginti annos ruri vitam vivens ſolitariam, famulamque admodum anum, quæ cibum potumque præberet, ſecum habens, patriam, domum & regnum deſeruit, luctumque inter otium & vultum tetricum ſemper domi ſuæ aluit.* KUHN.

2 Αὐτουργῶν] Sic Vetuſtiſſimi quique omnium nationum ipſi per ſe res ſuas agebant, nec in Græcia modo, ſed & in Oriente, in Italia, in Germania. Quod vellem cogitaſſent Peraltus, & ſimiles, qui magna profecto ἀκρισίᾳ vel inſcitia Homerum exagitant eo nomine, quod Heroas ſuos & Reges ita exhibeat αὐτουργοὺς, per ſe facientes, quæ ſervis poſtea delegari ſolebant, tanquam ſi plebeji & pauperes, ut loquitur Peraltus, eſſent homi-

σκων βαθύτατα. Ὁμολογεῖ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς πολλὰ εἰδέναι, καὶ τεχνίτης αὐτῶν εἶναι·

extremæ ſenectutis. Fatetur etiam Ulyſſes, ſe & multa ſcire, & ea ſuis facere manibus:

4 Δρηστοσύνῃ δ᾽ οὐκ ἄν μοι ἐρίσειεν βροτὸς ἄλλος,
Πῦρ τ᾽ 5 εὖ νήησαι, διά τε ξύλα 6 πολλὰ κεάσαι.

Nemo alius mecum quævis contendat agendo,
Sive ſtruendo ignem bene, ſeu bene ligna ſecando.

Καὶ τὴν 7 σχεδίαν δὲ, οὐ δεηθεὶς ναυ-

Sed & ratem, nihil opus habens fa-

mines. At vero quum temporibus Homeri non aliter viverent, aut vixiſſent unquam, ipſi Reges & Duces populorum, nonne abſurdiſſimum eſt dictu, accuſare Poëtæ ingenium, quod vitam eorum ac fortunam deſcripſerit ac ornaverit iis moribus, qui tunc ſoli erant cogniti, & veriſimiles; non vero iis, qui tunc nulli erant, ſed qui noſtrorum temporum Regiæ Majeſtati ac Magnificentiæ magis congruunt. Quid? ſi Peraltus ipſe vixiſſet Romæ ante Punica bella, & ſuis æqualibus Fabricii ac Curii res geſtas Epico carmine commemorare voluiſſet, Heroum ſane clariſſimorum, ſed qui ex fictilibus vaſis rapa per ſe toſta in ſcamno ad ignem comedere ſolebant, an non ludibrio ſe expoſuiſſet certiſſimo, ſi vaſa illis tribuiſſet argentea vel murrhina, & cœnam opiparam plane ac luxurioſam? Quod ſi Arminium, aut alios Germanorum Heroas, cantare quis etiam hodie vellet, utrum ille mores iis daret, quales Tacitus Germanis adſcribit, ſimplicitate quadam ſatis in quibuſdam commendabiles, an qualibus nunc utuntur Principes? Credo, cui rectum eſt ſinciput, Tacitum is ſequeretur. Nec vero detrectavit Corn. Nepos in *Vitis Epaminondæ*, & aliorum Græciæ Ducum, narrare ea quoque, quæ *moribus Romanis partim humilia, partim infamia putabantur*; immo irridet ille & confutat eos, qui *nihil decorum, rectum, pulchrum* etiam tunc *ducebant, niſi quod ipſorum moribus conveniret*, ut nunc faciunt multi in Francis. Sed non Gentium modo diverſarum, verum earundem quoque Gentium diverſis temporibus diverſi plerumque fuerunt mores etiam in Sermone ſuo. Quæ ipſi Scriptores Sacri adhibuerunt olim vocabula, honeſta tunc & decora, ea poſteriores Judæi ex lectione ſacra ejecerunt & proſcripſerunt, tanquam obſcœna & inhoneſta. Etenim ut morum ratio generatim, ſeu cultus vitæ, apud antiquiſſimos ſimplicior fuit, ita & Sermo eorum. Et certe Heroici illi Reges ſicuti in populos non multum habebant poteſtatis, ſic neque victu multum à reliquis differebant. Ea ergo cauſa eſt, quare tunc plerique vere fuerint αὐτουργοί, in cibo ſibi parando, horto colendo &c. Qua de re vide etiam Athen. I. 14. & ibi Caſaubonum. Quin etiam ipſe Cyrus minor inter Perſas, tanto tempore poſt Homerum, ſua manu hortum coluiſſe legitur apud Cicer. *de Senect. cap.* 17. quem omnino vide. Cæterum de *Laërte* Patre Ulyſſis, arborem purgante & hortum colente adi Homer. *Odyſſ.* Ω. 225. &c. PERIZ.

3 Καὶ φυτὸν ξύων] Fuit agricultura veteribus inter nobiliſſima exercitia, atque ideo ne regibus quidem, præſtantiſſimiſque ducibus incognita. Nam & Hiero, & Philometor, & Attalus, & Archelaus, & Xenophon, & Mago Pœnus eam Plinio teſte fecerunt. Seneca *Epiſt.* LXXXVI. de Scipione: *exercebat opere ſe, terramque (ut mos fuit priſcis) ipſe ſubigebat.* Adde Columellam *lib.* I. Pacatum *cap.* 9. Sidon. *Car.* V. Proſperum in *Chron. Ætio & Valer. COSS.* SCHEFF.

4 Δρηστοσύνῃ] Verſus ſunt Homeri *Odyſſ.* O. 320. Atque ita iſtic editur. At MSti hic habent, Sluisk. δρησμοσύνῃ· Lugd. idem tamen, volens δρησμοσύνῃ. Mox volunt iidem, Πῦρ τε καὶ εὖ νῆσαι, pro πῦρ τε εὖ κατανῆσαι. Lugd. enim legit πῦρ τε καὶ εὖ νῆσαι, Sluisk. ſimi-

ναυπηγῶν, ἀλλὰ δι' ἑαυτοῦ τὴν ταχίστην εἰργάσατο. Καὶ [8] Ἀχιλλεὺς ἦν, τρίτος ὢν ἀπὸ τοῦ Διὸς, [9] αὐτὸς διακόπτει τὰ κρέα, δεῖπνον τοῖς παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πρέσβεσιν ἀφικομένοις εὐτρεπίσαι σπεύδων.

fabris, per ſe quam celerrime confecit. Item Achilles, quum eſſet tertius à Jove, ipſe carnes diſſecat, legatis, qui ab Achivis venerant, cœnam parare ſtudens.

ΚΕΦ.

CAP.

ſimiliter, ſed per compendium ſcriptionis in ultimis Syllabis. Senſus autem eſt, *ignem ſtruere*, non *ſuccendere*, ut vertebatur. Sic Lucian. *de M. Peregr. init.* Πυρὰν ὅτι μεγίστην νήσας. Polyæn. I. 40. 8. ξύλα νήσας. Sed & Noſter *ſupra* VI. 12. ὁπλοθήκη νενησμένη ἀσπίσι. Cæterum Edd. Homeri pro ξύλα πολλὰ κεάσσαι exhibent ξύλα δανὰ κεάσσαι, h. e. *arida ligna ſecare, findere.* Noſtri Codices tuentur vulgatum. PERIZ.

5 Ἐν νήσαι] Aliter ἐννῆσαι pro κατεννάσαι Euſtath. GESNER.

6 Πολλὰ] Aliter δανὰ i. ξηρά. IDEM.

7 Σχεδίαν] Ratem, ſeu navigium minus, quod ſibi ipſe exſtruxit, quum poſt naufragia & multos jam errores per ſeptem annos dediſſet in contubernio Calypſus. Vide Homer. *Odyſſ.* E. 243. PERIZ.

8 Ἀχιλλεὺς] Homerus *Iliad.* I.

—— —— τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεὺς,
Καὶ τὰ μὲν εὖ μίστυλλε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρε.

& *paulo poſt.*

—— αὐτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς. SCHEFF.

9 Αὐτὸς διακόπτει] Vult hoc capite ut & antecedenti Noſter oſtendere, non ex omni parte approbandam eſſe ſententiam eorum, qui artes manuarias, ut liberis ingenuiſque hominibus indignas reprobant. Quia ſcilicet non pauci ex veteribus, iique præſtantiſſimi & diis ipſis juncti, & noverunt eas & exercuere. SCHEFF. Heroes Homeri ἐπιτήδευον τὴν αὐτοδιακονίαν καὶ ἐκαλλωπίζοντο, φησὶ Χρύσιππος, τῇ ἐν τούτοις εὐστροφίᾳ, *ſtudebant ſibi ipſis miniſtrare, & ſibi placebant admodum, ut Chryſippus ait, cum in talibus obeundis dextre verſati eſſent.* Hinc filiæ Cocali Minoi hoſpiti pedes abluunt: hinc Achilles princeps fortiſſimus carnes in partes ſecat laniatque: ἐν λιταῖς, inquit Athenæus *lib.* I. Πάτροκλος καὶ Ἀχιλλεὺς πάντα εὐτρεπίζει, καὶ Μενελάου δὲ τελοῦντος γάμους ὁ νύμφιος Μεγαπένθης οἰνοχοεῖ. Dalecampius vertit: *in ſupplicationibus publicis* (malè. λιταὶ enim titulus eſt partis *Iliad.* I.) *Patroclus & Achilles bene ut omnia ſint accurant. Nuptias faciente Menelao ſponſus Megapenthes à poculis eſt.* Hæc generoſa Regum & Principum ſimplicitas *Saturno ſub rege fuit.* Plura de αὐτουργίᾳ *Veterum* congeſſit Gattakerus *notis in Antoninum p.* 4. KUHN. Vide Homer. *Iliad.* I. 206. &c. ubi refertur, quomodo Legatos ad ſe miſſos, ut poſita contra Agamemnonem ira rediret in ſocietatem belli, exceperit, & cibum per ſe paraverit. Erat autem Achilles Pelei F. Æaci N. Jovis Pronepos, & ita *ab Jove Tertius.* PERIZ.

ΚΕΦ. ϛ΄.

Σκύθου τινὸς ἀπόκρισις περὶ ῥίγους.

Χιόνος ποτὲ πιπτούσης, ἤρετο ὁ βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν τινα, εἰ ῥιγοῖ, γυμνὸν διακαρτεροῦντα. Ὁ δὲ αὐτὸν ἀντήρετο, [1] εἰ τὸ μέτωπον ῥιγοῖ; Τοῦ δὲ οὐ φήσαντος, οὐκοῦν, εἶπεν, οὐδὲ ἐγώ, [2] πᾶς γὰρ μέτωπόν εἰμι.

CAP. VI.

Scythæ cujuſdam reſponſum de frigore.

Quum aliquando nix caderet, interrogabat rex Scytharum quendam, qui nudus eſſe perſeverabat: an frigeret? Ille vero viciſſim ipſum interrogabat: frigeatne *ipſi* frons? Quod quum is negaſſet, Ergo, ait, ne ego quidem frigeo, qui, quantus quantus ſum, frons ſum.

1 Ει τὸ μέτωπον] Forte, εἰ αὐτῷ τὸ μέτωπον. FABER. non incommode. SCHEFF. Fabri emendatio eſt ab interprete, qui reddit, *rigeatne* ipſi (αὐτῷ) *frons?* ſed vix opus erit emendatione, ſiquidem Autor συνεκδοχικῶς loquitur pro κατὰ τὸ μέτωπον. Diogenes eodem fere modo oculos, inquit, & faciem, utut ſint tenerrimæ corporis partes, nihilominus μάλιςα ἀνέχεσθαι τὸ ψύχος, διὰ τὸ γυμνοῦσθαι ἀεὶ, *maxime ſufferre frigus ex perpetua denudatione*, apud Dionem Chryſoſt. *Orat. de Tyrannide.* KUHN.

Ει τὸ μέτωπον ῥιγοῖ] MSti nihil mutant, niſi quod Sluisk. & Unus ex Regiis εἰς τὸ μ. ῥ. Si tentanda eſſet vulgata lectio, mallem, εἰ οἱ τὸ μέτ. ῥ. quod propius eſt, & ejuſdem ſententiæ, cujus illud Fabri. Sed recte vulgatam explicuit Doctiſſ. Kuhnius per Ellipſin Præpoſitionis κατὰ, cui plane aſſentior. PERIZ.

2 Πᾶς γὰρ μέτωπόν εἰμι.] Ut *totus naſus* apud Catullum *carm.* LXX. vide Lindenbrogium *ad Terent. Adelph. Act.* III. *Scen.* 3.

ΚΕΦ. ζ΄.

Περὶ Δημοσθένους ἀγρυπνίας.

Ὅτι [1] Πυθέας ἐπέσκωπτεν εἰς Δημοσθένη τὸν Δημοσθένους, [2] ἐπιλέγων,

CAP. VII.

De vigiliis Demoſthenis.

Pytheas dicteria jecit in Demoſthenem filium Demoſthenis, di-

1 Πυθέας] Adde Plutarchum, Libanium, Stobæum *ſermon.* XXVII. SCHEFF.

2 Επιλέγων αὐτῷ] Omnino hic αὐτοῦ legendum cum Geſnero. Nam & Stobæus ita ſcribit, qui ex Noſtro ſua habere teſtatur. SCHEFF. Perinde eſt ſive αὐτῷ legas ſive αὐτοῦ, tollatur modo comma αὐτῷ, & τῷ ἐπιλέγων apponatur. KUHN.

Επιλέγων αὐτῷ, τὰ ἐνθυμήματα &c.] Sine hæſitatione aliter diſtinguendum eſt. Quo facto ſatis integer eſt ſenſus, ut jam monuit Kuhnius. De hoc dativi uſu egi *ſupra ad* III. 3. Sed tamen non Stobæus tantum, qui Æliani hunc locum deſcripſit *Serm.* XXVII. vel CXVII. habet αὐτοῦ, ſed & Plutarch. in *Demoſth. pag.* 849. Καὶ Πυθέας ἐπισκώπτων, ἐλλυχνίων ἔφησεν ὄζειν αὐτοῦ τὰ ἐνθυμήματα Putes hæc verba Noſtrum reſpexiſſe. Cæterum

Lugd.

λέγων, † αὐτῷ τὰ ἐνθυμήματα ἐλλυχνίων ὄζειν· ὅτι ἐκεῖνος διὰ τῆς νυκτὸς ³ πάσης ἠγρύπνει φροντίζων, καὶ ἐκμανθάνων, ἃ ἔμελλεν ἐρεῖν ἐλθὼν εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

† αὐτοῦ.

dicens ejus enthymemata lucernam olere: quoniam totam ille noctem vigilabat, meditans, & memoriæ mandans, quæ progreſſus in concionem Athenienſium erat dicturus.

Lugd. Codex legit ἀπόζειν, plane ut Lucian. in *Demoſth. Encom. p.* 924. Πυθέᾳ δὲ ὁ κρότος τῶν Δημοσθενικῶν λόγων ἀπόζειν ἐφαίνετο τοῦ νυκτερινοῦ λύχνου. Erat autem *Pytheas* iſte perpetuus Demoſthenis adverſarius in Rep. & Orator improbæ notæ. Vide *infra* XIV. 28. Inde etiam ei, hocce dictum ſibi objicienti, repoſuit Demoſthenes, teſte Plutarcho, non earundem rerum ſibi & Pytheæ conſciam eſſe utriuſque lucernam, innuens nefaria quæpiam à Pythea ad lucernam perpetrari. Ex quo reſponſo etiam liquet, non notari hoc Pytheæ dicto intempeſtivam quandam enthymematum ſeu ratiociniorum abundantiam Demoſthenis in genere deliberativo, ut voluit Voſſius *Rhetor. Inſtit.* I. 3. ſed ſimpliciter immodicam ejus diligentiam, quæ extemporali ingenii facultate cenſetur vulgo deſtituta: & qua certe Demoſthenes palam deſtitutus credebatur. Vide Plutarch. *d. pag.* PERIZ.

3 Πάσης ἠγρύπνει φροντίζων] Simile Luciani de hoc Pytheæ dicterio judicium, ſimilis ejus explicatio in *Encomio Demoſth.* & Libanii Rhetoris in *vita ejus*; verba hæc ſunt: οὐδὲ τὰς νύκτας ἐκάθευδεν, ἀλλὰ διεπονεῖτο πρὸς φῶς περὶ λόγους. ὅθεν καὶ Πυθέας σκώπτων ἔφη, τοὺς λόγους τοῦ Δημοσθένους λύχνων ἀπόζειν. Voſſius tamen ideo dictum putat, quod Demoſthenica oratio in deliberativo ſqualeret & abundaret enthymematis, cum alias huic generi proprium ſit exemplis uti. Vide ipſum *lib.* I. *Rhet. Inſtit. cap.* 3. SCHEFF. Adde Plutarchum in *Præcept. Politicis*, ubi monet debere orationem politici nec picturatam nimis aut muſteam eſſe, nec, quod Pytheas in Demoſthenem jecit, ἐλλυχνίων ὄζειν καὶ σοφιστικῆς περιεργίας, *lucernam & curam ſophiſticam redolere.* Bene autem ultus eſt quendam furti reum, cum ejus νυκτογραφίας *lucubrationes nocturnas* falsè rideret, dicens: οἶδα, ὅτι σε λυπῶ λύχνον καίων: *bene novi, quod lucerna mea pervigil & pernox moleſte te urat. ibid.* vide & Stobæum *Serm.* CXVII. KUHN.

ΚΕΦ. η'.

Περὶ Ἀλεξάνδρου πένθους ἐπὶ τῷ τοῦ Ἡφαιστίωνος θανάτῳ.

CAP. VIII.

De luctu Alexandri, quem ex Hephæſtionis morte cepit.

¹ Ὅτε Ἡφαιστίων ἀπέθανεν, Ἀλέξανδρος ² ὅπλα ³ αὐτῷ εἰς

Quum Hephæſtio diem ſuum obiiſſet, Alexander injecit ipſi

1 Ὅτε Ἡφαιστίων ἀπέθανεν] Ex crapula, quam præceſſit febris: habes hæc latiſſime deſcripta apud Diodorum Siculum *lib.* XVII. & Curtium *lib.* X. Plutarchum quoque in *Alexandro*, Arrianum *lib.* VII. Juſtinum *lib.* XII. *cap.* 12. Zonaram, & alios. SCHEFF.

2 Ὅπλα] Ut militi. Milites enim cum armis cremabantur. vide Arrianum *lib.* I. Virgil. *lib.* VI.

Ingentem ſtruxere pyram, cui frondibus atris
Intexunt latera, & ferales ante cupreſſos
Conſtituunt, decorantque ſuper fulgentibus armis. IDEM.

εἰς τὴν πυρὰν ἐνέβαλε, καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον τῷ νεκρῷ συνέτηξε, καὶ [4] ἐσθῆτα τὴν μέγα τιμίαν ἐν Πέρσαις. [5] Ἀπέκειρε δὲ καὶ [6] τοὺς πολεμικοὺς, καὶ

ipſi in pyram arma, & aurum atque argentum ſimul cum cadavere conſumpſit, itemque veſtem illam valde pretioſam apud Perſas. Raſit etiam

Ὅπλα αὐτῷ] Etiam hic Schefferus reponi vult αὐτοῦ, ſed male prorſus: quum hic notetur per Dativum is, cujus gratia, vel cujus in honorem, illa fiunt. Sic I. 25. Phocion rogabat Alexandrum, vinctos illos ἀφεῖναι ἐλευθέρους αὐτῷ. Sic apud Latinos Obſequens *cap.* 104. *Matri Idææ ſe præcidit.* Sall. *Orat.* II. *ad Cæſ. Corpus atque ingenium, Patriæ, non ſuæ quiſque potentiæ, exercitabat.* Cæterum arma defunctorum apud pleroſque olim mittebantur in eorum rogum, immo etiam antiquiſſimis temporibus cum iis ſepeliebantur. Thucyd. I. 8. Cares ait tenuiſſe olim pleraſque inſulas maris Ægei, idque cognitum, quando Athenienſes Delum luſtraverunt, & ſepulchra ſuſtulerunt; inventos enim in iis Cares, γνωσθέντας τῇ σκευῇ τῶν ὅπλων ξυντεθαμμένῃ, *cognitos inſtrumento armorum ſimul ſepulto.* Germani quoque *arma ſua cuique, quorundam Igni & Equum adjicere* ſolebant, ut tradit Tac. *de Mor. Germ.* 27. Sed & Romani milites arma ſua in Ducum ſuorum, & Alii quælibet pretioſa munera in Amicorum rogum mittebant. Vide Sueton. in *Cæſ.* 84. PERIZ.

3 Αὐτῷ] Puto hic quoque ſicut inferius αὐτοῦ legendum. SCHEFF.

4 Ἐσθῆτα τὴν μέγα τιμίαν ἐν Πέρσαις] Videntur hæc Interpretes generatim accepiſſe de qualicunque magni pretii Veſte, quam non definiunt, niſi quod Schefferus tandem & Kuhnius in *Indice* interpretantur *Stolam Medicam.* Stola hæc erat δωροφορική, ut Noſter eam ipſe exponit *ſupra* I. 22. Sed quum ea dono daretur ab Rege omnibus *Legatis ad ſe venientibus*, ut iſtic traditur: quum etiam Xerxes *Acanthiis*, quod prompti viderentur ad belli, quod Græcis inferebat, ſocietatem, *Medicam hanc veſtem donaverit*, ut ait Herod. VII. 116. quid extraordinarii ergo in ea eſt, quid dignum, quod in ſumptuoſiſſimo hoc funere Hephæſtionis inter reliqua maximi luctus indicia referatur? An hæc erat Veſtis, quam ita emphatice dici oporteret, & in hoc quidem loco, τὴν μέγα τιμίαν, *valde pretioſam*? Immo vero ipſius Regis intelligit Auctor & deſignat ſtolam, τὴν βασίλειον στολὴν, quam idcirco mox diſerte *mutaviſſe* dicitur. Ea autem erat propria Regi, & ejus inſigne. Unde *ſupra cap.* I. Semiramis deſiderans ſummum in Aſiam imperium, poſtulat ſibi dari τὴν βασίλειον στολήν. Et apud Diod. Sicul. XVII. *pag.* 624. jungitur ideo *Diademati:* Rex enim Alexander dicitur, dum ungebatur, depoſuiſſe ἐπί τινος θρόνου τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, καὶ διάδημα, eamque *Veſtem* induiſſe Alius quiſpiam, ac *Diadema* capiti ſuo impoſuiſſe, ac ita conſediſſe in throno, id quod peſſimi fuerit ominis Alexandro. Vide & Sulpicium Sever. de Eſthere *Hiſt. Eccleſ.* II. 12. ubi eam ait ab Rege *æquatam imperio*, & *inſigni regio, veſte purpurea, donatam.* Sed malim iſtic, *inſigni regio* h. e. Diademate, & *veſte purp.* Erat ergo maximi pretii illa Veſtis, ut liquet etiam ex Plutarch. *Artaxerxe pag.* 1024. ubi ornatus, Regis corpori circumjectus, dicitur eſſe μυρίων καὶ δισχιλίων ταλάντων, quæ ſumma eſt *Millionum*, ut dicitur, viginti & unius, ac ſexcentorum millium Carolinorum. In qua ſumma magnam ſane partem conficiebat, certe apud Reges Perſarum, iſthæc Stola. Vide & Briſſon. *de Reg. Perſ. p. m.* 36. Veſtes autem in rogum Amicorum conjici uſitatiſſimum erat adeo, ut Tacitus de Germanis *cap.* 27. tanquam inſolitum quid annotet, illos *Struem rogi nec Veſtibus, nec odoribus cumulare.* PERIZ.

5 Ἀπέκειρε] Contra Romanorem aliorumque occidentis populorum conſuetudinem, qui capillos in luctu promittebant. Non tamen Græcorum tantum, ſed fere omnium Orientalium iſta conſuetudo fuit. De Perſis teſtatur Curtius *lib.* X. *cap.* 5. De Ægyptiis Lucianus *lib. de Dea Syria.* De Sidoniis Ovidius *Metam. lib.* IV. Hinc prohibitum Judæis legitur, ne in funere capillos ſcinderent, neve veſtes lacerarent, more vicinarum

καὶ ἀγαθοὺς, καὶ ἑαυτὸν, Ὁμηρικὸν πάθος δρῶν, καὶ 7 μιμούμενος τὸν Ἀχιλλέα τὸν ἐκείνου. Βιαιότερον δὲ, καὶ θερμότερον

etiam viros bellicoſos, & fortes, atque ſe ipſum, rem faciens Homericam, & imitans illius Achillem. Sed Hic Illo violentius & vehemen-

rum gentium, Phœnicum ſcilicet & aliarum. *Deuteron. cap.* XIV. Sed quæ cauſa hujus diverſitatis, dicat aliquis? Non alia credo, quam diverſitas in capillorum cultu. Græci enim reliquique barbari capillum barbamque promittere, Romani contra radere ſolebant & detondere. Euſtath. Ιλ. Β. λέγονται δὲ μὲν ἄλλον πάντα χρόνον κομᾶν οἱ Ἕλληνες. ἐν δὲ πένθεσι καιρῷ κείρεσθαι. Sic Plutarchus in *Lyſandro* effigiem Lyſandri Delphis ait conſpici veterum more comatam & barbatam. Adde & Chryſippum apud Athenæum *lib.* XIII. In luctu igitur capillos contra uſitatum eorum cultum, detondebant hi, illi vero promittebant. Dat & aliam rationem Athenæus *lib.* XV. Ideo nimirum ſcindi, quia velut capitis corona ſunt & ſignum abſolutæ omnibuſque rebus affluentis vitæ: in dolore vero luctuque vitam affligi, animumque quodammodo deminui. Verba ſunt poſt ea quæ de corona diſputat in XV. ὁμοιοπαθεῖς γὰρ τῷ κεκμηκότι, κολοβοῦμεν ἡμᾶς αὐτοὺς τῇ τε κουρᾷ τῶν τριχῶν καὶ τῇ τῶν στεφάνων ἀφαιρέσει. SCHEFF. Plutarchus in *vita Pelopidæ*. Ἀλέξανδρος ὁ μέγας Ἡφαιστίωνος ἀποθανόντος, οὐ μόνον ἵππους ἔκειρε καὶ ἡμιόνους, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀφεῖλε τῶν τειχῶν, ὡς ἂν δοκοῖεν αἱ πόλεις πενθεῖν ἀντὶ τῆς πρόσθεν μορφῆς κούριμον σχῆμα καὶ ἄτιμον ἀναλαμβάνουσαι. ταῦτα μὲν οὖν &c. *Magnus ille Alexander, mortuo Hephæſtione, non ſolum equos totondit & mulos, ſed & pinnas muris deturbavit, ut urbes quoque lugere viderentur, priſtinam ſpeciem cum lugubri & ſqualida habitu commutantes. Verum enim vero hæc erant dominantium juſſa, quibus citra exceptionem obtemperandum, quæque invidiam honoratis, & odium apud coactos conciliarunt, nec gratiam ullam aut verum decus habuerunt, ſed faſtum potius barbaricum, luxum, jactantiam & inanem divitiarum profuſionem oſtentarunt.* KUHN.

6 Καὶ τοὺς πολεμικοὺς] Plutarchus in *vita Alexandri* auctor eſt, eum etiam equos & mulos, juſſiſſe tonderi. Idem tradit Arrianus *lib.* VII. Scilicet ex conſuetudine Perſarum hoc factum, qui ſic Regem proximoſque amicos ejus lugere ſolebant. Herodotus in *Calliope*. *Uti in caſtra rediere, ingens luctus cum omnem exercitum, tum vero Mardonium cepit extincti Maſiſtii, viri ſecundum Mardonium honoratiſſimi tam apud Perſas, quam apud regem, ita ut ejulatus eorum omnem Bœotiam pervaſerit, & ſeipſos & equos, & jumenta totonderint. Et Barbari (Perſæ) quidem ſuo more Maſiſtium defunctum honorabant.* SCHEFF.

Τοὺς πολεμικοὺς καὶ ἀγαθοὺς] Legendum omnino, καὶ τοὺς πολεμικοὺς ἵππους. iſtud autem ἀγαθοὺς ejiciendum. FABER. Ego, ſicut facile largior, illud ἵππους excidiſſe, ita duas voces ejiciendas haud exiſtimo. potius arbitror ſcribendum: ἀπέκειρε δὲ καὶ ἵππους τοὺς πολεμικοὺς καὶ ἀγοβοὺς. Heſychius. ἄγοβος, σκευοφόρος, φορτηγός. ſcio illud ἄγοβος explicari vulgo de hominibus, ſed non video, quare non & de jumentis poſſit, ſicut dicitur σκευοφόρος ὄνος. SCHEFF. Mihi τὸ ἄγοβος nomen ſem barbarum, aut ad minimum, gloſſema videtur eſſe, quod Æliano, puriſſimæ Græcitatis Auctori non obtrudendum. malim legere ἀπέκειρε δὲ καὶ τοὺς ἵππους τοὺς πολεμικοὺς καὶ ἐπαγωγοὺς, ut intelligantur equi non tantum bellatores, verum etiam ii, quos vocant *ſagmarios, militibus ſarcinas commeatumque ſubvehentes.* ἐπαγωγὸς autem, ut ait Thomas in *Eclogis*, οὐ μόνον ὁ ἕλκων εἰς εὔνοιαν, ἀλλὰ καὶ ὁ κομιστής, idque probat ex Thucyd. *lib.* IV. ubi ait, ἀλλ' οὐδὲ οἱ διέκπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τοῖς ἐπαγωγοῖς τῶν ἐπιτηδείων, ἤγουν τοῖς κομίζουσι τὰ ἐπιτήδεια. hinc patet τοὺς ἐπαγωγοὺς eſſe nihil aliud quam *annonæ neceſſariæ gerulos* interim tamen non diſſimulabo, locum Thucydidis aliter legi in noſtris codicibus, ut videre eſt *l.* VII. *Hiſtor. p. m.* 500. Cui igitur non placet τὸ ἐπαγωγὸς, per me σκευαγωγὸς legat licet, aut ſi melior vates fuerit, meliora omnia divinet. KUHN.

Τοὺς πολεμικοὺς &c.] Recte hæc vertit Vulte-

jus.

ρον ἐκείνου ἔδρασεν οὗτος, τὴν τῶν Ἐκβατάνων ἀκρόπολιν 8 περικείρας, καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς ἀφελόμενος. Μέχρι μὲν οὖν τῆς κόμης τῆς ἑαυτοῦ, 9 Ἑλληνικὰ ἐδόκει μοι δρᾷν· ἐπιχειρήσας δὲ τοῖς τείχεσιν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐπένθει βαρβαρικῶς Ἀλέξανδρος.

mentius egit, dum circum abraſit arcem Ecbatanorum, & murum ejus ſuſtulit. Uſque ad ſuos igitur capillos, videtur mihi Græca feciſſe: at quum muris manus admoveret, tum vero barbarico jam more lugebat Alexander: ſed &

jus. Fabrum vero miror, ita confidenter pronunciantem, *Legendum omnino* πολεμ. ἵππους, *& illud* ἀγαθοὺς *ejiciendum*: ſed & Scheffferum ac Kuhnium, qui ei adſtipulantur, niſi quod ἀγαθοὺς nolint ejici, ſed mutari, ille in ἀγόβους, hic in ἐπαγωγοὺς. Ratio talium conjecturarum eſt unica, quod Plutarchus tradat, Alexandrum etiam Equos & Mulos juſſiſſe tonderi. Sed quum nihil hic mutent MSti, quum inſuper de hoc Alexandri luctu diverſa plane tradiderint diverſi, ut ex profeſſo nos docet Arrianus *lib.* VII. *pag.* 471. 472. quum denique Alexandri luctum comparet Noſter cum luctu Achillis Homerici in funere Patrocli, ut quem imitari voluerit: Homerus autem *Iliad.* Ψ. ubi deſcribit funus Patrocli, & luctum Achillis, non *Equos* memoret tonſos, ſed non modo ipſum *Achillem ſibi comam præcidiſſe, quem Pater ipſius voverat Sperchio fluvio, Verſu* 141. 142. & 152. verum & ſocios Achillis *Myrmidonas* ſimiliter feciſſe *v.* 135.

> Θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυσαν, ἃς ἐπέβαλλον
> Κειρόμενοι.

Capillis totum cadaver contegebant, quos injiciebant tondentes ſe: Propter hæc ergo omnia nihil prorſus hic mutandum cenſeo. Et eleganter ἀγαθοὶ appellantur præcipui ex militibus, & fortitudine ac virtute inſignes. Sic XIII. 10. de Æginenſibus, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Περσικοῖς ἀγαθοὶ ἐγένοντο, καὶ διὰ ταῦτα καὶ τῶν ἀριστείων ἠξιώθησαν, *ſed etiam in Perſicis bellis fortes ac ſtrenuos ſe præbuerunt, & ideo militaribus præmiis ſunt honorati.* Et XII. 33. de Romanis aſpernantibus venenum Pyrrho dandum, δι' ἀρετῆς γὰρ ἴσασι Ῥωμαῖοι ἀγαθοὶ εἶναι, *per virtutem enim norunt Romani eſſe præſtantes: non per infames inſidias.* Sed & hinc ἐμφατικῶς proprio veluti hoc Epitheto ornantur paſſim *Dii* & *Heroes*, tanquam virtute & potentia longe eminentes ſupra humanum genus. Vide Illuſtriſſ. Spanhemium *ad Juliani Orat. pag.* 295. *in extr.* Cæterum neutiquam aliena eſt ab hoc loco & luctu Achillis mentio, quippe quum Alexander comparare ſe Achilli ſolitus fuerit cum aliis in rebus, tum in hoc ipſo amore Hephæſtionis, quem idcirco aſſimulari etiam voluit Patroclo, quia Eum Achilles maxime amavit. Unde & *infra* XII. 7. ſicut Alexander dicitur coronaviſſe tumulum Achillis, ita Hephæſtio Patrocli. PERIZ.

7 Μιμούμενος τὸν Ἀχιλλέα] Quippe qui & ipſe ſimilia confecit in funere Parocli, ſuoſque facere præcepit. Conſule Homerum *Iliad.* Ψ. SCHEFF. *Achillem & Alexandrum* æmulatus eſt *Antoninus Caracalla*, dum Feſtum, libertorum ſuorum chariſſimum *Patrocli* more ſcpelire ſatagens, rogum quidem ſtruxit ingentem, aliaque ſolennia rite peregit: cum autem crinem, quem igni imponeret, raro ipſe capillo præditus, quæreret, omnibus fuit derdiculo; totondit tamen quoſcunque habuit crines: Herod. *lib.* IV. KUHN.

8 Περικείρας] Alludit hoc vocabulo ad κουρὰν capillorum. Cæterum quæ noſter de deſtructione murorum ad Ecbatana, ea Diodorus de muris Babyloniis. Eo enim corpus Hephæſtionis portandum Perdiccæ tradidiſſe ſcribit. Niſi putamus in utraque urbe factum. Nam Zonaras in pluribus ait fieri curaſſe, Plutarchum, ut opinor, ſequens, qui hoc ipſum firmat. Factum hoc autem, ut in illo loco rogus extrueretur, quem ſupra vulgarem uſitatumque modum decorari voluit. Conſule quem dixi, Diodorum. SCHEFF.

9 Ἑλλη-

δρος ἤδη· 10 καὶ τὰ κατὰ τὴν στολὴν ἤμειψε, θυμῷ καὶ ἔρωτι ἐπιτρέπων πάντα καὶ δακρύοις.

11 Ὅτι Ἡφαιστίων εἰς Ἐκβάτανα ἀπέθανε. Διαῤῥεῖ δὲ λόγος, Ἡφαιστίωνι μὲν ταῦτα εὐτρεπισθῆναι νεκρῷ, Ἀλέξανδρον δὲ αὐτοῖς ἀποθανόντα 12 χρήσασθαι. 13 Μὴ γὰρ

& ſtolam permutavit, iræ amori & lacrymis omnia permittens.

Hephæſtio autem mortuus eſt Ecbatanis. Fama autem dimanavit, facta fuiſſe illa in honorem quidem Hephæſtionis mortui, ſed Alexandrum vita defunctum iis uſum. Nondum

9 Ελληνικά] i. e. temperata. De hac temperantia Seneca *Epiſt.* 99. *Eſt aliquis & dolendi decor, hic ſapienti ſervandus eſt, & quemadmodum in cæteris rebus, ita & in lachrymis aliquid ſat eſt. Imprudentum ut gaudia ſic dolores exundavere.* Idem.

Ελληνικά] h. e. Qualia Græci faciunt, & Græcorum ingenio ſunt congrua. Solebant autem Græci, æque ac plerique in Oriente Populi, in luctu capillos ſibi præcidere, & ſicuti ſocios Achillis in funere Patrocli feciſſe vidimus, eos ètiam mortuorum imponere cadaveri. Ovid. *Metam.* III. 506. de ſororibus Narciſſi,

> ——— ——— ——— *planxère ſorores*
> *Naides, & ſectos fratri impoſuère capillos.*

Petronius *pag.* 52. de Epheſia matrona, *laceravit vehementius pectus, ruptoſque crines ſuper pectus jacentis impoſuit.* Sueton. *Calig.* 5. de Barbaris quibuſdam in morte Germanici, *Regulos quoſdam barbam poſuiſſe, & Uxorum capita raſiſſe, ad indicium maximi luctus.* Seneca *de Benef.* V. 6. De Archelao, Macedonum Rege, *Filium, quod in luctu & rebus adverſis moris eſt, tondebat.* Conferri hæc poſſunt cum Ezech. XXVII. 31. ubi Tyro everſa dicuntur, qui eam amaverant, ex luctu *induxiſſe ſibi calvitium.* Alia hujus generis, & plura vide apud Hadr. Junium *de Coma cap.* 5. & Schefferum *ad h. l.* Periz.

10 Καὶ τὰ κατὰ τὴν στολὴν &c.] Turpe hoc eſt vitium ultimæ Editionis, quæ μετὰ habet pro κατὰ, quod omnes Aliæ præferunt, æque ac MSti. Reſpicit autem Auctor hiſce verbis, quod *paulo ante* dixit, projeciſſe Alexandrum in rogum Hephæſtionis *veſtem* quoque ſuam, illam *valde pretioſam in Perſis:* Id quod etiam ex nimio affectu *indignationis*, & *amoris* ac *doloris* ortum ait. Cæterum *mutare veſtem*, h. e. ſolitam ſibi, & dignitati ſuæ propriam, exuere, luctui eſt conveniens. Seneca *Epiſt.* 18. *Nam quod fieri, niſi in tumultu & triſti tempore civitatis, non ſolebat, voluptatis cauſa ac feſtorum dierum,* (intelligit Saturnalia) *veſtem mutavimus,* quod *paulo ante* dixerat *ibidem, exuere togam.* Idem.

11 Ὅτι Ἡφ. εἰς Ἐκβάτανα] Suſpicor huic loco quidpiam deeſſe, nam εἰς notat motum ad aliquid. Forte legendum εἰς Ἐκβάτανα ἐλθὼν ἀπέθανε. Scheff. Omnia recte ſe habent. Nam εἰς Ἐκβάτανα Atticis uſurpatur pro ἐν Ἐκβατάνοις. vide *indicem* in εἰς. Kuhn.

Ὅτι Ἡφαιστίων εἰς Ἐκβάτανα ἀπέθανε] Suſpicatur Schefferus aliquid hic deeſſe, quia ἀποθανεῖν εἰς Ἐκβάτανα, minus recte dicatur. Velit ergo addi ἐλθών. Kuhnius contra tuetur iſtam locutionem, & recte id quidem. Sed tamen pene putem, omnia hæc verba in textum irrepſiſſe è margine, ubi, quod Auctor non fecerat, Locum, in quo mortuus Hephæſtion, annotare quiſpiam voluit. Ita enim ex abrupto, ſine ulla ratione idonea, aut nexu cum ſuperioribus vel ſequentibus, illa inferuntur, nec continent quidquam, niſi id, quod dixi, & quod Auctor in ſuperioribus longe oportunius variis in locis verbo monere potuiſſet. Si cui tamen durum videatur, præter auctoritatem MStorum, tot verba νοθείας damnare, tum ſane malim legere ὁ δὲ Ἡφαιστ. &c. Neque obſtat, quod ſequens κόμμα etiam per voculam δὲ nectatur ſuperioribus, quum ſæpiſſime proxima inter ſe κόμματα eadem vocula ſuccedant, alterum alteri.

γὰρ φθάσαι τὸ ἐπὶ τῷ μειρακίῳ τελεσθὲν πένθος, [14] ἐπιλαβεῖν δὲ τὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου θάνατον.

dum enim luctum ob Juvenem hunc præteriiſſe jam abſolutum, & conſecutam confeſtim Alexandri mortem.

teri. Reſpice in proximis *caput* 5. ubi habes, καὶ Λαέρτης δέ· ὁμολογεῖ δὲ καὶ Ὀδυσσεύς· καὶ τὴν σχεδίαν δέ· καὶ Ἀχιλλεύς δέ. Sic paſſim. PERIZ.

12 Χρήσασθαι] Dum ſcil. nonnulla eorum, veluti, quod dejecti ſunt Muri Ecbatanorum, *&c.* facta vere quidem in funere Hephæſtionis, poſtmodum tamen credita ſunt ad luctum de morte Alexandri, quæ paulo poſt eſt ſecuta, pertinere: nonnulla etiam, ludis funebribus & memoriæ Hephæſtionis celebrandæ deſtinata, ad Alexandri funus cohoneſtandum ſunt adhibita; quod certe de athletis è Græcia accitis refert Arrianus *lib.* VII. *pag.* 474. IDEM.

13 Μὴ γὰρ] Atque ita *victor tot regum atque populorum triſtitiæ ſuccubuit. Id enim egerat ut omnia potius haberet in poteſtate quam affectus.* Seneca *Epiſt.* 113. Videtur autem etiam in his verbis auctor noſter Achillem Homericum reſpexiſſe, qui ſic apud Poëtam (Ιλ. χ.) loquitur.

——— τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι ὄφρ', ἂν ἔγωγε
Ζωοῖσιν μετέω, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.

SCHEFF.

Μὴ γὰρ φθάσαι] *Mors enim Alexandrum quoque occupavit, cum amicum nondum eluxiſſet.* Arrianus *l.* VII. refert Athletas ſcenicoſque, quorum tria millia ad gymnicos ludos muſicoſque Hephæſtioni adornandos accita è Græcia fuerant, ad ipſius Alexandri tumulum deinde certaſſe. KUHN.

14 Ἐπιλαβεῖν δὲ &c.] Elegans eſt locutio, hæc autem ratio nexus; *non enim fuiſſe jam abſolutum conſummatumve luctum hunc, ſed conſecutam eum mox, & quaſi manu injecta aſſecutam eum, mortem Alexandri*; h. e. luctum illum nondum fuiſſe ad finem perductum, quando illum adhuc durantem excepit novus de ipſius Alexandri morte. Sic τῆς ἡμέρας ἐπιλαβούσης, *die, qui proximus ſequebatur* priorem, apud Julian. *Orat.* I. *pag.* 25. Εἰ μὴ νὺξ ἐπιλαμβάνοι τὴν ἔριν, *niſi nox litem oppreſſiſſet* vel *excepiſſet*, apud Dionyſ. Halic. *lib.* VII. *p.* 430. Quod ad nexum locutionis, & vim verbi φθάσαι, ſimile eſt, quod Noſter ait XIV. 22. οἱ δὲ οὐκ ἔφθησαν ἰδόντες αὐτὸν, καὶ τὰ ὅπλα τῶν δορυφόρων ἁρπάσαντες, τὸν τύραννον ἀπέκτειναν, q. d. nullum fuiſſe intervallum inter id momentum temporis, quo *viderunt eum, & illud, quo eum raptis armis interfecerunt.* PERIZ.

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ σώφρονος γυναικός.

Εἶτα οὐκ ἔστι σωφροσύνη μεγάλη; (ἐμοὶ μὲν δοκεῖ) εἴγε καὶ ἡ Φωκίωνος γυνὴ τὸ Φωκίωνος ἱμάτιον ἐφόρει,

CAP. IX.

De moderata femina.

An non magna erat modeſtia? (ita mihi certe videtur) quod etiam uxor Phocionis veſtem Phocionis ge-

1 Κροκωτοῦ] Hæc omnia muliebrium quidem veſtimentorum genera ſunt, ſed delicatiorum. Ideo Crocota etiam Baccho tributa. Pollux *lib.* IV. *cap.* 18. ὁ κροκωτὸς, ἱμάτιον, Διόνυσος δὲ αὐτῷ ἐχρῆτο. Athenæus *lib.* V. ἐπὶ δὲ ταύτης ἔφη ἄγαλμα Διονύσου δεκάπηχυ, σπένδον ἐκ καρχησίου χρυσοῦ, χιτῶνα πορφυροῦν ἔχον διάπεζον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κροκωτὸν διαφανῆ. Patet hinc pellucidam fuiſſe veſtem, nec ſatis aptam corpori velando. Colore vero croceo. Docet Pollux *lib.* VII. *cap.* 13. ubi κροκωτὸν, ἀπὸ χρωμάτων appellatam ait. SCHEFF. Plaut. in *Aulul. crocotularios infectores* habet. vid. Schol. *in Ranas Ariſtophan. ab initio.* KUHN.

Κρο-

ρει, καὶ οὐδὲν ἐδεῖτο οὐ [1] κροκωτοῦ, [2] οὐ Ταραντίνου, οὐκ [3] ἀναβολῆς, οὐκ [4] ἐγκυκλίου, οὐ [5] κεκρυφάλου,

geſtabat, neque opus habebat, non crocota, non Tarentina veſte, non amiculo, non encyclo, non reticulo,

Κροκωτοῦ] Eſt veſtimentum muliebre, *quod induitur*, unde Suidas ait eſſe εἶδος χιτῶνος, & ἔνδυμα, opponitque ἱματίῳ, *exteriori veſtimento*. Et Polyæn. v. 3. 3. κροκωτὸν ἐνδὺς, Ταραντῖνον δὲ περιβαλλόμενος. Mulieres vero apud Ariſtophanem idcirco dicuntur in Λυσιστρ. κροκωτοφοροῦσαι, & κροκωτὰ φέρουσαι. Sed & in Ἐκκλησ. *pag.* 733. Maritus, qui ſuam in tenebris veſtem invenire non potuerat, dicitur *exiiſſe*, τῆς γυναικὸς τὸ κροκώτιον ἀμπισχόμενος, ὃ ἐνδύεται, *indutus uxoris crocotula, qua indui illa ſolet*. Sic enim conſtruendus ille locus, qui peſſime vertitur, *muliere exivi* &c. Ex eodem loco liquet, fuiſſe illud πυῤῥὸν, *rubrum*. Nam qui hæc iſtic reſpondet, rogatus erat, *quidnam eſſet illud rubrum*. Credunt ergo nonnulli, etiam Pollux, à *Croceo* colore dictum hoc veſtimentum. Nam *Crocus* & *Croceus* color etiam inter rubros refertur. Vide Gellium II. 26. At Salmaſius *ad Capitolini Pertinacem*, *cap*. 8. à κρόκη, *ſubtemen*, *trama*, deducit, quia mollis fuerit veſtis, & quæ plus ſubteminis habuerit, quam ſtaminis. Confirmat id Scholiaſtes Ariſtoph. *ad* βατράχ. *pag*. 212. qui id exponit γυναικεῖον ἐκ πήνης ἔνδυμα, *muliebre indumentum ex ſubtemine*. Non tamen ita Mulierum erat, ut non etiam mollibus Viris tribueretur, veluti, Baccho, Sileno, hiſtrionibus, citharœdis, &c. Vide Ferrar. *de re Veſtiaria*, *Parte* I. *lib*. III. *cap*. 20. & Salmaſ. *ad Tertull. de Pallio pag*. 329. Sed & fuit etiam, in Viris certe, exterius veſtimentum, quod opponitur *Tunicæ*. χιτῶνι, ut manifeſtum ex verbis Athenæi, quæ hic allegat Schefferus. Latinis vero dicitur *crocota*, Plaut. *Epid*. II. 2. 47. PERIZ.

2 Ου Ταραντίνου] Sic aliud pellucidi veſtimenti genus vocabatur, quoniam à Tarentinis primum eſt inventum. Athenæus *lib*. XII. ἐφόρουν (Ταραντῖνοι) καὶ παρυφὰς διαφανῆ πέπλους, οἷς νῦν ὁ τῶν γυναικῶν ἁβρύνεται βίος. SCHEFF. Heſychius, Ταραντῖνον ἱμάτιον γυναικεῖον, λεπτὸν, κρωσσοὺς ἔχον ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους, *Tarentinum eſt veſtis muliebris, tenuis, ex altera parte fimbriata*. & iterum Ταραντῖναι αἵματι βαφαὶ, τινὲς δὲ τὰς πορφύρας. ἐδώδιμοι γὰρ καὶ ἐξ αὐτῶν τραχήλια. Ταραντῖναι, *vel ſunt tincturæ ex ſanguine purpuræ, vel, ut quidam volunt, purpuræ. Nam cerviculæ earum in cibo ſunt*, Lucian. in *Cynico*, δύναται βάπτειν, οὐκ ἐσθίεσθαι μόνον τὸ τῆς πορφύρας κρέας, *tingere colore, non edi tantum poteſt purpuræ caro*. vide Sidon. Apollin. *lib*. II. *epiſt*. 13. Etymolog. legit Ταραντεινὸν & Ταραντιναὶ βαφαί. KUHN.

Ταραντίνου] Opulenti erant, & ideo luxurioſi ac molles valde Tarentini. Quod reſpicit Cicero, quando ludens in Trebatium, qui Epicureus erat factus in Gallia, ait *Famil*. VII. 12. *O caſtra præclara! quid tu feciſſes, ſi te Tarentum, & non Samarobrivam, miſiſſem*. Proprium ergo illis fuit hoc veſtimentum, quod poſtea feminæ ſibi ſumpſerunt propter mollitiem ejus & tenuitatem. Nicoſtratus apud Suidam, Ταραντινίδιον exponit, λεπτὸν καὶ διαφανὲς ἱμάτιον, οὗ πάντως τρυφῶσι. Pollux VII. 17. Καὶ μὴν τό γε Ταραντινίδιον διαφανές ἐστιν ἔνδυμα, ὠνομασμένον ἀπὸ τῆς Ταραντίνων χρήσεως καὶ τρυφῆς, *Et Tarentinidium quidem erat veſtimentum pellucidum, ſic dictum a Tarentinorum uſu & mollitie*. Utebantur tamen eo etiam Viri molles, citharœdi, & ſaltantes. Hinc apud Polyænum *d. l.* ab Agathocle ſaltante ſumitur, & jungitur æque ac hic, *Crocotæ*. Vide ibi Doctiſſimi Viri, Pancr. Maasvicii, & hic Cl. Kuhnii Notas. PERIZ.

3 Αναβολῆς] Αναβολὴ in Gloſſis exponitur, *amiculum, amictus*. Erat enim exterius veſtimentum, ita, ut videtur, dictum, quia decora quadam ratione ſubducebatur vel colligebatur, ne nimis flueret aut traheretur. Hinc Plato in *Theæteto* hominem ruſticum & minus liberaliter educatum ait ἀναβάλλεσθαι οὐκ ἐπιστάμενον, *neſcientem pallium decore colligere*. Vide Athenæum I. 18. Id vero uſitatum maxime fuit Atticis, & adeo, ut illi, teſte Suida, Αναβάλλεσθαι τὸ ἱμάτιον, οὐ Περιβάλλεσθαι, dixerint. Ex quo liquet, adeo perpetuam fuiſſe illis iſtam proprie dictam ἀναβολὴν τοῦ ἱματίου, ut idcirco ſimpliciter etiam

λοῦ, οὐ 6 καλύπτρας, οὐ βαπτῶν χιτωνίσκων. Ημπείχετο δὲ 7 πρώτῃ μὲν τῇ σωφροσύνῃ, δευτέροις γε μὴν τοῖς παροῦσιν.

culo, non flammeo, non tinctis tunicis. Veſtiebatur autem primum quidem temperantia, deinde vero iis, quæ ſuppeterent.

pro περιβάλλεσθαι, *circumdare ſibi pallium*, dixerint ἀναβάλλεσθαι. Atque ita ſane etiam LXX. *Pſalm.* CIV. 2. ἀναβαλλόμενος φῶς, ὡς ἱμάτιον, *circumdatus luce, tanquam pallio.* Et 1. Sam. XXVIII. 14. de Samuele, ἀναβεβλημένος διπλοΐδα, *veſtitus diploide.* Hinc jam ipſum veſtimentum Αναβολὴ vocabatur. Lucian. in *Hermotimo*, *pag.* 546. quum induxiſſet eum dicentem, ſe elegiſſe præ aliis ſectam Stoicam, quia viderat eos κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους εὐσταλῶς, *honeſte incedentes, & decore veſtitos*, ſeu *pallium collectum habentes*, rogat ipſum, an ergo nihil curet vitia animi, modo ſit εὐσταλὴς ἡ Αναβολή. Et *pag. ſeq* de ſtatuis Phidiæ, Alcamenis, Myronis, ait eſſe eas εὐσχημονεστέρας, καὶ κοσμιωτέρας τὰς ἀναβολὰς, *elegantiores & magis decoras quod ad veſtitum.* Et in *Timone pag.* 93. οὗτος ὁ τὸ σχῆμα εὐσταλὴς καὶ κόσμιος τὸ βάδισμα, καὶ σωφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν, *ille exteriori ſpecie bene ornatus, & decorus ingreſſu, & temperans veſtitu.* Ab hac Αναβολῇ formatum à Latinis *Abollæ* nomen cenſent Eruditi, quod veſtimentum erat militare & philoſophicum. Vide præter Ferrarium, etiam Voſſium *Etymol.* & Georg. Henr. Urſinum *Obſerv. Philol.* *cap.* 1. Cæterum hic, quod notandum, ἀναβολὴ inter veſtimenta muliebria refertur. Unde & Iſidorus *Originum* XIX. 25. *Anaboladium* exp. *amictorium lineum Feminarum, quo humeri operiuntur, quod Græci & Latini Sindonem vocant.* PERIZ.

4 Εγκυκλίου] Vide ἔγκυκλον apud Euſtathium. GESNER.

Εγκυκλίου] Sluisk. ἐγκλίου, Lugd. & unus ex Regiis ἐγκυκλύου. Legendum puto ἐγκύκλου. Nam ἔγκυκλον erat veſtimentum muliebre exterius, quod *crocotæ* ſuperinduebatur. Vide Suidam in Εγκυκλον, & Κροκωτὸς: Utrobique enim illud ait eſſe ἱμάτιον, hoc ἔνδυμα. Et ſane apud Ariſtoph. *Theſmophor. pag.* 780. Euripides, qui muliebribus iſtic veſtimentis ornatur, primum induit κροκωτὸν, & dein ἔγκυκλον. Pollux VII. 13. ἔγκυκλον putat eſſe, vel idem, vel ſimile veſtimento, quod etiam dicitur νῆσος, vel περίνοστα, quia vel fimbrias, vel purpureum habet limbum, & ita ſpeciem *inſulæ* præfert. PERIZ.

5 Κεκρυφάλου] Κεκρύφαλος eſt *reticulum capitis*, quo comam mulieres conſtringunt. Hinc Ariſtoph. *d. l.* inter muliebria capitis ornamenta conjunctim memorat κεκρύφαλον καὶ μίτραν. Vetus Poëta apud Suidam, Κεκρύφαλοι σφίγγουσι τὴν τρίχα, *Reticula conſtringunt tuam comam.* Qui conficiebat ea, dicebatur κεκρυφαλοπλόκος. Pollux *Onom. lib.* VII. *cap. ult.* PERIZ.

6 Καλύπτρας] Eſt tegumentum capitis. Vide Heſiod. Θεογ. 574. ubi Virgini jam veſtitæ dicitur *imponi in caput* καλύπτρην δαιδαλέην. Videtur ejus fuiſſe generis, ut arcere pluviam poſſit, & promineat à capite. Certe Callimachus *Fragm.* 2.

Επρεπέ τοι προὔχουσα κάρης εὐρεῖα καλύπτρη,
Ποιμενικὸν πίλημα,

Decebat ſane eam Calyptra lata, à Capite prominens, quaſi pileus paſtoralis. Congruit cum Flammeo. Certe velum illud ſeu flammeum, quo Latini ajunt Heſionem redemiſſe Fratrem Priamum, Græci Καλύπτρην vocant. Vide Lycophronem *Caſſ.* *v.* 337. & ibi Scholia, ac Meurſium. Adde etiam de hiſce luxuriæ inſtrumentis Verſus Ariſtophanis, quos attulit Clemens Alex. *Pædag.* II. 12. ubi etiam videbis κεκρύφαλον, & ἔγκυκλον χιτώνιον. PERIZ.

7 Πρώτῃ μὲν τῇ σωφροσύνῃ] Quæ eſt verum matronarum ornamentum. Perictyones Pythagoricus apud Stobæum *Serm.* LXXXIII. κάλλος τὸ ἐκ φρονήσιος, οὐχὶ δὲ τὸ ἐκ τούτων ἀνδάνει ταῖς γιγνομέναισιν εὖ. Adde cætera ejus loci. SCHEFF. Locus mihi eſt *Serm.* CLXXIII. ex libro, qui inſcribitur περὶ ἁρμονίης γυναικὸς, *de moribus mulieris benè compoſitis*, quem non *Perictyones Pythagoricus*, ſed *Perictyone Philoſopha Pythagoræa* ſcripſit. de vero muliebri mundo vide 1. Petr. III. Plutarchum in *Præcept. Conjug.* Epiſtolam Meliſſæ Pythagoricæ ad Claretam, quæ extat inter fragmenta

la Pythagoræorum. de ipſo Pythagora Juſtinus *lib.* XX. *conſecutus diſputationum aſſiduitate erat, ut matronæ auratas veſtes, cæteraque dignitatis ſuæ ornamenta veluti inſtrumenta luxuriæ deponerent, eaque omnia delata in Iunonis ædem ipſi Deæ conſecrarent, præ ſe ferentes, vera ornamenta matronarum pudicitiam, non veſtes eſſe.* Cæterum mulieres, quæ intra legem ſe veſtire & habitu quaſi philoſophari velint, non adeo multas invenies. φιλόκοσμον *enim genus fœmineum eſt, multaſque etiam inſignis pudicitiæ, quamvis nulli virorum, tamen ſibi ſcimus libenter ornari*, inquit Hieronymus *epiſt. ad Gaudentium.* KUHN.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ τῆς Σωκράτους γυναικός.

CAP. X.

De Socratis uxore.

Τῇ Ξανθίππῃ δὲ ὁ Σωκράτης, ¹ ἐπεὶ οὐκ ἠβούλετο τὸ ἐκείνου ἱμάτιον ἐνδύσασθαι, καὶ οὕτως ἐπὶ τὴν θέαν

Xanthippæ vero Socrates, quia nolebat illa ejus veſtem induere, & ſic ad ſpectandam pompam prodi-

1 Ἐπεὶ οὐκ ἐβούλετο] Contra eſt; nam Xantippe Socratis veſtem induerat, ut ex ſequentibus patet. Legi itaque debet, ἐπεὶ γὰρ ἐβούλετο ſenſu contrario. mox pro θεωρητομένη legi etiam poſſet θεωρηθησομένη. FABER. Probo emendationem doctiſſimi Menagii, ἐπεὶ καὶ ἐβούλετο. Ipſum adi in *Obſerv. ad Laert. pag.* 56. Niſi quod à veteri ſcriptura propius abeſſet, ἐπεὶ γὰρ. Hæc olim à me notata erant, tum ex poſt editis Fabri notis cognovi, ſic legendum ipſi quoque viſum eſſe. SCHEFF. de Stobæum *Serm.* CLXXXIII. In textu nihil mutandum cenſeo, ſiquidem τὸ οὐκ Attico more παρέλκει. τὴν δὲ ἀπόφασιν περιττὴν πολλάκις λαμβάνουσιν. inquit Corinthus de Atticis, idque exemplis probat. vid. *notas ad l.* III. *c.* 44. Cæterum *Xanthippen* ſæpe mariti veſte ſumpta in publicum prodiiſſe, & Socratem coactum pelle ſe ſuccingere, ex his M. Antonini verbis apparet. οἷος ὁ Σωκράτης τὸ κώδιον ὑπεζωσμένος, ὅτε ἡ Ξανθίππη λαβοῦσα τὸ ἱμάτιον ἔξω προῆλθε, καὶ ἃ εἶπεν ὁ Σωκράτης τοῖς ἑταίροις αἰδεσθεῖσι καὶ ἀναχωρήσασιν, ὅτε αὐτὸν εἶδον οὕτως ἐσταλμένον. *cogita Socrates quis fuerit, pelle ſuccinctus, quando Xanthippe veſte ipſius ſumpta foras ſe proripuerat, quæque amicis ſuis dixerit, pudore ſuffuſis, pedemque referentibus, cum ſic indutum illum conſpicarentur.* ex verſione Gattakeri *lib.* XI. Stobæus *Serm. laudato* hac de re ita: ὁ αὐτὸς Ξανθίππην κεκοσμημένην καὶ ἐπὶ θέαν πορευομένην ἰδὼν, ἔφη· οὐχ ἵνα θεάσῃ, γύναι, πορεύῃ, ἀλλ' ἵνα θεαθῇς. *Idem* (Socrates) *Xanthippen ornatam & ad ſpectaculum euntem videns, non ut ſpectes, inquit, ô mulier, ſed ut ſpecteris abis.* quid ſi *h. l.* legas ἐνδύσασθαι. KUHN.

Ἐπεὶ οὐκ ἠβούλετο &c.] Neſcio, qui ita conſentiant & concurrant Menagius, Schefferus, Faber, Kuhnius, partim ad corrigendum hunc locum, excluſa negandi vocula, partim ad explicandum eo tamen ſenſu, ut illius voculæ, quaſi plane παρελκούσης, nulla prorſus habeatur ratio. Nec enim id poſtulat Hiſtoria. Neque vero ſequitur ex eo, quod aliquando moroſa hæc mulier Socrati per vim in ipſo foro abſtulerit τὸ ἱμάτιον ut Laertius II. 37. vel ejus ἱμάτιον λαβοῦσα, ἔξω προῆλθε, *pallio ſumpto prodierit in publicum*, ut Imp. Marcus ſcribit *de Se Ipſo.* XI. 28. hunc ergo locum confeſtim contra auctoritatem MStorum in hanc ſententiam omnino redigendum, ut Xanthippe *voluerit* Socratis pallio veſtita prodire ad ſpectaculum pompæ ſacræ. Quin è contrario Stobæus, vel Antonius Monachus, *Serm.* CLXXXIII. Xanthippen, quum iſta diceret Socrates, prodiiſſe κεκοσμημένην ait, h. e. *diligenter ornatam.* Sed & ipſa Socratis verba declarant præcipuum quendam mulieris ornatum, quo ſe aliis ſpectandam præbuerit. Neu-

θέαν τ̃ πομπῆς βαδίζειν, ἔφη, ὁρᾷς, ὡς οὐ θεωρήσουσα, [2] θεωρησομένη δὲ μᾶλλον βαδίζεις;

prodire, dixit, Viden' quam non ſpectandi cauſa, ſed potius ut ſpecteris, prodeas?

Neutiquam vero inerat in pallio Viri, & Socratis, talis ornatus; idque Mulieri. Præterea laudat Ælianus, tanquam præcipuæ & *magnæ modeſtiæ* exemplum, quod Phocionis Uxor pallio mariti fuerit contenta, nec ornaverit ſe muliebribus illis novorum nominum veſtimentis. Eandem ferme modeſtiam etiam in Romanis mulieribus laudat *cap. ſeq.* Verum his, & maxime Phocionis uxori, opponit Xanthippen, quæ *noluerit* Viri pallio veſtita prodire ad ſpectaculum, ſed concinnius ſe ornaverit, ut videretur non tam ad ſpectandum, quam ut ſpectaretur ipſa, prodire. Minime ergo expungenda eſt, aut negligenda, vocula ὡς, quum in ea conſiſtat totius Hiſtoriæ vis & ſententia. Cæterum caput hocce & ſequens in Sluiſk. codice, haud dubie per incuriam librarii, prætermiſſum eſt. PERIZ.

2 Θεωρησομένη] Faber θεωρηθησομένη. Ego nihil mutem. SCHEFF. Quod Faber affert explicatio eſſe poterit, non correctio. Atticis enim *futurum medium* ſæpe æqui pollet *futuro paſſivo.* Thucyd. *lib.* II. οἱ ἀγαθοὶ τιμήσονται τοῖς προσήκουσιν ἄθλοις τ̃ ἀρετῆς. *fortes dignis virtute præmiis ornabuntur.* Τιμήσον) pro τιμηθήσονται. ipſe Auctor *lib.* XII. *cap.* 27. ζηφησομένους pro ζηφηθησομένους habet. vide Johan. Grammatic. *de Dialect. Attica.* KUHN.

ΚΕΦ. ιά.

Γυναικῶν Ρωμαίων ὑποδήματα.

Ρωμαίων δὲ αἱ πολλαὶ γυναῖκες, ἢ [1] τὰ ὑποδήματα αὐτὰ φορεῖν τοῖς ἀνδράσιν, εἰθισμέναι εἰσίν.

CAP. XI.

De calceamentis Romanarum mulierum.

Romanorum pleræque feminæ eoſdem, quales viri, calceos geſtare aſſuetæ ſunt.

1 Τὰ ὑποδήματα] Nihil hoc loco Noſter aliis Scriptoribus adverſum prodidit, qui muliebres calceos ſeorſum nominare ſolent, uti quidem de eo tradidit Demſterus in *paralip. ad l.* V. *c.* 36. *Roſini.* Nam & *calceos*, & alia veſtimenta ſingularia mulieres habebant. Interim frugaliores ſi quæ eſſent, eæ ſicut veſtibus, ſic *calceis* maritorum utebantur. SCHEFF. Sæpius eadem viris mulieribusque calceamenta fuiſſe, legere eſt. Vopiſcus in *Aureliano: calceos & mulleos & cereos & bederaceos viris omnibus tulit, mulieribus reliquit*, quia ſcilicet utrique ſexui ante communes fuerant. Sic βλαυ̃) Atticæ tam virorum quam mulierum fuerunt ſoleæ. KUHN.

Τὰ ὑποδήματα αὐτὰ] Non ita eoſdem, ut eos ipſos, quos viri, etiam feminæ geſtarint, ſed eoſdem forma & ornatu, ſeu forma & ornatu nihil differentes à calceis virorum: quum cæteroqui delicatiores feminæ ornarent ſe *ſandaliis*, de quibus vide *ſupra ad* I. 18. PERIZ.

ΚΕΦ. ΙΒ'.

Λυσάνδρου, ἢ Φιλίππου, ἀπόφθεγμα περὶ ἐπιορκίας.

Δεῖ τοὺς παῖδας τοῖς ἀστραγάλοις ἐξαπατᾷν, τοὺς δὲ ἄνδρας τοῖς ὅρκοις· [1] οἱ μὲν Λυσάνδρου εἶναι λέγουσι τὸν λόγον, [2] οἱ δὲ Φιλίππου τοῦ Μακε-

CAP. XII.

Lyſandri, vel Philippi, apophthegma de perjurio.

Pueros talis, viros jurejurando, oportet circumvenire: quidam hoc dictum Lyſandri eſſe ajunt, alii vero Philippi Macedonis. Utrius tandem

1 Οἱ μὲν Λυσάνδρου &c.] Plerique Lyſandro improbi illius verbi perfidiam tribuunt. Sed nihil mirum, etiam Philippo id à quibuſdam adſcriptum, quum illius quoque perfidia fuerit maxima, & omnibus notiſſima. Vide Juſtin. VIII. 3. & Pauſan. *Arcad. cap.* 7. ubi dicitur ὅρκους θεῶν καταπατῆσαι ἀεὶ, καὶ σπονδὰς ἐπὶ παντὶ ψεύσασθαι, πίστιν τε ἀτιμάσαι μάλιστα ἀνθρώπων, *jusjurandum Deorum ſemper ſpreviſſe, & fœdera quacunque de cauſa fefelliſſe, fidemque omnium hominum maxime neglexiſſe.* Et Maxim. Tyr. *Diſſert.* XIX. PERIZ.

2 Οἱ δὲ Φιλίππου] Alii Dionyſio tyranno, & inter eos etiam Plutarchus *orat.* I. *de Fort. Alexandri.* Idem tamen in *Lacon. Apophth.* & *Lyſandri vita* tribuit Lyſandro, niſi quod in hoc poſteriore loco ſecutum dicat Polycratem, quaſi ipſe primus auctor dicti hujus fuerit. Lyſandro tribuit etiam Polyænus *l.* I. ubi habes integram hiſtoriam. SCHEFF. Laberius in *Mimo*:

Quid eſt jusjurandum? emplaſtrum æris alieni.

adde πάσης πολιτικῆς κακοτεχνίας, *omnium in rebus civilibus aut ſubdole dictorum aut factorum,* ſi *Philippos* & *Lyſandros* reſpicias. De Severo Herodianus *lib.* II. μήτε ὅρκου φειδόμενος, εἰ δέοι τούτου καταφρονεῖν, ψευσάμενός τε πρὸς τὸ χρειῶδες, *nec juramenrum dubitavit violare, ſi quando illud ſui commodi cauſa inſuper erat habendum.* de hac politica κυβείᾳ vide quæ notat Gattakerus *in M. Antonin. p.* 13. KUHN.

3 Ὁπότερος δ' ἂν ᾖ] Dudum cenſui legendum ὁποτέρου, quod neque quenquam, qui animum adtendat, negaturum opiner. Sed & diſerte confirmat hanc lectionem Codex Lugd. ut & Regius 3064. quapropter in contextum admittere, nihil ſum veritus. PERIZ.

4 Οὐκ ὀρθῶς λέγεται] Adde Hugonem Grotium *lib.* III. *de I. B. & P. cap.* I. §. 19. & Juſtum Lipſium *Polit.* IV. *cap.* 14. §. 61. qui poſtremus hanc inter magnas fraudes numerat, hodieque factis plurimorum ait comprobari. SCHEFF.

5 Κατά γε τὴν ἐμὴν γνώμην] Mediceus & Sluisk. κατά γε τ. ἐ. κρίσιν. ut *lib.* I. *cap.* 33. & XII. 62.

6 Ἐτυράννει] Ambigua prorſus eſt hæc locutio, quippe quæ ita abſolute poſita, ſignificare videtur Lyſandrum ſumma & deſpotica poteſtate uſum in patria. Atqui ne βασιλεὺς quidem fuit patriæ ſuæ, nedum τύραννος, ſed tantum στρατηγὸς, *Dux Militum.* Et hinc Plutarch. in *Lyſandro pag.* 437. ubi dicti illius improbitatem ſumpſiſſe cum ait à Polycrate Samiorum Tyranno, qui primus id protulerit, diſerte Elogium Lyſandri opponit Elogio *Tyranni*, ἀπομιμούμενος Πολυκράτη τὸν Σάμιον, οὐκ ὀρθῶς, Τύραννον Στρατηγὸς, *imitatus in eo Polycraten Samium, haud recte, Tyrannum* quippe *Dux Militum.* Accipiendum ergo hic τὸ τυραννεῖν ita, ut notet Tyrannico eſſe ingenio, poteſtate ſua abuti in tyrannidem, dominationem Tyrannicam exercere in victos. Sic Dionyſ. Halic. *lib.* XI. ἕως ἂν ὑπὸ τῶν Δέκα τυραννῆσθε, *dum Decemvirorum dominationi eſtis ſubjecti.* Et revera tali inge-

κεδόνος. 3 Ὁποτέρου δ᾽ ἂν ᾖ, 4 οὐκ ὀρθῶς λέγεται, 5 κατά γε τὴν ἐμὴν γνώμην. Καὶ ἴσως οὐ παράδοξον, εἰ μὴ τὰ αὐτὰ ἀρέσκει ἐμοὶ, καὶ Λυσάνδρῳ· ὁ μὲν γὰρ 6 ἐτυράννει· ἐγὼ δὲ ὡς φρονῶ, δῆλον, ἐξ ὧν μὴ τὸ λεχθὲν ἀρέσκει με.

dem ſit, mea certe ſententia non recte id dicitur. Et forſan haud *accidet cuiquam* nec opinum, ſi non eadem placeant mihi, quæ Lyſandro. Nam ille tyrannico erat ingenio: Ego vero quo animo ſim, ex eo manifeſtum eſt, quod minime mihi hoc dictum placeat.

nio fuit Lyſander, qui Dominationem etiam in Urbe patria dicitur affectaſſe, ſublatis Regibus Legitimis, eamque exercuit inſolenter in populos à ſe victos, ubique conſtituens Decadarchiam hominum ex ſuo nutu omnia agentium, nec ferre potuit libertatem aliorum; id quod declaravit liquido, reſpondens apud Plut. *p.* 443. Megarenſi cuidam, liberius ſecum loquenti, *Sermones tui requirunt Rempublicam*, h. e. æquabilem libertatem, cui apud ſe locum non eſſe, iſthoc dicto ſignificabat. PERIZ.

ΚΕΦ: ιγ΄.

Περὶ καρτερίας Ἀγησιλάου.

Ἀγησίλαος ὁ Λακεδαιμόνιος, γέρων ἤδη ὢν, 1 ἀνυπόδετος πολλάκις καὶ 2 ἀχίτων προῄει, τὸν τρίβωνα

CAP. XIII.

De patientia Ageſilai.

Ageſilaus Lacedæmonius, jam ſenex, ſæpe ſine calceis & tunica prodibat in publicum, ſolo amictus

1 Ἀνυπόδετος] *Et Plato præcepit duas corporis ſummitates non eſſe velandas, nec aſſuefieri debere mollitiei capitis & pedum, cum hæc enim habuerint firmitatem, cætera robuſtiora ſunt*, Hieronymus inquit *in c.* x. *Matthæi.* Muſonius περὶ ἱματισμοῦ. οὐδαμῶς καλὸν ἐπὶ ἐσθήσεσι πολλαῖς καταςκέπειν τὸ σῶμα· οὔτε ταινίαις κατειλεῖν, οὔτε χεῖράς τε καὶ πόδας περιειδίσει πίλων ἢ ὑφασμάτων τινῶν μαλακύνειν, τοὺς γε μὴ νοσοῦντας. *Minime honeſtum, veſtitu nimio tegere corpus aut tæniis involvere, aut manus pedesque coactilibus aut contextis pannis effœminare, imprimis non ægrotantibus.* & *paulo poſt.* τὸ μὲν ἑνὶ χρῆσθαι χιτῶνι, τοῦ δεῖσθαι δυοῖν προτιμητέον, τοῦ δὲ ἑνὶ χρῆσθαι χιτῶνι τὸ μηδενὶ, ἀλλ᾽ ἱματίῳ μόνον, καὶ τοῦ γε ὑποδεδέσθαι τὸ ἀνυποδητεῖν τῷ δυναμένῳ κρεῖττον. κινδυνεύει γὰρ τὸ μὲν ὑποδεδέσθαι τῷ δεδέσθαι ἐγγὺς εἶναι. ἡ δὲ ἀνυποδησία πολλὴν ἀλυπίαν τινὰ καὶ εὐκολίαν παρέχει τοῖς ποσὶν, ὅταν ἠσκημένοι ὦσιν, ὅθεν καὶ τοὺς ἡμεροδρόμους ὁρᾶν ἐστι οὐ χρωμένους ὑποδήμασιν ἐν ταῖς ὁδοῖς. καὶ τῶν ἀθλούντων τοὺς δρομεῖς οὐκ ἂν δυναμένους σώζειν τὸ τάχος, εἰ δέοι τρέχειν αὐτοὺς ἐν ὑποδήμασι. *unicâ contentum vivere tunicâ majus eſt, quam duabus, & nulla uti præſtat quam unâ, ſed veſte ſola: melius etiam eſt diſcalceatum poſſe incedere, quam calceatum. Nam calceos pedibus ſubligare pæne ſe ipſum vincire eſt. At remotio calcei magnam pedibus affert voluptatem & agilitatem, ſi quidem curſu exercitati fuerint. Unde & tabellarii*, hemerodromos vocant, *iter faciunt diſcalceati, & ex athletarum numero curſores non poſſent priſtinam ſervare celeritatem, ſi non niſi calceatis currere liceret*, apud Stobæum *p.* 19. Clem. *lib.* II. *cap.* II. *Pædag.* de Socrate Plato ait in Sympoſio: ἀνυπόδητος διὰ τοῦ κρυστάλλου ῥᾷον ἐπορεύετο ἢ ἄλλοι ὑποδεδημένοι, *diſcalceatus per glaciem ibat facilius quam alii probe calceati.* de *Proæreſio* Eunapius. σιδήρεον ὑπελάμβανον, διὰ λεπτὸν ἔχων τρίβώνιον, ἀνυπόδητος

τρυφῆς

ζῶνα [3] περιβαλλόμενος † αὐτὸν, καὶ ταῦτα ἑωθινὸς ἐν ὥρᾳ χειμερίῳ· ἠτιάσατο δέ τις αὐτὸν, ὡς [4] νεανικώτερα τῆς ἡλικίας ἐπιχειροῦντα· ὁ δ',

tus pallio attrito, idque mane, tempore hyemis: quidam vero eum objurgabat, tanquam qui juvenilia ageret, pluſquam ætatem illam deceret: at

† αὐτόν.

τρυφῆς περιουσίαν ἐτίθετο τὰς Γαλατικὰς χειμῶνας, *ferreum illum judicabant, quod tenui male tectus palliolo & diſcalceatus Gallicanas nives pro ſummis deliciis haberet.* KUHN.

Ἀνυπόδητος &c.] Sic Socrates apud Xenoph. ἀνυπόδετός τε καὶ ἀχίτων διατελεῖ, quod tamen iſtoc tempore illi exprobrabatur, tanquam minus recte factum. Similiter vero ſe olim res habuit apud Romanos antiquiſſimos. Nam & Cato Uticenſis, quum Prætor eſſet, dicitur etiam ἀνυπόδητος καὶ ἀχίτων πολλάκις ἐπὶ τὸ βῆμα προερχόμενος, *ſine calceis & tunica in tribunal prodiiſſe:* ſed quod illi quoque vertebatur vitio apud Plutarch. *pag.* 780. At Aſconius Ped. *in Orat. pro Scauro, in extr.* eum id *ex vetere conſuetudine repetiſſe* ait, *ſecundum quam & Romuli ætatis ſtatuæ in Capitolio, & in Roſtris Camilli fuerunt togatæ ſine tunicis.* Plutarchus quoque in *Quæſtion. Rom.* 49. Candidatos tradit ex Catone Priſco, ſolitos petere in Comitiis honores ἐν ἱματίῳ, ἀχίτωνας, *in toga, ſine tunica.* Cæterum ad duriciem quandam, quæ mollitiei corporis atque animi eſt contraria, pertinet, quod ita ſine calceis & tunica prodierit Ageſilaus, & Spartanæ juventuti in eo ſe præbuerit imitandum, qua de re vide hic Scheſſerum & Kuhnium. Vocabulum autem ἀνυπόδετος rejicit Thomas Magiſter, & rectius dicit ἀνυπόδητος, quomodo iſtic legendum pro ἀνυπόδυλος, in quo aſſentientem ſibi habet Phrynichum *p. m.* 82. PERIZ.

2 Ἀχίτων] *Sine tunica.* Ita Philoſophi & inprimis Cynici leguntur in publicum prodiiſſe ἀχίτωνες. de *Cleanthe* Laertius (φασὶ) ἡγούμενον τῶν ἐφήβων ἐπί τινα θέαν ὑπ' ἀνέμου παραγυμνωθῆναι καὶ ὀφθῆναι ἀχίτωνα, *cum ad ſpectaculum quoddam duceret ephebos, a vento reſtante eum fortè nudatum & ſine tunica viſum ajunt: qua de re applauſu ab Athenienſibus ornatus eſt.* in Græco legitur κροκωτῷ pro κρότῳ. Philoſophus enim crocoto, veſte muliebri, non ornatus, ſed oneratus eſſet. Gellius in *Noct. Att. lib.* VII. *cap.* 12. *Viri Rom. primo quidem ſine tunicis, toga ſola amicti fuerunt* &c. Diodorus *lib.* XI. de Gelone: ἀχίτων ἐν ἱματίῳ προσελθὼν ἀπελογήσατο, *in veſte ſine tunica prodiit ſeque defendit.* confer omnino Dionem Chryſoſtom. *orat.* περὶ τοῦ σχήματος. KUHN.

3 Περιβαλλόμενος αὐτὸν] Pro περιβαλλόμενος lego περιβαλλόμενος. FABER. Cauſam mutandi nullam video. KUHN.

4 Νεανικώτερα] Puto ſcripſiſſe Ælianum νεανικωτέροις. FAB. non aſſentior. SCH. Bene. KUHN.

Νεανικώτερα] Non Faber tantum *ſcripſiſſe putat* Ælianum νεανικωτέροις, ſed & Kuhnius in Indice id malit, ſuſpectam habens hanc Verbi ἐπιχειρεῖν conſtructionem, quæ tamen genuina eſt & uſitata ſatis. Sic apud Dionyſ. Halic. *lib.* III. Tarquinius Priſcus ad At. Navium, πρᾶξιν ἐπιχειρεῖν μεγάλην διανοούμενος, *cogitans magnam facere actionem.* Et ita alibi, atque Alii. PERIZ.

5 Ἀλλ' οἵ γε νέοι] Eadem Plutarchus in *Laconicis ſententiis*, ſed planius ſic memorat. Πρεσβύτης γενόμενος, τῇ αὐτῇ ἀγωγῇ ἐχρῆτο. πρὸς οὖν τὸν πυθόμενον διότι σφόδρα χειμῶνος ὄντος ἀχίτων περιέρχεται, εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἥκων, Ἵνα, ἔφη, οἱ νέοι μιμῶνται παράδειγμα ἔχοντες τοὺς πρεσβυτάτους καὶ ἄρχοντας. Docet nos hic locus, quomodo intelligenda ſint hæc noſtri verba, ὡς νεανικώτερα τῆς ἡλικίας ἐπιχειροῦντα, & quæ paulo ante leguntur, καὶ ἀχίτων προῄει. Dum enim eandem vivendi rationem ſcribit tenuiſſe, morem Spartanorum reſpicit, qui Juvenibus nudis pedibus incedere, humi cubare, unica tantum veſte uti præcipiebant. Quemadmodum ex Xenophonte diſcimus in Rep. Laconum. Senſus igitur eſt, perperam quibuſdam viſum agere, quod ſic incederet, ut juvenis. Quod nec pedes calceis muniret, nec togæ interiori pallium vel tunicam injiceret. Sed & Juſtini verba hinc intelliguntur, quæ extant *lib.* III. *cap.* 3. ubi ait, *Iuvenibus non amplius una veſte uti toto anno Lycurgus permiſit.* Unam nempe veſtem hic non accipi debere eam, quam quis feſtis & nefaſtis diebus induit, licet ea pallium cum toga & interula

ἦ, [5] ἀλλ᾽ οἵ γε νέοι, φησὶ, τῶν πολιτῶν, ὥσπερουν πῶλοι πρὸς τὸν [6] τέλειον, ἀποβλέπουσιν ἐμέ.

at ille, atqui, inquit, juniores civium, quaſi pulli in adultum, oculos in me conjiciunt.

terula unica, calceiſque ſit; ſed ſpecie unam, hoc eſt τρίβωνα ſolum, uti noſter vocat, abſque ulla alia veſte; quæ una geſtari poſſet vel deberet. SCHEFF.

6 Τέλειον] Scilicet ἵππον. ita Græci appellant *juſtæ ætatis equum*, qui opponitur πώλῳ, *pullo equino*. vide Pollucem *lib*. I. *cap*. II. Cæterum apud Græcos pæne in proverbium abiit hæc locutio: ὡς πῶλος τὸν τέλειον, *ut pullus equum majorem*, imitatur vel ſequitur. Plutarchus in *Præcept. Sanit.* ita corpus otio curandum monet, ut animo ad neceſſarios uſus pranſum paratumque ſit, & ἄθηλος ἵππῳ πῶλος ὡς ἅμα τρέχῃ, *& pulli inſtar nondum a lacte depulſi juxta equum currat*. & *Orat*. II. *de Sarcophagia*. ἀρχῇ μοχθηρᾶς διαίτης ἄθηλος ἵππῳ πῶλος ὡς ἅμα τρέχει πᾶσα τρυφὴ καὶ πολυτέλεια, *omnis luxus & profuſio ſequitur exorientem male vivendi rationem, ut pullus uberibus inhians matrem*. Eſt autem locutio ex Simonide. KUHN. Quæ ſint & dicantur τέλεια in Animalibus, diximus *ſupra ad* IV. 3. PERIZ.

ΚΕΦ. ιδ΄.

Περὶ φιλοσόφων στρατηγῶν καὶ πολιτευσαμένων.

CAP. XIV.

De philoſophis, qui militarunt, & reſpublicas geſſerunt.

Τί δέ; Οὐκ ἦσαν καὶ οἱ [1] φιλόσοφοι τὰ πολέμια ἀγαθοί; Ἐμοὶ μὲν δοκοῦσιν· εἴγε [2] Ἀρχύταν μὲν εἵλοντο [3] ἑξάκις στρατηγὸν Ταραντῖνοι.

Quid vero? An non erant & Philoſophi rerum bellicarum periti? Mihi ſane videntur: Siquidem Archytam ſexies Ducem ſumpſerunt

1 Φιλόσοφοι &c.] Contradicit apud Athenæum *lib*. v. Demochares ſive Crates. ὥσπερ, inquit, ἐκ θύμβρας οὐδεὶς ἂν δύναιτο κατασκευάσαι λόγχην, (οὕτως) οὐδὲ ἐκ Σωκράτους στρατιώτην. τί γὰρ ἀσπίδι σύνθημα καὶ βακτηρίᾳ; *quemadmodum ex thymbra lanceam nemo confecerit: ita nec militem ex Socrate. quid enim commercii eſt baculo philoſophico cum clypeo?* Philoſophiam contra tuetur Syneſius *Sermone ad Pæonium pag*. 308 *& ſeq*. ubi pluribus exemplis oſtendit, antiquam fuiſſe philoſophiæ & rei militaris cognationem, quas hodie ὁ στενὸς ἰσθμὸς diſtinguit. vide & *epiſt*. 103. *ad Pylæmenem*; Macrobius *lib*. II. *in Somnium Scipion. cap*. 8. *ſæpe evenit, ut idem pectus & agendi & diſputandi perfectione ſublime ſit, & cælum utroque adipiſcatur exercitio virtutum. Romulus nobis in primo genere ponatur, cujus vita virtutes nunquam deſeruit, ſemper exercuit. Secundo Pythagoras, qui agendi neſcius, fuit artifex diſſerendi, & ſolas doctrinæ & conſcientiæ virtutes ſecutus eſt. ſint in tertio ac mixto genere apud Græcos Lycurgus & Solon; inter Romanos Numa & Catones ambo, multique alii, qui & philoſophiam hauſerint altius, & firmamentum reipublicæ præſtiterunt: Soli enim ſapientiæ otio deditos ut abunde Græcia tulit, ita Roma non neſcivit.* KUHN.

2 Ἀρχύταν] De illo vide me *ſupra ad* III. 17. PERIZ.

3 Ἑξάκις στρατηγὸν] Diogenes Laertius ſeptîes eum Imperatorem fuiſſe ſcribit, cum alias per leges ſemel tantum fieri liceret. καὶ ἑπτάκις τῶν πολιτῶν ἐστρατήγησε. Adde Strabon. *lib*. VI. SCHEFF.

4 Μέλισσος] Ithagenis filius, Samius, vel ut

νῃ. 4 Μέλισσος δὲ ἐναυάρχησε. Σωκράτης δὲ 5 ἐστρατεύσατο τρίς. 6 Πλάτων δὲ καὶ αὐτὸς, 7 εἰς Τανάγραν, καὶ εἰς Κόρινθον. Τὴν δὲ Ξενοφῶντος 8 στρατείαν καὶ στρατηγίαν, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι ᾄδουσι, καὶ αὐτὸς δὲ ὁμολογεῖ ἐν τοῖς 9 περὶ Κύρου λόγοις. 10 Δίων δὲ ὁ Ἱππαρίνου τὴν Διο-

runt Tarentini. Meliſſus claſſi fuit præfectus. Socrates ter militavit. Plato etiam ipſe *expeditioni* in Tanagram & Corinthum *interfuit*. Xenophontis autem militiam & imperatorium munus quum multi alii celebrant, tum etiam ipſe profitetur in libris de Cyro. Dion item Hipparini

ut alii volunt, Mileſius. Plutarchus *adverſus Colotem*: Μέλισσος δὲ τῆς πατρίδος στρατηγῶν Ἀθηναίους κατεναυμάχησε. Vide eundem in *Themiſtocle*, & Laertium in *vita ejus*. Scheff.

Μέλισσος] Fuit hic Philoſophus *Phyſicus*, ut à Plutarcho appellatur in *Themiſtocle*, Samius patriâ, & Samiorum στρατηγὸς, quo in munere claſſi præfuit, & vicit Athenienſes, ſed mox viciſſim à Pericle victus eſt: unde & Ætas ipſius patet. Vide Plutarch. in *Pericle*, & Menag. *ad Laërtium*. Periz

5 Ἐστρατεύσατο τρὶς] Vide expeditiones ipſas ſingulatim expoſitas *ſupra ad* III. 17. Idem.

6 Πλάτων] καὶ αὐτὸν φησιν Ἀριστόξενος τρὶς ἐστρατεῦσθαι, ἅπαξ μὲν εἰς Τάναγραν, δεύτερον δὲ εἰς Κόρινθον, τρίτον ἐπὶ Δηλίῳ, ἔνθα καὶ ἀριστεῦσαι. Laërtius. Scheff.

7 Εἰς Τανάγραν] Confirmatur hoc ab Ariſtoxeno apud Laërt. in *Platone n*. 8. qui ait eum quoque *Ter* militaſſe, *primo in Tanagram, dein contra Corinthum, ac tertio apud Delium*, ἐπὶ Δηλίῳ, *ubi fortiter rem geſſerit*. Sed tamen vel ſic dubitem de expeditione illa *in Tanagram*, ut & *ad Delium*, quibus per ætatem Plato intereſſe non potuit. * Natus enim eſt anno Belli Peloponneſiaci Secundo vel Tertio; Pugnatum autem eſt, ſed infeliciter, *ad Delium* anno Octavo, in qua pugna ac fuga fortiter ac prudenter rem geſſit Socrates. Duobus vero annis antea exierunt Athenienſes πανδημεὶ adverſus Varias Bœotiæ Urbes, ſed maxime *Tanagram*, ductu Hipponici & Eurymedontis. Vide Thucyd. *lib*. III. *cap*. 91. & IV. 90. &c. Quid ergo? An deceptus fuit Ariſtoxenus verbis Platonis, quibus ille in prima perſona inter fuiſſe iiſdem prœliis, quibus Socrates, ſcribit, ſed non ex ſua, verum modo ex Lachetis, modo ex Alcibiadis perſonâ? An vero leviores quædam expeditiones vel excurſiones hic deſignantur, quæ aliis vix viſæ ſunt memoratu dignæ? In Corinthum, ſeditionibus laborantem, quibus ſe miſcebant Lacedæmonii, expeditio ſumpta eſt ab Athenienſibus eo primum anno, quo jam Plato Quintum vel Sextum & Trigeſimum agebat. Vide Diodorum Sicul. *lib*. XIV. Periz.

8 Στρατείαν καὶ στρατηγίαν] Lugd. male στρατιὰν pro στρατείαν. Cæterum eodem pene modo diſtinguit illa Noſter *ſupra* III. 17. de Xenophonte: ἀλλὰ καὶ Ξενοφῶν στρατιώτης ἀγαθὸς ἦν, καὶ ἀμείνων στρατηγός. Idem.

9 Περὶ Κύρου ἀναβάσεως] Nam in his de ſe ipſe ſcribit non *uno loco*. Scheff.

10 Δίων] Prolixe Plutarchus in *ipſius vita*, meminit & Noſter alicuoties. Numeratus autem inter ſapientes & Philoſophos, quia Platonis auditor fuit. Idem.

11 Ἐπαμινώνδας] Lyſis Tarentini, Pythagoræi diſcipulus. Cornel. Nepos in *ipſius vita cap*. 2. Idem.

12 Βοιωτάρχων] Erant Bœotarchæ ſeptem numero, quorum quatuor volebant pugnam iniri, tres eam diſſuadebant, vide Pauſan. *Bœot. cap*. 13. Plures ceteroquin erant in univerſum, & ut opinor XII. vide Thucydidem IV. 91. & Livium XLII. 43. Capital autem erat Bœotarchiam retinere ultra tempus legibus præfinitum, *Ibid. cap*. 14. Adde Corn. Nepotem, & Noſtrum XIII. 42. Epaminondam vero Codd. etiam hic Ἐπαμεινώνδαν vocant. Vide & *ſupra* II. 43. Periz.

13 Καὶ τῶν Ῥωμαίων πρῶτος] Quis hoc ferat, *Epaminondas primus Romanorum*? ridiculum; lege igitur Θηβαίων pro Ῥωμαίων. Faber. Non repugno, tantum propius ſcripturam Veterem puto eſſe, ſi legamus Βοιωτῶν. Scheff. Ego integrum ſervarem *Noſtri* judicium; quo Epaminondam inter primos Ro-

Διονυσίου τυραννίδα κατέλυσε. Καὶ 11 Ἐπαμεινώνδας 12 Βοιωταρχῶν ἐν Λεύκτροις ἐνίκησε Λακεδαιμονίους, 13 καὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῶν Ἑλλήνων πρῶτος ἐγένετο. Πολλὰ δὲ καὶ 14 Ζήνων 15 ὑπὲρ Ἀθηναίων ἐπολιτεύσατο

rini filius Dionyſii tyrannidem evertit. Et Epaminondas Bœotarcha ad Leuctra ſuperavit Lacedæmonios, & Romanorum ac Græcorum primus fuit. Multum etiam Athenienſium reip. conſuluit Zenon apud An-

manorum Græcorumque duces numerat. *Primus erat, ſed inter primos: præcedebat alios dignitate* (virtute) *ſed & alios ſequebatur*, ex Hieron. *epiſt. ad Pammach.* dicas licet. Nam vox *primi* ambigua eſt, aut enim eum ſignificat qui omnes antecedit, aut quem nemo, inquit Grotius *l.* II. *de I. B. & P.* confer de voce πρῶτος *epiſtolam* Reineſii 46. *ad Daumium.* KUHN.

Καὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῶν Ἑλλήνων πρῶτος] Tan. Faber *ridiculum & non ferendum* pronunciat, Epaminondam dici primum *Romanorum*. Legit ergo Θηβαίων. *Nec repugnare* ſe ait Schefferus. Sed repugnant MSti, cum Noſtri, tum Regii Pariſiis. Atque ideo nihil eſt mutandum. Dicitur Epaminondas ab Auctore ſimpliciter *primus* Imperatorum, qui ante & poſt ipſum exſtitere. Sic Nepos in *Thraſybulo* dubitat, an hunc *Primum omnium* ponat. Et in colloquio inter Scipionem & Annibalem apud Livium XXXV. 14. quærebatur, quis *maximus fuiſſet Imperator*, quis *Secundus*, quis *Tertius*, inter omnes ſcil. Gentes, non Suam tantum. Inter Omnes autem eminebant hac arte Græci & Romani, unde & inter ſe opponi à Veteribus ſolebant, ut notum eſt vel ex Plutarchi *Parallelis eorum Vitis*. Illa vero etiam cauſa eſt, quare hic diſerte & conjunctim illi maxime commemorentur, quorum *Primus* fuerit Epaminondas. PERIZ.

14 Ζήνων] Citticus, Cratetis Diſcipulus. Vide Laertium. SCHEFF.

15 Ὑπὲρ Ἀθηναίων ἐπολιτεύσατο πρὸς Ἀντίγονον] Senſus hic eſt: Zeno multum profuit reipublicæ Athenienſium, apud Antigonum regem Macedoniæ, quia & honeſtis diſciplinis animum ejus inſtituit, amicumque populo Athenienſium fecit. Non enim hoſtis Antigoni Zeno fuit, aut adverſarius, quod Interpres opinatus eſſe videtur, ſed ejus amiciſſimus. Laertius: Ἀπεδέχετο αὐτὸν (Ζήνωνα) καὶ Ἀντίγονος, καὶ εἴ ποτε Ἀθήναζε ἥκοι, ἤκουεν αὐτοῦ. Extant quoque *epiſtolæ* Antigoni *ad Zenonem*, quibus eum rogat ut ad ſe veniret, & alia multa amicitiæ inter eos ſumma documenta. Quare illud πρὸς, non *contra* vel *adverſum*, ſed *apud* explicandum eſt. Cæterum utilitates beneficiaque, quæ Athenienſes ab Antigono ceperunt, haud parvæ ſunt. Nam Caſſandrum, qui urbem & Munychiam præſidio tenebat, expulit, populo libertatem reſtituit, fœdus cum eo amicitiamque contraxit, denique frumenti vim ingentem & materiæ largitus eſt. ut docet Diodorus *lib.* XX. IDEM.

16 Πρὸς Ἀντίγονον] Recte & vere caſtigat Schefferus errorem Interpretis, qui vertit *contra Antigonum*, quum Zeno apud illum in maxima fuerit gratia. Cæterum nihilo minus erravit ipſe, quando *Antigoni* hujus beneficia in Athenienſes tradit fuiſſe ea, quæ refert Diodorus *lib.* XX. Etenim ille *Antigonus* eſt Demetrii Poliorcetæ pater, cui nihil negotii fuit cum *Zenone*; at Hic eſt *Gonatas*, Demetrii iſtius Filius, qui Rex fuit Macedoniæ, & Zenonem ad ſe per literas evocavit, quas exhibet Diogenes Laërtius. Vide & Suidam, qui diſerte etiam floruiſſe dicit Zenonem temporibus *Antigoni Gonatæ*. Non ſolus tamen hac in re erravit Schefferus, ſed & ex Veteribus ipſis Simplicius, qui in *Commentario ad Enchir. Epict. cap.* 51. quum apud Arrianum legiſſet, collocutos Antigonum & Zenonem, atque illum quidem valde anxium æſtuaſſe, liquido declarat, credidiſſe ſe, eum fuiſſe Antigonum Primum, quando ait Ἀντίγονος μετὰ Ἀλέξανδρον βασιλεὺς τῆς Συρίας γενόμενος. Ea enim deſcriptio neutiquam convenit in Antigonum Gonatam, qui nunquam *Syriæ*, ſed Macedoniæ, fuit *Rex*, verum in ejus Avum, qui *poſt mortem Alexandri* & Perdiccæ Aſiam & Syriam occupavit. Cæterum videtur Zeno πολιτεύσασθαι ὑπὲρ Ἀθηναίων πρὸς Ἀντίγονον, quando Antigonus Gon. paucis annis ante mor-

το [16] πρὸς Ἀντίγονον. [17] Οὐδὲν γὰρ διοίσει, † [18] εἴ τις διὰ γνώμης ὀνησέ τινας, εἴτε δι' ὅπλων.

† εἴτε, vel εἴτέ τις.

Antigonum. Nihil enim intereſt, ſive quis ingenio, ſive armis alios juvet.

mortem Zenonis Athenas obſedit, & pace cum iis dein facta præſidium in Muſeo poſuit, quod tamen non multo poſt ultro abduxit, ut refert Pauſanias in *Laconicis cap.* 6. PERIZ.

17 Οὐδὲν γὰρ διοίσει] Niſi quod hoc etiam præſtantius. Nam *temere in acie verſari & manu cum hoſte confligere, immane quiddam & beluarum ſimile eſt. At non perturbari in rebus aſperis, præſentis animi uti conſilio, nec à ratione diſcedere, præcipere cogitatione futura, & aliquando ante conſtituere, quid accidere poſſit in utramque partem, hæc ſunt opera magni animi.* Vide Ciceronem *lib.* I. *Officiorum*, ubi latiſſime de hac re diſſeritur. SCHEFF. Et Ammonium *in voces* v. *Porphyrii ſtatim ab initio commentarii*, Dionem Chryſoſt. *Orat.* 49. KUHN.

18 Εἴ τις διὰ γνώμης] Geſnerus legit, εἴτε vel εἴτέ τις. Ego retinendam lectionem puto, vel ſcribendum εἴ τις. SCHEFF. Sluisk. εἴτε εἴ τις διὰ γν. Videtur voluiſſe idem, quod maluit Geſnerus, εἴ τέ τις διὰ γν. PERIZ. Sluiskiani ſcripturam firmat Mediceus.

ΚΕΦ. ιε'.

Πῶς οἱ τῶν Μιτυληναίων σύμμαχοι ἀφιστάμενοι ἐτιμωρήθησαν.

Ἡνίκα [1] τῆς θαλάσσης ἦρξαν Μιτυληναῖοι, τοῖς ἀφισταμένοις τῶν συμμάχων τιμωρίαν ἐκείνην ἐπέστησαν·

CAP. XV.

Quomodo Mitylenenſium ſocii defectionis pœnas dederunt.

Quum maris imperium tenerent Mitylenenſes, ſociis, qui deſciverant; hanc pœnam conſtituerunt:

1 Τῆς θαλάσσης ἦρξαν Μιτυλ.] Horum ſeu Lesbiorum θαλασσοκρατία referenda eſt ad tempora Pittaci, quando Mitylenæi bellum geſſerunt contra Athenienſes de Sigeo. Præfuit tunc ipſe Pittacus claſſi Mitylenæorum. Lesbii autem ſeu Mitylenæi omnem ſibi vindicabant Troadem, & pleraque tunc iſtic exſtruxerunt oppida, quin, ſi fides Thucydidi, vel Straboni, amiſerunt eam demum bello Peloponneſiaco per Athenienſes. Vide omnino Strabonem *lib.* XIII. *pag.* 599. 600. Hieronymus quoque in *Chronico Euſebiano ad Ann.* 1341. notat *Lesbios poſt Caras mare obtinuiſſe annos* 69. in quo tamen crediderim eſſe prochroniſmum: ſiquidem ille certe annorum numerus decucurriſſet proximis annis jam ante pugnam Pittaci & Phrynonis, poſt quod tempus tamen maxime floruerunt Mitylenæi, ut & *Literæ*, quarum hic mentio fit, niſi earum quis putet majorem tunc habitam rationem, quum exoriri inciperent, ſicuti certe ante duo hæc ſæcula, quum primum quaſi renaſcerentur, longe majore in pretio fuerunt, quam nunc ſunt, quando illa novitatis gratia jam periit. PERIZ.

2 Γράμματα μὴ μανθάνειν] *Ut filii illorum ne prima quidem literarum elementa diſcerent.* Ammianus de Juliano eâdem ignorantia damnante Chriſtianos *lib.* XXII. & XXV. *illud autem inclemens obruendum perenni ſilentio, quod arcebat docere magiſtros Rhetoricos & Grammaticos ritus Chriſtiani cultores.* Eunapius in *Proæreſii vita*: Ἰουλιανοῦ δὲ βασιλεύοντος, τοῦ παιδεύειν ἐξειργόμενος, ἐδόκει γὰρ εἶναι Χριστιανός. *Sub Iuliano docendi loco excluſus, quia videbatur eſſe Chriſtianus* &c. Nazianzenus *Ora-*

σαν· ² γράμματα μὴ μανθάνειν τοὺς παῖδας αὐτῶν, μηδὲ ³ μουσικὴν διδάσκεσθαι· πασῶν κολάσεων ἡγησάμενοι βαρυτάτην εἶναι ταύτην, ἐν ἀμαθίᾳ καὶ ἀμουσίᾳ καταβιῶναι.

runt: ut liberi ipſorum non diſcerent literas, neque imbuerentur muſicis: omnium pœnarum hanc graviſſimam judicantes, in inſcitia literarum & muſices vitam transfigere.

Oratione I. στηλιτευτικῇ contra *Julianum* refert, illum callide finxiſſe, τῆς θρησκείας ὄντα τὸ Ἑλληνίζειν λόγον, ἀλλ᾽ οὐ τῆς γλώσσης καὶ διὰ τοῦτο, ὡς ἀλλοτρίων καλῶν φῶρας, τῶν λόγων ἡμᾶς ἀπήλασεν. *religionis eſſe Ethnicam vel Græcam eruditionem, non autem linguæ, ideoque nos ut fures alieni boni, eruditione prohibuit.* alio loco hæc Juliani verba repetit, ἡμέτεροί φησιν οἱ λόγοι, ὧν καὶ τὸ σέβειν θεούς. ὑμῶν δὲ ἡ ἀλογία καὶ ἡ ἀγροικία καὶ οὐδὲν ὑπὲρ τὸ πίστευσον τῆς ὑμετέρας ἐστὶ σοφίας. *Noſtra eſt, inquit eruditio, quibus Græcè loqui & Deos colere proprium eſt. Ad vos autem pertinet ruditas, & ruſticitas, veſtraque non ultra* τὸ *crede aſſurgit ſapientia.* Kuhn.

3 Μουσικὴν διδάσκεσθαι] Vultejus vertit *artes liberales*, quod retinuerunt ſecuti eum Editores, licet Geſnerus maluerit *muſicam*. Et recte. Nam hæc proprie ſcientia hic intelligitur, quæ & cum *literis* jungi apud Græcos ſolebat. Sic Terent. *Eun.* III. 2. 23. *Fac periculum in Literis, Fac in Palæſtra, in Muſicis; quæ Liberum ſcire æquum eſt Adoleſcentem, ſollertem dabo.* Plato *Theage p.* 122. *Quid? nonne docuit Te Pater, quæ hic doceri ſolent honeſtorum & ſtrenuorum Patrum Filii*, γράμματά τε, καὶ κιθαρίζειν, καὶ παλαίειν, καὶ τὴν ἄλλην ἀγωνίαν. Xenophon *de Rep. Lacedæm. Mittunt*, inquit, *filios in Scholas præceptorum, ut diſcant* καὶ Γράμματα, καὶ Μουσικὴν, καὶ τὰ ἐν Παλαίστρᾳ. Sed & Ariſtot. *Polit.* VIII. 3. generatim ait Græcos *ſolitos* hæc *docere pueros*, γράμματα, καὶ γυμναστικὴν, καὶ μουσικήν. Et de Muſica quidem addit: ſuo jam tempore pleroſque voluptatis cauſa eam exercere, ſed οἱ δ᾽ ἐξ ἀρχῆς, ait, ἔταξαν ἐν παιδείᾳ, *priſci poſuerunt eam in liberali doctrina.* Hinc qui lyram & fides tractare ignorabat, habebatur indoctus: quod Geloni accidit, ut diſcimus ex Plutarch. *Apopht. p.* 175. Sed notabilis in hanc rem eſt locus Ciceronis, *Tuſc: quæſt.* I. 2. *Summam Eruditionem Græci ſitam cenſebant in nervorum vocumque cantibus. Igitur & Epaminondas, princeps, meo judicio, Græciæ, fidibus præclare ceciniſſe dicitur: Themiſtocleſque aliquot ante annos, quum in epulis recuſaret lyram, habitus eſt indoctior. Ergo in Græcia Muſici floruerunt, diſcebantque id omnes, nec, qui neſciebat, ſatis excultus doctrina putabatur.* Periz.

ΚΕΦ. ιϛʹ.

CAP. XVI.

Περὶ Ῥώμης, Ῥώμου, Ῥωμύλου, καὶ Σερβίας.

De Roma, Remo, Romulo, & Servia.

Ὅτι Ῥώμη ὑπὸ ¹ Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου ἐκτίσθη, τῶν Ἄρεως καὶ ² Σερ-

Roma condita eſt ab Remo & Romulo, filiis Martis & Serviæ.

1 Ῥώμου] Ita & Plutarchus in *Romulo*, quod noto, ne quis putet mendum ſubeſſe. Nam alii malunt Ῥέμος. vide *excerpta Peireſciana* Valeſii. Scheff. Sæpius Græci Ῥῶμος quam Ῥέμος, vide Dionyſ. Halicarn. *lib.*

1. Servius *in lib.* I. *Æneid. Remus eſt Romus; à Romi nomine*, inquit, *Romani appellati. Ut autem pro Romo Romulus diceretur, blandimenti gratia factum eſt, quod gaudet diminutione.* Kuhn.

Ῥώμου

[a] Σερβίας παίδων. Ην δὲ αὕτη μία τῶν Αἰνείου ἀπογόνων.

viæ. Ea vero una erat ex poſteris Æneæ.

ΚΕΦ.

CAP.

Ρώμυ καὶ Ρωμόλυ] Sic paſſim Græci, Dionyſius, Plutarchus, Appianus in *Excerptis* Photii, & Alii. Vide & Feſtum in *Romam*. Ρῶμος vero illis eſt, qui Latinis *Remus*, id quod mirari par eſt, quum Latini priorem in *Remus* corripiant, at in *Romulus* producant: ſed &, licet Gemini eſſent, major tamen fuerit Frater Romulus, qui nomen deminutivum habet, ab illo ipſo Ρῶμος, *Romus*, formatum. Crediderim ergo, ὑποκοριστικὸν illud honoris gratia vel per blanditias datum fuiſſe dein iſti, qui ſuperſtes fuit alteri, quum antea pariter eodem Nomine, ſed major *Romus*, minor *Romulus*, diceretur. Certe & Feſtus in *Romulum*, utrumque fratrem æque *à virium magnitudine*, ῥώμη, *appellatos* putat. Sed & *Remulus Sylvius*, qui inter Albanos fuit Reges, à Græcis quoque Ρωμύλος dicitur. Periz.

2 Σιλβίας] Ante legebatur Σερβίας. Sed vitioſe, uti patet ex omnibus, qui de initiis urbis Romæ ſcripſerunt. Polyænus ſcribit Σιλυΐας, Græci alii Σιλβυίας, quomodo & Robertus Titius *lib.* VII. *Loc. Cont. cap.* 13. cenſet emendandum. Poteſt Noſter Σιρβηλείας ſcripſiſſe, nam & ita ſcribitur in tabella Cyſini templi, uti notat Salmaſius *ad Solin. p.* 13. In Chron. Alexand. Ηλία ſcribitur, quod mutant in ὑλία, ut ſit, ab ὕλη, *Sylva*. Sch. Non temere mutandum Σερβίας, quod Græcis idem videtur eſſe, quod Σιλβίας. Primum enim ρ συγγενὲς τῷ λ, & ſæpe propter hanc cognationem hæ duæ literæ inter ſe permutantur, ut ὑδρηλοὶ pro ὑδρηροὶ, Scholiaſtes Apollon. deinde Græcis non infrequens, ut *i* Latinorum per ε efferant. unde habemus Καπιτώλιον, Βρεττανία, Δομετιανὸς &c. pari modo dictum Σερβία: cum qua lectione convenit, quod in *excerptis* Photii ex Appiano legitur. τὴν θυγατέρα δὲ Ρέαν Σερβίαν, ἵνα ἄπαις διαμείνῃ, &c. καθίστησι. *Filiam autem Rheam Serviam* vel (ut Latini dicunt) *Sylviam*, *ut ſine liberis viveret*, *ſacerdotem deſignat.* Cæterum in Chronico Alexandrino pro Ηλία non dubitatem legere Ιλία. hoc enim Rheæ fuit cognomen. Dionyſ. Halic. *lib.* I. τινὲς γράφουσι Ρέαν, Ιλίαν δ' ἐπίκλησιν. Kuhn.

Σερβίας παίδων] Sic ſane & MSti. Et fateor, nomen hujus *Rheæ Sylviæ* ab ipſis Scriptoribus varie, & à multis perperam, exaratum fuit. Sed tamen *Serviam* appellavit eam nemo, quod ſciam. Nam quod in *Excerptis* Photii ex Appiano legitur Ρέαν Σερβίαν, certiſſimus eſt codicum error. Atque adeo & hic itidem non ipſi Æliano, ſed ejus Librariis, qui in Nominibus propriis ſæpiſſime erraruut, adſignaverim hanc culpam, & cum Scheffero legerim Σιλβίας. Cæterum de Hujus appellatione, quæ ab Hiſtoricis maxime *Rhea Sylvia*, at à Poëtis *Ilia* potiſſimum, fuit dicta, multis ante hos XX. ferme annos egi per literas cum Viro Eruditiſſimo, Theod. Ryquio, Deceſſore meo, & Amico quondam Summo. Viſum fuit faciundum, ut ex utriuſque Epiſtolis, quæ ad hanc controverſiam pertinent, exhiberem, & Septimo huic Libro ſubjicerem, ubi ea, velim, videas. Periz.

ΚΕΦ. ιζ΄.

Περὶ Εὐδόξου εἰς Σικελίαν ἀφικομένου.

Ὅτε εἰς Σικελίαν ἧκεν ¹ Εὔδοξος, χάριν αὐτῷ πολλὴν ὁ Διονύσιος τῆς ἀφίξεως ᾔδει. Ὁ δὲ οὐδέν τι πρὸς ταῦτα θωπεύσας, οὐδὲ ² ὑποδραμὼν, Ἀφικόμην (εἶπεν) ὡσπερανεὶ πρὸς πανδοχέα ἀγαθὸν, παρ᾽ ᾧ κατήγετο Πλάτων· ὁμολογήσας, ὅτι μὴ δι᾽ ἐκεῖνον, ἀλλὰ ³ διὰ τοῦτον, ἀφίκετο.

CAP. XVII.

De Eudoxi adventu in Siciliam.

Quum Eudoxus in Siciliam veniſſet, multas Dionyſius ei gratias egit ob adventum. At ille nihil adulatus, nec blandiendo arrepens: Veni, inquit, quaſi ad bonum cauponem, apud quem Plato diverteret: confeſſus ita, ſe non Illius, ſed Hujus cauſa, veniſſe.

1 Εὔδοξος] Vid. Laërtium in *vitâ ejus.* & Strabonem *lib.* XVII. *p.* 554. & *lib.* XIV. *pag.* 451. Syneſius in *Dione* memoriâ lapſus eſt cum Κνίδιον Εὔδοξον, ait fuiſſe ἄνδρα τῶν πρώτων τῶν Ἀριστοτέλους ὁμιλητῶν, *inter Ariſtotelis diſcipulos principes.* τῶν Πλάτωνος ἑταίρων potius fuit, ſecundum Strabonem *lib.* XIV. KUHN.

Εὔδοξος] Cnidius patria, *Platonis auditor, in Aſtrologia, judicio doctiſſimorum hominum, facile princeps*, ut ait Cicero *lib.* II. *de Divin.* PERIZ. Vide Cl. Olearium *ad Philoſtrat. de vitis Sophiſt. lib.* I. *cap.* I.

2 Ὑποδραμὼν] Verte *inſinuando occultans.* GESNER.

3 Διὰ τοῦτον] Lugd. δι᾽ αὐτὸ τοῦτο, h. e. *propter hoc ipſum*, quod eſſet πανδοχεὺς ἀγαθὸς, παρ᾽ ᾧ κατήγετο Πλάτων. Sed vulgatum præfero, quod & Sluisk. facit. PERIZ.

ΚΕΦ. ιη΄.

Ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι καρτεροὶ ἐν ταῖς βασάνοις, καὶ περὶ Ἰνδῶν γυναικῶν.

Αἰγυπτίους φασὶ δεινὰς ἐγκαρτερεῖν ταῖς βασάνοις, καὶ ὅτι θᾶττον ¹ τεθνήξεται ἀνὴρ Αἰγύπτιος στρεβλου-

CAP. XVIII.

Quod Ægyptii patientes ſint tormentorum; & de mulieribus Indicis.

Ægyptios ajunt patientiſſimos eſſe in tormentis: & citius moriturum hominem Ægytium, dum tor-

1 Τεθνήξεται ἀνὴρ Αἰγύπτιος] Lugd: non male τεθνήξεται ἂν Αἰγύπτιος. De re ipſa vide hic Kuhnium. PERIZ.

2 Τ᾽ ἀληθὲς] Non dubito de ſecretis regiis hæc accipienda eſſe. ea enim pronuntiare apud Ægyptios ſub pœna ſeveriſſima prohibitum erat, Diodorus *lib.* I. Τῶν μὲν τὰ ἀπόρρητα τοῖς πολεμίοις ἀπαγγειλάντων ἐπέταττεν ὁ νόμος ἐκτέμνεσθαι

βλούμενος, ἢ [2] τ' ἀληθὲς ὁμολογήσει. [3] Παρὰ Ἰνδοῖς δὲ αἱ γυναῖκες τὸ αὐτὸ πῦρ ἀποθανοῦσι τοῖς ἀνδράσιν ὑπο-

torquetur, quam ut verum fateatur. Apud Indos vero eundem ignem cum mortuis viris uxores ſuſti-

θαι τὴν γλῶτταν. *Itaque non metus, non ſpes eliciebat vocem*, inquit Curtius *lib.* IV. *cap.* 6. Quod autem Noſter ſcribit τ' ἀληθὲς, eo pertinere arbitror, quod quidvis aliud, quam veritatem, dicere ſolerent, atque ſic figmentis ſpem quærentium fruſtrari ac eludere, more Papyrii Prætextati, de quo legas apud Gellium *lib.* I. *cap.* 32. SCHEFF. τ' ἀληθὲς hoc loco latius patet, & ad quævis vera tegenda extenditur. Ammianus in *fine lib.* XXII. *Erubeſcit apud eos* (Ægyptios) *ſi quis non infitiando tributa plurimas in corpore vibices oſtendat, & nulla tormentorum vis inveniri adhuc potuit, quæ obduratum ullius pectus latrociniis elicere potuit, ut nomen proprium dicat:* Cicero in *Orator. Partit. alii aut natura corporis aut conſuetudine dolendi aut metu ſupplicii aut mortis, vim tormentorum pertulerunt.* Apulejus *lib.* X. *Metam.* de ſervo triverberone. *Nec rota vel equuleus more Græcorum tormentis ejus apparata jam deerant. Sed obfirmatus mira præſumptione, nullis verberibus ac ne ipſo quidem ſuccubuit igni* &c. *Nec mirum deſperatiſſimum illum latronem, certum extremæ pœnæ, quæ more majorum in eum competit, cruciatus iſtos ut leviores facilè tolerare.* Leæna, muliercula Attica, tam patiens tormentorum fuit, ut nullis fidiculis ab ea verum extorqueri potuerit. *rupit* (Tyrannus) *verbera, fidiculas laxavit, ſolvit equuleum, priusquam efficeret ut tyrannicidii conſcios indicaret*, ut Valerii verbis utar *lib.* III. ubi plura exempla legere eſt de patientia tormentorum. vide & Alciat, *emblem.* 13. & ibi Claudium Minoem. Ex alio fonte Chriſtianorum martyrum patientia defluxit, quâ inter acerbiſſimos cruciatus vocem gemituſque in poteſtate habuerunt. De *Eſſæis* Judæorum gemina germana tradit Porphyrius *lib.* IV. περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων. οἱ δὲ τῆς ἀσκήσεως τοσαύτην πεποίηνται τὴν καρτερίαν, ὡς στρεβλούμενοι καὶ λυγιζόμενοι καὶ καιόμενοι καὶ διὰ πάντων ὁδεύοντες βασανιστηρίων ὀργάνων, ἵνα ἢ βλασφημήσωσι τὸν νομοθέτην ἢ φάγωσι τῶν ἀσυνήθων, οὐδ' ἕτερον ὑπομεῖναι. διέδειξαν δὲ τοῦτο ἐν τῷ πρὸς Ῥωμαίους πολέμῳ· ἐπεὶ οὐδὲ κολακεῦσαι τοὺς αἰκιζομένους ἢ δακρῦσαι ὑπέμειναν, μειδιῶντες δ' ἐν ταῖς ἀλγηδόσι, καὶ κατειρωνευόμενοι τῶν τὰς βασάνους προσφερόντων, εὔθυμοι τὰς ψυχὰς ἠφίεσαν, ὡς πάλιν κομιούμενοι. καὶ γὰρ ἔῤῥωται παρ' αὐτοῖς ἥδε ἡ δόξα. *Ex rigido vitæ inſtituto eam ſibi compararunt tolerantiam, ut torti, diſtenti, aduſti, & per omnia crudelitatis tormenta lacerati, nec Legislatori convitium facere, nec cibos capere inſolitos ſuſtinuerint. id quod in bello adverſus Romanos teſtatius factum eſt. nam torquentibus blandiri aut lachrymas profundere in tantum abnuunt, ut in mediis doloribus ſubridentes & tortoribus illudentes hilareſque animas efflarint, ut qui eas aliquando recepturi eſſent. Hæc enim opinio altas apud ipſos radices egit.* De Plejade fratrum Maccabæorum, quos μηδαμῶς θεραπεύσαντας μηδὲ ἐνδόντας πρὸς τοὺς πόνους, *nequaquam animis fractos nec doloribus* (tormentorum) *ſuccumbentes* miramur. vide Originis *Protrepticon ad Martyrium*, quod κειμήλιον, Clariſſ. Amiciſſ. Dn. Wetſtenio, Fil. Profeſſori Eloquent. apud Baſilienſes digniſſimo, humanior orbis jure merito debet. Ethnicos adverſus tormenta firmiores exhibent etiam Tertullianus *ad Martyres*, & Clemens *lib.* IV. *Stromat.* de Hiſpanis τοῖς πάλαι Juſtinus *lib.* XLIV. *cap.* 2. (*ſæpe tormentis pro ſilentio rerum creditarum immortui*) *adeo illis fortior taciturnitatis cura, quam vitæ celebratur. Eadem etiam bello Punico ſervi illius patientia, qui ultus dominum inter tormenta riſu exultavit, ſerenâque lætitiâ crudelitatem torquentium vicit.* KUHN.

3 Παρὰ Ἰνδοῖς] Eadem Valer. Maximus *lib.* II. *cap.* 6. Cicero *Tuſcul. lib.* V. Plutarchus *lib. An vitioſitas ad infelicitatem ſufficiat.* Solinus *cap.* 5. Nicolaus Damaſcenus *lib. de moribus Gentium*, Plurimique alii. Strabo *lib.* XV. lege hoc ſancitum ſcribit apud eos, quia aliquando mulieres, quod plus amarent adoleſcentulos, à viris ſecedere, eoſque venenis tollere ſolerent. Quo igitur veneficia deſinerent, hanc legem latam eſſe. Probat idem Diodorus, exemploque declarat *lib.* XIX. Similem alias conſue-

ὑπομένουσι. Φιλοτιμοῦνται δὲ αἱ γυναῖκες 4 περὶ τούτου τοῦ † ἀνδρός· 5 καὶ ἡ κλήρῳ λαχοῦσα συγκαίεται.

ſuſtinent. Contendunt autem ambitioſe de eo defuncti uxores: & cui id ſorte obtigit, ea ſimul comburitur.

† νεκροῦ.

ſuetudinem obſervarunt Thraces, de quibus Herodotus. Adde quoque Stephanum *Schediaſm.* v. 10. SCHEFF.

Παρὰ Ἰνδοῖς δὲ &c.] Sluiſk. παρ' Ἰνδοῖς δὲ. Cæterum de Indorum mulieribus res eſt notiſſima. Vide præter quos citavit Schefferus, etiam Bernh. Realinum *Annotationum cap.* 9. Similia de Thracum Mulieribus tradit Pomp. Mela II. 2. *Ne feminis quidem ſegnis eſt animus. Super mortuorum virorum corpora interfici, ſimulque ſepeliri, votum eximium habent; & quia plures ſimul ſingulis nuptæ ſunt, cujus id ſit decus, apud judicaturos magno certamine affectant. Moribus datur, eſtque maxime lætum, cum in hoc contenditur, vincere. Moerent aliæ vocibus, & cum acerbiſſimis planctibus efferunt.* Forſan inde acceperunt Poloni, quod de iis adhuc Gentilibus narrat Ditmarus Epiſc. Merſeburgenſis *Chronici lib.* VIII. *in init. In tempore Patris ſui* (Miſeconis) *quum is Gentilis eſſet, unaquæque Mulier poſt Viri exſequias ſui igne cremati, decollata ſubſequitur: & ſi meretrix inveniebatur, in genitali ſuo, turpi & miſerabili pœna circumcidebatur, idque, ſi ſic dici licet, præputium in foribus ſuſpenditur.* PERIZ.

4 Περὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς] Hoc περὶ τούτου, aut gloſſema eſt, aut referendum ad φιλοτιμοῦνται. Utrum vero horum fiat, fruſtra pro τούτου, νεκροῦ ſubſtituitur, quod tamen non nemini placuit ſubſtitui. SCHEFF. Lego περὶ τοῦ τοῦ γέρως. FABER. At vero MSS. B. & C. φιλοτιμοῦνται δὲ περὶ τούτου αἱ γυναῖκες τοῦ ἀνδρός, quæ lectio mihi optima videtur. SCHEFF. Lectio MSStorum. indicat, quo pacto vulgata non corrigenda; ſed intelligenda ſit. Eſt enim in Auctore *Hyperbaton*, ut apud Thucyd. *lib.* v. *pag.* 371. καὶ οἱ πρέσβεις ἀφικόμενοι αὐτῶν pro οἱ πρέσβεις αὐτῶν ἀ. & *legati eorum cum advenisſent.* Similiter apud Noſtrum αἱ γυναῖκες περὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς pro γυναῖκες τοῦ ἀνδρὸς π. τ. De re ipſa Philo Jud. in *de Abrahamo.* ἤδη δὲ καὶ γύναια προαποθανόντων ἀνδρῶν ὁρμῆσαι γεγηθότα πρὸς τὴν αὐτὴν πυρὰν καὶ ζῶντα τοῖς ἐκείνων σώμασιν ὑπομεῖναι συγκαταφλεχθῆναι. *Jam etiam mulierculas* (ajunt) *viris fato præreptis, ad eundem rogum præ gaudio feſtinare, vivaſque ſuſtinere una cum ipſorum corporibus comburi.* vid. & Propert. *l.* III. *Eleg.* 7. Melam *lib.* II. *cap.* 2. Solinum *cap.* 17. Serv. *in* v. *Æneid. p.* 367. KUHN.

Φιλοτιμοῦνται δὲ αἱ γυναῖκες περὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς] Sic edebatur, ſed turbatiſſimo ſenſu. Mutavi verborum ordinem, in quo mihi præeunt, non tantum MSS. B. & C. Pariſienſes, ſed & Lugd. Et leviſſima hæc eſt emendatio loci, ad quem plerique adhæſerunt Interpretes, & cujus cæteroqui confuſam adeo conſtructionem incaſſum excuſare conatur Kuhnius. Quod ſi aſſentirentur Codices, mallem abeſſe τοῦ ἀνδρός, quod videtur ſane ex gloſſa & margine ortum. Adde variare ejus ſcripturam, ut ſolet ſpuriis accidere. Nam in Medicco I. legitur τοῦ ἀνδρείου. PERIZ. Haud neceſſe fuerat contra fidem MSS. eorumque optimæ notæ, ordinem verborum turbare: præſertim cum ulcus huic loco inhærens, veriſimilius latere videatur in τοῦ ἀνδρός, vel ἀνδρείου, ad quam poſteriorem ſcripturam proxime accedit vox ἀριστείου, per notam ſcripta; quam de hoc ritu Indorum agens adhibuit quoque Diodorus Siculus *lib.* XIX. *pag.* 679. τοῦ γὰρ νόμου μίαν κελεύοντος συγκατακαίεσθαι παρούσας ἀμφοτέρας πρὸς τὴν τοῦ Κητέως ταφὴν, ὑπὲρ τοῦ συναποθανεῖν, ὡς ὑπὲρ ἀριστείου φιλοτιμούμεναι. Solinus ἀριστεῖον *palmæ præmium* interpretatur *cap.* 52. *& cum maritus homine deceſſerit, apud graviſſimos judices, ſuam quæque & meritis agunt cauſam, & quæ officioſior ceteris ſententia judicantium vicerit, hoc palmæ refert præmium, ut arbitratu ſuo adſcendat rogum conjugis* &c. Poſſet quoque legi φιλοτιμοῦνται δὲ αἱ γυναῖκες περὶ τούτου τοῦ πυρός. quomodo apud Plutarchum ἐν ἀνδρεκ. ἡ κακία πρὸς κακοδ. *pag.* 499. Ἰνδῶν δὲ φίλανδροι καὶ σώφρονες γυναῖκες ὑπὲρ τοῦ πυρὸς ἐρίζουσι καὶ μάχονται πρὸς ἀλλήλας, τὴν δὲ νικήσασαν τεθνηκότι τῷ ἀνδρὶ συγκαταφλεγῆναι, μακαρίαν ᾄδουσιν αἱ λοιπαί.

5 Καὶ ἡ κλήρῳ λαχοῦσα] Diſſentit hic Noſter

ter a reliquis Scriptoribus, qui omnes uno ore tradunt, illam rogum conjugis adſcendiſſe, quæ ceteris officioſior judicabatur, non quæ forte eligebatur, Confer Diodorum Sic. *loc. cit.* Cicer. *lib.* V. *Tuſc. Quæſt. cap.* 28. Valer. Max. *lib.* II. *cap.* 6. *ext.* 14. & Solinum *l. c.* niſi pro κλήρῳ forte legendum ſit ψήφῳ. nam ἀπὸ ψήφου λαχεῖν τὴν phraſin Græcis, uſitatam fuiſſe notat Euſtath. *ad Homer. Iliad.* I.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ Σόλωνος στρατηγήματος κατὰ τῶν Μεγαρέων, καὶ πῶς ἔπειτα ἐκείνων λόγοις ἐκράτησεν.

Σόλων εἰς τὴν ὑπὲρ Σαλαμῖνος μάχην ἐστρατήγησε, καὶ [1] δύο νεῶν Μεγαρείδων κρατήσας, [2] μετεβίβασε στρατηγοὺς Ἀττικοὺς εἰς αὐτὰς, καὶ τὰ τῶν πολεμίων ὅπλα τοῖς οἰκείοις περιθεὶς, [3] καὶ μεθορμισθεὶς δι' ἀπά-

CAP. XIX.

De Strategemate Solonis contra Megarenſes, & quomodo deinde argumentis eos vicerit.

Solon in bello de Salamine ſuſcepto, Ducem egit: & captis duabus navibus Megaricis, duces Atticos in eas impoſuit, atque hoſtium arma ſuis quum circumdediſſet, & in eorum ſtationem trajeciſſet per inſidias,

1 Καὶ δύο νεῶν] Adi Plutarchum in *vita Solonis*, imprimis vero Meurſium in *Solon. cap.* 7. de ſtratagemate vero Julium Frontinum *lib.* IV. *cap. ultimo.* SCHEFF. Varia & diſſona ab Hiſtoricis traduntur de hoc *Solonis* ſtratagemate. Alii enim *Piſiſtrato*, alii *Soloni* vindicant. videntur autem ambo in ſocietatem hujus operis veniſſe. nam & Noſter meminit στρατηγῶν Ἀττικῶν, *ducum Atticorum*, quos Solon, qui conſilii auctor, in hoſticas naves impoſuit. Non enim iis aſſentior, qui pro στρατηγοὺς legunt στρατιώτας. illi enim continentur voce οἰκείοις, quæ *paulo poſt* ſequitur. KUHN.

2 Μετεβίβασε στρατηγοὺς Ἀττικοὺς εἰς αὐτὰς] Lege στρατιώτας. FABER. Probo. Frontin. *lib.* IV. *cap.* 7. *eadem, quæ ceperat, navigia, Athenienſi milite complevit.* SCHEFF. Στρατηγοὶ proprie ſunt Summi Duces totius exercitus. Atque idcirco Faber & Schefferus reponunt hic στρατιώτας. Intercedit Kuhnius, ſcilicet quia Solon & Piſiſtratus pariter fuerint στρατηγοί. At ita tamen Solon impoſuiſſet ſe Solonem & Piſiſtratum. Quid multa? Duriſſima & mihi videtur ac ſuſpecta hæc locutio. Sed quod reponam, certi nil habeo, quum nihil mutent MSti. An Ναυηγοὺς, *Navium gubernatores*? quod Ego ſane Ælianum ſcripſiſſe putem. An vero delendum eſt ſimpliciter στρατηγοὺς, quod videri poſſit ex indocti hominis gloſſa ortum. Hiſtoriam abunde explicuit Meurſius in *Solone*. PERIZ.

3 Καὶ μεθορμισθεὶς, δι' ἀπάτης πολλοὺς τῶν Μεγαρέων κατέκοψεν ἀνόπλους. Diſtinctio hæc orta eſt à Kuhnio. Nam priores Edd. omnes cum Lugd. Codice (in Sluisk. nulla hic apparet diſtinctio) ita hæc exhibent, καὶ μεθορμισθεὶς δι' ἀπάτης, πολλοὺς τῶν Μεγ. &c. quod rectius puto. PERIZ.

4 Κατέκοψεν ἀνόπλους] MSS. B. & C. ἀέθλους: forte ſcripſerat ἀνάθλους. SCHEFF. Non tantum B. & C. Pariſienſes, notante Scheffero, ſed & Lugd. ἀέθλους. Vulgatum tamen tuetur Sluisk. Si quid mutandum, quod tamen vix putem, legerim ἀέλπτους, *inſperantes*, vel ἀέλπτως, *præter exſpectationem*. Stobæus *Serm:* CCXXI. ex Lino

Ἐλπεσθαι χρὴ πάντ', ἐπεὶ οὐκ ἔστ' οὐδὲν ἄελπτον.

ἀπάτης, πολλοὺς τῶν Μεγαρέων [4] κατέκοψεν ἀνόπλους. Εκράτησε δὲ καὶ τοῖς λόγοις αὐτῶν, οὐ λόγων δεινότητι, ἀλλὰ δι' αὐτῶν τῶν ἐλέγχων τὸ πλέον ἐνεγκάμενος. Αρχαίας γὰρ θήκας ἀνοίξας, ἀπέδειξε πάντας Αθηναίους [5] πρὸς δύσιν κειμένους [6] κατὰ τὸ πάτριον αὐτοῖς ἔθος· τοὺς δὲ Μεγαρεῖς εἰκῆ, καὶ ὡς ἔτυχε, τεθαμμένους. Εκριναν δὲ τὴν δίκην Λακεδαιμόνιοι.

dias, multos Megarenſium inermes trucidavit. Vicit autem eos etiam rationibus, non vi eloquentiæ, ſed argumentis ipſis ſuperior diſcedens. Reſeratis enim antiquis monumentis, oſtendit omnes Athenienſes verſus occaſum patrio ipſis more jacere: Megarenſes vero temere, & ut fors tulerat, ſepultos eſſe. Judicarunt vero cauſam hanc Lacedæmonii.

Sperare oportet omnia, ſiquidem nihil eſt, quod ſperare non liceat. PERIZ.

5 Πρὸς δύσιν κειμένους] Vide *ſupra lib.* v. *cap.* 14. SCHEFF. Laertius ait in *Solone*, Athenienſium νεκροὺς πρὸς ἀνατολὰς ἐστραμμένους, *mortuos ad orientem converſos in ſepulchris jacuiſſe.* cui ſuffragatur Thucydidis Scholiaſtes, dicens, omnes Græcos, ἐπ' ἀνατολὰς ποιεῖν ὁρᾷν τοὺς νεκροὺς, *facere, ut orientem ſpectent mortui.* Hos ego putem de facie mortuorum Orienti obverſâ accipiendos eſſe. Jam vero mortui, qui ubique gentium ſepeliuntur ſupini, non potuerunt faciem habere orientem verſus, niſi ante capita ſpectaverint Occidentem. De hoc totius capitis ſitu verſus occidentem loquitur Noſter & qui cum Noſtro tradunt Athenienſium ſepultos πρὸς δύσιν κεῖσθαι, *occaſum verſus ſitos eſſe.* Hoc malim quam cum Caſaubono dicere Laertium aut alios ſecutum eſſe auctores, aut memoria lapſum. KUHN.

6 Κατὰ τὸ πατρῷον αὐτοῖς ἔθος] Neſcio unde id hauſerit Peruſcus, quum uterque Codex habeat πάτριον, quod idcirco revocavi in contextum. PERIZ.

ΚΕΦ. κ'.

Περὶ γέροντος Κείου τὴν τρίχα βαψαμένου.

CAP. XX.

De ſene Ceo, qui capillos tinxerat.

ΑΝὴρ εἰς Λακεδαίμονα ἀφίκετο [1] Κεῖος, γέρων ἤδη ὤν, τὰ μὲν ἄλλα ἀλαζὼν, ᾐδεῖτο δὲ ἐπὶ τῷ γήρᾳ, καὶ διὰ ταῦτα τὴν τρίχα πολιὰν

Ceus quidam venit Lacedæmonem, jam ſenex, cætera quidem oſtentator, ſed pudebat eum ſenectutis, & ideo crines, qui cani

1 Κεῖος] Hiſtoria deſumpta ex Theophraſto. Vide Stobæum *ſerm.* x. SCHEFF.

2 Επηνθῶν βαφῇ] More ſenum delicatiorum, quo juniores viderentur. Neque virorum modo, ſed & mulierum hæc quondam conſuetudo. Perictyones Pythagoricus (le[...]

P

λιὰν οὖσαν [2] ἐπειρᾶτο βαφῇ ἀφανίζειν. Παρελθὼν οὖν ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ [3] τοιαύτην ὑποφαίνων τὴν κεφαλὴν, ἐκεῖνα εἶπεν, ὑπὲρ ὧν καὶ ἀφίκετο. Ἀναστὰς οὖν Ἀρχίδαμος, ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, [4] τί δ' ἂν, ἔφη, οὗτος ὑγιὲς εἴποι, ὃς οὐ μόνον ἐπὶ τῇ ψυχῇ τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, περιφέρει· καὶ ἐξέωσε τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα, διαβάλλων τοῦ Κείου τὸν τρόπον, ἐξ ὧν ἑωρᾶτο.

ni erant, diſſimulare conabatur tincturâ. Itaque quum in concionem Lacedæmoniorum prodiiſſet, tale caput oſtendens, expoſuit ea, quorum gratia venerat. Conſurgens itaque Archidamus, rex Lacedæmoniorum, quid, inquit, hic ſani diceret, qui non animo tantum, ſed etiam capite, circumfert mendacium: exploſitque ejus dicta, ingenium Cei redarguens ex iis, in quibus videndo cognoſci poterat.

ΚΕΦ.

CAP.

Perictyone Pythagorica) ἐν τῷ περὶ γυναικὸς ἁρμονίης, de proba & modeſta, quæ non vulgi & delicatiorum more vivit: οὐ χρήσεται τὴν πολιὴν τρίχα βαφαῖσι τεχνωμένη. Scheff. Senes mento, non mente, olim canitiem nigro colore inficere, atque ita juventutem mentiri ſolebant. hoc Græcis dicitur μελαίνεσθαι τὴν κόμην vel ἐψήσασθαι. vide Heſychium in ἑψεῖν & ἡψήσατο. Pollucem *lib.* II. *cap.* 4. Indie. Mirum autem non eſt, Lacedæmonios hunc legatum rejeciſſe, quia βαφικὴ & tingendi artificium Lycurgi legibus Sparta exulabat. Plutarchus in *Lacon. Apophtheg.* Ut igitur Rex Æthiopum in Herodoti *Euterpe*, oblata ſibi veſte purpureâ. δολεροὶ, inquit, ἄνθρωποι, δολερὰ τὰ αὐτέων τὰ εἵματα, *homines doloſi doloſam afferunt veſtem:* ita quoque *Lacedæmonii*, viſo legati fucato capillitio, δολερὰ κόμη, δολερὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος, jure merito cogitarunt. confer omnino Plutarch. in *Apophth.* & Suidam in Ἀνύτος.

Kuhn.

Βαφῇ ἀφανίζειν] Male audiebant, non apud Lacedæmonios tantum, ſed & alios Græcos, qui tinctis capillis mentiebantur juventam. Vide Hadr. Junium *de Coma cap.* 7. Periz.

3 Τοσαύτην ὑποφαίνων τὴν κεφαλὴν] Admiſſum ſemel vitium ex prima Schefferiana retinuerunt ſequentes, etiam Fabri & Kuhnii, Edd. Nam omnes antiquiores una cum MStis legunt τοιαύτην, quod verum eſt, & a me reſtitutum Auctori. Idem.

4 Τί δ' αὖ, ἔφη, οὗτος ὑγιὲς εἴπῃ] MSti pariter legunt εἴποι. Firmat hanc lectionem etiam Stobæus *Serm. de Mendacio*, ubi hæc ipſa ex *Theophraſto* dicitur referre, ſed haud dubie reponendum eſt *Æliano*, ſiquidem ipſa ſunt Æliani verba, ex quo & alia ſumpſit. In iſtis vero exhibet εἴποι. Ut adeo ſatis certum ſit, hanc eſſe Æliani manum. Idem.

ΚΕΦ. κα΄.

Περὶ Καίσαρος καὶ Πομπηΐου ἐπιμελείας, ὑπὲρ τοῦ μανθάνειν, ἃ προσῆκεν πρὸς τὸ καλῶς ἄρχειν.

Οὐκ ἀπηξίου Καῖσαρ [1] ἐπὶ τὰς Ἀρίστωνος θύρας φοιτᾷν, Πομπήϊος δὲ ἐπὶ τὰς [2] Κρατίππου. Οὐ γὰρ, ἐπεὶ μέγα ἐδύναντο, ὑπερεφρόνουν τῶν τὰ μέγιστα αὐτοὺς [3] ὀνῆσαι δυναμένων· ἀλλ

CAP. XXI.

De Cæſaris & Pompeji cura perdiſcendi ea, quæ ad recte gerendas reſpublicas pertinerent.

Non dedignatus eſt Cæſar, Ariſtonis januam frequentare, neque Pompejus, Cratippi. Non enim, quia potentes valde erant, ideo contemnebant eos, qui in rebus maximis juvare ſe poterant: ſed rogabant ipſi,

1 Ἐπὶ τὰς Ἀρίστωνος θύρας] Meminit *Ariſtonis* Cicero in *quæſt. Academ. lib.* IV. Et in *Tuſculanis quæſtionibus lib.* V. ubi M. Brutum auditorem ejus facit: *Iſta* (verba Bruti ſunt) *mihi & cum Antiocho ſæpe & cum Ariſtone nuper, cum Athenis imperator apud eum verſarer, diſſenſio fuit.* Sic *Academ. Quæſt. lib.* I. *Brutus*, ait, *Ariſtum Athenis audivit aliquandiu.* At magiſtrum Cæſari fuiſſe, neque ipſe ſcribit, nec apud alios reperio. Nam plerique ut Plutarchus & Suetonius Apollonium Molonis nominant. SCHEFF. Tanta viris inter Romanos Principibus modeſtia fuit, ut diſcipulorum inſtar ad limina magiſtrorum ultro itarent. Plinius *lib.* VII. *cap.* 33. *Cn. Pompejus, confecto Mithridatico bello, intraturus Poſſidonii ſapientiæ profeſſione clari domum, fores percuti de more à lictore vetuit, & faſces lictorios januæ ſubmiſit is, cui ſe oriens occidenſque ſubmiſerat.* Capitolinus in *M. Antonino*: *Tantum autem ſtudium in eo philoſophiæ fuit, ut aſcitus jam in Imperatoriam dignitatem tamen ad domum Apollonii diſcendi cauſa veniret.* vide Eundem in *Anton. Pio*, ubi tradit eundem Apollonium ab imperatore evocatum Chalcide, & ad Tiberinam domum, in qua habitabat, invitatum, ut ei Marcum Antoninum traderet, dixiſſe: *Non Magiſter ad diſcipulum debet venire, ſed diſcipulus ad magiſtrum.* de eodem Marco Philoſtratus *lib.* II. *de Vit. Sophiſt.* Lucius Romam profectus ἤρετο τὸν αὐτοκράτορα προϊόντα, ποῖ βαδίζοι, καὶ ἐφ᾽ ὅ, τι· καὶ ὁ Μάρκος, καλὸν ἔφη καὶ γηράσκοντι τὸ μανθάνειν. εἶμι δὲ πρὸς Σέξτον τὸν φιλόσοφον, μαθησόμενος, ἃ οὔπω οἶδα. καὶ ὁ Λούκιος ἐξάρας τὴν χεῖρα ἐς τὸν οὐρανὸν, ὦ Ζεῦ, ἔφη, ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς γηράσκων ἤδη, δέλτον ἐξαψάμενος ἐς διδασκάλου φοιτᾷ, ὥσπερ οἱ παῖδες. ὁ δὲ ἐμὸς βασιλεὺς Ἀλέξανδρος δύο καὶ τριάκοντα ἐτῶν ἀπέθανε *interrogavit Imperatorem, quo iret, quidque agere vellet. Marcus autem, pulchrum, inquit, etiam ſeneſcenti aliquid diſcere: eo itaque ad Sextum Philoſophum, ut quæ nondum didici, diſcam. Tum Lucius, manibus in cœlum ſublatis, ô Jupiter, inquit, Romanorum Imperator jam ſenex, tabellam geſtans ſcholam inſtar pueri frequentat. Meus autem Rex Alexander triginta duos natus annos obiit.* KUHN.

Ἀρίστωνος] Intelligit ſine dubio celebrem Philoſophum, quem audivit M. Brutus, & συμβιωτὴν habuit, de quo non Cicero tantum aliquoties, ſed & Plutarch. in *Bruto, in init.* agit. Fuit is frater Antiochi Aſcalonitæ, ut Idem tradit. PERIZ. Cic. *lib.* I. *Acad. cap.* 3. *Ariſtum* fratrem Antiochi vocat. *nam Ariſtum Athenis audivit* (Brutus) *aliquamdiu cujus tu fratrem Antiochum*: eumque ab *Ariſtone* diſtinguit *lib.* II. *cap.* 4. *Itaque complures dies adhibito Heraclito doctiſque compluribus,*

ἀλλ' 4 ἐδέοντο αὐτῶν, καί τοι τοσοῦτοι ὄντες τὴν ἀξίωσιν. Ου γὰρ ἄρχειν, ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ καλῶς ἄρχειν ἐβούλοντο.

ipſi, ut ad eos admitterentur, quamvis in tanta eſſent dignitate. Non enim imperare, ut apparet, ſed recte imperare volebant.

ribus, & in his Antiochi fratre Ariſto, & præterea Ariſtone & Dione.

2 Κρατίππου] Mitylenenſis Philoſophi, quem & minor Cicero Athenis audivit, teſte *patre libro primo de Officiis*, & Pompejus, cum Mitylenas ex fuga poſt acceptam cladem in Pharſalia ſe contuliſſet, de providentia diſputantem auſcultavit, ut apparet ex Plutarcho in *ipſius vita*. SCHEFF. *Cratippum*, cui Filium unicum in diſciplinam dederat Athenis, paſſim laudat Cicero, & *Principem ſuæ ætatis Philoſophorum* appellat. Vide Eum *de Offic. l.* I. & ibi Manutium. PERIZ.

3 Ωνῆσαι] Miror ita in omnibus reperiri Edd. a Primâ uſque, quum Græcæ Linguæ ratio poſtulet ὀνῆσαι, & ita habeant MSti. Sic Julian. *Orat.* I. τὸ στράτευμα οὐδὲν αὐτὸν ὀνῆσαν, *exercitus nihil eum juvans.* IDEM.

4 Εδέοντο αὐτῶν.] Adde *Regis Antigoni epiſtolam ad Zenonem*, quæ eſt apud Laertium in *vita Zenonis:* apprime enim huc facit, Muſonius antiquus philoſophus: τί ἄλλο εἴη βασιλεῖ τῷ γε ἀγαθῷ εἶναι βουλομένῳ προὐργιαίτερον τοῦ φιλοσοφεῖν; SCHEFF.

Εδέοντο αὐτῶν] In Indice accuſatur *Interpres*, ut qui *nihil hoc loco viderit.* Vertit autem Interpres ſimpliciter, *immo rogabant etiam illos.* Nimis ſane laxo & indefinito ſenſu. Cæterum in Indice illo voluit Kuhnius, rogaſſe, *tanquam ſupplices ſcilicet.* Mihi vero neutiquam id voluiſſe videtur Ælianus, ſed ſimpliciter, non contempſiſſe eos, verum deſideraſſe, vel, ſi mavis, rogaſſe, horum congreſſum & colloquium. Sic paſſim οἱ δεόμενοι pro iis, qui cupiunt ad aliquem admitti, cum aliquo colloqui. Sic I. 21. ὁ τὰς ἀγγελίας εἰσκομίζων τῷ βασιλεῖ, καὶ τοὺς δεομένους εἰσάγων. VIII. 15. plane ut hic, οὔτε αὐτὸς προῄει, οὔτε τις τῶν δεομένων αὐτοῦ παρ' αὐτὸν εἰσῄει. Adde IX. 3. PERIZ.

EPISTOLICÆ DISSERTATIONES
DE
ILIA, ſeu RHEA SILVIA,
Et Loco Dionyſii Halic. lib. 1.
Referendæ ad Libri VII. *Caput* XVI.

TH. RYCKIO V. C.
JACOBUS PERIZONIUS S. P. D.

Meminiſtin' unquam legiſſe te *Rheam Iliam* conjunctim? Ego ſic exiſtimo, *Rheam Silviam* dici prænomine & nomine gentilicio ab iis, qui Romuli matrem, è gente *Silvia* ortam, Numitoris filiam, crediderunt. Quoniam vero omnis antiquitas fabuloſa eſt, incerta, & inconſtans, ab aliiis & præcipue Poëtis *Iliam* vocari. quæ tamen nihil commune habeat cum gente Silvia vel Rhea Silvia. *Ilia* enim, ſi quid video, habita eſt Æneæ filia, ut clare nos docet ex Ennio Servius *ad* VI. *Æn. v.* 778. Plutarchus vero Æneæ filiam, unde natus fuerit Romulus, vocat Αἰμυλίαν, pro Ἰλίαν, *initio Romuli*; ex quo vitæ ejus initio ſatis inſuper apparet, quam variæ & diverſæ fuerint opiniones de Romulo & ejus matre. Quamvis vero deinceps confunderentur Ilia & Rhea, ac pro iiſdem haberi cœptæ fuerint, nunquam tamen *Rheam Iliam*, ut *Rheam Silviam*, conjunctim dici puto. Si quid tamen ejus obſervaveris, mecum communicare quæſo ne graveris. Suſpectus enim mihi eſt locus Dionyſii Halicarn. *lib.* 1. *pag.* 62. *edit. Sylb.* ubi ait, τὴν δὲ θυγατέρα τοῦ Νομίτορος Ἰλίαν, ὡς δέ τινες γράφουσι, Ῥέαν ὄνομα, Ἰλίαν δ' ἐπίκλησιν. Puto legendum Σιλουίαν δ' ἐπίκλησιν. Ἐπίκλησιν ait, apud Liv. I. 3. *Manſit Silviis poſtea omnibus Cognomen.* Adde Dionyſii Codicem Vaticanum Urbinatem *n.* 105. legere iſtic, identidem Ἰλουίαν pro Ἰλίαν. quod ſane ortum videtur ex Σιλουίαν.

TH. RYCKIUS
JAC. PERIZONIO ſuo S. D.

In Dionyſio Halicarnaſſenſi, quæſo te, ne quid mutes. Nam etſi oſtendere non poſſem. alium Romuli matrem appellaviſſe etiam *Rheam Iliam*, non ideo tamen ſollicitanda foret iſta lectio, quoniam ſcopum Auctoris invertit, quod nunquam faciendum eſt acri Critico. Dicit Dionyſius, Romuli matrem appellatam fuiſſe *Iliam* vel potius *Rheam* ὄνομα, intellige, prænomine, *Iliam* vero ἐπίκλησιν, id eſt, cognomine. Quod ſi tu velis *Silviam* *cogna-*

cognomine, invertis primo totum, quod Dionyſius dicit, deinde ſupponis aliquid, quod falſum eſt. Nam *Silvius* tunc temporis non erat *cognomen*, ſed nomen gentile, non minus quam *Julius*, taleque fuerat jam per plura ſæcula. Nec te juvant illa Livii, quæ adducis ex *lib.* I. *c.* 3. *Manſit Silviis poſtea omnibus cognomen.* Nam per illa verba, aut valde erro, Livius dicere voluit, reges Albanos, cum deſtituerentur cognominibus, nomine gentilicio pro cognomine fuiſſe uſos. Hanc fuiſſe Livii mentem apparet ex illis, quæ paulo poſt ſubjicit. *Proca Numitori, qui ſtirpis maximus erat, regnum vetuſtum Silviæ gentis legat.* Mens igitur Dionyſii: Romuli matrem dictam fuiſſe *Rheam Sylviam Iliam.* Nomen autem ejus gentile non expreſſit, quoniam ſupponebat, neminem, qui ſcibat Patrem ejus Numitorem *Silvium* fuiſſe, ignorare poſſe Rheam Numitoris filiam pariter *Sylviam* eſſe.

TH. RYCKIO V. Cl.

JAC. PERIZONIUS S. P. D.

De *Rhea Sylvia*, ignoſce mihi, ſi meam ipſius conjecturam nimis amare tibi forſan videar, non quod aliquid doctrinæ aut ingenii nomine mihi tribuam, ſed quod conſcius mihi ſim multæ operæ ac laboris aliquandiu in hanc ſtudiorum noſtrorum partem, quæ eſt de *Nominibus Romanorum*, impenſi. Magnum equidem pro mea ſententia argumentum eſſe puto, quod nemo, quantum nobis eſt cognitum. Romuli matrem conjunctim vocavit *Rheam Iliam*, uti *Rhea Silvia* paſſim vocatur. Immo, quod magis eſt, omnes fere, qui utrumque nomen prodiderunt memoriæ, aperte ſignificant, non ſimul ita fuiſſe appellatam, ſed diverſas eſſe de ejus Nomine ſententias. Hinc illæ locutiones, *ὡς δὲ ἔνιοι γράφουσι, vel ut nonnulli.* Et ſane Hiſtorici Latini fere omnes *Rheam Silviam* nominant. Sic Livius, Florus, Juſtinus, Victor, Oroſius, Auctor libelli de progenie Auguſti. At Poëtæ & Mythologi *Iliam.* Quamobrem inepte prorſus & inſcite Doctiſſ. cætera Schefferus in Hygino *fab.* 252. *Romulus & Remus Martis & Iliæ filii*, corrigit *Silviæ*, quum certum ſit, Hyginum magis Poëtas, quam Hiſtoricos ſequi. Longe rectius Illuſtris Heinſius Ovidium *Faſt.* II. 383 & ex pluribus quidem MSS. emendat, legens *Ilia Veſtalis*, pro *Silvia*, ubi etiam alia ex Poëtis adfert. Cæterum exiſtimarunt nonnulli veterum, Romulum fuiſſe Æneæ nepotem ex filia, ut tradit Plutarchus & ipſe Dion. Hal. *lib.* I. *cap.* 9. & Servius ex Nævio & Ennio *ad* I. *Æn.* ex quo inſuper *ad* VI. *Æn.* eam Æneæ filiam dictam fuiſſe *Iliam* nos docet. Hinc nata videtur iſthæc nominum confuſio, ut Numitoris filia, *Rhea Silvia*, quam vere reor Romuli fuiſſe matrem, a Poëtis præcipue, qui fabulis delectantur, *Ilia* vocaretur. Diverſam hanc ejus appellationem Dionyſium, pro cætera ſua diligentia in minimis etiam accuratiſſime perſequendis, tradere hoc loco voluiſſe, eumque horum eſſe verborum ſcopum omnino ſentio. Certe quem Dionyſio ſcopum, quam mentem, fuiſſe volo, eadem plane eſt Solino *cap.* 2. *Romulus Marte genitus & Rhea Silvia, vel ut nonnulli, Marte & Ilia.* Plutarchus etiam, in *Romulo*, ταύτην οἱ μὲν Ἰλίαν, οἱ δὲ Ῥέαν, οἱ δὲ Σιλβίαν ὀνομάζουσι, ubi, ſi poſterius οἱ δὲ abeſſet, non equidem deſiderarem. Quamvis ita fere & Servius *ad* VII. *Æn. v.* 659. *Alludit ad nomen matris Romuli, quæ dicta eſt Ilia, Rhea, Silvia.* Sed objicis mihi *Silviam* eſſe nomen gentilicium, de quo proinde ἐπικλέσεως vocem uſurpare non potuerit Dionyſius, & exiſtimas ex Dionyſii verbis, *Rheam Silviam Iliam* vocatam eam eſſe, ut dicitur *M. Tullius Cicero.* Sed ut ὕστερον πρότερον, nego ullum ante Tarquinios vel Romanum, vel Albanum, tribus nominibus, quæ poſtea Romæ invaluerunt, fuiſſe appellatum. Immo nec ipſe L. Tarquinius Priſcus, quamdiu vixit, triplex habuit nomen, ſed cognomen hoc poſtea demum, ut diſtingueretur à Superbo & Collatino, accepit per Scriptores. Antea nulla habebant Romani cognomina diverſa à nomine gen-

gentilicio, quod tum ſimul appellabatur *cognomen*; plane ſicuti poſtea totius familiæ nomina, Scipio, Lentulus, Cato, Cæſar &c. *cognomina* quoque, licet improprie, vocabantur, quod proprie in origine ſua tantum fuerant. Latius hic me diffundere poſſem, ſed epiſtolæ modum excedere nolo. Itaque illud tantum nunc oſtendam, temporibus Silviæ hujus, immo & poſt eam ante Tarquinios, Dionyſium ſæpius nomen ſecundum ſeu gentilicium vocare ἐπίκλησιν. *lib.* II. *cap.* 5. Τίτον, ὃς ἐπεκαλεῖτο Τάλλος. *cap.* 6. Τίκτει παῖδα, Μόδιον ὄνομα, Φαβίδιον ἐπίκλησιν. Iterum *cap.* 5. *extr.* Τάλλος Τύρανος ἐπίκλησιν, ubi non male mea ſententia legunt viri Docti Τυρράνιος, quandoquidem omnes, qui e Sabinis Romam venerunt, nomina gentilicia jam habebant. Sic etiam *l.* III. *c.* 9. in Anci Marcii nomine alterutrum vocat ἐπίκλησιν, τὸ Μάρκιον ἐπίκλησιν, Ἄγκον. Sic enim diſtinguendum puto, ne videatur ex prænomine facere cognomen. Et ita ordo verborum erit, qui eſt apud Plutarch. *Æmil.* ὁ Νασικᾶς ἐπικαλούμενος, Σκιπίων. Appianus tamen in *Parth. init.* etiam Prænomen appellat ἐπίκλην. Nam de M. Craſſo ait, Κράσσος ὁ Μάρκος ἐπίκλην. Et videntur ſane Græci quidam iſtam Romanorum Nominum varietatem non ſatis perſpectam habuiſſe, vel certe non ſatis diſtinxiſſe. Senties itaque haud dubie mecum, nihil obſtare, quo minus ſecundum *Rheæ Silviæ* nomen ἐπίκλησιν appellet Dionyſius, præſertim quum accedat clariſſimus Livii locus, & illud *Silviorum* nomen commune ac gentilicium, ipſa ſuâ origine verum fuerit *Poſtumi Silvii* Cognomen. Hinc & Auguſtinus *de Civit. Dei*, XVIII 20. *quos* (Latinorum Reges) *Cognominabant Silvios ab eo, qui Filius Æneæ primus dictus eſt Silvius. Cæteris ſubſecutis & propria nomina imponebantur, & hoc non defuit Cognomentum.* Auctor *de Orig. G. Rom. p.* 15. *ed.* Schotti, *Ejus poſteri, omnes cognomento Silvii, uſque ad conditam Romam Albæ regnaverunt.* Adde his Auctorem ſub nomine Meſſalæ, *de progenie Auguſti.*

TH. RYCKIUS,

JAC. PERIZONIO ſuo S. P. D.

De Rhea Sylvia ignoſce & mihi, ſi adhuc, auditis rationibus tuis, dicam in Dionyſ. Halic. nihil mutandum. Magnum pro te argumentum dicebas, neminem Romuli matrem præter Dionyſium appellaviſſe *Rheam Iliam.* Accipe igitur nunc, qui hoc pariter faciat, alterum. Tzetzem dico, qui bonos ſolet deſcribere, *ad Lycophronem pag.* 184. *edit. Steph.* τὴν δὲ ἀδελφὴν Αἰγέστου, θυγατέρα δὲ τοῦ Νομήτορος, Σιλουΐαν, ἢ Ῥέαν Ἰλίαν, ἱέρειαν τῆς θεᾶς Ἑστίας ποιεῖ. Quid reſpondes? Dein Servii locus, quem adducis ipſe, ex VI. *Æn.* 659. *Alludit ad nomen matris Romuli, quæ dicta eſt Ilia Rhea Silvia*, an non commode poteſt, immo debet, huc trahi? Nam quod ordo horum nominum confuſus eſt, nihil refert. Sed negas ullum ante Tarquinios tribus illis nominibus, quæ poſtea Romæ invaluerunt, fuiſſe appellatum. De hac aſſertione tua cogitabimus otioſi. Pro hoc autem tempore illam tibi largiemur. Neque enim contra me eſt. Nam etſi tempore Rheæ hic mos non obtinuerit, ut tu vis, Albæ aut in Latio, nec ſub primis Regibus Romanorum, ut viri & feminæ tribus nominibus inſignirentur, an propterea Scriptoribus, qui deinceps exſtitere, non fuit integrum ex conſuetudine ſuorum temporum hæc illis apponere. Sed concedis hoc factum in cognominibus, & adducis *L. Tarquinium Priſcum.* recte. quidni hoc exiſtimemus in nomine gentili factum, ſi non in omnibus, at in aliquibus. E. G. ante ducentos annos in Suecia, & in aliis locis; nulla nomina gentilicia uſurpabantur, an exiſtimas erraturum, qui aliquem Erricum ex Veteribus illis ex Oxenſtiernarum domo, aliquem Ingelum ex Bondorum, appellet nunc Erricum Oxenſtiernam & Ingelum Bondum. Dicta igitur Romuli mater *Rhea*, cum viveret, & forte etiam *Rhea Ilia.* Certe poſtea ſic appellatam ab Hiſtoricis, non puto te nunc amplius negaturum. Cum autem eſſet ex Silviorum gente, plene appellari debebat juxta inſequentium temporum conſuetudinem, *Rhea Silvia Ilia.*

TH.

TH. RYCKIO V. C.

JAC. PERIZONIUS S. P. D.

Delectatus vehementer ſum litteris tuis, quibus tanto opere pugnas, ut Romuli & Remi, quorum unicum tantum traditur nomen, Mater tribus appellata fuiſſe credatur. Et ſane largior, quoniam nec opinanti mihi Græculum illum Scholiaſten opponis, eoque magnum illud meæ ſententiæ argumentum extorques, non ita temere mutandum eſſe Dionyſii lectionem, quantumvis ſuſpectam. Sed ut viciſſim tuo te gladio ſaltem vulnerem, nonne ex hoc ipſo Scholiaſte, immo & Dionyſio patet, diverſam fuiſſe de Silviæ appellatione ſententiam apud Veteres, dum uterque particulis disjunctivis utitur, quod ſane non temere eſt, præſertim quum omnes, quos uterque attulimus, id faciant, qui tria ejus nomina exprimunt, niſi quod forte Servius, qui in hiſtoria Romana ſæpe turpiſſime ſe dedit, ſemel *Ilia*, *Rhea*, *Silvia*, hæc diſtinguere ignorans, dixerit, quo tamen ordine loqui non debuiſſet, ſi *Ilia* fuiſſet cognomen. Nec enim facile invenies, ſat ſcio, *Cicero Marcus Tullius*, vel ſimilia. Sed cogita quæſo, Vir Excellentiſſime, quæ potuerit eſſe cauſſa, cur Rhea Silvia tertio nomine inſigniretur, & quidem tali, quod nihil ſignificabat, ſed proprium erat nomen, a majoribus petitum, idque eo tempore, quo nulli etiam Viri, quod ſatis ſcio, tertium nomen haberent. Immo magnus eris mihi Apollo, ſi vel ante Auguſti tempora ullam mihi monſtrabis fœminam, prænomine, nomine, & cognomine appellatam. Illo vero tempore gentilicium nomen erat, & proinde etiam appellabatur, ut nuper oſtendi, & pluribus etiam docere poſſem, *Cognomen*, ἐπίκλησις, ἐπωνυμία. Tertium vero nomen, quod poſtea dictum eſt proprie *cognomen*, primum cœpit, quum plures jam in eadem gente, eodem prænomine & nomine uterentur, idque tum natura ſua, ut apud Græcos, erat potius perpetuum quaſi epitheton, aliquam habens ſignificationem, qua deſcriberentur illi homines, & ab aliis diſtinguerentur. Cum eodem fere tempore tres eſſent in hiſtoria Romana clariſſimi L. Tarquinii, ut cognoſcerentur, primus *Priſcus*, alter *Superbus*, tertius *Collatinus* dicebatur. Atque ita eos ſecuti ſunt *Bruti*, *Poplicolæ* &c. Illud vero Silviæ tempore necdum erat in uſu, nec neceſſe, quum prænomine & nomine gentili etiamdum ſatis cognoſci poſſent: adeo ut certo credam, ſi *Rhea Silvia* dicta fuit, ut fuit, nunquam appellatam fuiſſe *Iliam*, cum viveret: idque eo magis, quia conſtat ex vetere hiſtoria, diverſas plane fuiſſe de Romuli matre ſententias, atque inde orta tria hæc nomina, & varias appellationes. Similiter plane, ut frater ejus ab aliis *Ægeſtus*, ab aliis *Lauſus*, a Plutarcho *Parall.* 36. *Ænitus* vocatur, qui non tamen ſimul dictus eſt *Ægeſtus Silvius Lauſus Ænitus*. Fuerint igitur nonnulli, qui *Rheam Iliam* dixerint, debuiſſent tamen, ſi accurate voluiſſent loqui, cum cæteris omnibus *Rheam Silviam* ſcribere.

JAC. PERIZONIO ſuo S. D.

TH. RYCKIUS.

Gaudeo extorſiſſe me palmarium tibi argumentum, quo negabas ullum, præter Dionyſium, Romuli matrem appellaviſſe *Rheam Iliam*, unde evincere conabaris, apud Dionyſ. pro Ἰλίαν δ' ἐπίκλησιν leg. eſſe Σιλβίαν. Largiris enim nunc, non temere mutandam eſſe Dionyſii lectionem, ſed addis, *quantumvis ſuſpectam*. Manet igitur iſte locus adhuc

 tibi

tibi ſuſpectus. Quod ut evincas, controverſiæ ſtatum, quæ inter nos eſt, non leviter immutas, quaſi videl. in hoc diſputaremus, an Romuli mater, dum vixit, tribus nominibus appellata fuerit *Rhea Silvia Ilia*. Sed pace tua, hoc non agimus. Quid igitur? Animadverte, an ex diverſis hujus fœminæ nominibus, quæ apud diverſos extitere, inſequentes Scriptores ex more ſuorum temporum nomina hæc non conjunxerint, & an hoc non velit Dionyſius, quando dicit, τὴν θυγατέρα τοῦ Νομήτορος Ἰλίαν, ὡς δέ τινες γράφουσι, Ῥέαν ὄνομα, Ἰλίαν δ᾽ ἐπίκλησιν. Hoc ego in ſuperioribus litteris affirmavi, tu negaſti: hoc appellavi ſcopum Dionyſii admonens, ſi corrigeres, te contra illum peccaturum. Nihil igitur mihi noces gladio meo, ut putas, mi Perizoni, quando ex loco Tzetzis in me regeris disjunctivam particulam ἢ. Neque enim ego negavi, veteres diverſimode appellaviſſe Romuli matrem, quod debuiſſem feciſſe, ſi gladius iſte me feriret: vel non intelligo Tzetzis mentem, qui utique per verba illa, Σιλουίαν, ἢ Ῥέαν Ἴλειαν nihil aliud dicere voluit vel potuit, quam Silviam illam ab aliis Auctoribus *Rheam Iliam* dictam. Nemo enim negavit unquam, niſi forte Poëta & Chronologiæ omnis incurioſus, Romuli matrem Numitoris filiam, & per conſequens *Silviam*, fuiſſe. Sed vis, ut aperiam fontes erroris tui in corrigendo hoc Dionyſii loco? Tu exiſtimas, Romuli matrem *Iliam* dictam non ex rei veritate, ſed a poetis primo per figmentum, tum etiam ab aliis; cumque Æneas filiam hoc nomine habuiſſet, Romulum dictum ab iiſdem Poetis Æneæ ex Ilia nepotem. Poſteriorem hypotheſin libenter tibi largimur, ſed unde probas priorem? Ego contra exiſtimo, matrem Romuli *Rheam* quidem appellatam fuiſſe a patre Numitore, ſed mox etiam *Iliam*, aut cum ſacerdos fieret, vivam, aut, filio rerum potiente, mortuam, quaſi per ſpeciem Conſecrationis, idque in memoriam originis; atque hinc diverſa hæc nomina fluxiſſe ad poſteros, quæ ſi non ſtatim conjuncta ſunt, (quod tamen potuiſſe fieri pro more iſtorum temporum oſtendit vel Acca Larentia, *lupa* etiam inter paſtores cognominata) ſaltem pro inſequentium temporum conſuetudine conjuncta fuere. Quæſo Te, quid reſpondebis, ſi Auguſtini locum, qui Catonis Origines, & alia Veterum Romanorum ſcripta deperdita, tam diligenti manu verſavit, nunc Tzetzi adjecero, in quo non per adverſativam, ſed conjunctivam particulam, *Rhea* etiam *Ilia* vocitata fuiſſe dicitur. Is exſtat *lib.* XVIII. *de Civ. Dei cap.* 21. *Amulius fratris ſui Numitoris filiam, Rheam nomine, quæ etiam Ilia vocabatur, Romuli matrem, Veſtalem virginem fecerat.* An poſthæc adhuc ſuſpectus Dionyſii locus? an adhuc *Iliæ* nomen Poetarum inventum exiſtimas? an adhuc Servius tibi vapulat, qui docte profecto *ad Æn.* VI. *v.* 659. *alludit ad nomen matris Romuli, quæ dicta, Ilia Rhea Silvia.* Nam etſi tribus iſtis nominibus inſignita non fuerit Romuli mater, dum vixit, ſufficit, nomina hæc apud Auctores de una eademque fœmina reperiri. Ponamus autem fæminas tempore, quo vixit Romulus, gentilicio nomine nondum uſas, ſic rem habemus confectam. Commode enim uni nomini adjici potuit alterum, vel etiam in ejus locum recipi, quorum duorum electionem tibi concedimus. Nam in priſcis iſtis ne quæſo aliquid magna aſſeveratione dicamus. Livius, Cato ipſe, timide hoc faciunt, quanto magis hoc nos decet, qui tanto poſteriores ſumus. Egregie igitur, meo judicio, Servius, cum ſciret alios Romuli matrem *Rheam*, alios *Iliam*, alios *Rheam Silviam*, alios *Rheam Iliam* dicere, pro more Cæſareorum temporum eam dixit *Iliam Rheam Silviam.* Nec movere te ordo iſte debet, non magis quam *Maluginenſis Marcus Scipio*, quod ex Cicerone adducit Sigonius, non multum equidem differens a tuo, *Cicero Marcus Tullius*, quod ſatis te ſcire affirmas non inveniri.

TH.

TH. RYCKIO V. C. S. P. D.

JAC. PERIZONIUS.

De Romuli matre præcipua, ni fallor, inter nos quæſtio eſt, ex qua reliquæ originem trahunt, utrum quæ dicebatur *Rhea Sylvia*, ſua ætate *Ilia* quoque dicta fuerit, adeoque recte *Rhea Ilia* conjuncte vocari poſſit. Cenſes igitur, Vir Clariſſime, eam *appellatam quoque fuiſſe Iliam, aut cum ſacerdos fieret vivam, aut filio rerum potiente mortuam, quaſi per ſpeciem Conſecrationis.* Quæ ſane, & præſertim poſterius, ſi quo pacto probari poſſent, refragari tibi nequaquam vellem. Et tamen vel ſic mallem credere, a Poëtis longe poſt, quando eam poſt ſua fata finxerunt Fluvii Tiberini factam uxorem, hanc illi Conſecrationis ſpeciem cum novo nomine, quod in conſecrationibus mutari ſolebat, ut vel ex ipſo Romulo conſtat, fuiſſe datam. Et ita Sidonius *Paneg. ad Majorian. v.* 23. *Antra Rheæ fœtamque lupam.* At *v.* 28. de Tybri, *Pectus palla tegit, quam neverat Ilia conjux.* Nunc vero non ego quidem magna aſſeveratione affirmo, (novi enim, quam incerta ſint antiqua iſthæc) ſed vero ſimilius videri dico, cum certum ſit, & ipſe mihi largiaris, Romuli matrem a nonnullis ſtatui *Iliam Æneæ*, ab aliis *Rheam Numitoris filiam*, duas has ſententias & duo nomina in unam mulierem fuiſſe confuſa, atque ita factum eſſe, ut illa paſſim a Poetis ex ſententia altera & magis fabuloſa, quum incertis potius fabulis quam hiſtoriis delectentur Poetæ, *Ilia* vocaretur, atque ita dein a nonnullis quoque aliis aliquando fuerit appellata, etiam quum hanc Romuli matrem dicerent filiam fuiſſe Numitoris. Adeone, quæſo te, a veriſimilitudine aliena videtur hæc ſententia? An non ſæpiſſime antiquitas ex duobus vel pluribus, qui in aliqua re conveniebant, unum fecit, retentis ſæpe unius tantum, ſæpe etiam omnium nominibus? *Minervam* & *Palladem* diverſas revera fuiſſe diſcimus ex iis, qui reconditas litteras & veterum Theologiam tradidere, Cicerone III. *de nat. Deor.* aliiſque. Tamen pro una eas paſſim haberi quis eſt qui ignoret? Ita plures fuerunt *Joves*, *Apollines*, *Mercurii*, *Bacchi*, ſeu *Dionyſi* &c. quorum ſingulorum proprietates uni tribuiſſe antiquos ſcimus. Hujus ipſius Rheæ frater ab aliis *Lauſus*, ab aliis *Ægeſtus*, ab aliis *Ænitus* vocatur, quæ omnia nomina ex diverſis potius opinionibus & hiſtoriis petita ac conflata eſſe, quam ſimul fuiſſe unius, crediderim. Certe nutrix Romuli Acca Larentia confunditur cum alia meretrice, quæ regnante Anco vixit: Utrique tribuitur a Macrobio I. *Saturn. c.* 10. idem nomen, & æque traditur utraque nupſiſſe Tarrutio cuidam, a quo hæreditate aucta, ipſa dein P. R. hæredem fecerit, & Larentinalibus nomen & originem dederit, cum tamen recentior illa revera non *Acca*, ſed *Fabula*, dicta ſit, ut conſtat ex Plutarch. *quæſt. Rom.* 35. Diverſas has ſententias earumque confuſionem declarari eo cenſui, quod eandem Poetæ fere *Iliam*, at Hiſtorici Latini plerumque *Rheam Silviam* vocent, nonnulli vero hæc nomina conjungant, ſed ita, ut tamen perpetuo fere per ea, quæ addunt, illa diſtinguant in diverſas ſententias. Præter Dionyſii, ὡς δέ τινες γράφουσι, & aliorum particulas disjunctivas, præcipue notanda illa Solini *cap.* 2. *Romulus Marte genitus & Rhea Silvia, ſive ut nonnulli, Marte & Ilia.* Quibus in verbis quum τὸ *Marte* ita accurate repetatur, exiſtimo ſignificare voluiſſe Solinum, *Rheam Silviam & Iliam* ex hiſtoria veteri non tam fuiſſe varias unius feminæ appellationes, ſed diverſam potius a Rhea fuiſſe Iliam, ſed quæ æque a Marte compreſſa Romulum peperiſſe tradatur, ut de iſthac Æneæ filia, quæ Romuli dicitur mater, teſtatur Plutarchus. Ejuſmodi certe locutionibus innuere ſolent Auctores, non omnibus iſtis nominibus ſimul appellatum fuiſſe unum hominem, quem memoriæ produnt, ſed incertos ſe eſſe, quo nomine dictus vere fuerit, quia diverſa illi tribuantur, vel plures ac diverſos homines in unum conflatos. Gellius VI. 7. *Cajæ Tarratiæ, ſive illa*

Suffetia eſt. Plinius XXXIV. 6. *Tarratiæ Cajæ, ſive Suffetiæ, Virgini Veſtali.* quæ haud dubie fuerunt diverſæ, ſed ſimili forte gloria celebres, ideoque poſtea confuſæ. Nec enim exiſtimaturum quem arbitror, unam fuiſſe, & appellatam ſimul Cajam Tarratiam Suffetiam. Similiter Frontinus Stateg. I. 5. 15. *Is cujus varie traditur nomen. Alii Laberium, nonnulli Q. Cædicium, plurimi Calpurnium Flammam vocitatum ſcripſere.* quæ trium fuiſſe hominum nomina, & perperam in unum collata ac confuſa reor, idque his locutionibus ſignificari. Quod ſi illo, primi nempe Punici belli, tempore, cujus omnia jam multo notiora poſteris erant, hæc contigiſſe videmus, quidni, quum de Romuli quoque matre, tanto antiquiore, ſimiliter loqui Auctores, eamque *Rheam Silviam, vel Iliam* appellari, & inſuper ab aliis *Rheam Numitoris*, ab aliis *Iliam Æneæ*, adeoque diverſis his nominibus revera diverſam, ſtatui perſpiciamus, quidni, inquam, duarum itidem nominibus in unam collatis, duas ita confundi exiſtimare liceat? Nempe nihil utique mirum, cum ab antiquiſſimis diverſæ matres Romuli traderentur, & alterius, de qua magis conſtabat, nomen ab hiſtoricis, alterius a poetis eſſet receptum, hujus nomine priorem illam quoque appellatam aliquando ab Auctoribus quibuſdam fuiſſe, licet ipſi revera alieno: nec tamen ideo ipſas illas appellationes diverſas in unam contractas, *Rheæ Silviæ Iliæ.* His accedit, quod neque omni liberæ Reip. tempore, quando jam Viri tria vel quatuor habebant nomina, ullæ reperiantur mulieres tribus inſignitæ, nedum illo tempore fuerint, quo necdum viri tria habebant. Opponis mihi, *Accam Larentiam, Lupam etiam inter paſtores cognominatam, oſtendere ſatis, in fæminis tria nomina pro more iſtorum temporum potuiſſe conjungi.* Non ignoravi equidem, tradere illud Livium, Lactantium, Auctorem de Orig. Gentis R. Euſebium, alioſque. Sed nemo eam tamen *Accam Larentiam Lupam* nominare voluit: nec illud, quod quis non recipit, neque agnoſcit, unquam Nominis loco habetur, & re ipſa fuit illud potius contumelioſa appellatio, vulgo ſæpe etiam nunc uſitata, quam ſtultus eſſem, ſi ullo tempore in uſu fuiſſe negarem. Vitelliam gentem, & ipſum Imp. Vitellium, tertio nomine caruiſſe, antequam imperium adeptus *Germanicum* ſe dixit & ſcripſit, vere quis affirmare poterit. Et tamen ille ſub Tiberio in *adoleſcentia ſua perpetuo Spintriæ cognomine notatus eſt*, Sueton. *Vitell.* 3. prorſus ut hæc Acca Larentia *Lupa*, & Veſpaſianus privatus adhuc *vulgo Mulio vocabatur*, Suet. *Veſpas.* 4. Quid vero? Si Plutarchi verbis neque illum tria habuiſſe nomina oſtendam, qui oblatum tale cognomen lubens haud dubie accepit, & cujus poſteri id retinuerunt & oſtentarunt. Clariſſimus eſt in hiſtoria Romana L. Mummius Achaicus, cujus proneptis *Mummia Achaica* vocata eſt, Sueton. *Galba* 3. De eo Plutarch. *init. Marii*, Γαΐου Μαρίου τρίτον οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν ὄνομα, καθάπερ οὐδὲ Κ. Σερτορίου, οὐδὲ Λ. Μομμίου τοῦ Κόρινθον ἑλόντος. ὁ γὰρ Ἀχαϊκὸς τούτῳ γε τῆς πράξεως ἐπώνυμον γέγονεν, ὡς ὁ Ἀφρικανὸς Σκιπίωνι, καὶ ὁ Μακεδονικὸς Μετέλλῳ. Ex quibus, ſive recte ea dicantur, ſive ſecus, illud ſaltem diſcimus, magnam eſſe differentiam inter ea Cognomina, quæ vel virtutem aut vitium, vel aliam quamcunque rem aut factum, denotant, & ex communi uſu, nihil mutata, aſſumpta ſunt, qualia *Priſcus, Superbus, Brutus, Collatinus, Maluginenſis, Africanus:* & inter illa Vocabula, quæ nullius amplius ſignificationis, & ideo propria vere ſunt Nomina, & ad repetendam memoriam originis vel majorum formata & impoſita, quale eſt hoc *Iliæ* nomen. Quod melius inſuper convenit in Æneæ filiam, ut qui & filium *Ilum* nomine habuerit, quam Numitoris. Si quid enim notat, notat Ilio ortam. Propert. de Caſſandra III. II. *Ilia mænas:* ubi Vide Paſſerat. De hac ipſa Ilia, Ovid. *Amorum* III. 6. 54. *Ilia ab Idæo Laomedonte genus.* Ergo cum nec in viris nec in fœminis tria vere nomina eo tempore fuerint uſitata, & *Rheam Silviam Numitoris* cum *Ilia Æneæ* antiquitus eſſe confuſam, & utramque Romuli matrem dici conſtet, atque inde ortum videatur, ut Rheæ Silviæ aliquando *Iliæ* quoque nomen tributum ſit a poſterioribus, ſed ita, ut diligenter tamen inter hæc nomina diſtinxerint, eoque diverſas eſſe de illa ſententias, nec omnibus illis ſimul appellatam fuiſſe, ſatis indicarint, non temere, opinor, ſuſpectus mihi fuit notabilis ille Dionyſii locus, in quo, Σιλουΐαν δ' ἐπίκλησιν, volui, cum propter modo allata, tum quia in iis, qui ante Tarquinios vixere, ut ignorat Dionyſius tertium nomen, ita ἐπικλήσεως voce tunc non niſi ſecundum ſeu gentilicium, quod tam fœminis, quam

quam viris, erat in uſu, exprimit: ab illorum vero tempore, & deinceps, prænomen κοινὸν appellat & προσηγορικὸν, gentilicium ἴδιον καὶ συγγενικὸν, ἐπίκλησιν vero non jam amplius ſecundum, ſed tertium nomen ſeu cognomen, quod obſervandum eſſe, nec temere fieri, arbitror. Adde, quia jam præceſſerat *Iliam* eſſe dictam, idcirco clarius & commodius, quod videbatur velle, duas iſtas diverſas ſententias de ejus appellatione, meo quidem judicio, exprimi, ſi nunc ſequatur, ὡς δέ τινες γράφουσι, Ρέαν ὄνομα, Σιλουΐαν δ' ἐπίκλησιν, plane ut *infra l.* II. *c.* 6. Μόδιον ὄνομα, Φαβίδιον ἐπίκλησιν. Denique quia nemo ſupereſt illius æqualium, vel etiam eorum, qui aliquanto poſt vixere, qui ſcripſerit *Rheam Iliam*, cum omnes contra vel *Iliam* ſimpliciter, vel *Rheam Silviam*, vel *Iliam*, *ſive Rheam Silviam*, ut Dionyſium emendaram, in ſuis ſcriptis eam nominent. Nam quæ contra vel ex Auguſtino, vel ex recentiſſimo Scholiaſte, adferuntur, non adeo multum movere me poſſunt, qui plurima apud veteres deprehendi, etiam ubi alios citant & manifeſte ſequuntur, ἁμαρτήματα μνημονικὰ, præſertim in Nominibus Romanis, quorum longam ſeriem, ſi operæ pretium eſſet, texere facile poſſem: ut proinde tam levia iis, qui non tam accurate ad nomina, ſed ad rem ipſam potius attenderunt, ſine ulla cunctatione condonanda ſint. Non dicam, Auguſtinum nihil mihi obeſſe, ſi pro *vocabatur* legamus *vocatur*. Nec enim eo deſcendere, aut ipſum contra membranarum fidem & teſtimonium ſollicitare, opus eſt. Etenim nihil mirum, cum Romuli matrem ab aliis *Rheam*, ab aliis *Iliam*, appellari ſciret, ita eum ſcripſiſſe, quaſi Rhea *Ilia* quoque fuiſſet dicta. Suffecit illi, diverſa ejus apud Auctores nomina inveniri, quæque ibi invenirentur, memoriæ prodere, cum nunquam iſta penitus examinare ſibi curæ ullo modo habuerit vir ſanctiſſimus, ſed alia plane egerit. Neque tamen quenquam ante oculos habuiſſe, vel animo ſecutus videtur, qui *Rheam Iliam* conjunxerit. Cur enim hoc facto non & ipſe ſimiliter *Rheam Iliam nomine* ſcripſiſſet potius, quam *Rheam nomine*, *quæ & Ilia vocabatur*? ſicuti nemo, qui non ignorat aliquem junctim vocatum ex. gr. *T. Tatium*, dicet, *Titus*, *qui & Tatius vocabatur*. Probabili, ni fallor, argumento, menti illius obverſatam eſſe, ut diverſam & diſtinctam apud antiquos, hanc Rheæ appellationem. In Scholiaſte manifeſtus eſſe mihi quidem videtur memoriæ lapſus. Quamobrem enim *Silviam* potius a Rhea ſeparavit, & ſeorſim a cæteris nominibus poſuit, quam *Iliam*, quum hoc eſſet nomen vere Proprium & προσηγορικὸν, illud Gentilicium ſeu κοινὸν ἀπὸ συγγενείας, ut ait Plutarchus, quod ſolum in uſu non fuit, ſed ſemper cum alio natura ſua conjunctum. Sive igitur *Rhea*, ſive quo alio proprio nomine vocaretur; ſimul erat neceſſario *Silvia*, utpote patre Silvio & in gente Silvia nata. Proinde ſiquidem unum ex his a cæteris erat ſeparandum, ut erat, quia præter gentilicium duo nomina pro more illorum temporum ſimul habere Rhea non poterat, debuiſſet, ut paulo accuratius, & ut apud antiquos haud dubie legerat, ipſe quoque loqueretur, ſcripſiſſe, Ἰλίαν, quo ſolo nomine plerumque a poetis & Græcis Auctoribus appellabatur illa, ἢ Ρέαν Σιλουΐαν, quomodo ab hiſtoricis Latinis vocabatur. Sed hæc, ut æquiore animo in illo feramus, faciunt aliorum multo graviora de hac ipſa *Rhea Silvia* errata. Quid dices de Cedreno, & aliis Byzantinæ hiſtoriæ ſcriptoribus, quos utique credibile eſt, bonos & antiquos hiſtoricos magis & diligentius evolviſſe, quam vel Auguſtinum, qui religionem Chriſtianam & ſacra interpretabatur, ac profana non niſi in quantum illis inſervirent, attingebat, vel Tzetzem, qui Græci poëmatis Scholiaſtes Græcas magis antiquitates & hiſtorias ſcrutabatur, quam Romanas. Et tamen illi, quos modo dixi, Romuli matrem vocant *Juliam Amulii filiam*, quo quid magis a vero eſt alienum? Eadem in στηλοπινακίοις Cyſini templi Σερβιλία vocatur teſte Salmaſio *ad Solinum pag.* 13. ab Æliano *Var. Hiſt.* VII. 16. Σερβία, a Plutarcho vero in *Romulo* illa Æneæ filia pro *Ilia* nominatur Αἰμυλία. Ergo cum *Iliæ* ſive *Silviæ* nomen ita corruptum videam ab ipſis Hiſtoricis, eaque inſuper a nonnullis ſequioris ævi *Amulii filia* inſigni errore tradatur, ſicuti & ab Oroſio, modo Amulius dicitur *Romuli avus* VI. I. modo *Numitor avus* a Romulo *interfectus* II. 4. non multum mihi obeſſe puto, Vir Celeberrime, vel Theologum aliquem ex inferiore imperii Romani ætate, vel recentiorem adhuc Scholiaſtem, qui cum diverſimode eam a Veteribus appellari ſcirent, alter diverſis his nominibus, de

quibus Veteres diſcrepabant, eam ſimul appellatam fuiſſe forſan exiſtimaverit, alter ea perperam conjunxerit, quæ cum Antiquis diſtinguenda erant. Ne & hujuſmodi errorem ſine exemplis poſuiſſe videar, ſimiliter fere *Octavius Cæſar Auguſtus* Floro IV. 3. *Octavius Cæſar* IV. 4. & Appiano in *Iber. extr.* ut & *Domitius Nero* Plinio IV. 4. & VII. 8. atque alibi ſæpius nominantur, quæ non ſatis recte etiam eos conjunxiſſe, certum eſt, quum nunquam ita ſimul appellati fuerint. Nam & ille cum *Cæſar* dici cœpit, jam ſimul gentis novæ nomine erat *Julius*, neque amplius *Octavius*, ſed *Octavianus*, h. e. ex Octavia gente in aliam adoptatus: & Nero poſt adoptionem adeo non vocabatur *Domitius*, ut ſe ita a Britannico ex priore conſuetudine etiam tunc appellatum eſſe indigniſſime tulerit ipſe & mater ejus Agrippina, teſte Tacito *An.* XII. 41. Tot lapides immo, tot nummi, ex quibus certiſſime de vero hominum nomine ſtatui poteſt, nunquam eos antiquæ familiæ nomine inſigniunt. Rectius proinde de Auguſto Appianus *ἐμφυλ. α. non longe ab init.* ὅτῳ πρότερον μὲν Ὀκταούϊος ὄνομα, Καῖσαρ δὲ ἐκ τοῦδε μετωνομάζετο. Et Dio *lib.* XLV. ὁ πρότερον Ὀκταούϊος, τότε δὲ ἤδη Καῖσαρ. & *lib.* XLVI. Καὶ ἐξ ἐκείνου Γάϊος Καῖσαρ Ὀκταουιανὸς ἐπεκλήθη. Qui idem tamen de Nerone ſatis negligenter *lib.* LX. τοῦ Δομιτίου τοῦ Νέρωνος ἐπονομασθέντος (niſi forte ſcripſerit μετονομασθέντος) quaſi *Domitius cognomine Nero* dictus fuiſſet, quum tamen Domitium nomen & gentem jam abjeciſſet, quando Neronis accepit. Sed & ſicuti Tzetzes iſtic, ſi modo verba ejus non ſunt à librariis vitiata, male *Rheam* & *Iliam* in unam unius fœminæ appellationem conjunxiſſe videtur, quum fuerint nomina diverſæ appellationis, ſive ejuſdem fœminæ, ſive itidem, quod veriſimilius eſt, diverſæ, ſed poſtea in unam conflatæ: ſic plane Diomedes Grammaticus, dum Græcorum quoque Hominum nomina ad ſolitam Romanis appellationem trium nominum conferre ſtudet, diverſa diverſi temporis, ſed eorundem hominum, nomina in eandem & ejuſdem temporis appellationem conjungit, immo & ex iiſdem, ſed diverſæ tantum pronunciationis, nominibus diverſa facit ejuſdem Hominis & appellationis: Veluti, *Alexander Dardanius Paris*, *Pyrrhus Aeacides Neoptolemus*, immo *Ulyſſes Acriſiades Odyſſeus:* quorum omnium primum ait eſſe Prænomen, ſecundum Gentilitium, tertium Cognomen. Quæ quum omnia ſunt ridicula & inepta, tum maxime illud de *Ulyſſe* & *Odyſſeo*, quorum alterum eſt Latina, alterum Græca, ejuſdem plane Nominis pronunciatio. Quid mirum ergo, etiam Tzetzen, & ſimiles poſterioris ætatis Scholiaſtas, diverſa *Rheæ* & *Iliæ* nomina in unam contraxiſſe unius fœminæ appellationem? At vero cur ſimiliter, inquies forſan, vir Doctiſſime, & Alii, & Dionyſius quoque controverſo in loco, *Rhea Ilia* conjungere non potuiſſent, licet revera duobus his nominibus ſua ætate appellata non fuiſſet. Sane ſi id modo quæritur, annon potuerint aliquando hæc a quoquam fuiſſe conjuncta, manus ultro & libens dabo, qui non ignoro ſæpe multo gravius, quod ad Romanorum nomina, nonnullos, & præcipue Græcos, erraſſe. Quamobrem, ſiquidem obiter tantum & quaſi prætereundo *Rheam Iliam* dixiſſet Halicarnaſſenſis, verba ejus, auctoritate & rationibus tuis inductus, minime ſollicitarem. At quum etiam alibi minima quæque accuratiſſime perſequi ſoleat, atque hîc ex profeſſo Romuli matrem ab ejus Nominibus deſcribere, & pro cætera ſua diligentia duplicem, quæ de iis erat, veterum vel *Iliam* vel *Rheam Silviam* appellantium ſententiam ſedulo exponere, voluiſſe videatur, vix poſſum exiſtimare, conjunxiſſe illum præcipue, quæ alii accuratius diſtinguunt: atque adeo ſcripſiſſe potius *Iliam*, *vel Rheam Iliam*, nulla cauſſa repetito *Iliæ*, & omiſſo *Silviæ* nomine, quam *Iliam*, *vel Rheam Silviam*, quorum alterum juxta Poëtas erat mulieris nomen, alterum juxta Hiſtoricos. Quod ſi hæc ipſa *Rhea Silvia*, mutato & abjecto priore nomine, poſtea ejus loco *Ilia* fuiſſet dicta, cujus tamen nec volam nec veſtigium, nec quicquam, unde ullam ejus rei veriſimilitudinem elicere poſſim, apud veteres reperio, nihilominus neque tum diligens adeo Scriptor, præſertim ubi tam accurate & diſtincte de his Nominibus ageret, ut aperte in illis verbis præ ſe fert Dionyſius, ea ita conjungere & confundere debuiſſet, atque illa re tam negligenter in tanta diligentiæ ſpecie defungi. Ad Servii verba quod attinet, ſi diſtinguantur, ut in mea ſit editione, & faciendum videtur, *quæ dicta eſt Ilia*, *Rhea*, *Silvia*, meæ ſententiæ nihil obſtant, quum ipſe affirmes, illi, ut ita ſcriberet, *ſuffeciſſe*, *hæc nomina*

apud

apud Auctores de una eademque fœmina reperiri, quód ego certe nunquam negarim. Atque ita convenient iſta prorſus cum illis Plutarchi in *Romulo:* ταύτην οἱ μὲν Ἰλίαν, οἱ δὲ Ῥέαν, οἱ δὲ Σιλβίαν ὀνομάζουσι. Sin conjungi iſthæc voluit, cum eo pacto ex Romanorum more unum debeat fuiſſe prænomen, alterum gentile, tertium cognomen, parum commode & docte iſto ordine eum ſcripſiſſe, nec facile quem in Latinis ſcriptoribus inventurum *Cicero M. Tullius*, vel ſimilia, adhuc aſſeverare audeo, ut qui de longe maxima illorum parte certus ſim. Quæ Sigonius ex Cicerone adfert, reperiuntur II. *de Oratore cap.* 64. ubi non ſimpliciter *Maluginenſis M. Scipio*, ſed multo hercle mitius & cum emphaſi, *Maluginenſis ille M. Scipio*, h. e. ille, qui ad diſtinctionem ab aliis Scipionibus *Maluginenſis* cognominabatur, M. Scipio. Hæc ita neceſſario ſupplenda eſſe patet ex pronomine demonſtrativo, & Græcorum φράσει, qui ſimiliter fere cognomen cum articulo demonſtrativo, & paulo quidem plenius, nomini vero & proprio præmittere ſolent. Polyb. *lib.* II. τοὺς Σένωνας ἐπικαλουμένους, Γαλάτας. Ælianus *Var. Hiſt.* II. 41. ὁ Ἐπιφανὴς δὲ κληθεὶς Ἀντίοχος. & ὁ Μέγας δὲ καλούμενος Ἀντίοχος. Plutarch. *Æmilio*, ὁ Νασικᾶς ἐπικαλούμενος Σκιπίων. *Sertorio, in init.* διὰ τοῦ δυρεοῦ προσαγορευθέντος ἵππου. Quis negaret itidem recte dici, *Cæcus ille Ap. Claudius*, *Superbus ille L. Tarquinius*, *Imperioſus ille L. Manlius.* Et quum Cic. I. *de Orat. c.* 37. *P. Craſſus ille Dives* dicat, potuiſſet æque commode *Dives ille P. Craſſus*, ſed non æque *Craſſus P. Licinius*, inter quæ magnam eſſe differentiam ad cujuſque aures provocare auſim, quibus hoc durum, puto, & inſolens, illud elegans accidet. Sed ſi maxime Oratori vel Hiſtorico cuidam aliud agenti iſte nominum ordo aliquando excidiſſet, non tamen id excuſaret Grammaticum, ita ex profeſſo & cum præfatione, ut fit a Servio (quum ait: *quæ DICTA EST, Ilia Rhea Silvia*,) omnia hominis alicujus nomina conjuncta diſcipulis ſuis vel poſteris prodentem, in quo utique naturalem ordinem ac vulgarem, quemque Nummi & Lapides conſtanter ſervant, ſequi & retinere debuiſſet. Quæſo te, Vir Clariſſime, rectene ſcripturum exiſtimas, vel an ipſe ſcribere ſuſtineres, Ex. gr. Primus Romanorum Imperator dictus eſt *Cæſar Cajus Julius*? Scilicet, hæc nomina *Ilia*, etiam *Craſſus*, *Cicero*, *Cæſar*, ubi diſceſſeris ab illis, quibus primum ex cauſa illis propriâ ſunt data, mera tantum ſunt προσηγορικὰ ὀνόματα, nullam hominis deſcriptionem vel alicujus rei in illo ſignificationem amplius declarantia: illa vero *Dives*, *Cæcus*, &c. quæ non hæreditaria, nec familiæ ſunt Nomina, ſed Uni Homini ex re ipſa deſcribendo addita, propria quaſi ſunt Epitheta, & vere Adjectiva, quæ elegantiarum ſtudioſi plerumque præponere gaudent. Hinc ſæpe ita ſcribuntur, ut dubites, an ſignificatio vocabuli indicetur, an cognomen proprium, an utrumque. Seneca III. *de Benef. c.* 37. *Vicit patrem, imperioſum quidem, T. Manlius.* Nempe pater *L. Manlius Imperioſus* vocabatur, (Vide Faſtos Conſulares) & revera erat Vir Imperioſus.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ὄγδοον.

ÆLIANI

VARIÆ HISTORIÆ

LIBER VIII.

ΚΕΦ. α΄.

Περὶ τοῦ δαιμονίου τοῦ Σωκράτους.

1 ἜΛεγε δήπου Σωκράτης [2] περὶ τοῦ Δαιμονίου τοῦ συνόντος αὐτῷ, [3] πρὸς Θεάγην καὶ Δημόδοκον, καὶ πρὸς ἄλλους πολλούς· φωνὴν πολλάκις ἔφασκεν,

CAP. I.

De Socratis Genio.

LOquebatur enim vero Socrates de Genio, qui ſibi adeſſet, ad Theagen & Demodocum, alioſque multos: vocem perſæpe dice-

1 Ελεγε δήπε] Mediceus ἔλεγέ πυ Σωκράτης ὑπὲρ τοῦ δαιμονίου.

2 Περὶ τοῦ δαιμονίου] Res nota, omnibuſque ſcriptoribus memorata. De qua tamen, ſi quiſquam, Plato videndus eſt in *Theage*, ubi & hanc ipſam habet hiſtoriam, Xenophon in *Apologia*. Cicero *lib.* 1. *de divinat* Nec non Apulejus *libro integro de Deo Socratis*, & Plutarchus in *ejuſdem argumenti libro*. SCHEFF.

3 Πρὸς Θεάγην καὶ Δημόδοκον] Reſpicit Auctor Dialogum Platonis, *Theagis* nomine inſcriptum, ubi Demodocus Filium, Theagem hunc, ad Socratem adducit, ut Sapientiam ab eo diſcat: Socrates autem hanc de Dæmonio ſuo ſententiam vel Hiſtoriam pluribus exſequitur. Ipſa Platonis verba, vel Socratis apud Platonem, mox repetit Noſter, ut liqueat ſatis, inde hæc hauſta. Quamobrem aliter, quam in Editionibus cunctis, etiam in Mea, factum eſt, hæc jam diſtinxerim. Nempe πρὸς Θεάγην καὶ Δημόδοκον· καὶ πρὸς ἄλλους πολλοὺς, φωνὴν, πολλάκις ἔφασκε &c. Ut ſenſus ſit, *diſſeruiſſe Socratem ex profeſſo apud Theagen & Demodocum de Dæmonio ſuo*, ſicut eum apud illos differentent

σχεν [4] ὁσίαν πομπῆς. [5] ἐγκεκληρωμένην αὐτῷ. [6] Ηπερ ὅταν γένηται, ἀεί μοι, Φησὶ, σημαίνει, ὃ μέλλω πράτ]ειν, τούτε ἀποτροπήν· προτρέπει δὲ οὐδέποτε. Καὶ αὖ πάλιν, ἐάν τις,

dicebat divini miſſus ſibi ſorte quadam datam. Quæ (inquit) ſi mihi obtingat, ſemper ejus, quod facturus ſum, dehortationem ſignificat: adhortatur autem nunquam. Atque ite-

tem de hoc argumento inducit Plato: *ſed & ad alios multos ſæpe* brevius *dixiſſe*, *ſibi Vocem divinitus datam* &c. Λέγειν ita abſolute poſitum notat perpetuam Orationem, vel Diſſertationem. Sic *cap.* 12. de Theophraſto cauſam orante apud Areopagitas, ἐξέπεσε, ἐπὶ τῆς ἐξ Αρείε πάγε βελῆς λέγων. PERIZ.

4 Οσίαν πομπῆς] ὁσίας. Sic Plutarch. πομπῇ θείᾳ Φαίνεται, *divino impulſu*, *ductu*, *auſpicio*. GESNER. Ego ὁσίᾳ πομπῇ FABER. Placet Fabri correctio vel eo nomine, quod cum Platone convenit, qui in *Theage*, θείᾳ μοίρᾳ, *divinitus*, dicit, quod Noſter ὁσίᾳ πομπῇ. apud Suidam etiam ἐκ θείας πομπῆς ex Æliano laudatur. vide etiam in *Hiſt. Animal. lib.* III. *cap.* 47. KUHN.

Οσίαν πομπῆς] Locus ſine dubio corruptus. Verterat Vultejus, *ſanctam pompæ vocem*, nullo, ut liquet, ſenſu. Geſnerus ergo tentavit ὁσίας, & reddidit primus *ſancti alicujus auſpicii vocem*, quod retinuerunt deinceps omnes. Faber tamen maluit ὁσίᾳ πομπῇ, quod in Notis diſerte probat etiam Kuhnius. Tanto magis miror, Eum in Indice ejuſdem Editionis vulgatam lectionem, quaſi ſanam & integram, exponere, *vocem*, *inſtar inſtinctus*, *ductus*, *legationis*, *quaſi ſortito datam:* ut ita ὁσίαν *idem hoc loco ſit*, *quod* Δίκην, *Inſtar*, Quid hoc eſt aliud, quam incertiſſimos reddere ſua operâ lectores, maxime tirones? Proximum eſt Vulgato, & commodæ ſyntaxeos, quod voluit Geſnerus. Et ita ferme Dionyſ. Halic. *lib.* VIII. vocem ab ſtatua Fortunæ Muliebris emiſſam, *Rite me*, *Matronæ*, *dedicaſtis*, vertit Græce, ὁσίῳ πόλεως νόμῳ, Γυναῖκες γαμεταὶ, δεδώκατέ με. Sed tamen dubitem, fateor, an vox Οσιος ferat iſtam ſignificationem, ut notet ſimpliciter & directe illud, quod a Deo in homines eſt profectum, ortum, miſſum, quo modo hic apud Ælianum accipi deberet. Quum e contrario paſſim opponatur τοῖς ἱεροῖς rebus jam *divinis*, jam *Deo conſecratis*. Thucyd. II. 52. εἰς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ Ἱερῶν καὶ Οσίων ὁμοίως, *in contemptum vertebantur ſacrorum pariter & profanorum.* Diſerte Heſych. Οσίες θαλάμες, τὲς μὴ θείες, ἀλλ᾽ ἀνθρωπείες, *non divinos*, *ſed humanos.* Vide & omnino Suidam, ac Harpocrat. & ibi Valeſium. Et ſane Οσιον proprie eſt, quod convenit officiis Hominum in Deos vel alios Homines, ſeu quod non excedit illa officia, quod *fas*, *licitum*, *pium & juſtum eſt.* Unde ὅσιον καὶ δίκαιον, vel θέμις, crebro conjunguntur: ſed & inde paſſim τὰ ὅσια notat *juſta funebria.* Heſychius videtur ab ἵημι, ἕσω, pro ἐφίημι, *permitto*, deducere. Ait enim, ἔςι δὲ ἀπὸ τῆς ἕσεως, τὸ ἐφιέμενον, καὶ μὴ ἀπηγορευμένον. Etymol. M. ab ἅζω, ἅσω, *colo*, *veneror*, derivat. Alii ex Hebraico vel Syriaco ſermone arceſſunt. Mihi veriſimillimum videtur, ὅσιον eſſe ab ὅσον, & notare proprie id, *quouſque progredi licet.* Demoſthenes *adv. Ariſtocr. p.* 438. πᾶν, ὅσον ἐςθ᾽ ὅσιον, πεπρᾶχθαι, *quantum fieri oportet.* Ariſtot. *Polit.* VII. 16. de abortu agens. τὸ γὰρ ὅσιον, καὶ τὸ μὴ διωρισμένον, ἐν τῇ αἰσθήσει, καὶ τῷ ζῆν, ἐςι, *quouſque abortum tentare licet*, *& quod non eſt deciſum*, *ſeu vetitum*, *ſitum eſt in ſenſu & vita* embryonis, ſeu inde cognoſcitur. Phocyl. *v.* 3.

Μὴ πλετεῖν ἀδίκως, ἀλλ᾽ ἐξ ὁσίων βιοτεύειν.

Non locupletari per injuriam, *ſed vivere ex iis*, *quæ ſumere licet.* Hinc jam Οσια ſunt res & loca profana, quibus uti homini licet, cujus commercio & uſui exemptæ ſunt res Divinæ. Sed & Homines inde dicuntur ὅσιοι, aut ἀνόσιοι, qui modum officii ſervant, aut non ſervant, h. e. pii in Deos vel Homines, aut impii. Tribuunt quidem LXX. Interpretes etiam Deo τὸ ὅσιον, ubi Scriptores S. habent חסד vel חסיד. Sed etiam tum in Deo ſignificat quoddam quaſi officium benignitatis, &c. in homines pios, Deo de-

 co-

τις, φησὶ, τῶν φίλων ἀνακοινῶται [7] ὑπὲρ † των, καὶ ἐπιγένηται ἡ φωνὴ ἐκείνη, πάλιν ἀποτρέπει· [8] καὶ ἐμοὶ μὲν αὕτη συμβουλεύει τοῦτο, [9] ἐγὼ δὲ τῷ συμβουλευομένῳ μοι, καὶ οὐκ ἐῶ πράττειν, ἑπόμενος τῇ θείᾳ * προρρήσει. Παρείχετο δὲ μάρτυρα [10] Χαρμίδην τὸν Γλαύκωνος· ἀνεκοινώσατο γὰρ αὐτῷ, εἰ μέλ-

iterum ait, ſi quis amicorum me de aliqua re conſulat, & illa vox ſuperveniat, iterum à propoſito revocat: atque illa mihi quidem hoc ſuadet, ego vero illi, qui me conſulit, nec permitto, ut id agat, ſecutus divinam allocutionem. Teſtem proferebat Charmidem Glauconis filium: is enim aliquando conſuluerat ipſum, an

† τινῶν. * προφρήσει.

corum. Sic *Pſal.* XVIII. 25. μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ, vel ut alii Codd. ὅσιος ἔσῃ. *Cum pio pie ages.* Ex his manifeſtum jam ſatis, ὅσιον non eſſe *Divinum*, quod in hoc Æliani loco tamen videtur requiri. Quapropter, & quia Plutarchus, ut notat Geſnerus, ac Noſter *Hiſt. Anim.* III. 47. ut Kuhnius, dicunt θείαν πομπὴν, quibus adde Noſtrum etiam *infra* XIII. 1. κατά τινα θείαν πομπήν. & quia denique inter θείας & ὁσίας exigua prorſus eſt diſcrepantia, pene putem etiam hic illud eſſe Auctoris, hoc Librariorum. Præterea ſenſum diſtinctione cenſui juvandum, ut πολλάκις referatur ad ἔφασκεν. Jenſius autem noſter ſuſpicabatur legendum, ὡς ἂν πομπῆς, *vox tanquam pompæ*, ſeu qualis ſolet exiſtere in turba hominum. PERIZ. Haud dubie ſcripſit Ælianus ὡς θείᾳ πομπῇ, *velut divino inſtinctu.* Cl. Daviſius in *notis ad Ciceron. lib.* I. *de Divin. cap.* 54. legit, φωνὴν πολλάκις ἔφασκεν ὡς θείᾳ πομπῇ ἐγκεκλ.

5 Ἐγκεκληρωμένην αὐτῷ] Max. Tyr. *Diſſert.* 26. ait de eodem Socrate, δαιμόνιον τῇ γνώμῃ αὐτοῦ ἀνακεκραμένον, *menti illius permixtum.* Plato *Theage pag.* 128. ἔστι γάρ τι θείᾳ μοίρᾳ παρεπόμενον ἐμοὶ ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον δαιμόνιον· ἔστι δὲ τοῦτο φωνή. *Eſt enim aliquod divina ſorte vel fato mihi junctum Dæmonium uſque a puero; eſt autem illud Vox.* PERIZ.

6 Ἥπερ ὅταν γένηταί μοι &c.] Operæ pretium eſt, ut cum his jam conferamus verba Platonis *d. l.* quæ ſecutus eſt Noſter. Sic ergo Ille, ἡ (ſcil. φωνὴ) ὅταν γένηται, ἀεί μοι σημαίνει, ὃ ἂν μέλλω πράττειν, τούτου ἀποτροπήν, προτρέπει δὲ οὐδέποτε. Καὶ ἐάν τίς μοι τῶν φίλων ἀνακοινῶται, καὶ γένηται ἡ φωνὴ, ταυτὸν τοῦτο ἀποτρέπει, καὶ οὐκ ἐᾷ πράττειν. Καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι Χαρμίδην &c. Ex his jam emendari in quibuſdam poteſt Noſter, ac debet, accedente præſertim ſuffragio Mſtorum. Nam primum, plane ut Plato, ſic & MS. Lugd. ὅταν γένηται, ἀεὶ μοί, φησι, σημ. Illud ἀεὶ excidiſſe videtur propter αι ultimas literas ſuperioris vocabuli. Deinde vero legendum omnino ἀνακοινῶται ex Platone & Sluisk. codice, & ex ſyntaxi, ac ſequenti verbo ἐπιγένηται. Pro ὑπέρ των in quo tamen nihil debuerat hæſitaſſe Geſnerus, habet Lugd. æque ac B Pariſ. ὑπὲρ τούτου. Voluerunt ὑπέρ του. IDEM.

7 Ὑπέρ των] Emendabit Geſnerus τινῶν. nihil neceſſe fuit: nam τῶν pro τινῶν poſitum eſt. ut τοῦ & τῷ pro τινὸς & τινί. Attice ſcilicet. FABER. Retinenda lectio erudititiſſimi Geſneri, τινῶν. SCHEFF. Imo retinendum τῶν pro τινῶν more Attico Faber rectè cenſuit. In MS. B. eſt τούτου. IDEM.

8 Καὶ ἐμοὶ αὕτη &c.] Peſſime hæc in Vulgatis erant maxima diſtinctione ante ἐγὼ ſeparata a ſequentibus, quæ unica eſt cauſa, quare ad ea adhæſerint Viri Doctiſſimi, Geſnerus, & Schefferus, ſuiſque conjecturis ea perperam ſollicitaverint. Nexus eſt, ἐγὼ δὲ τῷ συμβουλευομένῳ μοι συμβουλεύω, καὶ οὐκ ἐῶ &c. PERIZ.

9 Ἐγὼ δὲ τῷ συμβουλευομένῳ μοι, καὶ οὐκ ἐῶ πράττειν] Videtur aliquid corruptum, quid ſi? τὸ συμβουλευόμενόν μοι οὐκ ἐῶ πράττειν. GESN. Placeret accuratiſſimi viri ſententia, ſi conjunctio non deleretur, quam tamen omnes codices retinent. Puto igitur illud μοι, eſſe literas poſteriores verbi antecedentis, cujus priores vel temporis vetuſtas delevit, vel ante-

μέλλοι [11] ἀσκήσειν εἰς Νεμέαν, καὶ εὐθὺς, ἀπαρχομένου λέγειν, Φωνὴ ἐπεγένετο. Καὶ ὁ Σωκράτης τὸν Χαρμίδην [12] διεκώλυσεν ἔχεσθαι, ὧν εἴχετο, εἰπών. [13] Ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη· οὐ μὴν εἰς δέον ἀπήντησεν [14] αὐτοῦ ἡ σπουδή.

an exerceret ſeſe ad Nemeæ ludos, & ſtatim, incipiente eo loqui, ſupervenit illa Vox. Et Socrates, id ſignificans, vetuit Charmidem aggredi, quæ deſtinaverat. Ille vero non paruit, ſed neque utiliter ei hoc ſtudium ceſſit.

ΚΕΦ. CAP.

antecedens dictio propter haud magnam earum diſſimilitudinem abſumſit. Atque ſic aut ſimili modo ſcribendum; τοῖ συμβουλευομένοις αὐτῶν πίσταμαι, καὶ οὐκ ἐῶ πρ. SCHEFF. Nullum hic mendum eſt, contra quam Geſnero & Scheffero viſum fuit, imo nihil planius; ait enim Socrates, *Divina illa vox mihi conſilium dat, ego autem porro idem conſilium amicis do, qui me conſuluerunt*: itaque nec hic mendum eſt, nec difficultas ulla. FABER. Forte tutiſſimum retinere cum Fabro lectionem vulgatam, locumque ſic exponere: *divina illa vox mihi conſilium dat, ego autem porro idem conſilium amicis do, qui me conſulunt.* SCHEFF. pro παῤῥήσει Geſn. legit παρρησίᾳ. Sed quid opus eſt correctione. KUHN.

10 Χαρμίδην] Habet Plato in *Theage*. IDEM.

Χαρμίδην] Fuit hic inter Diſcipulos & Amicos Socratis, & ideo illius Nomine inſcriptum quoque Dialogum nobis reliquit Plato. Forma excellens fuit, & ideo Καλὸς cognominatus. Periit in prælio inter XXX. Tyrannos, & Thraſybulum atque Exules reliquos commiſſo, de quo vide Xenophontem *de Rebus Geſtis Græc. lib.* II. *p.* 278. PERIZ.

11 Ἀσκήσειν εἰς Νεμέαν] Excidit ê textu ςάδιον. ita enim Plato in *Theage*. μέλλων ἀσκήσειν ςάδιον εἰς Νεμέαν. *Cum ſe in ſtadiorum curſu exercere vellet ad Nemeæ ludos.* KUHN.

12 Διεκώλυσεν] Mallem διεκώλυεν. FABER.

13 Ὁ δ᾽ οὐκ ἐπείσθη] Corrigo ὡς δ᾽ οὐκ i. e. *cum ultro minime paruiſſet*. FABER. Vix opus erit correctione. KUHN.

Ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη· οὐ μὴν εἰς δέον &c.] Nolim cum Fabro, præter Codicum auctoritatem, Ὡς δέ. Solet enim illud οὐ μὴν, eadem Syntaxi ſubjungi ſuperiori commati. *Supra* I. 4. εἶτα οὕτως ἐκ διαλειμμάτων ἐκορέσθησαν, οὐ μὴν ἀπώλοντο, καὶ ἂν καὶ ἠκέσαντο τὸ δίψος. At *mox*, quando maluit Idem αὐτῷ pro αὐτοῦ, in eo ſane aſſentientem ſibi habet Lugd. codicem; quamvis neque illud plane ſit neceſſarium. Nam & ita ſine Dativo *infra* XIII. 2. Πλὴν οὐκ ἀπήντησε πάντα ταύτῃ. PERIZ.

14 Αὐτοῦ ἡ σπουδὴ] Legendum αὐτῷ & jungendum cum τῷ δέον, neque enim aliter loquuntur Græci. FABER. Neque hic locus medicum quærit. KUHN.

ΚΕΦ. β'.

Περὶ Ιππάρχου σοφίας, καὶ σπουδῆς περὶ τοὺς πεπαιδευμένους, καὶ περὶ τῶν Ομηρικῶν ἐπῶν.

Ιππαρχος ὁ Πεισιστράτου παῖς, [1] πρεσβύτατος ὢν τῶν Πεισιστράτου, καὶ σοφώτατος ἦν Αθηναίων. Ουτος καὶ τὰ Ομήρου ἔπη [2] ἐκόμισε

CAP. II.

De Hipparchi ſapientia & ſtudio erga doctos, & de Homericis carminibus.

Hipparchus Piſiſtrati filius, quum eſſet maximus natu inter *Filios* Piſiſtrati, etiam Athenienſium erat ſapientiſſimus. Ille vero & Ho-

1 Πρεσβύτατος ὢν τῶν Πεισιστράτου] ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται, *ut vulgo exiſtimant pleriqae:* ſic ea de re loquitur Thucyd. VI. 54. ſed qui id ex profeſſo refutat, & contrarium ἰσχυρίζεται, *affirmat*, tanquam *ex auditu id accuratius aliis ſciens.* Non tamen perſuaſit id aliis, ne Platoni quidem, ex quo Noſter hæc iterum habet, & qui poſt Thucydidem, neque ita dudum, ſcripſit in *Hipparcho pag.* 228. & 229. diſerte prorſus, Hipparchum fuiſſe Piſiſtrati Filiorum πρεσβύτατον, & ideo poſt Patrem confeſtim, ante Hippiam, quem natu maximum facit Thucydides, tyrannidem obtinuiſſe. Vide etiam Meurſium in *Piſiſtrato cap.* II. diſputantem multis pro Platone contra Thucydidem. Confuſio autem inde videtur orta, quod Piſiſtratidæ fratres pariter imperium vel poteſtatem præcipuam tenuerunt. Unde Schol. Ariſtoph. *ad* Σφῆκ. *pag.* 464. Κοινῶς δὲ πάντες οἱ Πεισιστρατίδαι Τύραννοι ἐλέγοντο. Vide & Thucyd. *d. l.* PERIZ. Mediceus legit πρεσβύτατος ὢν τοῦ Πεισιστράτου, pro quo forte legendum πρ. τῶν τοῦ Πεισιστράτου. Plato in *Hipparcho p.* 512. Ιππαρχος τῶν Πεισιστράτου παίδων ἦν πρεσβύτατος, καὶ σοφώτατος.

2 Εκόμισε πρῶτος εἰς τὰς Αθήνας] Sunt ipſiſſima Platonis verba in *Hipparcho*. Quemadmodum & indicatur in ſequentibus. Quomodo vero convênient cum iis, quæ ſcribuntur *infra lib.* XIII. *cap.* 14. non diſpicio. Ac *Piſiſtratum* quidem, id eſt *patrem Hipparchi*, carmina Homeri Athenis habuiſſe certum eſt, & infra latius probabitur. Ergo non à filio allata eſſe potuerunt, quod Interpres ſcribit. Opinor igitur hunc verborum ſenſum eſſe. *Hipparchus*, cum Homeri carmina ante tantum penes ſe haberet, primus ea in lucem miſit, primus publici & civitatis Athenienſium juris fecit, præcepitque ea, cum antea ipſe ſolus cum fratribus privatim tractaret, nunc publice decantari, ut ex iis integra civitas inſtitui, meliorque reddi poſſet. Hæc ſic in prima editione a me ante annos triginta notata video placuiſſe etiam Leoni Allatio, ut poſt notavit Cl. Menagius *ad Laertium p.* 21. SCHEFF. In concinnandis Homeri verſibus primus *Lycurgus*, poſt eum *Solon*, *Piſiſtratus* cum filio *Hipparcho* laborarunt, & ſi Megarenſi hiſtorico Dieuchidæ credimus, *Solon* magis Homerum illuſtravit, quam *Piſiſtratus*. Laërt. in *Solone*. vid. Gyraldi *dial.* 2. & 3. *de Poet.* KUHN.

Εκόμισε πρῶτος εἰς τὰς Αθήνας] Eadem Plato, niſi quod εἰς τὴν γῆν ταυτηνί. Hæret hic Schefferus in eo, ut hæc Auctoris Noſtri redigat in concordiam cum iis, quæ Idem tradit XIII. 14. de Piſiſtrato. Et cenſet tandem Piſiſtratum tantum carmina Homeri digeſſiſſe & penes ſe retinuiſſe, Hipparchum vero primum ea in publicam miſiſſe lucem. Sed hoc profecto non eſt κομίζειν Αθήνας, καὶ εἰς ταυτηνὶ γῆν. Sine dubio crediderunt Plato & Ælianus: quum de Piſiſtrato res fuerit (Vide Meurs. *Piſiſtr.*) notiſſima, Eum, ut ait Cicero, *primum Homeri libros confu-*

σε πρῶτος εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ [3] ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς τοῖς Παναθηναίοις αὐτὰ ᾄδειν. Καὶ ἐπ᾽ Ἀνακρέοντα δὲ τὸν Τήϊον [4] πεντηκόντορον ἔστειλεν, [5] ἵνα αὐτὸν πορεύσῃ ὡς αὐτόν. Σιμωνίδην δὲ τὸν Κεῖον διὰ σπουδῆς ἄγων, ἀεὶ περὶ αὐτὸν εἶχε, μεγάλοις δώροις, ὡς τὸ εἰκὸς, πείθων, καὶ μισθοῖς· καὶ γὰρ [6] ὡς ἦν φιλοχρήματος ὁ Σιμωνίδης, οὐδεὶς ἀντιφήσει. Ἔργον δὲ ἦν ἄρα [7] τούτῳ τῷ Ἱππάρχῳ ἡ περὶ τοὺς πεπαιδευμένους σπουδή· καὶ ἐβούλετο ὑπὸ προσχήματι τῷ ἑαυτοῦ Ἀθηναίους

Homeri carmina primus attulit Athenas, coëgitque rhapſodos ea in communi Athenienſium feſto canere. Miſit etiam ad Anacreontem Tejum quinquaginta remorum navim, ut eum ad ſe tranſveheret. Simonidem vero Ceum æſtimans, ſemper ſecum habuit, magnis muneribus & mercede (ut veriſimile eſt) perſuaſum. Etenim Simonidem pecuniæ fuiſſe cupidum, nemo negabit. Erat ergo huic Hipparcho aſſiduum opus, favere eruditis: & voluit ſuo exemplo Athenienſes erudiri,

confuſos antea diſpoſuiſſe, ſeu, ut Noſter, ἀποφῆναι τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδυσσέιαν: Hipparchum itaque vivo Piſiſtrato, cujus Filiorum ille fuit natu maximus, & ante mortem Patris jam ætate provectus, carmina Homeri primum *attuliſſe Athenas*, ea dein Patrem digeſſiſſe in Iliada & Odyſſeam, Filium vero poſtea Rhapſodis dediſſe cantanda. Sic nihil ſupereſt difficultatis. Sed longe major reſidet in eo, quod Diog. Laërtius in *Solone num.* 57. ait *Hunc primum ſanxiſſe, ut carmina Homeri recitarentur* ἐξ ὑποβολῆς, h. e. ut Plato ait, ἐξ ὑπολήψεως, *ut ſuccedat alter alteri, atque ideo dicere Dieuchidam*, Vetuſtum Scriptorem, *Solonem magis, quam Piſiſtratum, illuſtraſſe Homerum.* Non ergo Piſiſtrati demum Filius ea *attulit Athenas primus.* Quid dicam? niſi diverſas ea de re Veterum eſſe ſententias, & forte, quod ab Solone jam factum erat, ſublatum mox fuiſſe, ſeu carmina illa Homeri ſtatim poſt Solonem ex uſu hominum intercidiſſe per tumultus Civiles, per quos ſæpe ejectus, ſæpe reſtitutus, fuit Piſiſtratus: atque ita, ſene jam Piſiſtrato, hujus Filium Hipparchum inveniſſe ea denuo, & *attuliſſe Athenas. Primum* autem, quia dein ex ejus demum inſtituto, ut cantarenrur Panathenæis, in perpetuo ibi manſerunt uſu. Diſtinxi autem Primus, Ἀθηναίων. Οὗτος καὶ &c. PERIZ.

3 Ἠνάγκασε] MSS. B. & B. ἤνεγκε. SCHEFF.

Τοὺς ῥαψῳδοὺς] Probat idem ex *Orat.* Lycurgi *in Leocratem* Joannes Meurſius *Panath. cap.* 25. quem vide. IDEM.

Ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς] Ut Mſſ. B. & C. ſic Lugd. ἤνεγκε, ſed nullo ſenſu. Tuetur vulgatam & veram lectionem Sluisk. De *Rhapſodis* vide quæ collegit, & diſſeruit Lud. Kuſterus, Vir Doctiſſimus, in *Hiſt. Critica Homeri, Sect.* 4. Et maxime Platonem in *Jone*, in quo Dialogo Toto ludit & deſcribit Rhapſodos, qui etiam interpretationem Homeri jactabant, quaſi eam poſſiderent ſoli. PERIZ.

4 Πεντηκόντορον] Interpres *quinque remorum navim*; quod eſt falſum. Quinquaginta enim remos habuit, quæ ſic appellabatur. Conſule, quæ ſcribemus *lib.* II. *de Militia Nav. cap.* 2. SCHEFF.

5 Ἵνα αὐτὸν πορεύσῃ] Lego πορευθῇ. nam πορεύω & πορεύομαι plane diverſam ſignificationem habent. FABER. MSS. omnes, ἵνα αὐτὸν πορεύσῃ: SCHEFF. πορεύσῃ notandum in Noſtro, non emendandum. Lectio MSS. proba eſt, niſi quod particula ὡς excidit poſt ἵνα. Nam ὡς αὐτὸν Attice dicitur pro πρὸς αὐτόν. Iſocrates in *Panegyr.* τὸ πλῆθος τῶν ἀφικνουμένων ὡς ἡμᾶς, *multitudo venientium ad nos tanta eſt* &c. KUHN.

Ἵνα αὐτὸς πορεύσῃ ὡς αὐτὸν] Faber πορευθῇ. Et

γαίους παιδεύεσθαι, καὶ βελτιόνων αὐτῶν ὄντων ⁸ ἄρχειν ἔσπευδεν. Οὐκ ᾤετο γὰρ δεῖν οὐδενὶ φθονεῖν σοφίας, ἅτε ὢν καλὸς καὶ ἀγαθός. Λέγει δὲ Πλάτων ταῦτα, ⁹ εἰ

diri, & ita melioribus ipſis imperare ſtuduit. Nemini enim ſapientiam invideri, par eſſe cenſebat: quippe quum eſſet vir honeſtus & bonus. Hæc commemorat Plato, ſi quidem

Et ſane eſt quid in his emendandum, ſed non illud, quod a Fabro ſollicitatur præter Codicum fidem, qui pariter aliam & veriorem nobis ingerunt lectionem. Legunt enim omnes, cum Noſtri, tum quorum Excerpta habuit Schefferus, ἵνα αὐτὸν πορθμεύσῃ ὡς αὐτόν. Quod ideo revocavi in Textum, niſi quod ſcripſi ὡς αὑτόν. Πορθμεύειν active notat, *trajicere*, *tranſvehere*, *arceſſere aliquem*. Heſych. πορθμεῦσαι, πέμψαι, ἀγαγεῖν. Πορθμεύσατε, ἄγετε. Plato eodem ſenſu dixit, ἐπ' Ἀνακρέοντα τὸν Τήϊον πεντηκόντορον στείλας, ἐκόμισεν εἰς τὴν πόλιν. Cæterum Anacreon ex oppido Joniæ, *Teo*, (Vide mox *cap.* 5.) oriundus, longævam ætatem produxit ad Hipparchum uſque, & poſt eum, quum jam floruiſſet ſub Polycrate Samiorum Tyranno. Vide *infra* IX. 4. & XII. 25. Adde & Suidam. De morte ejus, decrepiti jam ſenis, uvæ paſſæ grano extincti, Valer. Max. IX. 12. 8. *ext.* PERIZ.

6 Ὡς ἦν φιλοχρήματος] Athenæus *lib.* XIV. ἦν ὡς ἀληθῶς κίμβιξ ὁ Σιμωνίδης καὶ αἰσχροκερδής, ὡς Χαμαιλέων φησίν. Subdit poſtea exempla, quæ apud ipſum non ſine delectatione legas. SCHEFF. Vid. Ariſtot. *lib.* III. *Rhetor. cap.* 2. quia vero primus avarè pretium arti ſuæ ſtatuit, paſſim apud poetas malè audit. Pindarus *Iſthm.* 2.

Ἁ Μοῖσα γὰρ οὐ φιλοκερδής,
Πω τότε ἦν οὐδ' ἐργάτις.

ubi Scholia Græca: νῦν φησι μισθοῦ συντίθεσθαι τοὺς ἐπινικίους, πρώτου Σιμωνίδου καταρξαμένου. nunc ait mercedis gratia componunt triumphales odas, Simonide primum incipiente. & *paulo poſt* ex Callimacho hæc verba allegat,

Οὐ γὰρ ἐργάτιν τρέφω
Τὴν Μοῦσαν, ὡς ὁ Χῖος ὑλλίχου νέπους.

ita Scaliger in *Conjectaneis* legit. Editio Baſileenſis præfert, ὑλλιχοῦ ἔπους, ex quo ὑλλιχοῦ ἔπος i. e. *celebre dictum*, vel *celebris*. KUHN. Pro Χῖος omnino legendum Κεῖος ut apud Callimachum recte editur.

Ὡς ἦν φιλοχρήματος &c.] Accuſatur paſſim avaritiæ, & quod primus Muſam fecerit mercenariam. Vide Noſtrum IX. 1. tum Gudium *ad Phædr.* IV. 21. & Simſon. *An. M.* 3474. Sed nihili eſt hæc accuſatio, ſi mores ſpectentur Poëtarum hujus Temporis, qui laudes ſuas, quibus putant immortalem aliis ab ſe donari gloriam, palam vendunt, & eo maxime mittunt, unde aurei ſpes refulget nummi. PERIZ.

7 Τούτῳ τῷ Ἱππάρχῳ] Legendum τοῦτο, & cum ἔργον jungi debet. FABER.

8 Ἄρχειν ἔσπευδεν] MS. A. ἐπαίδευεν. SCHEFF. MS. Paris. A. teſte Scheffero, ἐπαίδευεν, Sluisk. ἐπέδευεν. Unde tamen quod elici poſſit, nihil reperio propius, quam quod vulgatur, niſi quis malit ἐπεβούλευεν ex Platone, qui dicto ſæpius loco, ἐπιβουλεύων αὖ τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς παιδεῦσαι. Sed & ſi abſit hoc vocabulum, in ſenſu nihil deſideres. PERIZ.

9 Εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐστι τῷ ὄντι μαθητής.] Hic vero ſe multi turpiter dederunt: tollenda omnino illa vox μαθητής, & locus Æliani ſic vertendus: *Et hæc quidem apud Platonem legas, ſi tamen Dialogus ille, cui Hipparchus nomen eſt, inter veros Platonis Dialogos referri debeat.* Notum enim multos apud Platonem Dialogos eſſe, qui falſo aſcripti ei fuere. FABER. Ita optime Tan. Faber. in *notis ad Phædrum pag.* 10. *edit. primæ*, ubi vide plura. SCHEFF. Scilicet τὸ μαθητής in fine adjecit aliquis, qui Ἵππαρχον non Dialogi, ſed diſcipuli Platonis nomen exiſtimavit. KUHN.

Εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐστι τῷ ὄντι μαθητής.] Manifeſte adulterinum eſt ultimum hoc vocabulum, & tamen in MStis, non Noſtris tantum, ſed & Mediceis, æque ac in Edd. comparet. Deſignatur enim hîc, non *Diſcipulus*,

9 εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐστι τῷ ὄντι (μαθητής.)

dem Platonis revera (diſcipulus) eſt Hipparchus.

pulus, ſed Dialogus Platonis, *Hipparchi* nomine inſignitus, non tamen hujus Hipparchi, ſed alterius Socrati æqualis, cum quo Socrates iſtic collocutus inducitur, & narraſſe illi ſuperiora de *Hipparcho Piſiſtrati*, qui & Platone & Socrate longe fuit antiquior. Geſnerus omnium primus detexit fontem erroris, quem Tan. Faber dein *ad Phædrum* I. 2. diligentius eſt perſecutus. Solent autem ita citari Dialogi Platonis. Athen. XI. *pag.* 506. ὁ Κρίτων δὲ αὐτοῦ· ὁ δὲ Γοργίας· ὁ δὲ καλὸς αὐτοῦ Πρωταγόρας ἔχει ἐνθεατρίζόμενον τὸν Καλλίου βίον. Sluisk. omittit illud ὁ, quod verbo monendum cenſui, maxime, quum ſimiliter faciant Medicei. Periz.

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ βοὸς παρ' Ἀθηναίοις σφαγῆς, καὶ Διϊπολίων καὶ Βουφονίων, ἑορτῶν.

Ὅτι Ἀττικὸν τοῦτο τὸ [1] ἔθος· ὅταν [2] ὁ βοῦς ἀποσφαγῇ, τῶν μὲν ἄλλων ἀποψηφίζονται, [3] κρίνοντες ἕκαστον ἐν τῷ μέρει φόνου· καταγινώσκουσι δὲ [4] τῆς μαχαίρας, καὶ λέγουσι

CAP. III.

De bovis mactatione apud Athenienſes, & feſtis diipoliorum buphôniorumque.

Atticus hic mos eſt; Occiſo bove, reliquos abſolvunt, judicantes cædis ſingulos ſeparatim: gladium vero condemnant, & dicunt illum occidiſſe bovem. Et

1 ΕΘΟΣ] Hanc vocem pro ritu ſolemni ſæpius quoque uſurpavit D. Lucas *Act. Apoſt.* VI. 14. XVI. 21. & in *Evangelio* I. 9. & II. 42.

2 Ο βοῦς ἀποσφαγῇ] De *Bove* non temere mactando, & potiſſimum Aratore, Vide *ſupra* V. 14. De judicio hoc cœdis notarunt ad hunc locum, quæ oportebat, Viri Doctiſſimi Schefferus & Kuhnius. Simile quid tradit Noſter *Hiſt. Anim.* XII. 34. de Tenediis, a quibus in Feſto Bacchi Vitulus ſolenniter mactatur, ſed *qui eum ſecuri percuſſit, lapidibus petitur dicis gratia* (ſic enim vertendum iſtic τῇ ὁσίᾳ) *&* *ad mare fugit.* Periz.

3 Κρίνοντες ἕκαστον ἐν μέρει] Interpres non bene hic fuit. Non enim homines, ut par erat, ſed alia neſcio quæ cædis accuſata & abſoluta putat. Res autem, Porphyrio περὶ ἀποχῆς ἐμψ. Auctore, ita geſta fuit. Athenienſes in ſuis Diipoliis bovem immolaturi, virgines primum legerunt, quas dicebant ὑδροφόρους, quod aquam ferrent ad acuendum ſecurim & cultrum. Dein, alius erat, qui tradita ſecuri bovem dejiceret, alius qui cultro mactaret. Ad ultimum, corio iterum alterius manu detracto, omnes de cæſo bove aliquid deguſtarunt, pellem denique fæno ſuffarctam ita conſuerunt, ut priſtinam bovis ſpeciem mentiretur, aratro quoque, ne quid mimico deeſſet, appoſito, ac ſi terram proſcindere vellet. Tum cædis cognitio inſtituta, & ad dicendam cauſam evocati, qui culpæ affines videbantur. ſed alius in alium crimen transferre: Virgines quidem quæ frigidam ſuffuderant coticulæ, non ſe, ſed eos potius accuſandos dicebant, qui ferrum in bovem acuiſſent. illi vero criminabantur alium, qui ſecurim porrexerat. Hic percuſſo-

σι ταύτην ἀποκλεῖναι αὐτόν. Καὶ ἐν ᾗ ταῦτα ἡμέρᾳ δρῶσι, 5 Διϊπόλια τὴν ἑορτὴν καλοῦσι, καὶ Βουφόνια.

Et quo die hæc faciunt, ferias ejus vocant Diipolia & Buphonia.

ΚΕΦ. CAP.

ſorem arguebat. percuſſor ſecurim cultrumque, quæ voce, quam mitterent ſupplicem, deſtituta, atque adeo cædis facilè damnata & in mare abjecta ſunt. Hæc Porphyrius *l. c. pag.* 28. ex Theophraſto, ni fallor, quæ hoc caput Noſtri non parum illuſtrant. KUHN.

Ἐν τῷ μέρει] h. e. *ſingulos ſeparatim.* Paſſim hæc locutio ponitur pro *viciſſim*, *alternis*, quando de pluribus, notat *ſingulos ſeparatim*, *& ita ordine per vices.* Sic Polyæn. I. 38. 5. ἐκέλευσεν ἀπὸ λόφου κόπτοντας (ſcil. πάντας στρατιώτας *omnes milites*) ἐν μέρει ξύλα κομίζειν h. e. non omnes ſimul, ſed *per partes*, *ſeparatim.* Et Athenæus XII. 11. μετεπέμπετο ἐν μέρει τὰς Λοκρῶν παρθένους, h. e. *ſingulas ſeparatim*, *aliam poſt aliam.* Sic παρὰ μέρος, Anton. Lib. *Fab.* 30. Lupi generatim præbuerunt infanti lac παρὰ μέρος, *ſeparatim & per vices*, modo hi, modo illi. PERIZ.

4 Τῆς μαχαίρας] Addendum μόνης, *ſolum enſem condemnant.* τῶν δ' ἄλλων ἀποψηφίζονται. FABER. Sed hoc facile intelligitur ex præcedentibus. SCHEFF. At aliter Pauſan. in *Atticis* ὁ πέλεκυς, inquit, παραυτίκα ἀφείθη κριθεὶς, *ſecuris*, *quâ cæſus bos eſt*, *ſtatim judicio habito cædis abſolvitur*, *idque quotannis peragitur judicium.* Alias Athenis non novum erat, ferrum lapides aliaque inanimata cædis accuſare, ſi hominem vel ictu vel caſu fortuito occiderant. Æſchines *Orat. contra Cteſiphontem.* τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα, ἐάν τινι ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ, ὑπερορίζομεν, *ligna*, *lapides*, *ferrum*, *illa vocis mentiſque expertia; ſi aliquem illapſa occiderint*, *finibus ejicimus*, ut cædis ſcilicet convicta. vide *notata olim in Pollucem p.* 84. KUHN.

5 Διϊπόλια τὴν ἑορτὴν καλοῦσι καὶ βουφόνια] Altero quidem nomine, quod bos iſte mactaretur ad aram Jovis Poliei, altero vero, quod qui eum mactaret, Buphonus appellaretur. Conſule Pet. Caſtellanum *de Græcorum feſtis*, & Pauſaniam in *Atticis.* SCHEFF. Celebrabantur Διάσια (ita enim vocatur feſtum) σκιρροφοριῶνος τετάρτῃ ἐπὶ δέκα, *Maji die quarto decimo.* Scholia *in Pacem Ariſtophanis.* Euſtathius feſti originem aliunde accerſit, *in Iliad. p.* 691. KUHN.

Διϊπόλια] Feſtum ſic dictum, quia tunc ſacra fiebant Jovi Πολιεῖ. Vide Suidam & Harpocrat. Antiquiſſimum autem fuit, unde διιπολιώδη apud Ariſtoph. Νεφελ. *pag.* 179. pro *antiquis valde & obſoletis* ponitur. Scholiaſtes vero *ibidem* aliam, quam Pauſanias in *Atticis*, adfert Hiſtoriam & rationem, quare illud etiam Βουφόνια fuerit dictum, & Bos in eo mactatus. PERIZ.

ΚΕΦ. δ΄.

Περὶ Πολιάρχου τρυφῆς.

Πολίαρχόν φασι [1] τὸν Ἀθηναῖον εἰς τοσοῦτον προελθεῖν τρυφῆς, ὥστε [2] καὶ κύνας καὶ ἀλεκτρυόνας ἐκείνους, οἷς ἔχαιρεν, ἐκκομίζειν ἀποθανόντας δημοσίᾳ· καὶ ἐπὶ τὴν ἐκφορὰν αὐτῶν παρεκάλει τοὺς φίλους, καὶ ἔθαπτεν αὐτοὺς πολυτελῶς, καὶ [3] ἐπιστήματα αὐτοῖς ἀναστήσας, ἐπιγράμματα κατ᾽ αὐτῶν ἐνεκόλαπτεν.

CAP. IV.

De Poliarchi luxuria.

Poliarchum Athenienſem ajunt eo luxuriæ progreſſum, ut canes etiam & gallos, quibus delectatus fuerat, mortuos efferret publice; & amicos vocabat ad exſequias eorum, ſplendideque eos ſepeliebat, atque erigens illis ſepulchrales columnas, inſcriptiones in iis incidebat.

1 Τὸν Ἀθηναῖον] Hoc Vultejus omiſit. Nec invenio Athenienſem apud veteres hoc nomine. Meminit Ariſtoxenus apud Athenæum *lib.* XII. *cap.* 12. alicujus, cognomento Ἡδυπαθοῦς, id eſt, delicati, in quem convenit hæc hiſtoria. Sed is Siculus fuiſſe videtur. SCHEFF.

2 Καὶ κύνας καὶ ἀλεκτρυόνας] Molliuſculorum hic ritus. Sic Ovidius Pſittacum deflet *lib.* II. *Eleg.* Sic Lesbia apud Catullum paſſerem, ſic alii alia. De *Hadriano* Spartianus: *Equos & canes ſic amavit, ut eis ſepulchra conſtitueret.* Capitolinus de *Vero*: *Volucri equo praſino mortuo ſepulchrum in Vaticano fecit.* Adde Caſaubon. *in Not. ad Hadrian.* Vide Plutarch. in *Solone*, *Themiſtocle*, & *Catone Majore*; Capitolinum in *Vero*, & alios. SCHEFF. Alexander *defuncto* Bucephalo *duxit exſequias, urbemque tumulo circumdedit nomine ejus.* Plinius *lib.* VIII. *cap.* 42. ubi *paulo poſt* ſubjungit. *Fecit & divus Auguſtus equo tumulum, de quo Germanici Cæſaris carmen eſt. Agrigenti complurium equorum tumuli pyramides habent.* Apud Pollucem canum ſepulchrales inſcriptiones extant *lib.* V. *cap.* 5. Bene autem Theophraſtus in *Ethicis Characteribus cap.* 22. inter alia hoc quoque inepte ambitioſi eſſe ait; κυναρίου τελευτήσαντος αὐτῷ μνῆμα ποιῆσαι, καὶ στηλίδιον ποιήσας ἐπιγράψαι· κλάδος Μελιταῖος. *ſi catellus fuerit mortuus monumento ejus imponit columellam cum hac inſcriptione. Surculus Melitenſis.* Myronem *feciſſe & cicadæ monumentum & locuſtæ, carminibus ſuis Erinna ſignificat.* Plinius *lib.* XXXIV. *cap.* 8. confer Noſtrum *Hiſt. Anim. lib.* VIII. *cap.* 4. & *lib.* VI. *cap.* 7. & *lib.* XII. *cap.* 40. Herod. *lib.* II. Plinium *lib.* X. *cap.* 43. quos laudat codex *Konigianus*. KUHN.

3 Ἐπιστήματα] Exponit id Suidas, & recte, στῆλαι ἐπιτάφιοι. Dionyſ. Halic. *lib.* II. *pag.* 128. de Virginibus Veſtalibus propter impudicitiam punitis & defoſſis, καὶ οὔτ᾽ ἐπιστήματος, οὔτ᾽ ἐναγισμῶν, οὔτε ἄλλου τῶν νομίμων οὐδενὸς τυγχάνουσι, *neque monumentum ſepulchrale, neque parentationem, neque quicquam honorum, qui mortuis ſunt juſti aut ſolennes, conſequuntur.* In illis autem inſcribi ſolebant epitaphia. Hinc Artemidorus V. 75. ἐπιγραφῆς ἀκόλουθόν ἐστι τὸν ἀποθανόντα τυγχάνειν, *conſequens eſt & uſitatum, ut mortuus honoretur inſcriptione.* Callimachus *Epigr.* 16.

> Τιμονόη. Τίς δ᾽ ἐσσί; μὰ δαίμονας, οὔ σ᾽ ἂν ἐπέγνων,
> Εἰ μὴ Τιμοθέου πατρὸς ἐπῆν ὄνομα
> Στήλῃ, καὶ Μήθυμνα, τεὴ πόλις.

Timonoe, quæ vero es? per Deos, non agnoviſſem Te, Niſi Timothei Patris nomen, & Methymna, tua civitas, apparuiſſet in Columna. PERIZ.

ΚΕΦ. ε΄.

Περὶ Νηλέως, καὶ Μέδοντος, καὶ ἐν Ἰωνίᾳ δώδεκα πόλεων.

Ὅτι [1] Νηλεὺς ὁ Κόδρου, τῆς βασιλείας ἀμοιρήσας, ἀπέλιπε τὰς Ἀθήνας, διὰ τὸ τὴν Πυθίαν [2] Μέδοντι τὴν ἀρχὴν περιάψαι, [3] εἰς ἀποικίαν στελλομένῳ. Τῇ Νάξῳ δὲ προσωρμίσθη οὐχ ἑκὼν, ἀλλ᾽ ὑπὸ χειμῶ-

CAP. V.

De Neleo, Medonte, & duodecim Joniæ civitatibus.

Neleus filius Codri, quum regnum non obtinuiſſet, Athenas reliquit: propterea quod Pythia Medonti imperium deſtinarat, profectus in coloniam. Ad Naxum vero non voluntate, ſed tempeſtate coactus

1 Νηλεὺς ὁ Κόδρου] Νειλεὺς, FABER. Meminit Herodotus in *Calliope*. Conon in Διηγησ. A. apud Photium *Bibl.* Ammianus *lib.* XXII. & XXVII. Hellanicus apud Harpocrationem. SCHEFF. Addo locum ex Maximo Tyrio *diſſert.* 19. νῦν δὲ καὶ φιλοσοφίας ὁρῶ πολλὰς ἀποικίας, ἄλλην ἀλλαχοῦ σταλεῖσαν, ὡς ἐπὶ Βοιωτίας Κάδμον, ὡς Ἀρχίαν ἐπὶ Συρακούσας, ὡς Φάλανθον ἐπὶ Τάραντα, ὡς Νῖκα (legendum Νειλέα) ἐπὶ Μίλητον, ὡς Τληπόλεμον ἐπὶ Ῥόδον. *Jam vero etiam Philoſophiæ quaſi colonias video, aliis alio profectis, ut in Bœotiam Cadmus, ut Archias Syracuſas, ut Phalanthus Tarentum, ut Nileus Miletum, ut Tlepolemus Rhodum.* KUHN.

Νηλεὺς ὁ Κόδρου] Sic Uterque Codex. Ut adeo fruſtra ſit Faber, qui mavult Νειλεύς. Verum quidem, a Pauſania, & quibuſdam aliis Veterum, ita vocari; ſed cum Noſtro conſentit Marmor Arundelianum, in quo diſerte in hoc Nomine Η conſpicitur. Adde Strabonem *lib.* XIV *init.* qui non tantum eodem modo eum appellat, ſed & Pylium genere dicit, haud dubie, quia eodem Nelei Nomine Neſtoris quoque Pater fuit uſus. Sed & plures fuerunt Athenis *Nelei* nomine inſignes. Vere tamen corruptum eſt hoc Nomen apud Max. Tyr. *diſſert.* 19. ὡς Φίλανθον (lege Φάλανθον) ἐπὶ Τάραντα, ὡς Νῖκα ἐπὶ Μίλητον. Lege Νηλέα. Nam hic ipſe Neleus iſtic intelligitur, ut jam monuit Heinſius illic loci. PERIZ.

2 Μέδοντι] Hic abolito regni titulo primò Prætor (ἄρχων) fuit appellatus & annos viginti præfuit Athenis, Euſeb. in *Chron.* Vellejus Pater. *lib.* I. *Hujus* (Codri) *filius Medon primus Archon Athenis fuit, ab hoc poſteri apud Atticos dicti Medontidæ. Sed ii inſequentesque Archontes uſque ad Charopem, dum viverent eum honorem* uſurpabant. Duodecim illi fuerunt: quibus vitâ functis Athenienſes ſurrogarunt Archontes decennales. Qui tandem Olymp. 23. annui facti ſunt. KUHN.

3 Εἰς ἀποικίαν στελλομένῳ] Hiſtoria ſe ita habet, teſte Pauſania in *Achaicis*: Medon & Nileus Codri filii de regno inter ſe diſſidebant, negabatque Nileus ſe Medontem regnare paſſurum, quia pede claudus eſſet. Res igitur ad Apollinem defertur, cujus vates reſpondit, Medonti Athenienſium imperium deberi. Ita Nileus in coloniam dimittitur, cum fratribus & aliis Athenienſibus, qui dein Miletum aliaſque urbes in Jonia condidere. Corrigendus ergo noſter in prædictis verbis, & pro στελλομένῳ, στελλόμενος ſcribendum, ut ad Nileum, Non Medonta referatur. Dein poſt περιάψαι, comma eſt ponendum, denique Latina verſio ſic emendanda. *Nileus, filius Codri, cum regni ſpe dejectus, quia Apollo Medonti regnum detuliſſet, in coloniam mitteretur. ad Naxum &c.* [illegible] in Pauſaniæ,

μῶν۞ βιασθεὶς· ἀπᾶραι ᾗ βουλόμενον, καταπνέοντες ἐναντίοι ἄνεμοι διεκώλυον. Απορουντι δὲ αὐτῷ ὑπὲρ τῶν ἐνεϛώτων, οἱ μάντεις ἔφασαν, δεῖν καθαρθῆναι τὸ ϛρατόπεδον, 4 ὡς συμπλεόντων πολλῶν οὐ καθαρῶν τὰς χεῖρας. Προσεποιήσατο δὴ καὶ αὐτὸς ἀποκτεῖναί τινα παῖδα, καὶ δεῖσθαι καθαρμοῦ. 5 Καὶ αὐτὸς ἀνεχώρησε, καὶ τοὺς ἄλλους ἔπεισε τοὺς συνειδότας

tus appulit; ſolvere vero inde volentem contrarii venti perflantes prohibebant. Qui quum propter ea, quæ tunc eveniebant, conſilii eſſet incertus, vates reſponderunt, oportere expiari exercitum, tanquam multi ſimul navigarent, qui non puris eſſent manibus. Itaque ſimulavit etiam ipſe puerum ſe quendam trucidaſſe, & purgationis indigere. Et

niæ, ſi quis ipſa malit legere hæc ſunt: δίδωσι Μέδοντι Πυθία βασιλείαν τὴν Αθηναίων, ὅτω δὴ ὁ Νειλεὺς καὶ οἱ λοιποὶ τῶ Κόδρυ παίδων εἰς ἀποικίαν ἀπεϛάλησαν. SCHEFF. Ipſe olim aliter paulo emendaveram, εἰς ἀποικίαν δὲ ϛελλόμενος τῇ Νάξῳ προσωρμίσθη. hunc locum ut multos alios peſſime intellexit Interpres. Senſus enim Æliani fuerat. Neleum migrationis Jonicæ auctorem fuiſſe, quod ille Medonti tribuit, quamvis etiam in *hoc ipſo capite* legiſſet Νηλεὺς δὲ εἰς τὴν Ιωνίαν ἀφίκετο. itaque & doctrinam & judicium hominis vides. Obiter quoque hic monebo emendandum eſſe Laertium in *vita Thaletis* circa hanc ipſam rem, qua de agimus. FABER.

Εἰς ἀποικίαν ϛελλομένῳ] Non dubitavi recipere, quod certiſſima criſi ex ipſa Hiſtoria, etiam prout illa ab Auctore Noſtro hic traditur, reſtituendum cenſuit Schefferus, ϛελλόμενος pro ϛελλομένῳ, licet in contrarium abeant MSti. Quorſum enim in Textu & Verſione ejus retineretur manifeſtus adeo Error, idoneus tamen, quo Lectores, qui Notas non inſpiciunt ſemper, decipiantur. Satis patet ex ſequentibus, non *Medontem*, ut ferebat Verſio, cui ſummum imperium in Patria fuit aſſignatum, ſed *Nelea*, *in coloniam ex Urbe* patria *migraviſſe*, ſeu *perveniſſe in Joniam*. Malui autem vertere, *in coloniam profectus*, quam, ut reddidit ea in Notis Schefferus, *quum in col: mitteretur*. Sponte enim ſua, & quia Fratris, majoris quidem natu, ſed claudi, imperium ferre non poterat, profectus eſt. Sic XIV. 15. δὶ αὐτὸν δὲ Αρχέλαον [illegible] εἰς Μακεδόνας ϛέλλεσθαι. Et ita in Verbis [illegible] Maximi Tyrii *paulo ante* laudatis. Cæterum Athenienſes hac occaſione litis fraternæ, quum Medonti ab Oraculo adjudicata eſſet ἡ ἀρχὴ, vel ut gratificarentur Neleo, vel quia & ipſi volebant ſummum ſuæ Civitatis Magiſtratum imminui Titulo & Poteſtate, Medontem declararunt non *Regem*, ſed *Archontem*, ejuſque ἀρχὴν fecerunt magis adhuc ὑπεύθυνον, quam fuerat priorum Regum, *Regem* autem renunciarunt ipſum Jovem. Vide Pauſan. in *Meſſenicis cap.* 5. & Schol. Ariſtoph. *ad* Νεφέλ. *ipſo initio.* Sed tamen vel ſic hi Codridæ, vel Medontidæ Archontes etiam *Reges* fuerunt dicti a multis Scriptoribus, ut oſtendimus *ſupra* V. 13. PERIZ.

4 Ως συμπλεόντων πολλῶν οὐ καθαρῶν τὰς χεῖρας] Ita Lugd. niſi quod omittit τὰς. Sic *ſupra* III. 44. Πέλεις δε χεῖρας καθαρώτερος, ἢ πάρος ἦλθε. Propria autem hæc eſt locutio homicidis denotandis. Hinc Antiphon. *Orat. de cæde Herodis*: ἅπαντα τὰ δικαϛήρια ἐν ὑπαίθρῳ δικάζει τὰς δίκας τῦ φόνυ, ἵνα οἱ δικαϛαὶ μὴ ἴωσιν εἰς τὸ αὐτὸ τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας. *Omnia judicia ſub dio judicant cauſas cædis, ne judices conſpirent cum Homicidis manuum impurarum.* Sluisk. pro ὡς habet καὶ, & τινῶν pro πολλῶν. Forſan utrumque πολλῶν & τινῶν ex gloſſa fuerit ortum, legendumque ὡς καὶ συμπλεόντων οὐ καθαρῶν τὰς χεῖρας. IDEM.

5 Καὶ αὐτὸς ἀνεχώρησε &c.] Interpres iſta omiſit, quæ ſic vertenda, *tum ipſe diſceſſit* (ab exercitu,) *tum aliis, qui cædis ſibi ipſis conſcii erant, ut idem facerent, perſuaſit.* KUHN.

Καὶ αὐτὸς ἀνεχώρησε] Mirum profecto, hanc

 tam

δόντας ἑαυτοῖς· οὗ γενομένου, καὶ γνωσθέντων ἐκείνων, αὐτοὺς μὲν ἀπέλιπεν, οἱ δὲ [6] ᾤκησαν τὴν Νάξον. Νηλεὺς δὲ εἰς τὴν Ἰωνίαν ἀφίκετο, καὶ

Et ita ipſe è medio ſeceſſit, atque *ut idem facerent*, aliis, qui ſibi conſcii erant, perſuaſit: quod quum factum, & jam cogniti eſſent illi, reliquit eos, illi

tam illuſtrem luſtrationis circumſtantiam ab Interprete primo, & tôt dein Editoribus ante Kuhnium, eſſe prorſus, in Verſione æque ac in Notis, prætermiſſam. Diſcimus inde, Impios, qui expiari debebant, ſeceſſiſſe e medio, ne ſcilicet ſuo contagio reliquos contaminarent. Οὐ γὰρ θέμις, βέβηλον ἅπτεσθαι δόμων, *nec enim fas eſt, impurum contingere ædes*, ut cecinit Euripides *Proteſilao*. Vide Schol. Soph. *Oed. Colon.* v. 10. Sic ergo Oreſtes, occiſa Matre, quum veniſſet ad Trœzenios, & ab iis expiari vellet, quia nemo Trœzeniorum eum domo recipere, οἴκῳ δέξασθαι, volebat, manere debuit in tentorio quodam, uſque dum expiatus eſſet, ut refert Pauſan. *Corinth. cap.* 32. Sed & hinc non tantum ipſi Impii, qui cædem admiſerant, ut patet ex Hippota inter Heraclidas, qui Carnum, Vatem Apollinis, occiderat, & ideo oborta inter ipſos peſtilentia, ejectus ab iis eſt ex caſtris. Vide Cononem *Narrat.* 26. ſed & qui eorum vicem ſuſtinebant, immo & victimæ, ejiciebantur extra Urbem in Exilium. Servius *ad Virg. Æneid.* 11. 57. apud *Maſſilienſes* ait, *quoties peſtilentia laborarent, unum ſe ex pauperibus obtuliſſe alendum anno integro, qui dein verbenis ornatus circumducebatur per totam civitatem, cum Exſecrationibus, ut in ipſum reciderent mala totius civitatis, & ſic projiciebatur.* Similiter apud Romanos, *Urbe luſtrata, Capra per Urbem ducta cornibus ardentibus porta Nævia emittebatur relinquebaturque*, aliarum vero *Hoſtiarum cinis in mare ſpargebatur*, ut refert Obſequens *cap.* 104. Solebant autem talia piacula, & ſuccedaneæ victimæ, etiam e longinquo duci vel trahi, ne propius contactæ polluerent ipſos trahentes, *quo* alludit Plinius *Panegyr. cap.* 81. narrans Domitianum, quando navi vehebatur, quia perpeti non poterat pulſum aut fragorem remorum, ab alia navi protractum: *itaque procul*, ait, *ab omni ſono, inconcuſſus ipſe & immotus, religato revinctoque navigio, non ſecus ac Piaculum aliquod, trahebatur.* Vide Lipſium. Sumpta autem illa videntur, & ad Gentes tranſlata, ex Moſaicis. Nam ſicuti hic Neleus, tanquam impius & impurus, ſeceſſit aliquantiſper ex caſtris, ut purgaretur, ſic Maria, quum rebellaſſet in Moſen, leproſa primum evaſit: Lepra autem illhæc adhibita fuit unice a Deo ad declarandam illius impietatem & crimen, quod *ipſi inhærebat*, ut dicitur Numer. XII. 11. id quod in aliis etiam, & nominatim Uzzia Rege, accidit. Deinde vero ut purgaretur & luſtraretur, ex caſtris ſeptem dies excluſa fuit, ut traditur *Numer. d. cap.* Sed & in ipſis expiationibus leproſorum adhibebantur duæ aves, quarum una mactabatur ſupra vivam aquam, altera ad luſtrandum & conſpergendum leproſum adhibita dimittebatur viva, *Levit.* XIV. 5. 6. 7. Plane ut in Publico Expiationum Feſto duo Hirci admovebantur altari, & alter offerebatur in Expiationem, alter vero, in cujus caput ab Sacerdote derivabantur peccata totius populi, emittebatur dein in terram remotam vel deſertam. Ille autem, cujus opera vel manu emittebatur, tanquam illo contactu impuratus, lavare ſe & veſtimenta ſua debebat, ut in caſtra ac cœtum reliquorum civium redire poſſet. Vide *Levit.* XVI. 9. 10. 20. 21. 22. 26. PERIZ.

6 ᾤκησαν τὴν Νάξον] Ter occurrit hoc Capite illud Verbum in antiquis Edd. ſuperioris ſæculi, ut & in MS. Lugd. At in Tornæſianis & reliquis hujus ſæculi legitur in *extremo Capitis* ᾤκισε. Et ita Sluisk. non tantum iſtic, ſed & mox ᾤκισε Μίλητον. Ut adeo ſatis liqueat, librarios ſæpe confudiſſe hæc vocabula propter convenientiam literarum ſimul & ſignificationis, aliquantulum tamen diverſæ. Neque id mirum, quum in Indice ſuo etiam Schefferus illa confuderit & utrumque ad unum οἰκέω retulerit. Kuhnius in eodem Indice malit [illegible] in locis hujus Capitis legi [illegible], *condiderunt.*

καὶ πρῶτον μὲν 7 ᾤκισε Μίλητον, Κᾶρας ἐξελάσας, καὶ Μυγδόνας, καὶ Λέλεγας, καὶ ἄλλους βαρβάρους, 8 ἀφ' ὧν αἱ δώδεκα πόλεις ἐκλήθησαν ἐν Ἰωνίᾳ. Εἰσὶ δὲ αἵδε· Μίλητος, Ἔφεσος, 9 Ἐρυθραὶ, Κλαζομεναὶ, Πριήνη, 10 Λέβεδος, Τέως,

illi vero Naxum inhabitarunt. Neleus autem pervenit in Joniam, & primum condidit Miletum, ejectis Caribus, & Mygdonibus, & Lelegibus, aliiſque barbaris, à quibus duodecim Joniæ civitates appellatæ ſunt. Sunt autem hæ: Miletus, Epheſus, Erythræ, Clazomenæ,

derunt. Ego contrarium malim. Nam certe Neleus non *condidit* vel *exſtruxit* & *exædificavit*, quod proprie eſt ᾤκισε, Miletum, ſed eam, expulſis prioribus incolis, *inhabitavit*, ſeu ſedem ibi fixit, quod eſt ᾤκησε. Atque ita relicti in Naxo eam ᾤκησαν, *inhabitaverunt*, *incoluerunt* deinceps. Plane ut IX. 16. τὴν Ἰταλίαν ᾤκησαν πρῶτοι Αὔσονες. Et τὴν Ἰταλίαν δέ φασι, οἰκῆσαι ἔθνη παμπολλα, καὶ ὅσα οὐκ ἄλλην γῆν. Immo quamplurimæ πόλεις ᾤκησαν τὴν Ἰταλίαν. Satis patet Verbi ſignificatio in iſta phraſi. Non negaverim tamen, hic etiam ferri poſſe, ſi id ferrent MSti, ᾤκισαν τὴν Νάξον, h. e. *urbem*, *vel domicilia exſtruxerunt ſibi in ea inſula*. Sic Thucyd. I. 10. de Lacedæmone, οὔτε ξυνοικισθείσης πόλεως, κατὰ κώμας δὲ τῷ παλαιῷ τῆς Ἑλλάδος τρόπῳ οἰκισθείσης, *Urbe, cujus domus non continua ſerie ſunt exſtructæ, ſed per varios vicos antiquo Græciæ more*. Sed nulla ratio eſt, quare hoc præferamus Mſtis & vulgatæ lectioni. In extremo tamen Capitis ſi quis retinere malit ᾤκισε, non refragabor vehementer. Nec enim videtur unus ille Neleus plures incoluiſſe Urbes. Niſi tamen ita ſit intelligendus iſte locus, ut per ſocios migrationis ſuæ iſtas poſtea Urbes quoque incoluerit, dum illos dein in eas miſit, quod pene verum putem. Dux enim facere cenſetur ipſe, quod per homines ſuo imperio ſubjectos facit. Neque veriſimile eſt, eum tot Novas Urbes *condidiſſe*, cum XII. jam haberet. Mox Lugd. habet, καὶ πρώτην μὲν ᾤκησε Μίλητον. PERIZ.

7 Ὤκησε] Bis legitur ᾤκησε ab οἰκέω. Malim ᾤκισε ab οἰκίζω, quod eſt *condo*. GESN. Reſtitui ᾤκισε, quod malebat Geſnerus, & firmant [illegible]. In Marmor. Oxon. *Epoch.* XIII. [illegible] ΝΕΛΕΥΣ ΩΙΚΙΣΕ. Sed & a Theocrito *Idyll.* XXVIII. 3. *Miletus* dicitur Νείλεω πόλις, & Mileſii Νηλεΐδαι vocantur ab Apollon. Rhod. *lib.* I. *Argon.* 959 obſervante Illuſtr. Spanhemio *ad Callimachi Hymn. in Dianam* 227. οἰκίζειν πόλιν enim non ſolum dicitur ille, qui urbem exædificat, ſed & qui eam inſtaurat & munit: ſicut *condere* uſurpatur a Juſtino *lib.* I. *cap.* 2. *Babylonem condidit Semiramis.* & *lib.* IX. *cap.* I. de Byzantio: *urbs condita eſt a Pauſania rege Spartanorum.*

8 Ἀφ' ὧν αἱ δώδεκα πόλεις ἐκλήθησαν] Quid hoc, *a quibus Barbaris duodecim illæ urbes nominatæ ſunt*? Imo, ut opinor, ἐκτίσθησαν, *conditæ fuerant*. FABER. Ἐκλήθησαν hic non excludit ἐκτίσθησαν, ſed potius includit aut ſupponit. KUHN.

Ἀφ' ὧν αἱ δώδεκα πόλεις ἐκλήθησαν] Verba ambigua, & minime intellecta, quæ cauſa eſt, quare ea conjectando ſollicitaverit Faber, legens ἐκτίσθησαν. Schefferus id repetit: Kuhnius *includi* putat vulgatæ lectioni, quia qui Nomen dant Urbi, plerumque ſunt Conditores ejus. Sed nihil hic mutandum, ut neque mutant MSti. Senſus autem eſt, a quibus hæ Urbes cognominabantur, ita ut Hæc diceretur eſſe Carum, Iſta Mygdonum, Illa Lelegum, Alia Aliorum Urbs. Sic Pauſan. *Achaic. cap.* 7. καλοῦνται οὐ πατρόθεν οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ ταὐτὰ Ἕλλησιν, *Romani non cognominantur a Patribus ita, ut Græci*, quorum Nomini tantum additur, cujus *Patris* ſint *Filii:* quo ſolo etiam πατρόθεν appellandi modo aliquando illi, ſuo ipſorum nomine prætermiſſo, deſignantur, ut *ſupra* VI. 2. Ὁ Ἁρμοδίου. Sic ὀνομασθῆναι ἀνδρὸς dicitur Mulier, *Tobiæ cap.* III. dum hujus aut illius *Viri Uxor nominatur*. Paulo aliter *Jeſa.* IV. I. Mulieres ad Virum, quem de-

Τέως, Κολοφὼν, Μυοῦς, Φώκαία, Σάμος, καὶ Χῖος. Καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς ὕστερον ᾤκισε πόλεις 11 ἐν τῇ ἠπείρῳ.

menæ, Priena, Lebedus, Teus, Colophon, Myûs, Phocæa, Samus & Chius. Alias etiam multas poſtea in continente urbes condidit.

ΚΕΦ. CAP.

ſiderabant Maritum, τὰ ὄνομα τὸ σὸν κεκλήσθω ἐφ᾽ ἡμᾶς, *nomen tuum nominetur ſupra nos*, h. e. appellemur abs Te, dicamur Tuæ. Sic Jerem. XXV. 30. *in Urbe, ſuper quam nominatur nomen meum*, בעיר אשר נקרא שמי עליה, h. e. quæ dicitur Mea Urbs atque ita ex Me cognominatur, non Proprio quodam Cognomine, ſed Appellativa deſignatione. Quod Tacitus *An. l.* XIV. ait cenſuiſſe quoſdam, ut Tiberii Nomini adſcriberetur *Juliæ Filius*, id Dio Caſſius *lib.* LVII. ait, ἀπ᾽ αὐτῆς ἐπικαλεῖσθαι, addens, ὅπως, ὥσπερ οἱ Ἕλληνες πατρόθεν, οὕτω καὶ ἐκεῖνος μητρόθεν ὀνομάζηται. *ut, ſicut Græci a Patre, ita & ille a Matre denominaretur.* Sic ergo & hæ Urbes in vulgari ſermone, dum dicebantur illorum Barbarorum Urbes, ἀπ᾽ αὐτῶν ἐκλήθησαν. PERIZ.

9 Ἐρυθραί] Vellejus Pat. *lib.* I. *cap.* 4. *Erythram* vocat.

10 Λέβεδος] Sic ſcribendum teſte Cl. Johan. Meurſio *lib. de Fort. Attic. cap.* 6. ubi teſtimonia ad fulciendam hanc ſcripturam adducit ex Strabone, Vitruvio, & Vellejo Paterculo: ante λέσβος legebatur. Firmat idem MS. B. SCHEFF.

Λέβεδος] Recte hoc reſtituit Meurſius, & recepit Schefferus. Neque tantum Paris. B. ſed & Lugd. Noſter id firmat. Λέσβος, quod antiquæ Edd. & Sluisk. habent, nihil ad Joniam, ſed ad Æolidem pertinet. PERIZ.

11 Ἐν τῇ Ἠπείρῳ] Vultejus vertit *in continente*. quærendum potius, an verti debeat *in Epiro regione*. GESNER. Fruſtra eſt qui hîc de *Epiro*, regione ita dicta agi putavit, reddiditque *multas in Epiro civitates condidit.* Non enim legimus *Nileum* in *Epirum* contendiſſe, ibique urbes ab eo conditas. Ἤπειρος hoc loco opponitur *oræ maritimæ*, in qua urbes Jonicæ partem maximam ſitæ ſunt, adeoque mediterraneam continentem ſignificat. Ita Strabo *lib.* XIV. Samum negat vini melioris feracem, καίπερ τῆς Ἠπείρου σχεδὸν περιεχούσης πάσης τοὺς ἀρίστους ἐκφερούσης οἴνους. *quamvis proxima terra continens tota fere generoſum vinum gignat.* Herodotus urbes Jonicas recenſens in *Clio. pag.* 60. ἔτι δὲ, inquit, τρεῖς ὑπόλοιποι Ἰάδες πόλιες, τῶν αἱ δύο μὲν νήσους οἰκέαται, Σάμον τε καὶ Χίον· ἡ δὲ μία ἐν τῇ Ἠπείρῳ ἵδρυται, Ἐρυθραί. *reliquæ ſunt tres civitates Jonicæ, quarum duæ inſulas habitant, Samum videlicet & Chium: tertia in continenti ſita, Erythræ.* Ita hunc locum Valla benè interpretatur. Ex quo etiam apparet, Noſtrum de induſtria Samo & Chio, urbibus inſularibus ſubjeciſſe ex adverſo alias in continenti ſitas urbes. Bene igitur Vultejus ἐν Ἠπείρῳ verterat *in continente.* Geſnerus autem quæſivit, an potius verti debeat in *Epiro* regione, quod dein ἀβασανίστως placuit editoribus poſterioribus. KUHN.

ΚΕΦ. ϛ'.

Περὶ ἀγραμματίας ϗ ἀπαιδεύσιας τῶν βαρβάρων.

Τῶν ἀρχαίων φασὶ Θρᾳκῶν μηδένα ἐπίϛαθαι γράμματα. Ἀλλὰ ϗ ἐνόμιζον αἴσχιϛον εἶναι πάντες [1] οἱ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντες βάρβαροι, χρῆσθαι γράμμασιν. Οἱ δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὡς λόγος, ἐχρῶντο αὐτοῖς μᾶλλον. Ἐνθέν τοι καὶ τολμῶσι λέγειν, [2] μηδὲ τὸν

CAP. VI.

De Barbarorum inſcitia literarum & diſciplinæ.

Ex veteribus Thracibus neminem ajunt literas noviſſe. Immo turpiſſimum eſſe putarunt omnes Europam inhabitantes Barbari, literis uti. Aſiatici vero, ut traditur, magis ſunt iis uſi. Unde affirmare etiam audent, ne Orphea quidem eruditum

1. Οἱ τὴν Εὐρώπην] Teſtes etiam Germani, apud quos olim *Literarum ſecreta viri pariter ac fœminæ ignorabant*, ut ait Tacit. *de Mor. G.* 19. 1. Nimirum *optimus quiſque facere, quàm dicere, ſua ab aliis benefacta laudari, quam ipſe aliorum narrare malebat*, quod de priſcis Romanis ſcribit Salluſt. *bello Catil.* Et ſic bellicoſiſſimi quique, quales Europæi præ aliis gentibus ſemper habiti. Sic Marius apud prædictum auctorem in *Jugurt. Neque literas Græcas didici, parum placebat eas diſcere, quippe quæ ad virtutem doctoribus nihil profuerunt.* SCHEFF. Pauſanias tamen in *Bœoticis* de Thracibus Europæis, olim gentem illam fuiſſe Macedonibus δεξιωτέρων ϗ ὐχ ὁμοίως εἰς τὰ θεῖα ὀλίγωρον, *dexteriorem nec æque rerum divinarum negligentem.* ibidem rejectis de Orpheo tralatitiis fabulis eum ſuo tempore præſtantiſſimum fuiſſe Poëtam ſtatuit: Strabo etiam *lib.* x. veterem Muſicam Thracibus, Orpheo, Muſæo, Thamyri deberi ait. Ideoque Noſter dubitare videtur, an *Androtioni*, alia omnia de Thracibus tradenti fides habenda ſit. *Androtion* ille περὶ Ἀτθίδος ſcripſit ut Stephan. *de Urbibus* in Δελφοὶ habet. unde Noſter forte hæc deſumpſit. KUHN.

2 Μηδὲ τὸν Ορφέα σοφὸν γεγενῆσθαι] Idem facit Diogenes Laërtius in *proœmio*, ἐγὼ inquit, εἰ τὸν περὶ θεῶν ἐξαγορεύσαντα τοιαῦτα χρὴ φιλόσοφον καλεῖν [illegible] Et Plinius *lib.* xx. *cap.* 1. inter primos Magicæ vanitatis auctores numerat. SCHEFF. Cicero *l.* 1. *de Nat. Deor. Orpheum Poetam docet Ariſtoteles nunquam fuiſſe & hoc Orphicum carmen Pythagorici ferunt cujuſdam fuiſſe Cecropis:* Qui ſpecimen Orphici carminis noſcere deſiderat, in Scriptoribus Eccleſiaſticis paſſim, cum adverſus Gentes ſtilum ſtringunt, ejus obſcœnitatem deprehendet. Annon hoc eſt vere Treïcium, quod de Jove Optimo, Maximo ſcripſit?

Ζεῦ κύδιϛε μέγιϛε θεῶν. εἰλυμένε κόπρος (l. κόπρον)
Οση μηλείη, ὅση τ' ἵππων, ὅση τε
Ημιόνων.
Jupiter, glorioſe, Deorum maxime, fimo involute.
Sive ſit ovium, ſive equorum, ſive etiam Mulorum.

Ita voluit Jovis τὸ ζωογόνον καὶ φερέσβιον deſcribere, non luculenter, ſed potius lutulente. KUHN.

Σοφὸν] Expone, *eruditum, literis excultum, qui multa legerit, & ita didicerit ac ſciverit.* De *literis* enim hic agitur, & illis diſciplinis, quas Eruditi & Philoſophi ex aliorum ſcriptis maxime hauriunt, non de illa Sapientia, quæ viribus ingenii & judicii, atque uſu rerum & prudentia comparatur.

Videor

² τ' Ὀρφέα σοφὸν γεγονέναι, ³ Θρᾷκα ὄντα, ⁴ ἀλλ' ἄλλως τοὺς Μύθους αὐτοῦ ⁵ καταψεύσασθαι. Ταῦτα ⁶ Ἀν-

tum fuiſſe, quippe Thracem, ſed temere Fabulas de eo eſſe mentitas. Hæc Androtion tradit, ſi cui fide eſt

Videor autem mihi intelligere, quid voluerit aut ſcripſerit Androtion, homo Atticus. Nempe tradebant plerique, Eleuſinia, vel eorum Myſteria, ab Eumolpo Thrace potiſſimum profecta: at Alii referebant ea ad Eumolpum, *non Thracem* illum, ſed ad Ejus Trinepotem, Muſæi Poëtæ Filium, hominem Atticum. In hac ſententia erat & Hiſter, & Androtion, ut liquet ex Schol. Sophoclis *ad Oedip. Colon. v.* 1046. Eam itaque exponens Androtion, refutavit ſimul ſententiam eorum, qui ex Thracia repetebant diſciplinas ſacras & profanas, & affirmavit contra, antiquiſſimis illis temporibus Thraces nullis fuiſſe Literis Uſos, nedum excultos. Cumque alii (ipſe Ariſtoph. *Βατράχ. p.* 620.) ab *Orpheo* profectas dicerent τὰς τελετάς, immo illum in Ægyptum abiiſſe, atque inde reportaſſe omnem Theologicarum rerum, tum Luſtrationum, Inferni, & Poeſeos ſcientiam, ut videre eſt apud Diodor. Sicul. *lib.* I. & IV. ac Pauſan. in *Bœoticis*: quæ etiam cauſa eſt, quare Lucianus in *Fugitivis pag.* 791. fingat Philoſophiam prius *veniſſe in Thraciam ad Eumolpum & Orphea, ac dein præmiſiſſe illos in Græciam, quorum veſtigia demum ipſa eo ſit ſecuta.* Androtio contra ea, non tantum illa Eumolpi Thracis dixit eſſe falſa, ſed & quæ de *Orpheo* traduntur. Auctor tamen Noſter parum fidei videtur in his habere Androtioni. Et ſane certum quidem eſt, literas primis temporibus magis floruiſſe in Aſia, quod Androtio ait, quam in Europa, quum inter ipſos Græcos primi Sapientes, ut & Scriptores cujuſque artis & ſcientiæ, fuerint Aſiatici, veluti Homerus, Thales, Scylax, Herodotus, Hippocrates. Sed tamen ſi id ille egit, ut Græcos ſuos & Athenienſes in hoc literarum genere illis tam antiquis temporibus diſtingueret a Thracibus, tanquam ſolis, vel magis tunc barbaris, haud dubie erravit, quum utique Athenienſes a Thracibus, & eorum inſula Samo, prima ſua ſacra acceperint, quum etiam Græci antiquiſſimam Muſarum ſedem in illis locis Thraciæ, ubi habitavit Orpheus, collocarint, unde etiam *Pierides* illæ & *Libethrides* fuerunt dictæ ab illius Patria. Sed & Pauſanias *Bœot. cap.* 29. diſerte ait Thraces Macedonibus fuiſſe *præſtantiores*, cum aliis in rebus, tum in religionibus Deorum. Extendebatur autem tunc Thracia uſque ad Theſſaliam, ſeu juxta mare Ægeum uſque ad Fluvium Peneum, ut diſerte ait Strabo *lib.* I. Sed & intra ipſam habitavere olim Græciam proprie dictam Thraces. Certe Pauſan. *Atticis cap.* 41. de Thracibus agens, πάλαι γὰρ τῆς νῦν καλουμένης Ἑλλάδος βάρβαροι τὰ πολλὰ ᾤκησαν. *Olim enim ejus regionis, quæ nunc Græcia dicitur, pleraque inhabitarunt Barbari.* Atque ideo in antiquis Fabulis toties legimus Athenienſibus negotium fuiſſe cum Thracibus. Sic non modo Eumolpus Thrax auxilium tuliſſe Eleuſinienſibus dicitur, ſed & Boreas Thrax rapuiſſe Erechthei Filiam, & Tereus, qui Prognen Pandionis Filiam duxit, *Thrax* dicitur, licet habitaverit in Phocide. Vide Pauſan. in *Atticis c.* 5. & *Phocicis cap.* 4. Quapropter facile Ego crediderim, *Orphea* non fuiſſe literis illis eruditis quæ poſtea demum exortæ ſunt ipſa in Græcia, jam tunc excultum, ſed tamen fuiſſe Virum *Sapientem*, qui multa invenerit & inſtituerit, quæ dein ad Græcos & Athenienſes ipſos ſint propagata: Hos vero illa dein in majus extuliſſe, & multis contaminaſſe fabulis, ſicuti ejus nomine *Hymnos* edidere, qui ab omnibus doctis non quidem rejiciuntur plane, ut nuper faciebat Poëta quiſpiam, quum ex illis conſutaretur, ſed referuntur ad Piſiſtrati tempora. PERIZ.

3 Θρᾷκα] Ex Lebethris, Thraciæ urbe, Suidas. SCHEFF.

4 ἀλλ' ἄλλως] ἄλλως eſſe legendum, docet Voſſius *Inſt. Gr.* I. *cap.* 11. ubi ait noſtrum non id dicere, quod voluit Interpres, ſed oſtendere, alios carmina illa ſub Orphei nomine propoſuiſſe. Sed ἄλλως placet & Hornio in *Hiſtor. Philoſoph.* ut [illegible] …dubi-

6 Ἀνδροτίων λέγει, εἴ τῳ πιςὸς ὑπὲρ τῆς ἀγραμματίας καὶ ἀπαιδευσίας Θρᾳκῶν τεκμηριῶσαι.

eſt dignus ad declarandam Thracum imperitiam literarum, & inſcitiam.

ditiſſimus & amiciſſimus Dn. Titius in noviſſima editione *Manuductionis* utiliſſimæ *ad excerpendum*, quem tamen diſcas hinc, non eſſe primum hujus emendationis auctorem. SCHEFF. Voſſius legit ἀλλ' ἄλλες &c. hoc ſenſu, ut *alios hæc carmina ſub Orphei nomine propoſuiſſe dicat Ælianus.* mihi longe aliter videtur, & cum ἄλλως ſignificet *temere*, interpretari mallem, *Veteres fabulas multa de Orpheo temere mentitas ei tribuendo quæ nunquam fuiſſent.* FABER. Malim cum Fabro vulgatam retinere vel hoc nomine, quod Noſter etiam *l.* II. *c.* 41. ἄλλως uſurpavit in ſignificatione gemina germanâ: ἐπεγέγραπτο, inquit, τῇ ἀρχῇ ἄλλως, *fruſtra ſibi imperii titulum uſurpaverat.* Heſychius. ἄλλως, ματαίως, ὡς ἔτυχεν, ἢ ἀλλοίως, ἢ μάτην. vide Suidam quoque. Ulpianus *in Olynthiac.* II. *Demoſthenis.* τρία σημαίνει παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἄλλως, οἷον τὸ κατ' ἄλλον τρόπον, ἢ τὸ κατὰ φύσιν, ὡς ἐνταῦθα, ἢ τὸ μάτην. ἄλλως *tria ſignificat, vel alio modo, vel ſecundum naturam, ut hoc loco, vel fruſtra.* quæ ultima ſignificatio huic loco convenit. KUHN.

Ἀλλ' ἄλλως τὲς μύθους αὐτῦ καταψεύσασθαι] Voſſius *de Arte Gramm.* I. II. legit ἄλλες, & vertit, *alios ejus fabulas eſſe ementitos.* Sequuntur cum Hornius & Schefferus. At Faber & Kuhnius retinent vulgatam, & exponunt, longe aliter, quam fecit Interpres, *Veteres Fabulas temere de eo eſſe mentitas.* Ut ita αὐτῦ non regatur a μύθες, ſed a καταψεύσασθαι. Et ſane ſolet hoc verbum ita conſtrui, ac, ſi quidem vera eſt hæc lectio, tum ſane veriſſima eſt illa Interpretatio. Pene tamen putem, ſcripſiſſe Auctorem κατεψεῦσθαι, ut ita dicatur, *temere*, ſine auctoritate aut fide Hiſtoriarum, *fabulas Orphei eſſe confictas*, quod ſenſui & certe nexui videtur magis congruere. Ita XII. 36. εἰ μὴ ἄρα ἐκ εἰσὶν Ἡσιόδε τὰ ἔπη, ἀλλ' ὡς πολλὰ καὶ ἄλλα κατέψευσαι αὐτῦ, *niſi tamen illa carmina non ſint Heſiodi, ſed, ſicut multa etiam alia ejus ſuppoſita ſunt, falſum gerant titulum.* Et ſic plane Athenæus XV. 16. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς Ἀριςοτέλης ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ, εἰ μὴ κατέψευσαι ὁ λόγος, φησὶν, *ſed & Ariſtoteles in Apologia, niſi ille Liber ſuppoſitus ſit, ait.* Plutarch. *Themiſt. pag.* 112. ἃ δὲ τέτων ἐξαρτῶσιν ἔνιοι διηγήματα, δοκεῖ κατεψεῦσθαι, *quas vero his annectunt quidam narrationes, eæ videntur confictæ.* PERIZ.

5 Καταψεύσασθαι] Varia enim vitia, & talia quidem, quæ vix à ſceleſtis hominibus committuntur, diis in eis tribuit. Uti docet Laertius. Scripſit & de herbis aliqua, ut teſtatur Plinius *lib.* XXV. *cap.* 2. in quibus miras eis vires & ridiculas nonnunquam affingit. SCHEFF.

6 Ἀνδροτίων] Scripſit res Atticas ab ipſis initiis uſque, unde ab omnibus Scholiaſtis laudatur ſæpiſſime. Perduxit minimum uſque ad XXX. Tyrannos, ut liquet ex Harpocrat. Συγγραφεῖς Appellavit opus ſuum Ἀτθίδα, cujus Varii citantur libri, etiam *Duodecimus*, ab Harpocr. Ἀμφίπολις. Veteres ille fabulas ſtuduit revocare ad fidem & veritatem Hiſtoricam, ut non tantum ex iis, quæ de Orpheo tradidit, liquet, ſed & ex eo, quod ſimiliter *Amphictyonum* conſeſſum negavit ab *Amphictyone Deucalionis F.* inſtitutum, verum ab *Amphictyonibus*, h. e. vicinis, ſic appellatum, Pauſan. *Phocicis cap.* 8. *Spartos* quoque *Cadmi* tradidit, non ex dentibus draconis in terra conſitis ortos, ſed ex eo, quod venerint cum Cadmo ex Phœnice Σποράδες, Vagi homines, & Varii generis, ſeu quod *ſparſim*, Σποράδην, habitaverint, quod nos ex eo docent Scholiaſtæ. Pindari *Iſthm. Od.* 7. Euripid. *Phœniſſ.* 674. & Lycophr. *Alex.* 206. Pagum denique Atticum *Colonum*, negavit *Hippium* dictum, quod ibi, ut vulgo ferebatur, Neptunus Equos primum junxerit vehiculo, & frenaverit, ſed aliis de cauſis, quod ſcilicet iſtic Muliones conſiſterent, & eſſet Neptuni Hippii, & Minervæ Hippiæ templum, Schol. Sophoc. *Oed. Colon.* 702. Voſſius hunc *Androtionem* retulit inter Incertæ ætatis Scriptores: videmur tamen ex Plutarcho ejus ætatem aliquo poſſe modo colligere. Ab eo enim in *lib. de Fuga* inter *Veteres* nominatur poſt *Thucydidem*, *Xenophontem*, *Philippum*, *Timæum*, Ἀνδροτίων Ἀθηναῖος ἐν Μεγάροις. Videtur itaque ſcripſiſſe paulo poſt *Timæum*, qui vixit & ſcripſit tem-

pore Pyrrhi Epirotæ, & ſcripſiſſe ſtante tamen adhuc Rep. Athenienſium, cujus unius Hiſtoriam reliquit, & a qua in exilium fuit miſſus, & unde ideo in proximam abiit Urbem, *Megara:* Seu, ut diſertius loquar, ſcripſiſſe ante Mummii Achaici tempora. PERIZ.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ ἐστιωμένων γάμων ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρου, ὅτε Δαρεῖον ἐνίκησεν.

Ἀλέξανδρος ὅτε Δαρεῖον εἷλε, γάμους εἱστία καὶ ἑαυτοῦ [1] καὶ τῶν φίλων· [2] ἐνενήκοντα ϛ ἦσαν οἱ γα-

CAP. VII.

De celebratis nuptiis ab Alexandro poſt victum Darium.

Alexander quum Darium viciſſet, nuptias & ſibi & amicis fecit: erant autem, qui uxores ducerent, nona-

Integrum hoc caput habes apud Athenæum *lib.* XII. ex Charetis *libro decimo hiſtoriæ Alexandri.* SCHEFF.

1 Καὶ τῶν φίλων] *Ne ſolus vitiis eorum, quos armis ſubegerat, ſuccubuiſſe videretur.* Judicium Juſtini *lib.* XII. *cap.* 4. IDEM.

2 Ἐνενήκοντα ϛ] Apud Athenæum eſt, ἐνενήκοντα πρὸς δύο. Apud Plutarchum *Orat.* I. *de Fortuna Alexand.* ἑκατὸν Περσίδας νύμφας, ἑκατὸν νυμφίους Μακεδόνας καὶ Ἕλληνας fuiſſe ſcribit. Et hic numerus cum lectis convenit, de quibus mox ſubjicitur. IDEM.

3 Ο ἀνδρὼν] Notabat conclave conviviis deſtinatum, quæ erant Virorum: nam Feminæ apud Græcos *in convivium non adhibebantur niſi propinquorum*, ut ait Nepos in *Præfat.* Vitruv. VI. I. *Græci ἀνδρῶνας appellant œcos, ubi convivia Virilia ſolent eſſe, quod eo Mulieres non accedant.* Vide ibi Lexicon Vitruv. Hinc Eurip. *Herc. Fur.* 954. inducit Herculem, irruentem μέσον ἐς ἀνδρῶνα, atque iſtic σκευάζεσθαι θοίνην, *parare epulas.* Dicendum autem ἀνδρὼν, non ἀνδρεὼν, notat Phrynichus in ἐπιτ. Athenæus, ex cujus *lib.* XII. *cap.* 9. Noſter Hiſtoriam hanc ſumpſit, ſicut ille ex Charetis *Hiſtoriis Alexandri*, habet hic illud Vitruvii, *œcus.* Nam ait, ἦν δὲ ὁ οἶκος ἑκατοντάκλινος, plane ut Pollux I. 8. ait, λέγεται δὲ οἶκος τρίκλινος, πεντάκλινος, καὶ δεκάκλινος. PERIZ.

4 Υφῆς βαρβαρικῆς] h. e. Babylonicæ, quæ pretioſiſſima habebatur, ut ex Plauti *Sticho A.* II. *ſc.* 2. Plinio, aliiſque cognoſcimus. SCHEFF. Intelligit ſine dubio Babylonicas veſtes, ſeu ſtragulas, quæ texendo pingebantur. Vide Salmaſ. *ad Vopiſcum Carino pag.* 857. PERIZ.

5 Ἐν δὲ τῇ αὐλῇ] Hoc eſt, *veſtibulo*, ut jam docui *ſupra* III. 4. Erat autem hocce veſtibulum *quatuor ſtadiorum in circuitu*, teſte Athenæo. Mox videtur Auctor, repetendo verbum Εἱστιᾶτο, voluiſſe *Legationes & peregrinantes Græcos* ſeparare à *Militibus*, atque ideo diſtinctione ſum uſus majore. Sed tamen Athenæus omnes conjungit, & in veſtibulo pariter exceptos ait. IDEM.

6 Προσαλπιστὰ] Mallem, πρὸς σάλπιγγα, ut habet Athenæus. SCHEFF. ὅπερ προσαλπιστὰ videntur eſſe, quæ tubâ indicuntur, ut hodieque in principum aulis fieri aſſolet. Locum igitur hunc in modum interpretarer, *claſſicum, quo milites ad concionem vocabantur, ſi cecinit, convivio excedendum erat.* συγκλητικὸν ᾄδειν veteres Latini reddiderunt *inlicium canere*, videatur Feſtus in *voce*, *Inlicium.* KUHN.

Προσαλπιστά] Mallet Schefferus πρὸς σάλπιγγα, ut ſane habet Athenæus. Et [illegible] quoque ſecunda, at multo [illegible] Manus Sluiskinni [illegible] tuetur vulgatum. [illegible] hoc vocabulum, ſive ab Auctore [illegible]

γαμοῦντες, καὶ ἰσάριθμοι τούτοις οἱ θάλαμοι. Ην δὲ [3] ὁ ἀνδρὼν, ὁ ὑποδεχόμενος καὶ ἑστιῶν αὐτοὺς, ἑκατοντάκλινος· καὶ ἑκάστη κλίνη ἀργυρόπους ἦν, ἡ δὲ αὐτοῦ χρυσόπους· καὶ κεκόσμηντο πᾶσαι ἁλουργοῖς καὶ ποικίλοις ἱματίοις [4] ὑφῆς βαρβαρικῆς μεγατίμου. Συμπαρέλαβε δὲ εἰς τὸ συμπόσιον καὶ τοὺς ἰδιοξένους, καὶ κατέκλινεν ἀντιπροσώπους ἑαυτῷ. [5] Εν δὲ τῇ αὐλῇ εἱστιῶντο αἵτε ἄλλαι δυνάμεις, αἱ πεζαὶ, καὶ αἱ ναυτικαὶ, καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ αἱ πρεσβεῖαι δὲ εἱστιῶντο, καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες Ελληνες. Καὶ ἐγένετο τὰ δεῖπνα [6] προσαλπιστά· τὸ μὲν συγκλητικὸν μέλος [7] ἦδον, ὅτε αὐτοὺς ἐχρῆν παριέναι ἐπὶ τὴν δαῖτα· τὸ δὲ ἀνακλητικὸν,

nonaginta, & eodem illis numero thalami. Locus vero convivii, quo recipiebantur & accumbebant, centum habebat lectos: & erat unuſquiſque argenteis pedibus, ipſius vero, aureis: omneſque purpureis erant & pictis ſtragulis ornati texturæ barbaricæ pretioſiſſimæ. Recepit etiam in convivium peculiares hoſpites ſuos, quos ſibi è regione accumbere juſſit. In aula vero, *ſeu veſtibulo*, excipiebantur reliquæ copiæ, pedeſtres & navales, & equites: legati quoque excipiebantur, & peregrinantes apud eum Græci. In conviviis autem hiſce ſignum dabatur tubis: cantabant modulos convocandæ concionis, quando ad menſam eos venire oportebat: id vero

ve aliunde ſumptum, elegantis eſſe ſignificationis, qua declaretur, omnia, quæ fieri deberent, fuiſſe prius buccinæ ſono ſignificata in hiſce conviviis. Periz.

7 Ἆδον] Quid tandem eſt, quod hic dicitur ᾆδον, *cantitans*? Nemo, opinor, dixerit τὸ μέλος. Nec enim id ferret Linguæ Genius, quo non μέλη dicuntur ᾄδειν, ſed homines, citharæ, buccinæ, ᾄδειν μέλος, ὑμνεῖν &c. *Infra* IX. 38. τοῦ δὲ Πάριδος τί ἂν ᾖσεν ἡ λύρα, εἰ μὴ μέλη μοιχικά; Miror equidem, nihil hujus advertiſſe tot Editores, quum etiam Sluisk. codex in eo videatur hæſitaſſe, quippe in quo ſcriptum occurrit, ᾀδούσης. Sed hoc nihili eſt. Lege ſine hæſitatione ἦδον, cujus Nominativus eſt δεῖπνα προσαλπιστά: certe eadem hic eſt Ellipſis & conſtructio, qua mox eodem Tempore dicitur ἐσήμαινον. Conjecturem hanc recepi in textum, quia ad ſenſum perficiendum requirebatur. Idem. Præfero lectionem Codicum MSS. nam ut Sluiskianus, ita & Mediceus exhibet ᾀδούσης, nempe σάλπιγγες, quam vocem hic addere haud neceſſe erat, præcedente τῷ προσαλπιστά. in ſequentibus vero ὅτε ἐσήμαινον ἀπαλλάττεσθαι, ſubintelliguntur σαλπιγκταὶ, uſitata ellipſi, quam notarunt etiam Lexicographi.

8 Πέντε δὲ ἑξῆς ἡμέρας καθεξῆς] Res ipſa loquitur, τὸ ἑξῆς otioſe hic inculcatum eſſe ex ſubſequenti καθεξῆς: vellem itaque id deletum, ut ſuperfluum, quod vel ex Athenæo conſtare poteſt *lib.* XIII. Kuhn. Deleri vult Kuhnius illud ἑξῆς, tanquam ex ſequenti καθεξῆς ortum. Accedit, quod neque Athenæus id habeat. Addo jam Ego, à Lugd. id quoque abeſſe. Quare & MSti auctoritatem, & Kuhnii conſilium, atque ipſam rationem ſecutus expunxi. Periz.

9 Ησαν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ινδικῆς &c.] Hic vero locus vel maxime debuerat conferri cum Athenæo, quoniam vel Ille, vel Noſter turpiter eſt lapſus in hiſce deſcribendis. Nam Athenæus hoſce Indos facit miniſtrantes convivis, alios vero, eoſque nominatim, θαυματοποιούς. Verba ejus ſunt, καὶ ἐλειτούργησαν πάνυ πολλοὶ καὶ Βαρβάρων καὶ Ελλήνων, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Ινδικῆς,

τικὸν, ὅτε ἐσήμαινον ἀπαλλάσσεσθαι. 8 Πέντε δὲ ἡμέρας καθεξῆς τοὺς γάμους ἔθυεν. Ἀφίκοντο δὲ καὶ μουσουργοὶ, καὶ ὑποκριταὶ, οἱ μὲν κωμῳδίας, οἱ δὲ τραγῳδίας, πάμπολλοι· 9 ἦσαν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἰνδικῆς θαυματοποιοὶ διαπρέποντες, καὶ ἔδοξαν δὲ αὐτοὶ κρατεῖν τῶν ἄλλων τῶν ἀλλαχόθεν.

ro quo receptui canitur, quando diſcedendum eſſe ſignificabant. Quinque autem dies continuos nuptialia ſacra celebravit. Advenerunt vero etiam muſici & hiſtriones, tam comœdiæ, quam tragœdiæ, permulti. Aderant inſuper etiam circulatores excellentes ex India, & viſi ſunt illi reliquis aliarum nationum præſtare.

ΚΕΦ. CAP.

Ἰνδικῆς. Θαυματοποιοὶ δὲ ἦσαν διαπρέποντες Σκύμνος Ταραντῖνος, καὶ Φιλιστίδης Συρακούσιος, Ἡράκλειτός τε ὁ Μιτυληναῖος, μεθ' οὓς ἐπεδείξατο ῥαψῳδὸς Ἀλέξις Ταραντῖνος. Satis clarum eſt, θαυματοποιοὺς illos, ita palam nominatos, non fuiſſe Indos Athenæo, ſed Græcos. Adde, hos ipſos Græcos ab Athenæo etiam alibi, I. 17. tanquam θαυματοποιοὺς ἐνδόξους παρ' Ἀλεξάνδρῳ laudari. Putem ergo erraſſe Noſtrum, quia occaſio erroris obvia eſt & facilis, dum negligenter inſpiciens Athenæum, (ſicuti etiam fecit *ſupra* IV. 23. & *infra cap.* 17. ubi videbis ſimilem plane errorem Auctoris Noſtri ex diſtinctione non obſervata ortum) non attendit ad diſtinctionem, aut ad ſequentia, legitque tantum, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς θαυματοποιοὶ ἦσαν διαπρέποντες. Plane ut etiam hoc in loco Lugd. aliam facit diſtinctionem, legendo, τραγῳδίας. Πάμπολλοι δὲ ἦσαν καὶ ἐκ τῆς Ἰνδικῆς θαυμ. Uſque adeo facilis in eo eſt lapſus. Deinde, ſi error ab Athenæo eſſet admiſſus, facile deprehenſus ille & correctus fuiſſet jam illius ævo, quia Auctorem & Librum, unde hæc hauſerat, citavit, quod Noſter non fecit, quem etiam ideo, quum neceſſario alteruter hic erraverit, erraſſe, veriſimilius eſt. Denique, licet non negaverim, fuiſſe & tunc in India θαυματοποιοὺς, æque ac etiam nunc ſunt; quum ſemper fuerint, ut teſtatur Arrianus in *Indicis*, κοῦφοι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, *agiles ſupra alios homines*: iſto tamen tempore maxime fuerunt illi in Aſia minore & Græcia, in omnem luxum jam dudum corruptis. Præterquam enim, quod Athenæus hic nominat homines revera Græcos, etiam *lib.* IV. *init.* feminas memorat θαυματουργοὺς, quæ in nuptiis Carani Macedonis, tempore Demetrii Poliorcetæ, *in gladios ſe volverint nudæ, & ignem ex ore efflaverint.* Ariſtoteles quoque *Oeconom.* II. *pag.* 502. Byzantinos ait habuiſſe certa in Urbe loca, in *quibus quæſtum facerent* οἱ θαυματοποιοὶ, & *aſſignaſſe quæſtus eorum tertiam partem certis Collegiis.* PERIZ.

ΚΕΦ. η'.

Περὶ γραφικῆς τέχνης.

[1] Κόνων ὁ Κλεωναῖος ἐξειργάσατό, φασι, [2] τὴν τέχνην τὴν γραφικὴν, ὑποφυομένην ἔτι, καὶ ἀτέχνως ὑπὸ τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ ἀπείρως ἐκτελουμένην, καὶ τρόπον τινὰ [3] ἐν σπαργάνοις καὶ γάλαξιν οὖσαν. Διὰ ταῦτά τοι καὶ μισθοὺς τῶν πρὸ αὐτοῦ πρῶτος ἔλαβεν ἁδροτέρους.

CAP. VIII.

De pingendi arte.

Conon Cleonæus artem pingendi pullulantem jam, & ruditer ac imperite ab iis, qui ante ipſum fuerant, exercitam, ac quodammodo in faſciis lacteque jacentem, conſummavit. Quare uberiorem etiam mercedem, quam ſuperiores, primus accepit.

1 Κόνων ὁ Κλεωναῖος] *Conona* pictorem non invenio, ſed *Cimonem*. Neque dubito; Κίμων hic legendum eſſe. Plinius *lib.* XXXV. *cap.* 8. *Aliquanto ante* (ætatem Romuli) *fuiſſe Hygiemonem Monochromadam, qui primus in pictura marem feminamque diſcrevit. Eumarum Athenienſem figuras omnes imitari auſum. Quique inventa ejus excoluerit Cimonem Cleonæum.* SCHEFF. Sed fortaſſe Plinius ex Æliano emendari debuit. FABER.

Κόνων] Legendum potius Κίμων, qui à Plinio XXXV. 8. inter antiquiſſimos laudatur Pictores, ut qui primus *invenerit obliquas imagines, & varias vultuum formas, articulis diſtinxerit membra, venas protulerit, in veſte etiam rugas & ſinus.* Celebratur idcirco etiam in *Epigrammatum Græc. Anthologia.* Vide Junii *Pictores.* PERIZ.

2 Τὴν τέχνην τὴν γρ. ὑποφ.] Uterque MS. τὴν τέχνην γραφικὴν τὴν ὑποφ.

3 Ἐν σπαργάνοις καὶ γάλαξιν] Elegans hæc phraſis, qua Auctor, ut videtur, delectatus, etiam utitur *lib.* X. *cap.* 10. Vide ibi Kuhnium. PERIZ.

ΚΕΦ. θ'.

Περὶ τυράννου ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ παιδικῶν φονευθέντος.

Ἀρχέλαον τὸν [1] Μακεδόνων Τύραννον ([2] οὕτω γὰρ καὶ Πλάτων

CAP. IX.

De tyranno, qui à ſuo amaſio eſt interfectus.

Archelaum Macedonum Tyrannum (ſic enim eum & Plato no-

1 Μακεδονίας τύραννον] MS. B. & C. Μακεδόνων τύραννον. SCHEFF.

2 Οὕτω γὰρ καὶ Πλάτων &c.] Exhibet Auctor nobis verba ipſius Platonis ex *Alcib.* II. *pag.* 141. uſque ad ἐτελεύτησεν. Addidit & Nomen Amati, quod ille omiſit, atque ita ἐρασθέντα Platonis, ſcil. παιδικὰ, mutavit in ἐρασθείς. Ceterum Plato τύραννον appellat Archelaum, quia, ut Idem ait in *Gorgia pag.* 471. erat τὰ μέγιστα ἠδικηκὼς τῶν ἐν Μακεδονίᾳ, *omnium, qui eſſent in Macedonia, maxime injuſtus.* Occiderat quippe patruum ſuum Alcetam, cui

των αὐτὸν ὀνομάζει, καὶ οὐ Βασιλέα) 3 τὰ παιδικὰ αὐτοῦ, 4 Κραλεύας, ἐρασθεὶς τῆς τυραννίδος, οὐδὲν ἧττον, ἤπερ ἐκεῖνος τῶν παιδικῶν ἠράσθη, ἀπέκτεινε τὸν ἐραστὴν ὁ Κρατεύας Ἀρχέλαον, ὡς τύραννός τε καὶ εὐδαίμων ἀνὴρ ἐσόμενος. Τρεῖς δὲ ἢ τέσσαρας ἡμέρας τὴν τυραννίδα 5 κατασχὸν τὸ μειράκιον, πάλιν αὐτὸς ἐπιβου-

nominat, non Regem) deliciæ ipſius, Crateuas, qui non minus deſiderabat tyrannidem, quam ille amabat delicias, interfecit amatorem, acſi ipſe ita tyrannus eſſet & beatus homo futurus. Atqui quum vix tres aut quatuor dies tyrannidem tenuiſſet, adoleſcens ipſe rurſus ab aliis per inſidias occiſus, vitam

regnum debebatur, & cujus ex ancilla erat genitus, ut & illius Filium, deinde vero ſuum quoque Fratrem, puerum ex Regina natum, ut ſibi firmaret regnum. Sed reprehenditur hoc nomine Plato ab Athenæo *lib.* XI. *pag.* 506. non ille quidem, quod falſa dixerit, verum quod ea ſcripſerit de Archelao, quum tamen Speuſippus ex Platonis Sorore natus dicat, eum fuiſſe φίλτατον Ἀρχελάῳ. Nempe Archelaus iſte regnandi gratia violare jus haud veritus eſt, aliis in rebus humanitatem coluit, maxime vero coluit doctrinam, & ea propter undique ad ſe evocavit Philoſophos & Poetas. De Euripide ſatis eſt notum. De Socrate tradit idem Seneca *de Benefic.* v. 6. & Alii, quos Vide *infra* in *Notis* Kuhnii *ad* XIV. 17. Noſter idcirco eum *ſupra* II. 21. ubi plura de hoc Rege notavi, non minus ἐρωτικὸν ait fuiſſe, quam φιλόμουσον, quaſi hoc quidem fuerit notiſſimum. Repoſui vero hic Μακεδόνων, quia hoc Plato, & MSti, quorum ſcriptionis compendia non intellexiſſe videtur primus Editor. PERIZ.

3 Παιδικὰ αὐτοῦ Κρατεύας] Locus Platonis, cujus mentio extat in *Alcibiade* II. ſed omiſſo amaſii nomine, quod Marſilius Ficinus in margine adſcribit eo modo, ad quem apud noſtrum legitur. Neque aliter Xylander apud Plutarchum in *Amatorio*, licet Græcus textus habet Κράτης. Apud Ariſtotelem *l.* v. *Polit. cap.* 10. Κραταιὸς nominatur. Apud Diodorum vero, cujus lectio præ omnibus mihi placet, Κρατερός. Nam *Craterus* inter uſitata Macedonibus nomina. Verba Diodori hæc ſunt. Ἀρχέλαος ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ κυνηγίῳ πληγεὶς ἀκουσίως ὑπὸ Κρατεροῦ τοῦ ἐρωμένου τὸν βίον μετήλλαξε, *lib.* XIV. firmat hanc lectionem Suidas in *voce* Εὐριπίδης. SCHEFF. Omnino legendum Κρατεύας, non Κράτερος, & emendari oportuit Diodorum, apud quem pro ὑπὸ Κρατέρου legi debet Κρατεύου, vel Κρατεύα. FABER. Κρατεύας nomen Macedonicum eſt, æquè ac Κρατερὸς, apud Diodorum *lib.* XIX. *Crateuas* dux Caſſandri audit. In Suida Κρατεύας Theſſalus, Euripidis inimicus. neque hoc loco nomen expungendum venit. Puto enim nomen idem eſſe Κρατεύας & Κρατερὸς, niſi quod Κρατερὸς Ἑλληνικώτερον eſt, Κρατεύας autem magis ſapit Macedoniſmum. Vulgatam lectionem etiam probat Plutarchus in *Amatorio:* legit enim Κρατεύας. Cæterum de ſcriptione depravata τοῦ Κρατεύας quædam etiam monuit Caſaubonus in *eruditis illis obſervationibus ad Athenæum lib.* III. *cap.* 15. KUHN.

Παιδικὰ] Idem Dion Chryſoſtomus notat ſuo tempore Neroni accidiſſe. Cum enim Sporum Eunuchum muliebria pati & in feminam tranſire coëgiſſet, ὀργισθεὶς ἐξήνεγκεν αὐτοῦ τὰ βουλεύματα τοῖς περὶ αὐτόν, καὶ οὕτως ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἠνάγκασαν ὅτῳ ποτὲ τρόπῳ ἀπολέσθαι αὐτόν· οὐδέπω γὰρ καὶ νῦν τοῦτό γε δῆλόν ἐστι. *indignatus ille conſilia Neronis prodidit ejus miniſtris, qui hoc pacto defecerunt ab illo & ad necem neſcio quam hominem adegerunt: neque enim hactenus, quid Nerone factum ſit, conſtat.* KUHN.

4 Κρατεύας] Sic omnibus literis Uterque Codex. Neque aliter Plutarchus *Græcæ Ed.* in Ἐρωτικῷ. *Craterus* apud Diodorum, tanquam longe notius nomen, ortum haud dubie ex *Crateuas*, minus noto librariis. PERIZ.

5 Κατασχὸν τὸ μειράκιον] Lugd. κατασχών.

Et

βουλευθεὶς ὑφ' ἑτέρων ἐτελεύτησεν. Εἴη δὲ πρεπωδέστατον ἐπειπεῖν τῷδε τῷ Μακεδονικῷ δράματι τὸ ἔπος ἐκεῖνο,

6 Τεύχων ὡς ἑτέρῳ τις ἑῷ κακὸν ἥπατι τεύχει.

7 Οτι διεψεύσατο αὐτῷ, φασιν, Αρχέλαος 8 τῶν θυγατέρων μίαν δώσειν· ὅτε δὴ ἄλλῳ συνῴκισε τὴν παῖδα, ὑπεραγανακτήσας διέφθειρε τὸν Αρχέλαον.

ΚΕΦ.

tam finiit. Convenientiſſimum ſane fuerit Macedonicæ huic Tragœdiæ accinere hoc carmen,

Qui ſtruit inſidias alii, ſibi damna dat ipſi.

Perhibent Archelaum ei mala fide promiſiſſe unam ex filiabus ſe daturum: quum vero alii puellam elocaſſet, Crateuas indigniſſime id ferens Archelaum occidit.

CAP.

Et ita Plato, ſed apud quem τὸ μειράκιον non reperitur, quod Noſter videtur addidiſſe, nec tamen propterea mutaſſe Genus Participii. In Syntaxi enim ſæpe Veteres attendunt magis ad Intellectum, quam Expreſſum Vocabulum. *Supra* II. I. ὁ μὲν ἠγωνία, καὶ ἐδεδίει πάνυ σφόδρα εἰς τὸν δῆμον παρελθεῖν τὸ μειράκιον. Επιθαρσύνων δὲ αὐτὸν ὁ Σωκράτης. Vide & *infra* IX. 33. Et ſic Maximus Tyr. *Diſſ.* VII. *init.* Τῶν Λακεδαιμονίων τὰ τέλη, ἀνακαλεσάμενοι τὸν ἄνδρα, ἐκέλευον &c. *Lacedæmoniorum Magiſtratus, hominem ad ſe vocantes, juſſerunt.* Periz.

6 Τεύχων ὡς] Hic verſus citatur etiam in *Hiſt. Anim. lib.* VII. *cap.* 2. Gesner. In Bigotiani Codicis notis extat legi alias ὅς. Ceterum verſus ſimilis Democriti Chii apud Ariſtot. III. *Rhetor.* qui & ipſe ſumptus ex Heſiod. *lib.* I. *Oper.* videtur. Scheff. Ab hoc non abludit alter ille *verſus* Heſiodi, ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη. Pauſanias in *Corinthiacis* in animo habuit, cum de Philippo Macedonum Rege, qui Aratum, Euryclidem & Miconem, veneno clam dato necaverat, ſequentia ſubjecit. ἔμελλε δὲ ἄρα καὶ αὐτῷ Φιλίππῳ τὸ ἀνδροφόνον φάρμακον ἔσεσθαι συμφορά. τὸν γὰρ οἱ παῖδα Δημήτριον ὁ νεώτερος τῶν Φιλίππου παίδων Περσεὺς φαρμάκῳ διέφθειρε, καὶ δι' αὐτοῦ καὶ τῷ πατρὶ ἀθυμήσαντι παρέσχεν αἰτίαν ἀποθανεῖν. παρεδήλωσα δὲ τάδε ἀπιδὼν εἰς τὸ Ησιόδου σὺν Θεῷ πεποιημένον, τὸν ἐπ' ἄλλον βουλεύοντα ἄδικα ἐς αὐτὸν πρῶτον τρέπειν. *Verum enim vero in ipſius Philippi exitium lethiferum illud venenum graſſaturum erat. Perſeus enim filius natu minor Demetrium veneno è medio ſuſtulit; effecitque, ut ex mœrore in morbum delapſus Pater exſtingueretur. Hæc obiter inſerui memor illius divini verſus ab Heſiodo prolati, quo monet, eum, qui nefaria in aliquem machinatur conſilia, ſuo ſibi jumento malum accerſere.* Kuhn.

Τεύχων ὡς ἑτέρῳ &c.] Verſus hic non eſt Heſiodi, ſed alterius Poetæ. Uſus certe eodem eſt Lucillius in *Antholog.* II. 25. ſed paulo aliter formato,

Ος δ' ἄλλῳ κακὰ τεύχει, ἑῷ κακὸν ἥπατι τεύχει.

Expreſſus tamen eſt ex Heſiodi ἔργων *v.* 263.

Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων.

Periz.

7 Οτι διεψεύσατο] Aliam hic ex aliis Auctoribus exponit ſententiam de cauſis inſidiarum Crateuæ in Archelaum, quod nempe Archelaus ſuarum filiarum alteram promiſerit illi in matrimonium, & utramque aliis dederit. Certe hanc iræ ſuæ & cædis cauſam prætexuit Crateuas, ut refert Ariſtot. *Polit.* V. 19. quamvis neque hanc ille credat, verioremque putet, quod ægre ſemper tulerit ſtuprum. Eandem tamen ob cauſam etiam Imp. Philippus Friderici Barbaroſſæ F. ab Othone de Wittelſpach, Comite Palatino, Bambergæ occiſus eſt, teſte Cuſpiniano. Periz.

8 Τῶν θυγατέρων μίαν δώσειν] Sic enim ante promiſerat. Vide Ariſtotelem, *indicato loco.* Interpres hic non ſatis accuratus. Scheff.

ΚΕΦ. Ι.

Περὶ Σόλωνος, καὶ τῶν αὐτῷ, καὶ Δράκοντι γραφέντων νόμων.

1 Σόλωνα 2 αἱρετὸν Ἀθηναῖοι προείλοντο ἄρχειν αὐτοῖς, οὐ γὰρ κλη-

CAP. X.

De Solone, & ejus, Draconiſque legibus.

Solonem Athenienſes ad gerendum ſibi magiſtratum elegerunt, ſuffra-

1 Σόλωνα] Vide Meurſium *libro integro de ipſius Vita.* SCHEFF.

2 Αἱρετὸν] Athenienſes non ſortito ſed judicio *Solonem* crearunt Archonta, quod extra ordinem honori illius datum eſt, ἐν γὰρ κληρώσει ἡ τύχη βραβεύει. *in ſortitione fortuna dominatur.* & ita honor, qui ſorti committitur diſtribuendus, ſæpe ad indignum deerrat. inſuper contra democratiam Atticam erat ἀρχὴ κληρωτή. vid. Ariſt. *lib.* IV. *Polit. cap.* 9. Lucian. in *Vit. Demoſth.* Ἀθηναίοις νόμος κυάμοις τὰς ἀρχὰς αἱρεῖσθαι. *Athenienſibus lex eſt, magiſtratus fabis eligere.* Poſt *Solonem* idem honor contigit Ariſtidi. Nam ille quoque non fabis, ſed Athenienſibus ipſis ſuffragantibus Archon fuit. Plutar. in *Vita ejus.* KUHN.

Αἱρετὸν &c.] Declarare videtur Viris Doctiſſimis Auctor hoc in loco, ſingulare quid & extra ordinem Soloni fuiſſe tributum, atque adeo, quum reliqui Archontes tunc eſſent κληρωτοὶ, ΤΟΥΤΟΝ, *ILLUM*, Athenienſes non κληρωτὸν, ut reliquos, ſed αἱρετὸν extra ordinem conſtituiſſe ſibi Archontem. At Ego putem, reſpexiſſe eum potius, hæc dicendo, ad poſteriora & notiora omnibus tempora, quando revera Archontes fuere κληρωτοί. Certe ea debebat fuiſſe ejus ſententia. Nam quum ante Solonem Reip. adminiſtratio per hos IX. Archontes haberet ſpeciem Ariſtocratiæ, & ipſi tantum ἐξ εὐπατριδῶν, ex *nobilibus*, ſeu *patriciis*, ſumerentur, æquum erat prorſus, Populum eos *eligere*, & revera eligebat, ſed ex illis Nobilibus, plane ut Populus Romanus ſuos Conſules olim ex Patriciis. Accedit, quod manifeſte etiam poſt Solonem ita ſeſe res habuit. Nam & tunc αἱρετοὶ erant illi Archontes, non κληρωτοί; & eligebantur à Populo, ſed ἐκ τῶν γένων, τῶν τὰ μέγιστα τιμήματα κεκτημένων, οὓς Πεντακοσιομεδίμνους προσηγόρευον, *ex familiis, quæ maximum poſſidebant cenſum, quas à Quingentis Medimnis cognominabant*, ut refert Plutarchus in *Ariſtide* ex Demetrio Phalereo: ſicuti & πᾶσαι ἀρχαὶ ἐκ τῶν γνωρίμων καὶ εὐπόρων, *omnes tunc Magiſtratus ex illuſtribus & opulentis*, ut ait Ariſtot. *Polit.* II. 10. Ariſtides primus id ſuſtulit, ferens legem, ut *ibidem* Plut. ad populum, τοὺς ἄρχοντας ἐξ Ἀθηναίων πάντων αἱρεῖσθαι, *ut Archontes ex omnibus*, ſine diſcrimine, *Civibus legerentur.* Ceterum Meurſius in *Archontibus* I. 9. longe in diverſum abit, traditque ſimpliciter & in univerſum Archontes *lectos ſorte, fabis capta*, ergo κληρωτοὺς, qua tamen Ariſtides fuerit exceptus, *lectus* ſcilicet *extra ordinem magnæ virtutis ergo*, quum apud Plutarchum Idomeneus contra Demetrium Phalereum citetur, ſcribens Ariſtidem Archontem fuiſſe, οὐ κυαμευτὸν, ἀλλ' ἑλομένων Ἀθηναίων, *non ſorte fabarum captum, ſed Eligentibus eum Athenienſibus.* Sed & certum eſt, ſorte tandem captos Archontes, non modo ex iis, quæ Meurſius adfert, ſed etiam ex Æſchine *contra Cteſiphontem pag.* 276. 278. ubi præcipuas ἀρχὰς dicit eſſe, ἃς οἱ Θεσμοθέται ἀποκληροῦσι ἐν τῷ Θησείῳ, *quas Theſmothetæ ſortiuntur in Theſeo.* At hiſce jam plane contrarium eſt, quod Ariſtoteles ait *Polit.* II. 10. Solonem conſtituiſſe, vel potius reliquiſſe τὰς ἀρχὰς αἱρετάς. Nam quum dixiſſet, *Solonem Miſcuiſſe pulchre Remp.* id jam clarius expo-

κληρωτὸν τοῦτον. Ἐπεὶ δ' ᾑρέθη, τά τε ἄλλα ἐκόσμησε τὴν πόλιν, καὶ δὴ καὶ τοὺς νόμους, τοὺς νῦν ἔτι φυλαττομένους, συνέγραψεν αὐτοῖς. Καὶ τότε ἐπαύσαντο Ἀθηναῖοι χρώμενοι

τοῖς

fragiis, non ſorte, captum. Poſtquam autem electus eſt, cùm aliis rebus ornavit civitatem, tum etiam leges, quæ uſque in hodiernum diem obſervantur, eis conſcripſit. Et tunc

de-

expoſiturus ait, εἶναι γὰρ τὴν μὲν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴν Ὀλιγαρχικόν· τὸ δὲ τὰς ἀρχὰς αἱρετὰς, Ἀριστοκρατικόν· τὰ δὲ δικαστήρια, Δημοτικόν. *Eſſe enim Senatum Arei pagi Oligarchicum quid: Creationem Archontum, Ariſtocraticum: Judicia vero, Populare quid.* Mox iterum, *dediſſe eum populo* δύναμιν, *poteſtatem, maxime neceſſariam*, τὸ τὰς Ἀρχὰς αἱρεῖσθαι, καὶ εὐθύνειν, *Magiſtratus legendi, & ad rationes reddendas adigendi.* Addit etiam, quod vel maxime ad hunc Æliani locum pertinet, Solonem *non ſuſtuliſſe Senatum Areopagiticum*, καὶ τὴν τῶν Ἀρχῶν αἵρεσιν, *& Magiſtratuum Electionem*, τὰ ὑπάρχοντα πρότερον, *quæ jam ANTEA fuerant* in Rep. ſed Conſtituiſſe eum Populi potentiam hac re demum, quod Judicia fecit κληρωτὰ, *ſorte ducta*, idque *ex Omnibus*, & ſimul κύρια πάντων, *habentia poteſtatem ſummam in omnes & omnia.* Liquet ex hiſce clariſſimum in modum, quod ergo & ante & poſt Solonem Magiſtratus fuerint non κληρωτοὶ, ſicut poſtea, ſed longo demum tempore poſt, fuerunt, & ſicuti per Solonem facta ſunt Judicia: ſed αἱρετοὶ, idque ita, ut *Eligerentur* ex opulentis *optimi*, ἄριστοι, ſaltem ex ſententia populi, qua de cauſa tota illa ratio Magiſtratuum dicitur eſſe, non *Oligarchica*, ſed *Ariſtocratica*, quæ tamen *Oligarchica* fuiſſet, ſi tantum Opulentiſſimi ſine ullo arbitrio populi, ſorte capti, magiſtratum geſſiſſent. Sed & ipſe Plutarchus in *Comp. Solonis & Publicolæ* de Utroque ait, Ἀρχόντων καταστάσεως κυρίους ἐποίησε τοὺς πολλοὺς, *Archontes*, ſeu *Magiſtratus*, *creandi arbitrium dedit populo.* Quum iſtæc ergo Ariſtotelis & Plutarchi loca obſervaſſet quoque Sam. Petitus, & tamen Archontes fuiſſe ſemper *ſorte lectos* cenſeret, voluit hæc ita in concordiam redigere *ad LL. Atticas pag.* 219. ut *non omnes, quibus cenſus erat, admiſſos* putet *ad ſortitionem*, ſed *eos tantum, quos Populus prius deſignaſſet*, atque ita *Populum primo elegiſſe, quos vellet*, majore numero, *& illos dein ſortitos inter ſe Magiſtratum*, certo numero. Probare id conatur ex hiſce Grammaticorum (intelligit autem Harpocrationem in Ἐπιλαχών) verbis, ἐκληροῦντο οἱ βουλεύειν ἢ ἄρχειν ἐφιέμενοι, quæ vertit, *Sortiebantur, quibus permittebatur, Magiſtratum.* Sed profectò hoc nihili eſt. Explicanda enim eſt illa permiſſio non de populo, ſed de Legibus, quæ requirebant certam ætatem, & natum Majoribus, utrimque Civibus, excludebantque eos, qui ærario deberent, rationesve ex ſuperiore Magiſtratu nondum reddidiſſent, *&c.* Hi erant οὐκ ἐφιέμενοι, eamque in rem fiebat ἀνάκρισις poſt ſortitionem factam, & ſi qui contra Leges irrepſerant, rejiciebantur, de qua re Vide Pollucem VIII. 9. & Demoſth. *contra Eubulidem.* Præterea Harpocration potiſſimum iſtis verbis agit de Senatu Quingentorum. Interpretatur enim verba Æſchinis, quæ unice de iis agunt. Aliter ergo res expedienda erat. Nempe Solonis tempore Archontes erant αἱρετοὶ, h. e. *Creabantur* à Populo ex opulentiſſimis Civibus. At poſtea, ut Reſp. Athenienſis varias ſubiit mutationes, quod ipſe Auctor docuit *ſupra* V. 13. Ariſtides poſt victos Perſas legem tulit, ut crearentur optimi promiſcue ex Omnibus. At vero tandem, quum Reſp. jam eſſet magis popularis, obtinuit, ut quoniam in creandis Magiſtratibus opulentiores prævalebant factione & clientelis, caperentur igitur Sorte ex illis, qui per Leges eſſent idonei ad gerendum hunc Magiſtratum. Docet clariſſime diverſam hanc diverſis temporibus obtinuiſſe conſuetudinem Iſocrates in *Areopagitico pag.* 342. ubi ſuadet, ut ſui temporis Reſp. revocetur in eam formam, quam *Solon*, & dein *Cliſthenes*, Piſiſtratidis ejectis, conſtituerint. Illi enim, inquit, οὐκ ἐξ ἁπάντων τὰς ἀρχὰς κληροῦντες, ἀλλὰ τοὺς βελτίους, καὶ τοὺς ἱκανωτάτους ἐφ' ἕκαστον τῶν ἔργων προκρίνοντες, *non Sortientes*, & quidem *ex omnibus*, qui ſcil. per Leges in ſortem mitti poterant, *Magiſtratus, ſed præferentes optimos, & maxime idoneos ad unum-*

quod-

τοῖς Δράκοντος· ἐκαλοῦντο δὲ ἐκεῖνοι [3] Θεσμοί. Μόνους δὲ ἐφύλαξαν τοὺς [4] φονικοὺς αὐτοῦ.

deſierunt Athenienſes uti Draconis legibus: dicebantur autem illæ Theſmi. Solas vero ejus, quæ de homicidio latæ erant, retinuerunt.

quodque munus. Et *mox*, δημοτικωτέραν ἐνόμιζον ταύτην εἶναι τὴν κατάστασιν τῆς διὰ τοῦ λαγχάνειν γινομένης. Ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν Τύχην βραβεύσειν, καὶ πολλάκις λήψεσθαι τὰς ἀρχὰς τοὺς Ὀλιγαρχίας ἐπιθυμοῦντας, ἐν δὲ τῷ προκρίνειν τοὺς ἐπιεικεστάτους τὸν Δῆμον ἔσεσθαι κύριον ἑλέσθαι τοὺς ἀγαπῶντας μάλιστα τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν, *magis popularem exiſtimabant illam eſſe Remp. eâ, quæ per Sortitionem adminiſtratur. In ſortitione enim dominari Fortunam, & ſæpe Magiſtratum accepturos, qui Oligarchiam, Democratiæ contrariam, deſiderant, at in eligendo Populum futurum Dominum ſumendi eos, qui maxime ament conſtitutam Democratiam.* Vides hic diſerte diverſam memorari Remp. cum quæ à Solone fuerat conſtituta, & à Cliſthene revocata, qua cenſuerint illi, ὅτι δεῖ τὸν Δῆμον, ὥσπερ τύραννοι, καθιστάναι τὰς ἀρχὰς, ut ibidem Iſocrates, *oportere, ut Populus cum abſoluta poteſtate conſtituat Magiſtratus:* tum quæ tempore Iſocratis invaluerat, quæque conſiſtebat in Sortiendo, ἐν τῷ λαγχάνειν καὶ κληροῦν τὰς ἀρχὰς ἐξ ἁπάντων, quam emendari cupit, & ad Soloneam revocari. Ceterum minus *popularem* dicit Iſocrates *Sortitionem ex omnibus*, quia favet Ariſtocratiæ. Aliter enim ſe res habet, & aliter judicavit ipſa Civitas Athenienſium. Nam quia in Electionibus prævalebant factioſi & divites, ideo Demagogi, quum Reſp. magis jam eſſet Democratica, hanc quoque tulerunt legem in gratiam plebis, ut Sorte caperentur Archontes ex omnibus. Illud enim invaluit tum demum, quum Populus plane dominaretur, & Ariſtocratia prorſus jam eſſet exſtincta. Atque ideo Ariſtot. *Polit.* IV. 9. δοκεῖ Δημοκρατικὸν μὲν εἶναι, τὸ κληρωτὰς εἶναι τὰς ἀρχὰς, τὸ δ' αἱρετὰς Ὀλιγαρχικόν. *Videtur enim Democraticum eſſe, Magiſtratus ſorte capi, at Oligarchicum, eligi.* Repugnare tamen videtur huic ſententiæ, quod apud Plutarch. Ariſtides à Demetrio Phal. obtinuiſſe munus Archontis ἐπωνύμου dicitur κυάμῳ λαχὼν, *faba ſortitus*, at ab Idomeneo, οὐ κυαμευτὸς, ἀλλ' ἑλομένων Ἀθηναίων, *non faba captus, ſed eligentibus eum Athenienſibus.* Sequi enim inde videtur, jam tunc in uſu fuiſſe Sortitionem, quam tamen demum ortam dixi poſt Ariſtidem. Sed erravit haud dubie Demetrius, uti etiam ex profeſſo refutatur à Plutarcho. Idomeneus vero ita explicari debet, ut dixerit ſimpliciter, Ariſtiden fuiſſe *Creatum Archontem*, id quod Plutarchus Demetrio opponit, & ejus auctoritati, ac de ſuo addit, ergo non fuiſſe illum Κυαμευτὸν Archontem, quod dixerat Demetrius, & quales poſtea erant, quæ cauſa errandi fuit Demetrio. Sed & ipſa illa Lex Ariſtidis voluit τοὺς Ἄρχοντας ἐκ πάντων αἱρεῖσθαι, *Eligi*, non Κληροῦσθαι ἐκ πάντων, ut loquuntur Iſocrates & Ariſtoteles de ſui temporis Rep. PERIZ.

3 Θεσμοί] *Draconis* leges θεσμοὶ dicti ſunt ab ipſo legum exordio, quod ita ſe habuit: θεσμὸς αἰώνιος τοῖς Ἀτθίδα νεμομένοις, κύριος τὸν ἅπαντα χρόνον &c. *Sanctio æterna illis, qui Atticam inhabitant, omni tempore ſuam ſervans auctoritatem* &c. vide Porphyrium περὶ ἀποχῆς *lib.* IV. Joſephus *lib.* I. *contra Apionem* inter publica Athenienſium ſcripta antiquitate excelluiſſe ait, τοὺς ὑπὸ Δράκοντος αὐτοῖς περὶ τῶν φονικῶν γραφέντας νόμους, ὀλίγῳ πρότερον τῆς Πεισιστράτου τυραννίδος ἀνθρώπου γεγονότος, *leges à Dracone ipſis latas de homicidiis, cum ille paulo ante tyrannidem Piſiſtrati vixerit.* KUHN.

Θεσμοί] Sic proprie *Leges* dicebantur Athenis. Plut. in *Solone pag.* 88. ὅτε θεσμὸς ἐφάνη ὅδε, *quando Lex hæc promulgata eſt.* Hinc Θεσμοθέται κληθέντες οὕτως, ὅτι τῶν νόμων τὴν ἐπιμέλειαν εἶχον, ut ait Harpocration. Sed κατ' ἐξοχὴν ita vocabant Leges Draconis, quia incipiebant ab hoc vocabulo, ut docuit jam Kuhnius, & dudum ante Meurſius in *Solone cap.* 13. ex Porphyrio & Aliis. PERIZ.

4 Φονικοὺς αὐτοῦ] MSS. B. & C. non agnoſcunt illud αὐτοῦ, & poteſt commode abeſſe. SCHEFF. Mihi neceſſarium videtur hoc loco τὸ αὐτοῦ. dicit enim clarius, cujus ſint οἱ φονικοὶ νόμοι. KUHN.

Τοὺς φονικοὺς αὐτοῦ] Ab Lugd. æque ac à Pariſ.

riſ. B. & C. abeſt illud αὐτοῦ. Et ſane poteſt abeſſe, quum ſatis ex ſenſu intelligatur. Neque tamen, ſi adſit, expungere velim. Plut. *Solone pag.* 87. τοὺς Δράκοντος νόμους ἀνεῖλε, πλὴν τῶν φονικῶν, ἅπαντας, *Leges Draconis omnes ſuſtulit præter eas, quæ de homicidio fuerunt ſancitæ.* Sublatæ autem ſunt illæ leges propter nimiam acerbitatem. Vide præter Plutarchum etiam Ariſtot. *Polit.* II. 12. & Gellium XI. 18. Periz.

ΚΕΦ. ια΄.

Περὶ πραγμάτων μειώσεως, καὶ φθορᾶς καὶ τοῦ κόσμου αὐτοῦ.

Οὐδὲν ἔτι [1] θαυμάζομεν, εἰ ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις, θνητὴ οὖσα καὶ ἐφήμερος, [2] φθείρεσθαι αὐτοὺς ἀναγκάζει·

CAP. XI.

De rerum diminutione, & interitu etiam ipſius mundi.

Nihil amplius miramur, ſi hominum natura, mortalis quum ſit & fluxa, cogit eos ſenſim interire: ſi-

1 Θαυμάζομεν] Lege θαυμάζωμεν, per ω, *ne miremur.* Faber. Recte. Faber. Scheff. Omnes libri conſtanter habent θαυμάζομεν *admiramur*, à quibus ſine ſontica cauſa diſcedere nolim. Kuhn.

2 Φθείρεσθαι αὐτοὺς ἀναγκάζει] Senſus eſt, neminem de natura hominum conqueri oportere, tanquam ea indies deficiat, deteriorque fiat, cum & aliæ res, quæ majores ſunt & ſtabiliores, minuantur, nec eodem modo ſemper ſeſe habeant. Nam φθείρεσθαι hic non eſt mori, ſed deterius fieri & minui, vel, ut Seneca loquitur, *epiſt.* 26. *liqueſcere.* Quemadmodum ea omnia minui neceſſe eſt, quæ ſolvuntur, & hoc ſenſu *ſupra*, verbo διαλύεσθαι uſus eſt, ubi carnes Pherecydis διαλύεσθαι εἰς τοὺς φθεῖρας *ſolui in pediculos*, atque hac ratione minui dicebantur. Reſpexit autem Noſter his verbis ad ſententiam eorum, qui & vitæ noſtræ ſpacium arctari quotidie, & magnitudinem decreſcere ſtatuebant. Inter quos Plinius, qui ita de homine *lib.* VII. *cap.* 16. *In cuncto mortalium genere minor indies menſuræ fit, rarique parentibus proceriores, conſumente ubertatem ſeminum exuſtione, in cujus vices nunc vergit ævum.* Et Varro apud Gellium *Noct.* III. *cap.* 10. *Homerus opinatus eſt vaſtiora prolixioraque fuiſſe corpora hominum antiquorum & nunc, quaſi jam Mundo ſeneſcente, rerum atque hominum decrementa eſſe.* Adde Phlegontem Trallianum *lib. de reb. Mirab. cap.* 15. Hieronymum quoque *homil.* I. *ſup. Evan.* Ambroſ. *de bono mortis c.* 10. Cyprian. in I. *contra Demetr.* Albinum ſeu Alcuinum *quæſt. in Geneſ.* Scheff. Τὸ φθείρεσθαι & *minui* ſignificat & *interire.* de imminutâ hominum ſtatura ſæpe Homerus οἷοι, inquit νῦν βροτοί εἰσι, i. e. Virgilio interprete, *qualia nunc hominum producit corpora tellus.* his ſuccinit Satyra:

> *Terra malos homines nunc educat atque puſillos.*

Plinius *lib.* VII. *cap.* 16. *Jam vero ante annos prope mille vates ille Homerus non ceſſavit minora corpora mortalium, quam priſca conqueri.* vide Philonem *libro, quod Mundus ſit incorruptibilis*, & Salluſtium Philoſoph. *de Diis & Mundo c.* VII. XIII. & imprimis *cap.* XVII. Simplicium *in* VIII. *Phyſic. Ariſtot.* 313. & 314. Cæterum uti Noſter hoc loco hominis interitum admiratione dignum negat, ſi recolas mente, ipſa quandoque flumina deficere, montium cacumina decreſcere, totum denique mundum corruptionis injuriæ obnoxium eſſe: ita Sulpitius in *Conſolatoria ad Ciceronem* à dirutis Græciæ urbibus dolori ſuo medelam petiit. *Hem*, inquit, *nos homun-*

χάζει· ὅπου καὶ τοὺς [3] ποταμοὺς ὁρῶμεν ἐπιλείποντας, καὶ τῶν ὀρῶν δὲ τὰ ὑψηλότατα ἀκούομεν μειούμενα καὶ ἐκεῖνα. Τὴν γοῦν [4] Αἴτνην φασὶν οἱ πλέοντες, [5] ἐξ ἐλάσσονος ὁρᾷν, ἢ πρό του ἐβλέπετο· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τὸν [6] Παρνασσὸν παθεῖν, καὶ τὸν [7] Ὄλυμπον τὸν Πιερικόν. Οἱ δὲ ἔτι μᾶλλον δοκοῦντες [8] τὴν τῶν ὅλων

ſiquidem & flumina deficere cernimus, atque altiſſimos montes etiam ipſos imminutos audimus. Ætnam itaque, ajunt ii, qui mare navigant, ex breviori ſpatio ſe jam videre, quam antea conſpiciebatur: id ipſum vero etiam Parnaſſo accidere, & Olympo Pierico. Qui vero ſe totius univerſi naturam putant etiam dili-

manculi indignamur, ſi quis noſtrum interiit aut occiſus eſt, quorum vita brevior eſſe debet, cum uno loco tot oppidorum cadavera projecta jaceant? viſne, Tu Te, Servi, cohibere, & meminiſſe, hominem Te eſſe natum. KUHN.

3 Ποταμοὺς ὁρῶμεν ἐπιλείποντας] Vide Senecam *Quæſt. Nat. lib.* III. *cap.* II. & *Epiſt.* LXXI. SCHEFF. Lucianus in ἐπισκοποῦντες. ἀποθνήσκουσι καὶ πόλεις καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ἰνάχου ἂν οὐδὲ τάφος ἐν Ἄργει ἔτι καταλείπεται. *moriuntur & urbes & integra flumina. Ideoque nec tumulus Inacho reliquus eſt Argis. Juga montium diffluunt* &c. *eroſit ignis quondam altiſſimos vertices, ſolatia navigantium ac ſpeculas ad humilem arenam deduxit* &c. Seneca *Ep.* XCI. Ariſtot. *lib.* I. *Meteor. cap.* 14. ait regiones quaſdam modò aridas modò humidiores exiſtere, καὶ τὰς τῶν ποταμῶν γενέσεις καὶ τὰς ἀπολείψεις, *pro fluminum generatione & defectu.* Hanc mutationem fieri κατὰ τάξιν καὶ περίοδον. ἀρχὴ δὲ τούτων καὶ αἴτιον, ὅτι καὶ τῆς γῆς τὰ ἐντὸς, ὥσπερ καὶ τὰ σώματα τῶν φυτῶν καὶ ζώων ἀκμὴν ἔχει καὶ γῆρας, &c. *ex ordine quodam & periodo. Principium autem horum & cauſa eſt, quod terræ inteſtina, ſicut corpora plantarum & animalium floreant & ſeneſcant.* videantur & ſequentia. Cæterum idem Philoſophus ibidem negat ex iſta partium minutarum mutatione & interitu rectè totius mundi geneſin & corruptionem colligi. οὐ χρὴ διὰ τὴν τῶν μορίων ταύτην γινομένην μεταβολὴν νομίζειν τὸ ὅλον κόσμον φθαρτὸν εἶναι, inquit Olympiodorus *in laudatum Philoſophi locum.* γελοῖον γὰρ (pergit Ariſt.) διὰ μικρὰς καὶ ἀκαριαίας (malim ex Olympiodoro ἀραιὰς) μεταβολὰς κινεῖν τὸ πᾶν. ὁ δὲ τῆς γῆς ὄγκος καὶ μέγεθος, οὐδέν ἐστι δήπου πρὸς τὸν ὅλον οὐρανόν *ridiculum enimpropter exiguas & leviculas mutationes totum commovere univerſum. terræ autem moles & magnitudo nihil utique eſt ad cælum mundumque totum* &c. vide de mutationibus mundi etiam Tertullianum *cap.* 2. *de Pallio*, M. Antoninum *lib.* II. *de Vita ſua* & ibi *notas* Gattakeri *p.* 54. inprimis Gazæum in *Theophraſto p.* 50. 51. 53. ubi latè quæſtionem, an mundus χρόνῳ ποτὲ διαλυθήσεται; pertractat, & Zachariam Scholaſticum *dialogo de mundi opificio*, Cyrillum Alex. *lib.* II. *contra Julian. p.* 47. KUHN.

4 Αἴτνην] Seneca *Epiſt.* LXXIX. *Ætnam conſumi & ſenſim ſubſidere ex hoc colligunt, quod aliquanto longius navigantibus ſolebat oſtendi.* SCHEFF.

5 Ἐξ ἐλάσσονος] Scilicet διαστήματος *propiori ex intervallo* Ætnam ſe oſtendere Nautæ ajunt, cum ἐκ μείζονος etiam longinquiore interveniente ſpatio antea apparuiſſet. KUHN.

6 Παρνασσὸν] Medic. & Sluisk. Παρνασὸν. Ut apud Ovidium *lib.* I. *Met.* v. 467. *Parnaſi* ex MSS. Vide Caſaubonum *ad Perſii Prolog.* 2.

7 Ὄλυμπον τὸν Πιερικόν.] Sic loquitur, quia plures erant montes hujus Nominis. Scholiaſtes Apollonii *lib.* I. enumerat ſex. Hic autem mons erat juxta Fluvium Peneum in Pieria, quæ fuit regio, olim Thraciæ, dein Macedoniæ adſcripta. Mela II. 3. *Hinc* (à Peneo) *non longe eſt Olympus, Pelion, Oſſa, montes Gigantum fabula belloque memorati, Hic Muſarum parens domuſque Pieria.* Meminit ejus tanquam Montis ὑπερυψήλου, *valde excelſi*, Noſter *ſupra* III. I. *init.* PERIZ.

8 τὴν

ὅλων φύσιν κατεσκέφθαι, λέγουσι καὶ τὸν κόσμον διαφθείρεσθαι αὐτόν.

ligentius conſideraſſe, ajunt ipſum quoque mundum ſenſim interire.

8 τὴν τῶν ὅλων φύσιν] Propter defectum humoris, quo ignis aliaque aluntur. Vide Ciceronem *de natura lib.* II. Lucret. *l.* v. imprimis vero eos, quos adducit Grotius *lib.* I. *Relig. Chriſtianæ.* SCHEFF.

ΚΕΦ. ιβ'.

Περὶ Δημοσθένους, Αἰσχίνου, Θεοφράστου, καὶ Δημοχάρους.

Παράδοξόν γε· [1] οὐ γὰρ ἀληθές; [2] ἐκπεσόντος Δημοσθένους ἐν Μα-

CAP. XII.

De Demoſthene, Æſchine, Theophraſto, & Demochare.

Res mira eſt: quidni vera? quum Demoſthenes obmutuiſſet

1 Ου γὰρ ἀληθὲς] Videtur aliquid corruptum. Lego οὐ μὴν affirmative. GESNER. Geſnero merito ſuſpectus eſt hic locus, corruptuſque videtur. Vultejum putes legiſſe, ὂν γὰρ ἀληθὲς, vertit namque: *attamen verum eſt*: Emendator ejus vult: οὐ μὴν. Igitur & in Genevenſi verſum eſt; *nolo enim dicere veram.* Placet magis Vulteji conjectura, quanquam altius malum reſideat. Ego mallem οὐ γὰρ μὴ ἀληθὲς. verum eſt, inquit, licet vix videatur. Nempe fictum videri poterat, cum *Demoſthenes* tantus eſſet orator: & hæc dicti cauſa. De veritate teſtatur & Gellius, quod liquet ex argumento *cap.* 8. *lib.* VIII. SCHEFF. Senſus ſuadet, ut legas ὅμως ἀληθὲς. *mox* poſt Αἰσχίνης delendum δὲ, neque Ατρομίτου legendum, ſed Ατρομήτου quod pueri videre poterant. FABER. Caſaubonus hunc locum ita interpungit & explicat: Παράδοξόν γε, οὐ γάρ; ἀληθὲς δὲ &c. *Mira ſane res: (quis dubitet?) at vera tamen: quum non ſtetiſſet Demoſthenes in Macedonia, Æſchines ille Atrometis, ille inquam Cothocides apud Macedones famam ingenii eſt aſſecutus.* Hæc ille *lib.* I. *de Satyr. Poeſi p.* 139. 94. Quæ emendatio merito ſuo omne tulit punctum. ſimilem interrogandi formulam habes *lib.* II. *cap.* 8. Virgilius in *fine lib.* V. *Æneid.*

Quid enim? fallacibus auſtris,
Et cæli toties deceptus fraude ſereni.

ubi Servius *quid enim?* interpretatur *quid ni? cur non?* Græcè dicerem τί γάρ; vel, πῶς γὰρ οὔ; διὰ τί γὰρ οὔ; Dio Chryſoſt. *orat. de Servis.* οὐδεὶς τῶν βλαπτομένων ἀπό τινος χρῆται ἐκείνῳ ὑφ' οὗ βλάπτεται. οὐ γάρ; *nemo læſus a re quadam, utitur eo, quo læditur, quid ni?* KUHN.

Ου γὰρ ἀληθὲς] Locus haud dubie vitioſus. Vix me contineo, quin credam illud ἀληθὲς eſſe à gloſſa imperiti hominis, qui illud οὐ γὰρ, non intellexerit, & ita ſupplere voluerit; ut putabat, ſenſum, abſque eo tamen integerrimum. Solent enim ita τὸ Ου γὰρ adhibere paſſim Optimi Scriptores per Parentheſin in medio ſententiæ quaſi ad eam confirmandam. *Supra* II. 8. γελοῖον δὲ, οὐ γάρ. &c. Demoſthenes ὁ Ἀττικώτατος *Adv. Androtion. p.* 428. plane ut hic, ὅμοιόν γε (οὐ γάρ;) τοῦτο τοῖς προτέροις ἐπιγράμμασιν, *ſimile vero, (nonne ita eſt?) illud prioribus Inſcriptionibus.* Si retinendum eſt illud ἀληθὲς, tum ſane ex variis Eruditorum conjecturis in hunc locum una illa Caſauboni omnibus aliis palmam præripit, legentis, παράδοξόν γε, οὐ γάρ; ἀληθὲς δὲ, ἐκπ. &c. Sed tamen etiam huic Caſaubonianæ præ-

Μακεδονίᾳ, ³ Αἰσχίνης δὲ ὁ ⁴ Ατρομήτου ἢ Κωθωκίδης καὶ ἐνευδοκίμει τοῖς Μακεδόσι, καὶ πάμπολυ ὑπερῆν τῶν πρέσβεων τῷ φρονήματι. Αἰτία δὲ ἦν

tuiſſet in Macedonia, Æſchines Atrometæ filius, Cothocides, e contrario gloria florebat apud Macedonas, multumque reliquos legatos animi præ-

præferenda videtur Jenſii noſtri conjectura, qui reponit, οὐ γὰρ ἀλλ' ἀληθὲς, ἐκτ. Non tantum, quia illud ἀλλ' videtur facilius exci-diſſe propterea, quod eædem literæ in initio ſequentis vocabuli erant repetendæ; ſed vel maxime, quia Græci & præcipue Attici conjunctim plerumque dixerunt, οὐ γὰρ ἀλλὰ, quod Suidas & Schol. Ariſtophanis explicant ſimpliciter per καὶ γάρ. Exempla ex Ariſtophane ipſo habes annotata apud Suidam, & ejus Interpretem Portum, niſi quod ille ex Θεσμοφοριαζούσαις male citet, quæ in Εκκλησιαζ. occurrere deprehendit Jenſius, qui illis addit etiam locum ex Luciano in *Paraſito*, *pag.* 374. οὐχὶ πρῶτον μὲν ὁ πιστὸς ἀριστοποιησάμενος ἔξεισιν ἐπὶ τὴν παράταξιν; καθάπερ καὶ ὁ Οδυσσεὺς ἀξιοῖ, οὐ γὰρ ἀλλ' ὃν ἐν πολέμῳ μάχεσθαι φησὶν, ἑστιάσει, καὶ εὐθὺς ἅμα ἕῳ μάχεσθαι δέοι. Intricati ſenſus ſunt hæc verba, atque ideo Ille tranſponendo ſananda putat. vide Jenſii *Lect. Lucian.* III. 8. *p.* 355. Sed addenda tantum eſt vocula εἰ poſt ἑστιάσει, unde excidit, quia eædem literæ iſtius voculæ ſunt ſimul illius Verbi ultimæ. Ita vero ſenſus erit. *Nonne primum Talis, poſtquam prandit, exit in aciem, ſicuti etiam Ulyſſes faciendum cenſet*, vel *præcipit. Nonne, ita eſt? Immo quem in bello pugnare ait* Ulyſſes, *eum excipiet prius epulis*, ſua ſcil. ſententia, vel *ad epulas admittet, etiam ſi confeſtim à prima luce pugnare oporteat.* Cæterum in illo οὐ γὰρ, ſequente ἀλλὰ, interrogatio ſæpe ineſt, ſæpe affirmatio, utraque Elliptica, ſed variâ Ellipſi & ſignificatione. Hæc vero, Παράδοξόν γε, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἀληθὲς, exponerem, *Necopinum eſt, nonne ita eſt? ſed tamen eſt verum* Extra interrogationem, Plato *lib.* VI. *de Rep. p.* 495. Ορᾷς οὖν, ὅτι οὐ κακῶς ἐλέγομεν &c. Ου γάρ· ἀλλ' ὀρθῶς (ἔφη) ἐλέχθη. *Vides igitur, non male nos dixiſſe* &c. *Non ſane: ſed recte* (ait) *dictum eſt.* Et *p.* 492. Οἶμαι μὲν οὐδένα, ἦ δ' ὅς. Ου γάρ· ἦν δ' ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιχειρεῖν πολλὴ ἄνοια. *Neminem puto, dicebat ille*, ſcil. ſuperaturum eos. *Non ſane, dicebam ego, ſed & tentare illud magna eſt inſania.* Liquet ex his in ſenſu maxime proprio acceptis, revera diſtinguendum poſt οὐ γὰρ, quod male à quibuſdam negatur. Sic in *Actis Ap.* XVI. 37: δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν. Ου γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν, *virgis nos publice cæſos dederunt in cuſtodiam, & nunc clam emittunt. Non vero ita fiet: ſed ipſi veniant & educant nos.* Locutio orta eſt haud dubie ex Dialogis, in quibus aliquis prorſus quid negans dicebat, Ου γὰρ, *Non ſane.* Et Ου γὰρ, ἀλλὰ, *Non ſane hoc, ſed illud; Non ſane ita, ſed.* Vel etiam alium interrogans de rebus ab ſe dictis, οὐ γάρ; *nonne ita eſt?* Notat autem γὰρ in ejuſmodi locutionibus, *vero, ſane.* Ita *ſupra cap.* 10. αἱρετὸν, οὐ γὰρ κληρωτὸν τοῦτον. Sed & ſimili Ellipſi, & eodem ferme ſenſu cum aliis particulis quoque occurrit, maxime in *Dialogis*. Plato *d. l. p.* 489. ἢ γάρ; ναὶ, *nonne vero? ſane* Et πῶς γὰρ ἀλλὰ *p.* 490. Ηγουμένης δὴ ἀληθείας, οὐκ ἄν ποτε, οἶμαι, φαῖμεν, αὐτῇ χορὸν κακῶν ἀκολουθῆσαι. Πῶς γάρ; ἀλλ' ὑγιές τε καὶ μέτριον ἦθος. *Duce Veritate, non dicemus, opinor, chorum malorum ſequi eam. Quomodo enim id fieret? ſed decorum & modeſtum vitæ genus*, ſcil. ſequi eam. Sic Πόθεν ſimiliter ſæpe interponitur in medio Orationis per interrogationem, pro quo etiam dicitur Πόθεν γάρ; Et Πόθεν γάρ; ἀλλά. Vide *infra* XIII. 2. 8. PERIZ.

2 Εκπεσόντος Δημοσθένους ἐν Μακεδονίᾳ] De Macedonia nihil Libanius Rhetor in *vita Demoſthenis*, tantum obmutuiſſe ſcribit, Plutarchus hoc ei in *prima oratione*, quam habuit *ad populum*, memorat accidiſſe. Item in *ſecunda*, ex qua etiam obvoluto capite aufugit. Facit autem cum noſtro A. Gellius, uti diſcimus ex inſcriptione *capitis* 8. *lib.* VIII. *Noct. Attic.* qui liber pridem amiſſus eſt: verba hæc ſunt. *Quod Theophraſtus philoſophus omnium ſuæ ætatis facundiſſimus, verba pauca ad populum Athenienſem facturus, deturbatus verecundia obticuerit, quodque idem hoc Demoſtheni apud Philippum regem verba facienti evenerit.* SCHEFF.

Εκ-

ἦν ἄρα τούτου τῷ Αἰσχίνῃ 5 ἥτε πρὸς Φίλιππον φιλία, κ̀ τὰ ἐξ αὐτοῦ δῶρα, καὶ ὅτι πρᾴως καὶ ἡδέως ἤκουεν αὐτοῦ ὁ Φίλιππος, μειλιχίῳ τῷ βλέμματι προσβλέπων, καὶ ὑποφαίνων ἐξ αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν. Ἅπερ οὖν
6 πάντα † ἐφόλκια ἦν εἰς τὴν παῤῥησίαν τῷ Αἰσχίνῃ, καὶ τὴν τῶν λόγων εὔροιαν. 7 Οὐ μόνος δὲ τοῦτο ἔπαθε Δημοσθένης ἐν Μακεδονίᾳ, καί τοι

præſentia ſuperabat. Cauſa vero ejus rei erat Æſchini, Philippi amicitia, & ejus munera, & quod Philippus placide & cum voluptate eum audiebat, benigno aſpiciens vultu, & ſuam prodens benevolentiam. Quæ univerſa fuerunt Æſchini quaſi incitamenta ad dicendi audaciam, & ſermonis facilitatem. Non ſoli autem hoc accidit Demoſtheni, quamvis ſummo

† ἔφολκα.

Ἐκπεσόντος Δημοσθένους] Scil. χρῆμα Quod expreſſit Ariſtoph. Ἐκκλησ. *pag.* 735. Τοσοῦτον χρῆμ' ὄχλου οὕτως ἐν ὥρᾳ ξυνελέγη. *tanta multitudo tam* exiguo tempore, *una hora*, *congregata eſt*. Sed & Noſter *ſupra* II. 13. πάμπολύ τι χρῆμα τῶν Ἑλλήνων ἀφίκετο. *cap.* 22. σεμνὸν γάρ τι χρῆμα κ̀ τὸ Σόλωνος ἐγένετο. Dubitem tamen nunc, an potius Genitivi hi ſint Abſoluti, & conjungendi cum ſeqq. hoc modo, Παράδοξον γε, οὐ γάρ, ἀλλ' ἀληθές. Ἐκπεσόντος Δημοσθένους ἐν Μακεδονίᾳ, Αἰσχίνης δὲ &c. h. e. *Quum Demoſthenes obmutuiſſet in Macelonia, Aeſchines è contrario gloria floruit* &c. Tui, Lector, ſit judicii. Res autem vere accidit *in Macedonia*, forſan etiam apud populum in Concione. Certe Plutarchus non tantum *in Vitis* X. *Rhetorum* ait, cum ἐκπεσεῖν ποτε ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, ſed & in *Lib. ſi ſeni Reſp. ſit adminiſtranda*, λέγεται δὲ καὶ Δημοσθένους ἐκπεσόντος ἐκ τοῦ δήμου, κ̀ βαρέως φέροντος, ἅψασθαι παλαιόν τινα γέροντα τῶν ἀκηκοότων Περικλέους, καὶ εἰπεῖν, ὡς ἐκείνῳ τ' ἀνδρὶ προσοικὼς τὴν φύσιν οὐ δικαίως αὐτοῦ καταγνώσεται. *Dicitur vero etiam, quum Demoſthenes apud Populum excidiſſet; & ægre id ferret, ſenem quendam ex iis, qui audiverant Periclem, prehendiſſe eum & dixiſſe, cum illi Viro par eſſet indole, male ergo eum ſeipſum damnare.* Quod vero apud Philippum id ei evenerit, quum legatus eſſet de Pace, in eo non tantum Gellius Noſtro aſſentitur, ſed res certiſſima eſt ex Æſchinis *Orat. de Falſa Legatione pag.* 251. ubi refert, quomodo quum ipſe peroraſſet apud Philippum, jamque loqui deberet Demoſthenes, ille ergo, quum *præmiſiſſet proœmium obſcurum & metu languidum, mox ſubito conticuerit, atque hæſitaverit*, τελευτῶν δὲ ἐκπίπτει ἐκ τοῦ λόγου, *tandem vero exciderit ſermone; quumque Philippus eum hortaretur ut animum reciperet, & paulatim reminiſceretur eorum, quæ dicere voluerat, ille tamen poſtquam ſemel ita conturbatus fuerat, & à ſcriptis aberraverat, colligere ſe non potuerit, atque ideo, quum iterum tentaſſet loqui, idem quod antea fuerit paſſus.* Aliquid ejus etiam dicit Plutarchus in *Vitis* x. *Rhetorum*, & proprie *Æſchinis*. Ἐχειροτονήθη πρεσβευτὴς ὡς Φίλιππον μετὰ Κτησιφῶντος κ̀ Δημοσθένους περὶ τῆς εἰρήνης, ἐν ᾗ ἄμεινον τοῦ Δημοσθένους ἠνέχθη. Vertitur, *Legatus ad Philippum de pace contra Cteſiphontem & Demoſthenem, Hoc priores tulit.* In quibus error eſt manifeſtus. Lege μετὰ Κτησ. &c. h. e. *cum Cteſiphonte & Demoſthene.* Nam ſocii fuerunt Legationis ad Philippum de Pace. Vide *Orationes* Æſchinis & Demoſthenis. PERIZ.

3 Αἰσχίνης δὲ] Faber vult deleri δὲ. Mihi videntur excidiſſe aliqua, quæ oſtendebant quare Demoſthenes defecerit, nempe, quod vereretur Philippum. ſubjiciebatur deinde, omnia contrario ſe habuiſſe modo in Æſchine. SCHEFF. δὲ hic expungendum. pertinet enim ad præcedens ἀληθὲς δὲ, unde in alienum locum venerat, quamvis Caſaubonus *l. c.* nihil mutet. Philoſtratus in *Æſchine*. ἐπέτεινε δ' αὐτοῖς τὴν διαφορὰν, ὁ ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπὶ τοῦ Φιλίππου λόγος· ὅτε δὴ ἐξέπεσε μὲν τοῦ λόγου ὁ Δημοσθένης· *Auxit illorum (Demoſthenis & Æſchinis) diſcordiam oratio de Amphipoli apud Philippum, cum Demoſthenes excidit ſermone* vel *obmutuit*. & in *Herode* iterum. οἱ δὲ προσφέροντες αὐτῷ νέῳ ὄντι ἐν Παιονίᾳ τὸν λόγου ἐκ-

τοι δεινότατος ὢν εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ Θεόφραστος ὁ Ἐρέσιος. Ἐξέπεσε γὰρ καὶ οὗτος ἐπὶ τῆς ἐξ Αρείου πάγου βουλῆς λέγων· καὶ ταύτην ἀπολογίαν προεφέρετο, ὅτι κατεπλάγη τὸ ἀξίωμα τοῦ συνεδρίου. Πικρότατα οὖν ἀπήντησε καὶ ἑτοιμότατα πρὸς τοῦτον αὐτοῦ τὸν λόγον 9 ὁ

ſummo oratori, in Macedonia, verum etiam Theophraſto Ereſio. Nam & ille quum apud Areopagi Senatum verba faceret, defecit: & hanc excuſationem prætendit, ſe perterritum fuiſſe ſplendore conſeſſus. Amariſſime vero & promptiſſime huic ejus ſermoni occurrit Demochares, dicens:

νος ἐκπεσεῖν ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος, ἠγνοηκέναι μοι δοκοῦσιν, ὅτι καὶ Δημοσθένης ἐπὶ Φιλίππου λέγων, τοιοῦτον ἔπαθε. κἀκεῖνος μὲν, ἥκων Ἀθήναζε, τιμὰς προσῄτει καὶ στεφάνους, ἀπολωλυίας Ἀθηναίοις Ἀμφιπόλεως. Ἡρώδης δὲ ἐπεὶ τοῦτο ἔπαθεν, ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἦλθεν ὡς ῥίψων ἑαυτόν. *Qui vero illi (Herodi) exprobrant, quod juvenis in Pannonia oratione quadam coram Imperatore exciderit, ignorare mihi videntur, id ipſum Demoſtheni quoque uſu veniſſe. At ille tamen Athenas reverſus honores ſibi coronaſque depoſcebat, cum jam amiſiſſent Amphipolim Athenienſes. Herodes autem idem expertus, in Iſtrum ſe dare præcipitem voluit.* Idem Craſſo & Antonio contigit. Cicer. *lib.* I. *de Orator.* alia recentiorum exempla dabit Crinitus *lib.* V. *de Honeſt. Diſcipl. cap.* 3. quos laudat codex Konigianus. KUHN.

Αἰσχίνης δὲ ὁ Ἀτρομήτου &c.] Neſcio quid moverit Schefferum & Kuhnium, ut ita expunctum voluerint illud δὲ, quod omnino retinendum, quippe quo ſignificatur contrarium ejus, quod Demoſtheni accidit. Porro legendum ex MStis Ἀτρομήτου: quomodo etiam in Demoſth. *Or. pro Corona*, & a Plutarcho, pater Æſchinis appellatur. Ex quibus etiam liquet ſcribendum Κοθωκίδης. PERIZ.

4 Ἀτρομίτου] Philoſtratus & Suidas habent Ἀτρομήτου per η in penultima. Κοθωκίδης videtur a tribu dictum, ſeu vico aliquo Atticæ. Nuſquam tamen apud aliis Authores hoc nomen invenio. GESNER.

Ἀτρομίτου ὁ Κωθωκίδης] Scribe Ἀτρομήτου ὁ Κοθωκίδης, auctoritate Æſchinis ipſius *epiſt.* III. Plutarchi in *ipſius vita*, Incerti auctoris in ſimili argumento, Philoſtrati & Suidæ. Poſtremum vocabulum pagi nomen eſt, unde oriundus erat. Apollonius in *Exegeſi.* Αἰσχίνης τὸ μὲν γένος ἦν Ἀθηναῖος, τὸν δὲ δῆμον Κοθωκίδης. SCHEFF.

5 Ἡ πρὸς Φίλιππον φιλία] Hanc Æſchinis amicitiam cum Philippo Demoſthenes veris nominibus appellat προδοσίαν, μισθαρνίαν, *proditionem, operam mercenariam*, additqve deinde, καίτοι φιλίαν γε καὶ ξενίαν αὐτὴν ὀνομάζει· οὔτε Φιλίππου ξένον, οὔτε Ἀλεξάνδρου φίλον εἴποιμ' ἂν ἐγώ σε, οὐχ οὕτω μαίνομαι, εἰ μὴ καὶ τοὺς θεριστὰς καὶ τοὺς ἄλλο τι μισθοῦ πράττοντας φίλους καὶ ξένους δεῖ καλεῖν τῶν μισθωσαμένων. *quamvis ipſe amicitiam hoſpitiumque appellet. Ego vero ut ita inſaniam abſit, ut te vel Philippi hoſpitem vel Alexandri amicum dicam, niſi etiam meſſores & alii operam mercede locantes amici & hoſpites conducentium ſalutandi ſint.* vide *Orationem de Corona*, ubi notantur multi, qui ſe Philippo amicos jactitarunt: & proditis urbibus, ſtatim iſta expiravit amicitia. Philippus enim amavit τοὺς μέλλοντας προδιδόναι. & oderat τοὺς ἤδη προδεδωκότας. Stobæus *Serm.* CLXXI. KUHN.

6 Παίνπο ἐφόλκια] Geſnerus ἐφολκίῳ. Quod ſine dubio eſt melius. Nam ἐφόλκια, parva quædam ſunt navigia. Vide me *de Militia Navali lib.* II. *cap.* 2. SCHEFF. ἐφόλκια habet Romana editio, quam temerè deſerere nolim. Nam licet ἐφόλκιον, communiter notet naviculam, majoris navis appendicem atque adeo ſignificet *additamentum, acceſſionem, attractivum.* eſt tamen, ubi τὸ ἐφόλκιον non trahitur, ſed trahit ſuam navem, ſi nimirum portus aut relinquendus aut intrandus. Philoſtr. *cap.* 3. *de A. V.* de navi è portu ſolvente, ὁρᾶτε, inquit, τὸν τῆς νεὼς δῆμον, ὡς οἱ μὲν τὰς ἐφολκίδας ἐμβεβήκασιν ἐρετικοὶ ὄντες, *videte plebem nauticam, quo pacto ſcapham, quæ trahit navem remulco, conſcendant optimi remiges.* Hinc oritur metaphora, quâ dicimus omne illicium, omne protelum

9 ὁ Δημοχάρης, εἰπών· ὦ Θεόφραστε, 10 Ἀθηναῖοι ἦσαν, ἀλλ' οὐχ οἱ δώδεκα Θεοὶ οἱ δικάζοντες.

cens: o Theophraſte, Athenienſes erant, at non duodecim Dii, qui judicio præerant.

telum & quicquid elicit attrahitque aliud, ἐφόλκιον. Ita hoc loco *Philippi* amicitia & applauſus *Æſchini* fuerunt ad benè prompteque dicendum ἐφόλκια, & ἐφόδια *invitamenta*, *viatica* & ἑλκυστικόν τι habuerunt. ſimiliter apud Zachariam Scholaſticum anima dicitur συνέπεσθαι τῷ βάρει τοῦ ἐφολκίου *pondus appendicis ſequi*, *Dialog. de Opificio mundi.* unde interpr. *quaſi ephokia & incitamenta.* KUHN.

Ἐφόλκια] Sic plane MSti. Uſitatius tamen eſt eo in ſenſu, & Adjectivi uſu, ἐφολκά, quod conjecit Geſnerus, quodque activam maxime τοῦ ἑλκυστικοῦ, ſed & paſſivam τοῦ ὑστέρου, habet ſignificationem. Utriuſque exemplum videre eſt apud Suidam. Heſychius quoque active exponit, ἐφολκά, τὰ ἀγαγεῖν δυνάμενα, *quæ poſſunt ducere.* Et ita Noſter *Hiſtor. Animal.* XV. II. *extr.* ἐφολκὰ τῶν ἰχθύων ταῦτά ἐστιν. *ea vim habent attrahendi piſces.* Thucydides IV. 108. τοῦ Βρασίδου ἐφολκά, καὶ οὐ τὰ ὄντα λέγοντος, *Braſida dicente ea, quæ ad alliciendos alios erant idonea, non quæ vera.* Quem tamen locum male intellexit Thomas Magiſter, qui hæc ex Thucydide citans, ἐφολκά exponit τὰ παρακολουθήματα, h. e. *quæ conſequuntur* ex rebus ſcilicet jam geſtis. Rectius Scholiaſtes Thucyd. exp. ἐπαγωγά, *quæ vim alliciendi, perſuadendi, habent.* At ἐφόλκια proprie ſunt parva navigia, quæ majoribus hærent, & ab iis protrahuntur, quamvis & hæc aliquando viciſſim illa trahant. PERIZ.

7 Οὐ μόνος δὲ τοῦτο ἔπαθε] MSti οὐ μόνον &c. Sed vulgata lectio longe videtur præferenda. IDEM.

8 Ἐρέσιος] *Ereſus* fuit Urbs Lesbi, Patria hujus Theophraſti. Vide Strabonem *lib.* XIII. *pag.* 618. & Stephanum *de Urbibus.* Plutarchus ait Πρὸς Κολώτην *in extr.* Theophraſto contigiſſe δὶς ἐλευθερῶσαι τυραννουμένην τὴν πατρίδα, *bis liberaſſe patriam ſuam tyrannide oppreſſam.* Quomodo Ariſtoteles eum per *Lesbii vini* laudem ſibi declaraverit ſucceſſorem, docet Gellius XIII. 5. De ætate ejus Vide *ſupra ad* IV. 19. IDEM.

9 Ὁ Δημοχάρης] Celebris & hic fuit Orator, natus ex ſorore Demoſthenis. Vide me *ſupra ad* III. 7. & Voſſium *de Hiſtoricis Græcis.* IDEM.

10 Ἀθηναῖοι ἦσαν] Athenienſes erant Areopagitæ, non Dii majorum gentium. Non multum abludit illud Ciceronis de Catone: *dicit tanquam in Platonis πολιτείᾳ, non tanquam in Romuli fæce, ſententiam, lib.* II. *ad Attic. Epiſt.* I. KUHN.

ΚΕΦ. ιγ'.

Τίνες οὐκ ἐγέλων.

CAP. XIII.

Qui non riſerint.

1 Ἀναξαγόραν τὸν Κλαζομένιόν φασι 2 μὴ γελῶντά ποτε ὀφθῆναι, μήτε μειδιῶντα τὴν ἀρχήν. Λέγουσι δὲ καὶ 3 Ἀριστόξενον 4 τῷ γέλωτι

Anaxagoram Clazomenium ajunt nunquam ridere viſum eſſe, neque ſubridere omnino. Dicunt etiam Ariſtoxenum riſui valde fuiſſe adver-

1 Ἀναξαγόραν] Nihil ergo mirum, fuiſſe eum alieno prorſus animo à Democrito ſemper Ridente, quamvis acceſſerit & illud, quod quum aliquando ejus colloquium deſideraſſet, rejectus fuerit, ut ait Laertius II. 14. PERIZ.

2 Μὴ

λωτι ἀνὰ κράτος πολέμιον γενέσθαι· 5 Ηράκλειτόν τε, ὅτι πάντα τὰ ἐν τῷ βίῳ ἔκλαεν.

verſarium: & Heraclitum omnia in communi vita deploraſſe.

2 Μὴ γελῶντας] Adde his Diogenem Cynicum, Pyrrhonem, Timonem, Socratem ex Græcis, ex Romanis Craſſum. Craſſi in Parthis interempti avum, de quibus Plinius *lib.* VII. *cap.* 19. SCHEFF.

3 Ἀριστόξενον] Et tamen fuit vel maxime *Muſicus*, unde ita à plerîſque cognominatur. Gellius IV. 11. *Ariſtoxenus Muſicus, Vir literarum Veterum diligentiſſimus, Ariſtotelis philoſophi auditor.* Vide etiam Suidam, & Voſſium *de Hiſtoricis Græcis*, ac Jonſium *de Script. Hiſt. Philoſ.* I. 14. Ætas ejus conſtat ex eo, quod diſcipulus fuit Ariſtotelis, quem tamen mortuum fœdis conviciis proſcidiſſe dicitur, quia non ſe, ſed Theophraſtum, deſignaverit ſucceſſorem. Quod tamen non Gellius *d. l.* refert, ut ait Voſſius, ſed Suidas. Patria fuit Tarentinus. Libros ejus Ἀρμονικῶν στοιχείων, *Harmonicorum Elementorum*, edidit Meurſius ac Meibomius. PERIZ.

4 Τῷ γέλωτι ἀνὰ κράτος πολέμιον] Imitatur Xenophontem, qui *lib.* II. *de Inſtit. Cyri* de Aglaïtida ait, quod fuerit τῷ γέλωτι πολέμιος, *riſus hoſtis.* Demetrius περὶ ἑρμηνείας, *Xenophon*, inquit, ἀγέλαστον πρόσωπον καὶ στυγνὸν, *perſonam tetricam, quæ riſum dedidicit, afferens, nihilominus ex illo pumice pro aqua riſum exſculpſit*, dicens, ὅτι ῥᾷον πῦρ ἐκτρίψαι ἀπό σου ἢ γέλωτα. *citius à te ignem quis extuderit, quam riſum.* vide ipſum Xenoph. *l. c.* Cæterum ἀγελάστου cognomen etiam Κυρηναῖος ὁ Πολύζηλος tulit, apud Photium ex Ptolomæi Hephæſtionis *Polymathia.* de M. Craſſo quem ſemel in vita riſiſſe Lucilius ait vid. Cicero *l.* V. *de fin. bon. & mal.* Hieron. *epiſt. ad Demetriad.* KUHN.

5 Ἡράκλειτον] Seneca *lib.* II. *de Ira cap.* 10. *Heraclitus quoties prodierat & tantum circa ſe male viventium, imo male pereuntium viderat, flebat, miſerebatur omnium, qui ſibi læti feliceſque occurrebant.* Adde Lucianum in *Auct. vitarum.* SCHEFF.

ΚΕΦ. ιδ'.

CAP. XIV.

Περὶ Διογένους τελευτῆς.

De morte Diogenis.

Διογένης ὁ Σινωπεὺς 1 ὅτε λοιπὸν ἐνόσει ἐπὶ θανάτῳ, 2 ἑαυτὸν φέ-

Diogenes Sinopenſis, quum ad extremum lethali morbo decum-

1 Ὅτε λοιπὸν ἐνόσει ἐπὶ θανάτῳ] *Quum ad extremum lethali morbo ægrotaret.* Sic paſſim eo ſenſu adhibetur λοιπόν. *Actor: Apoſt.* XXVII. 20. χειμῶνος οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς, *procella non exigua incumbente, ad extremum ſpes omnis, ſervari nos poſſe, tollebatur.* Epict. *cap.* 39. καὶ λοιπὸν, ὅταν τι συμβουλευθῇ, μέμνησο, τίνας συμβούλους παρέλαβες, & *quod ſupereſt*, vel *ad extremum, quando quid conſilii datum fuerit, cogita, quos in conſilium adhibueris.* Oraculum Auguſto datum apud Suidam in Αὔγουστος, *Puer Hebræus jubet me exire ex hac æde*, &c.

Λοιπὸν ἄπιθι σιγῶν ἐκ βωμῶν ἡμετερείων.

quod ſupereſt, abi ergo tacens noſtris ab aris. Vide & *infra ad* IX. 13. Ἐπὶ θανάτῳ, ut *ſupra* I. 30. ἄγεσθαι ἐπὶ θανάτῳ, *duci ad ſupplicium mortis.* PERIZ.

2 Ἑαυτὸν φέρων μόνον] Geſnerus ſcribit, μόλις. Interpres videtur ἑαυτὸν οὐ φέρων legiſſe, quod tamdiu placet, donec quid melius ſuccurrat. Cæterum de genere mortis dubitant. Alii & inter eos Suidas morſu canis deceſſiſſe putant. Alii eſu carnis crudæ, alii po-

φέρων † μόνον ἔῤῥιψε κατά τινος γεφυρίου [3] πρὸς γυμνασίῳ ὄντος, καὶ προσέταξε τῷ παλαιστροφύλακι, ἐπειδὰν αἴσθηται ἀποτεθνηκότα αὐτὸν, ῥίψαι εἰς τὸν [4] Ἰλισσόν. [5] Οὕτως ἄρα ὀλί-

cumberet, ſe ipſum dejecit in pontem quendam, qui prope gymnaſium erat, mandavitque cuſtodi palæſtræ, ut ſimulac ſentiret ſe exſpiraſſe, abjiceret in Iliſſum. Adeo parum cura-

† μόλις.

polypodis, ut eſt apud Athenæum, Antiſthenes cohibitione ſpiritus vult mortuum eſſe, alii aliter. SCHEFF. Geſnerus legit μόλις (jungebat enim illam vocem cum φέρων) male, nam legendum μόνος, illud autem φέρων eſt παρέλκον Atticum. Itaque verti debuit, *Ipſe ſolus & ſine omni comitatu, ſe dejectum ivit e ponticulo, qui* &c. FABER. Benè quidem Clariſſ. Faber τὸ φέρων ex Atticiſmo defendit, quod ſæpius ſignificat *ſua ſponte, data opera*, & ubique orationi pro rei ſubſtratæ indole, emphaſin addit. Plutarchus *de Puer. Inſtit.* τούτοις φέροντες ὑποβάλλουσι τοὺς υἱοὺς, *his* (ineptis pædagogis) *ipſi ſua quaſi manu, ſine exceptione ſubdunt filios.* Verum non poſſum illud Noſtri, ἑαυτὸν &c. ἔῤῥιψε κατά τινος γεφυρίου, ita interpretari, *de quodam ponticulo ſe dejectum ivit.* Hoc enim, ut alia mittam, gymnaſiii cuſtodi à Diogene erat mandatum, nempe ut ſe jam exſtinctum de ponte in Iliſſum mitteret. hoc itaque modo acceperim, *ſeipſum vel corpus temerè ſine arbitris in ponticulum abjecit.* Nam æger Diogenes ibi ſolus procubuit, ubi ponticulus ei cubile erat. vide indicem in κύ. Salmas. *notis in Gallienos* legit cum Geſnero, ἑαυτὸν φέρων μόλις, ἔῤῥιψε &c. explicatque quaſi *Diogenes præ mala valetudine vix ſeſe ferre potuerit.* KUHN.

Ἑαυτὸν φέρων μόνον ἔῤῥιψε κατά τινος γεφυρίου] Locus parum intellectus ab Interprete & pleriſque Editoribus. Recte Kuhnius docuit, ſenſum eſſe, non *dejeciſſe ſe* Diogenem *de ponte*, ſed *abjeciſſe ſe in pontem*, unde poſtea, jam mortuus, eſſet dejiciendus in fluvium. Deinde non perceperunt vim τοῦ φέρων, quæ etiam cauſa, quare maluerint legere μόλις. Sed abundat tali in conſtructione hoc Participium, vel potius declarat impetum quendam aut certum conſilium agendi, id, quod agitur. Sic Lucian. *de Morte Pereg. pag.* 772. τίνος αἰτίας ἕνεκεν ἐμβάλλει φέρων ἑαυτὸν εἰς τὸ πῦρ, *qua cauſa injecit ſe ipſe in ignem.* Et *pag.* 781. ἐπειδὴ ἀνήφθη μὲν ἡ πυρὰ, ἐνέβαλε δὲ φέρων ἑαυτὸν, *poſtquam accenſus fuit rogus, & ipſe ſe in eum injecit.* Heſiod. Θεογ. 481. ἔνθα μὲν ἷκτο φέρουσα, *tum quidem pervenit progreſſa.* Noſter *ſupra* IV. I. ἑαυτοὺς κατὰ πόλεις ἐνεχείρισαν αὐτῷ φέροντες. Maximus Tyrius *Diſſert.* IX. φέρων ἑαυτὸν ἐπιτρέπει τῷ ποιμένι. Vetus Auctor apud Suidam *v.* Εὐνοῦχος ὤθησεν ἑαυτὸν εἰς τὸ Μέγαρον φέρων. & in *v.* Μέλιτος. ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ Μελίτῳ ἔῤῥιψε φέρων. Retinui autem μόνον, ut habent etiam MSti, pro quo ſine cauſa Faber maluit μόνος. Senſus autem eſt, quod ſe ſine lecto, aut ulla alia re, ſolum itaque ſuum corpus, abjecerit in pontem. PERIZ. Parens meus hunc locum ita capiebat: ut Diogenes ſolum ſe uſque pontem promoverit non abſque ſumma fatigatione & agitatione ægri corporis, nolens implorare aliquem, qui illum ſuſtinens eo uſque duceret.

3 Πρὸς γυμνασίῳ] Lugd. πρὸς γυμνάσια, ſed male. Intelligit autem *Craneum* extra Urbem. Diogenes Laert. in *Diog.* II. 77. ἐτύγχανε διάγων ἐν τῷ Κρανείῳ, τῷ πρὸ τῆς Κορίνθου γυμνασίῳ, *Agebat in Craneo, Gymnaſio ante Corinthum.* Erat vero iſtic etiam Tumulus Diogenis, ut conſtat ex Pauſania *Corinth. cap.* 2. Mox uterque Codex legit προσέταττε, non προσέταξε. PERIZ.

4 Ἰλισσόν] Laertius ſcribit Ἐλισσόν. Eruditiſſimus Menagius ſcribendum putat, εἰς τὸν ἕλειον, quia *Iliſſus* flumen Atticæ, *Diogenes* vero Corinthi obiit, ſenſus *in locum paludoſum*. Ipſum vide in *Notis ad Laert. p.* 149. SCHEFF. Ἰλισσος Plato, quoque legit & Strabo, Pauſanias. Εἰλισσος. corruptius Ἔλισσος. Cæterum communior ſcriptio Ἰλισσος. Quam hoc loco ſervandam cenſeo. Ut enim Auctores in diverſa eunt, cum quæritur, quo genere mortis Diogenes exſtinctus ſit; ita etiam, locus, ubi eum fatalis hora deprehenderit, ἀμφισβητήσιμος, nec dum definitus eſt. Corinthi enim in Cranio mortuum

ὀλίγον ἔμελε Διογένει καὶ θανάτου, καὶ ταφῆς.

rabat mortem & ſepulturam Diogenes.

tuum ſunt qui tradant. Laert. in *Vita ejus*. Alii in itinere, cum tenderet Olympiam, febri correptum obiiſſe ajunt. Hieronymus *lib.* II. *adverſus Jovinian. Cum ad agonem Olympiacum, qui magna frequentia Græciæ celebrabatur, jam ſenex pergeret, febri in itinere apprehenſus, accubuit in crepidine viæ: volentibuſque eum amicis, aut in jumentum, aut in vehiculum tollere, non acquievit: ſed tranſiens ad arboris umbram, locutus eſt: abite quæſo, & ſpectatum pergite: hæc me nox aut victorem probabit aut victum. Si febrem vicero, ad agonem veniam: ſi me vicerit, ad inferna deſcendam. Ibique per noctem eliſo gutture non tam mori ſe ait, quam febrem morte excludere.* confer Sarisburienſem *lib.* V. *Polycrat. cap.* 17. & Arrian. *Epict. p. m.* 348. Præterea ſi in Iliſſum ſe mortuum projici voluit, ut Laërtius ſcribit cum Noſtro, in Attica eum aut plane defunctum aut morti ſaltem vicinum fuiſſe veriſimile eſt. Ideoque hæc triga opinionum de morte Diogenis non eſt confundenda εἰς μίαν Μύκονα, ſed diſtinctè ſervanda & explicanda. KUHN.

Εἰς τὸν Ιλισσὸν] Kuhnius accipit hoc nomen de fluvio Atticæ, atque adeo concludit ex eo, varias de loco, ubi mortuus fuerit Diogenes, Veterum fuiſſe ſententias. At vero conſtans eſt opinio Veterum, mortuum eſſe Corinthi, ubi proinde ejus quoque monumentum exſtitiſſe narrat Pauſanias. Certe Diogenes Laertius, licet varia tradat de modo & ratione mortis, tamen non niſi Corinthi mortuum, atque iſtic poſitam illi columnam ſepulchralem, aſſeverat. Noſter etiam *Gymnaſium*, ubi mortuum Diogenem ait Laertius, & ubi monumentum illius exſtitit, diſerte nominat: Quapropter, quum Laertius quoque memoret, non tamen *Iliſſum*, ſed *Eliſſum*, in quem ſe Diogenes abjici voluerit, putem ſane, eum in agro Corinthio quærendum. In quo, vel in cujus certe vicinia, quum fuerit fluvius *Eliſſon*, à Pauſan. *Corinthiac. cap.* 12. laudatus, putem porro cum Menagio *ad Laert.* VI. 79. eum hic deſignari, quamvis ab Urbe & Craneo Gymnaſio forſan longius afuerit. Cæteroquin enim videretur ſane Noſter *Gymnaſium* Corinthiacum, & *Iliſſum* Atticum flumen confudiſſe, ſeu in unum Diogenianæ mortis locum contuliſſe, qui turpis foret error. PERIZ.

5 Οὕτως ἄρα] Eleganter & copioſe de hac re Marcus Tullius *Tuſc. lib.* I. SCHEFF.

ΚΕΦ. ιε'.

Περὶ Φιλίππου ἐν νίκῃ ἐγκρατείας, καὶ τίνος ἐβούλετο ἀναμιμνήσκεσθαι.

Ἐν Χαιρωνείᾳ τοὺς Ἀθηναίους νίκῃ ἐνίκησε Φίλιππος· ἐπαρθεὶς δὲ τῇ εὐπραγίᾳ, 1 ὅμως λογισμοῦ ἐκράτησε, καὶ οὐχ ὕβρισε· καὶ διὰ ταῦτα

CAP. XV.

De Philippi in victoria continentia, & cujus ſibi memoriam refricari identidem voluerit.

Philippus ad Chæroneam victos fudit Athenienſes: elatus vero iſta victoria, animum tamen in ſua poteſtate habuit, neque intemperanter

1 Ὅμως λογισμοῦ] Stobæus, qui ſe hæc noſtri refert exſcripſiſſe, habet λογισμῷ, *Sermone* XXI. SCHEFF. An *Philippus* intra moderationis gyrum ſe continuerit, docebit Diodorus *lib.* XVI. *Biblioth.* cum quo Juſtinum *lib.* IX. *cap.* 4. compone. Cæteroquin nemo

ταῦτα ᾤετο δεῖν αὐτὸν ὑπομιμνήσκεσθαι ὑπό τινος τῶν παίδων ἕωθεν, ὅτι Ἄνθρωπός ἐστιν· καὶ προσέταξε τῷ παιδὶ τοῦτο ἔχειν ἔργον. Καὶ οὐ πρότερον, φασιν, οὔτε αὐτὸς προῄει, οὔτε τις [2] τῶν δεομένων αὐτοῦ παρ' αὐτὸν εἰσῄει, πρὶν τοῦτο αὐτῷ τὸν παῖδα ἑκάστης ἡμέρας ἐκβοῆσαι τρίς· ἔλεγε δὲ αὐτῷ· [3] Φίλιππε, Ἄνθρωπος εἶ.

ter aliquid fecit: atque ideo conſultum eſſe putabat à quodam ex ſervis quotidie hoc ſibi mane in memoriam revocari, quod eſſet Homo: & præcepit famulo, quotidie hoc agere. Neque ipſe, ut ajunt, prodibat, neque quiſquam, qui eum convenire vellet, ad eum intrabat, priuſquam famulus ter ei ſingulis diebus id acclamaſſet: dicebat autem ei: Philippe, Homo es!

ΚΕΦ. CAP.

nemo luculentius moderationem Philippi deſcripſit quam Polybius *lib.* v. *Hiſtor. c.* 10. ipſa verba proponam variamque insimul lectionem è Suida in Φίλιππος: Φίλιππος, inquit, νικήσας Ἀθηναίους τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, οὐ τοσοῦτον ἤνυσε διὰ τῶν ὅπλων, ὅσον διὰ τῆς ἐπιεικείας καὶ φιλανθρωπίας (Suid. φιλανθρωπείας male.) τῶν τρόπων. τῷ μὲν γὰρ πολέμῳ καὶ τοῖς ὅπλοις αὐτῶν μόνον (malim ex Suid. μόνων) περιεγένετο, (Suid. ἐγένετο. malè.) καὶ κύριος κατέστη τῶν ἀντιταξαμένων. τῇ δ' εὐγνωμοσύνῃ καὶ μετριότητι πάντας Ἀθηναίους ἅμα καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἔσχεν ὑποχείριον, οὐκ ἐπιμετρῶν τῷ θυμῷ (Suid. τὸν θυμὸν quod melius) τοῖς πραττομένοις· ἀλλὰ μέχρι τούτων πολεμῶν καὶ φιλονεικῶν (Suid. νικῶν) ἕως τοῦ λαβεῖν ἀφορμὰς πρὸς ἀπόδειξιν τῆς αὐτοῦ πρᾳότητος καὶ καλοκαγαθίας. τοιγαροῦν χωρὶς λύτρων ἀποστείλας τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ κηδεύσας Ἀθηναίων τοὺς τετελευτηκότας, ἔτι δὲ συνθεὶς Ἀντιπάτρῳ τὰ τούτων ὀστᾶ (Suid. καὶ τῷ Α. τῶν Ἀθηναίων τ. τ. θάψαι κελεύσας, ἔτι δὲ καὶ συνθεῖναι τ. τ. ο.) καὶ τῶν ἀπαλλαττομένων τοὺς πλείστους ἀμφιέσας μικρᾷ δαπάνῃ. (Suid. omittit) &c. *Philippus in pugnâ ad Chæroneam victor Athenienſium non tantum armis, quantum clementia & humanitate morum profecit. Nam bello & armis ſolos illos devicit, & reſiſtentes ſibi ſubjecit: æquitate autem & moderatione omnes Athenienſes unà cum ipſa urbe in poteſtatem redegit, dum rebus geſtis nihil iræ ſuperaddidit, ſed ideo bellum geſſit vicitque, ut occaſionem & materiam haberet ſuam tum manſuetudinem, tum benignitatem declarandi. Ea propter captivos ſine pretio domum remiſit, Antipatrumque cæſorum juſta peragere & oſſa legere juſſit: diſcedentes autem veſte donavit, eoque ſumptu minimo ſolerter rem maximam confecit. Namque illa animi magnitudine animos Athenienſium adeo permovit perculitque, ut ex hoſtibus ſocii ad omnia promptiſſimi poſtea evaſerint.* KUHN.

Λογισμοῦ ἐκράτησε] Stobæus *Serm.* XXI. hæc ex Æliano deſcripſit, ſed exhibet, ſi recte editur, Λογισμῷ. Longe tamen melior eſt Vulgata Æliani & Scripta Codicum ejus lectio. Senſus enim eſt, quod Philippus, licet magnos merito ſpiritus gereret ex illuſtri adeo victoria, mentem tamen & cogitationem in officio continuerit, ne inſoleſceret εἰς ὕβριν. Moderationem hanc Philippi reſpicit etiam Demoſthenes *Epiſtola* III. ᾤετο δεῖν, ἡνίκ' ηὐτύχησε, μάλιστα τότ' ἀνθρώπινα πράττων φαίνεσθαι, *putabat ſe decere, quum bene rem geſſiſſet, tunc maxime videri humaniter agere.* Ceterum hujus Virtutis cauſa illi fuit Demadis, Athenienſis tunc Captivi, oratio, qua eum comeſſabundum & exſultantem indecore increpuit, ut refert Diodorus Sicul. *lib.* XVI. Neque tamen ita moderatus fuit, ut ideo fidem victis aliiſque Græcis ſervaret, utque eos non quovis modo ſub ſuam redigeret poteſtatem, ἔκδικα καὶ παράνομα δρῶν, ut loquitur ipſe Æl. de eo VI. I. PERIZ.

2 Τῶν δεομένων αὐτοῦ] Vide *ſupra ad* VII: 21. IDEM.

3 Φίλιππε ἄνθρωπος εἶ] *In ſimilitudinem triumphantium, quibus in curru retro comes adhærebat, per ſingulas acclamationes civium, dicens.* Hominem Te eſſe memento! Hieron. *ad Paulam* ſuper obitu Bleſillæ. KUHN.

ΚΕΦ. ιϛ΄.

Περὶ Σόλωνος καὶ Πεισιστράτου.

Σόλων ὁ Ἐξηκεστίδου, γέρων ἤδη ὤν, ὑπώπτευε Πεισίστρατον [1] τυραννίδι ἐπιθήσεσθαι, ἡνίκα [2] παρῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἀθηναίων, καὶ [3] ᾔτει φρουρὰν ὁ Πεισίστρατος. Ὁρῶν δὲ τοὺς Ἀθηναίους τῶν μὲν αὐτοῦ λόγων ῥαθύμως ἀκούοντας, προσέχοντας δὲ τῷ Πεισιστράτῳ, ἔφη, ὅτι τῶν μέν ἐστι σοφώτερος, τῶν δὲ ἀνδρειότερος. Ὁπόσοι μὲν μὴ γινώσκουσιν, ὅτι φυλακὴν λαβὼν περὶ τὸ σῶμα, τύραννος ἔσται, ἀλλὰ τούτων μέν ἐστι σοφώτερος· ὁπόσοι δὲ γινώσκοντες,

CAP. XVI.

De Solone & Piſiſtrato.

Solon Execeſtidæ *filius*, jam ætate grandior, ſuſpicabatur, Piſiſtratum tyrannidem eſſe invaſurum, quum progrederetur Piſiſtratus in concionem Athenienſium, & peteret corporis cuſtodes. Videns autem Athenienſes negligentius ſermones ſuos audire, Piſiſtrato vero auſcultare, dixit, ſe hiſce ſapientiorem, at illis fortiorem eſſe. Quicunque enim non intelligerent, ipſum, ſi accepiſſet corporis cuſtodiam, tyrannide quoque potiturum, his ſe eſſe

1 Τυραννίδα] τυραννίδι. GESNER. neque enim dicitur ἐπιτίθεσθαί τι, ſed τινι, in ſignificatione *aggrediendi*. FABER.

Τυραννίδα ἐπιθήσεσθαι] Vere Geſnerus, Faber, Kuhnius legunt Τυραννίδι. Poſtulat id Græciſmi ratio, & palam id præfert Sluisk. ut & Med. 1. *Supra* VI. 12. Δίων ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ. Ipſe Solon ad Epimeniden apud Laert. Ἐπιθέσθαι Τυραννίδι. PERIZ.

2 Παρῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν] Thorace clypeoque armatus. Teſtis Laertius in *vita ejus*. Cui addas Plutarchum, qui hæc omnia copioſus. Ariſtid *orat. de Smyrna*. SCHEFF.

Παρῆλθεν &c.] Nihilhic monuiſſem, niſi vidiſſem turpiter hic hallucinari Schefferum, dum hæc refert ad Solonem. Nam ex Laertio & Plutarcho notat, *prodiiſſe* eum *thorace & clypeo armatum*, quod ſane illi de Solone tradunt. Sed Noſter hic loquitur de Piſiſtrato. Res eſt certiſſima. Piſiſtratus enim quum pridie litigaſſet cum adverſariis, ac eorum principi Megacli multa minatus & conviciatus in concione fuiſſet, poſtridie quum ſe ipſe variis in locis vulneraſſet, in concionem rediit, & ſe ab inimicis ita vulneratum fingens, poſtulavit corporis ſui cuſtodes, clavis inſtructos. Vide Polyæn. *1*. 21. 3. & adde Herodot. 1. 59. Plut. in *Solone*, & ipſius Solonis *Epiſtolam ad Epimen.* apud Laert. Juſtinus II. 1. Piſiſtratus *advocata Concione vulnera populo oſtendit* &c. PERIZ.

3 Ἤτει φρουρὰν] Hæc pervulgata Tyrannidem affectantium via erat. vide Ariſtotelem *lib*. I. *Rhetor. cap*. 2. & *lib*. II. *cap*. 20. ubi Himeræi *Phalaridi* decreverunt φυλακὴν τοῦ σώματος, *corporis cuſtodiam*, & Cononis Διηγήσεις apud Photium *p*. 231. *& ſeq*. Plato *lib*. VIII. *de Republ.* τὸ δὴ τυραννικὸν αἴτημα, τὸ πολυθρύλλητον ἐπὶ τούτῳ· πάντες οἱ ἐπὶ τοῦτο προβεβηκότες, ἐξευρίσκουσιν αἰτεῖν τὸν δῆμον φυλακάς τινας τοῦ σώματος, ἵνα σῶς αὐτοῖς ᾖ ὁ τοῦ δήμου βοηθός. *Deinde ſequitur Tyrannica illa & celebrata petitio. omnes enim eo tendentes comminiſcuntur corporis cuſtodiam à populo petendam, ut ſcilicet ſalvus perſtet ille populi vindex & aſſertor.* Huic petitioni non male obviam ivit ille, qui Syracuſanis, Dionyſio etiam corporis cuſtodiam

τες, [4] ὑποσιωπῶσι, τούτων ἀνδρειότερός ἐστιν. [5] Ὁ δὲ λαβὼν [6] τὴν δύναμιν, Τύραννος ἦν. Καθεζόμενος δὲ Σόλων [7] πρὸ τῆς οἰκίας, τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ παραθέμενος ἔλεγεν, ὅτι ἐξώπλισται, καὶ βοηθεῖ τῇ πατρίδι, ᾗ δύναται, στρατηγὸς μὲν διὰ τὴν ἡλικίαν [8] οὐκ ἔτι ὢν, εὔνους δὲ διὰ τὴν γνώμην. Ὅμως οὖν Πεισίστρατος, εἴτε αἰδοῖ τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ τὴν σοφίαν αὐτοῦ, εἴτε καὶ μνήμῃ τῶν ἐφ᾽ ἡλικίας, (λέγεται γὰρ, [9] αὐτὸν παιδικὰ γενέσθαι) οὐδέν γε ἔδρασε κακὸν Σόλωνα.

O

eſſe ſapientiorem: qui vero id intelligerent, & tamen reticerent, iſtis ſe eſſe fortiorem. At ille, quum impetraſſet ſatellitium, Tyrannus extitit. Solon vero ante domum ſuam ſedens, quum appoſuiſſet ſibi ſcutum & haſtam, dixit, armatum ſe eſſe, & juvare patriam, quâ poſſet, Dux quidem haud amplius per ætatem, animo tamen bene illi volens. Nihilominus tamen Piſiſtratus, ſeu reverentia tanti viri & ſapientiæ ejus, ſeu recordatione adoleſcentiæ (dicitur enim illius fuiſſe amaſius) nihil mali fecit Soloni.

So-

diam a populo petente, auctor fuit, ut tot ei ſatellites decernerent, quot quidem unum vel alterum vel plures etiam, non tamen omnem populum ſibi haberent obnoxium. Ariſtot. lib. III. *Polit. cap.* XV. *in fine.* KUHN.

4 Ὑποσιωπῶσι] Sluisk. & Med. I. ἀποσιωπῶσι. At Lugd. & haud dubie Med. 2. (nam nihil ex eo hic annotavit Gudius) tuentur Vulgatum. Utrumque ſatis huic loco convenit, ut adeo, utrum ſit præferendum, ex auctoritate Codicum, eorumve præſtantia aut numero, decerni debeat. PERIZ.

5 Ὁ δὲ λαβὼν τὴν δύναμιν &c.] Sluisk. & Med. I. ignorant τὴν. Parum belle, ut puto. Cæterum Piſiſtratus acceptis à Populo ſatellitibus, mox eorum numerum, connivente populo, pro lubitu auxit, cum iis dein arcem occupavit, & ſic ad fugam & exilium compulit inimicos, Alcmæonidas. Vide Herodot. & Plut. Sed & ipſi populo mox arma abſtulit callido ſtrategemate, quod refert Polyæn. I. 21. 2. Atque ita re ipſa τὸν δῆμον κατέλυσε, *populi poteſtatem ſuſtulit*, ut ait Solon *Ep. ad Epimen.* Cæteroqui tamen totam Reip. formam, & ipſius Solonis leges retinuit, ut ipſe ad Solonem ſcribit apud Laertium, & diſerte teſtatur Herodotus, ac Thucyd. VI. 53. 54. Idque adeo, ut etiam ipſe in jus vocatus in Areo pago cauſam dicere ſuſtinuerit, teſte Plutarcho. Similia Vide apud Meurſium *Piſiſtr. cap.* 6. Non temere ergo Piſiſtratum longe præfert Periandro Pauſan. *Atticis cap.* 23. PERIZ.

6 Τὴν δύναμιν] Satellitium ſeu corporis cuſtodiam, quam quo aſtu à plebe obtinuerit, lege apud Juſtinum *lib.* II. *cap.* 8. alioſque quos Bongarſius illic nominat auctores. SCHEFF.

7 Πρὸ τῆς οἰκίας] Ita Plutarchus *lib. An ſeni ſit gerenda reſp.* Laertius ſcribit, πρὸ τοῦ στρατηγίου poſuiſſe, & dixiſſe Ὦ πατρὶς βεβοήθηκά σοι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ. SCHEFF.

8 Οὐκ ὢν] Repoſui, οὐκ ἔτι ὢν, quod in priſcis erat Edd. & MStis. Mox Sluisk. & Med. I. habent Ὅμως Πεισίστρατος, eliſo οὖν. PERIZ.

9 Αὐτὸν παιδικὰ] Legendum, vel αὐτῷ vel αὐτοῦ. nam Piſiſtratus, cum, ut ajunt, pulchellus eſſet, Solonis concubinus fuerat, itaque vel αὐτοῦ vel αὐτῷ. FABER. Probo. SCHEFF.

Αὐτὸν παιδικὰ γενέσθαι] Nullus dubito, quin εὐστόχως conjecerit Faber, probante Scheffero, αὐτοῦ. Facillime enim ex αὐτου po-

Ο δ᾽ οὖν Σόλων [10] ὀλίγον ὕστερον, [11] ὑπέργηρως ὢν, τὸν βίον ἐτελεύτησεν, ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ μεγάλην ἀπολιπὼν δόξαν. Καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ χαλκῆν εἰκόνα [12] ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀλλὰ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ παρὰ τὰς πύλας πρὸς τῷ τείχει ἐν δεξιᾷ εἰσιόντων· καὶ [13] περιῳκοδόμητο αὐτῷ ὁ τάφος.

Solon vero paulo poſt, decrepitæ jam ſenectutis, vitam cum morte commutavit, magnam ſapientiæ & fortitudinis laudem ſibi relinquens. Atque æneam illi ſtatuam in foro poſuerunt, ſed & publice ſepeliverunt juxta portas ad murum ad dextram introeuntium: & monumentum ejus maceria conſeptum eſt.

ΚΕΦ.

CAP.

potuit αὐτὸν formari. *Supra cap.* 9. Τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Κρατίνας. PERIZ.

10 Ὀλίγον ὕστερον] Sic Lugd. codex. Et ita *ſupra* I. 16. τὸν ὀλίγον ὕστερον ἐῤῥιμμένον ἐν ποσί. Sluisk. tamen & Med. I. legunt hic ὀλίγῳ. Auctor autem videtur ſequi illorum ſententiam, qui tradidere Solonem ſub Piſiſtrati tyrannide manſiſſe Athenis, & ſequenti anno mortuum. Vide Plutarchum, qui diſerte ait, eum Amicis ſuadentibus fugam non auſcultaſſe, ac abſurdum & fabuloſum pronunciat, quod de cineribus ejus per Salamina inſulam ſparſis traditur. Certum eſt tamen, errare eos, qui Solonem Athenis manſiſſe aſſeverant, ſi genuinæ ſunt Epiſtolæ Solonis, & Aliorum ad Solonem apud Diog. Laertium, ex quibus clariſſimum in modum liquet ejus Exſilium. IDEM.

11 Ὑπέργηρως ὢν τὸν βίον ἐτελεύτησεν] Luciano teſte in *Macrob.* ad centeſimum annum uſque vixit. Mortuus autem non Athenis, ſed in Cypro, ut ait Laertius, oſſaque ejus in cinerem ſoluta, perque Salaminam inſulam diſſeminata, ut adeo honorarium id ejus Athenis ſepulchrum fuerit, cujus mentionem facit. Nec enim ſtricte accipienda putem verba hæc, ſic ut contrarium ſentiat ab iis, qui tradunt exceſſiſſe urbe, licet hoc memoraverit & Plutarchus *vita Ejus.* vide Meurſii *Solon.* & Menag. *ad Laert. p.* 17. SCHEFF. Auctor Noſter, quantum ex verbis ejus licet colligere, minime accedit illorum partibus, qui *Solonem* ſenectute jam præcipiti abiiſſe in Cyprum, ibique mortuum Solis tradiderunt. Plutarchus in *vita Ejus*, Piſiſtratum ſæpe ait ſolitum accerſere *Solonem* & ejus uti conſilio & legibus, ipſumque *Solonem* multa Piſiſtrato rite atque ordine peracta laudaſſe. Quæ omnia non niſi in præſentem cadere videntur. KUHN.

12 Ἐν τῇ ἀγορᾷ] παρὰ τῇ στοᾷ ait Pauſanias in *Atticis.* SCHEFF.

13 Περιῳκοδόμητο] *Septo ejus monumentum circumdatum eſt:* Qui honos viris illuſtribus ſervatus legitur. Thucyd. *lib.* V. de *Braſida* in prælio cadente: οἱ Ἀμφιπολῖται περιέρξαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον, ὡς ἥρωΐ τε ἐντέμνουσι &c. quod Valla reddit. *Amphipolitani monumentum ejus circumſtantes* (ſine dubio legendum *circumdantes*) *tanquam Heroi immolant.* Ex hujuſmodi περιπεφραγμένοις, *conſepto incluſis* monumentis pleraque Ethnicorum templa ſurrexerunt. vide Arnobium *lib.* VI. *adverſus Gentes.* KUHN.

Περιῳκοδόμητο] *Maceria illi circumdata eſt.* Suetonius *Nerone* 33. *Buſtum ejus conſepiri, niſi humili levique maceria,* (ſic omnino lege, non *materiâ*) *neglexit.* PERIZ.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ Σκύθου, Ζαγκλαίων μονάρχου.

Ὅτι [1] Σκύθης ὁ Ἰνύκινος, ὁ τῶν Ζαγκλαίων μονάρχης, ἀνέβη

CAP. XVII.

De Scytha, Zanclæorum monarcha.

Scythes Inycinus, Zanclæorum regulus, ad regem Darium pro-

1 Σκύθης Οἰνύκινος] Perperam: ſcribendum ὁ Ἰνύκινος, ab urbe Siciliæ, in quam relegatus fuit ab Gelæ tyranno Hippocrate. Conſule Herodotum *lib.* VI. ubi habes integram hiſtoriam, pæne ad verbum. Scheff. Bene Schefferus ex Herodoto ὁ Ἰνύκινος, & ipſe pridem notaveram. Faber. Ex Romanæ Editionis male coalita lectione Οἰνύκινος omnes aliæ contraxere labem. nec dubium eſt, quin ὁ Ἰνύκινος diviſim reſcribendum. hinc apud Heſychium legas Ἰνύκινος (non Ἰννύκινος) οἶνος ἀπὸ Ἰνυκοῦ τῆς Σικελίας· ἐστὶ δὲ πολίχνιον ἄοινον. *Vinum Inycinum nomen habet ab Inyco Siciliæ: eſt vero oppidulum vini melioris proventu celebre.* Kuhn.

Σκύθης ὁ Ἰνύκινος] Leviſſimus ſcripturæ error & Hiſtoriæ ipſius inſcitia fecit, ut appellatio hujus Hominis mirum in modum inverteretur, atque ita ex Proprio nomine fieret Gentile, ex Gentili Proprium. Vertebatur enim *Oenycinus Scytha.* At vero legendum omnino, ut monuit Schefferus, Σκύθης ὁ Ἰνύκινος. Eſt enim *Scytha* nomen hominis Proprium. Cognominatur autem ab oppido Siciliæ *Inyco*, de quo vide Stephanum. Sed & res eſt certiſſima ex Herodoto VI. 23. 24. Errarunt tamen librarii, & fecerunt Οἰνύκινος ex ὁ Ἰνύκινος, niſi quod Lugd. paulo rectius habet ὁ, νύκινος. Editores deinde etiam in Argumento capitis palam & unice *Oenycini* nomen exhibuere, tanquam Verum illius & Proprium Nomen: quæ a me demum ſunt mutata. Neque vero ipſe Auctor extra omnem videtur culpam poſitus. Hiſtoria hæc eſt: Zanclæi bello invadebantur, dum ad aliud erant bellum profecti, ab Samiis & Anaxilao Rheginorum Tyranno. Implorabant ergo auxilium Hippocratis, Gelæ Tyranni, ſed qui conſpiravit cum illorum Hoſtibus, & Scythen Zanclæorum monarcham cum fratre vinxit, ac in oppidum Inycum miſit. Is vero mox inde evaſit Himeram, & porro abiit in Aſiam. Qua igitur ratione *Inycinus* dicatur, qui haud dubie ad paucos tantum dies iſtic in cuſtodia fuit, vix intelligo. Nec enim credibile eſt, Hippocraten, qui tam perfide cum Zanclæis egit, & trecentos eorum primores Samiis dedit occidendos, hunc illorum Principem diu vivum & ſalvum habuiſſe in cuſtodia. Quid ergo? Exſcripſit hæc Auctor paululum contracta ex Herodoto, pleraque ejus verba retinens. Sic autem illd: Σκύθης δὲ, ὁ τῶν Ζαγκλαίων μούναρχος, ἐκ τῆς Ἰνυκος ἐκδιδρήσκει εἰς Ἱμέρην, ἐκ δὲ ταύτης παρῆν ἐς τὴν Ἀσίην, καὶ ἀνέβη παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον. Καί μιν ἐνόμισε Δαρεῖος πάντων ἀνδρῶν δικαιότατον εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος παρ' ἑωϋτὸν ἀνέβησαν. Καὶ γὰρ παραιτησάμενος βασιλῆα, ἐς Σικελίην ἀπίκετο, καὶ αὖτις ἐκ τῆς Σικελίης ὀπίσω παρὰ βασιλῆα, ἐς ὃ γήρᾳ, μέγα ὄλβιος ἐὼν, ἐτελεύτησε ἐν Πέρσῃσι. Nemo, opinor, dubitabit, quin ex his ſua hauſerit Ælianus, ita tamen, ut dialectum mutaverit, & quædam verba, eorumque ordinem. Atque ita ad ſenſum, aut diſtinctionem, quæ olim nullis notabatur ſignis, non ſatis attendens, plane ut *ſupra cap.* 7. fecit in Athenæo. ex hiſce Herodoti verbis, Σκύθης ὁ τῶν Ζαγκλαίων μούναρχος ἐκ τῆς Ἰνυκος, fecit Σκύθης ὁ Ἰνύκινος ὁ τῶν Ζαγκλαίων μόναρχος, nam ſic ultimum hoc vocabulum ſcribit etiam Sluisk. Majorem habet illud veri ſpeciem, ſi cogitemus, Auctorem haud dubie hunc Herodoti locum ſeorſim & ſeparatim a ſuperioribus in ſua tranſtuliſſe Adverſaria, & ex iis dein hoc Caput conſcripſiſſe. Ita vero quum non ſatis illi conſtaret ex ſuperio-

perio-

βη εἰς Ἀσίαν παρὰ βασιλέα Δαρεῖον· 2 καὶ αὐτὸν ἐνόμισε πάντων δικαιότατον ἀνδρῶν εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος παρ' αὐτὸν ἀνέβησαν· 3 ὅτι παραιτησάμενος βασιλέα ἀφίκετο εἰς Σικελίαν, καὶ πάλιν ἐκ Σικελίας παρὰ βασιλέα ὀπίσω. Τοῦτο δὲ 4 Δημοκήδης ὁ Κροτωνιάτης οὐκ ἐποίησε· καὶ διὰ τοῦτο Δαρεῖος ὑπὲρ αὐτοῦ φλαύρως ἔλεγεν, ἀπατεῶνα λέγων καὶ ἄνθρωπον κάκιστον. Ὁ οὖν Σκύθης ἐν Πέρσαις, 5 μέγα ὄλβιος ὢν, γηραιὸς κατέστρεψε τὸν βίον.

profectus eſt in Aſiam: & is eum omnium hominum, quotquot ex Græcia ad ſe venerant, exiſtimavit eſſe juſtiſſimum: quoniam Rege exorato in Siciliam, & iterum è Sicilia rurſus ad regem venit. Id vero Democedes Crotoniata non fecit: & ob hanc cauſam Darius male de eo loquebatur, fraudulentum & peſſimum hominem appellans. Scythes igitur in Perſis, opibus abundans, vitam finiit ſenecta.

perioribus, quæ in Adverſariis non habebat, quid *Inyci* egiſſet Scytha, credidit eum iſtic habitaviſſe, licet Zanclæorum eſſet Regulus, ut plures fuerunt in Sicilia Tyranni, aliarum etiam Urbium, quam in quibus habitabant, Domini. PERIZ.

2 Καὶ αὐτὸν ἐνόμισε] Sluysk. ἐνόμισαν, ſed perperam. Vellem alia parte medicinam huic loco feciſſet. Nam ſine dubio reſtituendum eſt ex Herodoto Καὶ αὐτὸν ἐν. Δαρεῖος: quod vocabulum facile excidit, quia Nomina Propria, inprimis ſi paulo ante jam fuerunt expreſſa, una aut altera ſolent litera in MStis notari. Niſi tamen quis malit, addita tantum vocula ὅς, legere, ὃς καὶ αὐτὸν ἐνόμισε. Certe ſenſus alterutrum poſtulat. Erat autem *Darius* hic Filius Hyſtaſpis. PERIZ. Nihil hoc loco mutandum. Xenophon *de Cyri Exp. pag.* 425. Λαμψακηνοὶ ἔπεμψαν ξένια τῷ Ξενοφῶντι, καὶ θύων τῷ Ἀπόλλωνι παρεστήσατο τὸν Εὐκλείδην pro ὃς καὶ θύων. D. Lucas in *Euangel. cap.* XV. 15. καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους.

3 Ὅτι παραιτησάμενος &c.] In Sluiſkiano hæc ita ſcribuntur, quaſi Novi eſſent Capitis initium, haud dubie, quia ὅτι ſæpe in initio Capitum repetitur, & hic forſan in vetuſtiore codice occurrebat poſitum in verſus principio. In Lugd. vero reliqua hujus Capitis omnia deſiderantur. PERIZ.

4 Δημοκήδης] Medicus captus à Perſis & ad Darium perductus, ut ægrotantem ejus ex mamma uxorem ſanaret. Pro quo cum à rege obtinuiſſet, ut ſibi domum ad viſendos ſuos proficiſci liceret, noluit reverti. Teſtis Athenæus *lib.* XII. Suidas, & Herodotus. SCHEFF.

Δημοκήδης] Illuſtris hic fuit Medicus, qui relicta patria, apud Polycratem Sami Tyrannum, magna mercede conductus, agebat. Quum vero is ad Orœten Perſarum Satrapam profectus & cruci ſuffixus eſſet, hic cum reliquis illius Comitibus inter Orœtis mancipia manſit, uſque dum Darius Rex factus, pede in venatione contorto, Medici indigeret. Arceſſitus itaque & Darium curavit, & mox etiam Uxorem ejus, Atoſſam, cujus ubera ulcere quodam erant vitiata. Quo facto lautiſſimis muneribus locupletatus impetravit tandem, ut cum Perſis quibuſdam mitteretur in Græciam, quaſi rediturus ad Regem. Sed quum veniſſet Crotonem in patriam ſuam, reliquit Perſas, comites ſibi datos, qui cum Vi eum reducere vellent, tanquam Regis ſui ſervum, male mulcati à Crotoniatis diſceſſere. Fuit autem adeo celebris Medicus, ut propter eum deinceps Crotoniatæ *Primi* haberentur *per Græciam Medici*. Vide Herodot. III. 129. &c. Athen. XII. 4. PERIZ.

5 Μέγα ὄλβιος ὢν] Videtur hic Scytha accepiſſe à Dario imperium & ſummam poteſtatem in Coos. Certe tempore Xerxis fuit in

in Sicilia apud Gelonem Cadmus *Scythæ F.* qui à Patre habuit τὴν τυραννίδα Κώων, ſed ultro, nec ulla neceſſitate adactus imperium depoſuit, & in Siciliam abiit, ut refert Herodot. VII. 164. Fuit is ſine dubio hujus *Scythæ* Filius, ſiquidem in Siciliam rediit, unde Pater venerat in Aſiam, & certe per ætatem Filius ejus eſſe potuit, ſicuti Xerxes fuit hujus Darii, & Gelo ſucceſſit Hippocrati, qui Scythæ fuerat æqualis. Periz.

ΚΕΦ. ιη΄.

Περὶ Εὐθύμου, καὶ τοῦ ἐν Τεμέσῃ Ἥρωος, καὶ παροιμίας.

[1] Εὔθυμος ὁ Λοκρὸς τῶν ἐν Ἰταλίᾳ, [2] πύκτης ἀγαθὸς ἦν, ῥώμην τε σώματος πεπίστευται θαυμασιώτατος γενέσθαι. Λίθον γὰρ μεγέθει μέγιστον δεικνύουσι Λοκροὶ, ὃν ἐκόμισε, καὶ ἔθηκε πρὸ τῶν θυρῶν. Καὶ [3] τὸν ἐν Τεμέσῃ Ἥρωα, φόρους πραττόμενον παρὰ τῶν προσοίκων ἔπαυσεν. Ἀφικό-

CAP. XVIII.

De Euthymo, & Temeſæo Heroe, & proverbio.

Euthymus Locris Italiæ ortus, pugil fuit egregius, & corporis robore maxime admirabilis fuiſſe creditur. Locri enim lapidem oſtendunt prorſus maximum, quem portavit, & ante fores poſuit. Idem Temeſæum Heroem, qui tributa ab accolis exigebat, quieſcere coegit. Veniens

1 Εὔθυμος] Eandem rem luculenter deſcribunt Strabo *lib.* VI. & Suidas in Εὔθυμος. Scheff.

Εὔθυμος ὁ Λοκρὸς] Celebris hic fuit, & ſæpius victor olympicis certaminibus tempore Xerxis: quæ Hominis gloria apud cives ſuos, forſan etiam illa Mors ejus, quam Auctor refert, fecit, ut non Hominis, ſed Fluvii Cæcinæ crederetur Filius. Vide Pauſan. *Eliacis* II. 6. Periz.

2 Πύκτης] Meminit Plinius *lib.* VII. *cap.* 47. terque (ut emendat Meurſius) *Olympiæ victorem, ſemel victum* ſcribit, Demoſtheni *orat. adverſus Midiam* eſt Luctator. Scheff.

3 Τὸν ἐν Τεμέσῃ ἥρωα] Fuit hic unus ex Ulyſſis ſociis, nomine Alybantes, uti Suidas refert. Pauſanias in *Eliacis* Λύκαν nominat, aitque ſe in veteri pictura vidiſſe eum ut dæmonem depictum, χρόαν δὲ δεινῶς μέλανα, καὶ τὸ εἶδος ἅπαν ἐς τὰ μάλιστα φοβερὸν, habuiſſeque ἐσθῆτα λύκου δέρμα. Scheff. Quod *Euthymus* viribus corporis effecit, id Porphyrius arte magica conatus eſt imitari. Ipſe enim de ſe ſcribit, ſe δαιμόνιόν τινα φύσιν dæmonem quendam, è balneo, quod infeſtum habuerat, expuliſſe, Καυσάνθαν τοῦτον ἔλεγον οἱ ἐπιχώριοι, *quem incolæ loci illius Cauſantham vocabant.* Simile fere eſt, quod de *Eurybato* Lamiam profligante habet Anton. *Metam.* VIII. Cæterum de *Euthymo* v. Nic. Leonicum Thomæum in *Varia Hiſtor. lib.* I. *cap.* 42. Kuhn.

Τὸν ἐν Τεμέσῃ ἥρωα, φόρους &c.] Sequitur Noſter Hiſtoriam, prout a Strabone refertur *lib.* VI. *pag.* 255. Coactos ſcilicet Temeſenſes tributum illi conferre, quum Pauſanias *d. l.* & ex eo Suidas tradant, pulcherrimam Virginum fuiſſe illi identidem quaſi in matrimonium deditam, uſque dum tandem Euthymus, quum talem vidiſſet virginem, & amare cœpiſſet, pugnam cum illo Heroe ſubierit, vel certe *impetum Dæmonis illius exceperit*, ἔμεινε τὴν ἔφοδον τοῦ Δαίμονος, eumque vicerit, & eo adegerit, ut loco illo excederet, ſeque in mare mergeret. Heroem autem illum fingunt fuiſſe unum ex Ulyſſis ſociis, iſtic ab incolis quum virginem indigenam ſtupraſſet, occiſum. A quo quum illi dein infeſtarentur, juſſi ſunt oraculo Apol-

κόμενος γὰρ 4 εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ, ὅπερ ἄβατον ἦν τοῖς πολλοῖς, διηγωνίσατο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠνάγκασεν, ὧνπερ ἐσύλησεν, ἀποτίσαι πλείω. Ἐντεῦθέν τοι καὶ 5 ἔρρευσεν ἡ παροιμία, ἡ λέγουσα ἐπὶ τῶν ἀλυσιτελῶς τι κερδαινόντων, 6 ὅτι αὐτοῖς ἀφίξεται 7 ὁ ἐν Τεμέσῃ Ἥρως. Λέγουσι δὲ, τὸν αὐτὸν Εὔθυμον καταβάντα 8 ἐπὶ τὸν Καικινὸν ποταμὸν, ὅς ἐστι πρὸ τῆς τῶν Λοκρῶν πόλεως, 9 ἀφανισθῆναι.

niens enim in delubrum ejus, quod vulgo inacceſſum erat, cum ipſo certamen inivit, coëgitque plura, quam prædatus fuerat, rependere. Unde proverbium manavit, quod de iis, qui inutiliter ſibi quid lucrantur, dicit, obventurum illis Temeſæum Heroa. Dicunt vero eundem Euthymum, quum deſcendiſſet ad flumen Cæcinum, quod præterlabitur urbem Locrorum, è conſpectu ablatum eſſe.

ΚΕΦ. CAP.

linis, placare hunc Dæmonem ſive Heroem, Templo illi exſtructo. Ego tamen illum, cum quo pugnavit Euthymus, validum fuiſſe ſacerdotem auguror potius, quam Dæmonem. PERIZ.

4 Εἰς τὸ ἱερὸν] Notæ Bigotiani Codicis teſtantur alibi legi ἐπὶ pro εἰς. SCHEFF.

5 Ἔρρευσεν] Eædem notæ repererunt alibi ἐρρύηκεν. IDEM.

6 Ὅτι αὐτοῖς ἀφίξεται ὁ ἐν Τεμέσῃ Ἥρως] Si attendamus ad nexum rerum, & inprimis ad id, *UNDE manaviſſe* dicitur hoc proverbium, videtur tunc ſane legendum unius tantum literæ mutatione, ὁ ἐν Τεμέσῃ Ἥρως. Quorum ſenſus eſt, eventurum ipſis, quod Heroi Temeſæo evenit, qui certe inutiliter ſibi tributa exegit ab accolis, dum coactus eſt plura rependere, quam exegerat. Paullo aliter in *Adagiis* è Suida collectis *Centur.* X. *n.* 72. Ὁ ἐν Τεμέσῃ Ἥρως· ὅταν τις ἀπαιτῶν τι μᾶλλον προσοφείλων εὑρεθῇ, τότε λέγεται, ὁ ἐν Τεμέσῃ Ἥρως. *Temeſæus Heros dicitur, quando quis ab alio quid exigens deprehenditur plus illi debere.* PERIZ.

7 Ὁ ἐν Τεμέσῃ] Sic & apud Plinium *lib.* III. *cap.* 5. oppidi hujus nomen ſcribitur. Pauſaniæ *loco ante dicto* eſt Τεμέσση. SCHEFF.

8 Καικινὸν] Depravatum fluminis hujus nomen: ſcribe Καικίνην. Plinius *lib.* III. *cap.* 10. ubi de Locris Italiæ: *amnes ibi navigabiles Cæcines, Crotalus, Semirus.* Ita lego, licet vulgati habeant *Cæcinos.* Quoniam & in Pauſania Καικίνος eſt, isque fluvius Euthymi pater fuiſſe ſcribitur. SCHEFF. Emendatio debetur Cl. Meurſio, *notis ad Antigoni Hiſtor. Paradoxon. p.* 145. KUHN.

Ἐπὶ τὸν Καικινὸν ποταμὸν] Sic quidem & [illegible] & Medicei 1. & 2. At Lugd. diſerte ἐπὶ τὸν Καικῖνον ποτ. quod ſine dubio verum eſt. Nam ita & Thucyd. III. 103. Κατὰ τὸν Καικῖνον ποταμόν. Sed & Plinius *Nat. Hiſt.* III. 10. Græca terminatione *Cæcinon* appellat hunc fluvium, quamvis & ibi ex Veteri Codice annotetur *Cæcinus.* Ut adeo mirer Meurſium & Schefferum malle hic Καικίνην, & emendare ſimiliter Plinium, quia ſic in Editis Pauſaniæ libris *Eliac.* II. 6. ſemel legitur. Cæterum hic quia jam ſenex valde periit in hoc fluvio, habitus eſt, teſte Pauſania, ejus dein Filius, tanquam κρείττων φύσεως ἀνθρωπίνης: plane ut Æneas, quia & ipſe ἠφανίσθη in Fluvio, ita ut inveniri dein Corpus illius non potuerit, habitus eſt Deus Indiges. Vide Servium *ad Virgilii Æneida.* PERIZ.

9 Ἀφανισθῆναι] Pauſanias *dicto loco,* ἤκουσα δὲ καὶ τάδε ἔτι ἐς τὸν Εὔθυμον, ὡς γήρως τε ἐπὶ μακρότατον ἀφίκοιτο, καὶ ὡς ἀποθανεῖν ἐκφυγὼν αὖθις ἕτερόν τινα ἐξ ἀνθρώπων ἀπέλθοι τρόπον. SCHEFF.

ΚΕΦ. ιθ'.

Επιτύμβιον Αναξαγόρου, καὶ * βωμὸς αὐτοῦ.

Οτι τοῦτο ἐπιγέγραπται Αναξαγόρᾳ·

1 Ενθάδ' ὁ πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας
Ουρανίου κόσμου, κεῖται Αναξαγόρας.

Οτι

CAP. XIX.

Epitaphium ſepulchro Anaxagoræ inſcriptum, & ejuſdem ara.

Hoc Epitaphium Anaxagoræ tumulo inſcriptum fuit:

Hic jacet ille, modum Veri qui attingere ſummum
Cæleſti in mundo ſcivit, Anaxagoras.

Aræ

* βωμῶ.

1 Ενθάδ' ὁ πλεῖστον] Apud Laertium eſt: ἐνθάδε πλεῖστον. Scheff.

Ενθάδ' ὁ &c.] Verſus hi à Lampſacenis inſcripti fuerunt Tumulo Anaxagoræ, ut refert Laertius in *Ejus Vita*, ubi illos etiam exhibet. Sed male apud Utrumque & eodem modo redditi ſunt, *Hic jacet ille, cui rerum patuere receſſus Atque arcana poli, Magnus Anaxagoras.* Tales verſiones nihil retinent ex Græco & vero, niſi generalem ſenſum. Miror autem, ita ſine ulla præfatione Epitaphium hoc in initio Capitis ab Auctore hic poni. Periz. Lacunam, quæ initio hujus capitis hactenus inhæſerat, ſupplevi ex Codice Mediceo.

2 Βωμός] Geſnerus vult, βωμὼ αὐτῷ ἵστατον legendum eſſe. Et recte. nam de duabus aris eum loqui manifeſtum eſt. Cuperus legit, ὅτι καὶ βωμοὶ αὐτῷ ἵστανται. Scheff. Non opus eſt, ut ex una ara duas faciamus manu Criticâ. Solet enim Noſter & Sophiſtæ alii quoque per ellipſin omittere τὸ φασὶ. *Supra lib.* v. *c.* 17. οἱ δὲ (φασι). μεμηνὼς τοῦτο δρᾶσαι, *ſunt vero qui tradant illum furentem feciſſe illud*, & in *fragmentis*, *voce* ἀπώνατο, οἱ μὲν σκώληξι, οἱ δὲ οὐ ταύταις, *alii* (ajunt) *vermibus, alii vero non illis.* Philoſtratus *lib.* II. *de Vit. Sophiſt.* περὶ τελευτῆς τοῦ ἀνδρὸς, οἱ μὲν, ἑβδομηκοντούτην τεθνάναι αὐτόν· οἱ δὲ, οὔπω· καὶ οἱ μὲν οἴκοι, οἱ δὲ ἑτέρωθι. *quod mortem viri attinet, quidam* (ajunt) *ſeptuagenarium eſſe mortuum, alii, nondum ea fuiſſe ætate, atque alii, domi, alii alibi mortuum* (ajunt), & iterum. οἱ μὲν ἐν Κελτοῖς φασιν (τελευτῆσαι τὸν Αλέξανδρον) ἔτι ἐπιστέλλοντα, οἱ δὲ ἐν Ιταλίᾳ, πεπαυμένον τοῦ ἐπιστέλλειν. καὶ οἱ μὲν ἑξηκοντούτην· οἱ δὲ καὶ ὀκτώ· καὶ οἱ μὲν ἐπὶ υἱῷ, οἱ δὲ ἐπὶ θυγατρί. *Quidam Alexandrum ajunt mortuum apud Celtas, cum adhuc ab epiſtolis Græcis Imperatori eſſet, alii in Italia jam ab officio dimiſſum: alii eundem obiiſſe volunt ſexagenarium: alii octennium addunt. nonnulli filium ſuperſtitem reliquiſſe ferunt, alii filiam.* vid. eund. *p.* 578. Gemina germana phraſi hoc loco Noſter. ἐπιγέγραπται), ὁ μὲν (φησὶ) Νοῦ, ὁ δὲ (φησὶ) Αληθείας, & (aræ) inſcriptio eſt, ut quidam ait, *Mentis*, alius vero, *Veritatis*. Adeoque non diverſitas aræ innuitur, ſed inſcriptionis, quæ ſecundum quoſdam Νοῦ fuit, juxta alios autem Αληθείας. Plura hujus ἐλλείψεως exempla ſuppeditabunt Noſter *Hiſt. Anim. lib.* I. *cap.* 6. & 16. & *lib.* VI. *cap.* 25. Philoſtrat. *lib.* I. *Vit. Apollon. cap.* I. Laertius *vitá Parmenidis* & ex eo Suidas in Εσπερος. Fruſtra igitur fuerunt, qui ex Æliano docuere geminas Anaxagoræ poſitas fuiſſe aras, quarum altera *Mentis*, altera *Veritatis* nomine inſcripta. Kuhn.

3 Επιγέγραπται] More veterum, quo cuique aræ nomen ejus dei inſcribebatur, cui eſſet conſecrata. Notus eſt locus in *Actis* de ara Athenienſium, cujus inſcriptio erat, *Ignoto Deo.* Scheff.

Ὅτι καὶ † ² βωμὸς αὐτῷ ἵςαται, καὶ ³ ἐπιγέγραπται ⁴ ὁ μὲν, Νοῦ, ὁ δὲ, Ἀληθείας.

† βωμοὶ αὐτῷ ἵςανται.

Aræ etiam ei poſitæ ſunt, & inſcriptæ, Hæc quidem Mentis, Illa vero, Veritatis.

4 Ο μὲν Νῦ] Sic enim vocabatur Anaxagoras. Ut teſtatur Laertius in *vita ejus*. Et Plutarchus in *Pericle*. SCHEFF. De Νῷ Anaxagoræ nemo melius ipſo Anaxagora in πρώτῳ φυσικῶν, verba habes apud Simplicium in 1. *Phyſic. Ariſtotel. fol.* 33. & *fol.* 313. KUHN.

Ο μὲν Νῦ &c.] Kuhnius in his vult intelligi, ὁ μὲν φησὶ, Νῦ, ὁ δὲ φησὶ, Ἀληθείας. Scilicet ne admittantur Aliorum conjecturæ, quorum Geſnerus voluit, βωμὼ ἵςαται: Cuperus, βωμοὶ ἵςανται. Ego vero nec Criſi utar contra Codices, nec Kuhnii Ellipſin approbem. Senſum autem eſſe arbitrer: Non, Duas proprie aras Anaxagoræ poſitas, quomodo hunc Locum accipiunt plerique, ſed ſimpliciter, Aram illi variis in locis poſitam, & inſcriptam. Hanc quidem nomine *Mentis*, aliam vero *Veritatis*, quibus Nominibus ipſe Anaxagoras ſit deſignatus, ſicuti paſſim tradunt Scriptores (Vide Laertium & ibi Menagium) eum appellatum eſſe Νῦς, *Mentem*: nempe quia Materiæ, tanquam primæ Omnium rerum Cauſæ, addidit Mentem, quæ illam moverit & ordinaverit. Plutarchus *lib.* 1. *de Placitis philoſ.* cœpiſſe eum ita ſuum librum ait, Ὁμῦ πάντα χρήματα ἦν, Νῦς δὲ αὐτὰ διῆρε καὶ διεκόσμησε, *Confuſæ erant res omnes, Mens autem ea ſeparavit & ordinavit.* Adde Laert. *Anax. init.* & quæ ibi notarunt Eruditi. Cæterum verſus Timonis in *Sillis* peſſime illic verſi ſunt, nec à quoquam expliciti.

> Καί πε Ἀναξαγόρην φασ' ἔμμεναι, ἄλκιμον Ἥρω,
> Νῦν, ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπεγείρας
> Πάντα συνεσφήκωσεν ὁμῦ τεταραγμένα πρόσθεν.

Vertuntur illa,

> *Nunc ubi Anaxagoras, Mens, eſt fortiſſimus Heros,*
> *Qui mentem ſubito, nam mens non defuit illi,*
> *Compoſuiſſe putat, fuerant quæ incondita quondam,*

At ſenſus eſt, *Et ubi Anaxagoram eſſe ajunt, ſtrenuum Heroem, Mentem* dictum, *quia Mens ipſi fuit ille, qui repente conjungens omnia compegit in certa Rerum ſyſtemata, quum antea fuiſſent permiſta in unum Chaos.* Sed neque Clementem Alex. S[illegible] pag. 464 intellexiſſe, videtur In[illegible] do hæc verba, ἐπεὶ καὶ Ἀναξαγόρ[illegible] τὸν Νῦν τοῖς πράγμασι, ita di[illegible] tit, *Primus enim Anaxagoras* [illegible] *adhibuit.* At ἐπέςησε hic notat [illegible] *Rerum* intelligit initia, ſeu Ma[illegible], qu[illegible] Mens ordinavit. PERIZ.

00079863

Digitized with financial assistance from
Government of Maharashtra
on 30 January, 2020